

ძველი
ქართული ენის
შეერთებული ლექსიკონი

16 800 სიტყვა

**შედგენილია ილ. აბულაძის, აკ. შანიძის,
ივ. იმნაიშვილის, ს. ყაუხჩიშვილის, კ. კეკელიძის,
ზ. სარჯველაძის და სხვა ავტორთა
ლექსიკონური წყაროების მიხედვით**

საქართველოს
საპატრიარქოს გამომცემლობა
თბილისი, 2008

აღსანიშნავად წმიდა ილია მართლის დაბადების
170 წლისთავისა
დაიბეჭდა უწმიდესისა და უნეტარესის
სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის
ილია II
ლოცვა-კურთხევით

შემდგენელი ბრიგოლ რუხაძე,
ფილოსოფიის მეცნ. დოქტ.

რედაქტორი გვანცა კოპლატაძე,
ფილოლოგიის მეცნ. დოქტ.

დაიბეჭდა საქველმოქმედო ორგანიზაცია
«სინერჯიის» ფინანსური მხარდაჭერით

წინასიტყვა

II ასული საუკუნის 90-იანი წლებიდან, როცა საქართველოს ეკლესიის აღმშენებლობამ განსაკუთრებით ინტენსიური ხასიათი შეიძინა, ბუნებრივია, ინტერესი საღმრთისმეტყველო ლიტერატურის მიმართაც გაიზარდა. ამან, თავის მხრივ, ამ სახის მრავალი ახალი ნაშრომის დაბეჭდვას შეუწყო ხელი. მართალია, როგორც წესი, გამოცემული ლიტერატურიდან ნათარგმნი თხზულებანი სჭარბობს, მაგრამ ეს არცაა გასაკვირი, რადგან ჩვენს ეკლესიაში არსებული ტრადიციის გაგრძელებას წარმოადგენს; მაგრამ აქვე შევნიშნავთ, რომ თარგმნა გატაცებად არ უნდა გვექცეს და ჩვენი უმდიდრესი პატრისტიკული ლიტერატურა არ უნდა დაგვავიწყოს, რომლის შესწავლასა და კვლევას აუცილებლად პრიორიტეტი უნდა მივანიჭოთ. რამდენადაც საკვირველი არ უნდა იყოს, ფაქტს ვერსად გავექცევით: საბჭოთა კავშირის არსებობის პერიოდში ქართველმა მეცნიერებმა ძველ ქართულ ენაზე შექმნილი საღმრთისმეტყველო თხზულებათა კრიტიკულად დადგენილი ტექსტების მრავალი კრებული გამოცემა, რომელთათვის დართული სამეცნიერო აპარატი დღემდე მისაბაძად რჩება. მართალია, ათეისტური ცენზურისათვის თავლის ასახვევად ეს კრებულები თითქოს მხოლოდ ენათმეცნიერული კვლევის მოტივითა და მიზნით გამოიცემოდა, მაგრამ დღეს უკვე ცხადია, რომ მართლმადიდებლური ღმრთისმეტყველების შესწავლისათვის ისინი აუწონავ საუნჯეს წარმოადგენენ.

ვფიქრობთ, ამ თვალსაზრისით ეს სიმდიდრე დღემდე არაა შესაფერისად გამოყენებული, რისი ერთ-ერთი ძირითადი მიზეზიც ალბათ ისაა, რომ თანამედროვე მკითხველს ძველ ქართულ ენაზე შექმნილი ტექსტების კითხვა მაინცდამაინც არ ეადვილება. ამ მიზეზის დაძლევა არც ისე ძნელია და იგი ძველ თხზულებათა სისტემატური, დაკვირვებული კითხვითა და გულმოდგინებით მიიღწევა, რისთვისაც სპეციალური ფილოლოგიური განათლების მიღება სრულიადაც არაა აუცილებელი. ძველ ქართულ ტექსტებთან ყოველდღიური ურთიერთობით თანამედროვე მკითხველი ძველი ქართული ენის მშობლიურ სიტყობსაც ისევე შეიგრძნობს, როგორც თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენისა. ამიტომაც დადგა საკითხი დაინტერესებული მკითხველისათვის ძველი ქართული ენის, რაც შეიძლება, სრულყოფილი ლექსიკონის მიწოდებისა და ამავე დროს ძველი ქართული ორიგინალური თხზულებების ახალ ქართულ ენაზე თარგმნის მავნე ტენდენციისათვის ხელის შეშლისა, რომელმაც ამ ბოლო დროს იჩინა თავი. ამგვარი თარგმანების გამოცემა და აღიარება იმას ნიშნავს, რომ უარი ვთქვათ ღმრთის წყალობაზე, რომლის შედეგადაც ქართული

სალიტერატურო ენა წარმოშობის დღიდან, განსხვავებით მრავალი უძველესი ენისაგან (მაგ., ლათინური, ბერძნული, სლავური), არასოდეს მომკვდარა და მხოლოდ უწყვეტი განვითარების კანონს ემორჩილება.

ჩვენ მხოლოდ ღმრთისადმი მაღლიერება გვმართებს და გულმოდგინება იმისათვის, რომ კურთხეული და ყოველმხრივ შემკული ქართული ენა ისეთივე თავდადებული პატრონობითა და მზრუნველობით შემოვუნახოთ მომავალ თაობებს, როგორითაც ის ჩვენმა წინაპრებმა შემოგვინახეს.

ქართული სალიტერატურო და სამეცნიერო ენის განვითარება „მხოლოდ ძველქართული სამეცნიერო და ფილოსოფიური ტერმინოლოგიის კრიტიკულად შესწავლის საფუძველზე შეიძლება“ (ს. გორგაძე). შინაარსს ახალი ქართული სიტყვისა, თუკი მას მეტყველებაში დამკვიდრება უნერია, ფესვი მის ძველ მნიშვნელობაში უნდა ჰქონდეს გადგმული. თანამედროვე მეტყველებაში ხმარებული სიტყვა ხატი მაინც უნდა იყოს იმ პირველსაბნისა, რომელიც ჩვენმა წინაპრებმა დაახლოებით სამი ათასწლეულის განმავლობაში შექმნეს.

როგორც დიდი ივანე ჯავახიშვილი ამბობდა, ქართული ლექსიკონის შექმნის ერთ-ერთი მთავარი მიზანი ის უნდა იყოს, რომ „ახალ სამეცნიერო ტერმინოლოგიას ჩვენს მრავალსაუკუნოვან მწერლობასთან კავშირი შეწყვეტილი არ ჰქონდეს და თანამედროვე ცოდნით აღჭურვილ ქართველს თავის წინაპართა საკულტურო ნამუშევრების შეთვისებაც გაუადვილდეს“.

მართლაც, „გამოუკვლეველ არიან გზანი უფლისანი“, რადგან მხოლოდ სასწაულით თუ შეიძლება აიხსნას უკვდავება ძველი ქართული ენისა. მიუხედავად განუწყვეტელი განსაცდელისა და ავბედობისა, ქართველმა ერმა მეტყველების სიმბოლიკა დაიცვა და საუკუნეთა მანძილზე ისე ცხოვლად გამოატარა, რომ თხუთმეტი საუკუნის წინ დაწერილი ჰაგიოგრაფიული თხზულების შინაარსს დღესაც კარგად ვიგებთ.

რაც შეეხება წარმოდგენილ ლექსიკონს, იგი მრავალწლიანი შრომის შედეგია, რადგან იმ მრავალი წყაროს მონაცემების შერჩევა-შეჯერება, რომელთა საფუძველზეც იგი არის შედგენილი, დიდ ძალისხმევასა და ყურადღებასაც მოითხოვდა. ასევე ყურადღებას მოითხოვდა გამოკრებილ სიტყვათა ანბანურად დალაგების რთული საქმე, რომელიც ოქერატორმა ნ. მამულაშვილმა შეასრულა.

შედგენილი ლექსიკონის ძირითადი წყარო პროფ. ი. აბულაძის კაპიტალური ნაშრომი „ძველი ქართული ენის ლექსიკონია“ (1973 წ.), რომელიც ძველი ქართული ენის 11800 სიტყვის განმარტებას შეიცავს, ამოკრებილ V-XI საუკუნეების 150-ზე მეტი ძეგლიდან და დოკუმენტირებულს

სათანადო მასალით. შედგენილ ლექსიკონში იგი უცვლელად შევიდა, ოღონდ ტექსტებიდან მოტანილი მაგალითების გარეშე, ანუ სიტყვის ავტორისეულ განმარტებასთან ერთად მისი დედნებიდან მოხმობილი განმმარტებელი სიტყვებიც დარჩა, რომელნიც ტეხილ კავებშია ჩასმული.

ბუნებრივია, სრული ლექსიკონის შედგენა, ანუ აქამდე ცნობილი ძველი ქართული ენის ყველა სიტყვის ამომწურავ განმარტებათა ერთ ნიგში მოქცევა, ერთი ადამიანის შესაძლებლობებს აღემატებოდა, მაგრამ ჩვენს ხელთ არსებული მასალების გამოყენებით, რაც შეიძლება გამდიდრებული ლექსიკონის შექმნას ცდა და მონდომება არ დაკლებია.

როგორც ილია აბულაძის ლექსიკონის გამომცემელი (ც. ქურციკიძე, ლ. ათანელიშვილი, ც. ჭანკიევი) აღნიშნავენ, სასიქადულო მეცნიერს სიკვდილმა სწორედ აღნიშნული ლექსიკონის სრულყოფასა და საბოლოო დახვეწაზე მუშაობისას მოუსწრო, რის გამოც მასში ასახვა ვერ ჰპოვა მასალებმა ძველი ქართული მწერლობის ისეთი მნიშვნელოვანი დარგებიდან, როგორცაა ორიგინალური ჰაგიოგრაფია, ფილოსოფიური და საისტორიო მწერლობა. ამიტომ შეერთებულ ლექსიკონზე მუშაობისას უწინარესად სწორედ სიტყვიერი ხელოვნების ამ დარგების შედარებით ავტორიტეტულ გამოცემებს მიექცა ყურადღება და ილია აბულაძის ხსენებული ლექსიკონი, შეჯერების საფუძველზე, მათგან ამოკრებილი მასალებით შეივსო.

ასე რომ, წინამდებარე ლექსიკონი უკვე ძველი ქართული ენის 16 800 სიტყვის განმარტებას შეიცავს.

გარდა ერთად წარმოდგენილი ამდენი სიტყვის განმარტებისა, თუ იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ თვით ილია აბულაძის „ძველი ქართული ენის ლექსიკონი“ დღეს ბიბლიოგრაფიულ იშვიათობას წარმოადგენს, ვფიქრობთ, შეერთებული ლექსიკონი სამსახურს გაუწევს როგორც მკვლევარ ფილოლოგებს, ასევე სტუდენტ ახალგაზრდობასა და, საერთოდ, ძველი ქართული მწერლობით დაინტერესებულ ყოველ მკითხველს.

ბჰანცა კოპლატაძე, ბრიტოლ რუსხაძე

გამოყენებული ლექსიკონური წყაროები შემოკლებათა მიტითებით

ილტ. – *ილია აბულაძე*, ძველი ქართული ენის ლექსიკონი (მასალები), თბ., 1973. გვ. 1-577.

აჟმ. – 1. *აკაკი შანიძე*, ქართველთა მონასტერი ბულგარეთში და მისი ტიპიკონი, თბ., 1971. გვ. 147-231.

2. *აკ. შანიძე*, ძველი ქართული ენის გრამატიკა, თბ., 1976. გვ. 170-175.

დაც. – 1. ქართული ენის ისტორიული ქრესტომათია, ტ. I (V-X საუკუნეების ძეგლები), გამოსცა, ტაბულები და ლექსიკონი დაურთო *ივანე იმნაიშვილმა*, რედ. ა. შანიძე, თბ., 1949. გვ. 355-489.

2. საკითხავი წიგნი ძველ ქართულ ენაში, II, გამოსცა *ივ. იმნაიშვილმა*, თბ., 1966. გვ. 147-210.

3. *ივ. იმნაიშვილი*, სინური მრავალთავი, გამოკვლევა და ლექსიკონი, თბ., 1975. გვ. 125-272.

ქატ. – 1. ქართლის ცხოვრება, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით *სიმონ ყაუხჩიშვილის* მიერ, ტ. I, თბ., 1955. გვ. 432-461.

2. ქართლის ცხოვრება, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით *ს. ყაუხჩიშვილის* მიერ, ტ. II, თბ., 1959. გვ. 543-629.

3. ქართლის ცხოვრება, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით *ს. ყაუხჩიშვილის* მიერ, ტ. IV, თბ., 1973. გვ. 917-970.

4. ქართლის ცხოვრება („ძველი ქართლის ცხოვრება“), გამოსაცემად მოამზადეს, წინასიტყვაობა და ტერმინთა განმარტება დაურთეს *აკადემიკოსებმა ილია ანთელავამ და ნოდარ შოშიაშვილმა*, თბ., 1996. გვ. 552-558.

სსხ. (სხვადასხვა):

1. მამათა ცხოვრებანი (ბრიტანეთის მუზეუმის ქართული ხელნაწერი XI საუკუნისა), ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა და ლექსიკონი დაურთო *ვახტანგ იმნაიშვილმა*, თბ., 1975. გვ. 463-523.

2. *კორნელი კეკელიძე*, ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, ტ. III, თბ., 1955. გვ. 144-5, 172-3, 182-3, 208-10, 232-4, 259-60, 284-9; ტ. VI, 1960. გვ. 407-13; ტ. IX, 1963. გვ. 23-30.

3. იერემიას წინასწარმეტყველების ძველი ქართული ვერსიები, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, ლექსიკონი და გამოკვლევა დაურთო *კორნელი დანელიამ*, თბ., 1992. გვ. 219-254.

4. ეზეკიელის წიგნის ძველი ქართული ვერსიები, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა და ლექსიკონი დაურთო *თინათინ ცქიტიშვილმა*, თბ., 1976. გვ. 345-388.

5. სწავლანი და სიბრძენი ფილოსოფოსთანი, გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა და ლექსიკონი დაურთო *ივანე ლოლაშვილმა*, თბ., 1969. გვ. 96-100.

6. ბასილი კესარიელის „სწავლათა“ ეფთვიმე ათონელისეული თარგმანი, გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა და ლექსიკონი დაურთო *ც. ქურციკიძემ*, თბ., 1983. გვ. 219-274.

7. ჟამთააღმწერელი, ასწლოვანი მატიანე, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა, შენიშვნები და ლექსიკონი დაურთო *რევაზ კიკნაძემ*, თბ., 1987. გვ. 240-243.

8. დიდი სჯულისკანონი, გამოსაცემად მოამზადეს *ე. გაბიაშვილმა*, *ე. გიუნაშვილმა*, *მ. დოლაქიძემ*, *გ. ნინუამ*, ლექსიკონი შეადგინა *გ. ნინუამ*, თბ., 1975. გვ. 560-583.

ზსმ. – *ზურაბ სარჯველაძე*, ძველი ქართული ენის ლექსიკონი (მასალები), თბ., 1995. გვ. 1-279.

ან – ქართული ანბნის პირველი ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა –1 (ი.ა.).

ბ – 1. ღედრობითი სქესის სუფიქსი ძველი ქართულის გვიანდელ ტექსტებში. 2. კითხვითი ნაწილაკი, ეთანაბრება „-მე“ ნაწილაკს და ხშირად მასთან ერთად იხმარება, 3. შეკვეცილი სახე მეშველი ზმნის მესამე პირისა („არს“) (ი.ა.). 1. *კითხვითი ნაწილაკი; იხმარება ისეთ კითხვითს წინადადებებში, რომლებშიც კითხვითი სიტყვა არ მოიპოვება. ახლავს უმთავრესად ზმნას (იშვიათად სხვა მეტყველების ნაწილებსაც). ხმის ამალღება ამ ა-ს წინამავალ ხმოვანზე მოდის:* ხუცეს, მიუძღუნოა სამკაული ესე მისი? გაუგზავნო ეს მისი სამკაული? 2. [„არს“ ზმნის ნაშთი] რამეთუ თქუენია სასუფეველი ღმრთისაჲ, (ქუეყანაჲ) კუარცხლბერკია ფერკთა მისთაჲ (ი.ი.).

ბბბ, ჰბბბ – აბა, მამ (ი.ა.).

ბბბ – იხ. აბბა (ი.ა.).

ბბბწწ – საბანელი სახლი (ი.ა.).

ბბბრმმწწ – მონასტრის ხელისუფალთაგანი (ა.შ.).

ბბბბ, ბბბ, აბბბ, ანბბ – მამა (ი.ა.).

ბბბბრობა – განზორება, განღვომა (ი.ა.).

ბბბბ – ჩამოკიდება. იხ. ბბა (ი.ა.).

ბბრბმმწწ – სალთხუცესი. მისი თანამღებობა (ქყ.).

ბბრბმმმმწწ, ბბრბმმმმწწ – აბრაამის (აბრაჰამის) შთამომავალი; აღამიანი, კაცი (ი.ი.).

ბბბბრ-ი – (აბჯრისა) საჭურველი, იარ-

ალი. იხ. მეაბჯრე (ი.ა.).

ბბბბრ-ი-ღამბბბმმმმწწ – საჭურველის, იარაღის გადამყრელი. იხ. ღამბბბმმმმწწ (ი.ა.).

ბბბბრ-ი-ღამბბბმმმმწწ – წარჩინებულ მეომართა ღამბმარე პირი, რომელიც მათ იარაღს აგარებდა. საქართველოს მეფის აბჯრისმგვირთველი ეზოსმობღვარჩხუხარეხი (იხ.) იყო (ქყ.).

ბბბბრ – იხ. აგარაკი (ი.ა.).

ბბბბრბბ – მიწა, აღვილი; სახნაე-სათესი მიწა, საყანე აღვილი; ყანა (ი.ი.).

ბბბბრბბ, ბბბბრ – «ქუეყანაჲ საქმარო», «ღაბა», სოფელი, ყანა, «ველი». იხ. მეაგარაკე (ი.ა.).

ბბბრმმმმწწ – აბრაამის შთამომავალი აგარის ხაზით. [აგარი აბრაამის ხარჭას ერქვა] (ი.ი.).

ბბბბბ – იხ. აღვება (ი.ა.).

ბბბბბწწ – იხ. აღვება (ი.ა.).

ბბბბბწწბბ – სხეული, განი, აღნაგობა, შეღვენილობა (ი.ა.).

ბბბბ – აწმენდა, აღება. იხ. გვა (ი.ა.).

ბბბბბბ, ბბბბბბწწ – იხ. აღვება (ი.ა.).

ბბბბბბწწ – იხ. აღსაარება (ი.ა.).

ბბბბ – ნ. გება (ი.ი.).

ბბბბბბწწბბ – ახმაურება. იხ. გრგვუნვა (ი.ა.).

ბბბბბბწწბბ – ჩრდილს აყენებდა, ჰუარავდა (სხ.).

ბბბბბბ – ნ. გრძნობა (ი.ი.).

ბბბბრ-ი – გამომწვეარი ალიმი (ი.ა.).

ბბბბბბწწ, ბბბბბბწწ-ი – აგვისტოს თვე (ი.ა.).

ბბბბბ, ბბბბბბწწ-ი, ბბბბბბწწ-ი, ბბბბბბბბბ – «აღამანგინი», adamas, antis, აღმასი (ი.ა.).

ალამანტი-ი, ალამანტი-ი – იხ. ადამა (ი.ა.).
ალამანტიანი-ი, ალამანტინი – «ადამანტი», ანდამანტისა (ი.ა.).
ალამანტი-ი – ადამიანი, ადამის ჩამოშვებული (ი.ა.).
ალარი-ი – «იგრიკა», ებრაელთა მეექვსე თვე – მარტი (ი.ა.).
ალბი-გუბა – განმტკიცება, დამყარება, მოწესრიგება. იხ. გუბა (ი.ა.).
ალბი-ალბი – ალაგ-ალაგ. ადგილითი-ადგილად – ადგილიდან ადგილზე (ი.ა.).
ალბი-ალ-ალბი-ალ-ი – ადგილობრივი (გ.ს.).
ალბი-ალ-ი – ადგილობრივი (გ.ს.).
ალბი-ლუბ-ი – ადგილისა (გ.ს.).
ალბი-ი – ადგილითი ადგილად, ადგილიდან ადგილზე, ერთი ადგილიდან მეორე ადგილზე (ნ. კ. თხემისა ადგილი) (ი.ა.).
ალბი-ი – «მოადგილი» (ი.ა.).
ალბი-ი-ი – ერთი ადგილიდან მეორე ადგილზე, სხვადასხვა ადგილში (ი.ა.).
ალბი-ი-ს-ს-ს-ი – „მოადგილე“ (ქ.ყ.).
ალბი-ი-ს-ს-ს-ი – (გზიდან) ჩამოცლა, დროება, (თავის ნებაზე) გაშვება, დანებება (ა), მარტო დატოვება (ი.ა.).
ალბი-ალ – -თეს, გამო (ი.ა.).
ალბი-ი-ი-ს-ს-ს-ი – «დადგრომა», შედგომა, შეჩერება. იხ. პყრობა (ი.ა.).
ალბი-ი-ი-ს-ს-ს-ი – დათმობა, მიშეება. იხ. ცემა (ი.ა.).
ალბი-ი-ბ-ბ-ი – ადგილი; საცხოვრისი, სამყოფი. იხ. ადგილი (ი.ა.).
ალბი-ი-ბ-ბ-ი-ი – ადგილობრივი (გ.ს.).
ალბი-ი-ბ-ბ-ი იხ. ალბინება (ი.ა.).

ალბ-ბ-ბ-ი – იხ. ალბ-ბ-ბ-ი (ი.ა.).
ალბ-ბ-ბ-ი – იხ. ალბ-ბ-ბ-ი (ი.ა.).
ალბ-ბ-ბ-ი – არაძნელი, იოლი, «წრფელი». იხ. უადვილე (ი.ა.).
ალბ-ბ-ბ-ი, ალბ-ბ-ბ-ი – არაძნელად, იოლად, მსუბუქად (ი.ა.).
ალ-ბ-ბ-ი – 1. მალე, სწრაფად, მაშინვე, «მსთუად», «მეყსეულად». 2. ხვალ (ი.ა.).
სასწრაფოდ, ჩქარა, მალე. ალ-ბ-ბ-ი – საჩქაროდ, მალე (ი.ა.).
ალ-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი – მალე, სასწრაფოდ. იხ. ალ-ბ-ბ-ი, უალ-ბ-ბ-ი, უალ-ბ-ბ-ი (ი.ა.). ძალიან ჩქარა (ი.ა.).
ალ-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი – წინათვე (ი.ა.).
ალ-ბ-ბ-ი მი-ბ-ბ-ი – ალ-ბ-ბ-ი ალ-ბ-ბ-ი; «მოსწრაფედ წარგაცება» (ი.ა.).
ალ-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი – სწრაფა. იხ. ალ-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი (ი.ა.).
ალ-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი – ალ-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი (ი.ა.).
ა-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი – ბრწყინება. იხ. ელ-ბ-ბ-ი (ი.ა.).
ა-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი – ამინდი; ჰაერი; ქარი (ი.ა.).
ა-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი – მშენიერი, ლამაზი, ბრწყინვალე (ი.ა.). τὸ ἀίθριον, წინკარი, გალანი, გაძრის კარიბჭის გალაქსურავი ნაწილი (სხ.).
ა-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი – «უსართულო» (ი.ა.).
ა-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი, ა-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი – ჯამუში, მშვერაი (ქ.ყ.). მშვერაი, „მსგუარი“, „მსგოვარი“, ὁ κατάσκοπος (სხ.).
ა-ბ-ბ-ი – იხ. ჰაი (ი.ა.).
ა-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი – ყარალი, მტაცებელი იხ. ა-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი, მოა-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი, სა-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი (ი.ა.).
ა-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი – ა-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი, ყარალობა (ი.ა.).
ა-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი-ბ-ბ-ი – ყარალობა, მძარცველთა უფროსი, მეთაური. იხ. მთავარი (ი.ა.).

აპაზაქობა, აპაზაპეზა – ყაჩაღობა, ტაცება, ძარცვა. იხ. ავაზაკი (ი.ა.).
აპაზანი – «სიავი», ქვაბი; აუმი; ემბაში (ი.ა.).
აპაზი, **აპაზა** – *felis pardus* (ი.ა.).
აპაზნი – ავაზა (ვეფხვის ჯიშის ცხოველია) (ი.ა.).
აპანი – სოფელი (ი.ა.).
აპანლაშირი – საისგორიო წიგნი; თხრობა, ისგორია, «პაგმოთინი» (ი.ა.).
აპანდი – წესი (ზ.ს.).
აპარი – (ავრისა) ალაფი, ნაძარცვი, «წარმონაღები». იხ. აერობა, წარმოაერება (ი.ა.).
აპაჩი – კილო, ხმა (ი.ა.).
აპაჩმარაპალ – მრავალ კილოზე მომღერალი (სამღერი) (ზ.ს.).
აპოლოლოზი (*ბერძნ.*) – ცხოველია (ი.ა.).
აპლი – 1. ფერფლი, ნაცარი; 2. «ნესტე», სალაპური (ი.ა.).
აპლა – იხ. წილ-აულა (ი.ა.).
აპლინი – «ემო» (ი.ა.).
აპანლა – შეწვენა, დახმარება (ი.ა.).
აპრობა – ტაცება. იხ. ავარი (ი.ა.).
აპსონი – ავგორი (ქ.ყ.).
აპუსტონი – კეისრისა და მისი მემკვიდრის გიგული. ὁ Ἀΰστουτος (სხ.).
აპუბრა – ულაგმო აღვირი (ზ.ს.).
აპაპარი – (აპაერისა) ხარი (ი.ა.).
აპარაპტი – იხ. აპრაპეტი (ი.ა.).
აპატი, აპალი – თავისუფალი (ქ.ყ.).
აპელა – ფეხით ტკეპნა, თელვა, იხ. გელა (ი.ა.).
აპმა – ქება (ქ.ყ.).
აპნა – კეთილშობილი. იხ. აპნება, სიაბნე, უაზნო (ი.ა.).

აპნაპრი – თავისუფალი, არამონა; წარჩინებული წოდებისა ან გვარისა, ღიღებული, «მდიდარი», «მთავარი». იხ. აპნა; სიაპნაურე, უაპნაურეს (ი.ა.). საზოგადოების მაღალი წრის წარმომადგენელი; თავისუფალი; კეთილშობილი, ღიღგვაროვანი. აქედან: **აპნაურება** (ი.ა.).
აპნაპრეზა – თავისუფლება; კეთილშობილება, პატივი. იხ. აპნაური, განაპნაურება (ი.ა.).
აპნაპა – გვაროვნობა, გომობა. იხ. აპნა (ი.ა.).
აპრაპატი, **აპრაპტი** – მნე ქვეყნისა ან სამეფო კარისა (ი.ა.). ათასისთავი, ათასეულის უფროსი (ი.ა.).
აპი – 10 (ი.ა.).
აპი წილ – ათჯერ. იხ. ათი ათასი, ათეული, განათეულება, მეათე, მეათედი, მოათევესება, მოათეულება, ოთხდამეათე, ოცდაათი, ოცდაათეული, სამეოცდაათი (ი.ა.).
აპი ათასი – 10.000 (ი.ა.).
აპაპატი – მთავარი; ღიღი მამა, მეუის მამა (ი.ა.). ტახტის მემკვიდრის აღმზრდელი; ოლქის გამგებელი; თამარის დროიდან ეპირი (ქ.ყ.).
აპასი – 1.000. იხ. ასი; ათასეული, ათორმეტი ათასი, ოთხათასი, ორათასი, ოცი ათასი, ხუთათასი (ი.ა.).
აპას ოთხასი – 1.400 (ი.ა.).
აპასეული – 1.000; ათასიანი; ათასისთავი. იხ. ორდაოცათასეული და ორასი (ი.ა.).
აპასის-თავი – ათასის მეთაური. იხ. თავი (ი.ა.).
აპასისთავი – ათასი ჯარისკაცის უფროსი; მეთაური, წინამძღოლი (ი.ა.).

ათასის-მთავარი — ათასეულის მე-
თაური. იხ. მთავარი (ი.ა.).
ათას წილ — ათასჯერ (ი.ა.).
ათაზოულ-ი — ათუარდიანი. იხ. [ეზოვე-
ლი] (ი.ა.).
ათარი-ი, ათირი-ი — ეთერი (ი.ა.).
ათარმეზი-ი — 11. იხ. მეათერთმეცე (ი.ა.).
ათაეულ-ი — 1/10; 10. იხ. ათი (ი.ა.).
ათაეულისა ვოლუბა — «მოათეესება».
იხ. თავი (ი.ა.).
ათაეჟმეზი-ი — იხ. მეათექუსმეცე (ი.ა.).
ათირი-ი — იხ. ათერი (ი.ა.).
ათის-თამი-ი — ათეულის მეთაური. იხ.
თავი (ი.ა.).
ათოთხმეზი-ი — 14. იხ. მეათოთხმეცე
(ი.ა.).
ათორმეზი-ი — 12. იხ. ოცდაათორმეტი,
სამეოცდაათორმეტი (ი.ა.).
ათორმეზი-ი ათას-ი — 12.000. იხ. ათასი
(ი.ა.).
ათრვაგეზი-ი, ათურაგეზი — 18. იხ. მე-
ათრვაგეცე, ოცდაათრვაგეცე (ი.ა.).
ათსაგეზი-ი, ათსაგეზი-ი, ათსაგეზი —
13. შდრ. ოცდაათცამეცე (ი.ა.).
ათუალვა — იხ. ალთუალვა (ი.ა.).
ათურაგეზი-ი — იხ. ათრვაგეცე (ი.ა.).
ათურაგეზი-ი — თვრამეცე (ი.ა.).
ათქალაქი-ი — ღეკაპოლისი (ქალაქები
იყო პალესტინაში) (ი.ა.).
ათჟს — იხ. ღგმა (ი.ა.).
ათჟვლეზი-ი — 17. იხ. მეათშულმეცე (ი.ა.).
ათცაგეზი-ი — იხ. ათსაგეცე (ი.ა.).
ათცაგეზი-ი — 6. სამეოც და ათცამეცე
(ი.ა.).
ათცხრაგეზი-ი — იხ. ოთხმეოცდაათცხ-
რაგეცე (ი.ა.).
ათცხრაგეზი-ი — ცხრაგეცე (ი.ა.).

ათბალ-ი — ათსიმიანი. იხ. ძალი (ი.ა.).
ათსიმიანი (ჩანგი) (ი.ა.).
ათხალვა — კლება, მოსახლეობის შემ-
ცირება: მაშინ მცხეთაა ათხელდებო-
და და გფილისი ეშენებოდა (ი.ა.).
ათხუთმეზი-ი, თხუთმეზი-ი — 15. იხ.
მეათხუთმეცე (ი.ა.).
აილი — მუსლიმთა დღესასწაული (ქყ.).
აისუნ — 6. ალხუმა (ი.ა.).
აპალიზი-ი — მეღუმა, ἡ ἀκαλήφι (სხ.).
აპაშრი (მურინი) — აკაური არს, რო-
მელსაც კვიკონო (κινκον, გელი) ბერძუ-
ლად და ფორფირიონემ ლათინურად
ჰქვიან (საბა) (ქყ.).
აპალაგა — აკლამა, «დაბაა სის-
ხლისაჲ» (სიგყეასიგყეით) (ი.ა.).
აპილვა — იხ. ალკილება (ი.ა.).
აპონიტი-ი — aconitum, მრავალწლიანი
მცენარე. შეიცავს შხამს აკონიგინს. τὸ
ἄκοντον (სხ.). შხამიანი მცენარე (შს.).
აპრვა — შეკრება, მოგროვება. იხ. კრე-
ბა (ი.ა.).
აპროსტიტონ-ი — თავკიდურ ასოთა
წერილობა (შს.).
აბშარი-ი — აქგის შემდგენელი, ჩქარა
მწერალი, მონაგარიშე, ბულალტერი.
აღმოსაეღეთში ნიშნავდა სამხედრო
ნაწილის მომმარაგებელს: ანაწილებ-
და ჯარის ნაწილებს შორის საწყო-
ბის გამგეებისაგან ხელის მოწერით
მიღებულ სურსათს. ὁ ἀκτουάριος (სხ.).
ჯარის მომმარაგებელი (შს.).
აბშამი — გაბლა ან დასაჯდომი (ი.ა.).
ალაბასტრი-ი — „შიმი“, ჭიქის ჭურჭელი
(ი.ა.). კირქვის ერთი სახეობა; მისგან
გაკეთებული ჭურჭელი (ქილა), რომელ-
საც ნელსაცხებლის შესანახად ხმარ-

ობდენ (ი.ი.).
ალბაბერი – მოსავლით მთის ალაგებ-
 რა „როგორც მთიან ადგილებში“ (ქც.).
ალბათაბერი – მთის ალაგთაბერი.
 იგივეა, რაც ალაგებრი (ქც.).
ალბაზი – ბილიკი, გზა; კვალი (ი.ა.).
ალამი – მეწრის კუთხე (?); არაბ.
 დროშა (ა.შ.).
ალაში – «ნაგყუენავი», ნაძარცვი, ნა-
 დაული (ი.ა.).
ალაჰბაში – „ფეხსაცმელი“ (ქც.).
ალღაბი – მარილიანი, მწირი ნიადა-
 ვი (სხ.).
ალღუა – მღვდელმსახურებაში სხ-
 ვადასხვა ლოცვის ბოლოს დასართავი
 სიგყვა; ის ზოგ ლოცვას სამჯერ დაერ-
 თოდა, ზოგს – 7-ჯერ და მეტჯერ [სი-
 გყვა ებრაულია, სიგყვა-სიგყვით ნიშ-
 ნავს: „აქებდეთ ღმერთსა“] (ი.ი.).
ალღუმა – ალილეა (ი.ა.).
ალექსანდრელი – ალექსანდრიელი
 (ქალაქ ოლექსანდრიიდან) (ი.ი.).
ალმა – სულნელ-საკმეველი (ი.ა.).
ალ-ი – ცეცხლის ანადენი (საბა). იხ.
 მოალვა (ი.ა.).
ალიზი – უწვევი აგური (ი.ა.).
ალილი – ალილეა (საგალობლის
 სიგყვაა, რომელიც სამჯერ მეორდე-
 ბა) (ი.ი.).
ალისი (*ბერძნ.*) – ჯაჭვი, ღუზა (ი.ი.).
ალმური – იხ. არმური (ი.ა.).
ალმური, არმური – საზოგადოდ დი-
 დი ქარი; ნისლი(?) (ი.ი.).
ალო, ალოვი, ალოვი – იხ. ჰალო (ი.ა.).
ალოვი, ალოვი, ალო-ი – ერთგვარი
 სურნელოვანი მცენარე, რომლისაგა-
 ნაც საკმეველს აკეთებდნენ (ი.ი.).

ალონი – „ალიონი“ (ქც.).
ალჰაბი – ღარიბი, ღატაკი (ი.ა.).
ამბ, ამან, ამას – და სხ. იხ. ესე (ი.ა.).
ამაზონელი – ამორძალი (ი.ა.).
ამაო-ი – 1 ფუჭი, უქმი, უსარგებლო; 2
 ცრუ, ყალბი, არასწორი (ი.ი.).
ამაო, ამაოვი – «ყუდი», ფუჭი, უქმი,
 გყუილი. იხ. ამაოება (ი.ა.).
ამაოვბა – «ყუდი», უქმოება, არარაობა.
 იხ. ამაო (ი.ა.).
ამაოვი-მოქმედი – ფუჭად მოქმედი.
 იხ. მოქმედი (ი.ა.).
ამარზამ – მაშინვე, უეცრად (ზ.ს.).
ამართება – იხ. აღმართება (ი.ა.).
ამარი – რაოდენობა (ქც.).
ამას ზღა – (ზმ.) მიყრიდან; იხ. ესე (ი.ა.).
ამაღლება – ქრისტიანული დღესასწ-
 აული, მოდის აღდგომის მეორმოცე
 დღეს (ი.ი.). ცად ასვლა (ქრისტესი) (ი.ა.).
ამაღლებ-ა (-*შღ-ი*) – იხ. აღმაღლება
 (ი.ა.).
ამბა – იხ. აბბა (ი.ა.). მამა (ი.ი.).
ამბაში – იხ. ჰამბავე (ი.ა.).
ამბარი – სულნელია ერთგვარი; საჭ-
 მელი, საჭამადი (ი.ა.).
ამბორება – ამბორის-ყოფა, კოცნა,
 მთხვევა (ი.ი.).
ამბორი – კოცნა (ი.ა.).
ამბორის-ყოფა – ამბორება, კოცნა (ი.ი.).
ამბორის-ყოფა, ჰამბორის-ყოფა – «მო-
 კითხვა», კოცნა. იხ. ყოფა (ი.ა.).
ამბორისი – helleborus (ი.ა.).
ამბოხი, ანბოხი – «შფოთი» არეუ-
 ლობა, ჩოჩქოლი, მასა, ხალხი (ი.ა.).
 აღელვება, არეულობა (ი.ი.).
ამბოხის-ალგინება – აღელვება, არეუ-
 ლობა. იხ. ამბოხება, ამბოხონი, მეამ-

ბოხე (ო.ა.).

ამბროსია – არეუ-დარევა, აღშოთება; «შოთი», არეულობა. იხ. ამბოხი (ო.ა.).
ამბროსიან-ი – მღელვარე, შოთიანი. იხ. ამბოხი (ო.ა.).

ამეთუსო, ამეთუსტონ-ი – amethystus, პატიოსან თვალთავანი (ო.ა.).

აბ-ი-ი – გაარსებებებული „ამენ“-ის სახელობითი ბრუნვა (ო.ა.). ნამდვილი. იხ. ამენ (ო.ა.).

ამენ, ამენ – «მართლიად», ნამდვილად (ო.ა.).

ამემი – „აქეთელი“, „აღმოსაყვლელი ქართველი“ (ქ.ყ.).

ამიანტი – ამბესტი, ἡ ἀμάντις (სხ.).

ამიაროს – იხ. აღსაარება (ო.ა.).

ამიერ, ამიორ – აქედან; *ამიერ* სოფელით: ამ ქვეყნიდან (ო.ა.). აქედან; ამ. იხ. ამიერი (ო.ა.).

ამიერ-ი – აქაური; სააქაო. იხ. ამიერ (ო.ა.). აქეთური, აქეთ მყოფი, აქეთ მხარეს მყოფი (ო.ა.).

ამიერით – აქედან (ო.ა.).

ამიერითან – ამას იქით, ამის შემდეგ. იხ. ამიერი (ო.ა.). ამის შემდეგ, ამას იქით, ამ დროიდან (ო.ა.).

ამინატონ-ი – ἀμάντων, ქვა-ამიანტი (ო.ა.).

ამიორ – ნ. ამიერ (ო.ა.).

ამირა (*არაბ.*) – მთავარი, ამა თუ იმ კუთხის მმართველი (*არაბთა* სახელმწიფოში) (ო.ა.). მთავარი იხ. ამირათა-ამირა (ო.ა.).

ამირა, ამირათ-ამირა – ოლქის, ქალაქის მმართველი, ასევე აღმოსაყვლური გიგული. ამირები ისხდნენ თბილისშიც, სანამ ქალაქს დავით IV შემოი-

ერთებდა (ქ.ყ.).

ამირათა-ამირა – მთავართა-მთავარი, ხალიფი. იხ. ამირა (ო.ა.).

ამირახორი, ამილახორი – იხ. მეჯინი-ბეთუხუცესი (ქ.ყ.).

ამირაჯიბი – საქართველოს სამეფო კარის დიდი მოხელე, მანდაგურთუხუცესის მოადგილე. ეჯობა უფროსი, მეფის მთავარი მომხსენებელი (ქ.ყ.).

ამირ-მუნი, ამირ-მუშლი (*არაბ.*) – ამირ ალ-მუმინინი – „მართლმორწმუნეთა მზრანებელი“, ხალიფების გიგული (ქ.ყ.).

ამირსპასალარი – მხედართმთავართა უფროსი, საქართველოს მეფის ვაზირი (ქ.ყ.).

ამისა შიმღვრეაღ – (ზგ.) მიერიდან; იხ. ესე (ო.ა.).

ამის ბამო – აქედან, ამიერიდან. იხ. შინაგამო. შინაფთვამო, წუერგამო; (ზგ.) მიერიდან; «ვინაფთვა»; იხ. ესე (ო.ა.).

ამისბან – (ზგ.) აქედან, ამიერიდან; იხ. ესე (ო.ა.).

ამისბანალ – ამის გამო, ამ მიზევით (ო.ა.). ამის გამო, ამისთვის. იხ. ამისგანი (ო.ა.).

ამისბანალცა – ამის გამო, ამიგომ (ო.ა.).

ამისბან-ი – ამისი, აქაური. იხ. ამისი (ო.ა.).

ამისთჳს – ამიგომ (ო.ა.).

ამის-ი – იხ. ამას (ესე), ამისგანი (ო.ა.).

ამისიკ-ი – ფისია რაღაც (?) (ო.ა.).

ამო – ნ. ჰამო, კმა-ჰამო (ო.ა.).

ამომსუხუბულ-ი – ამოგორებული, ამოსვრილი. იხ. აღმომწუბება (ო.ა.).

ამოროხვით – «მაძღრივ». იხ. როხვა (ო.ა.).

[**ამოქმნა**] – ამოქოლვა, დახშვა (ო.ა.).

აპოსუმა – გაყრა. იხ. ცუმა (ი.ა.).
აპოწყუეა – ამოშლა, ამოხოცვა. იხ. წყუელა (ი.ა.).
აპპარტაპანი – ამაცი, გვიადი. იხ. სიამპარტაგენე (ი.ა.).
აპპარტავ(ა)ნება, **აპპარტაპნობა**, **აპპარტაპნობა** – ამაციობა, გვაობა, «ლალად ქცევა». იხ. აპპარტაგენი (ი.ა.).
აპპოლ-ი – ზეთის ჭურჭელი (ი.ა.).
აპპყრობელ-ი – იხ. კელის-ამპყრობელი (ი.ა.).
აპრენაბ-ი – იხ. აპრენაკი (ი.ა.).
აპრენაბ-ი, **აპრენაბ-ი**, **აპრენაბ-ი** – «არდაგი», გილო, სუღარა (ი.ა.).
[აპრიმება] – გაბრაშება, განძვინება (ი.ა.).
აპრობა – თელა, ჰამარი 70-რიცხვი; „ალიპამრვის“, „იპამრვის ქამი“ – აღირიცხების, დაითვლების (სხ.).
აპრღუე: **აპრღუე ქმნა** – გამრავლება (ი.ა.).
აპრღუევა – იხ. აღმრღუევა (ი.ა.).
აპრჩობლნილას – აორმაგებს, აორკუცებს (სხ.).
აპსტობა – იხ. აღმსტობა (ი.ა.).
აპტაქმება – იხ. აღმტაქმება (ი.ა.).
აპტასარ-ი – ატკეცილი (გ.ს.).
აპუა – რკინის საგვემელი (ი.ა.).
აპაქმელ-ი – იხ. აღმქუმელი (ი.ა.). მეანი, ბებიიქალი (ი.ა.).
აპყნო – ნ. მცნება (ი.ა.).
აპყვღრება – სახედარზე (ცხენზე, ჯორზე, ვირზე) შეჯდომა (ი.ა.).
ანაბაბ-ი – აგებულება. იხ. გება (ი.ა.).
ანაზლა, **ანაზლალ**, **ანაზლადით** – «მეყსეულად», უეცრად, მოულოდნელად, შემთხვევით. იხ. ანაზლათი (ი.ა.).

ანაზლადით-ი – უეცარი, მოულოდნელი. იხ. ანაზლა (ი.ა.).
ანასტასია-მ – წმ. აღდგომის სახელობის გაძარი იერუსალიმში, აგებული კონსტანტინე დიდის მიერ 333 წ. (სხ.).
ანაშორა-მ – დიდი სეფისკვერი; მოხსენება; თხოვნა (გ.ს.).
ანაშუს-ი – „ანაქსოვი“, „ნიეთნი, რომელთაგან შედგება ადამიანის აგებულება“ (ქყ.).
ანბა – იხ. აბბა (ი.ა.).
ანბოხ-ი – იხ. ამბოხი (ი.ა.).
ანბაპრ-ი, **ანბაპარ-ი** – ხარბი, გაუმადლარი. იხ. ანგაპრება/ანგაპრობა, მიანგაპრება, მონგაპრება, ნაანგარუბი, უანგაპრესი (ი.ა.).
ანბაპრება, **ანბაპრობა** – ხარბობა, სიხარბე, გაუმადლობა. იხ. ანგაპრი (ი.ა.).
ანბელოზ-ი – მოციქული, მივლინებული, ღვთის მცნებათა მიმგანი, ღვთის მსახური. იხ. მთავარანგელოზი (ი.ა.).
ანბელოზებრ, **ანბელოზებრივ** – ანგელოზისებურად. იხ. ანგელოზი (ი.ა.).
ანბელოზებრ-ი, **ანბელოზებრივ-ი** – მსგავსი ანგელოზისა (ი.ა.).
ანბელოზთ-მთავარ-ი, **ანბელოზთ-მთავარ-ი** – მთავარანგელოზი. იხ. მთავარი (ი.ა.).
ანბელოზთ-მსბაჟს-ი – ანგელოზისებრი. იხ. მსგავსი (ი.ა.).
ანბროპან-ი – ცხვრის ფარა; შინაური პირუტყვი (ი.ა.).
ანლაპია – (თევზი) ceapiora (ქყ.).
ანლაპაბ-ი – „ალმასი“ (ქყ.).
ანლაპაბრივ-ი – „მავნიტისებური“ (ქყ.).
ანლაპაბტი – იხ. ადამა (ი.ა.).

ანდერძობა, ანდერძობა, ანდერძობა – «აღრიცხვა», «ახილება». იხ. ანდერძ-ყოფა (ი.ა.).

ანდერძ-ყოფა, ანდერძ-ყოფა – «ახილვის-ყოფა», «აღრახვა» დათვალიერება, აღლუმი (ი.ა.).

ანდერძობა – იხ. ანდერძობა (ი.ა.).

ანდერძ-ი, ანდერძ-ი – «წიგნი», დანაბარები; წინა ან ბოლოსიგვეთობა გადამწერისა ან აეგორისა (ი.ა.).

ანდერძის-მწერალი – «წიგნის მწერალი». იხ. მწერალი (ი.ა.).

ანდერძობა – იხ. ანდერძობა (ი.ა.).

ანდერძინატი – ქანდაკება (ქც.).

ანდერძიტი – გამოსახულება (ი.ა.).

ანეულ-ი – ხნული, «თერძული». იხ. ანეულება (ი.ა.).

ანეულეზა – «თერძეა», ხენა. იხ. ანეული (ი.ა.).

ანთანიმ-ი – ებრაელთა მეშვიდე თვე – თშრინი (ი.ა.).

ანთეზა – იხ. აღნთება (ი.ა.).

ანთილიუს-ი – «რომელ არიან მზის-ნაცვალნი», მზის მსგავსი, მზისებრ მანათობელი (ი.ა.).

ანთიპატი – ἀντίπατος, უდრის ლათინურს proconsul. საბა: *იპატი* ეწოდების ფაშასა და *ანთიპატი* მის შავიერ მყოფსა (ქც.).

ანთიპატოს-ი – პიგიახში (ი.ა.).

ანთიპატრიკი – მთაურის მოადგილე (ი.ა.).

ანთიპატროს-ი – პაგრიკიოსის მონაცვლე (ი.ა.).

ანთრაპ-ი – ერთგვარი ძვირფასი (პაგოსანი) ქვა, თვალი (ი.ა.).

ანთრაპ-ი – ἀνθράξ, თვალი პაგი-

ოსანი, ძვირფასი ქვა – ცეცხლის ან ნაკვერცხლის ფერი (ი.ა.).

ანთუპატი – «მთაურისა, უპაგიონისა შემდგომი», პიგიახშის ნაცვალი (ი.ა.).

ანპანაპატი, ანპანაპატი – შეამხანაგება, თანამონაწილეობა ნადიმში, «ჭამასუმა», ფსონი (ი.ა.).

ანპატი – ნაეის სამართი, საჭე (ი.ა.).

ანპარტაპნობა – იხ. ამპარტავენება (ი.ა.).

ანტაპრალ – «მკლომად», მოწინააღმდეგე (ი.ა.).

ანტა-ლ – ანტიქრისტე (სხ.).

ანტაქრისტი – ანტიქრისტე (ი.ა.).

ანტილი – გვირთი (ი.ა.).

ანუ – ან; თუ (ი.ა.).

ანუ... ანუ – ან... ან (ი.ა.).

ანუ არა – განა არ (ი.ა.). განა არ, ნუთუ არ (ი.ა.).

ანბრულ-ი – სახვეველი, საგრავნელი (ი.ა.).

ანჯმანი – (ანჯმნისა) შეკრება, საჯარო. იხ. საანჯმნო (ი.ა.).

აპკრეზა – იხ. ალოკრება (ი.ა.).

აპკლარ-ი (ἀπακλάρια, ლათ. epularis-აგან) – ლანგარი (ა.შ.).

აპანი-ი – (აპნისა) იანერის თვის ძველი ქართული სახელი წარმართობის ხანისა (ი.ა.).

აპარანი – სასახლე, პალატი (ი.ა.).

აპაპრ-ი – გაბიკების შესაკრავი (ი.ა.).

აპატი-ი, აპატი-ი (ἀπατί, მრ. ἀπατίσεις) – „მოთხოვნა“, „გადახლეწინება“ (ა.შ.).

აპპ – გარსი (ი.ა.).

აპნი-ი – «იანვარი» (ი.ა.).

აპოლიტი-ი, აპოტიტი-ი – ხელწერილი

(ἀπόδειξις); „საბუთი“ (ყაუხჩ.) (ა.შ.).
აპოთიკა-ი – საწყობი, ბელელი (ი.ა.).
აპოკრიფი-ი – ἀποκρυφισμός, ὁ. ბი-
 ზანგიელ ეპისკოპოსთა დროებითი ან
 მუდმივი წარმომადგენელი იმპერა-
 ტორის კარზე, რომელიც თავისი ეკ-
 ლესიის საქმეებს განაგებდა (სხ.).
აპოლონი – ძველ ბერძნულ მითო-
 ლოგიაში მეტად ცნობილი ღმერთი,
 შვილი ზევსისა და ზეგოსი. იგი ითე-
 ლებოდა მუსიკის, სიმღერის, პოეზიისა
 და მამაკაცური სილამაზის ღვთაებად
 (მფარველად). მას ჩვეულებრივ გამოზ-
 აგავდნენ ლამაზი ჭაბუკის სახით,
 რომელსაც ხელში მშვილდი ეჭირა და
 კითარაზე უკრავდა (ი.ი.).
აპოსტოლუზობა-ი – ვადასახადის „გაშ-
 ვება“, „ამოკვეთა“, „ვადასახადისაგან
 განთავისუფლება“ (ყაუხჩ.) (ა.შ.).
აპოსტ-ი – ხმელი ხორცი; შაშხი და
 მისთ (ი.ა.).
აპრილ-ი – «იგრიკა», წლის მეოთხე
 თვე (ი.ა.).
აპრ[ს]ამ-ი – ერთგვარი სასაკმეველ
 მეთი, balsamum (ი.ა.).
აპყრობა – იხ. აღყრობა (ი.ა.). ნ. კე-
 ლის აპყრობა (ი.ი.).
არ – 1. კაცი ცოდვილი ვარი მე; ვარ;
 ხარი: ხარ; 2. არ – ნ. აღ-არ (ი.ი.).
არ – მეშველი მზნის ფუძე. იხ. ხარ;
 სელა (ი.ა.).
არა – არ, არა; არარა (ი.ა.). 1. უარყ-
 რითი ნაწილაკი არა, არ; 2. არა –
 უარყოფითი ნაცვალსახელი არარა,
 არაფერი, ვერაფერი (ი.ი.).
არა-არს-ი – არარსებული. იხ. არსი
 (ი.ა.).

არა-არსება – არყოფა. იხ. არსება (ი.ა.).
არაბიელ-ი – არაბი (ი.ი.).
არა-ბანრყუნელი-ი – «განუხრწნელი»,
 დაუბიანებელი. იხ. განრყუნელი (გან-
 რყუნა) (ი.ა.).
არა-ბარღამაქმეველ-ი – უცვალებე-
 ლი. იხ. გარღამაქმეველი (ი.ა.).
არაღ-საქმარ-ი – გამოუსადეგარი
 (ი.ა.).
არა-მრ-ი – სხვა ხალხი. იხ. ერი (ი.ა.).
არაპინ – «ვერვინ», არვინ. იხ. ვინ (ი.ა.).
არაპინამ, არაპინამთ – არსაიდან.
 იხ. ვინაჲ (ი.ა.).
არაპის-ი – არვისი. იხ. ვისი (ი.ა.).
არაპონ-ი – წინდი, გირაო (ი.ა.).
არაპ-ი – 1. ცერცი, 2. რაღაც საშენი
 მასალა (ი.ა.). „მლაპარი“ (ქ.ქ.).
არა-კმთილ-ი – უკეთური, ცული. იხ.
 კეთილი (ი.ა.).
არამი (ყენისა) – ცოლნი და ქაღნი
 ანუ დედაწულნი (ქ.ქ.).
არა-მართლ – არა-წრფელად. იხ. მარ-
 თლ (ი.ა.).
არა-მართლად – «ნაცილად» (ი.ა.).
არამელ – მაგრამ, ხოლო; და; გარდა,
 თუ არა (ი.ა.). 1. არამელ; 2. მაგრამ; 3.
 თუ არა (ი.ი.).
არა-მოკლებულ-ი – «მოუკლებელი».
 იხ. მოკლებული (ი.ა.).
არა-მოყსაპობა – არას-მქონეობა. იხ.
 მოფასეობა (ი.ა.).
არა-მოყსენება – მოუხსენებლობა. იხ.
 მოყსენება (ი.ა.).
არამრილ-ი – „ვინც არ ერიდება“ (ქ.ქ.).
არა-მყოფ-ი – არ მცხოვრები. იხ. მყოფი (ი.ა.).
არა-ნებათი(ა), არა ნეზსით – «უნ-

ვანი. იხ. უარზანიგე, უარზანიგესი; შღრ. არძანგება. (ი.ა.). ძღვენი, საჩუქარი (გ.ს.).

ართანმძმვი – არამომქცევი, არამომყრობი (სხ.).

არ-ი – ვარ: ვარ; ხარ: ხარ (ი.ა.).

არიანოს-ი – არიანობის მიმღვეარი. არიანობა ერთგვარი მწვალებლობა იყო. სახელწოდება წარმოდგა ამ მიმართულების წამომწყების აღექსანდრიელი მღვდლის Ⴀრიანომისაგან (გარღ. 336 წელს) (ი.ა.).

არიმ-ი – ძირი, საფუძველი; სამსხვერპლო (ებრაული ვერსიით) (ი.ა.).

არიმ-ი – ნ. არიელი (სხ.).

არიოთ-ი – ერთგვარი ბალახი (ი.ა.).

არისტი – ἀριστος, გულადი, მამაცი; მშენიერი, ღიღებული (სხ.).

არპარა – ხამინდარი, Ⴀ ἀρκάριος (სხ.).

არმაზ-ი – ქართველთა სალოცავი კერპი, რომელიც ამართული იყო მცხეთაში არმაზის მთაზე (ი.ა.).

არმაზ-ნი – ციხე მცხეთაში, მგკერის მარჯვენა ნაპირას (ი.ა.).

არმანღამ-ი – არ მანღ მყოფი (სხ.).

არმარი – «პაგოპანი», სარკმელი (ი.ა.).

არმანანი – ძღვენი (ქყ.).

არმანაზ-ი – ღიადემა, მაღალი წაკვეთილკონუსისებრი ქული, რომელსაც სპარსეთის მეფეები აგარებდნენ, კიდარი, Ⴀ κίνδριος (სხ.).

არმანაპ-ი – იხ. ამრენაკი (ი.ა.). ბამბის ქსოვილი, გილო. შღრ. *ამრენაკი* (შთ. 27,59; შარკ. 15,46) (ი.ა.).

არმანნიერი – უცოდინარი. იხ. მეცნიერი (ი.ა.).

არმურ-ი, არმულ-ი, აღმურ-ი – «ნის-

ღი, ბურუსი, ბინდი; აღი, ბული; გრიგალი (ი.ა.).

არმურ(მ)ან-ი – ნისლიანი. იხ. არმური (ი.ა.).

არნაპ-ი – ჭურჭელი; სანაწილე; საფლავი (გ.ს.).

არნაპობა – „წინააღმღვეობა“, „არნდომა“ (ქყ.).

არნ-ი – გარეული ცხვარი (ი.ა.).

არრა – არაფერი (ი.ა.).

არს-ი – არსებული, მყოფი. იხ. არა-არსი, არა-არსება, არსება, არსთავანი (ი.ა.).

არსება, არსობა – არსებობა, ყოფნა; ქმნილება. იხ. არა-არსება, თანა-არსობა (ი.ა.).

არსთაზანი – ქმნილებისაგანი. იხ. არსი (ი.ა.).

არბახ-ი – „მესაკრავი“, „მეკვრა“, „თოფი“ (ქყ.).

არბაზ-ი, არბაზის – ბერძნულ მითოლოგიაში ქალღმერთი, ზევისა და ზეგოს ასული, Ⴀ პოლონის და. მიჩნეული იყო ქალთა უბიწოების მფარველად და მშობიარეთა დამცველად (ი.ა.).

არბოქანი – „პურისა საქმარი“, ფურნე, პურის საცხობი (სხ.).

არბოზანი – იხ. აგროპანი (ი.ა.). ცეცხლთაყვანისმცემლობა (ი.ა.).

არზ-ი – სხივი (გ.ს.).

არაღმარ-ი – პირველღიაკონი (ი.ა.).

არაზ-ი – მთავარი (გ.ს.).

არაქმანღრიზ-ი – მონასგრის მამასახლისი, წინამძღვარი (ი.ა.).

არაქნ-ი – მთავარი (გ.ს.).

არაქ – იხ. რქუმა (ი.ა.).

არაქანი (არქაუნი, არხაუნი) – ქრისტიანების მონღოლური სახელწოდე-

ბა (ქც.).
 ბრღა – ჯერ არ; აღარ (ი.ა.).
 ბრღარა – (ნაწ.) აღარ (ი.ა.).
 ბრღარა – არაფერი (ი.ა.).
 ბრღარაჰინ – აღარავენ (ი.ა.).
 ბრღარასაღმთ – არასდროს (მ.ს.).
 ბრღონაჟბი, ბრღუნაჟბი – არგონავეგი (მ.ს.).
 ბრჟნაღი – берѣза (ქც.).
 ბრჟაჟბერ – პართულად, არშაკული ენით (ი.ა.).
 ბრჟბერ – მიდიური, მიდიურად (ა. შანიძე); არშაკულად, პართეულად (ილ. აბულაძე) (ი.ა.).
 ბრცა – არც (ი.ა.).
 ბრცარა – არარა (ი.ა.).
 ბრცაღ – არც (ი.ა.).
 ბრცანგებ – ღირსება; შღრ. არგანინგი (ი.ა.).
 ბრცკვებულობა – უძლეულება (მ.ს.).
 ბრწიჰი – « ორბი », aquila (ი.ა.).
 ბსი – 100. იხ. ათასი, ას-ასი, ასეული, ექუსასი, ოთხასი, ორასი, ცხრაასი, ხუთასი (ი.ა.).
 ბსაბია – მეშველი, შემწე (ი.ა.).
 ბსაბიობა – აყოლა, მხარის აბმა (სხ.).
 ბსაჰი – იხ. ჰასაკი (ი.ა.). ძალა (მ.ს.).
 ბსარჟა, ბსარჟა – მოსარჟა. იხ. სარჟა (ი.ა.).
 ბსარბი – წერილი ფული (მ.ს.).
 ბს-ასი – იხ. ასი (ი.ა.).
 ბსაჟღი – იხ. ზარის-ასაკელი (ი.ა.).
 ბს ღა მებათრებაჟბი – ასმეთერამეგე (ი.ა.).
 ბს ღა მებსრე – ასმეცხრე (ი.ა.).
 ბსერბასისი – 150 (ი.ა.).
 ბსერბასის ღა სბი – 153 (ი.ა.).

ბსერ – იაკობის ერთ-ერთი შვილი იყო (ი.ა.).
 ბსეჟღი – 100 (ი.ა.).
 ბსი ათასი – 100.000 (ი.ა.).
 ბსინაჟბი – აბიური (მ.ს.).
 ბსიღა – (ή άστρα) ყარყაგი (სხ.).
 ბსის-თაჟბი – ასის მეთაური, «მგარვალი». იხ. თავი (ი.ა.). ჯარისკაცთა ასეულის უფროსი, сотник (ი.ა.).
 ბსაჟბი – ერთგვარი ფრინველი (მ.ს.).
 ბსჰი – კამათელი(?) (სხ.).
 ბსჟაღ – ასწილად, ასჯერ, იხ. -კეცად (ი.ა.).
 ბსკლიბიოს, ბსკლიბოს, ბსკლიჰი – მკურნალობის ღმერთი (ძველი ბერძნული მითოლოგიით) (ი.ა.). ასკლეპიოსი (რედ.).
 ბსღი – triticum dicoccum. (გამს. 9,32; III მეფ. 19,16; ეს. 28,25). იხ. ასლობა (ი.ა.).
 ბსღა, ბსღა: მარცვლეული (ბრინჯი?) (სხ.).
 ბსღობა – (II მეფ. 21,9) იხ. ასლი (ი.ა.).
 ბსღი – სხეული, განი; სხეულის ნაწილი; ბგერის ნიშანი (ი.ა.). 1. ნყავა; 2. სხეულის ნაწილი, ყაენ; 3. სხეული, განი (ი.ა.).
 ბსღ-ბსღი – «ასოეულად». იხ. განასოება (ი.ა.).
 ბსღეულად, ბსღეულად – «ასოდ-ასოდ» (ი.ა.).
 ბსღეულ-ყოჟა – «განგება», აქნა (ი.ა.).
 ბსღთა ღაჟსნიღა – დამბლა, ή παράλυσος (სხ.).
 ბსღთა ღაჟღა – ფიბიკური სასჯელია (ქც.).
 ბსღთა ღაჟღა – ქაილი, ფხანა, თამაში (სხ.).
 ბსღთა ღაჟღის მთარგმანებელი –

მისნობის სახეობა (სხ.).

ასოკაპეტილი – ასოწაჭრილი. იხ. კუეთილი (ი.ა.).

ასომთაპარ-ი – მთავრული ასო. იხ. მთავარი (ი.ა.).

ასომოღებულ-ი – ასოდაკლებული. იხ. მოღებული (მოღება) (ი.ა.).

ასომს მოღბამ-ი – სახლეული, თავისიანი (ა.შ.).

ას ორგემოც ღა შულ-ი – ასორმოცდაშვიდი (ი.ა.).

ასპარემ-ი – 1. საბრძოლო მოედანი, ბრძოლის ველი; 2. საჭიდაო მოედანი (აღვლი) (ი.ა.). „უგეენი“, მანძილი – 195 ნაბიჯი; მოედანი, სგადიონი (ი.ა.).

ასპილ-ი – ფარი (ი.ა.).

ასპიტი, ასპილი – გველი, იქედნე (ი.ა.). ერთგვარი შხამიანი გველი (ი.ა.).

ასრულ-ი – იხ. აღსრული (აღსლვა) (ი.ა.).

ასსამეოც-ი – 160. იხ. სამეოცი (ი.ა.).

ასტამ-ი – ცეცხლის ასაღებ-დასაღები, აქანდაბი (ი.ა.).

ასტროლაბი – ასტრონომიული ხელსაწყო (ქ.ყ.).

ასუბუქება – იხ. აღსუბუქება (ი.ა.).

ასულ-ი – ქალიშვილი (ი.ა.).

ასურასტანი – სირია (ი.ა.).

ასურეთ-ი – სირია (ი.ა.).

ასური – ასურელი (ი.ა.). სირიელი (ი.ა.).

ასურმბრ – ასურულად (ი.ა.).

ასურმბრ-ი – ასურული (ენა) (ი.ა.).

ასურმდელო – სამოთხე (ქ.ყ.).

ასჰინო – «სჰინო», lentiscus (ი.ა.).

ასხმა – იხ. აღსხმა (ი.ა.).

ასხმა – ნ. აღსხმა (ი.ა.).

ატამ-ი – persicum (ი.ა.).

ატარი – მეწვრილმანე (სხ.).

ატამებულ-ი – იხ. აღტაყებული (ი.ა.).

ატამა – იხ. აღტეხა (ი.ა.).

ატინანი – სამსჯავრო ადგილი (ი.ა.).

ატინანო-მოქლარ-ი – სამსჯავროს მწერალი, მდივანი. იხ. მოძლუარი (ი.ა.).

ატრბანა – იხ. გრბან- (ი.ა.).

ატრომანი, ატრომანი – ცეცხლის თაყვანის-საცემელი გაძარი (ი.ა.).

ატყლომა – იხ. აღტყლომა (ი.ა.). ატყელების მთა გყიანი: იწყება (ქ.ყ.).

აუარაბლით, აუპარო – იხ. აღსაარება (ი.ა.).

აუბ-ი – ნაკლი; სასირცხო (საქმე). იხ. აუგეანი, აუგიანი (ი.ა.).

აუბმანი, აუბინი – ნაკლულეენი, სასირცხო (ი.ა.).

აუბმეულ-ი – შეუღვენელი. იხ. აგება (აღტება) (ი.ა.).

აურასხელ-ი – იხ. აღურაცხელი (ი.ა.).

აუნუთომეულ-ი – მიულწვეელი. იხ. აწუთომა, წუთომა (ი.ა.).

აუთარი – hyena (ი.ა.).

აუთი – მახეილის სახეობა. ბრტყელი და განგრძელი მახეილი (საბა) (ქ.ყ.).

აუთინი – ოპიუმი (ქ.ყ.).

აურა – იალქანი (ი.ა.).

აურმანა – იხ. აღურენა (ი.ა.).

აურმინილ-ი – იხ. აღურენა (ი.ა.).

აურმა – ნავისაჲ, იალქანი; უბოვანი, აშეებული (გაშლილი) აურა (ი.ა.).

აურიკათ-ი – აფრიკა (სხ.).

აუროღიტმ – სიყვარულისა და სილამაზის ქალღმერთი (ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში) (ი.ა.).

აუროღიტ-ი – ცთომილი ვარსკვლავი (ი.ა.).

აუროსანი – ქუდი გრძელ-წერილი, ბე

წვებული; აფრა - ქუდის ანაკეცი (სა-
ბა) (ქც.).

აზსარაბ - აფხაზეთი (ი.ი.).

აზსილა - თალი (ი.ა.).

აზსინდი, აზსინდი - აბზინდა, *artemi-
sia absinthium* (ი.ა.).

აზფო - მართლაც (ი.ა.).

აზქინი - აფრა (ზ.ს.).

აზხაზეთი - დასავლეთ საქართველო
(თანამედროვე აფხაზეთითურთ) (ი.ი.).

აპა - აქ (ი.ა.).

აპა-იქი, აპა ლა იქი - აქ და იქ; აქეთ-
იქით (ი.ა.).

აპა(ღ) - აქაური (ი.ა.).

აპამო - აქედან (სხ.).

აპამოზან - აქედან, ამ დროიდან (ი.ი.).

აპამოვი - აქეთვე (ი.ი.).

აპამღე - იხ. მოაქამღე (ი.ა.).

აპამომღე - «მოაქამღე», აქამღე. იხ.
მოაქამომღე (ი.ა.).

აპატე - *achates* (ი.ა.). ἀχάτης, აყიყი,
ძვირფასი თვალი (სხ.).

აპლინანი - გაღაგ.: გმირული (ქც.).

აპლემი - *camelus*. იხ. მეაქლემე, სირ-
აქლემი (ი.ა.).

აპლემ-გეფხი - χαμηλοπάρδαλις. იხ.
ვეფხი (ი.ა.).

აპმანი - იხ. აღქმანი (ი.ა.). „ასო-ასოდ
აჭრა“ (ქც.).

[აპმანი] - აკეპა (ი.ა.).

აპოქი, აპოქი - «ეკალი», *rhamnus ca-
thartica* (ი.ა.).

აპუს - აქ (ი.ა.).

აპუბა - იხ. აღქუმა (ი.ა.). აყვანა (ი.ი.).

აპუნდა, აპუნდანი, აპუნდეს, აპუს - ნ.
ქუან (ი.ი.).

აპურა ღ - ვერცხლი (ზ.ს.).

აპუს - იხ. ქუან (ი.ა.).

აპა (თურქ.) - ბაგონი (ქც.).

აპაპი - პური, სადილი (ი.ა.). (ἀγύρι)
მკედრის სულის მოსახსენებლად დაგე-
ბული გრაპევი (ა.შ.). მორწმუნეთა
თავმოყრა საძმო სერობაზე. ἀγύρι
(სხ.).

აპ-არ-, ა-არ- - იხ. აღსაარება (ი.ა.).

აპ-არ (აღსაარება) - აღიარება (ი.ი.).

აპაპეპა - წაქეშება, აგულიანება,
აღძრვა; მიმსგავსება. იხ. ბაძეა (ი.ა.).
წახალისება, წაქეშება (ი.ი.).

[აპაპეპა] - აბუშგება. იხ. ბერვა (ი.ა.).

აპაპეპა - ბეჭდის დასმა, ამოგვიფრ-
ვა, გამოსახვა; მონათლვა. იხ. ბეჭელი
(ი.ა.). მირონის ცხება, მონათლვა (ი.ი.).

აპაპა - დაწყება(?). იხ. ბმა (ი.ა.).

აპაპა პელსა - ხეზე ჩამოკიდება (ი.ი.).

აპაპაპა - აღელვება, აშლა, აღმ-
ფოთება (ი.ა.). აღშფოთება, გახელება,
გადარევა, განრისხება, გაგულისება,
გაბოროტება (ი.ი.).

აპაპაპაპა - აღგზნებული, ალგყ-
ინებული. იხ. ბორვა (ი.ა.).

აპაპაპაპა - აკეამლება, ახრჩოლე-
ბა, კვამლის ბოლქვა-ბოლქვა ასვლა
(სხ.).

აპაპაპა - გაღება (ზ.ს.).

[აპაპაპაპა] - კვამლის შეგროვება.
იხ. ბულქუება (ი.ა.).

აპაპაპა, აპაპა - მომზადება, გამართ-
ვა; აკიდება გვირთისა, დაგვირთვა;
მიცემა; «განსაგზლებლა». იხ. აგება. «შე-
ქმნა», შედგენა. იხ. გება (ი.ა.).

აპაპაპა, აპაპაპა, აპაპაპაპა, აპაპაპაპა -
დანთება, ალგყინება, «მოთხევა», «მოგ-
ზნება». იხ. გება (ი.ა.). ანთება. გა-

დაგ. აღვზნება, **ВОЗНУДИТЬ** (ი.ი.).
აღზნაბული – შემკული, მორთული, გაწყობილი (სხ.).
აღზორება – აგორება. იხ. გორება (ი.ი.).
აღზრდილობა – ავრილება. იხ. ვრილი (ი.ი.).
აღზრდა – «აღსლეა», მისელა. იხ. გუალა (ი.ი.).
აღზრდა – «ბიციონი» (ი.ი.).
აღზრდა – აღძვრა, «აღღვინება», აყენება. იხ. ღვინა (ი.ი.).
აღზრდა, **აღზრდა** – «აღღვინა», «აღმართება», «განკრთობა»; აყენება, «წყება», აღძვრა; დაყენება. იხ. ღვინება, აღმადღვინებელი, აღმადღვინები, სიგყსა აღღვინება (ი.ი.). 1. აყენება; მკედრითი აყენება, მკედრის გაცოცხლება; 2. აღძვრა ვინმეს წინააღმდეგ ამხედრება; 3. აღღვინა, განგრძობა; მიცემა; გაჩენა, შექმნა; 4. სარგებლის (პროცენტის) მოგანა (ი.ი.).
აღზრდა – (ბომონისა) (კერპის) ამართება (ი.ი.).
აღზრდა, **აღზრდა** – ამართება, «აღმართება», «დაღვმა». იხ. ღვმა (ი.ი.).
აღზრდა, **აღზრდა** – ღვმა, წამოღვმა, აღმართება, «აღმსობა», «აღფხრა». წინააღმდეგობა. იხ. ღვმა; მე-აღღვმა, მეღ-აღღვმა, წინა-აღღვმა (ი.ი.). მკედრის გაცოცხლება. ზღუა იგი ვილოდა და უფროჲს *აღღვებოდა*: ღელა (ი.ი.).
აღზრდა – წაკიდება, შენთება; «აღღვინება». «აღკიდება», დაღება, დაკისრება. იხ. ღება (ი.ი.). (ცეცხლისა) ცეცხლის წაკიდება, შენთება, მოღება. (აღ-

რისა) (აღვირის) ამოღება (ი.ი.).
აღღვება – აღღვება; გადაღ. ძლიერ განრისხება, აღშოთება, გაბოროტება (ი.ი.). იხ. ღული (ი.ი.).
აღღვება – იხ. აღღვება (ი.ი.).
აღღვება – იხ. აღღვება, შურის-აღება (ი.ი.).
აღღვება – იხ. ღელა (ი.ი.).
აღღვება – ამოწვევა, ამოზრდა. იხ. ღვება (ი.ი.).
აღღვება – ნ. აღღვება (ი.ი.).
აღღვება, **აღღვება/აღღვება** – იხ. აღღვება (ი.ი.).
აღღვება – *აღღვება*: ავიღეს (ი.ი.).
აღღვება, **აღღვება** – იხ. წიღ-აღღვება, წიღ-აღღვება (ი.ი.). ასელა, ავლა. რომელმან *აღღვება* შეღვი ცანი: რომელმაც აიარა შეიღვი ცა (ი.ი.).
აღღვინება – გაღვინება, აღღვინა. იხ. ღვინება (ი.ი.).
აღღვინება – ავსება, გაღვინება; შესრულება, «განძღვება», «აღსრულება». იხ. ესება; აღმავსებელი, აღმავსებელი. აღღვმა (ქრისტესი). იხ. ესება (ი.ი.). 1. *აღღვსო* შიმშილი ჩემი: გამაძლო, მომიკლა შიმშილი; 2. ღამით წარვიღიან და *აღღვსიან* თავისა თუსისათუს ძმათა: ამოიღებდნენ ხოლმე (წყალს) (ი.ი.).
[აღღვინება] – შეღვინება, კეთილსურნელოვნება. იხ. ღვინება (ი.ი.).
აღღვინება – «ემობა», ყვირილი. იხ. ღვინება (ი.ი.).
[აღღვინება] – «შეგრაგნა», დაძახება. იხ. ღვინება (ი.ი.).
აღღვინება – ჩასახება (სხ.).
აღღვინება – გამოკება, გაზრდა, გამოზრდა (ი.ი.).
აღღვინება – «განზრდილი». იხ. ზრდა;

თანა-აღმრღილი (ი.ა.).
პლზრმზნა – აღძვრა, გაღიზიანება. იხ. ზრმენა (ი.ა.).
პლზრმზნება – გაღიზიანება, გაბრაზება, აღგზნება, აღძვრა, წაქეზება, წასისინება (ი.ი.).
აღზუაჰება – «ამაღლებს», გაამაყება, გაამპარტყენება (ი.ა.). გაამაყება, გაღიღგულება, გათამამება (ი.ი.).
აღზუაჰებაჟღ-ი – «განლაღებული», ამაყი. იხ. ზუაობა (ი.ა.).
აღუაჰაღა, აუაჰაღა – აღრიცხვა, დათვლა; დათვალღიერება, აღლუმი. იხ. თუაღა (ი.ა.).
აღუაჰა – იხ. აღუაჰა (ი.ა.).
აღუაჰაჰა – აუაჰაჰა, ამღვრევა, არევა, ერთმანეთში გაქნა. იხ. თუაჰა. (ი.ა.).
აღუაჰაჰა – დაპირება, აღუაჰის დაღება, აღღარება, «ლოცვა» (ი.ა.). 1. თუაჰა, წარმოთუაჰა; 2. აღუაჰა, დაპირება, შეპირება (ი.ი.).
აღუაჰაჰა, აღუაჰა – «მჯული»; პირობა; ზავი. იხ. თუაჰა, აღმთუაჰელი, აღნათუაჰემი (ი.ა.).
აღუაჰაჰა-ჰაჰა – «აღუაჰა», შეპირება, პირობის დაღება (ი.ა.).
აღღარება, აღღარა – ნ. აღსაარება (ი.ა.).
აღჰაჰაჰა – მომზადება, გაწყობა. იხ. კაჰაჰა (ი.ა.).
აღჰაჰაჰაჰა – დაკოჰლება. იხ. კელობა (ი.ა.).
აღჰაჰა – «აღსაბურველებს», აკეჰა (ი.ა.).
აღჰაჰაჰა – საჰაჰური (ზ.ს.).
აღჰაჰაჰა, აჰაჰაჰა – «აღება», აღგვირთვა, მოკიდება, ზურგზე «აღება». იხ.

კიდება (ი.ა.).
აღჰაჰა – აკეჰა; აღება; შეგროვება (ზ.ს.).
აღჰაჰა – აკერა, მიკერა. იხ. კრვა; პირ(ის)-აღკრვა(-ული) (ი.ა.).
აღჰაჰაჰა – ავარღნა. იხ. კროჰა (ი.ა.).
აღჰაჰაჰა – შევიწროება, შეჰირეება. იხ. კრღაღა (ი.ა.).
აღჰაჰაჰაჰა – ჩაცმული; აწღიღი (ზ.ს.).
აღჰაჰა – ბერად კურთხევა (ი.ი.).
აღჰაჰაჰა – «ეაება», კენესა, გმინვა. იხ. კუმინვა (ი.ა.).
აღჰაჰაჰაჰა – აკეაჰლება (ზ.ს.).
აღღაღა – გაამაყება, ქეღმაღლობა, მეღღურობა. იხ. ლაღობა (ი.ა.).
აღღა – გაჰოღევა, დასარჯვა. იხ. ლევა (ი.ა.).
აღღა – წამახვა, «აღმახუვა», აღღესვა. იხ. ლესვა (ი.ა.).
აღღაჰა – აღოკვა, ენის ასმა. იხ. ლოჰა (ი.ა.).
აღღაჰაჰაჰა – ამნთებელი. იხ. გღება (ი.ა.).
აღღაჰაჰაჰაჰა – აღმღგენელი, «აღმმსთობელი». იხ. აღღგინება (ი.ა.).
აღღაჰა – «აღმკეღრებელი», ამაღელი. იხ. აღსღა (ი.ა.).
აღღაჰაჰაჰა – ამღსებელი. იხ. აღღსება (ი.ა.). მაღიერი, წარჰომაღგენელი (ზ.ს.).
აღღაჰაჰაჰაჰა – ამამაღლებელი. იხ. აღმაღლება (ი.ა.).
აღღაჰაჰაჰაჰა – ამაოროღინებელი, აღმომაღენებელი, აღმზღღელი. იხ. აღოროღინება (ი.ა.).

აღმარობა - დამატებითი, ამკლები. იხ. აღმარება; ოკერი (ი.ა.).
აღმართ - ზევით. იხ. მართ-; პირ-აღმართ (ი.ა.).
აღმართება, ამაართება - «აღდგინება», «აღდგმა», ამართვა, «აღზღომა», ამალღება. იხ. მართვა (ი.ა.). 1. აყენება, ამართვა; 2. აშენება, დადგმა, გაშენება (ი.ა.).
აღმართებით - პირით (წვერით) აღმა (ი.ა.).
აღმართებულ-ი - (კრავი): მსუქანი, ნასუქარი (ი.ა.).
აღმართ-ი - აქანება. იხ. მართ- (ი.ა.).
აღმარღვევი - ამაღლელებელი. იხ. აღრღვევა (ი.ა.).
აღმასრულებელი - შემსრულებელი. იხ. აღსრულება (ი.ა.).
აღმატება - ამეგება (ი.ა.). 1. გადამეგება, გადაჭარბება; 2. გაზრდა, მომაგება, წარმატება, გადამეგება (ი.ა.).
აღმატებულ-ი - «ამაღლებული». იხ. მაგება; აღსამაგებელი (ი.ა.). „ჩინებული“, „დიდებული“ (ქც.).
აღმაჯარბი - ნ. აღუართება (ი.ა.).
აღმაღება, ამაღება - მაღლად ქცევა; აღდგენა; აღება, აღფხვრა; გაამაყება; «აღსლება» (ი.ა.). 1. ამალღება, გადიდება; ცაში ასვლა; 2. (კმისა) ხმის ამალღება, დაძახება, დაყვირება. აღმამალღე კმა ჩემი: ყვირილი მოვრთე (ავგუხე), ვიყვირე (ი.ა.).
აღმაღლებულ-ი, ამაღლებულ-ი - «აღმაგებელი», გაამაყებელი. იხ. აღმაშაღლებელი, აღსამაღლებელი; მაღალი (ი.ა.).
აღმაშენებელ-ი - სიკეთე; ქველ-

მოქმედება (ზ.ს.).
აღმაშენებლობა - სიკეთე; განმამგკიცებლობა (ზ.ს.).
აღმაშენებელი - მაშენებელი. იხ. აღმაშენება (ი.ა.).
აღმახუვა - «აღლესეა», «გამოყრა». იხ. მახუვა (ი.ა.). 1. იარაღის წვერის, პირის წამახუვა, გალესვა; 2. გალიზინება, მოსაკლავად წასისინება (ი.ა.).
აღმაჯომი - იხ. წინა-აღმაჯომი (ი.ა.).
აღმაშენებელი - ამავსებელი. იხ. აღლესება (ი.ა.).
აღმაღება - მომზადება. იხ. მზადება; მზა. «აღშფოთება». იხ. მზადება (ი.ა.).
აღმაღელი - «მაოხელი» (ი.ა.).
აღმაჯომი - აღთქმის დამღები. იხ. აღთქმა (ი.ა.).
აღმაჯობა - შემკობა, მორთვა. იხ. მკობა (ი.ა.).
აღმაჯომელი - ამლაგმეელი; დამამშვიდებელი (ზ.ს.).
აღმაჯომი - დაავადებული (ზ.ს.).
აღმაჯომელი - გამაძლიერებელი (სხ.). მომზადებელი (ზ.ს.).
აღმაჯომი - აღრე ამღგარი, «აღმადგინებელი». იხ. აღმსთობა (ი.ა.).
აღმა - იხ. ქუეაღმა (ი.ა.).
აღმაჯარბება - იხ. აღმომბგერებელი; ბგერა (ი.ა.).
აღმაჯარბი - «განგეგება», ამოშეება. იხ. ბერვა (ი.ა.).
აღმაჯარბი - დაბნევა, გაუანგვა (ი.ა.).
აღმაჯარბი - «გამოცემა», ამობოცინება. იხ. ბოცინება (ი.ა.).
აღმაჯარბი - ამოსვლა (ამონათება, გამობრწყინება). მზეზე ითქმის; (მაგრამ შღრ.: გამობრწყინღეს მზმ იგი

სიმათლისაჲ. აქ უკვე მზის ამოსვლაზე აღარაა ლაპარაკი (ი.ი.).
ალმობრწყინ(ვ)ება – «აღმოკლომა», «მოფენა», ამოსვლა. იხ. ბრწყინვა (ი.ა.).
ალმობურვა – დაბურვა, «დაფარვა», დახურვა. იხ. ბურვა (ი.ა.).
ალმოვება – ამოვლება. იხ. ვლება (ი.ა.).
ალმოვება-1 – ამოვსება (გ.ს.).
ალმოვებალ- – ამოსვლა. იხ. გუალ- (ი.ა.).
ალმოვურა – ამოყვანა, მოყვანა (ი.ი.). „აღყვანება“. იხ. გურა (ი.ა.).
ალმოვინება – ამოსვლა (ი.ა.).
ალმოვინებალ-1 – ამოსული, ამოღინებული. იხ. ღინება (ი.ა.).
ალმოვრება – ამოხვევა (გ.ს.).
ალმოვრება – ამოსვლა (ამოდულება) (ი.ი.).
ალმოვალ-, ალმოველ-/ალმოვილ- – იხ. აღმოსვლა (ი.ა.).
ალმოველ – *ალმოველინ*. ამოვიდეს (ი.ი.).
ალმოვლრობა – ამოსვლა; ამოხტომა (გ.ს.).
ალმოვლინება – ამოყვანა. იხ. ვლინება (ი.ა.).
ალმოვრლობა – ამოვარდნა (გ.ს.).
ალმოვსება – ავსება; ამოგენა, «მოწრედა». იხ. აღმომავსებელი; ვსება (ი.ა.).
 1. ავსება, ამოვსება; 2. (ავსება და) ამოღება წყლისა, ღვინისა (ი.ი.).
ალმოვსებალ-1 – ამოღებული (გ.ს.).
ალმოვილა – ამომიღვა. იხ. მიღვა (ი.ა.).
ალმოთხება – ამოთქმა. იხ. თქუმა (ი.ა.).
 თქმა, წარმოთქმა. *ალმოთქუა*. ვთქვი; რაჲ *ალმოთქუა* ყორანმან იმან: რა თქვა იმ ყორანმა (ი.ი.).
ალმოთხრა – «მოთხრა». იხ. თხრა (ი.ა.).

ალმოიძროლა – ქარივით ამოვარდა (სხ.).
ალმოქითხვა – ამოკითხვა, «წარკითხვა». იხ. კითხვა (ი.ა.).
ალმოქოლა – ამოჭრა, ამოკვეთა (ი.ი.). „აღმოკვეთა“. იხ. კოლა (ი.ა.).
ალმოქრომა – ამოსვლა, ამოხდომა, ამოდრობა (ი.ი.). ამოსვლა, ძერა. იხ. კრომა (ი.ა.).
ალმოქუთა – «გამოკვეთა», «აღმოკოლა», «აღმოკლა», ამოჭრა, ამოკვეთა, ამოთხრა. იხ. აღმოსაკვეთელი (ი.ა.).
ალმომაგალი – ამომავალი. იხ. აღმოსვლა; სვლა (ი.ა.).
ალმომაგალი-1 – ამესებელი. იხ. აღმოვსება; ვსება (ი.ა.).
ალმომაგალი-2 – სამუსიკო იარაღზე დამკვრელი. იხ. აღმობგერება; ბგერა (ი.ა.).
ალმოვინარე – იხ. კეთილად აღმომდინარე (ი.ა.).
ალმოვსება – «ვლა», ამოწევა (ი.ა.).
ალმოვორება – აღმოცენება. იხ. მორჩება (ი.ა.).
ალმოვ(ფ)ოვანა-1, ალმოვ(ფ)ოვან-ველ-1 – «მშენიერი», «მშემინიერი», სულერი. იხ. მშენავ/მშენევა; შღრ. მშენავი, მშუ (ი.ა.).
ალმოვ(ფ)ოვანა-2 – ამომგლეჯელი. იხ. აღმოფხურა (ი.ა.).
ალმოვ(ფ)ოვანა-3 – ამომყვანი; ნათლია (გ.ს.).
ალმოვ(ფ)ოვანა-4 – აღმომცენებელი. იხ. აღმოყვანება (ი.ა.).
ალმოვ(ფ)ოვანა-5 – მშობელი (გ.ს.).
ალმოვ(ფ)ოვანა-6 – გამოღებული. იხ. მცენარე (ი.ა.).

აღმორჩევა – ამოგორება. იხ. მწუხვება (ი.ა.).

აღმორჩევი – მოქმედი, მოლაპარაკე, მლაღაღებელი (სხ.).

აღმონაბეჭადი – ანაბეჭდი, ასლი (?) (სხ.).

აღმორძ(ი)ნება – ამომრდა, გაზრდა (ი.ა.).

აღმორთვა – მირთმევა, წაღება. იხ. რთუმა (ი.ა.).

აღმოსავლი – აღმოსაველეთი (ი.ა.). სადაც ამოდის, ამოსვლა. იხ. აღმოსვლა (ი.ა.). ἡ ἀνατολή, მცენარე, ნერგი (სხ.).

აღმოსავალი, **აღმოსავ(ა)ლეთი** – იხ. აღმოსვლა; შდრ. მზის-აღმოსავალი/მზ-აღმოსავალი (ი.ა.).

აღმოსავალი მზისა – აღმოსაველეთი (ი.ა.).

აღმოსაქმეთი – ამომკეთი. იხ. აღმოკეთა (ი.ა.).

აღმოსვლა – «აღმომორჩევა», აღმოცენება, ამოსვლა (ი.ა.).

აღმოსვლით აღმოცენება – მოსპობა, ძირფესვიანად ამოთხრა (სხ.).

აღმოსრული – «აღმოცენებელი», ამოსული. იხ. სღვა; აღმომავალი, აღმოსავალი (ი.ა.).

აღმოსვლა – ამოსვლა, გაზრდა. იხ. სხმა (ი.ა.).

აღმობრძობა – გამოტაცება, გამოგლეჯა (ი.ა.).

აღმობრძობული – «გამონატაცები». იხ. ტაცება (ი.ა.).

აღმობრძობა – ამოშვება: *აღმოუტევა* სული: ამოუშვა, განუტევა სული (ე. ი. მოკვდა) (ი.ა.). „განტევა“. იხ. ტევა (ი.ა.).

აღმობრძობა – ამოგზგზმება. იხ. ტყინება (ი.ა.).

აღმომოსვლა – ამოხვერვა (გ.ს.).

აღმომოსვლა – ეკლესია (გ.ს.).

აღმომოსვლა – ამოფრენა. იხ. ფრინვა (ი.ა.).

აღმომოსვლა – ამოსუნთქვა. იხ. ფუნვა (ი.ა.). სულის მოთქმა (სხ.). ამოხვერა (გ.ს.).

აღმომოსვლა – ამოგლეჯა, ამოგდება. იხ. ფხურა; აღმომფხურელი (ი.ა.). ამოთხრა, ამოგლეჯა, ამოგდება, აღმოფხურა (ი.ა.).

აღმომოსვლა – ამოთხრა. იხ. ქმნა (ი.ა.). „ამოშენება“ (ქ.ე.).

აღმომოსვლა – ამოგანა. იხ. ქუან- (ი.ა.).

აღმომოსვლა – ამოყვანა. იხ. ქუმა (ი.ა.).

აღმომოსვლა – «აღმოკლა», ამოღება, ამოგლეჯა. იხ. ღება (ი.ა.).

აღმომოსვლა – «აღყვანება», აყვანა, წაყვანა. იხ. ყვანება, აღმომყვანებელი (ი.ა.).

აღმომოსვლა – ამოფრქვევა (სურნელებსა) (გ.ს.).

აღმომოსვლა – ამოღება. იხ. ყრა (ი.ა.).

აღმომოსვლა – ახლად შობა, აღდგომა. იხ. შობა (ი.ა.). შობა (გ.ს.).

აღმომოსვლა – ამოსული (ი.ა.).

აღმომოსვლა – დაესება. იხ. შრევა (ი.ა.).

აღმომოსვლა – აღმოდინება; მოცემა. იხ. ცემა (ი.ა.). 1. *აღმოსცა* სულნი: ამოუშვა (ამოსცა) სული, ე. ი. მოკვდა; 2. წყალი მცირედ *აღმოყვა* : ამოვიდა (ი.ა.).

აღმომოსვლა, **აღმომოსვლა** – «აღმოკლომა», ამოსვლა, ამოყვანა, ამოდინება (ი.ა.). ამომრდა (მცენარისა) (ი.ა.).

აღმომოსვლა – «აღმოსრული», წარ-

მოშობილი. იხ. ცენება (ი.ა.).
აღმოსახედი – გარჩეული; გაწმენდილი (მ.ს.).
აღმოსახედი – ამოსვლა (ჩვეულებრივ მცენარისა), აღმოცენება; წარმოშობა (ი.ა.).
აღმოსახედი – ამოცხნა. იხ. ცხნა (ი.ა.).
[აღმოსახედი] – ამოწება. იხ. წება (ი.ა.).
აღმოსახედი – ხელახლა წოდება. იხ. წოდება (ი.ა.).
აღმოსახედი – „ამოწოვა“ (ქ.ე.).
აღმოსახედი – ამორთმევა, ამოგლეჯა, ამოხდა. იხ. წედა (ი.ა.).
აღმოსახედი – და ვითარცა მდინარე ედემისა *აღმოუწყაროდა* ოქრონაკადულით პირით მისით: ამოსჩქეფდა (ი.ა.).
აღმოსახედი – ამოკორგნა (თვალთა). იხ. წყვა (ი.ა.).
აღმოსახედი – «განთენება». იხ. ჭურვა (ი.ა.).
აღმოსახედი – ძებნა, ჩხრეკა. იხ. ხილვა (ი.ა.).
[აღმოსახედი]: აღმოსახედი – ამოკვართული. იხ. ხეუწა (ი.ა.).
აღმოსახედი – ამოთხრა, ამოღება. იხ. ხუმა (ი.ა.).
აღმოსახედი – ამოღება, ამოწედა (ი.ა.). ამოხდა, ამოძრობა (იარაღისა) (ი.ა.). „აღმოღება“; „აღმოკუეთა“, ამოთხრა; „კდა“, ამოწედა. იხ. კდა (ი.ა.).
აღმოსახედი – «გამოსლვა», «აღმობრწყინება»; «აღმოცენება»; ამოსვლა, ამოხდომა. იხ. კდომა (ი.ა.).
აღმოსახედი – აღმოფხვრა. იხ. კოცა (ი.ა.).
აღმოსახედი – ამოგლეჯა, აღმოფხვრა,

ამოძრობა, ამოგება (ი.ა.).
აღმოსახედი – ჩაცენა, ჩაყრა. იხ. კუარდნა (ი.ა.). დარღვევა, აღმოფხვრა, დანგრევა (სხ.).
აღმოსახედი – ამოგლეჯა, ამოძრობა, მოგება (ი.ა.).
აღმოსახედი – აღმოცენება. იხ. ჯეჯლი (ი.ა.).
აღმოსახედი, **აღმოსახედი** – «აღრღევა», აღღრღევა; აშლა (ი.ა.).
აღმოსახედი – «აღძვრა». იხ. მრღევა (ი.ა.).
აღმოსახედი – ვინც აღიარებს. იხ. აღსარება (ი.ა.).
აღმოსახედი, **აღმოსახედი** – აღიარება; აღთქმა (მ.ს.).
აღმოსახედი, **აღმოსახედი** – ადრე ადგომა, «მსთობა»; სწრაფვა; «აღდგომა მსთუად». იხ. მსთობა; აღმმსთობელი, აღსამსთობელი (ი.ა.). დღაადრიანად ადგომა და მისვლა (ი.ა.).
აღმოსახედი – ადრე ამდგარი. იხ. მსთობა (ი.ა.).
აღმოსახედი – შემჯდომი. იხ. მსხდომი (ი.ა.).
აღმოსახედი, **აღმოსახედი** – პირის დაღება, გაღება. იხ. მტკმობა (ი.ა.).
აღმოსახედი – (პირი) ღია, გაღებული (ი.ა.).
აღმოსახედი – დამკერელი. იხ. ტრვა; [მტრველი] (ი.ა.).
აღმოსახედი – შემურვა. იხ. მურვა (ი.ა.).
აღმოსახედი – შემურველი (ი.ა.).
[აღმოსახედი] – არაგლეჯობა (ი.ა.).
აღმოსახედი, **აღმოსახედი** – მეანი, ბეზია, ჩეილის მიმღები. იხ. ყრმის(ა) -აღმქემელი (ი.ა.).

აღმდე, აღმდეგელ-ი – ეინც გვირთ-
ულობს, «მკლელი» იხ. აღდება (ი.ა.).
აღმდარა – «ერთობა», შეძრვა, შეხ-
გობა, შეთამაშება; «განხარება». იხ.
მღერა (ი.ა.).
აღმძირება – შემსუბუქება; აღფხერა
(ი.ა.) შემცირება, შემსუბუქება, გამწაგება,
გამსუბუქება (ი.ა.).
აღმძირებაულ-ი – მჩაგე, მსუბუქი. იხ.
მცირება (ი.ა.).
აღმძრველ-ი – იხ. შუთის-აღმძრველი
(ი.ა.).
აღმძრველობა – აღგება, აღლეება,
აღძვრა. შეცუნება (რედ.).
აღმწერელი – 1. „ისტორიკოსი“. 2. „აღ-
მწერელი ქუეყანისა“, ἀναγραφεύς (ქც.).
აღმჯარება – შესხდობა ცხენებზე (ი.ა.).
აღმკაღრებაულ-ი – «აღმაეალი». იხ.
მკედარი (ი.ა.).
აღნაღმინება-ი – «ვახში», პროცენგი,
სარგებელი. იხ. აღღვინება (ი.ა.).
აღნათქმება-ი – აღთქმული, შეპირებ-
ული. იხ. აღთქმა (ი.ა.).
აღნთება, ანთება – მოკიდება, სინათ-
ლის გამოცემა; აგება. იხ. ნთება (ი.ა.).
აღნუბ-ი – ალღუმი (მ.ს.).
აღორძინება – «განმწყსება», «გან-
ორძინება», «წარმაგება», ამოზრდა,
გამზრდა; ასაკს მოწვენა (ი.ა.). გამზრდა,
გამზრავლება, გახარება (უმთავრესად
მცენარისა) (ი.ა.).
აღორძინებალ-ი – რომელიც უნდა აღ-
ორძინდეს, ე. ი. გაიზარდოს. იხ. აღმა-
ორძინებელი; ორძინება (ი.ა.).
აღორკრება, აოკრება – «მოოკრება»
დაქცევა, დანგრევა, დარღვევა. იხ.
ოკრება; აღმაოკრებელი; ოკერი (ი.ა.).

აღპარსვა – «დაყუნა», მოპარსვა, გა-
კრეჭა. იხ. პარსვა (ი.ა.).
აღპწრობა, აპწრობა – აღმართვა, აშ-
ვერა, «განაყრობა», აღება, გაშლა. იხ.
პყრობა; აღსაპყრობელი, კელის-აპყ-
რობა (ი.ა.).
აღჟაბილ-ი – ხმის ამალღება, ახმაუ-
რება. იხ. ელაველი (ი.ა.).
აღრამხა, არამხა, აღრამხვა, არამხ-
ვა – აღრიცხვა; დათვალღერება, «ან-
ღმ-ყოფა», «თანა-აღხიღება». იხ. რაც-
ხა/რაცხევა; ა(ღ)ურაცხელი (ი.ა.). აღ-
რიცხვა, გამოანგარიშება (ი.ა.).
აღრბნა – არბნა. იხ. რბნა (ი.ა.).
აღრევა – «თანა-აღრევა», შერევა, არ-
ეე-ღარევა, მღელღარება, არეულობა. იხ.
რევა (ი.ა.).
აღრემა – მოხრა. იხ. ღრეკა (ი.ა.).
აღრეულ-ი – 1. არეული, შერეული; 2.
შეწყობილი, პარმონიული (?) (სხ.).
[აღრთუვა] – განწყობა. იხ. რთუვა
(ი.ა.).
აღრთულ-ი – εὐάρμοστος: აწყობილი,
პარმონიული (სხ.).
აღრთუვა – «შეწირვა», მირთმევა. იხ.
რთუვა (ი.ა.).
აღრთხვა – აღმართვა, აზღღვა. იხ.
რთხვა (ი.ა.).
აღრისხვა – გაფიცება, მრისხანება.
იხ. რისხება (ი.ა.).
აღრისხვა – «ანღერძობა», დათვლა.
იხ. რიცხევა (ი.ა.). აღრიცხვა, დათვლა,
გამოანგარიშება (ი.ა.).
აღრღუვა – «აღძრვა», «აღმრღუევა»,
აღლეება, აღშუთება. იხ. რღუევა;
აღმარღუეველი (ი.ა.).
აღრჩევა – არჩევა. იხ. რჩევა (ი.ა.).

აღწერები – შეცდენა, სიცრუეში კაცის დაჯერება (სხ.).

აღსარება, **აღსარება** – «მაღლობა», კურთხევა; აღიარება, აღთქმა; რწმენა. იხ. აღმსარებელი (ი.ა.). აღიარება, ცნობა; მართლის თქმა, გამოცდომა. აქედან: **აღმსარებლობა** (ი.ი.).

აღსაბრუნებელი – გახსნა, «აღკეცა», გამიშვება (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – «გურთი», მოწყობილობა. იხ. აღგება 1 (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – «დამბაღება საგმლისა». იხ. საგმლება (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – აღდგომის ადგილი (მს.).

აღსაბრუნებელი – საფეხური; აღმართი; მაღლობი; კედელი. იხ. სლეა; აღსლეა (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – საესე. იხ. საესე (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – სისაესე, სისრულე. იხ. საესება (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – ასაკიდებელი, გაღასაკიდი (ი.ი.).

აღსაბრუნებელი – «არდაბაგი», მღუდებზე მოვლებული გოდლები. იხ. აღმატება (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – ამამაღლებელი. იხ. აღმაღლება; მაღალი (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – დილა. იხ. აღმსობა (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – ასაღებელი, მხარზე გასაღები კეგი. იხ. აღპყრობა (ი.ა.). აქანდამი (ნადევერდლის ან ნაგვის ასაღები პაგარა ნიჩაბი) (სხ.).

აღსარება – იხ. აღსარება (ი.ა.).

აღსარება – იხ. ასარება (ი.ა.).

აღსარება – «მოსრულება»; «უკუანამსკენელი», «ოხჭნება», «უხჭნება»,

ბოლო. იხ. აღსრულება (ი.ა.). ბოლო, დასასრული (ი.ი.).

აღსაბრუნებელი – აღსაძერელი. იხ. აღტრება (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – გასაყრელი ჯოხი გიერთის ასაღებად. იხ. აღდება (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – „საყვირი“ (ქყ.).

აღსაბრუნებელი – სასარგებლო. იხ. აღშენება (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – «მეხილული», «განცხადებული», ღია (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – ამრევი. იხ. აღმფოთება (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – დასაგაცეხელი, «წარსაგაცეხელი»; გამოსახსნელი. იხ. აღჭრა (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – «ამაღლება», «აღქდომა», «აღგუალა», «შესლება», ასელა, წასელა. იხ. აღმაღალი, აღსაღალი; სლეა (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – ესე მე უწყვი, რამეთუ ლოცვანი შენნი... *აღსაბრუნებელი* ღმრთისა მიმართ წმიდისა ჩემთვის: მოსმენილ იქნება, გაიგონება (მოისმენს, გაიგონებს) (ი.ი.).

აღსაბრუნებელი – შესობა. იხ. სობა (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – «აღკეცა», «მოსრება», მოსპობა. იხ. სპობა (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – «მოსრება», «მოსპობა». იხ. სპოლება (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – იხ. აღსლეა (ი.ა.).

აღსაბრუნებელი – «აღესება», «განსრულება», «დასრულება», შესრულება, გათავება, ქმნა. «მოკუდომა», «სიკუდილი», «დასრულება», გარდაცვალება, მოსპობა. იხ. აღმასრულებელი, აღსასრული; სრულება (ი.ა.). 1. შესრულება, დასრულება, ასრულება, გათავება; 2. სიკუ-

ელილი (ი.ა.).
[აღსპარმა] – შერევა; აღსუარული «ქმ-
 ნული», «შესუარული», «შერეული», მო-
 გელილი. იხ. [სუარვა] (ი.ა.).
აღსპარულ-ი – ცომი (ა.შ.).
აღსუხუჟება, ასუხუჟება – შემსუხუჟე-
 ბა. იხ. სუხუჟი (ი.ა.).
აღსუმა – შესმა. იხ. სუმა (ი.ა.). შესმა,
 შეჯენა (ვირზე...) (ი.ა.).
აღწრაჟა – ჩქარობა. იხ. სწრაჟა (ი.ა.).
აღწრება – მისწრება, აჩქარება. იხ.
 სწრება (ი.ა.).
აღსხლომა – შეჯდომა, შესხლომა. იხ.
 სხლომა (ი.ა.).
აღსხმა – «აღსუმა», აყენა. იხ. სხმა
 (ი.ა.). (პირდ. ობ. მრ.-ში) დასმა (ი.ა.).
აღსხმა აღწრისა – აღვირის ამოღება,
 ალაგმვა, მოთოკვა, შეკალება (ი.ა.).
აღბამება – აგაცება, მიგაცება (ი.ა.).
 აგაცება, აყენა (ი.ა.).
აღბამებულ-ი, აბამებულ-ი – აყენი-
 ლი; მოშრიალე; «ფრთოვანი», მთერა-
 ლი. იხ. გაცება (ი.ა.).
აღბამება – გაშვება, აშვება (ი.ა.). „მოხ-
 უმა“, გამოცემა, გამოღება (ი.ა.).
აღბამებულ-ი: აღბამებულად მოხი-
ლ-ი – «თუთნება», მიშვებულად ნაზა-
 რდი. იხ. გვეება (ი.ა.).
აღბამება – აშვება, ამოშვება (სხ.).
აღბამა – წაქეზება, ამხედრება (ი.ა.).
 აღშუოთება, აღელვება; ხმობა. ახსნა.
 იხ. გეხა (ი.ა.).
აღბამა-ი – დაეა, ცილობა, შუოთი, ჩხ-
 უბი (ი.ა.).
აღბამილ-ი – აღელვებული, აბობოქრე-
 ბული (ი.ა.). იხ. ღელვა-აღტეხილი (ი.ა.).
აღბამება – აგკიება. იხ. გკიება (ი.ა.).

აღბრმა – «ძრვა», დაძვრა, გამართვა.
 იხ. აღსაგრეელი; გრვა (ი.ა.).
[აღბრთვა] **აღბვირთულ-ი** – დაგ-
 ვირთული, აკიდებული. «დასხმული», აკ-
 იღებული. იხ. გურთვა (ი.ა.).
აღბყდომა, აბყდომა, ალყდომა –
 «აღტყინება»; «შემძწუნება», შემ-
 ფოთება; ანთება, დანთება, მოღება. იხ.
 ტყდომა (ი.ა.). მოღება, შემოღება, შე-
 მონთება; აფეთქება. ბრამით ანთება,
 აღვზნება (ი.ა.).
აღტყინება – «აღღება», «აღტყდომა»,
 ანთება, წაკიდება (ი.ა.).
აღტყინებულ-ი – «დამწუარი». იხ. ტყ-
 ინება (ი.ა.). ანთებული, მოჩახჩახე (სხ.).
აღტყურება – შესროლა, ასროლა. იხ.
 ტყორცება (ი.ა.).
აღტყება – სიგყვის თქმა, ამეგყველება.
 იხ. ტყება (ი.ა.). *აღტყევა*: მეგყველების
 უნარი დაუბრუნდა, ენა ამოიღდა (ი.ა.).
აღტყველება – ტყვის შემოკერა. იხ.
 ტყველება (ი.ა.). (კელისა) ტყვის დაკერა,
 შემოკერა; ხელის ხელზე დაკერა (ი.ა.).
 ამვირთება (სხ.).
აღშუხამებულ-ი – „მორცხეი“, „მორი-
 დებული“ (ქვ.).
აღშრამხმელ-ი, აშრამხმელ-ი – აურა-
 ცხელი, აუარებელი, დაუთელელი, გამ-
 ოუნგარისშებელი, ბევრი, უთვალავი
 (ი.ა.). ურიცხვი. იხ. აღრაცხა/აღრაცხვა
 (ი.ა.).
აღსრულმებულ-ი – უსრული. იხ. აღს-
 რულება; სრული (ი.ა.).
აღსრმხმელ-ი – დაუმტერეველი, დაუმ-
 სხერეველი (სხ.).
აღსრმელ-ი – უძრავი, უშუოთველი.
 იხ. აღძრვა; ძრვა (ი.ა.).

ალექსანდრე-ი – აუხელი (ზ.ს.).
 ალქაზარაზი – უამრავი, ურიცხვი. იხ. უამრავი; ჰამარი (ი.ა.).
 ალჯრ-ი – აღიერი, ლაგამი (ი.ა.).
 [ალჯრ-ი] – იხ. ოქროაღრედი (ი.ა.).
 ალჯროთქრობა-ი – ხელმძღვანელობა (ზ.ს.).
 ალჯროსხმელ-ი – ამლაგმეელი (ზ.ს.).
 ალჯრო-სხმა, ალჯრო-ასხმა – ლაგმის დადება. იხ. სხმა, ასხმა (ი.ა.). აღიერის ამოღება, ე. ი. აღაგმვა, მოთოკვა; შეკალება, დაყენება, გაჩერება (ი.ა.). გაჩუმება (სხ.).
 ალჯროთქობა – შემსუბუქება, გამჩაგება (ი.ა.).
 ალჯროლხმეზულ-ი – მოშვეებული (სხ.).
 ალჯრონა, აჯრონა – «ფრთოვან-ყოფა» (ი.ა.).
 ალჯრონილ-ი, აჯრონილ-ი – გაფრენილი; გამოსულელებული. იხ. ფრენა (ი.ა.).
 ალჯრონიება – აფრენა (ი.ა.).
 ალჯრონიებაულ-ი – «მფრინვალე». იხ. ფრინება (ი.ა.).
 ალჯროტანა – აბუჩად აგდება (ზ.ს.).
 ალჯროქაშა, ალჯროქაშა – ბნევა, ფანგვა. იხ. ფრქუევა, ფქურევა (ი.ა.).
 ალჯრონიება – აფუება. იხ. ფუენება (ი.ა.).
 ალჯროქაშა – იხ. აღფრქუევა (ი.ა.).
 ალჯროქა – «აღდგომა»; გლეჯა, მოთხრა, «აღცდა», ადება. იხ. ფხურა; აღსაფხურელი (ი.ა.). აღმოფხვრა, ამოთხრა, ამოგლეჯა, ამოგდება, გაუქმება, მოსპობა, ძირფესვიანად ამოგდება (ი.ა.).
 ალქაშა – «ოხრა», ბგერის გამოცემა, «აღვივება» (ი.ა.). აწივლება (ყური-სა) (სხ.). ღწხპრცა, წყლის ადიდება, აღლეება, ამავეებული წყლის ხმიანობა

ბა (სხ.).
 ალქაშა – ადიდება. იხ. ქაფება (ი.ა.).
 ალქანა, აქანა – ამენება; ამართვა. იხ. ქანა (ი.ა.).
 ალქანულ-ი – ამენებული (ზ.ს.).
 ალქა – ქოშინი. იხ. ქუ- (ი.ა.).
 ალქანა – აგანა (აყვანა) (ი.ა.).
 ალქა, აქა – ალება, აყვანა, მიკერა; «წვენა», მიწვენა. იხ. აღმქუელი/ამქუელი, ნათლით-აღქუმა; ქუმა (ი.ა.).
 ალქანა – წამოღგომა. იხ. ქევა (ი.ა.).
 ალქალაქა – «დალადება», ხმოზა. იხ. დალადება; დალადი (ი.ა.).
 ალქალაქ-ყოფა – «დალადა-ყოფა», ხმოზა. იხ. დალადი (ი.ა.).
 ალქა, აქა – «მოღება», «აღკიდება», «მოსპობა»; ალება, წაყვანა; აღფხვრა; წამოყოფა; ამალღება, აწევა; ახოცა; გალება (ი.ა.). 1. გალება, გახსნა; 2. ალება; 3. მოსპობა, ამოღება, ამოგდება, უკუგდება, ИЗЪЯТЪ. [შენა იხმარება ისეთ შემთხვევებში, როცა პირად. ობიექტი (ვარდაუვალობისას სუბიექტი) მხოლოდითს რიცხვშია. მრავლობითში მას ენაცლება აღსუ-ა; გალება, გახსნა (ი.ა.).
 ალ(ღ)ქა – ქმისა – «დალადება» (ი.ა.).
 ალ(ღ)ქაულ-ი, ალქაულ-ი – ღია, გაღებული, აღებული. იხ. ღება; აღმღე, აღმღებელი, აღსაღებელი, თავაღებული (ი.ა.).
 ალქანაულად – (მიწისაგან) ამორებით, აცილებით (ზევით) (ი.ა.).
 ალქანაება – «აღმოგურა», «აღმოყვანება», აყვანა, წაყვანა. იხ. ყვანება (ი.ა.).
 ალქანაებითი თარგმანი – მისტიკური

განმარტება (სხ).

აღყვანაშითი სიტყვა – ალეგორია; იგაუერი, ქარავმული, სახისმეტყველებითი (რედ).

აღყოლ – «ამაღლება», კეხნა. იხ. ყოლა (ი.ა.).

აღყორვა – ამოყორვა, დახშვა. იხ. ყორვა (ი.ა.).

აღყოშა – 1. აღმართვა; 2. ალება, აწევა (ი.ა.). გალება (გ.ს.).

აღყრბ – აყრა. იხ. ყრა (ი.ა.).

აღყრბამბ – «ყუაილი», აყვავება; გამოყრა, გამოფენა. იხ. ყუავება (ი.ა.).

აღყრბამილბ – აყვავება. იხ. ყუაილბა (ი.ა.).

აღყრმლბ – «ღაღად-ყოფა», ხმობა. იხ. ყუილი (ი.ა.).

აღშალულ – არეულად, დაუწყობლად, ხარვემებით, ნაკლოვანად (სხ).

აღშენბა, აშენბა, აღშენბა, აშენბა – აგება, აღმართვა; სიკეთით ავსება, დასახლება, «განგებულება», გაშენება, დამტკიცება; განახლება, შექმნა. იხ. შშნბა; აღმაშენებელი, აღსაშენებელი (ი.ა.).

1. აშენება; 2. დამოდერა, დარიგება; კარგის ქმნა; 3. გაშენება (ბალისა) (ი.ა.). აღშლ, აშლ – არეულობა, აღძვრა. იხ. შალვა, შლა (ი.ა.).

აღშორბულ – იგივეა, რაც *აღყენებულად* (ნ.): (მიწისაგან) ამორებით, დაცილებით (გევიტ) (ი.ა.).

აღშორმბ – შეშურება. იხ. შური; შურება/შურება/შურობა (ი.ა.).

აღშორმიბ – «აღძრვა», «აღმზადება», არევა, შემოთება (ი.ა.).

აღშორმიბულ – «შემოთებული», არეული. იხ. აღსაშოთებელი; შოთე-

ბა (ი.ა.).

აღზნა, აზნა – გამოჩენა, ჩვენება. იხ. ჩენა (ი.ა.). მიჩნევა (სხ). ჩათვლა; დანიშვნა; დადგენა (გ.ს.).

აღჩულბ – აჩუყება. იხ. ჩჩულება (ი.ა.).

აღცლა – «აკოცა», «განლევა», «აღფხურა», ამოწყველა, მოსპობა. იხ. ცლა (ი.ა.).

აღცრა – გაყრა. იხ. ცრა (ი.ა.). განთესვა, გაბნევა (ი.ა.).

აღცუმბ – შერტობა. იხ. ცუმა (ი.ა.).

აღცუმბ – (გევიტ) ავარდნა, აყრა (ბევრისა) (ი.ა.).

აღცხარბ – გაცხარება. იხ. ცხარება (ი.ა.). ვაჯაერება, ვაბრაშება, აღშოთება, გაცხარება (ი.ა.).

აღცხარსნბულ – ამხედრებული, ცხენზე მჯდომი (სხ).

აღცხრობ – სწრაფვა. იხ. ცხრომა (ი.ა.).

აღძარსუმ, აღძრსუმ – «გარდარლევა», დარლევა; ართმევა, ახდა, გახდა. იხ. ძარცუვა, ძრცუვა (ი.ა.).

[აღძახხ] – შერთვა. აღძახილი – «შესთული», დართული. იხ. ზახვა, ძახვა (ი.ა.).

აღძრბ – 1. ამოდრავება, მიმართვა, წაქეზება, სურვილის, წადილის, მისწრაფების მიცემა; 2. სურვილი, წადილი, მისწრაფება; 3. ძერა, შეძერა; სასტიკი ღელვა; 4. მეწუხება, გარჯა; 5. ამხედრება, აჯანყება, წინააღმდეგ გამოსვლა; წაქეზება, ფეხზე დაყენება (ი.ა.). «აღშოთება», აღმრლევა, «აღრლევვა», «შერყევა»; «ბირება»; აღელვება; ამოდრავება; დაძვრა; მიმართვა; აჯანყება. «შოთი», «ოხრა», არეულობა, რყევა (ი.ა.).

აღძრულ – ამღვარი, აჯანყებული; შემ-

ფოთბული. იხ. აღმარეული; ძრვა (ი.ა.).
აღმარეული – იხ. აღმარეული (ი.ა.).
აღმარეული – გაძარცული (გ.ს.).
აღმარეული, **აღმარეული** – იძულება, ძალის დაგანება. იხ. ძულება (ი.ა.).
აღმარეული – შეთქმელება, შესვლება. იხ. ვბოლა (ი.ა.).
აღმარეული – «მეხება», მიწებება, მიკერა. იხ. წებება (ი.ა.).
აღმარეული **თარგმანი** – რეალისტური განმარტება (სხ.).
აღმარეული – მიწვენა. წამოწყება. იხ. წევა (ი.ა.). მიწვდომა, მიღწევა. ცეცხლი იგი *აღმარეული* ვიდრე ცაღმდე: ცეცხლი ცაღმდე აღწევა (აღიოდა); *აღმარეული*: ასული (ი.ა.).
აღმარეული – «მოწერა», «განწესება», წერა, დაწერა (ი.ა.). „ამბაეი“, „ამბების გაღმარეული“, ისტორია (ქც.).
აღმარეული: სოფლის **აღმარეული** – ქვეყნის აღწერა (ი.ა.).
აღმარეული – «დაწერილი». იხ. წერა (ი.ა.). „ამბაეი“ (ქც.).
აღმარეული – წერტილის დასმა. იხ. წერტილი (ი.ა.).
აღმარეული – თვალთმაქცური, შეთხზული, გამოგონილი (სხ.).
აღმარეული – მიწოდება. იხ. წოდება (ი.ა.). სამოთხით გარდამოვრდომილსა მას კაცსა ზეცად *აღმარეული*: მიუწოდა, მიუხზო, დაუძახა, მიიწვია (ი.ა.).
აღმარეული – აწონა (ი.ა.).
აღმარეული **გონება** – «მოწონა», გათვალისწინება. იხ. წონა (ი.ა.).
აღმარეული – მიწვდომა, მიწვენა. იხ. წვდომა (ი.ა.).
აღმარეული – გაწვრთნა, განსწავლა. იხ.

წვრთნა (ი.ა.).
აღმარეული – აწყვა. იხ. წყვა (ი.ა.). დათვლა, გამოანგარიშება (სხ.).
აღმარეული – დაკუწვა, დაგლეჯა. იხ. ჭამა (ი.ა.).
აღმარეული – აკაფა (ი.ა.).
აღმარეული – აკლება, დატაცება, მიტაცება; გაძარცვა. იხ. აღსატრეული (ი.ა.). დაგლეჯა, დაჭრა, განადგურება, მოსპობა (ი.ა.).
აღმარეული – «მეჭურვა», აკამბევა, შეიარაღება. იხ. ჭურვა (ი.ა.).
აღმარეული – შეიარაღებული, მომარაგებული (რაიმეთი) (ი.ა.).
აღმარეული – კიბე, კიბის საფეხური; ὀ κλιμακτήρ, ὀ ἀναβαθμὸς (სხ.).
აღმარეული – შეხედვა, თვალის აპყრობა. იხ. ხედვა (ი.ა.).
აღმარეული – ამწვანება (გადაგ. მარადიული სიცოცხლე) (სხ.).
აღმარეული, **აღმარეული** – «მიმოხილვა»; «აღხევა», გახილვა; შეხედვა; ხედვა; აღრიცხვა, დათვალიერება; გამოძიება. იხ. ხილვა (ი.ა.). 1. თვალის ახევა; 2. გასინჯვა, დათვალიერება (ი.ა.).
აღმარეული – «ანდემობა», «ანდერგ-ყოფა»; მიხედვა; მოთვალიერება; აღრიცხვა. იხ. ყოფა (ი.ა.).
აღმარეული – «აღმართება», წამოხტომა. იხ. ხლომა (ი.ა.).
აღმარეული – გახევევა. იხ. ხევევა (ი.ა.).
აღმარეული, **აღმარეული** – «მოხევა»; «განხევა», გაღება (ბევრისა), «განშორება»; «შთასხმა», «აღსხმა»; «აღხილვა»; გახილვა; აღება, აღმართვა; აცლა, მოსპობა, აღმოფხვრა. იხ. ხემა (ი.ა.). 1. გაღება, გახსნა; 2. აღება; 3. მოსპობა, ამოღება, ამოგდება, უკუგდება, ჩხრახტა (ნ. აღება) (ი.ა.).

აღკაბ, აკაბ – აღკადა ჯაჭვი იგი ქელ-
 სა მისსა: მოხსნა, აადრო ის ჯაჭვი
 კისრიდან. ახლა, აძრობა, გადაძრობა
 (ი.ი). «მოკლა», ახლა, აღება, მოცილება.
 იხ. ასაკელი; კლა (ი.ა).
 აღკაღობ, აკაღობ – «აღსლეა», «შესლ-
 ვა». იხ. კლობა (ი.ა).
 აღკაძობა – გახმობა. იხ. კმობა (ი.ა).
 აღკაძობა – აყვირება (გ.ს.).
 აღკაძობა, აკაძობა – მოსპობა, აღმოფხ-
 ვრა, გაქრობა (ი.ი).
 აღკაძობა, აკაძობა – «მოსრულება», «მოს-
 რეა», «მოკოცა», «აღსპობა», «მოსპო-
 ბა», «მოსპოლება», «აღცდა», აღფხვრა,
 აღება, ამოშლა; დაღება. იხ. კოცა (ი.ა).
 აღკაძენება – მოგონება. იხ. კსენება
 (ი.ა).
 აღკაძნა, აკაძნა – ახსნა, გაშვება; გან-
 მარტება. იხ. კსნა (ი.ა).
 აღკაღობა, აკაღობა – შეჯდობა. იხ.
 ჯდობა (ი.ა).
 აღკაქონღვს – ნ. აღქუან (ი.ი).
 ამაზი-ი – ხის აღვირი (ი.ა).
 აშირო – გოგრა, ხაპი (ი.ა).
 აშირობა – ამოყორება; ამოქოლება (გ.ს.).
 აშენება – სიკეთით ავსება (გ.ს.).
 აშენება – იხ. აღშენება (ი.ა).
 აშლა – იხ. აღშლა (ი.ა).
 აშურება – „შურის აღძრვა“ (ქ.ც.).
 აჩენა – იხ. აღჩენა (ი.ა).
 აჩრდილი-ი – 1. «ჩრდილი», «საგრილი»,
 «საფარველი». იხ. მიუაჩრდილებელი.
 2. მაგალითი (ი.ა).
 აჩრდილის-მწერა-ი – მომხაზველი.
 იხ. მწერალი (ი.ა).
 აჩუღება-ი – 17 (ი.ა).
 აძ – იხ. ღება (ი.ა).

აძხრამები-ი – 19 (ი.ა).
 აძულება – იხ. აღძულება (ი.ა).
 აწ – აბა, ახლა (ი.ა). ახლა; აწყა (-აწ-
 ღა); ახლა, ახლავე, ახლა კი (ი.ი).
 აწამღე – „ღღემღე“ (ქ.ც.).
 აწამოღე – აქამღე (ი.ა).
 აწ მსმრა – ახლა (ი.ა).
 აწვე – ახლავე (ი.ა).
 აწვე მსმრა – აი (ი.ა).
 აწ-ი – აწინდელი, ახლანდელი (სხ.).
 აწინდელი – ახლანდელი. იხ. აწ (ი.ა).
 აწ საამ – ახლავე (ი.ა).
 აწ შქშე – ამიერიდან; ახლა; მა-
 შასადამე (ი.ა).
 აწ შქშე საამ – ახლა კი (ი.ა).
 აწ-ღა – ახლახან (ი.ა).
 აწ-ღა მსმრა – ახლახან (ი.ა).
 აწ-ჰა – ახლა (ი.ა).
 აწსა – ახლაც (ი.ა).
 აწუთობა – მიღწევა. იხ. წუთობა (ი.ა).
 აწყუება – მოსპობა. იხ. წყუება (ი.ა).
 აწურ-ი – «მელსაპეკონი» (?) (ი.ა).
 ახ – ახლოს ყოფნა. იხ. მიახ- (ი.ა).
 ახალთაშე – ἡ νεωτερία, новоче-
 стие, თვის პირველი დღე, ახალი მთ-
 ვარის დასაწყისი (სხ.).
 ახალ-ი – იხ. ახლად, განახლება, გან-
 მახლებელი (ი.ა).
 ახალ-ი, ახალთაშე – (თთუე) ებრაელ-
 თა პირველი თვე, ნისანი. იხ. უახლმსი
 (ი.ა).
 ახალ-ი შქალ-ი – ახალი აღთქმა (ი.ა).
 ახალ-ქრისაშე – ახალკვირა, აღდგომის
 შემდგომ პირველი კვირა, აღდგომის
 სწორი (ი.ი). ახალკვირა. იხ. კურიაკე
 (ი.ა).
 ახალნათელვაპული – ახლად მონათ-

ლული. იხ. ნათელღება (-ული) (ი.ა.).
ახალ-წერბი – ახალდარგული; გადაგ.
 ახლად შექმნილი, ახლად შემოდებუ-
 ლი, ახლად დაარსებული (ი.ი.). ახლად
 დარგული, ნორჩი. იხ. ნერგი (ი.ა.).
ახალსახობა – სიახლე. იხ. სახიობა (ი.ა.).
ახალსტაღი – პატარძალი. იხ. სძალი
 (ი.ა.).
ახალქალაქი – იხ. ქალაქი (ი.ა.).
ახილვა – იხ. აღხილვა (ი.ა.).
ახილვის ყოფა – იხ. აღხილვის-ყოფა
 (ი.ა.).
ახლად – ახლახან. იხ. ახალი (ი.ა.).
ახლადგოსრულ- – ახალმოსული. იხ.
 მოსრული (ი.ა.).
ახლადგობილი- – ახალშობილი. იხ.
 შობილი (შობა) (ი.ა.).
ახლამს – იხ. ხლება (ი.ა.).
ახლება, ახლვა, ხლვა – ახლოს ყო-
 ფნა, თან ყოფნა. იხ. ხლება; ახლო (ი.ა.).
ახლის-პირით გუშეხულ- – მთვარეუ-
 ლი (ი.ა.).
ახლის-პირივან- – მთვარეული (ი.ა.).
ახლოს ყოფნა – იხ. ახლება, ახლონ-
 დელი, დაახლება, ვერ მიახლება, მახ-
 ლობელი, მახლობელობა, მახლობლი-
 თი, მოახლება, შემოახლება (ი.ა.).
ახლონდელ- – გუშინდელი. იხ. ახლო
 (ი.ა.).
ახლონ – „ახლოს“, „მეგად ახლოს“ (ქც.).
ახლონებს – „მეგად ახლოს არის“ (ქც.).
ახლო – „საყანური გაკაფული“ (საბა)
 (ქც.).
ახონ-ი, **ახონ-**ი – ძლიერი, მძლავრი;
 მამაცი; შეჭურვილი, მხედარი (ი.ა.). მხნე,
 მამაცი, გულადი, უშიშარი მებრძოლი
 (ი.ა.).

ახონან-ყოფა – გამგკიცება (ი.ა.).
ახონანება – სიმხნე, სიმამაცე (ი.ა.).
ახონანების მოღვაწე – თანამოღვაწე
 (ი.ა.).
ახონანებრ – მამაცურად, მხნედ (ი.ა.).
ახონანესი – უძლიერესი (ი.ა.).
ახონი – ბოსელი (ი.ა.).
ახს – იხ. ახ- (ი.ა.).
ახუშ – ნ. აღსლვა (ი.ი.).
ახუშა – იხ. აღხუშა (ი.ა.).
ახუსება-ღ – აღდგომა (გ.ს.).
ახუსებაულ- – ავსებულები (გ.ს.).
აქად – იხ. აღქადა (ი.ა.).
აქლომა – იხ. აღქლომა (ი.ა.).
აქოსა – მოსპობა, გაქრობა, აღმოფხ-
 ვრა (ი.ი.).
აქსნა – იხ. აღქსნა (ი.ა.).
აქა – თხოვნა, ვედრება; საქართველოს
 მეფისადმი მიმართვის ფორმა (ქ.ც.).
აქლომა – იხ. აღქლომა (ი.ა.).
აქოქვა – გაფურჩხვა. იხ. ჯოჯვა (ი.ა.).
აქა – აი (ი.ა.).
აქა მებრ – «აქა ესერა», აი აგერ. იხ.
 ეგერა (ი.ა.). აი, **BOT** [ითქმის II პირ-
 თან მღებარე საგანზე] (ი.ი.).
აქა მებრ – «აქა ეგერა», აი აგერ, აი
 აქ; ახლა, «მუნქუეს ოდენ». იხ. ესერა
 (ი.ა.). აი, **BOT** [ითქმის I პირთან მღე-
 ბარე საგანზე] (ი.ი.).
აქლა – შეძახილი (ქ.ც.).
აქრანსხ – ნ. აღრაცხა (ი.ი.).
აქრომა – ნ. აღქოცა (ი.ი.).

რიცხვითი მნიშვნელობა – 2 (ი.ა.).
ბაბილო – რგო, ნაყოფის მომცემი რგო ანუ რქა; მალღარი ვაზი, ხეზე აშეებული (ი.ა.).
ბაბილოვნელი – ბაბილონელი, ბაბილონის მკვიდრი (ი.ი.).
ბაბილოვნე – ბაბილონი (ი.ი.).
ბაბა – ბოსელი ან ვომი (ი.ა.). საქონლისათვის საკვების ჩასაყრელი (ი.ი.). ადგილი ვომში, სადაც საქონელს საკვებს უყრიან (ა.შ.).
ბაბე – გუჩი, დრუნჩი; ნაპირი, «ბაკო», «კიდე» (ი.ა.).
ბაბინე – არაქრისგიანთა სამლოცველო; კერპოსალოცავი, ბომონი (*ბ. მარი*) (ი.ი.). «ბომონი», «გაძარი» (კერპთა) (ი.ა.).
ბაბინემატარეველი, **ბაბინემატარეველი** – კერპთა გაძრის მძარცველი. იხ. მძარცველი (ი.ა.).
ბაბინე-საყოფელი – «საკიცხელი», დასაყინავი. იხ. საყოფელი (ი.ა.).
ბაბინე ყოფა – დაცინვა, «კიცხევა». იხ. ყოფა (ი.ა.).
ბაბ – ნ. დაბადება (ი.ი.).
ბაბრატუნინე – ძველი ქართული საფეოდალო საგვარეულო, რომელმაც საფუძველი ჩაუყარა საქართველოს სამეფო დინასტიას (ი.ი.).
ბაბე – «სათრომელი», «კანკელი», სანადირო ბაღე, ღობე (ი.ა.).
ბაბეზა – შობა. იხ. დაბადება(-ული) დაბადებულობა, დამბადებელი, დაუბადებელი (ი.ა.).
ბაბეზი – ცხაური, ბადეებიანი (სხ.).
ბაბენი – გილოს პერანგი (ი.ა.).
ბაბის-პირი – «საბელი». იხ. პირი (ი.ა.).

ბაბის-სახე – სარკმლისებრი რკინისა, მოაჯირი. იხ. სახე (ი.ა.).
ბაბური (ბადათური, ბაპადური) – მამაცი, გულადი, გაბედული, გმირი. მონღოლ დიდებულთა საპატიო წოდება იყო (სხ.).
ბაპი – ცული ამბავი. იხ. მეზავთე (ი.ა.).
ბაპის-გლეზა – დამწუხრება (შ.ს.).
ბაპრუმი – nitrum. იხ. საბაერუკე (ი.ა.). (Νίτρον, Τό) მინერალური გუგე მარილი, რომელიც გამოიყენებოდა საპნის დასამზადებლად და საპნის მაგივრადაც (სხ.).
ბაპირი – „მეფორე“, „მეშეარდნე“ (ქც.).
ბაპმაპი – «სანთელი», სასანთელი. იხ. საბაპმაპე (ი.ა.).
ბაპი, **ბაპა** – palma, palmulas, ფინიკი (ი.ა.). დანაკისკული, ფინიკი (ი.ი.).
ბაპინე, **ბაპინე** – ფინიკოვანი ადგილი. იხ. ბაპი, ბაპა (ი.ა.).
ბაპი – «ემო», საჩუხი. იხ. ნაბაპევი (ი.ა.). მოზღუდვილი (საბა) (ქც.). ცხერის სადგომი (ა.შ.). ἢ μάρμα. საქონლის სადგომი (სხ.).
ბაპო – «ბაგე», ნაპირი (ი.ა.).
ბაპმანარა – ველური ბალი (საბა) (ქც.).
ბაპინე – ბეწვი, მაგყლი (ი.ა.).
ბაპინე – «საქუფთე», ქისა (ი.ა.). (*ბურძნ.*) გომარა, ჩანთა (ი.ი.).
ბაპარქი – უფუარი პური, ხმიადი (ი.ა.).
ბაპარქობა – «უცომობა», «კალარჯობა», ებრაელთა დღესასწაული, როცა ისინი სჯულისამებრ ბალარჯს ჭამენ (ი.ა.). ებრაელთა რელიგიური დღესასწაული, როცა აფუებული პურის ჭა-

მა არ შეიძლებოდა. ამიტომ სხვანაირად მას უცომოება ერქვა (ცომი ძველად საფუარს, ხაშს ეწოდებოდა) (ი.ი.).

ბაზმები – ლალი (ი.ა.).

ბაზმპირი – საფუძველი (ზ.ს.).

ბაზმამი – ორგანიზმში არსებული სითხე (სხ.). ჩირქი; სევედა (ზ.ს.).

ბაზმლი – მკევე ბალი (საბა) (ქ.ყ.).

ბაზმ – ნ. დასაბამი, რაბამი (ი.ი.).

ბაზმა – «განბანა» (ი.ა.). დაბანა, განბანა (ი.ი.).

ბაზმაკი – «ერი», მხედრობა, რაზმი; გუნდი, ჯგუფი. იხ. დაბანაკება(-ული), დამბანაკებელი, საბანაკე (ი.ა.). ჯგუფი, დასი, კრებული, ჯარი; ჯარის სადგომი, ბანაკი (ი.ი.).

ბაზმი – ნაჭერი (ი.ა.).

ბაზმაკი – «სფურილი», გოდორი (ი.ა.).

ბაზმამა – «ძენი ქუხილისანი» (ი.ა.).

ბაზმი – დაბანილი; მონათლული. იხ. განბანა(-ილი), დაბანა, მბანელი, მობანა, ნაბანი, საბანელი, უბანელი (ი.ა.).

ბაზმა – „ბანაობა“ (ქ.ყ.).

ბაზმარი – მწვანელი, ბალახი (ი.ა.).

ბაზმა – იხ. ბაია (ი.ა.).

ბაზმანი – იხ. ბაიოანი (ი.ა.).

ბაზმი – გადასახადი, გამოსაღები. იხ. მებაე, საბაე (ი.ა.).

ბარი – «ველოან-ო», «ლელე», ვაკე (ი.ა.).

ბარამი – «მონა», მსახური (ი.ა.).

ბარბაროზი, **ბარბაროზი** – უცხოთესლი, არაელინი, ველური (ი.ა.). არა ბერძენი (სხვა ხალხები, ბერძენების გარდა); გადაგ. ურწმუნო, უკულტურო, სასტიკი, დამანგრეველი. წარმართი, კერპთაყვანისმცემელი (ი.ი.).

ბარბაროზები – ბარბაროსული (ენა).

იხ. ბარბაროზი (ი.ა.).

ბარბოტი – მუსიკალური საკრავი (სხ.).

ბარნალი – ბარდებ-ხშირი (ქ.ყ.).

ბარმა – ბარემ, მაშ; მაინც (ი.ა.).

ბარმული – თუს-თუსთა ბარებულთა: „თავიანთ მოვალეობათა შეფარდებით“ (ქ.ყ.).

ბარმი – იხ. ბარძიმი (ი.ა.).

ბარი – ხორცის მჭამელი მფრინველი (ქ.ყ.).

ბარპალი – (ბარკლისა) «თეძო», ბარძაყი. იხ. საბარკალი, სხვლბარკალი (ი.ა.).

ბარპალსხული – «სხვლბარკალი», ბარძაყი. იხ. სხული (ი.ა.).

ბარსამონი – რაღაც მოხელეა. ბალზამი, balsamum (ი.ა.).

ბარძიმი, **ბარძიმი** – «სასუმელი ვეცხლისაჲ», სასმისი, მზარების ჭურჭელი (ი.ა.). ეკლესიაში სახმარებელი მაღალფეხიანი ღრმა სასმისი, რომელშიც წირვის დროს უსისხლო მსხვერპლს ამზადებენ (ა. შანიძე); საერთოდ სასმისი (ი.ი.).

ბარჯი – ორკაპა ჯოხი (ი.ა.).

ბასილინიანი – მწვალებელთა ერთი სექტის წარმომადგენლები (ი.ი.).

ბასილიონი – გუელი (სხ.). გველის სახეობა (ზ.ს.).

ბასრმა, **ბასრობა** – დაცინვა, «კიცხევა», «წუნობა», «მეურაცხყოფა», «გმობა». იხ. განბასრება, მბასრობელი, საბასრავი, საბასრობელი (ი.ა.).

ბაზრმაკი – საკლავი, მსხვერპლი (ი.ა.).

ბაზური – «ფუცხუ», ხორცის ამოსაღები (ი.ა.).

ბაზინჯი – ბაზლინჯო (ი.ა.).

ბაყლი – ლაფი, ჭუჭყი, მწვირე (ი.ა.).
ბაყლიანი, **ბაყლიანი** – ჭუჭყიანი, მწვირიანი. იხ. ბაყლი (ი.ა.).
ბაშაქში – „თავახდელი“ (ქყ.).
ბაშაქანი (მონღ.) – ფესხაქმელი (ქყ.).
ბაძა – შურევა, მოშურნეობა, მიმს-
 ვაგება, შესწორება. შური, ჯიბრი. იხ.
 აღბაძევა, მიბაძვა, მობაძვა, მობაძო-
 ბა (ი.ა.). უკუეთუ ვინმე ქურივი იყოს,
ქბაძეღინ იგი წმიდასა ანნას წინა-
 წარმეტყუელსა (ბრძ.), მიჰბაძოს (ი.ა.).
ბაწარ – ლარი, საბელი (ი.ა.).
ბბარა, **ბბბარა** – დიდი ხმა, «ოხრა»,
 შრიალი, ღვრიალი. იხ. აღმომბგერე-
 ბელი, დაბგერება (ი.ა.). ფეხის ხმა, ბრახ-
 უნი (სხ.).
ბბუნვილი – ბლუ (გ.ს.).
ბბუნვარა – ნელი, მინელებული (ი.ა.).
 [ბბბა] – ცვეთა, ფლეთა, ხევა. იხ. გან-
 ბებკა, დაბებკული (ი.ა.).
ბბბარ – (ბეგრისა) ხარკი. იხ. მებე-
 ვრე (ი.ა.).
ბბბ (თურქ.) – „ბაგონი“, „წარჩინებ-
 ული“ (ქყ.).
ბბბარბა (თურქ.) – „ბეგთა-ბეგი“,
 უმაღლესი თანამდებობის პირი (ქყ.).
ბბბარ – „წარჩინებული“ (ქყ.).
ბბ – სვე. იხ. ძნელ-ბელი; ბელიანი,
 ბელნიერი, ბელნიერება (ი.ა.).
ბბბ – «ერლო» (ი.ა.).
ბბბ – განახლება (შენობისა) (ი.ა.).
ბბბანი – ბელის მქონე. იხ. ბელი (ი.ა.).
ბბბ – უბრალოდ, ამაოდ, ფუჭად (ი.ა.).
ბბბბ – ბელის მქონეებელი (ი.ა.).
ბბბბბ – ბელის ქონება. იხ. ბელი
 (ი.ა.).
ბბბბბ; **ბბბბბ** – ეშმაკის

სახელია (ი.ა.).
ბბბ – 10.000; მრავალი (ი.ა.).
ბბბბ – 10.000 (ი.ა.). ათი ათასო-
 ბით, ათი ათასეული, მრავალი (ი.ა.).
ბბბბ – «ბეგრეულა», ათიათას-
 ჯერ. იხ. წილ (ი.ა.). ბეგრჯერ მეტი,
 უფრო მეტი (ი.ა.).
ბბბბ – ათიათასჯერ. იხ. ჯერ (ი.ა.).
ბბბბ – „ელვარე“ (საბა), უჩვეულო
 ელვარების მქონე რაღაც შენადნობი
 (სხ.).
ბბბბ – ქალაქი იყო პალესტინა-
 ში იერუსალიმის მახლობლად (ი.ა.).
ბბბბ – ქალაქი იყო პალესტინა-
 ში (ი.ა.).
ბბბ – ცხენის მიერ ფეხის ცემა მიწა-
 ზე და მიწის მოთხრა (ი.ა.).
ბბბ – უთმო (ი.ა.).
ბბბბ – «გერემინთო», «თერევე-
 ინთი», *pistacia terebinthus* (ი.ა.). ნაყო-
 ფი ბელეკონის ხისა – *pistacia terebin-
 thus*-ისა (ი.ა.).
ბბბბ, **ბბბბ** – ეშმაკთ-
 მთავარი, საგანა (ი.ა.).
ბბბ – ეშმაკი, საგანა, ანგექრისგე
 (ი.ა.).
ბბბ, **ბბბ** – ამბიონი (ი.ა.).
ბბბ – ძვირფასი თვალი (ი.ა.).
ბბ – «შებერეა», ჩაბერვა. იხ. აღ-
 ბერვა, აღბერილი, აღმობერვა, გამობერ-
 ვა, გამობერვითი, გამობერილი, განბერ-
 ვა, დაბერვა, მიბერვა, მობერვა, საბერვე-
 ლი, შებერვა, შთაბერვა (ი.ა.).
ბბბ – იხ. ბელბებული (ი.ა.).
ბბბბ – მოხუცებულთა თა-
 ვესეაფარი (სხ.).
ბბ – მოხუცებული; მონაზონი კაცი.

იხ. ბერობა, დაბერება, დედაბერი, დელ-
აბერებრი, სიბერე, უბერესი (ი.ა.).
ბმრობა – «მოხუცებულნი», უხუცესნი.
 იხ. ბერი (ი.ა.).
ბმრტყა – იხ. განბერტყა (ი.ა.).
ბმრძლ – ბერძნულად (ი.ა.).
ბმრძულ-ი – ბერძნული (ენა) (ი.ა.).
ბმრწ-ი – 1 მდელი არამშობელი (ჩუბ.);
 უნაყოფო ქმრიანი ქალი; 2. უნაყოფო
 (მიწა) (ი.ა.). უშვილო (ი.ა.).
ბმრწობა – (ქმრიანი ქალის) უნაყოფო-
 ბა (ი.ა.).
ბმსინ-ი – ზელაშე (ი.ა.).
ბმლ-ი (ბექი) – „გორაკებიანი ადგილი“
 (ქც.).
ბმჟლულ-ი – კანონიკური (სხ.).
ბმჟელ-ი – იხ. აღბეჭდვა, გამობეჭდვა,
 დაბეჭდვა, დაბეჭდვინება, ოქრობეჭედი,
 საბეჭდავი, უბეჭდეული, შებეჭდვა (ი.ა.).
 ბეჭედი; ლუქი, пыхать, сыграть. რაჲთა
 მოსცეს მას ჴრისტეს მიერი იგი ბე-
 ჶელი: რომ მონათლოს. ღირს გუყვენ
 ჩუენ ქრისტეს ბეჭელსა: ღირსი გაგ-
 ეხადე ჩვენ, მივილოთ ქრისტეს ბეჭედი,
 ე. ი. ნათლისღებაო (ი.ა.).
ბმჟთ-სამშაალ-ი – «ბეჭი», შუა ზურგი.
 იხ. სამშალი (ი.ა.).
ბმჟ-ი – «მკარი»; «ბეჭთ-სამშაალ-ი», ზუ-
 რგი. იხ. ბეჭთ-სამშალი, საბეჭური (ი.ა.).
ბზა – buxus (ი.ა.).
ბზარვა – ნ. დაბზარვა (ი.ა.).
ბზე – იხ. საბზელი (ი.ა.).
ბზიპ-ი – vespa, «როჭ-ი» (ი.ა.).
ბზინვა – «ბრწყინვალეება». აელევაბ.
 იხ. მზინვარე (ი.ა.).
ბზობა – ქრისტიანული დღესასწაული,
 მოღის აღდგომის წინა კვირას (დაწე-

სებული არის ქრისტეს იერუსალიმში
 შესვლის აღსანიშნავად) (ი.ა.).
ბიპრიტ-ი – ერთგვარი ძვირფასი ქვა,
 ცისფერი (ი.ა.). beryllus (ი.ა.).
ბიპრიტი – ძვირფასი ქსოვილი (ქც.).
ბილწაბა, ბილწა – «არაწმიდეება»,
 უწმინდურება, «შეგინება», საძაგელება,
 ბიწი (ი.ა.). სიბინძურე, უწმინდურება:
 გარყვნილება (ი.ა.).
ბილწაბა-ა – «ნაბილწვარი». იხ. ბილ-
 წი, ნაბილწვარი, შებილწება, შემაბილ-
 წებელი (ი.ა.).
ბილწ-ი, პილწ-ი – «ბიწიერი», «საძა-
 გელი», «საძაგელება», უწმინდური, «ბუ-
 გრიანი». იხ. სიბილწე, სიბილწება (ი.ა.).
 უწმინდური, არაწმინდა. აქედან: ბილ-
 წებაჲ, უწმინდურება, არაწმინდება
 (ი.ა.).
ბინიპ-ი – სადგური, ბანაკი (ი.ა.).
ბირვა – «ადძრვა»; მოხიბლეა, აგუ-
 ლიანება; მიმხრობა, დაყოლიება. იხ.
 ბირება(-ული), მიბირება, მობირება (ი.ა.).
 გადაბირება, ჩაგონება, ღარიგება (ი.ა.).
ბირვაულ-ი – ღარიგებელი (ი.ა.).
ბირვაულობა – მიმხრობა (ი.ა.).
ბირთუ – გუნდა, გორგალი, ბურთი (ი.ა.).
ბირთუს სახე – გუნდისებრი (ი.ა.).
ბირილიონ-ი – იხ. ბურილიონი (ი.ა.).
ბირქა – წყლის სადგომი ორმო ან
 თხრილი (ი.ა.).
ბისარ-ი – ნ. პისარი (სხ.).
ბისონ-ი, ბუსონ-ი – «ზემი», სუფთა
 გილო (ი.ა.).
ბისონ-ი – წმინდა ქსოვილი თეთრი
 ფერისა, ხმარობდნენ შიგნით ჩასაყ-
 მელად (ი.ა.).
ბიძ-ი – მარილოვანი, მლაშე (ი.ა.).

ბიძგზან-ი, ბიძგზან-ი – «აღდაჭო», მღაშე, უნაყოფო (ი.ა.).

ბინ-ი – «ბრძული», ლაქა; მადი, ნაკლი. იხ. განბიწება, უბიწო(ე)ება, უბიწოდ (ი.ა.).
ბინიანოზა – ბიწი. იხ. ბიწი (ი.ა.).

ბინიარ-ი – «ბილწი», ლაქიანი, მადიანი. იხ. ბიწი (ი.ა.).

ბინი-ი – «ნაბიჭი», ნამცეცი. იხ. ნაბიჭი, ნაბიჭვეი (ი.ა.). ბუში (ქ.ც.).

ბიჩ-ი – ნაბიჯი. იხ. გარდაბიჯება (ი.ა.).

ბიჩება – ნაბიჯის გაღაღვმა. იხ. ბიჯი (ი.ა.).

ბიძი-ი – გამხმარი ყურძენი (მ.ს.).

ბიძმა – იხ. ბრკუმა (ი.ა.).

ბლარდნ – ნ. მოზლარდნა, საზლარდნელი (ი.ა.).

ბლარდნა – ხევეა. იხ. მოზლარდნა, საზლარდნელი, წარზლარდნა (ი.ა.).

ბმა – «დამტკიცება»; პყრობა; დაბმა; რტყმა. იხ. აბმა, აღბმა, ბრალის-ბმა, გაუმობმა, განბმა, დაბმა, დამობმა, ეზობმული, მიბმა, შებმა, შემობმა, შთაბმა, შიშთილის-ბმა, ძირდაბმული, წარბმა, წარმოზმა (ი.ა.).

ბმემონ-ი – იხ. ბემონი (ი.ა.).

ბნჯნვა – იხ. მბნჯნეარე (ი.ა.).

ბნვმა – გაფანტვა. იხ. აბჯრის-დამაბნეველი, განბნევა, განბნეულება, განმაბნეველი, განმბნეველი, განსაბნეველი, გარდაბნევა, დაბნევა, მიმოგანბნევა, მიმოდაბნევა, მობნევა, შებნევა, შთაბნევა (ი.ა.).

ბნვლ-ი – უსინათლო. იხ. დაბნელება(-ული), დამაბნელებელი, სიბნელე, შებნელება (ი.ა.).

ბოპალოზ-ი – კამეჩი (მ.ს.).

ბოპან-ი – დაფი, დაირა. იხ. მბოპანარი

(ი.ა.). დასაკრავი იარაღი; დაფდაფი, დაირა; დოლი (ი.ა.).

ბოზა – „ფეგვის ბურახი“ (ქ.ც.).

ბოპლ-ი – ნაბუქი, მეთიანი პური (ი.ა.).

[ბოპლვა] – იხ. განბოკლება (ი.ა.).

ბოპუმრ-ი – „ლეკვი“ ლომისა (ქ.ც.).

ბოპულია-მ – βουκόλιον, τόν, ჯოგი, საქონელი (სხ.).

ბოლბოლვა – ჭიხვინი. გადაგა ძლიერი სქესობრივი აღგზნება (სხ.).

ბოლო – უკანა, უკანასკნელი; კული (ი.ა.). თევზის (და მისთანათა) უკანა ნაწილი, კული (ი.ა.).

ბოლო-აპოვა – ხორცის მჭამელი მფრინველია (ქ.ც.).

ბოლო – „ბოლოს“, „უკანასკნელად“, „ბოლოს და ბოლოს“ (ქ.ც.).

ბოლომთ ქმრძო – უკანა მხარე (ი.ა.).

ბოლოსაკენ (ი.ა.).

ბოლონითელი – თევზია (ქ.ც.).

ბომონ-ი – «ბაგინი», კერძთა გაძარი; საკურთხეველი (ი.ა.). კერძისათვის ამართული სეეგი ან გაძარი (ი.ა.).

ბონლი – „გაბმული ხიდი“ (ქ.ც.).

ბორა – მწერია (ქ.ც.).

ბორბალ-ი – (ბორბლისა) «ნიაექარი», გრიგალი, ქარიშხალი; «მორგუ» (ი.ა.).

ბორვა – «ცბა», გაგიყება, ჭკუაზე შემლა, შეცთომა. იხ. აღბორგება, ბორგნეული, განბორგება, სიბორგილი (ი.ა.).

ბორბნულ-ი – «შეცთომილი», შემლილი, გაცოფებული. იხ. ბორგა (ი.ა.). გაშმაგებული, გამხეცებული, გაცოფებული, გაგიყებული (ი.ა.).

[ბორვა] – იხ. განბორება (ი.ა.).

ბორვალ-ი – საცეცხური (ი.ა.).

ბორმა – „ქარი იგი ჩრდილოდსაჲ,

რომელსა ეწოდების ბორძილი“ (სხ.).
ბორძილი – «საკრეელი», ფეხის საკრეელი; «ბრკოლა», ჯაჭვი. იხ. ბორკილოსანი, დაბორკილება(-ული), შებორკილება, კელ(თ)ბორკილი (ი.ა.).
ბორძილისანი – ბორკილდაღებულის, შეკრული. იხ. ბორკილი (ი.ა.).
ბორძიანი, **ბურძიანი** – ფოთლებს შირი, ხშირი გყე, დაბურული (ი.ა.).
ბორძი – 1. «ძერი»; «უკეთური», ცული, საბაგელი. 2. «უკეთურება», «მედგრობა», «სიბოროტე», «ძერი», სიაფე, სიყუდე. იხ. თუალბოროტი, სახელბოროტი, სიბოროტე, უბოროტესი (ი.ა.). *ბოროტი* ხმ: ცული ხე; *ბოროტად* სნეულ იყო: მძიმე ავად იყო; *ბოროტად* ვიგუეები: საშინლად ვიგანჯები; *ბოროტსა* შინა სენსა არიან: *ბოროტისყოფა*: უბედურება, გაჭირვება; *ბოროტ-გინდა* წინაშე ღმერთისა საქმს ესე. 1. ცული, ავი, გლახა; 2. ბოროტება, ავი საქმე (ი.ა.).
ბორძიება – იხ. განბოროტება, თუალბოროტება, სახებოროტება, შებოროტება (ი.ა.).
ბორძი-მთავარი – ბოროტებათა უფროსი (ი.ა.).
ბორძი-ღაღა – «დათრგუნვა», ბოროტის ყოფა. იხ. დაღება (ი.ა.).
ბორძი-თქმა – «ძერის-სიგყუა»; ძრახვა. იხ. თქმა (ი.ა.).
ბორძი-მეგყულება – ძერის-თქმა, ცილის-წამება. იხ. მეგყულება (ი.ა.).
ბორძი(ა)-მომედი – «ძერის-მოქმედი», ავის ჩამდენი. იხ. მოქმედი (ი.ა.).
ბორძი-მოქმედი – ავის მოქმედი. იხ. მოქმედი (ი.ა.).
ბორძი-მედი – მანებელი, ავის

ჩამდენი. იხ. მეყოფელი (ი.ა.).
ბორძი(ა)-ყოფა – «ძერის(ა)-ყოფა», «განბოროტება», «ჭირ(ე)ება», ბოროტისქმნა, ვნება. იხ. ყოფა (ი.ა.).
ბორძი-ჩენა – უკეთურად, ცულად მიჩნევა. იხ. ჩენა (ი.ა.).
ბორძიანი – ბალი, ბაღა (ი.ა.).
ბორძიანი – ბორცვებიანი ადგილი. იხ. ბორცვი (ი.ა.).
ბორძი – გორაკი. იხ. შებორცვებული (ი.ა.).
ბორძილი – «მარჩბივი», ორკაპი (ი.ა.).
ბორძი – სადგომი პირუტყვთა, გომი (ი.ა.).
ბორძი – (ბოსტნისა) ბალი, ყვავილნარი. იხ. მებოსტნი (ი.ა.).
[ბორძი] – იხ. ვაცბოტი (ი.ა.).
[ბორძი] – იხ. აღმობოცინება (ი.ა.).
ბორძილი – წერილი კალია. იხ. მკალი (ი.ა.).
ბორძი – ისარი ორპირი (საბა) (ქ.ც.).
ბორძი – წილი; საჩუქარი (ი.ა.).
[ბორძი] – ჩუქება. იხ. ბოძი; მიბოძება, ნაბოძარი (ი.ა.).
ბორძი – ჰიზნი (ზ.ს.).
ბორძი-ბორძი – მეფის მოადგილე, თანამეგყუ (ი.ა.).
ბორძი – დაბრალება, ბრალის დაღება, დადანაშაულება (ი.ა.).
ბორძი – «ყოფა», «შეყოფა», დადანაშაული; ბრალდება. *რომლისა ბრალისათვის* – რისთვის (ი.ა.). 1. დადანაშაული; 2. მიზეზი (ი.ა.).
ბორძიება, **ბორძი** – «ცთობა», «შეყოფა», დადანაშაულება, ბრალდება;

«ლაღვა». იხ. მადრალობელი, ნაბრალეები, საბრალობელი, უბრალეობა (ი.ა.).
ბრალეულ-ი – «გარდამაყალი», დამნაშავე, დამზარალეობელი, ბრალდებული, განსაკითხავი (ი.ა.).

ბრალეულეზი – «ცოდვა», დანაშაულის ჩაღენა (ი.ა.).

ბრალეულ-ყოფა – დამნაშავედ მიჩნევა, დასჯა. იხ. ყოფა (ი.ა.).

ბრალის-ბეზი – დანაშაულის ქონება, შეცოდება. იხ. ბეზი (ი.ა.).

ბრალის-ღაღეზი – ბრალდება. იხ. ღაღეზი (ი.ა.).

ბრალის-ქმენი – «ცოდვა», დანაშაულის ჩაღენა. იხ. ქმენი (ი.ა.).

ბრალეობა – დაბრალება, დანაშაულება (ი.ი.). იხ. ბრალეობა (ი.ა.).

ბრანბუ – «დათუ», გარეული მძოველი ცხოველი, ნაღირი (ი.ა.).

ბრანბეზი – იხ. შებრანგეზი (ი.ა.).

ბრან-ი – styrax (ი.ა.).

[ბრანბეზი] – ბლუობა. **ბრანგუნ(ვ)ილი-ი** – ბლუ, ცუდად მოლაპარაკე, «ძლით მზრახველი». იხ. ბრკუ; ენაბრანგუნვილი (ი.ა.). ენაზღუნგი, ენადაბმული, ბლუ, „ენა მაყენებელი“ (საბა) (ი.ი.).

ბრანდუნანი – ღმუილი, ყვირილი, «მახილი», ღრიალი, მრისხანება, გლეჯა. იხ. მბრანდუნარე, ნაბრანდუნანი (ი.ა.). გული განიწყო და *იბრანდუნანა* მისთვის, მრისხანება, ბობოქრობდა (ი.ი.).

ბრან-ი – ხორბლის მარცვლის ჩენჩო (გ.ს.).

ბრან-ი – მთლად (ი.ა.).

ბრან-ი – «ძიება», ხელის ფათურით სიარული (ი.ა.).

ბრან-ი – celtis australis ან celtis cau-

casica, აკაკის ხე (ი.ა.).

ბრან-ი – ელვარება (ი.ა.).

[ბრან-ი] – ელვარება (ი.ა.).

ბრან-ი – ბრწყინვალე, ელვარე, კაშკაშა (ი.ი.).

ბრან-ი – «ბრკომა», «ბორკილი», საფრხე, საკერელი (ი.ა.).

ბრან-ი – ფერხება, ყენება. იხ. ბრკოლა, დაბრკოლება, დამაბრკოლებელი, დასაბრკოლებელი, დაუბრკოლებელი, შებრკოლება (ი.ა.). დაბრკოლება; ხელის შემლა, შეფერხება; შეცდენა, ცდუნება (ი.ი.).

ბრან-ი – «ბრკოლა», საფრხე (ი.ა.). ცდომა, დაბრკოლება; ბორძიკი, ფეხის შემლა, ფეხის რაიმეზე წაკერა. უფალო, იქსენ სული ჩუენი სიკუდილისაგან, თუალნი ჩუენი – ცრემლთაგან და ფერენი ჩუენნი – *ბრკომისაგან* (ი.ი.).

ბრან-ი – ენაგაუმართავი, ბლუ. იხ. [ბრან-ი] ბრან(ვ)ილი (ი.ა.).

ბრან-ი – «ფერქისა წარცემა», «დაბრკოლება», წაბორძიკება, ხელის შემლა, წაცთენა; მოგყუება (ი.ა.).

ბრან-ი – უსინათლო (ი.ა.).

ბრან-ი – დაბრმავება. იხ. დაბრმობა, სიბრმე (ი.ა.).

ბრან-ი – «კურასტანი», crystallus (ი.ა.).

ბრან-ი, **ბრან-ი**, **ბრან-ი** – Punica granatum, malum punicum (ი.ა.).

ბრან-ი – ბროწეულებით დაფარული ადგილი (ი.ა.).

ბრან-ი – «გყუვი», plumbum (ი.ა.). გყუვი (ი.ი.).

ბრან-ი – იხ. განბრუნება (ი.ა.).

ბრან-ი – თვალის მოგ-

რა (ზ.ს.).

ბრძანებულება – თავის გკივილი, ბრუს ხევეა. იხ. ქეულება (ი.ა.).

ბრძალ-ი – ბლაგვი, სუსტი. იხ. დაბრყულება, სიბრყულე (ი.ა.).

ბრძამ – ნ. ბრძოლა (ი.ი.).

ბრძამულ-ი – convolvulus (ი.ა.).

ბრძანება – «განწყება», «მვილინება»; «მიწესა», თქმა; დათქმა; შერისხვა მცნება, სიგყვა, თქმული; სამღვარი (ი.ა.).

1. ბრძანება; 2. მობრძანება, მოსვლის ნება; 3. მიცემა (უმაღლესი პირის მიერ უდაბლესისათვის), ჩუქება, ბოძება (ი.ი.).

ბრძანებულ-ი – ნაბრძანები. იხ. მბრძანებელი, საბრძანებელი, უბრძანებელად (ი.ა.).

ბრძანო მისამარ-ი – ყველაზე ბრძენი [სოლომონ ბრძენი იგულისხმება] (ი.ი.).

ბრძნ-ი – «გონიერი», «მეცნიერი», ჭკვიანი; მცოდნე. იხ. ბრძნულება, სიბრძნე, უბრძნესი (ი.ა.).

ბრძნულ-ი, ბრძნული-ი – ქურა, «საკმილი», სადნობელი (ი.ა.).

ბრძნული-ი – ბრძმელი, რკინის მადნის სადნობად საგანგებოდ მოწყობილი ღუმელი (ი.ა.).

ბრძნობა – გონიერად თქმა; შეცნობა. იხ. განბრძნობა (ი.ა.). ბრძენობა, სიბრძნის თქმა და გამოჩენა, ჭკვიანობა (ზოგჯერ: დაცინვით) (ი.ი.).

ბრძნულება – ფილოსოფოსობა. იხ. ბრძენი (ი.ა.).

ბრძულა – «წყობის-ყოფა», «ბრძოლის-ყოფა», «განწყობა», «ლალვა», «თანაბრძოლა»; შეჭიდება, შერკინება «წყობა», «ღვაწლი», ომი, ჩხუბი (ი.ა.).

ეკბრძოლით ყოველთა ღლეთა მბრძოლსა მას უკეთურსა და ესძლოთ მას: ეკბრძოლოთ. რომელნი გვმზირიან და გუბრძეანან, გვებრძეიან (ი.ი.).

ბრძოლი-ი – ნაბრძოლები, რომელსაც ებრძოდნენ. იხ. გულის-მბრძოლი, თანამბრძოლება/თანამბრძოლობა, მბრძოლი, მებრძოლი, საბრძოლი, უბრძოლი (ი.ა.).

ბრძოლის-მომხმე-ი – «მბრძოლი». იხ. მოქმედი (ი.ა.).

ბრძოლის-ყოფა – «ბრძოლის-ცემა», «ბრძოლა», შებრძოლება. იხ. ყოფა (ი.ა.).

ბრძოლის-სამა – «ბრძოლის-ყოფა», შებრძოლება. იხ. ცემა (ი.ა.).

ბრძულ-ი – «ბიწი», «ნაბრძული/ნაბრძური», იარის ნაკვალევი. იხ. უბრძულება, უბრძოლული, შებრძულება (ი.ა.). ნაჭრილობევი, დანაკოდარი (აღვილი) (ი.ი.).

ბრძულება-ი – „ველური ყურძენი“ (საბა) (ქც.).

ბრწამულ-ი – «მროწეული» (ი.ა.).

ბრწაულ-ი – (ბრწკლისა) ჯვარელი და საღვაში ფეშხუმზე (ი.ა.).

ბრწინვა – ელვარება, ნათება, ამოსვლა მნათობისა. იხ. აღმობრწყინება, (მ)ბრწყინვალე, (მ)ბრწყინვალება, გამობრწყინ(ვ)ება, განბრწყინება, მობრწყინვალე (ი.ა.).

ბრწინვალე, მბრწინვალე – «ელვარე», ნათელი. იხ. უბრწყინვალესი, უმბრწყინვალესი (ი.ა.).

ბრწინვალელ – «სრულიად»; ნათლად, წმინდად (ი.ა.).

ბრწინვალება, მბრწინვალება –

ლი (მ.ს.).

ბ ლ უ ნ რ ი, ბ ლ ო ნ რ ი – «სამხარი», სა-
მხრეთი. სამხრეთის ქარი (ი.ა.).

ბ ლ უ ნ რ ი-ქ ა რ ი – სამხრეთით, სამხრე-
თის მხრით (ი.ა.).

[ბ ლ უ ნ ე მ ა] – იხ. გამობლულემა (ი.ა.).

ბ ლ უ ნ რ ა მ – მოხრილი. იხ. ბ ლ უ ნ ე ა (ი.ა.).

ბ ლ უ ნ ვ ა – მოხრა. იხ. მ ბ ლ უ ნ ა რ ე (ი.ა.).

ბ ბ ა რ ვ ა – გაბმარვა. იხ. განბძარვა,
დაბძარვა, მობძარვა (ი.ა.).

ბ ზ ბ მ რ ა – იხ. ბ ვ ე რ ა (ი.ა.).

ბ ზ მ – «კარი», მთაყარი შესავალი, კა-
რიბჭე. «მთაყარი», «კრიგისი», მსაჯუ-
ლი, მოსამართლე. იხ. ბ ჭ ე თ-მ წ ი გ ნ ო-
ბ ა რ ი, ბ ჭ ო ბ ა (ი.ა.). 1. კარი, მთაყარი
კარი, врата; 2. მოსამართლე, მსაჯუ-
ლი; მმართელი (ვინც განბჭობს) (ი.ა.).

ბ ზ მ მ რ ი – იხ. მ ჭ ე ე რ ი (ი.ა.).

ბ ზ მ თ-მ წ ი გ ნ ო ბ ა რ ი – მდივან მწიგნო-
ბარი. იხ. მ წ ი გ ნ ო ბ ა რ ი (ი.ა.).

ბ ზ ი თ ი-ბ ჭ მ უ ლ – კარიდან-კარამდე (ი.ა.).

ბ ჭ ო ბ ა – სჯა; გასამართლება. იხ. ბ ჭ ე,
განბჭობა, საბჭო (ი.ა.). საქმის გარჩევა
(ბჭუების მიერ); გასამართლება (ი.ა.).

ბ ა ნ – ქართული ანბნის მესამე ასო.
რიცხვითი მნიშვნელობა – 3 (ი.ა.).

ბ – ყოფნა, არსებობა, ღვომა (ი.ა.).

ბ (ბაბ) – არსებობა, существовать.
სტატ.: შენ ქალწულებასავე ჰკვივ: შენ
ისევ ქალწული ხარ; ესენი წარკვენ,
ხოლო ჩუენი იგი ჰკვიეს უკუნისამდე:
არის, არსებობს (ი.ა.).

ბ ა ბ ო ბ ა – იხ. განბჭობა (ი.ა.).

ბ ა ბ ა – «ყუავილი», კვირგი (ი.ა.).

ბ ა ბ ბ ა – იხ. განგება (ი.ა.).

ბ ა ბ ვ ა – იხ. ვ ე- (ი.ა.).

ბ ა ბ ვ ა ვ ა – მივლინება. იხ. გ მ ა ე ნ ა (ი.ა.).

ბ ა ბ ლ ე ჭ ი ლ-ი – გაფანტული (ი.ა.).

ბ ა ბ ო ნ ე ბ ა – იხ. განგონება (ი.ა.).

ბ ა ლ ბ ე ნ ი ლ-ი – შეგავეებული (მ.ს.).

ბ ა ლ ი ლ ე ბ ა – იხ. განდიდება (ი.ა.).

ბ ა მ რ თ ე ბ ა – შეერთება. იხ. ე რ თ ე ბ ა
(ი.ა.).

ბ ა მ რ ი ს ბ ნ ე ბ ა – ერისკაცად გახდომა.

იხ. ე რ ის ა გ ა ნ ი (ი.ა.).

ბ ა მ – ნ. გ ე ა ნ ე ბ ა (ი.ა.).

ბ ა მ ა, ბ ა მ ი ლ – იხ. განსლევა (ი.ა.).

ბ ა მ ა ლ ა მ-ი – საჩრდილობლიანი სა-
ვარძელი ან საწოლი, გახტრევაი (ი.ა.).

ბ ა მ თ ო მ ა, ბ ა მ თ ო უ ლ-ი – იხ. განეთომა,
განვლთოლა (ი.ა.).

ბ ა მ ლ ა – გადასულა. იხ. ე ლ ა (ი.ა.).

ბ ა მ ლ ე ბ ა – იხ. განვლება (ი.ა.).

ბ ა მ რ მ ო ბ ა – იხ. ვ ა ნ ე რ ც ო ბ ა (ი.ა.).

ბ ა მ ა რ ე ლ-ი, ბ ა მ ა რ ი ნ ე ლ-ი – მცოდნე,
წინასწარ მცნობელი (ი.ა.).

ბ ა მ ე მ ა – „აღმევება“, „წარმაგება“
(ქც.).

ბ ა მ ე მ ი რ ა ბ ა – ზეპირად წარმოთქმა
(ი.ა.).

ბ ა მ რ ა ხ ე ბ ა – იხ. განზრახება (ი.ა.).

ბ ა მ რ ე მ ა – იხ. განთრევა (ი.ა.).

ბ ა მ უ ლ ა – გათვლა. იხ. თ უ ა ლ ა (ი.ა.).

ბ ა მ ქ ე მ ა – იხ. ვ ა ნ თ ქ ე მ ა (ი.ა.).

ბ ა თ ს ო ი ლ-ი – გათხოვილი. იხ. თ ხ ო-
ე ა-ილი) (ი.ა.).

ბ ა ი მ – კერპის სახელია (ი.ა.).

ბ ა პ ა ნ ო ნ ე ბ ა – იხ. განკანონება (ი.ა.).

ბ ა პ რ ე ბ ა – იხ. ვ ა ნ კ რ ე ბ ა (ი.ა.).

ბ ა პ რ თ ო მ ა – იხ. ვ ა ნ კ რ თ ო მ ა (ი.ა.).

ბაქანთა – იხ. განკუთხა (ი.ა.).
 ბალანდი – „კედელი მაგარი გრძლად
 ნაგები“ (ქყ.).
 ბალატიზი – კალაგომი (ი.ა.).
 ბალაღუბი – „თავგასული“, „გა-
 ამაყებული“ (ქყ.).
 ბალაღუბი – იხ. განლუვა (ი.ა.).
 ბალაღუბი – რკინის გალია მხეცთათვის
 (ი.ა.). სადელიფლო სახლი, ან ოთახი
 (ი.ა.).
 ბალიღუბი – მხარე ჩრდილო პალეს-
 ტინაში (ი.ა.).
 ბალღუბი – «ფსალმუნება», «მაქებლო-
 ბა», მღერა; კურთხევა, მხიარულება
 (ი.ა.).
 ბალღუბი სიძეუბა – ქება, სიმღერა (ი.ა.).
 ბალღუბის წარმართება – «გალობა»,
 «მადლობა», კურთხევა. იხ. მგალობელი,
 საგალობელი (ი.ა.).
 ბალღუბის შემსხმული – მგალობელი
 (ი.ა.).
 ბამაღრუბა – იხ. განმაგრება (ი.ა.).
 ბამაღრუბი – იხ. განმაგალი (ი.ა.).
 ბამართი – იხ. გამომართ, განმართ (ი.ა.).
 ბამართება – იხ. განმართება (ი.ა.).
 ბამართებით – გასწვრივ, პირისპირ
 (ი.ა.).
 ბამართება – განცალკევება. იხ. მარ-
 გოება (ი.ა.).
 ბამართება – მძლე; მარჯვე. იხ.
 მარჯუება (ი.ა.).
 ბამახუბი – იხ. განმახუვა (ი.ა.).
 ბამეზი – იხ. კამეზი (ი.ა.).
 ბამეზი – იხ. განმეზი (ი.ა.). „თან-
 ამოაგრე“ (ქყ.).
 ბამეზება – „დამკვიდრება“, „და-
 საკუთრება“ (ქყ.).

ბამეზი – «-თუს», «მიერ», -ით, -იდან (ი.ა.).
 1. თანდ., მოითხოვს ნათ. ბრუნვას, უდ-
 რის მიერ; 2. თანდ., მოითხოვს ნათ.
 ბრუნვას, გამოხატავს მიმეზს; 3. თანდ.,
 მოითხოვს მოქმ. ბრუნვას, უდრის დან,
 იდან: ცით გამო იყო: ციდან იყო (ი.ა.).
 ბამეზი – -ით (ი.ა.).
 ბამეზება – იხ. გამოქუან (ი.ა.).
 ბამეზება – დაბერება. იხ. ბერება, გა-
 მობერებით, მობერება (ი.ა.). ჩამოსხმა,
 გამოწრთობა (სხ.).
 ბამეზებით ბანჯედილი – შიგნით
 ცარიელი (ი.ა.).
 ბამეზებითი – ჩამოსხმული, გამოძ-
 ერწილი (ი.ა.).
 ბამეზებითი – «გამოდნობილი», ჩა-
 მოსხმული (ი.ა.).
 ბამეზება – დაბეჭდება. იხ. ბეჭედი (ი.ა.).
 ბამეზება – «მობეჭა», გამოკიდება. იხ.
 ბეჭა (ი.ა.). სულნი მისნი გამობაბან სულ-
 სა მაგისსა: დამოკიდებულია, გაღამუ-
 ლია (ი.ა.).
 ბამეზება – გამოუბნია საეაჭრო: გა-
 მოუყარა (ი.ა.).
 ბამეზება – ამობრწყინება,
 ამოსვლა, გამონათება, გამოცემა (ი.ა.).
 გამოცხადება. იხ. ბრწყინება (ი.ა.).
 ბამეზება – აელვებული;
 სხივი (ი.ა.).
 ბამეზება – «გამოსლვა», გა-
 მოკვირება, კვირგის გაშლა. იხ. ბე-
 ტოვა (ი.ა.).
 ბამეზება – «გამოლლება», გამო-
 ღლვა. იხ. [ბლულება] (ი.ა.).
 ბამეზება – «განგდება», გამოცლა
 (ი.ა.).
 ბამეზება – გაგდება, გაძევება

ბული. იხ. გლება (ი.ა.).
ბაგონა – «გამონადები», ბაგინი, კერძოთა გაძარი (ი.ა.).
ბაგონაბა – «გამოსლვა შემთხუევალ», «მოგებება». იხ. გებება (ი.ა.).
ბაგონა – გამოსვეტა. იხ. გვა (ი.ა.).
ბაგონაალ- – «ვარე გამოსლვა». იხ. გუალ- (ი.ა.).
ბაგონაურა – «გამოყვანება». იხ. გურა (ი.ა.).
ბაგონაბინება – გამოდგმა, გამოყენება. იხ. დგინება (ი.ა.).
ბაგონაბინება – გამოყენება, მოყენება (ი.ა.).
[ბაგონაბა] – ამოტვიფურვა, გამოსახვა. იხ. დგმა (ი.ა.).
ბაგონაბა – გამოსლვა. იხ. დგობა (ი.ა.).
ბაგონაბა – იხ. დება (ი.ა.).
ბაგონაბა(ნ) – გამოდენა, გამოტეკა; მოდენა, მოყოლა. იხ. დენა (ი.ა.).
ბაგონაბა – «დამოდენა», გამოსლვა, აღმოტენება. იხ. დენა (ი.ა.).
ბაგონაბა – «გამოტენება». იხ. დინება (ი.ა.).
ბაგონაბა – დნობა, ჩამოსხმა (ი.ა.).
ბაგონაბაილ-ი – «გამოქანდაკებული», «დასხმული», «გამობერილი», ჩამოსხმული. იხ. დნობა (ი.ა.).
ბაგონაბაილ-ი: ბაგონაბაილ-ი ბაგონაბაილ-ი – «განტეხილი», დაკოდილი. იხ. დუქი (ი.ა.).
ბაგონაბა – ხელის მიტემა, მიშეღება. იხ. ერტება (ი.ა.).
ბაგონაბა – იხ. გამოსლვა (ი.ა.).
ბაგონაბა – დავარდნა, გამოტეგნა, დაცემა (ი.ა.).

ბაგონაბა – გამოხილვა. იხ. ვარცხნა (ი.ა.).
ბაგონაბა – გამოარება. იხ. ელა, გამოუვალი (ი.ა.).
ბაგონაბა – გამოგზავნა (სხ.).
ბაგონაბა – «მიეღინება», «განვინება», «წარვინება», «წარმოგზავნა», გაგზავნა, გაშვება. იხ. ვინება (ი.ა.).
ბაგონაბა – «გამოტრევა», გამოწევა. გადმოტვირტოვა. იხ. ბიღვა (ი.ა.). გამოტანა (ბეურისა), გამოტრევა, გამოყვანა (ი.ა.).
ბაგონაბა – «განმრდა», გამოტეგება, ტეგება (ი.ა.).
ბაგონაბაილ-ი – გამოტეგებილი, აღმრდილი. იხ. მრდა (ი.ა.).
ბაგონაბაილ-ი – გათავისუფლება. იხ. თავისუფლება (ი.ა.).
ბაგონაბაილ-ი – «განმარტება», «თარგმანება», ახსნა. იხ. თარგმანება (ი.ა.).
ბაგონაბა – გათლა; გამოსახვა, «გამოხაგვა», გამოქანდაკება. იხ. თლა (ი.ა.).
ბაგონაბაილ-ი – «განთლილი». იხ. თლა (ი.ა.).
ბაგონაბა – «გამომიღვა», «მოტრევა». იხ. ტრევა (ი.ა.).
ბაგონაბა – გამოტოვლა. იხ. ტუალვა (ი.ა.).
ბაგონაბა – «გამომოტრება»; მოხეტია, მოსკლომა. იხ. ტქლომა (ი.ა.).
ბაგონაბა – თხრობა; განმარტება. იხ. გამოუტეგმელი; ტქუმა (ი.ა.). ახსნა, მიხვედრა (ი.ა.).
ბაგონაბა – ასახსნელი, განსამარტავი (ი.ა.).
ბაგონაბა – გამოსხმა, ამოყრა. იხ.

თხევა (ი.ა.).
ბამოთსრობა – «მოთხოვა», თხოვა. იხ. თხოვა (ი.ა.).
ბამოთსრობვა – დამშეილობება. იხ. თხოვება (ი.ა.).
ბამოთსრა – მოთხრა (ი.ა.).
ბამოთსრილ-ი მიწასა – მიწისქვეშა. იხ. თხრა (ი.ა.).
ბამოი პირვოლა – პირით წარმოითქმოდა (სხ.).
ბამოქანახვა – ისრიმად ქცევა. იხ. კაწახი (ი.ა.).
ბამოქიღვა – ჩამოკიდება (ი.ა.).
ბამოქიღვაზულ-ი – «გამობმა», დამოკიდებული. იხ. კიდება (ი.ა.). „შგო“, „მთის განშგოება“ (ქც.).
ბამოქითხვა – «გამოკულევა», «გამოკრუნვა», ძებნა, გამოძიება. იხ. გამოკუითხელი; კითხვა (ი.ა.).
ბამოქითხვით – წერა-კითხვით, საღვთო წიგნების კითხვით და ცოდნით (ი.ა.).
ბამოქოლა – გამოჭრა, გამოკვეთა (ი.ა.).
ბამოქოლილ-ი – «გამოკუეთილი», გამოთხრილი. იხ. კოლა (ი.ა.).
ბამოქრება – «ეკლესია ქმნა», შეკრება; მოგანა (ი.ა.).
ბამოქრება ჭურჭლისა – «განჭურჭლვა», დაცლა. იხ. კრება (ი.ა.).
ბამოქრეხილ-ი – გაქურდული (ზ.ს.).
ბამოქრვა – გახვევა. დაკერება. იხ. კრვა (ი.ა.).
ბამოქროლა – გამოსვლა, გამოვარდნა, გამოცვივნა, «ელვარება»; შეკრომა, შეშინება. იხ. კრომა (ი.ა.).
ბამოქრუნვა – «გამოკითხვა». იხ. [კრკუნვა] (ი.ა.).

ბამოქრპალვა – გამოხურვა, გამოკეცვა. იხ. კრძალვა (ი.ა.).
ბამოქუთა – «აღმოკუეთა», მოჭრა, გამოთხრა, გამოთლა, მოწყედა (ი.ა.).
ბამოქუთა – გამოჭრა, გამოკეთა (ი.ა.).
ბამოქუთილ-ი – «გამოკოლილი», «მოკუეთილი», გამოთლილი. იხ. კუთა (ი.ა.).
[ბამოქუთრვა] – გამოთლა. იხ. კუერვა, გამოქუერველი (ი.ა.).
ბამოქუნა – «გამორჩევა», გამოყოფა. იხ. კუთნა (ი.ა.).
ბამოქულვა – «ძიება», «გამოკითხვა»; შემოწმება. იხ. კულევა; გამოკულველი (ი.ა.).
ბამოქურტვა – კვირგის გამოღება. იხ. კურტვა (ი.ა.).
ბამოლოსვა – ლოცვის დასრულება (ზ.ს.).
ბამომალინებულ-ი – «მალინებელი». იხ. ღინება; მალინებელი (ი.ა.).
ბამომაპალ-ი – ეინც გამოღის. იხ. გამოსლვა (ი.ა.).
ბამომართ – გარეთ. იხ. მართ; შინაგამომართ (ი.ა.). თანდ-იდან: რგოჲსა *გამომართ*. თანდ, მოითხოვს ნათესაობითს, ნიშნავს: *ღან, იღან* (ი.ა.).
ბამომართვით – წინწყაროს *გამომართებით* ნაკიდურამდე: „წინწყაროდან ნახიდურამდე“ (ქც.).
ბამომატვა – შერთვა. იხ. მაგება (ი.ა.).
ბამომაისალაპალ-ი – გამომაჩინებელი. იხ. გამოცხადება (ი.ა.).
ბამომეცხუალება – გამოთქმა; ახსნა, განმარტება, გამოცნობა (ი.ა.).
ბამომეცხუაღ-ი – მკითხავი, ამხსნელი; სიმძრის ამხსნელი. იხ. მეცხუელი (ი.ა.). გამომცნობი; მოგვი, ვარსკვლავთმ-

რიცხველი, ВОЛХВ (ი.ი). „პოეტი“, „მწერალი“ (ქც).

ბაშოშაშაშა - «ცნობა», გაცნობა (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშა - გამომკვლეველი, მეძიებელი, მხსრეკელი. იხ. მეძიებელი, სიგყუს-გამომეძიებელი (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშა - «მშრდელი», მკვებავი; მშრუნველი, აღმშრდელი. იხ. მშრდელი (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშა - უხეად გამომდინარე (სხ).

ბაშოშაშაშაშაშაშა - მთარგმნელი, განმმარტებელი. იხ. გამოთხრობა (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშა - მთლელი. იხ. გამოკუერვა (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - «დამწველი» (საბა), გამონაყარი. იხ. გამოტკუეულვა (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - გამომსაგველი, გამომსახველი. იხ. მქანდაკებული (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - ნაყოფისა - გამომგანი ნაყოფისა. იხ. გამოღება; ნაყოფის-გამომღებელი (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - «რომელმან გამოიყვანა». იხ. გამოყვანება (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - ქორწილისა დიდ-გამომრეუენებისა დღესა შინა: „ქორწილის აღსანიშნავად მოწყობილ დღესასწაულზე“ (ქც).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - განმხილველი, გამომკვლეველი; განმცლელი. იხ. გამოცდა (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - გამომდინარე. იხ. მცემელი. «განმცემელი». იხ. მცემელი (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - ნაყოფი. იხ. მცენარე (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - მცნება, ბრძანება. იხ.

მცნება (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშა - გამომწვარი (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - გამომკვლევა, დაწვრილებით შესწავლა (სხ).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - ἐκπαύσις, გამომწურავი, შემავიწროებელი, მოძალადე (სხ). შემაწუხებელი (მ.ს).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - მხაგვარი. იხ. გამოხაგვა (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - „რომელიც გამოიძიებს“, „მეურავს“ (ქც).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - „ვინმეს წინააღმდეგ გამომლაშქრელი“ (ქც).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - «გამოგება», ბაგინი, კურთა გაძარი (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - «წუთხი», განაჟალი. იხ. ნაღინები (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - «აღმოგაცებული», მოკვეთილი. იხ. გამოგაცება (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - მორჩი, ყლორტი. იხ. გამოღება (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - წილი, ხვედრი. იხ. გამოყოფა (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - «მტვევბარი»/ «მტეობარი». იხ. გამოხეთქა (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - გამოკვლევა. იხ. ნახვა (ი.ა). მონახვა, მოძებნა, გამოჩხრეკა (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - „თაეისთვის სანდოდ რომ გაიხადო“, „მიმხრობა“ (ქც).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - წამოგდება. იხ. ნერწყუეა (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - გამოსახვა (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - «მიბერვა», გაქარვა (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - «განფიწული». იხ. ნერევა (ი.ა).

ბაშოშაშაშაშაშაშაშა - აღმოცენება, ამოს-

ელა. იხ. ორძინება (ი.ა.).
ბამოპარვა – მოპარვა. იხ. პარვა (ი.ა.).
ბამოპირვა – გამოწრთობა (გ.ს.).
ბამოპყრობა – გამოხსნა (ი.ი.).
ბამოპყრობა – დაპყრობა, აღება. იხ. პყრობა (ი.ა.).
ბამორბენა – გაქცევა. იხ. რბენა (ი.ა.).
[ბამორთვა] – იხ. რთვა; თანა-გამორთვა (ი.ა.).
ბამორთუმა – «გამოღება», გამორთმევა, მორთმევა. იხ. რთუმა (ი.ა.).
ბამორთუმა – მორთმევა, მოძღვნა, ძღვნა (გაღმიდან) (ი.ი.).
ბამორჩიხვა – „გამონაგარიშება“ (ქ.ყ.).
ბამორქუვა – ღარჩევა (ი.ი.).
ბამორღუვა – გამონგრევა. იხ. რღუვა (ი.ა.).
ბამორჩევა – «განრჩევა», «განჩინება», «გამოკუთნება», «გამოყოფა», არჩევა, მჯობინება, გამოცალკეება, განსხვავება (ი.ა.).
ბამორჩეულ-ი – რჩეული, სახელოვანი. იხ. რჩევა (ი.ა.).
ბამორცხა – «განრცხა», გარეცხა, გამოხანა. იხ. რცხა (ი.ა.).
ბამოსადინელ-ი – (წყალ)სადინელი, მილი, «ძარღუ», ხერელი; წყაროს თავი. იხ. სადინელი (ი.ა.).
ბამოსაბაელ-ი – გამოსასხელები, გასავალი, გზა. შემოსავალი. იხ. სავალი, შესავალ-გამოსავალი (ი.ა.).
ბამოსაზრდეულ-ი – საზრდო, საგზალი, საჭმელი. იხ. საზრდელი (ი.ა.).
ბამოსარცხელ-ი – მოსამორებელი, ჩამოსაცილებელი (სხ.).
ბამოსატეხეხელ-ი – ნაკადული. იხ. გამოტეხება (ი.ა.).

ბამოსაძანღაპეხელ-ი – გამოსასახელები, გამოსაწერელი. იხ. [საქანდაკეხელი] (ი.ა.).
ბამოსაღები – „გადასახადი“ (ქ.ყ.).
ბამოსაჟურისება – საჭურისად შექმნა. იხ. საჭურისი (ი.ა.).
ბამოსახვა – გამოხატვა. იხ. სახვა (ი.ა.).
 გამოჩენა, დახასიათება, χαραკტირცა (სხ.).
ბამოსახვი – წარმოსახვით, წარმოდგენით (ი.ი.).
ბამოსაქსარი-ი – «საქსარი», გამოსასყიდელი. იხ. საქსარი (ი.ა.).
ბამოსაქსნელ-ი – «საქსარი», გამოსასყიდელი. იხ. საქსნელი (ი.ა.).
ბამოსლვა – «გამოკლდომა», «აღმოკლდომა», «განსლვა», «გამოქუან-», «გამობუტკოვა», გამოსელა, ამოსელა (ი.ა.).
ბამოსლვა სრულსად – შესრულება (ი.ა.).
ბამოსლვა შემთხვევად – «გამოგებება», მიგებება. იხ. სლვა (ი.ა.).
ბამოსმბატაქება – გათეთრება (ი.ა.).
ბამოსრულ-ი – იხ. გამოსლვა, მოსრული (ი.ა.).
ბამოსრულება – დასრულება. იხ. სრულება (ი.ა.).
ბამოსუნება – დასვენება. იხ. სუნება (ი.ა.).
ბამოსუმა – მოვლება. იხ. სუმა (ი.ა.).
ბამოსწერი – „გასწერი“ (ქ.ყ.).
ბამოსწრება – მოსწრება, მისწრება (ი.ი.).
ბამოსხმა – გამოყვანა, გამოშორება; ჩამოსხმა. იხ. მოსხმა (ი.ა.). 1. ჟურცლისა *გამოსხმა*; 2. გამოყრა, გამოღვნა, გამოღება, გამოძეება (ი.ი.).
ბამოტაშაშა – მოტაცება, გამოგლეჯა (ი.ა.). მოტაცება, ძალით წამოღება,

ვლევა. იხ. [ლღება] (ი.ა.).

ბამოღმართ – ამ მხარეს. გაღმართ – იმ მკარეს (საბა) (ქც.).

ბამოღრუქება – იხ. [ღრუქება] (ი.ა.).

ბამოყვანება – გამოცილება, გამოშორება. იხ. ყენება. (ი.ა.).

ბამოყვანება – «განყვანება», «გამოგურა», გამოყვანა; გამოხსნა. გამოსაყვანი. იხ. ყვანება; გამოყვანებელი (ი.ა.).

ბამოყრულა – გამოცილება. იხ. ყოლა (ი.ა.).

ბამოყრუა – «გამორჩევა»; გამოშვერა, გამოღება. იხ. ყოფა; გამონაყოფი (ი.ა.).

ბამოყრბა – გამოცენა, «განბერცყა». «აღმახუეა», აღესვა. იხ. ყრა (ი.ა.).

ბამოყრპიღება – ყუაიღის გამოღება. იხ. [ყუაიღება] (ი.ა.).

ბამოყრპინება – «აღყუაყუება». იხ. [ყუაინება] (ი.ა.).

ბამოყრრბა – «საგეხი». იხ. [ყურეა] (ი.ა.).

ბამოშობა – შობა, წარმოშობა. იხ. შობა (ი.ა.).

ბამოშომ(მ)რება – «განშორება», «გამოთქლომა», «გამოცლა», მოცილება, გაცლა. იხ. შოერება (ი.ა.).

ბამოშუება – გამოშვება, გამოღება. იხ. შუება; მოშუება (ი.ა.).

ბამოშუქება – კუთენება; გამოყოფა. იხ. ჩემება (ი.ა.).

ბამოშინა – «განცხადებულად მოსლვა», გამოცხადება. იხ. ჩენა (ი.ა.).

ბამოშინება – «საცნაურ ყოფა», «გამოცხადება», ჩენება, გამოშვება (ი.ა.).

ხილვა, მოჩვენება, სასწაულის გამოჩენა, видение (ი.ა.).

ბამოშინებულ-ი – გამოჩენილი, ცხადი,

გამომსახველი. იხ. ჩინება (ი.ა.).

ბამოსა – -თვის (ი.ა.).

ბამოსლა – 1. გამოცლა, испытать; 2. გამოცლა (ცდუნების მიზნით), искушить, искушение; 3. (ცეცხლში) გაწმენდა (გამოცლა, შემოწმება) (ი.ა.). „განცლა“, „გამოკურება“; გამორჩევა, გამოძიება; აწონ-დაწონა, გვირთვა, კისრება (ი.ა.). „გასინჯვა“, „გაჩხრეკა“, „გამოკულევა“ (ქც.).

ბამოსლიღ-ი – რჩეული, ხალასი; მცოდნე, მარჯვე. იხ. ცდა; გამომცდელი, გამოუცდელი (ი.ა.).

ბამოსლიღება – ცდა. განხილვა, განსჯა; ცოდნა (ი.ა.). 1. პრაქტიკა; 2. დაკვირება (ი.ა.).

ბამოსმება – «აღმობოყინება», აღმოცინება, გამოღინება, გამოგანა; «მოცემა» (ი.ა.). გამოსელა (ითქმის წყალზე, თულზე...) (ი.ა.).

ბამოსმება – «გამოღინება». იხ. ცენება (ი.ა.). ამოსელა, ამოზრდა, აღმოცენება (ი.ა.).

ბამოსმალება – გამოცელა, განახლება. იხ. ცვალება (ი.ა.).

ბამოსლა – «გამომორება». იხ. ცლა (ი.ა.).

ბამოსნობა – ცოდნა. იხ. ცნობა (ი.ა.).

ბამოსუნება – გამოყრა, გამოვარდნა, გამოცენა (ი.ა.).

ბამოსხალება – «განცხადება», «ჩენება», «გამოჩინება», «გრძნობა», განმარტება, გამოშვება, გაცნობა. გამოჩენა; ნათლისღება; სახე, ამრი (ი.ა.). გამოშკარაყება, გამოშვლანება, ცხადად გახლობა, გამოჩენა (ი.ა.). „დაფარული

გამომწვევება“ (ქც).

ბავშვთმცოდნეობა – თამამად. იხ. გამომცხადებელი, ცხადი (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – ვაცხელება, შეწვა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – «შემცხვარი», გამომცხვარი. იხ. ცხოვება; გამომცხვარი (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – «გამოკდა», გამომძეება, გამოვდება. იხ. [ძება] (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – «კუერთხვა», გამოცხვება. იხ. [ძეგუვა] (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – «შიკდა», კელევა, ძიება, ძებნა, ჩხრეკა, ცილობა, გამოკითხვა. იხ. ძიება; გამოკითხვითი, სიგყუს-გამოძიება (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – გამოსვლა. იხ. წევა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – «დაწერა», დახატვა, გამოსახვა (ი.ა.). აღწერა, გამოხატვა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – გამოსატყუი. იხ. მოწერა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – «გამოღება», გამოგანა. იხ. წიალი (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – გამოღენა (ზ.ს.).

ბავშვთმცოდნეობა – «განრგნება», გამოცხვება, გამოსუფთავება, განბანა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – სუფთა. იხ. წმენდა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – «გამოგყნება», მოსმა, წოვა, წველა, შესრულება. იხ. წოვა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – წვიმად მოვლინება, «წყმება». იხ. წყმება (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – «დაწუთომა», წვეთება. იხ. წუთომა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – გამოკითხვა, გამოძიება (ი.ა.). დაწერილებით გამოკითხვა, გამოძიება, გამოკვლევა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – ნამდვილად, დაწერილებით, მდებარეებით. იხ. წულილება (ი.ა.). დაწერილებით, ღეგალურად (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – წურვა, გამოხდა; ჭირვება (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – გამოხდილი; შეჭირვებული. იხ. წურვა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – გამოწურვა. იხ. წყვა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – ჯარის, გუნდის გაწყობა; შეგაკება. იხ. წყობა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – მოცილება, მოშორება. იხ. წყუეკა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – გამოკვერვა, გამოსახვა. იხ. ჭედა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – ჩამოსხმული; გამგეციებული. იხ. ჭედა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – იძულება. იხ. ჭენება (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – გამოკვლევა, დამუსტება (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – დანამდვილებით. იხ. ჭეშმარიტება (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – იხ. ჭამა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – ეკეთა, თხრა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – გამოქანდაკება. იხ. ჭრა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – «ხადა», წოდება. იხ. ხადა (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – დახატვა, გამოსახვა, მოხატვა, «გამოთლა». ნახატი, სურათი; დახატვა. იხ. ხატვა; გამოხატვარი, მოხატული (ი.ა.). სტიგმა, წერტილი; უმცირესი (დრო) (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – დახატული, გამოსახული, გამოქანდაკებული. არღა გამოხატული – გამოუსახველი, ჩაუსახველი. იხ. ხატვა; გამოხატვარი, მოხატული (ი.ა.).

ბავშვთმცოდნეობა – «მოხევა». იხ. ხევა (ი.ა.).

[ბავშვთმცოდნეობა] – იხ. ხეთქა; გამონახეთქი (ი.ა.).

ბამოხილვა – გამოკვლევა, გამოძიება. იხ. ხილვა (ი.ა.).

ბამოხლღობა – გამოხგომა, ღგოლევა. იხ. ხლღობა (ი.ა.). გამოხგომა, გამოვარდნა (ი.ა.).

ბამოხსუნა – კანის გაცლა, გათლა. იხ. ხუეწა (ი.ა.).

ბამოხსუბა – გამოღება. იხ. ხუმა (ი.ა.).

ბამოქლა – «გამოძება», გამოღება, გამოყვანა, მოძარცვა. იხ. ქლა (ი.ა.). გამოვღება, გამოღეენა, გამოძეევა. გამოყვანა (კვერცხიდან), გამოჩეკა (ი.ა.).

ბამოქლობა – «გამოსლევა», ამოსვლა, გამოცილება, ხეღობა. იხ. ქლომა (ი.ა.).

ბამოქორსვილ-ი – ἔκσθρακίσμις: ძელებგამოცილილი ხორცი (სხ.).

ბამოქსნა – შველა; შეძენა, «მოქსნა», სანაცვლოს მიცემა. განთავისუფლება. იხ. ქსნა (ი.ა.).

ბამოქუბა – დაკლება, «მოკლება», გამოვლევა. იხ. კუება (ი.ა.).

ბამოქურვება – «გამოცდა», «განცდა», გაწმენდა, ბრძმეღში გაგარება (ი.ა.).

ბამოქურვებულ-ი – «რჩეული», ბრძმეღში გაგარებული. იხ. კურვება; გამოკურვებული (ი.ა.).

ბამოქჟვა – გამოხურვა. იხ. ქჟვა (ი.ა.).

[**ბამოქღომა**] – ჯღობა. იხ. ჯღობა (ი.ა.).

ბამოქღომილ-ი – «განჯღომილი», «უწმიღური», წიღოვანი. იხ. ჯღობა (ი.ა.). τὸ ἀπο-κἀθαρμα, ღელათა წესის მქონე, წიღოვანი, მენზიანი (სხ.).

ბამოქაქლოვა – თესლის ამოსვლა, აღმოცენება (ი.ა.).

ბამსხმელ-ი – იხ. მერცხლის-გამსხმელი (ი.ა.).

ბამჟკუბითი – მუხლ-მუხლად (მ.ს.).

ბამჟმარი-ი – ნ. განკობა (ი.ა.).

ბან – -ად, ნაწილად. იხ. ორგან. «-თეს», «მიერ», «ძლით» (ი.ა.).

ბანი-ი – მიზანი, საგანი; წერტილი (ი.ა.).

ბანაბის-ი – „დაწესებული“, „წესად მიღებული“ (ქყ.).

ბანაზნურება – განთავისუფლება, ამნაურად გახღობა. იხ. აზნაურება (ი.ა.).

ბანათმუქება – მეათელის მიცემა ან მიღება. იხ. ათეული (ი.ა.).

ბანათლება, ბანათლება – სინათლის მიცემა, განათება, «ნათლის მიღება», მონათვლა, მოქცევა (ი.ა.).

ბანათლებაღ-ი – მოსანათლაეი (სხ.).

ბანათლებაულ-ი – ნათელი. იხ. ნათელი (ი.ა.).

ბანაბჟურღიოს – გადაბიღოს მგაკერულად, გზიდან ააცღინოს (სხ.).

[**ბანაბჟურღება**] – ნაკვერცხლად ქცევა. იხ. ნაკვერცხალი (ი.ა.).

ბანარბნება – «გამოწმება». იხ. არგანი (ი.ა.).

ბანარბნება – გაჯოხება (სხ.).

ბანასრება – «განყოფა ასოდ-ასოდ».

იხ. ასო (ი.ა.). ასო-ასოდ დაჭრა (მ.ს.).

ბანაბზხ-ი – ნაგეხი ჰურისა. იხ. გეხა; ნაგეხი (ი.ა.).

ბანაჟოჟ-ი – წიღი. იხ. ყოფა; განყოფა; გამონყოფი (ი.ა.).

ბანაწილება – «განყოფა». იხ. წიღი (ი.ა.).

ბანაწილება – ხვეღრი. იხ. წიღვა (ი.ა.).

ბანახჟრება – «განყოფა», აქნა, გაობა. იხ. ნახეღარი (ი.ა.).

ბანახვა – „დათვალღეღება“ (ქყ.).

ბანახლება – «ცვალება», ახლად ქცე-

ვა. განმაახლებელი. ენკენობა, განახლების დღესასწაული. იხ. ახალი (ი.ა.).
ბანაკმრ-ი – აპოხგი, ხმელი ხორცი. იხ. განკმობა (ი.ა.).
ბანანა – «ბანა», «დაბანა». «განრცხა», გარეცხვა. იხ. ბანა (ი.ა.). დაბანა; მობანა, მორეცხვა, მოწმენდა (ი.ა.).
ბანბასრმბ – «გინება», «განკიცხვა», ღაცინება, შეურაცხყოფა. იხ. ბასრება/ბასრობა (ი.ა.).
ბანბმბპ – «განკაფა», ცაცვეთა. იხ. [ბუბკა] (ი.ა.).
ბანბმრპ – გაბერვა; «განწრევა». იხ. ბერვა (ი.ა.).
ბანბმრტყ – «განყრა», «გამოყრა». იხ. ბერგყა (ი.ა.). წართმევა, ხელიდან დაგდებინება (სხ.).
ბანბმარპ – იხ. განბმარვა (ი.ა.).
ბანბმმპ – ნიადაგის სიმწირე. ნ. ბიცოან-ი (სხ.).
ბანბმმპულ-ი – დამლაშებული (მ.ს.).
ბანბმწმპ – «განწმედა». იხ. ბიწი (ი.ა.).
ბანბმპ – «დაბმა», გაყვანა, გამოიდვა. იხ. ბმა (ი.ა.). გაბმა (ი.ა.).
ბანბნმპ – «განთესვა», «განწრევა», «განკროთმა», «განვლინება», გაფანგვა, «ნაყოფება», გაშლა, გაგდება, დათხევა, «განყოფა». «განთესულება», აშლილობა (ი.ა.).
ბანბნმპულ-ი – «განთესული», მოხეტიალე. იხ. ბნევა; განსაბნეველი (ი.ა.).
ბანბნმპულმპ – გაფანგვა. იხ. განბნევა(-ული) (ი.ა.).
ბანბოკლმპ – «კეთროვნება» (ი.ა.).
ბანბოკლმპულ-ი – «კეთროვანი», «განკეთრებული». იხ. ბოკლება (ი.ა.).
ბანბორტმპ – ჭკუამე შეშლა (ი.ა.).

ბანბორტმპულ-ი – გაგიყებული, გაცოფებული, აღშფოთებული (ი.ა.). შემცთარი. იხ. ბორგა (ი.ა.).
ბანბორმპ – *განბორებისა* სალმობაჲ, კეთრი, lepra, проказа (ი.ა.). კეთრის სნეულება, კეთრი. იხ. [ბორება] (ი.ა.).
ბანბოროტმპ – «ბოროტის ყოფა», ტანჯვა, შეწუხება (ი.ა.).
ბანბოროტმპ – «ძერი», ტანჯვა-წამება (ი.ა.).
ბანბოროტმპულ-ი – კეთროვანი. იხ. ბოროტება (ი.ა.).
ბანბრმპ – გაოგნება. იხ. ბრუ (ი.ა.).
ბანბრძმპ – «გონიერ ყოფა», განსწავლა. იხ. ბრძობა (ი.ა.). ბრძენად გახდომა, ნასწაველ კაცად გახდომა; ჭკუის სწავლა (ი.ა.).
ბანბრძმპილ-ი – დაჭკვიანებული. ნასწაველი (ი.ა.).
ბანბრწმინმპ – განათება, ელვარება. იხ. ბრწყინება (ი.ა.).
ბანბრჭმპ – იხ. განბჭობა (ი.ა.). „გასამართლება“ (ქც.).
ბანბბმპ – გახეთქა, გაგლეჯა, გაპობა (ი.ა.).
ბანბბმპ, ბანბმარპ – გააობა, «განხეთქა», გახევა. იხ. ბმარვა (ი.ა.).
ბანბჭმპ, ბანბრჭმპ – განსჯა, საქმის გარჩევა, განჩინება (ი.ა.).
ბანბჭმპილ-ი – მისჯილი. იხ. ბჭობა (ი.ა.).
ბანბაღმპ – დაფშენა (მ.ს.).
ბანბარმპ – შეშინება. იხ. გარე (ი.ა.). გაყრა, გაგდება (სხ.).
ბანბაღმპ – «დაგდება», «გამოგდება», მიტოვება, გაყლა, გაძეება, «მორყუნილი», გადაგდება (ი.ა.).

ბანზღება წილისა – «წილ-გდება», «შთათხევა», წილის ყრა (ი.ა.).

ბანზღებულ-ი – «განძეული», გაძეე-
ებული, მიგდებული. იხ. გდება; გან-
საგდებული, წილის-განგდება (ი.ა.).

ბანზმბა, ბაზმბა – «განმრთელება»,
«წარმართება», გამზადება. გამართვა,
მართვა, მოწესრიგება, მორთვა, განმგე-
ბლობა, გასწორება. «განგებულება»,
განმართვა, განწესება, გრუნვა, მართვა;
რიგი, წესი. «ასოეულ ყოფა», აქნა (ი.ა.).

1. შეკეთება, გასწორება, გამართვა; 2.
მოწყობა, მოწესრიგება; 3. წესი, წეს-
დება; 4. განგებულება; მეციერის გადა-
წყვეტილება, провидение; 5. გამგებლო-
ბა, მმართველობა, მბრძანებლობა (ი.ა.).
ბანზმბა-ი – საეკლესიო წესები სვი-
ნაქსარის მიხედვით შესასრულებელი
(ა.შ.).

ბანზმბა-ი სომხითისა-ი – [წიგნი] «პაგ-
მოთინი» (ი.ა.).

ბანზმბულმბა – «სიწრფოება», «ვა-
ნგება», «განკითხვა», «აღშენება», სიმ-
ართლე, კეთილდღეობა. იხ. გება, განგე-
ბა(-ული) (ი.ა.). 1. გადაწყვეტილება; 2.
სიღინჯე, სიმშვიდე; თავდაჭერილობა,
მოწინება, თავის ღირსების გამოჩენა.
3. მეციერის გარიგება, გადაწყვეტილება,
განგება, провидение (ი.ა.).

ბანზმბულმბით-ი – განზრახული (ზ.ს.).

ბანზმბულ-ყოზა – მღერა; დაკვრა (ი.ა.).

ბანზმბულ-ი – «მომზადებული», «კეთ-
ილწესებული», მოწესრიგებული. იხ. გა-
ნგებულება. განმგებელი, გა(ნ)საგებ-
ელი(-ად), კეთილად-განგებულება (ი.ა.).
ბანზმბვა – გამართვა, «შექმნა». იხ.
ვეგვი (ი.ა.).

ბანზმა – გაგვა, გახვევა. იხ. გვა (ი.ა.).

ბანზლა – „ღანაყა“ (ქც.).

[**ბანზლასა**] – იხ. გლესა (ი.ა.).

[**ბანზლორწნა**] – გალესა. განგლო-
რწნილ-ი – «განგომილი», «განგლე-
სილი». იხ. გლორწნა (ი.ა.). კირითა
და ცარცით შელესილი; გადატ. გაღამ-
ბებული (ი.ი.).

ბანზლორწნილ-ი – შეღებილი (სხ.).

ბანზმობა – შეურაცხყოფა, მხილება,
დაცინვა, გაკიცხვა. იხ. გმობა (ი.ა.).

ბანზოზა – «აღმოკოდა», «განხეგაკება»,
შელესვა (ი.ა.).

ბანზოზილ-ი – «განგლორწნილი», «მო-
პეგალეული», შელესილი. იხ. გოზა
(ი.ა.).

ბანზონება, ბაზონება – შეგნება,
გულისხმიერება; «გონება». იხ. გონება
(ი.ა.).

[**ბანზონეჯა**] – გაკეთროვნება. იხ. გო-
ნჯი, გონჯობა (ი.ა.).

ბანზრაზნა – გამლა, გახსნა (სხ.).

ბანზრაზნმა – «განრღვევა». იხ. გრა-
გნა (ი.ა.).

ბანზრილმბა – გაციეება; გამონელება,
შენელება (ი.ა.).

ბანზრილმბულ-ი – ჩაციეებული. იხ.
გრილი, გრილობა (ი.ა.).

[**ბანზრუნვება**] – ჭკუამე შეცდომა, გაოგ-
ნება იხ. [გრუნეება] (ი.ა.).

ბანზრძეულმბა – გაგრძელება, განგრ-
ძობა (ი.ა.).

ბანზრძეულმბ-ი – «განგრძობილი».
იხ. გრძელი (ი.ა.).

ბანზრძეობა – «გრძელ-ყოფა», გაგრძ-
ელება, გაფართოება, გახანგრძლივება
(ი.ა.).

ბანბროშა-მ ღვინა-მ – ღვეგრძე-
ლობა (ი.ა.).

ბანბროშა-მ – «განგრძელებული».
იხ. გრძელი (ი.ა.).

ბანბროშა – გაბრწყინება (მ.ს.).

ბანბაშა – გამოსულა. იხ. გულ- (ი.ა.).

ბანბაშა – გულის დადება, ფიქრი,
ხედვა, «ხილვა». იხ. გულება (ი.ა.). გან-
ბრახვა, ფიქრი (ი.ა.).

ბანბაშა – «განრისხება».
იხ. გულმწყრალობა (ი.ა.).

ბანბაშა, ბანბაშა – «დაგუმერა»,
დაჭრა, მოკვლა, ცემა (ი.ა.). მახვილი
იარაღის (ხმლის, ისრის...) გაყრა, ჩხე-
ლვა; სასიკვდილოდ დაჭრა, დაკო-
დვა; მოკვლა (ი.ა.).

ბანბაშა-მ – დამაწყლულებელი
(ი.ა.).

ბანბაშა-მ – დაჭრილი. იხ. გუ-
მერა (ი.ა.).

ბანბაშა – «გარდაქცევა», «გარდ-
აკვალება», განყენება, განდგომა; გა-
დარჩენა. იხ. დგინება (ი.ა.). ჩამოშორე-
ბა (ა), გადაყენება (ი.ა.).

ბანბაშა – იხ. კელის-განდგმა (ი.ა.).

ბანბაშა, ბანბაშა – აჯანყება; გა-
ცლა, «განშორება», ჩამოცილება (ი.ა.). 1.
გვერდზე (განზე) გადაგომა; 2. გადა-
დგომა, განდგომა, წინააღმდეგ წასე-
ლა. ძველი ქობიციის მიტოვება; სხვი-
სთვის მიმხრობა (ი.ა.).

ბანბაშა-მ – «განყენებული», აჯან-
ყებული, გაცილილ-გაშორებული. იხ.
დგომა (ი.ა.).

ბანბაშა-მ – განდგომა, აჯანყება
(ი.ა.).

ბანბაშა-მ – «განდგომა», აჯან-

ყება. იხ. ყოფა (ი.ა.).

ბანბაშა – «განდგომა». იხ. გან-
დგომა (ი.ა.).

ბანბაშა – გაგდება. იხ. დება (ი.ა.).

ბანბაშა – დგინა, გაბეჭება, განდგება,
«განკლა» (ი.ა.).

ბანბაშა-მ – «განძეული». იხ. დე-
ნა (ი.ა.).

ბანბაშა, ბანბაშა – დიდად ქე-
ვა; აღმატება (ი.ა.).

ბანბაშა-მ – დიდად ქეული. იხ.
დიდი (ი.ა.).

ბანბაშა – დანობა. იხ. დნობა (ი.ა.).

ბანბაშა – «გარდაღრეკა», განხრა,
«მიღრეკა», აშლა, აჯანყება, «განშორე-
ბა». განდგომილება. იხ. დრეკა (ი.ა.).
გადახრა, გადახვევა (ი.ა.).

ბანბაშა-მ – აჯანყება, «გულარძ-
ნილება». იხ. განდრეკა (ი.ა.).

ბანბაშა-მ – განდგომილი, გამ-
დარი, ურჩი (ი.ა.).

ბანბაშა – აყვავება, ამწვანება. იხ.
ნელი (ი.ა.).

ბანბაშა – იხ. განრომა (ი.ა.).

ბანბაშა – იხ. განხუმა (ი.ა.).

[ბანბაშა] – გასწორება. იხ. ვაკე (ი.ა.).

ბანბაშა – იხ. განსლვა (ი.ა.).

ბანბაშა – «განსყიდა». იხ. ვაჭარი (ი.ა.).

ბანბაშა – გაყიდვა (ი.ა.).

ბანბაშა – განვედ, განელ, გადი; გა-
ნელით. გადი (ი.ა.).

ბანბაშა-მ – ველად გაჭრა (ი.ა.).

ბანბაშა-მ – ველურად გამ-
დარი. იხ. ველურება (ი.ა.).

ბანბაშა, ბანბაშა, ბანბაშა –
«განყოფა», «განშორება», განხეთქი-
ლება (ი.ა.).

ბანთიული – «რომელი განეუთის», განყოფილი. იხ. ეთომა (ი.ა.).

ბანული – «განსლვა», «წარელა», «თანაწარელა», «განკლომა», «წიალ-სლვა»; «განწუართა». იხ. ელა (ი.ა.).

ბანულია – «დამშუკულა», გაელება. იხ. ელება (ი.ა.).

ბანულიან – «განყვანება». იხ. ელენა (ი.ა.).

ბანულითობა – იხ. განეთომა (ი.ა.).

ბანულიანება – «განბნევა», «წარელინება», «განგეევა», «განსხმა», «გამოელინება», «განკლა», «განყენება», «განშორება», გაშეება, გაგზანა (ი.ა.).

ბანულიანებაული – გაშეებული. იხ. ელინება (ი.ა.).

ბანულიტოლა – გაქეევა, გაცლა, თავის დახრწევა, «გარემქე-ყოფა» (ი.ა.).

ბანულიტოლვილი, **ბანულიტოლვილი** – გაქეეული, «მეოგოი». იხ. ელგოლა, განულიტოლეელი (ი.ა.).

ბანულიტობა – დაცემა, დაეარდნა; დამხოება; გაგდება, გამოვარდნა, «გარდამოვროდომა», «განცვენება». განდეენა. იხ. ვრდომა (ი.ა.).

ბანულიტულია – გარდართხმა. იხ. ვრციელი (ი.ა.).

ბანულიტობა, **ბანულიტობა**, **ბანულიტობა** – «განფართება»; «ლხინება» (ი.ა.). *განი-ვრცეს* მრავლად სიგყუა იგი ურთიერთას: გააბეს ფართოდ ლაპარაკი (კამათი, დავა) (ი.ა.).

ბანულიტოვილი – განვრცობილი, გავართოებული. იხ. ვრცობა, ვრცობა (ი.ა.).

ბანულია – გაცემა, ავსება. იხ. ვსება (ი.ა.).

ბანულია – «განფენა»; «შერევა». იხ.

მაეება (ი.ა.).

ბანულია – გამიდეა, გაწევა. იხ. მიდეა (ი.ა.).

ბანულიული – გაჭიმული, გამილილი (ი.ა.).

[ბანულიანი] – განსწაელა, ცოდნა (ი.ა.).

ბანულიანიული – «მსწაელები», სწაელები, მცოდნე; მოგზაური. იხ. მინა (ი.ა.).

ბანულიანება – განახევრება. იხ. [მოგება] (ი.ა.). განაწილება, გაყოფა (ჩვეულებრივ ორად) (ი.ა.).

ბანულიანებაული – განაწილებული, ორად გაყოფილი, განახევრებული, შუაზე გაყოფილი (მოგი – ნახევარი) (ი.ა.).

ბანულიანი – «მოხილეა», გამოშევა, გაყოფა. იხ. [მომა]; ქუეყანის-განმომა (ი.ა.).

ბანულიანება, **ბანულიანება** – დარიგება, რჩევა. იხ. მრახება (ი.ა.).

ბანულიანება – «დაკრეება», გონება; გონიერება, აზრი. იხ. მრახება; წინა-განმრახება. «მრახება», უბნობა; ფიქრი, მიჩნევა (ი.ა.). 1. უბნობა, ლაპარაკი; 2. ფიქრი; 3. მოლაპარაკება, მოთათბირება; 4. გამოანგარიშება, აღრიცხვა (ი.ა.).

ბანულიანების-მოლაპარაკი – თანამოაზრე. იხ. მოლაპარაკი (ი.ა.).

ბანულიანება – „მოთათბირება“ (ქეც.).

ბანულიანი – «გამომრდა», გამოკეება; აღმრდა (ი.ა.).

ბანულიანიული – «აღმრდილი». იხ. მრდა (ი.ა.).

ბანულიანობა – «განსუქება», გასქელება, გამსხვილება. იხ. მრქელი (ი.ა.).

ბანულიანოვილი – გასქელებული (მრქელი=სქელი); გადატ. გამაგრებული, სასტიკი, გულქვა (ი.ა.).

ბანულიანისუფლება – «თავისუფალ ქმნა», თავის ხსნა (ი.ა.).

ბანთათვისუფლებულ-ი – ხსნილი, გაშვებული, «თავისუფალი». იხ. თავისუფლება; შდრ. განმათავისუფლებელი (ი.ა.).
ბანთაჲ – გათევა, ფხიზლობა. იხ. თევა (ი.ა.).

ბანთაჲმრება – გათეთრება, თეთრად გახდომა (ი.ა.).

ბანთაჲრეზულ-ი – «სპეგაკი», თეთრად ქცეული. იხ. თეთრი (ი.ა.).

ბანთაჲნება – «აღმოჭურვა», გათენება, დილის/დღის დადგომა. იხ. თენება (ი.ა.).

ბანთაჲსა – «განბნევა», «მიმოდატესევა», გაფანტვა, დათესვა (ი.ა.). „დასახლება“, „გავრცელება“ (ქ.ყ.).

ბანთაჲსულ-ი – «მიმოგანბნეული», გაფანტული, «განბნეული». იხ. თესვა (ი.ა.).

ბანთაჲსულება – «განბნევა». იხ. თესვა (ი.ა.).

ბანთაჲლ – ადრე დილას, განთიადისას, ცისკარზე (ი.ა.).

ბანთაჲლ-ი – «განთიადსა», «ცისკარსა», «გაყისკრებულს», «ხვალისაგან», «დღითი», დილაზე, «დღილითი». «ცისკარი», დილა (ი.ა.).

ბანთაჲლ-ბანთაჲლ – დილაობით (ი.ა.).

ბანთაჲლითბან – დილით (ი.ა.).

ბანთაჲლსა – «განთიადლ» (ი.ა.).

ბანთაჲლ – გათლა, «მოთლა» (ი.ა.).

ბანთაჲლილ-ი – «გამოთლილი». იხ. თლა (ი.ა.).

ბანთაჲრ(ლ)ა – თოვლად/თოვლისფრად გახდომა. იხ. თოვლი (ი.ა.).

ბანთაჲრება, ბათრება – წათრევა, გაზიდვა. იხ. თრევა (ი.ა.).

ბანთაჲრებასული – „მოთვინიერებული“ (ქ.ყ.).

ბანთაჲსება – «განყოფა», «განჩინება»

(ი.ა.). მონაგები მისი დასა მისსა შეკვედრა და შეილთა მისთა საკუთრებით *განუთესა*: დაუსაკუთრა, მისცა, განუკუთვნა (ი.ა.).

ბანთაჲსებასება – საგანგებო ნიშანი, *свойство, отличие* (სხ.).

ბანთაჲსებასულ-ი – განცალკევებული, საკუთარი. იხ. თუსი, თუსება, თუსობა (ი.ა.).

ბანთაჲსულ-ყოფა – «განყოფა», აქნა. იხ. ყოფა (ი.ა.).

ბანთაჲსება, ბათაჲსება – «განკლა», თქმა, თხრობა, გასმენა, მოფენა. (ი.ა.). განთქმა, გავრცელება, ამბის მოღება ქვეყნისათვის, ყველასათვის გაგებინება (ი.ა.).

ბანთაჲსებასულ-ი – სახელგანთქმული, სახელოვანი, ქებული. იხ. თქუმა; განსათქმედი, სახელგანთქმული (ი.ა.).
 საიდუმლოდ ნათქვამი (სხ.).

ბანთაჲს – ვიდრე გყავი განველგის და *განუთხნის* გაუთხელდება ხოლმე (ი.ა.).
ბანთაჲსება – «დათხევა», «განყრა». იხ. თხევა (ი.ა.). (პირდ. ობ. მრ.-ში) გაყრა; გარიყვა (ი.ა.).

ბანთაჲსება – დაწვნა. იხ. თხზვა (ი.ა.).

ბანთაჲსებასულ-ი – დაბურული (ზ.ს.).

ბანთაჲსებასება – მითხოვება, დანიშვნა (ი.ა.). გათხოვება, *выдать замуж* (ი.ა.).

ბანთაჲსებასული-ი – «თხოვილი», «დაწინდ(ებ)ული», მითხოვილი, დანიშნული. იხ. თხოვა (ი.ა.).

ბანთაჲსება – ჩათხრა, გახსნა. იხ. თხრა (ი.ა.).

ბანთაჲსებასება – განდრეკა; მიმხრობა (ზ.ს.).

ბანთაჲსებას – იხ. განრთხმა (ი.ა.).

ბანთაჲსებასებასება – „განილეოლა“ (ქ.ყ.).

ბანიზება-მ – გაჩუქება (ა.შ.).
 ბანიზტიანიება – «განმხიარულება». იხ.
 [ნიშაგი] (ი.ა.).
 ბანკაზმება – გაწყობა, წესრიგში მოყ-
 ვანა. იხ. კაზმება (ი.ა.).
 ბანკანონება, ბაპანონება – დასჯა. იხ.
 კანონი (ი.ა.).
 ბანკანონებულ-ი – კანონიკური; მის-
 ალები (მ.ს.).
 ბანკარტება – განახლება, შემოღება,
 დაწესება. იხ. [კარგვა] (ი.ა.).
 ბანკაზა – «დადნობა», «განბეკა»,
 გაცვეთა, გაღება, დაძველება; გახდო-
 მა (ი.ა.). დაუძღვრება, ძალის გამოლ-
 ევა, გაცვეთა; გადაგ. მოსპობა, მოკ-
 ლა (ი.ა.).
 ბანკაზულ-ი – «დამდნარი», «დაბეკუ-
 ლი», გაცვეთილი, გაღეული, გარჯილი.
 იხ. კაზა (ი.ა.).
 ბანკაზება – ადამიანის სახის მიღება,
 ადამიანად გახდომა (აქ ლაპარაკია
 ქრისტეს კაცად გახდომის შესახებ)
 (ი.ა.). კაცად გახდომა. იხ. კაცება (ი.ა.).
 ბანკაპება – განდიდება, გალაშქრება.
 იხ. კეთება (ი.ა.). გაუკეთესება, უკეთე-
 სად წარმოდგენა, გალაშქრება, გამშე-
 ნიერება, გაუმჯობესება (ი.ა.).
 [ბანკაპება] – იხ. კეთილი (ი.ა.).
 ბანკაპებაულ-ი – «განბოკლებული»,
 კეთილი შეპყრობილი. იხ. კეთილი (ი.ა.).
 ბანკაპებაობა – კეთრის შეყრა. იხ.
 კეთროვანი, კეთროვნება (ი.ა.).
 ბანკარტება – კერვა, გამართვა. იხ. კერ-
 ვა (ი.ა.).
 ბანკარტება – გამოვრება, გაცლა. იხ. კი-
 დება (ი.ა.).
 ბანკარტებაულ-ი – განცალკევებული (სხ.).

ბანკარტული – იგივეა, რაც „გამოკიდ-
 ბული“ (ქ.ყ.).
 ბანკარტება – «დასჯა», «განსჯა», «გან-
 ცლა», «კითხვა», ძიება, გამოკითხვა,
 «მომღვევა», სამართლის ქმნა «განრჩე-
 ვა», «განგებულება», განსჯა, გასა-
 მართლება, სამართალი, კითხვა-გამო-
 ძიება, სასჯელი. იხ. კითხვა (ი.ა.). გამო-
 ძიება, გამოკვლევა, გასამართლება (ი.ა.).
 ბანკარტება, ბანკარტება – «განბარე-
 ბა», «შეურაცხყოფა», ღაცინვა. იხ. კიცხ-
 ევა, კიცხვა (ი.ა.).
 ბანკარტება – ყამირად ქცევა. იხ.
 კორდი (ი.ა.).
 ბანკარტება – გაკრება, საღმე (იქით)
 ერთად თავის მოყრა, შეკრება (ი.ა.).
 ბანკარტება, ბაპარტება – 1 «გარდათხე-
 ვა», «განსრევა», გაგანა, გადაყრა. 2.
 «ეკლესიის-ყოფა», შეკრება, შეყრა. იხ.
 კრება (ი.ა.).
 ბანკარტება – ძარცვა, მიგაცემა, მოპარ-
 ვა. იხ. კრება (ი.ა.).
 ბანკარტება – იხ. განსაკრთობელი (ი.ა.).
 [ბანკარტება] – იხ. განსაკრთოლ-
 ელად (ი.ა.).
 ბანკარტობა, ბაპარტობა – «შესულ-
 ება», «დაკრება», «უგონო ქმნა», «გან-
 ცობა», «განბნევა», «აღდგინება», «გან-
 გარება», «შეტობა», შეკრთობა, «შინე-
 ბა», გაკვირება, ვაოცება. შიში, შფოთი,
 შეძრწუნება. იხ. კრთობა (ი.ა.). 1. შე-
 შინება; გაკვირება; 2. გახელება,
 გაგიება, ვაოცება, შემლა (ი.ა.).
 ბანკარტობილ-ი – შემლილი, სულელი;
 მოქნეული (ი.ა.).
 ბანკარტება, ბანკარტება – «და-
 მტკიცება», მომზადება, გაფრთხილება,

მსახურება, ღაცვა, რიდება (ი.ა.). 1. გაფრთხილება, მოფრთხილება, ღაცვა; 2. მონღომება (ი.ა.).

ბანკრპალულალ – მტკიცელ; ფრთხილ-ალ; «გულთად». იხ. კრძალვა (ი.ა.). ფრ-თხილალ; ფხიზლალ; განსაკუთრებული გულისყურით (მონღომებით); **განუკრძალველი** – გაუფრთხილებელი (ეინც ფრთხილი არაა), გამოუცდელი (ი.ა.).

ბანკრპალულ-ი – გულმოდგინე, მოს-წრაფე, მოწაფე; «განმზადებული», მოღ-ეაწე. ნიადაგმყოფი, ფრთხილალ ღაც-ული (ი.ა.). **განკრძალულალ** შეასმენ-ღეს მას; მტკიცელ, ენერგიულალ, თავ-გამოდებით, დაბეჯითებით (ი.ა.).

ბანკრპალულ-ჰოზა – «განძლიერება», ბეჯითობა. იხ. კრძალვა (ი.ა.).

ბანსჰეზა – παριστράω, განრისხება, გაგარეულება (სხ.).

ბანჰართიზა – კვართის გახდა. იხ. კუართი (ი.ა.). გაკერა (ზ.ს.).

ბანჰართიულ-ი – „კუართგაკილი“ (საბა), განთგახილი, შიშველი (წელ-ბევიტ) (ი.ა.).

ბანჰუთიზა, ბაჰუთიზა – გაჭრა, «განჰე-ბა», «მოსრეა», გაკვეთა, განხეთქილება (ი.ა.). გაჭრა, გაკვეთა, გაჰობა (ი.ა.). „ღაწესება“, „ულუფის დანიშნა“ (ქყ.).

ბანჰუთიულ-ი, ბაჰუთიულ-ი – გაჭრი-ლი, გაკვეთილი, ნაჭერი; მოშორებული; ნორმა. იხ. კუეთა (ი.ა.).

ბანჰუთიულზა – ჰრილი, ჰრილობა; წი-ნაღაცვეთა. იხ. განკუეთა (-ილი) (ი.ა.).

ბანჰუთნება, ბანჰუთნვა – «განსაზღვ-რება», გამოყოფა; ღაწესება, საკუთრალ გახღომა (ი.ა.). საკუთრალ მიცემა, მის-აკუთრება, მიკუთენება, შეწირვა (ი.ა.).

ბანჰუთნებაულ-ი, ბანჰუთნვილ-ი – «განსაზღვრული», «განჩინებული», იხ. კუთნვა (ი.ა.).

ბანჰუთნვილზა – თვისება. იხ. განკუთ-ნვა (-ილი), კუთნვა (ი.ა.).

ბანჰუნება – «ლხინება», «განცოცხ-ლება», «განწმეღა», «განმრთელება». იხ. კურნება (ი.ა.). მორჩენა, განკურნ-ვა (ი.ა.).

ბანჰუნება – «ღაკურება», «მაღ-», «ღა-სულება», «განცუფრება», გაოცება, გამ-გერება, გაშეშება, «მოგრგენა». შიში, შეძრწუნება, საკურველება, საოცრება, გაშგერება. იხ. კურება (ი.ა.).

ბანჰუნებაიტი – საოცრალ (ი.ა.).

ბანჰუნებაულ-ი – გაოცებული, განცუ-იფრებული, შემკრთალი (ი.ა.).

ბანღალზა – გაამაყება, გათამამება, გაკადნიერება, ამჰარგავენება (ი.ა.). გაამაყება, გათამამება, გაღღგულება, თავს გასვლა, გაამჰარგავენება, გათა-ეხეღება (ი.ა.).

ბანღალზაულ-ი – გაამაყებული; ამაყი, ზევაი. იხ. ღაღობა (ი.ა.).

ბანღალჰრება – «განწყოზა» (ი.ა.).

ბანღალზურილ-ი – „ღახვრით განგმირ-ული“ (ქყ.).

ბანღალზა, ბალღალზა – გაკვეთა, გამოლ-ევა; ღაქანცვა. იხ. ღევა (ი.ა.). გაღევა, ღაღევა, გათავება; გაქროზა, მოსჰობა (ი.ა.).

ბანღალწა – «ღაღეწა» (ი.ა.).

ბანღიღზა – გაშგერება, განცვიფრე-ბა (ი.ა.). გაცბუნება, გაშეშება, გონების ღაკარგვა (ი.ა.).

ბანღიღზაულ-ი – «განცუბრებული», გაოგნებული, გაშგერებული; შემცთა-

იხ. განსაზღვრება (ი.ა.).
ბანმატრობალ-ი – იხ. განგრობა (ი.ა.).
ბანმაუსხობალ-ი – უცხოელ შემქმნელი. იხ. განუცხო(ვ)ება (ი.ა.).
ბანმაჰარეზილ-ი – მომსახობი, წამხლენი. იხ. განქარება (ი.ა.).
ბანმაჰიპალ-ი – გამამელაენებელი. იხ. განქიქება (ი.ა.).
ბანმაჰინალ-ი – «წარმდევნელი», მომცილებელი; გამშორებელი. იხ. განყენება (ი.ა.).
ბანმაჰოვრალ-ი – მომცილებელი. იხ. განშო(ვ)რება (ი.ა.).
ბანმაჰრეზილ-ი – გამგეხი. იხ. განცრუება (ი.ა.).
ბანმახსოვრებალ-ი – სიცოცხლის მომცემი. იხ. განცხოველება (ი.ა.).
ბანმაჰეზალ-ი – ნ. განძება (ი.ა.).
ბანმაჰილერეზილ-ი – ძალის მიმცემი. იხ. განძლიერება (ი.ა.).
ბანმაჰინალ-ი – გაუგანელი, «შეუგებობელი». იხ. განძნელება (ი.ა.).
ბანმაჰინალ-ი – «განმარისხებელი». იხ. განძნება (ი.ა.).
ბანმაჰარ-ი, ბანმაჰარ-ი – ავსებუელი. იხ. მაძლარი; გა(ნ)ძლომა (ი.ა.).
ბანმაჰარეზილ-ი – «მოჰარე», გამჭირახი, შორსმჭვრეტელი. იხ. გა(ნ)წესება (ი.ა.).
ბანმაჰარეზი, ბანმაჰარეზი – წამახვა, ალესვა. იხ. მახუვა (ი.ა.).
ბანმაჰარეზილ-ი – იხ. განზნევა (ი.ა.).
ბანმაჰარე – გამგე; გამგებელი; მმართველი (ი.ა.).
ბანმაჰარელ-ი – «განმმართველი»; ზედამდგომელი, მნე; ქვეყნის მმართველი. იხ. განგება (ი.ა.).
ბანმაჰარელ-ი ღა მფიზიზიზარ-ი – «მწი-

გნობარ(თ)-მემყვანებელი (ი.ა.).
ბანმაჰარელ-ი-მომქმნარ-ი – მთავარი, მმართველი. იხ. მოძლუარი (ი.ა.).
ბანმაჰარელ-ი – დამშლელი; დამხსნელი (მ.ს.).
ბანმაჰარელ-ი – დიდად ან მდიდრად ქცევა. სიმდიდრე. იხ. მდიდრება (ი.ა.).
ბანმაჰარელ-ი – «გარდამაქცეველი», მიმდრეკელი, შემცდენელი. იხ. განდრეკა (ი.ა.).
ბანმაჰარელ-ი – «სიძევა», როსკიჰობა. იხ. მეძევა (ი.ა.).
ბანმაჰარელ-ი – მზად ყოფნა; მორთვა, მოწყობა, გაწყობა (ი.ა.). გამზადება, მომზადება (ი.ა.).
ბანმაჰარელ-ი – «მზა»; მოსალოდნელი, «განკრძალული». იხ. მზადება, წინა-განმზადება (ი.ა.).
ბანმაჰარელ-ი – «ჭურჭელი», აკამშულობა, მოწყობილობა, საჭირო ნივთები (ი.ა.).
ბანმაჰარელ-ი – გამომყვანი, მომწყობი (სხ.).
ბანმაჰარელ-ი – მიწის მზომელი. იხ. განმზადება(-ული) (ი.ა.).
ბანმაჰარელ-ი, **ბანმაჰარე**ლ-ი, **ბანმაჰარე**ლ-ი – მრჩეველი. იხ. განმზახვა; მართლ-განმზახველი (ი.ა.).
ბანმაჰარელ-ი – დამდრეკელი, განმგდებელი. უარის მთქმელი (სხ.).
ბანმაჰარელ-ი – მსაჯული, გამომეძიებელი. იხ. განკითხვა (ი.ა.).
ბანმაჰარელ-ი – „დამკვიდრება“, „დასაკუთრება“ (ქყ.).
ბანმაჰარელ-ი – განუსწავლელი (მ.ს.).
ბანმაჰარელ-ი – «შემწეველი», გამცეველი. იხ. განლევა (ი.ა.).

ბანმმართებელ-ი – მესაჭე, გამზიდველი. იხ. განმართება (ი.ა.). გამწევი (ი.ა.).

ბანმმართებელი-ი – «განმგებელი». იხ. განმართება (ი.ა.).

ბანმმართებელი-ი – მთარგმნელი, კომენტატორი. იხ. განმართება, ურნაგ-განმმართებელი (ი.ა.). მომშორებული, განმარიდებელი (სხ.).

ბანმმსტრობა-ი – «მსტოარი», ჯაშუსი. იხ. განმსტრობა (ი.ა.).

ბანმმართებელი-ი – დამფურთხებელი, უკუმგდებელი, მიმგოეხებული (სხ.).

ბანმონაღებ-ი – კერპი აღმართული, „ბაგინები“ (საბა) (სხ.).

ბანმორჩება – განედლება (სხ.).

ბანმრამაღწილება – «განმრავლება». იხ. წილ (ი.ა.).

ბანმრამღვება – «განმრავალწილება», მრავლად ქცევა, გადიდება, შემატება, გახშირება, გამდიდრება. იხ. მრავლება (ი.ა.).

ბანმრამსხელი-ი – რომელიც ითვლის. იხ. მრაცხელი (ი.ა.). მოანგარიშე, დამთვლელი (ი.ა.).

ბანმრამელება – «განცოცხლება», «განკურნება», «განგება»; გამოჯანსაღება; «განცხოველება» (ი.ა.). გაჯანმრთლება, გაჯანსაღება, მორჩენა (ი.ა.).

ბანმრამელებული-ი – «განკურნებელი». იხ. მრთელი (ი.ა.).

ბანმრამება – განხრა; შეცვლა; «გარდაქცევა». იხ. მრუდება (ი.ა.).

ბანმრამუნელი-ი – წამხდენი, გამფუჭებული. იხ. განრყუნა (ი.ა.).

ბანმრამგებელი-ი – გამსტუმრებელი (მს.).

ბანმსტრობა, ბანმსტრობა, ბანმსტრობა – «განხილება», «მოხილება»,

«სტუნება», თვალთვლი, ჯაშურობა. იხ. მსტ(უ)რობა (ი.ა.). მსტუარის მოქმედება: თვალთვლი, ზეერვა, მიყურადება (ი.ა.).

ბანმსტრომე-ი – მგეერაი, ჯაშუსი. იხ. განმსტრობა (ი.ა.).

ბანმსუნა – მანუგეხებული, მომსვენებული (სხ.).

ბანმსყიდელი-ი – «მოფარდული», ეჭარი. იხ. განსყიდა (ი.ა.).

ბანმსჟაღება, ბანმსჟაღება – «შემსჟაღება», მიკერა; დალურსმეა. იხ. მსჟაღება (ი.ა.).

ბანმსპიშება – «განმაგრება», «განძლიერება», «გამყარება». იხ. მტკიცება (ი.ა.). გამაგრება, გულის გამაგრება, გამხნეება (ი.ა.).

ბანმსჟაღება – გაყრება. იხ. მტყუნება (ი.ა.).

ბანმსულმელობა-ი – გაყრა (მს.).

ბანმსუნაღება-ი – გამხნევი, გამფანტეხელი (სხ.).

ბანმსუნა-ი, ბანმსუნა-ი – «რომელმან განაღოს», გამლები, გამხსნელი. იხ. განდება (ი.ა.).

ბანმსუნა-ი, ბანმსუნა-ი – გამანაწილებელი, მფუნელი, მომგეხი; გამშლელი, გამრთხმელი, «მომპოვნებელი». იხ. განყოფა (ი.ა.).

ბანმსჟაღება – იხ. განმსტუალვა. სამსტუალი, სამსტუალი (ი.ა.). მოცვა (მს.).

ბანმსტრომე-ი – მაცთური, ავაზაკი. იხ. განცდა (ი.ა.).

ბანმსმეხელი-ი – «გამომცემელი», გამცემი. იხ. განცემა; შინა-განმცემელი (ი.ა.).

ბანმსტრომე-ი – ამაყი, გვიადი; მომლხენი, მამხიარულებელი; მოცეკვავე.

იხ. განცხრომა (ი.ა.).
ბანმწარება, **ბანწარება** – «განრიხსე-
 ბა»; მწარედ ქცევა (ი.ა.).
ბანმწარებაჟი – მწარე, განრიხსე-
 ბული. იხ. მწარე (ი.ა.).
ბანმწმებაჟი – წესრიგში მომყვანი.
 იხ. განწესება (ი.ა.).
ბანმწმეღი – ვინც წმენდს. იხ. გან-
 წმეღა (ი.ა.).
ბანმწმება – «ალორძინება», გაზრდა.
 იხ. მწესი (ი.ა.). გაზრდა, წამოზრდა,
 ასაკში მოსვლა (ი.ა.).
ბანმწმრება – იხ. წყრომა (ი.ა.).
ბანმწმრება – «განიშაგინება»,
 გამხიარულება. იხ. მხიარულება (ი.ა.).
ბანმწმრება – გამჟღავნება, შერცხვე-
 ნა. იხ. მხილება (ი.ა.).
ბანმწმრე – ნ. განკმობა (ი.ა.).
ბანმწმრე – გამხნეება, გამამაყება, გა-
 ძლიერება. იხ. მკნობა (ი.ა.).
ბანმწმრე – მომსპობი, გამანადგ-
 ურებელი, წამხდენი. იხ. განკრწნა (ი.ა.).
ბანმწმრება – იხ. განათლება (ი.ა.).
ბანმწმრება – $\pi\lambda\epsilon\rho\alpha\delta\mu\omicron\upsilon\varsigma$, პრო-
 ცენგი, სარგებელი (სხ.).
ბანმწმრე – მგაეი (მ.ს.).
ბანმწმრე – «შესაწირაეი», ხვედრი.
 იხ. განწინება (ი.ა.). განწესებული, გან-
 კუთვნილი (სხ.).
[ბანმწმრება] **ბანმწმრებაჟი** –
 «მოგი», ნახევარი. იხ. ნახევრება (ი.ა.).
ბანმწმრება, **ბანმწმრება** – «განზნევა»,
 გაუანგვა, «განფიწლება», «განქარება»,
 «განბერვა». იხ. ნქრევა/ქრევა (ი.ა.).
 გაქრობა, გაბნევა, გაუანგვა; გადატ-
 ვასრესა, გაჭყლეტა (ი.ა.).
ბანმწმრება – «ალორძინება»; «გან-

მამაკაცება», მრდა. იხ. ორძინება (ი.ა.).
ბანმწმრება – გაძეება, განღვება, მოც-
 ილება. იხ. ოგება (ი.ა.). გაქცევა (ა),
 გაგდება, განღვება (ი.ა.).
ბანმწმრება – მოპარვა. იხ. პარვა (ი.ა.).
ბანმწმრება – დასჯა. იხ. პაგეი (ი.ა.).
ბანმწმრება – «განზნევა», «განხეთქა», გაპობა,
 განხეთქილება; «განკუთა» (ი.ა.). გა-
 პობა, გაყოფა; გახევა, გაგლეჯა, გახ-
 ეთქა (ი.ა.).
ბანმწმრე – გახლეჩილი; «ხეთქილი».
 იხ. პება; ფრთე-განკებული, ჭლაკ-გან-
 კებული (ი.ა.).
ბანმწმრება – გაპობა, გახლეჩა. იხ.
 განკებული (ი.ა.).
ბანმწმრება – განაყოფიერება, გასუქება
 (ი.ა.). «განსხობა», გასუქება. იხ. პობა (ი.ა.).
ბანმწმრება – «განმარტება», გამეფრა,
 აღმართვა, გაშლა; «აღკურობა» (ი.ა.).
 გაშლა, გამეფრა, გაჭიმვა, აღმართვა (ხე-
 ლისა) (ი.ა.).
ბანმწმრება – გაშლილი, გამეფრილი;
 «განმარტებული». იხ. კურობა (ი.ა.).
ბანმწმრება – აღრიცხვა, დათვლა. იხ. რა-
 ცხა (ი.ა.).
ბანმწმრება – გარბენა, გაქცევა. იხ. რბე-
 ვა (ი.ა.).
ბანმწმრება – «გამოწმეღა», დანაყვა (ი.ა.).
[ბანმწმრება] – შერევა. იხ. რევა; ყუავილ-
 განრეული (ი.ა.).
ბანმწმრება – რვაღად, სპილენძად
 ქცევა. იხ. რვალი (ი.ა.).
ბანმწმრება – «განყოფა», «მიყოფა», «წარ-
 მომიღვა»; გაბმა; გაშეფრა, გაშლა, «გან-
 ვერცობა»; გაკრვა. იხ. რთხმა (ი.ა.). გაჭ-
 იმვა, გაშოგვა, გაშხლართვა (ი.ა.).
ბანმწმრება – გაჭიმვა. იხ. რთხ-

მა; განრთხმა (-ული) (ი.ა.).

ბანრინება – «ცხოვრება», «ქსნა», «ცხოვრება», გადარჩენა, თავის დახრწევა (ი.ა.).

ბანრინებულ-ი – «ცხოვრებული», «განრომილი», გადარჩენილი (ი.ა.).

ბანრის(უ)ება – «მორისვა», გაკრეჭა. იხ. რის(უ)ება (ი.ა.).

ბანრისხება, ბანრისხება – «გულმოწყე/გულმწყერალ ქმნა»; «გულის-განწყობა», «რისხვა», «განმწარება», «განძუნება», გაწყრომა, გაგულისება, აღმფოთება, «მრზენა». იხ. რისხება/რისხება (ი.ა.). გაჯაერება, განრისხება; გადაგ. ბორგვა, ღელვა (ი.ა.).

ბანრომა, ბარომა – გადარჩენა; თავის დახრწევა, ხსნა; «დაერდომა»; «მიგანრომა», დარრომა (ი.ა.). (ენ.) გადარჩენა, თავის დაღწევა, თავის შველა, თავის დახსნა (ი.ა.).

ბანრომილ-ი – «განრინებული», თავდახრწეული. იხ. გა(ნ)სარომელი (ი.ა.).

ბანრღუპება – «დაქსნა», დარღვევა; «განგრაგნა», «განხეთქა» (ი.ა.).

ბანრღუპულება – „დასნეულებულობა“ (ქც.)

ბანრღუპულ-ი – «წარქსნილი», «დაქსნილი», დარღვეული; დავარდნილი. იხ. რღუევა (ი.ა.). ასოდახსნილი, დავარდნილი, კუგი, საყარი (მდრ. დაქსნილი) (ი.ა.). **ბანრჟნა** – «განხრწნა», «დაქსნა», «შეურაცხ-ყოფა», წახდენა, გაფუჭება; «განხეთქა» (ი.ა.). წახდენა, გაფუჭება, დამახინჯება (ი.ა.).

ბანრჟნილ-ი – წარმავალი, გაფუჭებული; საძაგელი, მწიკელიანი. იხ. რყუნა, განსარყუნელი (ი.ა.).

ბანრჟნილება – წახდენა, «განხრწ-

ნილება». იხ. რყუნება (ი.ა.). წახდენა, გაფუჭება; ნაკლი, ნაკლოვანება; ცუდი მხარე (ი.ა.).

ბანრჩა – განსჯა, განკითხვა, გასამართლება (განრჩა-განშჩა-განშჯა-განსჯა) (ი.ა.). იხ. განსჯა (ი.ა.).

ბანრჩება – ვარჩევა, «გამორჩევა», «განკითხვა», «ბრძანება» (ი.ა.). ვარჩევა, გამორჩევა, გამოწმენდა (ი.ა.).

ბანრჩეულ-ი – წმინდა, სუფთა. იხ. რჩევა (ი.ა.).

[**ბანრჩულვილება**] – იხ. ოქროგანრჩულვილება (ი.ა.).

ბანრჩხება – მოცვა, დაფარვა (ი.ა.).

ბანრჩხევილ-ი, ბანრჩულვილ-ი – მოცული, მოჭედილი. იხ. რჩხევა/რჩხევა; მდრ. ოქროგანრჩულვილი (ი.ა.). ოქროთი ან ვერცხლით მოჭედილი, შემოსილი, მოგებული, შემოვლებული, შემორგყმული (ი.ა.).

ბანრსხა, ბარსხა – «გამორცხა», ვარცხება, «განბანა». იხ. რცხა (ი.ა.).

ბანსაბნეველ-ი – გასაფანტავი, «განსათესველი». იხ. განბნევა (ი.ა.).

ბანსაბპრველ-ი – გასაგლეჯი (სხ.).

ბანსაბღეველ-ი – გადასაგდები. იხ. განგდება (ი.ა.).

ბანსაბგებულ-ი, ბანსაბგებულ-ი – საგამგებლო, საკარგავი; გამგებლობა. იხ. განგება (ი.ა.).

ბანსაბგებულად – გასაკეთებლად, შესაკეთებლად. იხ. განგება (ი.ა.).

ბანსაბგო – „რაჲ უნდა განაგო“ (ქც.).

ბანსაღინელ-ი – საღინარი, საღინელი. იხ. ღინება (ი.ა.).

ბანსაპალ-ი – «მეზომირი», «წილსაჲაღი», გასავალი, გასაყვანი, გზაჯარე-

დინი. იხ. სლვა; განსლვა (ი.ა.).
ბანსაშვილი – აესებული, აღსაესე. იხ. საესე (ი.ა.).
ბანსაშილი – ო მწიკი, კარი, შესასლესელი (სხ.).
ბანსაშილი, **ბანსაშილი** – «განჩინება», «განკუთნება». «დროება». დაწესება (ი.ა.).
ბანსაშილი – «განკუთნებული», მიჩნეული, განკუთნილი. იხ. განმასაზღვრებული (ი.ა.). განსაზღვრული, გარკვეული (ი.ა.).
ბანსაშილი – გასაფანტავი (სხ.).
ბანსაშილი – განთქმული. იხ. განთქმა (ი.ა.).
ბანსაშილი – «შესაკრეველი», ნაწნავი(?). იხ. განთხზვა (ი.ა.).
ბანსაშილი – სასამართლო, სამსჯავრო. იხ. განკითხვა (ი.ა.).
ბანსაშილი – განსაკრთომელი, სამიში. იხ. განკრთობა (ი.ა.).
ბანსაშილი – გასასულესებლად. იხ. განკრთოლვა (ი.ა.).
ბანსაშილი – „საკვირველი“, „განსაცვიფრებელი“ (ქყ.).
ბანსაშილი – გასაფრთხილებელი, მოსარიდებელი (ი.ა.).
ბანსაშილი – განცალკევებული. იხ. განკუთნავ/განკუთნება (ი.ა.).
ბანსაშილი – განსაცვიფრებელი, საოცარი. იხ. განკრევა (ი.ა.).
ბანსაშილი – შესაჭმელი, გამოსალევი (სხ.).
ბანსაშილი – გამოსალევი (პროდუქტით). იხ. განმრავლება (ი.ა.).
ბანსაშილი – გასარისხებული (სხ.).
ბანსაშილი – სინათლის გამ-

გარი. იხ. განათლება (ი.ა.).
ბანსაშილი – განსაღვნი, მოსაშორებელი (სხ.).
ბანსაშილი – „შესამგვრეველი“ (ქყ.).
ბანსაშილი – გადასარჩენად. იხ. განრინება (ი.ა.).
ბანსაშილი, **ბანსაშილი** – გადასარჩენი, თავის დასახრწევი; სარჩო. იხ. გან(ნ)რომა (ი.ა.).
ბანსაშილი – წასახდენი, განხრწნადი. იხ. განრყუნა (ი.ა.).
ბანსაშილი – მოსასვენებელი; «ნათესაყუდელი»; დასაღვომელი; სამარხი (ი.ა.).
ბანსაშილი – დაწყნარება. იხ. განსუნება (ი.ა.).
ბანსაშილი – სასყიდელი, გასამრჯელო როსკი პობისათვის, «სასასყიდლო». იხ. განსყიდა (ი.ა.).
ბანსაშილი – «განგევისა»; გაყრის, გაშევის (წიგნი). იხ. განგევა (ი.ა.).
ბანსაშილი – „ასაოხრებელი“ (ქყ.).
ბანსაშილი – გასანიავებელი, გასანადგურებელი (სხ.).
ბანსაშილი – გამოსამქლავებელი, შესარცხენი. იხ. განქიქება (ი.ა.).
ბანსაშილი – გასალევი. იხ. განლება (ი.ა.).
ბანსაშილი – გასაყარი, გიხარი, «განმასაზღვრებელი». იხ. განყოფა (ი.ა.).
ბანსაშილი – ფათერაკი, ხიფათი. იხ. განცდა (ი.ა.).
ბანსაშილი – გასაყრელი. იხ. განცუმა (ი.ა.).
ბანსაშილი – «სიხარული», ლეღვა, მღელვარება; სამხიარულებელი, სალხინო. იხ. განცხრომა (ი.ა.).

ბანსაწმეველ-ი – გამწმენდი. იხ. ვან-
წმედა. საპონი, «მდელო». იხ. წმედა (ი.ა.).
ბანსაწყოზელ-ი – ბრძოლის ველი. იხ.
ვანწყობა (ი.ა.).
ბანსაჭრელ-ი – ცოცხლად შესაჭმელი,
დასაკუწი. იხ. ვანჭრა (ი.ა.).
ბანსახვამ – გყვედ წაყვანა (სხ.).
ბანსაპონი – «მისაყოფელი». იხ. გა-
ნეოცა (ი.ა.).
ბანსაპრწმეველ-ი – დასაღუპავი (სხ.).
ბანსთქაბა, ბანსთქაფს – იხ. განხეთქა
(ი.ა.).
ბანსთქალოზა – ნ. განხეთქა (ი.ი.).
ბანსივება – გასივება. იხ. სივება; წყ-
ლით-განსივებაჲ (ი.ა.). გასივება, სიმ-
სივნე (ი.ა.).
ბანსიკუ – სული ყმიდნის და *ვანსიკუ-
ნის* ყოველად: თავს მოიმიკედარუნებს
ხოლმე (ი.ი.).
ბანსიბყუება – «სჯა», შეკამათება. იხ.
სიგყუება (ი.ა.).
ბანსიძება – «სიძეა», მრუშობა. იხ. სიძ-
ვა (ი.ა.).
ბანსღვა – «გამოსღვა», «განვლა»,
«მო- და მისღვა», «მისღვა», «განკლო-
მა», «წარსღვა», შესღვა. იხ. სღვა;
განსაეალი. გარდაცეალება (ი.ა.). რო-
მელნი *განეიდოლიან* ამის *ცხოვრები-
სავან*, რომლებიც წაველენ ამ ცხო-
ვრებიდან (ე. ი. მოკვლებიან); *განვედ*
(ბრძ.): გადი (ი.ი.).
ბანსმენა – ამბის მოღება. იხ. სმენა
(ი.ა.). ამბის განთქმა, გავრცელება;
მოღება (ი.ი.).
ბანსმენილ – *ვანსმენილ* იყო მოსღვაჲ
ჩუენი: ესმინათ, გავგოთ ჩუენი მოსე-
ლა (ი.ი.).

ბანსოღვა – სოლების ჩასმა. იხ. სოლი
(ი.ა.).
ბანსაპაპაპა – «განგოზა», «აღმო-
კოლა»; გათეთრება, ვაწმენდა (ი.ა.).
ბანსაპაპაპაპა – გათეთრებული. იხ.
სპეგაკი (ი.ა.).
ბანსრევა – «გაკრება», «გარდათხევა»,
გადაყრა. იხ. სრევა (ი.ა.).
ბანსრულ-ი – იხ. ვანსღვა (ი.ა.).
ბანსრულება, ბანსრულება – «აღსრ-
ულება», შესრულება; დამთავრება. იხ.
სრულება (ი.ა.).
ბანსრულებაპა – (სწავლა) დასრუ-
ლებული (ი.ი.).
ბანსტროზა – იხ. ვანმსგროზა (ი.ა.).
ბანსუენება, ბანსუენება – «დაწყნარე-
ბა», «დამშულება», «დაცხრომა», მოსვენე-
ბა, დასვენება; დაყრდნობა; «თანა-ქუე-
ვა» (ი.ა.).
ბანსუენებაპა – «დაცხრომილი»; მო-
სვენებული (ი.ა.).
ბანსუევა – «ვანშრომა», ვასუქება (ი.ა.).
ბანსუევაპა – «ჭამებული». იხ. სუ-
ქება (ი.ა.).
ბანსჟა – იხ. ვანხეთქა (ი.ა.).
ბანსილა, ბანსილა, ბანსილა – «ვანეაპრა»,
გაყიდვა, «ვანჟრდა». იხ. სყიდა (ი.ა.).
ბანსაპაპა, ბანსაპაპა – სწავლება. იხ.
სწავება (ი.ა.).
ბანსაპაპა, ბანსაპაპა – «სწავლა»,
დასჯა, ცემა, ვევა; ვაწვრთნა, ღარიგე-
ბა, სწავლა, სწავლის მიღება. დაჯერე-
ბა. იხ. სწავლა (ი.ა.).
ბანსწორობა – თანასწორობა (ი.ა.).
ბანსწორობაი – თანასწორად. იხ. სწო-
რება (ი.ა.).
ბანსხირაპა – ვაკერა. იხ. სხირევა (ი.ა.).

ბანსხირაშვილი - გაჭიმული (ი.ი).
 ბანსხვპა - გასხლეა. იხ. სხლეა (ი.ა).
 ბანსხმპ, ბანსხპა - «განკლა», «განვლი-
 ნება», განდენა, გაძეება. იხ. სხმა; შდრ.
 მერცხლის-გამსხმელი (ი.ა).
 ბანსხომილი - გასიყვებული (მ.ს.).
 ბანსხორაშვილი - განლეულობა (სხ).
 ბანსხუაშვილი - «დაკლება», აცდენა.
 იხ. სხუაკება (ი.ა).
 ბანსხუობა - «განპოხება», გასხვილე-
 ბა. იხ. სხული (ი.ა).
 ბანსა, ბანსა, ბანსა, ბანსა - «გან-
 კითხვა», გასამართლება. იხ. სჯა (ი.ა).
 ბანსაშვილი - დაწვა (სხ).
 ბანსაშვილი - «განსაგევებელი», გაშე-
 ბა, «დაგეება». იხ. თუალ-განგევებუ-
 ლი; გეება (ი.ა). 1. გაშეება; 2. დამთ-
 აერება, დასრულება, გათაება (ი.ი).
 ბანსაშვილი, ბანსაშვილი - «აღმოგეება»,
 «წარგეება», «დაგეება», «განვლინება»,
 «აღმობერება», «გეება», გაშეება (ი.ა).
 ბანსაშვილი, ბანსაშვილი - «შემუსრვა», «და-
 მუსრვა», «შეუქვა», მგვრევა (ი.ა). გა-
 გება, გაგლევა, გახეთქა (ი.ი).
 ბანსაშვილი - «დაჩხერილი», «გამო-
 დუვიანი გეხილი». იხ. გება; მურგ-გან-
 გეხილი (ი.ა).
 ბანსაშვილი - დამსხვრევა. იხ. გება (ი.ა).
 ბანსაშვილი - გაძარცვა (?) (სხ).
 ბანსაშვილი - გაგიხვრა. იხ. გიხვრა (ი.ა).
 ბანსაშვილი - სიზუსტე, სისწორე (სხ).
 ბანსაშვილი - დასი, რიგი. იხ. გოლეება
 (ი.ა).
 ბანსაშვილი - დაჩხვლევა. იხ. გუეა (ი.ა).
 ბანსაშვილი - «დაქოლება», ჩაქოლება. იხ.
 გენი (ი.ა). თავის გაგება (და ამით გე-
 ნის გამოსხმა) (ი.ი).

ბანსაშვილი, ბანსაშვილი - გათბობა. იხ.
 გფილი, გფობა (ი.ა).
 ბანსაშვილი, ბანსაშვილი... - იხ. გან-
 გება (ი.ა).
 ბანსაშვილი - გაგყდობა, გაგება (ი.ი).
 ბანსაშვილი - იხ. გყორცება (ი.ა).
 ბანსაშვილი - გაგყება. იხ. გყება (ი.ა).
 ბანსაშვილი - განუსჯელად, მოუ-
 ფიქრებლად, მოუსაზრებლად (ი.ი). უნ-
 ებურად, შემთხვევით, ἀσπματας (სხ).
 ბანსაშვილი - მიუმხედარი, შეუგ-
 ნებელი, უცოდინარი (ი.ი).
 ბანსაშვილი - განუყოფელი (მ.ს.).
 ბანსაშვილი - მუდმივი; მოუშო-
 რებელი (მ.ს.).
 ბანსაშვილი - უზომო, უსაზღვრო. იხ.
 განზობა (ი.ა).
 ბანსაშვილი - განზრახვის გარეშე,
 მოუფიქრებლად. იხ. განზრახვა (ი.ა).
 ბანსაშვილი - წმინდა; გამოუძიე-
 ბელი, განუსჯელი. იხ. განკითხვა (ი.ა).
 წუნდაუღებელი (ი.ი).
 ბანსაშვილი - უგრძობელი. იხ.
 განკრძალვა (ი.ა). მოუფრთხილებელი,
 არაფხიზელი, ἀψακτος (სხ).
 ბანსაშვილი - დაურღვეველი. იხ.
 განკუეთა (ი.ა).
 ბანსაშვილი - გამოუღვეველი. იხ. გა-
 ნლევა (ი.ა).
 ბანსაშვილი - აუცილებლო-
 ბა (სხ).
 ბანსაშვილი - «განუქსნელი». იხ.
 განღგოლება (ი.ა).
 ბანსაშვილი - მოუმზადებელი, მო-
 უწყობელი. იხ. განმზადება (ი.ა).
 ბანსაშვილი - მოუწყობლობა.
 იხ. განმზადებულება (ი.ა).

ბანუნათლუბეპულ-ი — უსინათლო. იხ. განათლება (ი.ა.).

ბანუნახველა — განურჩევლად, მოუზომავად, ἀταμίευτα (სხ.).

ბანუნახველობა-ი — დაუკვირებლობა (გს.).

ბანუნახველობითი — თვითნებური (გს.).

ბანუნორძინებულ-ი — რომელსაც ვერ გაექცევი, თავდაუხრწვეელი, აუცილებელი. იხ. განორძინება (ი.ა.).

ბანუნპარმელი — ჩაუქრობი (ი.ი.).

ბანუნრისხველვა — უწყინარობა, გულკეთილობა, სიმშვიდე (ი.ი.).

ბანუნჩუნელი — განუხრწნელი, წაუმხდარი, წმინდა, უბიწო. იხ. განრყუნა (ი.ა.).

ბანუნჩუნელობა — განუხრწნელობა, უბიწოება. იხ. განრყუნილება (ი.ა.).

ბანუსუანებულ-ი — მოუსვენარი. იხ. განსუენება (ი.ა.).

ბანუსუანებულად — „გამუღმებით“ (ქყ.).

ბანუსლველობა — განუსლველობის სენი, „შეკრულობა“ (ქყ.).

ბანუსწაველ-ი — უწერთნელი. იხ. განსწავლა (ი.ა.).

ბანუსტველობა — „გაუშვებლობა“ (ქყ.).

ბანუსტარმებულ-ი — გაუქრობი (ი.ი.). იხ. განქარვება (ი.ა.).

ბანუსქლემრად — ნ. გაუქლემრად (ი.ი.).

ბანულიმებულ-ი — უღიმარი. იხ. განღიმება (ი.ა.).

ბანულვა — განცალკევება (სხ.).

ბანუჩოფელ-ი — განუშორებელი, ურღვევი. იხ. განყოფა (ი.ა.).

ბანუშორებელობა — მოუშორებლობა, დაუცილებლობა (ერთობა, მთლიანობა) (ი.ი.).

ბანუჩინებულად — გაურკვეველად, შე-

რულად. იხ. განჩინება (ი.ა.).

ბანუსხეპულ-ი, ბანუსხეპულ-ი — „ველურ ქმნული“, „უცხოქმნული“ (ი.ა.).

ბანუსხეპება — უცხოდ მიჩნევა, „უცხო ქმნა“, განდგომა. იხ. უცხო(ე)ება (ი.ა.).

ბანუსხეპებულად — ფხიზლად, ἀμετέπιστον (სხ.).

ბანუსხეპებულ-ი — დაურღვეველი. იხ. განწვალება (ი.ა.).

ბანუსიძვარელობა — დაუნაწვერებელი (გს.).

ბანუსიძვარეობა — საპირისპირო: განხეთქილება, „განყოფა“ (ქყ.).

ბანუსრწმულ-ი — «არა განრყუნილი», წაუხდენელი; გაუფუჭებელი. იხ. განხრწნა, ხრწნა (ი.ა.).

ბანუსრწმულ-ი — დაუხსნელი, «განუღოლეელი». იხ. განქსნა (ი.ა.).

ბანუსართება, ბანუსართება — «განერცობა», გადიდება, გაფართოება. იხ. ფართო (ი.ა.).

ბანუსთება — გაღება. იხ. ფეთება (ი.ა.).

ბანუსუნა — «განზავება», «გარდათხევა», «განღება», გასვლა, მოღება; გამლა. იხ. ფენა (ი.ა.).

1. მოფენა, მოღება, გაერცელება; 2. და თუ განფუთინიან გრედნი იგი ხესა მას: თუ გრედები იმ ხეს მოშორდებიან (გაეცლებიან) (ი.ი.).

ბანუსერკება — შებოჭვა, თავისუფალი მოძრაობის შესაძლებლობის წართმევა (სხ.).

ბანუსიხება — გამკაცრება, გასასტიკება; გაძნელება, გაძლიერება; «განყოფება» (ი.ა.). გასასტიკება, გამკაცრება, გულქვად, უმოწყალოდ გახდომა; ურჩობა (ი.ი.).

ბანუსიხეპულ-ი — დამძიმებელი, გაძლიერებული. იხ. ფიცხება (ი.ა.).

ბანაშინა – «გან(ნ)ქრევა». იხ. ფი-
 წლეა (ი.ა.).
ბანაშინა – «განწირვა», «მიცემა», «გან-
 სყიდა» (ი.ა.).
ბანაშინა – გაყიდული, მიცემული,
 მყოფი, მდგომარე. იხ. ფრდა (ი.ა.).
ბანაშინა – გაფრენა. იხ. ფრენა (ი.ა.).
ბანაშინა – გახევა. იხ. ფრეწა (ი.ა.).
ბანაშინობა – ფრთების გაშლა (სხ.).
ბანაშინობა – გამოფხიზლება. იხ.
 ფრთხობა (ი.ა.). გამოფხიზლება; ფრთხ-
 ილად ყოფნა (ი.ა.).
ბანაშინა – აფრება. იხ. ფრენება (ი.ა.).
ბანაშინა – დაწვა (გ.ს.).
ბანაშინა – სულის ამოსვლა,
 სიკედილი (სხ.).
ბანაშინა – «მოხუცება». იხ. ფხეკა (ი.ა.).
ბანაშინა – ამოგლეჯა. იხ. ფხურა (ი.ა.).
ბანაშინა – გარიცხული, გან-
 ვრდომილი (სხ.).
ბანაშინა – დაშლა, მოშლა; დარღ-
 ვევა, დახსნა; გაქრობა, გაფანტვა; შეფერ-
 ხება, დაბრკოლება; «განქრევა», «მოსპო-
 ბა» (ი.ა.). „ქარივით განიავება“ (ქც.).
ბანაშინა – არად მისაჩნევი, მო-
 სასპობი. იხ. ქარება (ი.ა.). გასაქრობი,
 მოსასპობი; ის, რაც უეჭველად გაქრე-
 ბა, მოსასპობა (ი.ა.).
ბანაშინა – უარყოფილი (ი.ა.).
ბანაშინა – «საქიქელობა»,
 ურცხვობა. იხ. განქარება (-ული) (ი.ა.).
ბანაშინა – გაუკეთესება, გაკეთილე-
 ბა, კეთილად გახდომა; გამამაყება,
 გამხნეება (ი.ა.).
ბანაშინა – თმის ყალყზე დადგომა.
 იხ. ქიგნა (ი.ა.).
ბანაშინა – გამქვანება, გამოჭენება,

შერცხვება (ი.ა.). გამოამქარაება, გა-
 მომქვანება, საქვეყნოდ გამოგანა; შე-
 რცხვება, გაწილება (ი.ა.).
ბანაშინა – შერცხვნილი, გაწი-
 ლებული, თავმოჭრილი; გამომქვანე-
 ბული. იხ. ქიქება (ი.ა.).
ბანაშინა – გაკეთება. იხ. ქმნა (ი.ა.).
ბანაშინა – «ქმრისსლეა», გათხ-
 რება. იხ. ქორწინება (ი.ა.).
ბანაშინა – გაქრობა, წაღებვა, გაბნევა
 (ი.ა.). იხ. განქრევა (ი.ა.).
ბანაშინა – „წერილად დაღწილი“
 (ქც.).
ბანაშინა – «განღება», გაგანა. იხ. ქუნ-
 (ი.ა.).
ბანაშინა – აკერა. იხ. ქუმა (ი.ა.).
ბანაშინა – თვალის სინათლის მოკ-
 ლება, დაბნელება. იხ. ქმუეა (ი.ა.).
ბანაშინა, **ბანაშინა** – იხ. ქეცეა (ი.ა.).
ბანაშინა – «განქსნა»; «განქუნა», გაღე-
 ბა; გაგარება, გაგანა; გაერცობა, «გან-
 ფენა». წაგანა, წაყენება, დაკრძალვა
 (ი.ა.). 1. გაღება, გახსნა; 2. გაგანა (ი.ა.).
ბანაშინა – გაღებული, გახსნილი.
 იხ. ღება (ი.ა.).
ბანაშინა – გაღებება. იხ. ღებობა (ი.ა.).
ბანაშინა – გაღმერთება; ღმერ-
 თად ქეცეა (ი.ა.).
ბანაშინა – გაღმერთებული.
 იხ. ღმერთობა (ი.ა.).
ბანაშინა – გაღვიძება, გამოფხიზლე-
 ბა. იხ. ღვიძება (ი.ა.).
ბანაშინა, **ბანაშინა** – «განშორება»,
 «დაყენება», «განწილება», გაყლა;
 განღგომა; განღვენა (ი.ა.). მოშორება,
 მოცილება; განშორება, გაცილება, განყ-
 ენება (ი.ა.).

თენებული, მისაკუთრებული (ი.ი.).
ბანჩინა-ი – დაღვენა; დაწესება (მ.ს.).
ბანჩინაპულ-ი – წყეული – „განჩუენებაჲ, ესე იგი არს განშორებაჲ და განუცხოებაჲ“ – отлучение, проклятие (სხ.).
ბანჩინაბა – «შეწირვა», «მიცემა», «განთხება», «გამორჩევა», «გამოჩინება», «სჯა», «ჩუენება», «განსაზღერება», განწესება, დაღვენა, დამგკიცება, გადაწყვეტა. «განჩეება», განაჩენი (ი.ა.). „დანიშვნა“ (ქც.).
ბანჩინაპულ-ი – «დაწესებული», «განჩეებულის»; «გარემოასი», «განკუთნებული», «ნაწილი»; ცხადი, ნაჩვენები; საჩინო, წილი, სარგო (ი.ა.).
ბანჩინაპულაჲ – «შესაწირაჲ»; ცხადად. იხ. ჩინება (ი.ა.).
ბანჩინაბა-ი – „ესე იგი არს ჩუენგან განგლებაჲ, და არა შეჩუენებაჲ, რომელ არს რაჲსამე განთხებაჲ“ (სხ.).
ბანჩინაპულ-ი – იხ. განცუბრება(ული) (ი.ა.).
ბანსალიმრება – დაცარიელება, შემსუბუქება, კისრიდან გვირთის მოცილება (ი.ი.).
ბანსაჲ – 1. გამოცდა; 2. ხედვა, შენიშვნა, დაკვირვება (ი.ი.).
ბანსაჲ – «გამოკურვება», «გამოცდა», ცთუნება. დანახვა, შეხედვა, ცქერა; გასინჯვა, გამოძიება; ცნობა. იხ. ცდა (ი.ა.). 1. ხედვა, ყურება, ცქერა; დაკვირვება, გასინჯვა; 2. გამოცდა (შეცდენის მიზნით), искусство (ი.ი.).
ბანსამა, ბასამა – «მიცემა», ღალატი; გაგზავნა. იხ. ცემა; შინა-განცემა (ი.ა.). „დაბეზლება“ (ქც.).
ბანსვალება, ბანსვალება – შეცვლა,

გაცვლა, გამოცვლა; «შეცვალემა». იხ. ცვალემა (ი.ა.).
ბანსაჲ – გაცვლა. იხ. ცვლა (ი.ა.).
ბანსთომბ – «განკრთომა», ჭკუაზე შემლა. იხ. ცთომა (ი.ა.). გონების დაკარგვა (ი.ი.).
ბანსთუნება – «შეცთუნება». იხ. ცთუნება (ი.ა.).
ბანსივება – გაცივება. იხ. ცივი (ი.ა.).
ბანსინ- – სიცილი. იხ. ცინ- (ი.ა.).
ბანსინება – განიცივნა: გაიცივნა (ი.ი.).
[ბანსინსრება] ბანსინსრებაჲ – «განთიად». იხ. ცისკარი (ი.ა.).
ბანსაჲ – დაცლა. იხ. ცლა (ი.ა.).
ბანსოვება – «განფიცება», გაგიჟება, გასულელება (ი.ა.). გაგიჟება, გამაგება, გადარევა (ი.ი.).
ბანსოვებაჲ – გაგიჟებული, გახელებული, გაბრამბებული; «დასულელებული». იხ. ცოფი (ი.ა.).
ბანსოვებაჲ – «კუალად მოგება», «განკურნება», «განმრთელება», «ცხოვნება», «მრთელ ყოფა». იხ. ცოცხალი (ი.ა.). გაყოცხლება, გაჯანსაღება, მორჩენა (ი.ი.).
ბანსრება, ბანსრება – «დასჯა»; გამგყუენება, გაუქმება (ი.ა.). მოგყუება, გყუილის თქმა; გამგყუენება, გაყალბება; უარყოფა (ი.ი.).
ბანსრებაჲჲ – «დაშჯილი». იხ. ცრუ(ე)ება (ი.ა.).
ბანსრება, ბანსრება – «ოცება», «განკურვება», გაოცება, შეკრთომა (ი.ა.).
ბანსრებაჲჲ, ბანსრებაჲჲ – «განლიგებულის», სულელი, გაოცებული, გაშგერებული. იხ. [ცუბრება] (ი.ა.).
ბანსრება – გაცვენა, გაგდება, «განერლომა». იხ. [ცვენა, ცვენება] (ი.ა.).

ბანსუფრება – იხ. განცუბრება (ი.ა.).
ბანსუშია, **ბანსუშია** – გალეა, «დათხევა». იხ. ცუეთა (ი.ა.).
ბანსუშა – გაყრა, გარჭობა. იხ. ცუმა; განსაკუშელი (ი.ა.).
ბანსუშრა – გაცურვა. იხ. ცურვა (ი.ა.).
ბანსხაღება – «გამოცხადება», ჩვენება, «განმარგება», გამოჩენა, მზანება, გამოაშკარავება (ი.ა.). 1. გამოაშკარავება, გამოშვლავება; დიდება; ცხადად გახდა, ცხადად შექმნა; გამოჩენა; 2. გამოშვლება, ცხადად, თვალნათლივ ჩვენება (ი.ა.).
ბანსხაღებულ-ი – ცხადი, აშკარა, გამოჩინებული (ი.ა.).
ბანსხაღებულად – «კალიერებით»; ცხადად, გაბედულად; ნამდვილად (ი.ა.).
ბანსხაღებულად მოსვლა – «გამოჩენა». იხ. ცხადი (ი.ა.).
ბანსხაღებულება – გამოცხადება, გამოჩენა, გაბედულება. იხ. ცხადი (ი.ა.).
ბანსხარება – გაცხარება, გაწყრომა. იხ. [ცხარება] (ი.ა.).
ბანსოცხლება – გაცოცხლება, განკურნება, «განმრთელება». იხ. ცხოველი (ი.ა.).
ბანსოცხლება – გაცოცხლება (ი.ი.).
ბანსოცრინება – გაცხრილება, გაცრა (სხ.).
ბანსოცრომა, **ბანსოცრომა** – «მუება», «ხარება», «ძნობა», გართობა, მხიარულება, შექცევა. «პართ-მემლერი» (ი.ა.). შვება, ლხენა, ნეტარება, გართობა, ნებივრობა; გახარება, გამხიარულება; დატკობა (ეს საწყისი მოქმედებითი გვარის მზნებისათვის იხმარება; ენების „განცხრომა“ აქვს) (ი.ი.).
ბანსოცრომა მომთრავალეთა თანა – «მესულებობა ღვნით»; ქეიფი. იხ. [ცხრომა] (ი.ა.).

ბანსოცრომება – დაცინვა (ზ.ს.).
ბანძარსუშა, **ბანძარსუშა** – «განხეთქა», «განკლა», «განმარგება», გახდა, გამოშვლება, წართმევა (ი.ა.). განისამოსის გახდა; გადატ. რაიმეს მოშორება, მოცილება (ი.ი.).
ბანძარსულ-ი – შიშველი. იხ. ძარსუ(ე) (ი.ა.).
ბანძაბა, **ბანძაბა** – «განკლა», «დარღვევა», გაძევება (ი.ა.). გაგდება, განღვენა (ი.ი.).
ბანძაბულ-ი – «განგდებალი»; «განღვენილი»; გაძევებული; «განყენებული». იხ. [ძება] (ი.ა.).
ბანძი – საუნჯე, ქონება, სიმდიდრე. იხ. საგანძური (ი.ა.).
ბანძირვა – ძირის, უესვის მომაგრება, განმტკიცება (სხ.).
ბანძლიერება – «განმტკიცება», «განკრძალულ ყოფა», გაფიცება, «მქნობა», «ნუგეშინის-ცემა» (ი.ა.). გაძლიერება, გამაგრება, გამტკიცება, გამხნეება (ი.ი.).
ბანძლიერებულ-ი – ძალა მოცემული; «მომაგრებული». იხ. ძლიერება (ი.ა.).
ბანძნება – გაძნელება, ხელის შეშლა, დაბრკოლება (ი.ი.).
ბანძნულება – «განმაგრება»; გაძვირება. იხ. ძნელი (ი.ა.).
ბანძოცხულება – გაწითლება (ზ.ს.).
ბანძრვა – დაძვრა, გარხევა. იხ. ძრვა (ი.ა.).
ბანძარსუშა – იხ. განძარცუვა (ი.ა.).
ბანძარსილება-ი – მოშორება; მოცილება (ზ.ს.).
ბანძუნება – «განრისხება», გაწყრომა, ბრღენინა; გაფიცება, გამწვავება, გაჯავრება (ი.ა.). *განძუნდა* გკივილი: გაძლიერდა, გამძვინვარდა (ი.ი.).

ბანძეშვილი – გაფიცებული, ველური, გაცეცხლებული. იხ. ძუნება (ი.ა.).

ბანძეშვილი, **ბანძეშვილი** – «განძეშვილი», «აღსება», ჭმევა. იხ. ძღობა (ი.ა.). *განძეშვილი* შენცა ჩემისაგან ქმნულ-კეთილებსა: შენც გაძეხი ჩემი სილამაზით (ი.ა.).

ბანძეშვილი – დაწვრილება. იხ. წამება (ი.ა.).
ბანძეშვილი – «წბილ-ყოფა», გემოს დაკარგვა. იხ. წბილი (ი.ა.).

ბანძეშვილი – «დაძინება», გატანება. იხ. წევა (ი.ა.).

ბანძეშვილი, **ბანძეშვილი** – «აღწერა»; «ბრძანება»; გარიგება; დანიშვნა; დადება; დადგინება; დაწესება. «ბრძანება»; რიგი, წესი. იხ. წესი; მღრ. *ერად განწესებული* (ი.ა.).

ბანძეშვილი – დაწესებული, განკარგული, განჩინებული (ი.ა.). დაწესებული, დალაგებული, დაწყობილი, წესრიგში მოყვანილი. აქედან: *განწესებულეზაა* (ი.ა.).

ბანძეშვილი – მჯული, სარწმუნოება. იხ. განწესება (ი.ა.).

ბანძეშვილი – «განშორება», გამოცალკეება, გაყოფა. «წვალები», გარჩევა (ი.ა.).

ბანძეშვილი – გაყოფილი. იხ. წეალება (ი.ა.).

ბანძეშვილი – გადაყვანა სხვაგან (სხ.).

ბანძეშვილი – გაწითლებული, დაქლავა (სხ.).

ბანძეშვილი – იხ. წითელი (ი.ა.).

ბანძეშვილი – «განყოფა». ნაწილი, ხვედრი. იხ. წილი (ი.ა.).

ბანძეშვილი – დაგირაება. იხ. [წინდება] (ი.ა.).

ბანძეშვილი – «განფრდა», «მოცემა», გაყ-

იღვა, გაცემა, დალაგა, დამარცხება. იხ. წირვა (ი.ა.). მიგოვება, (უპაგრონოდ) დაგოვება (ი.ა.).

ბანძეშვილი – გამეგებული; უსასო, იმედდაკარგული. იხ. წირვა (ი.ა.). დაგოვებული, მიგოვებული, უპაგრონოდ მიგდებული (ი.ა.).

ბანძეშვილი, **ბანძეშვილი** – უიმედობა, სასოწარკვეთილება; გამეგება. იხ. განწირვა (ი.ა.).

ბანძეშვილი – «შეშრიობა», ჩაწიხლვა. იხ. წიხნა (ი.ა.).

ბანძეშვილი – «განბიწება», «უმწინკულობა», «განკურნება», «გარეშუმედა», გაწმენდა, გასუფთავება, წინადაცვეთა, «განყვანა». სიწმინდე, სისუფთავე; განკურნება (ი.ა.).

ბანძეშვილი – გაწმენდილი, გასუფთავებული, შეწირული; «წმიდა». იხ. წმედა (ი.ა.).

ბანძეშვილი – გარჭობა, გამსჭვალვა, «ცემა», «შეწონა». იხ. წონა. მიხედობა, შეგნება, «კრძალვა» (ი.ა.).

ბანძეშვილი – იხ. ისარ-განწონილი (ი.ა.).

ბანძეშვილი **ღმრთა** – «მომათა შინა დადგრომა». იხ. წონა (ი.ა.).

ბანძეშვილი – „მწვალებლობა“ (ქც.).

ბანძეშვილი, **ბანძეშვილი** – «განვლა», «მიქცევა»; გაწვრთნა, განსწავლა; «განდგრომა». იხ. წუართა (ი.ა.).

ბანძეშვილი – გაჭიმვა; გაშვერა. იხ. წულა (ი.ა.).

ბანძეშვილი – იხ. განწუართა (ი.ა.).

ბანძეშვილი – გადაწყვეტა. იხ. წყლომა (ი.ა.).

ბანძეშვილი – «ბრძოლა», «წყობა», «წინა-განწყობა», დაბანაკება, «განლაშ-

ქრება», გამზადება (ი.ა.). 1. გაწყობა, დაწყობა, წესიერად განლაგება; 2. მებრძოლი ჯარის საომრად დაწყობა და გამზადება (ი.ი.).

ბანწყობილება – წყობა, ჯარი, გროვა, გუნდი (ი.ი.).

ბანწყობილი – მებრძოლი, განმზადებული; გუნდი. იხ. წყობა; წინა-განწყობა (ი.ა.). **განწყობილი** ლაშქარნი: საბრძოლველად გამზადებული (დაწყობილი) ჯარები (ი.ი.).

ბანწყობა ბულისა – იხ. გულის-განწყობა (ი.ა.).

ბანწყრომა – განრისხება, გაჯაერება. იხ. წყრომა (ი.ა.).

ბანწყუება – «განჭრა», გაწყვეტა; მოსობა. იხ. წყუება (ი.ა.).

ბანჭაპეშება – გაახალგაზრდაება. იხ. ჭაბუკი (ი.ა.).

ბანჭაღა, **ბაჭაღა** – გამოკეერვა. იხ. ჭეღა (ი.ა.). გაჭეღვა (ი.ი.).

ბანჭაშარიტება – «ჭეშმარიტ ქმნა», გამართლება (ი.ა.).

ბანჭაშარიტაულ-ი – სარწმუნო, სანდო. იხ. ჭეშმარიტება (ი.ა.).

ბანჭრა – «განხეთქა», «განწყუება», გაკობა. იხ. ჭრა (ი.ა.).

ბანჭრება – იხ. [ჭრება] (ი.ა.).

ბანჭრილი – გათიშული (მ.ს.).

ბანჭრულა – «გამოკრება ჭურჭლისა», გაკრება, დაცლა. იხ. ჭურჭლევა (ი.ა.).

ბანხანება – გახანგრძლივება; გაგრძელება (მ.ს.).

ბანხანაულ-ი – დაშორებული (სხ.).

ბანხარება – გამხიარულება, შვება, «აღმღერა». იხ. ხარება (ი.ა.).

ბანხაღა – იხ. ქუეგანხეღვა (ი.ა.).

ბანხაღა – «განხეღა», გახეღა. იხ. ხეღა (ი.ა.).
ბანხაშება – «მოკება», «შემუსრება», «განხერხება», «განძარცვება», «განხეღა», «განჭრა», «განწყუნა», «განრღვევა», «განძარცვა», გახეღა, გაწყვეტა, «ღარღვევა», გასკდომა, გატეხა. «განხეთქილება» (ი.ა.).

ბანხაშაღი – «დახეთქილი», გაკობილი; მწველებელი. იხ. [ხეთქა] (ი.ა.).

ბანხაშაღება – გახეღა, მოხეღა; «განხეთქა». იხ. განხეთქა (ი.ა.). განახეღა, ნახერხეღა (განხისამოსში) (ი.ი.).

ბანხაშაღა – «განხეთქა»; ჭრა. იხ. ხერხეღა (ი.ა.).

ბანხაშაღი – გარეული მუხა(?). *quercus ilex* (ი.ა.).

ბანხილა – «ხილევა», «განმსგურობა», «შეხება კელისა», ხეღვა, დათვალეერება, გასინჯვა, გამოძიება, გაფრთხილება; გაწყენდა; «მომსგურობა». განმარტება (ი.ა.).

ბანხაწნა, **ბანქაწნა** – «განწყუნა», «დაცემა», გაფუჭება, წახდენა, შებილწვა; ნამუსის ახდა (ი.ა.).

ბანხაწნაღი – წამხდომი, წასახდენი; წარმავალი. იხ. ხრწნა, კრწნა (ი.ა.).

ბანხაწნილება, **ბანქაწნილება** – სიბილწე, წახდენა. იხ. ხრწნილება, კრწნილება (ი.ა.). წყლული (სხ.).

ბანხაშა – «აღხეღა», «განღება», გახსნა; გატანა (ი.ა.).

ბანხაშაღი – გაღებული, გახსნილი. იხ. ხეღა; შღრ. განღება (ი.ა.).

ბანქაღა – «განძება», «განსხება», «განფლინება», «განთქეღა», გაძეღება, «განღვენა», გახდა. იხ. კაღ-/კღა; შღრ. მარგანკილი, მარის-განკღა (ი.ა.).

ბანქაღა – «განსლევა», «განვლევა». იხ.

კლომა; შღრ. ზარის-განკლომა (ო.ა.). 1. გასულა; 2. (ზარისა) *ზარი განკლდა*: შეეშინდა, თავზარი დაეცა (ო.ი.).
ბანკმარ-ი – გამხმარი. იხ. კემ (ო.ა.).
ბანკმელ-ი – «კმელი», გამხმარი. იხ. კმელი (ო.ა.).
ბანკმობა, ბაკმობა – გახმობა, გაშრობა. იხ. კმობა (ო.ა.). დაშრობა. მეყსეულად *განკმა* წყაროა იგი სისხლისა მისისა: იმ წამსვე შეწყდა მისი სისხლის დენა (სისხლის დენა შეუწყდა) (ო.ი.).
ბანკორციელება – ხორცის შესხმა, განკაეება. იხ. კორციელება (-ობა) (ო.ა.). ხორცის შესხმა, აღამიანად ქეევა (ო.ი.).
[ბანკოსა] – იხ. განსაკოცი (ო.ა.).
ბანკონა – იხ. განხრწნა (ო.ა.). წახდენა, გაუჟება (ო.ი.).
ბანკონანა-ი – ის, რაც უნდა გაიხრწნეს, გასასრწნელი (*შღრ.* უხრწნელად) (ო.ი.).
ბანკონილება – იხ. განხრწნილება (ო.ა.).
ბანკსნა, ბაკსნა – «განღება», გახსნა, გაშვება, მიტოვება. განმარტება, ახსნა. იხ. კსნა (ო.ა.). 1. გახსნა, გაათავისუფლა, სასჯელი (შეკერა) მოხსნა; 2. გაუქმება, მოსპობა (ო.ი.).
ბანკპება – ვნება, დაღუპვა. იხ. კეება. «მოღეეა», გამოღეეა; «წარწყმედა», დაღუპვა (ო.ა.). მოკლება, დაკლება, გამოკლება (ო.ი.).
ბანკურება – ვახერგა. იხ. კურება (ო.ა.).
ბანკურება – ვახელება, აღგზნება; ვახურება (ო.ა.).
ბანკურება-ი – «ფილი». იხ. კურება (ო.ა.). 1. ვახურებული; 2. ვახელებული (ო.ი.).
ბანკშირება – ვახშირება, გამრავლე-

ბა. იხ. კშირება (ო.ა.).
ბანკლომა – იხ. ვაჯლომა (ო.ა.).
ბანკლომი-ი – «გამოჯლომილი», წილოვანი, უწმინდური, «დანაშგენი» (←ლაშგნობა). იხ. ჯლომა (ო.ა.).
ბანკმნა, ბაკმნა – ვაშვება, ვაგზავნა, ვასტურება (ო.ა.).
ბანკმნა-ი – ვამორებული. იხ. ჯმნა (ო.ა.).
ბანკპარულ-ი – ჯვარცმული (ზ.ს.).
ბამლაპი – ვალია (მახე?) (ო.ა.).
ბაკმმმმება – «ხუცება», «უფროსება». იხ. პირმშობა (ო.ა.).
ბარბოლა – ვაქეევა. იხ. რბოლა (ო.ა.).
ბარლა – «ვარუე» (ო.ა.).
ბარლაპურნა – ცხენილამ: „ცხენიდან ჩამოვადო“ (ქ.ყ.).
ბარლაპირმა – ვარდაბირება, „მიმხრობა“ (ქ.ყ.).
ბარლაბიქება – ბიჯის ვადაღგმა. იხ. ბიჯება (ო.ა.).
ბარლაბნა – ვადაყრა. იხ. ბნევა (ო.ა.).
ბარლაბურმა – ვადაფარება, დახურვა. იხ. ბურვა (ო.ა.).
ბარლაბურმი-ი – აპკი, Operimentum, tegmen, membrana. იხ. ვარდაბურვა (ო.ა.).
ბარლაგება – «ვარდამოგდება», ვადაგდება. იხ. გდება (ო.ა.).
ბარლაგება – დაფენა, დაგება. იხ. [გება] (ო.ა.).
ბარლაგება-ი – (ცხედარი), დაგებული, დაფენილი, დაფარებული (ო.ი.).
ბარლაგება – ვადაგვა. იხ. გვა (ო.ა.).
ბარლაგორება – ვადაგორება. იხ. გორება (ო.ა.).
ბარლაგულ- – წასულა, ვადასულა. იხ. გულ- (ო.ა.).

ბარლამუნარძან – გამრუდება, გადახრა (ი.ა.). შეცთენა (ი.ა.).

ბარლამუნარძნილი – დაღვლარძნილი, მრუდე, გარყენილი. იხ. გულარძნა (ი.ა.). მრუდი; შემცდარი, გარყენილი (ი.ა.).

ბარლამუნება – შეცვლა, გადაყენება. იხ. ღვინება (ი.ა.).

ბარლამუნა – «გარდაცვალება», შეცვლა. იხ. ღვინა (ი.ა.). ჩამოღება, მოძრობა (ი.ა.).

ბარლამუნა – გადაღება, გადაყრა. იხ. ღვინა (ი.ა.).

ბარლამუნა – «განდრეკა», «გარდაქცევა», «მიდრეკა», გადახრა. იხ. დრეკა (ი.ა.). გადახრა; გაღუნვა; გამრუდება (ი.ა.).

ბარლამუნა – აღიდება, აქაფება, ამაფება (სხ.).

ბარლამუნა – გადაღება. იხ. ელა; შდრ. გარდამაღება (ი.ა.). გარდაღებს ღამში იგი უმზათა: ის ღამე უჭმელებსა გაატარეს (ი.ა.). დარღვევა ბრძანებისა, სჯულისა (სხ.).

ბარლამუნება – „გადაშენება“ (ქყ.).

ბარლამუნა – გადაგარდნა. იხ. ერლომა (ი.ა.).

ბარლამუნა – «გარდაქცევა», მიგება სანაცვლოსი. იხ. ზღვა (ი.ა.).

ბარლამუნა – გადათარგმნა. იხ. თარგმანება (ი.ა.).

ბარლამუნა – გადათელა. იხ. თუალვა (ი.ა.).

ბარლამუნა – «განუენა», «გაკრება», «განსრევა», გადაღება, გადაყრა; გადაღინება (ი.ა.).

[**ბარლამუნა**] – იხ. თხევა; შდრ. გედა გარდათხეული (ი.ა.).

ბარლამუნა – გადათხრეუნიება. იხ. თხრა (ი.ა.).

ბარლამუნა – იხ. კეცა (ი.ა.).

ბარლამუნა – გადაკიდება. იხ. კიდება (ი.ა.).

ბარლამუნა – სასახლე მტკურის გარდაკიდებით: „მტკურს რომ ღამეყურეს“ (ქყ.).

ბარლამუნა – იხ. ქვა გარდაკრებული (ი.ა.).

ბარლამუნა – აღკეთა, მოკეთა; მოსიხობა. იხ. კეთა (ი.ა.).

ბარლამუნა – «ბრალდებული», დამნაშავე, კანონის დამრღვევი; «ნაბრალეები». იხ. გარდაღება, შჯულის(ა)-გარდამაღება (ი.ა.).

ბარლამუნა – «ნაბრალეები», დანაშაული (ი.ა.).

ბარლამუნა – «უფროს-ყოფა», გადაჭარბება, გადამეტება (ი.ა.).

ბარლამუნა – გარდამეტებული, მეტი, მომაზე მეტი (ი.ა.). უმეტესი. იხ. მეტება (ი.ა.).

ბარლამუნა – «განმდრეკელი», ამჯანყებელი; შემაცდენებელი: იხ. გარდაქცევა; არაგარდამაქცეველი (ი.ა.).

ბარლამუნა – უმეტესი, უზენაესი. იხ. გარდამეტება (ი.ა.).

ბარლამუნა – გან (დაწყება. ბრ.). იხ. გეგარდამო (ი.ა.). გეცით გარდამო: გეციდან (ი.ა.).

ბარლამუნა – გაღმოსრა (ი.ა.).

ბარლამუნა – «გარდაღება», გაღმოსვლება, ჩამოსვლება, «შთამოსვლება». იხ. გღება (ი.ა.). გაღმოსვლობა (ი.ა.).

ბარლამუნა – იხ. ღვინება (ი.ა.).

ბარლამუნა – «გარე მოღება». იხ.

ღება (ი.ა.).

ბარლამონა – ჩამოდენა. იხ. დენა (ი.ა.).

ბარლამონება – გადმოღერა; «დენა»,

«მოდინება» (ი.ა.).

ბარლამონებაულ-ი – გადმონაწვეთი.

იხ. დინება (ი.ა.).

ბარლამონება – გადმოყვანა, მოყ-

ვანა. იხ. ელინება (ი.ა.). გადმოგზავნა,

გამოგზავნა (ი.ა.).

ბარლამონვრომა – ღაფარდნა, «გა-

ნვარდნა», «შთამოქუევება» (ი.ა.). გად-

მოყვარდნა, ჩამოყვარდნა (ი.ა.).

ბარლამონვრომილ-ი – ღაფარდნილი.

იხ. ვრდომა (ი.ა.). გადმოყვარდნილი (ი.ა.).

ბარლამონხევა – გადმოყრა, გადმოღ-

ერა (ი.ა.).

ბარლამონხევა – «გარდამოყრა», «ღა-

მოდინება», გადმოგდება, ჩამოყრა. იხ.

თხევა (ი.ა.).

ბარლამონიღებაულ-ი – ჯინჯილი; ჯაჭ-

ვისნაირად ასხმული. იხ. კიდება (ი.ა.).

ბარლამონიღებალ-ი – «დამომდინარე»,

გადმოსული. იხ. მავალი (ი.ა.).

ბარლამონიღებალ-ი – გადმოცენილი.

იხ. ცუვენება (ი.ა.).

ბარლამონღომა – იხ. გარდამოერ-

დომა (ი.ა.).

ბარლამონთხევა – მორთმევა, მოცემა

(მემოდან) (ი.ა.).

ბარლამონსაღვრომელ-ი – გადასადგო-

მელი, მოაჯირი (ი.ა.).

ბარლამონსაღვინელ-ი – იხ. გარდამოდ-

ინება (ი.ა.).

ბარლამონსაქანელ-ი – «შთამოდმარ-

თი»; «საქანელი», სარკმელი. იხ. წყალთ-

გარდმოსაქანელი, წყალთა გარდამო-

საქანელი (ი.ა.).

ბარლამონსაქანელ-ი სინა-მ – გადმო-

სავალი, გადმოსასვლელი, ცის კარი (ი.ა.).

ბარლამონსელა – გადმოსვლა, ჩამოსე-

ლა. იხ. სლვა (ი.ა.).

ბარლამონსუმა – ჩამოსმა, ჩამოსვება.

იხ. [სუმა] (ი.ა.).

ბარლამონსხმა – «შთასხმა», ჩაშვება. იხ.

სხმა (ი.ა.). **გარდამოსახა** ერი იგი:

გამოყარა (გადმოყარა) ხალხი (ი.ა.).

ბარლამონტანება – გადმოყვანა. იხ.

ტანება (ი.ა.).

ბარლამონტევება – «შთაგევება», გადა-

შვება. იხ. გევება (ი.ა.).

ბარლამონტყრომება – გადმოგდება. იხ.

ტყორცება (ი.ა.).

ბარლამონურიწება – გადმოფრენა (ი.ა.).

ბარლამონუბა – «გარდამოსკნა», ჩამ-

ოსხნა, მოგანა. იხ. ღება (ი.ა.).

ბარლამონყვანება – ჩამოყვანა. იხ. ყვ-

ანება (ი.ა.).

ბარლამონყრა – გადმოშვერა. იხ. ყოფა

(ი.ა.).

ბარლამონყრა – გადმოცენა; «გარ-

დამოთხევა». იხ. ყრა (ი.ა.).

ბარლამონყვება – გამოსვლა, გამოდი-

ნება. იხ. ცემა (ი.ა.).

ბარლამონყვანება – გამოდინება. იხ. ცე-

ნება (ი.ა.).

ბარლამონყვალება – «მოქცევა». იხ.

ცვალება (ი.ა.).

ბარლამონყვანება – «დამოცუვენება»,

ჩამოცენა. იხ. [ცუვენება] (ი.ა.).

ბარლამონწითობა – გადმოწვეთება,

ჩამოწვეთება, გადმოყრა წვეთ-წვეთად

(ერემლისა) (ი.ა.).

ბარლამონწოღება – გადმოძახება. იხ.

წოღება (ი.ა.).

ბარლამონი – გადმოწვთა, ჩამოდინება. იხ. [წუთა] (ი.ა.).

ბარლამონობა – «გარდამოხედვა», «ჭყრობა». იხ. ჭყრობა (ი.ა.).

ბარლამონება – «გარდამოჭყრობა», გადმოხედვა. იხ. ხედვა; გარდმოხედვა (ი.ა.).

ბარლამონილა – გადმოხედვა, «მედმობილა», «მთამობილა». იხ. ხილვა (ი.ა.).

ბარლამონება – გადმოღება. იხ. ხუმა (ი.ა.).

ბარლამონება – «მთაქლომა», გადმოსვლა, ჩამოხტომა. იხ. ქლომა (ი.ა.).

ბარლამონსა – «გარდამოღება», ჩამოხსნა. იხ. ქსნა (ი.ა.). გამოხსნა, ჩამოხსნა, მოხსნა (ი.ა.).

ბარლამონი – ღიდი. იხ. მრე (ი.ა.). *გარდამრე საქმე*. ძალიან ღიდი, მნიშვნელოვანი საქმე (ი.ა.). მელმეტად დამართობელი, გარდამრეველი (სხ.).

ბარლამონი – ნ. გარდარევნა (ი.ა.). (გმ.) სრულიად (ი.ა.).

ბარლამონება – გადაცილება (ვაღის) (სხ.).

ბარლამონება – შემცველი. იხ. გარდაცვალება (ი.ა.).

ბარლამონობა – შემწეობა, მფარველობა, პაგრონობა (სხ.).

ბარლამონი – გადაგვილი. იხ. ნაგვი (ი.ა.).

ბარლამონი – სხვა ნაკეთის, სახის მიძღები (სხ.).

ბარლამონი – გარდაქმნა (სხ.).

ბარლამონი – დახევა. იხ. პება (ი.ა.).

[**ბარლამონობა**] – იხ. გარდაუყვრობელად (ი.ა.).

ბარლამონი – მირბენა. იხ. რბოლა (ი.ა.).

ბარლამონი – «მაგება», გადამეგება; გამრავლება (ი.ა.).

ბარლამონი – «უმეგმსი», მომეგებული, მეგმისმეტი, გადამეგებული (ი.ა.).

ბარლამონი – უზომოდ, ფრიალ (ი.ა.).

ბარლამონი – უმეგმსობა, წარმაგება. იხ. გარდარევა(-ული) (ი.ა.).

ბარლამონი, **ბარლამონი** – «დაბურვა», დახურვა. იხ. [რთ(უ)ვა] (ი.ა.).

ბარლამონი – სართული, სახურავი; გადახურული. იხ. [რთ(უ)ვა] (ი.ა.).

ბარლამონი – გადაკერა, გადაჭიმვა, გადაფარვა (ი.ა.). გადაშლა, გადაფენა,

გაჭიმვა; გაერცობა, გადაფარება, გადახურვა (ი.ა.).

ბარლამონი – «განერცელებ[ული]». იხ. რთხმა (ი.ა.).

ბარლამონი – «აღმარევეა». იხ. რლუვეა (ი.ა.).

ბარლამონი – საბურავი, სახურავი (ნიეთი). იხ. გარდაბურვა (ი.ა.).

ბარლამონი – გადასავალი. იხ. გარდასლა (ი.ა.).

ბარლამონი – აღსაკვეთად, შესაჩერებლად (სხ.).

ბარლამონი – შესაცვლელი (სხ.).

ბარლამონი – «სახელის-ღება», წოდება. იხ. სახელი (ი.ა.).

ბარლამონი – «მწირობა». იხ. სახლი (ი.ა.).

ბარლამონი – სახსარი. იხ. გარდაქსნა (ი.ა.).

ბარლამონი – გარესენელი. იხ. [სკნელი] (ი.ა.). გარეშე, ყველაზე იქით არსებული (სამყარო) (ი.ა.).

ბარდასლვა – გადასვლა; შეცოდება, «გარდაკდომა», დასრულება (ი.ა.). წესის, კანონის, მცნების, ბრძანების, აღთქმის, სარწმუნოების მიგოვება, დარღვევა, უარყოფა, **преступить** (ი.ა.).

ბარდასრულ-ი – «მოდგომილი», «მოყოფილი», გადასული, გადაცილებული. იხ. სლვა; მჯულის(ა)-გარდასლვა (ი.ა.).

1. გასული, წასული, გავლილი; **2. გარდასრულ არს დღეთა მისთა:** ხანში შესულია, მოხუცებულია, დროული ადამიანი (ი.ა.).

ბარდასშა – გადასმა, ჩამოსმა. იხ. [სუმა] (ი.ა.).

ბარდასხმა – «შთასხმა», გადასხმა, გადაღვრა, გადაყრა. იხ. სხმა (ი.ა.). გადაფარება (გ.ს.).

ბარდაბმება – «შთაბეეება», გადაშეება, ჩაშეება. იხ. ბეეება (ი.ა.).

ბარდაბმხა – მოგება. იხ. გება (ი.ა.).

ბარდაბჟება – მისადაგება (გ.ს.).

ბარდაპჟრობა – გადაუღებლად. იხ. გარდაპჟრობა (ი.ა.).

ბარდაპჟმული – ნ. 2. გარდაქცევა (ი.ა.).

ბარდაჟენა – «განმარგება». იხ. ჟენა; ყუავილ-გარდაჟენილი (ი.ა.). გადაჟენა, მიჟენა; მიცემა (ი.ა.).

ბარდაჟალწულება – სიქალწულის დაკარგვა (სხ.).

ბარდაჟმება – მიდრეკა, გადაცდენა. «გარე-მიქცევა», «განდგინება», აჯანყება; გადასვლა. «შეცვალება», ქცევა, «ყოფა»; გადაბრუნება; «განმრუდება»; «გარდადრეკა», «გარე-მოქცევა», «მიქცევა» (ი.ა.). **1. წაქეზება, აღშფოთება, აჯანყება;** **2. გადახვევა, გადახრა, მიმართულების შეცვლა;** **3. გადაქცევა, სხვად ქცევა,**

სხვად შეცვლა, **превратить**; **4. შეცვლა** უარესის მიმართულებით, გარყვნა, გაფუჭება, წახდენა, **развратить** (ი.ა.).

ბარდაჟმული – შებრუნებული; ცვალებადი. მრუდი, დრკუ. იხ. ქცევა (ი.ა.). შერყენილი (სხ.).

ბარდაჟმულა – «დრკულ». იხ. ქცევა (ი.ა.).

ბარდაჟმება – გადაღება, შეწყვეტა. იხ. ღება (ი.ა.).

ბარდაჟმანება – გადაყვანა, გადასმა. იხ. ყვანება (ი.ა.).

ბარდაჟრა – გადაყრა; დაბერგყა. გადაცვენა; გადაშლა. იხ. ყრა (ი.ა.).

ბარდაჟმება – გადადინება, თავს გადასვლა, ავსება; «მეშთ-გარდაცემა». იხ. ცემა (ი.ა.).

ბარდაჟმება – გადაცემა, მიცემა. *გარდამეცნეს* წყალნი: გადამესხა. ნაპირიდან გადასვლა (წყლისა) (ი.ა.).

ბარდაჟმულება – «განდგინება», «გარდადგომა», შეცვლა, ადგილ-გადანაცვლება. შეცვლილობა. იხ. ცვალება (ი.ა.).

1. შეცვლა; ადგილის გადანაცვლება; **2. სიკვდილი (ი.ა.).**

ბარდაჟმინა – შეცდენა, გადაცდენა; სწორ გზას აცილება(ი.ა.).

ბარდაჟმება – «მორთხმა», მომიღვა მშვილდისა; ჩამოცმა (ი.ა.). (მშულდსა) მშვილდისათვის ლარის გადაცმა, მობმა, რომ ისრის მოსამიდად მზად იყოს (ი.ა.).

ბარდაჟმული – «მორთხმული», მომიღული. იხ. ცემა; შდრ. მშულდ-გარდაცემული (ი.ა.).

ბარდაჟმანება – მიკიბ-მოკიბვა, უწრფელობა (ი.ა.).

ბარდაჟმება – გაბეება (გ.ს.).

მიქცევა (ი.ა.).

ბარემო – გარემე. «გარემომასი», მეზობელი. იხ. გარემომასი, გარემოსი. «მრგულიე», ირგელიე, გარემემო (ი.ა.). გარშემო, ირგელიე მღებარე (აღვილი) (ი.ა.). **ბარემოღვინება** – «მოღვინება». იხ. მოღვინება (ი.ა.).

ბარემოღვრება – «მოცევა», «გარემომოცევა», «შეცევა», «გარემომოსხება», «შეკრება-გარემომასი» (ი.ა.). გარემომოცევა, გარემომორგყმა, გარემომოდგომა, ალყის შემორგყმა (ი.ა.).

ბარემოღვრება პატნაგისა – «ლაშქრისა მოდგომა» (ი.ა.).

ბარემოღვრემილი – გარემომორგყმული, გარემომოცული, ალყაშემორგყმული (ი.ა.). გარემომორგყმული. იხ. მოდგომა (ი.ა.).

ბარემომება – «შემზღუდვა», «გარემომამზღუდვა», «გარემომოდება». იხ. მოდება (ი.ა.).

ბარემომება – «გარემომიება», «გარემომწარსლება», «მომება», შემომება. იხ. მოება (ი.ა.).

ბარემომება – «მიდება». იხ. მოება (ი.ა.).

ბარემომზღუდვა – «მომზღუდვა», ჩაკეცვა. იხ. მომზღუდვა (ი.ა.).

ბარემომზღუდვამილი – «სიმზღრე». იხ. მომზღუდვა(-ილი) (ი.ა.).

ბარემომკრება – შემომხვევა. იხ. კრება (ი.ა.).

ბარემომამალ – მგზავრი (სხ.).

ბარემომასხემელი – თავსმღები, ამღები (სხ.).

ბარემომასი, **ბარემოსი** – გარემემო, ირგელიე. იხ. გარემო (ი.ა.).

ბარემომასი, **ბარემოსი** – «გარემომ», «განჩინებული», მეზობელი. იხ. გარემომ (ი.ა.).

ბარემომასი მრგულიე – «გარემომოდება». იხ. მომზღუდვა (ი.ა.).

ბარემომასი-მამალ – ამალა, გვარდია. იხ. მცველი (ი.ა.).

ბარემომასი-წერილი – «მედა-წერილი», გარემემო ნაწერი. იხ. წერილი (ი.ა.). წარწერა (ი.ა.).

ბარემომასი-მამალ – ქონგურებიანი სიმავრის შემოვლება. ნ. პაგნევი (სხ.).

ბარემომასი-მამალ – «გარემომოცული», შემომხვეული. იხ. პერობა (-ილი) (ი.ა.).

ბარემომრთება – გადაკერა (სხ.).

ბარემომრთება – შემოსევა, შემომხვევა (სხ.).

ბარემოსი – იხ. გარემომასი (ი.ა.).

ბარემოსი – იხ. გარემომასი (ი.ა.).

ბარემომასი-მამალ – საეარძელი. იხ. მოდგმა (ი.ა.). საალყო (მ.ს.).

ბარემომასი-მამალ – «ფარდელი», მანიაკი, ყელსაბამი. იხ. მოდება (ი.ა.).

ბარემომასი-მამალ – «გარემომასხლე», «გარემომოსათესველი», «საყანური», ყანა. იხ. სათესავი (ი.ა.).

ბარემომასი-მამალ – «გარემომოსათესავი», ყანა. იხ. სათესველი (ი.ა.).

ბარემომასი-მამალ – «სახუეველი». იხ. მოსარგყმელი (ი.ა.).

ბარემომასი-მამალ – ἡ περιβολία, οιδεжда: სამოსელი (სხ.).

ბარემომასი-მამალ – ვარსკვლავი ერთგვარი (ი.ა.).

ბარემომასი-მამალ – «გარემომოსათესავი», ყანა. იხ. სახლი (ი.ა.).

ბარემომასი-მამალ – მხარე, პროვინცია,

ბასხმა – იხ. განსხმა (ი.ა.).
 ბასჯა – იხ. განძჯა (ი.ა.).
 ბატმეშა – იხ. განტეშება (ი.ა.).
 ბატმეხა, ბატმეხილი – იხ. განტეხა (ი.ა.).
 ბატმეშობა – იხ. განტეშობა (ი.ა.).
 ბაშარმეშობა – „ურჩობა“ (ქ.ყ.).
 ბაშინჯაში – „დაუფიქრებელი“ (ქ.ყ.).
 ბაშქალმეშობა – გაუხეხაეად, გაუფხეკადა (ი.ი.).
 ბაშხმეშობა – იხ. განუხეხეული (ი.ა.).
 ბაშქალმეშობა – „გაუმაძღარი“ (ქ.ყ.).
 ბაშალაქი – გასტრევეანი, საჩრდილობელი (ი.ა.).
 ბაშარმეშობა – იხ. განფართება (ი.ა.).
 ბაქს – იხ. ქუან- (ი.ა.).
 ბაქმეშა – იხ. განქცევა (ი.ა.).
 ბაღა, ბაღარო – გარეთ. იხ. მართ (ი.ა.).
 ბაქმეშობა – იხ. განყვანება (ი.ა.).
 ბაყილა – იხ. განსყიდა (ი.ა.).
 ბაყოლით – „მიყოლებით“ (ქ.ყ.).
 ბაყოშა – იხ. განყოფა (ი.ა.).
 ბაყრა – იხ. განყრა (ი.ა.).
 ბაყრილმეშობა – გაყოფა (ქ.ყ.).
 ბაშორმეშობა – იხ. განშორება (ი.ა.).
 ბაჩმეშობა – დაწესებული (მ.ს.).
 ბაჩინმეშობა – დაწესება (მ.ს.).
 ბაქალმეშობა – გასინჯვა, გაცნობა. იხ. ცაღება (ი.ა.).
 ბაქმეშობა – იხ. განცემა (ი.ა.).
 ბაქმეშობა – იხ. განცევალება (ი.ა.).
 ბაქი – ძველ ქართველთა სალოცავი კერპის სახელია (ი.ი.).
 ბაქლომა – იხ. განძლომა (ი.ა.).
 ბაჩილმეშობა – „შერყვნილი“ (ქ.ყ.).
 ბაჩმეშობა – იხ. განწესება (ი.ა.).
 ბაჩქლომა – იხ. წყდომა (ი.ა.).
 ბაქალა – იხ. განჭედა (ი.ა.).

ბაქმეშობა – იხ. განკმობა (ი.ა.).
 ბაქლომა – შეჯდომა (ი.ა.).
 ბაქმეშობა – იხ. განჯმეშობა (ი.ა.).
 ბაქმეშობა – გამომაგებელი, დართული, დამაგებელი (სხ.).
 ბაქმეშობა, ბაქლომა – ხარშვა. იხ. ზოგმეშობარი, მგებარი, მგებოლელი, ნელსაცხებლის-მგებოლელი, საგებოლელი, უგებოლელი, უმგებარი, შეგებობა, შეგებოლება (ი.ა.).
 ბაქლომა – ნახარში, წვენი. იხ. გბოლელი (ი.ა.).
 ბაქმეშობა – იხ. გამოგდება, განგდება, გარდაგდება, გარდამოგდება, გულ(ს)-გდება, გულგდება, გულსა შთაგდება, დაგდება, მიმოგდება, დადაღის-გდება, შეგდება, შემოგდება, შთაგდება, ჩამოგდება, წარგდება, წარმოგდება, წილის-გდება, კელთ-გდება. «დაქმევა». იხ. დაგდება. ამოგდება. იხ. აღმოგდება (ი.ა.).
 ბაქ – τὸ γὰρ, γὰρ. მიწა, ადგილი, სავანეზოდ გამოყოფილი კაცთ დასამარხაეად (სხ.).
 ბაქ – 1. არსებობა, ყოფნა; 2. შეძლება; 3. ცდა, მოცდა, დალოდება; 4. მსხვერპლის შეწირვა (კერპებისათვის) (ი.ი.). გამართვა, წესრიგი. გამგებლობა. «დგომა», «ყოფა». «შორვა», შეწირვა. ლოდება, დაცდა, დათმენა; დამტკიცება, დაღება. მოცემა, დაბრუნება; მიზღვა, განმტკიცება. პასუხი. შეძენა. «შეძლება», «ჯერყოფა» (ი.ა.).
 ბაქმეშობა – შეხვედრა, მიგება. იხ. გამოგება, მიგება, მოგება (ი.ა.).
 ბაქმეშობა – მრთელად, უენებლად. იხ. გება (ი.ა.). მთლიანად, მთელად, სრულად, უკლებლად, ხელუხლებლად (რო-

გორც თავიდან იყო, ისე) (ი.ა.).
გზებულო – უენებელი. იხ. გება (ი.ა.).
გაგმა – გეგმა, მონახაზი. იხ. განგეგმა (ი.ა.).
გაღ(ის)-ყოფა – ლაგმის დაღება. იხ. ყოფა (ი.ა.).
გაღ-ყოფილი – ლაგამ-დაღებული (ი.ა.).
გამო – სიგებობა (ი.ა.).
გამომს-ხილვა – გემოს გასინჯვა, გემოს ნახვა, ჭამა (ი.ა.).
გამომს-ხილვული – იხ. გემო(ე)ანი, გემოენება (ი.ა.).
გამოვან-ი, გამოვან-ი – გემრიელი. იხ. გემო (ი.ა.).
გამოვანება – შეება; სიამოენება. სიამე, სიგებობა. იხ. გემოენი (ი.ა.).
გამოთ-მოყუარე – გაუმადლარი. იხ. მოყუარე (ი.ა.). „განცხრომათა მოყუარული“ (ქყ.).
გამოთ-მოყუარება – აეხორცობა. იხ. მოყუარება (ი.ა.).
გამომს-ხილვა – ჭამა, გასინჯვა. იხ. ხილვა (ი.ა.).
გამოუხილველად – უსაკმლოდ. იხ. ხილვა (ი.ა.). უჭმელად (გემოს გაუსინჯავეად) (ი.ა.).
გამოვან-ი – მიწისმომელი (გ.ს.).
გარ-ი – 1 ნაგერალი, თავისით მოსული; 2. გერი (ი.ა.).
გარმეული – დაჭრილი; დაშავებული (გ.ს.).
გარმ-ი – ნაკეალევი, ნასახი (ჭრილობისა, სენისა...) (ი.ა.).
გარმს-ლაღება – დაშაება (ასოსი) (ი.ა.).
გას-ი – შხამი; ეანგი. იხ. დაგესლება (ი.ა.).
გასლოვან-ი – გესლიანი, შხამიანი (ი.ა.).

გასლოვანება – შხამიანობა (ი.ა.).
გასლო-ი, გასლო-ი – შუბი (ი.ა.).
გაგანია, გაგანია – გეენია (ი.ა.). ჯოჯოხეთი (ი.ა.). დიდი აგუმგუმებული კოცონი, ცეცხლი (სხ.). მუღმივი განჯვის ადგილი, ორჯესა (სხ.).
გაგ – ბრუნვა (ი.ა.).
გაგ – იხ. აგვა, გამოგვა, განგვა, გარდაგვა, გარდანგევი, ნაგევი, საგეელი (ი.ა.).
გაგან – მსგავსება. იხ. მიმსგავსება, მსგავსი, შეგვანება (ი.ა.).
გაგანება – მსგავსება (ი.ა.).
გაგლიან – იხ. ეელ (ი.ა.).
გაგ – სავალი (ი.ა.).
გაგ-ყოფა – გაცილება. იხ. ყოფა (ი.ა.).
[გაგანა] – იხ. გაგანა, მიგანა, წარგანა, წარმოგანა (ი.ა.). მგაგანობა, მიმოსვლა, გმაში ყოფნა (ი.ა.).
გაგანაგარ – მსგავსად გგებისა. იხ. თანამოგანური, მგაგარ, მგაგარება, მოგანენება, მოგანური, მომგაგარება, საგანალი, სასაგანლე, უგმო (ი.ა.).
გაგანა გეღ – «მგაგარი» (ი.ა.).
გაგ სამეგეო – დიდი გგა (ი.ა.).
გაგ სოფლისა – დიდი გგა (ი.ა.).
გაგ-ყოფა – გაყოლა, გაცილება (ი.ა.).
გაგა, გგანა – დანთება; «აღგ-ყინება». იხ. მაგებელი, მგებარე, მგებელი, მოგგნება, საგებელი, შთაგება, შეგგნება (ი.ა.). დაგგნება, დანთება, მოკილება (ცეცხლისა) (ი.ა.).
–გგის – ჯერ. იხ. ერთგგის, მრავალგგის, ორგგის, რავლენგგის, სამგგის, მუღგგის, ხუთგგის (ი.ა.).
გგისა გგარ-ი – მოგგანური. იხ. გიარი (ი.ა.).
გგისათანა-ი – იხ. თანა (ი.ა.).

ზმისა მავალი – მოგზაური. იხ. მავალი (ი.ა.).

ზმისა ჰენა – «მოგზაუნება გმისა», (ი.ა.).

ზმის-ყოფა – «ძღოლა», გაყოლა, თანა წასვლა. იხ. ყოფა (ი.ა.).

ზმის-ცემა – გმის მიცემა. იხ. ცემა (ი.ა.).

ზმნება – იხ. გმება (ი.ა.).

ზმვის – იხ. ვ. (ი.ა.).

ზმთჱს – იხ. ღგმა (ი.ა.).

ზინა – თუნდ (ი.ა.).

ზინება – «განბასრება», შეურაცხ-ყოფა, «უპატიყო ყოფა». «უპატიოება», ღანძღვა (ი.ა.). წაბილწვა (ი.ა.).

ზინეპის-ჩინა – გინება-ურნდა: სირუხვილად მიაჩნდა (თავისთავის შეურაცხყოფად მიაჩნდა) (ი.ა.).

ზინეპულ-ი – შეურაცხყოფილი; უპატიო. იხ. მაგინებელი, საგინელი, უგინებელი, უშეგინებულესი, შეგინება (ი.ა.).

ზინეპულება – შეურაცხ-ყოფა, «უპატიოება». იხ. გინება (ი.ა.).

ზინე – ეგების (ი.ა.). ეგების, იქნებ (ვინ იცის) (ი.ა.).

ზინე-ი – იმედი. იხ. გინცობა, უგინცო (ი.ა.).

ზინეობა – «სასობა», «შეწვენა», იმედი. იხ. გინცი (ი.ა.).

ზიობა – გმობა, ძაგება, გინება (სხ.).

ზიორგი-წმილობისა თუჱ: ნოემბერი (ი.ა.).

ზიორგობის-თუჱ – „ნოემბერი“ (ქ.ც.).

ზიოჩაპ-ი – ქეჩა (ი.ა.).

ზის-სი – «გბილი» (ი.ა.). კედლის კიდე, კედლის დამაგვირგვინებელი ნაწილი, თანამედროვე სამშენებლო გერმინოლოგიით კარნიზი, გისონი, τὸ γείσι(σ)ον (სხ.).

ზიზუ – „ეიგყვი შენ მიმართ“ (ქ.ც.).

ზის – იხ. ძ- (ი.ა.).

ზისნი, ზისნით – ნ. ც. (ი.ა.).

ზიჱს – იხ. კამ- (ი.ა.).

ზლა – ზრუნვა, ღარდი. იხ. ღაგლა, მოგლა (ი.ა.). ნურარაჱ გელიან, უტე, – მოკუდეს: ნურაჱური გენაღელება, გაუშეი, – მოკედეს (ი.ა.).

[ზლახ] – იხ. ვაგლახ, საგლახობელი (ი.ა.).

ზლახა – მცირე, ღაბალი; გლეხი (ი.ა.).

ზლახაპება, ზლახაპობა – სიღარიბე, ღაერღომილობა, გაჭირება. იხ. გლახაკი (ი.ა.).

ზლახაპ-ი – «ღაერღომილი», «გლეხი», ღაგაკი; მათხოვარი. იხ. ღაგლახაკება, საგლახაკო, სიგლახაკე (ი.ა.). 1 ღარიბი; 2. სასულიერო პირთა თავმდაბლობის აღმნიშვნელი ეპითეტია თავის თავმე ღაპარაკის ღროს (ი.ა.).

ზლახაპ-ი მოღუჱჱ – ღარიბების ღამზმარე, ღარიბებისთვის მზრუნველი (ი.ა.). **ზლახაპ-ყოფა** – «ღაერღომილობა», გაღაგაკება (ი.ა.).

[ზლჱს] – იხ. [განგლეჱსა] (-ილი) (ი.ა.).

ზლჱს-ი – «გლახაკი», ღარიბი; მღაბიო, «ლიგონი კაცი» (ი.ა.).

ზლჱჱ – ამოფხერა. იხ. ღაგლეჱჱ (ი.ა.).

[ზლინეჱ] – იხ. მგლინეარე (ი.ა.).

ზლისპ-ი – ურცხვი. იხ. გლისპობა, სიგლისპე, უგლისპესი (ი.ა.). „ანზლი“ (ქ.ც.).

ზლისპობა – ურცხვობა, უზნეობა. იხ. გლისპი (ი.ა.).

ზლოჱა – ღაგირება, მგლოვარება, «გოდება» (ი.ა.).

ზლოჱასა შჱჱრლოჱი-ი – მგლოველი (ი.ა.).

ბლოვისა – «საგლოველი». იხ. მგლო-
ვარე (ი.ა.).

ბლორნა – გომეა, შელესეა. შღრ.
[განგლორწნა] (ი.ა.).

ბმერა – იხ. გუმერა (ი.ა.).

ბმირი – გოლიათი, ბუმბერაში, ИСПОЛИИ
(ი.ა.). «მაშაკაცი» (ი.ა.).

ბმირბერ – მსგავსად გმირისა (ი.ა.).

ბმობა – «ბასრობა», შეურაცხყოფა, გი-
ნება, ლანძღვა, ძრახვა. იხ. განგმობა, და-
გმობა, მგმობარი, საგმობელი, უგმობე-
ლი (ი.ა.). შეურაცხყოფა, გინება (ღვთა-
ებისა და სარწმუნოებისა) (ი.ა.).

ბნება – ცოდნა, ცნობა, შეგყობა (ი.ა.).

ბნოსტიბონი, **ბნოსტიპონი** – გნოს-
ტიციზმის მიმდევარი (ი.ა.).

ბობი – მღვიმე, ორმო, თხრილი (ი.ა.).

ბოვბა – «გირილი», «გყება», მოთქმა,
«გლოვა», «ვალალაება» (ი.ა.). ხმა-
მალღა გირილი (ი.ა.).

ბოლოვის – „კომპივით დგას“ (ქ.ც.).

ბოლოვობა-ჲ – სიმადლე (მ.ს.).

ბოლოვი – კომპი; «პირლო» (ი.ა.). 1

კომპი; 2. სახლის სახურაუი; 3. ციხე (ი.ა.).

ბოლორი – «კუელი», «სფურიღი», კა-
ლათი. იხ. საგოდრებელი (ი.ა.).

ბოვბარი – გვარი (ი.ა.).

ბოვბაპი – სურა, ღოქი, თასი (ი.ა.).

ბოვა – შელესვა, ცხება. იხ. განგოვა,
დაგომილი, მგომელი, მოგოვა, ნავომი,
საგომელი, შეგოვა (ი.ა.).

ბოინი – სენი სიყვითლისა (ი.ა.).

ბოლი – თაფლი ფიჭით, თაფლის კვე-
რი; ტკბილი. იხ. გოლეული (ი.ა.).

ბოლალი, **ბოლაში** – სვეგის თაფი (ი.ა.).

ბოლბასარი – გორგასალი (ვახგანჯ)
(ი.ა.).

ბოლბოვბა – «კველი», ხეხეხინი,
ჭიხეხინი (ი.ა.).

ბოლბოლი – თაფლი ფიჭისა. იხ. გოლი
(ი.ა.). თაფლის ფიჭა (ა.შ.).

ბოლიალ – (–გოლიათ) ადამიანის სახ-
ელია (ი.ა.).

ბოლიათი – მხნე, გმირი, უძლეველი (ი.ა.).

ბოვბარლი – უნდა იყოს სპარსულიდან
მომდინარე „ჯომარდი“, გმირი, ეპეკა-
ცი, ექვივალენტი რაინდისა (სხ.).

ბოვბი-ი, **ბუვბი-ი** – ფისი (ი.ა.).

ბოვბორი – კოკა, «ლომორი» (ი.ა.). მო-
მაწონის ერთეული, საწყო, γόμορ (სხ.).

ბონება – «გული», «გონიერება», აზრი,
ზრახვა; მნე-ჩვეულება; «გაგონება». ფიქრი,
მიჩნევა, ზრახვა; «მოგონება»; გულის-ზრახვა
(ი.ა.). სინდისი (ა.შ.).

ბონებასა ბოვბა – გონს მოსულა (ი.ა.).

ბონებირი – ივივე გონიერი (იხ.) (ი.ა.).

ბონებითა ნაპლუვბანი – ჭკუანაკ-
ლული. იხ. გა(ნ)გონება, გონებირი,
გონებული, გონიერი, მოგონება, მოუგონ-
ებელი, მრავალგონება, საგონებელი,
უგონო, შეგონება (ი.ა.).

ბონებული – «გონიერი». იხ. გონება (ი.ა.).

ბონებულალ – «გონიერი» (ი.ა.).

ბონებირი, **ბონებირი** – «ბრძენი»,
«გონებული», ჭკუიანი, მცოდნე, «გული-
სხმის-მყოფელი»; «მეცნიერი» (ი.ა.).

ბონებარალ – ჭკუიანად, «გონებულად». იხ.
გონიერება, უგონიერესი (ი.ა.).

ბონებარა – «გონება», სიბრძნე, ჭკუა,
აზრი; «ცნობა». იხ. გონიერი (ი.ა.).

ბონებარ-ყოვა – «განბრძნობა». იხ.
გონება, გონ(ებ)იერი (ი.ა.).

ბონეი – კეთროვანი. იხ. [განგონჯე-
ბა], გონჯობა, სიგონჯე (ი.ა.).

ბონჯობა – კეთროვნება. იხ. ვონჯი (ი.ა.).
ბორა – ბორცი (ი.ა.).
ბორბალ-ი – «გუნდა» (ი.ა.).
ბორბასლან – „მგელ-ლომი“ (ქ.ყ.).
ბონაზ – «გრაზან», ბრუნვა, გრილა; გეგმა. იხ. საგორელი (ი.ა.). ნ. ნგორვა (ი.ა.).
ბორმება – გორება. იხ. ალგორეება, გარდაგორეება, მიგორეება, მოგორეება, შეგორეება, შთაგორება; შდრ. ნგორება (ი.ა.).
ბორ-ი – პაგარა მთა (ი.ი.).
ბოსან-ი, ბოსაბ-ი – კაბა ფოჩებიანი (ი.ა.).
ბოზა – თევზი „კობრი“ (ქ.ყ.).
ბოჯეშ-ი – სამომი ერთეული, ციდა, ერთი გოჯი (სხ.).
ბოჯ-ი – ფეხი (ი.ა.).
[ბრაზნა] – იხ. განგრაგნვა, გრაგნილი, მგრაგნალი/მგრაგნელი, საგრაგნელი, შეგრაგნა, წარგრაგნა (ი.ა.).
ბრაზნილი – ხეუღი (ი.ა.).
ბრაზნილი (მეფისა, პაგრიარქისა, სარ-წმუნობისა) – ხეუღი, გუჯარი, СВЯТОК (სხ.).
ბრაზნა – გალიმიანება. იხ. მოგრეგნა (ი.ა.).
ბრბოლ-ი – რგოლი (ი.ა.).
ბრბუნა – იხ. აგრეგნება (ი.ა.).
ბრმან-ი – მღვისებრ ლურჯი. იხ. გრემლება, მოგრემანება (ი.ა.).
ბრმელმა – თვალის ღებვა. იხ. გრემანი, საგრემნელი (ი.ა.).
ბრმა – ხევა. იხ. მგრეხელი, შეგრეხილი (ი.ა.).
ბრიბალ-ი – ქარიშხალი (ი.ა.).
ბრიმ-ი – «სათუელი» (საწყაოთაგანია) (ი.ა.).
ბრიმ-ი (რ̄ მარჩი) – ერთგვარი ბუჩქი

(ი.ა.). მანანა, ერიკა; ბუჩქოვანი მცენარე, რომელიც ჭაობიან ნიადაგზე ხარობს (берек) (სხ.).
ბრილ-ი – «ჩრდილი»; ცივი. იხ. ალგრილება, განგრილება, გრილობა, დაგრილება, მაგრილობელი, საგრილი, სიგრილე (ი.ა.).
ბრილმა – დაჩრდილება; განელება (სიცხისა), გაგრილება (ი.ი.). იხ. გრილი; საგრილობელი (ი.ა.).
ბრპალ-ი – რგოლი, რკალი (ი.ა.).
[ბრძოლ-ი] – იხ. დაგრკილული (ი.ა.).
 პურის მარცვალი; ნამცეცი, ὀστρα (სხ.).
[ბრძუნვა] – იხ. მგრკუნველი (ი.ა.).
ბრო – გუნდი (ი.ა.).
ბრომ-ი – იხ. გრუმი (ი.ა.).
ბრომ-ი – ხუჭუჭი (მ.ს.).
[ბრუნვება] – იხ. [განგრუნება] (ი.ა.).
ბრძოლ-ი პასაბისა – განგრძელი, გრძლად გაშლილი. იხ. განგრძელება, გრძელკაბი, გრძელკაბეულობა, გრძელყოფა, გრძიად, გემთა-გრძელი, თმაგრძელი, სიგრძე, სულგრძელი, პასაკგრძელი (ი.ა.).
ბრძოლმან-ი – გრძელი (ი.ი.).
ბრძოლმამეშულმა – «მყოფარ-ეამყოფა», მრავალკაბიერობა (ი.ა.).
ბრძოლ-საწითლი – «მყოფარ-ცხორებელი». იხ. საწუთო (ი.ა.).
ბრძოლ-მწობა – «განგრძობა», დაგრძელება. იხ. ყოფა (ი.ა.).
ბრძიბ – გრძლად. იხ. გრძელი (ი.ა.).
ბრძილ-ი – ღრძილი; მკლავები ჯვრისა (ი.ა.). კელის კიდე, კელის დამავირგინებელი ნაწილი, კარნიზი, ვისოსი, ერთი ციდა სიმალის კედელი (სხ.).
ბრძილ-ი არაბაბისა-ში – ჯებირის ქვა (ი.ა.).

ბრძნება – მისნობა, კუდიანობა. იხ. გრძნეული, გრძნეულება, მგრძნებელი, ნაგრძნები, საგრძნებელი, შეგრძნება (ი.ა.).
მისნობა, გრძნეულება, ჯადოქრობა (ი.ა.).
ბრძნებაის-მოქმედი – «ძურის-მოქმედი», მისანი. იხ. მოქმედი (ი.ა.).
ბრძნეული – «ემმაკურობის მოქმედი» (საბა), მოგვი, მისანი, ჯადოქარი; «მრთუანავი». იხ. გრძნება (ი.ა.).
ბრძნეულება – ცთუნება, ჯადო. იხ. გრძნეული (ი.ა.).
ბრძნობა – «გულისკმის-ყოფა», «მითხრობა», «გამოცხადება», «სწავება», «ცნობა», შეტყობა (ი.ა.). გაგება, შეტყობა, მიხვედრა; გრძნობა (ი.ა.).
ბრძნაბი, ბძნაბი – ზღარბი, Erinaeus (ი.ა.).
ბრწყილი – რწყილი, Pulex (ი.ა.).
ბრჭმბ – ჩქმეგა (ზ.ს.).
ბრჭო – «ლაგანი წვლილი» (საბა), ჯოხი მხარზე გასაღები (ი.ა.).
ბუაღრაბი, ბუარაბი – საცეცხური; «გაფაიკი», სახარშივი ჭურჭელი (ი.ა.).
ბუაღრუბი – ყუთი; ყულაბა (ი.ა.).
ბუაღ – წასელა; მოსელა; ადგომა, რბენა. იხ. აღგუაღ, აღმოგუაღ, გამოგუაღ, განგუაღ, გარდაგუაღ, მიგუაღ, შეგუაღ, წარგუაღ, წარმოგუაღ (ი.ა.).
ბუაღაბი – ხურჯინი, გომარა (ი.ა.).
ბუაღე, ბუაღეი – ნ. სღეა (ი.ა.).
ბუაღეა – გვალვა (ი.ა.).
ბუაღეა – «უწვროება» (ი.ა.).
ბუაბი – «კორცი», «სხეული», «განი», «სული»; «ბუღე», ქარქაში; მუცელი; ორგანიზმი (ი.ა.).
ბუაბიერი – ხორციელი (ი.ა.).
ბუაბიერი – სხეულიანი (ი.ა.).

ბუბრი – «წესი», «ვითარცა», სახე (ი.ა.).
ბუბრაღ-ბუბრაღი – სხვადასხვა, ნაირნაირი (ა.შ.).
ბუბრაბი – იხ. გუაღრაბი (ი.ა.).
ბუბრაბი – „მაღალი გვარისა“, „წარმოშობით სახელოვანი“ (ქ.გ.).
ბუბრაბისაღა – „გვარგომობა“ (ქ.გ.).
ბუბრაბი – სიგიჟე, სიცოფე; ჭკუაშემლილობა (ი.ა.).
ბუბრაბი – შიშხილი (ი.ა.).
ბუბრაბი – ნ. ქუან (ი.ა.).
ბუბი – თეფში, გობი; «მთხრებლი». იხ. დაგუბება (ი.ა.).
ბუბ – «თელის ბაია» (საბა) (ი.ა.).
ბუბა – «ვაშკარანი», ქარკი (ი.ა.).
ბუბი – გველი, «დევი» (ი.ა.).
ბუბისა ნაბი – «გუელისაგან მოწყულე», გველის ნაკენი (ი.ა.).
ბუბის-მბრძოლი – Ichneumon. იხ. მბრძოლი (ი.ა.).
ბუბისა – ცხოველი „ანკრა“ (ქ.გ.).
ბუბა – «განჯეა», «წყლვა», «დაცემა», «მოლგითა ცემა», «წურთა» (ი.ა.). ცემა; განჯეა, წვალვა (ი.ა.).
ბუბა ქარტიხითა – გარომგვა (ი.ა.).
ბუბა წყაროთა სისხლისაღა – «დამგნობა» (ი.ა.).
ბუბა ქარტიხა/ქარტიხა – ცემა. იხ. დაგუბა, მგუემელი, ნაგუემი, საგუემელი, უგუემელი, ღეღეა-გუემული, ცისად-ცისად გუემული (ი.ა.).
ბუბაღა – «გუემა», ცემა (ი.ა.). ცემა, განჯეა, წვალვა (ი.ა.).
ბუბრაღი – «კოტული», ქესტგი, საწყაო. გვერდი; მხარე, ფერდი (ი.ა.).
ბუბრაღი – ახლოს. იხ. იგურდიც,

მგუარდით, მგუარდლ (ი.ა.).
ბუპრლით კერძო – «იგურდიუ» (ი.ა.).
ბუპრლის-თხრა – «მეთხრა», თხრილი.
 იხ. თხრა (ი.ა.).
ბუპრლქსუულ-ი – დამრეცი, დაქანებუ-
 ლი. იხ. ქსეულად (ქსევა) (ი.ა.). „გვერ-
 დი რომ აქეს აქსეული“, „არა სწორ
 გზაზე მდგარი“, „საღალატო“ (ქყ.).
ბუპრთე – ნ. რთეა (ი.ი.).
ბუპს-ი – იხ. სიგუესე (ი.ა.).
ბუპს-ი – მზაკვარი, ძაბუნი (ი.ა.). ცბიერი
 (ი.ი.).
[ბუპსა] – იხ. მიგუეება, შეგუ(ე)ება (ი.ა.).
ბუპთე-ი – გუთთა ქეყანა (ზ.ს.).
ბუპთ-ნ-ი – გუთები (ი.ი.).
ბუპთუზარ-ი – პირის ფარი. იხ. ფარი (ი.ა.).
ბუპრბუპრნისან-ი – გვირგვინის მქონე
 ბელი, ვისაც გვირგვინი აქეს (ი.ა.).
ბულ-ი – «გონება», «თავი თუსი»; შუ-
 აგული. იხ. გულის-განწყობა, დიდგუ-
 ლი, დიდგულება, ერთგული, ორგული,
 ორგულება/ორგულობა, უგულო (ი.ა.).
[ბულარძა] – იხ. გარდაგულარძა (ი.ა.).
ბულარძნილ-ი – მრუდე, მოხრილი,
 გადახრილი, მიხრილ-მოხრილი, ღე-
 ლარჭნილი, ცბიერი, «ქსეული», «გა-
 მოქუქსნილი», «ძნელოვანი» (ი.ა.). მუხ-
 ანათი, ავი (სხ.).
ბულარძნილად – «ქსეულად», მიმო-
 ქსევით. მღრ. მრავალგულარძნილი
 (ი.ა.).
ბულარძნილება/ბულარძნილობა –
 ურჩობა, დამარება; დაჩაგვრა. სიმრუდე,
 მზაკვრობა, «განდრეკილება» (ი.ა.).
ბულბლებაულად – გულშემკრთალად.
 იხ. გლება (ი.ა.).
ბულბლებაულ-ი – გაოგნებული, გულამ-

ოგდებული, შეძრწუნებული. იხ. გლე-
 ბული (ი.ა.).
ბულბება – „თავდადება“ (ქყ.).
ბულბებაულად – იმედიანად. იხ. დება
 (ი.ა.).
ბულბებაულ-ი – გულდანდობილი (ი.ა.).
 მხნე, უმიშარი, მამაცი, გულადი (ი.ი.).
ბულბებაულ-ყოფა – გამხნეება, «ნუგ-
 ეშინის-ცემა» (ი.ა.).
ბულბება, ბულბება – «ხილვა», «კრძალ-
 ვა», «ფერ-ჩინება», «ძიება», «გულს-დება»,
 ნდობა, ხედვა, შრახევა, აზრად ქონება, ძიე-
 ბა, ლოდება. იხ. განგულება, დაგულება,
 მგულებელი, უგულება (ი.ა.). 1. იგულებთ,
 ნუენ ვაცთუნნეს თქვენ: გაფრთხილდით,
 არაუინ შეგაცდინოს თქვენ; 2. დაპირება,
 ნდობა, განშრახევა (ი.ი.).
ბულბ(ა)-მპსნიერ-ი – გულთა მხილ-
 ეული. იხ. მეცნიერი (ი.ა.).
ბულბითად – «განკრძალულად», სანდ-
 ოდ, ერთგულად. იხ. გული (ი.ა.). ნამდ-
 ვილად, უქველად, აუცილებლად, ყოფ-
 ელ მიზეზს გარეშე (ი.ი.).
ბულბითად-ი – ერთგული. იხ. გულით-
 ად (ი.ა.).
ბულბითალობა – ერთგულება. იხ. გულ-
 ითადი (ი.ა.).
ბულ-ი თუს-ი – «თავი თუსი». იხ. გულ-
 (ს)-გდება, გულგდებული, გულ(ე)ება, გუ-
 ლთ(ა)-მეცნიერი, გულითად(ი), გულითა-
 დობა (ი.ა.).
ბულბისაზრ – «მსგავსად გულისა» (ი.ა.).
ბულბის-განწყობა – გაჯავრება, გაწყრო-
 მა, გაბრახება, გულის მოყვანილება (ი.ა.).
ბულბის-განწყობა – გულის მოსვლა, გა-
 წყრომა, «განმწყრალება»; «განრისხ-
 ება». იხ. განწყობა (ი.ა.).

გულის-ბანწყრომა – გულის მოსვლა, «განრისხება». იხ. განწყრომა (ი.ა.).
გულისმეშო-1 – არგერია (მ.ს.).
გულის-ზრახვა – ფიქრი, «გონება». იხ. ზრახვა (ი.ა.).
გულის-თქუმა – «გულის-მთქუმელობა», «თნევა», სურვილი, ნაგვრა, «გულის-სიგყუა», «გულის-ქმა». იხ. თქუმა (ი.ა.). დიდი სურვილი, წადილი, ნდომა, ნაგვრა (ი.ა.).
გულის-კლება – წყენა, წყრომა, წუხილი; ნანება. იხ. კლება (ი.ა.).
გულის-კუნძა – ოხერა. იხ. კუნესა (ი.ა.).
გულის-მთქუმელო-1 – მსურველი, მოწადინე. იხ. მთქუმელი (ი.ა.).
გულის-მთქუმელობა – «გულის თქუმა». იხ. მთქუმელობა (ი.ა.).
გულის მძიჯვანი – მსურველი, განმზრახვი, ჩამფიქრებელი, მომსამრებელი (სხ.).
გულისმძიჯვანი – განმზრახველი (სხ.).
გულის-სათქუმელო-1 – სასურველი, საწადელი. იხ. სათქუმელი (ი.ა.).
გულის-საკლებლო-1 – სანანებელი, საწყენი. იხ. საკლებელი (ი.ა.).
გულის-სარეველო-1 – სარეველა მცენარეთაგანია; Melanthium, «სონიჯი», იხ. სარეველი (ი.ა.).
გულის-სიტყვა – «გულის-თქუმა», «გულის-ქმა», «ზრუნვა», «დასრულება», ზრახვა, აზრი, ფიქრი. იხ. სიგყუა. «წადილი», სურვილი; გუგუნი, «დასულება» (ი.ა.).
გულის-წყება – გულის ამოსკენა, წუხილი. იხ. წყება (ი.ა.). ნუ გულისწყებთ გზასა ბედა: ნუ ჩხუბობთ, ნუ დაეობთ გზაზე (ი.ა.).
გულის-წყრომა – გაჯაერება, «რისხება»; გულის მოსვლა. იხ. წყრომა (ი.ა.).

გაბრაძება, გაჯაერება, გაწყრომა, განრისხება; რისხვა, მრისხანება (ი.ა.).
გულისხმა, **გულისქმა** – «გულისკმისყოფა», «გულის-სიგყუა», «გულის-თქუმა», სიბრძნე, გონება. იხ. ხ(უ)მა (ი.ა.). გაგება, მიხვედრა; გაგების, მიხვედრის უნარი, ნიჭი, ჭკუა (ი.ა.).
გულისხმიერი-1, **გულისხმიერი-2**, **გულისხმიერი-3** – «მეცნიერი», გონიერი, ჭკუიანი. იხ. გული (ი.ა.).
გულისხმის-გულისხმის-მყოფელი-1 – ბრძენი, «გონიერი», ჭკუიანი. იხ. მყოფელი (ი.ა.).
გულისხმის-სამყოფელი-1 – «საგრძნობელი». იხ. საყოფელი (ი.ა.).
გულისხმის-ყოფა, **გულისხმის-ყოფა-1** – «სიბრძნე», «მეცნიერება», «გულისქმა», გონიერება. «ცნობა», «მოგონება», შეგყობა, «უწყება», «გრძნობა», შეგნება, ცოდნა, განბრძნობა, «დადება (გულსა)», «მოხედვა», «მწევენელ ყოფა» (ი.ა.). გაგება, მიხვედრა, შეგყობა (ი.ა.).
გულისხმის-ყოფასა მიწავენა, **გულისხმის-ყოფასა მიწავენა** – გონს მოსვლა. იხ. ყოფა (ი.ა.).
გულისქმა – იხ. გულისხმა (ი.ა.).
გულისხმიერი-1 – იხ. გულისხმიერი (ი.ა.).
გულისხმიერობა-1 – ნიჭი, გაგება (ი.ა.).
გულისხმის-მყოფელი-1 – იხ. გულისხმის-მყოფელი (ი.ა.).
გულისხმის-სამყოფელი – იხ. გულისხმის-სამყოფელი (ი.ა.).
გულისხმის-ყოფა – იხ. გულისხმის-ყოფა (ი.ა.).
გულიწრება – იხ. იწრება (ი.ა.).
გულკლება – გულნაწყენი. იხ. კლებული (კლება) (ი.ა.).

ბულ-მარტიობა-მ – გულუბრყვილობა (ა.შ.).

ბულ-ღმობიერად – გულის ტკივილით (ი.ი.).

ბულმანკიერ-ი – ცბიერი, მმაკეარი. იხ. მანკიერი (ი.ა.).

ბულმასული – «ნანარი». იხ. მახული (ი.ა.).

ბულმეღბარ-ი – მშიშარა. იხ. მეღვარი (ი.ა.).

ბულმონყე – მრისხანე, მკაცრი. იხ. [მოწყე] (ი.ა.).

ბულმონყე-ქმნა – «განრისხება». იხ. ქმნა (ი.ა.).

ბულმყარ-ი – გულქვა, შეუბრალებელი, სასტიკი, ἢ σκληροκαρδία (სხ.).

ბულმყარალ-ი – განრისხებული, «მრისხანე», «კადნიერი», გულმოსული (ი.ა.). მრისხანე; განრისხებული, გაჯავრებული, გაბრამებული; ბრამიანი (ი.ი.).

ბულმყარალობა – გულფიცხელობა, მრისხანება. იხ. მწყერალობა (ი.ა.).

ბულმყარალ-ქმნა – «განრისხება». იხ. მწყერალი (ი.ა.).

ბულმეპულ-ი – იხ. ქებული(ქება) (ი.ა.).

ბულმყრობა – დაიმედება, იმედი. იხ. პყრობა (ი.ა.).

ბულმყრობილ-ი – «მტკიცე», მხნე (ი.ა.). დაიმედებული, დამშვიდებული, გულგამაგრებული, უშიშარი (ი.ი.).

ბულმყრობილ ქმნა/ყროსა – გაკადნიერება; გამხნელება; იმედის ქონა. იხ. პყრობილი (პყრობა) (ი.ა.).

ბულსა ღაღება – სწრაფება, ცდა. იხ. დაღება (ი.ა.).

ბულსა ღება – იხ. გულს-ღება (ი.ა.).

ბულსამხე – დაიმედებული, მოიმედე. იხ. საესე (ი.ა.). კმაყოფილი, დაჯერე-

ბული (ი.ი.).

ბულსამხე – «გულქველება», სისაესე, სიუხვე. იხ. საესება (ი.ა.).

ბულსამხე-ყროსა – დაჯერება. იხ. ყოფა (ი.ა.). დაკმაყოფილება, დაჯერება, დარწმუნება, დაიმედება (ი.ი.).

ბულსა მოქლომა – განზრახვა, ფიქრი, «გონება». იხ. მოქლომა (ი.ა.). აზრად მოსვლა, მოსურვება, მონდომება, ფიქრი (ი.ი.).

ბულსა შთაბღება – მოსიბღვა. იხ. შთაგდება (ი.ა.).

ბულ(ს)-ზღება – იძულება. იხ. გდება (ი.ა.).

ბულს-ღმინება – გულმოდგინება, სწრაფება, მიდევნება. იხ. ღმინება (ი.ა.).

ბულს-ღგმა – გულში ქონება (სურვილისა, განზრახვისა), გონება, სურვილი, განზრახვა (ი.ი.). «მგერება». იხ. ღგმა (ი.ა.).

ბულს-ღება, ბულსა ღება – «გულება», «მრუნებისა ღება», ფიქრი; ნდომა. იხ. ღება (ი.ა.). იგივეა, რაც გულს-ღგმა (ნ) (ი.ი.).

ბულს-მოღმინე – მოსწრაფე, გულმხურეაღე, მოწადინე, მხნე (ი.ა.). გულმოდგინე, ერთგული, ბეჯითი, მცდელი, თავგამოდებული (ი.ი.).

ბულს-მოღმინება – «ნფესითობა», სწრაფება, გულდაღება, ნდომა. იხ. მოღმინება (ი.ა.). გულმოდგინება, ერთგულება, თავგამოდება, სიბეჯითე, მცდელობა, მოწადინება, მონდომება, დაუმარებლობა, გულითა და სულით კეთება საქმისა, შეუპოვრობა (ი.ი.).

ბულს-მოღმინე – მოსწრაფებით, მრუნეით; ბეჯითად, «გულს-მოდგინებით». იხ. მოღმინე (ი.ა.).

ბულსნეშვილი – გულით ავადმყოფი,

სუსტი. იხ. სნეული (ი.ა.).
გულტკივნეული – გულნატკეპნი, გაჯაფრებული; მონანული. იხ. ტკივნეული (ი.ა.).
გულფიცხეული – გულქვა, უწყალო, ჯიუტი. იხ. ფიცხელი (ი.ა.).
გულფიცხელობა – «სიფიცხლე გულთა», გულქვაობა, უწყალოება; სისასტიკე. იხ. ფიცხელობა (ი.ა.).
გულქველობა – «გულსაესება» (ი.ა.).
გულ-ქველი – მოწყალე (ი.ა.).
გულ-ღუპილი – იხ. ღუპილი (ი.ა.).
გულჯივრელობითი – მთელი გულით, სრულად, გულწრფელად (სხ.).
გულჩვილი – გულჩვილი. იხ. ჩვილი (ი.ა.).
გულძერი – ბოროტი, ცუდი, ავი. იხ. ძერი (ი.ა.).
[გულძერება] – იხ. მოგულძერება (ი.ა.).
გულძერება – ბოროტება, სიაფე. იხ. ძერება/ძერობა; შდრ. გულძერი (ი.ა.).
გულწრფელობა – გულმართლობა (ი.ა.).
გულწყბულის – შეწუხებული, მწუხარე. იხ. წყბული (წყება) (ი.ა.). გულნატკეპნი, ნაწყენი, გაჯაფრებული (ი.ა.).
გულ-სინილად – გულგახსნილად, სიკეთის დაუმოგავეად (ი.ა.).
გუმერა, გმერა, გუმერა – «ჭენება», კერა, ცემა (ი.ა.). (და)კერა, ღარტყმა, ჩხვლეტა (ი.ა.).
გუმერილი – მოწყლული, დაჭრილი. იხ. განგუმერა, განგურემა, დაგუმერა, საგუმერელი (ი.ა.).
გუმეზი – იხ. გომეზი (ი.ა.).
გუნე – იხ. გუნი (ი.ა.).
გუნდა – კვი პაროზის (ხის) ხორკლიანი მრგვალი ნაყოფი, რომლიდანაც ქალები წარბისა და წამწამის შავ საღებავს ამზადებდნენ (სხ.).

გუნდი – «ერი», «მმთავრობი», «მთავარი», «მწყობრი», დასი, ბანაკი, კრებული. იხ. თანაგუნდი (ი.ა.). კრებული, ჯგუფი, გუნდი, დასი. ლაშქარი, ჯარი (ი.ა.).
გუნდისა-ბანგაბანდი – ჯარის მეთაური (ი.ა.).
გუნდობა – საკმეველი, thus (ი.ა.). ერთგვარი სურნელოვანი ხის გამოწვევითი ფისი, იხმარება საკმეველად (ი.ა.).
[გურა] – იხ. აღმოგურა, გამოგურა, მიგურა, მოგურა, წარგურა (ი.ა.).
გურაღმედი – გრდემლი (ი.ა.).
გურამა – იხ. გუმერა (ი.ა.).
გურამი – საომარი საჭურველი (ქ.ც.).
გურიელი – „გურიის მმართველი“ (ქ.ც.).
გურიანა – იხ. მგურიანა (ი.ა.).
გურიობა – «დაძურობა», «შუება»; მოვლა, მოგარება. აშლა, მიმოღვევება (ი.ა.).
გურიტი – გერიტი (ი.ა.).
გურა – კურკა; კურკლი (ი.ა.).
გურანა – მოხვევა, მოფერება, ჩახუტება (ი.ა.).
გურჯი-ბოღაში – „საქართველოს ყელი“ (ქ.ც.).
გუს – იხ. შეგუს- (ი.ა.).
გუსაქნის – ნ. სჯა (ი.ა.).
გუსაბი – მგვერაფი, თვალყურის მადევნებელი (ი.ა.).
გუსი – ჭურჭელი სითხისათვის; „კოდის ნაოთხალი“ (საბა) (მ.ს.).
გუსინ – იხ. გუსინდელი, გუსინდითგან (ი.ა.).
გუსინდელი – იხ. გუსინ (ი.ა.).
გუსინდელიდან – გუსინდელიდან. იხ. გუსინ (ი.ა.).
გუსარ – წიგნი, დაწერილი (ი.ა.). მეფის მიერ გაცემული საბუთი (ქ.ც.). „ესე

იგი არს ძეგლი“ (სხ).
[ბჰან] – იხ. დაგვანება (ი.ა.).
ბჰან-ი – «მცხუელი» (ი.ა.).
ბჰანაჲ – გვიან (ი.ა.).
ბჰმის – იხ. ვ. (ი.ა.).
ბუნ-ი, ბუნ-ი – სიყვითლე (სენი) (ი.ა.).
ბურბუნ-ი – გვირგვინი; «არდაბაგი», მოაჯირი. იხ. გურგუნოსანი, გურგუნოსან ქმნა/ყოფა (ი.ა.).
ბურბუნის-თანამოღვაძი-ი – მეფის მოადგილე. იხ. თანამოღვაძი (ი.ა.).
ბურბუნის-მომცემელ-ი – გვირგვინის მომნიჭებელი. იხ. მომცემელი (ი.ა.).
ბურბუნოსან-ი – გვირგვინის მაგარებელი. იხ. გურგუნი (ი.ა.). წამებული, წამების გვირგვინდადგმული (ი.ა.).
ბურბუნოსან ქმნა/ყოფა – გვირგვინით შექობა. იხ. ქმნა, ყოფა (ი.ა.).
ბურბუნოსნება – წამება, წამების გვირგვინის დადგმა (ი.ა.).
ბჰჰმს – ნ. კამ (ი.ა.).
ბძილ-ი – «ძვილე», «გისოსი» (ი.ა.). ნ. გრძილი (სხ.).
ბძლბ-ი – იხ. გრძლბი (ი.ა.).

ღონ – ქართული ანბნის მეოთხე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 4 (ი.ა.).
ღ- – ჯერ (ი.ა.).
ღა – და (კავშ.); რათა (კავშ.). (ღისა) და. იხ. დედიდა, შამიდა, ცოლის-და (ი.ა.).
1. მონაზონი ქალი [შდრ. მმა]; **2. კაე-შირი** რომ: რაჲ გნებაჲს, და გიყო შენ: სადა გნებაჲს, და მოგიმზადოთ (ი.ა.).
ღა – თან; -თჲს, მომართ/მიმართ (ი.ა.).

(ნაწილაკი) ც, ცა, კაი; მოუც და ეკლესიისაჲ ეკლესიისა: ეკლესიისაჲ ეკლესიისა მიეცი (ი.ა.).
ღაბსლმბა – დაახლოება, მიახლოება. იხ. ახლება (ი.ა.).
ღაბა – «აგარაკი», სოფელი, ყანა. იხ. დაბნები, მდაბიო, მდაბიონი, მდაბიური, მდაბური. შდრ. უდაბნო (ი.ა.).
ღაბაღმბა – «დასაბამი», ქმნილება; ბიბლია. «დაფუძნება», დამყარება, შექმნა, ქმნა, შობა (ი.ა.). **1. შექმნა, გაჩენა;** **2. ძველი აღთქმის პირველი წიგნი** (სხვანაირად: შექმნათა ან შესაქმე), რომელშიც, სხვათა შორის, ქვეყნის შექმნის, გაჩენის შესახებაც არის მოთხრობილი. შემდეგში მთელ ძველ აღთქმასაც **ღაბაღმბა** ეწოდებოდა (ი.ა.).
ღაბაღმბულ-ი – ქმნილი; შობილი. იხ. ბადება; შდრ. პირველ-ღაბაღმბული (ი.ა.).
ღაბაღმბულობა – შექმნილება. იხ. დაბადებული (დაბადება) (ი.ა.).
ღაბაღმბურება – დამარცხება (შ.ს.).
ღაბაღ-ი – იხ. სიდაბლე (ი.ა.).
ღაბანა – «მობანა», «განბანა», მონათულა. იხ. ბანა (ი.ა.).
ღაბანაჲსა – დაღვომა, განლაგება (ი.ა.).
ღაბანაჲსულ-ი – «დაეანებული», დაღვომილი. იხ. ბანაკი (ი.ა.).
ღაბა-ღ – სოფელი (ი.ა.).
ღაბა-ღ სისლმბა-ღ – «აკელდამა». (იხ.) (ი.ა.).
ღაბა-ჰაღმბ-ი – «დაბნები და ქალაქები». იხ. ქალაქი; შდრ. დაბნები (ი.ა.).
ღაბაჲსლმბა – გაჭუჭყიანება (სხ.).
ღაბა-წიქალ-ი – ადგილის სახელია(?) (ი.ა.).

ღაბბერა – «ბგერა», დგრიალი, ფეხის ხმა (ო.ა.).

ღაბდალი – დოლის მსგავსი საკრავი (ქ.ა.).

ღაბბაქული – «განკაფული», დაგლეჯილი, დაფლეთილი, დაკონკილი. იხ. ბებეული (ბებეა) (ო.ა.).

ღაბბარა – მოხუცება (ო.ა.).

ღაბბარა – «დანესტევა», «ყურება», ჩაბერვა, დაყვირება. იხ. ბერვა (ო.ა.).

ღაბბაღა – ბეჭდის დასმა, გამოსახვა, დაწერა (ო.ა.). ბეჭდის დადება (დასმა), დალუქვა (კარისა); დახურვა, დაკეცვა (ო.ა.).

ღაბბაღინება – ბეჭდის დასმევენება. იხ. დაბეჭდება (ო.ა.).

ღაბბაღული, **ღაბბაღილი** – ბეჭედდასმული; «დაკრძალული». იხ. ბეჭედი (ო.ა.).

ღაბბარა – იხ. დაბბარა (ო.ა.). დაგლეჯა, გაგლეჯა, დაფლეთა, ღრმად დაკაწრა, დაჭრა (ო.ა.).

ღაბბი **ღაბბაღ** – სოფლიდან სოფელში, სოფელ-სოფელ, სოფლებში (ო.ა.).

ღაბბი, **ღაბბი** – საღვთო მცნების წარმოსათქმელი ადგილი გაბბარში (ო.ა.).

ღაბბარი – ენახი; უპირისპირდება: „ენახნი *მაღლარნი*“ (ქ.ა.).

ღაბბა – დაბბა; გადგმა, მოკიდება; დაწყება; «განბბა». იხ. ბბა; ძირდაბბული (ო.ა.).

ღაბბბა – სოფლები, მხარენი შდრ. დაბა (ო.ა.).

ღაბბბა – «დაგდება», დაცემა, გაბნევა, გაფანტვა, «დაგვეება». დაფანტვა. იხ. ბნევა (ო.ა.).

ღაბბა – დაესება, «მერიენება» (ო.ა.). **ღაბბა** – დაესებული; უსინათლო; ბნელი (ო.ა.).

ღაბბობა – «შებორკილებული». იხ. ბორკილი (ო.ა.).

ღაბბობა, **ღაბბობა** – «დაცუნება», «წიწვა», «ცთუნება», «ბრკემა», ხელის შეშლა, შეფერხება, შეცთენა, შეჩერება, დახევა უკან; «საფრკეება» (ო.ა.).

ღაბბობა – დაკლებული. იხ. ბრკოლება (ო.ა.).

ღაბბობი – „დაბრმავებული“ (ქ.ა.).

ღაბბობა – დაბრმავება (ო.ა.).

ღაბბობი – შესლობილი, გაბეცებული. იხ. ბრმობა (ო.ა.).

ღაბბა – თვალის სინათლის მოკლება; დაბლაგვება (ო.ა.). დაჩლუნგება, დაბლაგვება (ო.ა.).

ღაბბა – სინათლე დაკლებული (ო.ა.).

ღაბბა (ღაბბა) – ხელფეხის ღრობით დაბმება და ჩხელეგა (სხ.).

ღაბბა – იხ. [ბრკელები] (ო.ა.).

ღაბბა – «დამკვდრება», დაღვობა (ო.ა.).

ღაბბა – დაბინაება (ო.ა.). **ღაბბა** – «დახურება», «დაფარება», შებურვა, აფარება, შეხვევა; «გარდართუვა», «გარდართვა» (ო.ა.).

ღაბბა – «მობურვილი», მოხურული. იხ. ბურვა (ო.ა.).

ღაბბა, **ღაბბა** – «დაქნა», მოდუნება; გაშეშება; დაბუცება. იხ. ბუშება, ბუშეება (ო.ა.).

ღაბბა – დასიებული (ო.ა.).

ღაბბა – თუალი ერთი დაუბუცება: დაუსივა (ო.ა.).

ღაბბა – (სისხლის) წაცხება, მოსხ-

ურება, მოკურება; (სისხლით) მოსვრა; წაბილწვა (ი.ი.).

ღაბღაღღი - შესვრილი. იხ. ბღაღღა (ი.ა.).

ღაბღარა, **ღაბღარა** - «ჩამოქება», გახეთქა, დახევა. დახეთქა (ი.ა.).

ღაბღარული - დამსკდარი, გაპობილი. იხ. ბძარვა (ი.ა.).

ღაბღება - «დაბნევა», «დაგვეება», «განგდება», მიტოვება, «დაცადება». «დამშვალვა», დახურვა, დახშვა. იხ. გღება (ი.ა.).

ღაბღებული - «დაცვენებული», გაგდებული, შეურაცხყოფილი. იხ. გღება (ი.ა.).

ღაბღება - მიგება, მიმღვა. შერიგება. შეწირვა. მიქცევა, მიმართვა. იხ. გება. «შთადება», ჩაგება; დაღება, გამლა, დაუნა, «დაჯდომა» (ი.ა.). 1 (გაბლისა) სუფურის გამლა, საჭმლის დარიგება; 2. შერიგება (ი.ი.). შერიგება, ცოდვითა მიტევება მოძღვრის მიერ (სხ.).

ღაბღებულა - ნელა, დინჯად (ი.ი.).

ღაბღებულ-ი - დაღებული, მორთული, გაშლილი; «გარდაგებული». იხ. გება, წინა-დაგება (ი.ა.).

ღაბღესება - დაქანება (ი.ა.).

ღაბღა - იხ. სადაგავი, სადაგველი (ი.ა.).

ღაბღება - დანთება, ანთება (ი.ი.).

ღაბღა - დანაყვა, დამსხვრევა, შემუსვრა; «მოგლა» (ი.ა.).

ღაბღახახახა - გაღაგაკება, გაუბადრუკება, დაჩაგვრა, «დამდაბლება» (ი.ა.).

ღაბღახახახაული - ღაგაკი, გაჭირვებული, «მდაბალი». იხ. გღახაკება (ი.ა.).

ღაბღეჯა - «მოგლეჯა». იხ. გლეჯა (ი.ა.).

ღაბღება - მოძულება, ყვედრება (საყვე-

დურის თქმა). იხ. გმობა (ი.ა.).

ღაბღეზა - წაცება (ი.ი.).

ღაბღეზილი - გლესილი, დაწებებული. იხ. გობა (ი.ა.).

ღაბღიღება - ჩრდილის მოფენა, გაგრილება (ი.ა.).

ღაბღიღული - «დამდილული», ჭიანჭამი. იხ. [გრკილი] (ი.ა.).

ღაბღანება - დაყოვნება (ი.ა.).

ღაბღაღული - გვაღვისაგან წამხდარი (ი.ი.).

ღაბღება - იხ. [გუბება] (ი.ა.).

ღაბღება - დაცემა, დარცემა, დანარცეება. იხ. გუემა (ი.ა.).

ღაბღება - შენახვა. იხ. გულება (ი.ა.).

ღაბღებარა - «განგუმერა», «წერგა», «დაწერგა», დაჩხელეგა, დაკოდვა. იხ. გუმერა (ი.ა.).

ღაბღარება - «დამალვა», «მშერა», საფარს ცხოვრება (ი.ა.).

ღაბღარ(ან)ებული - «მზირი», ჩასაფრებული (ი.ა.).

[**ღაბღარებული**] - იხ. დადარნება (ი.ა.).

ღაბღარებული - ჩასაფრებული (ი.ა.).

ღაბღინება - «წარმოდგინება», «დაეანება», დაყენება, დაწესება, დანიშვნა (ი.ა.).

ღაბღინებული - «მედამდგომელი». იხ. ღგინება (ი.ა.).

ღაბღა - «დაღება», «წინა ყოფა», «დასხმა», «(ღ)ღგმა» (ი.ა.).

ღაბღული - «დადგომილი», დაღებული. იხ. ღგმა; შარავანდდაღმული (ი.ა.).

ღაბღება - «დგომა», დამტკიცება», «ფერკის დაპყრობა», «დამთომა», «დადგრომა», შედგომა, გაჩერება (ი.ა.). 1. ორნივე *ღაბღეს* ლოცვად, დაღვნენ, გაჩერდნენ; 2. ჰკურნებს თუალთა და-

დგომილთა: არჩენს დამდგარ, დაბრ-
მავებულ თვალებს (ი.ა.).

დადგომილ-ი – «დადგმული», გაცუდ-
ებული. იხ. დგომა; წინა-დადგომა (ი.ა.).
დადგრომა, დადგრომა – «ადგილ(ის)-
პყრობა», «ყოფა», «დაყოფა», «დაყოენე-
ბა», «ლოდნა», «დაეანება», «დასადგურე-
ბა», «დაჯდომა», «დადგომა»; «დაძინე-
ბა» (ი.ა.).

დადგრომილ-ი – დამდგარი, დამტკი-
ცებული. იხ. დგრომა (ი.ა.).

დადგობ – «დადგმა», «დართვა», «და-
ხურვა», «დაზავება» (ი.ა.). 1. დადება,
положить, класть; 2. (ბრალად) დადება,
დაბრალება, ბრალდებების წაყენება; 3.
(გონებასა, გულსა) გულში შენახვა, დამ-
ახსოვრება (ი.ა.).

დადგობა (გულსა) – «გულისხმის-ყოფა»,
«შვაა», განზრახვა (ი.ა.).

დადგობა საძიკრპეშლისა – «დაფუძნება»
(ი.ა.).

დადგობულ-ი – მოდებული, დასვენებუ-
ლი. იხ. დება; დანადები, დასადებელი,
თავდადებული, სახედ-დადება, წინა-
დადება, კელის-დადება (ი.ა.).

დადგობი – დამდგვი, დასაწყისი (ი.ა.).

დადგინი – სამეგრელოს მეთაურის
თანამდებობა (ქც.).

დადგინება – დადენა. იხ. დინება (ი.ა.).

დადგობა – «განკაფა», «შეძრწუნება»,
დალენა, დაცვეთა (ი.ა.).

დადგობილ-ი – გადნობილი. იხ. [დნო-
ბა] (ი.ა.).

დადგობა – იხ. დადგრომა (ი.ა.).

დადგობა – მოხრა, დახრა. იხ. დრეკა (ი.ა.).

დადგობა – «დაცხრომა», «დასუენება»,
«დაცადება», დუმილი, გაჩუმება (ი.ა.).

დადგობულ-ი – «უტყუ», გაჩუმებული.
იხ. დუმება (ი.ა.).

დადგობინება – დაუშნობა (ი.ა.).

დადგობა – „შეებროლა“ (ქც.).

დადგობა – გაეკება, მოსწორება. იხ.
ვაკება (ი.ა.).

დადგინება – «დადგინება», «ყოფა», «დაყ-
ოფა», «დადგრომა», დადგომა, დასახ-
ლება, დაძინაება (ი.ა.).

დადგინებულ-ი – «დაბანაკებული». იხ.
ვანება (ი.ა.).

დადგინება – „ხმები გაერცელდა“ (ქც.).

დადგინება – დაეარდნა, «შეერდომა»,
«დაკლება», «დამდალება», «განრომა»;
«დება» (ი.ა.).

დადგინება – გკიენეულება, შეწუხება,
«განსურება». იხ. ვარება (ი.ა.).

დადგინება – იხ. ვარცხნა (ი.ა.).

დადგინება – «ვედრად ქონება», მი-
ბარება, დაბარება. იხ. ვედრება (ი.ა.).

დადგინებულ-ი – „დაეალებული“ (ქც.).

დადგინი – დავითის საგალობელი, ფსა-
ლმუნი, დავითნი (ი.ა.).

დადგინიანი – დავითის კუთვნილი (სხ.).

დადგინება – მივიწყება, «დაფარვა»
(ი.ა.).

დადგინებალ-ი – დასაევიწყებელი. იხ.
[ვიწყება] (ი.ა.).

დადგობა – იხ. დადგობა (ი.ა.).

დადგობილ-ი – «მორეწე უპოეარი»,
«ჭირული», «გლახაკი», დაგაკი, დაჩაგ-
რული, დაეარდნილი, უძლური, სნეული.
იხ. ერდომა (ი.ა.).

დადგობილ-ი – «გლახაკ ყოფა»,
გალარიბება (ი.ა.).

დადგობი, დადგობი – დერეფი, მუსლიმი
გლახაკი (ქც.).

დასსუბა – ჩაქრობა. იხ. ესება (ი.ა.).
 დასსუბულ-ი – ჩამქრალი (ი.ი.).
 დაზაზაბა – «დაღება». იხ. ზაეება. «სწა-
 ელა»; მშვიდობის ჩამოგდება, შერიგე-
 ბა (ი.ა.).
 დაზაზაბულ-ი – მორიგებული. იხ. ზაეება
 (ი.ა.).
 დაზამთრება – ზამთრის გაგარება,
 საზამთროდ დარჩენა; გადაგ. ცუდ, მძ-
 იმე მდგომარეობაში ჩაყარდნა; გადა-
 ვარდნა (ი.ი.).
 დაზარება – იხ. ზარება (ი.ა.).
 დაზახება – ყვირილი. იხ. ზახება (ი.ა.).
 დაჯელა – დასრესა. იხ. ზელა (ი.ა.).
 დაჯერება – დაგკებნა. იხ. ზერება (ი.ა.).
 [დაშიშება] – იხ. შიშება (ი.ა.).
 დაშორება – შეწირვა. იხ. შორება (ი.ა.).
 დაშრება – იხ. შრება (ი.ა.).
 დაშულება – დახსნა (ი.ა.).
 დაშულულ-ი – დანგრეული. იხ. გულე-
 ვა (ი.ა.).
 დაშულა – დანგრევა (სხ.).
 დაშრება, დაქრება – დაღება. დახეავე-
 ბა, დამაგება (ი.ა.).
 დაშრულ-ი, დაქრულ-ი – დახეავე-
 ბული. იხ. მუნება (ი.ა.).
 დაშრება – «მღვევა». იხ. მღვევა (ი.ა.).
 დათმება – «თესვა». იხ. თესვა (ი.ა.).
 დათქმულ-ი – მთელმარე (მ.ს.).
 დათმება – «დამთობა», «მთომება», აგ-
 ანა, გვირთება, დაცდა. გაძლება, მხნეო-
 ბა. იხ. თმება (ი.ა.).
 დათმობა – მთომება, აგანა, გაძლება,
 დაცდა; წინააღმდეგობა. იხ. თმობა (ი.ა.).
 დათრება – დათრება. იხ. თრება (ი.ა.).
 დათრება – «დაგკებნა», «ბოროტის-
 დაღება», გათელვა, გაქელვა. იხ. თრ-

გუნება (ი.ა.).

დათრება – იხ. თრება (ი.ა.).

დათრება – დათრება, ბევრისმეს-
 მა. იხ. თრება (ი.ა.). დათრება იგი-
 ნი სიძოხითა სახლისა შენისადადა-
 თრებიან, გადაგ. აივსებიან (ი.ი.).

დათრ – დათრ. ბოძის თავი (საბა) (ი.ა.).

დათრება – ჩათელა, მითელა. იხ.
 თუალა (ი.ა.).

დათრება, დათრება – შთანთქმა, ჩაყ-
 ლაპება, დამხობა, დახრება. იხ. თქმა/
 ნთქმა (ი.ა.).

[დათრება] – იხ. თქმა (ი.ა.).

დათრება – «დაგვეება», დაგება, და-
 ყრა; «დასსმა», «მოთხევა», «განთხევა»,
 «გა(ნ)ცუეთა». «მოღურა», «დასსმა», და-
 ღურა. იხ. თხება (ი.ა.). 1. დაღურა, დაქუ-
 ვა; 2. დაყრა, დაბნევა, გაყანება (ი.ი.).
 სრესა, კლემბა (სხ.).

დათრება – მოშვებული, ჩამოყრილი.
 იხ. თხება (ი.ა.).

დათრება – დაწნა. ქსოვა. იხ. თხება (ი.ა.).

დათრება – მოთხრა, გათხრა, გამოთხრა.
 იხ. თხრა (ი.ა.).

დათრება – „დაიყრა“ (ქ.ც.).

დათრება – დახაზება (მ.ს.).

დათრება – კანად ქცეული, გამა-
 გრებული (ი.ი.). გასქელებული (მ.ს.).

დათრება – «დამკვრება». იხ. [კარ-
 ეება] (ი.ა.).

დათრება – დაჭრა. იხ. კაჟა (ი.ა.).

დათრება – დაკერილი. იხ. კერება (-
 ული) (ი.ა.).

დათრება – კიბის საფეხური. იხ. კიბე
 (ი.ა.).

დათრება – ჩამოკიდება (ი.ა.).

დათრება – «ძნელოვანი». იხ. კი-

ღება (ი.ა.).
დაპირთმება – დამონება. იხ. კირთება (ი.ა.).
დაპირმენა – სურვილი (მ.ს.).
დაკლმება – «მოკლება», «დავრომა», «განსხუკმავება», «მოხუჭა», ჩამორჩენა. ნაკლულევანება (ი.ა.).
დაკლმეპულ-ი – მოკლებული, დაჩაგრული, ჩამორჩენილი. იხ. კლება (ი.ა.). ოთახებს შორის საგანგებოდ დატოვებული არე ვასაეღელად, ღერეფანივით (სხ.).
დაკლმება – დახურვა, დახშვა. იხ. კლეგა (ი.ა.).
დაკლმვა – დაკვლა, მოკვლა, შეწირვა. იხ. კლეა (ი.ა.).
დაკლმულ-ი – დამცრობილი. იხ. კლება; შდრ. დაკლებული (დაკლება) (ი.ა.).
დაკნინმება – «დამცირება». იხ. კნინება (ი.ა.).
დაკრვა – დახეჩა, დაჭრა. იხ. კოდა (ი.ა.).
დაკონწილ-ი – შეკრული (მ.ს.).
დაკორღმეპულ-ი – აბალახებული ადგილი (სხ.).
დაკორტნა – შეწუხება, «დაქენჯნა». იხ. კორტნა (ი.ა.).
დაკორტნილ-ი – ფრთა-გაცლილი, გაყვლეფილი. იხ. კორტნა (ი.ა.).
დაკრმება – «შეკრება», «დაქოლვა», შეგროვება, თავის მოყრა, მოქცევა, დაცემა, დაყრა (ი.ა.). 1. (ბრალისა) ბრალის დადება, დაბრალება, ბრალდებების წაყენება; 2. (ქვისა) ქვების დაყრა (ცემა, დარტყმა), ჩაქოლვა (ი.ა.).
დაკრმება ნაქრმისა – «მონაყოფება» (ი.ა.).
დაკრმეპულ-ი – ნაგერალი. იხ. კრება; ქვადაკრებული (ი.ა.).

დაკრმვა – «შეკრვა», აკერა, ალაგმვა, დამავრება (ი.ა.). (პირისა) პირის დახურვა, გაჩუმება (ი.ა.).
დაკრმულ-ი – «შეკრული», დაღებული. იხ. კრვა; პირს-დაკრვა (ი.ა.).
დაკრტნა – ფრთების დაგლეჯა. იხ. კრტნა; შდრ. დაკორტნა (ი.ა.).
დაკრტმება – გაფრთხილება, დაცემა, შენახვა, დაფლვა, დაფარვა, დახშვა, დაღება (ი.ა.).
დაკრტმულ-ი – «დაკშული», «დაბეჭდილი», გახეული, დაკული (ი.ა.).
დაკრტმულად – შეკრული სახით. იხ. კრტალვა (ი.ა.).
დაკრმმება – «განკრვება», «კრვება», «შეცუხება», «დასულება», «განკრთომა», «თუალ-ხუმა», გაოცება, გონის დაკარგვა, გაშტერება, გასულებება, შეშინება. «განზრახვა», გონებაში ჩაევარდნა; გაოცება; გაკვირვება (ი.ა.).
დაკრმმეპულ-ი – გაკვირვებული, გაოცებული; «დასულებული». იხ. კრვება; შდრ. დასაკრვებელი (ი.ა.).
დაკრმთა – დაჭრა. იხ. კუეთა (ი.ა.).
დაკრმთება – დანარცხება, დახეთქება, დამდაბლება. იხ. კუეთება (ი.ა.).
დაკრმთილ-ი – დაყოფილი, დანაწილებული (სხ.).
დაკრმვა – მოკრეჭა. იხ. კუეცა (ი.ა.).
დაკრმწება – კერპთმსახურება (სხ.).
დაკრმწება – კმევა. იხ. კუმევა (ი.ა.).
დალადა-ი – ნაწნაი (მ.ს.).
დალადაკრმვა – მიმართვა. იხ. ლაშქრვა (ი.ა.).
დალბილმება – დარბილება (ი.ა.).
დალბობა – დადნობა; დასეელება, დაწმევა. იხ. ლბობა (ი.ა.).

ლი, ქანცაწყუეგილი (ი.ი).
ღამბერაძე – დაღლილობა (ი.ი).
ღამბერაძე-ი – უქმად გამხდომი. იხ. დასულება (ი.ა.).
ღამბერაძე-ი – დამაბრკოლებელი, ხელის შემშლელი. იხ. დახრწევა, ხრწევა (ი.ა.).
ღამბერაძე-ი – შემოქმედი. იხ. დაბადება (ი.ა.). შემქმნელი, გამჩენი (ი.ი).
ღამბალი – დაღობილი. იხ. ღობა (ი.ა.).
ღამბანაკბე-ი – დაბანაკებული. იხ. დაბანაკება (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – დამელეჯი, დამხევი (სხ).
ღამბარაძე – შერიგება (სხ).
ღამბარაძე – «დაერდომა», «მშუდება», «ჭირვება», «ძლეულ ყოფა», «მცირება», «დაგლახაკება», მღაბლად ქცევა, შევიწროება, შეჭირვება, დამორჩილება; დამწუხრება, შერცხენა (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – «მღაბალი», ჩავრული, გაჭირვებული. იხ. მღაბალი (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – იხ. დადგომა (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – იხ. წინა-დამდგრომელი (ი.ა.).
ღამბარაძე – დაბერება. იხ. [მდედება] (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – «განკაფული», დაღნობილი, დაღეული. იხ. დაღნობა (ი.ა.).
ღამბარაძე – დანელება, დაწყნარება (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – მომხრელი. იხ. დრეკა (ი.ა.).
ღამბარაძე – იხ. მეგობრება (ი.ა.).
ღამბარაძე – «შინება»; «მომედგრება» (ი.ა.). საქციელის წახდენა-გაუფუჭება (სხ).
ღამბარაძე-ი – მშინიშარა. იხ. [მედგრება/მედგრობა (ი.ა.).

ღამბარაძე, **ღამბარაძე** – შემაგება; მორჩომა, გადამეტება (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – ზედმეტი; «უმეტე». იხ. მეტი (ი.ა.).
ღამბარაძე – «მზა ყოფა», «მომზადება», გაწყობა (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – შეკამბული. იხ. მზადება (ი.ა.).
ღამბარაძე – დამოყურება. იხ. მზახება (ი.ა.).
ღამბარაძე – დაყურება, თვალთვალი; «მხერა». იხ. მხერა (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – ძირს დამწევი. იხ. დაზიდვა (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – დამტკებნელი, გამთელავი. იხ. დათრგუნვა (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – დამთვრალი. იხ. დათრობა (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – შთამნთქმელი. იხ. დათქმა (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – დამღვრელი. იხ. დათხევა (ი.ა.).
ღამბარაძე – «მიმთხევა»; შეხვედრა. იხ. მთხევა (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – შემთხვევითი პირი, მოვლენა, случаиный (სხ).
ღამბარაძე – დაქირავება. იხ. მიზდება (ი.ა.).
ღამბარაძე – «ვაფთ ხდა» (ი.ა.).
ღამბარაძე – ერთიცა კაცი არა დაბეკლე ექმნა: „არ დააკლდა“ (ქც.).
ღამბარაძე-ი – დამყრელი. იხ. დაკრება (ი.ა.).
ღამბარაძე – «დაბუდება», «დაკარება», «სხდომა», «დაჯდომა», «შეყოფა», «დაშენება», «ჯდომა», დასახლება, დაპაგრონება; «მოკარება», «მსხეობა» (ი.ა.).
ღამბარაძე-ი – «მყოფი», «მსხემი»,

დასახლებული, მოსახლე; «მკვდრი», «მჯდომარე», «მსხლომარე» (ი.ა.).
დამკვრელობა – «მოკარე». იხ. მკვდრება/მკვდრობა (ი.ა.).
დამმარხველი – შემნახველი. იხ. დამარხვა (ი.ა.).
დამმარხველობა – ჩვენება, სწაულება, დარიგება (სხ.).
დამრგობა – დაღება, დაკიდება. იხ. ბმა (ი.ა.).
დამრგობა – იხ. მოგუნა (ი.ა.).
დამრგობა – ჩამოდენა, გადმოდენა; «გამოდენა». იხ. დენა (ი.ა.).
დამრგობა – გამოდინება; «გარდამოსხევა». იხ. დინება (ი.ა.).
დამრგობა – «გარდაეარღნა», მოვარღნა (ი.ა.).
დამრგობა – «დაყრილი». იხ. დაყრილი (ი.ა.).
დამრგობა – ჩუქება (გ.ს.).
დამრგობა – «მოკიდება», ჩამოკიდება, აკიდება. იხ. კიდება (ი.ა.).
დამრგობა – იხ. კლება (ი.ა.).
დამრგობა – მოჭრა. იხ. კუეთა (ი.ა.).
დამრგობა – ჩამომშვებელი. იხ. დამომშვება (ი.ა.).
დამრგობა – «მთამომავალი». იხ. დამოსლეა (ი.ა.).
დამრგობა – ძირს, ქვემოთ. იხ. მართ (ი.ა.).
დამრგობა – ჩამომარცვლა (ი.ი.).
დამრგობა – «გარდამომავალი», ჩამომდინარე. იხ. დამოდენა (ი.ა.).
დამრგობა – მსახურად გახდომა/ დაღვინება, დამორჩილება, შრომა (ი.ა.).
დამრგობა – მსახურებაში მყოფი, არათავისუფალი; «მრწემი», «მსხემი», «მწირი». იხ. მონება (ი.ა.).

დამრგობა – ჩამოხევა. იხ. კება (ი.ა.).
დამრგობა – «რჩოლა», «დაოდება», «დაყენება», გავონება, დამონება, დაქვემდებარება (ი.ა.).
დამრგობა – «მორჩილი», დამოკიდებული. იხ. მორჩილება/მორჩილობა (ი.ა.).
დამრგობა – ჩამოსვლა. იხ. სლეა (ი.ა.).
დამრგობა – ჩამომშვება. იხ. გყება (ი.ა.).
დამრგობა – მობრუნება; «მიქცევა». იხ. ქცევა (ი.ა.).
დამრგობა – ჩამოდება, გამოდება. იხ. დება (ი.ა.). მოცილება (გ.ს.).
დამრგობა – დაშვება; ჩამოყოფა (გ.ს.).
დამრგობა – დამეგობრება. იხ. მოყურობა (ი.ა.).
დამრგობა – «გარდამოცუნება», ჩამოცუნა, ჩამოყრა. იხ. ცუნება (ი.ა.).
დამრგობა – მოწაფედ გახდომა (ი.ა.).
დამრგობა – მოწაფე. იხ. მოწაფე (ი.ა.).
დამრგობა – ჩამოწვეთა. იხ. წვეთა (ი.ა.).
დამრგობა – გამოწვევა. იხ. წვეთა (ი.ა.).
დამრგობა – ჩამოსვლა (ი.ი.).
დამრგობა – დაღობილი. იხ. მპალი (ი.ა.).
დამრგობა – აღრევა, აღმფოთება (სხ.).
დამრგობა – მრეველად გახდა (გ.ს.).
დამრგობა – დამანჭვა; დაბლევა (გ.ს.).
დამრგობა – დამსჯელი (გ.ს.).
დამრგობა – დამცრობა, დამცირება. იხ. მრწემი (ი.ა.).
დამრგობა – იხ. დამსჭვალა (ი.ა.).
დასახელებების – ἑσχηματισμός,

მენილბულად, თავის მოჩვენებით (სხ).
ღამსახურება – მსახურად გახდომა.
 იხ. მსახურება (ი.ა.).
ღამსკუალვა, ღამფკუალვა, ღამრკუალ-
მა – დაღურსმვა, დარჭობა, «შემშკუალ-
ვა», «დაგდება», «განვლება» (ი.ა.).
ღამსკუალულ-ი, ღამრკუალულ-ი – და-
 რჭობილი, მიკრული. იხ. მსჭუალვა/მშ-
 კუალვა (ი.ა.).
ღამსხმელ-ი – დამრგველი. იხ. დასხმა
 (ი.ა.).
ღამსჯელ-ი, ღამმჯელ-ი – გამსამარ-
 თლებელი, გამკითხველი; დამსჯელი.
 იხ. დასჯა/დამჯა (ი.ა.).
[ღამგატანებელ-ი] – იხ. დატაცება (ი.ა.).
ღამგებნელ-ი – მიმღებელი. იხ. დაგ-
 ეე(ნა) (ი.ა.).
[ღამგებნა] – დამტკიცება. იხ. [მტკეცა]
 (ი.ა.).
ღამგებინება – გამწარება. იხ. მტკივა-
 ნი (ი.ა.).
ღამგებინება – «დადგომა», «განკრძ-
 ალვა», დამაგრება, დამყარება, გამაგრე-
 ბა, ცილობა (ი.ა.).
ღამგებინებით – «სრულიად» (ი.ა.).
ღამგებინებულ-ი, ღამგებინილ-ი – «დაფ-
 უძნებულ», მყარი (ი.ა.).
ღამგებინებულად – უშიშრად, მოსვე-
 ნებით. იხ. მტკიცება (ი.ა.).
ღამგებნარება – დაკვეთა, შედედება. იხ.
 მტკნარება (ი.ა.).
[ღამგებურება] – მტვერიანობა. იხ. მტუ-
 ერი (ი.ა.).
ღამგუსრვა – «განგება», «შემგუსრვა»,
 დამსხვრევა, დაწველილება, დაფშენა
 (ი.ა.).
ღამგუსრვილ-ი – ნამგვრევი, ნატეხი,

დამსხვრეული. იხ. მუსრვა (ი.ა.).
ღამგუსრვილება – გეხილობა, დამსხე-
 რეულობა. იხ. მუსრვილი (მუსრვა) (ი.ა.).
ღამგუბაძება – შედგომა. იხ. მუშაკება (ი.ა.).
ღამგურამელ-ი – საფარეული. იხ. და-
 ფარვა (ი.ა.).
ღამგულველ-ი – დამმარხველი. იხ. და-
 ფლვა (ი.ა.).
ღამგოლველ-ი – ჩამქოლველი. იხ. და-
 ქოლვა (ი.ა.).
ღამგღერება – ცილობა, შეუქოერობა,
 წინააღმდეგობობა. იხ. მღერა (ი.ა.).
ღამგღიერებაულ-ი – დაწყლულებული,
 დამუნიანებული. იხ. მღიერი (ი.ა.).
[ღამგღილვა] **ღამგღილული** – «დაგრკი-
 ლული», ჭიანჭავი. იხ. მღილი (ი.ა.).
ღამგღულალ-ი – დამპალი, ძრწა (სხ).
ღამგზარება – «დაფუნება», დამტკიცე-
 ბა; დასახლება (ი.ა.).
ღამგზარებაულ-ი – დამტკიცებული. იხ.
 მყარი (ი.ა.).
ღამგზნა – იხ. მყნა (ი.ა.).
ღამგზუნველ-ი – მპარსავი. ნ. ყუნული
 (სხ).
ღამგზივარი – დამხრჩეალი, გაგუდული,
 მომკედარი. იხ. დამთობა (ი.ა.).
ღამგზრებაულ-ი – დამესები. იხ. დამრეგა
 (ი.ა.).
ღამგზრებალ-ი – დამწვარი, დაწვერტილი;
 მოწყლული. იხ. დამრშობა (ი.ა.).
ღამგმუღება – «დაცხრომა», «დაყუდე-
 ბა», «განსუენება», დაწყნარება. იხ. მმუ-
 ღი (ი.ა.).
ღამგმუღება – იხ. დამსკუალვა (ი.ა.).
 დაღურსმვა, ლურსმნით მიჭედება (ი.ა.).
ღამგმჯელ-ი – იხ. დამსჯელი (ი.ა.).
ღამგმინებაულ-ი – «შემკოდებელი». იხ.

[ცილება] (ი.ა.).
ღამისირება – «დაკნინება», «დამდაბ-
 ლება», დამცრობა, დაპაგარავება; «ნა-
 კლულეანადი». იხ. მცირება (ი.ა.).
ღამსნება, **ღამსნობა** – აღთქმა, და-
 ბარება; ბრძანება (ი.ა.).
ღამსნილ-ი – «მჯუელი», აღთქმა. იხ.
 მცნება (ი.ა.).
ღამსხრალ-ი – ნ. დაცხრომა (ი.ი.).
ღამსხუალება – დაგვიანება, ჩამორჩენა.
 იხ. მცხუელი (ი.ა.).
ღამძიმება – «დაქენჯნა», მძიმის დაღე-
 ბა/აკიდება, გაძნელება, დაჭირება, და-
 ცობა (ი.ა.). წყენა, წყენინება; მძიმე
 მდგომარეობაში ჩაყენება (ი.ი.).
ღამძიმებაშ-ი – დაგვირთული, გაძნე-
 ლებული. იხ. მძიმება; შდრ. დაუძმი-
 მებელად (ი.ა.).
ღამწარება – გამწარება. იხ. მწარე (ი.ა.).
ღამწერაშ-ი – მწერალი. იხ. დაწერა
 (ი.ა.).
ღამწიფებაშ-ი – შემოსული, მოწეული.
 იხ. მწიფე (ი.ა.).
ღამწიკება – იხ. მწი(ნ)კული (ი.ა.). დას-
 ერა (ზ.ს.).
ღამწნება – დამწნილება (ზ.ს.).
ღამწსანება – იხ. მწსანე (ი.ა.).
ღამწსარი – დამწვარი, მოკიდებული;
 «აღვყინებული». იხ. დაწვეა (ი.ა.).
ღამწსველ-ი – შემწველი. იხ. დაწვეა
 (ი.ა.).
ღამწულილება – იხ. დაწულილება (ი.ა.).
ღამწურობა – დამწვრობა. იხ. მწურო-
 ბა (ი.ა.).
ღამწსხველ-ი – დამხუჭველი. იხ. დაწ-
 ხება/დაწხება (ი.ა.).
ღამწსხრება – «შემწუხრება», შესაღ-

ამოვება; დაბრძანება. იხ. მწუხრი (ი.ა.).
ღამწყა – წერთნა, გახელნა. იხ. [მწყა]
 (ი.ა.).
ღამწყებაშ-ი – დამწყები. «წინამძღ-
 უარი». იხ. დაწყება (ი.ა.).
ღამწყებაშობა – «წყება», დაწყება. იხ.
 დამწყებელი (ი.ა.).
ღამწყება-ი – მებრძოლი (სხ.).
ღამწყა – «დაძოვება», მწყსობა, ძოვნა,
 «მწყსა», დამორჩილება, ცოსნა. იხ. მწყსა
 (ი.ა.). 1. მომწყემსვა; გადაც. გრუნვა, მოე-
 ლა, პაგრონობა, მართვა; დამოდღერა; 2.
 გაწვრთნა, მოთვინიერება (ი.ა.).
ღამჭაღება – «მჭეულითა მოღება». იხ.
 მჭელი (ი.ა.).
ღამჭირება – დაჭერა, დაცეა, დაკაება.
 იხ. მჭირვა (ი.ა.). „გაჭირებაში ჩავღე-
 ბა“ (ქყ.).
ღამჭირნაშობა – „საჭიროების შემთხ-
 ვევა“ (ქყ.).
ღამჭკლობა – მიკერა, მიწებება. იხ.
 მჭკლობა (ი.ა.).
ღამჭკლება – გაწერილება, დამჭლევე-
 ბა. იხ. მჭლე (ი.ა.).
ღამჭნარ-ი – გამხმარი, დამჭკნარი. იხ.
 დაჭნობა (ი.ა.).
ღამჭრალ-ი – «მომსრეელი» (ი.ა.).
ღამხე – დაბლა (სხ.).
ღამხელ – მიწაზე, მიწის პირს, ძირს, პირ-
 დალმა (ი.ა.).
ღამხელპარ-ი – «ეპიგირიგისი», გელამ-
 დგომელი. იხ. დახელვა (ი.ა.).
ღამხელრებაშ-ი – ცხენოსანი. იხ. მქე-
 დარი (ი.ა.).
ღამიკებაშ-ი – ნაცრისფერი (ზ.ს.).
ღამკობა, **ღამკება** – «დაქცევა», დამხ-
 თობა, «დაცემა», დანგრევა, წაქცევა (ი.ა.).

დამკობალი, დამკობა - დაქცეული, დარღვეული, დახსნილი. იხ. მკობა (ი.ა.).
 დამკობა - დაქცევა. იხ. მკობა (ი.ა.).
 დამკობა - დამშლელი. იხ. დაქსნა (ი.ა.).
 დამკობა, დამკობა - იხ. დამკობა (ი.ა.).
 დამკობა - დამხობა. იხ. [მკემა] (ი.ა.).
 დამკობა - „განმსჯელი“ (ქ.ც.).
 დანა - იხ. დანაკი (ი.ა.).
 დანაბა - შეკრთომა (ი.ა.). გაგრუნება (სხ.).
 დანაბა - შემკრთალი, შემინებელი. იხ. [ნაბა] (ი.ა.). განაბული, გაგრუნული, შიშით გაგრუნული, სუნთქვა-შეკრული და ხმაგაკმენდილი, შემინებელი (ი.ა.).
 დანაბა - «დასადებელი». იხ. დადება (ი.ა.). ეალი; გირაო (მ.ს.).
 დანაბა - კალაგომის ხელსაწყო (მ.ს.).
 დანაბა - დანა (ი.ა.).
 დანაბა, დანა - დანა, მახვილი (ი.ა.).
 დანაბა-კუბი, დანაბა-კუბი - «ფინიკი». იხ. კული (ი.ა.). ფინიკი, ერთგვარი ხურმა (ინდიხურმა); პალმა (ი.ა.).
 დანაბა-კუბი - ფინიკნარი. იხ. კულოვანი (ი.ა.).
 დანაბა-კუბი - ნაკვერცხალ ქუელი. იხ. ნაკვერცხალი (ი.ა.).
 დანაბა-კუბი - «სამკვდრებელი», მამული. იხ. დაპყრობა (ი.ა.).
 დანაბა - ჩაძირული, წყალწაღებული (სხ.).
 დანაბა - ცემა, დაჩეჩება. იხ. ნაყება (ი.ა.).
 დანაბა-კუბი - „დარჩენილი“ (ქ.ც.).
 დანაბა-კუბი - წილოვანი. შდრ. დაშგნობა (ი.ა.).
 დანაბა-კუბი - «მთხრებელი», თხრილი,

ნაპრალი. იხ. დახეთქა (ი.ა.). ნაპრალი, უფსკრული, პრონაქს (ი.ა.).
 დანაბა - სპილენძის წერილი ფული, დაახლოებით 1/2 კაპ. (ძველი ანგარიშით) (ი.ა.).
 დანაბა - წახდენა, გაფუჭება. იხ. ნერვა (ი.ა.).
 დანაბა - ლაგამი, აღვირი (ი.ა.).
 დანაბა-კუბი - სიყვითლის სენი, Icteria, morbus (ი.ა.).
 დანაბა - განელება, გაგრილება. იხ. ნელება (ი.ა.). განელება, შენელება, შემსუბუქება, შერბილება; გაგრილება, დაშრება (ი.ა.).
 დანაბა - «სხმა», «დასხმა», «დაშენება», ღარგვა (ი.ა.).
 დანაბა-კუბი - ღარგული, ნერგი. იხ. ნერგვა; შდრ. დასანერგავი (ი.ა.).
 დანაბა-კუბი - ფურთხება. იხ. ნერწყუ (ი.ა.).
 დანაბა - «დაბერება». იხ. ნესტუვა (ი.ა.).
 დანაბა-კუბი - დაგოვებული, ნარჩენი; კედლებშორისი არე, საგანგებოდ დაგოვებული ადგილი გასაყვლად, ἀπόλοιπον (სხ.).
 დანაბა-კუბი - დაფშენა. იხ. ნეყუვა (ი.ა.).
 დანაბა - ჩანთქმა. იხ. ნთქმა (ი.ა.).
 დანაბა, დანაბა - ჩაყლაპვა; ჩაძირვა, დახრჩობა; გადაგ. დაკარგვა, დაღუპვა (ი.ა.).
 დანაბა - შეგყობა, შეცნობა. იხ. ნიშანი (ი.ა.).
 დანაბა - ბერვა. იხ. ნქრევა (ი.ა.).
 დანაბა - ობლად დარჩენა. იხ. ობოლი (ი.ა.).
 დანაბა - «დამორჩილება». იხ. ოდება (ი.ა.).

დარბაზი – „მოხრება“, „აკლება“ (ქც).
დაპარება – გაქურდება, მოპარება. იხ. პარება (ი.ა.).
დაპატიმრება – დასჯა; განჩინება. იხ. პატიყი (ი.ა.).
დაპატრონობა – დახეული. იხ. პატრონა (ი.ა.).
დაპაპება, **დაპაპება** – დახევა, დაპობა; ცემა (ი.ა.).
დაპაპება – დახეული, გაპობილი. იხ. პება; შდრ. კუართ-დაპებული (ი.ა.).
დაპაოხება – განოყიერება; გასუქება. იხ. პოხა (ი.ა.).
დაპარკოვება – იხ. დაბრკოლება (ი.ა.).
დაპარობა – «მოღება», «მიღება», «მოპყრობა», აღება, დაჭერა, «მოგება», და მოორიღება, დაკაყება, «გამოღება» (ი.ა.).
დაპარობა შპარობა – გაჩერება, შედგომა. იხ. პყრობა; შდრ. დასაპყრობელი; წინა-დაპყრობა (ი.ა.).
დაქალიშვიდი – იხ. ქალითვა (ი.ა.).
დაქალაქება – იხ. ქალაქება (ი.ა.).
დარბ – (სკ.) ხანა, ეპოქა; საუკუნე (ი.ი.).
დარბა – „საფარი ფიცარი“ (საბა) (ქც).
დარბანი – იხ. დადარნება, დადარ(ა)ნებულის, [დადარნებულება] (-ული), სადარანო (ი.ა.). „კლდეში ანუ მიწის ქვეშ შესასვლელი“ (საბა) (ქც).
დარბაპანნი – იხ. დრაპკანი (ი.ა.).
დარბაჩა – გრადუსი (ზ.ს.).
დარბაზი – სახლი (ი.ა.). სასახლე, სამეფო სასახლე, სამეფო კარი, სახელმწიფოს უმაღლეს დაწესებულებათა ერთობლიობა (ქც).
დარბაზის-მარანი – დარბაზის ერი. ნ. სუნკლიგიკოსი (ქც).
დარბაზობა – „სხვის სახლად მისვლა“ (საბა) (ქც).

დარბაზისმანი, **დარბაზისმანი** – სამეფო სასახლის კარისკაცი (ქც).
დარბა – დანერგვა. იხ. რგვა (ი.ა.).
დარბ – მდარე, მცირე. იხ. სიდარე, ულარესი (ი.ა.).
დარბა – დაკაკუნება. იხ. რეკა (ი.ა.).
დარბაზნი (რ ჟამღეს) – ქონგურიანი მღვდელ, სიმაგრე (სხ).
დარბა – გამლა, გაუენა, დაუენა, დაგება. იხ. [რეცა] (ი.ა.). დაუენა, დაგება, გამლა (ლოგინისა), გადაგ, დანარცხება (ძირს) დაცემა, დამარცხება, განგებრება (ი.ი.).
დარბაზნი – დაგებული, გაშლილი, დაუენილი (ი.ი.).
დარბა – «დაღება», დამაგება, დაკრება, შერევა. იხ. რთვა (ი.ა.).
დარბ(უ)ება – დახურვა. იხ. რი(უ)ება (ი.ა.).
დარბისმა – ვართისმა. იხ. რთისმა (ი.ა.).
დარბი-ალანი – დარიალი (*სიგეკასიგეკით*: ალანთა კარი; *ალანები* – ოსები) (ი.ი.).
დარბი – მორიდება; დამოგვა; «მოდრეკა». იხ. რიდება (ი.ა.). მორიდება, დამოგვა, ხელის არ-ხლება (ი.ი.).
დარბიანი – «კინამო» (ი.ა.).
დარბაზნი – «დაგუსილი». იხ. რუჯვა (ი.ა.).
დარბა – «დაცემა». იხ. რქენა (ი.ა.).
დარბა – „მღვდელაღება“ (საბა) (ქც).
დარბა – დახურვა. შეკერა. იხ. რქემა (ი.ა.).
დარბა – «დაქსნა», «დაქცევა», «განკება», «მოოკრება», დაშლა, დამხოზა (ი.ა.).
დარბა – ახორებული, დამხოზილი, დაქცეული. იხ. რღევა; შდრ. და-

სარღუეველი, ზღუდღარღუეული (ი.ა.).
დასაბუთებლობა – დახსნილობა. იხ. და-
 რღუეული (ი.ა.).
დასაბუთება, **დასაბუთება** – იხ. დასაბუთება (ი.ა.).
დასაბუთება – გარჩევა, გამორჩევა. იხ.
 რჩევა (ი.ა.).
დასაბუთება – დასაბუთება (ე. ი. გასამარ-
 თლებული, ნასამართლეთი, მსჯავრდ-
 ებული); გადატ. წამხდარი, გაფუჭებუ-
 ლი, გავერანებული (ი.ი.). იხ. დასაბუ-
 თება (ი.ა.).
დასაბუთება – გამეორება (სხ.). შემ-
 ცირება (გ.ს.).
დასაბუთება – დატოვება. იხ. რჩევა; შდრ.
 დასაბუთებელი (ი.ა.).
დასაბუთება – შერცხვენა, «რცხვენა».
 იხ. რცხვენა (ი.ა.).
დასაბუთება – დაჯერება. იხ. რწმუნება
 (ი.ა.).
დასაბუთება – სანაღირთისა – ნადირთ
 დასაბუთება მახის დატება (ა.შ.).
დასაბუთება, **დასაბუთება** – «დაფარება»,
 დატება. იხ. რწყ(უ)ვა/რწყ(უ)მა (ი.ა.).
დასაბუთება – «დასისაგანი», «დღითიდღედი
 მსახურება», გუნდი, მხედარი, რამში.
 იხ. დასისაგანი (ი.ა.).
დასაბუთება – «დაბადება», «პირველნაყ-
 ოფი», «პირველი», დასაწყისი, თავი,
 პირველი. იხ. დასაბუთება (ი.ა.).
დასაბუთება – დასაბუთების დროინდ-
 ლი, თავდაპირველი (სხ.).
დასაბუთება – თავდაპირველი,
 პირველადი; დასაწყისში, თავიდანვე,
 იმთავითვე არსებული (ი.ი.).
დასაბუთება – დასანიშნავე; დამ-
 ამკიცებელი (გ.ს.).
დასაბუთება – შემაფერხებელი,

მახე. იხ. დასაბუთება (ი.ა.).
დასაბუთება – დასაბუთება. იხ. და-
 ბუთება (ი.ა.).
დასაბუთება – «მესახურველი», «სა-
 ხურველი», «საბურველი», ფარდა. იხ.
 დაბურვა (ი.ა.).
დასაბუთება – ქვეშსაგები. იხ. დატე-
 ბა (ი.ა.).
დასაბუთება – ყუთი. იხ. დატება (ი.ა.).
დასაბუთება – გასაჩერებელი, კავი.
 იხ. დატენება (ი.ა.).
დასაბუთება – შანდალი; ლანჩა. იხ.
 დატება (ი.ა.).
დასაბუთება – «დადგრომა», «ყოფა»,
 «ქცევა», დაბინაება. იხ. დატრომა
 (ი.ა.).
დასაბუთება – «ნიჭი», საჩუქარი, «დან-
 აღები». იხ. დატება (ი.ა.).
დასაბუთება – დასაბუთებითი. იხ. დასაბუ-
 თება. შდრ. დასაბუთებითი, მშის(ა)-დასაბუთებითი
 (ი.ა.).
დასაბუთება – დასაბუთებითი. იხ. დასა-
 ბუთებითი (ი.ა.).
დასაბუთება – შესაწყნარებელი,
 მოსათმენი. იხ. დატობა (ი.ა.).
დასაბუთება – დასაბუთებითი. იხ.
 დატოვება (ი.ა.).
დასაბუთება – «მესაყრებელი»; «შე-
 წყობა». იხ. დატობა (ი.ა.). შესაბუთებითი
 ადგილი, საწყობი (ი.ი.). საწყობი, სალ-
 არო (სხ.).
დასაბუთება – გასაოცარი, გასა-
 კვირალი. იხ. დატოვება (ი.ა.).
დასაბუთება – ნ. დამარხება (ი.ი.).
 საცავე (ი.ა.).
დასაბუთება – დასაბუთებად, შესა-
 ნახადად. იხ. დამარხება (ი.ა.).

დასამბკიძე - განსამბკიძეები. იხ. დამბკიძეა (ი.ა.).
დასანერბა - დასარბაი. იხ. დანერბა (ი.ა.).
დასაპრობელი - «საპრობელი», ქონება, საკუთრება, მამული. იხ. დაპრობა (ი.ა.).
დასარღუპველი - დასაქცევი. იხ. დარღუევა (ი.ა.).
დასარჩოველი - საზრდო, სარჩო. იხ. დარჩომა (ი.ა.).
დასასრული - «დასრულება», «უკუანამსკნელი», ბოლო, აღსასრული, კიდე, წვერი. იხ. დასრულება; შდრ. მოკლე-დასასრული (ი.ა.).
დასასტანველი - დასასტენი. იხ. დასტენვა (ი.ა.).
დასასხლოველი - სკამი. იხ. დასხლომა (ი.ა.). ἢ ἔξῃδα, κομηται, გარკვეული დანიშნულების საკრებულო ოთახი დასასხლოვებით (სხ.).
დასასხმელი - იხ. დასხმა; შდრ. მელ-დასასხმელი (ი.ა.).
დასასჯელი, **დასაშჯელი** - გასასამართლებელი (ი.ა.).
დასაბანველი - მოსაბაყელები. იხ. დაბაყება (ი.ა.).
დასაბმენელი - გასათელელი. იხ. დაბმენა (ი.ა.).
დასაშლამი - დასამარხავი. იხ. დაშლვა (ი.ა.).
დასაშრება - დამკვიდრება (მ.ს.).
დასაშროველი - დასაღუმებელი, ასაკრავი. იხ. დაყოფა (ი.ა.).
დასაშუღველი - სამარგომყოფო, სენაკი. იხ. დაყუდება (ი.ა.).
დასაშროველი - საღეაწი. იხ. დამუ-

რომა/დაშრომა (ი.ა.).
დასაშჯელი - განსაკითხელი. იხ. დასჯა (ი.ა.).
დასასავი, **დასასველი** - «მცნება», აღგენილება; შესანასავი. იხ. დაცეა (ი.ა.).
დასასმელი - დასამხობი. იხ. დაცემა (ი.ა.).
დასასმელი - იხ. დასაცევი (ი.ა.).
დასაძმრება - დასაღვერება, მოკალათება, ნაყოფიერი ადგილის ჰოენა (სხ.).
დასაძმველი - იხ. დაძველება (ი.ა.).
დასაწველი - დამწველი. იხ. დაწვევა; შდრ. მრგულია-დასაწვეელი, ყოფლა-დასაწველი (ი.ა.).
დასაბლველი - შეჭურვა, მხედრად დადგინება, დაბაგრონება. იხ. სახლე-ულება (ი.ა.). ერთად ცხოვრება, ერთად ყოფნა; დამემობლება, დამეგობრება (სიგყვასიგყვით: ერთი სახლის წვერად გახლომა) (ი.ა.).
დასაბრწველი - დამაბრკოლებელი (მ.ს.).
დასაბული - გამოსახვა, ფორმის მიღება, ჩამოყალიბება (სხ.).
დასაბოველი - გასაბოველი, «სამრობელი». იხ. დაბომა (ი.ა.).
დასაბნელი - სახსარი. იხ. დაბნა (ი.ა.). გამოსახსნელი; დასაშლელი; განსაქარეველი (მ.ს.).
დასაბმელი - საკეცი; ურდული (ი.ა.).
დასაჯლოველი - საჯლომი (ი.ა.). ἢ ἔξ-
 ῥῃδα, ნ. დასასხლოველი (სხ.).
დასაბელი - საგალობელი. იხ. დადება (ი.ა.).
დასაბა - ფერხული, ἢ χοροστασια (სხ.).
 დასი (მ.ს.).

დასტყუა-ი – იხ. სეგყუა (ი.ა.).
 დასუა-ი – რაზმი (მ.ს.).
 დას-ი – 1 ჯარისკაცთა რაზმი; 2 გვარი, მოდგმა (ი.ი.).
 დასივებულ-ი – გასივებული. იხ. სივე-ბა (ი.ა.).
 დასისაზანი-ი – «დასი», მხედარი. იხ. დასი (ი.ა.).
 დასკუა-ი – გამწკრივებული. იხ. სკუა (ი.ა.).
 დასკუა-ილა – რაემს დასკუა-ილა ელენედ (ჯინჯველნი): ერთიმეორის მიყოლებით, გაბმულად, მიჯრით (ი.ი.).
 დასლა – «დაკლომა», ჩასვლა; «მოწევა». იხ. სლევა; შღრ. დასავალი, დასაველეთი (ი.ა.).
 დასნაჭა – იხ. ჭალაშ (ქ.ც.).
 დასნაუა – ავად გახლომა, სენის შეყრა, უძღურება. იხ. სნეულება (ი.ა.).
 დასობა – «შთამავება», ჩარჭობა. იხ. სობა (ი.ა.).
 დასოვა – დასველება; «დაღობა». იხ. სოვება (ი.ა.).
 დასრება – დაბნევა (სხ.).
 დასრება – განადგურება, გაწყვეტა (სხ.).
 დასრულ-ი – ჩამოსული, დაცვნილი. იხ. დასლევა (ი.ა.).
 დასრულება – «დასრულება», «მოსრულება», დაბოლოება, დამთავრება, გამოლევა, დაღვენა, მოკლება. «დასასრული»; «სრულქმნა» (ი.ა.).
 დასრულება-ი – დამთავრებული. იხ. სრულება; შღრ. დასასრული (ი.ა.).
 დასო – „ხშირი გყე“, ობ დასო (ქ.ც.).
 დასტაბ-ი რუმსა-ი – რუს სათავე (?) (ი.ა.).
 დასტაბარ-ი – ქირურგი (მ.ს.).

დასტანება – იხ. სტანება (ი.ა.).
 დასტანება – დასტენა. იხ. სტანება (ი.ა.).
 დასტარ-ი – ჭეშმარიტი, ნამდელი; ნდობით აღჭურვილი პირი (ი.ა.).
 დასტარა – ნამდელიად. იხ. დასტარება, სიდასტარება, უდასტარება (ი.ა.).
 დასტარება/დასტარება – სინამდელი; ნდობა, რწმენება. იხ. დასტარი (ი.ა.).
 დასტარა-ი – დასვრილი. იხ. [სუარეა] (ი.ა.).
 დასტანება – «დაღუება», დაძინება, დაწყნარება; დაღება, მოთავსება. იხ. სუენება (ი.ა.).
 დასტანება – «შესულება», «დაკრება», «განკრება», ვაოცება, გაშტება, გონების დაკარგვა; დაყუება. «წარწირეა», «გულს-სიგყუა», საოცრება (ი.ა.).
 დასტანება-ი – «შესულებული», გასულებული, ვაოცებული; დაკრება; «განცოვებული». იხ. სულება (ი.ა.).
 დასტანება – დასმა, დაღება. იხ. სუმა (ი.ა.).
 დასტარა – დასვრა, გაჭუყიანება. იხ. სურა (ი.ა.).
 დასტარება – «სურინება». იხ. სურინება (ი.ა.).
 დასტანება – დასწავლა. იხ. სწავება (ი.ა.).
 დასტანება – შესწავლა; შენიშვნა. იხ. სწავლა (ი.ა.).
 დასტარება – დამასწორებ ჩუენ: გავითანასწორებ ჩუენ (ი.ი.).
 დასტარება – დასწრება. იხ. სწრობა (ი.ა.).
 დასტარება – დაჯლომა; «ინა-ეღმა», მოსხლომა პურისათვის; დამკვიდრება, დასახლება. იხ. სხლომა (ი.ა.).
 დასტარა-ი – დამსხვრეული, დაგეხ-

ილი. იხ. სხერა (ი.ა.).

დასხერა – გაკერა, გაჭიმვა. იხ. სხერა (ი.ა.).

დასხივებულ-ი – «ჩამოსხმული». იხ. სხივება (ი.ა.).

დასხვა – «დანერგვა», «დათხევა», «ინაჯღვმა», «დაწყობა», «დამარხვა», «დაღვმა», «დამრობა», დაღება, დაყრა, დაღვრა; შეკაზმვა; დასმა; თავს-დასხმა (ი.ა.). 1. დასხმა; 2. დაყრა ფხვიერი ნივთიერებისა; 3. (ვენაჯისა) ვენახის დარგვა, ვენახის ჩაყრა; 4. დაღება (ბევრისა); 5. დასმა, დაჯენა (ბევრისა); 6. თავდასხმა, (თავზე) დაყემა, დასხმა (ი.ა.).

დასხვა კელინა/კელინა – ხელთ დასხმა. იხ. სხმა, კელთ-დასხმა; მდ-დასასხმელი (ი.ა.).

დასხვი-ი – ჩამოსხმული. იხ. დასხმა (ი.ა.).

დასხმულ-ი – «აღკურთხული»; «გამოდნობილი». იხ. დასხმა (ი.ა.).

დასჯა, დარჯა, დაშა – «სჯა», «განკითხვა», «განჯევა», «განცრუება», სასჯელის დაღება, დასჯა, გასამართლება (ი.ა.).

დასჯილ-ი, დარჯილ-ი, დაშვილ-ი – «განცრუებული», მსჯავრდაღებული. იხ. სჯა; მდრ. დასაშჯელი (ი.ა.).

დაბანჯა – შეწუხება, შეჭირება. იხ. განჯევა (ი.ა.).

დაბანჯა – «მოგაცემა», «წარგყენება», წართმევა. იხ. ტაცება (ი.ა.).

დაბანჯა, დაბანჯა – «გურთევა», აბანა, დათმენა. იხ. გევა/გენა (ი.ა.).

დაბანჯა, დაბანჯა – «დაშლომა», «დაღვება», «მიშეება», «მოყრა», «დაცადება», «მიგეება», «დაბნევა», «დათხევა». «განგეება»; დაგოება (ი.ა.).

დაბანჯა – «დაშთომილი», დაგოებული, გაშეებული. იხ. გეება (ი.ა.).

დაბანჯა – იხ. დაგევა (ი.ა.).

დაბანჯა – ამოყორება (ი.ა.). დაგენა, ამოგენა, ამოგება (ი.ა.).

დაბანჯილ-ი – გაგენილი, აღსაგენი. იხ. გენა (ი.ა.).

დაბანჯა – იხ. დაგეება (ი.ა.).

დაბანჯა – «გირილი», გლოვა. იხ. გირილი (ი.ა.).

დაბანჯა – ტკბილად შექმნა. იხ. ტკბილი (ი.ა.).

დაბანჯა – «დათრგუნება», გააკება (ი.ა.). დაგეება; გათელვა (ი.ა.).

დაბანჯილ-ი – გათელილი. იხ. ტკებნა/ტკეპნა (ი.ა.).

დაბანჯილ-ი – «დარუჯილი». იხ. ტუსება (ი.ა.).

დაბანჯა – «ცემა თავსა თუსსა», თავის გაჭყლეტა. იხ. ტუსი (ი.ა.).

დაბანჯილ-ი – აკიდებული. იხ. ტურთევა (ი.ა.).

დაბანჯა – გათობა (ი.ა.).

დაბანჯილ-ი – გათობილი, გახურებული. იხ. ტუობა (ი.ა.).

დაბანჯა – ცემა მოთქმით; «გყება». იხ. გყება (ი.ა.).

დაბანჯა – გაშის კერა, ხელების შემოკერა. იხ. გყეულვა (ი.ა.).

დაბანჯა – ახორება, აკლება, გაძარცვა, გყევედ წასხმა. იხ. გყეუნება (ი.ა.).

დაბანჯა – უქმნელი. იხ. დაბანჯა (ი.ა.).

დაბანჯა – დალაპარაკება. იხ. უბნობა (ი.ა.).

დაბანჯა – შეუფერხებელი, უქვეელი (ი.ა.).

დაუსუთმელობა – «წინა-დაუსუთმელობა». იხ. დასუთმეობა; შდრ. წინა-დაუსუთმეობა (ი.ა.).

დაუსხრომეალა – მეუჩერებლად, მეუწყვეტლად, შეუსვენებლად (ი.ი.).

დაუსხრომელი – მეუნელებელი, მეუწყვეტელი. იხ. დაცხრომა (ი.ა.).

დასძინებელი – უძინარი. იხ. დაძინება (ი.ა.).

დასძლებება – დაორსულება. იხ. უძლები (ი.ა.).

დასძლურება – დასუსტება. იხ. უძლურება (ი.ა.).

დასძნარებალი – ალბორგებული, მღელვარე, გახელებული, მშფოთვარე (ი.ი.).

დასძნელებელი – მუდმივად ახალი. იხ. დაძნელება (ი.ა.).

დასძნარებალი – მოუსვენრობა. იხ. დაწყნარებულება (ი.ა.).

დასძნედი – მუდამ მდინარი. იხ. დაწყუედა (ი.ა.).

დასძნობელი, **დასძნობელი** – დაუჭკნობელი. იხ. დაჭნობა (ი.ა.).

დასძნელებელი – შეუფერხებელი, ხელშეუშლელი (ა.შ.).

დასძნელებელი – დაურღვეველი (ი.ა.).

დასძნელებელი – ჰიბნი „დაუჯდომელი“, აკათისტო, ἀκάτιστος (ქ.ე.).

დასძნე – დაირა (ი.ა.).

დასძნება – „გაფანტვა“, „დაფანტვა“ (ქ.ე.).

დასძნება – «დაბურება», «დარწყება», «შევედრება», დამალვა, «აღმობურება», «დავიწყება» (ი.ა.).

დასძნელებელი – «საიდუმლო»; «სარცხუნელი», «საფარველი», «დამალული»; უჩინარი (ი.ა.).

დასძნელებელი – მალულად, «ფარულ-

ად». იხ. ფარება (ი.ა.).

დასძნელებელი – სასირცხო. იხ. დაფარება (ი.ა.).

დასძნელებელი წიგნი – აპოკრიფი, არაკანონიკური წიგნი (სხ.).

დასძნელებელი – დამაალი. იხ. ფაგრი (ი.ა.).

დასძნე – გაშლა, დაგება. იხ. ფენა (ი.ა.).

დასძნება – ხელის შემლა, შეფერხება, დაყოვნება (სხ.).

დასძნება – იხ. ფიცება (ი.ა.).

დასძნება – «შთამარხება», «დამალვა», დამარხება; ჩაფლობა (ი.ა.).

დასძნელებელი – დამარხული. იხ. ფლევა; შდრ. დასაფლავი (ი.ა.).

დასძნე – დაფნა: daphne, laurus (ი.ა.).

დასძნე – „მოსრება“ (ქ.ე.).

დასძნე – გაწყნობა; გლინკა. იხ. ფრთხობა (ი.ა.).

დასძნელებელი – გაკაწრული (ი.ა.).

დასძნება – «დაბადება», «დამყარება»; «დადება საძირკუელისა» (ი.ა.). დამყარება, დაარსება; დამაგრება (ი.ი.).

დასძნელებელი – დამყარებული, «დამგვირებული». იხ. ფუძნება (ი.ა.).

დასძნება – «ფქვა», დამსხერევა. იხ. ფქვა (ი.ა.).

დასძნება – დაგლეჯა. იხ. ფხურა (ი.ა.).

დასძნება – «დამძიმება», შეწუხება; შემოკვრა, «დაკორგნა». იხ. ქეჯნა (ი.ა.).

დასძნება – «დაქოლვა». იხ. [ქვა(ე)ება] (ი.ა.).

დასძნება – აღმოცენება, გადაკვრა (სხ.).

დასძნება – «განგუნვა», «ქვისა დაკრება», «დაქვა(ე)ება», «დაკრება», ჩაქოლვა. იხ. ქოლვა (ი.ა.).

ლაქსაქსა – დასერვა. იხ. ქსაქსვა (ი.ა.).
„წაღმა-უკუღმა დასერვა, ხაზვა“ (საბა);
 დაფანგვა, დაშლა, დაბნევა (ი.ი.).
ლაქსე – ძირს. იხ. ქუე (ი.ა.).
ლაქსეყანა – ღნაქ(ღა: დატკეზნა, მი-
 წასთან გასწორება, დამიწება (სხ.).
ლაქსეა – დაკერა, დაწებება. იხ. ქუმა
 (ი.ა.).
ლაქსეიება – დაქერიება. იხ. ქურიება
 (ი.ა.).
ლაქსეიებაულ-ი – (იმხნისა ეკლესიაჲ)
 წელიწადთა მრავალთა დაქურიებ-
 ულ იყო: ეპისკოპოსი არ ჰყავდა (ი.ი.).
ლაქსევა – «დარღვევა», «დამკობა»; და-
 ნთქმა. იხ. ქევა (ი.ა.). 1. დაქევა, გა-
 ნადგურება; 2. მობრუნება, განმეორე-
 ბა (ი.ი.).
ლაქსევით – ქვე. იხ. ქევა; შდრ.
 მუცელდაქევით, პირდაქევით (ი.ა.).
ლაქათუ – «თუ». იხ. თუ (ი.ა.). თუმცა;
 კიდევ რომ (ი.ი.).
ლაქათუშა – თუ, თუკი; უკეთუ (ი.ი.).
 თუნდ. იხ. თუ (ი.ა.).
ლაქათუ – 1. თუმცა; 2. კიდევ რომ
 (ი.ი.). თუმცადა. იხ. თუ (ი.ა.). თუნდაც (ა.შ.).
ლაქათუშა – თუმცა (ი.ი.).
ლაქება – ჩანთქმა. იხ. ღება (ი.ა.).
[ლაქება] – იხ. მიმოდაღება (ი.ა.).
ლაქება სული – გაჩუმება (გ.ს.).
ლაქებაულ-ი – შეღებილი. იხ. ღება; სუ-
 ლდაღებული (ი.ა.). დაცემული (გ.ს.).
ლაქებარსი – ქვევით; თავდაღმა. იხ.
 მართ (ი.ა.).
ლაქონება – მოხრა (ი.ა.).
ლაქონებაულ-ი – მოხრილი, დაღრეკილი,
 მოღუნული. იხ. ღონება (ი.ა.).
ლაქონი – მოწყენილი (გ.ს.).

ლაქონობა – დაღრმავება. იხ. ღრმო-
 ბა (ი.ა.).
ლაქონა – დაკრეჭა. იხ. ღრჭნა (ი.ა.).
ლაქონა – დაღვრა; გადატ. დაბნევა,
 გაფანგვა, გაფლანგვა, ხარჯვა (ი.ი.).
ლაქონება – ზრუნვა, მოვლა. იხ. [ღუ-
 აწება] (ი.ა.).
ლაქონებაულ-ი – მოღუნებული; მომ-
 ეებული (გ.ს.).
ლაქონარა – დახვევა, დაგრესა
 დაღელარჭნა. იხ. ღულარჭნა (ი.ა.).
ლაქონი – ღმული. იხ. ღმინვა (ი.ა.).
ლაქონებაულ-ი – მოღუნული, მოხრილი
 (ი.ი.).
ლაქონა – დაღვრა, დაქევა. იხ. ღურა
 (ი.ა.).
ლაქონა – ზრუნვა, მოვლა, ჰაგრონო-
 ბა (ი.ი.).
ლაქონებაულ-ი – გაუგებელი ადგილი,
 «განკორღებული»; კლდოვანი. იხ. ყა-
 მირება (ი.ა.).
ლაქონება – გაჩუმება, გაჩერება; დაბ-
 რკოლება (ი.ი.).
ლაქონება – შეჩერება, შეფერხება.
 «დაბრკოლება». იხ. ყღუნება (ი.ა.).
ლაქონება – გაჩუმება, დამუნჯება. ნ.
 დაყრუება (სხ.).
ლაქონება – «შეპყრობა», «განყენება»,
 «დამორჩილება», შეჩერება, შეფერხება,
 «დაყოვნება», დაჭერა, დაღვრა, «პყრო-
 ბა»; «მომყოფრება» (ი.ა.).
ლაქონებაულ-ი – შემდგარი. იხ. ყენება (ი.ა.).
ლაქონება – „გაყიდვა“ ბევრისა (ქ.ყ.).
ლაქონება – «ვალაღაება». იხ. ყი-
 ე(ი)ლება (ი.ა.).
ლაქონება – გაყინვა, შესქელება. იხ. ყინ-
 ვა (ი.ა.).

ღაყიყა-ღ – წუთი (ზ.ს.).

ღაყმება – მიმშლილთ სიკედილი (ზ.ს.).

ღაყმობა – დამშევა. იხ. ყმობა (ი.ა.).

ღაყმვნა – დიდ ხანს დარჩენა, დაგვიანება, დაყოვნება. აქედან: დაყოვნება (ი.ა.).

ღაყმვნება – «ყოვნა», «დღეგრძელყოფა», «დადგრომა», «დაყენება», დაგვიანება, შეჩერება, დაწყნარება (ი.ა.).

ღაყმვნებულ-ი – დაგვიანებული. იხ. ყოვნება (ი.ა.).

ღაყრვა – «დაეანება», ყოფნა, რჩომა, დგომა, გაგარება, «დადგრომა». დარჩება, დანაწილება. დახშვა, დახურვა, დაღუმება, დაყრება. იხ. ყოფა; მღრ. პირისდაყოფა (ი.ა.).

ღაყრა – «განყრა», დასვენა, დასემა, გაშვება (ი.ა.).

ღაყრღნობილ-ი – დაბჯენილი. იხ. ყრღნობა (ი.ა.).

ღაყრილ-ი – დასვენილი; «დამოვრდომილი». იხ. ყრა; ფურცელ-დაყრილი (ი.ა.).

ღაყროლება – აყროლება. იხ. ყროლება (ი.ა.).

ღაყრუბულ-ი – ყრუ. იხ. ყრუება (ი.ა.).

ღაყრუბება – დამუნჯება, გაჩუმება (სხ.).

ღაყრუბა, **ღაყრუნება** – «დამშულება», «დაცხრომა», დაწყნარება, დაღუმება, მონაბეზობა (ი.ა.).

ღაყრუბიტი-ი – ასკეტური (ზ.ს.).

ღაყრუბიტი სხოვრება – განდევნილად ცხოვრება (სხ.).

ღაყრუბიტი მყოფ-ი – მონაბონი, ბერი (ი.ა.).

ღაყრუბულ-ი – «დაწყნარებული», დაცხრომილი; მონაბონი. იხ. ყრუდება; მღრ.

დასაყოლებლო (ი.ა.).

ღაყუნა, **ღაყუნა** – მოპარსეა, გაწმენდა, «აღპარსეა» (ი.ა.).

ღაყუნილ-ი – გაპარსული, გაწმენდილი. იხ. ყუნა, ყუნეა (ი.ა.).

ღაყურუბება – ჩაყვინთვა (ზ.ს.).

ღაყურუბულ-ი – გაყვითლებული. იხ. ყუთელი (ი.ა.).

ღაყუნა – იხ. დაყუნა (ი.ა.).

ღაშაშა – გაშაშება, შაეად ქცევა. იხ. შაშა (ი.ა.).

ღაშაშაულ-ი – გაშაშებული (ი.ა.).

ღაშაშა – გაშლა. იხ. შაღეა (ი.ა.).

ღაშაღილა – არა არიან ღღეს მკეცნი მძუნვარენი, რომელთამცა მძორებრ დაშაღილღეს კორცნი ჩუენნი უღლისა ჩუენისათეს, რაღთამცა უძღეთ მათ და გურგუნოსან ვიქმენით: მძორსაღით შეკამონ ჩუენი ხორცი (ა. შ.) (ი.ა.).

ღაშაღობა, **ღაშაღობა** – დახრჩობა. იხ. დამშთვარი; შღობა/შთობა (ი.ა.).

ღაშაღობა, **ღაშაღობა** – «დაგვეება», დარჩომა; «დათმენა» (ი.ა.).

ღაშაღილ-ი – «დაგვეებული»; დარჩენილი. იხ. შღობა/შთობა (ი.ა.).

ღაშაღუნება, **ღაშაღინება** – დარჩენა, მიგოყება. იხ. შღუნება, შთინება (ი.ა.).

ღაშაღინება, **ღაშაღინება** – «დანერგვა», «დამკვღრება», დასახლება, შენება, ჯღრომა (ი.ა.).

ღაშაღინებულ-ი, **ღაშაღინებულ-ი** – აშენებული, დასახლებული. იხ. შენება, შშენება (ი.ა.).

ღაშაღინება – იხ. დაშღუნება; შთინება (ი.ა.).

ღაშაღობა – იხ. დაშღობა (ი.ა.).

ღაშაღობა – «დაღღობა», «დათმენა» (ი.ა.).

დაპირფორმებული – შრომისა, გარჯისა. იხ. დაპირფორმებული, შრომისა (ი.ა.).

დაპირფორმებული – «ნემგი». იხ. შთომბა (ი.ა.).

დაპირფორმებული – შეშინებული. იხ. შინებული (ი.ა.).

დაპირფორმებული – „დარღვეული“, „მოუწესრიგებელი“ (ქც.).

დაპირფორმებული – მორჩილი, თანახმა; მშვიდი, მოზავე, წყნარი, თავმდაბალი. იხ. დაპირფორმებული, სიდაშნე, უდაშნესი (ი.ა.).

დაპირფორმებული – მშვიდობა, მოზავეობა. იხ. დაპირფორმებული (ი.ა.).

დაპირფორმებული – დაესება, ჩაქრობა (ი.ა.). ჩაქრობა, გაქრობა; დაღება, გათავება, მიწურება (ი.ა.).

დაპირფორმებული – ჩაქრობა, დაწყენარება (ი.ა.).

დაპირფორმებული, **დაპირფორმებული/დაპირფორმებული**, **დაპირფორმებული** – «შრომისა შემთხვევა», «მაშურალ ყოფა», გარჯა, დამაშურალობა; «დასხმა» (ი.ა.).

დაპირფორმებული – საშრომი, საწვალელებული, დამღლეული (თუ: დასაღლეული), დაპირფორმებული (ი.ა.).

დაპირფორმებული – გულდამწვრობა, მოწყლვა, დაწერება. იხ. შრომობა; შღრ. დამშრომალი (ი.ა.). დამშრომობა, გახმობა, ჩამოხმობა; გადატ. გულის დაწება (ი.ა.).

დაპირფორმებული – წიღოვანი, დედათა წესის მქონე. ნ. გამოჯდომილი, წიღოვანი (სხ.).

დაპირფორმებული – «გუება წყარომათა სისხლისადათა», თვიური (ი.ა.).

დაპირფორმებული – ჩაქრობა (გ.ს.).

დაპირფორმებული – შეფერება, განშვენება. იხ. შევენება (ი.ა.).

დაპირფორმებული – რგება. იხ. შუნ(ება) (ი.ა.).

დაპირფორმებული – გარჯა, შრომისა. იხ. შრო-

მა, შრომისა/შრომობა, შრომობა (ი.ა.). შრომა, შრომის გაწევა, გარჯა; დაღება, დაქანცვა, ქანცის გაწევა; დამქანცველი შრომისა; შეწება, წელება (ი.ა.).

დაპირფორმებული – იხ. დასჯა (ი.ა.). გასამართლება (ი.ა.).

დაპირფორმებული – დამსხვერუელი. იხ. ჩეჩქევა (ი.ა.).

დაპირფორმებული – შეჩვევა, დაჩვევა. იხ. [ჩეჩქევა] (ი.ა.).

დაპირფორმებული – ჩურჩული. იხ. ჩურჩნა (ი.ა.).

დაპირფორმებული – მოგონილი (სხ.).

დაპირფორმებული – დარბილება; «მოჩნუ(ება)» (ი.ა.).

დაპირფორმებული – დამგვრევა (ი.ა.).

დაპირფორმებული – «განგეხილი». იხ. ჩხერა (ი.ა.).

დაპირფორმებული – გრძნეული (გ.ს.).

დაპირფორმებული – დაწერა (გ.ს.).

დაპირფორმებული – დაწერილი (გ.ს.).

დაპირფორმებული – დაჭრა, დაწყლვა. იხ. ჩხუქა (ი.ა.).

დაპირფორმებული – დახვერტილი, ხვერტლებიანი. იხ. ჩხურა (ი.ა.).

დაპირფორმებული – «დაცხრომა», «დაგეება», «მოკლება», «დაგდება», «დაღუმება», დასვენება, გაშება. იხ. ცაღება (ი.ა.). 1. შეჩერება, შეწყვეტა, არ-დანება; 2. დაგვიანება, დაყოვნება (ი.ა.).

დაპირფორმებული – დაცლა. იხ. ცალიერება (ი.ა.).

დაპირფორმებული – «ცემა», «მოსრვა», «ძლევა», «მოკლევა», «დარქენა», «გუება», «განხრწნა», «დაგდება», დაეარდნა, დაქცევა, «დამკობა», «დარღვევა», «დახუქევა», «მღვის-ღება» (ი.ა.). დასცა ვენაკი: ჩაყარა, გააშენა ვენახი (ი.ა.).

დაპირფორმებული – ეინც უნდა დაეცეს (ი.ა.).

დასამუშაო - «ძლეული», დავარდნილი, დამსობილი, დაჭერილი. იხ. ცემა; დასაყველი; ცხურ(ის)-დაცემა (ი.ა.).

დასამუშაობა, **დასამუშაობა** - დამსობა, დავარდნილობა. იხ. ცემულება/ცემულობა (ი.ა.).

დასმა - «დამარსება», «კრძალვა», შენახვა. იხ. ცევა; შდრ. დასაყავი, დასაყელი (ი.ა.).

დასმულ-ი - დაცული (ი.ი.).

დასმონა - დამარება. იხ. ცონა (ი.ა.).

დასმონვილი - „დაცომილი“, „მეგისმეგად გამძღარი“ (ქ.ც.).

დასმონხა - დაღვევა. იხ. ცონხა (ი.ა.).

დასყვნა, **დასყვნაბა** - «შეყვნა», დასყვნა, დავარდნა, დანოქება (ი.ა.).

დასყვნაბულ-ი - «დაგდებული». იხ. ცყვნა, ცყნება (ი.ა.).

დასყვება - უქმ ყოფა, «უშვილო ქმნა», «ცალიერ ყოფა» (ი.ა.). დაცარიელება (ი.ი.).

დასყვებალ-ი - ამაო; ფუჭი, ცარიელი. იხ. ცულება (ი.ა.).

დასყვითა - «წინა-დაცუეთა». იხ. ცუეთა; წინა-დაცუეთა (ი.ა.).

დასყვითილება - იხ. წინა-დაცუეთილება (ი.ა.).

დასყრება - დაცვრება, (ცეარის) დაწვეთება, დასხურება, დაქურება (ი.ი.).

დასხ - *დაახხო* იონას მგემან თავსა მისსა: დაახხუნა (ი.ი.).

დასხრობა - იხ. ცხობა (ი.ა.).

დასხრობა - შეჩერება, შეწყვეტა; დაწყნარება, დამშვიდება, დაამება, გაყურება (ეს საწყისი მოქმედებითი გეარის მზნებისათვის იხმარება; ვნებითს აქვს „დაცხრომა“) (ი.ი.).

დასხრომა - «დაცადება», «დადუმება», «დაყუდება», «განსუერება», «დამშვიდება», დაწყნარება, დადგომა, დადუმება, მოსვენება (ი.ა.).

დასხროშილ-ი - დაწყნარებული, «განსუენებული». იხ. ცხრომა (ი.ა.).

დაძალყოშილი - „ძალდაგანებული“ (ქ.ც.).

დაძარცვება - გაშიშვლება, გაძარცვა. იხ. ძარცუვა (ი.ა.).

დაძინება - «მევენება», «განცივება», «დაწოლა», «დადგრომა», «განწვევა», გაგანება, «დაგვეება», განსვენება, «დაწვენა», დაძენა, დამაგება. იხ. ძენა (ი.ა.).

დაძინებულ-ი - მძინარე. იხ. ძინება (ი.ა.).

დაძლვება - «დაწონა». იხ. ძლევა (ი.ა.).

დაძნ - გაძნელება. იხ. ძნ- (ი.ა.).

დაძრვება - «დამწყსა», ძონა. იხ. ძოვება (ი.ა.).

დაძრვა - «გრვა», დაძვრა. იხ. ძრვა (ი.ა.).

დაძრვება - დაძველება. იხ. ძველი; შდრ. დასაძველებელი (ი.ა.).

დაძრვებალ-ი - რაც დაძველებდა, რაც უნდა დაძველდეს (ი.ი.).

დაძრვებულ-ი - ბებერი, მოხუცებული, დიდი ხნისა (ი.ი.).

დაძრვა - იხ. დამზნა (ი.ა.).

დაძრვა - ძუნწობა. იხ. ძურება (ი.ა.).

დაძრვა - დაბრალება. იხ. წამება (ი.ა.).

დაძრვა - «დაწოლა». იხ. წანება (ი.ა.).

დაძრვა - «ღებვა», დასველება. იხ. წება (ი.ა.).

დაძრვა - დაკრობა. იხ. წებო (ი.ა.).

დაძრვა-მ - დაწებება (მ.ს.).

დაძრულ-ი - დაწებებული; ჩაწებული (მ.ს.).

ლანჯა – მიწვენა. იხ. წვეა/წვენა (ი.ა.).
ლანჯრა – «გამოწერა», წერა (ი.ა.). 1. დახატვა; 2. ხელის მოწერა (ა.შ.).
ლანჯრა ჯპარისა – გამოსახვა (ი.ა.).
ლანჯრილ-ი – «აღწერილი»; დახატული. იხ. წერა; შდრ. დამწერელი (ი.ა.).
წიგნი, როარტაგი. იხ. წერა (ი.ა.). ხელის მონაწერი (ა.შ.).
ლანჯრინება – იხ. წერინება (ი.ა.).
ლანჯრბა – დაჩხელება, ცემა; «დაგუმერა». იხ. წერტა (ი.ა.).
ლანჯრტილ-ი – დაჩხელებილი; გადატაჭრილი, დაკოდილი (ი.ა.).
ლანჯსება – განწესება, დადება, გაწყობა, დამტკიცება, დაკანონება (ი.ა.). დაყენება, დადგენა, დანიშნა (ი.ა.).
ლანჯსებაულ-ი – «განწესებული», მბრძანებელი, დადგინებული, გამოჩენილი; «მეწესუ», «განჩინებული». იხ. წესი (ი.ა.).
ლანჯპალებულ-ი – დანაწეერებული. იხ. წვალება (ი.ა.).
ლანჯპნა – «დაძინება», მოსვენება. იხ. [წვენა] (ი.ა.).
ლანჯთობა – დაწვეთება, დაქუერება, დასხურება (ი.ა.).
ლანჯთობა – იხ. დაწუთობა (ი.ა.).
ლანჯნება, **ლანჯნება** – დანიშნა, თხოვა, შერთვა (ი.ა.).
ლანჯნაღ(ებ)ულ-ი – «განთხოვილი», დანიშნული. იხ. წინდება (ი.ა.).
ლანჯნაღვა – ყიღვა. იხ. წინდება (ი.ა.).
ლანჯინხა – «დაწნება», წიხლის ცემა; თელვა. იხ. წინხა (ი.ა.).
ლანჯმება – დაწმენდა. იხ. წმენდა (ი.ა.).
ლანჯნება – დატკებნა, «დაწინება». იხ. წნება (ი.ა.).
ლანჯოლა – «დაძინება», «დაწანება»,

დამძიმება (ი.ა.).
ლანჯოლაღ – დასაწოლაღ (ი.ა.).
ლანჯოლილ-ი – «რომელმან დაიწანა», «მძლავერ-მყოფელი». იხ. წოლა (ი.ა.).
ლანჯონა – «დაძლება». იხ. წონა (ი.ა.).
ლანჯრება – დაწურება. იხ. [წრება] (ი.ა.).
ლანჯა – ცეცხლის წაკიდება, დაფერულება. იხ. წუვა; დამწუარი, დამწუეელი, დასაწუეელი, ნაწუეარი (ი.ა.).
ლანჯაღება – დაგლეჯა (გ.ს.).
[ლანჯება] – იხ. წუევა (ი.ა.).
ლანჯებნა-ღ – მიწვევა (გ.ს.).
ლანჯება – (ცეცხლსა) თუ კაცი დახუდის, *ლა-ვე-წყს*: დაწვეავს ხოლმე (ი.ა.).
ლანჯებაღ თუაღთა-ღ – თეალების დაწვა (ს.ს.).
ლანჯთობა, **ლანჯთობა** – «გამოწუთობა», დაწვეთება. იხ. წუთობა/წუთობა (ი.ა.). ჩაწვეთება, წვეთ-წვეთად ჩამოდენა (სისხლისა) (ი.ა.).
ლანჯულ-ი – იხ. დაწუა (ი.ა.).
ლანჯულიღება – დაწვრილება. იხ. წულიღადი (ი.ა.).
ლანჯულიღება, **ღანჯულიღება** – დაწვრილება. იხ. წულიღი/მწულიღი (ი.ა.).
ღააწულიღნა ზღუდენი: წვრილ-წვრილ ნამსხერვეებაღ აქცია (ი.ა.).
ლანჯნება – დაცინება, შერცხენა; დაჩაგვრა (ი.ა.).
ლანჯნებაულ-ი – მოკიცხული, შურაყცყოფილი, ჩაგრული, «მიმძლავრებული», შეჭირვებული, გაგდებული. იხ. წუნება (ი.ა.). არ-მიღებული, უარყოფილი, დაჩაგრული (ი.ა.).
ლანჯრება – გამოწურვა. იხ. წურვა (ი.ა.). მიყვანა; მიწვენა (გ.ს.).
ლანჯრთა – სწავლა. იხ. წურთა (ი.ა.).

ღანურიღება – გათხლება (მ.ს.).
ღანუხება – «შეწუხება». იხ. წუხება (ი.ა.).
ღანუხვა – დახურვა, დახუჭვა. იხ. წუხვა; დამწუხველი, თულადაწუხილი (ი.ა.).
ღანყღობა – «მოკლება». იხ. [წყლომა] (ი.ა.). „ღათაეება“ (ქც.).
ღანყება – დასაწყისი. იხ. წყება (ი.ა.).
ღანყება – დაწყევლა. იხ. წყება (ი.ა.).
ღანყელღი – დაწყველილი, წყეული (ი.ა.).
ღანყვება – დაჭრა. იხ. წყლება (ი.ა.).
ღანყნარება – «განსუენება», «განსასუენებელის ცემა», დასუენება, დამშვიდება (ი.ა.). დამშვიდება, დაწყნარება; შუერება; გაჩერება, შეწყვეტა (წარღენისა) (ი.ა.).
ღანყნარებულღი – «დაყუღებული», დამშვიღებული. იხ. წყნარი (ი.ა.).
ღანყნარებულება – დამშვიდება, მოსუენება. იხ. დაწყნარება; შღრ. დაუწყნარებლობა (ი.ა.).
ღანყობა – «დასხმა», დაღება; დაღაგება. იხ. წყობა (ი.ა.).
ღანყუება – გაწყვეტა, შეწყვეტა
ღანყუება – დაკელა, დახოცა; «მოკლება». იხ. წყუება; შღრ. დაუწყუღეღი (ი.ა.).
ღაჟღიღღი – «ჟეღიღი». იხ. ჟეღა (ი.ა.).
ღაჟღებულღი – «განშორებულღი», გაღახრიღი, დაქანებულღი. იხ. ჟენება (ი.ა.).
ღაჟღრა – «წევა», მიწენა. იხ. ჟერა (ი.ა.).
ღაჟღრება – (თავის) დაჟერა, შეკაება (ი.ა.). შენახვა. იხ. ჟირვა (ი.ა.).
ღაჟღრება – დაკლებლობა, ნაკლებლობა, სიღნეღე. «შეიწრება», შეწუხება; მოკლება, დაკლებუღება (ი.ა.). არა

ღაჟღირღოთ პირეღელად მუენიერება მათლისა მამის: არ გაიღნეღოთ, არ გაიჟღირღოთ, ჟღირად არ გაიღხაღოთ (ი.ა.).
ღაჟღირებაღი – «მიმღლაერებულღი», «მღეღეღი», ენებულღი, მოკლებულღი. იხ. ჟღირ(ე)ება (ი.ა.).
ღაჟღმა – შეჟღმა. იხ. ჟამა (ი.ა.).
ღაჟღმნება – შეწუხება. იხ. ჟმენება (ი.ა.).
ღაჟღნობა – დაჟკნობა (ი.ა.).
ღაჟღნობაღღი – დასაჟკნობეღი. იხ. ჟნობა; შღრ. დაუჟკნობეღი (ი.ა.).
ღაჟღრა – «მუსრეღა», «მოსრეღა», დაკოღა, გამოჟრა, აქნა; «მოწყუღეღა». მოკეღეღა. იხ. ჟრა (ი.ა.).
ღაჟღსება – დახუჭვა, დახურვა. იხ. ჟუხვა (ი.ა.).
ღაჟღყღება – ჟყლეღა. იხ. ჟყლეღა (ი.ა.).
ღახაღბულება – „მხაღგერობა“, „ურესკეღი“ (ქც.).
ღახაღმება – დაუღღღეღება, დასნეულება (სხ.).
ღახღღობა – ქეღეღით ზაეღა (ჩაწეღს) ხოღღმე (ი.ა.).
ღახზება – შეხება. იხ. ხება (ი.ა.).
ღახზება – დაეღქერა. იხ. ხეღეღა (ი.ა.).
ღახზება – დაღღეღა. იხ. ხეღეღა (ი.ა.).
ღახზეღება – დაეღეღა (ი.ა.).
ღახზეღეღღი – «განხეღეღიღი», გახეღეღი; დამსკღარი. იხ. ხეღეღა (ი.ა.).
ღახზრება – იხ. ხერხეღა (ი.ა.).
ღახიღება – ნახვა, დათეღაღიერება (ი.ა.).
ღახრნება – ხელის შეღღღა, დაბრკოღეღა, გაეღენა. იხ. [ხრწეღეღა] (ი.ა.).
ღახღღობა – შეხეღღობა, მემთხვეღა; დასწრება (ი.ა.). შეხვეღრა, შესწრება, დასწრება, იმ ღროს იქეღ ყოღნა (ი.ა.).
ღახღღიღღი – დასწრებულღი. იხ. ხუ

ლომა; შდრ. თანა-დახულომა (ი.ა.).
ლასუპრობა – შემთხვევა. იხ. ხუედრე-
 ბა (ი.ა.).
ლასუპა – «შეხუევა», «დაცემა», შემოხ-
 ვევა. იხ. ხუევა (ი.ა.).
ლასუჟა – გადახევეწა, ლგოლვა, გადა-
 კარგვა. იხ. ხუეწა (ი.ა.).
ლახსრემა – «დადება», «დაბურვა». იხ.
 ხურვა (ი.ა.).
ლახსრუნღე – ნ. დაყდუნება, დაყრუ-
 ვება (სხ.).
ლაქაშ – იხ. დაქშეა (ი.ა.).
ლაქაბ – ჩამოსმა, ჩამოგდება. იხ. კლა
 (ი.ა.). ჩაყვანა, ჩაგდება (ი.ი.).
ლაქაღობ – «დასლევა», «მოწეენა»; «მი-
 ბრუნება». იხ. კლომა (ი.ა.). ჩასელა (მზ-
 ისა) (ი.ი.).
ლაქაწული – «მოქმნილი». იხ. კნვა (ი.ა.).
ლაქოსა – მოკელა, ამოწყეეგა, მოსრ-
 ვა. იხ. კოცა (ი.ა.).
ლაქარამება – დაქრამდების: „ხრამს
 აკეთებს“ (ქც.).
ლაქარწა – გახრწნა, წახლენა, გაფუჭე-
 ბა (ი.ი.).
ლაქსმა – დახშვა, დახურვა, დაკეცვა
 (ი.ი.). იხ. დაქშეა (ი.ა.).
ლაქსნა – «მომედგრება», «განრღუე-
 ვა», «დარღუევა», «განრყუნა», «შეძრ-
 წუნება», «შინება», «დაბუშუეება», «უკ-
 მოქსნა», «შეგუს-», დაშლა, გადარჩენა,
 გათავისუფლება, დახსნა, დარღუევა,
 მოშლა (ი.ა.). დაშლა, დარღუევა; გაუ-
 ქმება, გაქრობა, მოსპობა; დაუძღურე-
 ბა, დავარდნა; სიკედილი (ი.ი.).
ლაქსნაღ-ი – დასარღუევი (ი.ა.).
ლაქსნიღ-ი – «განრღუეული», ასოდარ-
 ღუეული, მოშეებული, დაშლილი. იხ.

ქსნა (ი.ა.). დავარდნილი, კუტი, საყარი
 (ი.ი.).
ლაქსნილობა, ლაქსნილება – შიში, სი-
 ზარმაყე. იხ. ქსნილობა. მოშეება, რღუე-
 ვა (ი.ა.).
ლაქსული – ნ. დაქსვა (ი.ი.).
ლაქსურინა – ცემა (მჯილით თუ სილ-
 ით). იხ. [კუერთნა] (ი.ა.).
ლაქსუნღაული – ძელაკიდებული. იხ.
 კუნღება (ი.ა.).
ლაქსურმა – იხ. კურეგა (ი.ა.).
ლაქსმა, ლაქსმა – «გდება», «მოკრ-
 ძალევა», დახურვა (ი.ა.). დახშვა, დახ-
 ურვა, დაკეცვა (ი.ი.).
ლაქსული – დაგებული, დახურული;
 «მოკრძალული». იხ. ქშეა/ქსეა; შდრ.
 კარდაქშული (ი.ა.).
ლაქშირმაული, **ნუ ლაქშირმაული** –
 იშვიათი. იხ. კშირება (ი.ა.).
ლაქლომა – «დადგრომა», «დამკურე-
 ბა», «ინაკ-ღემა», შეჯღომა, ასელა,
 «დაგება». ჯღომა (ი.ა.).
ლაქლომიღ-ი – მჯღომარე. იხ. ჯღო-
 მა (ი.ა.).
ლაქმრება – «სათნო-ჩინება», «თნევა»,
 დარწმუნება, «განმტკიცება» (ი.ა.).
ლაქმრებაული – დამტკიცებული. იხ.
 ჯერება (ი.ა.).
ლაქაქაქიღ-ი – ფერქნი ჩუენნი *ლაჯე-
 ჯილ* და დაბძარულ იყენეს: დაჩეჩ-
 ქვილი (ი.ი.).
ლაქოზლება – დაჩლუნება (ზ.ს.).
ლაქპარემა – გადაჯვარედინება (ზ.ს.).
ლაპამება – საამურად/გემრიელად
 ქცევა. იხ. ჰამება (ი.ა.).
ლაპრა – „წალდი“ (ქც.).
ლაპრაპამბ-ი – მგარეალი (ი.ა.).

დედათა წესი – მენსტრუაცია (ი.ა.).
 დედათ-ღიაკონი – დიაკონი ქალი. იხ. დიაკონი (ი.ა.).
 დედათ-მოყუარე – ქალის მოგროფია-ლე. იხ. მოყუარე (ი.ა.).
 დედატაცე – «ღიაცე», «დედალი», ცოლი, ქალი. იხ. კაცე (ი.ა.).
 დედატაცეობა, დედატაცეობა – «დედათა», ქალობა. იხ. კაცეობა/კაცობა (ი.ა.).
 დედალი – «დედაკაცე», «მდედრი», დედალი ფრინველი. იხ. დედა (ი.ა.).
 დედალთმონდრანჯობა – დედალთ-მოყუარული (ზ.ს.).
 დედალ-მამალ-ი – მდედრი და მამრი. იხ. მამალი (ი.ა.).
 დედა-მამა – დედა-მამა. იხ. მამა (ი.ა.).
 დედამთილ-ი – ქმრის დედა. იხ. დედა (ი.ა.).
 დედამთრება – «კუკნო», ბუღბუღი, purpurio. იხ. მთრებალი (ი.ა.).
 დედამუქე – ძიძა, გამდეღი; «მგრკუნელი». იხ. მუქე (ი.ა.).
 დედაქალაქი – მთავარი ქალაქი. იხ. ქალაქი (ი.ა.). საგახგო ქალაქი. მიგროპოლია (სხ.).
 დედაციხე – მთავარი ციხე. იხ. ციხე (ი.ა.).
 დედაწული – ოჯახი. იხ. წული (ი.ა.). ოჯახის წევრი ქალები და ბავშვები; ცოლ-შვილი (ი.ა.).
 დედაჯგუფი – «სირინოსი». იხ. ჯგუფი (ი.ა.).
 დედაული – „დედის ნათესავეები“ (ქყ.).
 დედიდა – დეიდა. იხ. და (ი.ა.).
 დედი-ი – და დედიო(!). იხ. დედა (ი.ა.).
 დედის-დედა – ბებია. იხ. დედა (ი.ა.).
 დედის-ღიანული – დეიდაშვილი. იხ. წული (ი.ა.).
 დედის-ძმა – ბიძა. იხ. ძმა (ი.ა.).

დედლები – მოჩლუნგება (ზ.ს.).
 დედაობრივი – დედისებური. იხ. დედა (ი.ა.). დედისა, ქალისა, ქალური (ი.ა.).
 დედოფალ-ი, დედოფალ-ი, დედოფალ-ი, დედოფალ-ი – ქალბატონი; წინამძღვარი, დიასახლისი. იხ. უფალი (ი.ა.).
 დედოფლები – დედოფლობა (ი.ა.).
 დედული – დედისეული. იხ. დედა (ი.ა.). დედისა, დედისეული, დედის მხრივ არსებული, დედის მიერ დატოვებული (ი.ა.).
 დედოფალ-ი – იხ. დედოფალი (ი.ა.).
 დედა (დედა) – გაღვენება, მიღვენება (ი.ა.).
 დედა-ი – ემბაკი, «ემბაკი», ბოროტი, «გუელი». იხ. ვირღვეი (ი.ა.). უწმიდური ძალა (ი.ა.).
 დედა – «წარქვევა», მიღვენა, მიყოლა, შედგომა, «მდედარ-ყოფნა», «დედნის-ყოფა». დედნულება. იხ. გამოღვენა, განღვენა, დედნის-ყოფა, დედნული, დედნულება, მდედარი, მდედარ-ყოფნა, მდედნელი, მერცხლის-მდედარი, მიღვენება, წარღვენა, წარმდეგნელი (ი.ა.).
 დედაბული – დედნელი (ი.ა.).
 დედანი-ყოფა – «დედა». იხ. ყოფა (ი.ა.).
 დედაული – დედნელი, გაქცეული (ი.ა.).
 დედაულბა – «დედა». იხ. დედა (ი.ა.).
 დედაულარ-ი, დედაულარ-ი – გამგებელი, მეთაურის მოადგილე (მეფისა ან პატრიარქისა) (ი.ა.). ქრისტეს სამარის მცველი, ეკლესიის მეორე მოხელე (ქყ.).
 დედაულარობა – ეკლესიის მსახურის ერთ-ერთი მაღალი თანამდებობა (ქყ.).
 დედანი-ი – ათისთავი, მღვდლის ხარისხის მქონე ბერი, მამასახლისის თანამდგომი მონასტერში (ი.ა.). მთავარი

მღვდელი ეკლესიაში (ἐκκλησίαρχης) (ა.შ.).

დეკანოზი – დეკანოზი (ი.ი.).

დელი (თურქ.) – ხელი, გიეი (ქ.ც.).

დელფინი – delphin, ზღვის ღორი (ი.ა.).

დემესტიკოსი – (δομέστικος, ლათ. domesticus-ისგან), დიდი დემესტიკოსი – მთავარსარდალი, ამირსპასალარი (ა.შ.).

დენა – დინება, სელა, «გარდამოდინება». იხ. გამოდენა, გარდამოდენა, დამოდენა, დამომდინარე, მოდენა (ი.ა.).

დეოფალი – იხ. დედოფალი (ი.ა.).

დესიმონი – სექტემბრის წლის მეთათე – იენისი (ს.ხ.).

დესპანობა – „მოციქულობა“ (ქ.ც.).

დესი – დარაჯი (მ.ს.).

დეფალი – დედოფალი (ი.ი.).

დიად – ფრიად, ძლიერ, ბევრი (ი.ა.).

დიადვე – ძალიან, დიდად (ი.ი.).

დიადი – ბევრი. იხ. დაად (ი.ა.).

დიადიმა – „სამეფო სამკრე“ (საბა); ბერძ. δῖαδῖμα (ქ.ც.).

დიადიქული, დიადიქული – დეკეული, საფურე ხბო (ი.ა.).

დიადიქონი – იხ. დედათლიაკონი, დიადიქონობა, კერძოლიაკონი, მთავარლიაკონი, სალიაკონე (ი.ა.). მღვდლის თანამემწე (ი.ი.). „მსახური“ (ქ.ც.).

დიადიქონობა – იხ. დიადიქონი (ი.ა.).

დიადიქანი – «მალედ-მსრბოლი», მოციქული. იხ. სალიასპანო (ი.ა.). საფოსტო (ცხენი) (მ.ს.).

დიადიქი – «დედაქი» (ი.ა.).

დიადიქული – დიდებულება, საოცრება (ი.ი.).

დიადი – «დიდ-დიდი», «ძლიერი», არამცირედი, «მრავალი». იხ. დიდად, დიდა-

დი, დიდ-დიდი, დიდროანი, კეთილ-დიდი, სადიდებელი, სახელ-დიდი, სიდიდე (ი.ა.). დიდად – «ფრიად», ძლიერ. იხ. დიდი, უდიდესი (ი.ა.).

დიდადი – მრავალი, ძლიერი, არა მცირედი. იხ. დიდად (ი.ა.).

დიდად-მოწყალე – «მრავალ-მოწყალე». იხ. მოწყალე (ი.ა.).

დიდად შუანი – დიდებული, დიადი, ჩინებული, საუცხოო (ი.ი.).

დიდადი – დიდი. იხ. გული (ი.ა.).

დიდადი – სიდიდე. იხ. დიდებული (ი.ა.).

დიდადი – «დიდი», «მდიდარი», ძლიერ დიდი, დიდებული, «დიდადი». იხ. დიდი (ი.ა.).

დიდადი – «პაგიეისცემა», განდიდება, ქება; აღმაგება. «კურთხევა», ქება, ოსანა (ი.ა.).

დიდადისა – «პაგიოსანი» (ი.ა.).

დიდადი – სადიდებელი. იხ. გ(ნ)დიდება, დიდებული, დიდებულად, დიდებულება, დიდებულთავანი, მადიდებელი, მართლმადიდებელი, უდიდებელ-ყოფა (ი.ა.).

დიდადის-მეცხულება – ქება. იხ. მეცხულება (ი.ა.).

დიდადის-მოწყობა – იხ. მოყვარება (ი.ა.).

დიდადისა – «პაგიოსანი», პაგიეცემა. იხ. დიდება, უდიდებულება (ი.ა.).

დიდადულად – ჩინებულად. იხ. დიდებული (ი.ა.).

დიდადულა – სიდიადე, პაგიეისცემა. იხ. დიდებული (ი.ა.).

დიდადულა – ჩინებულად. იხ. დიდებული (ი.ა.).

დიდადულა – სიდიადე, პაგიეისცემა. იხ. დიდებული (ი.ა.).

დიდადულა – მთავარი. იხ. დიდებული (ი.ა.).

დიდადისა – «მრავლისა სასყიდლისა», ძვირფასი. იხ. სასყიდელი (ი.ა.).

ლილი ხუთშაბათი – აღღგომის წინა ხუთშაბათი (ო.ი).
ლიღმთქველნი – მესოგბენი (ქც).
ლიღმთქველუობა – ქედმალლობა, სიამაყე, ამპარგაენება (სხ).
ლიღმთქვენი – კითხვის ნიშანი (ზს).
ლიღრაქა, **ლიღრაქა** – ორი ღრაქა (ია).
ლიღრონი – უდიდესი. იხ. ღიდი (ია).
ლიღროვა, **ლიღროვა** – ღვარი, წყალღიღობა, წყლის მოღიღება (ია).
ლიღსუქობა – „ღიდი ბენღიერება“ (ქც).
ლიღფასი – ძეღრფასი, ღიდი ღიერბულებისა. იხ. ფასი (ია).
ლიღჰალი – «ღიღ-ღიღი», «მრავალი», «ფრიადი», ბეერი. იხ. ძალი (ია).
ლიღჰალად – ძღიერად, სასტიკად. იხ. ღიღძალი (ია).
ლიღჰალის-სასწიღლისა – «ფრიადისა სასყიღლისაჲ», ძღრფასი. იხ. სასყიღელი (ია).
ლიღჰეული – იხ. ღიღეული (ია).
ლიღზანი – სამღიღანმწიღნობრო (ია).
ლიღზაზანი – გმირი, ღმერთთა ჩამომაღალი (ია).
ლიღა – ჰურეულია (ია).
ლიღაზი, **ლიღაზი** – ციხე, საჰყრობიღე (ია).
ლიღა, **ლიღა** – ხეაღე, მეორე ღღე; განთიადი; ცისკარი. იხ. ღიღეულ (ია).
ლიღაზი, **ლიღაზი** – ციხე, საჰყრობიღე (ია).
ლიღეულ – ღიღით, ღიღას. იხ. ღიღა/ღიღე (ია).
ლიღეული – ღიღისა. იხ. ღიღეულ (ია).
ლიღეულად – განთიადს. იხ. ღიღეული (ია).
ლიღითი – «განთიად» (ია).

ლიღოსი – τὸ δῆμιον, გაღასახაღი, ბეგარა (ა.შ).ხარკი (ზს).
ლიღარი – ფუღის ერთეული (ზს).
ლიღაზა – ღენა. იხ. აღმოღინება, აღმოღინარე, გამოღინება, გამომაღინებელი, განსაღინელი, გარღამოღინება (-ული), გარღამოსაღინელი, ღაღინება, ღამოღინება, ღამომაღინებელი, თანაწარსაღინელი, კეთიღაღამოღინარე, მაღინებელი, მღინარე, მღინარება, მოღინარე, მოღინება, ნაღინები, საღინელი, შეღინება; შღრ. ღენა (ია).
ლიღაზული – „რომელიც ღის, მიმღინარეობს“ (ქც).
ლიღოსი – ღიღეუ ზევისი (ნ.) (ია).
ლიღოზალი – იხ. ღეღოზალი (ია).
ლიღჰჰჰჰჰჰ – ცოცხალთა ღა მკეღართა მოსახსენებელი ორი გაბულა, ერთაღ შეერთებული. მოგჯერ: ეგრაგი, ქაღალღი (ია).
ლიღი – იხ. ღურე (ია).
ლიღიღე – ღის ქმარი (ია).
ლიღსულაზი – ღისწული (ზს).
ლიღსული – ღისშეღი. იხ. წული (ია).
ლიღსუღა – წიღნი გყაეისა. δὲ φέραι (სხ).
[ღნობა] – იხ. გამოღნობა (-იღი), განღნობა, ღაღნობა, ღამაღნობელი, ღამღნარი, ღაუღნობეღობა, მოღნობა (ია).
ღოღაზი – მღინარიღან წყლის ამოსაღეღი ბორბალი (ია).
ღოღაზანი – „ერთგეღარი თაესაბურაეი“ (ქც).
ღონაზისტული – ღონაგის ერესის მიმღეღარი (სხ).
ღორა – ღენის საწყაო (ია).
ღორაზი – სითხის საწყაო, «მოღრაეი» (ია).

ღორი – მისაყუდებელი ბალიში (ქ.ც.).
ღორიანასალ – უსასყიდლოდ (გ.ს.).
ღორქსი – იხ. ღუქსი (ი.ა.).
ღორშიარ-ი – (δοχειδριος, δοχειδριος) მგებანძური (ა.შ.).
ღრამბ – ფული (ი.ა.). ვერცხლის ფული (ი.ა.).
ღრამუქი – იხ. ღროშა (ი.ა.).
ღრამპან-ი, ღრამპან-ი – ოქროს ფული. იხ. ღრამპანული (ი.ა.). ოქროს ფული, იწონიდა 4 გრამს, უდრიდა დაახლოებით მუშის ერთი დღის ქირას (ი.ა.).
ღრამპანული – ღრამპანი. იხ. ღრამპანი (ი.ა.).
ღრამა – მიხრა, მიქცევა. იხ. განდრეკა, განდრეკილება, განმდრეკელი, გარდადრეკა, დადრეკა, თავდადრეკილი, თავმოდრეკილი, მიდრეკა, მიდრეკილობა, მიუდრეკელი, მოდრეკილობა, მუკლთმოდრეკა, მუკლშედრეკილი, ქედდადრეკილი, შედრეკა (ი.ა.).
ღრამა – წასმა. ხახუნი (ი.ა.). ხეხვა, ხახუნი (ი.ა.). ποστριψα (სხ.).
ღრამ – «ქცეული», გახრილი, დეღარკნილი, მრუდე (ი.ა.).
ღრამულ – «გარდაქცეულად» (ი.ა.).
ღრამულა – სიმრუდე; ცბიერება, სივერაგე (ი.ა.).
ღრო – ეამი, ვადა. იხ. მიდროება (ი.ა.).
ღროშა – ღროება, ღროის, ვადის მიცემა, დაცლა (ი.ა.).
ღროშა-ყოფა – დაგვიანება. იხ. ყოფა (ი.ა.). ღროება, დაცლა, ვადის მიცემა; დაყოვნება, დაგვიანება (ი.ა.).
ღროშა-მემა – ვადის მიცემა, პატივება. იხ. ცემა (ი.ა.).
ღროშა – ლოდება, დაგვიანება. ვადა (ი.ა.).

ღრომონი – გემის სახეობა (ქ.ც.).
ღრონი – ნაჭერი, აქნილი, «ღრონეული». იხ. ღრონეული (ი.ა.).
ღრონეული – «ორგან-კუთილება», ასოეულად აქნილი ხორცი. იხ. ღრონი (ი.ა.).
ღრო-ყოფა – ღრო ყოს და თვით მოვალს ეამი: მოითმინოს, მოიყადოს (ი.ა.).
ღროშა, ღრამუქი – ალაბი (ი.ა.).
ღრტანა, ღრტანა – უკმაყოფილება, პროტესტი. იხ. მღრტანა, მღრტანეული, უღრტანა, უღრტანეულად (ი.ა.).
ბუმლუნი, უკმაყოფილება, რომათხ (ი.ა.).
ღრტყილი – ძუძუს თაფი, ცური (ი.ა.).
ღუმელ-ი – ციებ-ცხელება (გ.ს.).
ღუქი – იხ. ღუქსი (ი.ა.).
ღუქი – „ღუქის ცოლი“, δίκαια (ქ.ც.).
ღუმანი – ათი ათასი. მონღოლთა ლაშქარი ღუმნებად იყოფოდა (ქ.ც.).
ღუმბული – მცირე ნალარა (ქ.ც.).
ღუმბა – დაღუმება, გაჩუმება. იხ. ღუმილი (ი.ა.).
ღუმლი – «ყრობა», «პირის-დაკრევა», გაჩუმება. სიჩუმე. იხ. დაღუმება, ღუმება; მღუმარი/მღუმარი (ი.ა.).
[ღუმ-ი] – იხ. გამოდუქიანი. (ი.ა.).
ღურა – ღურა ამქამად მთის კილოებში ცხერის გყავისაგან გაკეთებულ უსახელო ბეწვიან მოსასხამს ნიშნავს, ქურქს, რომელსაც საბნადაც ხმარობენ (ა.შ.).
ღურღურა – ბუტბუტი, ბურტყუნი (ი.ა.).
ღურჯი (სა) – „კოლოფი“ (ა.შ.).
ღურქანი – საეაჭრო (ი.ა.).
ღურჯი – საპარსული, მაკრატელი (სხ.).
ღურქი – მთავარი; წინამძღოლი, სარდალი (ი.ი.).

ღუღილი - მღელვარება, ბობოქრობა. იხ. აღღულება (-ული) (ი.ა.).
ღუხჭირი - უშნო, ცუდი. იხ. დაღუხჭირება, სიღუხჭირე (ი.ა.).
ღურე, ღირე - მორი, ძელი (ი.ა.).
ღვე - დილიდან საღამომდის, ღვეღამე, დრო, ხანი (ი.ა.).
ღვეტამოვებით - დღითი-ღღე. იხ. ღღეობა, ღღეს, ღღე, ღღითი, ღღითი-ღღე, ღღითი-ღღელი, ღღისი, მარა-ღღე, მღღევრ, მღღერი, მღღერად, მრავალღღეობა, სამღღევრო, შუაღღე, ხვალის(ა)-ღღე (ი.ა.).
ღვეგრძელ-ი - «გრძელეკში», «ღღე-მრავალი» (ი.ა.).
ღვეგრძელ-ყოფა - ღღეგრძელობა, «დაყოვნება» (ი.ა.).
ღვეგრძელაბა, ღვეგრძელობა - «ღღეგრძელ ყოფა», მრავალი ღღე (ი.ა.).
ღვეღსა - „ღღესაც“ (ქ.ყ.).
ღვეგრძალ-ი - «ღღეგრძელი», ხნიერი (ი.ა.).
ღვენღელად ღვეღღე; ღვენღელად ღვეღღე - ღღეეანღღამღე (ი.ი.).
ღვენღელად ღვეღღის/ღვეღღინ - ღღეეანღღამღე (ი.ა.).
ღვენღელ-ი - ღღეეანღღელი (ი.ი.).
ღვენღელით ღღითბან - ღღეეანღღელი ღღიდან (ი.ი.).
ღვეობა - იხ. მრავალღღეობა (ი.ა.).
ღვეს - ღღეეანღღელ ღღეს (ი.ა.).
ღვესამოვღე - აქამომღე. იხ. ღღე (ი.ა.).
ღვეეანღღამღე, ღღემღე, აქამღე (ი.ი.).
ღვეს-ღღე - ღღეეანღღელ ღღეს (ი.ა.).
ღვეს-ღღითბან - ამიერიდან, ღღეის ღღიდან (ი.ა.).
ღვეს-ი - ღღეეანღღელი ღღე, «ღღენღელი» (ი.ა.).

ღვესისა - ღღეეანღღე *ღღესისა*: შვეინახეთ, ღღეეცაყით ღღესითეის, ღღეეანღღელ ღღემღე (ი.ი.).
ღვესის ღღემღე - აქამომღე. იხ. ღღე (ი.ა.).
ღვესანსაუღ-ი - «უქმეღება», «პასქა». იხ. სასწაული; შღრ. კერძო ღღესასწაული (ი.ა.).
ღვესანსაუღის-მოყუბარე - იხ. მოყუბარე (ი.ა.).
ღვესანსაუღობა - იხ. ღღესასწაული (ი.ა.).
ღვესამოვღ-ი, ღვესამოვღ-ი - სამხარი, შუაღღე. იხ. სამოვღლი/სამოვღლი (ი.ა.).
ღვე ყოველ - მთელ ღღეს (ა.შ.).
ღვეყუბა - შუაღღე. იხ. შუა (ი.ა.).
ღვესით ღღითბან - ღღეიდან (ი.ი.).
ღვემ - ღღეურად. იხ. ღღე (ი.ა.).
ღვეით-ი - ღღიას; «განთიად». იხ. ღღე (ი.ა.).
ღვეითი-ღღე - «მარაღღე», «მარაღღის», ყოველ ღღე. იხ. ღღე (ი.ა.).
ღვეითი-ღღელ - ყოველღღე, ყოველღღეურად (ი.ი.).
ღვეითი-ღღელ-ი - ყოველღღეური. იხ. ღღითი-ღღე (ი.ა.).
ღღის-ი - ღღისით, ღღე. იხ. ღღე (ი.ა.).

მნ - ქართული ანბნის მეხუთე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა - 5 (ი.ა.).
მან-ი, მან-ი - «-ისი» (ი.ა.).
მბან-ი - ქნარი, ჩანგი. იხ. ებნა (ი.ა.).
ერთგვარი სიმებიანი საკრავი, ქნარი

(ზოგჯერ *ებანი* დაუს, დაირას აღნიშნავს) (ი.ა.).

მბზური – მშვერაი, «მცველი». იხ. საუბგურო (ი.ა.).

მბანის – თეეზია, remora. სიგყვა-სიგყვით «ნაეისა დამაყენებელი» (ი.ა.).

მბისკოპოსი – იხ. ეპისკოპოსი (ი.ა.).

მბისკოპოსობა – იხ. ეპისკოპოსობა (ი.ა.).

მბისტოლე – იხ. ეპისტოლე (ი.ა.). (*ბერძნ.*) წერილი (ი.ა.).

მბნა – ქნარის დაკერა/ხმის გამოცემა; «მექნარეობა». იხ. ებანი (ი.ა.).

მბრ – «შემსგავსებულად», «-ითა», «მსგავსად». იხ. თქუენებრი, მამებრ, პირუტყუებრ (ი.ა.). თანდ. მსგავსად, თანახმად, მიხედვით (ი.ა.).

მბრ-(ი) – (სუფიქსი) საგომო სახელზე დართვით აღნიშნავს ენას (ი.ა.).

მბრაპან-ი – ებრაელი მამაკაცი (ი.ა.).

მბრაპლ-ი – ებრაული, ისრაელი; ებრაელი დედაკაცი. იხ. ებრაელა, ებრაელეზ, ებრაელეზბრი (ი.ა.).

მბრაპლა – დედაკაცი ებრაელი (ი.ა.).

მბრაპლაზ – ებრაულად. იხ. ებრაელი (ი.ა.).

მბრაპლაზბრი-ი – ებრაული. იხ. ებრაელეზ (ი.ა.).

მბლან – იხ. ეგოდენ (ი.ა.).

მბლან-ი – იხ. ეგოდენი (ი.ა.). მაგდენი (ი.ა.).

მბე – ეგ. იხ. ეგერა, მაგისი (ი.ა.).

მბეზის – იხ. გება (ი.ა.).

მბეზითარი-ი – «ესემლევენი», მაგნარი. იხ. ვითარი (ი.ა.).

მბეზლან-ი – მაგნარი. იხ. მლევენი (ი.ა.).

მბეპა – «იქი». იხ. ეგე; შდრ. აპა ეგერა (ი.ა.).

მბერე – იხ. ეგრე (ი.ა.).

მბთავე – ეგრევე (მ.ს.).

მბოლან, მბლან – (მ.ს.) «ესოდენ», ეგოდენ. იხ. ოდენ (ი.ა.). მაგდენად, ამდენად, იმდენად (ი.ა.).

მბოლან-ი, მბლან-ი – (მ.ს.) მაგოდენი.

იხ. ეგოდენ (ი.ა.). მაგდენი, ამდენი (ი.ა.).

მბრე, მბერე – «ეგრეთ/ეგრით», მაგნაირად. იხ. ჰეგრე (ი.ა.).

მბრემლმან-ი – მაგნაირი, მაგის მსგავსი (ი.ა.).

მბრე სახეშა – ესრევე (ი.ა.).

მბრეშა, მბრეშა – «ესრეთ»; «ეგრევე» (ი.ა.).

მბრეშე – «ეგრეთვე», «ესრევე», აგრევე, მაგის მსგავსად, «ეგრეცა». იხ. -რე (ი.ა.).

მბრეშთ – ეგრე, მაგნაირად (ი.ა.).

მბრეშთ, მბრეშთ – «ეგრე» (ი.ა.).

მბრეშთე – «ეგრევე». იხ. ეგრე (ი.ა.).

მბრეშთა, მბრეშთა – «ესრეთ» (ი.ა.).

მბრეშთ, მბრეშთ – მაგრე, აგრე, ასე (ი.ა.).

მბრის წყალ-ი – ენგური (ი.ა.).

მბუბალ-ი – ეგვიპტელი. შდრ. მეგუპტელი, მეეგუპტელი (ი.ა.).

მბუშების – ნ. გულება (ი.ა.).

მბუშბრი-ი – ეკლესია, სამლოცველო (ი.ა.). ეკლესიაზე მიშენებული პაგარა სამლოცველო (სხ.).

მლმ-ი – სამოთხე (ი.ა.).

მვალბი – მახლობელი (მ.ს.).

მვან-ი – თოკი. ბაწარი (ი.ა.).

მვანგლე – სახარება, εὐαγγέλιον, τὸ εὐαγγέλιον (ი.ა.).

მვარს-ი – εὐκράς, αὐτός, τὸ, შეზავებული (სხ.).

მვლოვბა – კურთხევა, მოსაკითხი (ი.ა.). ძღვენი, შესაწირავი; საჭმელი (საგ-

ზლად) (ი.ი.). კურთხევა (ნივთიერად გამოხატული) (სხ.).

წველი — კურთხეულ არს უფალი“ (ერთ-ერთი ლოცვის დასაწყისი) (ი.ი.).

ეფუთი-ი, ეფუღი-ი, ეფუღი-ი — ვაკასი; სამღვდლო შესამოსელი (ი.ა.).

ეფუღი-ი — ეფუღი, ებაგონა (სხ.).

ეფუღი — «სტოვა», «ბაკო», «კრეცაბმელი», «ავლინი», იალქანი, ფარდა, გალაფანი, კარი, სადგომი, სახლი, სართული (ი.ა.).

1. ეზო, ძვოპ ; 2. სასახლე, სასახლის მოსამსახურეები; 3. კრეცაბმელი, ფარდა; 4. აფრა (ი.ი.).

ეფუღი-ი — იალქნიანი. იხ. ბმა (ი.ა.).

ეფუღი — მუცელი, «ნაწლევი» (ი.ა.).

[ეფუღი-ი] — იხ. ათეზოელი (ი.ა.).

ეფუღი-ი — სამფლობელოს ქონება (ზ.ს.).

ეფუღი-ი — ათასის-თავი, სასახლის მთავარი, მნე. იხ. მოძღუარი (ი.ა.). მოურავი, მზრუნველი (ი.ი.). იხ. ჩუხჩარები (ქ.ქ.).

ეფუღი-ი — „დიდი ვეზირი“ (ქ.ქ.).

ეფუღი — შავი (სხ.).

ეფუღი — ქაცვი, ჩირვევი. იხ. ეკლნარი, უეკლო (ი.ა.).

ეფუღი — იხ. ეკლესია (ი.ა.).

ეფუღი — «შემოკრება». იხ. ეკლესია (ი.ა.).

ეფუღი — «შემოკრება». იხ. ეკლესია (ი.ა.).

ეფუღი — «კრებული», საკრებულო, საყდარი (ი.ა.).

ეფუღი — ნ. დეკანოზი (ა.შ.).

ეფუღი — ნ. იპიგირიგი (ა.შ.).

ეფუღი — (სოლომონისი) ძე. აღთქ

მის ერთ-ერთი წიგნის სახელია (ი.ი.).

ეკლესია — «გამოკრება». იხ. ეკლესია, ეკლესიობა (ი.ა.).

ეკლესიის ყოფა — «შემოკრება», «შემოკრება», «განკრება» (ი.ა.).

ეკლესია — ეკლესიანი ადგილი. იხ. ეკალი (ი.ა.).

ეკლესია — ეკლესიანი. იხ. ეკალი (ი.ა.). -ელ — «-ისა». «-იგი» (ი.ა.).

ელ — აიღე, ნ. ელვი (სხ.).

ელ — ნ. ელაში (სხ.).

ელ — მრუდე. კამარა, გუმბათი (ი.ა.).

მოსაცდელი დარბაზი გაძრის შესასვლელში, ტალანი, წინკარი, კარიბჭე. ებრ. ულამ, ბერძნ. აიღამ: πριτωρ (სხ.).

ელ — კამარები (ი.ა.). ებრ. ულამოგ, ბერძნ. აიღამამბ, ნ. ელაში (სხ.).

ელ — კამარა, თალი (ი.ა.). აიღამ-მოს. ნ. ელაში (სხ.).

ელ — (მც). ლენცოფა. ὀπίσθεν (სხ.).

ელ — კამარა (ი.ა.). სევეგი (სხ.).

ელ — ნათელი, სხივი, ბრწყინვალეობა. გაელევა. იხ. აელევა, ელვარე, ელვარება (ი.ა.).

ელ — «ბრწყინვალე», «მბრწყინვალე». იხ. ელვა (ი.ა.).

ელ — «გამოკრებობა». იხ. ელვარე (ი.ა.).

ელ — იხ. მლი (ი.ა.).

ელ — „ბოქლოვი“ (ქ.ქ.).

ელ — იხ. ლონა (ი.ა.).

ელ — ებრაელთა მე-6 თვე (ი.ა.).

ელ — ელლინი, ელლინი — (ὁ Ἑλληγ) წარმართი (სხ.).

ელ — «ლამა», რაფსა (ი.ა.).

ელ — „მომთაბარე ხალხი“ (ქ.ქ.).

ელმო – «ღმერთო ჩემო» (ი.ა.).
ემაზი-ი, ემაზი-ი – «საბანელი», ავაზანი (ი.ა.). სანათლავე (ი.ა.).
ემალახტრო-ი, ემალახტრო-ი – მაღალამო (გ.ს.).
ენაბრბუნვილი-ი – ენაბორძიკა, ბლუ. იხ. ბრგუნვილი (ი.ა.).
ენაღ-ენაღ-ი – სხვადასხვა ენაზე მეტყვევლები (გ.ს.).
ენაქუმილი-ი – უნო. იხ. კუეთილი (ი.ა.).
ენამძიმე – ბლუ. იხ. მძიმე (ი.ა.). მძიმედ მოლაპარაკე, ენაბრგუნვილი, ენაბლუ, ენადაბმული (ი.ა.).
ენაპირიანობა-ი – მჭევრმეტყველება (გ.ს.).
ენაუცხო – უცხო ენაზე მოლაპარაკე, «სხუაენა». იხ. უცხო (ი.ა.).
ენიჩხარ-ი – თურქთა ქვეითი ჯარი, პრივილეგიებიანი (ქ.ყ.).
ენლაზა – „წერილი ბრძანებათა“, ბერძნ. ἔνταγμα (ქ.ყ.).
ენლოც-ფერ-ი – წითელი. იხ. ფერი (ი.ა.).
ენითა ძნელი-ი – ძნელად გასაგები, ენამძიმე, ბლუ. იხ. ენო(ებანი), ენოვნება, ორენა, სხუაენა, უენო (ი.ა.).
ენისა-ყოზა – ძვირის მეტყველება (ი.ა.).
ენკენია – განახლება, კურთხევა ეკლესიისა (მოღის სექტემბერში) (ი.ა.).
ენკენიობა – კურთხევა (ეკლესიისა), ἔγκαισις (სხ.).
ენკენის-თუე – „სექტემბერი“ (ქ.ყ.).
ენკრატის-ი – მონაზონი (ქალი) (ი.ა.).
ენონა-ი, ენოზანი-ი – (ენოვნისა) მრავალმეტყველი, ჭარგალა. იხ. ენა (ი.ა.). (მრავალ) სხვადასხვა ენაზე მოლაპარაკე, სხვადასხვა ხალხი (ი.ა.).

ენონება – მრავალმეტყველება. იხ. ენოენი (ი.ა.).
ენქარი-ი – ხელსახოცი, მანდილი (ი.ა.).
ეპარხოს-ი, ეპარხოს-ი – მეფის ნაცვალნი, დიდი მთავარი. იხ. ეპარხოსობა, ეპარხოსობა (ი.ა.).
ეპარხოსობა, ეპარხოსობა – მეფისნაცვლობა (ი.ა.).
ეპიმატი-ი – გემის მგზავრი, გემით მოგზაური, ἑπιματής (სხ.).
ეპისკოპოს-ი – იხ. მთავარეპისკოპოსი, საეპისკოპოსო (ი.ა.).
ეპისკოპოსობა – იხ. ეპისკოპოსი (ი.ა.).
ეპისტატი-ი – ზედამდები, მოძღვარი მუშებისა, მიწისმოქმედთა (ი.ა.).
ეპისტოლე, ეპისტოლე – წიგნი, წერილი (ი.ა.).
ეპიტრიტიზ-ი – «ღამხედვარი» (ი.ა.).
ეპიტროპ-ი – მგრუნველი, შეფი (ი.ა.).
ეპრახოს-ი – იხ. ეპარხოსი (ი.ა.).
ეპრახოსობა – იხ. ეპარხოსობა (ი.ა.).
ეჟანი-ი, ეჟანი-ი – (ი.ა.). ეჟანი (ი.ა.).
ერაღ-ბანწამბული-ი – ჯარისკაცი. იხ. განწესებული (განწესება) (ი.ა.). სამხედრო პირი (ი.ა.).
ერი-ი – «გუნდი», «შესაკრებელი», «ნათესავეი», «ბანაკი», «მკედრობა», «ძალი», ჯარი, ხალხი, «ერი». იხ. არა-ერი, ერისაგანი, ერისგანი, საერო, საეროდ (ი.ა.).
1 ხალხი, გომი. 2. ლაშქარი, სამხედრო ძალა (სხ.).
ერისა-გაქარ-ი – ლაშქრის წინამძღოლი, მეთაური, ἑρχαρχός (სხ.).
ერბინდი-ი – იხ. ერეინდი (ი.ა.).
ერბასული-ი – იხ. ერგასისული (ი.ა.).
ერბასის-ი – ორმოცდაათი (ი.ა.).
ერბასის ღა მემორე – 52-ე (ი.ა.).

ერგასის ლა ოთხ – 54 (ი.ა.).
 ერგასის ლა ხუთი – 55. იხ. ერგასი-
 სეული, ოთხას ერგასისი (ი.ა.).
 ერგასისაჲ – ერგასისაჲ – ორმო-
 ცდაათ-ორმოცდაათი. იხ. ერგასისი (ი.ა.).
 ერგასის-თავი – ორმოცდაათის მეთაუ-
 რი. იხ. თავი (ი.ა.).
 ერგასის-წამალი – 50 წლისა. იხ.
 წლამდინი (ი.ა.).
 ერგასის-სახლი – სახელოსნო (ი.ა.).
 ერგასი – ბანი, სახლის სწორი სახურ-
 ავი (ი.ა.).
 ერგასი – «სეკენი», ბანი (ი.ა.).
 ერგასის-ი – ერგასისი (ი.ა.).
 ერგასი – «მოგად», «ერთბამად». იხ.
 ერთი; საერთადო (ი.ა.).
 ერგასი – «ერთგმის», «ერთად», სა-
 ერთოდ, ერთხელე. იხ. ერთი (ი.ა.).
 ერგასი – ერთად (ი.ა.).
 ერგასი-გმობა – ერთობა; ერთად, ერთი
 გმით სულა (ი.ა.).
 ერგასის – «ერთბამად», ერთხელ (ი.ა.).
 ერთჯერ (ი.ა.).
 ერგასის-ლა – ერთხელ კიდევ. იხ. გმის
 (ი.ა.).
 ერგასის – სანდოდ. იხ. ერთგული (ი.ა.).
 ერგასისება – ნდობა, ერთობა, თანხ-
 მობა. იხ. ერთგული (ი.ა.). (ველ)წრ-
 ფელობა, სიწრფელე, ერთგულება (ი.ა.).
 ერგასის – სანდო, სარწმუნო, თანა-
 მობა; პირიანი. იხ. გული; ერთგუ-
 ლად, ერთგულება (ი.ა.). წრფელი, უმან-
 კო, უბიწო (ი.ა.).
 ერგასის – ერთნაირი, ერთგვარი (ი.ა.).
 ერგასი – გუერთე. შემოგვიერთდი
 (ი.ა.). იხ. გაერთება, გამოერთება (ი.ა.).
 ერგასი – «თითო». იხ. ერთი (ი.ა.).

ერთი – ერთხელე; ერთნაირად. იხ.
 ერთად, ერთბამად, ერთგან, ერთ-ერთი,
 ერთიერთი, ერთიერთას, ერთმანერთი,
 ერთობა, მეერთე, ოცდამეერთე (ი.ა.).
 ერთმობა – თანამობა; თანახმა.
 იხ. მრახვა (ი.ა.).
 ერთმობა – ცალთვალა. იხ. თუალი
 (ი.ა.).
 ერთი – 1, მთელი; «თანა», ზოგიერთი
 (ი.ა.).
 ერთიერთი – «ერთიერთას». იხ. ერ-
 თიერთი (ი.ა.).
 ერთი-ერთი – «თითო», ერთმანეთი.
 იხ. ერთი (ი.ა.).
 ერთი-ერთი – ერთმანეთს (ი.ა.).
 ერთითა პირითა – ერთხმად (ი.ა.).
 ერთი იგი – «სხუა იგი», «მეორე».
 იხ. იგი (ი.ა.).
 ერთი-მეორე – ერთმანეთი. იხ. მეორე
 (ი.ა.).
 ერთი სხუა – «მეორე», მეორე. იხ.
 სხუა (ი.ა.).
 ერთი-ლა – იხ. -ლა (ი.ა.).
 ერთისა – სხვა, მეორე. იხ. -ცა (ი.ა.).
 ერთი ჯერ – მცირე ხანს, ცოცხა ხანს
 (სხ.).
 ერთიკა – «ცალკაკა», ცალყვერა. იხ.
 კაკა (ი.ა.).
 ერთიკრძო – ცალკე, ცალ მხარეს. იხ.
 კერძო (ი.ა.). ერთი მხრით, ერთ მხ-
 არეს (ი.ა.).
 ერთიკრძოდა – მეორე, სხვა. იხ. კერ-
 ძო (ი.ა.).
 ერთმანერთი – ერთმანეთი. იხ. ერთი
 (ი.ა.).
 ერთმანერთი – მონოთელიგი (სხ.).
 ერთობა – ერთიანობა, თანასწორო-

ბა. იხ. ერთი (ი.ა.). ერთიანობა, შეერთება, მთლიანობა, ერთობა (ი.ა.).
ერთობით – ერთად, საერთოდ; «ერთსულად», ერთხელვე. იხ. ერთობა (ი.ა.).
ერთ პირად – ერთხმად (ი.ა.).
ერთსახსმ, ერთსახსე – ერთნაირი, ერთფერი, ერთგვარი. იხ. სახე (ი.ა.).
ერთსახსელ – ერთნაირად (ი.ა.).
ერთსიტყვა ყოფა – შეთქმულება, შეერთება. იხ. სიტყვა (ი.ა.).
ერთსულ, ერთსულად – ერთსულავენად, «ერთობით». იხ. სული (ი.ა.).
ერთფერად – ერთად (ი.ა.).
ერთმხატი – კვირა. იხ. შაბათი (ი.ა.).
ერთმხატი – შერეული, ერთმანეთში არეული (სხ.).
ერთსლო – მხოლოდ. იხ. ხოლო (ი.ა.).
ერთქელ-ი – «უკელა», ასონაკულევანი. იხ. კელი (ი.ა.).
ერთქარ – ერთხელ (ი.ა.).
ერთქარა – მეორედ, ერთხელ კიდევ. იხ. ჯერ (ი.ა.).
ერთსახანი, ერთსახანი – «ერის(ა)-კაცი», «სტრაგოცი», ჯარის-კაცი, ერისკაცი, კაცი. იხ. ერი (ი.ა.).
ერთსახანი, ერთსახანი – «ერისა-განი», მხედარი, ჯარისკაცი; საერო პირი, მსოფლიო, მდაბიო. იხ. კაცი (ი.ა.).
ერთსახანი – იხ. ერისაგანი (ი.ა.).
ერთსახანი – «მთავარსაჰაჰეგი», «წინამძღუარი», მხედართ-მთავარი, მთავარი, განმგებელი, ნახარარი, კუთხის მმართველი. იხ. თავი; ერისთავებრი (ი.ა.). ჯარის მეთაური, ჯარების სარდალი; საერთოდ უფროსი, მეთაური (ი.ა.).
ერთსახანი, ერთსახანი-ერთსახანი – აღმინისგრაიული ერთეულის, საერის-

თავის გამგებელი საქართველოში. დიდი საერისთავოს გამგებლებს ერისთავთ-ერისთავები ეწოდებოდათ (ქც.).
ერთსახანი – მხედრული. იხ. ერისთავი (ი.ა.).

ერთსახანი – საერო, სოფლის ცხოვრება (ი.ა.).

ერთსახანი – იხ. ერისა-კაცი (ი.ა.).

ერთსახანი – მხედრობა, ჯარისკაცობა, საერო. იხ. კაცობა (ი.ა.).

ერთსახანი – თანამოსაგრო, თანამბრძოლი. იხ. მოღვაძე (ი.ა.).

ერთსახანი – საერო, სამოქალაქო. იხ. კაცობრივი (ი.ა.).

ერთსახანი – ხალხის შეკრებილება, აურზაური; «მიმოქცეულობა». იხ. კრება (ი.ა.).

ერთსახანი – სპასიეგი, მხედართ-მთავარი. იხ. მთავარი (ი.ა.). მთავარი, ერისთავი, პროვინციის მმართველი და გამგებელი, რომლის ხელშიც იყო სამხედრო ძალაუფლება (ი.ა.).

ერთსახანი – საერისთავო. იხ. მთავრობა (ი.ა.). ჯარების უფროსობა, მხედართმთავრობა; საბრძანებელი, სამფლობელო (ი.ა.).

ერთსახანი – მხედართ-მთავარი, «სპათ-მძღუარი». იხ. მძღუარი (ი.ა.).

ერთსახანი – საჯაროდ დაწყებული. იხ. წყევლა (ი.ა.).

ერთსახანი – დიდი ლხინი, მხიარულება. იხ. მრავლობა (ი.ა.).

ერთსახანი – «გომი», გუნდი, ჯარი. იხ. ერი (ი.ა.).

ერთსახანი, ერთსახანი – «მღრინაევი», ყანჩა, წყანძვი (ი.ა.).

ერთსახანი – საჯაროდ (ი.ა.).

მრუთრა – წითელი, «მეწამული» (ი.ა.).
მრქჳნ-ი – გუთანი, სახენელის გარი (ი.ა.).
მრჩღნჳს – „ემორჩილებოდნენ“ (ქ.ც.).
მრტახხე – იხ. ერთსახე (ი.ა.).
მსაჳნ – იხ. საე- (ი.ა.).
მსღჳნ – ესოდენ (ი.ა.).
მსღჳნ-ი – მღრ. ესოდენი; იხ. ოდენი (ი.ა.).
მსე – ეს, «იგი» (ი.ა.).
-მსე – (ნაწილაკი) (ი.ა.).
მსე ღა მსე – (გმ.) ასე ღა ასე (ი.ა.).
მსეჳლ, მსეჳლინ – ნ. ს-აე (ი.ი.).
მსეჳითარ-ი – ამნაირი, «ესემლეეანი». იხ. ვითარი (ი.ა.).
მსე იგი – (კეჳ.) ეს თვით (ი.ა.).
მსე იგი არს – ესე იგი (ე. ი.) (ი.ი.).
მსეჳალიზ-ი – ამგვარი (გ.ს.).
მსეჳლჳჳნ-ი – «ეგევითარი», ამნაირი, ამისებრი, «ესევითარი». იხ. მლეჳანი (ი.ა.). ამგვარი, ამნაირი, ასეთი, ამის მსგავსი (ი.ი.).
მსერა – (გმ.) აგერ, აი. იხ. რა (ი.ა.).
მსერე – ნ. ესრე (ი.ი.).
მსერეთ – იხ. ესრეთ (ი.ა.).
მსეჳნ – იხ. საე (ი.ა.).
მსთჳნ – იხ. ესოდენ (ი.ა.).
მსთჳნ-ი – იხ. ესოდენი (ი.ა.).
მსოღჳნ, მსღჳნ, მსთჳნ – «ეღჳნ», «ესთენ»; ესოდენ, ამდენად (ი.ა.).
მესოღჳნ-ი – ამდენი (ი.ი.).
მსოღჳნ-ი, მსღჳნ-ი, მსთჳნ-ი – ესოდენი, ამოდენი; «ესევითარი» (ი.ა.).
მსოღჳნის – ამდენი ფასის. იხ. ოდენი (ი.ა.).
მსრე, მსერე – ასე, ამგვარად, ამნაირად (ი.ი.).
მსრე, მსრე – ამნაირად. იხ. -რე (ი.ა.).
მსრემთ: მსრეთ – ასე, ამნაირად (ი.ი.).

მსრე სახელსა – ამნაირადვე (ი.ა.).
მსრეჳე – «ეგრეჳე». იხ. -რე (ი.ა.).
მსრეთ, მსერეთ, მსრეთ – «ეგრეჳა», «ეგრესჳა», «ეგრესთჳა», ასე, ამნაირად, ამგვარად (ი.ა.).
მსრეთჳე – ამნაირადვე. იხ. ესერე, ესრე (ი.ა.).
მსრეთ-ი – ასეთი, ამგვარი, ამნაირი (ი.ი.).
მსრეთმლეჳჳნ-ი – ამგვარი, ამნაირი, ასეთი, ამის მსგავსი (ი.ი.).
მტჳრ-ი – «მესუჳევილი», «ეგერ-წინამო», ოდოში, მოხალული მარცჳალი, ჩირი (ი.ა.).
მტჳრ-წინამო – «ეგერი». იხ. წინამო (ი.ა.).
მტიჳი – „გზის მცოდნე“ (საბა) (ქ.ც.).
მტიჳობა – „გზის-მეჳლეჳად ღადგომა“ (ქ.ც.).
მტლ-ი – იხ. მეეგლე (ი.ა.).
მტლის-თჳჳალ-ი – ბორბალი, გოგორა. იხ. თჳალი (ი.ა.).
მტლის-თჳჳალჳლ-ი – ეგლის თელის მსგავსი, ეგლის თელის მავგარი, ისეთი, როგორც ეგლის თჳალია; ეგლისთელიანი (ი.ი.).
მტლის-მწაჳჳლ-ი – მეეგლე. იხ. მწაჳჳელი (ი.ა.).
მტრატ-ი – გყავი საწერი, ჳერგამენტი (ი.ა.).
მტჳალოზიობა-ი – სიგყვის მნიშენელობის ღადგენა (გ.ს.).
-მჳლ-ი – იხ. ათეული (ი.ა.).
მჳჳლ-ი – იხ. ეჳჳეთი (ი.ა.).
მჳჳათა – გაღება (ი.ა.).
მჳჳამიტონ-ი – (ἐξάμιτος, аксамит, оксамит) ქსოვილი, რომელიც ექჳსი ძაჳისაგან იყო მოქსოვილი (ა.ჳ.).

მასარსო-ი – მთავარი; გამგებელი (მ.ს.).
მასპუზიტონი – excubitus, დარაჯი (ს.ს.).
მასორია, მასორია – განღვინა, გაძვეუ-
 ბა, გადასასლება. იხ. ექსორი(ა)ობა (ი.ა.).
მასორიანობა, მასორიობა – უცხოება,
 გადასასლება. იხ. ექსორია (ი.ა.).
მასორია-ყოფა-ღ – გაძვეება, გადასას-
 ლება (ი.ი.).
მასა – ქოშინი, ოხერა, ქშინვა (ი.ა.).
მასი – ნ. იხ. მეექუსე, ორმეოცდაექუსი,
 [ოცდაექუსი] (ი.ა.).
მასსასი – 600. იხ. ასი (ი.ა.).
მასუ-მასუ ზრთან-ი – ექვსურთიანი.
 იხ. ფრთენი (ი.ა.).
მასსორია – იხ. ექსორია (ი.ა.).
მასსორთა – ექვსურთიანი. იხ. ფრთე (ი.ა.).
მასსურ-ი – ექვსკუთხოვანი. იხ. ყური
 (ი.ა.).
ელომენო-ი – წინამძღვარი (მ.ს.).
ეზრების – „ურთდება“ (ქ.ც.).
ეზრასი – „მანდაგურთუხუცესი“ (ქ.ც.).
ეზრების – ეშინია (ს.ს.).
ეზმაკი – საგანა, მაცთური, ბოროტი,
 ავი სული. იხ. ეზმაკეული, ეზმაკეულო-
 ბა, საეზმაკო (ი.ა.).
ეზმაკეული – ეშმაკისაგან გვემული,
 მთვარეული; ეშმაკისეული (ი.ა.). ეშ-
 მაკისაგან შეყარობილი (ი.ი.).
ეზმაკეულობა – ეშმაკისაგან გვემუ-
 ლობა, მთვარეულობა (ი.ა.).
ეზმაკე-საყარული – ეშმაკის საყვარე-
 ლი. იხ. საყვარელი (ი.ა.).
ეზმი – „ეშმაკი“ (ქ.ც.).
ეზუ – ღორი, გარეული გახი (ი.ა.).
ეზოლა – ნ. შჯა (ი.ი.).
ეზუა – მცირე ერო. იხ. ერეუ/ერუ (ი.ა.).
ეზუა, ეზუ – ერო (ი.ა.).

ეზარი – „ისლოენ-გვიმროვანი ტყე-
 ელოენი“ (საბა) (ქ.ც.).

ეზროვანი – იხ. ეწერი (ქ.ც.).

ეზუო – „შეებრძოლა“ (ქ.ც.).

[ეჟუ] – იხ. ეჟუა, ეჟუეული, საეჟუ, საეჟუე-
 ლი, ეჟუელაღ, ეჟუელაღ, შეეჟუება (ი.ა.).

ეჟუა – ეჭვიანობა, ფიქრი. ეჭვი. იხ. [ეჟუ]
 (ი.ა.).

ეჟუანი – იხ. ეკუანი (ი.ა.).

ეჟუაული – ეჭვიანი, დაეჭვებული (ი.ი.).
 ეჭვიანი. იხ. ეჟუ (ი.ა.).

ეჟანი (მონღ.) – ჰაგრონი, მეფე (ქ.ც.).

ძე. მონღოლური ადათ-წესების მიხედ-
 ვით, უმცროსი ვაჟი მამის ძირითადი

ქონების მემკვიდრე იყო, მას ოჯახის
 კერის დაცვა ევალებოდა და ამის გამო

ეწოდებოდა „ოღნიგინ“ – ცუცხლის
 მცველი, ან „ეჟენ“ – ჰაგრონი, მეფე (ს.ს.).

ეჟი – „სამი ათასი ბიჯი“ (საბა) (ქ.ც.).

ეჟიბი – სამეფო კარის მოხელე, ამირე-
 ჯიბის (იხ.) ხელქვეითი, მეფის მომხსენე-
 ბელი. „მეფის მაგიერ მოლაპარაკე“

(საბა). „მეკარეთ-უხუცესი“, „ეკერ-
 ემონმადსტერი“ (ქ.ც.).

ეჟა – «შ», «ვაჟ» (ი.ა.).

ჟინ – ქართული ანბნის მე-ნ ასო, რიცხ-
 ვითი მნიშვნელობა – 6 (ი.ა.).

ჟ – ყოლა. ეს ძირი იხმარება მხოლოდ
 ადამიანთა მიმართ. გამოყენებულია
 მხოლოდ აწმყოს მწკრივში და მხ-
 ოლობითში. მრავლობითში მას სხ-ენ
 ფუძე ენაცვლება; მეორე სერიის მწკ-
 რივებში გვაქვს სუ მხოლობითი რიცხ-

ვისათვის და ისეუ სხ-ენ – მრავლობითისათვის. *მივის* მყავს იგი; *ვივის* გყავს იგი; *უვის* დედაჲ, დედა ჰყავს; *უვის* მამაჲ, მამა ჰყავს (ი.ა.).

ვაპბა – «აღკუმინვა», ვაის თქმა; გირილი და გლოვა. «უაჲ». იხ. ეაჲ (ი.ა.).

ვაზ-ი – «ნასხლევი», ვენახი (ი.ა.).

ვაზირ-ი – იხ. ვაზირება, სავაზირო (ი.ა.).

ვაზირება – თანამზრახველობა, თათბირი. იხ. ვაზირი (ი.ა.).

ვაზრ-ი – საფხეკი, ქლიბი; კეგი, კომბალი (ი.ა.).

ვაპას-ი – სამოსელი (გ.ს.).

ვაპჲ – ველი, ბარი. იხ. განვაკება, დავაკება, [ეაკება], მოვაკება, მოსავაკებულად (ი.ა.). სწორი, გაშლილი, უმთავორო ადგილი (ი.ა.).

[**ვაპჲბა**] – სწორება. იხ. ვაკე (ი.ა.).

ვალ, ვალს – ნ. სლეა (ი.ა.).

ვალ-ი – «თანანადები». იხ. მოვალე (ი.ა.). „მმართველი“ (ქც.).

ვალაღაპბა, ვალაღაპბა – «გოდება», ხმობა, «ლაღადება» (ი.ა.).

ვალან-ი – (ή βάλανος) რკინის საკეგი, ურდული (სხ.).

ვალენტიანულ-ი, ვალენტიანულ-ი – ჯომის იმპერატორის ჴალენგინიან პირველის (364 – 375) მიმდევრები (მწვალებლები) (ი.ა.).

ვაპი – „მწუხარება“, „დარდი“, „უება“ (ქც.).

ვანი – სადგომი, «სახლი», დაბა, საცხოერებელი, მონასტერი; «საყოფელი», «ბუნავი». იხ. დავანება (-ული), ვანება, მევანეობა, მოვანე, სავანე (ი.ა.). 1. სადგომი, სახლი, სახლ-კარი, ბინა; 2. ოჯახი, ოჯახობა; ჯალაბობა (ი.ა.).

ვანღ-ი – თემში შემავალი სამხედრო აღმინისგრაციული ერთეული, თემის განყოფილება (βάνδον) (ა.შ.).

ვანება – ვანის დაღება, დასადგურება; მოდგმა ვალენისა, მორგცმა წრისა. იხ. ვანი (ი.ა.).

ვანის ღუღა – მონასტრის წინამძღვარი, ილუმენია (სხ.).

ვანისღუღა-ღ – დედათა მონასტრის წინამძღოლი (გ.ს.).

ვანის-მცხველ-ი – სადგურის, ბანაკის ყარაული. იხ. მცველი (ი.ა.).

ვამ – «უკა», ვაი; «უება» (ი.ა.).

ვამი ხლა – დაბრალება; «დამიშვება» (ი.ა.).

ვამბლახ – ვაი. იხ. გლახ (ი.ა.).

ვაჲინარი – მეძარნე, ღვინის მწლე (ა.შ.).

ვაჲინ-ი – იხ. მევაჲინე (ი.ა.).

ვარღ-ი – ვარდი, rosa, rosarium. იხ. ვარდობა (ი.ა.).

ვარღაპბი (სომხ.) – მოძღვარი (ქც.).

ვარღობა, ვარღობისა – მათისი. იხ. ვარდი (ი.ა.).

ვარჲება – იხ. დავარეება (ი.ა.).

ვარჲვანღ-ი – ფილონი, მოსასხამი (ი.ა.).

ვარჲი – «იაღმაგი», ჯაჭვზე ჩასაცმელი (ი.ა.).

ვარსკულაჲ-ი, ვასკულაჲ-ი, ვასკლაჲ-ი – ვარსკელაჲი (ი.ა.).

ვარსკულაჲვღ-ი – ღილებიანი. იხ. ვარსკულაჲი (ი.ა.).

ვარსკულაჲთმეცხველ-ი – ასტროლოგი, ციური სხეულების მოძრაობაზე დაკვირვებით მომავლის გამომცნობი (სხ.).

ვარსკულაჲთ-მრატხველ-ი/მრინხველ-ი – იხ. მრატხველ/მრინხველი (ი.ა.).

ვარსკულაჲთ-მეცხველ-ი – ვარსკე-

ლაეთ-მრიცხველი. იხ. მეგყუელი (ი.ა.).
 პარჰირ-ი – ვეჟილი (ზ.ს.).
 პარღალ-ი – (ვარდლისა) გვირგვინის მკერელი (ი.ა.).
 პარჰამაჰ-ი – «მიგრა», «კილარი», «სუ-
 დარი», «ქუელი», «გიარი» (ი.ა.).
 პარსლ-ი – კოკა, ღოჭი (ი.ა.). ცომის სა-
 მელი, ხისა; დიდი ჭურჭელი, ყუთი (ი.ა.).
 პარსხნა – იხ. გამოეარცხნა, დავარცხ-
 ნა, სავარცხალი (ი.ა.).
 პარსუ – pelecanus (ი.ა.).
 პარხუ – პელიკანი (ფრინველი ნიჩა-
 ბუეხოვანთა ოჯახიდან) (ი.ი.). „ფილა-
 კენი“ (ქც.).
 პარჰ-ი – ქოჩორი, «თხემი». იხ.
 ვარჯოვანი (ი.ა.).
 პარჰო(შ)ან-ი – ქოჩრიანი, ხშირშგოე-
 ბიანი. იხ. ვარჯი (ი.ა.). მშეენიერი, კარ-
 გი, გამოჩენილი (სხ.).
 პარჰპარსულ-ი – თავგაპარსული. იხ.
 პარსული (ი.ა.).
 პასილიპონ-ი – სამეფო სახლი; გახგი
 (ზ.ს.).
 პასილიპო – ჯარბი, გველი (ი.ა.). „ესე
 არს თვალთ მაკედინებელი მკეცი
 გესლიანი“ (საბა). ბერძნ. βιασλίσκος (ქც.).
 პასილოღრაჟი (ბერძ.) – მფეუთა ცხო-
 ვრების აღწერა (ქც.).
 პასმირ-ი – დალაქი (ი.ა.).
 [პასხ-ი] – იხ. მავასხებელი, მვასხებე-
 ლი, მივასხება, მოვასხე (ი.ა.).
 პასხება – სესხება, სესხი (ი.ა.).
 პაშა – εἶς, კარგი, χοροια (ფს. 34, 21,
 25; 39, 16; 69, 4) (სხ.).
 პაშპარან-ი – «გულა», «ჭურჭელი», აბგა;
 საგანძერი, სალარო (ი.ა.). ჩანთა; გომპ-
 რა (ი.ი.).

პაშულ-ი – malum, pomum; malus (ი.ა.).
 პაშულ-ი სპილენძიან-ი – «მროწლის
 სახე» (ი.ა.).
 პაშბ-ი – «ვახი», წინააღმდეგობი (ი.ა.).
 პაშ-ი – «წალი», მამალი თხა; თიკანი:
 hircus, haedus. იხ. ირემ-ეაცი (ი.ა.).
 პაშ-ბოტ-ი – თხა, hircus, haedus. იხ.
 ბოგი (ი.ა.). დაუკოდაეი ეაცი (ი.ი.).
 პაშ-ირემ-ი – огух. იხ. ირემი (ი.ა.).
 პაჰარ-ი – მომსყიდველი; «მოფარდუ-
 ლი». იხ. განეაჭრა, ეაჭრობა, მოეაჭრე,
 მოეაჭრება, საეაჭრო, საეაჭროთაგანი,
 ხუარბლის-ეაჭარი (ი.ა.).
 პაჰრობა – ყიდვა, შეძენა, მოგება,
 საეაჭრო. იხ. ეაჭარი (ი.ა.).
 პახ-ი – «ვაშგი», «ძმაყუეა», გულძეი-
 რობა, ცულის შრახვა (ი.ა.).
 პახალ – თვის, მავიერ (ი.ა.).
 პახში – «აღნაღგინები», %. იხ. მოეახ-
 შება, უეახმოლ (ი.ა.). სარგებელი, პრო-
 ცენტი (ი.ი.).
 პაჰანაჰარ – კუ (ი.ა.). მღვის კუ (ი.ი.).
 პაჰან-ი – მავანი (ი.ა.).
 პელ- – გაფრთხილება, ფრთხილად
 შენახვა (ი.ა.).
 პელ-/შილ- – იხ. სლეა (ი.ა.).
 პელრ-ი – ანდერძი, ალთქმა, მიბარებუ-
 ლი. «მწირი», უცხო, გადმოხვეწილი. თხ-
 ოვნა; «ველრი». იხ. ევლრება, მოველრე,
 მოველრება (ი.ა.).
 პელრად ქონება – მიბარება (ი.ა.).
 პელრება – «ლოცვა», «თხოვა», ხვეწნა.
 იხ. დაველრება, ევლრება, მველრებელი,
 მიველრება, საველრებელი, შეველრება,
 შემოველრება (ი.ა.).
 პელ-ი – «ყანა», «ავარაკი», «ველობი»,
 მიწლორი (ი.ა.).

ველისა-მ – ველური. იხ. ველის(ა)პირი, ველის-ყრდელი, ველობი, ველო-(ვ)ანი, ველურება, ველურ-ქმნული, ვირი ველური (ი.ა.).

ველის(ა) პირ-ი – ველის თაყი ან ბოლო. იხ. პირი (ი.ა.).

ველისგება-მ – ველზე მყოფი (სხ.).

ველის-ყრდელ-ი – «მდოგუ», ლერწამი. იხ. ყრდელი (ი.ა.). ერთგვარი მწარე და მყრალი ბალახია (ი.ი.).

ველოზ-ი – «ველი», მინდორი, ჭალა. იხ. ველი (ი.ა.).

ველოვან-ი, ველოვან-ი – «ბარი». იხ. ველი (ი.ა.).

ველსა ბარმ – გართ (ი.ა.).

ველტიოს-ჰმნა-მ – (βελτιωσις) „გაუმჯობესება“ (ა.შ.).

ველური-ი – გარეული; «გაუცხებული». იხ. ველი (ი.ა.).

ველურჰმნულ-ი – «გაუცხებული». იხ. ველური, განველურებული (ი.ა.).

ვენაპ-ი – «საყურძენი», «საყურძენე», «ვენაკოვანი», «სანერგე», ვაზი, ზვარი; «ნასხლევნი». იხ. ვენახის(ა)-მოქმელი, ვენაკოვანი, მევენაქე, სავენაქე (ი.ა.).

ვენაპი(ა) მოქმელ-ი – იხ. მოქმელი (ი.ა.).

მევენახე, виноградарь (ი.ი.).

ვენაპოვან-ი, ვენაპოვან-ი – (ვენაკოვნისა) «ვენაქი», ზვარი. იხ. ვენაქი (ი.ა.).

ვენა-ი – იხ. მევენაქე (ი.ა.).

ვერ – არ-შეძლება (ი.ა.).

ვერაბ – ვერაფერი. იხ. ვერ (ი.ა.).

ვერაბ-ი – მზაკვარი, პირის გამგეხი. იხ. ვერაგობა, მოვერაგება, სივერაგე, უვერაგესი (ი.ა.).

ვერაზობა – მზაკვრობა. იხ. ვერაგი (ი.ა.).

ვერაბარა – ვერაფერი. იხ. -რა (ი.ა.).

ვერპინ – ვერავეინ, «არავეინ». იხ. ვინ (ი.ა.).
ვერ-მიახლება – მიუახლებლობა. იხ. მიახლება (ი.ა.).

ვერმიმთხუვა – აცდენა, ვერ-მოსვედრა. იხ. მიმთხუვეა (ი.ა.).

ვერსაღა – ვერასდროს, არასოდეს, никогда (ი.ი.).

ვერღარა – ველარ (ი.ა.).

ვერღარაპინ – ველარავეინ. იხ. ვერღარა (ი.ა.).

ვერ-შემძლება-ი – «უძლური». იხ. შემძლებელი (ი.ა.).

ვერ-შესაძლება-ი – «შეუძლებელი». იხ. შესაძლებელი (ი.ა.).

ვერსა – ვერც (ი.ა.).

ვერსაღა – ველარც. იხ. ვერა, ვერარა, ვერვეინ, ვერღარავეინ (ი.ა.).

ვერძ-ი – «წულებრივი», მამალი ცხვარი (ი.ა.).

ვერძუ – ვერხეი, populus alba (ი.ა.).

ვესტარმბ-ი – თერძი (ი.ა.).

ვესტი (βέστης) – ბიზ. კეისრის სამოსელთ-უხუცესი; მაღალი საკარის-კაცო წოდება (ქც.).

ვეტყუ, ვეტყოღე, ვეტყოღი – იხ. სიტყუა (ი.ა.).

ვეფხი – ვეფხვი, ავაზი; pardus, pardalis, leopardus, panthera. იხ. აქლემ-ვეფხი (ი.ა.).

-ველა – კიდევ (ი.ა.).

ვეზაპ-ი – «ურჩხული», «დევი», კიტი; draco, cetus (ი.ა.).

ვეზაპაპ-ი – ბუღე, ხეჭბი, ნაჭუჭი (ი.ა.). ეს უნდა შეესაგყვისებოდეს ბერძნულ δρακοντάριον-ს, რომელიც „დროშას“ ნიშნავს. დროშაზე ეხატა ვეზაპი ანუ დრაკონი (ა.შ.).

ვევაბ-თევეზი – იხ. თევზი (ი.ა.).
ვესსლ-ი – ვერცხლი, ვერცხლეული, ფული (ი.ა.).
ვესსლით-მოსილ-ი – ვერცხლით შემოჭედილი. იხ. მოსილი (ი.ა.).
ვესსლით-მოფარულ-ი – ვერცხლით სყიდული. იხ. მოფარდული (ი.ა.).
ვესსლით-სყიდულ-ი – ვერცხლით/ ფულით ნაყიდი. იხ. სყიდული (ი.ა.).
ვესსლით-ფრდილ-ი – ვერცხლით ნაყიდი. იხ. ფრდა(-ილი) (ი.ა.).
ვესსლის მოყვარე – ანგარებიანი, ფულის მოყვარე (ი.ა.).
ვესსლს-მოყვარება – იხ. ყუარება (ი.ა.).
ვესსლის-მგრომელ-ი – «მჭედელი». იხ. მგრომელი, შურომა (ი.ა.).
ვესსლის-მჭედელ-ი – ოქრომჭედელი. იხ. მჭედელი (ი.ა.).
ვესსლს-სიყვარულ-ი – იხ. სიყუარული (ი.ა.).
ვესსლის-უყვარულ-ი – იხ. [უყუარული] (ი.ა.).
ვესსლმოკერწულ-ი – იხ. მოძერწული (ი.ა.). მოვერცხლილი, ვერცხლმედლებული (ი.ა.).
ვესსლწყალ-ი – ვერცხლისწყალი. იხ. წყალი (ი.ა.).
ვეძა – „მომეაო წყარო ბუნებით“ (საბა); წყარო ანკარა მლაშე (ქ.ც.).
ვეზნ-ი – ჭურჭელი; დოქი (სხ.).
ვეპ-ი – სასჯელი (მ.ს.).
ვერომა – იხ. გავთომა, გავთული, განვთომა, განვლთომა (ი.ა.).
ვერეზი – იხ. არება, საარება (ი.ა.).
ვეზრ-ი – ჯიქი (ა. შანიძე) (ი.ა.).
ველ – აღდეგ და ეილოდე. აღექი და იარე (ი.ა.).

ვილოვ – ნ. სლევა (ი.ი.).
ვილვა – ვინემ, -მე. «სადა», საით, სად (ი.ა.). 1. სად, საით; 2. სანამ, ვიდრე (ი.ა.).
ვილვა არა – ვინემ, -მე. «ვიდრე-ლა» (ი.ა.).
ვილვა-შე – სანამ (ი.ა.).
ვილვა-იგი – სანამ (ი.ა.).
ვილვავე, ვილვავეზ – «ვიდრე», «ვიდრემდის», სანამდე. იხ. ვიდრევე (ი.ა.).
ვილვავეს – «ვიდრემდე», «ვიდრე» (ი.ა.). 1. სანამდე; 2. ისე რომ, **ТАК ЧТО** (ი.ი.).
ვილვავე – მაშ, მამასადამე. იხ. ვიდრე (ი.ა.). 1. ე, ე კი; უფრო მეტად; 2. რამდენად, როგორ, როგორღა (ი.ა.).
ვილვა-ლა არა, ვილვა-ლა, ვილვა-ლარა – «ვიდრე არა» (ი.ა.).
ვილვა, ვილვა-მე – «ვიდრემდე», «ვიდრე არღა», სანამ, -მდე; თუ; «მი-» (ი.ა.).
ვილვა-ლა – სანამ, იქამდის რომ (ი.ა.).
ვილვა-ლა, ვილვა არღა – სანამ (ი.ა.).
ვიპთ – იხ. ვინ (ი.ა.).
ვიპთ-ი – როგორი (სხ.).
ვიპთვე, ვიპთნივე – იხ. ვინვე (ი.ა.).
ვიპთ-ნ-ი – სადაურები (ი.ი.).
ვიპთნივე – მოვიერთები (ი.ი.).
ვიპთა – როგორც, როგორ, რომ (ი.ა.). 1. როგორც; 2. როცა (ი.ი.).
ვიპთარ – დაახლოვებით. რომ. «ვითარცა», «რა», «ვითარ სახედ», როგორც, როგორ, როცა, სანამ (ი.ა.). 1. როგორ; *ვითარ-მე*: როგორღა; 2. როცა, როდესაც, როგორც კი; 3. ასე დაახლოვებით (ი.ა.).
ვიპთარება-ღ – **качество** (სხ.).
ვიპთარება – თვისება (ი.ა.).
ვიპთარ-მე – როგორც (ი.ა.).
ვიპთარ-ი – როგორი (ი.ა.).
ვიპთარ-იგი – როგორც, მაგალითად (ი.ა.).
ვიპთარივე – „რამენიარი“ (?) (ქ.ც.).

ვიტარო-ლა – როგორი. იხ. ეგვიპთარი (ი.ა.).

ვიტარ-მე – «ვიტარ», როგორ (ი.ა.).

ვიტარმელ – 1. რომ; 2. ასე რომ, ისე რომ (ი.ა.).

ვიტარმტა – რომ, რათა (ი.ა.). თითქოს, ვითომც (ი.ა.).

ვიტარ-რამ – «ვიტარმე», როგორ (ი.ა.).

ვიტარ სახელ – «ვიტარ», «ვიტარცა-ივთ», როგორ, რანაირად. იხ. ვიტარცა (ი.ა.).

ვიტარსა – «რაემს», «რამ», «ვიტარ», «გუარი», როგორც, როგორც კი, როცა (ი.ა.).

ვიტარსა-მსა-იზი – როგორც მაგალითად; «ვიტარ სახედ» (ი.ა.).

ვიტარსა-იზი სახელ – როგორც მაგალითად (ი.ა.).

ვიტარსა სახელ – როგორც მაგალითად. იხ. ვიტარ (ი.ა.).

ვიტარსა-ი – ნ. იკონომოსი (სხ.). მონასტრის სამეურნეო საქმეთა გამგებელი (გს.).

ვიტარსა – მელიის ჯიშის ცხოველია (ი.ა.). ichneumon (ი.ა.).

ვინ, ვინა – რომელი (ი.ა.).

ვინ იმის – ეგების (ი.ა.).

ვინ უწყის – ეგების. იხ. არაჟინ, ვერჟინ, ვინმე, ნუჟინ, ნუჟინმე (ი.ა.).

ვინა, ვინამ – საიდან; სადაური. იხ. არაჟინამ (ი.ა.).

ვინამე, ვინამთე – «ყოველით კერძო», ყოველი მხრიდან; სხვა მხრით; «საღითგან» (ი.ა.).

ვინამთგან – «რამთგან», როდიდან, რადროდიდან, რომლიდან, «რომლით». რადგან, რამეთუ (ი.ა.).

ვინამთგანსა – რადგანაც. იხ. ვინამ (ი.ა.).

ვინამე, ვინამთე – «საღამთ», «ამის გამო», საღითკენაც, საიდანაც (ი.ა.).

ვინამე-იზი – სადაც, საითკენაც (ი.ა.).

ვინამ-ი – თუ საიდან. იხ. ვინამ (ი.ა.).

ვინამე – რომელიმე, ერთი ვინმე, ერთი. იხ. ვინ (ი.ა.).

ვიპარსი (*ბერძნ.*) – იგივეა, რაც უპარსი (ი.ა.).

ვიპარსი-ი – თქტომბერი (ი.ა.).

ვიპარსი – onocentaurus. იხ. დევი (ი.ა.).

ვიპ-ი – «კარაული» (ი.ა.).

ვიპ-ი ველურ-ი – onager, asinus agrestis vel sylvestris. იხ. ველური (ი.ა.). კანჯარი (სხ.).

ვიპარსი-ი – ძვირფასი ქვა, ნ. ბირილიონი (სხ.).

ვიპარსი – onocentaurus. იხ. კურო (ი.ა.). ზღაპრული ცხოველი, რომელსაც თითქოს ნახევარი განი ვირისა აქვს, ნახევარი – ხარისა (ი.ა.).

ვიპ-ი – იხ. არაჟინი, ვისიმე (ი.ა.).

ვიპარსი – იხ. ვისი (ი.ა.).

ვიპარსი, ვიპარსი, ვიპარსი – იხ. სიგყუა (ი.ა.).

ვიპარსი – საღმე (გს.).

[**ვიპარსი**] – იხ. დავიწყება, მოვიწყე, შევიწყება (ი.ა.).

ვლა – «მოთხვა». იხ. გავლა, გამოვლა, განვლა, გარდამავალი, გარდამავლობა, გარდავლა, გარემოვლა, თანა-წარვლა, მივლა, მიმოვლა, მოვლა, შევლა, წარვლა, წარმოვლა, წარუვალი, წილ-აღვლა, წილ-ვლა, წილ-მოვლა (ი.ა.).

ვლარვა, ვლარვარა – რბენა, რბოლა (ი.ა.). შეხტომა, ხტომა; შენძრევა, შეთამაშება (ი.ა.).

[**ვლარვა**] – სმა. იხ. მოვლება (ი.ა.).

ვლჳა – იხ. განვლება, მავლებელი (ი.ა.).
ვლჳნა – იხ. განვლენა (ი.ა.).
ვლინჳა – გარება. იხ. აღვლინება, აღმოვლინება, გამოვლინება, განვლინება, გარდამოვლინება, [მავლინებელი], მივლინება, მოვლინება, მომავლინებელი, ნაგის-მავლინებელი, შევლინება, შემოვლინება, წარვლინება, წარმოვლინება (ი.ა.).
ვლტობა, **ლტობა** – დასველება (ი.ა.).
ვლტოლა – «განშორება», გაქცევა, რბენა (ი.ა.). 1. გაქცევა (რაიმე უბედურებისაგან თავის დაღწევის მიზნით); 2. მისწრაფება (ი.ი.).
ვლტოლ(ვილ)-ი – გაქცეული, განშორებული. იხ. განვლტოლა (-ილი), განვლტოლელი, მი(ელ)ვლტოლა, მისალვტოლაი, მისალვტოლეელი, მოვლტოლა, სივლტოლა, შევლტოლა, წარვლტოლა (ი.ა.).
ვნჳა – «უკეთურობა», «მეხულომა ჭირისა», შეცოდება, ზიანის მიყენება, გკივილი, თავს-გადახდობა, დასჯა, «მიხუეჳა», «მოხუეჳა». «ზაგიკი», «პასეჳი», «პასეჳა» (ი.ა.).
ვნჳაულ-ი – ჩავრული, სნეული, მეწუხება, მეჭირვება; საჳყარი. იხ. ვნჳაულება, მავნებელი, სავნებელი, სავნო, უვნებელი (ი.ა.). ნაკვენი, დაშავებული (ი.ი.).
ვნჳაულჳა – სენი. იხ. ვნება (ი.ა.).
ვოტა – ხილისა და ცხოველების მეთვალყურე ღმერთის პანისადმი მიძღვნილი ელინური ღვთაება, ობოლ-ბოტა (სხ.).
ვოლტობა – ვარდნა (ი.ა.).
ვოლტობილ-ი – ჩავარდნილი. იხ. გამოვრდობა, განვრდობა, გარდავრდობა, გარდამოვრდობა (-ილი), დავრდობა (-ილი), დავრდობილობა, დამოვრდობა,

მი(ვ)რდობა, მიმოვრდობა, მოვრდობა, მორდობა, შევრდობა, შერდობა, შთავრდობა, შთამოვრდობა, წარვრდობა (ი.ა.).

ვრჳაულ-ი – ელინური ღვთაება, ეძღვებოდა ღვთის ღმერთს დიონისეს. დიონისეს ზღვრდობა იყო ვრჳაი. ობოლ-ბოტა (სხ.).

ვრჳაულ-ი – «ფართო»; წყვილი ძარღვი საჯლომთან. იხ. განვრცელება, [ვრცელება], სივრცე (ი.ა.).

ვრჳინ-ი – (ცხოვ.) ქურცინი, ღვთაება, ობოლ-ბოტა (ი.ი.). mustela (ი.ა.).

ვრჳინ-ი ღა თაგუ – «თაგუ-ქურცინი», mus araneus, sive mustela (ი.ა.).

[**ვრჳობა**, **ვრჳობა**] – იხ. ვან(ერ)ცობა, განვრცობა (ი.ა.).

ვსჳა – ავსება, ამოღება. იხ. ავსება (-ული), აღმოვსება, აღმომავსებელი, განვსება, განსავსება, სავსება, სავსებელი. ქრობა. იხ. დავსება, დავსებელი (ი.ა.).
ვჳჳროსტონ-ი – შხამიანი ხოჭო (?), ობოლ-ბოტა (სხ.).

ზჳნ – ქართული ანბნის მეშვიდე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 7 (ი.ა.).

ზაჳნ-ი – ძველ ქართველთა სალოცავი კერძი (ი.ი.).

ზაჳნიკობა – ღვთაება (ზ.ს.).

ზაჳნი – აღთქმა, პირობა, «ნაძღვევი». იხ. დავაჳება, მოვაჳება, მომვაჳებელი, უმაჳე (ი.ა.).

ზაჳნჳა – შერევა. იხ. აღვაჳება (-ული), ვანვაჳება, თანა-შევაჳება, თხლ-შევაჳება,

ეგული, კეთილად-შეგაეება, მოზაეება, შეგაეება, შეგაეებულეება. შერიგება, პირობის დადება. იხ. ზავი (ი.ა.).

ზავისა პირი – „საზავო პირობა“ (ქ.ც.).

ზაპშა, ზაპშა – «ზაკულება», «მრავალღონობა», «სიცრუე», «ორგულეება», ვერაგობა, ღალატი. იხ. მოზაკუება (ი.ა.). ცბიერება, მანქანება, ხერხი. ზაკულება: ცბიერება, მზაკერობა, თვალთმაქცობა (ი.ი.).

ზაპული – ცბიერი, «მზაკუარი». იხ. მზაკუარი, მზაკუარება, უზაკუველი (ი.ა.).

ზაპულა – «ზაკუვა», «უკეთურება», «ორგულეება», ვერაგობა, ღალატი. იხ. ზაკუვა (ი.ა.).

ზაპ – იხ. ზმა (ი.ა.). ქმნა, კეთება (ი.ი.).

ზამბიკი – ნიქარა (ი.ა.).

ზამბილი – კალათა (ი.ა.).

ზამთარი – იხ. ღამამთრება, ზამთრის, საზამთრო (ი.ა.).

ზამთრის – ზამთარში, ზამთრობას. იხ. ზამთარი (ი.ა.).

ზანღუკი – ყუთი. საძიებელი, ცხრილი წიგნისა. ხორცის ფერი. «წითელი» (ი.ა.).

ზარი – შიში. იხ. მოზარე, საზარელი, სიზარე, შეზარება. მწყობრი, გუნდი; ხალხი (ი.ა.). 1. „შიში“, თავზარი“. 2. „ზმარი“. 3. „ზეიმი“ (ქ.ც.).

ზარაშრთი – «მელ-დასასხმელი საკელითა», ჯუბა (ი.ა.).

ზარბანკილი – შეშინებული, შეძრწუნებული. იხ. განკილი (განკადა) (ი.ა.).

ზარღ – იხ. ზრღა (ი.ა.).

ზარღაზი – „მოყვითალო“ (ქ.ც.).

ზარღა – ზარმაცობა, შეზარება (ი.ი.). შეშინება, შეძრწუნება (სხ.).

[ზარღლი] – იხ. ღელაზარღი (ი.ა.).

[ზარმა] – იხ. ღამარება, შეზარება (ი.ა.).

ზარის-საპული – შესაშინებელი (ი.ა.).

ზარის-ბანკა – იხ. განკადა (ი.ა.).

ზარის-ბანკობა – შეშინება, შეკრომა. იხ. განკლობა (ი.ა.). შეშინება, თავზარის დაცემა (ი.ი.).

ზარის-ღამა – შეშინება. იხ. დაცემა (ი.ა.).

ზარის-საპული – იხ. საკდელი (ი.ა.).

ზარმაში – მეღვარი (ი.ა.).

ზარნაშვი – «სოვი», სეავი, vultur (ი.ა.).

ზარნაშვი – „ღიდი ბუვი“ (საბა) (ქ.ც.).

ზარბანილი – შემკრთალი. იხ. გეხილი (გეხა) (ი.ა.).

ზარ-ქა – შეშინება, შეძრწუნება. იხ. ქადა (ი.ა.).

ზატიკი – «ენება», «პასექი, ღღესასწაული ჰურიათაჲ», მსხვერპლი. იხ. ზაგიკობა (ი.ა.). „შესაწირავი“, [აღღვრმა] (ქ.ც.).

ზატიკობა – ღღესასწაულობა. პასექი, «მეღღესასწაულენი». იხ. ზაგიკი (ი.ა.).

ზაფხული – «არე». იხ. ზაფხულის, საზაფხულო (ი.ა.).

ზაფხულის – ზაფხულს. იხ. ზაფხული (ი.ა.). ზაფხულში, ზაფხულობით (ი.ი.).

ზაქო – ეზო (ი.ა.).

ზახა – «კმა-ყოფა», ძახება, ყვირილი, ღმუილი. იხ. აღზახება, ზახილი (ი.ა.).

[ზახა] – იხ. აღზახება (-ლი); აღძახება (-ილი), მოზახული (ი.ა.).

ზახილი – «ბრღლენა». იხ. აღზახება, დამახება, ზახება (ი.ა.).

ზაჰი – „ზეიმი“ (ქ.ც.).

ზა – ღროს. «მესკნელს», გევით; «მელა», «მენა». იხ. გესთა, გემთა, გესკნელი (ი.ა.).

ზა აღღვრმა – წამოღვრმა. იხ. აღღვრმა (ი.ა.).

გე ალბუმი - ღია. იხ. ალება (ი.ა.).
გე-ალურნა - გეით აურენა (ი.ი.).
გეზენი - ფინიკის (ხურმის) კანისაგან გაკეთებული ჩასაქმელი და შემოსარგყამი (ი.ი.).
გე ბარდათხეული - გადაღენილი. იხ. გარდათხეული (ი.ა.).
გეზარდამო - «მეორედ», «ზესენელი», გეციდან, გემოთგან. იხ. გარდამო. (შს.) გემო, გეციერი. იხ. გარდამო (ი.ა.). გეციდან, გეციდან (ი.ი.). „უმაღლესი“, „უზუნაესი“ (ქც.).
გეზარდამოგაგაღი - გემოდან მომავალი. იხ. მავალი (ი.ა.). „ღეთისაგან მოღლენილი“ (ქც.).
გეზარდამოგომეღი - გეით მომეღელი. იხ. მომეღელი (ი.ა.).
გეზარდამოსაბეღი - «გეგარდამოსაქანელი», ჩანქერი. იხ. საგეგებელი (გეგება) (ი.ა.).
გეზარდამოსაქანელი - «გეგარდამოსაგეგებელი», ჩანქერი. იხ. საქანელი (ი.ა.).
გეზარდამოსრული - გევიდან მოსული. იხ. სრული (სლეა) (ი.ა.).
გეგე - გეგ, მესამე ღღეს (ი.ა.).
გეღ - «ეეეე», გე. იხ. გეღამთ, გეღამთ-კერძო, გეღამს-გეღა, ნაფურცლის-გეღა (ი.ა.).
გეღ-ალღღეღ - ამბოხება. იხ. აღღღეღ (ი.ა.).
გეღ-ამ - იხ. გეღა-ღება (ი.ა.).
გეღ-ბარდათხეული - აღსაესე, გადა-მომღინარე. იხ. გარდათხეული (ი.ა.).
გეღ-ბარდაქღღეღ - გადასვლა. იხ. გარდაქღღეღ (ი.ა.).
გეღ-ღაღღინება - დაყენება. იხ. დაღღინება (ი.ა.).

გეღ-ღაღღეღ - დართვა, ღამაგება (ნათქვამზე) (სხ.).
გეღ-ღართვა - «შემაგება», ღამაგება. იხ. დართვა (ი.ა.).
გეღ-ღასეღღი - ღაქეღული, ღამხო-ბილი. იხ. ღაცეღული (ღაცეღა) (ი.ა.).
გეღ-ღანერიღღი - «გეღაწერიღღი», წარწერა. იხ. ღაწერიღღი (ი.ა.).
გეღ-ღგღეღ - თაეგე ღღღეღა. იხ. ღღღეღა (ი.ა.).
გეღ-ღეღ - კისრება, გეღ ღღეღა. გეღ ღღღეღა. იხ. ღღეღა (ი.ა.). მოეღეღობა, ეაღღეღეღება (ი.ი.).
გეღ-ქღღეღ - იხ. კერძო (ი.ა.). გეღო მხარეს (ი.ი.).
გეღ-გაგაღღი - გეით (ზღვამზე) მავალი, გეით მოსიარულე, ეინც გეით ღღღის (ი.ი.).
გეღ-გარბეღღეღ - თაეღასხმა (სხ.).
გეღ-გამ - იხ. გეღა-ღება (ი.ა.).
გეღ-გღღეღღი, **გეღ-გღღეღი** - «ღღღენეღული». იხ. მღღღეღი, მღღღეღი (ი.ა.). უფროსი, გამგებელი, მმართეღღი (ი.ი.).
გეღ-გღღეღღეღღ - «კათალიკოზობა», «მაგისგრუთენი», გეღამღღღეღღობა. იხ. მღღღეღღეღღობა; შღღ. კათალიკოსობა (ი.ა.).
გეღ-გღღეღღეღ - მისეღა. იხ. მიღღღეღღ (ი.ა.).
გეღ-გღღღ - შეგეღა, გეღმისეღა, «მიმართება». იხ. მისეღა (ი.ა.). მიეღღღა, მიგღღეღა, თაეღასხმა (ი.ი.).
გეღ-გღღღღ - შეგენება, შეგეღობინება. სიბრძენი. იხ. მიწენა (ი.ა.). ღაწერიღღეღი, ღეღაღღეღღეღა გეღეღა, მიხეღღღა (ი.ი.).
გეღ-გღღღღღ - გეღმიწენით, ჭეღმმარ-

იგალ. იხ. მიწვენიით (ი.ა.).
გაქცევა-მიხეობა – «მოძიება». იხ. მიხედვა (ი.ა.).
გელა-მიხილვა – იხ. მიხილვა (ი.ა.).
გელა-მიკლომა – «მელა-მოკლომა», თავდასხმა, მიმართება. იხ. მიკლომა (ი.ა.).
გელა-მოვტომა – მოწვენა, მოსელა. იხ. მოდგომა (ი.ა.).
გელა-მოსლვა – მიმართება, რბევა, მიტეევა, «მომართება». იხ. სლვა (ი.ა.).
გელა-მოხარულ – «მოცხრომით» (ი.ა.).
გელა-მოქლომა – «მელა-მიკლომა», მელ მოწვენა, მელ მოსელა, თავდასხმა. იხ. მოკლომა (ი.ა.).
გელა-მსტოპარ-ი, გელ(ა)-მსტპარ-ი – «მოლუაწუ», მელამხედველი. იხ. მსტოვარი, მსტუარი (ი.ა.).
გელა მწირველ-ი – პირველი მწირველი; იგივეა, რაც უპირატესი (ა.შ.).
გელა-მჯღომე-ი, გელა-მჯღომ-ი – მხედარი, ცხენზე მჯღომი. იხ. მჯღომელი (ი.ა.).
გელანელ-ი – (იოვანე): მელანელი (ი.ა.).
გელამთ – გემოდან. იხ. გელა (ი.ა.).
გელამთ-ქერძო – გემო მხრიდან. იხ. გელამთ (ი.ა.).
გელამს-გელა – მელიმელ, ხშირად, მუდამ, «მოსწრაფედ». იხ. გელა (ი.ა.).
გელაქორეზ-ი – გემო სახლი; «ქორედები». იხ. ქორები (ქორი) (ი.ა.).
გელაშე – ზიარების შესამზადებლად საჭირო ღვინო (ა.შ.).
გელა-შეკლომა – მიჭრა, მიმართვა. იხ. შეკლომა (ი.ა.).
გელა-წარუწერელი – უსათაურო. იხ. წარუწერელი (ი.ა.).
გელა-წარმ-ი – «გარემო-სწერილი»,

«მელა-დაწერილი», წარწერა. იხ. წერილი (ი.ა.).
გელა-ხელვა – «ლუწა», მოვლა. იხ. ხედვა (ი.ა.).
გელგომით – ფეხზე, გეზე. იხ. დგომა (ი.ა.).
გელღამაპურველ-ი – დამფარველი (სხ.).
გელ-ღართვა – დართვა, დამაგება, გადატ. გაამიკება (სხ.).
გელ-ღასასხმელი **საქელითა** – «გარაურთი», ჯუბა. იხ. დასასხმელი (ი.ა.).
გელ-ღაქმნა – გადაკერა, აღმოცენება. ნ. გარდართხმა (სხ.).
გელ-მიმწლომობა – «უწყება», შეტყობა. იხ. [მიმწლომობა] (ი.ა.).
გელმიმწლომობა – მიმღვა, სანაცულოს მიცემა (სხ.).
გელ-მიწმწლომობა – «უწყება», ცოდნა. იხ. მიწმწლომობა (ი.ა.).
გელ-მოარულ-ი – ἐπιπορευόμενος, მოარული, მავალი, მომხილავი (სხ.).
გელმობერილობა – вдохновенние, наитие (სხ.).
გელ-მოსასხმელი-ი – «მაშკი». იხ. მოსასხმელი (ი.ა.).
გელ-მოხარულ-ი – განმცხრომელი, მოხარული, გახარებული, ἐπι-χαίρειν (სხ.).
გელ-მოხილვა – «გარდამოხილვა», «მომოსტოვრობა». იხ. ხილვა (ი.ა.).
გელ-შეკლომა-ი – ἐπιμικτος, უცხოელმოსული ვაჭარი, მწირი (სხ.).
გელხელვა – ἐπισημαίνω, მოხილვა (სხ.).
გელ-ი, გელ-ი – «ბისონი», «მუქები» (ი.ა.).
 წმინდა ქსოვილი ორფერი ძაფისაგან (ხმარობდნენ შიგნით ჩასაცმელად) (ი.ა.).
ხელ-ი – ბერძნული მითოლოგიით უმუნაესი ღმერთი; კერძოდ, ცის, ქუხილის, ელვისა და წვიმის ღმერთი (ი.ა.).

გვერდი-ბრძელი – «პასაკვრძელი». იხ. გრძელი (ი.ა.).
გვერდი – «ჩრდილი». იხ. შთამო (ი.ა.).
გვერდი-ჯღომა – «წინა-ჯღომა». იხ. ჯღომა (ი.ა.).
გვერდი-ბარდაცემა – «გარდაცემა». იხ. გარდაცემა (ი.ა.).
გვერდი – ცა (ი.ა.).
გვერდი, გვერდი – გეციერი, გემო. იხ. ცა (ი.ა.).
გვერდი-ბან-ი – «გესკენლისაგანი», გეციერი. იხ. გეცა (ი.ა.).
გვერდი – მოსასხამი, ფილონი (ი.ა.). გევიდან მოსასხამი, მოსახევეი (ი.ა.).
გვერდი – «აღსაშურელებული», «განცხადებული», ღია. იხ. ხილვა (ი.ა.).
გვერდი – მეითად (ცხენზე) ჯღომა. იხ. ჯღომა (ი.ა.). *გვერდით* ძილი: ჯღომით (ღამჯღარ მღგომარეობაში) ძილი (ი.ა.).
გვერდი – «გევი» (ი.ა.).
გვერდი, გვერდი, გვერდი – გევიტ, გევიდან (ი.ა.).
გვერდი – «გენაფთვანი», გემოდანი. იხ. გე (ი.ა.).
გვი – ჯღომა (ი.ა.).
გვირ-ი – მოზიარე, მონაწილე, მეუღლე, «თანა-ზიარი» (ი.ა.).
გვირება – მოზიარეობა, შეზიარება, მონაწილეობა; გვირება. იხ. გვისა გვიარი, მოზიარე, უზიარებელი, ცხორების-გვიარი. თანასწორობა, ერთობა, ამხანაგობა (ი.ა.).
გვირება, გვირება, გვირება – მსგავსება; ამხანაგობა, მეგობრობა, ოქროსობა (სხ.).
გვირება – შეზიარებული, მონაწილე. იხ. გვიარი; შღრ. თანა-ზიარი,

თანა-ზიარება (ი.ა.).
გვირება – გვრთვა; გაზიარება, გაწევა. იხ. აღმოზიარება, გამოზიარება, განზიარება, დაზიარება, ღამზიარება, მიზიარება, მოზიარება, წარზიარება, წარმოზიარება (ი.ა.).
გვირება – (მითვისა) მმითვეი, ქონება, «ენ-ფერის» (ი.ა.).
გვირება – კოლო (ი.ა.).
გვირება – საპყრობილე (სხ.).
გვირება – «ქმნა», «ყოფა» (ი.ა.).
გვირება – ნახვა (სიზმრისა), გვირება – «მხილველი». იხ. სიზმარი (ი.ა.).
გვირება – გვირება, გვირება – გვირება; «სამარაგლო», smaragdus (ი.ა.).
გვირება – გვირება (ქც.).
გვირება – გვირება, შრომა, ცდილობა. მოხილვა, კუდიანობა, მისნობა, წინასწარცნობა, მარჩიელობა; ცდა. იხ. [გვირება] (ული), გვირება, გვირება, შეგვირება, ჰაფითა გვირება, ჰაფის-გვირება. შეგვირება, ცნობა, გამოვრჩევა, «მისნობა» (ი.ა.). ცდა; მოხილვა, დაპირებებით მოგვირება. 1. მიყურება, დაკვირება, გამოცნობა; 2. მისნობა, მკითხაობა, მარჩიელობა, გამოცნობა (ი.ა.).
გვირება – ნდობა, ცდილობა; ფიქრი, შეგვირება. მისნობა, წინასწარცნობა, «მისნება». იხ. გვირება (ი.ა.).
გვირება – წოდებული (სხ.).
გვირება, გვირება – mirrha (ი.ა.).
[გვირება] – იხ. გვირება (ი.ა.).
გვირება – გვირება (ი.ა.).
გვირება – გვირება (გ.ს.).
გვირება – ცული ქცევა. იხ. გვირება, გვირება (ი.ა.). 1. ღამასასიათებული თვისება, ხასიათი, ჩვეულება (უმთავრესად ცული); 2. ცული თვისება, ცული ჩვეულება (ი.ა.).

ზნონა-ი – ცული ზნის მქონე, ფეთიანი, დაფრთხობა, დაფრთხობა რომ იცის (ცხენი, ვირი, ჯორი) (ია). ცული ქუევისა (ია).
ზნონაშა – საქციელი. იხ. ზნონი (ია).
ზოზი – «ნახევარი», «განნახევრებული», «კერძო», ნაწილი, რომელიმე, ვინმე; წყვილი უღელი (ია).
ზოზს რამ(მე) – რამდენადმე, ნაწილობრივ, ცოგად თუ ბევრად. იხ. განზოგება, განზოგებული, მო(ე)გად, მოგადი, მოგი-მომკუდარი, მოვისაგანი, მოვის-მოვი, მოვ-მგბარი, ნაზოგალი (ია).
ზოზალ, ზოზბალ – «ერთად»; საერთოდ. იხ. ზოგი (ია).
ზოზალ-ი – «მოვისაგანი», ნაწილი; საერთოდ. იხ. ზოგად (ია).
ზოზალმეცხვა – გამიზიარა (სხ).
[ზოზება] – იხ. ზოგი (ია).
ზოზი-ზოზიკუდარი-ი – ნახევრად მკედლარი. იხ. მომკუდარი (ია).
ზოზისაზანი – «ზოგადი», ნაწილი. იხ. ზოგი (ია).
ზოზის-ზოზი – ნახევარი. იხ. ზოგი (ია).
ზოზს-მგბარი-ი – ნახევრად მოხარშული. იხ. მგბარი (ია).
ზოზბა – იხ. ძოება (ია).
ზოზბალ – იხ. ზოგად (ია).
ზოზს-ი – იგივეა, რაც *ზევის* (ნ) (ი.ი).
ზოლაპარი-ი – ნ. სამოლაერო-ა (ა.შ).
ზოზი – ზომა, სახე; «მოხაზულება»; ოდენი. იხ. ზომიერი (ია).
[ზოზა] – იხ. განზომა, განზომიელი, მიზომა, მოზომა, სამომი, სამომიელი, უზომი, უზომო, წილის-სამომი (ია).
ზოზთ-საბულ-ი – ბაწარი, მსხვილი თოკი. იხ. საბელი (ია).
ზოზიკარი-ი – ნორმალური. იხ. ზომი (ია).

ზოზიტი-ი – (σύνετρος) ზომიერი, შესაფერისი (სხ).
ზოზაპარი-ი – მხედართ-მთავარი (ია).
ზოზა, კოზა – «მსახურება», მსხვერპლის მიგანა (ია).
ზოზა – «მსხვერპლი», «შეწირვა», «გება» (ია).
ზოზპარი (სომხ.) – ზორავარ, უდრის ბიზანტიურ ლომესტიკოსს; მხედართ-მთავარი (ქყ).
ზოზილი-ი – მსხვერპლი, შესაწირავი; «ნაზორევი». იხ. ღაზორვა, ნაზორევი, საზორევი (ია).
ზოზბარი-ი – ქაშარი, სარგყელი (ია).
ზოზაშა – სწავლება, რჩევა. იხ. ვა(ნ)-ზრახება, მაზრახებელი, საზრახავი, შეზრახება (ია).
ზოზაშა, ძოზაშა – ფიქრი, ბჭობა, მოთათბირება, მოსაზრება, «განზრახვა», უზნობა, ღაპარაკი, წარმოთქმა; შეთხზვა, მოგონება. აზრი; მრუნვა; რჩევა, ახსნა-განმარგება (ია).
ზოზაშით – (ზმ.) საიღუმლოდ (ია).
ზოზაშის-გიარი-ი – მოლაპარაკე, ღაპარაკის უნარის მქონე (ი.ი).
ზოზაშის-ყოზა – თათბირი, მოლაპარაკება (ი.ი).
ზოზაშულ-ი – დალაპარაკებული. იხ. განზრახვა, ვა(ნ)მზრახი, ვა(ნ)მზრახველი, განუზრახველად, გულის-ზრახვა, ერთ-ზრახვა, მზრახვით თანა-ზრახვა, მართლ-განმზრახველი, მზრახი, მზრახვალი, მზრახვალობა, მთავარმზრახვალთა-განი, მომზრახი, ძურის-ზრახვა (ია).
ზოზა – «ფუფუნება», ჭმევა, კვება; აღზრდა. იხ. აღზრდა, განზრდა, მზარდელი, მზარდული, მზრდელი, მოზარდი, მოზ-

არღობა, მოზარდული, საზრდელი (ი.ა.).
ზრდილება – აღზრდა. იხ. ზრდა, შინა-
 ზრდილობა (ი.ა.).

ზრგვინა – გაღიზიანება, აგულიანება,
 გაღალღობა; «განრისხება». წინააღმდე-
 გობა, ურჩობა (ი.ა.).

ზრგვინაღ-ი – გამაღიზიანებელი, ამ-
 აგულიანებელი. იხ. ზრგვინა, აღზრგვინა,
 ზრგვინადი, მამრგვინელი (ი.ა.).

ზრგვინება – «მკლომობა», წინააღმდე-
 გობა, ურჩობა. იხ. მამრგვინებელი; შღრ.
 ზრგვინა (ი.ა.).

ზრგოლა – «ძრწოლა», ცახცახი (ი.ა.).

ზრინვა – დაყვირება (გ.ს.).

ზრიობა – იხ. შემრიობა (ი.ა.).

ზროხა, ძროხა – საქონელი, ნახირი,
 ხარი, დეკეული, ხბო, ძროხა. იხ. სამ-
 როხე (ი.ა.). ხარი ან ფური (ი.ი.).

ზრუნვა – «გულის-სიგყუა», «შემრუ-
 ნება», შფოთი, აღძვრა, ურვა, წუხილი,
 გარჯა, დეაწლი, «მიმოგაცეხა», «მწუხ-
 არება» (ი.ა.). რამე ღონისძიება; სამ-
 რუნავი, სადარდო (ი.ი.).

ზრუნვისა ღება – «გულს-ღება», მრუნ-
 ვა. იხ. დაზრუნვა, თანამზრუნველი, მი-
 მოღამზრუნვა, მრავალმზრუნველი, შემ-
 რუნება (ი.ა.).

ზრქმღ-ი – სქელი; მსუქანი, «პოხილი».
 იხ. განზრქომა, სიზრქე (ი.ა.).

ზუაზ-ი – გორომი, ამაყი. იხ. მუაობა,
 მზუაობარი (ი.ა.). „მვაფი“, „ჩამოწო-
 ლილი თოვლი“ (ქ.ყ.).

ზუაობა – გაამაყება, ამაყობა, გვიადო-
 ბა, ამპარგაენობა, ღიღების-მოყვარება.
 იხ. აღზუაეობა(-ული), სამუაობელი (ი.ა.).

ზუარაპ-ი – «კბო», «კარი», «კარი კბო»;
 მსხვერპლი (ი.ა.).

ზუარ-ი – იხ. მემუარე (ი.ა.).

ზუაბა – «შობა». იხ. მემუები, მმუელი,
 უმუები (ი.ა.).

ზუაღა – გაცინვა, გამოჯავრება (ი.ა.).

ზუარ-ი – ბაჟი, სარკი, გამოსაღები. იხ.
 მემუერე, სამუერე (ი.ა.).

ზუაღა – «წყლულება», წყლული, ბალ-
 ღამი (ი.ა.).

ზუაღა – «შთამოგორება». იხ. დამუ-
 ლევა (ი.ა.).

ზუაბა – საბა: ზუაბა სხვათა ენაა, ქა-
 რთულად დგუში ჰქვიან. დგუში – თო-
 ფის გასაგენი ჯოხი (ქ.ყ.).

ზუნღრუკება – ცუნღრუკება (სხ.).

ზურბ-ი – იხ. ზურგება, ზურგით (ი.ა.).

ზურბ-ბატხილი – იხ. გაგეხილი (ი.ა.).

ზურბა – გადარჩენა. იხ. ზურგი (ი.ა.).

ზურბით – უკან, «უკუანა» (ი.ა.).

ზურბით კერძო – «უკუანა კერძო»,
 «უკუანაღთ», უკანით. იხ. კერძო (ი.ა.).

ზურბით მოტრთი – გეირთის მზიდ-
 ველი. იხ. მოტრთე (ი.ა.).

ზურბის-შეშევა – შებრუნება. იხ. შე-
 ქევა (ი.ა.).

ზურბის-ქუაღ-ი – ხერხემალი. იხ. ძუა-
 ლი (ი.ა.).

ზურბ-ბატილი – «ზურგ-გაგეხილი». იხ.
 გეხილი (ი.ა.).

ზურმუხტ-ი – smaragdus (ი.ა.).

ზუსაღ – ერთად (ი.ა.).

ზუსმა – ქსოვილის საზომი (ქ.ყ.).

ზუსომა – ოხვრა (გ.ს.).

ზუსომაღ – მხიარულება (გ.ს.).

ზუნ-ი – ზინი, გროვა; «სუავი», «ზუნეუ-
 ლი». იხ. დამუნვა, მუნეული (ი.ა.).

ზუნეულ-ი – «ზუნი». იხ. მუნი (ი.ა.).

ზუაპარაღ-ი – ზღაპარი, მოგონილი (სხ.).

გლაპარ-სიბჟუაღი – «მევეეუ» (ი.ა.).
გლაპარაღ – გლაპარის სახელ, გლაპარულად, გლაპარივით. იხ. გლაპრობა, მეგლაპრე, მუკლით-მეგლაპრე (ი.ა.).
გლაპრობა – გლაპარივით თქმა. იხ. გლაპარი (ი.ა.).
გლჰა – გადახდა, მიგება. სამლაური, ჯარიმა, გადასახდელი. იხ. გარდაზღვა, მიზღვა (ი.ა.).
გლჰარი – «საზღვარი». იხ. მოსაზღვრე, განსაზღვრება, საზღვარი, განმასაზღვრებელი, ზღვრობა, მოზღვეანე/მოზღვანე/მოძღვანე, მოზღვრე, საზღვარი (ი.ა.).
გლჰეჰა – ვნება, ღამიანება, დასჯა, დაჯარიმება (ი.ა.). ღამარაღება, მარაღის ნახვა (ი.ა.).
გლჰელ-ი – «დაჭირებულები», «ჭირვეული», ვნებულები. იხ. ღამღევეა(-ული), მოზღვევა (ი.ა.).
გლჰის-ღჰა – «დაცემა». იხ. ღება (ი.ა.).
გლჰრობა – «ზღვანება», ახლოს ყოფნა. იხ. ზღვარი (ი.ა.).
გლჰარჰინი – მიმოკლაკნილი (ი.ა.).
გლჰა – ზღვა (ი.ა.).
გლჰად კჰრძო, გლჰო კჰრძო – «ზღუად მიმართ». იხ. ზღუს-პირი, მეზღუსპირე, ზღუს-კიდე, ზღუსკიდელი (ი.ა.).
გლჰანჰა – «ზღვრობა», ახლოს ყოფნა (ი.ა.).
გლჰე – «კედელი», «ღობე», გარს შემოვლებული სიმაგრე. იხ. გარე-მოზღუდა, გარემოღს-მოზღუდა, ზღუდე-ღარღეუელი, ზღუდეილი, ზღუდის-ზღუდე, ზღუდო(ვ)ანი, მოზღუდა, უზღუდო, შეზღუდა (ი.ა.).
გლჰე-ღარღეუელი – კედელ-ღამელი. იხ. ღარღეუელი (ი.ა.).

გლჰვილ-ი – «მოზღუდელი». იხ. ზღუდე (ი.ა.).
გლჰის-გლჰე – «გარე-ზღუდე»; «ჰაგნემი» (ი.ა.). ზიგა კედელი, ზიგნითა გამავრებული ზღუდე (ი.ა.).
გლჰისსაბრძოლ-ი მანჰანა-ღ – ციხის კედლების დასანგრევი მოწყობილობა (გ.ს.).
გლჰოჰან-ი, გლჰოან-ი – ზღუდიანი. იხ. ზღუდე (ი.ა.).
გლჰეჰა – ძვირი ჭირი (ფს. 114,33), ვასაჭირი, საღობა, опасность (სხ.).
გლჰრღ-ი – კარის ქვეშ გადასახლეულზე დადებული ღირე; კარის გადასახლეული, порог (ი.ა.). «კორხიმილი» (ი.ა.).
გლჰს-ქიღე – ზღვის-პირი (ი.ა.).
გლჰსქიღელ-ი – ზღვისპირელი. იხ. კიდელი (ი.ა.).
გლჰს-ქიღისა – «მემღუსპირე», ზღვისპირელი. იხ. კიდე (ი.ა.).
გლჰს-პირ-ი – ზღვის კიდე, ზღვის ნაპირი. იხ. პირი; ზღრ. მემღუსპირე (ი.ა.).
გლჰს-ჰაღ-ი – siren. იხ. ქალი (ი.ა.).

გ – ეა, ქართული ანბნის მე-8 ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 8 (ი.ა.).
გლი – ღმერთო ჩემო (ი.ა.).

გან – ქართული ანბნის მე-9 ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 9 (ი.ა.).
თაგუ – თაგვი (ი.ა.).
თაგუ-მურცინი – «ერცინი და თაგუ». mus araneus, sive mustela. იხ. ქურცინი (ი.ა.).

თავაზი – «თუთ», თვითონ. «თავი», მე-
თაური. იხ. თავი, უთავადესი (ი.ა.). მხ-
არის გამგე, ἄρχων (ა.შ.).
თავაზ-თავაზ – პირამდე (ი.ა.).
თავაზ-თავაზი – თავის/სულის მიხე-
დვით, თითოეული. იხ. თავი, თავი თუსი
(ი.ა.).
თავაზობა – გამგებლობა (ა.შ.).
თავაზებულ – თავამართული. იხ.
აღებული (აღება) (ი.ა.).
თავაზ(ნ)წირვა – თავგამეგება, თავ-
გადადება. იხ. გა(ნ)წირვა (ი.ა.).
თავაზპირი – თავდახურული. იხ.
დაბურვილი (დაბურვა) (ი.ა.).
თავაზაზ – თავმდაბალი, მშვი-
დი. იხ. დაღებული (დაღება) (ი.ა.).
თავაზარეული – თავდახრილი. იხ.
დაღრეული (დაღრევა) (ი.ა.).
თავაზამოქცევა – იხ. დამოქცევა (ი.ა.).
თავაზაზ (ი.ა.).
თავაზაზპირი – თავდაუხურავად,
თავლიად. იხ. დაუხურველი (ი.ა.).
თავაზაზპირი – თავდაღმა. იხ. დაქცე-
ვა (ი.ა.).
თავაზაზ – დამთავრება (ი.ა.).
თავაზაზაზ – დაგვირგვინება, დაბ-
ოლოვება, დასასრული (სხ.).
თავაზაზ – იხ. თავს-ღება (ი.ა.).
თავაზაზ – უთავა: „სათავეში დააყენა“
(ქც.).
თავაზი – «თხემი», მწვერვალი. იხ. თავ-
ვად-თავად. caput. იხ. თავოვანი, თანა-
მოთაული, კაცის-თავოვანი, კურომს-
თავი, მოთაული, მრავალთავი, მკნი-
სთაობა, ოთხთავი, სასთაული, სასთუ-
ნალი, სასთუნლითი. კუთხის ქვა. იხ.
სუეგის-თავი. «მთავარი», «მთავრობა»,

მეთაური; «თავადი». იხ. ათის-თავი, ას-
ის-თავი, ერის-თავი, ავაზაკ-მთავარი,
ანგელოზ-მთავარი/ანგელოზ-მთა-
ვარი, ასომთავარი, ერის-მთავარი,
ერის-მთავრობა, თანა-მოთაული, მამ-
ათ-მთავარი/მამად-მთავარი, მეოთხედ-
მთავარი, მეოთხედ-მთავრობა, მესაპყ-
რობილეთ-მთავარი, მეფასეთ-მთავარი,
მზარაულ-მთავარი, მთავარი, მმთა-
ვრობი, მღელეთ-მთავარი, საერისთაო;
ციხისთავი, წყარომს-თავი, «სასთაუ-
ლი», წიგნის კარი, ნაწილი. დასაწყისი;
ბოლო. თავის ქალა პირუტყვისა. სვე-
ტის თავი, თავი. იხ. ერვასის-თავი.
დასაწყისი: იხ. თთუს- თავი/თუს-თავი
(ი.ა.). მეთაური, წამომწყები (ი.ა.).
თავიანი – თავიანთი. იხ. თავი; შღრ.
თავისი (ი.ა.).
თავიანი – თავისაკენ, სასთუმლით (ი.ა.).
თავიანი კუთხისა – თაველი, თავთავი,
«კუთხილი» (ი.ა.).
თავიანი თუსი – «სული თუსი», «გული
თუსი»; გული, გონება, «სული» (ი.ა.).
თავიანი თუსით – (გვ.) «თუსით თავ-
ით», თავად. იხ. თუსი (ი.ა.).
თავიანი თუსიანი – თქვენი, თავის-თავი (ი.ა.).
თავიანი-კერძი – «პირით-კერძი». წინა
მხარე. იხ. კერძი (ი.ა.). თავთან, თავის
მხარეზე (ი.ა.).
თავის-გარეშობა – (δ περιεφελαία)
მუზარადი (სხ.).
თავის-კუთხით – თავის მოჭრა, თავის
მოკვეთა (ი.ა.).
თავისი – თვისი, მისი. იხ. თავი (ი.ა.).
თავის-თავი – ცალკე. იხ. თავი (ი.ა.).
თავის-მომხმამ – თავის მომიმდე. ამაყი,
გვიადი, თავმომწონე. იხ. მოთნე (ი.ა.).

თავის-მოყვარე – თავმოყვარე. იხ. მოყვარე (ი.ა.).

თავის-მყოფელი – პატივის ან სიყვარულის მწყალობელი; მდაბალი. იხ. მყოფელი (ი.ა.).

თავის-სამო – ბალიში (სხ.).

თავის-სახეზელი – თავსაკრი. იხ. სახეზელი (ი.ა.).

თავისუფალი – «განთავისუფლებული»; აზნაური, კეთილშობილი (ი.ა.).

თავისუფალ ქმნა/ყოფა – «განთავისუფლება». იხ. უფალი; შდრ. განმთავისუფლებელი, განთავისუფლება, თავისუფლება (ი.ა.).

თავისუფლება/თავისუფლობა – განთავისუფლება. იხ. გამოთავისუფლება (ი.ა.).

თავ(ის)-ყოფა – «პატივის-ცემა». გაზიდავა, პატივი; შეკრება (ი.ა.).

თავისწინაობა – „მარგოკა ყოფნა“ (ქც.).

თავმჯობი – საწინააღმდეგ „მგერი“ (ქც.).

თავმჯობობა – „თავებობა“ (ქც.).

თავმოღრეპილი – თავდახრილი. იხ. მოღრეპილი (მოღრეკა) (ი.ა.).

თავმოთნე – იხ. თავის-მოთნე (ი.ა.).

თავმოთნება, თავსმოთნება – თავმოწონება; თავისნება. იხ. მოთნება (ი.ა.).

თავმოთნება – თავმოყვარეობა (ი.ა.).

თავმძღვარ-ი – მხედართ-მთავარი. იხ. მძღვარი (ი.ა.).

თავნი – ძირითადი, მთავარი (სხ.).

თავობა, თავობა – დასაწყისი. იხ. თავი; შდრ. თეთსთავობა, მენისთაობა (ი.ა.).

თავობანი – იხ. თავი; შდრ. კაცის-თავოვანი (ი.ა.).

თავს-ღება – გვირთვა, «თავს-მღებობა». იხ. ღება. «გურთვა», «მითავსება», «თავს-მღებ ქმნა/ყოფა», მორჩილება,

გავრთვა, კისრება, მოთმენა, აგანა (ი.ა.).

[**თავსება**] – იხ. მითავსება (ი.ა.).

თავს-მღება – თავლები (ი.ა.).

თავს-მღებ ქმნა – «თავ(ს)-ღება». იხ. ღება (ი.ა.).

თავს-მღებობა, თავს-მღებობა – თავლებობა. იხ. მღებება (ი.ა.).

თავს-მღებელი – მომთმენი, ამგანი. იხ. მღებელი (ი.ა.).

თავს-მოთნება – იხ. თავმოთნება (ი.ა.).

თავსნიერ-ი – შესაწირავი, საღვთო. რიცხვი, ანგარიში (ი.ა.).

თავს-სხვა – გვირთვა, აკილება, დათმენა. იხ. სხვა (ი.ა.).

თავს-სიცი – სიცივე, სიციფე. იხ. თავს-სიცივენი/თავს-სიციანი (ი.ა.). გონის წასვლა (ზ.ს.).

თავს-სიციანი, თავს-სიციანი – გიცი, შეშლილი. იხ. თავს-სიცი (ი.ა.).

თავს-სიციანი, თავს-სიციანი, თავს-სიციანი – «ლოცვა», მსახურება. იხ. ცემა (ი.ა.).

თავს-ყოფა – დაფასება, პატივისცემა (ი.ა.).

თავს-ყოფა – იხ. თავის-ყოფა (ი.ა.).

თავს-ყოფილი – მორჩილი. იხ. ყოფა (ი.ა.).

თავს-არსებელი – თაველი, თავთავი. იხ. წარსებელი (ი.ა.). (იფქლი) მწიფეთათათავიანი, მარცვლებით სავეს (ი.ა.).

თავს-წარო – «ჯურღმული წყლისა», წყლის სათავე. იხ. წყარო (ი.ა.).

თავს-მღება-ღ – თავხედობა (ი.ა.).

თავს-მღელი – «ფიცხელი», კაღნიერი, თავგასული (ი.ა.).

თავს-მღელი – კაღნიერად (ი.ა.).

თავს-მღელი – თავგასულობა, კაღნიერება (ი.ა.).

თავსარი – „სვეტებიანი კარავი“ (ქც.).

თაღია – «ძაძა», გომარი (ი.ა.).
 თამაზი – მონღოლთა მიერ დასაველეთში სალაშქროდ გაგზავნილი მეომრები (ქყ.). მონღ. „თამა“ ეწოდებოდა რაზმებს, რომლებიც დასაველეთში დამორჩილებული ქვეყნების დასაცავად იგზავნებოდნენ, ხოლო „თამაჩი“ აღნიშნავდა იმ მეომრებს, რომელთაც თამაზს სამსახური, ე. ი. დაცვა, ევალებოდათ. იგივე სახელწოდება ვრცელდებოდა მაღალი რანგის მოხელეებზეც (სხ.).
 თანა – თან; «ოღენ», -ის დროს (ი.ა.).
 თანა, თანაღ (გზ.) – ერთად, თან, «ურთო» (ი.ა.).
 თანა-არსი – მასთან არსებული (ი.ი.).
 თანა-არსობა – მარადიულობა. იხ. არსება (ი.ა.). პური ჩუენი *თანა-არსობისაჲ* მომეც ჩუენ დღითი-დღედ: არსებობისა, საარსებო, ყოველდღიური (ი.ი.).
 თანა-აღზრდილი – ერთად გაზრდილი. იხ. აღზრდილი (აღზრდა) (ი.ა.).
 თანა-აღრახილი – *თანა-აღრახილი ყენა* დასსა მოწაფეთასა: ჩარიცხა (ი.ი.).
 თანა-აღრევა – «აღრევა», შერევა. იხ. აღრევა (ი.ა.).
 [თანა-აღრევა] – «აღრეცხა». იხ. აღრევა (ი.ა.).
 თანა-აზ – იხ. თანა-ღება (ი.ა.).
 თანა-ბრძოლა – «ბრძოლა». იხ. ბრძოლა (ი.ა.).
 თანაბანგრაზობა – თათბირი, совет, рассуждение (სხ.).
 თანა-ბაშორთვა – იხ. გამორთვა (ი.ა.).
 თანა-ბანგრაზობა II – ბჭობა, ერთად მოლაპარაკება (ა.შ.).
 თანაბანგრაზობა – გაგონება (სხ.).
 თანა-ბანყობა – გაამხანაგება, მონაწილეობა. იხ. განყოფა (ი.ა.).
 თანა-ბაზა, თანა-ბაზას, თანა-ბაზავესა – იხ. თანა-ღება (ი.ა.).
 თანაბაზა-ყოფა – *თანაბაზა-ყოფეს*: გაგყვეს, გაგვაცილოს (ი.ი.).
 თანა-ბაზნღი – თანამყოფი უცხოობაში. იხ. გუნდი (ი.ა.).
 თანა-ბაშორთვა – მიღვენება, მიმღვერობა, სვლა. იხ. გურიობა (ი.ა.).
 თანაღ – იხ. თანა (ი.ა.).
 თანა-ღაბღობა – ამოღვობა (მხარში) (ი.ა.).
 თანაღამთხუმი – ერთად (გს.).
 თანაღასუბა – მიწერა; დაწერა (გს.).
 თანა-ღახულობა – დასწრება, შესწრება. იხ. დახულობა (ი.ა.). არა *თანა-ღახუ-და* სიკუდილსა მისსა: ვერ დაესწრო, (მაშინ) არ იყო იქ (ი.ი.).
 თანა-ღაბღობა – მხარში ამოღვობა, დახმარება. იხ. დგობა (ი.ა.).
 თანა-ღაბა – მართება, ვალის ქონება. იხ. ღება (ი.ა.). მოვალეობა, ვალდებულება. *თანა-მაყ*: მევალება, მმართებს. რაჲ-იგი *თანა-მეღება* ყოფად, ყყაე: რაც მევალებოდა (ი.ი.).
 თანაღ-შოჭა – ძონა. იხ. შეჭმა (ი.ა.).
 თანაღ-მოღნა – «თანა-უწყება». იხ. ცოღნა (ი.ა.).
 თანა-ღაბა – იხ. თანა-ღება (ი.ა.).
 თანაღ – თანვე (ი.ა.).
 თანა-მიღ – *თანა-უვიღობა*: მიჰყვებოდა, მასთან მიდიოდა (ი.ი.).
 თანა-მიარ-ი – მონაწილე. იხ. მიარი (ი.ა.). მოზიარე (ი.ი.).
 თანა-მიარება – მონაწილეობა (ი.ა.).
 თანა-მიარება – ერთობა, თანასწორობა. იხ. მიარება (ი.ა.).

ილეობა. იხ. განყოფა (ი.ა.).
 თანა-ბაზა, თანა-ბაზას, თანა-ბაზავესა – იხ. თანა-ღება (ი.ა.).
 თანაბაზა-ყოფა – *თანაბაზა-ყოფეს*: გაგყვეს, გაგვაცილოს (ი.ი.).
 თანა-ბაზნღი – თანამყოფი უცხოობაში. იხ. გუნდი (ი.ა.).
 თანა-ბაშორთვა – მიღვენება, მიმღვერობა, სვლა. იხ. გურიობა (ი.ა.).
 თანაღ – იხ. თანა (ი.ა.).
 თანა-ღაბღობა – ამოღვობა (მხარში) (ი.ა.).
 თანაღამთხუმი – ერთად (გს.).
 თანაღასუბა – მიწერა; დაწერა (გს.).
 თანა-ღახულობა – დასწრება, შესწრება. იხ. დახულობა (ი.ა.). არა *თანა-ღახუ-და* სიკუდილსა მისსა: ვერ დაესწრო, (მაშინ) არ იყო იქ (ი.ი.).
 თანა-ღაბღობა – მხარში ამოღვობა, დახმარება. იხ. დგობა (ი.ა.).
 თანა-ღაბა – მართება, ვალის ქონება. იხ. ღება (ი.ა.). მოვალეობა, ვალდებულება. *თანა-მაყ*: მევალება, მმართებს. რაჲ-იგი *თანა-მეღება* ყოფად, ყყაე: რაც მევალებოდა (ი.ი.).
 თანაღ-შოჭა – ძონა. იხ. შეჭმა (ი.ა.).
 თანაღ-მოღნა – «თანა-უწყება». იხ. ცოღნა (ი.ა.).
 თანა-ღაბა – იხ. თანა-ღება (ი.ა.).
 თანაღ – თანვე (ი.ა.).
 თანა-მიღ – *თანა-უვიღობა*: მიჰყვებოდა, მასთან მიდიოდა (ი.ი.).
 თანა-მიარ-ი – მონაწილე. იხ. მიარი (ი.ა.). მოზიარე (ი.ი.).
 თანა-მიარება – მონაწილეობა (ი.ა.).
 თანა-მიარება – ერთობა, თანასწორობა. იხ. მიარება (ი.ა.).

თანა-ზრახვა – ლაპარაკი, უბნობა, საუბრობა. იხ. ზრახვა (ი.ა.).

თანათხზვა – ჩაკონება (ზ.ს.).

თანა-იზი – თანაც (ი.ა.).

თანა-ქნესა – ოხვრა, კვნესა (ერთად). იხ. კუნესა (ი.ა.).

თანა-ლმობა – ტკივილი. იხ. ლმობა (ი.ა.). თანაგრძნობა (ი.ი.).

თანა-მავალ-ი – თანამგზავრი. იხ. მავალი (ი.ა.).

თანა-მამით-ი – «ერთისა მამისა». იხ. მამითი (ი.ა.).

თანა-მბრძოლება, თანა-მბრძოლობა – «შეწვენა», ერთად ბრძოლა (ი.ა.).

თანა-მღვრმი – იხ. მღვრმი (ი.ა.).

თანა-მღვრმარე – ახლოს მღვრმი. იხ. მღვრმარე (ი.ა.).

თანამღვა – «მზღველი», «მოვალე». იხ. მღვა (ი.ა.). მოვალე; ვალდებული; ღირსი (ი.ი.).

თანა-მინაქე – «მეოხნე», თანამესუფრე, თანამსხდომარე. იხ. მინაქე (ი.ა.).

თანამეპურისგბე, თანამებრახვე – ვინც შენთან ერთად პურსა სჭამს, იზრდება (სხ.).

თანა-მესარე – «თანა-მწოლი». იხ. მესარეცლე (ი.ა.).

თანა-მეუღლე – უღლის მოზიარე, ამხანაგი. იხ. მეუღლე (ი.ა.).

თანა-მეუღლე – ღვიძლი (ა.შ.).

თანა-მზრახველ-ი, თანა-მზრახველ-ი, თანა-მზრახველ-ი – «მზრახველი», მრჩეველი. იხ. მზრახველი (ი.ა.).

თანა-მზრუნველ-ი – ჭირისუფალი. იხ. მზრუნველი (ი.ა.).

თანა-მიღვრმა – მიახლოება. იხ. მიღვრმა (ი.ა.).

თანა-მიღვა – წაღება. იხ. მიღვა (ი.ა.).

თანა-მკურ-ი – თანამეკურდრე, თანასახლეული, თანამოსახლე. იხ. მკურდი (ი.ა.). მასთან მყოფი, მასთან მოსახლე, გვერდით მდგომი (ი.ი.).

თანა-მკურნება – «შერთვა». იხ. მკურნება (ი.ა.).

თანა-მნებელი – მორჩილი, დამჯერებელი. იხ. მნებელი (ი.ა.).

თანა-მოგზაურ-ი – «მოგზაური», მგზავრი. იხ. მოგზაური (ი.ა.). *თანა-მოგზაურ მექმენ* ჩუენ: გაგყვიე, გაგუაყვიე (ი.ი.).

თანა-მოღვაში – შემწე, თანამოქმედი. იხ. მოღვაში (ი.ა.).

თანამოღვაში-ყოფა – მისადაგება (სხ.).

თანამოღვრე – მოსაძღვრე, შემობეული (სხ.).

თანა-მოთაულ-ი – მონაწილე, მოზიარე, თანაზიარე. იხ. მოთაული (ი.ა.).

თანა-მონა – თანამოსამსახურე. იხ. მონა (ი.ა.).

თანა-მონათმსახურე, თანა-მონათმსახურე – თესლი, გომი. იხ. ნათესეობა (ი.ა.).

თანა-მონაწილე – მოზიარე. იხ. მონაწილე (ი.ა.).

თანა-მორბედი – იხ. მორბედი (ი.ა.). მიმღვეარი, თანამოზიარე (ი.ი.).

თანა-მორწმუნე – ერთმორწმუნე. იხ. მორწმუნე (ი.ა.).

თანა-მოსაზრე – თანამბრძოლი. იხ. მოსაზრე (ი.ა.).

თანა-მოსაყრე – მოადგილე. იხ. მოსაყრე (ი.ა.). თანამდგომი, გვერდით მდგომი, მასთან მდგომი (ი.ი.).

თანა-მოსაჯული – იხ. მოსაჯული (ი.ა.).

თანამოსაჯულობა – ქეფი, ღრეობა (სხ.).

თანა-ყოფა – ერთად ცხოვრება, ერთად ყოფნა. იხ. ყოფა (ი.ა.). სქესობრივი კავშირი (გ.ს.).

თანაშე – ახლოს (გ.ს.).

თანაშეღიძნება – გამოთვლება (ს.ს.).

თანა-შეზამება – შეხამება, აშება. იხ. ზაეება (ი.ა.).

თანა-შეთქმული – შეერთებული, ერთ პირზე მდგომი. იხ. შეთქმული (შეთქმა) (ი.ა.).

თანა-შეთხზვა – შეერთება (ი.ა.).

თანაშეპირული – შეთანხმებული, შეწყობილი (ს.ს.).

თანაშეშვრული – მიმხრობი (გ.ს.).

თანაშეშვრული – ვისმესთან მოთამაშე (გ.ს.).

თანაშეშვნი – «ძალად მოსრული», თანამოქმედი. იხ. შეშვი (ი.ა.).

თანა-შერაცხა – ჩათელა. იხ. შერაცხა (ი.ა.). ჩარიცხვა, ჩათელა (ი.ა.).

თანა-შერევა – შერევა, გარევა (ი.ა.).

თანა-შერთვა – აყვანა, შეერთება (ი.ა.).

თანა-შერთული – შეერთებული. იხ. შერთვა (ი.ა.).

თანა-შესაუღლებელი – «შესაუღლებელი». იხ. შესაუღლებელი (ი.ა.).

თანა-შესწორება – გათანასწორება (ი.ა.).

თანა-შეცხვება – თანასწორობა, თანაფარდობა. შეფარდება, შესაბამისობა. იხ. გყუება, შეგყუება (ი.ა.). თაემოყრა, შეერთება, შეკრება (ს.ს.).

თანა-შეცხვებული – შეერთებული. იხ. გყუება (ი.ა.).

თანა-შეძუსვა – შემოხვევა. იხ. შექუსვა (ი.ა.).

თანა-შეძუსული – შეერთებული (ი.ა.).

თანა-შეძუნა – დახმარება. იხ. შეწვენა

(ი.ა.). დახმარება, თანამშრომლობა (ი.ა.). თანა-შეძუსული – ჩამოსვლა. იხ. შთამოსვლა (ი.ა.).

თანა-შეძუსული – ჩამოყოლა. იხ. შთამოყოლა (ი.ა.).

თანა-შეძუსული – თან ჩაყოლა (ი.ა.).

თანაბა – თანაც. იხ. გვისათანაა, თანაა-თანა, მისთანაა, სათანადო, შენთანა, ჩემთანა (ი.ა.).

თანაბნობი – თანამობრე (ს.ს.).

თანა-წამება – დამოწმება, დადასტურება, დათანხმება (ი.ა.).

თანა-წარმვა – «განელა», გვერდის აელა. იხ. წარელა (ი.ა.).

თანა-წარმვალი – გამელელი, ამელელი. იხ. წარმავალი (ი.ა.).

თანა-წარსაღიძნელი – სელა, ღინება. იხ. წარსაღინელი (ი.ა.). (წყალთან) მღინარის ნაპირები; მღინარის იქითაქეთ ახლომახლო მდებარე ადგილები, სადაც ხეები ხარობენ (ი.ა.).

თანა-წარსაღელი – გასაღელი, გადასაღელი. იხ. წარსაღელი (ი.ა.).

თანაწარსა – 1. თანაწარსა, გვერდი აუარა, 2. წასელა, დასასრული (ს.ს.).

თანა-წარსა – «გარე-წარცოდევა», გაელა, გვერდის აელა, აცენა. იხ. წარსელა (ი.ა.).

თანა-წარსა – აელა. იხ. წარსა (ი.ა.). (სირბილით) გვერდის აელა, გვერდის აქცევა; აცილება, ამორება (ი.ა.).

თანა-წარსა – თან წაღება. იხ. წარგანება (ი.ა.).

თანა-წარსაღელი – გვერდაუღელი, რასაც ვერ დაემალე (ს.ს.).

თანა-წარსაღება – თან წაყვანა (ი.ა.).

თანა-წარსაღება – თანა-წარსაღება კერე-

ონები: *გაუგმავნა* სანთლები (ი.ი.).
თანა-წარმოშობა – «განშორება»,
 მოცილება. იხ. წარცთუნება (ი.ა.).
თანა-წარმოშობა – «მიღება», წართმევა;
 აცდენა. იხ. წარცოლვა (ი.ა.). გვერდის
 ავლა, გვერდის აქცევა; აცილება, ამ-
 ორება, აცდენა (ი.ი.).
თანა-წარმოშობა – «წარვლა», ავლა,
 აცდენა; «გარდაცომა». იხ. წარცლო-
 მა (ი.ა.). გვერდის ავლა, გაცილება, გაშ-
 ორება (ი.ი.).
თანა-ჩირვება – ვნების, სასჯელის თანა-
 ზიარება. იხ. ჭირვება (ი.ა.).
თანა-ხატი – მისი მსგავსი, ისეთი სა-
 ხისა, როგორიც თვით ისაა (ი.ი.).
თანახაზ-ძენა – მიმსგავსება. იხ. ხაგი (ი.ა.).
თანახაზმუსი – ხუცის შემწე. იხ. ხუცე-
 სი (ი.ა.).
თანაქორცი – ერთხორცი, ერთგვამი.
 იხ. კორცი (ი.ა.).
თანა-ჯერმინებალ-ი, თანა-ჯერისმ-
ჩინებალ-ი – თანამნებელი, თანამო-
 წადინე. იხ. ჯერ(ის)მჩინებელი (ი.ა.).
თანამოძარე – «მოღვთილი». იხ. მღე-
 ბარე (ი.ა.).
თანამოშენებლობა-ი – თანასულთქმა,
 ცხოვრება (სხ.).
თანამძინებ-ი – ნ. ართანმქცევი (სხ.).
თანამთამოშავლობა – შებრალება, схи-
 схождение (სხ.).
[თაოზა] – იხ. თაეობა (ი.ა.). „სათაე-
 ში დგომა“ (ქც.).
თარგმანი-ი – მთარგმნელი, კომენტა-
 გორი; «ფარისეველი». იხ. გამოთარ-
 გმანება, გარდათარგმანება, თარგმანება,
 მთარგმნელი, სათარგმანებელი (ი.ა.).
თარგმანება, თარგმანი – განმარტება,

«გამოთარგმანება». იხ. თარგმანი (ი.ა.).
თარგმ-ი – „მარბილი“, „მარბეველი“ (ქც.)
თარში – ქალაქი კილიკიაში (ი.ი.). 1.
 მარძე, ძვირფასი თვალი; 2. გეოგრაფი-
 ული პუნქტი (სხ.).
თას-ი – ჯამი (ი.ა.).
თაშლ-ი – იხ. თაშლუჭი (ი.ა.).
თაშლ-ი ველისა-ი – «მელაღრი» (ი.ა.).
თაშლ-მშთოლვარე – *თაშლ-მწთოლ-*
*ვარი*თა მით ენითა: თაშლსავით გუ-
 ბილი ენით (თითქოს თაშლი ეწვეთე-
 ბოდეს პირიდან) (ი.ი.).
თაშლუჭ-ი, თაშრუჭ-ი – «იყი», «დამა-
 თრობელი». იხ. თაშლი (ი.ა.). ერთგე-
 არი სათრობელი სასმელი (ი.ი.).
თაყუანის-მცემალ-ი – იხ. მცემელი;
 შღრ. თაყუანის-ცემა (ი.ა.).
თაყუანის-ცაგა, თაყუანის-ცაგა, თაყუ-
ანის-ცაგა – მდაბლად მისაღმება; ლო-
 ცვა (ი.ი.). იხ. თაყუანისცემა (ი.ა.).
თაქუ – castor (ი.ა.).
თაყუ – თაყვი, ნინე; *თაყუ* კელისაჲ (ი.ი.).
თაჯი – „სამეფო გვირგვინი“ (ქც.).
თაბ – «ცომი» (ი.ა.). „მაგერია“, „ბუნე-
 ბა“, „არსი“ (ქც.).
თა, თაე, თა, თაე – საბრჯენი კავი/
 ჩანგალი, კოჭი, ღირე (ი.ა.). მცირე მო-
 მის გვერდითი ოთახი გაძრის შესასე-
 ლელში, ჯიხურის მსგავსი, განკუთვნი-
 ლი გაძრის მცველთათვის, „პაგიოსანი
 ცხედარი განსასუნებელი, გინა საწო-
 ლი“ (საბა) ბერძ. τὸ θεῖ (სხ.).
თაბტონ-ი, თიაბტონ-ი – მოელანი,
 სათამაშო ადგილი (ი.ა.).
თაბ-ი – დასაბეჭდავი (საბა) (ი.ა.).
თაგა – თენება. იხ. განთევა, მთიები,
 ღამის-თევა (ი.ა.).

თეზის-ი – იხ. ეპიკო-თეზი, თეზობა, მე-
 თეზე, მეთეზური, მკეც-თეზი (ი.ა.).
თეზობა – «სათხეველობა», თეზის ნა-
 დირობა. იხ. თეზი (ი.ა.).
თეზო – იხ. თეძო (ი.ა.).
თეზო-ი – სპეციაკი. იხ. განთეთრება, თე-
 თროანი, მოთეთრო/მოთეთრე (ი.ა.).
 „ფული“ (ქც.).
თეზორონი – იხ. თეთრი (ი.ა.).
თელგმა – ბალღამი (ი.ა.). სითხე, რო-
 მელიც სენის შეღვევად ჩაღვება მუცელ-
 ში (სხ.).
თელვა – იხ. შეთელვა (ი.ა.).
თეზანი – სამხრეთი (გ.ს.).
თეზი – „ადვილი“, „არე“, „მხარე“ (ქც.).
თეზოლოგი – გაძარი (გ.ს.).
თეზოლოგი – მონდოლოთა უმაღლესი ღე-
 თაება (ქც.).
[თეზობა] – იხ. განთენება (ი.ა.).
თეზოლოგი – კერპი; კულიანი, მისანი (ი.ა.).
თეზოლოგი – «ბელეკონი» (ი.ა.).
თეზოლოგი – სამოსელი (გ.ს.).
თეზოლოგი – ხენა, «ანეულება» (ი.ა.).
თეზოლოგი – ხნული; «ანეული». იხ.
 მთერძველი (ი.ა.).
თეზოლოგი – «დათესვა». იხ. განთესვა, გა-
 რემო-სათესავი, გარემო-სათესველი, და-
 თესვა, მთესვარი, მთესველი, მითესვა,
 მიმოდათესვა, მიმოდთესვა, მოთესვა, სა-
 თესავი, სათესავობა (ი.ა.).
თეზოლოგი – სათესური, მარცეალი; «ნა-
 თესავი», «წარმართი», «მკედრი», გომი,
 მოღვმა, ნაშობი. იხ. თესლად-თესლა-
 დი, თესლოვა, უთესლო (ი.ა.). 1. მკვიდ-
 რი, მემკვიდრე; 2. გომი, ხალხი, შთამო-
 მავალი; 3. გვარი, მოღვმა (ი.ა.).
თესლად-თესლადი – სხვადასხვა. იხ.

თესლი (ი.ა.). სხვადასხვანაირი, სხვა-
 დასხვა ჯიშისა, სხვადასხვა ჯურისა (ი.ა.).
თესლითი თესლადი – მოღვმიდან
 მოღვმამდე, გომიდან გომამდე, თაო-
 ბიდან თაობამდე (ი.ა.).
თესლის-გამოღება – იხ. გამოღება (ი.ა.).
თესლის-მეცხეული – «თესლის მკრ-
 ებელი», «მრავლის-მეცხეული». იხ.
 მეცხეული (ი.ა.).
თესლის-მეცხეული – «თესლის-მეცხეუ-
 ლი», «მრავლის-მეცხეული». იხ. მკრე-
 ბელი (ი.ა.).
თესლის-მოფარული – «მეკერმი»,
 «კერმის-მსყიდელი», ცალობით მოეა-
 ჭრე; ფულის დამხურდავებელი. იხ. მო-
 ფარული (ი.ა.).
თესლის-მეცხეული – ეერცეის და მის-
 თანათა მჭამელი. იხ. მჭამელი (ი.ა.).
თესლადინარი – «თესლმცენარი». იხ.
 მდინარი (ი.ა.).
თესლმცენარი – «თესლმდინარი». იხ.
 მცენარი (ი.ა.).
თესლოვა – დათესლიანება. იხ. თეს-
 ლი (ი.ა.).
თესლ-გომი – ჩამომავლობა, ხალხი.
 იხ. გომი (ი.ა.). მოღვმა, გვარი, ნათე-
 საობა (ი.ა.).
თეძო, თეზო – «ბარკალი» (ი.ა.).
თეჯირი – „გარემოვლებული კეღელი“
 (ქც.).
თეს-თავი, თეს-თავი – თვის დამ-
 დევი. იხ. თავი (ი.ა.).
(თ)თეს-თავი – თვის დამდეგობა. იხ.
 [თავობა] (ი.ა.).
თესი, თესი, თესი – (თესი) თვე. იხ.
 თესიანი (ი.ა.).
თესი სთესისა – ოქტომბერი. იხ.

მესთულე/მესდულე, მოსთულება, სას-
თულებელი, სასუთლე (ი.ა.).

თიბარონი – იხ. თეაგრონი (ი.ა.).

თიბვა – მომკა, მოთიბვა. იხ. მთიბელი,
სათიბელი (ი.ა.).

თივა – ბალახი, მწვანილი. იხ. თიე-
ლოვანი (ი.ა.). ნელდი ბალახი; ხმელი
ბალახი (ი.ა.).

თივა-ბენაბულ-ი – ცუდი, სარეველა ბა-
ლახიანი; «მდლო». იხ. ცენებული (ი.ა.).

თივის-მჭამულ-ი – მძოვარი. იხ. მჭამე-
ლი (ი.ა.).

თივლვან-ი – თივიანი, ბალახიანი. იხ.
თივა (ი.ა.).

თითის-სარუნაბულ-ი – «სახილველი».
იხ. საჩუენებელი (ი.ა.). მაგალითი, სან-
იძუშო რამ (კარგი და ცუდი) (ი.ა.).

თითო, თათო – «ერთიერთი», თეი-
თეული. იხ. თითოება, თითოეული (ი.ა.).

თითოება – იხ. თითო (ი.ა.).

თითოეულ-ი – «კაცად-კაცადი», თეი-
თეული, თითო-თითო (ი.ა.).

თითოეულად, თათოეულად – თეით-
ეულად, ცალ-ცალკე, თითო-თითოდ. იხ.
თითო (ი.ა.).

თითო(ვ)ეულება – განკუთვნილება,
თეისება. იხ. თითოეული (ი.ა.).

თითოპირ-ი – სხვადასხვა. იხ. პირი
(ი.ა.). სხვადასხვაგვარი, მრავალნაირი,
ნაირ-ნაირი (ი.ა.).

თითოპირად – განურჩეველად. იხ. პირი
(ი.ა.).

თითოსახე, თათოსახე – სხვადასხვა,
ნაირნაირი, მრავალფერი; «პირად-პი-
რადი». იხ. სახე (ი.ა.).

თითოსახეობა – მრავალნაირობა, სხ-
ვადასხვაობა. იხ. სახეობა (ი.ა.).

თითოვარი, თათოვარი – სხვადასხვა,
ნაირნაირი. იხ. ფერი (ი.ა.).

თითოვარება – მრავალნაირობა. იხ.
ფერება (ი.ა.).

თითნარკვილ-ი – თითებდამძვრალი.
იხ. წარკვლილი (ი.ა.).

თიპან-ი – იხ. თიკნიერი (ი.ა.).

თიპნიერ-ი – თიკნის გყავი. იხ. თიკა-
ნი (ი.ა.).

თირიპა-ი – ოპიუმი (სხ.).

თირკმელ-ი – თირკმელი, ჭაჭა (ი.ა.).

თიპა – თიხა, გალახი (ი.ა.).

თიპიან-ი – გალახიანი (ი.ა.).

თიპის-მომხმელ-ი – იხ. მოქმედი (ი.ა.).

თიპიპან-ი – გალახიანი (ი.ა.).

თლა, თლილ-ი – გათლილი; შემკული,
«ხუეწილი». იხ. გამოთლა, განთლა(-
ილი), მოთლა, უთლედი (ი.ა.).

თლამულება – თვლემა (ი.ა.).

თმა – «სტევი» (ი.ა.).

თმა-ბარდასრულ-ი – თმაგაცვენილი
(ი.ა.).

თმაბარდაბევაბულ-ი, თმაბარდაბო-
ბილ-ი – თმაგადაშვებული (ი.ა.).

თმაბრკელ-ი – იხ. გრძელი (ი.ა.).

თმანა – ლოდინი, მოცდა; აგანა, სულ-
გრძელ ყოფა/ქმნა. მოთმენა, გაძლება,
მოლიდინი. იხ. დათმენა, დაუთმენელი,
მოთმენა, მოთმინე, მოთმინება, მოუთ-
მენელი, უთმინო (ი.ა.).

[თმობა] – იხ. დათმობა, დასათმობე-
ლი (ი.ა.).

თნება, თნება – «სათონ-ჩენა», «საწა-
დელ(-ყოფა)», «დაჯერება», «ნებება»,
«გულის-თქუმა» მოწონება. იხ. თავის-
მოთნე, თავემოთნება/თავსმოთნება,
კაცთ-მოთნე, კაცთ-მოთნება, მოთნება,

მეტნება, შეთნევა (ი.ა.).
 [თოქება] – იხ. თოელი; დათოება (ი.ა.).
 თოქლი – იხ. განთოქ(ლ)ა, დათოქება (ი.ა.).
 თოქი – „ბალახი“ (ქ.ყ.).
 თორნა, თორნა – საცხობი, ღუმელი (ი.ა.).
 თორნა – „ფარი“ (ი.ა.).
 თორნ-ი – ფარი. „განსაყმელია რკინისა“ (საბა) (სხ.).
 თორნოსანი – „რკინის-აბჯრიანი“ (ქ.ყ.).
 თოჭანჩი-ალასობა – „თოჭანჩი-ადას თანამდებობა“; რომელ არს ყოელის მეთოფის ბაგონობა და უფროსობა (ქ.ყ.).
 თოჭანა – „თოფის საწყობი“ (ქ.ყ.).
 თოქნა – იხ. მოთოქნა (ი.ა.).
 [თრბუნება] – იხ. დათრგუნება, დამთრგუნელი, დასათრგუნელი, დაუთრგუნავი (ი.ა.).
 თრება – წევა, მიღვა; გარება. იხ. გამოთრევა, გავ(ნ)თრევა, დათრევა, მითრევა, მიმოდათრევა, მოთრევა, შთათრევა, შთამოთრევა, წართრევა, წარმოთრევა (ი.ა.).
 თრეულ-ი – ნათრევი, დაგანჯული (მს.).
 თრ(ვ)ობა – თრობა. იხ. დათრ(ე)ობა, დამათრობელი, დამთრევალი, დედამთრევალი, მათრობელი, მთრევალი, მთრევალობა, მომთრევალი, სათრობელი (ი.ა.).
 თრთოლა – ცახცახი, კანკალი (ი.ა.).
 თრთულ-ი – რთილი (ი.ა.).
 თრიატონი – საერთოდ სანახაობის საჩვენებელი ადგილი; გაშლილი ადგილმდებარეობა, რომელიც მაყურებელთა ადგილებით იყო შემოვლებული; აქ გამოდიოდნენ მსახიობები და თავიანთ ხელოვნებას უჩვენებდნენ. მოგჯერ ამ ადგილს ქრისტიანთა დასასჯელად და საწამებლად იყენებდნენ (ი.ა.).
 თრიატი – „ოპიუმი“ (ქ.ყ.).

თრობა – იხ. თრობა (ი.ა.).
 თრომა – იხ. სათრომელი (ი.ა.).
 თუ – «დაღათუ». იხ. დაღათუ, დაღათუმცა, დაღაცათუ, ნუთუ (ი.ა.).
 თუალ-ი – ბორბალი. იხ. ურმისთუალი, oculus. იხ. ერთთუალი, ეგლისთუალი, მმის-თუალი, უთუალო, ცალთუალი. ძვირფასი/პაგიოსანი თუალი. იხ. მრავალთუალი. წყლის სათავე (ი.ა.). რუ, წყარო, ო კრიუსტა (სხ.).
 თუალბორობ-ი – აეთვალი. იხ. ბორობი (ი.ა.).
 თუალბორობება – აეთვალობა. იხ. ბორობება (ი.ა.).
 თუალგანგებულ-ი – ურცხვითალები. იხ. განგებება (ი.ა.).
 თუალ-გება, თუალის-გება – თვალის მიპყრობა, დაკეირვება. იხ. გება (ი.ა.).
 თუალ-გოჭარი – „მარგალიტი“ (ქ.ყ.).
 თუალ-ღამბარი – „დაბრმავებული“ (ქ.ყ.).
 თუალღანუხვი-ი – თვალდახუჭული. იხ. დაწუხვილი (დაწუხვა) (ი.ა.).
 თუალვა – აღრიცხვა, თელა; დათვალეირება. იხ. ა(ღ)თვალვა, გათვალვა, გამოთვალვა, გარდათვალვა, დათვალვა, მითვალვა, მიმთვალველი, მოთვალვა, სათვალავი, შეთვალვა, წარმოთვალვა (ი.ა.).
 თუალთა-გაჭიმი-ი – გამოთვალავი, ჯადოქარი (სხ.).
 თუალთა მოღამ-ი – შეხედვა, შემოხედვა. იხ. მოღამი (ი.ა.).
 თუალთა-ქმება-ი – გათვალვა, ჯადოქრობა, მგაკრობა (სხ.).
 თუალთა შეღამ – თვალის მიპყრობა, შეხედვა. იხ. შეღამა (ი.ა.).

თხალ(თ)ბაბა – თუალაგრა ცოლმან
 ეგუპტელისა უფლისა თვისისამან იოს-
 ებს: თვალი დაადგა (ი.ი.).
თხალთ-მიღვამა – თვალის მიჰყო-
 ბა/ვასწორება. იხ. მიღვამა (ი.ა.).
თხალთმოხსნამი – მიმკერძებული (სხ.).
თხალთსაოლაგმი – „სურმაგდაა“, გე-
 თის მსგავსი თვალზე წასასმელი სითხე,
 სურმით შემზადებული (სხ.).
თხალ(თ)-საღმებალ-ი – მოსარიდებუ-
 ლი, თვალსაჩინო. იხ. ღება (ი.ა.).
თხალთ-საქალ-ი – სინათლის მოკ-
 ლება. იხ. საკლელი (ი.ა.).
თხალთ-შხაშობა – პირმიუფერებლობა,
 მიუკერძებლობა (ი.ა.).
თხალ(თ)-ღება – რიდი, ხათრი; იხ.
 ღება. «ხელვა», რიდება, ხათრის შენახ-
 ვა, მიკერძება, პირფერობა (ი.ა.).
თხალ(თ)-ყოფა – «წამ-ყოფა», თვალით
 ნიშნება; თვალის კერა. იხ. ყოფა (ი.ა.).
თხალ(თ)-ხუმა, თხალთ-ხუმა – «და-
 კურება», პირფერობა, მიკერძება, მო-
 რიდება, ხათრი. იხ. ხუმა/ხუვა; შღრ.
 თუალ(თ)-ღება (ი.ა.).
თხალთი განთეთირებული – დაბრმავე-
 ბული (სხ.).
თხალთი-მხილველ-ი – «თუთ-მხილვე-
 ლი». იხ. მხილველი (ი.ა.).
თხალი პატიოსან-ი – ძვირფასი ქვა
 (გურმუხტი, ლალი და სხვ.) (ა.შ.).
თხალთს-ყოფა – თვალით ნიშნება (სხ.).
თხალ-მაჩხ-ი – ჭრელთვალება (გ.ს.).
თხალგაბაბი – „ქლესა“ (?) (ქ.ყ.).
თხალუნდომელი – „უთვალავი“, „უ-
 მრავი“ (ქ.ყ.).
თხალ-უხუაპაღ – მიუკერძებლად (ი.ი.).
თხალუხუაპმი – მიუკერძებელი, ობ-

იექტური, პირმიუფერებელი. იხ. უხუა-
 ვი (ი.ა.).
თხალ-ყოფა – იხ. თვალთ-ყოფა (ი.ა.).
თხალ-მეხუაპმი – თვალს რომ ვერ
 გაუწვდობ, წარმოდგენელი. იხ. შე-
 უღვამი (ი.ა.). თვალის მომჭრელი, დამ-
 აბრმავებელი (ი.ი.).
თხალქურ-ი: თხალქურ ქანა/ყოფა –
 «შურვება თვალითა». იხ. ქური (ი.ა.).
თხალ-თხალ – ყოველთვიურად, თვე-
 ში ერთხელ (სხ.).
თუა, თუთა – იხ. თთუე (ი.ა.).
თუთუბო – ბალახი სამედი (საბა). შ. ჰანა-
 შვილი: сумах, кожевниное дерево (ქ.ყ.).
თუთა – „რომ“ (ქ.ყ.).
თურამბა-ი – იხ. ათრეამეგი (ი.ა.).
თურა – ნუთუ (ი.ა.). თურა (ქ.ყ.).
თურთლ-ი – თრთელი (გ.ს.).
თული – ოსმანთ ფაშათ წინ საგარე-
 ელი ბაირალი ცხენის ძუვისა, нухук
 (ნ. ჩუბ.) (ქ.ყ.).
თუთ – «თავალი», თითონ (ი.ა.).
თუთბან-ი – თვისა. იხ. თთუე (ი.ა.).
თუთაბა – თვისება, თავისებურება, ო
 ἰδιότης (სხ.).
თუთაბით – განცალკევებით, μισαδικῶς
 (სხ.).
თუთამარაბა – იხ. კმაობა (ი.ა.).
თუთამაპალ-ი ლელოვან-ი – sycaminus,
 ველური ლელვი, «ყოლა». იხ. ლელ-
 ვანი (ი.ა.).
თუთამინისა(თაბან)-ი – «ქუეყანისა
 მკედრთავანი», «სოფლისა», ადგილო-
 ბრივი მცხოვრები. იხ. მიწა (ი.ა.).
თუთამარაბელ-ი – იხ. მკერობელი (ი.ა.).
თუთამოვლობა – თავისუფლება,
 დამოუკიდებლობა, τὸ ἀνεξίσητον (სხ.).

თქმბილველ-ი – «თუალით-მხილველი». იხ. მხილველი (ი.ა.). პირადად მნახველი, ვინც პირადად ნახა (ი.ი.).
თქმნება – იხ. ნება (ი.ა.).
თქმო – იხ. თითო (ი.ა.).
თქმოეულ-ი – იხ. თითოეული (ი.ა.).
თქმოსახე – იხ. თითოსახე (ი.ა.).
თქმოჟერ-ი – იხ. თითოჟერი (ი.ა.).
თქმრჩულ-ი – თავის ნებით მოქმედი (ა.შ.).
თქმრჩულობა-მ – თავის ნებაზე მოქმედება (ა.შ.).
თქნიერ – «გარეშე», «ხოლო», გარდა, «გარნა» (ი.ა.).
თქნიერალ – გარეშე (ი.ა.).
-თქს – «ძლითი», «-გან», «გამო», შესახებ (ი.ა.).
თქსა – «თუსაგან», მარგოლ, ცალკე. იხ. თუსი (ი.ა.).
თქსაბან – «თუსა», «მარგოლ». იხ. თუსი (ი.ა.).
თქსაბან-ი – საკუთარი. იხ. თუსი (ი.ა.).
თქსალ თანალ – მარგოლ. იხ. თანალ (ი.ა.).
თქსა თამ-ი – თვის დასაწყისი, პირველი რიცხვი (სხ.).
თქსაბა, თქსობა – განსაკუთრებულება, «მსგავსება», სახიერება (ი.ა.).
თქსაბა-მ – ნათესაობა (ა.შ.). საერთოობა, ახლობლობა, ἢ συγγένεια; ἢ οἰκείότης (სხ.).
თქსთაბან-ი – «მისთაგანი», «ნათესავი», «სახლეულო», მისიანი. იხ. თუსი (ი.ა.).
თქს-თამ-ი – იხ. თთუს-თავი (ი.ა.).
თქსთანა – მასთან მყოფი. იხ. თანა (ი.ა.).
თქს-თქს – თვითეულად, ცალ-ცალკე. იხ. თუსი (ი.ა.).

თქს-თქსა – „თავ-თავისი“ (ქც.).

თქს-თქსალ – ცალ-ცალკე. იხ. თუსი (ი.ა.).
თქს-თქსაბა – თვისება, განსაკუთრებულება. იხ. თუსი (ი.ა.).

თქს-ი – «მისი», თავისი, საკუთარი. იხ. თავი; შღრ. განთხება, განთხულ-ყოფა, თავით თუსით, თხსება/თხსობა. «მისკერძო», «ნათესავი», მახლობელი, თავისიანი. იხ. თუსობა (ი.ა.).

თქსით თაჰით – «თავით თუსით». იხ. თავი (ი.ა.).

თქს-ნი – თავისიანები (ი.ი.). მისნი, საკუთარნი, ნათესავნი (სხ.).

თქსობა – «სასუმევა», დამახლობლება. «სასუმელება», შვილობილობა (საბა). იხ. თუსი (ი.ა.).

თქს-ჰაჰაჰანი – „მისი ხელქეციონი“ (ქც.).
თქს-ჰოჰა – «სასუმელება», შვილება. იხ. ყოფა (ი.ა.).

თუნიერი; თუნიერ, თუნიერალ, თუნიერალ – გარდა, გარეშე (ი.ი.).

თუნისაბან; თუნისაბან – ცალკე. განმარტოებით (ი.ი.).

[თქლომა] – იხ. გამოთქლომა, მოთქლომა (ი.ა.).

თქმა, ნთქმა – იხ. დათქმა/დანთქმა, დამთქმელი (ი.ა.).

თქმობა – იხ. მთქრე, შეთქრომა, წათქრომა (ი.ა.). მოძრაობით გამოწვეული ხმაური, თქრიალი (სხ.).

თქმუნებრ-ი – თქვენისთანა. იხ. -ებრ (ი.ა.).

თქმუნებრ-ი – თქვენი. იხ. -მიერი (ი.ა.).

თქმუნა – იხ. აღთქეფა (ი.ა.).

თქმუბა – «წართქემა», «რქემა», «მიმოგანთქემა», «მითხრობა», თქმა, თხრობა, სიგყვის თქმა. იხ. აღთქემა. სიგყვის

თქმა, «სიგყუა». მუქარა. იხ. გულს-თქუმა, გულს-მთქუმელი, გულს-მთქუმელობა, გულს-სათქუმელი, [დათქუმა], თანა-მთქუმული, თქუმევა, მიმოგანთქუმა, მიმოდათქუმა, ნათქუამი, პირველთქუმული, უთქუმელი, სულ(თ)-თქუმა, შეთქუმა, წართქუმა, წარმოთქუმა (ი.ა.).

თქუმევა – თქმევენება. იხ. თქუმა (ი.ა.).

თქუმულ-ი – ნათქეამი; სიგყვა. იხ. აღმოთქუმა, ბოროტის-თქუმა, გამოთქუმა, გ(ნ)თქუმა(-ული), განსათქუმელი (ი.ა.).

თხა – capra, caper, hircus. იხ. თხიერი, თხიერაკი (ი.ა.).

თხამა – ამოღერა; ღებინება; გაშლა, გადაღება. იხ. გამოთხევა, განთხევა, გარდათხევა, გარდათხევენება, გარდამოთხევა, გარე-განთხევა, დათხევა, დამთხეველი, გე/გელა-გარდათხეული, მთხევარი, მითხევა, მოთხევა, ნათხევი, ნათხევარი, შეთხევა, შთათხევა, წარმოთხევა (ი.ა.).

თხამულა – (ბადით) თევზაობა (ი.ი.). იხ. მესათხეველ, სათხეველი, სათხეველება, სათხეველობა (ი.ა.).

თხელ-ი – წმინდა, წერილი; მეჩხერი. იხ. სითხე (ი.ა.).

თხამ-ი – «თავი», მწვერვალი, «ვარჯი» (ი.ა.).

თხამისა ალგილ-ი – თავის კვეთის ადგილი (ი.ა.). მაღალი ადგილი (იერუსალიმის მახლობლად), სადაც ძველად ხალხს უცხადებდნენ მეფის ბრძანებებს, მიმართავდნენ სიგყვებით. აქვე ხდებოდა მძიმე დამნაშავეთა სიკვდილით დასჯა (ი.ა.).

თხამა – იხ. სათხეპელი, სათხუპლოვანი (ი.ა.).

თხამა – «ნივთება», წენა. იხ. განთხამა, განსათხამელი, თხამული, მრავალთხამელება, ნათხამნი, შეთხამა (ი.ა.).

თხამილება – წენა (სხ.).

თხამულ-ი – «ნათხამნი», «კოწოლი», ნაწნავი. იხ. თხამა (ი.ა.).

[თხამება] – იხ. მრავალთხამელება (ი.ა.). ხლართი (სხ.).

თხამი – გიკი. იხ. თხა, თხიერაკი (ი.ა.).

თხამიარაპ-ი – მცირე გიკი. იხ. თხიერი (ი.ა.).

თხისპრი – თიფთიკი (ქ.ც.).

თხამეზამეზამულ-ი – იხ. შეზამეზამული (ი.ა.).

თხამა – შერთვა, «მითხოვა». «ძიება», ვედრება, ხეწნა, თხოვლობა (ი.ა.). სათხოვარი, სათხოველი; იხ. რასაც სთხოვს (ი.ი.).

თხამილ-ი – «განთხოვილი». იხ. განთხოვება, თხოვილი, მითხოვება, მოთხოვა, უთხოველი (ი.ა.). დანიშნული (ქალი) (ი.ი.).

თხამ(ნ)ა – «ვედრება», «სათხოველი», «მოქენება». იხ. გამოთხოვა, მთხოველი, მითხოვა, მოთხოვა, პურის-თხოვა, პურის-მთხოველი, სათხოველი, სამთხოველი (ი.ა.).

[თხამება] – გამომშვიდობება. იხ. გამოთხოვება (ი.ა.).

თხამ – იხ. აღმოთხრა, გამოთხრა, განთხრა, გარდათხრევენება, გუერდის-თხრა, დათხრა, თხრილი, მთხრებლი, მოთხრა, სათხრელი, სათხროლი, ქნარცუს-თხრა (ი.ა.).

თხამულ-ი – ჩირქი (ი.ი.).

თხამილ-ი – იხ. თხრა (ი.ა.).

თხამა – «მითხოვა», «თქუმა», «უწ-

ყება», შეგყობინება, მოხსენება. «მითხრობა». იხ. გამომთხრობელი, მთხრობელი, მითხრობა, მიმთხრობი, მიმთხრობელი, მისათხრობელი, მიუთხრობელი, მოთხრობა, მომთხრობელი, სათხრობელი, წარმოთხრობა (ი.ა.).
თხუთმეტი - იხ. ათხუთმეტი (ი.ა.).
თხუნუნა - თავგია, მიწის ქვეშ თხრის (საბა) (ქყ.).

თ - ქართული ანბნის მეათე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა - 10 (ი.ა.).
თაღარ - სია, კატალოგი, რეესტრი. ἰσθμῶς (სხ.).
თაზარ - (ქმნა) აკლება, აოხრება, განადგურება, გაძარცვა, დაგაცემა (ი.ა.).
თაზარ - «ნაგყუნავი», ნაგაცემა (ი.ა.).
თაზარ(თ)ყოვა - «მიმოდაგაცემა», «გამოგყუნება», მიგაცემა; დავლად ჩაგდება იხ. ყოვა (ი.ა.). გაძარცვა, აკლება, დაგაცემა (ი.ა.).
თაზარან - ნ. ღავეანა (სხ.).
თაპინთე, თაპინთე-ი, თაპინთე, ჯაპინთე, ჯაპინთონი - ცისფერი, ლურჯი (ი.ა.).
 იაგუნდი, ძვირფასი ქვა (ქყ.).
თაღაბი - «ვარში», ჯაჭვზე ჩასაცემელი (ი.ა.).
თაზარ - «მხოლოდ-შობილი» (ი.ა.). მხოლოდ-შობილი, ერთადერთი შვილი, ღედისერთა (ი.ა.).
თაზინდო - ღარიჩინი, cinnamum (ი.ა.).
თაზურ-ი, ნიაზურ-ი - გარეული თხა, hircocervus, capra cervina (ი.ა.).
-იან - იხ. -იან (ი.ა.).
თაზარ - «აპნისი» (ი.ა.).

თასა-ი - «იასპინი», iaspis (ი.ა.).
თასან-ი, თასან-ი - iaspis, «იასპი» (ი.ა.).
თაზინა - შემთხვევით (ი.ა.).
თაზინა-ი - ფუჭი (ზ.ს.).
თაზინა - ბრტყლად (ზ.ს.).
თაზინა - საჩვენებლად. იხ. იგავი (ი.ა.).
თაზინა - «მავალით», «წინაყოფა» (ი.ა.).
თაზინა ღაღა - «იგავის მოღება» (ი.ა.).
თაზინა მოღება/მოხუბა - «იგავის დაღება», არაკის თქმა, მავალითის მოყვანა, მიმსგავსება. იხ. იგავად, შეიგავე, უიგაველ (ი.ა.).
თაზინა - ძველი აღთქმის ერთ-ერთი წიგნის სახელწოდება (სხ.).
თაზინა-მეჭაქა - იხ. შეგყუელი (ი.ა.).
თაზინა - იგავის თქმა; ვადაგანითი მნიშვნელობით თქმა (ზ.ს.).
თაზინა - ის (პირიელი ნაცუალსახელი). იხ. მისგანი, მისებრე, მისთავანი, მისთანა. «ისი» (ნაწვეარი). (ნაწილაკი), იხ. ერთი იგი (ი.ა.). *მიმართებითი ნაწილაკი, რომელიც დაერთვის კითხვის სიტყვებს და აქეებს მათ მიმართებითად, უღრის ე-ს (ეა-ს): ვითარ-იგი: როგორც; რა-იგი: რაც; რასა-იგი: რასაც (ი.ა.).*
თაზინა, თაზინა თაზინა - თვით, თითონ (ი.ა.).
თაზინა - წარბებს იღებავს (სხ.).
თაზინა - «ადარი», «აპრილი» (ი.ა.).
თაზინა - «გუერდით კერძო». იხ. გუერდი (ი.ა.).
თაზინა (ებრ.) - მხიარული ხმაური, ჟრიაბული (სხ.).
თაზინა - ნიდაყვი (ი.ა.).
თაზინა - ქედმალღურად ილაპარაკე, ხმაბალა და ბევრი ილაპარაკე (სხ.).
თაზინა - «ფარულად», «მდუმრიად»,

მალულად (ი.ა.).
 ილუმინაცი - ფარული (ი.ა.).
 ილუმინაცი-ტერმინოლოგი - ფარულად სროლილი. იხ. ტერმინოლოგი (ი.ა.).
 იმპერია - გვირგვინი (ი.ა.).
 იმპერიალი - ებრაელი (ი.ა.).
 იმელი - „ხე თაფლის გამრყენელი“ (საბა) (ქც.).
 იმერეთი - ქალაქი იყო პალესტინაში (ი.ა.).
 იმერლანდი (მონღ.) - წყალობის წიგნი (ქც.).
 იმეროზი - iris (ი.ა.).
 იმეროზოლოგი - პალესტინის დელაქალაქი (ი.ა.).
 იმფორმა - სიუხვე (ი.ა.). შვება, მოფონება (სხ.).
 იმპანდინი-თუხ - „ინისი“ (ქც.).
 იმ-ი - ibis, avis aegyptia (ი.ა.).
 იმპანდინი - თავი აღიმალა, импандин (სხ.).
 იმპი - სპარსული წიგნი ვარსკვლავთმრიცხველობისა და ცის-ქმნულობისა (ქც.).
 იმპანდინი - ქალდეელთა დმერთი (ი.ა.).
 იმპ - „პაიჭის თასმის ჩამოსაბაში სარგყელი“ (საბა) (ქც.).
 იმპანდინი - კლაქნილი, ირიბი (მს.).
 იმპანდინი, იმპანდინი, ჯიმპანდინი, იმპანდინი - მონასტრის მთავარ სამეურნეო საქმეთა გამგე. იხ. იკონომოსობა (ი.ა.). დიდი იკონომოსი - ეპიგროპოსი (ა.შ.).
 იმპანდინი - იხ. იკონომოსი (ი.ა.).
 იმპანდინი - vultur (ი.ა.).
 იმპანდინი - „ხერხი“, „მოხერხება“ (ქც.).
 იმპანდინი - ლოცვა სალხინებელი (სხ.).

იმპანდინი, იმპანდინი - ὀψέκτρος, τὸ ἡλεκτρον; ἡλέκτρον, თვალისმომჭრელი ბრწყინვალეების ძვირფასი მეტალი (ოქროს, ვერცხლისა და რვალის შენადნობი (სხ.).
 იმპანდინი - «ირისე»; ანგელოზი (ი.ა.).
 ილუმინაცი - საამო ღვინო (ი.ა.).
 ილუმინაცი - უმაღლესი თანამდებობის, პირველი რანგის მოხელეთა (პრეტორის, პრეფექტის, სახელმწიფო კანცლერის, მინისტრის) გიგული ბიზანტიაში. ἰλλυστριος (სხ.).
 ილხანი - ირანის მონღოლი მბრძანებლების გიგული (ქც.).
 იმპანდინი - სასოება (ი.ა.).
 იმპანდინი - იქით; გაღმა, გადაღმა (ი.ა.). იქიდან (ი.ა.).
 იმპანდინი და იმპანდინი - „გაღმა-გამოღმა“, „იქით და აქეთ“, „იქიდან და აქედან“ (ქც.).
 იმპანდინი - გადაღმა მხარე, იმიერი, იქითა (ი.ა.).
 იმპანდინი-ღასანდინი - (ὀκικαύτωμα, τὸ) მთლიანად დასაწველი (მსხვერპლი) (სხ.).
 იმპანდინი - იხ. თანამდინაქე, მდინაქე, საინაქე (ი.ა.).
 იმპანდინი-ღაღმა, იმპანდინი-ღაღმა - «დაჯლომა», «დასხლომა», «დასხმა», «მიწოლა», «ჯლომა», მიყრდნობით ჯლომა (ი.ა.).
 იმპანდინი-ღასანდინი - გვერდით მოისევს მაგიდასთან (სხ.).
 იმპანდინი-მსხლომარე, იმპანდინი-მჯლომარე - «მდინაქე». იხ. მსხლომარე, მჯლომარე (ი.ა.). სუფრასთან მჯლომი თანამესუფრე (სხ.).
 იმპანდინი-ჯლომა - «ინაქით ღვამ» (ი.ა.). მხართემოზე წოლა; სუფრასთან ფეხ-

მორთხმული ჯღომა (ი.ი.).
ინაპის-ღგბ – მხართეძომე წამოწო-
 ლა; **возлєжатъ** (ი.ი.).
ინაპის-ღგომბ – იხ. ღგომა (ი.ა.).
ინღიპტიონი – მოქცევა; 532-წლიანი
 ან 15 წლიანი (ი.ა.). წელთაღრიცხვის
 ერთგვარი სათვალავია. ცნობილია *ღი-
 ღი* და *მეირე* ინდიქციონი. დიდი ინ-
 დიქციონი შეიცავს 532-წლიან მოქცე-
 ვას (780 წელს დასრულდა თორმეტი
 მოქცევა), ხოლო მცირე – 15-წლიანს.
 ეს მცირე ინდიქციონი 312 წელს დაი-
 წყო. პირველი ციკლის მე-8 ინდიქციონი
 იქნება 312+8=320 წ. ჩვენში ინდიქ-
 ციონებს ამა თუ იმ მეფის გამეფების
 წლიდანაც თელიდნენ (ი.ი.).
ინთილა – „კუჭის მოშლილობა“ (ქყ.).
ინ-ი – ზომბა-წონის ერთეული სითხ-
 ისა, τδ εἶν (სხ.).
ინთოხ-ი – მეეგლე (გ.ს.).
ინჩაპუ, იპუნჩი-ი – ჩინჩახვი (ი.ა.).
ინწუბა – „ამოისეარა“ (ქყ.).
იოხელ-ი – საყვირი საიუბილეო დღე-
 სასწაულისა (ებრაელთა შორის 50
 წლის თაეზე) (ი.ა.).
იოზ-ი – კუნთი (ი.ა.).
იონ-ი – ბერძენი (ი.ა.).
იონებრ-ი – ბერძნული (ენა) (ი.ა.).
იორღან – მდინარე პალესტინაში (ი.ი.).
იოტა – „იოტა“ ბერძნული ანბანის ყვე-
 ლაზე პაგარა ასოს სახელია. *გადაგ.*
სულ მცირე (ი.ი.). იოტი (ი.ა.).
იოტაოღენ-ი – მცირეოდენი (ა.შ.).
იპაბ-ი – იგივე უპატიონი (იხ). (ი.ა.).
იპატიონ-ი – მთავარი (გ.ს.).
იპატონი – კონსული (ქყ.). საერო წარ-
 ჩინებული პირი, კონსული. ο ἵπατος (სხ.).

იპიტირიბ-ი – (ἱπιτιριτης) ძმათა
 ზედამხედველი (ა.შ.).
იპურგოზ-ი – «ცხენთ-სარბიელი» (ი.ა.).
იპოკონიბრ-ი – „რომელ არს ცხენის
 სარბიელი“, ჰიპოდრომი (სხ.).
იპოზნიმა-ღ – (ἰπόσυμα) იგივე უნდა
 იყოს, რაც მოსაკსენებელი წიგნი (ა.შ.).
ირამ-ი – cervus. იხ. ვაყ-ირემი, ირემ-
 ვაყი (ი.ა.).
ირამ-ჰამ-ი – hircocervus. იხ. ვიცი (ი.ა.).
ირამ-ი – მახე ჩიგისა (ი.ა.).
ირო – „გმირი“, ბერძ. ἱρώα (ქყ.). სურ-
 ნელი; სპარსნი „ღარიჩინს“ უწოდე-
 ბენ (საბა) (გ.ს.).
იროქლი – „გმირული“, „საგმირო“ (ქყ.).
იროქოქ – „მესხმა“ (ქყ.).
ისარ-ი – «საისრელი», «საგყორცი». იხ.
 მაგრიად მოისარი, მეისარი, მოისარი,
 საისარი, საისრელი (ი.ა.).
ისარნა – აუზი (ი.ა.).
ისახლემოღენ – „იწოდებოდნენ“ (ქყ.).
ისაქალიბაღ – იმგვარად (გ.ს.).
ისპარმოტელ-ი – ქრისტეს მოწაფის
 იუდას სადაურობის სახელია (იყო *ისკ-*
არიოტა-დან) (ი.ი.).
ისი – «იგი» (ნაწევარი) (ი.ა.).
ისაქელ-ი – აბრაჰამის შვილი (ხარკი-
 საგან), რომელიც ებრაელთა გადმოც-
 ემით, არაბების მამამთავრად ითვლე-
 ბა. აქედან: **ისმაიგელ-ი**: ისმაელის შთ-
 ამომავალი; **მაჰმადიანი**, კერძოდ არა-
 ბი (ი.ი.).
ისოქოქლიპონ-ი – (ἰσικαδικος) საგა-
 დასახადო დაეთარი (ა.შ.).
ისაბ, ისაბ-ი – „გამოჩენილი მეომარი“
 (ქყ.).
ისრაქელ-ი – ებრაელი, ებრაელი ხალხი

[*ისრაელ* იაკობის მეგსახელი იყო, სი-
გყვასიგყვით ნიშნავს: *ებრძოდა ღმ-
ერთს*] (ი.ა.).

ისრაიმლან-ი – ებრაელი (გ.ს.).

ისრაიმლ-ი – ებრაელი (ი.ა.).

ისრაიმტლ-ი – იგივეა, რაც ისრაელი
(6) (ი.ა.).

ისრის-პირ-ი – «საჩხვლეტელი», შუბი
ისრისა. იხ. პირი (ი.ა.).

ისრის-საბჭორცმბაჟ-ი – უკვეანი (143
ნაბიჯი – საბა). იხ. საგყორცმბელი, გყ-
ორცმბა (ი.ა.).

-იტი – «-ელი» (ი.ა.).

იუღა – იუღა (სხ.).

იჟჟჟჟ-ი – «იჟჟელი». იხ. იჟჟელი (ი.ა.).

იჟჟ-ი – «იჟჟელილი», ხორბალი;
«ჟჟელილი», «ნაყოფი». იხ. საიჟჟელი (ი.ა.).

იჟჟჟ – ერთგვარი შხამიანი გველი
(ი.ა.). *vipera, aspis* (ი.ა.).

იჟი – «ეგერა» (ი.ა.). იჟ, იჟით (ი.ა.).

იჟიჟჟ – იჟამღე (ი.ა.).

იჟანჟონ (*ბერძნ.*) – („კვალის მძებნე-
ლი“), მელიის ჯიშის ცხოველია (ი.ა.).

იჟანჟის-ი – მბრუნავი, მოგრიალე. იხ.
ქცევა. «საღმგელი იჟცევისი», ჟოჩი. იხ.
ქცევა (ი.ა.).

იჟანჟ-ი – «დადრეკილი», მოხრილი.
იხ. ღუნვა (ი.ა.).

იჟი-ი – «თაფლუკი», არაყი, «სათრობე-
ლი» (ი.ა.).

იჟანჟი – ყურადიღე, შეისმინე, გაიგონე
(სხ.).

იჟორიჟი – უნებურად; შემთხვევით (გ.ს.).

იჟუთ – «უნებლიეთ»; «ნუ დაკშირებ-
ულ», დრო და დრო (ი.ა.). იშვიათი (ი.ა.).

იჟრჟის-ი – მოძრავი; ქუეწარმავალი.
იხ. ძრვა (ი.ა.).

იმჟჟჟა – ძალდაგანება. იხ. მაიძუ-
ლებელი. («წუეეა», «მძღაფრობა», ძალის
დაგანება, შეწუხება, შევიწროება (ი.ა.).
ინჟრჟჟოღა – იგანჯებოღა (სხ.).

ინჟო – ვიწრო; მძიმე, საჭირველი,
შეჭირვებული, მწუხარე, წუხილის გან-
მცდელი. იხ. იწროდ, სიიწრე, უვიწრე-
სი (ი.ა.). 1. (*მელს.*) დეღათა ბუნებაჲ
იწრო არს: ვიწრო, შემღულული; 2. *არს*
სახ. ნაპრაღი, ხერელი კლდეში (ი.ა.).

ინჟოღ – «მჭირსიღ». იხ. იწრო (ი.ა.).

ინჟოჟა – ვიწროდ მიჩნევა. გასაჭირი,
შეწუხება, წუხილი, შეჭირვება, «ჭირი».
იხ. გულიწრება, შეიწრება (ი.ა.). 1. სიე-
იწროვე; გაჭირვება; 2. ადგილის სიე-
წროვე, სიმცირე, ნაკლებობა (ი.ა.).

იჟჟ-ი – ეჭვი (ი.ა.).

იჟჟ – «სუნდისი», ჟიქრი; «მო-
ლოღება». იხ. იჭუელი (ი.ა.).

იჟჟჟჟ-ი – ეჭვიანი, არამტკიცე. იხ. იჭუ
(ი.ა.).

იჟჟ (–**იჟჟ-ი**) – 1. სინდისი; 2. ეჭვი (ი.ა.).
აზრი, შეხედულება (სხ.).

იხჟ – *nealessa, nessa* (ი.ა.).

იჟანჟი – იხ. ინჩაკუ (ი.ა.).

ჟან – ქართული ანბნის მეთერთმეტე
ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 20 (ი.ა.).
ჟანჟჟჟ-ი – კაბადუკიელი (ი.ა.).

ჟანჟჟ-ი – იხ. კაპარჯი (ი.ა.).

ჟანჟი – საწყაო (ი.ა.).

ჟანჟ-ი – საწყაო (გ.ს.).

[**ჟანჟა**] – იხ. მიკაღება (ი.ა.).

ჟანჟანჟა, **ჟანჟანჟა** – ბედვა,

გაბეღვა. იხ. კაღნიერი (ი.ა.). გაბეღვა, სითამამე (ი.ი.).

პაღნიერი – გაბეღული, თამამი; «მოწრაფე». იხ. კაღნიერება, კაღრება, უკაღნიერესაღრე (ი.ა.). მხნე, გაბეღული, უმიშარი (ი.ი.).

პაღრება – გაბეღვა, ურცხვობა. იხ. კაღნიერი, კაღნიერება, მიკაღრება, შეკაღრება (ი.ა.). 1. გაბეღვა, შებეღვა; 2. მეგისმეგი გაბეღუღება, თავხეღობა (ი.ი.).

პამბი – მთავარი (გ.ს.).

პამშენი – იხ. კაეშენიანი (ი.ა.).

პამშენანი – სეღდიანი. იხ. კაეშენი (ი.ა.).

პამი – ღუზა (ი.ა.).

პამშა – «მოკამშეა», მოწყობა, მოკეთება, მზაღება. იხ. აღკამშეა, განკამშეა, მოკამშეა, შეკამშეა (ი.ა.).

პათაქუმშეღი – უნათღავი. იხ. კათაქუმშეღეღობა (ი.ა.).

პათაქუმშეღობა – მოუნათღობა. იხ. კათაქუმშეღელი (ი.ა.).

პათაღიღოღი – პაგრიარქი. იხ. საკათაღიღოღი (ი.ა.).

პათაღიღოღობა – პაგრიარქობა; «მეღამღგომეღობა ყოვეღთა». იხ. კათაღიღოღი (ი.ა.).

პათოღიღე – საყოვეღთაო; ღეღა (ეკღესი) (ი.ა.). საყოვეღთაო, მსოფღიო (ი.ი.).

პათოღიღე მღისღრღე – ახალი აღთქმის რამღენიმე წიგნის სახეღია (ი.ი.).

პათიღ – ხის სასმისი (ი.ა.).

პაპ – იხ. ერთკაკა, ცაღკაკა (ი.ა.).

პაპაღება – ხმიანობა (ი.ა.).

პაღ (არაბ.) – ციხე, სიმაგრე (ი.ი.).

პაღათი – «კოღოფი», «კარგაღი», «ღანკღა», კაღათა (ი.ა.).

პაღამი – «ღერწამი», საწერელი (ი.ა.).

პაღანღ – 1. წარმართული ღღესასწაული, აღინიშნეღობღა თვის ღღასაწყისმი; 2. თვის ღღეღების აღრიცღვის სისგემა (სხ.).

პაღაშაბი – მგმანავი (ი.ა.).

[**პაღთა**] – იხ. კაღთაკი (ი.ა.).

პაღთაბი – ცოგა კაღთა (ი.ა.).

პაღი – ბაღახი კაღია (ქ.ე.).

პაღიბი – მსგავსება (გ.ს.).

პაღნაბი – ერთი სახის კომბოსგო, цветная капуста (ი.ი.). ყეღვიღოღანი კომბოსგო (გ.ს.).

პაღო – იხ. მეკაღოღე (ი.ა.).

პაღ – anethum, feniculum, marathrum (ი.ა.).

პაღარა – თაღი. იხ. კამარეღი (ი.ა.). კამარეს – კამარეს, „ესე იგი არს საფსაღმუნე“; ბერმღულ ნომოკანონში მას უღღრის აქიწიღ, რუსულში – прищор (სხ.).

პაღარეღი – კამარიანი. იხ. კამარა (ი.ა.).

პაღარის-მსბაღსი – კამარისნაიღი. იხ. მსგავსი (ი.ა.).

პაღმსი – მსხეიღი ძაფი (გ.ს.).

პაღმშეღი, **პაღმშეღი** – კამეღი, «გამეღი» (ი.ა.).

პაღმი – ღიბღი (გ.ს.).

პაღამშეღ – ეღეღარება; ღიღეღიღი (ი.ა.).

პაღამშეღული – აწკარა, მოღიღეღიღე (ი.ა.).

პანანარხი, **პანანახი** – ღიაკონი (ი.ა.).

ბანის მთქმეღი გაღობისას; ღიაკეღანი (სხ.). (Κανονάρχης) კანონის ღამწყეღი, ე. ი. პიღი, რომეღიღე წამოიწყეღბღა პიღვეღ მუხღს საგაღობღისას, რომეღიღე მგაღობღებს უნღა ეგაღობათ. იგიღე უწვენეღბღა, რომეღლ ხმაღე უნღა ეგაღობათ (ა.მ.).

პანაღი – cannabis (ი.ა.).

პანღეღაბი – მნათე. ბერმღ. κανδη-

λάπτης სიგყვამ პირველად კანდელ-
 აფგ-ი მოგვცა, შემდეგ იგი კანდელ-
 აუ-ად იქცა. ჩვენში მიღებული იყო წე-
 სად, რომ თუ ერთ ჩამომავლობაში
 პაპა, მამა და შვილი მღვდლები იყვნენ,
 შემდგომი თაობა გვარად კანდელაკს
 ირქმევდა. მაგ. საჯავახოს კანდელაკე-
 ბი წარმოშობით ქორიძეები არიან, სა-
 მგრელიძისა კი – ნიკურაძეები. ცნობი-
 ლმა ლოგბარმა და მუსიკის მცოდნემ
 ფილიმონმა გვარის გამოცემა არ ინ-
 ება და ქორიძედ დარჩა. მისი ახლო
 ნათესავები კი კანდელაკებად იწერე-
 ბიან (ა.შ.).

- კანდელაშტი – მნათე (გ.ს.).
- კანდელ-ი, კანთელ-ი – (კანთლისა)
 სანთელი (ი.ა.). გეთის სანთელი (ი.ი.).
 „გეთის ლამპარი“ (ქ.ყ.).
- კანთარიღას-ი, კანთარო-ღ – ხოჭო. ო
 κάσθαρως (სხ.).
- კანინ-ი – ნ. კაწინი (ა.შ.).
- კანკელ-ი – «ბადე», ფარდა. იხ. კანკლ-
 ელი (ი.ა.). „გამყოფი გიხარი“ ეკლეს-
 იაში, ხაგებით მოჭედილი (ქ.ყ.).
- კანკელ-ი – ცხაური, ფანჯარა, «ბადეე-
 დი». იხ. კანკელი (ი.ა.).
- კანონი (ბერძნ.) – 1 წესი, წესდება; 2.
 ფსალმუნი 20 ნაწილად არის დაყოფი-
 ლი, თითოეულს კანონი ეწოდება (ი.ა.).
 წესი. იხ. გა(ნ)კანონება (ი.ა.).
- კანჯარ-ი – გარეული ვირი, onager, asi-
 nus agrestis vel silvestris (ი.ა.).
- კაპატიონ-ი – „ესე იგი არს სანდალთ-
 აგანი“ (სხ.).
- კაპალონ-ი, კაპატონ-ი – გვერდი, კეფი
 (გ.ს.).
- კაპან-ი – (კაპნისა) ვიწრო ადგილი ან

- გზა (ი.ა.). უფსკრული, ქეიანი ადგილი,
 ხეობა. ხევი, τὸ βιάριον (სხ.).
- კაპარ-ი – გყვია (ი.ა.). ბალახია (ქ.ყ.).
- კაპარჰ-ი, კაპარჰ-ი – საისრე. იხ. მშუ-
 ლ-კაპარჰი/კაბარჰი, კაპარჰოსანი,
 [მეკაბარჰე], მემშულკაბარჰე (ი.ა.).
 ისრების ჩასაწყობი ბუდე, ისრების ქარ-
 ქაში (ი.ი.).
- კაპარჰოსან-ი – კაპარჰის მგვირთეე-
 ლი. იხ. კაპარჰი (ი.ა.).
- კაპილიონ-ი, კაპლიონ-ი – დუქანი. ἡ
 καπηλεία (სხ.).
- კაპლიონ-ი – მეღუქნე (გ.ს.).
- [კაპოზ-ი] – ფრინველი წელიწად-გა-
 მოელილი (საბა). იხ. კაპოგება (ი.ა.).
 თეგმი! (ქ.ყ.). ძვირფასი ქვა (გ.ს.).
- კაპოზტაბა – ფრთების გაყენა. იხ. კა-
 პოეტი (ი.ა.).
- კარაბა-ღ – თიხის ჭურჭერი (სხ.); ჭურ-
 ჭელი ნელსაცხებლისათვის (გ.ს.).
- კარაზ-ი – გალაყარი. იხ. დაკარება,
 კარველი, კარვობა, მოკარვე, მოკარვობა
 (ი.ა.).
- კარაპინ-ი – ფარგალი (გ.ს.).
- კარან-ი – მთავარი; მსაჯული. იხ. კარ-
 ნობა, საკარ(ანო) (ი.ა.). მთავარი, პრო-
 ვინციის უფროსი (κάρανος) (ი.ი.).
- კარაპა-ღ – მომცრო ნავი (სხ.).
- კარაპ-ი – ფრინველი, „აკაური“ (საბა)
 (გ.ს.).
- კარ[ა]ს-ი – (კარსისა) «კარდალა»,
 ევლო (ი.ა.).
- კარაულ-ი, კაპრაულ-ი – «ვირი», სახე-
 დარი. იხ. მეკაპრაულე (ი.ა.).
- კარაპ-ი – რძე (ი.ა.).
- [კარაზა] – იხ. განკარგვა (ი.ა.).
- კარლალა – «კარ[ა]სი» (ი.ა.).

პარლაქშული – კარდახურული. იხ. დაქმული (ი.ა.).
 პარმსიმი – გრძნების მოქმედი (ი.ა.).
 პარპელ – კარეიანი, დახურული. იხ. კარაეი (ი.ა.).
 პარპის-ღვმა – «კარვობა». იხ. ღვმა (ი.ა.).
 პარპის-ქელ – კარვის სევეგი. იხ. ძელი (ი.ა.).
 პარპობა – «კარვის-ღვმა», კარვის აღმართვა. იხ. კარაეი (ი.ა.).
 პართი – ფუხის ძარღვი (ი.ა.).
 პართ(ა)-მსველი – კარის მცველი, მუკარე. იხ. მცველი (ი.ა.).
 პართ-საქსველი – კარის დასახშავი, კლიგე. იხ. საკსველი (ი.ა.).
 პართის-ღაქსუთა – «ძარღვშეჭრილ-ყოფა». იხ. დაკუთა (ი.ა.).
 პარ – «ბჭე»; სამეფო კარი; «კარსე». იხ. მეკარე, მეკრე, საკარები, უბნის-კარი, ცის-კარი (ი.ა.).
 პარმისა – squilla (ი.ა.).
 პარი ოვსეთისა – ღარიალი (ი.ა.).
 პარპალი – „კლდე“ (ქ.ყ.).
 პარპინონ, პარპინო – კიბო, cancer (ი.ა.). სენია ერთნაირი, კიბო (სხ.).
 პარპნალი – უნდა იყოს იგივე, რაც „კარკალი“ (ქ.ყ.).
 პარმელი – (κάρμηλος) ნაყოფით მდიდარი ველი, ხეხილის ბაღი (სხ.).
 პარნობა – მთავრად მყოფობა. იხ. კარანი (ი.ა.).
 პარსე – «კარი». იხ. წინა-კარსე (ი.ა.).
 პარტალი – «კოლოფი», «კალათი» (ი.ა.).
 პარპილონი – ცეცხლისფერი ქვა, carbunculo (ი.ა.).
 პარპიკი – რგოლი (ი.ა.). ლურსმანი (ზს.).
 პარჩხანა – თევზი (ქ.ყ.).

პასაბი – ყასაბი (ზს.).
 პასიბ – ღარიჩინი, casia (ი.ა.). ოქრო, ქსოვილში ჩაგანებული (ზს.).
 პასპორიონ (ბერძენი) – თაყვი, ნინე (ი.ა.). kastorius (ი.ა.).
 პასრ – ციხე, კოშკი (ი.ა.).
 პასტაბული – საწყაო (ზს.).
 პასტაბანი – მცველი (ი.ა.). კატაბანი მერემაქმ: მეთაური, წინამძღოლი, ბელადი (ი.ა.).
 პასტაპული – ისრის საგყორცნელი მანქანა (ქ.ყ.).
 პასტარაპტი – ბულბული, luscini (ი.ა.). (ὁ καταρράκτης) „მღვმესავით შესაწყუდეული“ (საბა) (სხ.).
 პასტარტი – ფრთა (ნაეისა) (ი.ა.).
 პასტარა – „ნავი საბრძოლელი“ (საბა) (ქ.ყ.).
 პასტაროს-მენა – აღნუსხვა საფინანსო უწყების დაეთარში, საგადასახადო დაეთარში შეგანა (ა.შ.).
 პაშა – ჭრა. იხ. განკაფა, დაკაფა, მკაფელი, მოკაფა (ი.ა.).
 პაშარაწე, პაშარაწე – ქალაქი პალესტინაში (ი.ა.).
 პაჩალო – ხორცის ჩამოსაკიდი ჩანგალი (სხ.).
 პასაღ-პასაღ – «თითოეული»; კაცი, ყოველი კაცი, ყოველი ერთი, ცალკეული. იხ. კაცი (ი.ა.).
 პასეპა, პასეპა – იხ. კაცი; შღრ. მამაკაცობა (ი.ა.). კაცობა, აღამიანობა (ი.ა.).
 პასტარაპინობა – უაღამიანობა (სხ.).
 პასტ-მოწე – პირმოთნე. იხ. მოთნე (ი.ა.).
 პასტ-მოთნება – პირმოთნეობა. იხ. მოთნება (ი.ა.).
 პასტ-მოწარე – კაცთმოყვარე. იხ.

მოყვარე, უკაცთმოყვარე (ი.ა.). კაცთ-
მოყვარე, ადამიანის მოყვარული, ად-
ამიანის შემბრალებელი (ი.ა.).

პანტი-მოყვარება – კაცთმოყვარება. იხ.
მოყვარება (ი.ა.).

პანტი – «ქმარი», «მამაკაცი», «სული»,
«კაცად-კაცადი»; არაინ; კაცისოდენი,
კაცის სიმაღლე (ი.ა.).

პანტისთავონი – ქონგურიანი ბლუდე,
სიმაგრე (სხ.).

პანტის-თავონანი – იხ. თავოვანი (ი.ა.).

პანტი-კლვა – მოკელა. იხ. კლვა (ი.ა.).

პანტი-მკლველი – იხ. მკლველი (ი.ა.).

პანტი-მოყვარე – კაცთმოყვარე. იხ. მო-
ყვარე (ი.ა.).

პანტი-მოძულე – კაცთმოძულე. იხ. მო-
ძულე (ი.ა.).

პანტი-მსყიდელი – იხ. მსყიდელი (ი.ა.).

პანტი-მჭამელი – იხ. მჭამელი (ი.ა.).

პანტი-ფერი – იხ. ფერი (ი.ა.).

პანტი-პანტი – თითოეული (სხ.).

პანტი-სახლისანი – «მამანი სახ-
ლისანი», შინაურნი (ი.ა.).

პანტი-ქალაქისანი – ბრბო, ხალხი.
იხ. განკაცება, დედაკაცი, დედაკაცება,
დედაკაცობა, ერის(ა)-კაცი, ერის-კაცე-
ბა, ერის-კაცობა, ერის-კაცობრივი, კაც-
ად-კაცადი, კაცებ/კაცობა, კაცობრივ, კაც-
ობრივი-ი, მამაკაცობა, სადედაკაცო,
საერისკაცო, საკაცე, სეფეკაცი, უკაცრუ-
ლი, უკაცური (ი.ა.).

პანტი – იხ. კაცება (ი.ა.). კაცი, ადამი-
ანი; კაცური, ადამიანური სახე, რაობა
(ი.ა.).

პანტი-კაცი – კაცისებრ. იხ. კაცი (ი.ა.).

პანტი-კაცობა – ადამიანურობა, ადამიან-
ისათვის დამახასიათებელი თვისება (ი.ა.).

პანტი-კაცი – კაცური. იხ. კაცი (ი.ა.).
ადამიანური, კაცური; ადამიანის მსგავ-
სი (ი.ა.).

პანტი-ი – ისრიმი. იხ. გამოკაწახება (ი.ა.).
ისრიმი, მკაცვე ყურძენი. მკაცვე ხილი, „უმ-
წიფარი მკვახე მეთისხილი, გინა ის-
რიმი, გინა უკამო ხილი“ (საბა), ἰσχυρ-
ας (სხ.).

პანტი-ი – (καστιον) „კლათი“ (?) (ა.შ.).

პანტი-ი – ჯამ-ჭურჭელი, იარაღი (ი.ა.).

პანტი-ი – იხ. კარაული (ი.ა.).

პანტი-ი – ნაკებნი, ნაცემი. იხ. მკებ-
ნარი, მკებელი (ი.ა.).

პანტი-ი – კბილების მოკვეთა, მოჭრა (ი-
კომინა) (სხ.).

პანტი-ი – იხ. ღრჭენა (ი.ა.).

პანტი-ი – «კლდით კერძო». იხ.
კბოლოვანი (ი.ა.). ციცაბო ნაპირი (წყ-
ლისა) [მღრ. გურ. კოდმე] (ი.ა.). „მღეი-
სა და წყლის პირი კლდოვან-ფლაგინი
ჩაუეალი“ (საბა); რუს. ирпав (ქქ.).

პანტი-ი – ფლაგე. იხ. პირი (ი.ა.).
მღინარის პირი; ფლაგე; კლდე, ხრამი;
კოდმე (ი.ა.).

პანტი-ი – მეჩერი. იხ. კბოდე (ი.ა.).

პანტი-ი – მორცხვობა, რიდი; ძრახვა,
«ყუდღრება». «რცხუნა», რიდება (ი.ა.).

პანტი-ი – შერცხენილი, მორიდე-
ული. იხ. კდემულება, საკდემელი, შკდ-
ემა. სირცხვილი, რიდი. იხ. კდემა (ი.ა.).

პანტი-ი – ჩრდილოეთი (ი.ა.).

პანტი-ი – «ბლუდე». იხ. სამკედელი,
მუეაკედელი (ი.ა.).

პანტი-ი – კუთხის (ი.ა.).

პანტი-ი – მძარცველი (მ.ს.).

პანტი-ი – «ნაძოვანი»; ნაძვებიანი

ადგილი (ი.ა.).
 კვ-ი – იხ. მეურის-კევი (ი.ა.).
 კეთილბა – «კეთილ(ის)-ყოფა». იხ. გან-
 კეთება (ი.ა.).
 კეთილი – სიკეთე, სიმშენიერე. იხ. არა-
 კეთილი, კეთილვება, კეთილობა, სახ-
 ეკეთილობა, სიკეთე, უკეთესი, უკეთური,
 ქმნულკეთილი. «ქველი», «მშენიერი»,
 «უმჯობესი», «სულნელი», კარგი; საპა-
 გიო; მხნე; საამო; «ნანარი» (ი.ა.).
 კეთილად – კარგად, მხნედ (ი.ა.).
 კეთილად-აღმოვინარე – მშენიერად
 აღმოცენარე. იხ. აღმომდინარე (ი.ა.).
 კეთილად-განგებულება – იხ. განგებუ-
 ლება (ი.ა.).
 კეთილად-მსახური – კეთილმსახური.
 იხ. მსახური (ი.ა.).
 კეთილად-მსახურება – კეთილმსახ-
 ურება. იხ. მსახურება (ი.ა.).
 კეთილად-სასწაულოვანი – იხ. სასწაუ-
 ლოვანი (ი.ა.).
 კეთილად-ქცევა – სწრაფი მოძრაობა,
 სისწრაფე. იხ. ქცევა (ი.ა.).
 კეთილად-შეგავება – მარჯვედ შერე-
 ვა. იხ. შეგავება (ი.ა.).
 კეთილად-ქსანგებული – ნეგარ-ხსენებ-
 ული. იხ. ქსენებული (ი.ა.).
 კეთილ-დიდი – «სრული ასაკითა», იხ.
 დიდი (ი.ა.).
 კეთილვება – «განშუება» (ი.ა.).
 კეთილით(ა)-მძლე – მარჯვედ მოძრე-
 ვი. იხ. მძლე (ი.ა.).
 კეთილის(ა)-საქმე – იხ. საქმე (ი.ა.).
 კეთილის-მოქმედი – კეთილმსახური.
 იხ. მოქმედი (ი.ა.).
 კეთილის-მოქმედი – კარგის მოძულე.
 იხ. მოძულე (ი.ა.).

კეთილის-მოძლუარი – კარგი დამრი-
 გებელი. იხ. მოძლუარი (ი.ა.).
 კეთილის-მყოფელი – კეთილის მოქ-
 მედი. იხ. მყოფელი (ი.ა.).
 კეთილის-ქმნა – «კეთილ(ის)-ყოფა». იხ.
 ქმნა. (ი.ა.).
 კეთილ(ის)-ყოფა – «კეთილის-ქმნა»,
 «კეთება». კეთილმოქმედება, სიკეთის
 ქმნა. იხ. ყოფა (ი.ა.).
 კეთილ-გლგოფი – (εὐσταθής) მშვიდალ,
 უშოთველად მცხოვრები (სხ.).
 კეთილმითხსენებით – კეთილშემთხვე-
 ვით (სხ.).
 კეთილმსახურება – ნεгаочестие (სხ.).
 კეთილმშანარეობა – ფუფუნება (გ.ს.).
 კეთილობა – სიკეთე. იხ. კეთილი (ი.ა.).
 სიკარგე, სიკეთე (ი.ა.).
 კეთილიცხარებით – ნεгаοσιωხия (სხ.).
 კეთილქსანგებული – «განგებული» (ი.ა.).
 კეთრი – «კეთროვნება», lepra. იხ. გან-
 კეთროვნება, კეთროვანი, კეთრო-
 ვ(ა)ნება (ი.ა.). კანის სნეულება ერთგ-
 ვარი, lepra, проказа; მუწუკი (ი.ა.).
 კეთროვ(ა)ნება – «განბოკლება», «კეთ-
 რი». იხ. კეთროვანი (ი.ა.).
 კეთროვ(ა)ნად – «განბოკლებული», კეთ-
 რით შეყვრობილი. იხ. კეთრი (ი.ა.).
 კეთსარი – ხელმწიფე; რომის სახელმ-
 წიფოს მეფე (ი.ა.).
 კეთსარი – მეფე (ი.ა.).
 კელაპტარი – ცვილის სანთელი დიდი
 ზომისა (ი.ა.).
 კელარი – (კელრისა) მწე. იხ. საკელ-
 რო (ი.ა.). (ლათ. ცელლარიუს, ბერძ.
 κελάριος ან κελάρτης) „რომელ
 არს ოსტიგანი“. სურსათ-სანოვანის
 გამეფ მონასტერში (ა.შ.).

პელაგოსი – ბრძანება (ზ.ს.).
 პელინი – სენაკი (ი.ა.).
 პელობა – კოკლობა. იხ. აღკელობება, მკელობელი, მკელობარი, მკელობრება (ი.ა.).
 პელრობა – მნეობა (ზ.ს.).
 პეზა – კეფა (ი.ა.).
 პენდინარი – ასი ლიგრა ოქრო ან ვერცხლი (ი.ა.).
 პენლო – კაბა, გრძელი განსაცმელი (ი.ა.).
 პენლონი, პინლონი – ბეჭებზე მოსასხამი (ი.ა.).
 პენტარნი – კენდინარი (ი.ა.).
 პენტანარი – წონის სამომი ერთეული, „ასი ლიგრა ძველი“ (საბა) (სხ.).
 პენტინარი – (κεντηνάριον, centenarium) „ასიანი“, ე. ი. ას-ლიგრიანი (ა.შ.).
 პენტრიონი – ასისთავი (ზ.ს.).
 პერაპი – კერია, ცეცხლის ადგილი (ი.ა.). ღუმელი (სხ.).
 პერატი – რკო. წერილი ფული (ი.ა.). „ლობოსა ჰგავს, არაბეთს მოვა“ (საბა); დროის ერთეული (ზ.ს.).
 პერატიული – წერილი ფული (ზ.ს.).
 პერაონი, პეროზანი, პერიონი – (კერონისა) დიდი სანთელი ცვილისა (ი.ა.).
 პერვა – კერვა, თხზვა. იხ. განკერვა, დაკერული, კერული, მკერავი, მკერვალი, საკერავი, უკერველი, შეკერვა (ი.ა.).
 პეროსაბმული – «კერგსაბმელი». იხ. საბმელი (ი.ა.).
 პერპატიონი – ქალაქის მცველი (ზ.ს.).
 პერვა – სპილენძი, ფული; «რვალი»; «პილენძი». იხ. შეკერვა (ი.ა.).
 პერპის-მსმული – «თესლის-მოფარდული». იხ. მსყიდელი (ი.ა.). ფულის დამხურდავებელი (ი.ა.).

პერპის-მსმული – «მეკერვა». იხ. მცვალებელი (ი.ა.).
 პერპისმსმული – კერპთმსახურება (სხ.).
 პერპის-მსმული – კერპებისათვის სამსახური, კერპებისათვის შეწირვა, კერპების მიღება ღმერთად, მათთვის თაყვანისცემა (ი.ა.). იხ. მსახურება (ი.ა.).
 პერპის-მსმული – კერპების მსახური (ი.ა.).
 პერპი – «ქანდაკებული», «გამოქანდაკებული», სახე, ხაგი, გამოდნობილი, ღმერთი, «მსგავსება». იხ. კერპობა, მეკერვა, ნაკერპავი, საკერპო (ი.ა.). წარმართთა ღვთაების გამოსახულება, რომელსაც თაყვანს სცემენ (ი.ა.). „კერპთაყვანისმცემელი“ (ქც.).
 პერპობა – შეწირვა, მსხვერპლის მიტანა. იხ. კერპი (ი.ა.). „კერპთაყვანისმცემლობა“ (ქც.).
 პერტი – კლერგი (ი.ა.). მარცვალაცუნეილი მგევანი, მგვენის ჩონჩხი (ი.ა.).
 პერტივა – იხ. შეკერვა (ი.ა.).
 პერული – დაკერებული. იხ. კერვა (ი.ა.).
 პერტი – «ნაწილი», მხარე (ი.ა.).
 პერტი – «ზოგი», «ნაწილი», «ნახევარი», $\frac{1}{2}$ მხარე, ხვედრი. (ზმ/თნდ.) მხარეს; -კენ; «მიმართ» (ი.ა.).
 პერტივა – „მიმხრობა“ (ქც.).
 პერტი-ლიპონი – იხ. ღიაკონი (ი.ა.). ეკლესიის მსახური. წირვის დროს ევალეობდა ეკლესიის კარში ღვთა, მოსანათლავეების თავის დროზე გაყვანა და შემოყვანა, ღიაკონის დახმარება. ὀρθοῦς (სხ.).
 პერტი-ლიპონობა – იპოლიაკონობა (ზ.ს.).

პერძო-ღმესასწაულ-ი – რომელიდაც
ღმესასწაული. იხ. ღმესასწაული (ი.ა.).
პერძოპირი-ი – ἱμῶσις, ποσάκ, ჯორი
(სხ.).

პერძოპაპ-ი – ნახევარი კაცი (მ.ს.).

პერძომთვე – იხ. კერძო; შღრ. ორკ-
ერძომთვე (ი.ა.).

პერძოღმით – ნაწილობრივ, სანახ-
ევროდ (სხ.).

პესტორ-ი – κῆσταιρ, ὀ, სახელმწიფო
ხაზინის გამგე (სხ.).

პეზ-ი – ურდული (ი.ა.).

პეზ-ი – გვერდი, კაბადონი (ი.ა.). ჭიქის
ჭურჭელი, ბოთლი (?) (ა.შ.).

პეზ-ი – თიხა, თიხის ჭურჭელი გამომ-
წერი, კრამიგი. იხ. მეკეცე (ი.ა.). სახ-
ურაი (მ.ს.).

[პეზა] – იხ. გარდაკეცა, შეკეცა, წარკე-
ცა (ი.ა.).

-პეზაღ – იხ. ასკეცად (ი.ა.).

პესთიჭყაპ-ი – ქეციანი (თეგზი, ყყყ-
ყყყყყყ) (სხ.).

-პეზ-ი – შავი. იხ. სამკეცი, სამნაკეცი,
ტყავკეცი (ი.ა.).

პესითა შეშვულ-ი – ნიქარებიანი. თბ
ὀστράκων (სხ.).

პესის-ჭურ-ი, პესის-ჭურჭელ-ი – იხ.
ჭური/ჭურჭელი (ი.ა.).

პესლბილ-ი – რბილნიქარიანი. იხ.
ლბილი (ი.ა.).

პენერ-ი – τὸ στέλεχος: ხის წვერი,
„რგოთა წინა ნაწილი“ (საბა) (სხ.).

წვერილი ფიჩხი; ძეძვი (მ.ს.).

პელიაპი – ბალახია (ქ.ქ.).

პიბე – იხ. დაკიბული (ი.ა.).

პიღარ-ი – «ვარშაპაგი» (ი.ა.).

პიღე, პიღე-ღ – «ბაგე», «საკიდური»,

ნაპირი, პირი, კუთხე, შხარე; კალთა; «კუ-
თხი». იხ. ზღუს-კიღე, ზღუს-კიღელი, მღი-
ნარის-კიღე, საკიდური, უკიდარო, ცის-
კიღე. (მშ) ცალკე; განშე. იხ. კიღეგან.
(თნღ.) გარდა (ი.ა.). კიღური; სხეულის
ნაწილი; აშია (მ.ს.).

პიღებ – გვირთეა, ჩამოკიღება (ი.ა.).

პიღებულ-ი – ჩამოკიღებული. იხ. ა(ღ)-
კიღება, გამოკიღება, განკიღება, გარდაკ-
იღება, გარდამოკიღებული, დაკიღებ(ა-
ული), დამოკიღება, მოკიღება, შეკიღება,
ჩამოკიღება, წარმოკიღება; შღრ. კიღ-
ვა (ი.ა.).

პიღეზან – განაპირას, ცალკე. იხ. კიღე (ი.ა.).

პიღეზანღ – განკერძოებით (ა.შ.).

პიღე-პიღე, პიღე-პიღე – დამორებით,
ცალ-ცალკე (მ.ს.).

პიღელ-ი – იხ. კიღე; შღრ. ზღუს-კეღე-
ლი (ი.ა.).

პიღეშესაპრებულ-ი – ეკლესიისაგან
გამოყოფით თვითნებური შეკრება
სალოცავად ურჩი ეპისკოპოსის ან ხუ-
ცის თაოსნობით. ἢ παραδυναγῶν (სხ.).

პიღეშესაპრებულ – სასულიერო პირი,
რომელიც გამოეყოფა მართლმადიდე-
ბლურ ეკლესიას, უკუაგდებს დაღებულ
სასჯელს და კრებს ხალხს სალოცა-
ვად ეკლესიის გარეშე (სხ.).

პიღე-ქმნა/ყოფა – გაცლა, გაგარდნა;
განდგომა (ი.ა.).

პიღე-ქმნულ-ი – განდგომილი. იხ. ქმნა,
ყოფა (ი.ა.).

პიღე – შღრ. კიღება (ი.ა.).

პიღობან-ი – (კიღობნისა) ზანდუკი, ყუ-
თი (ი.ა.).

პიღობანაჰ-ი – კიღობანი, მომცრო
ზანდუკი. იხ. კიღობანი (ი.ა.).

პიტხვა – «განკითხვა»; შეკითხვა; წაკითხვა; მოკითხვა, მკითხაობა. იხ. აღმოკითხვა, გამოკითხვა, განკითხვა, განსაკითხავი, განუკითხველი(-ად), მკითხველი, მოკითხვა, საკითხავი, უკითხაულად, წარკითხვა, წიგნის-კითხვა (ი.ა.).
 პილიპი (ლათ.) – თხის მაგყლისაგან მოქსოვილი საგებელი (ი.ი.). „მაგყლისაგან მოქსოვილი საგებელი“ (ქც.).
 პილო – ნაპრაღი. ყულფი, ღიღის გადასაყმელი. იხ. ღიღო-კიღო. ხმა (ი.ა.).
 პილოვნობა – მოთქმა, მწუხარე ხმიანობა (სხ.).
 პიმანაბა – ხვიხინი (ი.ა.).
 პიმიღა – საუნჯე, ქონება. იხ. კიმიღიარხი (ი.ა.).
 პიმიღიარხი – «მეკიმიღი». იხ. კიმიღი (ი.ა.).
 პიმიღიარხი – „მეჭურჭლე“, ვისაც საგანძური აბარია (სხ.).
 პინამო – cinnamo, cinamomum, «ღარიჩინი» (ი.ა.).
 პინამომა – cinamomum (ი.ა.).
 პინდონი – იხ. კენდონი (ი.ა.).
 პიპრუმი – თაფლია (ქც.).
 პირღამი – მოუძღურებელი; წვიემობრიღი (გს.).
 პირთა ღამამთა – «ძარღუ-ყუეთიღყოფა» (ი.ა.).
 პირი – «წუვი». იხ. საკირე (ი.ა.).
 პირით-ხურო – კალაგოზი (ი.ი.).
 პირთი – «მონა», ყმა, მსახური (ი.ა.).
 პირთება – შევიწროება, შეწუხება; რბევა. «მონება». იხ. კირთი; დაკირთება, მაკირთებელი (ი.ა.).
 პირიელისონი, ძრამელისონი – უფალღ, შემიწყალე (ი.ა.).

პირმანუმი – გრაპიზონის მეფის მანუიღ პირეღის (1238–1263 წწ.) სახეღის მეწონე მონეგა (ქც.).
 პირ-საბაღი – კირ-მერეული ბალახია (ქც.).
 პირჩხიზი – კიბო; cancer, carcinoma; «მჯღომი» (ი.ა.).
 პისაპი – ქისა (ი.ა.).
 პისარ-ი – «ყელი», cervicula (ი.ა.).
 პიშბე – კოღოფი, ყუთი, კალათი (ი.ა.). (ὁ κάλαθος) კალათი (სხ.).
 პისვა – იხ. შეკიყვა (ი.ა.).
 პისუ – «ნაზობი კარაუღისაღ», კვიცი (ი.ა.).
 პისხვა, პისხვა – «მღერა», «ბასრობა», «მოძაგება», «შეურაცყოფა», გმობა, დაყინვა, საყინღად აგღება. ლანძღვა. იხ. განკიყება, განკიყება, მეკიყხარი, მეკიყხეული, მოკიყხალი/მოკიყხარი, მოკიყება, მოკიყება, საკიყხელი, სიკიყხევა (ი.ა.).
 პლაზა – იხ. კღეა (ი.ა.).
 პღღე – «ღოღი», «ღოღოანი», «კობღე» (ი.ა.).
 პღღე ბანუკუმიღი – «მთათა მწუერეაღი» (ი.ა.).
 [კღღეობა] – იხ. მყარკღღეობა (ი.ა.).
 კღღის სასროღ-ი – ქეისმგყოცნეღი საომარი იარაღი (სხ.).
 კღღო(მ)ან-ი – იხ. კღღე (ი.ა.).
 კღღა – დაკღება, მონაგრუღობა. იხ. არა-მოკღებული, გუღის-კღება, გუღის-საკღებელი, გუღკღებული, დაკღება(-ული), დაკღული, დამოკღება, დაუკღებღად, მოკღება, მოკღებული, ნაკღული, ნაკღუღება, ნაკღუღეღანი, ნაკღუღეღანება, ნაკღუღეღანადი, სუღ-მოკღება, უდაკღებუღესი, უკღები, უნ-

აკლულო, შემოკლება (ი.ა.).
კლემენტ-პი-5-ი – ადამიანის სახელის მრავლობითის ფორმაა, ე. წ. კოლექტიური მრავლობითი; ნიშნავს: კლეოპა და მისი ოჯახის წევრები, მისი ამხანაგები, მიმღევრები... მისიანები (ი.ა.).
კლემარტი – «მწუანელი», gramen (ი.ა.).
 სარეველა (ზ.ს.).
კლემპა, კლემპა – მოკელა, დაკელა. იხ. დაკელა, კაც(ის)-კელა, კაცის-მკლეველი, მკლეველი, მოკლეა, მომკლეველი, საკლევლი, ძმათ-მკლეველი (ი.ა.).
კლემპაღ-ი – დასაკლავი (ი.ა.).
კლიმატო – აღმინისტრაციული ერთეული, რაიონი, მხარე. τὸ κλίμα (სხ.).
კლირიკოს-ი – ეკლესიის მწე (ზ.ს.).
კლიტმა – საკეგი, ბოქლომი (ი.ა.).
კლიტმთა ბანსაღბაღ-ი – გასაღები. იხ. დაკლევა, კლიგის-კლიგე (ი.ა.).
კლიტმთა-მამარბაღ-ი – გასაღების მქონე. იხ. მამარბელი (ი.ა.).
კლიტის-კლიტმა – იხ. კლიგე (ი.ა.).
კლიტმულ-ი – დაკეტილი, კლიგედადებული (ი.ა.).
[კლუმ-ი] – იხ. დაკლული (ი.ა.).
კმა – საკმარისი (ი.ა.).
კმაობა – იხ. კმა; თუთკმაობა (ი.ა.).
კმასაყოფულ-ი – «ნუყიერი». იხ. საყოფელი (ი.ა.).
კმა-ყოფა – დაკმაყოფილება, საკმარისობა (ი.ა.). იხ. ყოფა (ი.ა.).
კმოდე – იხ. კბოდე (ი.ა.).
კნინ – «მცირედ-ღა», «მცირედ» (ი.ა.).
კნინ მრთ-ღა ღა – ცოტაღა (ი.ა.).
კნინ-ღა – თითქმის (ი.ა.).
კნინ-ღა ღა – თითქმის (ი.ა.).
კნინ-ი – ცოტა, მცირე. იხ. დაკნინება, კნი-

ნაკი, კნინკინი, უკნინესი, შეკნინება (ი.ა.).
კნინაპ-ი – უმცირესი. იხ. კნინი (ი.ა.).
 მეგად მცირე (ზ.ს.).
კნინდონ-ი, კნინდონ-ი – თიხის საღვინე ჭურჭელი (ზ.ს.).
კნინ-კნინ-ი – ცოტ-ცოტა. იხ. კნინი (ი.ა.).
კნინოღანი – მცირეოდენი. იხ. ოღანი (ი.ა.).
კნინსიტყუაობა – წერილმანობა (სხ.).
კოდ – დაჭრა. იხ. აღმოკოდა, გამოკოდა, დაკოდა, მოკოდა, ოქროკოლილი (ი.ა.).
კოვზი ზღა-ღა – მღვის ლოკოკინა (ი.ა.).
კოვსაპ-ი – ქოსა, „ქარცი, წარბუფერული“ (საბა) (სხ.).
კოიტ-ი – «ბუკიოტი», charadrius (ი.ა.).
 კომა – ჩაფი (ი.ა.).
კოკოვზა – ჩარაკერაკება (ზ.ს.).
კოლოზ-ი – მოკლე პერანგი (ზ.ს.).
კოლოზი – «კარგალი», «კლაიი» (ი.ა.).
კოლბ-ი – ჯოგი, გროვა (ი.ა.).
კოლბოვანი – გროვად მავალი (ზ.ს.).
კომანტარისონი, კომანტარისონი – შეპყრობილ პირთა მუდამხედველი (სხ.).
კომბი – მთავარი, გამგე უფროსი, კომსი. პალაგა, კომსის აღვლსამყოფელი. τὸ κομητάριον. იხმარება აგრეთვე კომსის მნიშვნელობითაც (სხ.).
კომს-ი – მთავარი (ი.ა.). კონსტანტინე დიდის შემდეგ გიგული ყველა კარის და სახელმწიფო მოსამსახურისა. საეკლესიო კრებაზე იმპერატორის რწმუნებული. ὁ κύριος (სხ.).
კონა – დასგა (ი.ა.).
კონდაპ-ღა – საგყორცი შუბი. ὁ κύριος (სხ.).
კონი – თევზის საპყრობი (საბა) (ქ.ც.).
კონიბ-ღა – „წამალი მაკუდინებელი“ (საბა) (ზ.ს.).

კონიონი-ი – conium maculatum (ი.ა.). (მც).
 მათუთა, კონიო (სხ.).
 კონომოზი-ი – ნ. იკონომოსი (ა.შ.).
 კონჟი-ი – «საბანელი» (ი.ა.). კონჟა (გა-
 ძრის ნაწილია) (სხ.).
 კონსხი-ი – «ჭორგი», «ლუერფი», ყორე,
 ქვაყრილი, ღირღოვანი (ი.ა.). წვერი (მს.).
 კორალიონი-ი – მარჯანი, corallium (ი.ა.).
 კორღი-ი – «ოკერი». იხ. ვანკორღება(-
 ული) (ი.ა.).
 კორპოლინიუს (ბერძნ.) – ნიანგი, ხეით-
 ქი, крокодил (ი.ი.). crocodilus (ი.ა.).
 კორკოტი-ი – დანაყული ხორბალი (მს.).
 კოროსი-ი – ჩანახი (ი.ა.).
 კორტალინი-ი – თანმხლები, ამაღლის
 წვერი, მსახური. κορταλινος (სხ.).
 [კორტანა] – იხ. დაკორტანა (ი.ა.).
 კორტი-ი – მუხლი (ი.ა.).
 კორხიმლ-ი – «მღურბლი», კარის ქუს-
 ლი (ი.ა.).
 კოსპი-ი – ქოსა (ი.ა.).
 კონსისტორიონი-ი – κοινοστωριον, τόν,
 consistorium, სხდომის ადგილი (სხ.).
 კოტიორი-ი – (კოგრისა) ლუკმა; ნაგ-
 ეხი, «ნამუსრევი»; ნახევი (ი.ა.).
 კოტლი-ი – «ფურღლი», ქსტგი, საწყაო (ი.ა.).
 კოში-ი – ხისა და გოგრის თასი (საბა)
 (ი.ა.).
 კოშკი-ი – გოდოლი, ბურჯი (ზოღიაკ-
 ოსი) (ი.ა.). ეკლესიის მახლობლად აშ-
 ენებული გოდოლი, რომელშიც მამა-
 სახლისის სამყოფია და რომელშიც
 შეიძლება თავის შეფარება მიშიანო-
 ბის დროს (ა. შანიძე) (ი.ა.).
 კოჩიპარლა – ბალახი (ქც.).
 კონინა – ამბორება. ამბორი (ი.ა.).
 კონახური – ხე (ქც.).

კონოლი-ი – «ნათხზენი», «თხზული
 თმათაჲ», ნაწნაი (ი.ა.).
 კოჭანი-ი – მაჭიკი, ventriculus (ი.ა.).
 კოჭი-ი – talus lusorius (ი.ა.).
 კოჭობი-ი – (კოჭობისა) ქოთანა (ი.ა.).
 კონხიონი – concha (ი.ა.).
 კონხი-ი – ლოკოკინა; „ორღანოა
 ძვალთა შემეუსრეელი“ (საბა) (მს.).
 კონხი-ი – „იმერული ქალამანი“ (სა-
 ბა) (ქც.).
 კრამი-ი – «გარიგი», ბაგკანი (ი.ა.).
 კრასკული-ი, კრასკოვი-ი – (κρασιβ-
 λισ) ღვინის სასმისი, კათხა (ა.შ.).
 კრასკ-კრას – ყვა-ყვა (ი.ა.).
 კრამბ – «შეკრება», «რჩევა», შეგროვება.
 დღესასწაული, დღეობა; ყრილობა. იხ.
 აკრება, გამოკრება, გა(ნ)კრება, გარემ-
 ოკრება, დაკრება (-ილი), დამკრებელი,
 დასაკრებელი, ერის-კრება, თესლის-მკ-
 რებელი, კრებული, კრებულება, მიკრება,
 მკრებალი, მკრებელი, მოკრება, საკრე-
 ბელი, საკრებულო, უბიწოდ-კრებული,
 შეკრება, შემოკრება, შთაკრება, წიაღ-
 მოკრება (ი.ა.).
 კრამბის-ყოფა – შეკრება (ი.ი.).
 კრამბული – იხ. კრებული (ი.ა.).
 კრამბული-ი – «ეკლესია», შეკრებილი;
 სამსჯავრო, კრება; გუნდი, «შესაკრე-
 ბელი», «ერი», სიმრავლე; მონასტერი.
 იხ. კრება (ი.ა.). მონასტრის პირადი
 შედგენილობა (სოხასტრებში მყოფი
 პირების გამოკლებით) (ა.შ.).
 კრამბსაბედი-ი, კრამბსაბედი-ი – «ემო»,
 «კერთსაბედი», ფარდა. იხ. საბმელი (ი.ა.).
 [კრამბა] – იხ. ვანკრეხვა, მკრეს(ე)ელი
 (ი.ა.).
 კრამბ – შეკრა; დაკრა (ი.ა.).

[პროტობა] – იხ. [განკროტობა], განსაკროტობელი (ი.ა.).

[პროტოლვა] – იხ. [განკროტოლვა], განსაკროტოლველად (ი.ა.).

პროტომა – «აღმღერა», შეკროტომა, შეშინება. იხ. აღკროტომა, აღმოკროტომა, გამოკროტომა, გა(ნ)კროტომა, განმაკროტობელი, მკროტომალე (ი.ა.). შეძერა, შეხგომა, შეთამაშება (ი.ა.).

პროტო-მ – შრომანი (ზ.ს.).

პროტო-ი – «ბჭუ» (ი.ა.).

[პროტონა] – იხ. გამოკროტონა (ი.ა.). მოვლა; მკროტონა (ზ.ს.).

პროტონი – ზაფრანი, crocum (ი.ა.).

პროტონა – იხ. დაკროტონა (ი.ა.).

პროტონა – შეკროტონა, პკროტონა, საკროტონი, ბორკილი, «საკროტონი»; ჩაგროტონა; შეგროტონა, წყველა. იხ. კროტონა (ი.ა.).

პროტონ-სამკროტონი – «საკროტონი». იხ. სამკროტონი (ი.ა.).

პროტონი – შეკროტონი, შებორკილებული; პკროტონი. იხ. აღკროტონა, გამოკროტონა, დაკროტონა(-ული), კროტონი, კროტონება, პირისაღკროტონა, დაკროტონა, პირის შეკროტონა, შეკროტონება, წარკროტონა. ქისა. იხ. კროტონა (ი.ა.).

პროტონ-ქროტონა – «შებორკილებული»; შეგროტონა, დაწყველა. იხ. ყოფა (ი.ა.). შეკროტონა, შეგროტონა, სასჯელის დადება (ი.ა.).

პროტონალა – შეკროტონი (ი.ა.).

პროტონალა – რიდება. იხ. შეკროტონა (ი.ა.).

პროტონალა – «ხილება», «გულება», «დაცვა», ფროტონობა, დაკროტონება, მიხდება, რიდება, «განწონა». სიფროტონილე, ვაგროტონა (ი.ა.).

პროტონალა – სიფროტონილით. იხ. კროტონა (ი.ა.).

პროტონალა – სიფროტონილე, მორიდება; შიში; გულმოდგინება. იხ. კროტონა (ი.ა.). თავშეკროტონობა (ი.ა.).

პროტონალი – «უშიში». იხ. აღკროტონა, გამოკროტონა, განკროტონა, განკროტონა(-ული), განუკროტონალე(-ად), დაკროტონა, კროტონალად, მოკროტონა, საკროტონა, უკროტონა, უკროტონალობა, შეკროტონა (ი.ა.). დაცული, დაფარული (ი.ა.).

პროტონალი – ყვირილი (ზ.ს.).

პროტონა – «წით», სუსხვა. იხ. მკროტონა, მკროტონება, შეკროტონა (ი.ა.).

პროტონ – შეკროტონი, მოკროტონიერება (ი.ა.).

პროტონ, კროტონი – testudo (ი.ა.).

პროტონალა – «მიცემა», დაბროტონა, გარე-შეკროტონა, დამკროტონება. «ნაცვლის-მოგება», იხ. გება (ი.ა.). 1. მიცემა (პასუხისა), შეპასუხება; 2. მიზღვა, გადახდა, უკან დაბროტონა (სასყიდისა...) (ი.ა.).

პროტონალა, კროტონალა – «მერმე», «მეორელ», «მართლუკუნ», ისევ, კიდევ (ი.ა.).

პროტონალა-მიცემა – სანაცვლოს მიცემა. იხ. მიცემა (ი.ა.).

პროტონალა-მიცემა – «მიცემა», მიბროტონა. იხ. მიცემა (ი.ა.).

პროტონალა-მიცემა – «განცოცხლება», გამართლება; განმართვა, «აღვიდ-გება». იხ. მოგება (ი.ა.). 1. მომღვა, გადახდა, უკან დაბროტონა (ვალისა...); 2. ძველ მდგომარეობაში დაბროტონა; მოწესრიგება, წესრიგში მოყვანა; გამართლება, გაჯანსაღება, მორჩენა (ი.ა.).

პროტონალა-მიცემა – მობროტონა. იხ. ქცევა (ი.ა.).

პროტონალა-მიცემა – მობროტონა, «მო-

ქცევა». იხ. შეყოფა (ი.ა.).
კპაღ-ი – «წესი», გზა-კვალი, ნაბიჯი, ნაკვალები (ი.ა.).
კპაღლს-კპაღლ – კვალდაკვალ, უკან. იხ. კუალი (ი.ა.).
კპაღლსა, კპაღლთა – «შემდგომად», «უკუანა». იხ. გამოკულებვა, კუალის-კუალ (ი.ა.).
კპაღლს-ღვინება – «მომავებულ-ყოფა»; წარმართება. იხ. ღვინება (ი.ა.). (სწორ) გზაზე (კვალზე) დაყენება, რჩევა, სწავლება, ხელმძღვანელობა (ი.ა.).
კპაღლ-ყოფა – გამოკვლევა. იხ. ყოფა (ი.ა.).
კპაღმღ-ი – კვამლი, «ორთქლი». იხ. დაკუშევა, კუშევა, კუშოლვა, მკუშოლვარე, საკუშეველი (ი.ა.).
კპაღრთ-ი – «სამოსელი», «შესამოსელი», განსაცემელი, პერანგი. იხ. განკუართვა, ნიფხაჟ-კუართი, შეკუართვა (ი.ა.).
კპაღრთ-დაკაშულ-ი – სამოსელდახეული. იხ. დაქება (ი.ა.).
კპაღრცხლბერკ-ი, კპაღრცხლბემკ-ი – კვარცხლბეკი, პოსტამენტი (ი.ა.). ფეხის დასაყრდენი; პიედესტალი (ი.ა.).
კპაღბ – «ოთხკუთხედი» (ი.ა.).
კპაღბასტ-ი – თავსაბურავი, თავზე შემოსაკრავი (ი.ა.). «სამოსელი» (ი.ა.). აბრეშუმის თავსაბურავი (სხ.).
კპაღბო, კპაღბა – ფარდა; სასძლო, საქორწილო სახლი; საჩრდილობელი; ტახტრევიანი (ი.ა.).
კპაღ-ი – იხ. დანაკის-კუდი, კუდკუეთილი, კუდმოკლე, მოკლეკუდი (ი.ა.).
კუდკუეთილ-ი – პირმოთნე, „მლიქნელი“. იხ. კუეთა (ი.ა.).
კუდმოკლვ – «მოკლე კუდი». იხ. მოკლე (ი.ა.).

[**კუდმან-ი**] – იხ. დანაკის-კუდოვანი (ი.ა.).
კუდომა – იხ. ზოგი-მომკუდარი, მკუდარი, მკუდრეთი, მოკუდავი, მოკუდინება, მოკუდომა, მომაკუდინებელი, მომკუდარი, მოსიკუდიდი, საკუდინელი, სამკუდრო, სასიკუდინე, სასიკუდინებელი, სიკუდილი, უკუდავი, ძლით-მომკუდარი (ი.ა.).
კუშებვა – საზრლო (ი.ა.).
[კუშევა] – იხ. ასოკუეთილი, აღმოკუეთა, აღმოსაკუეთელი, გამოკუეთა, გან(ი)კუეთა(-ილი), განკუეთილება, განკუეთილი, გარდაკუეთა, დაკუეთა, დამოკუეთა, ენაკუეთილი, კუდკუეთილი, მკუეთელი, მკუეთორ, მკუეთორი, მოკუეთა, ნაკუეთი, საკუეთელი, სასო-კუეთილი, სასო-წარკუეთილი, ყურდაკუეთილი, ყურკუეთილი, შეკუეთა, ძარღუკუეთილ-ყოფა, წარკუეთა, წარმოკუეთა, ჩამოკუეთა (ი.ა.).
კუშევა – დატაკება, შებმა, ჯახება; «მომართება». ბრძოლა. იხ. დაკუეთება, შეკუეთება (ი.ა.). ცემა, დარტყმა, დაჯახება, დამტყვრება, დანარცხება (შენარცხება, მინარცხება), ხეთქება (ი.ა.).
კუშეთილ-ი – იხ. ასოკუეთილი (ი.ა.).
[კუშეთილბა] – იხ. განკუეთილება, ორგანკუეთილება, ძარღუკუეთილბა (ი.ა.).
კუშელ-ი – «გოდორი» (ი.ა.).
კუშერი – ჩაქური. იხ. გამოკუერვა, გამომკუერველი, კუერვა (ი.ა.). კვერი, კოკორი. იხ. ლელუს-კუერი, სეფის-კუერი (ი.ა.).
კუშერმჟს-ი – ღიაკენის ან მღვდლის ლოცვა, რომელსაც მოსდევს მგალობლების მიგება: „უფალო შეგაწყალებ“ (ან: „შენ, უფალო“, „მოგუმაღლე, უფალო“ ან „ამენ“) (ი.ა.). ღიაკენის ქად-

აგება (საბა) (ი.ა.).
 კუპრვა – იხ. კუერი (ი.ა.).
 კუპრისი – ჯოხი (ი.ა.).
 კუპრისვა – «გამოძეგუვა» (ი.ა.).
 კუპრნი – კვერნა (ზ.ს.).
 კუპრისი – კვერცხი. იხ. მეკუერცხე (ი.ა.).
 კუპსი – რკინა (ი.ა.).
 კუპსა – მოკვეცა, მოპარსვა. იხ. ღაკუეცა, მეკუეცარი, მოკუეცა (ი.ა.).
 კუპი – კუ (ი.ა.).
 კუპი ზღვა – cetus (ი.ა.).
 კუტი – კუნთი (ი.ა.).
 კუთნვა – ღაკრეფა. იხ. მოკუთნვა. იხ. გამოკუთნვა, განკუთნვა(ილი), განკუთნება, განკუთნილება, განსაკუთრებული, საკუთრება (ი.ა.). „მსხუერპლის შეწირვა“ (საბა). მსახურება. ერთობა, ჯგუფი, ღასი (სხ.).
 [კუთხედი] – იხ. ოთხკუთხედი (ი.ა.).
 კუთხი – «კიდე» (ი.ა.). კუთხე (ი.ა.).
 კუპული, კუნპული – ბერის ქული (ი.ა.).
 კულა – (გმ.) კვალად, ისევ. (კავშ.) კი, კიდე, ხოლო; შღრ. კუალად, კულად (ი.ა.).
 კულუვა – კვალში ჩადგომა, კვალის მიყოლა. იხ. კუალი (ი.ა.). კვლევა, გამოკვლევა, გამოძიება (ი.ა.). „მეკვლეობა“ (ქც.).
 კუმი – «აღდეგ» (ი.ა.).
 კუმი – ქსოვილი (ი.ა.).
 კუმივა – კმევა. იხ. კუამლი (ი.ა.). კმევა; კვამლის ასვლა, აბოლება, კვამლში გახვევა (ი.ა.).
 [კუმივა] – იხ. აღკუმივა (ი.ა.).
 კუმივა – აკვამლება. იხ. კუამლი (ი.ა.).
 კუნესა – კენესა, ოხრა, «სულ(თ)-თქუმა». იხ. გული-კუნესა, თანა-კუნესა (ი.ა.).
 კუნია – რაღაც მხალეულია (ი.ა.).

კუნპული (ბერძნ.) – ბერის ქული (ი.ა.).
 იხ. კუული (ი.ა.).
 კუნპული – კუნჭული (ზ.ს.).
 კუპრი – „შავი ფისი“ (ქც.).
 კურაპალატი (ბერძნ.) – ბიზანტიური სამოხელეო წოდება, რომელსაც აგორებდნენ საქართველოს მეფეები და მთავრები IX-X საუკუნეებში (ი.ა.). ერთ-ერთი უმაღლესი ბიზანტიური საკარისკაცო ტიტული (ქც.).
 კურაპალატი – იხ. კურაპალატი (ი.ა.).
 კურასტანი – «ბროლი», crystallus (ი.ა.).
 კურღელი – „კურღელი“ (ქც.).
 კურთხვა – დალოცვა (ი.ა.). დალოცვა, დამტკიცება, ღადგენა, благословить (ი.ა.).
 კურთხვამა, კურთხვანი – „სხვა ღვიფნი ერთი, კურთხევათა“ (ა.შ.).
 კურიმი – იხ. სიკურივე, მეკურივებული (ი.ა.).
 კურიშატი – კეირისთავი (ზ.ს.).
 კურპრვა – ფერება, მოხვევა (ი.ა.).
 კურნატი – მუმლი, კოლო; culex, musca parva (ი.ა.).
 კურნვა – «განკურნება». იხ. განკურნება, მკურნალი, მკურნალობა, საკურნებელი, სამკურნალო, უკურნებელი. ექიმობა, განმრთელება (ი.ა.).
 კურნა – ბალახია, პიგნის ნაირსახეობა, γλῆχος, ῥ; Mentha pulegium (სხ.).
 კურ – ხარი, taurus. იხ. ვირკურო (ი.ა.). ღაკოდავი ხარი (სხ.).
 კურმთავი – ოთხეკალი (ზ.ს.).
 კურმთავი – tribulus. იხ. თავი (ი.ა.). შავი ნარი; გაგამა, თავეცხლა (ბალ.), чертополох, якорцы, Tribulus terrestris (ი.ა.).

პურბაპი – „სამოსელი მეომრისა ჯაჭვთა გარეგან“ (საბა) (ქც).

პურბიმალი – (კურტიმლისა), «მღურბლი» (ი.ა.).

პურნი – ყუნწი (სხ.).

პსოლა – «გფობა». იხ. მქუსოლარე (ი.ა.).

პსტალი – სასმისი (ი.ა.). ღოჭივით გამოყვანილი ჭურჭელი წყლისათვის (ა.შ.).

პსტი – კუტი სხუათა ენაა, ქართულად საყარი ჰქვიან (საბა) (ქც).

პსუბალი – «მარცვალი». იხ. მეკუფხლე, მოკუფხლეა, მოსაკუფხლეელი, საკუფხებელი (ი.ა.). მგეენის პატარა მორჩი, რომელმაც მარცვალა (ი.ი.). მგეენის გოგი, რომელმაც ყურძნის მარცვლებია მოსხმული (სხ.).

პჰნო – «დედამთრეალი»; purpurio; cataracta (ი.ა.).

პჰპრი – კუკური (ი.ი.).

პჰსტრა – ცხენთა შეჯიბრებაზე გათამაშებული კენჭისყრა. ἡ κλιστρα (სხ.).

პჰრბი – საერთო საცხოვრებელი; მონასტერი (სხ.).

პჰრბონი – რაღაც იარაღი თუ საჭურველი. κυπρισ (სხ.).

პჰპროსი – პჰპროსი – კეიპროსი, სარო, ალვისხე; cyparissus (ი.ა.).

პჰპროსი – ჰეიპროსი (ი.ი.).

პჰპრი – cyper (ი.ა.).

პჰრი – გუკურნი. გეიკვირდა ხოლმე. მკურნი: მიკვირს (ი.ი.).

პჰრბი – «დაკრება», გაკვირება, გაოცება. იხ. განკრება (-ული), განსაკრებელი (-ად), დაკრება (-ული), დასაკრებელი, საკრველი, საკრველება (ი.ა.).
პჰრბი – კვირა (დღე). იხ. ახალკრიოაკე (ი.ა.).

პჰრბიპიპი – კვირიდან კვირამდე, ყოველკვირეულად (სხ.).

პჰრი(ა)ბი – კვირაობა (ი.ა.).

პჰრიელსონი (ბერძნი) – იხ. კირიელისონი (ი.ა.). „უფალო, შეგვიწყალებ“ (ლოცვა) (ი.ი.).

პჰრიონი – მღვის ფრინველთაგანია, alcedo hispida (ი.ა.).

[პჰრი] – იხ. მოკურნელ (ი.ა.).

პჰრბი – იხ. გამოკურნვა (ი.ა.).

პჰრბი – კვირგი (ი.ი.).

პჰრბიპი – dextrale, armilla (ი.ა.).

პჰრბიპი – ერთგვარი ხეა (ი.ი.).

პჰრბი – «ცხვირ(ის)-დაცემა» (ი.ა.).

ლბს – ქართული ანბნის მეთორმეტე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 30 (ი.ა.).

ლ – ელის, მელიან, მელის, მელოდო. იხ. ლოდნა (ი.ა.). ლოდინი, ждаты (ი.ი.).

ლბბი – (ლაგვისა) (ი.ა.).

ლბბი – საწყლე, ღოჭი, ჭურჭელი (ი.ა.). 1. წყლისა და სხვა თხიერი ნივთიერების ჭურჭელი, ღოჭი, кувшин; 2. ფქვილის ერთგვარი საწყაო (ჭურჭელი) (ი.ი.).

ლბბბი – საწყლე, ღოჭი, (ი.ა.).

ლბბბი – დიდი მონასტერი. იხ. ლაერელი (ი.ა.).

ლბბბი – მონასტრის წინამძღვარი. იხ. ლაერა (ი.ა.).

ლბბბი – მფრინვე. (ქც).

ლბბბი – ჭურჭელი (გ.ს.).

ლბბბი; ლბბბი – ლანგარი, დიდი თეფში (ი.ი.).

ლაპლაპი – მურინე. (ქ.ყ.)
ლაპნა – იხ. ლანენა (ი.ა.)
ლაპუბ – წყლის საცავი, აუზი, ჭა (ი.ა.)
 ორმო წყლის დასაგროვებლად და შეს-
 ანახავად; წყალსაცავი, водоем, яма (ი.ა.)
ლაღმა – «კლომა», «ბრძოლა», «ბრალ-
 თობა», ცილობა, ჩხუბი; «მილაღეა» (ი.ა.)
 დაეა, ცილობა, კამათი; ჩხუბი, შუღლი
 (ი.ა.)
ლაღულღი – წაჩხუბებული, მოცილვე. იხ.
 ლალობა, მლაღველი, მოლაღვე, სიგყუ-
 ლაღეა, ულაღველი, შელაღეა (ი.ა.)
ლაღობა – ჩხუბი, ცილობა, წაკიდება.
 იხ. ლაღეა (ი.ა.)
ლაგმა – ნღომა, წადილი; სურვილი,
 წაფა. «ელმანა»; «რამა» (ი.ა.)
ლაგი – „შავი ღია“, „საფლობი გალა-
 ხი“ (საბა) (ქ.ყ.)
ლაგი-ი, ლაგა-ი – ბეჭედი (გ.ს.)
ლაგმარ-ი – სანთელი, კანდელი (ი.ა.)
 სანთი, გასანათებული პაგრუქიანი ჭუ-
 რჭელი, რომელშიც მეთს ასხამდნენ (ი.ა.)
ლაგმარმეგოსილაგა – განათლება,
 ბრწყინვალეობა, просвещение (სხ.)
ლაგმარღ-ი – ჯარი (გ.ს.)
ლაგან-ი – (ლანენისა) «გრაპეზი», გა-
 ბლა (ი.ა.)
ლაგაღა, ლანენა, ლაპნა – «კალათი»,
 ლანგარი, დიდი თუფი (ი.ა.)
ლაგნა – „ფეხსაცმლის ფსკერი“ (საბა)
 (ქ.ყ.)
ლაგმი – „ფანჯარა“. *ფანჯარა* თურქ-
 თა ენაა, ქართულად კანკელი და ლან-
 ძეი პქეიან (საბა). (მღრ. გამს. 27,4, სა-
 დაყ „ლანძეს“ უღრის ἑσχαρά, „რკი-
 ნის მოაჯირი“ (ქ.ყ.)
ლაგმუ – კერა, ყეერბი; გაფა (ი.ა.)

ლაგმუ – სამუეხი, კერა (ი.ა.)
ლაგ-ი – სიმი (ი.ა.)
ლაგლიონ-ი – «ნარღი», olcum narde-
 um. მღრ. ნარღი, ნარღიონი (ი.ა.)
ლაგმან-ი – იხ. ლარი (ი.ა.)
ლაგნაპ-ი – (λάραξ, κος) კუბო (ა.შ.)
ლაგოს-ი – larus, gavia (ი.ა.)
ლაგმან-ი – სასახლე (გ.ს.)
ლაღ-ი – ამაყი, ამპარგაენი (ი.ა.)
ლაღაღ ქაგა – ამაყობა; «ამპარგაენე-
 ბა». იხ. განლაღება, ლაღობა, ლაღოვა,
 მლაღობელი, სილაღე (ი.ა.)
ლაღობა – ამაყობა, ხუმრობა, მასხ-
 არაობა; «მღერა». იხ. აღლაღება, გან-
 ლაღება, ლაღი (ი.ა.)
ლაღობა – ზუაობა. იხ. ლაღი (ი.ა.)
ლაგა – განმანათლებელი სოფლისა,
 „ქვეყნის მანათობელი“ (ქ.ყ.)
ლაგმარობა – „ლაშქრობა“ (ქ.ყ.)
ლაგმარმეგომა-ი – ქვეითი ლაშქარი
 (წარმომღერია ბერძნ. სგრაგოქელონ
 ფორმის მღდარად თარგმნის გმით) (გ.ს.)
ლაგმარ-ი – «პაგნეზი», სანგარი; ჯარი.
 იხ. დალაშქრვა, სალაშქრე, სალაშქრო
 (ი.ა.)
ლაგმარის(ა)-მღღა – «გარე-მოღღა
 პაგნეზისა», «მოღღა პაგნეზისა», სან-
 გრების შემოვლება (ი.ა.)
ლაგნა – „თავდახეული კომბოსგო“,
 λάχανα (ქ.ყ.)
ლაგმ-ი – საომარი საჭურველი (ქ.ყ.)
ლაგმარ-ი – შუბი, «მაგრაკი» (ი.ა.) ლახ-
 ვარი, შუბის მსგავსი საჩხელეგი იარაღი
 ხის გრძელი გართა და ლითონის წვე-
 გით (ი.ა.) ორმხრივ მჭრელი რკინის
 იარაღი, გრძელ გარზე ჩამოცმული (ა.შ.)
ლაგსუროსან-ი – შუბოსანი, მახვილო-

სანი, ხმლოსანი, «მაზრაკისა [მქონებელი]» (ი.ა.). ლახვრით შეიარაღებული მებრძოლი, копьеносец (ი.ი.).

ლბილ-ი – რბილი; მშვიდი. იხ. დალბილება, კეცლბილი (ი.ა.). რბილი; ნელი, წყნარი, არა მკაცრი (სიგყვა) (ი.ი.).

ლბობა – იხ. დალბობა, დამბალი, [მბალი], მოლბობა, სალბობელი, სილბო (ი.ა.).

ლბუნება – ცხება (გადაგ. თვალის ახვევა, პირფერობა), ἀλέειν (სხ.).

ლბი-ი – დალურჯებული (ი.ა.). ლურჯი, დალურჯებული (ი.ი.).

ლ[ე]ბილ-ი – «ლიბრი» (ი.ა.).

ლბეონ-ი – გუნდი (ი.ა.). ლეგიონი; ჯარი; მრავალი, ბევრი (ი.ი.).

ლბვა, ლბვა – იხ. აღლევა, გა(ნ)ლევა (-ული); განმლეველი, განულეველი, დალ-

ევა (-დი), დაულევნულად, მოლევა (ი.ა.). ლბობა – ლევის ჩამომავალი (ი.ა.).

სამლელლო პირი ძველი აღთქმით (ლევის ჩამომავალთაგანი) (ი.ი.).

ლბობონ-ი – ფილონი, «რომელ არს საბეჭური გინა თუ სამკერე» (ი.ა.).

ლბინი – ერთგვარი ქსოვილი (ქ.ც.).

ლბობიკ-ი – საკაცე (სხ.).

ლელ-ი – სწორი, არა-ხუჭუჭი (თმა) (ი.ა.). juncus, pratum, carectum (ი.ა.).

ლელანბო – ლეველი (ი.ა.).

ლემ-ი – aconitum (ი.ა.).

ლერკოლოზ-ი – მეფისნაცვალი, მოადგილე; «შემდგომი», «მეორე (შემდგომად მეფისა)». იხ. სალერკოლოგო

(ი.ა.).

ლერნამ-ი – «კალამი», arundo, calamus (ი.ა.). тростник (ი.ი.).

ლერნამ-ი საზომელ-ი – ჭოვრი. იხ.

ლერწმო(ე)ანი, მოლერწმა, სელის-ლელწამი (ი.ა.).

ლერწმო(ე)ან-ი – ლერწმიანი ადგილი (ი.ა.).

ლესმა – მახვა (ი.ა.).

ლესულება – ლესვა, ალესილი (სხ.).

ლესულ-ი – გალესილი, გამახული; მოკვდილი; «მახული». იხ. აღლესვა, მოლესვა, თქროლესული (ი.ა.).

ლელუ – ლელეი (ნაყოფი); ლელეი (მცენარე); «ლელუსულელი». იხ. ლელუოფანი/ლელოვანი/ლელოანი (ი.ა.).

ლელუოვან-ი, ლელოვან-ი, ლელოან-ი – იხ. ლელუ (ი.ა.).

ლელუსულელ-ი – sucomorus, «ლელუ». იხ. სულელი (ი.ა.). ერთგვარი ლელეი (ი.ი.).

ლელუსულერ-ი – ლელეის ჩირი. იხ. კური (ი.ა.).

ლელუობა-ი – ჩხუბი (მ.ს.).

ლენა – მსხვერვეა. იხ. მოლენა (-ილი) (ი.ა.).

ლენმა – «დალვა». იხ. დალენვა, მლენველი, სალენვაი, შელენვა (ი.ა.).

ლელი-ი – ქსლის ყდა (საბა) (ი.ა.).

ლია – შთავარდა ცხენი ლიასა შინა. იხ. ლამი (ქ.ც.).

ლიაგალ-ი – „გალახი საფლობი“ (ქ.ც.).

ლიანლაკ-ი – ისარი (ი.ა.).

ლიანონ – thus (ი.ა.).

[ლიგება] – იხ. განლიგება(-ული) (ი.ა.). ლიგურიონ-ი – lincurius (ი.ა.). ძვირფასი თვალი, λιγύριον (სხ.).

ლიგალ-ი – გალახი, გალაპო. იხ. მპალი (ი.ა.).

ლიმმერალ-ი – ლაფი (ი.ა.).

ლიმა (ბერძნ.) – λιψ, λιβα, სამხრეთი (სხ.).

ლიბელონი – (libellus, λιβελλος) სიგელი (?) (ა.შ.).

ლიბენი – ნავსადგური (ზ.ს.).

ლიბო – ლიმონი (ქ.ყ.).

ლიბონი – „ნავსადგური“, ბერძ. λιμ-
რუ (ქ.ყ.).

ლინი – ქნარი დავეთისა, ათბალი (ი.ა.).

ლირბი – ურცხვი, უნამუსო, გლისპი (ი.ა.).

ლირბალ – ურცხვად, უნამუსოდ (ი.ა.).

ლირნი – უწესო, არაწმიდა, ავსორცი. იხ. ლირწება, სილირწე (ი.ა.).

ლირნება – უწესობა. იხ. ლირწი (ი.ა.).

ლიტანი – სავედრებელი ლოცვა, ღამის თევა (ი.ა.). ეედრებითი მისეღამოსელა (საეკლესიო ცერემონია) (სხ.).

ლიტანიობა – „ლოცვა მუხლ-მოყრით, ღამისთევით“, „ლოცვა-ვედრება“, „სიხარული“, „შეება“ (ქ.ყ.).

ლიტონი – მარტო, ცარიელი, უბრალო, მარტივი (ი.ა.).

ლიტონალ – ამაოდ, ცუდად; მარტივად (ი.ა.).

ლიტრა – საწყაოს ერთეული, დაახლოებით გირვანქა (ი.ა.). წონის ერთეული, დაახლოებით 1 გირვანქა (400 გრამი) (ი.ა.).

ლიტრა – მოგყუება, შეგულიანება, გობილად უბნობა, ალერსობა. «ქენება», ხეეწნა, ალერსი, ფერება. იხ. მლიქნე (ი.ა.). დაყვავება, ხეეწნა, მუდარა (პირფერობით); პირფერობა, მლიქნელობა, ფარისეველობა (სიგყვით) (ი.ა.).

ლიტრაჟი – დამარილებული (სხ.).

ლიტრაჟი – „მხედართ-მთავარი“ (ქ.ყ.).

ლიტრაჟი – «გირილი», «გკივილი», წება, შეკვირება, «არა-ძლება»; «მიდგომა».

იხ. თანა-ღმობა, ლმობიერი, ლმობი-

ერება/ ლმობიერობა, საღმობა, საღმობიერი, უღმობელი, შეღმობა (ი.ა.).

ლიტრაჟი – გკივილით (ი.ა.).

ლიტრაჟი – აედამყოფი, საგკივირიანი, «საღმობიერი»; გულმგკივირული, მოწყალე (ი.ა.).

ლიტრაჟი – «ნუგეშინის-ცემა». იხ. ლმობა (ი.ა.).

ლიტრაჟი, **ლიტრაჟი** – სინანული; გულშემაგკივირობა. იხ. ლმობიერი (ი.ა.).

ლიტრაჟი – საწოლი (ადგილი ფიცრისა) (ი.ა.).

ლიტრაჟი – გადასახადებისაგან გათავისუფლება (ა.შ.).

ლიტრაჟი – «კლდე», «ქევა» (ი.ა.).

ლიტრაჟი – «ლოდი სალოცარი», ძეგლი. იხ. ლოლოანი (ი.ა.).

ლიტრაჟი – დიდი ბადია (საბა) (ი.ა.).

[**ლიტრაჟი**] – შდრ. ლოდნა; იხ. დალოდება, მოლოდება, მოულოდებელი (ი.ა.).

[**ლიტრაჟი**] – იხ. ლოდნა, მოლოდინება (ი.ა.).

ლიტრაჟი – მოცდევინება. იხ. ლოდინი (ი.ა.).

ლიტრაჟი – «დადგრომა», «მზერა», ლოდინი. იხ. [ლოდება], [ლოდინი], ლოდინება, მილოდნა (ი.ა.).

ლიტრაჟი – «კლდე». იხ. ლოდი (ი.ა.).

ლიტრაჟი – ენის ასმა, წარხოცა (ი.ა.).

ლიტრაჟი – წერილი ფული (სირ. luma) (ი.ა.).

ლიტრაჟი – лев (ი.ა.). leo (ი.ა.).

ლიტრაჟი – ცერცი (ზ.ს.).

ლიტრაჟი – ქაფი, დუკი (ი.ა.).

ლიტრაჟი – cochlea (ი.ა.).

ლიტრაჟი – ანგარიშის მოთხოვნა (ა.შ.).

ლოლოთები – ბიზანტიური მაღალი საკარისკაცო თანამდებობა (ქყ).

ლოზა, ლოზა – ლოკა; თქელეუა, ჭამა. იხ. ალლოშნა, მოლოშნა (ი.ა.).

ლოცვა – «ვედრება», «თაყუანის-ცემა», «აღთქუმა», «სულთქუმა», თხოვნა. იხ. მლოცავი, მლოცველი, მოლოცვა, სალოცველი, შელოცვა (ი.ა.).

ლოცვის-ყოფა – დალოცვა (ი.ა.).

ლოკა – იხ. დალობა, მპალი (ი.ა.).

ლოკვა – იხ. დალოკვა, ულოკველი (ი.ა.).

ლოკობა – დასველება (ი.ა.).

ლოკობა – იხ. მიღგოლება, მისაღგოლავი, მისაღგოლეელი, მღგოლვარე, შემოღგოლეელი; შდრ. ვლგოლა (ი.ა.).

ლოკოვილი – ნ. ვლგოლა (ი.ა.).

ლოკოვისტი – მწვრთნელი, ათლეტთა მეთვალყურე წვრთნის დროს. ὁ λουστικος (სხ.).

ლოკვა – ნაგეხი, ნაჭერი, ულუფა (ი.ა.).

ლოკვა – იხ. შელუღვილი (ი.ა.).

ლოკუშარი – (ბროსე: ლულუფერი) თევზია (ქყ).

ლოსკვა – კიდობანი სამარხი; მიცვალებულის ნაწილების დასაცავი კუბო (ი.ა.). ლარნაკი; მიცვალებულის ნაწილების დასაცავი ყუთი (ი.ა.).

ლოსკარი – იხ. მუსკარი (ი.ა.).

ლოხინება – მიგვეება, შენობა, განკურნება, მოსვენება, ხსნა, შველა. იხ. მალხინებელი, მლხინებელი, სალხინებელი, ულხინებელი; შდრ. ლხენა. «მოგვეება», «განერცობა», დაწყენარება, პატიება (ი.ა.).

ლოხინების ყოფა – «ქსნა», პატიება, შენობა, შერიგება, შენანება (ი.ა.).

ლოხინი – მოსვენება, უმრუნელობა; მხიარულება. იხ. მოლხინე, მოლხინება (ი.ა.).

ლოხინა – გამხიარულება; «შუება» (ი.ა.).

ლოხინი – ქართული ანბნის მე-13 ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 40 (ი.ა.).

ლოხინა – ბრალის დამტყუარებელი; ძვირის მთქმელი. იხ. ბრალობა (ი.ა.).

ლოხინი – «იგავი»; ნიმუში; «პირმშო» (ი.ა.).

ლოხინი – (მაგრისა) «ძნელოვანი», «მგციყე». იხ. განმაგრება, მაგრიად, მომაგრება(-ული), სიმაგრე, უმაგრესად, შემაგრება, შთამაგრება (ი.ა.).

ლოხინი – მარჯვე. იხ. გება (ი.ა.). მარჯვე: იოსებ... იყო კაცი *მაგებელ* (ი.ა.).

ლოხინი – აწმთებელი. იხ. გება (ი.ა.).

ლოხინი – (გმ.) მაგ; მანდედან (ი.ა.).

ლოხინი – იხ. ეგე (ი.ა.).

ლოხინი – შეურაცხყოფელი, მგერი, დამძრახველი. იხ. გინება (ი.ა.).

ლოხინი – მგარეული (სხ.).

ლოხინი – იხ. ეგე (ი.ა.).

ლოხინი – იხ. ეგე (ი.ა.).

ლოხინი, **ლოხინი**, **ლოხინი** – მთავარი (ი.ა.). ბიზანტიური გიგული (ქყ). **ლოხინი** – «მედამდგომელობა ყოველთა» (ი.ა.).

ლოხინი – ძენი *მაგოვისნი*: ძველების წარმოდგენით რომელიღაც ჩრდილოელი ხალხი, რომელიც განთქმული იყო სისასტიკით (ი.ა.).

ლოხინი – მაგრამ, სამაგიერო; მაშინ,

იმ შემთხვევაში (ი.ა.).
მაზრება – „საბრძოლველად მზადე-
 ბა“ (ქც.).
მაზრიალ – ძლიერ, ღონიერად. იხ. მა-
 გარი (ი.ა.).
მაზრიალ მოსარ-ი – იხ. მოსარი (ი.ა.).
მაზრილობა – გრილი, საჩრდილ-
 ობელი. იხ. გრილობა (ი.ა.).
მაზრობით – ძალით (მ.ს.).
მაღიბაღ-ი – ღუმელი, ქურა (ი.ა.).
მაღიღებელი-ი – მაქებარი. იხ. დიდება;
 შდრ. მართლმადიდებელი (ი.ა.).
მაღინება – «გამომადინებელი»,
 «მდინარე». იხ. დინება (ი.ა.).
მაღიღებლობა – თავისი თავის გან-
 დიდება (ი.ა.).
მაღლ-ი – მაღლობა, საჩუქარი, პაგივი;
 წყალობა, მოწყალება. იხ. მაღლიერი,
 მიმაღლება, მმაღლობელი, მომაღლება,
 უმაღლო (ი.ა.).
მაღლიერ-ი – მაღლიანი, მაღლობელი
 (ი.ა.).
მაღლიერება – «მაღლობა». იხ. მაღ-
 ლი (ი.ა.).
მაღლის-მიხემა – მაღლობის გადახდა
 (ი.ა.).
მაღლის-მიხემა-ი – «მაღლიანი», მაღ-
 ლიერი. იხ. მცემელი (ი.ა.).
მაღლის-პყრობა – მაღლიერ ყოფნა.
 იხ. პყრობა (ი.ა.). მაღლობა, მაღლო-
 ბის თქმა (ი.ა.).
მაღლობა – «აღსარება», «გალობისა
 წართქუზ», მაღლის შეწირვა, «მაღ-
 ლიერება». იხ. მაღლი, მმაღლობელი (ი.ა.).
მაღნოე – მაღაროს მუშა (სხ.).
მაჟი-ი – «საკმარი», «სესხი», საჭირო,
 მოსაძარისი (ი.ა.).

მაჟალ-ი – (მაელისა) «რომელი ვალს»,
 მოსიარული. იხ. სლვა; შდრ. თანამაეა-
 ლი, მამათმავალი, მიმომავალი, ქმრის
 ცოლის მავალი, წინამავალი (ი.ა.).
მაჟალ-ყოფა – «მოთხევა» (ი.ა.).
მაჟსხემა-ი – გამსესხებელი. იხ. ეასხ-
 ება (ი.ა.).
მაჟსხემა-ი – აემარა, ლაგამი. იხ. ვლ-
 ება (ი.ა.).
[მაჟსხემა-ი] – იხ. ვლინება; ნავის-
 მავლინებელი (ი.ა.).
მაჟსხემა-ი – ენების მომგანი, ზიანის
 მომცემი, შემაწუხებელი, მზაგერელი;
 არა-მარგებელი. იხ. ენება (ი.ა.).
მაჟლ-ი – ქმრის ძმა (ი.ა.).
მაჟრაჟ-ი – შუბი (სხ.).
მაჟრაჟისა [მაჟსხემა-ი] – «ლახურო-
 სანი» (ი.ა.).
მაჟრაჟსხემა-ი – მრჩეველი. იხ. მრახ-
 ება (ი.ა.).
მაჟრაჟსხემა-ი – აღმძვრელი, გამლიმ-
 იანებელი. იხ. მრაჟსხემა (ი.ა.).
მაჟრაჟსხემა-ი – იხ. მრაჟსხემა (ი.ა.).
მაჟრაჟსხემა-ი – მისნობის სახეა, რიცხ-
 ევით მრჩეველი (სხ.).
მაჟრაჟსხემა-ი – თრობის მომცველი.
 იხ. თრ(ე)ობა (ი.ა.).
მაჟრაჟსხემა-ი – ციკუტა (ი.ა.).
მაჟრაჟსხემა-ი – წლის მეხუთე თვე (ი.ა.).
მაჟრაჟსხემა-ი – ძალდამაგანებელი.
 იხ. იძულება (ი.ა.).
მაჟრაჟსხემა-ი – «მუცლადღებელი», ფეხმძიმე. იხ.
 დამაეკება, მაკ(ნ)ება, წყლით-მაკე (ი.ა.).
მაჟრაჟსხემა-ი – დამაეკება. იხ. მაკე (ი.ა.).
მაჟრაჟსხემა-ი – იხ. კირთება (ი.ა.).
მაჟრაჟსხემა-ი – სასიკვდილო, სიკვდი-
 ლის მომგანი (ი.ა.). მომაკვლინებელი,

სასიკვდილო (ო.ი.).
მაპუკი - ნავი (მცირე) (ო.ა.).
მაპურთხმევი - დამლოცველი (ო.ა.).
მაღ- - «განკურება», გაოცება (ო.ა.).
მაღაპი - წყლის ჭურჭელი, მათარა; აბჯა (ო.ა.). პაგარა კალათა (სხ.).
მაღასი - ბალღმისებრი სითხე ორგანიზმში. pituita (ო.ა.).
მაღე - ჩქარი, მსუბუქი, სწრაფი. იხ. მალიად, მალიადი, სიმაღე, უმაღესი, ფრთემალედ (ო.ა.).
მაღელე - ჩქარა (ო.ი.).
მაღელ(ღ)მსარბოლი - «ღიასპანი», შიკრიკი, მოციქული. იხ. სრბოლა (ო.ა.). (კურაული): სწრაფად მორბენალი, სწრაფად მოსიარულე (ო.ი.).
მაღემწერალი - ჩქარა მწერალი. იხ. მწერალი (ო.ა.).
მაღვა - «ფარეა». იხ. დამალვა, ნამალვეი, სამალავი, შთამალვა (ო.ა.).
მაღთი - ნათი, ფისი (ო.ა.).
მაღიან - საჩქაროდ. იხ. მალე (ო.ა.).
მაღიანლი - ჩქარი. იხ. მალიად (ო.ა.).
მაღიან-მეცხუელება - ჩქარი მეცხუელება. იხ. მეცხუელება (ო.ა.).
მაღ-მიმღრეპი - „მალე რომ ნებდება მგერს“ (ქც.).
მაღულ- - დამალული (ო.ა.).
მაღსინებელი - შემწობელი. იხ. ლხინება (ო.ა.).
მაგა - მამა, მამაკაცი, მამრი; მამასახლისი მონასტრისა (ო.ა.). 1. მამა, отец; 2. მამაკაცი, мужчина; 3. ბერი, მონაზონი; 4. მონასტრის წინამძღვარი (მამასახლისი) (ო.ა.).
მაგა-ღედა, მაგა ღა ღედა - «მშობელნი». იხ. ღედა (ო.ა.).

მაგაღმეღობა - „სოლომური ცოდვა“ (საბა) (ქც.).
მაგათ-მაგალ- - იხ. მაეალი (ო.ა.).
მაგათ-მგორბელ-, **მაგათ-მგორბალე** - იგივეა, რაც მამათ-მაეალი (ქც.).
მაგათ-მთავარი-, **მაგაღ-მთავარი-** - იხ. მთავარი (ო.ა.). პაგრიარქი (ო.ი.).
მაგაპაპი - «კაცი», «მამალი», «გმირი», «მამაცი», ქმარი. იხ. განმამაკაცება, განმამაკაცებული, მამაკაცებ, სამამაკაცო; შღრ. კაცი (ო.ა.).
მაგაპასმბრ - მამაკურად. იხ. მამაკაცი (ო.ა.).
მაგაპასობა - მხნეობა, ვაჟკაცობა. იხ. კაცობა (ო.ა.).
მაგალ- (მამლისა) «მამაკაცი», მამრი. იხ. მამა (ო.ა.).
მაგამთილი - ქმრის წამა. იხ. მამა (ო.ა.).
მაგამუქე - გამზრდელი. იხ. მუქე (ო.ა.).
მაგანი - წინაპრები, მამა-პაპანი; «კაცნი». იხ. ღელა-მამა, თანამამითი, მამალი, მამამთილი, მამამუქე მამაცი, მამითი, მამისაგანი, მამის-მამა, მამლობა, მამობა, მამრი, მამული, სამაჟო, უმამო (ო.ა.).
მაგასახლისი - «სახლისა უფალი»; წინამძღვარი მონასტრისა. იხ. სახლი (ო.ა.). ადგილობრივი ხელისუფალი, ერისთავი, მთავარი, არხოი (ა.შ.).
მაგასახლისობა - მონასტრის მამობა. იხ. მამასახლისი (ო.ა.).
მაგასი - «მამაკაცი». იხ. მამა; შღრ. მამაკაცი (ო.ა.).
მაგებრ - მამაკაცურად. იხ. უბრ (ო.ა.).
მაგილა - (მამილისა) და მამისა. იხ. და (ო.ა.).
მაგიღედა - გამჭირავებელი. იხ. მიღება (ო.ა.).

მამითი-ი – მამისაგანი. იხ. მამა; შდრ. თანა-მამითი (ი.ა.).

მამისაზან-ი – «მამითი». იხ. მამა (ი.ა.).

მამის-მამა – პაპა. იხ. მამა (ი.ა.).

მამისგამკულალ – შთამომავლობით (მს.).

მამის-ქმა – ბიძა. იხ. ძმა (ი.ა.).

მამისკმისწულ-ი – ბიძაშვილი. იხ. წული (ი.ა.).

მამლის-მოყუარე – მამრის მოყვარე. იხ. მოყუარე (ი.ა.).

მამლობა – პეკლევა. იხ. მამალი (ი.ა.).

მამლობის-მოყუარე – პეკლეს მოყვარე. იხ. მოყუარე (ი.ა.).

მამობა – «გომი», წინამძღვრობა. იხ. მამა (ი.ა.). მღვდლობა, მღვდლად კურთხევა (ი.ა.).

მამონა – «ფასი», უსამართლო ვეცხლისმოყუარება (ი.ა.). სიმღიდრე, ქონება (ი.ა.).

მამრ-ი – მამალი (ი.ა.).

მამულ-ი – მამაპაპური, მამეული, მამობრივი, მშობლიური. «სოფელი», სამშობლო; მამა-პაპა, გომი, ხალხი. იხ. მამა (ი.ა.). სამშობლო, მამაპაპეული; родина, отечественный (ი.ა.).

მამულობა-ი – მამისეულობა; მემკვიდრეობითობა (მს.).

მამული ნაჟ-ი – მამაპაპეულის მშობლიური წესი (სხ.).

მამულ-ი – (მამაუფალი), ნათ.: მამულისა: ამა თუ იმ კუთხის უფროსი, მბრძანებელი (ი.ა.). ძველქართული გიგული. „მბრძანებელი“, „მმართველი“; შინაარსით უდრის ძველ „პიგიახშს“ (ქყ.).

მამულაშაჟ-ი – დამაწყნარებელი, «მშულობის-მყოფელი». იხ. მშულება (ი.ა.).

მამპირ-ი – mamzer, ნაბიჭვარი, ბუში,

сын блудницы (სხ.).

მამსილაშაჟ-ი – პირში მოქმელი, დამნახვებელი (ი.ა.).

მამსილაშაჟალ – სამხილებლად, სასწაულელად. იხ. მხილება (ი.ა.).

მანა – ერთგვარი ჭურჭელი, რომელსაც ნელსაყებელის შესანახავად ხმარობდნენ (ი.ა.). პალო, სარი. შუშა, ჭიქა. იხ. მემანე (ი.ა.).

მანან – ერთგვარი საჭმელი, რომელიც ბიბლიური გადმოცემის თანახმად (გამს. 16,14) ეგვიპტიდან გამოსულ ებრაელებს უდაბნოში მოგზაურობის დროს ციდან უყვიოდათ ყოველ დღით 40 წლის განმავლობაში (ი.ა.). შესაწირავი, ძღვენი, manna (ი.ა.).

მანაჟ-ი – (მანგლისა) ნამგალი, «მღული» (ი.ა.).

მანლა – მანდ (ი.ა.).

მანლაჟ-ი – მანდმყოფი (სხ.).

მანლაჟ-ი – პური, lagenum, placenta (ი.ა.).

მანლატურთუხსხსი – სამეფო სახლისა და დომენის გამგებელი. მას ექვემდებარებოდა საპოლიციო სამსახური, თეალყურს აღეწებდა ეთიკეგისა და ცერემონიალის შესრულებას (ქყ.).

მანლატურ-ი – კარისკაცი; „ესე არს კელარბნოსანი, მეფეთ გარე მღვიე“ (საბა) (მს.).

მანლიჟურ-ი – აბგა (მს.).

მანლილ-ი – ხელსახოცი (ი.ა.).

მანლატურ-ი, **მანლატურ-ი**, **მარლატურ-ი** – mandragoras (ი.ა.).

მანლატურა – შხამიანი ბალახოვანი მცენარე ძალყურძენათა ოჯახისა. ὀμαντραγόρας (სხ.).

მანლატინ-ი – სამწყსო, საკრებულო,

მონასტერი (ი.ა.).

მანიბაჰი – ყელის სამკაული, ოქროს ან ვერცხლის რგოლი თუ ძეწკვი; «მძივი ღაცუმული» (ი.ა.).

მანიძმველი – მანის მიმღევი (ი.ა.).

მანიძეოზი – მანის მიმღევი (ი.ა.).

მანიჭი – μαγιστριο, ტრ, წნელი (სხ.).

მანკი – იხ. გულმანკიერი, მანკიერი, მანკიერება, უმანკო (ი.ა.).

მანძიმრება – «ძურის-მოკსენება», «ძური», მშავერობა. იხ. მანკიერი. ცული, ნაკლის მქონე, ავი, ავის მოხსენე. იხ. მანკი; შდრ. გულმანკიერი, წყლით-მანკიერი (ი.ა.). ბოროტება, ცბიერება, ავი რამ (ი.ა.).

მანნა-ჲ – (μάσσα, τός) უსისხლო შესაწირავი, მსხვერპლი (სხ.).

მანქანა – იარაღი (ხელოსნური). იხ. მანქანება, მანქანითი, [მანქნება], მომანქნება (ი.ა.). მოხერხება, ეშმაკური ხერხი, თვალთმაქცური ღონისძიება (ი.ა.).

მანქანება – ღონე, ხერხი, ბოროტგამზრახველობა; ფანდი. იხ. მანქანა (ი.ა.). მოხერხება, ეშმაკობა; ცბიერი და თვალთმაქცური ხრიკები; ეშმაკური ხერხები, მაქინაცია (ი.ა.).

მანქანი – „ცბიერი“, „მზაკვარი“ (ქ.ც.).

მანქანითი – ბოროტგანმრახებითი. იხ. მანქანა (ი.ა.).

მანქანის-საბაელი – თოკი, მსხვილი ბაწარი; «საბელი». იხ. საბელი (ი.ა.).

მანქანობა – ნ. მანქანება (ი.ა.).

მარბაქი – ибрашающийся в бегство (ი.ა.).

მარბაქი – „ვინც აოხრებს“ (ქ.ც.).

მარბაქი – წინასწარ ცნობა, რჩევა, მარჩიელობა. იხ. მემარავე (ი.ა.).

მარაღ – «მარადის». იხ. მარადის (ი.ა.). მარაღის – «სამარადისოდ», «ღლითი-ღლედ», «მარაღ», «მარაღდე», მუღამ, ყოველ ქაშს. იხ. მარაღ, სამარადისო (ი.ა.).

მარაღის-მგყუპარი – მუღამ მაგყუარი. იხ. მგყუვარი (ი.ა.).

მარაღღე – «მარადის», «ყოველსა ღლესა», «ღლითი-ღლედ», მუღამ. იხ. ღლედ (ი.ა.).

მარაღღეპანი – „მუღამი“ (ქ.ც.).

[მარბანი] – იხ. მემარნე (ი.ა.).

მარბანთა – წყველის სახეა სირიულად: «უფალი ჩუენი მოვალს» (განსჯად) (ი.ა.).

მარბიელი – „დამრბევი“ (ქ.ც.).

მარბიელობა – „დარბევა“ (ქ.ც.).

მარბალიტი – margarita; ძვირფასი ქვა (ი.ა.).

მარბაქელი – სასარგებლო. იხ. რგება (ი.ა.).

მარბილი – „ხე წვერ-წათილი, დასარკობი“ (საბა) (ქ.ც.).

[მარბლა] – იხ. განმარგლა, მომარგლა, ნამარგელი (ი.ა.).

მარღაღონი – იხ. მანღრაგონი (ი.ა.).

მარვაპა-ჲ – გოლორი (მ.ს.).

მარვაპანი – (მარვანისა) მხარის მკერობელი, გამგებელი (ი.ა.). მეფის ნაცვლი ამა თუ იმ კუთხეში (ქვეყანაში) (ი.ა.).

მარვიკი – მებრძოლი, მეომარი, რამგული (ი.ა.).

მარტი – იხ. აღმართ, გამომართ, გა(ნ)-მართ, გა(ნ)მართება, განმართვა, განმართებელი, განმმართველი, გაღმა(რთ), ღამართ, ღამართებით, ღამომართ, ღალ-

მართ, მართება, მართეა, მიღმართ, მომართ, უკუმართ, ქუელამართ, შემართ, შეღმართ, შთამართ, შთამომართ, შთამოღმართი, წაღმართ (ი.ა.).

მარტალ-ი – «წრფელი», «ამენ», სწორი, ნამდვილი. იხ. არა-მართლ, განმამართლებელი, განმართლება, მართლ, მართლება, მართლიად, მართლად, მართლობა, სამართალი, სიმართლე, უმართლმსი, უსამართლო (ი.ა.).

მარტაბა/მარტვა – მიმართვა, წარმართაეა; შეშნობა. იხ. აღმართება/ამართება, განმართვა, განმმართველი, მიმართება/ მიმართეა, მომართება/ მომართეა, შემართება, წარმართება, წარმომართება (ი.ა.).

მარტაბულ-ი – იხ. მართება; ნავეის-მართებელი (ი.ა.).

მარტაბულ-ი – «პოხილი», მსუქანი. იხ. მართება (ი.ა.).

მარტლ – «პირისპირ», პირდაპირ, სწორად, ნამდვილად. იხ. მართალი; მღრ. არა-მართლ (ი.ა.).

მარტლალ – იხ. მართლიად (ი.ა.).

მარტლბანგმრახველ-ი – სწორად განმსჯელი, ბრძენი. იხ. განმმრახველი (ი.ა.).

მარტლვა – იხ. მართალი (ი.ა.).

მარტლიაღ, **მარტლალ** – «ამენ», ნამდვილად, სწორად, სამართლიანად. იხ. მართალი (ი.ა.).

მარტლგაღიღებულ-ი – ორთოდოქსი. იხ. მაღიდებელი (ი.ა.).

მარტლგაღიღებულობა – ორთოდოქსობა (ი.ა.).

მარტლგკუთელობა, **მარტლგკუთელობა-ღ** – ჭემპარიგი გადაწყვეტილება (სხ.). სამართლიანი განსჯა (მ.ს.).

მარტლ-მორწმუნე – ნამდვილად მორწმუნე, მართალი მორწმუნე (ი.ა.).

მარტლმსაჯულება, **მარტლმსაჯულობა** – სწორად გასამართლება. იხ. მსაჯულება/მსაჯულობა (ი.ა.).

მარტლმსაჯულ-ი – მართალი. იხ. მსაჯული (ი.ა.). სწორად განმსჯელი, მიუდგომელი, სამართლიანი მსაჯული (ი.ა.). **მარტლმობა** – თავის მართლება. იხ. მართალი (ი.ა.).

მარტლსარწმუნოვება – მართლმადიდებლობა. იხ. სარწმუნოვება (ი.ა.).

მარტლსლა-ღ – მარჯვედ, პირდაპირ სიარული (სხ.).

მარტლსკუნ – «უკუნ», «კუალად», უკან. იხ. უკუნ (ი.ა.).

მარტლსკუნძევა – უკან გაბრუნება, გაგრილება (სხ.).

მარტლქვე – «დამართ». იხ. ქვე (ი.ა.).

მარტობ-ი – „სისწორე“, „სიმართლე“ (ქც.).

მარტუ – ნამობი, შეილი, ბარგყი, «ყრმა», «ქობ». იხ. მართუეკა (ი.ა.).

მარტუვაკა, **მარტუვაკა-ღ** – იხ. მართუე (ი.ა.). ნაშეირი (მ.ს.).

მარტუს-მოყუარე – შეილის მოყუარე. იხ. მოყუარე (ი.ა.).

მარ-ი – «საწნესელი», სარწყული (ი.ა.).

მარიალ-ი – წლის მე-10 თვე ძველად ჩვენში, ახლანდელი ივნისი (ი.ა.).

მარიაშეთ-ი – მარიამიანნი (ი.ა.).

მარიაშობის-თუ – „აგვისგო“ (ქც.).

მარილ-ი – იხ. დამარილება, მარილენი/მარილიანი/მარილო(ვ)ანი, მარილოვნება, მარილონიანი, შემარილება (ი.ა.). **მარილენი**, **მარილიან-ი**, **მარილოვა-ნი**, **მარილოან-ი** – მლაშე (ი.ა.).

მარილოვანი – იხ. მარილი (ი.ა.).
 მარილოვნება – მარილიანობა. იხ. მარილოვანი (ი.ა.).
 მარილოვნანი – მარილიანი. იხ. მარილოვანი (ი.ა.).
 მარილყრილი – მარილ-დაყრილი. იხ. ყრილი (ი.ა.).
 მარკიანელი – მარკიანეს მიმდევარი (ი.ა.).
 მარმალ-ი – მარმარილო (ი.ა.).
 მარმარილო, მარმარინო – marmor. შღრ. მარმალი (ი.ა.).
 მარმარინოვანი – მარმარილოთი დაგებული. იხ. ფენა (ი.ა.).
 მარმარინი – მარმარილო (მ.ს.).
 მარმანიო – ბელისწერა, ბერძ. ἐμαρμάνη (ქც.).
 მარნი – მიდიელები; «პართი» (ი.ა.).
 მარტი – წლის მესამე თვე (ი.ა.).
 მარტივი – უბრალო (ი.ა.). „გულუბრყვილო“ (ქც.).
 მარტივად – ადვილად. იხ. განმარტება, განმმარტებელი, სიმარტივე (ი.ა.).
 მარტივობა, მარტიობა – «განმარტებული», უმანკობა, გულუბრყვილობა (ი.ა.).
 მარტო – «მხოლო», განცალკევებული, მარტოხელი (ი.ა.).
 მარტო – «თუსაგან», ცალკე, მხოლოდ. იხ. განმარტო(ე)ება, მარტო(ე)ება (ი.ა.).
 მარტო-მარტო – „ხელდახელ შებული“ (ქც.). გლადიატორი, ორთაბრძოლის მონაწილე. ὁ μονομάχος (სხ.).
 მარტო-მარტო – განდევილობა (ი.ა.).
 მარტო-მარტო – მონაზონი, ბერი. იხ. მყოფი (ი.ა.). განდევილი (ი.ა.).
 მარტო-მარტო – მხოლოდ მო-

ბილი. იხ. შობა (ი.ა.).
 მარტო-მარტო – მონაზონობა, განმარტობით ცხოვრება, განდევილობა (ი.ა.).
 მარტო(ე)ება – განცალკევება, განმხოლოება. იხ. მარტო (ი.ა.).
 მარტორა – manoceros, unicornus. იხ. რქა (ი.ა.).
 მარტო-საბჭო – გადასახტომი ჭოკი. τὸ μονόβλοσ (სხ.).
 მარტო-მარტო – განცალკევებული. იხ. ქმნული (ი.ა.).
 მარტო, მარტო – სულიწმიდის მოფენის დღე (ი.ა.).
 მარტო, მარტო, მარტო – მოწამე. იხ. მარტო-მარტო/მარტოება, სამარტო (ი.ა.). „ბავშვი“, ლათ. მოწამეს ნიშნავს, ხოლო „მესხნი ყრმასა უწოდებენ“ (საბა). ბერძ. μάρτυρ – „მოწამე“ (ქც.).
 მარტოობა, მარტოობა, მარტოება – მოწამეობა; წამება. იხ. მარტო (ი.ა.).
 მარტო-მარტო – ესე იგი არს მარტო-მარტო ეკლესია (შღრ. μαρτυριον, τὸ, свидетельство, доказательство) (ი.ა.).
 მარტო – ჯინიბი, მეორე, სათადარიგო, საცვლელი ცხენი (საბა) (ქც.).
 მარტო – „მოძღვარი“, ბროსეს აზრით, სირიული სიგყვა უნდა იყოს (ქც.).
 მარტო – წამდენელი, დამარტოვებული. იხ. რღუევა (ი.ა.).
 მარტო-მარტო – «მარტო», «ბორჯღლელი», გყუბი (ი.ა.).
 მარტო-მარტო – გყუბთა შობა (მ.ს.).
 მარტო – „სამი აბამი“ (საბა) (ქც.).
 მარტო-მარტო – მარცვალი, ცალი, «კუფხალი» (ი.ა.).

მარტული ქამისაჲ – წამი, თვალის დახამამების ღრო, **ΜΑΡΤΥ ΧΡΙΣΤΟΣ** (სხ.)
მარტხენე, **მარტხენა** – იხ. მარტხენით, მარტხენითი/მარტხენითი, მარტხენით კერძო, მარტხენით კერძოჲ, მარტხელ/მარტხენ, მარტხელ კერძო (ი.ა.).
მარტხენელ კერძო – (გვ.) მარტხენით მყოფი, მარტხენა მხარისა. იხ. მარტხენით, მარტხენითი/მარტხენითი (ი.ა.).
მარტხენითი – (ლიაკონი): მარტხენა მხარეს მდგომი (ი.ა.).
მარტხენით – (გვ.) მარტხენით, მარტხენივ. იხ. მარტხენე (ი.ა.).
მარტხენითი, **მარტხენითი** – «მარტხენით კერძოჲ», მარტხენით მყოფი. იხ. მარტხენე (ი.ა.).
მარტხენითი კერძო – (გვ.) მარტხენით, მარტხენისაკენ, მარტხენა მხარეს. იხ. კერძო (ი.ა.).
მარტხენითიკერძო – მარტხენა მხარისა; «მარტხენითი», «მარტხენითი». იხ. კერძო (ი.ა.).
მარტხენიშობა – სიცრუე (გ.ს.).
მარტხენითი – ცრუ (გ.ს.).
მარტხელ, **მარტხენ** – (გვ.) მარტხენით. იხ. მარტხენე (ი.ა.).
მარტხელ კერძო – «მარტხენით კერძო». იხ. კერძო (ი.ა.).
მარტხენიშობა – შემარტხენელი. იხ. რტხენა (ი.ა.).
მარტხენიშობა – დამარტხენელობა (სხ.).
მარტხენი – «მოსაქდუნე», მაშა (ი.ა.).
 „კოფი საზიარებელი“ (საბა) (გ.ს.).
მარტხე – მარტხე, მარტხელობა. იხ. დამარტხე (-ული), დამმარტხელი, დასამარტხელი (-ლად) მარტხე, მარტხევა, მარტხეული, მარტხული, მარტხულად, მმარტხელი, ნამარტხე

რხევი, სამარტხევი, შთამარტხე. მენახე, დაქე, მარტხელობა; დაფლეა (ი.ა.).
მარტხევა, **მარტხევა** – მენახეინება, მარტხეინება. იხ. მარტხე (ი.ა.).
მარტხეული – უჭმელი. იხ. მარტხევა (ი.ა.).
მარტხული – უჭმელი. იხ. მარტხე (ი.ა.).
მარტხულად – მენახულად. იხ. მარტხე(-ული) (ი.ა.).
მარტხულიშობა – მმარტხელთაგანი (გ.ს.).
მარტხული – მარტხე; მოსახერხებელი (გ.ს.).
მარტხული, **მარტხული** – მარტხენივ (გ.ს.).
მარტხული – «მესაქდებელი», მარტხე, კარგი, შესაფერისი, მოხერხებელი, «განმარტხეული», ყოჩაღი (ი.ა.).
მარტხული – მოხერხება. იხ. მარტხე (ი.ა.).
მარტხული – მხნელ, მამაცად; კარვად. იხ. გამარტხეული, განმარტხევა, მარტხევა, მიმარტხევა, მარტხე, სიმარტხე, უმარტხე (ი.ა.).
მარტხენი – მარტხე, ყოჩაღი (ი.ა.).
მარტხენი, **მარტხენა** – მარტხენა. იხ. მარტხენით, მარტხენითი, მარტხელ/მარტხენ (ი.ა.).
მარტხენიშობა – სიმართლე (გ.ს.).
მარტხენითი – მარტხენით მყოფი. იხ. მარტხენით (ი.ა.).
მარტხენით – «მარტხულ», მარტხენით, მარტხენისაკენ. იხ. მარტხენე (ი.ა.).
მარტხენითიკერძო – მარტხენა მხარეს მყოფნი (ი.ა.).
მარტხენითიკერძო – მარტხენივ მყოფი; მართალი (გ.ს.).
მარტხენითობა – მარტხენა მხარეს ყოფნი; სიმართლე (გ.ს.).
მარტხული, **მარტხული** – მარტხენით, «მარტხენით» (ი.ა.).
მარტხული კერძო – «მარტხენით კე-

რძო». იხ. მარჯუენე (ი.ა.).
მასსახეობა - გამსესხებელი. იხ. სესხი (ი.ა.).
მასკლავი, **მასკულავი** - იხ. ვარსკულავე (ი.ა.).
მასქნი - ვაზის ძაფი (საბა) (ი.ა.). ვენახის წანაზარდი, ვაზის უღვაში, ბისა (სხ.).
მასპაროტი, **მამპაროტი** - «მარმარუთი», ჭურჭელი (ი.ა.). (μασπαρῶτ) სანთლის თავის მოსაჭრელი, ნაწვის მოსაცილებელი დანა (სხ.).
მასქნელი - ცულის მოქმელი, მაცთური, დამბეზლებელი. იხ. სქენა (ი.ა.).
მასქინძელი - სტუმრის მიმღები. იხ. მასქინძლობა (ი.ა.).
მასქინძლობა - გამასქინძლება. იხ. მასქინძელი (ი.ა.).
მასრული - შესაწირავი ან ძღვენი კერპო-თაყვანისმცემელთა (ი.ა.).
მასწავლებელი - მასწავლებელი, დამრიგებელი, «მოძღუარი». იხ. სწავლა (ი.ა.).
მასწავლებელი - მიმძღვარებელი, შემაწახებელი. იხ. სწრაფება (ი.ა.).
მასქრება - მსხურებელი (ი.ა.). თილისმის მკეთებელი (სხ.).
მატაქარანი - მედამდგომელი, მნე, მგარეალთ-უფროსი (ი.ა.). (ὁ ἀρχιμάγειρος) სახლთუხუცესი; პირადი მცველი (телохранитель) (სხ.).
მატანი - თაყვანისცემა, მუხლის მოყრა (ი.ა.).
მატება - «გარდარევა», მეგობა. იხ. აღმატება, გამომატება, გარდამატება (-ული), გარდამმატებელი, მიმატება, შემატება, წარმატება, წარსამატებელი (ი.ა.).
მატიანი, **მატიანი** - წიგნი, სიგელი, ისგორია, დაეთარი (ი.ა.).

მატლი - ჭია (ი.ა.).
მატწობარი - მათობელი. იხ. გწობა (ი.ა.).
მატწიერი, **მატწიერი** - მატწიანი, ბანჯგელიანი. იხ. მატწილი; ფერქმატწიერი (ი.ა.).
მატწი - „ამბის მიმგანი“ (ქც.).
მატწი - იხ. მატწიერი (ი.ა.).
მატწიერი - იხ. მატწიერი (ი.ა.). მატწლის ფთილა (სხ.).
მატწიერი - საბაბი. იხ. გწეება (ი.ა.).
მატწიერი, **მატწიერი** - სიძვის შუამავალი (საბა) (სხ.).
მატწიერი - «რომელი მოაოტწრება», ამომგდები. იხ. უღაბწობა (ი.ა.).
მატწი, **მატწი** - ძლიერი (ი.ა.).
მატწიერი - გულშემატწიერი, «მატწიერი». იხ. ურება (ი.ა.).
მატწი - იხ. ურება (ი.ა.).
მატწიერი - შემატწიერი, მაცწი. იხ. უწეება (ი.ა.).
მატწი - სამოსელი, წამოსასხამი (ი.ა.).
მატწი - „წინასწარ გამაფრთხილებელი“ (ქც.).
მატწი - შემამინებელი. იხ. ფრთხობა (ი.ა.).
მატწიერი - დამწიერი. იხ. ფუტწება (ი.ა.). ქრისტიანობის ადრეული პერიოდის საეკლესიო მსახური. მაწიერილის მოვალეობა იყო მოსანათლავთა გამზადება, ფიცის ჩამორთმევა ძველ სარწმუნოებაზე უარის თქმის შესახებ (სხ.).
მატწი - მაქწარი, მეწალმუნე. იხ. ქება (ი.ა.).
მატწი - «გალობა». იხ. მაქწელი (ი.ა.).
მატწი - ბადე (ი.ა.).

მაჩნეველი – მკეთებელი. იხ. ქმნევა (ია).
მაქსისირი – მქონებელი. იხ. მაქუსი-
 ერება (ია).

მაქსიზმი – მქონებლობა, სიგებობა.
 იხ. მაქუსიერი (ია).

მაღალი – «მაღლოვი», ძლიერ მაღ-
 ალი, მაღლობი; ამპარგაენი, ამაყი. იხ.
 ამაღლებ/ამაღლება, მაღლო(ე)ი, მაღ-
 ლოვა, მაღლოვანი, სიმაღლე, უმაღლე-
 სი (ია).

მაღალი ბულითა – დიდგულა (ია).

მაღალანი – მაგდალენელი (მს.).

მაღლოვი – «მაღალი». იხ. მაღალი (ია).

მაღლო(ვ)ა – ამაღლება, განდიდება
 (თაქისა). იხ. მაღლოვი (ია).

მაღლოვანი – მაღლობი. იხ. მაღალი (ია).

მაღნანტი – „მაგნიტი“ (ქყ).

მაღნარი – გყე, ხშირი გყე, გყერი, ფო-
 თოლ და რგომრავალი ხე, ჭალა, «სერ-
 გყი». იხ. მაღნაროვანი (ია).

მაღნაროვანი – მაღნარით დაფარუ-
 ლი. იხ. მაღნარი (ია).

მაღრანი – მფრინვე. (ქყ).

მაღრიბი (არაბ.) – დასაყვლეთი (ქყ).

მაღუქმავალი – გამომაფხიზლებელი.
 იხ. ლუქება (ია).

მაყინავალი – შემჩერებელი, შემფერ-
 ხებელი. იხ. ყენება (ია).

მაყუალი – მაყვალის; morus. იხ. მაყუ-
 ლოვანი (ია).

მაყუაღრავალი – მამხილებელი, ბრა-
 ლის დამღები. იხ. ყუედრება (ია).

მაყულო(ვ)ანი – morus. იხ. მაყუალი
 (ია). მაყულოვანი, მაყუელიანი ადგილი,
 მაყულის ბუჩქები (ია).

მაჰა – იქნებ, მაინც, მაშინ, აბა (ია).

მაჰინავალი, **მაჰინავალი** – მშენებე-

ლი. იხ. შენება/შშნება (ია). ამშენებე-
 ლი, сройтель (ია).

მაჰია – „ფერქოსაცმელია“ (საბა) (ქყ).

მაჰინ – იმ ეამს (ია).

მაჰინავი – აღრიდანვე (ია).

მაჰინავი – მაჰინ მხოლოდ (ია). ამის

შემდეგ, იმის შემდეგ, მას შემდეგ (ია).

მაჰინავი-სავაჰი – მამასავამე. იხ. მაჰ-
 ინდელი (ია).

მაჰინავალი – იქამინდელი, იმდროის.

იხ. მაჰინ, მაჰინდითვან (ია).

მაჰინავითვან – იმიერიდან. იხ. მაჰინ-
 დელი (ია).

მაჰინავალი – «შემაჰინებელი». იხ.
 შინება (ია).

მაჰი – «მედმოსასხმელი», ჩადრი,
 კარვის სახურავი გყავისა (ია).

მაჰინავი (არაბ.) – აღმოსაყვლეთი (ქყ).

მაჰინავალი – იხ. შრომება, შურო-
 მა (ია).

მაჰინავალი – «დამაშურალი», დაღლ-
 ილი, დაქანკული, გარჯილი; «მშრომე-
 ლი». იხ. შურომა, სიმაშურალე (ია).

მაჰინავალი – დაღლილობა (ია).

მაჰინავალი-ყოჰა – «დამაშურომა» (ია).

მაჰინავალი – გოლორი (ია).

მაჰინავალი – აღმძვრელი, ამრეე-
 დამრევი. იხ. შუოთება (ია).

მაჰი – chirogrillum, cuniculus (ია).

მაჰინავალი – იხ. ჩუენება (ია).

მაჰინავალი – იხ. მაჩუენებელი (ია).
 ფარისეელობა, ფორმალურად შეს-
 რულება (ა.შ.).

მაჰი – იხ. დება (ია).

მაჰინავალი – აღმომაცენებელი (სხ).

მაჰინავალი – შემაყვლელი. იხ. ცო-
 უნება (ია).

მამთურ-ი – შემაცდენელი, მაგყურა. იხ. მაცთურება (ი.ა.).

მამთურება – მოგყუება, შემცდენლობა. იხ. მაცთური (ი.ა.).

მამილობაჟი – მოცილე, მოწინააღმდეგე; მოპაექრე. იხ. ცილობა (ი.ა.).

მამნი – „ამბის მიმგანი“. იხ. მაგყვი (ქ.ყ.).

მამსოვარ-ი – «მესნელი», მაცოცხლებელი. იხ. ცხო(ე)რება (ი.ა.). მხსნელი, გადამრჩენელი, მაცოცხლებელი, მესია (ი.ა.).

მამსოვარე – იგივეა, რაც მაცხოვარი (ნ.) (ი.ა.).

მამსოვარება – «ცხოვრება». იხ. მაცხოვარი (ი.ა.). ხსნა, გადარჩენა (ი.ა.).

მამსოვნებაჟი – მაცოცხლებელი, სიცოცხლის მომცემი. იხ. ცხოვნება (ი.ა.). მომრჩენი, გადამრჩენი (ი.ა.).

მამრახებაჟი – ნ. მამრახებული (ი.ა.).

მამძარი – გამაძლარი, დანაყრებული. იხ. სიმაძლრე, ძლომა (ი.ა.).

მამძარი – «სიმაძლრელ», «ამოროსხვით», მაძლრად. იხ. მაძლარი (ი.ა.).

მამძარობა – სისაესე, სიმაძლრე. იხ. მაძლარი (ი.ა.).

მანანებაჟი – მომსვენებელი. იხ. წანება (ი.ა.).

მანა – გულმოდგინება, სწრაფვა, ცდილობა (ი.ა.).

მანანებაჟი – განმგებელი, დამადგინებელი (სხ.).

მანოვარი – „ჩჩვილი“, რომელიც წოვს (ქ.ყ.).

მანოვნებაჟი – ძიძა, «რომელი აწოებს». იხ. წოვება (ი.ა.).

მანუგებაჟი – წვიმის მომყვანი. იხ. წუგება (ი.ა.).

მანუგებაჟი – მაიძულებელი, გამოწვევი. იხ. წუგება (ი.ა.). მრჩეველი, მოწოდებელი (ი.ა.). „შიკრიკი“ (ქ.ყ.).

მანყინარი – „მანენ“ (ქ.ყ.).

მანუგებაჟი – მაიძულებელი (სხ.).

მანუგებაჟი, მანუგებაჟი – შემანუგებელი, შემავიწროებელი, «მანუგებელი». იხ. ჭირ(ე)ება (ი.ა.).

მანაჟი – აბგა, ხურჯინი; მათარა. იხ. მანაჟი (ი.ა.).

მანაჟი – ჩანთა, აბგა. იხ. მანალი (ი.ა.).

მანაჟი – მფრინე. (ქ.ყ.).

მანარებაჟი, მანარობაჟი – ეინცახარებს, სახარების მწერალი (ი.ა.). 1. კარგი (გასახარელი) ამბის მომგანი, მანარობელი, ВЕСТНИК; 2. (ოთხი) სახარების ავტორები: მათე, მარკომ, ლუკა და იოვანე (ი.ა.).

მანე – «საფრკე», «საბრკე», ბადე, აქანათი; ლაგამი (ი.ა.).

მანოვარი – თვალთმაქცობა (მ.ს.).

მანოვარი, მანოვარი – მგალობელი, «მომღერი». იხ. ხიობა/ხეობა (ი.ა.).

მანოვარი – მსგავსად მანოვარლისა (ი.ა.).

მანოვარი – ხუმრობა, გართობა, შემაქცელობა (სხ.).

მანოვარი, მანოვარი – ახლოს. იხ. ახლო (ი.ა.).

მანოვარი – მემობელი, თვისი, ამხანაგი; ახლობელი, «მეძებელი». იხ. ახლო, უმანლობელესი (ი.ა.).

მანოვარი – ახლოს მყოფობა. იხ. მანობელი (ი.ა.).

მანოვარი – ახლობელი, მემობელი. იხ. მანობელი (ი.ა.).

მანოვარი, მანოვარი – ღვინის ჭიქა (ი.ა.).

მხერულ-ი (არაბ.) – მოხარატული, ფიგურებით გამოყენილი (ა.შ.).

მხეხლ-ი – გალესილი, «ლესული». იხ. აღმახუეა, გა(ნ)მახუეა, მახული, მახულოსანი. «საპარსეული», «რკინა», ხმალი. იხ. მახუეა, სიმახულე, უმახულესი. (მს.) ფიცხელი, სასტიკი, «მკუთრი», ბასრი. იხ. მახუეა; შდრ. გულმახული (ი.ა.). გარიანი გრძელი იარაღი ფოლადისა, ცალ-პირი ან ორ-პირი (ა.შ.). შიმშერი, მახეილთეუმა, ჭიჭი (სხ.).

მხეხლქსან-ი – ხმლით შეიარაღებული (ი.ა.). ხმლოსანი. იხ. მახული (ი.ა.).

მხეხუმა – გალესვა (ი.ა.).

მჰჰჰჰჰარი – „ძველის საქმეთ მცოდნე“ (საბა) (ქც.).

მაჩანაჲ – უბრალოდ, ფუჭად (ი.ა.).

მაჰამუჲ-ი – პირმოთნე. იხ. ჰამემა (ი.ა.).

[მაჲ-ი] – იხ. ლბობა (ი.ა.). „ბალი“ (ქც.).

მაჲნულ-ი – მეაბანოე. იხ. ბანა (ი.ა.).

მაჲსროჲულ-ი – დამცინავი. იხ. ბასრობა (ი.ა.).

მაჲჰჰულ-ი – მსახიობი, ὁ μιμῶς (სხ.).

მაჲჰინჰარი – იხ. მბნდუნჰარე (ი.ა.).

მაჲინჰარი – «მობრწყინვალე». იხ. ბმინეა (ი.ა.).

მაჲუნჰარი, მაჲჰინჰარი – «მკუმოლვარე». იხ. ბნდუნეა (ი.ა.).

მაჲოჲლარი-ი – მეღაფღაფე. იხ. ბობლნა (ი.ა.).

მაჲორგულ-ი – ძლიერ აღგზნებული (სქესობრივად) (სხ.).

მაჲორგუმულ-ი – ბოროტმოქმედი (სხ.).

მაჲრჰინჰარემა – სხივოსნობა, ელეგარება. იხ. უბრკინეაღესად (ი.ა.).

მაჲრჰანჰულ-ი – ბრძანების გამცემი. იხ. ბრძანება (ი.ა.).

მაჲრჲულ-ი – «მეკომე», «ბრძოლის-მოქმედი», მებრძოლი, მოღვაწე. იხ. ბრძოლა; შდრ. გუელის-მაჲრძოლი, თანამბრძოლება/თანამბრძოლობა, წინამბრძოლი (ი.ა.). მოწინააღმდეგე მებრძოლი (ი.ა.).

მაჲრჰინჰარე – იხ. ბრწყინვალე (ი.ა.).

მაჲრჰინჰარემა – იხ. ბრწყინვალება (ი.ა.).

მაჲულჰულ-ი – დაბუდებული; «მებუღარი» (ი.ა.).

მაჲჰარე – მომუშუნე მწერი; ჭუერი. იხ. ბუეილი (ი.ა.).

მაჲლოჲულ-ი – გალობის მთქმელი, მომღერალი. იხ. გალობა (ი.ა.).

მაჲბარი – (მგბრისა) მოხარშული, «გბოლეილი». იხ. გბობა; შდრ. გოგს-მგბარი (ი.ა.).

მაჲოლჰულ-ი – იხ. გბოლევა; მენელსაცხებლეთ-მგბოლეველი, ნელსაცხებლის-მგბოლეველი, საცხებლის-მგბოლეველი (ი.ა.).

მაჲჰჰულ-ი – იხ. ღალადების-მგდებელი (ი.ა.).

მაჲჰულ-ი – შდრ. მიმგებელი; იხ. სიგყს-მგებელი, შურის-მგებელი (ი.ა.).

მაჲჰულ-ი, მაჲჰჰარი – შემგებებელი (მს.).

მაჲულ-ი – lupus. იხ. ნამგლევი (ი.ა.).

მაჲჰჰარე – იხ. შემგაენა, წარმგაენა (ი.ა.).

მაჲჰარე – «გზასა ზედა». იხ. გზა (ი.ა.). გზაში, მგზავრობისას, მგზავრობის დროს (ი.ა.).

მაჲჰარემა – იხ. მგზავრ (ი.ა.).

მაჲჰარე – ანთებული. იხ. გზება (ი.ა.).

მაჲჰულ-ი – ცეცხლისდამთები. იხ. გზება (ი.ა.).

მზინეობა-ი – „მაგინებელი“ (ქ.ც.).
 მზინეობა-ი – გლუვი. იხ. გლინეა (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – იხ. გლოვა (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – მგლოვიარება (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – მაგინებელი. იხ. გმობა (ი.ა.). მგმობელი, უარყოფელი (ქრისტიანული სარწმუნოებისა) (ნ. გმობა) (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – შემლესავი. იხ. გობა (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – „განძვინებული“ (ქ.ც.).
 მზინეობა-ი – სალამურის, სტვირისა თუ სანის დამკვრელი, აშული. იხ. მგოსნობა, მემგოსნე (ი.ა.). „მომღერალი“ (ქ.ც.). მსახიობი, მომღერალი (სხ.).
 მზინეობა-ი – ფერხულის დაბმა. იხ. მგოსანი (ი.ა.).
 მზინეობა-ი, მზინეობა-ი – მატლი, წერილი კალია, vermis, lokustae species. იხ. გრავნა (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – დამგრეხი. იხ. გრეხა (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – «დედამძეძე», ძიძა. იხ. [გრკუნეა] (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – გრძნების მოქმედი, გრძნეული. იხ. გრძნება (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – მგრძნობიარე. იხ. გრძნობა (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – გვერდით. იხ. გვერდი (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – მგარეალი. იხ. გუემა (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – იხ. შემგუევი (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – მადამღვომელი, თამღვომი, მოურავი. იხ. გულება (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – მქუხარე (სხ.).
 მზინეობა-ი – გამანადგურებელი, მომწყლელი (სხ.).
 მზინეობა-ი – მგოდებელი, მოტირალი. იხ. გურინვა (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – «დამდაბლებული», «დაგლახაკებული», დაურდომილი, შეჭირვე-

ბული, მცირე, მშვიდი, არაამაყი. იხ. დამდაბლება, [მდაბლება], სიდაბნე, სიმდაბლე, უმდაბლესი (ი.ა.). 1. მდაბალი, თამდაბალი, მორიდებული, მშვიდი; 2. სულმდაბალი, ცუდი, უღირსი, შეუფერებელი (ი.ა.).
 მზინეობა-ი, მზინეობა-ი – გლეხი, ერისკაცი. იხ. დაბა, სამდაბიო (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – დაბელი; სოფელი; სოფლური (მ.ს.).
 მზინეობა-ი – არა ამაყად. იხ. მდაბალი (ი.ა.).
 [მზინეობა-ი] – იხ. მდაბალი (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – დაბაში (მ.ს.).
 მზინეობა-ი, მზინეობა-ი – სოფელი, გლეხი. იხ. დაბა (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – მკერივი (მ.ს.).
 მზინეობა-ი – თანამომიერი, კეთილად შედგმული. იხ. დგომა (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – «მდგომარე», ვინც დგას. იხ. დგომა; შდრ. მდამდგომი, თანამდგომი, წინამდგომი (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – «მდგომი», დამდგარი, აღმართული. იხ. დგომა; შდრ. თანამდგომარე, წინამდგომარე (ი.ა.).
 [მზინეობა-ი] – იხ. დგომა; შდრ. მდამდგომელი, წინამდგომელი (ი.ა.).
 [მზინეობა-ი] – იხ. მდგომელი; შდრ. მდამდგომელობა, შუამდგომელობა (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – მტკიცე (მ.ს.).
 მზინეობა-ი – «მწირი», დამდგომი, მგმავრი მოსასვენებლად. იხ. დგრომა (ი.ა.).
 [მზინეობა-ი] – იხ. დება; შდრ. თანამდები (ი.ა.).
 მზინეობა-ი – დადებული. იხ. დება; ქუემდებარე, მორსმდებარე, წინამდებარე

(ია). დადებული, დაწოლილი, რომელ-
იც იღვა (იწვა) (ი.ი.).

[მღებება], [მღებობა] – იხ. დება; შდრ.
თაეს-მღებება/მღებობა (ია.).

[მღებულ-ი] – იხ. დება; შდრ. თაეს-მღე-
ბელი, შჯულისა-მღებელი (ია.).

მღებლობა – იხ. შჯულის-მღებლობა
(ია.).

[მღებება] – ბერება. იხ. ლედა; შდრ. ლა-
მღელება (ია.).

მღელრი – «ნებუ», «დედალი». იხ. დედა
(ია.). „ქალაჩუნა“ (ქყ.).

მღელრებრივი – დედალი, მღელრი. იხ.
მღელრი (ია.).

მღელრობა – „ქალაჩუნობა“ (ქყ.).

მღეპარი-ი – მღეველი, გამომდგომი,
მიმყოფი. იხ. ლეენა; შდრ. მერცხლ-
ის-მღევეარი (ია.).

მღეპარ ყოფნა – «დეენა». იხ. ლეენა (ია.).

მღეპნელ-ი – მღევეარი. იხ. ლეენა (ია.).

მღელო – ბალახი, მწვანელი, მოლი;
«თიეა-ცენებული»; «მწუნან». საჰონი;
«განსაწმედელი» (ია.).

მღელოვან-ი – «მწუნანვილოვანი», მწ-
ვანით მოსილი. იხ. მღელო (ია.).

მღელომს-მღარ-ი – ბალახის მჭამელი.
იხ. მძო(ვ)არი (ია.).

მღიღარა-ი – მდიდარი ქალი (მს.).

მღიღარ-ი – «შუებული»; დიდებული,
თაეკაცი; უხვი, ქონებიანი, «დიდ-დიდი»,
«მთავარი». იხ. განმდიდრება, მდიდრად,
მდიდრება, სიმდიდრე, უმდიდრესი (ია.).

მღიღარაჲ – მეგაღ, ძლიერ, ძალიან,
ფართოდ (ი.ი.). უხვად (ია.).

მღიღარაჲ ბამოინება – განდიდება (ია.).

მღიღარაჲ თაჲმა – განდიდება, პატივის
ღება; კვეხნა (ია.).

მღიღარაჲ მიტყუალ-ი – ენაწყლიანი,
მრავალმეტყველი (ია.).

მღიღარაჲ სიტყუა-ი – კადნიერება (ია.).

მღიღარაჲ – გამდიდრება. იხ. მდიდარი
(ია.).

მღიღარობა – „წყლის აღილება“, „წყალ-
დილობა“ (ქყ.).

მღიღარნი – „უსტართა მწერალი“ (საბა)
(ქყ.).

მღინარე – «წყალი», «ლუარი», «მა-
დინებელი». იხ. დინება; შდრ. თესლმ-
დინარე, შუეამდინარე (ია.). მიმდინარე,
რაც დის, მიედინება (ი.ი.).

მღინარება – დინება. იხ. მდინარე (ია.).

მღინარის-ქიღ – მდინარის ნაპირი.
იხ. კიღე (ია.).

მღის – მღე (ია.).

მღობუ – sinapi, «ველის ყრღელი» (ია.).

მღობუ (მღობუ-ი) – მღოგვი (ი.ი.).

მღობრ-ი – წყნარი. იხ. დამღოვრება,
მომღოვრება. მსეტა ჩვილი (ია.).

მღრანჯობაჲ-ი – იხ. კვალთ-მღრან-
ჯობელი (ია.). ძლიერ აღვზებული
(სქესობრივად) (სხ.).

მღრანჯამ-ი – უკმაყოფილო, მომჩი-
ვარი. იხ. ღრგუნეა (ია.).

მღრანჯამაჲ-ი – ნ. ღრგუნეა (ი.ი.).

მღრანჯამაჲ-ი – უკმაყოფილო, მომჩი-
ვარი. იხ. ღრგუნეა (ია.).

მღუმარი-ი, მღუმარი – ჩუმი. იხ. ღუ-
მილი, მღუმრიად, მღუმრიადი (ია.).

მღუმარიაჲ – «იდუმალ», ჩუმად. იხ.
მღუმარი (ია.).

მღუმარიაჲ-ი – ჩუმი. იხ. მღუმრიად (ია.).

მღუმარა – ხმისგაუყუმლობა (ია.).

მღუმარა – მხურვალე. იხ. ღულილი (ია.).
მღუმარი – დღიურად. იხ. ღღე (ია.).

მღვანეობა, მღვანეობა – დღიური, ყოველდღიური დღიური შემოსავალი. იხ. მღვანეობა (ი.ა.).
 მღვანეობა – ყოველდღიურად. იხ. მღვანეობა (ი.ა.).
 მღვანეობით-მსახურში, მღვანეობით-მსხრობა(ი) – იხ. მსახური/მსხორი (ი.ა.).
 მმ – (განუსაზღვრელი ნაწილაკი) (ი.ა.).
 მმ – «-ძი», «-ა» (კითხვითი ნაწილაკი) (ი.ა.).
 მმ-ბ – (კითხვითი ნაწილაკები) (ი.ა.).
 ორი კითხვითი ნაწილაკის შეერთება: მეთა: უწყვი-მეთა, დედაკაცო, რაღასათეს მოვედ აწ; პოვოს-მეთა სარწმუნოებამ ქუეყანასა ზედა (ი.ა.).
 მმბჩრამ – «ნიჯოგარი». იხ. აბჯარი (ი.ა.).
 მმბარამ – გლეხი. იხ. აგარაკი (ი.ა.).
 მმამ – «მეთათელი». იხ. ათი; შღრ. ოთხღამეთე (ი.ა.).
 მმამღ – «მეთათე». იხ. ათი (ი.ა.).
 მმამრამმ – მე-11. იხ. ათერთმეტი (ი.ა.).
 მმამრამმმ – იხ. ათექუსმეტი (ი.ა.).
 მმამრამმმ – «ოთხღამეთე». იხ. ათოთხმეტი (ი.ა.).
 მმამრამმმ – მე-18. იხ. ათრვამეტი (ი.ა.).
 მმამრამმმ – მე-17. იხ. ათშღმეტი (ი.ა.).
 მმამრამმმ – მე-15. იხ. ათხუთმეტი (ი.ა.).
 მმამრამ – „ვინც ეამბორება“ (ქ.ც.).
 მმამრამ – იხ. ამბოხი (ი.ა.).
 მმამრამ – აქლემის პაგრონი. იხ. აქლემი (ი.ა.).
 მმამრამღ – „მსახიობი“. ἰ σκηνικὸς (სხ.).
 მმამრამ – იხ. ბავთი (ი.ა.). (ყული) ამბის მიმგანი, მცნობებელი (სხ.).

მმამრამ – „ბალახის დამმადების მუშაკი“ (ქ.ც.).
 მმამრამ – იხ. ბაქი (ი.ა.).
 მმამრამული – „ბარგის მგვიროთელი“ (ქ.ც.).
 მმამრამ – იხ. ბეგარი (ი.ა.).
 მმამრამ – მისანი, ცხოველის ბეჭის ძეაღმე ბედისა და ამინდის ამომცნობი (სხ.).
 მმამრამ – მებაღე. იხ. ბოსგანი (ი.ა.).
 მმამრამ – «განსავალი», გმავარედინი (ი.ა.).
 მმამრამ – სრულებით, სრულიად (ი.ა.).
 მმამრამ, მმამრამ – ყოელად, სრულებით; მარგო, მხოლოდ (ი.ა.).
 მმამრამ – ყოელადვე, სრულიადვე (ი.ა.).
 მმამრამღ – «მოლაღე». იხ. ბრძოლა (ი.ა.).
 მმამრამ – «მბუღებელი», მობუღარი. იხ. ბუღე (ი.ა.).
 მმამრამ – „ბჭეთა გამგე“ (ქ.ც.).
 მმამრამ, მმამრამ – საუნჯის, განძის მოყვარული/პაგრონი (ი.ა.).
 მმამრამ – იხ. უხუცესი (ი.ა.).
 მმამრამ – «მიყუარი», «მოყუარე», საყვარელი, მახლობელი, ამხნავი. იხ. ღამეგობრება, მეგობრება/მეგობრობა (ი.ა.).
 მმამრამ – «მოყურობა» (ი.ა.).
 მმამრამ, მმამრამ – «სიყუარული». იხ. მეგობარი (ი.ა.).
 მმამრამღ, მმამრამღ – ეგვიპტელი. იხ. ეგვიპტელი (ი.ა.).
 მმამრამ – «უსასყიდლოდ», ამოღ (ი.ა.).
 მმამრამ – (მედგრისა) ცული, ავი, ბოროტი, გამოუსადეგარი; საძაგელი, მშიშარა, მარმაცი. იხ. გულმედგარი. ღამედგრება, მედგრება, მედგრობა, მო-

მედვრება, სიმედვრე, უმედვრესი (ი.ა.).
მეღვრება – «ბოროტო», უძღვრება, სი-
 სუსტე. იხ. მედვარი (ი.ა.). მზაკვრობა,
 ბოროტება; უქნარობა (ი.ა.).
მეღვრე-ი, მოღვრე-ი – მღვმური, უცხ-
 ოდ მოსული, სხვა „სხვისა სახლსა მღე-
 ვი“ (საბა), ὁ καταλύτης (სხ.).
მედილეგა-მ – ციხის უფროსი (მს.).
მედილეგა-მ – გადასახადის ამკრეფი (მს.).
მედიონი – „წარმავალი“ (ქც.).
მეღვრეან-ი – რაც იღრიკება, იღუნება,
 იხრება (სხ.).
მეღვრეანსაშაულე – «მაგიკობა». იხ. ღლ-
 ესასწაული (ი.ა.).
მეღვრე – „ებანის დამკვრელი“ (ქც.).
მეღვრეან-ი – იხ. მეღვრეელი (ი.ა.).
მეღვრეანი – „ეკლესიის მსახური“ (ქც.).
მეღვრეან-ი – 50-ე. იხ. ერგასისი (ი.ა.).
[მეღვრე] – იხ. ერთი; შდრ. ოცდა-
 მეერთე (ი.ა.).
მეღვრეთისა მეღვრეან-ი – «ყოელისა
 მკვრობელი», მკვრელი. იხ. მკვრობე-
 ლი (ი.ა.).
მეღვრე – ეგლის მძღოლი. იხ. ეგლი
 (ი.ა.).
მეღვრე – მე-ნ. იხ. ექუსი (ი.ა.).
მეღვრეან-ი – «დაძინება». იხ. ვანი (ი.ა.).
მეღვრეანი – მწღე, მერიქიფე. იხ. [ვაჟი-
 ნი] (ი.ა.).
მეღვრეანი – ვენახის მოქმედი. იხ. ვე-
 ნაჯი (ი.ა.).
მეღვრე – მღაპრის მოქმედი; «მღაპარ-
 სიგყუადი» (ი.ა.).
მეღვრეანი-მ – შესაწირაეი ღვინის (მე-
 ღაშის) მწე, განმგებელი (სხ.).
მეღვრეან-ი – «მოძმე» (ი.ა.).
მეღვრეანი – ყურძნის დამკვრეფი; ვენაჯის

მცველი (საბა). იხ. მუარი (ი.ა.).
მეღვრე-ი – ცხენი, «რემა». იხ. მუება (ი.ა.).
მეღვრე – მებაჟე, ხარკის ამკრეფი. იხ.
 მუერი (ი.ა.).
მეღვრეანი მოძღვარ-ი – მებაჟეების
 უფროსი, ხარკის ამკრებთა უფროსი (ი.ა.).
მეღვრეანი – იხ. მღაპარი (ი.ა.).
მეღვრეანი – «მღეს-კილისა». იხ. მღეს-
 პირი (ი.ა.).
მეღვრეანი, მეღვრეანი – თევზის მკვრე-
 ელი, მონადირე. იხ. თევზი (ი.ა.).
მეღვრე – იგავის მოქმედი. იხ. იგავი (ი.ა.).
მეღვრეანი – «ინაკით მკვრომარე», წვეუ-
 ლი; სუფრას მსხდომი. იხ. ინაკი; შდრ.
 თანა-მეინაკე (ი.ა.).
მეღვრეანი, მეღვრეანთაზან-ი – თანამესე-
 ფრე (ი.ა.).
მეღვრეანი – მშვილდ-ისრის მსროლელი;
 «მოისარი». იხ. ისარი (ი.ა.).
[მეღვრეანი] – იხ. კაბარჭი; შდრ. მე-
 შულდკაბარჭე (ი.ა.).
მეღვრეანი – მღეწველი. იხ. კალო (ი.ა.).
მეღვრეანი – მეღვრე (სხ.).
მეღვრეანი, მეღვრეანი – კარის მცველი. იხ.
 კარი (ი.ა.). სასახლეში მყოფი, დარ-
 ბაისელი (სხ.).
მეღვრეანი – იხ. კაპრაული (ი.ა.).
მეღვრეანი – რაც ადამიანს უხდება
 (სხ.).
მეღვრეანი – «თესლის-მოფარდელი», «კე-
 რმის-მცვალებელი». იხ. კერმა (ი.ა.).
მეღვრეანი – კერპთმსახური. იხ. კერპი
 (ი.ა.).
მეღვრეანი – თიხის ჭურჭლის ოსტაგი (ი.ა.).
 მეღვრეული. იხ. კეცი (ი.ა.).
მეღვრეანი – «კიმილიარხი», საგა-
 ნძურის მცველი. იხ. კიმილია (ი.ა.).

მეპიციტიზმი – იხ. კიციხე (ი.ა.).
 მეპიციტიზმი – დამცინავი. იხ. კიციხე-
 ვა (ი.ა.).
 მეპორი – მგაცეხელი (ი.ა.).
 მეპორიზმი – მგაცეხლობა. იხ. მეკო-
 ბრი (ი.ა.).
 მეპრე – იხ. მეკარე (ი.ა.).
 მეპროტიზმი – ფულის მიმზარებელი (ი.ა.).
 მეპუალე – კვალს მიმკოლი. იხ. კუა-
 ლი (ი.ა.).
 მეპუარსხე – ქვირითის მყრელი. იხ.
 კუერსი (ი.ა.).
 მეპუთხეობა – განცალკევება (სხ.).
 მეპუთხე – შემკრები ნამკერვისა,
 მემკერვე. იხ. კუფხალი (ი.ა.).
 მეპანდი – (მელნისა) შავი საწერელი.
 იხ. ოქრომელანი (ი.ა.).
 მეპარია – «მწუანელი, თაფლი ვე-
 ლისაჲ» (ი.ა.). ბალახეულია (სხ.).
 მეპანდი – «მძივი დაცემული», ას-
 ხმული ყელსაკიდი სამკაულად, «მანი-
 აკი» (ი.ა.).
 მეპანტი – მელეგიოს ანგიოქიე-
 ლის მიმდევარი (ი.ა.).
 მეპი – მელა (ი.ი.). vulpes (ი.ა.).
 მეპიგმა – ლამბანდარა (ზ.ს.).
 მეპიტი – „მეფე“, „მყრობელი“ (ქ.ც.).
 მეპოტი – ცხვრის ან თხის გყავის
 წამოსასხამი, ხალენი (სხ.).
 მეპსაპაპონი – «აჭური», საბამთრო
 (ი.ა.).
 მეპარაპი – მეომრის მწვრთნელი
 (საბა) (ქ.ც.).
 მეპარატი – „მესტუმრეთუხუცესი“ (ქ.ც.).
 მეპანე – მძივების მკეთებელი. იხ. მანა
 (ი.ა.).
 მეპარატი – მესტროლაბე, წინასწარ

მცნობელი. იხ. მარაგება (ი.ა.).
 მეპარტი – იხ. მარანი (ი.ა.).
 მეპარტი – „მეფესსამელობა“ (ქ.ც.).
 მეპარტი – მფრინველთ მონადირე;
 მახის მომდგმელი (საბა) (ი.ა.).
 მეპარტი – სალამურისა და მისთანა-
 თა დამკერელი. იხ. მგოსანი (ი.ა.).
 მეპარტი – მისანი, მარჩიელი, მკითხავი
 (სხ.).
 მეპარტი – „მწყემსი“ (ქ.ც.).
 მეპარტი – «მომრუშე». იხ. მრუში;
 შღრ. მომრუშე (ი.ა.).
 მეპარტი – მტერი. იხ. მტერი (ი.ა.).
 მეპარტი – მეზალე. იხ. მგილი (ი.ა.).
 მეპარტი – „მონასტრის მსახური“
 (ქ.ც.).
 მეპარტი – ნაყროვნობა, ღორმუ-
 ცლობა. იხ. მუცელი (ი.ა.).
 მეპარტი – მისანი, ფრინველთა
 ხმით და მათი ფრენის მიმართულებით
 მკითხავი. ὁ ὀπισθοδρομῆς (სხ.).
 მეპარტი – მოლხინე, მოცეკვავე, მოთ-
 ამაშე, «მომღერალი». იხ. მღერა; შღრ.
 პართ-მემღერი (ი.ა.).
 მეპარტი – მშვილდ-ისრის
 მგარებელი, კაპარტოსანი. იხ. მეპარტი
 (ი.ა.).
 მეპარტი – «მძნობარი», მეშუქარი.
 იხ. მწყობრი (ი.ა.). „მოცეკვავე“! (ქ.ც.).
 მუსიკალურ ინსტრუმენტზე, ფლეიტაზე
 დამკერელი (სხ.).
 მეპარტი – ეკლესიაში ორივე მხა-
 რეს მგალობელი (ი.ი.).
 მეპარტი – „მეზობელი“ (ქ.ც.).
 მენა – «მენაკი», სხენი, ჭერი (ი.ა.).
 მენატი – იხ. მონადირე (ი.ა.).
 მენატი – ნაღის მმართველი/პატრონი.

იხ. ნავი (ი.ა.).
მანავეთ-მოლუანე – იხ. მოლუაწე (ი.ა.).
 ნავის წამყვანი, ნავის უფროსი; კაპიტანი (ი.ი.).
მანავეთ-მოქაშარი – მენავეთა თავი.
 იხ. მოქაშარი (ი.ა.). ნავის პატრონი, უფროსი (ი.ი.). „ხომალდის უფროსი“ (ქყ.).
მანაჰი – «მენა», სხეუნი, ჭერი. «ხარისხი», საფეხური (ი.ა.).
მანარაბ – მინარეთი (ქყ.).
მანარაშ – კამათლით მოთამაშე (სხ.).
მანანოლე – კრებულის წევრი, კლირიკოსი (სხ.).
მანელსაცხებლეთ-მგბოლველი – სურნელოვანი ზეთის მხარშველი. იხ. მგბოლველი (ი.ა.).
მანარაბა-მ – ბადის მომვლელი (მ.ს.).
მანაშტუე – ჩასაბერავი ინსტრუმენტის დამკვერელი. იხ. ნესტუ (ი.ა.).
მანილოს – ზღვის წვრილი თევზი, maena (ი.ა.).
მანიჯოვა, მანიჯოვრა, მანიჯოვრა – «მონა», კაპარჯის მგარებელი, მეკაპარჯე (ი.ა.).
მანო(ვ)აბა – მემუსიკე. იხ. ნო(ვ)აგი (ი.ა.).
მანოვაბაობა – სანოვაგისათვის მმრუნველობა (სხ.).
მანოშლე – ნუშლი არის „საგმალი“ (ნ. ჩუბ.) (ქყ.).
მეოთხე – მე-4 (ი.ა.).
მეოთხელ – მეოთხეჯერ. იხ. ოთხი (ი.ა.).
მეოთხელი – «ნაოთხალი». 1/4. იხ. მეოთხე (ი.ა.).
მეოთხელ-მთავარ-ი – tetrarcha. იხ.

მთავარი (ი.ა.).
მეოთხელ-მთავრობა – ტეტრარქოსობა.
 იხ. მთავრობა (ი.ა.).
მეოთხე-მ – (ὁ μαθητής) მებრძოლი (სხ.).
მეორე – «ერთი იგი», მე-2; მოადგილე (ი.ა.).
მეორე (მემეჯომალ მეფისა) – «ლერკოლოგი», «შემდგომი» (ი.ა.).
მეორელ – «კულადა», «ჩეგარდამო», მეორეჯერ, კვლავ, ისევ. იხ. მეორე (ი.ა.).
მეორელი – მეორე, მეორეული (ი.ი.).
მეორევე – მე-2 (ი.ა.).
მეორევა – «მერმეცა», მეორეც. იხ. ორი (ი.ა.).
მეორნაბა – მხენელი (სხ.).
მეორნილე – გამაორკეცებელი (სხ.).
მეორე-ი – მოზარდი. იხ. ორძილი (ი.ა.).
მეოტ-ი – «განგლოლეილი», გაქცეული. იხ. ოტება (ი.ა.). ვინც გარბის (გაურბის რაიმე უბედურებას) (ი.ი.).
მეოტობა – გაქცევა. იხ. მეოტი (ი.ა.).
მეოტ-მენული – განდევნილი (ი.ი.).
მეოტროსოვიო, მეოტროსოვიე – იუველირი, ფიჭიმეტის (სხ.).
მეოტე – მე-20. იხ. ოცი (ი.ა.).
მეოტე-ი – შუამდგომელი, შემწე. იხ. ოხა (ი.ა.). შუამდგომელი, დამხმარე, შემწე, მშველელი (ი.ი.).
მეოტეაბა – შუამდგომლობა, შემწეობა. იხ. მეოხი (ი.ა.). შუამდგომლობა, დამხმარება, შემწევა, შევლა (ი.ი.).
მეოტენა – «თანა-მეინაკე», წვეული; «პურის-მგე». იხ. ოხნ- (ი.ა.).
მეპანელუქინან-მ – სასტუმროს პატრონი (მ.ს.).
მეპარაბა – დაბალი, მეტყვე. იხ. პრატაკი (ი.ა.).

მეპურე – პურის მცხობელი. იხ. პური (ი.ა.).

მეპურეთ-მოქსარი – პურის გამრიგე, მნე. იხ. მოძღუარი (ი.ა.). მეპურეების უფროსი, პურის საქმის უფროსი (მეფის კარზე) (ი.ა.).

მეპურის-(მ)ტი – პურის მოზიარე, ერთად პურის მჭამელი (საბა). იხ. მტე (ი.ა.).

მეძამე – მგალობელი. იხ. ეამი (ი.ა.).

მერეთ, მერეთ – მერე (ქ.ც.).

მერემაჰე – იხ. რემაკი (ი.ა.). მეჯოგე; მწყემსი (ი.ა.).

მერე – მე-8. იხ. რეა (ი.ა.).

მერთისა-მეჭრობელ-ი – იხ. მეერთისა-მპყრობელი (ი.ა.). (ΠΑΥΤΟΚΡΑΤΑΡ) ყოვლის მპყრობელი (ღეთის ეპითეგია) (სხ.).

მერმე – «კუალად», «უკუნადასკნელ», კვლავ, ისევ. მეორე, «ერთი სხუაჲ», «სხუა». მომავალი; შემდეგი (ი.ა.).

მერმე-ა – «უკუნადასკნელ», შემდეგ (ი.ა.).

მერმესა – კვლავ, ისევ, მეორედ; შემდეგმის; «მეორეცა» (ი.ა.).

მერსანი – „მურტი“, „მეირსინი“, მთის ხილი (ქ.ც.).

მერუჲე – არხის გამომყვანი (ი.ა.).

მერსხალ-ი – hirundo (ი.ა.).

მერსხლის-ბამსხმელ-ი – იხ. გამსხმელი (ი.ა.).

მერსხლის-მღეპარი – merops apiaster. იხ. მღეპარი (ი.ა.).

მერწყალ-ი, მერწყალე – წყლის მომგანი. იხ. წყალი (ი.ა.).

მესაგვრანი – „მემობლად რომ ცხოვრობენ“ (ქ.ც.).

მესათხმელე – «მთხევარი», «მონადირე», მეთევზე, მეზადური. იხ. სათხეველი (ი.ა.).

მესალმუნე – იხ. მეფსალმუნე (ი.ა.).

მესამე – მე-3; «ძღუან», გუშინწინ. იხ. სამი (ი.ა.).

მესამელ – მესამეჯერ. იხ. მესამე (ი.ა.).

მესამელ-ი – 1/3. იხ. მესამელ (ი.ა.).

მესამოთხე – „სამოთხის მომელელი“, „მეზადე“ (ქ.ც.).

მესამოსელე – იხ. სამოსელი (ი.ა.).

მესამჯელე – მეანკესე, «მთამგდებელი სამჯელურისა». იხ. სამჯელური (ი.ა.).

მესაჰრობილე – საპყრობილის უფროსი. იხ. საპყრობილე (ი.ა.). 1 ციხის, საპყრობილის მცველი, ციხის მოსამსახურე;

2. ციხის, საპყრობილის უფროსი (ი.ა.).

მესაჰრობილეთ-მთავარი – საპყრობილის უფროსი. იხ. მთავარი (ი.ა.).

მესაჰრობილეთ-მოქსარი – საპყრობილის მთავარი მცველი. იხ. მოძღუარი (ი.ა.). ციხის, საპყრობილის უფროსი (ი.ა.).

მესაჰრობილეთ-მცველ-ი – «საპყრობილის მცველი». იხ. მცველი (ი.ა.).

მესარამლე – იხ. სარეცელი; შდრ. თანამესარეცლე (ი.ა.).

მესასმისე – „სასმისით ღვინის დამსხმელი“ (ქ.ც.).

მესაჲრე – „მესანგრე“ (ქ.ც.).

მესაჲე – მენავე. იხ. საჲე (ი.ა.).

მესაჲურაჲე – საჭურჭლე მას სახლსა ეწოდების, სადა საომარი ჭური და აბჯარი შეინახებიან (საბა) (ქ.ც.).

მესაჲუმილე – ქურის, ღუმელის დამნთები. იხ. საკუმილი (ი.ა.).

მესთულე, მესლულე – «მსთულეზე-

ლი». იხ. სთული (ი.ა.).
მესიბა – «ქრისტე» (ი.ა.). ნ. შშია. ცხე-
 ბული, ღვთისგან გამორჩეული (ქრის-
 ტეს ეპითეტია) (ი.ა.).
მესიმგრეობითი – სიმგრისეული, ბნე-
 ლი, ბუნდოვანი (სხ.).
მესირამე-ი – სირას, ჭილობის მქსო-
 ველი (გს.).
მესისხლე – იხ. სისხლი (ი.ა.) „სისხლის
 მსმელი“ (ქც.).
მესისხლობა – „სისხლის აღება“ (ქც.).
მესტაჟირობითი – ურწმუნო (გს.).
მესტაჟრა – მასპინძელი. იხ. სტუმარი
 (ი.ა.) საქართველოს მეფის მოხელე (ქც.).
მესტაჟრა – სტვირის დამკვერელი. იხ.
 სტყური (ი.ა.).
მესუპტე – სეეგზე დაყუდებული. იხ.
 სუეგი (ი.ა.). სულის მოღვაწე, რომელ-
 იც ბუნებრივი ან ხელოვნური სვეტის
 თავზე ცხოვრობდა ლოცვასა და მარხ-
 ულობაში (ა.შ.).
[მესულაშე] – იხ. სულედა (ი.ა.).
მესულაშობა – მემთვრალეობა. იხ.
 მესულაშე (ი.ა.).
მესსეპურობა-ი – წოვება (გს.).
მეხაბლა – „გაბლის მოურნე“ (საბა)
 (ქც.).
მეხალ – უმეტესად, ძლიერად, ჭარბად.
 იხ. უმეტესი (ი.ა.).
მეხალრა – ცოგა უფრო მეგად. იხ. და-
 მეტება/დამატება, მეტნობა/მეტობა,
 ნამეტავი/ნამეტნაი (ი.ა.).
მეხანია-ი – დაჩოქება (გს.).
მეხაჟრასი – „გარდაკამული“ (გს.).
მეხაჟსი – აბრეშუმი (ი.ა.).
მეხი – «ნამეტნაი» (ი.ა.).
მეხირა-ი – «მგირალი», «მგოდებე-

ლი», «მემსხმელი გოდებისაჲ». იხ. გი-
 რილი (ი.ა.).
მეხაჟი-ი – მოჭრილი, მოკვეთილი.
 რუს. отрезать (სხ.).
მეხნობა, მეხობა – ნამეტნაობა, სი-
 ჭარბე; შეშარაობა, ცთუნება. იხ. მეტი
 (ი.ა.).
მეხრეხი – ეინც დღესასწაულობს (ნ.
 გოზიკი, გომიკობა) (ი.ა.).
მეხრე-ი – მონასტრის კუთვნილი და-
 ქვემდებარებული ეკლესია მამულით
 (ი.ა.).
მეხრა – 15 ლიგრა (ი.ა.).
მეხრაჟე – მესუფრე. იხ. გრაჟე (ი.ა.).
 (τραπέζιου) ეინც გრაჟეის საქმეს
 განაგებს (ე. ი. გრაჟეის „დაგებას“), მო-
 ნასტრის სასადილოს გამგე (ა.შ.).
მეხრე-ი – საწყაული, საწყაოს ერ-
 თეული (μέτρον) (ა.შ.).
მეხრე – „მოყვარული“ (ქც.).
მეხ-მეხეუ-ი – მრავალმეტყველი.
 იხ. მეტყველი (ი.ა.).
მეხრთე – გვირთაკიდებული. იხ. გუ-
 რთი (ი.ა.).
მეხეხე – გყავის მოქმედი. იხ. გყავი
 (ი.ა.).
მეხეხარ-ი – თავში ხელების წაშენ-
 ით მგოდებელი (სხ.).
მეხეხე-ი – «მეტყვარი», მომთქმელი.
 იხ. გყება (ი.ა.).
მეხეუ-ი – მთქმელი, მოლაპარაკე;
 გონიერი. იხ. სიგყუა; შდრ. გამომეტყ-
 უელი, ვარსკულავის-მეტყველი, თესლ-
 ის-მეტყველი, იგავით-მეტყველი, მეტს-
 მეტყველი, მრავალმეტყველი, მრავ-
 ლის-მეტყველი, ორის-მეტყველი, პირ-
 მეტყველი, სახის-მეტყველი, ქველის-

მეტყულება, ღმრთის-მეტყუელი, შემეტყუელი, შინაგან-მეტყუელი, ცუდად-მეტყულება, ცუდის-მეტყუელება, ძრის-მეტყუელი (ი.ა.).

მეტყუელება – ლაპარაკი, საუბარი. იხ. მეტყუელი; შდრ. ბოროტის-მეტყუელება, ღიღების-მეტყუელება, მალიად-მეტყუელება, მრავალმეტყუელება, მრავლის-მეტყუელება, ტკილად-მეტყუელება, სახის-მეტყუელება, სიბრძნის მეტყუელება, ღმრთის-მეტყუელება, ძრის-მეტყუელება (ი.ა.).

მეუღაბნონი – განდეგილი, ბერი. იხ. უღაბნო (ი.ა.).

მეუღაბნობაჲ – დაუსახლებელ ადგილას ყოფნა (ზ.ს.).

მეუნასე – ზიანის მიმყენებელი, მაგნებელი. იხ. უნასი (ი.ა.).

მეუნჯე – ნაყოფის მომწვეი, «მცველი», მეჭურჭლეთუხუცესი, მოლარე; მოურავი. იხ. უნჯი (ი.ა.). შემცველი, მქონებელი, შემნახავი (ი.ა.).

მეუზე – მეფე; უფალი, პატრონი. იხ. უფალი; სამეუფო (ი.ა.).

მეუზება, **მეუზობა** – მეფობა, ბატონობა, მბრძანებლობა (ი.ა.). მეფობა, «სუფევა», «უფლება», სამეფო. იხ. მეუფე (ი.ა.).

მეუღლე – იხ. უღელი (ი.ა.). 1. ნ. თანამეუღლე, 2. მეუღლე, ცოლი, ქმარი (ი.ა.).

მეუღლება – შეერთება, ქორწინება. იხ. მეუღლე (ი.ა.).

მეუძღურე – უძღურთა და სნეულთა მომვლელი (ა.შ.).

მეზა – „იმეზა“ (ქ.ც.).

მეზანღური – ფანღურზე დამკვრელი. იხ. ფანღური (ი.ა.).

მეზასე – საუნჯის, საჭურჭლის მცველი.

იხ. ფასი (ი.ა.).

მეზასეთ-მთავარი – საჭურჭლის მცველი. იხ. მთავარი (ი.ა.).

მეშეა – დედოფალი (სხ.).

მეშედ ღაღბინება – გამეფება (ი.ა.).

მეშედ ღაღბომა – გამეფება. იხ. მეფისა, მეფობა/მეფება, უმეფო (ი.ა.).

მეშე ყოფა – «მეფება», გამეფება (ი.ა.).

მეშისა – დედოფალი, მეფის ცოლი. იხ. მეფე (ი.ა.).

მეშობა, **მეშება** – «მეფე ყოფა», გამეფება (ი.ა.).

მეშალმუნე, **მესალმუნე** – ფსალმუნის მგალობელი, მთქმელი. იხ. ფსალმუნი/სალმუნი (ი.ა.). ფსალმუნის (საგალობლების) გამომთქმელი (იგულისხმება ებრაელთა მეფე დავითი) (ი.ა.).

მეშხანე – სირსვილი, gangraena. იხ. ფხანა (ი.ა.).

მეშხანიანი, **მეშხანო(ვ)ანი** – «მეფხანი», impetigo, სენის პატრონი. იხ. მეფხანი (ი.ა.).

მეშხანარე – ქანრის დამკვრელი (ქ.ც.).

მეშხანარობა – «ეზნა», ქნარის დაკვრა. იხ. ქნარი (ი.ა.).

მეშინოთი, **მიშინიღი**, **მიშინოთი**, **მიშინოთი** – საფეხური, კვარცხლბეკი (ი.ა.).

მეშინიღე – ქორწილის მონაწილე, ქორწილში მიმსვლელი (საბა) (ი.ა.).

მეშრთიღე – ქერის მარცვალზე სევებელის მრჩეველი (სხ.).

მეშალე – მქსოველი, ქსოვის სპეციალისტი, ფეიქარი (ი.ა.).

მეშაშხანე – მიწის, ადგილის პატრონი, მეპატრონე, მიწის მფლობელი, მიწის მპყრობელი (სხ.).

მეშაშხანე – მიწის, ადგილის პატრონი, მეპატრონე, მიწის მფლობელი, მიწის მპყრობელი (სხ.).

გეგმვა – მეღუქნე. იხ. ქულბაგი (ი.ა.).
გეგმვა – ამბის მიმგანი, მცნობე-
 ბელი (სს.).

გეგმვარი – საზანდარი, აშული. იხ.
 სილოდა (ი.ა.).

გეგმვა – ღორის მწყემსი. იხ. ღორი
 (ი.ა.).

გეგმვა – ლოთი, მემთვრალე; მსმე-
 ლი. იხ. ღუნო (ი.ა.).

გეგმვითვისვისი – საქართველოს სა-
 მეფოს კარის მოხელე (ქ.ყ.).

გეგმვა – ლოთობა. იხ. მეღუნე (ი.ა.).

გეგმვა – ნ. თანა-მეღუქნე (ა.შ.).

გეგმვა, **გეგმვა შინა** – საჩქაროდ, უმაღ-
 ლი. იხ. მეღუნე (ი.ა.). მაშინვე, იმ წამსვე,
 სასწრაფოდ, თვალის დახამხამებაში,
 მყისვე (ი.ა.).

გეგმვა – უეცარი (ი.ა.).

გეგმვა, **გეგმვა** – მაშინვე,
 უეცრად, საჩქაროდ; «მუნქუესვე», «მუ-
 ნქუეს», «მყის», «ანაზღა», «მსწრაფლ»,
 «ადრე», «მუნქუეს ოდენ». იხ. მეღუნე (ი.ა.).
 სასწრაფოდ, მაშინვე, მყის (ი.ა.).

გეგმვა – მეყინთავი (გ.ს.).

გეგმვა – იხ. ყურჭუმი (ი.ა.).

გეგმვა – „ახლო ნათესავი“ (ქ.ყ.).

გეგმვა – ლემის, მძორის ჭამა.
 იხ. შალილი (ი.ა.).

გეგმვა – «მრეშეველი». იხ. შეშა (ი.ა.).

გეგმვა – დამხმარე. იხ. შუელა (ი.ა.).

გეგმვა – «შურდლოსანი». იხ. შუ-
 რდელი (ი.ა.).

გეგმვა – მე-7. იხ. შული (ი.ა.). *მიმე-*
შედმდე: მეშვიდედმდე (ი.ა.).

გეგმვა – ამრევი. იხ. შუოთი (ი.ა.).
 შუოთის გამომწვევი, არეულობის მე-
 თაური (ი.ა.).

გეგმვა – ჩანგის დამკერული. იხ. ჩან-
 გი (ი.ა.).

გეგმვა – „მიმგითი“, „მაჰმადიანთა მე-
 საკრებელი“ (ქ.ყ.).

გეგმვა – ეჭვის მგონებელი (საბა) (სს.).

გეგმვა – „საქმიანობა“, „საქმის
 კეთება“ (ქ.ყ.).

გეგმვა – იხ. ცერცუ (ი.ა.).

გეგმვა – „ციხის მტველი“; გაღატ-
 „ბურჯი“ (ქ.ყ.).

გეგმვა – «მეცნიერი». იხ. ცნობა (ი.ა.).

გეგმვა – იხ. ცნება; შდრ. გამომეცნე-
 ბა (ი.ა.).

გეგმვა, **გეგმვა** – ცოდნა: «გუ-
 ლის კმის-ყოფა», გულისხმიერება, გო-
 ნიერება, «მიწ(უ)დომა». იხ. ცნება; ღმ-
 რთის-მეცნიერება, მეშეცნიერება, წი-
 ნაღო-მეცნიერება (ი.ა.). ცოდნა, მიხვე-
 ღრა, გაგება (ი.ა.).

გეგმვა – «გულისკმეიერი», «მიწ-
 (უ)დომილი», «მიწთომილი», «ბრძენი»,
 «მცნობელი», «მეცნავე», მცოდნე, ნაცნო-
 ბი. იხ. მეცნება; შდრ. არ-მეცნიერი,
 გულთ(ა)-მეცნიერი, მრავალ-მეცნიერი,
 სიგყუა-მეცნიერი, სიგყუთ-მეცნიერი, სი-
 გყუს-მეცნიერი, უმეცარი, ღრმიად-მეც-
 ნიერი, შჯულის-მეცნიერი, წიგნის-მეც-
 ნიერი (ი.ა.).

გეგმვა – მე-9. იხ. ცხრა (ი.ა.).

გეგმვა (მეცნისა) – «როსპიკი», კახა,
 «მომრეშე» (ი.ა.).

გეგმვა – სამეცნო სახ-
 ლი. τὸ πορνεῖον (სს.).

გეგმვა – მამაპასი – «მსიძავი». იხ.
 სამეცნო, სიძვა (ი.ა.).

გეგმვა – უკანონო, ბუში. იხ. მეცნ-
 ვი (ი.ა.).

მეპეზა – «სიძეა», გარყვნილება, «დგომა». იხ. მეძავე (ი.ა.).

მეპიძე – მძებნელი, მაძებარი; «მახლობელი». იხ. ძიება, გამოძიებული, ღონის-მეძიებული, შურის-მეძიებული (ი.ა.).

მეპილის-შინამ – სიმპარში ჩვენების მხილველი; სიმპრის ამხსნელი, მარჩიელი (სხ.).

მენამლე – «მისანი»; კუდიანი. იხ. წამალი (ი.ა.).

მენამლე-ი – წითელი ფერი ან საღებავი, «ერუთრა». იხ. სიმეწამულე (ი.ა.).

მენამლის-შარი – წითელი. იხ. ფერი (ი.ა.).

მენამნამ – თვალის ჩამკერელი. იხ. წამწამი (ი.ა.).

მენლე – „ღვინის დამსხმელი“ (ქყ.).

მენმა – «დაწესებული». იხ. წესი (ი.ა.).

მენიზნე – წერილების დამგარებელი მალემსრბოლი (ქყ.).

მენინამ – „წინამბრძოლი“ (საბა); აუანგარდი (ქყ.).

მენინამობა – „მოწინავეობა“, „აუანგარლობა“ (ქყ.).

მენისარი – წიხლის მცემელი. იხ. წიხნა (ი.ა.).

მენალე – მომრწყველი. იხ. წყალი (ი.ა.).

მეპიძე – იხ. ჭიქა (ი.ა.).

მეპულე-ი – ეჭვი მყოფი, ვინც ეჭვობს (ი.ა.).

მეპურლე – განძეულობის მცველი. იხ. ჭურჭელი (ი.ა.).

მეპურლე-ითხსისი – ეამირი, ექვემდებარებოდა სამეფო ხაზინა, სამეფო ქალაქები და ვაჭრები (ქყ.).

მეპარბე – «მეკრმლე». იხ. [ხარბი] (ი.ა.).

მეპის-ბეზა – გახურებული რკინა, მეხი.

იხ. გესა (ი.ა.).

მეხუხუხე – მესაიდუმლოე. იხ. ხუეშანი (ი.ა.).

მეხუხე – «ნახუთალი», «ხუთეული»; 1/5 (ი.ა.).

მეხ-ი – იხ. მეყი (ი.ა.).

მეხამლე – მეწაღე. იხ. კამლი (ი.ა.).

მეხამლეობა – ფეხსაცმლის კერვის ოსტატობა (ი.ა.).

მეხამლე – მოხელე, ხელისუფალი. იხ. კელი (ი.ა.).

მეხამლე – «მეხარბე». იხ. კრმალი (ი.ა.). ჯალათი (ი.ა.).

მეხამლეა – იხ. მეყსეულად (ი.ა.).

მეხალბე – მეწაღე (ი.ა.).

მეხამლეობა – შეთქმულება, შეთანხმება ბოროტი საქმის ჩადენის მიზნით. ἡ φαρτία (სხ.).

მეხინიბითხსისი – სამეფო საჯინიბოებისა და ცხენოსანი ჯარის უფროსი. იგივეა, რაც ამირახორი (ქყ.).

მეხლიმი – „ნადიმი“ (ქყ.).

მეხორე – ჯორის მძობელი, მძობელი. იხ. ჯორი (ი.ა.).

მეხურღმულე – წყლის ამომღები. იხ. ჯურღმული (ი.ა.).

მეხამრე – მკითხავი, მომავლის წინასწარ მთქმელი. ὁ ὀπισθοκρίτης (სხ.).

მეხამრე-ი – იხ. მიპრაკანი (ი.ა.).

მეხამრეარი, მეხამრეარი – „მესტუმრეთუხუცესი“ (ქყ.).

მეხორე – «მბრძოლი», მებრძოლი, აღმძვრელი, მოჩხუბარი, მოდავე. იხ. ჰომი (ი.ა.).

მეხამრე-ი – იხ. მიპრაკანი (ი.ა.).

მეხამრე-ი – მსესხებელი, «მოვასხე», მოვალე. იხ. ვასხი (ი.ა.).

მეურნეობა - მახეწარი. იხ. ვედრე-
ბა (ი.ა.).

მზა - «განმზადებული», მომზადებული
(ი.ა.).

მზა-ყოვზა - «დამზადება», მომზადება.
იხ. აღმზადება, განმზადება(-ული), გან-
მზადებულება, განუმზადებელი, განუმზა-
დებლობა, დამზადება, მზადება, მომზა-
დება, უმზო (ი.ა.).

მზაღება - მომზადება. იხ. მზა, შე-
მზადება. შეოთება. იხ. აღმზადება. ამო-
წედა. იხ. აღმომზადება (ი.ა.).

მზაპეპარება - ცბიერება, მაგყუარობა.
იხ. მზაკუვარი (ი.ა.).

მზაქ(პ)არ-ი - «ზაკული», ცბიერი, მა-
გყუარი. იხ. ზაკუვა (ი.ა.). ცბიერი, ვერ-
ავი, თვალთმაქცი (ი.ა.).

მზაზ-ი - მომზადებული (სხ.).

მზაპასუსობა-ი - სიგყვის მნიშვნელო-
ბის დადგენა (გ.ს.).

მზარაული, **მზარეული** - საჭმლის მო-
მზადებელი; მზე. იხ. მზარეულობა, სა-
მზარაულო (ი.ა.).

მზარაულთ-მთავარი - მგარეალთა
უფროსი. იხ. მთავარი (ი.ა.).

მზარაულთ მთავარი; **მზარაულთ მოძ-
ეპარი** - სასჯელის სისრულეში მომყ-
ვანთა უფროსი, მგარეალი (ი.ა.).

მზარაულთ-მოძეპარი - მგარეალთა
უფროსი. იხ. მოძეპარი (ი.ა.).

მზარეული - გამომკეებაი. იხ. ზრდა
(ი.ა.).

მზარეული - აღმზრდელი, ძიძა. იხ.
ზრდა (ი.ა.).

მზარე - ნ. მზუარე (ი.ა.).

მზარეული - იხ. მზარაული (ი.ა.).

მზარეულობა - საჭმლის მზადება. იხ.

მზარეული (ი.ა.).

[მზახალ-ი] - იხ. დამზახება, მზახება/
მზახობა (ი.ა.).

მზახება, **მზახობა** - დამზახლება. იხ.
[მზახალი] (ი.ა.).

მზე - იხ. მვენება. მზუარე (ი.ა.).

მზეწება - გამკეება, მვეზე გაშლა. იხ.
მვე (ი.ა.).

მზეა - «ლოდნა», «დადარნება», «და-
მვერა», თვალთვალა, «მზირ-ყოფა». იხ.
დამვერა, სამვერელი, სამზირი (ი.ა.).

მზეალმოსაპალი, **მზისალმოსაპალი** -
აღმოსავლეთი. იხ. აღმოსავალი (ი.ა.).
მზიდეულ-ყოვზა - «მიწეენა», განმიღ-
ვა. იხ. ყოვზა (ი.ა.).

მზირ-ი - ჯამუში, თვალ-ყურის მა-
ღვენებელი (ა.შ.).

მზირ-ყოვზა - მოლოდება, თვალთვალა,
დასაფრება, «მვერა» (ი.ა.).

მზის(ა) დასაპალი - დასავლეთი. იხ.
დასავალი (ი.ა.).

მზისალმოსაპალი - აღმოსავლეთი (ი.ა.).

მზის-თუალი - მვე. იხ. თუალი (ი.ა.).

მზის-ქალაქი - იხ. ქალაქი (ი.ა.).

მზენეული - მისნობის მოქმედი, წინას-
წარმცნობელი; კულიანი. იხ. მზენა; შდრ.
ნიშთ-მზენელი (ი.ა.).

მზეპაპი - მოგრაბახე; მაგყუარა (გ.ს.).

მზეპაპი - მოლაპარაკე. იხ. ზრახვა (ი.ა.).
კულის მოქმედი (მოლაპარაკე), აყყია,
ყიამყრალი, აყენა (ი.ა.).

მზეპაპალი - «მთავარ-მზრახვალთაგ-
ანი», «თანამზრახველი», «რომელი ეგყეს»,
მრჩეველი, მოლაპარაკე. იხ. ზრახვა;
შდრ. თანამზრახვალი, სიგყეს-მზრახვა-
ლი, ძურის-მზრახვალი (ი.ა.). უმაღლესი
სასამართლო საბჭოს წევრი (ი.ა.).

მზრახველობა – რჩევა, დამრიგებლობა. იხ. მზრახველი (ი.ა.).

მზრღველი – «გამომზრდელი», ძიძა, აღმზრდელი. იხ. ზრდა; შდრ. გამომზრდელი, საცხოვრის-მზრდელი, ცხოვართ-მზრდელი (ი.ა.).

მზრუნველი – მომვლელი. იხ. ზრუნვა; შდრ. თანამზრუნველი, მრავალმზრუნველი (ი.ა.).

მზსაობარი – ამაყი, ვოროზი, ამპარგაენი. იხ. ზუაობა (ი.ა.).

მზსაობრობა – ამპარგაენობა. იხ. მზუაობარი; ცუდად-მზუაობრობა (ი.ა.).

მზსარე, მზსარე(ა) – აღმოსაყლეთით. იხ. მზე (ი.ა.). მზიანი ადგილი (სამხრეთის მხარეს მთის დაფენებაზე) (ი.ა.).

მზუაფაი – მსახიობი, მიმბაძველი, მიმი. ὁ μιμος (სხ.).

მზუაქლი – «ნეზუ», დედალი. იხ. ზუება (ი.ა.).

მზუაქლი – «თანამდელები», მოვალე, გადამხდელი. იხ. ზღვა (ი.ა.).

მზა – «მთეური», «მთეულეთი», «მთიანი» (ი.ა.).

მთაღ-ქერძო – «მთით-კერძო», მთისაკენ, მთის მხარეს (ი.ა.).

მთაპარანგაქლოზი – უფროსი ანგელოზი (მაგ., ჭიქაელ და ჴაბრიელ) (ი.ა.). იხ. ანგელოზი (ი.ა.).

მთაპარ-ლიაკონი – უფროსი დიაკონი (ი.ა.). იხ. დიაკონი (ი.ა.).

მთაპარი – 1. პირველ ხანებში ჯარების წინამძღოლი, მხედართმთავარი; შემდეგ და შემდეგ საერთოდ მეთაური, მბრძანებელი, მმართველი; დიდი კაცი, წარჩინებული, великожа; 2. უფროსი, начальник; ზედამხედველი; 3.

ძლიერი, ღონიერი (ხარი), რომელსაც წასაღებ გვირთს თუ გასაწვე გუთანს პირველად მიუბამენ, მის წინ სხვა წყვილებს დააყენებენ (ი.ა.). «საგრაქუსი», «ბჭუ», «მსაჯული», «წინამძღუარი», «გუნდი», «ამნაური», „თავი», მეთაური, უმთავრესი; «მდიდარი». იხ. თავი; შდრ. ავაზაკთ-მთავარი, ათასის-მთავარი, ანგელოზთ-მთავარი, ანგელოზთ-მთავარი, ასომთავარი, ერის-მთავარი, მამათ-მთავარი/მამად-მთავარი, მეოთხედ-მთავარი, მესაქურობილეთ-მთავარი, მეფასეთ-მთავარი, მზარულთ-უმთავრესი, მთავარი, მოგუთ(ა)-მთავარი, მგარეალთ-მთავარი, მღვლელთ-მთავარი, მწყემსთ-მთავარი, ნიჭთ-მთავარი, სამთავრო, საქურობილის-მთავარი, საჭურისთ-მთავარი, სენაკაპანთ-მთავარი, სიმთავრე, სოფლის მთავარი (ი.ა.).

მთაპარამისქოქოსი – მამა(თ)-მთავარი. იხ. ეპისკოპოსი (ი.ა.).

მთაპარი ტაძრისა-მ – «პურისა უფალი», მასპინძელი (ი.ა.).

მთაპარმზარეული – «მთავარსაჭურისი», იხ. მზარეული (ი.ა.). მზარეულთუხუცესი, სახლთუხუცესი; პირადი მცველი (телохранитель) (სხ.).

მთაპარმზრახველთაბანი – «მზრახველი». იხ. მზრახველი (ი.ა.).

მთაპარმონამე – იხ. მოწამე (ი.ა.).

მთაპარ ნიჭთა – «ნიჭთ-მთავარი» (ი.ა.).

მთაპარსაჭურისი – «მთავარმზარეული». იხ. საჭურისი (ი.ა.).

მთაპარსაამაქი – «ერის-თავი», მხედართ-მთავარი. იხ. სპაამეგი (ი.ა.).

მთაპარქონლაქორი – მთავარი ჯალათი (ქც.).

მთაპრაბ – „იმთავრა“ (ქც).

მთაპრობა – დაუფლება, ვამთავრება.

«მსაჯულება»; «თავი». იხ. მთაყარი; შღრ.

ერის-მთაყრობა, მეოთხედ-მთაყრობა

(ი.ა.). 1. უფროსობა, ბაგონობა, დიდკა-

ცობა; მეთაყრობა; ძალა-უფლება, ხელი-

სუფლება. 2. (დიდი) თანამდებობა (ი.ა.).

მთაპრობის-მოყპარება – ხელისუ-

ფლების მოყვარეობა. იხ. მოყუარება

(ი.ა.).

მთათა მწუერვალი – «კლდეგანუკუ-

ეთელი». იხ. [მთეული], მთეულეთი,

მთეური, მთოანი (ი.ა.).

მთარბგნელი – ვინც თარგმნის. იხ.

თარგმნა (ი.ა.).

მთარკველი – «მთესველი». იხ. თერძვა

(ი.ა.).

მთმპარი – მთესველი. იხ. თესვა (ი.ა.).

მთმსველი – ვინც სთესავს; «მთერ-

ძველი». იხ. თესვა (ი.ა.).

[მთეული] – იხ. მთა (ი.ა.).

მთეულით – «მთა». იხ. მთა (ი.ა.).

მთეური – «მთა». იხ. მთა (ი.ა.).

მთიბელი – მომკალი. იხ. თიბვა (ი.ა.).

მთიბი – მნათობი, lucifer, ferens auro-

ram; «ნათელი», იხ. თევა (ი.ა.). ცისკრის

ვარსკვლავი (ჯფროლოგი) (ი.ა.).

მთით-პარძო – მთის მხარეს, «მთად-

კერძო», «მთის პირი» (ი.ა.).

მთის-მყოფი – მთის მცხოვრები. იხ.

მყოფი (ი.ა.).

მთის-პირი – «მთით კერძო». იხ. პირი

(ი.ა.).

მთნება, მთნება – «მსახურება» (ი.ა.).

მთონი – «მთა». იხ. მთა (ი.ა.).

მთო(ვ)არი – მთვარე. იხ. მთოვარებრი

(ი.ა.).

მთოვარიბა ბუმეული – მთვარეული

(ი.ა.).

მთოვარებრი – მთვარისნაირი. იხ.

მთოვარე (ი.ა.).

მთრვალი – დალეული. იხ. თრობა,

სიმთრვალე (ი.ა.).

მთრვალი – სიმთრვალე. იხ. მთრ-

ვალი (ი.ა.). ლოთობა (ი.ა.).

მთძრე – იხ. თქრომა (ი.ა.).

მთძრეული – იხ. თქუმა (ი.ა.).

მთძრეული – იხ. მთქუმელი (ი.ა.).

მთხეპარი, მთხეპარი – «მესაოხ-

ველე», «მეთეებური». იხ. თხევა (ი.ა.).

მთხო(ვ)ელი – მათხოვარი. იხ. თხო-

ვა; შღრ. ჰურის-მთხოელი (ი.ა.).

მთხრბელი, მთხრბელი – «დანახეთ-

ქი», «გუბი», თხრილი. იხ. თხრა (ი.ა.).

მთხრობელი – მომთხრობი, ისგორი-

კოსი. იხ. თხრობა (ი.ა.).

მთხუვა – შეხვედრა, შეყრა, შეხება.

იხ. დამთხუვა, ვერ-მითხუვა, მითხ-

უვა, მომთხუვა, შემთხუვა (ი.ა.).

მთხუნელი – თხუნელა. talpa (ი.ა.).

მი – «ვიდრე» (ი.ა.).

-მი – «მიმართ» (ი.ა.).

მიანბარება – მიხევეჭა. იხ. ანგაპრება

(ი.ა.).

მიაფორი – იხ. ნიაფორი (ი.ა.).

მიაქუნა – ნ. მიქუნა (ი.ა.).

მიაქუნა – ნ. მიქუნა (ი.ა.).

მიახ – მიახლოება. იხ. ახ- (ი.ა.). მიახს

წარსაწყმედელად: მიახლოებულია და-

სალუქავედ (ი.ა.).

მიახლება – «მიხება», «შეხება», «შედგ-

ომა», «მიწენა». იხ. ახლება, ხლება; შღრ.

ვერ-მიახლება (ი.ა.). მიახლოება (ი.ა.).

მიბაპა – მიმსგავსება. იხ. ბაპა (ი.ა.).

მიზაძვრა – მიზაძვა (ი.ი.).
 მიზარა – «გამონქრევა». იხ. ბერვა (ი.ი.).
 მიზირება – შეგულიანება, მიმხრობა. იხ. ბირება (ი.ი.).
 მიზმა – მიღება. იხ. ბმა (ი.ი.).
 მიზოძვრა – მიცემა, ჩუქება. იხ. ბოძება (ი.ი.).
 მიზანრომა – გაღარჩენა, თავის დაღწევა, «განრომა». იხ. განრომა (ი.ი.).
 მიზღება – «შეგყორცა», დაგდება. იხ. გდება (ი.ი.).
 მიზება – მიზღვა, სანაცულოს გადახდა; «მიცემა». შღრ. კუალად-მიგება, მისაგებელი. «მოგება», «მითხრობა», პასუხის გაცემა (ი.ი.).
 აღღენა, განმრთელება. იხ. გება (ი.ი.).
 მიზება – შეგებება. იხ. გებება; წინამიგებება (ი.ი.). 1. პასუხის მიცემა, პასუხის დაბრუნება; 2. შეგებება (ი.ი.).
 მიზება – «წარგზავნა». იხ. გზავნა (ი.ი.).
 მიზოძვრა – «მოგორება». იხ. გორება (ი.ი.).
 მიზრობილი – გრძელი (ზ.ს.).
 მიზუა – მისვლა. იხ. გუა (ი.ი.).
 მიზუება – იხ. [გუება] (ი.ი.).
 მიზუა – «მიცემა», მიყვანა, მიგანა. იხ. გურა (ი.ი.).
 მილაპ – „იქით-აქეთ“, „ორივე მხრიდან“ (ქ.ქ.).
 მილაპობა – იქით-აქეთ დამალვა (ი.ი.).
 მილაპონი – „მიოქმა-მოთქმა“ (ქ.ქ.).
 მიღება – მიპყრობა, მიხედვა, «შედგმა». იხ. ღება; შღრ. თუალთ-მიღება (ი.ი.).
 მიღება – მიახლოება, «მისვლა», შედგომა. იხ. ღგობა. «მუყლადღება»; «ღგობა». ორსულობა; «მიღგომილება» (ი.ი.).

მიღგომილი – «მუყელ-ქმნული», ფეხმძივე. იხ. ღგობა; შღრ. თანა-მიღგობა (ი.ი.).
 მიღგომილება – ორსულობა; «მიღგობა». იხ. მიღგობა (ი.ი.).
 მიღება – «გარე მოვლება»; მიფენა, მოღება; თავის თავზე აღება. იხ. ღება (ი.ი.).
 მიღგონება – გაყოლა, «შედგომა». იხ. ღგენა (ი.ი.).
 მიღგონება – მიყოლა (ი.ი.).
 მიღება – «მიქცევა», «განშორება», «განღრეკა», «გარდაჯღობა», «რიღება», «გარდაღრეკა», «ღარიღება», «მოქცევა», მიხრა, გადახრა, «გარე-შექცევა» (ი.ი.).
 მიღგომილი – გადახრილი, მირიღებული. იხ. ღრეკა; შღრ. მიუღრეკელი (ი.ი.).
 მიღგომილი – მიხრა. იხ. მიღრეკა (ი.ი.).
 მიღგობა – გადახრა (ი.ი.).
 მიღგობა – დაცაღება. იხ. ღრება (ი.ი.).
 მიღ – 1. «-გან», «გამო». იხ. მისმიერი. თანღ. მოქმედებით ბრუნებასთან =ნაწევარს (ი.ი.). 2. ზგ. მანღდან, იქიღან, იმ მხარეს (ი.ი.).
 მიღგე – იქიღანვე (ი.ი.).
 მიღ-ი – იხ. ქრისტესმიერი, ღმრთისამიერი (ი.ი.).
 მიღიღან – მიერიღან, იქიღან, მერმე. იხ. მიერი (ი.ი.). იმ ღროიღან; იმ ხნიღან, მას შემღღე, რაც (ი.ი.).
 მიღ კარმი – იმ მხარეს, გაღმა. იხ. ერთკერიძო, ერთკერიძო, ზემოკერიძო, თავით-კერიძო, [კერიძოთვე], მარცხენით კერიძო, მარცხენით კერიძო, მარცხელ კერიძო, მის-კერიძო, ორკერიძოთვე, საღმრთოთ-კერიძო, ქუედათ-კერიძო, შინაკერიძო, წიაღკერიძო, წიაღკერიძო, წიაღმოკერიძო, წინაკერიძო.

თქვენმიერი, მიერთგან (ი.ა.).
მიპრობა – „წარმომავლობა რისგანმე“ (ქყ).
მიპრჩა – იხ. რჩ (ი.ა.). ნ. მირჩ (ი.ა.).
მიპალ – იხ. მისლვა (ი.ა.).
მიპასხა – გასესხება, სესხება. იხ. ვასხი (ი.ა.).
მიპაჟ/მიპილა – იხ. მისლვა (ი.ა.).
მიპარება – მიბარება, მინლობა, თავის შეფარება (ი.ა.).
მიპარებაჟ-ი – მინლობილი, მიბარებული. იხ. ვედრება (ი.ა.).
მიპირამო – დაეწვე ლოგინში (სხ.).
მიპის – იხ. ვ (ი.ა.).
მიპლა – გაულა. იხ. ვლა; გარე-მიელა (ი.ა.).
[მიპლენა] – იხ. მიმვლენელი (ი.ა.).
მიპლინა – «წარვლინება», «ბრძანება», «გამოვლინება», «შევლინება», გაგზავნა (ი.ა.).
მიპლინაჟ-ი – გაგზავნილი. იხ. ელინება (ი.ა.).
მიპლტოლა, მიპლტოლა(ვა) – მირბენა, გაქცევა; თავის შეფარება. იხ. ელტოლა; შდრ. მისალტოლაეი/მისალტოლეელი (ი.ა.).
მიპრლომა – მიყარდნა, მიგდება (ი.ა.).
მიპრლომილ-ი, მიპრლომილ-ი – მიგდებული, დავარდნილი. იხ. ვრდომა, რდომა (ი.ა.).
მიპრლომილომა – შევერდომა, მინლობა, თავის გადაცემა (სხ.).
მიპლ-ი – სასყიდელი, ქირა. იხ. დამიზდება, მამიზდებული, მიზდება (ი.ა.).
მიპლება – დაქირავება, სასყიდლით აყვანა (ი.ა.).
მიპლებაჟ-ი – დაქირავებული, სას-

ყიდლით აყვანილი. იხ. მიზლი (ი.ა.).
მიპლ-ი – ბრალი, საბაბი (ი.ა.).
მიპლ-ი ბრალინა-ი – ვითარება. იხ. უმიგემო (ი.ა.).
მიპლ-ღგა – მომიგემება. იხ. ღგა (ი.ა.).
მიპლება, მიპლტობა – მომიგემება, მიგემის მოგანა. იხ. მიგემი (ი.ა.).
მიპლ-ჟოლა – მიგემობა. იხ. ყოლა (ი.ა.).
მიპილვა – წაყვანა (ძალით); წალება, წათრევა. იხ. მიღვა (ი.ა.).
მიპომა – «მოპომა». იხ. მომა (ი.ა.).
გადაპომა, ვაპომა (ი.ა.).
მიპლა – გადასდა, სანაცულოს მიგება. იხ. ღლეა (ი.ა.).
მიტ – იმიტომ (ზს.).
მიტაჟსება – «თაეს-ღება». იხ. თაესება (ი.ა.).
მიტჟსა – «მოზნევა», დათესვა. იხ. თესვა (ი.ა.).
მიტრება – მიზიდვა, წაყვანა (ძალით). იხ. თრევა (ი.ა.).
მიტრება – მიღება, შეწყნარება, მიტულა, მირთმევა (ი.ა.).
მიტრებაჟ-ი – მისაღები, «სათნო». იხ. თუალვა; შდრ. მისათუალეელი, მიმთუალეელი (ი.ა.).
მიტსა – მაინც; ამითაც; მიუხედავად ამისა (ი.ა.).
მიტსება – მიყრა. იხ. თხევა (ი.ა.).
მიტსობა – «თხოვა», გათხოვება. თხოვნა. იხ. თხოვა (ი.ა.).
მიტსობა – «თქემა», «თხრობა», «მხილება», «გრძნობა», შეგყობინება, მბობა, «მიგება». ისტორია; ხარება. იხ. თხრობა; შდრ. მისათხრობელი, მიუთხრობელი (ი.ა.).
მიტრებაჟინ – მიწვევა, აქედან „მირე-

ციოთ“ – მიწოლით; მირეცილი – მიწო-
ლილი (სხ.).

მიკაშა – «წარმართება», გამარჯვება.
იხ. [კადება] (ი.ა.).

მიკაშრა – შეხედვა. იხ. კადრება (ი.ა.).

მიკრება – შეკრება. იხ. კრება (ი.ა.).

მილაშა – «ლალეა», ცილობა. იხ.
ლალეა (ი.ა.).

მილანთუნი – „მინალთუნი“: ბროსეს
მიხედვით უდრის „ოთხ მანეთს“ (ქ.ა.).

მილიონი – მილი, 1.000 ნაბიჯი (ი.ა.). 8
უგეეანი (ნ.) (ი.ა.).

მილონა – ლოდინი. იხ. ლოდნა (ი.ა.).

მილტოლ(ვა) – იხ. მივლტოლა (ი.ა.).

მიმალება – მინიჭება, ჩუქება (ი.ა.).

მიმალეშული – დალოცვილი, კურ-
თხეული, მაღლიანი, благодатная (ი.ა.).
«მხიარული». იხ. მაღლი (ი.ა.).

მიმავალი – ვინც მიდის. იხ. მისლვა
(ი.ა.).

მიმავლინებალი – გამგზავნილი. იხ.
მივლინება (ი.ა.).

მიმართ – «-მი», «კერძო», -კენ; -თვის,
შესახებ; წინააღმდეგ (ი.ა.).

მიმართი – შესახები; ზევითი (ი.ა.).

მიმართება, **მიმართვა** – «შემართება»,
გამართვა, გაშურება, მისწრაფება, «ზე-
და-მისლვა»; «მომართება». იხ. მართე-
ბა/მართვა; შდრ. მიმმართებელი (ი.ა.).

მიმართებით შუაყრობალი – ვისაც
მოვალეობის შეგნება ვერ აჩერებს (სხ.).

მიმარჯება – მიყვანა, მიცემა. იხ. მარ-
ჯუება (ი.ა.).

მიმატება – დამატება. იხ. მატება (ი.ა.).

მიმატებალი – მომგვრელი, შემამთხ-
ვეველი (სხ.).

მიმატი – ყიზილბაშ მეციხოვნეთა „ათ-

ასისტაი“ (ქ.ა.).

მიმბაშალი – მზღველი, გადამხდელი
(სანაცვლოსი), «შურის-მეძიებელი»; შე-
მენი. იხ. მიგება; სიგყუს-მიმგებელი (ი.ა.).

მიმბაშო – „მომხრე“ (ქ.ა.).

მი-მღა, **მი-მღის** – «ვიდრე», -მღე (ი.ა.).

მიმღამი – «საუკუნომღე»; «წამართ»,
შემდგომ, უკან. იხ. მიმღემად, სამიმღემო
(ი.ა.). მუღმივი (სხ.).

მიმღამად – «მოუკლებელად»; შეუნე-
ლებლად. იხ. მიმღემი (ი.ა.).

მიმღამალი – (δισπαιτός) მუღმივი
(სხ.).

მი-მღის – იხ. მი-მღე (ი.ა.).

მიმღამაღა – ნ. მეშუღე (ი.ა.).

მიმინება – ცნობება, შეგყობინება (სხ.).

მიმღამალი – გამგზავნილი. იხ. მიე-
ლენა (ი.ა.).

მიმთაშაშალი – «შეკრძალვა». იხ. მი-
თუალვა (ი.ა.).

მიმთხრობი, **მიმთხრობალი** – «მო-
ციქული». იხ. მითხრობა (ი.ა.).

მიმთხრება – «დამთხუევა», შეხვედრა,
შეყრა, შეხება, მიწვენა; ცემა, კერა; შეხ-
ვლომა. იხ. მთხუევა; შდრ. ვერ-მიმთხ-
უევა (ი.ა.). მოხვედრება, მორგება (სხ.).

მიმინო, **მიმინო** – accipiter (ი.ა.).

მიმმართებალი – «შემართება», ვინც
მიმართავს. იხ. მიმართება (ი.ა.).

მიმმალაშრებალი – რომელი «მმ-
ძლავრობს». იხ. მიმძლავრება (ი.ა.).

მოძალადე, წამრთმევი, წამგლეჯი (სხ.).

მიმნიჭებალი – იხ. მინიჭება (ი.ა.). მო-
მნიჭებელი, მომცემი (ი.ა.).

მიმობანანავა, **მიმობანანული** –
«განთესული», გაფანტული. იხ. განბნე-
ვა (ი.ა.).

მიმოზანთქება – «თქუმა». იხ. თქუმა (ი.ა.).

მიმოზანმსტრობა – მიმოგანიმსტურეს და იხილეს და არა იკოვა ადგილი ველოანი და ჟართობით შემწყნარებელი მათი: მიათვალ-მოათვალიერეს, დაბეერეს [ნ. კ. სტუანვა, მსტოვარი] (ი.ა.).

მიმოზღვება – გადაგდებ-გადმოგდება. იხ. ვდება (ი.ა.).

მიმოზღვებით – ერთმანეთის შეცვლით, რივრივად, ანტიფონურად (სხ.).

მიმოზება – «მიმოდაკლომა», «მიმოღაბნევა». იხ. ვება (ი.ა.).

მიმოზღაბნევა – «მიმოდაკლომა», «მიმოგება», გაბნევა, გაფანტვა (ი.ა.).

მიმოზღაბნეულ-ი – გაბნეული, დაფანტული. იხ. ღაბნევა (ი.ა.).

მიმოზაგება – «მიქცევა». იხ. დაგება (ი.ა.).

მიმოზალება – «ქადაგება», «მიმოღათქუმა», მითხრობა. იხ. დადება (ი.ა.). (ამბის) გაერცელება, განთქმა, მოფენა, მოდება (ი.ა.).

მიმოზავლტოლილ-ი – გაბნეული, გაფანტული (სხ.).

მიმოზაზრუნვა – ზრუნვა, შრომა, გართობა. იხ. ღამრუნვა (ი.ა.).

მიმოზათქება – «მიმოთესვა», გაბნევა, გაფანტვა; «განთესვა» (ი.ა.).

მიმოზათქესულ-ი – გაბნეული, გაფანტული. იხ. დათესვა (ი.ა.).

მიმოზათრევა – თრევა. იხ. დათრევა (ი.ა.).

მიმოზათქება – «მიმოდადება», მითხრობა; «მიმოუწყება». იხ. დათქუმა (ი.ა.).

მიმოზაგება – მიმოგაცემელი. იხ. მიმოდაგაცება (ი.ა.).

მიმოზაპარება – «წთოლა», დაცეარება, მოსხურება. იხ. დაპკურება (ი.ა.).

მიმოზარორინება – აქეთ-იქით სიარული, ხეციალი (სხ.).

მიმოზასება – მიმოსელა. იხ. დასება (ი.ა.).

მიმოზასება – მოდება; სწრაფად გაერცელება (ზ.ს.).

მიმოზასება – «მიმოხედვა». იხ. დასტუანვა (ი.ა.).

მიმოზასება – «მიმოგაცება», «იავარყოფა»; დეღვით ვევა (ი.ა.). იქით-აქით დაგაცება (ი.ა.).

მიმოზასება – გაძარცული. იხ. დაგაცება; შდრ. მიმოღამგაცემელი (ი.ა.).

მიმოზასება – განუყოფელი (ზ.ს.).

მიმოზაზნა – «მიმოთესვა», გაშლა, გაფენა. იხ. დაფენა (ი.ა.). იგივეა, რაც მიმოდადება (ნ.) (ი.ა.).

მიმოზაქონება – «მიმოქონება», ჩამოტარება. მიმოგარება. იხ. დაქონება (ი.ა.).

მიმოზალება – «მოდება», მოყვანა. იხ. დადება (ი.ა.).

მიმოზაჟოვა – დაყოფა, დარიგება. იხ. დაყოფა (ი.ა.).

მიმოზანება – «მიმოდაწევა», დაღება, დადგინება. იხ. დაწესება (ი.ა.).

მიმოზანება – «მიმოდაწესება», დაღება. იხ. დაწევა (ი.ა.).

მიმოზახიება – «მიხედვა», «მიმოხილვა», მიმოხედვა. იხ. დახილვა (ი.ა.).

მიმოზაქოვა – «მიმოღაბნევა», «მიმოგება», მიმოსელა. იხ. დაკლომა (ი.ა.).

მიმოზება – მითხრობა, მოდება, «სიტყუვა». იხ. ღება (ი.ა.). იგივეა, რაც მიმოდადება (ი.ა.).

მიმოზალ, მიმოზალ/მიმოზალ – იხ. მიმოსელა (ი.ა.).

მიმომვლა – მიმოსვლა. იხ. ელა (ი.ა.).
 მიმომრღობა – მივარდნა იქით-აქეთ. იხ. ვრდობა (ი.ა.).
 მიმომთხვება – «მიმოდამსწავლა», «მიმოდამსწავლავა», დათესვა, გაზრდა. იხ. თესვა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – გრიალი (მ.ს.).
 მიმომთხრობა – «მოლაპარაკება», ქადაგება. იხ. თქუმა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა-ი – ვინც მიდი-მოდის. იხ. მავალი (ი.ა.).
 მიმომთხრობა-ი – იქით-აქეთ მორბენალი. იხ. მორბედი (ი.ა.).
 მიმომთხრობა, მიმომთხრობა – ხელვა, მგერა, «მედმობილება», «განსტყანა». იხ. მსტგორობა, მსტგორობა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა-ი – სელა; მერყეობა (მ.ს.).
 მიმომთხრობა-ი – მერყევი (მ.ს.).
 მიმომთხრობა – ხეგიალი (მ.ს.).
 მიმომთხრობა – გაქცევა-გამოქცევა. იხ. რბენა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – მიმოსვლა. იხ. რორინება (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – მიმობრა, თრთოლა. ღელვა, მღელვარება, იხ. რყევა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა-ი – სახეგიალო. იხ. მიმოსვლა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა-ი – «დაგაცეხული». იხ. მიმომთხრობა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – ჯამბაზი (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – «ქცევა», «მოვლა». იხ. სლვა; შდრ. მიმოსავალი (ი.ა.).
 მიმომთხრობა-ი – ჯამბაზობა (მ.ს.).
 მიმომთხრობა – «მიმოდამსწავლა», აკლუბა, მიხლა-მოხლა. «მრუნვა», დაგაცეხა, ძარცვა-გლეჯა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა-ი – შერყეული, მიმო-

გლეხული; წაღებული; მოგაცეხული. იხ. გაცეხა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – «მიმოდამსწავლა», შეგყობინება. იხ. უწყება (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – მიმოდება. იხ. ფენა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – იხ. ფეშუება (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – «მიმოდამსწავლა», მიმომთხრობა. იხ. ქონება (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – იხ. ქროლა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – «შეცეხება», მიმომთხრობა; მიმოსვლა. იხ. ქცევა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა-ი – მბრუნავი, რაც გრიალს (სხ.).
 მიმომთხრობა – «ერის-კრება». იხ. ქცეულება (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – მიმოყვანა. იხ. ყვანება (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – იხ. ჩქეუვა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – სიფრთხილით მიმობილება. კარი-კარ სიარული, ხეგიალი (სხ.).
 მიმომთხრობა – «მიმოდამსწავლა», «მიმობილება». იხ. ხელვა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – «მიხელვა», «მიმოდამსწავლა», «აღბილება», «მიმომთხრობა», დათვალიერება. იხ. ხილვა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – ხელების ცეცებით; ხელების მოსინჯვით (ი.ა.).
 მიმომთხრობა – როკვა, გოგმანი. იხ. ხლდობა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა-ი – მიმომთხრობა. იხ. მირთუმა (ი.ა.).
 მიმომთხრობა-ი – წამლეკავი, წარმრღენელი (სხ.).
 მიმომთხრობა – დამსგავსება. «მსგავსება» (ი.ა.).
 მიმომთხრობა-ი – დამსგავსებული, მსგავსი, შესაფერისი. იხ. მსგავსება (ი.ა.).

მიმსულელ-მსამეაღნი – „შემგებნი და მბრძოლნი“ (ქყ).

მიმსაჩივრელი – მყიდველი. იხ. სყიდვა (ი.ა.).

მი-მუნ-ღვამღა – ღღემღე (ი.ი.).

მიმღაბა – «შემწყნარებელი», ამყვანი. იხ. მიღება; წიგნის-მიმღებელი (ი.ა.).

მიმგანაბრელი – მიმყვანი. იხ. მიყვანება (ი.ა.).

მიმყოფრება – «დაყენება», დაყოფნება. იხ. მყოფარი (ი.ა.). ერისკაცად *მიმყოფრებითა*: ღღე ხანს დარჩენით (ი.ი.).

მიმსამეაღნი – მიმცემი, გამცემელი, გამცემი. იხ. ცემა (ი.ა.).

მიმსანება, **მიმსინობა** – თქმა, ბრძანება, დაკვეთა; შეთელა, გაგებინება. იხ. მცნება (ი.ა.).

მიმსალამრება – ძალადობა, ძალმომრეობა (ი.ა.).

მიმსალამრებულ-ი – ჩავრული; «დაწუნებულნი», «დაჭირვებულნი». იხ. მსლავრება; შღრ. მიმსმლავრებელი, მიუმსმლავრებულად (ი.ა.).

[**მიმსლომობა**] – იხ. წღომა; შღრ. ზღღ-მიმწღომობა (ი.ა.).

მიმსუსრი – ზგ. «მწუსრი», საღამოს. იხ. მწუსრი (ი.ა.).

მიმსუსრალ – საღამოს. იხ. მიმწუსრი (ი.ა.).

მიმსუსრება – ღღღამება. იხ. მიმწუსრი (ი.ა.).

მიმსაღღელი – ღღამატიყებელი. იხ. ხაღღ (ი.ა.).

მიმსუბაღღელი – წამღღეჯი, მიმგაყებელი (სხ.).

მიმსუბაღღელი – მიმღღეჯი. იხ. მიხუეყა (ი.ა.).

მიმსაღღელი – მომთხოვნელი. იხ. მიყდა (ი.ა.).

მიმსოსონება – ღღღერება, გაჭაღღარაყება. იხ. მყყო(ყ)ანება (ი.ა.).

მიმნა – (მინაღღა) (ი.ა.).

მიმნობა – ღღღღობა, ღღღისრება, მიყმა, გაღაყემა (ი.ა.).

მიმნობიღღელი – «უმრუნველი», ღღღმეღღებული. იხ. ნღღობა; შღრ. მიმსანღღობელი (ი.ა.).

მიმნობრი – ველი (ი.ა.).

მიმნინო – იხ. მიმინო (ი.ა.).

მიმნიჭება – მიყემა, ჩუყება, ბოძება. იხ. ნიჭი; შღრ. მიმნიჭებელი (ი.ა.).

მიმჩრება – იხ. ნყრევა (ი.ა.).

მიმპარება – გაყურღღა, მოპარევა, გაპარევა. იხ. პარევა (ი.ა.).

მიმპარება – «პყრება», მიმსხურება, მიყრყეყევა. იხ. პყრება (ი.ა.).

მიმპრობა – მიწოღღება, მიმყეღღარა, მიმრთეღღა, მიმრუნება, მიყემა. იხ. პყრობა (ი.ა.).

მიმპარანი – იხ. მიმპარანი (ი.ა.).

მიმპარანი – მიმართეღღა, გაყეყევა. იხ. რბენა (ი.ა.).

მიმპრობის – ნ. მისრბა (ი.ი.).

მიმპრობა – გაყეყევა, მიმრბენა. იხ. რბოღღა (ი.ა.).

მიმპრობა – იხ. მიმერღღობა (ი.ა.).

მიმპრობება – ანგარება, ხარობობა; «მიმხრიონება», «პანგრობა». იხ. რეონება/რიონება (ი.ა.).

მიმრთება – «მეწირეღღა», მიმრთეღღა, მიგანა, მიყვანა, «მიყვანება»; «მიღღება». იხ. რთეღღა; შღრ. მიმრთეღღელი, სიგყუს-მიმრთეღღა (ი.ა.). „მიმხრობა“ (ქყ).

მიმრიღღება – «უგუღღებელს-ყოღღა», «მო-რიღღება»; გამოყღღა. იხ. რიღღება (ი.ა.).

მირპანი – „მარტი“ (ქც.).
 მირულება – მითვლება, მიძინება (ი.ა.).
 მირულებული – «მრულალი». იხ. რულ(ილი) (ი.ა.).
 მირჟუმა – შეთვლა. იხ. რქუმა (ი.ა.).
 მირჩი – არა მიერჩდა მას: არ დაემორჩილა, არ დაუჯერა, არ უსმინა (ი.ა.).
 მირჩულა – სმენა, გაგონება, ყურადღება, დამორჩილება. იხ. რჩოლა (ი.ა.).
 მისი – «თუსი». იხ. მის (ი.ა.).
 მისაბაბული – სანაცულო, სამაგიერო. იხ. მიგება (ი.ა.).
 მისაბაბული – შესასვლელი (სხ.).
 მისაბაბული-ჩამოსაბაბული – „ასავალ-დასავალი“ (ქც.).
 მისათუალვული – მისალები, შესაწყენარებელი. იხ. მითუალვა (ი.ა.).
 მისათხრობული – სააბბო, სალაპარაკო. იხ. მითხრობა; ძნიად-მისათხრობელი (ი.ა.).
 მისაღბოლავი, მისაღბოლვული – «შესავედრებელი», თავშესაფარი. იხ. მიღბოლვა (ი.ა.).
 მისანი – კუდიანი, გამომცნობელი, მკითხავი; «მსახრვალი»; «მეწამლე». იხ. მისნობა/მისნვა, სამისნობელი (ი.ა.).
 მისანლო – „სანლო“ (ქც.).
 მისანლობული – სარწმუნო. იხ. მინდობა (ი.ა.).
 მისაბაბული – წასართმეველი. იხ. მიგაცება (ი.ა.).
 მისაბაბული – მოსაბრუნებელი. იხ. მიქცევა (ი.ა.).
 მისაჟოვული – «განსაკოცი». იხ. მიყოფა (ი.ა.).
 მისაბაბული – «საცემელი», გამოსაღები, ძღვენი, საჩუქარი, ქრთამი. იხ. მიცემა (ი.ა.).

მისბანი – იქაური (ი.ა.).
 მისბანაღ – მის გამო, მისთვის. იხ. იგი (ი.ა.).
 მისბითი – „მაჰმადიანთა სალოცაეი“ (ქც.).
 მისაბრვი – მის მსგავსად. იხ. იგი (ი.ა.).
 მისთაბანი – «თუსთავანი». იხ. იგი (ი.ა.).
 მისთანა-ღ – ვინც მასთან არის (ი.ა.). მასთან მყოფი (ი.ა.).
 მისთანა-ღ მონა-ღ – «მონა-მოყუასი». იხ. თანაღ, მონა (ი.ა.).
 მისთუს – მის შესახებ (ი.ა.).
 მისაბრბაზი – „ბაბიერთუხუცესი“ (?) (ქც.).
 მის-ჰმრძო-ღ – «თუსი», მახლობელი, მისიანი. იხ. კერძო (ი.ა.).
 მისლვა – «მიგულა-», «სლეა», «განსლეა», «რორინება», «მიგონგმანება», მისვლა, «მიდგომა» (ი.ა.). თავდასხმა (ი.ა.).
 მისლვა ღმრთისა – გარდაცვალება. იხ. სლეა; შღრ. გედა-მისლეა, მისრული (ი.ა.).
 მისმანი – სმენა, შეგყობა. იხ. სმენა (ი.ა.). სმენა, გალობა (ი.ა.).
 მისმიერი – მისიანი, მისეული, მახლობელი. იხ. მიერი (ი.ა.).
 მისნობა, მისნვა – შეგყობა (მომავლისა), კუდიანობა, მარჩიელობა; «მზნობა». მსახერალობა, წინასწარ ცნობა, მკითხაობა, «პითონი». იხ. მისანი (ი.ა.).
 მისრბა – გაქცევა, ვარბენა, მირბენა (ი.ა.).
 მისრულება – შესრულება. იხ. სრულება (ი.ა.). მიმაგება, უფრო მეტის, უფრო სრულის გახდა (ი.ა.).
 მისრული – მისული. იხ. მისლეა (ი.ა.).
 მისსურიღ – სურვილი, წადილი. იხ. სურიღი (ი.ა.).

მისილი – ყიღვა, შეძენა, გაყიდვა (ი.ა.).
მისწორება – შეყრა, შეჭიდება. იხ. სწორება (ი.ა.).
მისწრაფა, მისწრაფა – მისწრაფება, ჩქარობა, მიშურება. იხ. სწრაფაწრაფა (ი.ა.).
მისწრება, მისწრობა – მიწვნა, ღრომე მისელა, დასწრება (ი.ა.).
მისწრებალ-ი, მისწრობილ-ი – მისული. იხ. სწრება (ი.ა.).
მისხმა – მირეკა; მიყრა. იხ. სხმა (ი.ა.).
მისხსრება – «აკურება». იხ. სხურება (ი.ა.).
მიტაცება – მოგაცება, წართმევა. წაგლეჯა (ი.ა.).
მიტაცებალ-ი – წართმეული. იხ. გაცება; შღრ. მისაცაცებელი (ი.ა.).
მიტევა – 1. გადაცემა, მინდობა; 2. შენდობა, პატიება; ითქმის უმთავრესად ცოლვაზე, დანაშაულზე, ვალზე (ი.ი.). გამოდგომა, მიჭრა, მისევა, მიშევა. იხ. ტეევა; შღრ. მიუტევებელი (ი.ა.).
მიტევა, მიტევა – «დატეევა», მიშევა, ნების დართვა, პატიება, შენდობა, «მოტეევა» (ი.ა.).
მიტევალ-ი – ნაპატიები. იხ. ტეევა (ი.ა.).
მიტონტონება – «მისლეა», ძნელად სიარული, გორტონი. იხ. ტონტონება (ი.ა.).
მიტრა – «ეარშამავი», თავდასაბურავი (ი.ა.).
მიტრიონება – გამოკიდება, მიდევენება (სხ.).
მიტყლომა – *მისტყლებოლა* ვრი: ესეოლა, ეხვეოლა (ი.ი.).
მიტყუნება – ტყეულ წაყვანა. იხ. ტყუნება (ი.ა.).
მიუაჩრდილებალ-ი – მულამ ნათელი;

ჩრდილმიუდგომელი. იხ. მიაჩრდილება (ი.ა.).
მიუბუბუბალ-ი – ვერმისახვედრი (ზ.ს.).
მიუღრკაალ-ი – გადაუხრელი, მიუქცეველი. იხ. მიღრკა (ი.ა.).
მიუთხრობალ-ი – გამოუთქმელი, წარმოუდგენელი, აუწერელი (ი.ი.). უთქმელი. იხ. მითხრობა (ი.ა.).
მიუპაუნა-ი – უკანასკნელი (ი.ი.).
მიუპაუნისაზღე – იხ. უკუნისი (ი.ა.). უკუნისაზღე, საუკუნოდ, სამუდამოდ, სულ, სამარადქამოდ (ი.ი.).
მიუპამპარებალ-ი – მიმპლაერების გარეშე. იხ. მიმპლაერება (ი.ა.).
მიუპამპაალ-ი – აუცილებელი, საჭირო. იხ. მიტეევა (ი.ა.).
მიუპამპაალ-ი – არ შემნაცელებელი. იხ. მიცევალება (ი.ა.).
მიუნლომალ-ი, მიუნთომალ-ი – მიუწვლომელი. იხ. მიწ(უ)ლომა (ი.ა.).
მიუნთხაალ-ი – მიუწვენელი. იხ. მიწოფება (ი.ა.). მიუწვლომელი, მიულწველი (ი.ი.).
მიუნყება – შეტყობინება. იხ. უწყება (ი.ა.).
მიუნარა – «დამალეა». იხ. ფარვა (ი.ა.).
მიუნა – «მოუნეა», დაბნევა, დაფანტვა, გაშლა, დაღერა (ი.ა.). მიცემა; მოუნეა, გავრცელება (ი.ა.).
მიუნილ-ი – გაშლილი. იხ. უნა (ი.ა.).
მიუნება – «მიღება», მიგანა. იხ. ქონება (ი.ა.).
მიუნოლ-ი, მიუნოთ-ი, მიუნოთ-ი – იხ. მექონოთი (ი.ა.).
მიუნა – წაღება (ი.ი.).
მიუნა – აყვანა. იხ. ქუმა (ი.ა.). მკლავებით აყვანა, ჩახუტება (ი.ი.).

მიქანა – «გარდაქცევა», «გარე-მიქცევა», «დამოქცევა», «უკუნ-ცემა», «მიღრეკა», «განწურთა», მიბრუნება, მიხრა, მიმხრობა, «მოქცევა». იხ. გარე-მიქცევა (ი.ა.). 1. მიბრუნება, დაბრუნება; 2. სხვა სარწმუნოებაზე გადაყვანა, გაღბირება (ი.ი.).

მიქსუალა – მიქცევით, მიმეერთ, მიმართულებით (ი.ი.).

მიქსუალ-ი – მიმართული, მიბრუნებული. იხ. ქცევა; შდრ. მისაქცეველი (ი.ა.).

მიღება – «დაპყრობა», «შეწყნარება», «მოღება», «თანა-წარცოდება», «მირთუმა», «მოქონება», «შემოსა», წაღება, მიგანა; აცილება, ართმევა; «განჩემება» (ი.ა.).

მიღება – წაღება, წართმევა; «წარგაცება» (ი.ა.).

მიღებაულ-ი – წართმეული; შეწყნარებული. იხ. ღება; შდრ. აღრე-მიღება, თანა-მიღება, მიმღებელი, ცნობამიღებელი, წიგნის-მიმღებელი (ი.ა.).

მიღმართ – მიმართ. იხ. მართ (ი.ა.).

მიყავანა – მიყვანა, წაყვანა (ი.ი.).

მიყვანა – იხ. ყვანა (ი.ა.).

მიყვანება – «მოყვანება», «მორთუმა», მიყვანა, წაყვანა; გაღვენება. შეყვანა, მიგვრა. იხ. ყვანება; მიმყვანებელი (ი.ა.).

მიყრუა – «შეხება», «განრთხმა», «განმარტება», გაწოდება, გაშვერა, მიგღება. იხ. ყოფა; მისაყოფელი, კელისა-მიყოფა (ი.ა.). (კელისა) 1. ხელის ამართვა, ხელის გაშვერა; ხელყოფა (დასაჭერად, მოსაკლავად); ხელის გაღება; 2. (ყურისა) ყურის დაგდება, ყურადღების მიქცევა; 3. შეერთება (ვიზმესთან), შეთანხმება (ი.ი.).

მიყრა – განრთხმა, გაზიდვა, გაწვდა,

ჩარტყმა, გაწვდომა. იხ. ყრა (ი.ა.). მიმწყველება, უკუგდება (თავის მოყრა) (ი.ი.).

მიყრღნობა – მიყულება (ი.ა.).

მიყრღნობილ-ი – მიყულებული. იხ. ყრღნობა (ი.ა.).

მიყშარ-ი – «მეგობარი», «მოყუარე». იხ. ყუარება (ი.ა.).

მიყშარობა – «სიყუარული», მეგობრობა. იხ. ყუარება (ი.ა.).

მიშუაბა – «დატყევა», ნებართვა, შემსუბუქება, გაშვება, არდაშლა (ი.ა.).

მიშუაბით – (შენს) ნებაზე (ი.ი.).

მიშუაბულ-ი – იხ. შუება (ი.ა.).

მიშჯა – მისჯა, დასჯა, გასამართლება. იხ. შჯა (ი.ა.).

მიშმება – მიკუთვნება. იხ. ჩემება (ი.ა.).

მიშ – იხ. ძ (ი.ა.).

მიშმა – 1. «მიგება», «განცემა», «განჩინება», მინიჭება, «განფურდა», «განწირვა», «მიგურა». 2. იხ. ცემა; შდრ. კუალად-მიცემა, მისაცემელი, სახელმიცემა, სიგყუს-მიცემა (ი.ა.).

მიშმა-მოღება – იხ. მოღება (ი.ა.).

მიშპალება – გაღანაცვლება, აღსრულება (ი.ა.). გაღაგანა, გადაყვანა ერთი აღგილიდან მეორეზე (სხ.). 1. გადაადგილება, სხვაგან წასვლა; 2. გარდაცვალება, მოკვლეობა (ა.შ.).

მიშპალებაულ-ი – გარდაცვლილი. იხ. ცვალება; შდრ. მიუცვალებელი (ი.ა.).

მიშთობა – აცდომა (ი.ა.).

მიშთილ-ი – შემცდარი. იხ. ცთობა (ი.ა.).

მიშლა – მიწვენა, დროზე მისვლა. იხ. ცლა (ი.ა.).

მიშპითა – მუსულმანთა სალოცავი სახლი (ი.ა.).

მიშინება – დაძინება. იხ. ძინ (ი.ა.).

მიპლევბა – ძალით მიყვანა. იხ. ძლევა (ი.ა.).

მიპოვლა – წაძლოლა. იხ. ძლოლა (ი.ა.).

მიპოვნება – გაგზავნა, მიგანა, გაგანება, «წარცემა», მირთმევა. წაყვანილება. იხ. ძლუნება (ი.ა.). თან წაღება; ძღვნად გაგზავნა, ძღვნად მიგანა; ჩუქება, ძღვნა (ი.ა.).

მიწა – ნიადაგი, მგვერი. იხ. თუთმიწისა, მიწისაგანი, მიწოვანი (ი.ა.).

მიწანება – მიწვევა. იხ. წანება (ი.ა.).

მიწაშერეულ-ი – ნაცრით მოხევეული. იხ. შერეული (შერევა) (ი.ა.).

მიწლომა – იხ. მიწულომა (ი.ა.).

მიწმვა – მეფესა უკუანა *მისწია*: მეფეს უკან მიაწია (ი.ა.).

მიწვევით – „-კენ“ (ქც.).

მიწვეწა – «მიახლება», მისელა, მიმიღვა, მიღწევა, მიყვანა, «მზიდველ-ყოფა» (ი.ა.).

მიწვეწვით – ზედმიწევნით, ნამდვილად. იხ. წვენა; შდრ. ზედა-მიწვენით (ი.ა.).

მიწვეწვულ-ი – მიღწეული; დაუფლებული. იხ. წვენა; შდრ. ზედა-მიწვენა (ი.ა.).

[**მიწვეწვულობა**] – იხ. მიწვენა; შდრ. ზედ-მიწვენულობა (ი.ა.).

მიწვრა – იხ. წერა (ი.ა.).

მიწვა – «ბრძანება», «მცნება», ძახილი. იხ. წესა (ი.ა.).

მიწვალ – იგივეა, რაც „მიწვევით“ (ქც.).

მიწვენა – «შთაწვენა», დაწვენა, დაღება. იხ. წვენა (ი.ა.).

მიწვთობა (-ილი) – იხ. მიწულომა (ი.ა.).

მიწისაზან-ი – მიწიერი. იხ. მიწა (ი.ა.).

მიწიშება – მიწვენა, გათანასწორება. იხ. წიფება; შდრ. მიუწიფებელი (ი.ა.).

მიწოვება – მიწვევა, დაძახება. იხ.

წოდება (ი.ა.).

მიწოვან-ი – (მიწოვნისა) «ქუეყნიერი». იხ. მიწა (ი.ა.).

მიწოლა – დაწოლა. «ინაჯღმა» (ი.ა.).

მიწოლილ-ი – რომელი წეეს. იხ. წოლა (ი.ა.).

მიწონა – აწონა, მითელა. იხ. წონა (ი.ა.).

მიწრაშა – იხ. მისწრაფა (ი.ა.).

მიწრა – გაშლა, განზიდვა. იხ. წულა (ი.ა.).

მიწულომა, მიწლომა, მიწ(უ)თომა – «მეცნიერობა», მიწვენა, მიმიღვა, მიღრეკა. იხ. წულომა/წლომა/წ(უ)თომა (ი.ა.).

მიწ(უ)ლომილ-ი, მიწთომილ-ი – «მეცნიერი», «გონიერი». იხ. წ(უ)ლომა; შდრ. მიუწლომელი (ი.ა.).

მიწმვა – «ქადაგება», მოხმობა, მოწოდება, ხარება. იხ. წეევა (ი.ა.).

მიწმთობა – იხ. მიწულომა (ი.ა.).

მიწმვა – იხ. წურვა (ი.ა.). „მიახლოება“ (საბა) (ქც.).

მიწმვა – იხ. წეევა (ი.ა.).

მიწმრება, მიწმრება – შეწუხება, გაჭირვება (ი.ა.).

მიწა – «წოდება», «მოწოდება», წეევა. იხ. ხადა (ი.ა.).

მიწება – «მიახლება», შეხება. იხ. ხება (ი.ა.). მიახლოება (ი.ა.).

მიწეღება – «მიმოღახილვა», შეხედვა, «მოხილვა», «მიმოხილვა». ზედამხედველობა. იხ. ხედვა; შდრ. ზედა-მიხედვა (ი.ა.).

მიწმთება – მოგლეჯა. იხ. ხეთქა (ი.ა.).

მიწმვა – «მოხილვა», «მოხედვა». იხ. ხილვა; შდრ. ზედა-მიხილვა (ი.ა.).

მიწმვა – მიმართვა, მიმურება, მივარდნა. იხ. ხლომა (ი.ა.).

მიხრიონება – «მირეონება». იხ. რეონება (ი.ა.).

მიხურომა – შეხედომა. იხ. ხულომა (ი.ა.). რასაცა დღესა *მიხულის*: რა დღესაც მოხედებოდა ხოლმე (ი.ა.).

მიხუპა – «ენება», მიგაცება, «პარვა», «მოხუჭვა». ვახშით შეძენა. იხ. ხუჭვა (ი.ა.).

მიხუმა – «მოყვანება», «მოხუმა», წაღება. იხ. ხუმა (ი.ა.). 1. მიღება, მიგანა; 2. წართმევა (ი.ა.).

მილა – «გამოძიება», მოთხოვნა, ზღვევა. იხ. ჯღა; შღრ. მიმკლელი (ი.ა.). გადახლეინება; წართმევა (ი.ა.).

მიკლომა – «მოკლომა», მიახლოება, მისვლა, მიწეენა. იხ. ჯლომა; შღრ. ზეღამიკლომა, მოკლომა (ი.ა.).

მიქლიძე – წეულება (ი.ა.). აუდიენცია, ლხინი (ქყ.).

მიჰრაჰ(ა)ნი, **მირაჰანი**, **მიჰრაჰანი** – (მეჰრაჰანისა, მირაჰანისა) მეჰეკანი (ი.ა.). მარგი (ი.ა.).

მიჰრჰენ თაჰსა – თაჰს მიღებდა (სხ.).

მიჰრნი – ნაკურთხი ზეთი (ი.ა.). საეკლესიო საცხებელი, მირონი (სხ.).

მპა – «მომკა». იხ. სამკალი (ი.ა.).

მპარჰე – შემძლე. იხ. კადრება (ი.ა.).

ვერ მკადრე იქმნა: ვერ გაბედა (ი.ა.).

მპალ-ი – (მკლისა) კალია. იხ. ბოცომკალი (ი.ა.).

მპაჟელ-ი – მჭრელი. იხ. კაჟა, გყის-მკაჟელი, შუშის-მკაჟელი (ი.ა.).

მპჰნარ-ი – ვინც იკბინება. იხ. კბენა (ი.ა.).

მპჰნელ-ი – მჭამელი. იხ. კბენა (ი.ა.).

მპღნარალ – «შენაყინაველ» (ი.ა.).

მპელ-ი – ძაფი, ნართი (ი.ა.).

მპელობელ-ი, **მპელობარ-ი** – (მკელობრისა) კოჭლი. იხ. კელობა (ი.ა.).

მპელობრება – კოჭლობა. იხ. მკელობარი (ი.ა.).

მპარამ-ი, **მპარპალ-ი** – იხ. კერვა; შღრ. სიგყს-მკერავი (ი.ა.).

მპარღ-ი – (მკრდისა) გულის ფიცარი (ი.ა.).

მპიღარჰე – „რაც ჰკილია“ (ქყ.).

მპიღარჰება – 1. დაკიდება. 2. (ზმნა)

რომელსა ზედა *მკიდარებდნენ*: რომელმედაც იყენენ დამოკიდებულნი (ქყ.).

მპითხველ-ი – გამომკითხველი; შემკითხველი; წამკითხველი. იხ. კითხვა; შღრ. წიგნის-მკითხველი (ი.ა.).

მპლაჰ-ი – იხ. სამკლაჰე (ი.ა.).

მპლველ-ი – «მომკლეელი», ვინც კლავს/წყვეტს, მგარვალი. იხ. კლვა; შღრ. კაცის-მკლეელი, ძმათ-მკლეელი (ი.ა.).

მპოზა – მორთვა. იხ. აღმკობა, მომკაული, შემკობა, შემკობილება (ი.ა.).

მპოღელ-ი – იხ. შუშის-მკოღელი (ი.ა.).

მპოღოჰ-ი – (მკოღისა) ღარიბი, ღაგაკი. იხ. სიმკოღე/სიმკოღოენე, უმკოღეესი (ი.ა.).

მპრჰალ-ი – ვინც კრებს. იხ. კრება (ი.ა.).

მპრჰელ-ი – იხ. კრება; შღრ. თესლის-მკრებელი, წყლის-მკრებელი, ჰომის-მკრებელი (ი.ა.).

მპრჰ(ვ)ელ-ი – მპარავი, მპარცეელი. იხ. კრეხვა (ი.ა.).

მპრთოჰალჰე – მცემელი. იხ. კრთომა (ი.ა.).

მპრპალჰელი – „ვინც ფრთხილად არის“ (ქყ.).

მპსინჰარჰე – «ფრიალ ფიცხელი», განრისხებული. იხ. კსინვა (ი.ა.).

მკინეზარება – «რისხვა», ღრიალი; აშლილობა, უთანხმოება, წყრომა. იხ. მკინეწარე (ი.ა.).

მკარს-კევი – «რიგინე». იხ. კევი (ი.ა.).

მკუარი – (მკურისა) (ი.ა.).

მკუარი – (მკურისა) «მომკუდარი», გვამი, მძორი, ლეში. იხ. კუღომა; სიმკუდრე (ი.ა.).

მკუდრეთი – მკედრების სამყოფელი. იხ. მკუდარი (ი.ა.). „საიჭიო“ (ი.ი.).

მკუდრის-მგოსეღი – მკედრის შემოსელი/შემხვევი. იხ. მგოსელი (ი.ა.).

მკუეთეღი – მკრელი (ი.ა.).

მკუეთეღი მკისა-ღ – ქვის მკრელი/მკოღველი. იხ. კუეთა, უმკუეთელმს; შღრ. ქვის-მკუეთელი (ი.ა.).

მკუეთეღობა-ღ – სიმხვეილე; ბრძოლა; სისასტიკე; რისხვა; გაღაწყეება (მ.ს.).

მკუეთრ – მკოღვე. იხ. კუეთა (ი.ა.). სასწრაფოღ, ჩქარა, მალე, მყისეღ (ი.ი.). უხეშად; უკმეხად (მ.ს.).

მკუეთრი – «მხსული». იხ. კუეთა (ი.ა.).

მკუეარ – «მკარსეღლი». იხ. კუეა (ი.ა.).

მკუმოღვარე – აკეამღებული; «მზღღეწარე/მზღღინეწარე». იხ. კუმოღვა (ი.ა.).

მკურის კევი-ღ – სურნეღოეანი ფისი. [რეგინი, მგახსი] (ი.ი.).

მკურნაღი – ექიმი (ი.ა.).

მკურნაღობა – იხ. კურნება (ი.ა.).

მკურსხიღი – იხ. მკურსხი (ი.ა.).

მკურღარე – «გფობა». იხ. კუსოღა (ი.ა.).

მკურღაღ – „საკუთრად“, „საკუთრეზად“ (ქ.ყ.).

მკურღაღი – „მემკეიდრეობითი“ (ქ.ყ.).

მკურღი – ბუნება. «ღამკუდრეზული»

«მენი», ღასახღებული; «თესღი», «მეიღი», ღეიღღი, მემკეიდრე. იხ. ღამკუდრეზა(-ული), თანამკედრი, თანამკედრეზა, სამკედრეზელი, უღაბნოღს-მკედრი, უმკედრო (ი.ა.). 1. მკხოვრეზი, მკეიდრი; 2. მემკეიდრე (ი.ი.). „მამულ“, „ქეეყანა“ (ქ.ყ.).

მკურღონი – (ή ἰσχυρός) ღასახღებული აღვიღი, ქეეყანა (სხ.).

მკურღობა, **მკურღმზა** – ღასახღება, ცხოვრება; «მყროზა». «ღამკედრეზელი», «მსხემობა»; მოსახღეზობა, მემკედრეზობა, მამული; ბუნება. იხ. უმკედროება; ყოფა (ი.ა.).

მკურღმზანი – მსოფღიო, მთეღი ქეეყანა (სხ.).

მკურღმზა – «ყოფა», ღამკედრება (ი.ა.).

მკურსაღ – გაკეიწრეზებით; გაცეზებით (მ.ს.).

მკურზი – კეიწრი (ი.ა.).

მკურსხე, **მკურსხი**, **მკურსხიღი**, **მკურსხღი** – კისკასი (ი.ა.). ცქეიგი, მკეიწრეზელი; ღამამი (ი.ი.). მოხღენიღი; ახაღგაზრღა (სხ.).

მკურსხი, **მკურსხღი**/მკურსხიღი/მკურსხიღი – ქეეითი (ი.ა.).

მკურსხღ – ქეეითად (ი.ი.).

მკურსხღ-მამაღი – მკეიწრი (ი.ი.).

მღაღმღღი – მებრძოღი, მემზმღელი. იხ. ღაღვა (ი.ა.).

მღაღმღღი – „მკეიწხვეღი“ (ქ.ყ.).

მღაღმღღი – ღამყინაწვი, მასხარა; მისანი. იხ. ღაღობა (ი.ა.).

მღმზანი – 1. მსგაწვი. იხ. ეეღმღეეზანი, ესემღეეზანი. 2. მწუხარე. იხ. მღეეზანება (ი.ა.).

მღმზანება – მწუხარება. იხ. მღეეზანი (ი.ა.), გულსაწეზობა, „სიამოწუნება“ (ქ.ყ.).

მლინველ-ი – კალმე მომუშავე. იხ. ლეწვა (ი.ა.).
მლიძნე – მამებელი, მახვეწარი. იხ. ლიქნა (ი.ა.).
მლიძნელობა – „განამებულობა“ (ქ.ც.).
მლოზველ-ი – ავადმყოფი, რომელსაც გკივილები აქვს (სხ.).
მლოცამ-ი – მლოცველი. იხ. ლოცვა (ი.ა.).
მლოცველ-ი – აღმოქმედი, მეედრებელი. იხ. ლოცვა (ი.ა.).
მლტოლმარე – გაქცეული. იხ. ლტოლვა (ი.ა.).
მლხინებელ-ი – შემნდობელი, მპაგიებიელი, გაძწმედელი ცოდვათაგან. იხ. ლხინება (ი.ა.).
მმალღობელ-ი – მადლის გადამხდელი. იხ. მადლობა (ი.ა.).
მმამრობა – მამაცობა, მკნე-ყოფა. იხ. მამრი (ი.ა.).
მმართებელ-ი – მენავე, მესაჭე (სხ.).
მმარხველ-ი – მარხვის შემნახველი, შემნახველი, დამცველი. იხ. მარხვა; შჯულისა-მმარხველი (ი.ა.).
მმესაველი – საუნჯეთა არა *მმესველნი*: „სიმიდირის არა მომხვეჭელი“ (ქ.ც.).
მმეწოზი – ეინც მეფობს (სხ.).
მმთავრობ-ი – მთავარი, «გუნდი». იხ. მთავარი (ი.ა.).
მმიმრობ-ი – მოძრავი, მბრუნავი, მონარნარე (სხ.).
მმიწნობ-ი – მისანი, მკითხავი (სხ.).
მმოსელ-ი – იხ. მოსა; მკუდრის-მმოსელი (ი.ა.).
მმოყურება – მოსმენა (სიგყვისაგან „ყური“) (სხ.).
მმლაპრებელ-ი – მბრძანებელი (млад-

шкв) (სხ.).
მნა – ფულის ერთეული (ი.ა.).
მნათობ-ი – მანათობელი. იხ. ნათება (ი.ა.).
მნაბრე – მონაგრული. იხ. ნაგრა (ი.ა.).
მნაბრელ-ი – მონაგრული. იხ. ნაგრა (ი.ა.).
მნე – ათასის თავი, კარის გამრიგე, მეურნე; მეთაური, თავი; მსახური. იხ. მნობა, სამნო, ღუნის-მნე (ი.ა.). 1. მოურავი; 2. ეკლესიის სამეურნეო ნაწილის უფროსი (ი.ი.).
[მნეხველ-ი] – იხ. ნეხა; თანა-მნეხელი (ი.ა.).
მნეხ-ი – მსურველი (მ.ს.).
მნეობა – პაგრონობა; მოვლა (მ.ს.).
მნეობა-ი – თანამდებობა (მ.ს.).
მნეთავარი – ანთებელი. იხ. ნთება (ი.ა.).
მნობა – «ემოეს-მოძღუარ (ყოფა)», მეურნედ, გამგებლად ყოფნა. «სამნო», მეურნეობა. იხ. მნე, ღუნის-მნეობა (ი.ა.). მოურაობა (ი.ი.).
მნუსხველ-ი – გადამწერი. იხ. ნუსხვა (ი.ა.).
მნ – (მოგუალ-) მოსვლა (ი.ა.). 1. მმნისწინი აქეთა რიგისა: მოახლება, მოზიღვა, მოცემა და სხვა. 2. თანდ.: ჩემდამთ; ჩუენდამთ (ი.ი.).
მნაბა – გახგრევეანი, კუბო (იხ) (ქ.ც.).
მნაბაღ-ი – „მეთევზე“, „მეხადური“ (ქ.ც.).
მნაღვილ-ი – «ადგილი». იხ. ადგილი (ი.ა.).
მნაშაშაშაშა – ავაშაკობა, ქურლობა, ძარცვა. იხ. ავაშაკება (ი.ა.).
მნათაშაშა – «მოღება ათეულისა», მეათედის აღება. იხ. ათი (ი.ა.).

მოათიულება – მეათედის აღება. იხ. ათეულება (ი.ა.).

მოაღმა – «მოწუვა» (ი.ა.).

მოანგაპრება – დაკლება. იხ. ანგაპრება (ი.ა.).

მოარება – მოთხვა, «მიმოვლა» (ი.ა.).

მოარება-მ – მოვლა (გ.ს.).

მოარულ-ი – მიმომავეალი; «მოთხვა» (ი.ა.).

მოასაქმე – „თავის ასაკისა“ (ქ.ყ.).

მოაქაფღე, მოაქამოფღე – «აქამომღე», «ვიდრე ღლისამღე», «მოაქაღღელმღე» (ი.ა.). აქამღე, აქამომღე, ამ ღრომღე (ი.ი.).

მოაჟნე, მოაჟნლა – იხ. მოქონება (ი.ა.). ნ. მოქუნ (ი.ი.).

მოახლე – ახლოს მყოფი, ახლოს მომსეველი (სხ.).

მოახლება – მოახლოება, «მოწვევა», «ახლოს ყოფნა», «მოხება» (ი.ა.).

მოახლებაულ-ი – მოწვევული. იხ. ახლო (ი.ა.).

მოახს – ახლოს არის, მოახლოებულია (სხ.).

მოაბაულ-ი – ჭერი, გუმბათისებრი სახურავი, ἡ φαντή (სხ.).

მობანა – «დაბანა». იხ. ბანა (ი.ა.).

მობაბამ-ი – მბაძველი, მიმბაძველი (ი.ა.).

მობაბაგრა – მიმსგავსება. იხ. მობაბაძვი (ი.ა.). მიმბაძველობა, მიბაბაძვა (ი.ა.).

მობაბამ-ი – მბაძველი, მსგავსი, მიმსგავსებული; მოშურნე. იხ. ბაბაძვა (ი.ა.).

მობარება – «ნქრევა». იხ. ბერვა (ი.ა.).

მობარება-მ – წითელი (გ.ს.).

მობარება – მიმხრობა. იხ. ბირება (ი.ა.).

მოგლარღნა – მოსხმა, მოხვევა: (სა-მოსისა)[ნ. კ. საბლარღნელი] (ი.ი.).

მოგლარღნი-ი – შემოხვეული, მოსილი. იხ. ბლარღნა; შღრ. მოსაბლარღნელი (ი.ა.).

მოგმა – «მოყვანება», «მოგურა», «გამლობა» (ი.ა.). მოყვანა (ცხოველისა თოკით) (ი.ი.).

მოგმის-ყოზა – ხელის მოვლება, ჩაჭიდება. იხ. ბმა (ი.ა.).

მოგმემა – მოთესვა. იხ. ბნევა (ი.ა.).

მოგმყლება – მისუსტება (სხ.).

მოგმწყინებალე – «მბმინვარე». იხ. ბრწყინვალე (ი.ა.).

მოგპრება – დახურვა. იხ. ბურვა (ი.ა.).

მოგლალა – დასერა (გ.ს.).

მოგპარება – «პება». იხ. ბპარვა (ი.ა.).

მოგარებაულ-ი – გარშემოვლებული, შემოვლებული (სხ.).

მოგება – შექენა, შოენა, ყიდვა. ქონება; «მოპონება». «მიგება», პასუხის გაცემა. «მომართება», მოწყობა, წესრიგში მოყვანა. იხ. გება. სამაგიეროს გადახდა, მღვევა. «შექევა», გამართელება, მორჩენა, მოსვლა. იხ. გება (ი.ა.). 1. შექენა; 2. გადახდა, სამაგიეროს გადახდა, მოზღვა; 3. პასუხი, სიგყვის მოგება; 4. გამართელება, გაჯანსაღება, მორჩენა; გონს მოსვლა (ი.ი.).

მოგება – «გამოგება», მიგება. იხ. გება (ი.ა.).

მოგებაულ-ი – შექენილი; საკუთარი. იხ. გება; შღრ. მომგებელი, მონაგები, მოსაგებელი, უკუმოგება (ი.ა.).

მოგებაენება (გმისა) – «ქმნა (გმისა)» (ი.ა.).

მოგებაურ-ი – «თანა-მოგებაური», მგმავრი, მავალი; გამყოლი (ი.ა.).

მოგებაურ-ყოზა – თანამოგებაურიება. იხ.

გმა; შღრ. თანამოგმაური (ი.ა.).
მოგზნება – «აღგზნება», ანთება. იხ. გზნება (ი.ა.).
მოგზინება – უკლად მოხსენება, შეურაცხყოფა, დაცინება. იხ. ვინება (ი.ა.).
მოგზღა – «დაგლა», ფქვა, ღანაყვა. იხ. გლა (ი.ა.).
მოგზობა; მოგზუება – ზოროასტრის საწრწუნოება (უეცხლთაყვანისმცემლობა) (ი.ა.). იხ. მოგუება (ი.ა.).
მოგზოზა – შეგლესა, «ცხება». იხ. გოზა (ი.ა.).
მოგზონება – «გულისკმის-ყოფა», «გონება», გრძნობა, შეგნება, ცნობა, შეგყოზა, განზრახვა, მოფიქრება. აზრი (ი.ა.).
მოგზონებულ-ი – განზრახული, მოფიქრებული. იხ. გონება; შღრ. მოუგონებული (ი.ა.).
მოგზორება – «მიგორება». იხ. გორება (ი.ა.).
მოგზრება – «განკრება». იხ. გრგენა (ი.ა.).
მოგზრება – სურმის ცხება. იხ. გრემანი (ი.ა.).
მოგზუ – ჩექმა. ვარსკვლავთ-მრიცხველი, მისანი, კულიანი; მამღღანთა მოძღვარი. იხ. დამოგუნა, მოგუება, მოგუთ(ა)-მთავარი, მოგუნა (ი.ა.).
მოგზულ – «მო», მოსვლა. იხ. გულ (ი.ა.).
მოგზულე – ნ. მოსლვა (ი.ა.).
მოგზუნა-ღ – ფარისეულურად დაყვაება, უშმაკობით მოფერება, გრძნების მიმართვა, რომ შეაცდინოს (ი.ა.).
მოგზურება – შეფერება (გ.ს.).
მოგზუება, მოგზობა – მოხიბლვა, მოჯალოება, გრძნება, მისნობა, ჯადო, კულიანობა; მამღღანური მოძღვრება, მამ-

ღენობა. იხ. მოგუ (ი.ა.).
მოგზუთ(ა)-მთავარ-ი – მოგეთა თავი. იხ. მთავარი (ი.ა.).
მოგზუ-ი, მოგზუ – 1. ასტროლოგი, ვარსკვლავთმრიცხველი; გრძნეული, მისანი; 2. ზოროასტრის სჯულის მღვდელმსახური, უეცხლთაყვანისმცემელთა ქურუმი (ი.ა.).
მოგზულქრება – იხ. [გულქრება] (ი.ა.).
მოგზუნა – (უშმაკურად ღა ცბიერად) მოფერება, მოფერებით დაჯერება, დაპირება: გრძნებისათვის მიმართვა, რომ შეაცდინოს (ი.ა.). იხ. მოგუ (ი.ა.).
მოგზუნი – „წაღები“; „ჩექმა“ (საბა) (ქც.).
მოგზუნილ-ი – შეცდენილი; გადაბირებული (გ.ს.).
მოგზურა – «მორთუმა», «მოზმა», «მოყვანება», მოგვრა, მიყვანა. იხ. გურა (ი.ა.).
მოღასწობა – დასის წვერობა (ი.ა.).
მოღ-ი – მარცვლეულის საწყაო; modius (ი.ა.). (მოღიუს, ქართულში ბერძნულიდან: μῶδος) საწყაოს ერთეული (ა.შ.). საწყაეი არს 22 ქსესტიანი, ცხრა ათასს ღრაპკანსა მრაცხელნი ერთსა მოღსა უწოდენ (საბა). ო μῶδος (სხ.).
მოღამ-ი – ამხანაგი, მოზიარე, გვერდში მღვომი. იხ. ღგმა; შღრ. განზრახვის-მოღამი, ერის-კაცობისა მოღამი, თანამოღამი, თუალთა მოღამი, მოღამობა, მონათ-მოღამი (ი.ა.). ნ. ასოამ მოღამი (ა.შ.).
მოღამობა – თანადგომა. იხ. მოღამი (ი.ა.).
[მოღამინე] – იხ. ღგინება (ი.ა.). დამარღვეველი, დამანგრეველი, გარემომცველი, καταλιν (სხ.).
მოღამინება – გარემომცვეა, შემორცყ-

მა, «გარე-მოღვინება». იხ. ღვინება, გარე-მოღვინება (ი.ა.).

მოღვინება – მღვსევა, მორგყმა, მოვლება, მოღება, მოყენება (გვერდით). იხ. ღვინა (ი.ა.). (სულისა) 1. სულის მოთქმა, მოსულიერება, გაცოცხლება; 2. აღმოსავალით მისა მთაჲ *მოსღვამს*, ვითარცა კედელი: აკრავს, არგყია (ი.ი.). **მოღვინე** – მომღვინე (ი.ა.).

მოღვინე – შემოვლა, შემოხვევა, მოახლოება, შემოვლება (ი.ა.).

მოღვინე – «გარდასრული», «თანმღებარე». იხ. ღვინა, გარე-მოღვინე, ზედა-მოღვინე (ი.ა.).

მოღვინე – «მეღვინე», საღვინე, სათვეი ადგილი. იხ. ღვინე (ი.ა.). ნ. მეღვინე (სხ.).

მოღვინე – «შემოსევა», შემოყრა, «მოსხმა» (ი.ა.).

მოღვინე – «შეღვინე», «შემოღვინე», «მიღვინე». იხ. ღვინა (ი.ა.). მოყოლა (მოჰყევა) (ი.ი.).

მოღვინე – ღვინა. იხ. ღვინა (ი.ა.).

მოღვინე – მომღვინე. იხ. მოღვინე (ი.ა.).

მოღვინე – იხ. ღვინე (ი.ა.).

მოღვინე – მოცეცთა; მონელება. იხ. ღვინა (ი.ა.).

მოღვინე – «ღვინე» (ი.ა.).

მოღვინე – «მღვინე», «მოყოფა», დაბლაღება, დახრა, მუხლის მოყრა (ი.ა.). მოხრა, მომხრა; შეღვინა, შეჩერება, უკან დახევა (ი.ი.).

მოღვინე – «მოღვინე». იხ. ღვინე; მღვინე. თაემოღვინე (ი.ა.).

მოღვინე – მოხრილობა. იხ. [მოღვინე], მოღვინელობა, მუღვინე(თ)

მოღვინე (ი.ა.).

მოღვინე – დახრა, გადახრა, მოღვინე (ი.ი.).

მოღვინე – ხნიერი (ზ.ს.).

მოღვინე – «ღვინე» – «ღვინის ღვინე». მღვინე. ღვინე ღვინე (ი.ა.).

მოღვინე – „მოღვინე“ (ქ.ქ.).

მოღვინე – «მოღვინე» (ი.ა.). მოღვინე (სხ.).

მოღვინე – იხ. ვაქება; მღვინე. მოსავაქება (ი.ა.).

მოღვინე – იხ. მოსლევა (ი.ა.). *მოღვინე*: მოღვინე (ი.ი.).

მოღვინე – ვისაც მართებს, «თანამღვინე». იხ. ვალი (ი.ა.).

მოღვინე – ბერი, დაყუდებული, მოწესე. იხ. ვანი (ი.ა.).

მოღვინე – ჩამოვარდნა. იხ. ვარდნა (ი.ა.).

მოღვინე – «მეღვინე». იხ. ვასხი (ი.ა.).

მოღვინე – ვაჭარი, გამყიდველი. იხ. ვაჭარი (ი.ა.).

მოღვინე – იხ. მოღვინე (ი.ა.).

მოღვინე – ვახშის შეკრება, ვახშის გამორთმევა, «ვახშება», «მოქდა». იხ. ვახში (ი.ა.).

მოღვინე – იხ. მოსლევა (ი.ა.). *მოღვინე*: მოღვინე (ი.ი.).

მოღვინე – მეღვინე; მახვეწარი. იხ. ვედრება (ი.ა.).

მოღვინე – თავის შემოფარება, მოხარება. იხ. ვედრება (ი.ა.).

მოღვინე – მზაკვრობა. იხ. ვერაგება (ი.ა.).

მოღვინე – მავიწყარი. იხ. დავიწყება (ი.ა.).

მოღვინე – «მიმოსლევა», «მოღვინე»,

მოითუალნა: მიიღო, ჩაიბარა (ი.ი.).
მოთაქალ-ი – შეწყნარებული. იხ. თუ-
 ალვა; შდრ. მიუთუალეველი (ი.ა.).
მოთაქომა – იხ. [თქლომა] (ი.ა.).
მოთხე – «შთასადებელი», კოლოფი,
 ზანდუკი. იხ. მოთხეთი (ი.ა.).
მოთხევა – «დათხევა», «მოკურება»;
 «აღვზნება». იხ. თხევა (ი.ა.).
მოთხევა – «ქეცევა», «სლვა», «მავალ-
 ყოფა», «ელა», «მოარება»; სეირნობა.
 იხ. სამოთხე, სამოთხეველი (ი.ა.).
მოთხვიტი – ოთხკუთხი. იხ. მოთხე (ი.ა.).
მოთხვითოვანი – დაწნული (ზ.ს.).
მოთხვულ-ი – მოწნული (ზ.ს.).
მოთხვოვა – «გამოთხოვა», თხოვა, ძი-
 ბა. შერთვა, შეუღლება. იხ. თხოვა (ი.ა.).
მოთხრა – «აღმოთხრა». იხ. თხრა (ი.ა.).
მოთხრობა – «თხრობა», მოყოლა. იხ.
 თხრობა; შდრ. მომთხრობელი (ი.ა.).
მოთხრობა-ი – ამბავი; ისტორიული
 თხზულება (ზ.ს.).
მოთხრო – „მემწედ მოიხმო“, „დაიხმ-
 არა“ (ქ.ყ.).
მოთხარი – მშვილდოსანი, «მეისარი».
 იხ. ისარი (ი.ა.).
მოთხვება – გაშენება, მორთვა, «კაზმ-
 ევა». იხ. კაზმევა (ი.ა.).
მოთხვოვა – «დამკედრებული კარავსა».
 იხ. კარავი (ი.ა.).
მოთხვოვლ-ი – გვერდიგვერდ (ზ.ს.).
მოთხვოვლ-ი – კარის მემობელი (ზ.ს.).
მოთხვოვობა – «დამკედრება». იხ. კარ-
 ავი (ი.ა.).
მოთხვა – «მოკუეთა», მოჭრა, დაცემა,
 აღმოფხვრა. იხ. კაფა (ი.ა.). 1. მოჭრა;
 გაკაფვა; 2. დაუძღურება, დასუსტება,
 ძალის გამოლევა, გაცეცხვა; გადაგ-

მოკვლა, მოსპობა (ი.ა.).
მოთხვა – «დამოკიდება»; აღება (ი.ა.).
მოთხვოვლ-ი – ჩამოკიდებული. იხ.
 კიდება (ი.ა.).
მოთხვულ-ი – დაკავშირებული (ზ.ს.).
მოთხვობა – მისალმება, მშუღობის
 გამოკითხვა, «ამბორის-ყოფა» (ი.ა.). 1.
 მისალმება, მოკითხვა; 2. მოკითხვა წა-
 სვლისას, გამომშვიდობება (ი.ა.).
მოთხვალ-ი, მოთხვარ-ი – დამცინავი;
 მაგყურა. იხ. კიცხევა (ი.ა.). მასხარა
 (ი.ა.). კომიკური ჟანრის მსახიობი (სხ.).
მოთხვება – ენება. იხ. კიცხება (ი.ა.).
მოთხვა – «მღერა», საცინოდ აგდება,
 შერცხვენა, დამდაბლება; მოგყუება (ი.ა.).
მოთხვ – არაგრძელი (ი.ა.).
მოთხვ ჰკუთისა – «ნაკლულევეანი გო-
 ნებითა»; ჰკუნაკლები. იხ. სულმოკლე,
 უმოკლსი (ი.ა.).
მოთხვა – «დაკლება», «დაწყუედა»,
 «კეება», «გამოკეება», «მოუძღურება»,
 «სულმოკლე ქმნა», «დაცადება», დაცო-
 ტაეება, მონაგრულობა, დაღვენა, დაც-
 ხრომა, შემცირება, გაღატაკება (ი.ა.). 1.
 გათაეება, დაღვევა; 2. სიკედილი (ი.ა.).
მოთხვაულ-ი – დაკლებული, «მოუძ-
 ლურებული», უსუსური; გამოლეული;
 «განფიწლული»; «ნაკლულევეანი». იხ.
 კლება (ი.ა.).
მოთხვბის-ყოფა – შემცირება, «მო-
 კლებულ-ყოფა» (ი.ა.).
მოთხვაულ-ყოფა – «მოკლებისყოფა»
 (ი.ა.).
მოთხვდასასრულ-ი – ხანმოკლე. იხ.
 დასასრული (ი.ა.).
მოთხვაულ-ი – «კუდმოკლე». იხ. კული
 (ი.ა.).

მოკლვა – აღსრულება, სიკვდილი. «მოწყუედა», «მოკუდინება», «დაცემა», «მოსრვა» (ი.ა.).

მოკლულ-ი – მოსპობილი; «მოწყლული». იხ. კლეა (ი.ა.).

მოკრა – მოჭრა, მოთლა. იხ. კოდა (ი.ა.).

მოკრაულ-ი – შმაგი, გიჟი, ჭკუაშემცდარი. იხ. მოკრაულება (ი.ა.).

მოკრაულეზა – ბოღვა, როგვა, არეული ლაპარაკი. იხ. მოკრაული (ი.ა.).

მოკრება – «კრება», შეკრება, მოყრა (ი.ა.). 1. მოკრეფა (შეკრება); 2. შეკრება (ი.ა.).

მოკრებულ-ი – შეკრებილი; თავმოყრილი; მოკრეფილი. იხ. კრება; ხელის-მოკრება, წიაღმოკრება (ი.ა.).

მოკრბაღვა – «დაკშეა» (ი.ა.). დაფარვა; დაცვა (ზ.ს.).

მოკრბაღ-ი – დამფარავი (ზ.ს.).

მოკრბაღულ-ი – «დაკშული»; «გარე მოხუეული». იხ. კრძალვა (ი.ა.).

მოკულაგ-ი – სასიკვდილე. იხ. კუდომა (ი.ა.). მოკვდავი, მომაკვდავი, რაც (ვინც) კვდება, რაც უნდა მოკვდეს (საწინააღმდეგოა უკუდავი) (ი.ა.).

მოკულნება – «მოკლეა», «მოსრვა», «მოწყუედა». იხ. მომაკუდინებელი (ი.ა.).

მოკულნა – «აღსრულება», «მოწყდომა», სიკვდილი; «მოსრვა»; «მოწყლვა». იხ. კუდომა; შდრ. მოსიკუდილი (ი.ა.).

მოკულე – მოკუედინ: მოკედეს (ი.ა.).

მოკუადა – «მოკლა», «წარკუეთა», «მოკაფა», მოჭრა; «მოღება»; «მოხევა» (ი.ა.).

მოკუაძილ-ი – «მოჭრილი», «გამოკუეთილი». იხ. კუეთა; შდრ. მონაკუეთი (ი.ა.).

მოკუაძა – მოჭრა. იხ. კუეცა (ი.ა.).

მოკუაძილ-ი – იხ. წინა-მოკუეცილი (ი.ა.).

მოკუთნა – «მოკუეხლება»; დაკრეფა. იხ. კუთნა (ი.ა.).

მოკუთლვა – მოკრეფა (ყურძნისა თუ ზეთისხილის ნარჩენისა), «მომკა», «მოკუთნა»; «მოცურევა». იხ. კუეხლვა; შდრ. მოსაკუეხლველი (ი.ა.). მგე ვნიდან კუეხლის მოწყევა (კუეხალი ჰქვია მგევენის პაგარა მორჩებს, რომლებმედაც 3-4 მარცვალია) (ი.ა.).

მოკუნა – «უგყუაღ». იხ. [კურნე] (ი.ა.).

მოლა – „მაჰმადიანთა მოძღვარი“ (ქც.).

მოლაღე – მოჩხუბარი, «მებრძოლი». იხ. ლალვა; ღმრთის-მოლაღე (ი.ა.).

მოლაშქრე – მხედარი, მეომარი, მებრძოლი. იხ. ლაშქარი (ი.ა.).

მოლაზობა – დაღბილება; მოკვეთა, მოცვეთა, «მოღზობა». იხ. ლზობა (ი.ა.).

მოლაშა – «განკუება», გამოლევა. იხ. ლევა (ი.ა.).

მოლაშნა – «მოსრვა». იხ. ლერწამი (ი.ა.).

მოლაშა – შელესვა, შეცხება; შემოსა (ი.ა.).

მოლაშულ-ი – შემოსილი, პირმოკეთებული. იხ. ლესვა (ი.ა.).

მოლაშულ-ი – დალეული, გადალეული (ი.ა.).

მოლაშა – გაგება, დამსხვრევა (ი.ა.).

მოლაშაღ-ი – მომგერეული. იხ. ლეწვა (ი.ა.).

მოლიღი – „მონღოლი“ (ქც.).

მოლოღება – ლოდნა, მოლოდინება, დაცვა. «იჭუ», ცდა, ლოდინი. იხ. ლოდება; შდრ. მოსალოდებელი, მოულოდებელი (ი.ა.).

მოლოდინება – ლოდინი. იხ. ლოდინება (ი.ა.).

მოლოქი – ერთგვარი მხალია, maiva (ი.ა.).

მოლოშა – მოლოკეა. იხ. ლოშა (ი.ა.).

მოლოცვა – იხ. ლოცვა (ი.ა.). *მოვილოცეთ* წმიდა იგი ადგილი: (ლოცვით) მოვიარეთ, დაეთვალიერეთ, ენახეთ (ი.ა.).

მოღობილი – „დასველებული“ (ქ.ყ.).

მოღხინე – მხიარული. იხ. ლხინი, უმოღხინე (ი.ა.).

მოღხინება – მხიარულება. იხ. მოღხინე (ი.ა.). მოქარვება, (მწუხარების, განჯვის, გკივილის) შესსუბუქება (ი.ა.).

მოღხობა – «შთამოქსნა», დახსნა, მოდუნება, დარღვევა; «მოღობობა» (ი.ა.).

მოღხობილი – მოდუნებული, მოშვებული, დარღვეული. იხ. ლხობა (ი.ა.).

მომაბრძოლი – «განძლიერებული». იხ. მაგრება (ი.ა.).

მომაღლება – მინიჭება, ჩუქება, დაჯილდოება (ი.ა.). მოცემა, ბოძება (ი.ა.).

მომაშა – «მოსლეთათა», «რომელი მოვალს», მერმისი, მოწვენადი; «მქონარი». იხ. მოსლევა (ი.ა.).

მომაშინება – გამომგზავნელი. იხ. მოვლინება (ი.ა.).

მომაშინება – სასიკვდილე. იხ. მოკვლინება (ი.ა.).

მომაშინებელი – მომცემელი (ი.ა.).

მომაშინება – იხ. მანქნება (ი.ა.).

მომაშინება – ხელოვნურად გაკეთებული (სხ.).

მომაშა – გამოკრება; გამოშორება. გამოთოხნა. იხ. მარგლა (ი.ა.).

მომაშა – (თნდ.) - კენ. იხ. მართ (ი.ა.).

მომაშა, **მომაშა** – დაგვა, დასუთთავება; «მოგება». «მედა-მოსლევა»

იხ. მართება/მართვა, «მიმართება», «კუთება», შებმა, ჯახება (ი.ა.). გამომართება, წამომართება, წამოსვლა (ი.ა.). შემთხვევა (მ.ს.).

მომაშა – გამზადებული; მომარჯვებული (მ.ს.).

მომაშა – კითხვა (მ.ს.).

მომაშა – გამოწმენდილი, გამოცილი (ი.ა.).

მომაშა – გაზრდა. იხ. გამომაგება (ი.ა.).

მომაშა – მიმყოფი, საბაბი, შუამავალი, შემძენელი; მიზეზის მომცემი. იხ. მოცუება (ი.ა.). მომასწავებელი, შემამთხვეველი, მომცემი, მომგანი (ი.ა.).

მომაშა – «მომქცეველი», მომარუნებული. იხ. მოქცევა (ი.ა.).

მომაშა – დამახრჩობელი. იხ. მოშობა (ი.ა.).

მომაშა – იხ. მოწყინება (ი.ა.).

მომაშა – „მახის დამგები“ (ქ.ყ.).

მომაშა – შემძენი, პატრონი; მიმღველი; სასყიდლის მომცემი. იხ. მოცება (ი.ა.).

მომაშა – «მომსგ(უ)რობა». იხ. მგზავრება (ი.ა.).

მომაშა – იხ. სძლის-მომგურელი (ი.ა.).

მომაშა – მომშვიდება (ი.ა.). დაწყნარება, დამშვიდება, გარეუება (ი.ა.).

მომაშა – «დაქსნა», «დამედგრება», დაშლა, მოსუსტება. იხ. მედგრება; შდრ. მოუმედგრებელად (ი.ა.). დაუძლურება, დასუსტება, დაძაბუნება (ი.ა.).

მომაშა – მომსპობი, მომშორებული (სხ.).

მომაშა – «დამზადება», გაწყობა (ი.ა.).

მომზადებული – «განგებული». იხ. მზადება (ი.ა.).

მომზავებული – დამამშვიდებელი. იხ. მოზავება (ი.ა.). ადგილი... მარჯუე არს და მომზავებელ ამათ საქმეთა: შესაფერისი (ი.ა.).

მომზრახ – დამძრახავი. იხ. მრახვა (ი.ა.).

მომთრგვლი – ლოთი, მსმელი. იხ. მთრვალი (ი.ა.).

მომთხრობელი – «გამოცნობა». იხ. მოთხრობა (ი.ა.).

მომთხრევა – შემთხვევა, მოხდომა. იხ. მთხრევა (ი.ა.). მოემთხრევა კაცი ერთი: შემოხვდა, შეხვდა (ი.ა.).

მომთხრევეთ – მიმართულებით (ი.ა.). შემთხვევით (ი.ა.).

მომთხრევა – «მონაღება», «სასყიდლით მოყვანება», დაქირავება (ი.ა.).

მომთხრე – «მოკუფხლევა» (ი.ა.).

მომთხრე – იხ. მკა; შდრ. მომკალი (ი.ა.).

მომთხრე – მომკელი. იხ. მომკა (ი.ა.).

მომთხრე – ვინც ირთვება. იხ. მომკობა (ი.ა.).

მომთხრე – «მკლველი». იხ. მკლველი (ი.ა.).

მომთხრე – «მომწყდარი», «მოსრული», «რომელი მოისრა», «მკუდარი»; «მძორი». იხ. მკუდარი; ძლით-მომკუდარი (ი.ა.).

მომთხრე – ნ. მოლოდება (ი.ა.).

მომთხრე – იყენეს... მომლოდებელ წმიდისა მის: ელოდნენ (ი.ა.).

მომთხრე – მომთხრე (ი.ა.). ბერძნულად შესატყვისი სიტყვაა თჳძრᄋᄌ, სლავურად – вряжуиий, მწყლარტე, მჭახე, терпкий. საბას ახსნით: დამუხევა

– წერილად დახეთქა; დამუხეილი – დახეთქილი, მქისი, ხორკლიანი. დამაშრობელი, მოსახმობი (წამალი) (სხ.). დამსუსხავი (მს.).

მომთხრე – ცხარე (ი.ა.).

მომთხრე – იხ. მონადირება (ი.ა.).

მომთხრე – მბოძებელი. იხ. მონიჭება (ი.ა.).

მომთხრე – დამოწაფება. იხ. მოწაფება (ი.ა.). მოწაფედ გახდა (ი.ა.). „დამოძღვრა“ (ქც.).

მომთხრე – იხ. მქალი (ი.ა.).

მომთხრე – «განმყოფელი»(?), მღონებელი, შემძლე. იხ. მომონება (ი.ა.).

მომთხრე – «რომელი მოჰგურის», რომელსაც მოაქეს. იხ. მორთუმა (ი.ა.).

მომთხრე – «ძლიერი», მომზიდველი. იხ. რთხმა (ი.ა.).

მომთხრე – ოდნავ მუქი (მს.).

მომთხრე – კახა, «როსკი ჰი»; «მეძავეი», «მემრუშე». იხ. მრუში (ი.ა.).

მომთხრე – იხ. მორწყვა (ი.ა.).

მომთხრე – დამსგავსება, მიმსგავსება (ი.ა.).

მომთხრე – იხ. მოსპოლვა (ი.ა.).

მომთხრე – დაჭრილი, დაკოლილი. იხ. მოსრ(ვა) (ი.ა.).

მომთხრე – მომკლველი, ამომწყვეტი, მომსპობი; «დამჭრელი». იხ. მოსრვა (ი.ა.).

მომთხრე, მომთხრე – «განხილვა», დაბეერვა; «მომგზავრება». იხ. მსგ(ურ)ობა (ი.ა.).

მომთხრე – მყიდველი. იხ. მოსყიდა (ი.ა.).

მომთხრე – იხ. მოსხმა (ი.ა.).

მომგზავნი – წამრთმევი. იხ. მოგ-
აცემა (ი.ა.).

მომგვებელი – შემნდობელი. იხ. მო-
გვება (ი.ა.).

მომგვიცხვება – განმგვიცხვება, გამაგრე-
ბა (ი.ა.). „მიმხრობა“, „დამორჩილება“
(ქც.).

მომგვიცხვებელი – მეხვეული, შეზღ-
ვდელი. იხ. მგვიცხვება (ი.ა.).

მომგურაველი – მიწად ქცეული, გამი-
წებული. იხ. მგურავა (ი.ა.).

მომგუხვება – გამგუხვება (გ.ს.).

მომგდევნებელი – ნაკურთხი მღვდ-
ლად (სხ.).

მომგყვებელი – მიმცემი, მიმმადლე-
ბელი (სხ.).

მომგუსრება – მოგება, მომსხერვეა. იხ.
მუსრვა (ი.ა.).

მომგვაკება – დამუშავება. იხ. მუშაკება
(ი.ა.).

მომგუხვება – დაჭრა, დაწყლულება; დამ-
შხალვა. იხ. [მუხვა] (ი.ა.).

მომგონელი – აღმომაბრწყინებელი.
იხ. მოგონა (ი.ა.).

მომგორელი – ვაჭარი. იხ. მოგორა (ი.ა.).

მომგძვებელი – «მომაქცეველი». იხ.
მოქცევა (ი.ა.).

მომგდავება, **მომგდა** – ამღები, შემო-
მგანი. იხ. მოღება (ი.ა.).

მომგდერალი, **მომგდარი** – მოთამაშე;
მღერალი, მგალობელი; «მახიობელი».
იხ. მღერა (ი.ა.). მოქეიფე, ὁ καμαστῆς
(სხ.).

მომგონება, **მომგონება** – შემომ-
ღებელი; მომგონებელი (გ.ს.).

მომგულა – სრესილი; თელილი.
იხ. მოღულ- (ი.ა.).

მომგყარი – დამმეული. იხ. სიყმილი
(ი.ა.).

მომგმება – მოშიენება. იხ. მმევა (ი.ა.).

მომგმობა – მოხრჩობილი. იხ. მომ-

ობა (ი.ა.).

მომგმება – დაწყნარება. იხ. მმუღება
(ი.ა.).

მომგმობა – მოჭედელი, მოპირ-
კეთებული (სხ.).

მომგმობა – „მოგყება“ (ქც.).

მომგმობა – მომცემი. იხ. მოცემა;
ცხორების მომცემელი (ი.ა.).

მომგმობა – მასხარა. იხ. მოცხ-
რობა (ი.ა.).

მომგმობა – დაგირაება, დაგყეება.
იხ. მმევალი (ი.ა.). მოხიბლვა, დაგ-
ყეება (ი.ა.).

მომგმობა – იხ. მძლავრება (ი.ა.).

მომგმობა – მორენა. იხ. მძლე (ი.ა.).

მომგმობა – იხ. მოწთოლვა (ი.ა.).

მომგმობა/მომგმობა – «მოწი-
თლეს»; «მწითური». იხ. მწითური (ი.ა.).

მომგმობა – იხ. მოწიფება (ი.ა.). დამ-
წიფება (ი.ა.).

მომგმობა – „მოშველება“ (ქც.).

მომგმობა – იხ. მოწოლება (ი.ა.).

მომგმობა – იხ. მწუანე (ი.ა.).

მომგმობა – «მოწუელი». იხ. მოწუება;
ცეცხლით(ა)-მოწუარი (ი.ა.).

მომგმობა, **მომგმობა** – «მო-
მკუდარი». იხ. მოწყდობა/მოწყუდობა
(ი.ა.).

მომგმობა – დამკოდელი, დამჭ-
რელი. იხ. მოწყება (ი.ა.).

მომგმობა – დაცვა (გ.ს.).

მომგმობა – ამომხოცი. იხ. მოწ-
ყება (ი.ა.).

მომავალი – „მომთმენობა“ (ქც.).
მომხსენებელი – მიმგაცემელი. იხ. მოხუჭა (ი.ა.). „უსამართლოდ მომპოებელი“ (ქც.).
მომხსენებელი – იხ. ხარკის-მომხსენებელი (ი.ა.).
მონა – «კირთი», «ბარაკიელი», «ყრმა», «მრწემი», «ჭაბუკი»; «მსახური», «მენიჯოგუ», «მენიჯგორუ», «მენიჯოგრუ». იხ. დამონება, თანა-მონა, მისთანა მონა, მონება (ი.ა.).
მონაბეზი – «ნაყოფი», «ნაყოფიერი», «ბუნაგი», ქონება, შენაძენი; საქონელი, პირუტყვი. იხ. მოგება (ი.ა.). 1. შენაძენი, ქონება; 2. მამული, მიწა; სახლ-კართან ახლომდებარე მიწა (ი.ა.).
მონაბეზი – «მომიზღება», დაქირავება. იხ. ნალი (ი.ა.).
მონალირი, მონალირი – «მესათხეველი». იხ. ნალირი (ი.ა.).
მონალირი – დაჭერა, შეპყრობა. იხ. ნალირება; შღრ. მომნალირებელი (ი.ა.).
მონაგონი – (მონაგონისა) ბერი, მარტოდმყოფი, მოწესე, დაყულებული. იხ. მონაგონება (ი.ა.).
მონაგონება, მონაგონობა – ბერად შედგომა, შემონაგვნება. ბერობა; მარტოდმყოფობა, მოწესეობა. იხ. მონაგონი (ი.ა.).
მონათმსახურება – იხ. ნათესევეობა (ი.ა.).
მონათმსახური – იხ. ნათელი (ი.ა.).
მონათ-მოღვაწეობა – თანამსახური. იხ. მოღვაწეობა (ი.ა.).
მონათმსახური – მოკვეთილი. იხ. მოკვეთა (ი.ა.).
მონა-მოყვასი – «მისთანა მონა», თანამსახური. იხ. მოყვასი (ი.ა.). მონამსახური (ი.ა.).

მონა-მამაკაცი – მონა მამაკაცი და მონა ქალი (ი.ა.).
მონაწილე – მონაწილე. იხ. ნანება (ი.ა.).
მონაწილე – „საზღვრების დამცემელი“ (ქც.).
მონაწილე – მეფის პირადი გვარდი (ქც.).
მონაწილეობა – საეანე (ი.ა.).
მონაბეზი – ნაგაცემი. იხ. მოგაცემბა (ი.ა.).
მონათმსახური – ნავთწაცხებული. იხ. ნათი (ი.ა.).
მონათმსახური – მოფხეკილი. იხ. მოფხეკა (ი.ა.).
მონათმსახური – „წართმეული“ (ქც.).
მონათმსახური – «დაკრება». იხ. ნაყოფება (ი.ა.).
მონათმსახური – „მოადგილე“ (ქც.).
მონათმსახური – იხ. ნაწილი; შღრ. თანამონაწილე (ი.ა.).
მონათმსახური – მოძებნა, ნახვა, დათვლიერება. იხ. ნახვა (ი.ა.).
მონათმსახური – «ვნება»; მიგაცემული, უსამართლოდ აღებული. იხ. მოხუჭა (ი.ა.).
მონათმსახური – „მიმხრობა“ (ქც.).
მონათმსახური – «მსახურება», მონობა. «კირთება», მსახურება; შრომა. იხ. მონა (ი.ა.).
მონათმსახური – „მოსურვება“ (ქც.).
მონათმსახური – 1) რომანაგ-ი (პრომანაგ) უნდა იყოს რომანოზ II-ის მოჭრილი დრაპკანი (959–963), უფრო კი რომანოზ III არგიროზისა (1028–34). 2) მონათმსახური კონსტანტინე მონათმსახის მოჭრილი დრაპკანი (1042–1054). 3) დუკაგ-ი კონსტანტინე დუკას მოჭრილი დრაპკანი (1059–1067). 4) ექუს-თავედი იგივე უნდა იყოს, რაც ათონის ქართველთა მონათმსახურის ექუს-თავი, ე. ი. რო-

მანომ დიოგენისა და მისი მეუღლის ეედოკიას მოჭრილი ღრაპკანი, რომელმედაც ექვის თაფია გამოხატული: წინ რომანომ, იესო ქრისტე და ეედოკია, უკან ეედოკიას შვილები: მიხაილი, კონსტანტინე და ანდრონიკე. 5) მიხაილ-ატი-ი უნდა ეკუთვნოდეს მიხაილ VII-ს (1071–1078), კონსტანტინე დუკას და ეედოკიას უფროს ვაჟს, რომლის მონეტას ათონის ქართველთა მონასტრის ალაპებში „დუკატი-მიხაილატი“ ეწოდება (ა.შ.).

მონიჭება – მიცემა, მიმადლება, ჩუქება.

იხ. ნიჭი; შდრ. მომნიჭებელი (ი.ა.).

მონიჭებასული – ბოძებული (ი.ა.).

მონოქსუღ-ი, **მონოქსუღი-ი** – ხის

ნაჭრებისაგან, ან ერთი ხის ნაჭრისაგან დამზადებული ხომალდი (ზ.ს.).

მორღვა – მორთვა, გაწყობა (სხ.).

მორნატება – კვალის დაჩენა, აღბეჭდვა (სხ.).

მორიჟილი – „თვალმარგალიტით შემოსილი“ (ქყ.).

მორიქება – «დარღვევა», აოხრება, უდაბნოდ ქცევა; დაშლა, «დაღწევა».

«ოკრება», «ალოკრება», დაქცევა (ი.ა.).

მორიქებასული – აოხრებული, დარღვეული. იხ. ოკრება (ი.ა.).

მორპარვა – იხ. პარვა (ი.ა.).

მორპარვა – იხ. პარსვა (ი.ა.).

მორპატივა – „პატივისმცემელი“ (ქყ.).

მორპარვა-ი – ძალის მიგანა, დაძალება, ძალის საშუალებით გაკეთებინება (ა.შ.).

მორება – «განხეთქა», გახევა. იხ. პება (ი.ა.). მოგლეჯა, მოხევა (ი.ა.).

მორებასული – მოლესილი, «გან-

გომილი». იხ. პებალება (ი.ა.).

მორებასული – შელესილი (ზ.ს.).

მორებასება – «მოღურა», «მოთხევა», დაღურა. იხ. პკურება (ი.ა.).

მორებასება, **მორებასება**, **მორებასება** – «მოგება», შეძენა, შეგეობა, მოგონება, აღება. «კერპი», «განზრახვა», შოვნა (ი.ა.).

მორებასული – პოენილი, მოგონილი.

იხ. პოენება; შდრ. მომპოენებელი (ი.ა.).

მორებასება – «დაპყრობა», «შეპყრობა», მოგანა, მორთმევა, მოშვერა. იხ.

პყრობა (ი.ა.).

მორასხა – მოთელა. იხ. რაცხა (ი.ა.).

მორბედი – მორბენალი, «მსროლი».

იხ. რბენა; თანა-მორბედი, წინა-მორბედი (ი.ა.).

მორბეძება – იხ. მორბედი (ი.ა.).

მორბეძე – იხ. რბევა (ი.ა.).

მორბენა – იხ. რბენა (ი.ა.).

მორბე – მეჭურჭლის «ბორბალი», ჩარხი (ი.ა.).

მორბარი, **მორბარი** – „ბეჭდის მცველი“; გიულდენშტედტის მიხედვით – „ნაზირი“ (ქყ.).

მორბომილი – მოვარდნილი (ი.ა.).

მორბომანი – მორევისებური (ზ.ს.).

მორბე, **მორბე** – «სასყიდლით დაღვინებული», «მუშაკი», «მროწყული» (?) (ი.ა.). (დაქირავებული) მუშა, მოჯამაგირე (ი.ა.).

მორბე – «დავრომილი».

იხ. რეწვა (ი.ა.).

მორბე – შეძენა, შოვნა სასყიდლით (ი.ა.).

მორბე – შოვნა (ი.ა.).

მორბე – ნამოვნი. იხ. რეწვა; შდრ.

მოსარეწვაად (ი.ა.).

მორთვა – დამატება, დართვა. იხ. რთვა (ი.ა.).

მორთუვა, **მორთვა** – «მოღება», «მოგურა», «მოყვანება», «მიყვანება», მოგანა. იხ. რთუვა; შდრ. მომრთუპელი (ი.ა.). მორთმევა (ი.ი.).

მორთხმა – მოზიდვა, მოწევა; «ვარდაცუმა». იხ. რთხმა; შდრ. მომრთხმული (ი.ა.).

მორიღე – მორიდებული (ი.ი.).

მორიღება – გაცლა. იხ. რიდება (ი.ა.).

მორიღება – მიქევა, «მირიდება» (ი.ა.). მორიდება, დარიღება; განშორება, გაცლა (ი.ი.).

მორისვა – «განრის(უ)ვა», გაკრევა. იხ. რის(უ)ვა (ი.ა.).

მორკინაღ-ი – შებბმელი, ფალაეანი; მეომარი. იხ. რკინება (ი.ა.).

მორკინაღობა – მეომრობა, მოლაშქრობა. იხ. მორკინალი (ი.ა.).

მოროკვა – «როკვა», ცეკვა. იხ. როკვა (ი.ა.).

მორტყმა – «შერტყმა სარტყელისა», «შერტყმა», მოსვა, მომტკიცება. შემოსა, შემოხვევა (ი.ა.).

მორტყმულ-ი – «შეჭურვილი», შემორტყმული, შემოსილი, განმტკიცებული. იხ. რტყმა; შდრ. მოსარტყმელი, წელმორტყმული (ი.ა.).

მორღუვა – დარღვევა, დაქცევა, მოშლა (ი.ა.).

მორღუეულ-ი – დახსნილი, დაშლილი. იხ. რღუევა, გამორღუევა (ი.ა.).

მორღუნა – გამოვლება (მ.ს.).

მორჟუნა – წახდენა (ი.ა.).

მორჟუნული – «ნასხლეტი», «განვლება», მუცელსმოწყვეტილი. იხ. რჟუნა (ი.ა.).

მორჩ-ი, **ნორჩ-ი** – რტო. იხ. აღმომორჩება (ი.ა.). ახალმომარდი; ახალგაზრდა (ი.ი.).

მორჩიღ-ი – «დამორჩილებული», გამგონი, მსმენელი, მიმღევაი. იხ. რჩოლა (ი.ა.).

მორჩიღება, **მორჩიღობა** – დამორჩილება, სმენა, გავგონება. იხ. მორჩილი (ი.ა.). **მორჩობა** – მოხრჩობა. იხ. რჩობა (ი.ა.). **მორჩოლა** – გავგონება, სმენა. იხ. რჩოლა (ი.ა.).

მორჩუნვა – შემოსა, შემოვლება, შემოკერა, შეჭვლევა. იხ. რჩუნვა (ი.ა.).

მორცხე – მორცხევი, «მორცხუელი». იხ. რცხუნა (ი.ა.).

მორცხუელი – «მორცხუე». იხ. მორცხუე (ი.ა.).

მორცხუნე – მორცხევი (ი.ი.).

მორწმუნე – «რომელსა ჰრწამს», სანდო, სარწმუნო, ერთგული. იხ. რწმუნა; შდრ. თანა-მორწმუნე, მცირედ-მორწმუნე, ძნიად-მორწმუნე (ი.ა.).

მორწმუნეობა – იხ. მორწმუნე; შდრ. რწმუნა (ი.ა.).

მორწყმა – რწყვა. იხ. რწყვა; შდრ. მომრწყველი (ი.ა.).

მორჟმა – „დოვლათის შექნა“, „გამდიღრება“, „გაძლიერება“ (ქყ.).

მორჟმული – „დოვლათიანი“, „შექმლებული“, „მდიღარი“, „სახელოვანი“ (ქყ.). **მოსა** – «მორტყმა», ჩაცმა, მოსხმა. იხ. ვერცხლით-მოსილი, მესამოსლე, მკუღრის-მმოსელი, მოსიერი, ოქროფთ-მოსილი, საკურთხეველის შესამოსელი, სამოსელი (ი.ა.).

მოსაბარღნაღ-ი – იხ. მობლარღნა (ი.ა.).

მოსაბარღნაღ-ი – მოსასხამი (ტანი-

სამოსი) (ი.ა.).

მოსაბზეპელ-ი – სანაცელო, ნაცეალი; შენაძენი; შესაძენი, იხ. მოგება (ი.ა.). 1 შესაძენი; 2. სამაგიერო, სანაცელო, სამლაური; ჯილდო (ი.ა.).

მოსაბრე – ჯარისკაცი, მხედარი. იხ. საგარი; შღრ. თანა-მოსაგრე (ი.ა.). მე-ბრძოლი, თანამებრძოლი (ი.ა.). „თანაშემეწე“, „თანამოღვაწე“ (ქც.).

მოსაბრე-ი – მხედრობა. იხ. საგარი (ი.ა.).

მოსაპ-ი – მოიძედე, დანდობილი. იხ. ფასის-მოსაეი (ი.ა.). ვადაგ. მორწმუნე (ნ. ს-ავ) (ი.ა.).

მოსაპ-ყოფა – «სასობა», იმედის ქონება. იხ. ს-ავ; ყოფა (ი.ა.).

მოსაპაპებულად – «მოსაწყენარებულად». იხ. მოვაკება (ი.ა.).

მოსაპა-ი – «შთასავალი». იხ. მოსლვა; გამოსავალი (ი.ა.).

მოსაპება – იხ. ღმრთის-მოსაეება (ი.ა.).

მოსაპეობა – იმედი. იხ. მოსაეი (ი.ა.).

მოსაპვრე – უბანი; «მოზღვრე». იხ. სამღვარი (ი.ა.).

მოსაპაჟრთხეველ-ი – მთσαστεριος, жертвенник, საკურთხეველი (სხ.).

მოსაპაჟღველ-ი – ნარჩენი, ნაცერევი. იხ. მოკუფხლეა (ი.ა.).

მოსალოდებულ-ი – მოსალოდნელი, განმზადებული. იხ. მოლოდება (ი.ა.).

მოსანახე – სანახების, კანგონის მცხოვრები. იხ. სანახი/სანახები (ი.ა.).

მოსაქუნ-ი – «მარწუხი»; «მოსაწმედელი» (ი.ა.).

მოსარბეველ-ი – დასარბევი, მისაგაცეხელი (სხ.).

მოსარბევა – სამოენელად. იხ. მორეწვა (ი.ა.).

მოსარბელ-ი – შესაძენი (გ.ს.).

მოსარბეველ-ი – იხ. მორგემა; გარე მოსარგეველი (ი.ა.).

მოსარჩელე – მოდაეე. იხ. სარჩელი (ი.ა.).

მოსარჩელე-ი – დამხმარე; ეეკილი (გ.ს.).

მოსარჩელე-ი – მოდაეე (გ.ს.).

მოსასრველ-ი – მოსასობი, ამოსაწყვეტი. იხ. მოსრეა (ი.ა.).

მოსასრულება – განადგურება, მოსპობა (სხ.).

მოსასყილება – «სასყიდლით დადგინება», დაქირაება. იხ. სასყიდელი (ი.ა.).

მოსასწავებელ-ი – მომავალში მოსახლენი (სხ.).

მოსასხველ-ი – მამარა. იხ. მოსხმა; შღრ. გელ-მოსასხველი (ი.ა.).

მოსახვევალად – პაგიებისათვის. იხ. მოგეეება (ი.ა.).

მოსაქმეველ-ი – «მოქეევა», დასაბრუნებელი. იხ. მოქეევა (ი.ა.). ἡ ἐπισκοπή (სამშენებ. გერმინი), შენობის ნაწილი – შესასელებელი, საიდანაც მხოლოდ შედიოდნენ; ჩანს, გაძარს ცალცალკე ჰქონდა შესასელებელი და გამოსასელებელი (სხ.).

მოსაქმეველ-ი – მოსაბრუნებელი, მოსაგრიალელებელი (სხ.).

მოსაყდრე – იხ. საყდარი; შღრ. თანამოსაყდრე (ი.ა.). გახგის მქონებელი (მეფე, კათალიკოზი) (ი.ა.). „გახგის მეკვიდრე“, „თანამეფე“ (ქც.).

მოსაყრველ-ი – სასანთლე. იხ. მოყოფა (ი.ა.).

მოსაყმეველ-ი – გამოსაღები, პაგივი; ქრთამი; «საცემელი». იხ. მოცემა (ი.ა.).

მოსასხროველ-ი, მოსასხრობელ-ი – მოსაკიცხავი, დასაცინავი. იხ. მოცხრობა (ი.ა.).

მოსაწმედი - «მოსაქედი». იხ. მოწმედი (ი.ა.).
 მოსაწმინდი - მოსაბეგრებელი. იხ. მოწყენა (ი.ა.).
 მოსაწმინდებელი - «მოსაგაქედი-ლადი». იხ. მოწყენარება (ი.ა.).
 მოსაქელთებელი - დასაბმარებელი (სხ.).
 მოსაქმინებელი - მოსაგონრად. იხ. მოქსენება (ი.ა.).
 მოსაქმინებელი - მოსაგონებელი, მოსაგონარი; ანალები, ანდერი (ი.ა.).
 მოსაქმინებელთ-მხარაი - იხ. მწერალი (ი.ა.).
 მოსაქული - «რომელმან საჯოს», მოსარჩლე, მოდავე, მომჩივანი. იხ. სჯა; შდრ. თანა-მოსაქული, წინა-მოსაქული (ი.ა.).
 მოსაქულია - მოკრეფა (მ.ს.).
 მოსაქი - (მოსლად) დირე, მორი (ი.ა.).
 მოსაქანი - სენაკში მცხოვრები ბერი. იხ. სენა (ი.ა.).
 მოსაქანიობა - განკერძოებით ცხოვრება ცალკე სენაკში (ა.შ.).
 მოსაქსი - სესხის ამლები, მოვალი. იხ. სესხი (ი.ა.).
 მოსაქულია - რთველის მოწვევა, მოკრეფა; მომკა; «მოწილეა». იხ. სთულება (ი.ა.). მოკრეფა, მოწყვეტა; გადატ. შეტენა, მოპოვება, შონა (სთული - რთული - რთელი) (ი.ა.).
 მოსაქი - ჩაცმული. იხ. მოსა (ი.ა.).
 მოსაქილი - მომაკედავი; მოსაქილი. იხ. მოკული (ი.ა.).
 მოსაქილი - სიკედილი; ნეფსით მოვიდა *მოსიკული* ჯუარითა: მოსაქილი, რომ მომკედარიყო (ი.ა.).

მოსილი - ჩაცმული. იხ. მოსა; შდრ. ეცხლით-მოსილი (ი.ა.).
 მოსილია - ჩაცმულობა; ჩაცმა (მ.ს.).
 მოსისხლე - სისხლის მღვრელი, «კაცის მკელელი»; «სისხლისა». იხ. სისხლი (ი.ა.).
 მოსისხლე - სისხლით ნათესავი (მ.ს.).
 მოსისხლეა - დასისხლება. იხ. მოსისხლე (ი.ა.).
 მოსისხლეობა - სისხლი. იხ. მოსისხლე (ი.ა.).
 მოსაქნი - მოჭლობა. იხ. სქენა (ი.ა.).
 მოსაქი, მოსაქი - მოსელა, «მომაველი», «მოკლომა», «მივლა», «მოწვენა», «წარმოსლეა», «წარდგომა» (ი.ა.). შეფერება (მ.ს.).
 მოსაქი, მოსაქი - მოსული. იხ. სლეა; შდრ. გელა-მოსლეა, წილ-მოსლეა (ი.ა.).
 მოსაქნი - სმენა. იხ. სმენა (ი.ა.).
 მოსაქნი - გამყეში. იხ. სმენა (ი.ა.).
 მოსაქი - მსმელი, მოქიფე. იხ. სუმა (ი.ა.).
 მოსაქი - «მოსპოლეა», «აღკოცა», «მოსრეა», «აღება», «განშორება», «წარწყმედა», «შემუსრეა», «განგდება», «განქარება», «მოკოცა». იხ. სპობა (ი.ა.).
 მოსაქი, მოსაქი - «მოსრეა», «მოსპობა», «აკოცა», «წარწყმედა». აღფხვრა. იხ. სპოლეა; შდრ. მომსპოლელი (ი.ა.).
 მოსაქი - გამოქეცვა (ი.ა.).
 მოსაქი - «უჩინო ყოფა», «მოსრულეა», «მოსპობა», «დაცემა», «განკუეთა», «მოწყდომა», «მოწყედა», «აღსპობა», «აღკოცა», «წარწყმედა», «მოკუდინება», «მოლერწმა», ამოწყვეტა, «მოკლეა»,

მუსერა, «მოკულომა», «აღსპოლეა», «მო-
სპოლეა» (ი.ა.).

მოსრ(ვ)ულ-ი, მოსრვილ-ი – «მომკუ-
დარი», «მსხემი», მოკლული, დაჭრილი.
იხ. სრვა; შდრ. მომსრალი, მომსრველი,
მოსასრველი, შვილთ(ა)-მოსრვა (ი.ა.).

მოსრულ-ი – იხ. მოსლეა; ახლად მოს-
რული, ძალად მოსრული (ი.ა.).

მოსრულვა – «მოსრეა», «აკოცა», «მო-
კოცა», «დასრულება», მოთაეება, მო-
ლევა, დაბოლოება. «აღსასრული»,
«მოწყუედა». იხ. სრულება (ი.ა.).

მოსტანვა – დაბევერა, «მოხილეა». იხ.
სტუნვა (ი.ა.).

მოსულა – იხ. მოსლეა (ი.ა.).

მოსუმურ-ი – იხ. სუმა (ი.ა.). (ღვინის)
მსმელი, მოქიფე, ლხინის წვერი (ი.ა.).
მოსუმურობა – მთერალობა, სმა. იხ.
მოსუმური (ი.ა.).

მოსურნი – მონაგრული. იხ. სურვილი
(ი.ა.). მსურველი (ი.ა.).

მოსყიდა, მოყიდა – ყიდეა, შეძენა;
დაქირაეება, «სასყიდლის-ყოფა». იხ.
სყიდა; შდრ. მომსყიდელი (ი.ა.).

მოსწამვა – «წამის-ყოფა», «მოცემა»,
ნიშნის მიცემა, სწავლა, ჩვენება, ღარი-
გება. იხ. სწავება (ი.ა.).

მოსწამვა – მოწაფე. იხ. სწავლა (ი.ა.).

მოსწრაფა – «სწრაფა», მოჩქარება. იხ.
სწრაფა (ი.ა.).

მოსწრაფი – მეცადინე, გულმხურეალ-
ელ მტდელი, გულმოდგინე, დაუმარებე-
ლი (ი.ა.). იხ. მოწრაფე (ი.ა.).

მოსწრაფობა – სწრაფეა, გულმოდგინება,
სიბეჯითე, გარჯა (ი.ა.). მეცადინეობა, სწ-
რაფეა, მონდომება, მტდელობა (ი.ა.).

მოსწრაფობით – სასწრაფოდ, «მსწრ-

აფლ». იხ. სწრაფი (ი.ა.).

მოსწრაფი – «მსწრაფი», საჩქაროდ,
«მელაღს-მელა». იხ. წრაფა/სწრაფა (ი.ა.).

მოსწრაფა – მოწვენა. იხ. სწრება (ი.ა.).

მოსხმა – «მოღება», მოყენა, მორეკა,
მოყრა, შემორტყმა, მოხევეა. მოღენა.
იხ. სხმა; შდრ. მომსხმელი (ი.ა.).

მობანჯა – გვემა, ცემა. იხ. განჯეა (ი.ა.).

მობასება – «გაცება», «დაგაცება».
წართმევა. იხ. გაცება; შდრ. მომგაცე-
ბელი, მონაგაცეები (ი.ა.).

მობეება – «ლხინება», შენდობა, მინი-
ჭება, პატიება, «მოტეება». მიმართება,
მიშეება. იხ. ტეება; შდრ. მომტეება-
ლი (ი.ა.).

მობეება – მომსხერევა. იხ. ტეება (ი.ა.).

მობირა – მგირალა. იხ. გირილი (ი.ა.).

მობიხრულ-ი – კედელი, გიხარი. იხ.
გიხრება (ი.ა.).

მობეობა – დატეობა. იხ. ტეობა (ი.ა.).

მობეობა – მნდომი, მოწადინე. იხ.
გრფიალი (ი.ა.).

მობეობა – იხ. ბურგით მოტურთე
(ი.ა.).

მობეობა – მომსხერევა, შემუსერა.
იხ. ტეობა (ი.ა.).

მობეობა – აღგზნებული, ანთებული,
აეარეარებული. იხ. ტეინება (ი.ა.). ან-
თებული; კამკამა, მოკამკამე, მოელეა-
რე, ბრწყინვალე (ი.ა.).

მობეობა – იხ. მოტეინარე (ი.ა.).

მობეობა – შეძენა, მოგება; მიცემა. იხ.
ტეება; შდრ. მომატეებალი (ი.ა.). მოწ-
ევა; თავს დატეება, ნახაღე. მონიჭება;
მოსწავება, ნიშნება, შემთხევა (ი.ა.).

მობეობა – იხ. ტეინება (ი.ა.).

მობეობა – ქმნა, ყოფა. იხ. [ტეება] (ი.ა.).

მონაწილეობა - წარმოუდგენელი; «მოულოდებელი». იხ. მოგონება (ი.ა.). გამოუთქმელი, გავგონარი, აუწერელი (ი.ა.).
მონაწილეობა - „მეთვალყურედ მიუჩინა“ (ქ.ც.).
მონაწილეობა - მოუხრელობა. იხ. მოდრეკა (ი.ა.).
მონაწილეობა - გაუძლებელი, აუტანელი. იხ. მოთმენა (ი.ა.).
მონაწილეობა - შეუწყნარებელი. იხ. მოთუალვა (ი.ა.).
მონაწილეობა - «მიმდემად», შეუძლებლად. იხ. კლება (ი.ა.). სულ, მუღამ, განუწყვეტლივ (ი.ა.).
მონაწილეობა - «არამოკლებული» (ი.ა.).
მონაწილეობა - «მოუგონებელი», უეცარი. იხ. მოლოდება (ი.ა.).
მონაწილეობა - დაუოკებელი, შეუკავებელი (სხ.).
მონაწილეობა - იხ. მომედგრება (ი.ა.).
მონაწილეობა - არგამგონე (ზ.ს.).
მონაწილეობა - იხ. ურვა (ი.ა.).
მონაწილეობა სული - „გამორჩევიდა და გამოძიებითა უმჯობესთა და მოღუაწეთა და მეცნიერთა ძმათა და სულისა მოურავთათა და იწესოს ძმათაგანი წინამძღურად“; „შემდგომად ამიერ განსვლისა პირველისა წინამძღურისა აქუნდეს მეორესა მას კელმწიფება მთავრობისა და მის თანა-განზრახვითა მოღუაწეთა და კელისუფალთა მონასტრისათა და რომელ-იგი მოურნე სულისა მიცვალებისა და მის იყენენ“ (ა.შ.).
მონაწილეობა - მგრუნველი, მეურვე. იხ. ურვა (ი.ა.).

მონაწილეობა - „მოვლა-პატრონობა (ქ.ც.).
მონაწილეობა - „მოუსპობელი“ (ქ.ც.).
მონაწილეობა - წარმოუდგენელი (ზ.ს.).
მონაწილეობა - „არ მოსპობა“ (ქ.ც.).
მონაწილეობა - დასუსტება; «მოკლება», დაუძლურება, დასნეულება (ი.ა.).
მონაწილეობა - ძლეული; დასუსტებული; «მოკლებული». იხ. უძლურება (ი.ა.).
მონაწილეობა - შეტყობინებული (ზ.ს.).
მონაწილეობა - დაუზარებლად. იხ. მოწყინება (ი.ა.).
მონაწილეობა - დაუკოდეულად, განმრთელად. იხ. მოწყლვა (ი.ა.).
მონაწილეობა - იხ. მოწყუება (ი.ა.).
მონაწილეობა - მოუგონებელი. იხ. მოკსენება (ი.ა.).
მონაწილეობა - «განმსყიდელი», «მსყიდელი», «რომელი ფრდიდეს», «საეპრო», ბაზარი; «ვაჭარი». იხ. ფრდა; შდრ. ეცხლით-მოფარდული, თესლის-მოფარდული, ძოწეულის-მოფარდული (ი.ა.).
[მონაწილეობა] - იხ. არამოფასეობა (ი.ა.).
მონაწილეობა - «აღმობრწყინება», «მიფენა», გაშლა. იხ. ფენა; შდრ. მომფენელი (ი.ა.).
მონაწილეობა - გაგლესა, შეგლესა. იხ. ფისი (ი.ა.).
მონაწილეობა - ფიცარდაგებული. იხ. ფიცარი (ი.ა.).
მონაწილეობა - მოშვება (ი.ა.).
მონაწილეობა - მოშვებული. იხ. [ფოლხუება] (ი.ა.).
მონაწილეობა - იხ. ფრდა; შდრ. მომფრდელი (ი.ა.).
მონაწილეობა - კაწვრა (ზ.ს.).
მონაწილეობა - მუქველი. იხ. ფქვა (ი.ა.).

მოყვაობა-მ — მუქელობა (მს.).
 მოყრისტიანა-მ — ქრისტიანი (ქალი) (მს.).
 მოყხანა — იხ. ფხანა (ი.ა.).
 მოყხეპა — იხ. ფხეკა; შდრ. მონაფხეკი (ი.ა.).
 მოყხურა — მოგლეჯა. იხ. ფხურა (ი.ა.).
 მოქაღულ-ი — ვინც იქაღის, იმუქრება. იხ. ქაღება (ი.ა.).
 მოქაღულობა — იხ. მოქაღული (ი.ა.).
 მოქაღაქე — ქაღაქელი; ამხანაგი. იხ. თანა-მოქაღაქე (ი.ა.).
 მოქაღაქეთაბანი — ქაღაქელი. იხ. ქაღაქი (ი.ა.).
 მოქაღაქობა — ცხოვრება, ყოფაქცევა; ღვაწლი, მოღვაწეობა. იხ. მოქაღაქე (ი.ა.).
 მოქარაბა — «უმოლხინე ქმნა», გაქარება, გაცლა. იხ. ქარება (ი.ა.).
 მოქარაბა — შემსუბუქება, შემსიერება, შესუსტება (სხ.).
 მოქანა — «ნაკლულეანი», ნაგრული, მახეწარი; დამსაჭიროებელი. იხ. ქენება (ი.ა.).
 მოქანა — «იხოვნა», ალთქმა. იხ. ქენება (ი.ა.).
 მოქანებით — მოფერებით, გუბილი სიგყვით, ხეწვით, თხოვნით (ი.ა.).
 მოქლონი — კეგი, ურდული (ი.ა.). ბოქლომი, კლიგე, замок (ი.ა.).
 მოქმედი — «ქუყანის-მოქმედი», «მუშაკი», შემომქმედი, საქმის ჩამდენი (ი.ა.).
 მოქმედი სპონსა-მ — გილოს მქსოველი (ი.ა.).
 მოქმედი მისა-მ — ხუროთმოძღვარი, კალაგოზი (ი.ა.).
 მოქმედი მუხანისა-მ — მიწის მოქმედი (ი.ა.).

მოქმედი სპონსა-მ — მეტროლი (ი.ა.).
 მოქმედი მუხანისა-მ — ბოროტმოქმედი. იხ. ქმნა; ამოღეს-მოქმედი, ბოროტის-მოქმედი, ბოროტის-მოქმედი, ეენაიქს(ა)-მოქმედი, თანა-მოქმედი, თიქს-მოქმედი, კეთილის-მოქმედი, ნაიქს-მოქმედი, ჰილენძის-მოქმედი, ჰურის-მოქმედი, სახის-მოქმედი, ქველის-მოქმედი, კელით-მოქმედი (ი.ა.).
 მოქმელობა — საქმიანობა. იხ. მოქმედი (ი.ა.).
 მოქმნა — ქმნა, მოკეთება, გაკეთება; «მრგულობა»; შემოვლება (ი.ა.).
 მოქმნილი — «დაკნული», დამუშავებული. იხ. ქმნა; გამოქმნა (ი.ა.).
 მოქმნება — მოგანა. იხ. ქონება (ი.ა.).
 მოქმნილი — «გამოქსოილი». იხ. ქსოვა (ი.ა.).
 მოქმნა — წამოღება, მოგანა (ი.ა.).
 მოქმნა — «შეგყობა», აღება, მოყვანა. იხ. ქემა (ი.ა.). აყვანა (ხელში), ჩახუტება (ი.ა.).
 მოქმნა — «უქმოქცევა», «შემოქცევა», «მიქცევა», მობრუნება, «გარდამოცვლება», «გარე-წარქცევა», «შიდრეკა». სარწმუნოება, რწმენა; მობრუნება; გრიალი, მიმოქცევა (ი.ა.). 1. მობრუნება; ცუდი გზიდან მობრუნება, სწორ გზამე დაყენება (დადგომა); გაქრისტიანება; 2. გადმოხილება, მოსყიდვა (ი.ა.). წელიწადი (სხ.).
 მოქმნა-ი — ცვალებადობა; კილო (მს.).
 მოქმნული — მობრუნებული, გადმოსული. იხ. ქცევა; შდრ. მომაქცეველი, მოქმეველი, მოსაქცეველი, უკუმოქცევა. «მწირი». იხ. ქცევა (ი.ა.). „სჯულზე მოსული“ (საბა) (სხ.).

მოლაპალება – «მიმოთქემა», ქადაგება. იხ. ლაღალება (ი.ა.).

მოღება – «მიღება», «აღება». «მორთუმა», «გამოღება», «დაპყრობა», «მოკლა», წართმევა, წაღება, მოგანა, მოწეუნა, ამოხდა, მოხდა. «მოკუეთა», აღება; წართმევა; «მიმოღაღება», «მოძიება» (ი.ა.).

მოღება ათეულისა – იხ. ათეულისა მოღება (ი.ა.).

მოღებაჲ-ი – აღებული, აცლილი. იხ. ღება; ასო-მოღებული; შდრ. მომღებელი/მომღე (ი.ა.).

მოღმრთე – კეთილმსახური. იხ. ღმერთი (ი.ა.).

მოღონება – მოხერხება, გაკეთება (სხ.).

მოღუანება – მოვლა, გარჯა, ზრუნვა; შრომა. ბრძოლა. იხ. მოღუაწი (ი.ა.). 1. ზრუნვა, პატივობა, მოვლა; 2. დახმარება, მეწევა; 3. მოქმედება, ქმნა; 4. მოღვაწეობა (ი.ა.). განგებულება (რედ.).

მოღუან-ი, მოღუანე – «მეღამსგუარი», მღამსხედველი, მზრუნველი, მძლე, მეზრძოლი, მორკინალი, მხედარი, მოწესე, ბერი. იხ. ღუწა; შდრ. თანა-მოღუაწე, მენავეთ-მოღუაწე, მკეცთ-მოღუაწე (ი.ა.).

მოღულ – იხ. მომღულალა (ი.ა.).

მოღურა – «მოპკურება», «დათხევა». იხ. ღურა (ი.ა.).

მოყვანება – «წარმოება», «შერთვა», «მოება», «მოგურა», «მორთუმა», «მიხუმა», მოყვანა, მოგანა, «მიყვანება» (ი.ა.).

მოყვანება ცოლისა – «სუმა ცოლისა», შერთვა ცოლისა (ი.ა.).

მოყვანებაჲ-ი – მოყვანილი. იხ. ყეანება; შდრ. სასყიდლით მოყვანება (ი.ა.).

მოყილა – ყიღვა (ი.ა.).

მოყილა – იხ. მოსყიღვა (ი.ა.). ყიღვა (ი.ა.).

მოყინება – ღარღევა. იხ. ყინება (ი.ა.).

მოყმე – ახალგაზრდა, ჭაბუკი (ა.შ.).

მოყმობა – დამშევა, შიმშილით სიკელილი. იხ. ყმობა (ი.ა.).

მოყრვა – გაშევერა, განზიდვა, მოგანა, «მოღრეკა» (ი.ა.). გამოწევა, გამოშევერა (კელისა); ღაღება (ყურისა) (ი.ა.).

მოყრვა ყრისა – «ყურად ღება», ყურის მიპყრობა. იხ. კელისა-მოყოფა (ი.ა.).

მოყრვილ-ი – «გარდასრული». იხ. ყოფა (ი.ა.).

მოყრა – «ღაღევება», მოშეება, გამორევა. იხ. გამოყრა. ღაღრეკა, მოკეცა. იხ. ყრა (ი.ა.).

მოყრარე – «მოყუასი», «მიყუარი», «საყუარელი», «მეგობარი». იხ. ყუარება; გემოთ-მოყუარე, ღეღათ-მოყუარე, ღღესასწაულის-მოყუარე, ვეცხლის-მოყუარე/მოყუარული, თავის-მოყუარე, კაცთ-მოყუარე, კაცის-მოყუარე, მამლის-მოყუარე, მამლობის-მოყუარე, მართეს-მოყუარე, მგერ-მოყუარე, ნოვაგთ-მოყუარე, პატივის-მოყუარე, სასუმლის-მოყუარე, სიბრძნის-მოყუარე, სიტყუათ-მოყუარე, სტუმართ-მოყუარე, უღაბნოჲს-მოყუარე, უკეთურების-მოყუარე, უცხოთ-მოყუარე, ქმართ-მოყუარე, შვილ-მოყუარე, შვილის-მოყუარე, შჯულის-მოყუარე, ცოდვის-მოყუარე, ცხოვრების-მოყუარე, ძმის-მოყუარე, ხუასტაგის-მოყუარე (ი.ა.).

მოყრარება – იხ. ყუარება; გემოთ-მოყუარება, ღიდების-მოყუარება, ვეცხლის-მოყუარება, კაცთ-მოყუარება, მთავრობის-მოყუარება, სიბრძნის-მოყუარება, სტუმართ-მოყუარება, უცხოთ-მოყუარება, ძმათ-მოყუარება (ი.ა.).

მოყუასება – იხ. მოყუსობა (ი.ა.).
მოყუასი – «მოყუარე», «თანა-სძალი», ამხანაგი, მახლობელი, თანაგოლი. იხ. მონა-მოყუასი, მოყუასება/მოყუასობა, მგერ-მოყუასი (ი.ა.). მეგობარი. ეკლესიის მსახური, სასულიერო პირი. ὁ κληρικὸς (სხ.).
მოყუასი **მპლმსიისა** – კრებული ეკლესიისა, приют (სხ.).
მოყუანა, **მოყვანა** – მოჭრა, მოკეთა. იხ. ყუნა, ყვენა (ი.ა.).
მოყურობა, **მოყურობა** – «მეგობარქმნა». იხ. მოყუარე; დამოყურება (ი.ა.).
მოყურობა – დაკრეფა ყურობისა. იხ. ყურობი (ი.ა.).
მოყუსობა, **მოყუასება** – მეგობრობა, ამხანაგობა. იხ. მოყუასი (ი.ა.).
მოყავე – მობნელო. იხ. შავი (ი.ა.).
მოყაღვა – მოშლა (მ.ს.).
მოყაპირმა – პოეტი (მ.ს.).
მოყანება – აშენება, დასახლება. იხ. შენება (ი.ა.).
მოყოგა – დახრჩობა. იხ. შოთა; შდრ. მომამოთბელი, მომშოთარი (ი.ა.).
მოყიმი – მშიშარა, მხდალი; «გულმედგარი». იხ. შიში; ღმრთის მოშიში (ი.ა.).
მოყიშება – შიში, მშიშრობა. იხ. მოშიში (ი.ა.).
მოყო(ვ)რება – განშორება, მოცილება. იხ. შო(ვ)რება (ი.ა.).
მოყორობა, **მოყო(ვ)რობა** – გარჯა, შეწუხება; «შეურება». იხ. შ(უ)რობა (ი.ა.).
მოყოვე – მოშეებული, დუნე, «მოღრეკილი». იხ. შეება (ი.ა.).
მოყოშება – მიშეება. იხ. მოშეე (ი.ა.).
მოყოშება – მოწონება. იხ. შენება (ი.ა.).

მოშურნა – შურიანი, «ძერი», ავთვალდი, «მოდნე». იხ. შური (ი.ა.). ძალიან მონდომებული (ი.ა.).
მოშურნება – შურიანობა; შური. იხ. მოშურნე (ი.ა.).
მოშურნობა – იხ. მოშრომება (ი.ა.).
მოშუნება – «ჩუნება». იხ. ჩუნება (ი.ა.).
მოშრა(ება) – ღარბილება, «დაჩრუება». იხ. ჩრუ(ება) (ი.ა.).
მოშალე – უქმი, ცარიელი, მოცილილი (ი.ა.). თავისუფალი, მარჯვე (დრო) (ი.ა.).
მოშალება – სიბრძნე, «გონება». სწრაფვა, მოცლა (საქმისაგან), მეცადინეობა, დროს პოვნა. იხ. ცალეა (ი.ა.).
მოშალეზულ-ი – უქმი, უსაქმო (ი.ა.).
მოშალეზ – უქმად, უსაქმოდ (ი.ა.).
მოშალეობა – მოცილილობა, უსაქმობა; «უღებება». იხ. მოცალე (ი.ა.).
მოშაშა – «გამოცემა», «მოსწავება», «განწირვა», მიცემა, გაცემა, გადაცემა, ჩუქება, ძღვნა. გამოსაღები (ი.ა.).
მოშაშაღ-ი – მიცემული; ბოძებული (ი.ა.).
მოშაშაღ-ი მოშაშაღ-ი – «მღელთ-მოძღურება». იხ. ცემა; შდრ. მომცემელი, მოსაცემელი, ნათლის-მოცემა, უკმოცემა, უკუმოცემა (ი.ა.).
მოშაშაღვა – «მოწუვა», «ცეცხლითა მოწუვა». იხ. ცეცხლი (ი.ა.).
მოშაშა – «გარე-მოღვა», «გარე-მოსხმა», «გარე-მოცემა», «შეპყრობა», შემორგყმა, მორგყმა (ი.ა.).
მოშაშაღ-ი – გარემოდგომილი, ალყაშემორგყმული. იხ. ცემა (ი.ა.).
მოშაშაღება – გადმონაცელება, გამოცლა, გადმოგანა. იხ. ცვალება (ი.ა.).
გოსთიოგა – შეცდომა, შეცოდება; მოცდენა. იხ. ცთომა (ი.ა.).

მოსთენება – დაბრკოლება, მოგყუება; მოცდენა. იხ. ცთუნება (ი.ა.).

მოსინარ-ი – ვინც იყინის. იხ. ცინ- (ი.ა.).

მოსიძალ-ი – «მომთხრობი», ღესპანი, გაგზავნილი. იხ. ციქუ- (ი.ა.). მოციქული, მივლინებული, მიგზავნილი კაცი. ქრისტეს 12 მოწაფეთაგანი (ი.ი.).

მოსიძალეობა, მოსიძალეობა – იხ. მოციქული (ი.ა.).

მოსლილთაბანი – იმპერატორის პირადი დამკველი რამის წვერთაგანი (მს.).

მოსნება – მცნება. იხ. ცნება (ი.ა.).

მოსოფება – მოგიჟიანება. იხ. ცოფება/ცოფობა (ი.ა.).

მოსრემა – მოხნევა, მოფანტვა. იხ. ცრევა (ი.ა.).

მოსუმა – იხ. ცუმა (ი.ა.).

მოსურემა – «მოკუფხლევა», მოკრეფა. იხ. ცურევა (ი.ა.).

მოსხება – ცხება, წასმა. იხ. ცხება (ი.ა.).

მოსხრობა – დაცინვა, გაქირღვა, «ხარება» (ი.ა.).

მოსხრომით – «მელ[ა]-მოხარულ». იხ. ცხრომა; შღრ. მომცხრომელი, მოსაცხრომელი (ი.ა.).

მოძაბე – მოძულე, ვისაც ეზიზღება. იხ. ძაგება (ი.ა.).

მოძაბება – «კიცხევა», შეზიზღება, შეურაცხყოფა; ძულება (ი.ა.).

მოძაბეზულ-ი – შეზიზღებული. იხ. ძაგება (ი.ა.).

მოძარცვება – გაცლა, გახდა, ართმევა, მორღევევა. იხ. ძარცევა (ი.ა.). გახდა, გაძრობა, მოძრობა; მოშორება, მოცილება (ი.ი.).

მოძება – მოგვრა, მოყვანა. იხ. ძება (ი.ა.).

[მოძერწულ-ი] – იხ. ძერწევა; ვერცხლმოძერწული (ი.ა.).

მოძიება – «ძიება», მონახვა, ძებნა, პოვნა; «მელ[ა]-მიხედვა». «მოღება». იხ. ძიება (ი.ა.).

მოძილ-ი – მძინარა, მთვლემარე. იხ. ძილი (ი.ა.). ძილისგულა (ი.ი.).

მოძინება – «მოხედვა», მონახვა. იხ. ძინება (ი.ა.).

მოძმე – «მემობელი», ამხანაგი, მოსამღვრე. იხ. ძმა; შღრ. თანამოძმე (ი.ა.).

მოძმობა – მოსამღვრეობა, მემობლობა. იხ. მოძმე (ი.ა.).

მოძნაურ-ი – მოშურნე. იხ. ძნ- (ი.ა.).

მოძნაურობა – მოშურნეობა (ი.ა.).

მოძნე – «მოშურნე». იხ. ძნ- (ი.ა.).

მოძნელეზულ-ი – მაგარი, მტკიცე. იხ. ძნელი (ი.ა.).

მოძო(ვ)ება – ძონა. იხ. ძოვება (ი.ა.).

მოძულე – მძულელებელი. იხ. ძულება (ი.ა.). ვისაც სხვა სძულს, სიძულვილის მქონე (ი.ა.).

მოძულეობა – სიძულვილი. «ძულება», შეძულება, მოძაგება (ი.ა.).

მოძულეზულ-ი – «საძულელი». იხ. ძულება; ძმათ-მოძულება (ი.ა.).

მოძოლლა – «ძლოლა». იხ. ძლოლა (ი.ა.).

მოძლუნე – იხ. მოზღუნე (ი.ა.).

მოძლუნება – გაგზავნა, მირთმევა. იხ. ძლუნება (ი.ა.). გამოგზავნა; მოგანა (ი.ი.).

მოძლსარ-ი – «მასწავლელი», «პრაბონი». იხ. ძლუნევა; შღრ. აგიანთ-მოძლსარი, ეზოღს-მოძლსარი, კეთილის-მოძლსარი, მენავეთ-მოძლსარი, მეკურეთ-მოძლსარი, მესაპყრობილეთ-

მოდღუარი, მზარაულთ-მოდღუარი, მღ-
დელთ-მოდღუარი, მწიგნობართ-მოდ-
ღუარი, ნიორაკთ-მოდღუარი, შჯულის-
მოდღუარი, ცრუ-მოდღუარი, ხუროთ-
მოდღუარი, კელოვანთ-მოდღუარი (ი.ა.).

1. წინამძღოლი, გზის მაჩვენებელი; 2.
მასწავლებელი (ი.ა.).

მოძღუნება – ჩუქება, ძღვნა, მინიჭება.
იხ. ძღუენი (ი.ა.).

მოძღუნებაულ-ი – მონაძღუენი, მო-
განილი, გამოგზავნილი (ი.ა.).

მოძღურა – «სწავება», სწავლა (ი.ა.).

დამოდღურა, სწავლება, დარიგება (ი.ა.).

მოძღურება, მოძღურობა – «სწავება»,
წერტნა. «სიგყუსა სწავლა», «სწავლა»,
«მცნება». იხ. მოძღუარი; შღრ. მოცემუ-

ლი მოძღურებაჲ, მღდელთ-მოდღურე-
ბა, ხუროთ-მოდღურება (ი.ა.).

მოძღურებაულ-ი – სწავლებული (ი.ა.).

მოწაბლჳ – იხ. წაბლი (ი.ა.).

მოწაღ-ი – მსურველი (გ.ს.).

მოწაღილ-ი – სურვილი, ნდომა. იხ.
წადილი (ი.ა.).

მოწამჳ – მოწმე; მარტვილი; «წამება».
იხ. წამება; შღრ. მთაეარმოწამჳ, პი-
რველმოწამჳ, ცრუმოწამჳ (ი.ა.).

მოწამება – მოწმეობა. იხ. მოწამე (ი.ა.).
დადასტურება, დამოწმება, მოწმობა
(ი.ა.).

მოწამლჳ, მწამლჳ – მისანი, «მწამლ-
ველი». იხ. წამალი (ი.ა.). (საწამლაე-
ების მკეთებელი და) მომწამელელი
(ნ. კ. მეწამლე) (ი.ა.).

მოწაჳჳ – შევირდი. იხ. დამოწაჳება
(-ული), მომოწაჳება (ი.ა.).

მოწაჳება – იხ. მოწაჳე (ი.ა.).

მოწაჳნა – «შემთხუეა», «დაკლომა»;

«მოსლეა», «მოკლა», «მოხება», «მოწიფე-
ბა», «მოახლება», მოეღინება; დაწევა
(ი.ა.).

მონაჳნაღ-ი – მოსასელელი, მომაეა-
ლი, რაჳ ეღის (ი.ა.).

მონაჳნაულ-ი – თავსდატეხილი, მოსუ-
ლი, მოახლებული. იხ. წეენა (ი.ა.).

მონაჳრა – «აღწერა», შეღესეა; მოხ-
აგვა, მოტრეღება (ი.ა.).

მონაჳრილ-ი – იხ. წერა (ი.ა.).

მონაჳსა – მოწოდება. იხ. წესა (ი.ა.).

მოწვეეა, დაძახება, მოხმობა (ი.ა.).

მონაჳსა – მონაზონი, ბერი. იხ. წესი
(ი.ა.). სამონასტრო წესის მიმღეეარი,
ბერი (ი.ა.).

მონაჳსაჳობა – შემონაზენება, ბერად
შედგომა. იხ. მოწესე (ი.ა.).

მონაჳსა-ჳნაულ-ი – შემონაზენებული.
იხ. ჳმნული (ი.ა.).

[მონათოლჳჳ] – იხ. წოთლ(ე)ა; მომწ-
თოლ(ე)არე (ი.ა.).

მონაღაჳბა – «წიაღ მოსლეა», გა-
დასელა. იხ. წიაღი; გამოწიაღება (ი.ა.).

მონათანა – წითელი. იხ. წითელი (ი.ა.).

მონათლჳ – «მომწითურე». იხ. წით-
ული (ი.ა.).

მონათლჳ – «მოსთულება», მოკრეჳა.
იხ. წიღეა (ი.ა.).

მონათჳბა, მონათჳბა – «მოწეენა»,
მოსწრება; შემოსელა, დამწიფება;
«მწიფოეა». იხ. წიფება (ი.ა.).

მონათჳბა – შიში და კანკალი; შღრ.
წიწეა (ი.ა.).

მონაჳ – გულმემატკიეარი; გულთბო-
ლი, გულისხმიერი, სხვისთვის გული რომ
შესტკიეა; ლმობიერი; მოწყალე (ი.ა.).

მონაჳლ – მოწყალეობით, სიყვარულით.

იხ. წლ- (ი.ა.). ტკბილად, გულთბილად, გულშემატკიერობით, სულითა და გულით (ი.ა.).

მონღობა, მონღობა – «მოწყალება».

იხ. წლ- (ი.ა.). გულშემატკიერობა (ი.ა.).

მონღომება, სურვილი (სხ.).

მონღეა – «მოხუცა», გაწმენდა. იხ. წმედა; შდრ. მოსაწმედელი (ი.ა.).

მონღობა – «მოხადა», «მიხადა», «წოდება», დაძახება; შეკრება. მოყვანა (ი.ა.).

მონღობულ-ი – იხ. წოდება; შდრ. მომწოდებელი (ი.ა.).

მონღონა – «აღწონა გონებასა», განჭვრევა. იხ. წონა (ი.ა.).

მონღრაჟი, მონღრაჟი – სწრაფი, ჩქარი; «კანდიერი», ბეჯითი, გულმოდგინე (ი.ა.).

მონღრაჟება – მონღომება (ი.ა.).

მონღრეა – გამოცლა, «აღმოსესება». იხ. წრედა (ი.ა.).

მონღრეაბულ-ი – «წყლტუ». იხ. წრფელი (ი.ა.).

მონღრეაბულ-ი – მოსწორებული, მოშიშველებული (სხ.).

მონღეა – იხ. წუევა (ი.ა.).

მონღეა – მოწველა. იხ. წუელა (ი.ა.).

მონღეა – «მოცეცხლეა», «შეწუვა»; «მოაღვა». იხ. წუევა; შდრ. მომწუარი; ცეცხლით-მოწუვა (ი.ა.). მოწვა, დაწვა (ი.ა.).

მონღეაბულ-ი – «მომწუარი» (ი.ა.).

მონღრეა – გამოწურვა, გამორწყვა. იხ. წურვა (ი.ა.).

მონღრეა – გაწვრთნა, განსწავლა. იხ. წურთა (ი.ა.).

მონღალე – მწყალობელი. იხ. წყალ (ი.ა.).

მონღალება – «წყალობა», «მოწლება»;

სიბრალული. იხ. მოწყალე (ი.ა.).

მონჟღობა – «მოსრეა», «მოკულომა», «წარწყმედა». შდრ. მომწყდარი. მოწყეევა. იხ. წყლომა (ი.ა.). ამოწყვეტა, ამოკლევტა, დახოცვა (ი.ა.).

[**მონჟუ**] – იხ. გულმოწყე (ი.ა.).

მონჟინა – იხ. წყენა; შდრ. მოსაწყინელი (ი.ა.).

მონჟობლა – მოწყენილობდა (სხ.).

მონჟინა – მიზომეა. იხ. წყეა (ი.ა.).

მონჟინე – გაბეზრებული, მობეზრებული. იხ. წყინება (ი.ა.).

მონჟინება – მობეზრება, გულგატეხილობა. იხ. წყინება; შდრ. მომაწყინებელი, მოუწყინებელი. შეზიზღება (ი.ა.).

მონჟინებაბულ-ი – მობეზრებული. იხ. მოწყინე (ი.ა.).

მონჟობა – «მოკულომა», დაჭრა, დაკოღვა (ი.ა.).

მონჟულ-ი – «მოკლული», «წყლულება». იხ. წყლვა; შდრ. მომწყლეელი, მოუწყლეელად (ი.ა.).

მონჟინარება – იხ. მოსაწყინარებელად (ი.ა.).

მონჟობა – იხ. წყობა (ი.ა.).

მონჟეა – «მოკლეა», «დაჭრა», «მოსრეა», «მოკუღინება», მოსპობა; მოწყეევა. მოცილება, მოკვეთა; «მოსრულება». იხ. წყეედა; შდრ. მომწყეედეელი, მოუწყეედეელად (ი.ა.).

მონჟრება – «შეწყურება», «წყურილი», «წყურება». იხ. წყურილი (ი.ა.).

მონჟალაპე – კუნძულის მცხოვრები. იხ. ჭალაკი (ი.ა.).

მონჟობა – იხ. [ჭლობა]; კელმოჭლობა (ი.ა.).

მონჟე – საფეხური (ი.ა.).

მოქედლი-ი – იხ. ჭედა (ი.ა.).
მოქედინება – იხ. ჭედინება (ი.ა.).
მოქიშვილი – შებოქილი, შეკრული. იხ. ჭიმა (ი.ა.).
მოქირნე – უძლური, სნეული, ავადმყოფი. იხ. ჭირნ- (ი.ა.). შეწუხებული, მწუხარე (ი.ა.).
მოქირნება – იხ. [ჭირება] (ი.ა.).
მოქირვება – გარჯა. იხ. ჭირვება (ი.ა.).
მოქმა – «შეჭმა», ჭამა. იხ. ჭამა (ი.ა.).
მოქონსა – მოფუნეგა (ზ.ს.).
მოქრა – წაჭრა, წყვეტა (ი.ა.).
მოქრილი – «მოკუეთილი». იხ. ჭრა (ი.ა.).
მოქრტინავი – მომჩივანი (ზ.ს.).
მოხალა – «მოწოდება», «წოდება», ხმობა. იხ. ხადა (ი.ა.). მოხმობა, მოწოდება, დაძახება (ი.ა.).
მოხაგულება – «გომი», გამოსახულება. იხ. ხაზი (ი.ა.).
მოხარკე – «მოჰარკე», ხარკის გამღებ; მოცადინე. იხ. ხარკი (ი.ა.).
მოხარკობა – ხარკი, გადასახადი. იხ. მოხარკე (ი.ა.).
მოხარული – მხიარული, მოღბინე. იხ. ხარება (ი.ა.).
მოხატული – «სასწაული», სტიგმა. იხ. ხაგვა (ი.ა.). 1. სტიგმა, ჰაგარა ნიშანი: წერტილი, მძიმე, ხაზი. შღრ. გამოხატვა, 2. რქა, სასწაული (ი.ა.).
მოხება – «შემოხება», «შემოყოფა», «მოწვენა», მიახლება, შეერთება. «მოახლება». იხ. ხება (ი.ა.).
მოხევა – «გულისხმის-ყოფა», «დამარხვა», შეხედვა, «მოხილვა», «მიხილვა», ნახვა (ი.ა.).
მოხევა – მოხილვა, მონახვა, «მხედველობა», «მელა-მიხილვა». იხ. ხედვა (ი.ა.).

მოხევა – «გამოხევა», გახევა; «მოკუეთა». იხ. ხევა (ი.ა.).
მოხევა – მოხევა, მოგლევია. იხ. ხეთქა (ი.ა.).
მოხილვა – «განზომა», «მიხილვა», «მიხედვა», «განმსჯ(უ)რობა», «მოსტუანა», «მოხედვა», ნახვა, მონახვა, დათვალიერება; გაჩხრეკა. მონახვა, დახედვა. იხ. ხილვა; შღრ. მელ-მოხილვა (ი.ა.).
მოხილვება – ნახვება, დათვალიერება (ი.ა.).
მოხუიშნე – შუამღვომელი (სხ.).
მოხურობა – შეხედომა, ხელთ ჩაეარდნა. იხ. ხულომა (ი.ა.).
მოხუშვა – მოხევეა, მოკერა (ი.ა.).
მოხუშული – შემორტყმული, შემოხეული. იხ. ხუევა (ი.ა.).
მოხუშვა – «მოწმელა», «განფხეკა». იხ. ხუეგა (ი.ა.).
[მოხუშნა] – მოთლა, გაფხეკა. იხ. ხუეწა (ი.ა.).
მოხუშვა – «ენება»; «დაკლება», «მიხუევა», წართმევა. დახეეწა. იხ. ხუეჭა; შღრ. მომხუეჭელი, მონახუეჭი (ი.ა.).
მოხუშვა – «აღხუმა», «აღტეევა», «მიხუმა», «წაღება», წართმევა, გამოღება, მოგანა. იხ. ხუმა (ი.ა.).
მოხუშვაული – დაბერებული; «ხუესი», «ხუეესი» (ი.ა.).
მოხუშვაული ღვა – დედაბერი (ი.ა.).
მოხუშვაული-ნი – «ბერობა», თავკაცები, ხუეესნი. იხ. ხუეება, ხუეესი (ი.ა.).
მოხუშვაულა, **მოხუშვაულობა** – სიბერე; ხუეესობა. იხ. მოხუეებული, ხუესი (ი.ა.).
მოჰლა – «მოწვენა», «მოღება», «მოკუეთა», «აღკლა», მოთხოვნა, მოყვანა, აღე-

ბა, აყვანა, მოხდა, გახდა, მოხსნა, «მოუახშება». იხ. კლა (ი.ა.). გადახლეეინება, მღვეეინება (ი.ა.).

მოქალაქე – «მოსლეა», «წარმოდგომა», მოახლოება, შეხვედრა, მოსდომა, მოწვევნა, «მიკლომა» (ი.ა.). *მომიკლა* ოდესმე გულსა: აზრად მომივიდა (ი.ა.).

მოქალაქე გეგა – თავს დასხმა. იხ. კლომა; შდრ. გელა-მოკლომა, წილ-მოკლომა (ი.ა.).

მოქალება, მოქალთება – „ხელთ-გლეხა“ (ქ.ც.).

მოქალოვნება – «მოგაკეა». იხ. კელი; კელოვნება (ი.ა.). „მოხერხება“ (ქ.ც.). ხელში მოგდება; მოფიქრება, ღონება (სხ.).

მოქამობა – დაძახება. იხ. კმობა (ი.ა.).

მოქანა – დახენა, «მოერქუნა». იხ. კნვა (ი.ა.).

მოქოცა – მოწმენდა, მოხოცა; «აღკოცა», «მოსპობა», აღფხვრა. იხ. კოცა (ი.ა.).

[მოქსენე] – იხ. სიყუარულის-მოქსენე, ძურის-მოქსენე, ძურმოქსენე (ი.ა.).

მოქსენება – «ქსოვა», მოგონება; შეგყობინება (ი.ა.).

მოქსენებულ-ი – ნახსენები. იხ. ქსენება; არა-მოქსენება, მოსაკსენებელი, მოუქსენებელი, ძურის-მოქსენება (ი.ა.).

მოქსნა – მოხსნა, შეშვება; «გამოქსნა», გამოსყიდვა (ი.ა.).

მოქსნილ-ი – დახსნილი. იხ. ქსნა (ი.ა.).

მოქსულ-ი – დაკეგილი (მ.ს.).

მოქსუთება – დაგირაეება (მ.ს.).

მოქაზრე – „აზრით მხელველი“ (ქ.ც.).

მოქაზრე – იხ. მოხარკე (ი.ა.).

მოკარმეობა-ი – შეძენა; მიგაცება (მ.ს.).

მოკასაკე – ერთი ასაკისა, გოლი. იხ. პასაკე (ი.ა.).

[მპალ-ი] – ლპობილი. იხ. ღამპალი, ლიემპალი, მომპალი, სიმპალე, შემპალი (ი.ა.).

მპარამ-ი – (მპარვისა) ქურდი (ი.ა.).

მპარეობა – ქურდობა. იხ. პარეა (ი.ა.).

მპარსეულ-ი – «მკუეცარი». იხ. პარსეა (ი.ა.).

მპირველობ-ი – ნავის წამყვანის, მესაჭის, თანამემწე (სხ.).

მპოვნეულ-ი – იხ. პოვნა (ი.ა.).

მპოხეულ-ი – ძიძა, «აღმგრდელი». იხ. პოხა (ი.ა.).

მპყრობეულ-ი – მჭერელი. იხ. პყრობა; შდრ. თუთმპყრობელი, კლიგეთ-მპყრობელი, მე(ე)რთისამპყრობელი, საჭეთ-მპყრობელი, სოფლის-მპყრობელი, კელის-მპყრობელი (ი.ა.).

მპამობეულ-ი – მგალობელი. იხ. ეამობა (ი.ა.).

მრამალგმის – მრამალჯერ. იხ. -გმის (ი.ა.).

მრამალ-გუმეულ-ი – მრამალგანჯული (ი.ა.).

მრამალგულარძნილ-ი – მეგად ღელარძნილი, უსწორო; შდრ. გულარძნილი (ი.ა.). მეგად მრული, არა სწორი, მზაკერული (ი.ა.).

მრამალღმეობა – «ღმერთა განმრამელება», ღმერთებება. შდრ. ღმერთობა (ი.ა.).

მრამალ-მნებულ-ი – მრამალგანჯული (ი.ა.).

მრამალთამ-ი – ბევრთავა. შდრ. თავი (ი.ა.). კრებული, რომელშიც მოთავსებულია მრამალი ავგორის სხედასხ-

ვა თხზულება (უმთავრესად ავთოგრაფიული ხასიათისა) (ი.ა.).

მრავალთხაპი-ი - იხ. თუალი (ი.ა.).

მრავალთხაპილება - ხლართი. შდრ. თხზულება (ი.ა.).

მრავალ-ი - «ჯეკმა», ბევრი, «დიდალი» (ი.ა.).

მრავალმეტყველ-ი - ბევრის მოლაპარაკე. იხ. მეტყველი (ი.ა.).

მრავალმეტყველება - მრავლის თქმა, ბევრის ლაპარაკი. იხ. მეტყველება (ი.ა.).

მრავალმეცნიერ-ი - დიდად მცოდნე. იხ. მეცნიერი (ი.ა.).

მრავალმგრუნველ-ი - იხ. მგრუნველი (ი.ა.).

მრავალ-მოღუპა - მრავლის გადამგანი, მოქმედი (სხ.).

მრავალმოწყალე - «დიდად-მოწყალე». იხ. მოწყალე (ი.ა.).

მრავალმოწყალება - იხ. მოწყალება (ი.ა.).

მრავალნაყოფიერება - «მრავალნაყოფი». იხ. ნაყოფიერება (ი.ა.).

მრავალნაყოფი - «მრავალნაყოფიერება». იხ. ნაყოფი (ი.ა.).

მრავალნაწირობა-ი - სიმტკიცე (გ.ს.).

მრავალშემეხე-ი - დიდი ხნისა, ხანგრძლივი. იხ. ეამეული (ი.ა.).

მრავალშემეხელება - ხანგრძლივობა; «დღეგრძელად დამკვდრება». იხ. მრავალშემეხეული (ი.ა.).

მრავალსაბალობელ-ი - რასაც ხშირად უგალობენ, რასაც ხშირად აქებენ (ი.ა.). დიდად საქები (გ.ს.).

მრავალსაბალო - πολύσπερος, სამარხი (სხ.).

მრავალსაბალო-ი - დიდფასეული.

იხ. სასყიდელი (ი.ა.). ძვირფასი, ძვირად ღირებული (ი.ა.).

მრავალსაბალო-ი - საყოველთაოდ ცნობილი, πολύσητος (სხ.).

მრავალსახე - მრავალნაირი. იხ. სახე. (ი.ა.). მრავალგვარი, მრავალფეროვანი (ი.ა.).

მრავალსახე-ი - იხ. სახელი (ი.ა.).

მრავალშერ-ი - ნაირ-ნაირი, ბევრნაირი. იხ. შერი (ი.ა.). მრავალნაირი, მრავალფეროვანი, სხვადასხვაგვარი, მრავალრიცხოვანი (ი.ა.).

მრავალშერობა - მრავალნაირობა, ბევრნაირობა. იხ. შერობა (ი.ა.).

მრავალშერობი - პოლიპი; მრავალფერობა. იხ. შერი (ი.ა.).

მრავალშერობი-ი - იხ. ღმერთი (ი.ა.).

მრავალწინა - იხ. ღონე (ი.ა.). „მრავალმხრივი“ (ქკ.). მრავალხერხიანი (სხ.).

მრავალწინა-ი, მრავალწინაობა-ი - დიდი მოხერხება (გ.ს.).

მრავალწინაობა - «მაკუვა». შდრ. ღონეობა (ი.ა.). მოხერხებულობა, ή πᾶσι οὐραία (სხ.).

მრავალწინაობა - მრავალგვის. იხ. უმრავალწინაობა, წინაობა (ი.ა.).

მრავალწინაობა-ი - მრავალი ჯაფის, შრომის, განჯვის დამთმენი (სხ.).

მრავალწინაობა - ბევრჯერ. იხ. -ჯერ (ი.ა.).

მრავალწინაობა - მალაღმობიანი. იხ. კმა (ი.ა.).

მრავალწინაობა - აღრიდანვე. იხ. განმრავლება, განსამრავლებელი, სიმრავლე, უმრავლესი, შერიკმრავალი, შვილმრავალი (ი.ა.).

მრავალწინაობა-ი - «თესლის-მეტყველი», «თესლის-მკრებელი», ბევრის მოლაპარაკე, ფუჭად მოლაპარაკე. იხ.

მეტყუელი (ი.ა.).
მრავლის-მეტყულება – ბევრის ლაპარაკი. იხ. მეტყუელება. ფუჭად ლაპარაკი (ი.ა.). მრავალსიგყვაობა (ი.ა.).
მრავლის-მშობელი – ბევრის მშობი. იხ. მშობელი (ი.ა.).
მრავლის-სიტყვა – ბევრის ლაპარაკი. იხ. სიგყვა (ი.ა.).
[მრავლობა] – იხ. მრავალი; შდრ. ერ-მრავლობა (ი.ა.).
[მრასხ(თ)ელ-ი] – იხ. რაცხა; შდრ. ვარსკულაეთ-მრაცხველი (ი.ა.).
მრბულ-ი – «მრთელი», მთლიანი. იხ. მრგულიად, მრგულივ, მრგულობა, სიმრგულე, შემრგულება (ი.ა.).
მრბულად წარიღ-ი – მრგელოვანი ასოებით ნაწერი (ა.შ.).
მრბულაბ – შემოვლება, შემორტყმა (სხ.).
მრბულიად – მთლად. იხ. მრგუალი; შდრ. მრგულიად-დასაწუველი, მრგულიად-მწუარი, მრგულიად-შესაწირავე (ი.ა.).
მრბულიად-დასაწუველ-ი – «შესაწირავეი», «ყოვლად დასაწუველი» (ი.ა.). მთლიანად დასაწუველი (მსხვერპლი) (ი.ა.).
მრბულიად-მწუარი-ი – «ყოვლად-დასაწუველი». იხ. მწუარი (ი.ა.).
მრბულიად-მსახირამ-ი – მსხვერპლი; საკლავი. იხ. შესაწირავე (ი.ა.).
მრბულივ – «გარემო». იხ. მრგუალი (ი.ა.).
მრბულობა – «მოქმნა». იხ. მრგუალი (ი.ა.).
მრბულისგომვლელ-ი – ჯამბაზი, ცირკის მსახიობი (?) (სხ.).
მრბ – «მძლე». მრმ-ყოფა: «მძლეყოფა». იხ. რევა (ი.ა.).
მრამუ(თ)ელ-ი, მრამუ(თ)ველ-ი – შემის მჭრელი, შემის მომგანი; «მეშეშე». იხ.

რეშევა (ი.ა.).
მრამ-ი – იხ. შთამრეცი, ჩამრეცი (ი.ა.).
მრანულ-ი – იხ. მროწეული, ბროწეული (ი.ა.).
მრთელ-ი – «ცოცხალი», ჯანსაღი; «მრგუალი». იხ. განმრთელება, სიმრთელე (ი.ა.). ჯანმრთელი (ი.ა.).
მრთელ-ყოფა – «განცოცხლება». იხ. ყოფა (ი.ა.).
მრთელმცნობობა – целомудрие (სხ.).
მრთუანამ-ი – «გრძნეული». იხ. რთუანეა (ი.ა.).
მრისუველ-ი – მპარსეული, მკრეჭელი. იხ. რისუეა (ი.ა.).
მრისხანე, მრისხან-ი – მწყრომაღე, გულმოსული; «გულფიცხელი», «გულმწყრალი». იხ. რისხეა (ი.ა.).
მრისხანება – წყრომა, სასტიკება. იხ. მრისხანე (ი.ა.).
მრისხანველ-ი – მთეღელი, ამრიცხველი. იხ. რიცხევა; შდრ. ვარსკულაეთ-მრიცხველი (ი.ა.).
მრო – «მასკნე» (ი.ა.).
მროველი – „რუისის ეპისკოპოსი“ (ქც.).
მრორინე – იხ. რორინება (ი.ა.).
მროწეულ-ი – «მორეწე». ნახირი. იხ. სამროწე. იხ. ბროწეული, მრეწეული (ი.ა.).
მროწეულაბ-ი – ბროწეული მცირე. იხ. მროწეული (ბროწეული) (ი.ა.).
მროწელის-სახე – «ვამლნი სპილენძისანი», malum pinicum parvum, corymbus aureus. იხ. სახე (ი.ა.).
მრულად – არასწორად, გამრუდებით, ყალბად (ი.ა.).
მრულ-ი – უსწორო. იხ. განმრუდება, სიმრუდე, უმრუდესი (ი.ა.).

მრუალ-ი – მთელემარე, «მირულე-ბული». იხ. რულ(ილი) (ი.ა.).

მრუმე – მოღუშული. ბნელი, დაბინდული. იხ. მრუმლოვა (ი.ა.).

მრუმელ-მხელველი – «მძიმედ-მხელველი», სუსტად მხელველი. იხ. მხელველი (ი.ა.).

მრუმელ-მხელველობა – «მძიმედ-მხელვარება», სუსტად ხელვა. იხ. მხელველობა (ი.ა.).

მრუმლოვა – შებნელება, შესალამობა, მოღუშვა, მოღრუბლება. იხ. მრუმე (ი.ა.).

მრუმ-ი – იხ. მემრუმე, მომრუმე, მრუმე-ბა (ი.ა.).

მრუმება – მეძაეობა; ბოზობა, როსკი-პობა (ი.ა.).

მრუმეპული – პაგიყახილი. იხ. მრუმი (ი.ა.).

მრქანალ-ი – მცემელი რქითა. იხ. რქენა (ი.ა.).

მრლუ – «გამოუცდელი»; გაუწმენდელი, უხალასო (ი.ა.).

[**მრლუე**] – იხ. აღმრლუევა, ამრლუევა, მრლუე, შემრლუევა (ი.ა.).

მრლუე – მღვრიე. იხ. სიმრლუე (ი.ა.).

მრჩობლ-ი – ორმაგი, ორკეცი; «მარჩიბიეი» (ი.ა.).

მრცხელ-ი – მრეცხავი. იხ. რცხა (ი.ა.).

მრწამ-ი, მრწამს-ი – «უკუანა», «დამონებული», «მონა», უმცროსი. იხ. დამრწმება, უმრწმესი (ი.ა.).

მრწმუნებალ-ი – დამაჯერებელი. იხ. რწმენა (ი.ა.).

მსამოზ-ი – „სამღვომი“ (საბა), სამხედრო იერარქიაში მესამე ადგილზე მდგომი პირი (სხ.).

მსახიობალ-ი – ჯამბაზი (ზს.).

მსახლობ-ი – მონა, «მახლობელი». იხ. სახლი (ი.ა.).

მსახრეპალ-ი – (მსახრელისა) «მისანი», გრძეული; ჯადოქარი. იხ. სახრეა (ი.ა.).

მსახურება – «მონება», «მთნევა», «მორევა», სამსახურის გაწევა. სამსახური (ი.ა.). გამოყენება, სარგებლობა (ი.ა.).

მსახურებისა-ი – «მსახურებრივი» (ი.ა.).

მსახურეპული – «ნაკმარები». იხ. მსახური (ი.ა.).

მსახურეპი-ი – «სამსახურებელი». იხ.

მსახურება (ი.ა.).

მსახურეპრეპ-ი – «მსახურებისა». იხ.

მსახურება (ი.ა.).

მსახურეთსუხუმი – ვაზირი, ევალებოდა მეფისა და სახელმწიფო ბეჭდის დაცვა, სარდლობდა დომენის ლაშქარს, სამეფო ციხე-ქალაქების გარნიზონებს (ქც.).

მსახურ-ი – «მონა», «მგარეალი», მოსამსახურე. იხ. დამსახურება, კეთილად-

მსახური, კეთილად-მსახურება, კერპ-თ(ა)-მსახური, კერპ-მსახურება, მღვერი-მსახური/მსხორი, მსახურება, მსახურებითი, მსახურებრივი, სამსახურებრივი, უმსახურება, უმსახურებელი, შემსახურება, ცეცხლის-მსახური (ი.ა.).

მსაჩული-ი – «მთავარი», განმსჯელი, განმკითხავი, მოსამართლე. იხ. სჯა; შღრ. მართლმსაჯული (ი.ა.).

მსაჩულება, მსაჩულობა – «მთავრობა»; მსაჯულად ყოფნა. იხ. სჯა; შღრ. მართლმსაჯულება/მართლმსაჯულობა (ი.ა.).

მსბაზ-ი – იგივე, სწორი, თანაბარი. იხ. ანგელოზთ-მსგავსი, კამარის-მსგავსი, მსგავსება, შემსგავსება, შეუმსგავსი; გვანა (ი.ა.).

მსბავსაპ – «-ებრ» (ი.ა.).
 მსბავსაპა – მსგავს ყოფა, მიბაძვა, შეთანაბრება; «თუსება», «თუსობა». «ხაგი ქმნულებისაჲ», «კერპი» (ი.ა.).
 მსბავსაპული – მსგავსი. იხ. მსგავსი (ი.ა.).
 მსბავსი – შეიდეული, ერთი კვირა (ი.ა.).
 მსბრებელი – მჭამელი, ვინც საჭმელსა სჭამს (სხ.).
 მსტობა – «აღმსთობა», აღრე აღდგომა, ასწრაფება. იხ. აღმსთობი, ა(ღ)მსთობა, ამმსთობელი (ი.ა.).
 მსტუა – «მსწრაფლ», «აღრე», მალე, ჩქარა. იხ. მსტუა (ი.ა.). აღრე დილას, დილაადრიანად (ი.ა.).
 მსტუა, მსტო(ვ)ა, მსტუვა – აღრეული, აღრე მოწეული, «წინამორბედი» (ი.ა.). საადრიო (ი.ა.).
 მსტუაბელი – მოსაელის ამლები, მკრეფელი. იხ. სტულება (ი.ა.).
 [მსმან-მ] – იხ. მსივანება, სიმსიენე; შდრ. პირმსივანი (ი.ა.).
 მსმანაპა – სიმსიენე. იხ. მსივანი (ი.ა.).
 მსმბავი – «მამაკაცი მეძავი». იხ. სიძვა (ი.ა.).
 მსმნელი – ყურის მგდებელი, გამგონე. იხ. სმენა (ი.ა.). მონანული (ზ.ს.).
 მსმნელიობა – მონანიება (ზ.ს.).
 მსმული – მკვიდრი; პროვინციელი. იხ. სოფელი (ი.ა.).
 მსმული, სმული – ერისკაცი, საერო. იხ. სოფელი (ი.ა.).
 მსმული – შიკრიკი, «მორბედი». იხ. სრბა (ი.ა.).
 მსტო(ვ)არ-ი, მსტ(ვ)არ-ი – (მსგოვრისა) «განმსგრობა», მგვერაფი, ჯამუში, მოთვალთვალე. იხ. სტუნავა; შდრ. ნისის-მსგოვარი (ი.ა.).

მსტომრობა/მსტპრობა – იხ. მსგოვარი/მსგუარი, გყირბის-მსგურობა (ი.ა.).
 მსტუნაპი – «მსგუნვარი». იხ. სტუნვა (ი.ა.).
 მსტუნარი – «მსტუნავი». იხ. სტუნვა (ი.ა.).
 მსტპარ-ი – მსგოვარი, მგვერაფი, მოთვალთვალე, ჯამუში (ი.ა.).
 მსუნ-ი – ხელიკი (ი.ა.). lacerta (ი.ა.).
 მსუნ-ლომ-ი – «მიწის-ლომი», chamaeleon; შდრ. ლომი (ი.ა.).
 მსუნელი – მსმელი, მთრობელი. იხ. სუმა; ღუნის-მსუნელი (ი.ა.).
 მსუნვან-ი, მსუნან-ი – «ხაგონანი», ხმიადი, ნაბუჭი (ი.ა.).
 მსუნან-ი, მსუნან – «უსხი», «პოხილი» (ი.ა.).
 მსმული – მყიდველი; «მოფარდული»; «რომელი ყიდდეს». იხ. სყიდა; შდრ. კაცის-მსყიდელი, კერმის-მსყიდელი (ი.ა.).
 მსმული – დამრიგებელი, «მწურთელი»; «განმწული». იხ. სწავლა (ი.ა.).
 მსმრავლ, მსრავლ, მსლავრ – «მეყსეულად», «მსთუად», «მოსწრაფელ», «მოსწრაფებით»; საჩქაროდ, მალე. იხ. სწრაფი (ი.ა.).
 მსმრავლ-ი, მსრავლ-ი – სწრაფი, საჩქარო. იხ. მსწრაფლ (ი.ა.).
 [მსტპაპა] – იხ. განმწკუალვა, დამსტპაპა/დამმწკუალვა/დამრტპაპა, სამსტპაპა, უკუმმწკუალვა, შემმწკუალვა (ი.ა.).
 [მსსლომ-ი] – იხ. აღმსხლომი (ი.ა.).
 მსსლომარ-ი – «დამკყდრებული», მჯლომარე. იხ. სხლომა; შდრ. გე-მსსლომარე, ინაკით-მსსლომარე (ი.ა.).
 მსსმ-ი – «შინმყოფი», «მწირი», «მოს-

რული», «დამონებული», «დამკვდრებული», უცხო, ყარიბი (ი.ა.).

მსხმ/სხმ-ყოზა – «მკვდრობა», «მწირობა», «წარგყუენეა». იხ. მსხემობა (ი.ა.).

მსხმობა – «მწირობა», «მკვდრ ყოფა», «მკვდრობა», «დამკვდრება» (ი.ა.).

მსხმობა – ყარიბობა, უცხოობა. იხ. მსხემი (ი.ა.).

მსხმეველი – იხ. სხე(ე)ა (ი.ა.).

მსხმარი – მძაფრი (ი.ა.).

მსხმერპლის სსამი – საკურთხეველი (სხ.).

მსხმარი, მსხმარი – იხ. სხლე-გა (ი.ა.).

მსხმელი – იხ. ორთმსხელი (ი.ა.).

მსხმო – «ნაყოფიერი», ნაყოფით სავსე. იხ. სხმა (ი.ა.). მსხმოიარი (ი.ა.).

მსხმერპლმა – «შეწირვა», «მსხურ-პლისა შეწირვა». იხ. მსხურპლი (ი.ა.).

მსხმერპლი – «ძღუენი», «ზორვა», «შესაწირავი», «საკლევლი»; «პასეჟი». იხ. მსხურპლება, სამსხურპლო (ი.ა.).

მსხმერპლის-სამამი – საკურთხეველი, კერძოდ, საკურთხელის ნაწილი, სადაც შეწირულ მსხურპლს დებდნენ, ან ინახავდნენ. „სამსხურპლო ადგილი“ (საბა) (სხ.).

მსხმერპლი – დამგლეჯელი (ზ.ს.).

მსხლე – იხ. უმსხო (ი.ა.).

მსხმარი, მსხმარი – «სასჯელი», «საშჯელი», «სარჩელი», «სამართალი». იხ. სჯა (ი.ა.).

მსხმელი – იხ. განჯვა (ი.ა.).

მსხმელი – «მსახური», «ასისთავი», ჯარისკაცი, ჯალათი, მხედარი, სარწმუნო (ი.ა.). მსხმელი, მწვალებელი,

საპატიმროს თუ სასამართლოს მსახური. მედილეგე; ჯალათი (ი.ა.).

მსხმელი-მსხმარი – მთავარი ჯალათი. შდრ. მთავარი (ი.ა.).

მსხმელი – წამრთმევი, წამგლეჯელი. იხ. ტაცება (ი.ა.).

[მსმ, მსმ] – იხ. მეპურის(მ)გე, პურის-მგე, ძუძუმს-მგე (ი.ა.).

მსხმარი, მსხმარი – (მგეებრისა) მარბიელი, მლეყარი, «გამონახეთქი». იხ. გეება (ი.ა.).

მსხმარი – ყოფნა; ადგილი (ზ.ს.).

მსხმარი, მსხმარი, მსხმარი – «გულს-დგმა», მგრობა. იხ. მგერი (ი.ა.).

მსხმარი – «წინა-აღმდგომი», მოცილე. იხ. მემგერი, მგერება/მგერობა/მგერვა, მემგერება (ი.ა.).

მსხმარი – წინააღმდეგობა, ორგულე-ება. იხ. მგერი (ი.ა.).

მსხმარი – მგრის მოყვარული. იხ. მოყვარი (ი.ა.).

მსხმარი – მგრის მოყვარული. შდრ. მოყვასი (ი.ა.).

მსხმარი – ბელაგი. იხ. სიმგერი (ი.ა.).

მსხმარი – ბაღი, ყვავილნარი, ბოსგანი. იხ. მემგილე, მგილოვანი (ი.ა.).

მსხმარი – იხ. მგილი (ი.ა.).

მსხმარი – მოგირალი; «მეგირალი». იხ. გირილი (ი.ა.).

[მსმმა] – იხ. [დამგეცა](ილი) (ი.ა.).

მსხმარი – მგეიენებელი, მწველი. იხ. გეიილი (ი.ა.). მგეიენელი, მიღეიენ-ნი (ი.ა.).

მსხმარი – იხ. მგეიანი, გეიილი (ი.ა.).

მსხმარი – «მძღაერი», მყარი, «მზარი», «ძღიერი», «გულპურობილი». იხ. განმ-მგეიენელი, განმგეიენება, დამმგეიენ-

ბელი, დამტკიცება, დასამტკიცებელი, დაუმტკიცებელი, მომტკიცება, მტკიცება, სიმტკიცე, უმტკიცესი, შემტკიცება (ია).
მტკიცე – მაგრად, მყარად, ურყევად. იხ. ძირმტკიცე (ია).

მტკიცება – მიკერა, მიმაგრება. იხ. მტკიცე (ია).

მტკიცობა, **[მტკიცობა]** – დაღება, გახსნა. იხ. აღმტკიცება, ამტკიცება (ია).

მტკნარ-ი – სქელი (ზს.).

[მტკნარობა] – იხ. დამტკნარება (-ული) (ია).

მტკაუფლვარე – იხ. ტკუეულვა (ია).

მტკაუშრობა-ი – ჩხვლეტა (ზს.).

[მტრველ-ი] – იხ. ტრვა (ია).

მტრიობა-ი – უბელო, ლაგამდაუღებელი, «საჯდომი», მგალობელი(?). იხ. გრიობა (ია). უბელო, ლაგამდაუღებელი, ჯიუტი, განძვინებული (ცხენი); გადატ. მგალობელი; მოგროფიალე (ია).
მტრიობარ-ი – მეძავე (ზს.).

მტურ-ი – მტვერი. იხ. დამტვერება, შემტვერებული (ია). ფერული, ნემგი, прах, ო ხიხ (სხ.).

მტურემა – იხ. მომტვერული (ია).

მტყაბელი – მგირალი (სხ.).

მტყარ-ი – მტყუვარი (ია).

მტყაველვარეობა – «თანა-ტყუელვა». იხ. ტყუელვა (ია).

მტყაწავი, **მტყაწაველ-ი** – იხ. საფლავის-მტყუენველი; წარმტყუენავი (ია).

მტყარ-ი, **მტყარ-ი** – (მტყუერისა) «ცრუ», მატყუარი. იხ. ტყუელი; შდრ. მარადის-მტყუვარი, ქრისტე-მტყუვარი (ია).

[მტყაწაველა] – იხ. განმტყუენება, ტყუევა (ია).

მუზა-ი – მუგუზალი (ია).

მულბირ-ი – „რომელ არს ყოვლისა საცხოვრებლისა თვისისა ლირწებით წარმგები“ (საბა) (სხ.).

მულიმი (არაბ. „მულჰიდ“) – ისმაილიგთა ერეტიკული სექტის წევრი; „გაუგანელი“, „დაუნდობელი“ (ქც.). ურწმუნო, ერეტიკოსი (სხ.).

მულიმი – მუსლიმი სწავლული (ქც.).

მუმლ-ი – ქინქლა, culex, musca parva. იხ. სამუმლე (ია).

მუნ – იქ (ია). 1. იქ; *მუნეე*: იქვე; 2. იმ (მსაზღვრელად გამოყენებისას); *მუნ* დღემდე: იმ დღემდე (ია).

მუნამ – იქაური (სხ.).

მუნამ – იქვე. იხ. მუნი, მუნ(თ)ქუეს (ია).

მუნ-ი – იქაური. იხ. მუნ (ია).

მუნაქუს, **მუნთაქუს** – «მეყსეულად», მაშინვე (ია).

მუნაქუს ოღენ, **მუნთაქუს ოღენ** – «მეყსეულად», «აპა ესერა», მაშინვე; უეცრად (ია).

მუნაქუსი, **მუნთაქუსი** – «მეყსეულად»,

მსწრაფლ, მაშინვე, მყისვე. იხ. მუნ (ია).

მუნში – „ოქმის მწერალი“ (ქც.).

მურასა – „თვალმარგალიგით მოსილი“ (ქც.).

მურვა – იხ. აღმურვა, შემურვა (ია).

მურ-ი – ერთგვარი სურნელოვანი მეთი (ია). იხ. მმური (ია).

მურკვალ-ი, **მურკვალ-ი**, **მმურკვალ-ი** – მრეცხავი (ია).

მურკლ-ი – «ნაცხრენი», გაცხრილვის ნაშთი, ნაგავი (ია).

მურკნვა – იხ. უმურკნველი (ია).

მურტ-ი – myrtus (ია).

მუსალია – „ბიძის ცოლი“ (ქც.).

მუსიკი – მუსიკოსი (ზ.ს.).
მუსმარი, **ლუსმარი** – (მუსმრისა) ლურმანი (ი.ა.).
მუსრა – «სხურგა», «დაჭრა», მსხურევა, ფმენევა. იხ. გასამუსრეელი, დამუსრევა (-ილი), დამუსრეილება, მომუსრევა, ნამუსრევი, უმუსრეელი, შემუსრევა, შთამუსრევა (ი.ა.). დაფუნა (ი.ა.).
მუსტანბი – მუსტარბი, ქვეყნის განმგებელი (სხ.).
მუბრბი – მეჩანგე ქალი (ქ.ც.).
მუბრბი – ჩოჩორი (ზ.ს.).
მუჰაჰა – სამაგიეროს მიზღვა, სანაცვლო (სხ.).
მუჰაჰა – ნაცვლად, სამაგიეროდ (სხ.).
მულრობა – «დაღაღება» (ი.ა.).
მუჩრი – მუეძინი, მოლა, რომელიც მინარეთიდან სალოცავად უხმობს მუსლიმებს (ქ.ც.).
მუჰაიტი, **მოჰაიტი** – ჯამბაზი, “საბელზედ მოთამაშე” (საბა) (ქ.ც.).
მუჰაჰი, **მუჰა** – მიწის მოქმედი; «მორეწე», მუჰა, დაქირაებული; «მოქმედი». იხ. დამუჰაყება, მომუჰაყება, მუჰაკობა/მუჰაყება, ნამუჰაყევი, სამუჰაკო (ი.ა.).
მუჰაჰობა, **მუჰაჰაბა** – შრომა, «ქმნა». იხ. მუჰაჰი (ი.ა.).
მუჰაბტრობანი – სურნელება (ზ.ს.).
მუჰაჰი – mussus, moschos moschiferus (ი.ა.). სურნელოვანი ნელსაცხებელია (სხ.).
მუსალ – «საშო»; ღრუ. იხ. მემუცლეობა, მუსელდაქცევით, მუსელუქმი, მუსელიერი (ი.ა.).
მუსალ – ნამუსალ – ნაეის მიგნითა ნაწილი (ი.ა.).

მუსელაჰამევი – პირდაღმა; პირდამხოვით. იხ. დაქცევით (ი.ა.).
მუსალუქმი – მუსელუქარიელი. იხ. უქმი (ი.ა.).
მუსალუქმული – «მიდგომილი», ფეხმომე; «მუსელუქმული». იხ. ქმნული (ი.ა.).
მუსალუქმული – «მუსელუქმული». იხ. ქუმა (ი.ა.).
მუსალ-სანილი – კუჭამილი (ზ.ს.).
მუსალ-ღაღა – «მიდგომა», დაორსულება, დამაყება (ი.ა.).
მუსალ-ღაღაული – «მაკე-დამძიმებელი», ფეხმომე. იხ. ღება (ი.ა.).
მუსალირი – «ნაწლევი». იხ. მუსელი (ი.ა.).
მუსალი-მუსალარი – «ულუკი», მისანი, კულიანი. იხ. მემლაჰე (ი.ა.).
მუსალისა ნაღობი – მონელებული სამრდო (სხ.).
მუსალისა ქაჰამევი – მიგნეულობა (სხ.).
მუხა – quercus, arbor glandifera (ი.ა.).
[მუხა] – იხ. მომუხევა (ი.ა.).
მუსალ-ღაღა – „ფოთლის მჭამელი ჭია“ (საბა). აბრეშუმის ჭია (ზ.ს.).
მუსალ-ღაღა – მუხლის მოყრა. იხ. დაღება (ი.ა.).
მუსალ-ღაღა – დაჩოქილი, ჩოქევით (ი.ა.).
მუსალ – დაჩოქება (ი.ა.).
მუსალ-ღაღამევი – მუხლმოდრეკით (სხ.).
მუსალ – დაჩოქება (ი.ა.).
მუსალ(თ)-მოდრეკა – დაჩოქევა. იხ. მოდრეკა (ი.ა.).
მუსალ – იხ. უმუქლო (ი.ა.). სტროფი, ὁ στίχος (სხ.).
მუსალისა აღება – მუხლის მონაცვლე

ბა, მუხლის გამართვა (ი.ა.).
მუკოსი-ლაბგბა – დაჩოქება (ი.ა.).
მუკლ მელრემილ-ი – დაჩოქილი. იხ. შედრეკილი (ი.ა.).
მუპრაპ-ი – მიწერილობა, ბრძანებულება (ი.ა.). ხელწერილი; საბუთი, დოკუმენტი, რომელსაც ხელს აწერს ან ბეჭედს ასევე მისი გამცემი, კერძოდ, ეს არის მეფის ბრძანებულება (ა. შანიძე) (ი.ა.).
მუბრმე-ი – დამცველი, მისანდობელი, შედამდგომელი, მხსნელი. იხ. ფარვა (ი.ა.).
მუნიტაპ-ი – მოფიციარი. იხ. ფიცვა (ი.ა.).
მულობა-ი – «სამეფო», მთავარი. იხ. ფლობა (ი.ა.). მემამულე, მთავარი (ი.ა.).
მულობალობა – მთავრობა, ხელისუფლება; «მძლავრობა». იხ. მულობელი (ი.ა.).
მუოვე – «ცომი», «ფუარი». იხ. ფოვილი (ი.ა.).
მურღე-ი – მყიდველი. იხ. ფრდა (ი.ა.).
მურთეპა-ი – მფრინავი (სხ.).
მურთეპანა-ი – მოხიბვლა, მოჯადოება. ὁ κατάδυσμος (სხ.).
მურინვა-ი, **მურინვა-ი** – მფრინავი, ფრთოსანი; «აღფრინებული». იხ. ფრინვა (ი.ა.).
მურინვე-ი – ფრინველი. იხ. ფრინვა (ი.ა.).
მურტუნაობა – τὸ φρῦγμα, ქედმაღლობა, ამპარგავნება, „კუნგრუმი, გლინკა“ (საბა) (სხ.).
მურსხენა-ი – ჩლიქ-გაპობილი. იხ. ფრცხენა (ი.ა.).
მუსმე-ი – ვინც ფსამს. იხ. ფსმა (ი.ა.).
მუსან-ი – აფუებული (გ.ს.).
მუსავე-ი – იხ. ცილის-მფუცველი (ი.ა.).

მუსმე-ი – «წისქვილი», წისქვილის ქვა, ხელსაფქვაევი. იხ. ფქვა (ი.ა.).
მუსმანი – „სურნელების მღენელი“ (ქც).
[მუსმანა, მუსმან] – იხ. აღმომ(ფ)მუნავი, აღმომ(ფ)მუნველი (ი.ა.).
მუნარ-ი – მღინარი, «მომავალი» (ი.ა.).
მუნარება – ღინება. «მწყურნები» (ი.ა.).
მუნარაპა-ი – იხ. გამომქანდაკებელი (ი.ა.).
მუნს-ი, **მუნს-ი** – ხორკლიანი, გლანქი. იხ. აღმქისება, სიმქისე (ი.ა.).
მურმე-ი – გამნიავებელი, «განმფიწველი». იხ. ქრევა (ი.ა.).
მუსოვე-ი – ნ. ქსოვა (ი.ი.).
მუსუბ – იხ. ქუსა (ი.ა.).
მუსმანი-ი – იხ. ქუსოვანი (ი.ა.).
მუსმე-ი – იხ. უკუნმქეველი (ი.ა.).
მუსმ-ი – მოსიარულე, გამეღელი; მყოფი (სხ.).
მუსმე-ი – ღამურა (გ.ს.).
მუსმ-ი, **მუსმე-ი** – vespertilio (ი.ა.).
მუსმე-ი – მქადაგებელი. იხ. ღაღადება (ი.ა.).
მუსმე-ი – მღეღელი, «ხუცესი»; ქურუმი. იხ. მღეღლობა, სამღეღლო (ი.ა.).
მუსმე-ი-მუსმან-ი – «მღეღელ-მოძღუარი», უპისკოპოსი. იხ. მთავარი (ი.ა.).
მუსმე-ი-მოსმან-ი – (მღეღელ-მოძღურისა) «მღეღელ-მთავარი», მამათ-მთავარი. იხ. მოძღუარი (ი.ა.).
მუსმე-ი-მოსმანება – მამათმთავრობა, «მოცემული მოძღურება». იხ. მოძღურება (ი.ა.).
მუსმე-მუსმან-ი – მღეღელმსახურება (გ.ს.).
მუსმეობა – მღეღლობა. იხ. მღეღელი (ი.ა.).

მკვებარ-ი – მღებავი. იხ. ღებვა (ი.ა.).
 მღელვარე – აზვირთებული. იხ. ღელვა (ი.ა.).
 მღვრე – ძერა, თამაშობა, ხტობა, ცეკვა; «კიცხევა», «მოკიცხევა», ღაცინება, «ღაღობა» (ი.ა.).
 მღვრე ტაბლით – ძელით, კამათლით თამაში. იხ. აღმღერა, ღამღერება, შემღერი, მომღერალი, მომღერი, სამღერელი, სიმღერა, შემღერება (ი.ა.).
 მღიწრ-ი – «მღიერიანი», «სიმღიერე». scabies. იხ. მღილი, სიმღიერე (ი.ა.).
 მღიწრინანი – «მღიერი». scaber. იხ. მღიერი (ი.ა.).
 მღიწ-ი – ჩრჩილი; tinea. იხ. ღამღიერებული, [ღამღიღევა], ღამღიღული, მღიერი, მღიერიანი (ი.ა.).
 მღონარე – იხ. მღუნარე (ი.ა.).
 მღრღეღ-ი – მღღელი (გ.ს.).
 მღრინაზ-ი – «ეროლიო». cynus, cygnus, olor (ი.ა.).
 მღუღ-ი – «მანგალი», ნამგალი (ი.ა.).
 მღუწინვეღ-ი – მოღუღუნე (ი.ა.).
 მღუნაზ-ი – მოღუღუნე (სხ.).
 მღუნარე, მღონარე – მოხრილად; «მოხრიო». იხ. ღონება (ი.ა.).
 მღუწი – ნ. მრღუე, მრღუე (ი.ა.).
 მღუწ-ი – თხრილი, «ორმო» (ი.ა.). მღუწი, ორმო, საღაც ღამღუღ მხეცებს ინახავდნენ და საღაც ქრისტეს სარწმუნოებაზე მგკიცედ მღგარ მორწმუნეს ჩავღღებდნენ ხოლმე საწამებელად (ი.ა.).
 მღუწინარი – მოღუღუნე (ი.ა.).
 მღუწარი – ზხიზელი (ი.ა.).
 მღუწარი ზრუზ – ღამის თევა. იხ. ღუძება (ი.ა.).
 მღუწარე – «ღუძება», უძილობა. სიფ-

იზღე, ღამის თევა. იხ. ღუძება (ი.ა.).
 მზარ-ი – მგკიცე, მავარი, «ღალი» (ი.ა.).
 მზარ-ი კლღ – «მყარ, კლღობა». იხ. ღამყარება, სიმყარე (ი.ა.).
 მზარკლღობა – «მყარი კლღე». იხ. კლღობა (ი.ა.).
 მზუზარ-ი – იხ. ყეფა; ცუღაღ-მყეფარი (ი.ა.). ციცაბო (გ.ს.).
 მზინანი – „მუეძინი“ (ქ.ც.).
 მზინარი – ყინვა. იხ. ყინვა (ი.ა.).
 მზის – «მეყსულად», მამინე, საჩქაროდ (ი.ა.).
 მზის-ი – იხ. მყის (ი.ა.).
 [მზნა] – იხ. ღამყნა, სამყნელი (ი.ა.).
 მზრარ, მზრარ – სანგრძლივ; სრულიად, ბოლომღის. იხ. მიმყოფება (ი.ა.).
 მზრარ ზაზ – სანგრძლივ, ღიღხანს (ი.ა.).
 მზრარ ზამ-ზრუზ – «ვრძელეღამეულობა». იხ. ჯამი (ი.ა.).
 მზრარ-მხრარბულ-ი – ხნიერი; «ვრძელ-საწუთო». იხ. ცხორება (ი.ა.).
 მზრუზ – «ქეცევა», ცხორება; სამევიღრო. იხ. მყოფი (ი.ა.). ყოფნა (ი.ა.).
 მზრუღ-ი – მენელი. იხ. ყოფა; მღრ. თავის-მყოფელი, კეთიღის-მყოფელი, მღღავრ-მყოფელი, სიბრძნის-მყოფელი, სრულ-მყოფელი, შურარცხის-მყოფელი, ცხოველს-მყოფელი, ძღვეის-მყოფელი, წმიღა-მყოფელი (ი.ა.).
 მზრუზ-ი – «ღამეყდრებული», მცხოვრები. იხ. ყოფა; მღრ. არა-მყოფი, თანა-მყოფი, მარგოდ-მყოფი, მთის-მყოფი, მყოფება, ქმრის ქუეშე მყოფი, შინა-მყოფი (ი.ა.).
 [მზრალ-ი] – იხ. ყროღა, სიმყარაღე; მღრ. ღიემყარალი, სულმყარალი (ი.ა.).
 მზრალეზა, მზრალობა – იხ. სულ-

მყრალება, სულმყრალობა (ი.ა.). სიბინძურე, უწმინდურება, სიმყრალე (ი.ა.).
მყპარ – იხ. მყოვარ (ი.ა.).
მყპარი – (მყურისა) ბაყაყი, რაი (ი.ა.).
მყუღელ – დარაჯი (გ.ს.).
მყუღრო – იხ. ყუღრო (ი.ა.). მშვიდი, წყნარი, უწყინარი (ი.ა.).
მყუღროება – იხ. ყუღროება (ი.ა.).
მყურჭუმეხელ – მყვინთავი. იხ. ყურჭუმი (ი.ა.).
მყარაღი – მყვირალი. იხ. ყურილი (ი.ა.).
მყარბე – იხ. ყურგ (ი.ა.).
მყარბი – სქელი (გ.ს.).
მმევა – «შიმშილი». იხ. შემევეა, შიმშილი (ი.ა.).
მმმა – მესია, ცხებული, ქრისტე (ი.ა.).
მმპარი – დამშეული. იხ. შიმშილი (ი.ა.).
მმმრება – «მინება» (ი.ა.).
მმლე – დამრღვევი. იხ. შლა (ი.ა.).
[მმშ] – იხ. პირმშო, პირმშოება (ი.ა.).
მმრბელ-ნი – «მამა-ღედანი»; დამბადებელი. იხ. შობა; შდრ. მრავლის-მშობელი, პირეულად-მშობელი, ღმრთისმშობელი (ი.ა.).
მმრბიარე – იხ. შობა (ი.ა.).
მმრბიარი – ვინც შობს, მშობელი (ღელა) (ი.ა.).
მმრრბელ – «შორიელი». იხ. შორება (ი.ა.).
მმრომელ – «მამურალი», მუშა, მოქმედი. იხ. შრომა; შდრ. ვეცხლის-მშრომელი, თანა-მშრომელი, ქუეყანის-მშრომელი (ი.ა.).
მმრმნარება – „ქღურტული“, „ჭიკჭიკი“ (ქ.ყ.).
მმრმელ – ვინც ივმებს, ვინც იწვნევს, განმცდელი. იხ. შუება (ი.ა.).

მმუბიარი – მხიარული, მომლხენი (სხ.).
მმუპაღე – სამუქლო, შუათანა (ი.ა.).
მმუპანი – კბილიანი (გ.ს.).
მმუმიწვიარი, **მმუმიწვიარი** – «აღმომფუნველი», «აღმომფუნავი», სულიერი. იხ. შუმინვა (ი.ა.). ის, რაც სუნთქავს, ცოცხალი არსება (შდრ. სამშუმინველი) (ი.ა.).
მმუპად – წყნარად, დაბლად. იხ. დამშულება, მამშულებელი, მომშულება, მშულობა, სიმშუდე, უმშუდსი (ი.ა.).
მმუღ – წყნარი (ი.ა.).
მმუღობა – «სიმშუდე», სიმრთელე (ი.ა.).
მმუღობაღ დაუტევა მათ: გამოემშვიდობა (ი.ა.).
მმუღობით – წყნარად. იხ. მმუღი (ი.ა.).
მმუღ – მშვილდი. იხ. მმუღლოსანი (ი.ა.). ცისარტყელა (გ.ს.).
მმუღ-ბარდასმუღ – მშვილდოსანი, «მომრთხმელი მმუღდისაღ». იხ. გარდაცმული (ი.ა.).
მმუღ-ქაპარე, **მმუღ-ქაპარე** – მშვილდი და ქაპარე. იხ. ქაპარე/ქაპარე (ი.ა.).
მმუღლოსანი – მშვილდ-ისრის მქონე. იხ. მმუღი (ი.ა.).
მმუღ – «სროლა». იხ. მმუღი (ი.ა.).
[მმუნა] – იხ. მმუნვა, სამმუნელი (ი.ა.) სუნთქვა, რბ *ἀναπνεῖν* (სხ.).
მმუნვიარი – იხ. მმუმიწვიარი (ი.ა.). სულდგმული, სულიერი არსება (ი.ა.). მსუნთქავი (სხ.).
მმუნაღ – იხ. მსკუალვა (ი.ა.).
მმუნარ – განკითხვით (სხ.).
მმუნარი – იხ. მსჯავრი (ი.ა.).
მმუნანი – მომჩივანი. იხ. ჩივილი (ი.ა.).

მინაბული – მომწოდებელი, მწვეველი. იხ. ჩინება (ი.ა.).

მროძარე – „ღაროქილი“ (ქ.ე.).

მრუარ-ი – (მრურისა) «გილო», «არდაგი» (ი.ა.).

მრურჩელი – „ჩურჩულით რომ ღაპარაკობს“ (ქ.ე.).

მრქუაშურ – ზედღმედ (საბა), უეცრად. იხ. ჩქუეფა (ი.ა.).

მრქუაშრელ – „ღვარივით“ (ქ.ე.).

მრხიბაზი – გრძნეული, მისანი (ი.ა.).

მრხიპაპალი – მწერალი. იხ. ჩხრეკა (ი.ა.). მწერალი, გადამწერი (ი.ა.).

მსბიპრება – იხ. მტბიერი (ი.ა.).

მსბიპრ-ი – მზაკვარი. იხ. ცბა (ი.ა.). ცბიერი (ი.ა.).

მსმეალი – ვინც სცემს. იხ. ცემა; შდრ. თაყუანის-მცემელი; მადლის-მცემელი, ნუგეშინის-მცემელი, გამომცემელი, წამლის-მცემელი (ი.ა.).

მსმნარე – იხ. ცენება; შდრ. თესლმცენარე (ი.ა.). ნაყოფი (ი.ა.).

მსმალეაბული – იხ. ცვალება; შდრ. კერმის-მცვალებელი (ი.ა.).

მსპალი – «ებგური», «მკუმილი», ღარაჯი, «მეუნჯე». იხ. ცვა; შდრ. ვანის-მცველი, კართ(ა)-მცველი, მესაპყრობილეთ-მცველი, ხილის მცველი (ი.ა.). გუმაგი, ყარაული (ი.ა.).

მსმელობა – დაცვა, მფარველობა. იხ. ცვა (ი.ა.).

მსირე – «მცირელ», ცოგა, პაგარა; მსუბუქი; უმნიშვნელო; მორჩილი; «მცსუელი». იხ. აღმცირება, დამცირება, მცირეაქი, მცირება, მცირედ, მცირედი, მცირედა, მცირედ-მცირედ, მცირედ-მცირედი, სიმცირე, სულმცირე, უმცირესი, შემცირება

(ი.ა.). მცირეწლოვანი. პასაკითა იყო იგი *მცირე*. პაგარა, დაბალი („მცირე“ იხმარება აგრეთვე სხვა საზომების სიმცირის აღსანიშნავადაც) (ი.ა.).

მსირეპაპი – ენინი, პაგარა (ი.ა.).

მსირეპა – «დამდაბლება», დამცირება. იხ. მცირე (ი.ა.).

მსირეპული – „დაბალი წოდების კაცი“ (ქ.ე.).

მსირეპელ – «წუთერთ», ცოგა, «ენინ» (ი.ა.).

მსირეპელ რამე – ცოგათი (ი.ა.).

მსირეპელ რაქუნე – ცოგა ხნით (ი.ა.).

მსირეპელა – კიდე ცოგა, «ენინ» (ი.ა.).

მსირეპელი – ცოგა. იხ. მცირე (ი.ა.).

მსირეპელი – იხ. მცირედი (ი.ა.).

მსირეპელ-მორწმუნე – იხ. მორწმუნე (ი.ა.).

მსირეპელ-მორწმუნეობა – იხ. მორწმუნეობა (ი.ა.).

მსირეპელ-მსირეპელ – ცოგ-ცოგად. იხ. მცირედ (ი.ა.). ნელ-ნელა, დაყოვნებით (ი.ა.).

მსირეპელ-მსირეპელი – ცოგა-ცოგა. იხ. მცირედი (ი.ა.).

მსირეპელ მამისა – ხანმოკლე (ი.ა.).

მსნება – მეგყობინება, გაფრთხილება; ბრძანება, მოთხრობა; წამება, დამოწმება; «მიწესება». «მოძღურება», სიგყვა; «დასაცველი» (ი.ა.). 1. სწავლება, ღარიგება, გაგებინება, *заповедать*, *заповедь*; 2. ბრძანება, აკრძალვა (ი.ა.).

მსნეპული – ბრძანებული, თქმული. იხ. გამომცნება, დამცნება, მიმცნება/მიმცნობა (ი.ა.).

მსნეპული – მცოდნე, «მეცნიერი», ბრძენი, «გონიერი». იხ. ცნობა; უკეთურად-მცნობელი, წინადასწარ-მცნობელი (ი.ა.).

მსონარ-ი, **მსონარე** – მარმაცი, გაუბე

დავი. იხ. ცონა (ია.).
მსორვალი-ი, მსურვალი-ი – (მცურელ-ისა). იხ. ცურვა/ცორვა; შდრ. თანა-მცორვალი, წარმცორვალი, წინა-მცორვალი (ია.).
მსურვალობა – მღვაში მოგზაურობა (სხ.).
მსინვარე – მცხუნვარე. იხ. ცხინ- (ია.).
მსხინვარება – მცხუნვარება. იხ. მცხინვარე (ია.).
მსხოვ(ა)ნი – «ცხოველი»; ცოცხალი. იხ. ცხოვნება (ია.).
მსხოვნალ – ცოცხლად (სხ.).
მსხორებალი-ი – მცხოვრები (ი.ი.).
მსხრალი-ი – მთვარის მოკლების დრო (გ.ს.).
მსხუარ-ი – იხ. უმცხუარი (ია.).
მსხუალ-ი – «მციოე», «გუანი», ზარმაცი. იხ. დამცხუელება (ია.).
მძარცხველი-ი – იხ. ძარცუეა; შდრ. ბაგინის-მძარცუელი, ბაგინთა მძარცუეელი (ია.).
მძაფრი-ი, მძაფრი-ი – ძლიერი, მწვავე; «მძაფრიალ». იხ. მძაფრიალ, სიმძაფრე, უმძაფრესი (ია.).
მძაფრიალ – ძლიერად, «მძაფროი». იხ. მძაფრი (ია.).
მძევალი-ი – (მძევისა) გირაო, დაწინდული კაცი. იხ. მომძეველება (ია.).
მძივი-ი – მძივი; საბეჭდავი (ია.).
მძივი ღასუშალი-ი – მძივი აცმული, «მზინიაკი», «მელეუანდი», «ფარღული» (ია.).
მძიმი – ძნელი, დიდი, არამსუბუქი (ია.).
მძიმე ჩინა – მძიმედ, ძნელად გონება. იხ. ენამძიმე (ია.).
მძიმე – სასტიკად (ია.).
მძიმე მოქონება – წუხილი (ია.).

მძიმე შერასხა – წუხილი. იხ. დამძიმება, დაუმძიმებლად, მძიმედ-მხედველი, მძიმედ-მხედვარება, მძიმობა/მძიმება, სიმძიმე, გურთმძიმე, უძიმე (ია.).
მძიმე მსხველი-ი – ძნელად მხედველი, არა მახვილად მხედველი. იხ. მხედველი, ხედვა (ია.).
მძიმე მხეპარება – ძნელად მხედველობა. იხ. ხედვა (ია.).
მძიმობა, მძიმება – წუხილი, წყენა; ძნელება, «მეწუხება». იხ. მძიმე (ია.).
მძინარი, მძინარი-ი – დაძინებული, «მწოლი». იხ. ძინ- (ია.).
მძინარება – დაძინება. იხ. მძინარე (ია.).
მძლავრ – ძალით, ძალად. იხ. მიმძლავრებული, მიმძლავრება, მიუძმლავრებლად, მომძლავრება, მძლავრი, მძლავრობა/მძლავრება, უძმლავრესი (ია.).
მძლავრება, მძლავრობა – მიმძლავრება, ძალადობა. იხ. მძლავრი (ია.). ძალმომრება, გირანია, დესპოტიზმი (ი.ი.).
მძლავრი – «მტკიცე», ძლიერი, ძალაუფლების მქონე, მთავარი, მსაჯული. იხ. მძლავრ (ია.). ძალმომრე, გირანი, დესპოტი (ი.ი.).
მძლავრ-მყოფალი-ი – «დაწანება», «დაწოლა». იხ. მყოფელი (ია.).
მძლავრობა, მძლავრება – «მიმძლავრება», «იძულება», «მფლობელობა», «ძლევა», ძალის დატანება, ძალადობა, ჩავერა (ია.).
მძლავრი-ი – იხ. მძაფრი (ია.).
მძლე – მომრევი (ია.). მძლეველი, გამარჯვებული (ი.ი.).
მძლვ – მომრეველ, გამარჯვებით, მარჯველ (ია.).
მძლვ-მყოფა – «მრე-ყოფა», მორეენა.

იხ. ძღვევა, შემძლე (ი.ა.).
მგნობარი – «მწყობრი», «მემწყობრე», მეფერხული, მგალობელი, მოცეკვაე. მუსიკოსი, სიმებიან საკრავზე დამკერული. იხ. ძნობა (ი.ა.).
მძმ(ვ)ბარი – (მძოვრისა) მძოვნელი, მდელოს ანუ ბალახის მჭამელი; მეუღაბნოე. იხ. ძოვნა; შდრ. მდელომს-მძოარი (ი.ა.). *საკუთრ.* იხ. რაე ძოვს.
გადაგ. მეუღაბნოე, ბერი, რომელიც ხორცს არ ჭამდა და მხოლოდ მხალეულ-მწყვანილეულითა და ხილით იკვებებოდა (ი.ი.).
მძმრ-ი – «მომკუდარი», გვაში, ლეში (ი.ა.).
მძმრის-მჭამელი – ლეშის მჭამელი. იხ. მჭამელი (ი.ა.).
მძრწოლარი – მკრთოლარე, მოცახცახე. იხ. ძრწოლა (ი.ა.).
მძუნინვარება-ი – (ზღუისაჲ): ძლიერი ღელვა (ზღვისა) (ი.ი.).
მძურმბაღი – «რომელი ძურების». იხ. ძურობა (ი.ა.).
მძუმი – ძიძა, გამზრდელი. იხ. ღელამძუძე, მამამძუძე (ი.ა.).
მძუნვარი – სასტიკი, ბობოქარი. იხ. ძუნება (ი.ა.). შეუბრალებელი, უღმობელი; გაცოფებული (ი.ი.).
მძუნვარება – სისასტიკე, აბოხოქრება. იხ. მძუნვარე (ი.ა.). შეუბრალებლობა, უღმობლობა (ი.ი.).
მძღომ-ი – იხ. წარმძღომი (ი.ა.).
მძღუნველი – «წინამძღუარი». იხ. ძღუნვა (ი.ა.).
მძღუარ – «პირველ», წინა, წინათ, უწინარეს (ი.ა.).
მძღუარი – (მძღურისა) «წინამძღუ-

არი». იხ. ძღუნვა; შდრ. ერის-მძღუარი, თავმძღუარი, წინამძღუარი (ი.ა.).
მძღურობა – იხ. წინამძღურობა (ი.ა.).
მწამ-ი – ძაღლი, canis aquatilis sive marinus (ი.ა.).
მწამ-ძაღლი – წყლის ძაღლი, იგივე მწავი. იხ. ძაღლი (ი.ა.).
მწამველი – «მოწამლე». იხ. წამლევა (ი.ა.).
მწამველობა – «წამლობა», გრძნება. იხ. [წამლევა] (ი.ა.).
მწარი – «გკიენელი», მწვაე. იხ. განმაწარებელი, გა(ნ)მწარება, დამწარება, სიმწარე, სულმწარე, უმწარესი (ი.ა.).
მწარე – ძლიერ, სასტიკად (ი.ა.).
მწაშელი – წამყვანი, მაგარებელი. იხ. წაყა; შდრ. ეგლის-მწაყელი (ი.ა.).
მწლი – მეღვინე, მერქიფე. იხ. სამწლეო; შდრ. პირის-მწლე (ი.ა.).
მწე – შემწე, დამხმარე, შევლელი. იხ. თანამემწე, შემწე (ი.ა.).
მწენელი – «გულისხმის-ყოფა». იხ. წეენა (ი.ა.).
მწე-ი – მცირე, პაგარა, უმცროსი (ხნით) (ნ. კ. უმწემსი) (ი.ი.).
მწერი – ბუზი. musca. იხ. ძაღლის-მწერი (ი.ა.).
მწერალი – დამწერი, გადამწერი. იხ. წერა; შდრ. ანდერძის-მწერალი, აჩრდილის-მწერალი, მალე-მწერალი, მოსაქსენებელთ-მწერალი, სიმიათ-მწერალი, მჯულის-მწერალი, წიგნის-მწერალი (ი.ა.).
მწერებელი – „ბუზების მომგერიებელი“. შდრ.: სამწერობელი (ქ.ც.).
მწერი – grus (ი.ა.).
მწერი – ქნევა, აქნევა (ი.ა.).

მხარობა-ი – ჩხელეგა (ზ.ს.).
მხვალეზა-ი – ერეტიკოსი. იხ. წვალება (ი.ა.). (ქრისტიანული) სარწმუნოებისაგან გამდგარი, ერეტიკოსი (*საკუთრ.* გამყოფი, განხეთქილების მომხდენი. წვალება-გაყოფა) (ი.ა.).
მხთოლვარე – რაც ეწვეთება, მწვეთავე, წვეთ-წვეთად მომდინარე (ი.ა.).
მხიზნველი – (ὁ γράμματεὺς) მწერალი, მწიგნობარი (სხ.).
მხიზნობარი – ლიტერატორი, გრამატიკოსი, სქოლასტიკოსი; მწერალი. იხ. წიგნი; შდრ. ბჰეთ-მწიგნობარი (ი.ა.). წერა-კითხვის მცოდნე, წიგნის მცოდნე, ნასწავლი კაცი, მწერალი; γράμματεὺς, κληρικὸς (ი.ა.). მღივანი ὁ ποιητής (სხ.).
მხიზნობარე-მოძღუარე – მთავარი მწიგნობარი. იხ. მოძღუარი (ი.ა.).
მხიზნობარეთხუხუმი – საქართველოს მეფის უპირველესი ვაზირი, დავით IV-ის დროიდან ჰყონდიდელი მთავარეპისკოპოსი (ქყ.).
მხიზნობარ(თ)-მმეზნეზა-ი – «განმგებელი და მწიგნობარი»; მღივანმწიგნობარი. იხ. შეყვანება (ი.ა.).
მხიზნობარობა – წიგნი, მწერლობა. იხ. მწიგნობარი (ი.ა.). წერა-კითხვა; სწავლა-განათლება, წიგნიერობა (ი.ა.).
მხითურე – «მომწითურო», მოწითლო. იხ. წითელი (ი.ა.).
მხინკაუკმანი – ჭუჭყიანი. იხ. მწინ(ნ)კული (ი.ა.).
მხინკაუკმანე – ჭუჭყი. იხ. მწინკული (ი.ა.).
მხინკაული – ჭუჭყი. იხ. დამწიკება, მწინკულევიანი, მწინკულევიანება, უმწინკულევიანესი, შემწინ(ნ)კულეება (ი.ა.).

ლაქა, სიბინძურე, უწმინდურება (ი.ა.).
მხირვება-ი – „ვინც სწირავს ქონებას ეკლესიას“ (ქყ.).
მხირე – «ვედრი», «მოქცეული», «დამონებული», უცხო, მოსული, გერი, ყარიბი, შორიელი ქვეყნისა, «შემყოფი», «მღვური», «მსხემი». იხ. მწირობა, სამწირობელი (ი.ა.).
მხირობა – «დამკურება», ცხოვრება. იხ. მწირი. ყარიბობა, უცხოობა, გყვეობა, «მსხემობა»; «გარდასახლება» (ი.ა.).
მხიფე – მოწეული. იხ. დამწიფებელი, მომწიფება, მწიფოვა (ი.ა.).
მხიფე – «მომწიფება». იხ. მწიფე (ი.ა.).
მხლაპნა – თქელეფა (ზ.ს.).
მხლაზრ – იხ. მწრაულ (ი.ა.).
მხმანე-ი – შემთხვეული (სხ.).
მხმანე-ი – მწურავე, მჭყლეტელი. იხ. წნება (ი.ა.).
მხნილი – დამარილებული (ზ.ს.).
მხოდება-ი – მხმობელი. იხ. წოდება (ი.ა.).
მხოდ(მ)არე – «ძუძუმს-მწოვარი». იხ. წოვა; ძუძუმს-მწოვარი (ი.ა.).
მხოლ-ი – «მძინარი». იხ. წოლა; შდრ. თანა-მწოლი (ი.ა.).
მხოლარე – მღებარე; რომელსაც სძინავს. იხ. წოლა (ი.ა.).
მხრაფლ – სასწრაფოდ, ჩქარა, სწრაფად (ი.ა.).
მხრანე – მწვანე, მწვანილი, «მღელლო». იხ. დამწვანება, მომწვანე, მწვანეთაგანი, მწვანეილი, მწვანის-გამოდება, მწვანოანი, მწვანოსანი (ი.ა.).
მხრანეთაგანი – წამალი. იხ. მწვანე (ი.ა.).
მხრანე-ი – მწვანე, მწვანილი, ბალ-

ახი. იხ. მწუანე (ი.ა.). 1. მწვანელი; 2. ახლად გამოღებული მწვანე კვირტი, ფოთოლი (ი.ა.).
მწანევილოვანი – «მდელოვანი». იხ. მწუანელი (ი.ა.).
მწანის-ბაშოვანი – გამწვანება, «მორჩება». იხ. გამოღება (ი.ა.).
მწანოვანი – იხ. მწუანე (ი.ა.).
მწანოსანი – მწვანით მოსილი. იხ. მწუანე (ი.ა.).
მწარე – შემწვარი. იხ. წუეა; შღრ. მრგულიად-მწუარი, ნამწუარი (ი.ა.).
მწაშა – ბანა, გორება. იხ. ამომწუებული, აღმომწუება (ი.ა.).
მწაღელი – მკრეფელი. იხ. წუელა (ი.ა.).
მწაღედი – «წუერი», თავი, თხემი; მაღალი ადგილი ან ნაგებობა ქალაქისა; რქა, გოტი. იხ. წუერი (ი.ა.).
მწაშა – „წუეტიანი“, „წამახული“ (ქც.).
მწაღი – იხ. წულილი, სიმწულილე (ი.ა.). წერილი ფული, დაახლ. $\frac{1}{4}$ კაპ. (ი.ა.).
მწაღობა – მჩაგვრელი, «მეურაცხის-მყოფელი». იხ. წუნებაწუნობა (ი.ა.).
მწართალი – «მსწავლელი». იხ. წურთა (ი.ა.).
მწახარი – «მეჭუენებული», არამხიარული, დანადგელებული, მოწყენილი; მეჭირვებული, მევიწროებული, ბრმა. იხ. წუხილი (ი.ა.).
მწახარება – «მრუნება»; «ჭირი», მეჭირვება, წუხილი, სიბრმე (ი.ა.).
მწახარე – «მეჭუენებულად», დაღონებულად. იხ. მწუხარე (ი.ა.).
მწახარი – საღამო; «მიმწუხრი», საღამოს. იხ. დამწუხრება, მიმწუხრი, მიმ-

წუხრად, მიმწუხრება, სამწუხრო, მემწუხრება (ი.ა.).

მწარე – ლაფი, გლაპო, თიხა (ი.ა.).
მწარე – ღიღი. იხ. განმწუება, სიმწუე (ი.ა.). მომრდილი, ღიღი (აღამიანი) (ი.ა.).

[მწა] – იხ. დამწყა, უმწყი (ი.ა.).
მწაშაბარი – თეთრი (ი.ა.). „მოხდენილი“, „ლაშაში“ (ქც.).

მწაღობა – «მემწუნარებელი», მემწყალელებელი. იხ. წყალობა (ი.ა.).

მწაღარი – იხ. მწყუდარი (ი.ა.).

მწაშარი – მწყველელი. იხ. წყევა (ი.ა.).

მწაშა – მენახირე. იხ. სამწყსო (ი.ა.).

მწაშა-მთაშარი – მთავარი მწყესი. იხ. მთავარი (ი.ა.).

მწაშა-მარკილი – მწყერი, coturnix, coturnicum mater (ი.ა.).

მწაღედი – დამკრელი, დამკოლი. იხ. წყევა (ი.ა.).

მწაღედი – იხ. წარმწყმელებელი (ი.ა.).

მწაშარი – «გუნდი»; «მძნობ(ა)რი», მეფერხულე; «პურის-მგე». იხ. წყობა (ი.ა.). საბრძოლო რაშმი (ი.ა.).

მწაშარად-მწაშარად – ჯგუფ-ჯგუფად. იხ. მწყობრი (ი.ა.).

მწაშარება – წრე, რიგი; «სიმგრგულე». იხ. მწყობრი (ი.ა.).

მწაშალი – იხ. წყრომა; შღრ. გულმწყრალი (ი.ა.).

მწაშალობა – იხ. წყრომა; შღრ. გულმწყრალობა (ი.ა.).

მწაშა – ძონა; «დამწყსა». იხ. დამწყსა (ი.ა.). მწყემსვა; გადაგ. მოელა, ჰაგრონობა (ი.ა.).

მწაშალი – მწყემსი (სხ.).

მწაშარი, **მწაშარი** – ნახევრად მკე-

დარი, ცოცხალ-მკვდარი. იხ. წყუღობა (ი.ა.).

მეცნიერება-ი, წყურნება-ი, რწყუნება-ი – წყლიანი ადგილი, წყლისპირი. იხ. მწყურნებოვანი (ი.ა.).

მეცნიერებოვანი-ი – (მწყურნებოვნისა) ჭაობი, წყლიანი ადგილი, «მწყურნები». იხ. მწყურნები (ი.ა.).

მგაღ – ნ. სამგაღური (ი.ი.).

მგამელ-ი – მგმელი, შემგმელი; *erosio, aerugo, vim serpenti habens, cancer*. იხ. ჭამა; შდრ. თესლის-მგამელი, თივის-მგამელი, კაცის-მგამელი, მძორის-მგამელი, ნაწლევთ-მგამელი, უკამოდ-მგამელი (ი.ა.). 1. *სისხლის მგამელი*: სისხლის მსმელი; 2. *ჯანგი* (ი.ი.).

მგელ-ი – «ვეცხლის-მშრომელი». იხ. ჭედა; შდრ. ვეცხლის-მჭედელი, ოქრო(მს)-მჭედელი (ი.ა.).

მგელ-ი – მუჭი, მუშგი, მჯიღი; ძნა (ი.ა.).
მგელითა მოღვაბა – «დამჭედეა». იხ. დამჭედევა, მჭედეული/მჭედეული/მჭედეული (ი.ა.).

მგელეულ-ი, მგლეულ-ი, მგელ-ი – «კული», თაველი, ძნა. იხ. მჭელი, სამჭედეული (ი.ა.). „კელეული ყანისა“ (*საბა*), კონა, ძნა (ი.ი.).

მგელ-ი – იხ. მჭედეული (ი.ა.).

მგმრებელობა – „ხედვა“, „თვალყურის ღეენება“ (ქც.).

მგმრება – ჭერა, დაკაეება. იხ. დამჭირვა (ი.ა.).

მგმრებელ – „გაჭირვებით“ (ქც.). გამოწველივით, გულმოდგინედ (სხ.).

მგმრები – «იწროდ» (ი.ა.). გულმოდგინედ (მ.ს.).

[მგკლობა] – იხ. დამჭკლობა (ი.ა.).

მგკმრეულ-ი – წამხდენი, ამომგდები. იხ. ჭკურევა (ი.ა.).

მგლ – გამხდარი, სუსტი, ძაბუნი. იხ. დამჭლევა (ი.ა.).

მგლეულ-ი – იხ. მჭედეული (ი.ა.).

მგუმანი-ი, მგუმარი-ი – იხ. ჭყელი; შდრ. თანა-მჭუევანი, თანა-მჭუევარი (ი.ა.).
მგუმნარა, მგუმნარა – მწყუხარე; დადარდინებული. იხ. ჭმუნვა (ი.ა.).

მგუმარი-ი – მჭმუნავი, უკმაყოფილო (სხ.).
მგურიანა-ი – *struthio. nealessa, nessa. cicada, gryllus*. იხ. ჭურიანა (ი.ა.).
მგურა მგალობელი ჩიგი (ბულბული?) (ი.ი.). ჩიგი; ბელურა (?) (სხ.).

[მგუხა] – იხ. შემგუხა (ი.ა.).

მხამს-ი – *fucus, alga, muscus, situs* (ი.ა.).

მხალ-ი – ფხალი, მწყვანილი. იხ. სამხლე (ი.ა.).

მხარაქობით – მონღომებით, მცდელობით (სხ.).

მხარაქარი-ი – დამხარაქავი. იხ. ხარაქვა; გამომხარაქავარი (ი.ა.).

მხარაქარი-ი, მხარაქარი-ი – ეინც ხედაეს. იხ. ხედავა; შდრ. მრუმედ-მხედველი, მრუმედ-მხედველობა, მძიმედ-მხედვარება, მძიმედ-მხედველი, მხედველობა, შინაგან-მხედველი (ი.ა.). დამთვალეირებული, მხახველი. მოთვალთვალე, შემხედავი, მიმხედავი, მეთვალყურე (ი.ი.).

[მხამელ-ი] – იხ. გყავის-მხეველი (ი.ა.).

მხარაქელობა – შდრ. მრუმედ-მხედველობა (ი.ა.).

მხარაქელობითი – თეორიული (სხ.).

მხარაქალ-ი – მაგარებელი, მყვანი. იხ. ხერვა (ი.ა.).

მხარაქალ-ი – «მომადლებელი», გახარებული (ი.ა.).

მხიარულად – მხიარულებით, სიხარულით. იხ. მხიარულება (ი.ა.).

მხიარულება – «მუება»; სიმხიარულე. იხ. განმხიარულება (ი.ა.).

მხილვა – «შეგყუება», პირში თქმა, განცხადება, «უწყება», ყვედრება, პირში თქმა (ი.ა.). საყვედურის თქმა, პირში თქმა ნაკლისა; გამომქვადენება, გამოაშკარაება (ი.ი.).

მხილვულ-ი – ყვედრებული. იხ. განმხილვა, მამხილებელი, უმხილებელი (ი.ა.).

მხილველ-ი – მხედველი, «მმანებული». იხ. სილვა; შდრ. თუთმხილველი, ღმრთის-მხილველი, ჩუენების-მხილველი (ი.ა.).

მხოლო – «მარგო» (ი.ა.). ერთადერთი, მხოლოდ ერთი (ი.ი.).

მხოლოდ – მარგოდ (ი.ა.).

მხოლოდ-შობილება – დედისერთობა. იხ. შობა (ი.ა.).

მხოლოდ-შობილ-ი – «იამაფერი», დედისერთა. იხ. შობილი (ი.ა.).

მხუბარ-ი – რაც ერგო, შეხვდა; «ყემელი». იხ. ხუდომა (ი.ა.).

მხუბრონ-ი – «ნახევარკმელი» (ი.ა.).

მხუბვალ-ი – (მხუბგლისა) მხუბველი, მგველი. იხ. ხუბვა (ი.ა.).

მხუბვი-ი – ხელიკი; talpa (ი.ა.).

მხუბვლ-ი – სასუფისკერე ფქვილი (ა.შ.).

მხარ-ი – (მკრისა) «ბეჭი», მხარი; ილია, მურგი; «ქელი» (ი.ა.).

მხაღ-ი – ამომწვედელი, «აღმღებელი». იხ. კდა; შდრ. ქვის-მქედელი (ი.ა.).

მხაღმ-ი – «ხისტი», «სატანა», წინააღმდეგობი, მგერი, მოცილე, გლისპი, მოდავე, «წინა-მოსაჯული» (ი.ა.).

მხაღმად – «ანგაკრად», წინააღმდეგ. იხ. კლომა (ი.ა.).

მხაღმობა – ურჩება, «მრგინება». იხ. მქლომი (ი.ა.).

მხაღარ-მთავარ-ი – „წინამქლოლი“, „მთავარსარდალი“, „ამირსპასალარი“ (ქ.ც.).

მხაღარ-ი – ჯარისკაცი, მეომარი, ამხედრებული, ე. ი. ცხენზე მქლომი. იხ. აღმქედრება(-ული), ღამქედრებული, მქედრ, მქედრობა (ი.ა.).

მხაღარ – გეითად. იხ. მქედარი (ი.ა.). ცხენზე ჯლომით, ამხედრებული, ცხენდაცხენ (ი.ი.).

მხაღარობა – «ერი», ჯარი, მეომრობა. იხ. მქედარი (ი.ა.).

მხაღვალ-ა – მონა ქალი (გ.ს.).

მხაღვალ-ი – (მქველისა) მსახური ქალი, მოახლე; გოგო. იხ. მქველება (ი.ა.). მონა ქალი (ი.ი.).

მხაღველი – „მხევალი“ (ქ.ც.).

მხაღვება – იხ. მქვეალი (ი.ა.).

მხაღ-გნიფ-ა – ძალაუღლების მქონე, მბრძანებელი (властелин) (სხ.).

მხაღ-ი – «პირუტყუ». იხ. მქეც-თევი, მქეცთ-მოღუაწე, მქეცობა, მქეცობრივი, ნამქეცავი (ი.ა.).

მხაღ-თევი-ი – ვეშაი (ი.ი.). იხ. თევი (ი.ა.).

მხაღთ-მოღუაწე – იხ. მოღუაწე (ი.ა.).

მხაღთ-მბრძლი – მხეცებთან მებრძოლი, გლადიატორი, მცოცხა (სხ.).

მხაღობა – ველურობა. იხ. მქეცი (ი.ა.).

მხაღობრივი-ი – იხ. მქეცი (ი.ა.).

მხაღიანობა – ხეიხინი (სხ.).

მხაღი – ნაყრის ფერი (საბა) (ი.ა.). რუხი (ა.შ.).

მხაღობარ-ი, მხაღობარე, მხაღობიარ-ი – ხმიანი, მხმობელი, ხმის გამომღები. იხ. კმობა; შდრ. ღამის-კმობარი (ი.ა.).

მკობა – იხ. ქუყანი-მკობელი (ი.ა.).
მკნე – მძლავრი, მამაცი, თავდადებული, მტკიცე (ი.ა.).
მკნე-ყრუა – «მამრობა»; «მკნობა» (ი.ა.).
მკნება – გაძლიერება, განმტკიცება (ი.ა.).
 გამხნეება, გამაგრება, მამაცობა, გულბლობა, მამაცობის გამოჩენა; ცხოვრებაში და ბრძოლაში უშიშრად ყოფნა, ცხოვრება, მოღვაწეობა (ი.ა.).
მკნელ – ძლიერად, მტკიცედ. იხ. განმკნობა, მკნება, მკნობა, სიმკნე (ი.ა.).
მკნეველი – რომელიც «კნვიდეს». იხ. კნეა (ი.ა.).
მკნის-თაძობა – «პირველ ინახით ჯდომა», «მემოჯდომა», საპატიო ადგილი, პირველი საჯდომი. იხ. თაობა (ი.ა.). (ლხინში) პირველ ადგილას ჯდომა (ი.ა.).
მკნობა – მხნეობა, გამხნეება, «განძლიერება»; «მკნეყოფა». იხ. მკნე (ი.ა.).
მკობა, მკობება – იხ. დამკობა, დამკეუბა (ი.ა.).
მკოვება – იხ. დამკოვება (ი.ა.).
მკნეველი – «მაცხოვარი», განმათავისუფლებელი. იხ. კსნა (ი.ა.).
მკნეველი – მკეველი; მკეველი (მ.ს.).
[მკნე] – იხ. დამკეუბა (ი.ა.).
მკნეველი – გამომყენებელი (მ.ს.).
მკნევილი, **მკნევილი**, **კნევილი** – «მკეველი», ყარაული (ი.ა.).
მკნევილი – იხ. კევილი (ი.ა.).
მკნევილი – ცხელი. იხ. სიმკნევილი, კნევილი (ი.ა.).
მკნევილი, **მკნევილი** – «სიციხე», ხურება, ცხელება, სიფიცხე; გულმოდგინება. იხ. მკნევილი (ი.ა.).
მკნევილი – იხ. კევილი (ი.ა.).
მკნე – ჭაღარა. იხ. მიმკნე(ე)ანება, მკ-

კნევილი, მკნე(ე)ანება (ი.ა.).
მკნევილი – (მკნევისა) ჭაღაროსანი. იხ. მკნე (ი.ა.).
მკნევილი – ჭაღარა. იხ. მკნევილი (ი.ა.). სიბერე, მოხუცებულობა (ი.ა.).
მკნე – გაუღეწევილი ხორბლის ღეროები; ნამჯა (მ.ს.).
მკნე – კიბო, «კირჩხიბი». იხ. ჯდომა (ი.ა.).
მკნე – «დამკნევილი», მკნევილი. იხ. ჯდომა; შდრ. თანა-მკნევილი, ინაკით-მკნევილი (ი.ა.).
მკნე, **მკნე** – მხეღარი. იხ. ჯდომა; შდრ. გარემუ-მკნევილი, მკნე-მკნევილი, მკნე-მკნევილი, თანა-მკნევილი (ი.ა.).
მკნე – მუშტი, მუჭი (ი.ა.).
მკნე – იხ. უმკნევილი (ი.ა.).

ნარ – ქართული ანბნის მე-14 ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 50 (ი.ა.).
ნარ – „მეათედი“ (ქ.ც.).
ნარ – „ნაგყენავი“ (ქ.ც.).
ნარ – «ძღუენი», ნახარბევი. იხ. ანგაპრება (ი.ა.).
ნარ – ბანაკის, ლაშქრის ადგილი. იხ. ბაკი (ი.ა.).
ნარ – დაბანილი. იხ. ბანა (ი.ა.).
ნარ – «ნაკურცხალი», ნაკურწკალი, ეღვა (ი.ა.).
ნარ – ანაბეჭდი, ნიშანი (სხ.).
[ნარ] – იხ. დანაბეა (ი.ა.).
ნარ – «ბილწებისა», მანკისა. იხ. ბილწეა (ი.ა.).

ნაბიჭი-ი, ნაბიჭვე-ი – «ბიჭი», ნამცეცი. იხ. ბიჭი (ი.ა.). (პურის) ნამცეცები, კოჩი (ი.ა.).

ნაბიჭი-ი – ბიჭი. იხ. ბიჭი (ი.ა.).

ნაბობკარ-ი – ნაჩუქარი, მოცემული. იხ. ბოძება (ი.ა.).

ნაბრალე-ი – დანაშაული; «გარდამავალობა». იხ. ბრალე (ი.ა.).

ნაბრღლე-ი – ფრთა, ნაგლეჯი. იხ. ბრღლე (ი.ა.).

ნაბრძოლ-ი – ბრძოლის შემდეგ განზე დარჩენილი ნიშნები (ი.ა.).

ნაბრძულ-ი, ნაბრძურ-ი – «ბრძული». იხ. ბრძული (ი.ა.).

ნაბძარ-ი – ჭრილი, ნაბზარი. იხ. ბძარე (ი.ა.).

ნაბგე-ი – «ნაზორევი», «ნაკერქავი», ძღვენი. იხ. გება (ი.ა.).

ნაბგე-ი – ნაგაევი; წილა. იხ. გვა (ი.ა.).

ნაბგე-ი – ნალესი. იხ. გოზა (ი.ა.).

ნაბგე-ი – იხ. ნაკრგენი (ი.ა.).

ნაბგე-ი – იხ. გრძნება (ი.ა.).

ნაბგე-ი – (ნაგელისა) «ნაგუერდალი», ჩამიჩი (ი.ა.).

ნაბგე-ი – ნაცემი, წყლულება. იხ. გუემა (ი.ა.).

ნაბგე-ი – (ნაგუერდისა) «ნაგუდალი», ჩამიჩი (ი.ა.).

ნაღ-ი – «შემწე», დამხმარე, «მიმზღვრი», დაქირავებული, მუშა. იხ. მონადება (ი.ა.).

ნაღაბარი – „სადაც დაბა იყო“ (ქყ.).

ნაღაბუ-ი – «წარმომაცყოლობელი» (ი.ა.).

ნაღაბუ-ი – ბაკი, საჩეხე. იხ. ღგომა (ი.ა.).

ნაღაბუ-ი – იხ. დება; შღრ. თანანადები (ი.ა.).

ნაღინაბ-ი – იხ. დინება; შღრ. გამო-ნადინები (ი.ა.).

ნაღირ-ი – ნანადირევი. იხ. მომნადირე-ბელი, მონადირე/მენადირე, ნადირება/ნადირობა, სანადირო (ი.ა.).

ნაღირება, ნაღირობა – მონადირება, დაჭერა (ი.ა.).

ნაღირობა – (თევზთა) თევზაობა, თევზის დაჭერა (ი.ა.).

ნაპაბ-ი – ბუკი (გ.ს.).

ნაპ-ი – ხომალდი. იხ. მენავე, სანავე (ი.ა.).

ნაპასარ-ი – ახალწლის (თვე) (ი.ა.).

ნაპა-საღგურ-ი – ნავთა-სადგომი. იხ. სადგური (ი.ა.). ბინა, სამყოფელი (ი.ა.).

ნაპა-საყულ-ი – (ნავთ-საყულისა) «განსასუენებელი», ნავთსადგური. იხ. საყულელი (ი.ა.).

ნაპი-ი გამო – ნავიდან (ი.ა.).

ნაპი-მაპინაბა-ი – მენავე, «ნავის-მართებელი». იხ. მავლინებელი (ი.ა.).

ნაპი-მართება-ი – «ნავის-მავლინებელი». იხ. მართებელი (ი.ა.).

ნაპი-მოქმე-ი – იხ. მოქმედი (ი.ა.).

ნაპი-საღგურ-ი – იხ. სადგური (ი.ა.).

ნაპი-სახარა-ი – «ანბა სანავეთა», საჭე. იხ. ხერევა; სახერეული (ი.ა.).

ნაპი-სა-ი – ნაოსნობა. იხ. სლვა (ი.ა.).

ნაპი-სა-ი – მენავე. იხ. უფალი (ი.ა.).

ნაპი-სა-ი – „ღღე-დამის გასწორება“ (ქყ.).

ნაპე-ი – (ნავლისა) ნადევი, გაფრა, სიმწარე, «უსუპი» (ი.ა.).

ნაპე-ფი-ი – ძლიერი სევი-დიანობა (სხ.).

ნაპე-ი – სულით ავადმყოფი, ოქფრე-ი (სხ.).

ნაპე-ი – გამწარება (გ.ს.).

ნაზარეველი – ქ. ნაზარეთის მცხოვრე ბი. იხმარება იესო ქრისტეს ეპითეგად (ი.ი). ებრაელების სექტა, Назарѣй (სხ).
ნაზარეთი – პატარა ქალაქია პალესტინაში (სახელდობრ გალილეაში), სადაც, სახარების გადმოცემით, ცხოვრობდნენ ქრისტეს მშობლები. აქედან: *ნაზარეველი* (ქრისტეს ეპითეგია) (ი.ი).
ნაზარეთი – ბეთის ჭურჭელი. იხ. ბეთი (ი.ა.).
ნაზირი – «წმიდა», აღთქმული, «ნაბიერი» (ი.ა.).
ნაზირი – „ემოსმოძღვარი“ (ქ.ე.).
ნაზობა – ნახევარი. იხ. ზოგი (ი.ა.).
ნაზორევი – «ზორევილი», შეწირული, მსხვერპლი, «გომიკობა», «ნაგები», «ნაკერპაევი». იხ. ზორვა (ი.ა.).
ნაზრევი, **ნაზრევი** – ნაზი, წმინდა, წვრილი, მსუბუქი (ი.ა.).
ნათობა – იხ. ნათელი (ი.ა.).
ნათლე – სინათლე, სანთელი, ანკარა, ბრწყინვალე, სხივი, «მთიები» (ი.ა.).
ნათლე-სუმა – სინათლის ამობრწყინება. იხ. განმანათლებელი, განათლება, განუნათლებელი, უნათლსი, ნათება/ნათობა, სანათლო, სინათლე, უნათლო, მნათობი (ი.ა.).
ნათელღებულ – მონათლული. იხ. ღებული; შდრ. ახალნათელღებული (ი.ა.).
ნათესაზი – «თესლი», «ნათესობა», «გომი»; «თესი», «თესთავანი», «წარმართი», «სასუმელი», ჩამომავალი, მოდგმა, გვარი, მახლობელი; «ერადი»; «ნათესობისაგანი» (ი.ა.). გომი, მოდგმა, შთამომავლობა; ხალხი (ი.ი.).
ნათესაზი ქორსი – სახლეული, ოჯახი (ი.ა.).

ნათესაზი რიხი – აღწერა (ი.ა.).
ნათესაზი-ჩამომავლობა – „გენეალოგია“; *ნათესაზემეგყულება* (ქ.ე.).
ნათესაზი შარაპანდელთა-ნი – მეფის გვარისანი. იხ. თანამონათესეობა/თანამონათესაობა, ნათესეობა/ნათესაეობა/ნათესეობა, ნათესეობისაგანი, უცხო-ნათესაევი, უნათესეო (ი.ა.).
ნათესაზი-ნი – კაცობრიობა (ი.ა.).
ნათესაზობა – იხ. ნათესეობა (ი.ა.).
ნათესაზ-გომი – ხალხი. იხ. გომი (ი.ა.).
ნათესაზობა – მსგავსება, მონათესაობა (ი.ა.).
ნათესეობა, **ნათესაზობა**, **ნათეს-მომობა** – «ნათესაევი», «თანამონათესაობა», ერი, ხალხი, თესლ-გომი. იხ. ნათესაევი; შდრ. თანა-მონათესეობა/თანა-მონათესაობა (ი.ა.).
ნათესეობისაგანი – «ნათესაევი». იხ. ნათესეობა (ი.ა.).
ნათესეობი – ნათლით მოსილი, ნათელი (სხ.).
ნათესეობი-აღქმა – მონათლევა, ნათლიად დადგომა. იხ. აღქმა (ი.ა.).
ნათესეობი-მომობა – მონათლევა. იხ. მოცემა (ი.ა.).
ნათესეობი-სახე – ნათელი, სხივიანი. იხ. სახე (ი.ა.).
ნათესეობი-ღებვა – მონათლევა; განათლება. «ნათესეობი-ცემა». იხ. ღებვა (ი.ა.). 1. მონათლევა; 2. ქრისტიანული დღესასწაული, მოდის 6 იანვარს (ძვ. სტ.). (ი.ი.).
ნათესეობი-სუმა – მონათლევა; განათლება. «ნათესეობი-ღებვა». იხ. ცემა (ი.ა.).
ნათობა – იხ. ნათება (ი.ა.). ნათება, განათება (ი.ი.).
ნათესეობი – აღთქმული. იხ. თქემა (ი.ა.).

ნათხევი – «ნათხევი», ნარწყევი. იხ. თხევა (ი.ა.).

ნათხევი – ნარწყევი, «ნათხევი». იხ. თხევა (ი.ა.).

ნათხევი – «კოწოლი», «თხევი», ნაწნავი, ქსოვილი. იხ. თხევა (ი.ა.).

ნაიზი (არაბ.) – „ნაცვალი“, „მხარის უფროსი სახანოები“ (ქ.ა.).

ნაპაღული – ნაკადი, რუ, ღელე (ი.ა.).

ნაპარაზი – «ნაგები», «ნამორევი», შეწირული, მსხვერპლი. იხ. კერპი (ი.ა.).

ნაპაღული – მონაგრული; რომ აკლია, ნაკლულეანი, ნაკლები. იხ. კლება (ი.ა.).

ნაპაღული – მონაგრულობა, «ნაკლულეანება». იხ. ნაკლული (ი.ა.).

ნაპაღული – ნაკლებობა, სიღარიბე, «სიღალახაკე», მონაგრულობა; სიმცირე; «ნაკლულეანი». იხ. ნაკლულეანი (ი.ა.).

ნაპაღული – მონაგრული, რომელსაც აკლია, «მოკლებული», ღარიბი, მცირე, უსრული; «მოქენე» (ი.ა.). ხელმოკლე, ცხოვრების პირობების არ მქონე, ვისაც აკლია ასეთი პირობები (ი.ა.).

ნაპაღული გონებითა – ჭკუანაკლები, «მოკლე ჭკუისა» (ი.ა.).

ნაპაღული გულითა – ჭკუანაკლები. იხ. ნაკლული (ი.ა.).

ნაპაღული – «დამცირება», არასრულყოფილი. იხ. ნაკლულეანება (ი.ა.).

ნაპაღული – ნაკლები (ი.ა.).

ნაპარაზი – „ნაცემარი მახვილისა“ (საბა) (ქ.ა.). შეკერა; ფუთა (ზ.ს.).

ნაპარაზი – ფუთა (ზ.ს.).

ნაპარაზი, **ნაპარაზი** – ბუმბული, ფრთა (ი.ა.).

ნაპარაზი – ნაკვეთი, ნაწილი, ნაჭერი;

«ნაკვეთი». იხ. კუთა (ი.ა.). ხის გაღარაკერი (ი.ა.).

ნაპარაზი – «ნაბერწყალი», ნაბერწყალი, ცეცხლი. იხ. განაკვეთსლება, დანაკვეთსლებული (ი.ა.).

ნაპარაზი – დალოცილი. იხ. კურთხევა (ი.ა.).

ნაპი – „საჭედარი“ (ქ.ა.).

ნაპარაზი – ეკალი. იხ. მარგლეა (ი.ა.). სარეველა (ზ.ს.).

ნაპარაზი – იხ. მალეა (ი.ა.).

ნაპარაზი – განძი, საცავი, შესანახავი, მიზარებული ქონება. იხ. მარხეა (ი.ა.). დაცული, შენახული (ი.ა.).

ნაპარაზი – მგლისაგან კბილგაკრული. იხ. მგელი (ი.ა.). მგლისაგან დაკბენილი, დაგლეჯილი; გადაგ. აოხრებული, განადგურებული, გაპარგახებული (ი.ა.).

ნაპარაზი – იხ. ნანდულე (ი.ა.).

ნაპარაზი, **ნაპარაზი** – «მეტი», «ნემსი», ზედმეტი, უმეტესი. იხ. მეტი (ი.ა.). ზედმეტი; სიჭარბე, სიუხე, სავსება (ი.ა.). **ნაპარაზი** – ზედმეტობა. იხ. ნაშეგავი (ი.ა.).

ნაპარაზი – საზომი (ი.ა.).

ნაპარაზი – აღმოცენებული. отрасль, отделение (სს.).

ნაპარაზი – «ნაგები», დამუსრეილი, ნამსხვერევი; «კოგორი». იხ. მუსრეა (ი.ა.). (პურის) ნაგები, ნაფხვენები, ნამცეცები (ი.ა.).

ნაპარაზი – საქმე, ნაქმნარი. იხ. მუშაკი (ი.ა.).

ნაპარაზი – სასაყლოდ აგებული (სს.).

ნაპარაზი – ნამცეცი (ი.ა.).

ნაპარაზი – დამწერი (ზ.ს.).

ნამკვარ-ი – «დამწუარი». იხ. მწუარი (ი.ა.).

ნამკვარ-ი – მხეცისაგან კბილგაკრულ/მოკლული. იხ. მკეცი (ი.ა.).

ნანარ-ი – «კეთილი», «გულმახული», გონიერი, თავმდაბალი (ი.ა.). ნაზი, ლამაზი, მშენიერი, სათნო, სანდომიანი, ითქმის ქალებზე (ი.ა.).

ნანაულ – მართლა (ი.ა.).

ნანაულკე, ნანაულკე – «ჭეშმარიტად», ნამდვილად, მართლა (ი.ა.).

ნანაშა – ნაღვლობა, შენანება. იხ. მონანული, სინანული, შენანება (ი.ა.).

ნაოთხალ-ი – «მეთხელი». იხ. ოთხი (ი.ა.).

ნაოულაკ-ი – ოულით, შრომით შექმნილი (ა.შ.).

ნაოკ-ი – ნასკევი, ხლართი, მზაკერობა; ნაღარი. იხ. ოჭ- (ი.ა.).

ნაოქარ-ი – უღაბნო (სხ.).

ნაპარკ-ი – მოპარული, ნაქურდალი. იხ. პარვა (ი.ა.).

ნაპრალ-ი – ნახეთქი, სორო, ხერელი (ი.ა.). გახეთქილი კლდე, გამოქვაბული (სხ.).

ნარღ-ი – «ნარდიონი», «ლარდიონი», nardus, siler, oleum nardeum (ი.ა.). სურნელოვანი ზეთი ინდოეთის ერთ-ერთი მცენარისა (ი.ა.).

ნარღიონ-ი – «ნარდი», «ლარდიონი», nardus, oleum nardeum (ი.ა.).

ნარღოგ-ი – ყალბი. სიმღ (სხ.).

ნარტაგ-ი – შერეული. იხ. რთვა (ი.ა.).

ნარისუგ-ი, ნარისუგ-ი, ნარისუგ-ი – ნაპარსი. იხ. რისუვა (ი.ა.).

ნარბ-ი – თევზია; სარბი (ი.ა.).

ნარშალი – „სადაც რუ იყო“ (ქ.ც.).

ნარღუნ-ი – ამღვრეული (გ.ს.).

ნარჩეგ-ი – უკანასკნელი, უპაგიო, უშვერი. იხ. რჩევა (ი.ა.). არჩევის შემდეგ ღარჩენილი, ყველაზე ცული, ყველაზე უვარგისი (ი.ა.).

ნარცხ-ი – ნარეცხი (გ.ს.).

ნასამალ-ი – მესამელი. იხ. სამი (ი.ა.).

ნასაშა – ენება; დაშაება (გ.ს.).

ნასთ-ი – ნართი (გ.ს.).

ნასიძეგ-ი – იხ. სიძვა (ი.ა.).

ნასიკ-ი – ნასკევი. იხ. სკუნა (ი.ა.).

ნასნას-ი – ორანგუგანგი (გ.ს.).

ნასრანი (არაბ.) – ქრისტიანი (ქ.ც.).

ნასრულ-ი – შეწირული (ი.ა.).

ნასრი – „ნესგორიელი“ (ქ.ც.).

ნასტაგის-ი – ადგილის სახელია (ი.ა.).

ნასჭიღეგ-ი – ნაყიდი (ი.ა.).

ნასჭიღობა – ფასი. იხ. სყიდეა (ი.ა.).

ნასწრაგ-ი – ნაქარევი. იხ. სწრაფვა (ი.ა.).

ნასხეგ-ი – ღერო (ი.ა.).

ნასხლგ-ი – «ვენახი», «ვაში», ნასხლავი, ღერწი. იხ. სხლვა (ი.ა.). მცენარის (განსაკუთრებით ვაშის) გადანაჭერი ყლორტი, გოგი (ი.ა.).

ნასხლგ-ი – «მორყუნილი». იხ. სხლვა (ი.ა.).

ნასხმან-ი – იოგი (ი.ა.).

ნასშარ-ი – სახოცი, მჭვარი; ნავაგი (ი.ა.).

ნაბამალ-ი – ნანგრევი (ი.ა.). 1. „ნაშიერი“, „ნათესავი“, „იმავე გომისა“, „იმავე მოღმისა“. 2. „მიდამო განაკარი“ (საბა) (ქ.ც.).

ნაბამან-ი – ნანგრევი (ი.ა.).

ნაბამგ-ი – «მონაგაყები», წანაგლეჯი. იხ. გაყება (ი.ა.).

ნაბამ-ი – «ნამუსრევი», ნამსხრევი; «პაგარა». იხ. გეხა (ი.ა.).

ნაბი – გყავის საპატიო საფენი (ქ.ც.).
 ნაბიში – ნამცხვარი, ხშიალი, კვერი (ი.ა.).
 ნაბაქა – ჭაჭა ყურძნისა, «ნაკუეთი». იხ. ტკეცა (ი.ა.).
 ნაბრა – ნატვრა, სურვილი. იხ. მნატრე, მნატრელი (ი.ა.). ამიერიტგან *მნატრიდენ* მე ყოველნი ნათესავნი, შემნატრებენ (ი.ა.).
 ნაბრა-მ – ნატვრა (ზ.ს.).
 ნაბაქანაბი – «ალაფი», «იავარი», ნატვრები, ნადავლი, გყვე. იხ. გყუნეა (ი.ა.).
 ნაბაქი – ნაეთი. იხ. მონათული (ი.ა.).
 ნაბაქანაბი-გაბა – «საკუფებელი», მკურევა, ნარჩენი ვენახის მოკრეფა. იხ. ზელა (ი.ა.).
 ნაბაქანი – ნამცეცი. იხ. ფუნა (ი.ა.).
 ნაბაქანი – იხ. ქლიბი (ი.ა.).
 ნაბაქანი – «საქმე». იხ. ქმნა (ი.ა.).
 ნაბაქანი – «საქმე», ნატვრები, მოყვანილობა, განი. იხ. ქმნა (ი.ა.). შენობა (ი.ა.).
 გაკეთებული, ნაკეთები (სხ.).
 ნაბაქანი – «ნაყოფი»; ქონება. იხ. ქონება (ი.ა.).
 ნაბაქანი – «შატროვანი», წამოსასხამი, ბინიში, ჯუბა (ი.ა.).
 ნაბაქანი, ნაბაქანი – «ქერქი». სეგის თავი, «პეელი» (ი.ა.).
 ნაბაქანი – ტალღა (ზ.ს.).
 ნაბაქანი – «კევი», ნიაღვარი. იხ. ღუარი (ი.ა.). ნაფრქვენი, ფოჩი (სხ.).
 ნაბაქანი – ღვინონადგამი. იხ. ღვინო (ი.ა.).
 ნაბაქანი – ნაყვა (ზ.ს.).
 [ნაბაქანი] – იხ. დანაყვა(-ილი) (ი.ა.).
 ნაბაქანი – «ხილი», «ნაშრომი», «მონაგები», «ჯეჯელი», «იფელი», «შესაწირავი»,

«ნაქონი». იხ. მონაყოფება, მრავალნაყოფიერება, ნაყოფება, ნაყოფიერი, ნაყოფიერება, უნაყოფო, უქამოს-ნაყოფი (ი.ა.).
 ნაბაქანი – «განბნევა», შეწირვა. «შესაწირავი», მსხვერპლი, ნაყოფი. იხ. ნაყოფი; შღრ. მონაყოფება (ი.ა.).
 ნაბაქანი – «მსხმო», ნაყოფის მომგანი, «მონაგები», ნაყოფიანი, მსხმოიარე. იხ. ნაყოფი (ი.ა.).
 ნაბაქანი – მოსავალი, სისაყე, ნაყოფი. იხ. ნაყოფიერი; შღრ. მრავალნაყოფიერება (ი.ა.).
 ნაბაქანი-გამომღებელი – ნაყოფის მომგანი. იხ. გამომღებელი (ი.ა.).
 ნაბაქანი-გამომღება – ნაყოფის მოგანა. იხ. გამომღება (ი.ა.).
 ნაბაქანი-მსხმო – მსხმოიარე (ი.ა.).
 ნაბაქანი-ტაბილი – იხ. ტაბილი (ი.ა.).
 ნაბაქანი-მონაბაქანი – ნაყოფიერება (ზ.ს.).
 ნაბაქანი-მონაბაქანი – კარგნაყოფიანი, კარგი ნაყოფის მქონე (ი.ა.).
 ნაბაქანი-მონაბაქანი – ცოგას მჭამელი (ზ.ს.).
 ნაბაქანი – ზღმეგის ჭამა (ზ.ს.).
 ნაბაქანი(მონა) – (ნაყოფის) გაუმადლარი. იხ. ნაყოფ(ა)ნება, ნაყოფნობა (ი.ა.).
 ნაბაქანი – ღორმეცლობა (ი.ა.).
 ნაბაქანი(ა)ნება – გაუმადლობა, ღორმეცლობა. იხ. ნაყოფანი (ი.ა.).
 ნაბაქანი – იხ. ნაქონი (ი.ა.).
 ნაბაქანი – ნატვრები, შენობა. იხ. შენება (ი.ა.).
 ნაბაქანი – «მოხილი», «შვილი», «ნაშობთავანი» (ი.ა.).
 ნაბაქანი-საბაქანი – გველის წიწილი (ი.ა.).

ნაშობი პარაულისა-მ – «კიცუ» (ი.ა.).
 ნაშობი ძალ-ი – უკანონო შეილი; მე-
 ძაის ნაშობი. იხ. შობა; შდრ. მრავ-
 აღნაშობი (ი.ა.).
 ნაშობიერ-ი – შეილი. იხ. შობა (ი.ა.).
 ნაშრომ-ი – «შრომილი», «გკიეილი»,
 «ნაყოფი», «მესაწირაფი», სასყიდელი,
 შრომა. იხ. შრომა (ი.ა.). შრომით
 (ვაჭირვებით) შეძენილი, შრომით მოპ-
 თეებული (ი.ი.). შრომის ნაყოფი (ა.შ.).
 ნაჩქარ-ი – ნაჩქარევი, ნასულსწრაფე-
 ვი (სხ.).
 ნაჩხრამ-ი – ნაწერი (გ.ს.).
 ნასარ-თაგზა-ბარჯასხმულ-ი – თაგზე
 ნაცარგადაყრილი, ე. ი. მგლოვიარე,
 მწუხარე, დამწუხრებული (ი.ი.).
 ნასარ-ი – იხ. სანაერე (ი.ა.).
 ნასვალ, ნასვალად – «წილ», მაგიერ.
 იხ. ნაცვალი (ი.ა.).
 ნასვალ-გება – «კულად-გება» (ი.ა.).
 ნასვალ-ი – მაგიერი, სამაგიერო (ი.ა.).
 ნასვალ-ი ძალისა-მ – გასამრჯელო
 მრუშობისათვის. იხ. ნაცვალი (ი.ა.).
 ნასვალ-მრგობა – წინააღმდეგობა,
 противодействие (სხ.).
 ნასვალ-მრგობა – «კულად-გება». იხ.
 მოგება (ი.ა.).
 ნასილ-ი – ცრუ, «გყუილი» (ი.ა.). გყუ-
 ილი, მოგონებული, ჭორი (ი.ა.).
 ნასილად – «ცრუ», გყუილად, უბრალ-
 თად, «უსამართლოდ», «არა-მართლად».
 იხ. ცილი (ი.ა.).
 ნასიხარი, ნასიხარი – „ძველციხე“ (ქც.).
 ნასოლავ-ი – «ცოდვა». იხ. ცოდვა (ი.ა.).
 ნასოხალ-ი – «საცოსხელი». იხ. ცოხნა
 (ი.ა.).
 ნასხრან-ი – ნაგავი; «მურკლი». იხ. ცხ-

რილი (ი.ა.).
 ნაძმე-ი – ნაძენძი, კანაფი (ი.ა.).
 ნაძილვამ-ი – «ჩუენება», სიშმარი. იხ.
 ძილი (ი.ა.).
 ნაძილვამება – «ხილვა». იხ. ნაძილვევი
 (ი.ა.).
 ნაძლვამ-ი – «ზავი», პირობა; «აღთქმა».
 იხ. ძლვევა (ი.ა.).
 ნაძმვან-ი – «კედრონი»; ნაძვებიანი
 ადგილი. იხ. ნაძუ (ი.ა.).
 ნაძუ – ნაძევი, კეიპაროსი, cupressus.
 იხ. ნაძოვანი (ი.ა.).
 ნაძუმულ-ი, ნაძუმულამ-ი – ძველი, ძველ-
 ძული. იხ. ძუელი (ი.ა.).
 ნაძუ (-ნაძუ-ი) – ლიბანისაჲ, ლიბანის
 ნაძევი (ი.ი.).
 ნაწახნაგამ-ი – «გამოქანდაკებული».
 იხ. [წახნავი] (ი.ა.).
 ნაწლო-ი – ნაწრობი (გ.ს.).
 ნაწმვარ-ი – სადრეკი, ნასხამი, «სა-
 კრველი», «შეკრება». იხ. ნაწვერე-
 ბელება, შენაწვერებული (ი.ა.). კუნთი, ბ
 მს, მსტ (სხ.).
 ნაწმვარ-ი – შეწყობილება, სახე,
 ნაკეთი, «ქმნული». იხ. ნაწვეარი (ი.ა.).
 ნაწმ-ი – დაწერილი. იხ. წერა (ი.ა.).
 ნაწილ-ი – «განჩინებული», «კერძი»,
 «კერძო», წილი, ხვედრი, მემკვიდრეობა,
 სხეული, ნემგი; «ნახუედრებ(ელ)ი». იხ.
 წილი (ი.ა.).
 ნაწილმება – წილის დადება, შეზიარე-
 ბა. იხ. ნაწილი (ი.ა.).
 ნაწილიან-ი – კლირიკოსები (სხ.).
 ნაწილის-მთასასუწმნამულ-ი – სანა-
 წილე. იხ. მთასასუწმნამული (ი.ა.).
 ნაწილ-ნი – ნემგი, გარდაცვალებუ-
 ლის გვამი (ი.ი.).

ნაწლავი – ნაწლავი, «მინაგანი», «მუცლიერი»; «ემოე გულისაჲ». იხ. წელი; რენაწლევი (ი.ა.).

ნაწლავთ-მკაბელი – «ნაწლეეთა მკამელი». იხ. მკამელი (ი.ა.).

ნაწლავთმჭრელი – მუცლითმგლ-აპრობა, ცრუწინასწარმეცყეულება (სხ.).

ნაწუპარ-ი – «დაწვა», დადაღვა. იხ. წუეა (ი.ა.).

ნაწუთ-ი – წუეთი. იხ. წუეთი (ი.ა.).

ნაჭამი – ნაჭამი. იხ. ჭამა (ი.ა.).

ნახევი – ნახვერი (სამოსლისა). იხ. ხევა (ი.ა.).

ნახევი – «კერძო», «მოგი». იხ. [გან-ნახევი] (ული), ნახევი (ი.ა.).

ნახევი-მკაბელი – «მხუვეროანი». იხ. კმელი (ი.ა.).

ნახევი – სანახევი. იხ. ნახევი (ი.ა.).

ნახევი – ნაპრალი. იხ. ხეთქა (ი.ა.).

ნახევი – ხეღვა. იხ. გამონახევი, მონახევი (ი.ა.).

ნახევი – სანახევი, დასათვალიერებლად (ი.ა.).

ნახევი – ჯოგი (ი.ა.).

ნახევი – მთავარი გომისა ან ქვეყნისა; «საგრაქესი» (ი.ა.). მთავარი, მამამთავარი (ი.ა.).

ნახევი-მკაბელი – ხეღერი, «ნაწილი». იხ. ხეღერი (ი.ა.).

ნახევი – «მეხუთე»; «მეხუთელი». იხ. ხუთი (ი.ა.).

ნახევი – გერგი (ი.ა.). (ბ. ძრძრძრძრ) ფარული კავშირი, შეთქმულება (?). შდრ. საკრევი (სხ.).

ნახევი – «მსახურებული». იხ. კმა-

რება (ი.ა.).

ნახევი – გირაო. იხ. კუთქა (ი.ა.).

ნახევი, წინდი, ვირაო; მძევალი (ი.ა.).

ნახევი, ნახევი – ნახევი (ი.ა.).

ნახევი – ნახევი, სკინგლი. იხ. ჯღომა (ი.ა.).

ნახევი – ვორება, ამოვლება (ი.ა.).

ნახევი – ამოვორებული, ამოვლებული. იხ. ვორება (ი.ა.).

ნახევი – იხ. მისანდობელი (ი.ა.).

ნახევი – «ნება», «წადილი». სურვილი. იხ. შენდომა (ი.ა.).

ნახევი – ნოევა (სხ.).

ნახევი, ნახევი – სურვილი, ნდომა; «გულე-ბა», «ჯერ-ჩენა», «ჩენა». «გულის-თქუ-მა», «სათნო», სურვილი, მოწონება, «გან-მარჯუება». იხ. თანა-მნებული, თუთნება, ნებით/ნეფსით/ნებისით, სანებული, უნებული (ი.ა.).

ნახევი – ებრ, მსგავსად (ი.ა.).

ნახევი – «ჯერ-ჩინება», «სათნო-ყოფა», «ნდომა», «ნება». შდრ. ნება (ი.ა.).

ნახევი – «ნებიერი». იხ. ნება (ი.ა.).

ნახევი – ნახევი-ნახევი (ი.ა.).

ნახევი – იხ. ნება (ი.ა.).

ნახევი – ხელის გული, თათი (ი.ა.). ხელის გული (თითებიანად) (ი.ა.).

ნახევი – «ნებებითი», საწადელი (ი.ა.).

ნახევი – სასურველად, თავის ნებაზე. იხ. ნება, სანებიერი (ი.ა.).

ნახევი – ნება, უფლება (სხ.).

ნახევი-ყოფა – სურვილზე, ნებაზე მიშვება. იხ. ყოფა (ი.ა.).

ნახევი-მყოფელი – სურვილის-შემსრულებელი. იხ. მყოფელი (ი.ა.).

ნახევი, ნახევი – ნებით (ი.ა.). იხ. ნეფსით (ი.ა.).

ნების-ჭოჭა – სურვილის შესრულება. იხ. ყოფა (ი.ა.).

ნებსით – იხ. ნეუსით (ი.ა.).

ნებსით-ი – იხ. ნეუსითი (ი.ა.).

ნელ-ი – არახმელი. იხ. განედლება, სინედლე (ი.ა.).

ნეხუ – «მედერი», «მბუელი», ნეზვი (ი.ა.).

ნეპტარ-ი – ნაკადული (ი.ა.).

ნელაჲ, ნელიაჲ – მონღოლებით, მშვიდად, ნელა, წყნარად. იხ. ნელი (ი.ა.).

ნელაჲჲჲ – ნელა (გ.ს.).

ნელაჲ-ი – ნაზი, მშვიდი, ნელი. იხ. ნელი (ი.ა.).

ნელაჲ-რე – დიდი ხანი არ არის, რაც, недавно (ი.ი.).

ნელაჲჲ – დაცხრომა, დამშვიდება, დაესება. იხ. ნელი (ი.ა.).

ნელ-ი – ნაზი, წყნარი, ლბილი, საამური, მშვიდი. იხ. დანელება, ნელაჲ/ნელიაჲ, ნელაჲი, ნელეჲა, სინელე, სულნელი, შენელება (ი.ა.).

ნელსასხაჲჲ-ი – ზეთი; მირონი. იხ. საცხებელი (ი.ა.). სურნელება (დღევანდელი духи-სა და ოდეკოლონის მსგავსი); აკეთებდნენ ერთგვარი ხის სურნელოვანი წვეწვისაგან, რომელსაც სხვადასხვა წამალს ურევდნენ (ი.ა.).

ნელსასხაჲჲ-ის-მგობლ-ი – ზეთის მხარშველი/მოქმედი. იხ. მგობლველი (ი.ა.).

ნელსასხაჲჲ-ის-მომხე-ი – იხ. ქმნა (ი.ა.).

ნელაჲჲ-ი – იხ. გფილი (ი.ა.).

ნემს-ი – იხ. ნემსული, ოქრონემსული (ი.ა.).

ნემსულ-ი – «ტრიხაჲკონი», შალის ან აბრეშუმის ქსოვილი. იხ. ნემსი (ი.ა.).

ნემრ-ი – რგული. იხ. ახალნერგი, დან-

ერგვა, დასანერგავი, თანა-ნერგი, ნერგვა, ნერგოვანი, სანერგე, კშირალ-ნერგი (ი.ა.).

ნერგვა – დანერგვა. იხ. ნერგი (ი.ა.).

ნერგოვანი – გყე ხშირი. იხ. ნერგი (ი.ა.).

ნერწხუ – ფურთხი. იხ. გამონერწყევა, დანერწყე(ვა), ნერწყევა, შენერწყე(ვა) (ი.ა.).

ნერწხუ(ვა) – მიფურთხება (ი.ა.).

ნერწხუჲ, ნერწხუჲ – ფურთხი. იხ. ნერწყე; წარმონერწყევა (ი.ა.).

ნესოვანი – იხ. ნესუ (ი.ა.).

ნესოვან-ი – ნესგორიანობა (გ.ს.).

ნესუ – «საყერი», სალამური; არგერია, ვენა (ი.ა.).

ნესუჲ – ჩაბერვა, საყვირის ცემა. იხ. ნესტუ (ი.ა.).

ნესუჲჲ – ფილგვი. იხ. ფურდი (ი.ა.).

ნესუჲ რქის-ი – «რქისი», რქის საყერი. იხ. დანესტევა, მენესტეუ, ნესტევა (ი.ა.).

ნესუ – ნესვი. იხ. ნესოვანი (ი.ა.).

ნესუ-ხაჲჲ-ი – ნესვი (გ.ს.).

ნესარ – ნეგა. იხ. ნეგარი, ნეგარარიანი, ნეგარება, ნეგრული (ი.ა.).

ნესარარანი – ფსალმუნი, რომელიც იწყება ამ სიტყვებით: «ნეგარ არიან». იხ. ნეგარ (ი.ა.).

ნესარაჲ – ბედნიერება. იხ. ნეგარ (ი.ა.). ბედკეთილობა, სანაგრელობა, нлаженство (ი.ი.).

ნესარ-ი – სანაგრელი. იხ. სანაგრელობა (ი.ა.). ბედნიერი, ბედკეთილი, სანაგრელი, нлаженныи (წმიდად მიჩნეულ პირთა ეპითეგია) (ი.ა.).

ნესარ-ი – ნეგარი, სანაგრელი. იხ. ნეგარი (ი.ა.).

ნაფსით-ი, ნაბსით-ი – თავის ნებით. იხ. ნეფსით (ი.ა.).
 ნაფსით, ნაბსით, ნაბისით – ნებით, თანახმად ნება-სურვილისა. იხ. ნება, ნეფსით/ნებსითი, ნეფსითობა; შდრ. არა-ნებით(ა), არა-ნეფსით (ი.ა.).
 ნაფსითობა – «გულს-მოღვინება». იხ. ნეფსითი (ი.ა.).
 ნაფსუვა – სიცივე, ყინვა, თოში, თრთვილი (ი.ა.).
 ნაფსუა, ნაფსუა – ყინვა, თოში. იხ. სა-ნეფსაეი, შენეფსული (ი.ა.).
 ნაფტ-ი – «ღამთომილი», «ნამეგაეი», ნაშითი, ღანარჩომი. იხ. შლომა (ი.ა.).
 ნაფუა – დაფშენა (სხ.).
 ნაფუა – იხ. დანეყუა, შთანეყუა (ი.ა.).
 ნაფულ-ი – დაფშენილი (გ.ს.).
 ნაფუბ – «ჰასირი», ჭილობი (ი.ა.).
 ნაფუბა – იხ. ა(ღ)ნთება, მნთებარე (ი.ა.).
 ნაფუბა – იხ. დანთქმა, შთანთქმა (ი.ა.).
 ნაფ – ოღნაე, -თანაეე; ცოგათი, ძლიეს (ი.ა.). აღრე (ი.ა.).
 ნაფაბი – მუღმიე (ი.ა.).
 ნაფა – ბერეა, ქროლა (ი.ა.).
 ნაფი – ჰაერი, სიო (ი.ა.). ქარი, ძლიერი ქარი, გრივალი (ი.ა.).
 ნაფაბარ-ი – «ბორბალი», გრივალი. იხ. ქარი (ი.ა.).
 ნაფაფული-ი – ჰაერი (ი.ა.).
 ნაფორ-ი, შიპორ-ი – გაძრის მეთეა-ლყურე, მეღამღგომი (ი.ა.). ღელათა მონასტრის მეღამეხედველი (ქ.ა.).
 ნაფორ-ი – (ნიგომისა, ნიგუმისა) კაკა-ლი, ნაჰ. იხ. ნიგომაკი, ნიგუმოვანი (ი.ა.).
 ნაფორაბი – ნიგუმის სახე. იხ. ნიგომი (ი.ა.).
 ნაფორის-სახე – ნიგუმისნაირი. იხ. სახე (ი.ა.).

ნიგუმოვანი – ნიგუმნარი. იხ. ნიგომი (ი.ა.). ნიგუმის ბაღი; აღვილი, საღაღ ნიგუმებია გაშენებული (ი.ა.).
 ნივთაფ – საშუალებად (სხ.).
 ნივთაბა – «თხმეა». იხ. ნივთი (ი.ა.).
 ნივთ-ი – «წესი», ელემენტი, მატერია. იხ. ნივთება, ნივთიერი, ნივთიერება, უნივთო, შენივთება (ი.ა.). კავშირი (მიწა, წყალი, ჰაერი, ცეცხლი) (სხ.).
 ნივთიერი – მატერიალური. იხ. ნივთი (ი.ა.).
 ნივთიერება – იხ. ნივთიერი (ი.ა.).
 ნიპარტი – ნისკარტი (გ.ს.).
 ნიპაფი – ნიკაპი, ყბათა შესაყარი (ი.ა.).
 ნიპაფი – «ცხური», ღრუნჯი (ი.ა.).
 ნიპოლაბიტი-ი – ნიკოლაელნი, აღრეული ქრისტიანობის ერთ-ერთი სექტის წარმომადგენლები ოსურეთსა და ჰყირე ოზიამი. სახელწოდება მიიღეს იერუსალიმელი დიაკონის ნიკოლაოზისაგან. ისინი მოხსენებულია ლოვანეს წამოცხადებაში (ი.ა.).
 ნიპრის-ი – პოდაგრა, podagra (ი.ა.).
 ნიპრეფი – ქალაქ ნინევიის მცხოვრები (ი.ა.).
 ნიპრეფი – «მყირე», «ჩყლი» (ი.ა.).
 ნიორაბი-მომღმარ-ი – ჯალათთა მეთაური. იხ. მოძღუარი (ი.ა.).
 ნიორ-ი – allium (ი.ა.).
 ნიორ-ი – შუშა, ჭიქა (ი.ა.).
 ნიორბარ-ი, ნიორბარ-ი, ნიორბარ-ი – «საჭურველთა აღმელები», «მეაბჯრე», კაპარჭის მგვირთეული (ი.ა.). მეჯინიბე (გ.ს.).
 ნიონი – პირველი თვე ებრაელთა (ი.ა.). მარტი (ებრ.) (ი.ა.).
 ნიონ-ი – «აღმური» (ი.ა.).

ნისლმეფობა - იხ. მეფობა (ი.ა.).
 ნისტორება - ნესტორიანობა (სექტაა) (ი.ა.).
 ნიშხამი - «საწვევ» (ი.ა.).
 ნიშხამკურთი - «სარავეარი». იხ. კუართი (ი.ა.).
 ნიღრი - «ცხური», გური (ი.ა.).
 ნიღურპანი - ჭუჭყიანი (ზ.ს.).
 ნიჟმარი - (ნიჟბრისა) «წუერი»; ნიკაპი. იხ. ყბა (ი.ა.).
 ნიშანი - «სასწაული», მაჩვენებელი. შღრ. ნიში; იხ. დანიშნა, ნიშნიანი, ნიშნოვნობა, უნიშნო, შენიშნვა (ი.ა.).
 ნიშანი-საშინაუ - საშინელების მანიშნებელი (ი.ა.).
 [ნიშატი] - იხ. განიშაგინება (ი.ა.).
 ნიშნა - მდაბალი (ზ.ს.).
 ნიშნაშინაუ - სასწაულმოქმედი, საკვირველმოქმედი. იხ. შემოსილი (ი.ა.).
 ნიშნა-შინაუ - «სასწაულითა მკითხველი», მკითხავი, მარჩიელი. იხ. მშინელი (ი.ა.).
 ნიშნა-შინაუ - «ნიშნის-მსგოვარი», მისანი, მარჩიელი. იხ. მჭურეგელი (ი.ა.).
 ნიშნი - «სასწაული», ნიშანი; «ნიშნოვნობა» (ი.ა.).
 ნიშნა-შინაუ - «ნიშნა-მჭურეგელი», მისანი, მარჩიელი. იხ. მსგოვარი (ი.ა.).
 ნიშნიანი - ნიშნის მქონე. იხ. ნიშანი (ი.ა.).
 ნიშნა-შინაუ - «მეთქუმულ-ყოფა», ღროს დათქმა. იხ. ყოფა (ი.ა.).
 ნიშნაშინაუ - «ნიში». იხ. ნიშანი (ი.ა.).
 ნიშატი - (ნიშბრისა) ბარი, ფიქალი (ი.ა.).
 ნიშნის მანიშნაუ - მესაჭე, ნაღის წამყვანი, მენიხბე (ს.ს.).

ნიღური - «ცხური» (პირუტყვისა); ხორთუმი (ი.ა.).
 ნიღური - სიუხვე (ზ.ს.).
 ნიღური - უხეი (ზ.ს.).
 ნიღური-შინაუ - «მთავარი-ნიჭთა». იხ. მთავარი (ი.ა.). (ἀρχαυ δάραυ) საფინანსო დარგის მოხელე მეფის კარზე, რომელიც განაგებდა გადასახადების აკრეფისა და საჩუქრების გაცემა-მიღების საქმეს (ს.ს.).
 ნიღური - საჩუქარი, საბოძვარი, შესაწირავი, ძღვენი, «დასადებელი», გაღანგი. იხ. მიმნიჭებელი, მიმნიჭება, მომნიჭებელი, მონიჭება (ი.ა.).
 ნიღური - უხეი (ზ.ს.).
 ნიღური - „დასაჩუქრებული“ (ქ.ყ.).
 ნიღური - „მეშველი ლაშქარი“ (ქ.ყ.).
 ნიღური - იხ. ნიჭოვარი (ი.ა.).
 ნიღური - გალობა, კილო. იხ. მენო- (ე)აგე, სანოვაგე (ი.ა.). მელოლია (ი.ა.).
 ნიღური-მოყვარე - სმა-ჭამის მოყვარული. იხ. მოყვარე (ი.ა.).
 ნიღური - ერთ-ერთი უმაღლესი ბიზანტიური ტიტული. ბიზანტიულ უფლისწულთა პატივი: nobilissimus (ქ.ყ.).
 ნიღური - „მონღოლთა ერისთავი“ (საბა), სარდალი (ქ.ყ.).
 ნიღური - «მჯულის-მოძღვარი», საეკლესიო მოძღვრებისა და კანონების მცოდნე (ი.ა.). საღმრთო წიგნების კანონების მცოდნე (σομωτος) (ი.ა.).
 ნიღური - იხ. მორჩი (ი.ა.).
 ნიღური, ნიღური - ნოგიო, ნესტიანი; სველი. იხ. ნოგი(ა)ობა (ი.ა.).
 ნიღური - სინოტივე, სუსტი. იხ. ნოგია (ი.ა.).
 ნიღური - ისრიმი (ი.ა.).

ნუ – ნუთუ (ი.ა.).

ნუგაჟინის-მამუღი – მანუგეშებელი, გამახხნევებელი. იხ. მცემელი (ი.ა.).

ნუგაჟინის-სამა – «განძლიერება», «ლმობიერ-ქმნა», გამხხნეება (ი.ა.).

ნუგაჟინის-სამუღი – გამხხნეებელი (ი.ა.).

ნუგაჟინის-სამამუღი – განსამტკიცებელი, საზრდო. იხ. ცემა; შდრ. თანანუგეჟინის-ცემა (ი.ა.).

ნუჟინ – «ნუენმე». იხ. ვინ (ი.ა.).

ნუჟინგე – «ნუვინ». იხ. ვინმე (ი.ა.).

ნუშლი – მოყვარემან რა მოგზაურს საზრდო მიუძღვანოს (საბა) (ქ.ყ.).

ნუთუ – ეგების, შესაძლოა. იხ. თუ (ი.ა.).

ნუ იყოჟინ – ნ. ყოფა (ი.ა.).

ნუკემა, ნუკემა – ფუფუნება; ნებიერობა; ხეყნა, თხოვნა. იხ. სანუკეარი (ი.ა.).

ნუკეულ-ი, ნუკეულ-ი – «ჩხული», ნებიერობით/ფუფუნებით აღზრდილი (ი.ა.).

ნურა – ნურაფერი. იხ. რა (ი.ა.). რამე (ი.ა.).

ნურარა – ნურაფერი. იხ. რა (ი.ა.).

ნუსაღა – «ნუკუე», ეგების, შესაძლოა. იხ. საღა (ი.ა.). $\mu\eta\delta\mu\alpha\varsigma$, არსად; არასოდეს, ნურასოდეს (სხ.).

ნუსხა – ნაწერი, ეგზემპლარი (ი.ა.).

ნუსხემა – გადმოწერა. იხ. მნუსხეელი (ი.ა.).

ნუსჟემა – «ნუსაღა»; შესაძლოა, ეგების; ნუთუ; თუ არა; ნუ. იხ. უკუე (ი.ა.). 1 ნუთუ, განა; 2. რომ არ; ვაითუ; 3. ნუ (ი.ა.).
ნულარა – აღარ, სხვად არღა. იხ. ღარა (ი.ა.).

ნუჟიერ-ი – განმხცრომელი, «კმასაყოფელი». იხ. ნუყიერება (ი.ა.). ნოყიერი (ა.შ.).

ნუჟიერება – სისაყესე, განცხრომა. იხ.

ნუყიერი (ი.ა.).

ნუში-ი – «ყეელი», კეერული; ახალი ყეელი ან გაწურული მაწონი (ი.ა.). amygdalum (ი.ა.).

ნუპრ-ი – წვინგლი (სხ.).

ნაპრემა, ჰრემა – ქროლა, «ქროლება», შებნევა; «მოხერვა». იხ. გამონქრევა, გან(ნ)ქრევა, სანქრეველი; შდრ. ქრევა (ი.ა.).

ნუშემა – გორვა, გორაობა (ი.ა.).

ონ – ქართული ანბნის მე-16 ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 70 (ი.ა.).

ო – წოდებითი ბრუნვის დაბოლოება (ი.ა.). სხვათა სიგყვის ნაწილაკი. ნაბოთე ღმერთი გმომ (ი.ა.).

ოზოზა – უღელმამობა. იხ. თბოლი (ი.ა.).

ოზოლთ-სამმრღალო – თბოლთა თავმესაფარი (სხ.).

ოზოლ-ი – (თბლისა) უღელმამო. იხ. დათბლება, თბლობა (ი.ა.).

ოზოლ-ი, მოზოლ-ი – ო ბილღა, ფულის ერთეული, მონეგასავეთ (სხ.).

[ოქემა] – იხ. დაოდება (ი.ა.).

ოქენ – «ხოლო»; მაინც, «თანა», ახლოს, დროს; თდონდ; -ოდე. იხ. ეგოდენ, ეგოდენი, ესოდენის (ი.ა.). ნაწილაკი: მარგო, მხოლოდ, სწორედ, მუსტად (ი.ა.).
ოქენ-ი – გოლი. იხ. ესოდენი, კინინოდენი (ი.ა.).

ოქეს – «რაქემს», როდესაც, როცა (ი.ა.).

ოქესემა – მუღამ, ყოველთვის (ი.ა.). სულ, მარადის (ი.ა.). თდესმე (ა.შ.).

ოქეს-იგი – როდესაც (ა.შ.).

ოლესმე – როლესმე, ერთ დროს, მოგჯერ (ი.ა.) 1. ოლესლაც, ერთხელ, წინათ, ერთ დროს; 2. ხან, მოგჯერ (ი.ი.).
ოლესსა – «რაქამს» (ი.ა.).
ოლესი – „ოლესლაც“; ბროსეს აზრით: „დღემღე“ (ქ.ე.).
ოლით – „ძველად“, „როლისლაც“ (ქ.ე.).
ოლიზი – დასაველეთი საქართველო (მ.ს.).
ოთხათასი – 4.000. იხ. ათასი (ი.ა.).
ოთხასი – 400. იხ. ასი (ი.ა.).
ოთხას პრბასისი – 450. იხ. ერგასისი (ი.ა.).
ოთხაშამათი – მე-14, «მეათოთხმეტე». იხ. მეათე (ი.ა.).
ოთხაშა – ოთხი შემადგენელი ნაწილისაგან შემდგარი (ი.ი.).
ოთხაშაღი – (მცენ.) კურომსთავი (მ.ს.).
ოთხაშაღი – 4. იხ. ოთხი (ი.ა.).
ოთხთავი – სახარება. იხ. თავი (ი.ა.).
ოთხთა საბრძანებელთა მთავარი – გეტარაქი. იხ. მეოთხე, მეოთხელი, ოთხეული, ოთხოთხით, ორმეოცდაოთხი, [ოცდაოთხი] (ი.ა.).
ოთხთა კმათა – პარაკლიტონი (ΤΕΤΡΑΡΧΟΣ) (ა.შ.).
ოთხი – 4 (ი.ა.).
ოთხპარტი – ოთხრიგი, «ოთხკუთხედი» (ი.ა.).
ოთხაშუთხედი – «კუბა»; «ოთხკარგი». იხ. კუთხედი (ი.ა.).
ოთხაშეოსი – 80. იხ. ოცი (ი.ა.).
ოთხაშეოსათი – 90. იხ. ოცდაათი (ი.ა.).
ოთხაშეოსათსრაშეტი – 99 (ი.ა.).
ოთხაშეოსათსი – 84 (ი.ა.).
ოთხაშეოსათსრაშეტი – იხ. ოთხმეოცდაათსრაშეტი. (ი.ა.).

ოთხაშეოსი – სახელმწიფოს მეოთხედის მმართველი ბიზანტიაში. ὁ δισκάς, ὁ δισξ (სხ.).
ოთხოთხით – ოთხ დღეში ერთხელ. იხ. ოთხი (ი.ა.).
ოთხაშეოსი – ოთხეუნი. იხ. ფერკი (ი.ა.).
ოთხაშაბათი – იხ. შაბათი (ი.ა.).
ოლარი, ოლარი – ხელსახოცი, თავსაფარი, ხელმანდილი (ი.ა.). გრძელი სამღველმსახურო ლენგი, რომელსაც დიაკონი მარცხენა მხარზე გადაიდებს (ი.ი.). „მღლის ყელს საკილი“ (საბა). τὸ ἀράριον (სხ.).
ოლე – მალღობი, მწვერვალი მთისა; ბუჩქნარი. იხ. ოლოვანი (ი.ა.).
ოლეშაბანარი – მომცრო კაგარლა (ქ.ე.).
ოლეშანი – ბუჩქნარი. იხ. ოლე (ი.ა.).
ოლეშანიშეოსი – ოლიმპიური თამაშების მონაწილე. ὁ ὄλυμπικός (სხ.).
ოგი – იხ. ჰომი (ი.ა.).
ოგიშეოსი – საბეჭური (ი.ა.).
ოგი – ვაი! (ი.ა.).
ოგი – ო (ი.ა.).
ონიქინი, ონიქინი – onychinus lapis (ი.ა.). τὸ ὄνυχιον, ძვირფასი თვალი (სხ.).
ონიქი – ორი. იხ. მეორე, მეორედ, ორად, ორთავანი, ორ-ორი (ი.ა.).
ორად – ნახევრად. იხ. ორი (ი.ა.).
ორათასი – 2.000. იხ. ათასი (ი.ა.).
ორარი – მღველმთავრის შესამოსეული, ფაკიული (სხ.).
ორასი – 200. იხ. ასი (ი.ა.).
ორას ღა მხარაშეტი – 219. იხ. ცხრაშეტი (ი.ა.).
ორასსაშეოსათსრაშეტი – 276 იხ.

სამეოცდაათექუსმეტი(ი.ა.).
ორ-ბაბაღ-ი – ორპირიანი (ა.შ.).
ორბ-ი – «არწივი», aquila (ი.ა.).
ორბუღე – იხ. ბუღე (ი.ა.).
ორბან – ორად, შუაზე. იხ. -გან, ორგ-
 ნითე (ი.ა.).
ორბან-კუთითილება – «დრონეული»,
 კორცი ასოეული (საბა). იხ. კუეთილე-
 ბა (ი.ა.).
ორბზის – ორჯერ. იხ. გზის (ი.ა.).
ორბნითვე – ორივე მხრით. იხ. ორ-
 გან (ი.ა.).
ორბულება, ორბულობა – ეჭვიანობა,
 უწრფელობა, არა რწმენა, ღალატი (ი.ა.).
 «მაკუეა», «მაკულება», ორპირობა, მო-
 თნეობა; მოღალატეობა. იხ. ორგული;
 მეორგულება (ი.ა.).
ორბულ-ი – ეჭვიანი, მერყევი, უწრფე-
 ლო, ფარისეველი. იხ. გული, ორგულ-
 ება/ორგულობა (ი.ა.). ცბიერი, ორპი-
 რი; ურწმუნო (ი.ა.).
ორღაოც ათასეული ღა ორას-ი –
 22.200 (ი.ა.).
ორება-ი – სხვაობა (გ.ს.).
ორენა – ორპირი. იხ. ენა (ი.ა.).
ორთაბან-ი – ორგვარი, მრჩობლი. იხ.
 ორი (ი.ა.).
ორთაბან ქსოვილ-ი – ორმხრივ ნაქს-
 ოვი, ორპირად ნაქსოვი. იხ. ქსოვილი
 (ი.ა.).
ორთ-მსხმელ-ი – წყვილად, გყუბად
 მშობელი. იხ. მსხმელი (ი.ა.).
ორთოქ-ი – ორპირი თოხი (=წერ-
 აქვი?) (ი.ა.).
ორთქლ-ი – «კუამლი», «სული», ოხში-
 ვარი (ი.ა.).
ორ-ი – 2; «სწორი», «უღლეული» (ი.ა.).

ორით-წლითბან-ი – ორი წლისა. იხ.
 წლითგანი (ი.ა.).
ორიონ-ი – orion (ი.ა.).
ორის-გაბყუაღ-ი – ორპირი, მაგყუარა.
 იხ. მეგყუელი (ი.ა.).
ორი წილ-ი – ორმაგი. იხ. წილი (ი.ა.).
ორქამრძო – ორმხრივი (ი.ა.).
ორქამრძომთვე – ორივე მხრიდან. იხ.
 კერძო (ი.ა.).
ორქამს-ი – ორმაგი (ი.ა.).
ორქამსაღ – ორმაგად. იხ. -კეცი (-ად)
 (ი.ა.).
ორმეოც-ი, ორმეოც-ი – 40. იხ. ოცი (ი.ა.).
ორმეოცდაათ-ი – 50. იხ. ოცდაათი (ი.ა.).
ორმეოცდაათქუს-ი – იხ. ოცდაექუსი (ი.ა.).
ორმეო – თხრილი, «მღუქუე» (ი.ა.).
ორნაქმსლაღ – ორ რიგად. იხ. კეცა
 (ი.ა.).
ორნაბ-ი – იხ. ურნატი (ი.ა.).
ორნაბნე – (ორიგენე): ადრეული ქრი-
 სტიანული ღვთისმეტყველი და ფილო-
 სოფოსი (185-254), რომელიც ცდილობ-
 და თავის ფილოსოფიურ და თეოლოგ-
 იურ შრომებში ქრისტიანობა შეეთავსე-
 ბინა ანტიკურ ფილოსოფიასთან, გან-
 საკუთრებით სლაგონის მოძღვრება-
 სთან (რამაც გამოიწვია სასულიერო
 მამების დიდი უკმაყოფილება, და ეკ-
 ლესიამ მისი მოძღვრება ერესად გა-
 მთავრდა) (ი.ა.).
ოროღ-ი – იხ. პოროლი (ი.ა.).
ორ-ორ-ი – წყვილწყვილი (ი.ა.).
ორორით – ორ ღღეში ერთხელ. იხ.
 ორი (ი.ა.).
ოროღ-ი – კრავი (გ.ს.).
ორპ-ი – მახვილი წვერი, პირი. ἡ πῖρ-
 πη (სხ.).

ორპირი – ორივე მხრით მკრელი. იხ. პირი (ი.ა.).
ორსართულედი – ორსართულიანი. იხ. სართულედი (ი.ა.).
ორღანო – 1. სხეულის ნაწილი, ორგანო, ὄργανον; 2. მუსიკალური ინსტრუმენტი (სხ.).
ორშაბათი – იხ. შაბათი (ი.ა.).
ორცხომედი – ამფიბია. იხ. ცხოველი (ი.ა.).
ორცხომედეზა – ამფიბიოზა. იხ. ცხოველება (ი.ა.).
ორძ – ამომრდა. იხ. აღმორძინებელი, აღორძინება, გამოორძინება, განორძინება, განუორძინებელი, მეორძი, ორძინება, სიორძილი (ი.ა.).
ორძალე – იხ. ძალი (ი.ა.). ქნარი, ἡ λῆρα (სხ.).
ორძინება – მრდა, მაგება. იხ. ორძ (ი.ა.).
ორწილ – ორმაგად. იხ. წილ (ი.ა.).
ორქაშა – სხედასხვა ამრზე ყოფნა, შეუთანხმებლობა (სხ.).
ორჯერ, ორჯელ – ორგზის, ორჯერ. იხ. -ჯერ (ი.ა.).
ოსანა – იხ. შსანა (ი.ა.).
ოსანე – lens, lenticula (ი.ა.). პარკოსანი მცენარეა, „ქნდური“ (სხ.).
ოსტანი – სამეფო (ქალაქი) (ი.ა.).
ოსტარე – მეკარე, привратник (სხ.).
ოსტანე – კელარი, სურსათ-სანოვანის საქმის გამგე, „სასმელ-საჭმელთ მნე“ (საბა) (ა.შ.).
ოტება – გაქცევა, დენა (ი.ა.).
ოტეხედი – გაქცეული, თავდაღწეული, ლგოლვილი. იხ. განოტება, მეოტი, მეოტობა, უოტებელი, წაროტება (ი.ა.).
ოთხედი – ბაჯადლო (ქ.ც.).

ოთხედი – „მოხელე“ (ქ.ც.).
ოთხედი – იხ. ოფლიერი (ი.ა.).
ოთხედიანი – ოფლიანი. იხ. ოფლი (ი.ა.).
ოთხედიანი – რომში მხედართმთავრის დამხმარე ან თანამეგწე, ὀπίστω (სხ.).
ოთხედიანი – „სულიერი მამა“ (ქ.ც.).
ოთხედი – aurum. იხ. ოქროვანი/ოქროვანი (ი.ა.).
ოთხედიანი – ოქროს ალვირიანი. იხ. ალვირედი (ი.ა.).
ოთხედიანი – bulla aurea. იხ. ბეჭედი (ი.ა.). (χρυσόβυσσιστος, χρυσοβυσσιστος) სიგელი (ა.შ.).
ოთხედიანი – ოქროსავით ელვარე, ბრწყინვალე, კაშკაშა, მოკაშკაშე (ი.ა.).
ოთხედიანი – ოქრომოჭედილი. იხ. განრჩულედი (ი.ა.).
ოთხედიანი – ოქრომოჭედილობა. იხ. განრჩულედი (ი.ა.).
ოთხედიანი, ოთხედიანი – «ოქროქსოვილი». იხ. ოქრო (ი.ა.). ოქროსი, ოქროიანი (ი.ა.). მდიდარი (შ.ს.).
ოთხედიანი – ოქროთი გაწყობა (ი.ა.).
ოთხედიანი – ოქროჭედილი (ი.ა.). მოოქრული, ოქროთი მოჭედილი (ი.ა.).
ოთხედიანი – ოქრომოჭედილად. იხ. კოდა (ი.ა.).
ოთხედიანი – ოქროთი შეღესილი. იხ. ლესული (ი.ა.).
ოთხედიანი – იხ. მელანი (ი.ა.).
ოთხედიანი – იხ. ოქროსმჭედედი (ი.ა.).
ოთხედიანი – ოქროს ძაფით ნაკერი. იხ. ნემსი (ი.ა.).

ოქრომთ-მოსილ-ი – ოქრომოვლებული. იხ. მოსილი (ი.ა.).
ოქრომსაბან-ი – ოქროსი (ი.ი.).
ოქრო(მს)-გჰუღელ-ი – ოქრომჭედელი. იხ. მჭედელი (ი.ა.).
ოქრო(მს)-ფირ-ი – ოქროსფერი. იხ. ფერი (ი.ა.).
ოქრომს-ჰურჰელ-ი – ოქროს იარაღი/სამკაული. იხ. ჰურჰელი (ი.ა.).
ოქროპებალო-მ – ოქროს ფურცელი, ოქროს ვარაყი (ა.მ.).
ოქრო-საგებელ-ი – იხ. საგებელი (ი.ა.).
ოქროფირ-ი – იხ. ოქროს-ფერი (ი.ა.).
ოქრო-ფუსოვან-ი – ოქროსფეს(ებ)იანი (ი.ა.).
ოქროქანდაკებულ-ი – ოქროს გამოსახულებიანი. იხ. ქანდაკება (ი.ა.).
ოქროქვა – chrysolithus. იხ. ქვა (ი.ა.).
ოქროქსოვილ-ი – «ოქროვანი». იხ. ქსოვილი (ი.ა.).
ოქრო-ქსოვილ-ი – ოქროთი მოქსოვილი (ი.ი.).
ოქროღუღელ-ი – ოქროს სარტყელი. იხ. ღუღელი (ი.ა.). ოქროსღვედიანი, ოქროსთმიანი (ფეხსაცმელი) (ი.ი.).
ოქროშეპერწული-ი – ოქროშემოჭედილი. იხ. შექერწული (ი.ა.).
ოქროსურმეხულ-ი – მოოქროვილი, ოქროში გავლებული ვერცხლი. იხ. ცურეხული (ი.ა.).
ოქროსხეხულ-ი – ოქროთი დაფერილი. იხ. ხეხული (ი.ა.).
ოქროწახნაგებულ-ი – იხ. წახნაგებული (წახნაგება) (ი.ა.).
ოქროხუენილ-ი – ოქრომოჭვილი. იხ. [ხუენილი] (ი.ა.).
ოქსინო – ერთგვარი აბრეშუმის ქს-

ოვილი (ი.ა.).

ოჭარი (მფრინე) – „ყანჩი“ (ქ.ყ.).

ოჩხი – „თევთ საბუნაგო ალგელი ნაშენები“ (საბა) (ქ.ყ.).

ოცდაათ-ი – 30. იხ. ათი; შღრ. ოთხმეოცდაათი, ორმეოცდაათი, ოცდაათეული (ი.ა.).

ოცდაათეულ-ი – 30. იხ. ოცდაათი (ი.ა.). საწყაო, დაახლოებით 10 კოლი (30 ფ.) (ი.ი.).

ოცდაათორმეტი-ი – 32. იხ. ათორმეტი (ი.ა.).

ოცდაათრვათეტი-ი – 38. იხ. ათრვათეტი (ი.ა.).

ოცდაათსამეტი-ი – 33. იხ. ათსამეტი (ი.ა.). [ოცდაათსუ-ი] – იხ. ექუსი; შღრ. ორმეოცდაექუსი (ი.ა.).

ოცდათერთმე – XXI. იხ. მეერთე (ი.ა.).

ოცღარვა – 28. იხ. რვა (ი.ა.).

ოცღასამ-ი – 23. იხ. სამი (ი.ა.).

ოცღაშულ-ი – 27. იხ. შული (ი.ა.).

ოცღახუთ-ი – 25. იხ. ხუთი (ი.ა.).

ოცმბა – «განცუბრება», «ჩუენება», შეკრთობა. მოჩუენება (ი.ა.).

ოც-ი – 20. იხ. ოთხმეოცი, ორმეოცი (ი.ა.).

ოცი ათას-ი – 20.000. იხ. ათასი (ი.ა.).

ოცწლითხან-ი – ოცწლიანი. იხ. წლითგანი (ი.ა.).

ოცწლისა – 20 წლიანი. იხ. წელი (წლისა) (ი.ა.).

[ოჰ] – იხ. ნაოჭი, შემოოჭება, შეოჭვა (ი.ა.).

ოზა – მუღარა, ევღრება. იხ. მეოხი, მეოხება (ი.ა.). შუამღვომლობა; დახმარება, შევლა (ი.ა.).

ოხნ- – იხ. მეოხნე (ი.ა.).

ოხრა – «ქაილი», «აღძრეა», ხმა,

«ბგერა», ყვირილი, ღაღადი, მფოთი. ხმობა, ბგერა, «ა(ლ)ქაქეუბა» (ი.ა.).
ოხჳან-ი – ბოლო, აღსასრული (ი.ა.).
ოხჳანაბა, უხჳანაბა – «აღსასრული» (ი.ა.).
ოქმერ-ი – (ოქრისა) «უღაბნო», «უშენი», აოხრებული; ნანგრევი, ცარიელი; «კორდი», მოუხნავი, ყამირი. იხ. აღმაოკრებელი, მოოკრება, ოკრება (ი.ა.).
 უშვილო (უპაგრონო); დაცარიელებული, მიტოვებული (ი.ა.).
ოქრემა – დარღვევა, დაქცევა. «მოოკრება», დამხობა; უღაბნო, ყამირი. იხ. ოკერი (ი.ა.).

პარ – ქართული ანბნის მე-17 ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 80 (ი.ა.).
პაბჳრემა-ი – რაღაც მწარე ხე (ი.ა.).
პაღიმარ-ჳოშა – დაჳაგიმრება (ზ.ს.).
პაღიმრობა-ი – დაჳაგიმრება (ზ.ს.).
პამეან-ი – დათქმული დრო; პირობა (ი.ა.). „დროსპირობა“ (საბა) (ქ.ც.).
პამესაპ-ი, პამესნიპ-ი – პარკი, ქისა, «ვაშკარანი» (ი.ა.).
პამეან-ი – პაელეს ეპისგოლენი (ა.შ.).
პამიონ-ი – ნ. გჳამიონი (სხ.).
პამიჳი – „ფერკის სამოსი“ (საბა) (ქ.ც.).
პალჳან-ი – «პალანი», ფუთა (ი.ა.).
პალან-ი – «პალაენდი», ფუთა (ი.ა.).
პალატ-პანაპ-ი – სამეფო კარი (ზ.ს.).
პალატ-ი – პალატი, სასახლე (ი.ა.).
პალჳაპ-ი – იხ. პარეგაეგი (ი.ა.). მონაზონთა უსახელო სამოსელი, წამოსასხამი (სხ.).
პალჳაპრ-ი – კვართი უსახელო; პო-

ღირი, წამოსასხამი, ფილონი (ი.ა.).
პანაპიონ-ი, პანაპურ-ი – (παναγυρις, πανηγυρις) სახალხო ღღესასწაული, ხალხის შეკრებილება; ბამრობის ღღე; ბამრობა (ა.შ.).
პანაპურელ-ი – (παναγυριστος) ბამრობის მონაწილე (ა.შ.).
სანარმოს – სახელია ჴიფანეს ერთ-ერთი წიგნისა, რომელიც დაწერილია მწვალებელთა წინააღმდეგ (ი.ი.).
პანაჳმილ-ი – (πανυχις, ἰδος, ἦ) ღამის თევა დაწესებული მსახურების შესრულებით, მუხლთ მოდრეკით და სხე. (ჩეულებრივ ეკლესიის გარეთ) (ა.შ.).
პანდჳქიონ-ი, პანდჳქიონ-ი – «მემწყნარებელი ყოველთაჲ», საღგომი, ღამის გასათევი, ქარვასლა (ი.ა.).
პანჳილ-ი (ბერძნ.) – ავაზა, ჳიქი, παθηρ, πανθηρα (ი.ი.).
პამეანსიპ-ი – იხ. პაეასაკი (ი.ა.).
პაპ-ი, პაპა – პაგრიარქი (რომისა); პაპა (ი.ა.).
პარ-ი – ფერხული. იხ. მუშჳარი (ი.ა.).
პარაპიმანროში – ბიზანგიური პარაკიმომენოსი. მესაწოლე (ქ.ც.).
პარაპიმანროს-ი, პარაპიმანრონ-ი – მესაწოლეთ-უხუცესი (ი.ა.).
პარაპიმბრონ-ი – ოთხთა კმათაჲ (βιβλιον τετραρχος, παρακλιτικῆ) (ა.შ.).
პარაჳსილ-ი, პაროჳსილ-ი, პარაჳსილ-ი – ყუთი (ი.ა.). თეფში; ჳურჳელი (ი.ი.).
პარემაპ-ი, პალემაპ-ი – პალეკარგი (ი.ა.).
პარჳხ-ი – ნაპრალი კლღეთა შორის; კიბის საფეხური (ი.ა.). გამოქვაბული (ი.ი.). ჳალის, ღერწმის ან ფოთლისაგან გაკეთებული საწოლი (სხ.).

პარმა – ქურდობა, გაქურდება. იხ. გა-
 მოპარება, განპარება, დაპარება, მიპარება,
 მოპარება, მპარავი, მპარვობა, ნაპარევი,
 შეპარება, წარმოპარება, წარპარება (ი.ა.).
 პართი-ნი – «მარნი» (ი.ა.).
 პარიტი-მემღერ-ი – «განცხრომა». იხ.
 მემღერი (ი.ა.).
 პარიკონტროლი – იკონომოსის მოადგ-
 ილე. იხ. საპარიკონომოსო (ი.ა.).
 პაროფსიდი – იხ. პარაფსიდი (ი.ა.).
 პარსმა – «აღპარსვა». იხ. აღპარსვა,
 ვარჯპარსული, მოპარსვა, მპარსველი,
 საპარსველი (ი.ა.).
 პარულ-ი – მოპარული (გ.ს.).
 პასანიკი – მსახური (გ.ს.).
 პასენაპი – მცველი, მსახური; დიდე-
 ბული (ი.ა.).
 პასმჰი – 1. ებრაელთა დღესასწაული,
 ეგვიპტიდან გამოსვლის სახსოვრად
 დაწესებული. მისი სინონიმებია: „პას-
 ქა“, „ენება“, მოგჯერ აგრეთვე „მაგი-
 კი“. სიგყვა ებრაულია, მაგრამ „პასქის“
 ფორმით ბერძნულ სიგყვად გაუგიათ
 და ქართულად „ენებად“ უთარგმნიათ.
 მერმე და მერმე ქრისტიანულ „აღდგო-
 მა“-საც ეწოდებოდა; 2. საპასექოდ და-
 საკლავი კრავი; საპასექო საჭმელი (ი.ა.).
 «მაგიკი»; «მსხუერპლი», პასქა (ი.ა.).
 პასტორორიონი – «დალიჭი» (ი.ა.).
 (παστορριον, τόν) სპეციალური დანიშ-
 ნულების პაგარა ოთახი გაძარში, საუნ-
 ჯე (?) (სხ.).
 პასუხი – სიგყვა. იხ. უპასუხო (ი.ა.).
 პასუხება, პასუხობა – სიგყვის მიგება.
 იხ. პასუხი (ი.ა.). კამათი, ღავა, ცილობა
 (ი.ა.).
 პასა – «ენება», «დღესასწაული» (ი.ა.).

პასეკი (ი.ა.).
 პაბრბ – (პაგრისა) «ნაგეხი», ლუკმა
 (ი.ა.).
 პაბიხში – იხ. პიგიხში (ი.ა.).
 პაბიში – დიდება, დიდი სახელი ან
 ხარისხი; საჩუქარი; «პაგიოსანი» (ი.ა.).
 ჩინი, ხარისხი, თანამდებობა (ი.ა.).
 პაბიში სამეშო-ი – გვირგვინი (ი.ა.).
 პაბიში წიხნისა-ი – კიდე. იხ. პაგივის-
 მოყუარე, პაგი(ე)ოსანი, პაგიოსნება,
 საპაგიო, უპაგიო, უპაგიოსნესი (ი.ა.).
 პაბიში-შოშუარბ – იხ. მოყუარე (ი.ა.).
 პაბიში(ის)-პშრობა – პაგივისცემა. იხ.
 პერობა (ი.ა.).
 პაბიში(ის)-ყოშა – პაგივის მიგება; «პა-
 გივის-ცემა». იხ. ყოფა (ი.ა.).
 პაბიში(ის)-მეშა – «პაგივის-ყოფა», «დი-
 დება», «თაეის-ყოფა» (ი.ა.).
 პაბიში-მეშა – «პაგიე-ცემა». იხ. ცემა
 (ი.ა.).
 პაბიშოსანი, პაბიშოსანი – «დიდებუ-
 ლი», «დიდებისა», «სარწმუნო», «პაგიე»,
 რჩეული, ძვირფასი (ი.ა.).
 პაბიშიშულ-ი – დიდებული. იხ. ცემა
 (-ული) (ი.ა.).
 პაბიშოსანი – იხ. პაგივოსანი (ი.ა.). 1.
 ძვირფასი; 2. ძვირფასი (ქვა); 3. წა-
 რჩინებული, მაღალი წრისა, დიდებული.
 აქედან: პაგიოსნება (ი.ა.).
 პაბიშოსანი-ყოშა – პაგივის-ცემა, ვან-
 დიდება. იხ. პაგიე; შდრ. არაპაგიო-
 სანი (ი.ა.).
 პაბიშოსნება – იხ. პაგივოსანი (ი.ა.).
 ხათრი, სიყვარული, პაგივისცემა (ი.ა.).
 პაბიშება, პაბიში-შოშა-ი – დასჯა (გ.ს.).
 პაბიშება-ი, პაბიქ-ი – სასჯელი (გ.ს.).
 პაბიშულ-ი – სასჯელდადებული. იხ.

პატივი (ი.ა.).
 პანკრეოლოპია – სასჯელის დადება. იხ.
 პატიეული (ი.ა.).
 პანკრეო – სასჯელი. იხ. განპატივება,
 დაპატივება, პატიეული, პატიეულობა,
 პატივის-ყოფა, უპატიეოდ (ი.ა.). დასჯა;
 სასჯელი, განჯეა (ი.ა.).
 პანკრეო-ჟოფა – დასჯა. იხ. ყოფა (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – უწყება, ისტორია; «ავან-
 დავირი» (ი.ა.).
 პანკრეო – კედელი, მღუღე; «მღუღის-
 მღუღე»; «ლაშქარი». იხ. საპანკრეო-
 პათოლოგია (ი.ა.). ქონგურინი მღუღე, სიმავრე.
 ნ. გარემოპანკრეოპათოლოგია (სხ.).
 პანკრეოპათოლოგია – «სარკუმელი», «არმარი»
 (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია, პანკრეოპათოლოგია – იხ. პანკრეოპათოლოგია
 (ი.ა.). ეკლესიის მამამთავარი, მეთაუ-
 რი (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – იხ. პანკრეოპათოლოგია, საპანკრეო-
 პათოლოგია (ი.ა.).
 [პანკრეოპათოლოგია] – იხ. დაპანკრეოპათოლოგია (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – იხ. პანკრეოპათოლოგია (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – ბიზანტიური გიგული პანკრეო-
 პათოლოგია (ქყ.).
 პანკრეოპათოლოგია – მთავარი, ერისთავი. ბი-
 ზანტიური სამოხელეო გერმინია (ქა-
 რთული „ერისთავი“-ს შესაგყვისი უნ-
 და იყოს) (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია, პანკრეოპათოლოგია – მთავარი,
 ეპარქოსი (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – «უფალი», მფლობელი (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია, პანკრეოპათოლოგია – სანთელი მეთი-
 სა (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – წინასიტყვაობა, შესა-
 ვალი (ი.ა.). მეფის მიერ მეფესთან გაგ-
 ბენილი წერილი (ქყ.).

პანკრეოპათოლოგია – საკლავი პირუტყვი (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია (ბერძენი) – ორცხობილა (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – კილობანი (გ.ს.).
 პანკრეოპათოლოგია – იხ. უპანკრეოპათოლოგია (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – მცირე (გ.ს.).
 პანკრეოპათოლოგია – მცველი (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – «მობძარეა», ხეთქა, კვეთა, პობა.
 იხ. განკრეოპათოლოგია, განკრეოპათოლოგია, გარ-
 დაკრეოპათოლოგია, გულკრეოპათოლოგია, დამკრეო-
 პათოლოგია, დამკრეოპათოლოგია, მთამკრეოპათოლოგია,
 წარკრეოპათოლოგია (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – წმინდად დართული.
 იხ. სთული (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – თხელი, წვრილად ნაპობი (სხ.).
 პანკრეოპათოლოგია – ქეშვი (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – მღვა (სხ.).
 პანკრეოპათოლოგია – «უგალი», «ნაქურთენი» (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – საეკლესიო ჭურჭელზე
 გადასაფარებელი (სხ.).
 პანკრეოპათოლოგია – დუქი, ქაფი. იხ. პეროვა, პერუ-
 ლი (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – (περιουσιμός) შე-
 მოსაზღვრა, საზღვარი (ა.შ.).
 პანკრეოპათოლოგია – «საწმართული» (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – სიარულით სწავლება
 (გ.ს.).
 პანკრეოპათოლოგია – გამშვენებული (გ.ს.).
 პანკრეოპათოლოგია – დუქის, ქაფის მოსვლა. იხ.
 პერი (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – ქაფი. იხ. პერი (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – იხ. ქალაქკეტი (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – «პეპელი» (ი.ა.).
 [პანკრეოპათოლოგია] – შელესვა. იხ. მოპეგალე-
 ბული (ი.ა.).
 პანკრეოპათოლოგია – (πέταλον, „ფურცელი“)
 ვარაყი (ა.შ.).
 პანკრეოპათოლოგია – «კლდე» (ი.ა.).

პითონი – იხ. პუთონო (ი.ა.).
 პილენტი – «კერმა» (ი.ა.).
 პილენტი-მომედი – იხ. მოქმედი (ი.ა.).
 პილო – სპილო (ი.ა.).
 პილომ-ბუალე – «პილომ-ბუალე-
 დი». იხ. ბუალი (ი.ა.).
 პილომ-ბუალე – «პილომ ბუალი-
 საჟ». იხ. ბუალედი (ი.ა.).
 პილპილი – piper (ი.ა.).
 პილწი – იხ. ბილწი (ი.ა.).
 პინა – მოლუსკი, რომელიც აბრეშუმ-
 ის ძაფსა და პერლამუტრს იძლევა, ἡ
 πιννα (სხ.).
 პინა-ჟ – სადაფი (გ.ს.).
 პინატი – თევზი (ი.ა.). ხის ლანგარი,
 ჯამი (ი.ა.).
 პინტი – ცხვირის ნესგო (ი.ა.).
 პირად – იხ. მუდპირად (ი.ა.).
 პირად-პირად – «თითოსახე», სხვა-
 დასხვა, ნაირნაირი (ი.ა.).
 პირაქვეპით – გულაღმა (სხ.).
 პირაღმართ – პირით გემოთ. იხ. აღ-
 მართ (ი.ა.).
 პირგონი – πύργος, ბ, კოშკი, გოდო-
 ლი (სხ.).
 პირღაღებით – დამხობილი, მდაბლად
 (გ.ს.).
 პირღაპირად – სხვადასხვა, მრავალ-
 ნაირი (სხ.).
 პირღაქვეპით – პირქვე. იხ. დაქვეპით
 (ი.ა.).
 პირუღი – გალესილი მახვილი. იხ. პი-
 რი (ი.ა.).
 პირველ – «წინა», უწინარეს, წინათ,
 ადრე; ჯერ; უწინ, -მღე (თნდ.); «მძღუ-
 არ» (ი.ა.).
 პირველად – უწინ, «უწინარეს»; -მღე

(თნდ.) (ი.ა.).
 პირველადვე – ჯერ (ი.ა.).
 პირველადვემომედი – პირმოს დედა.
 იხ. მმობელი (ი.ა.).
 პირველად-საჯლომელი – «გემოჯლო-
 მის», წინსაჯლომელი (გახგი) ან თავ-
 ში ჯლომა. იხ. საჯლომელი (ი.ა.).
 პირველადსა – უწინარეს (ი.ა.).
 პირველად-ჯლომა – «პირველჯლომა».
 იხ. ჯლომა (ი.ა.). წინ, პირველ ადვილ-
 ას დაჯლომა (ი.ა.).
 პირველადაღმართ – «პირველ შე-
 ქმნული»/«პირველშექმნილი». იხ. ბა-
 ლემა (ი.ა.).
 პირველად – ადრევე, უწინარესვე (ი.ა.).
 პირველთქმნული – იხ. თქუმა (-ული)
 (ი.ა.).
 პირველი – «წინა», «წინაპარი», «და-
 საბამი», თავი, მეთაური. იხ. პირველად,
 პირველად-მმობელი, პირველად-საჯ-
 ლომელი, პირველად-ჯლომა, პირველ-
 აბაღებული, პირველთქმნული, პირველ-
 ითგან, პირველ ინაკითჯლომა, პირველ-
 მოწამე, პირველნაყოფი, პირველშექმ-
 ნული/პირველშექმნილი, პირველ-ჯლო-
 მა (ი.ა.). 1. რიყხ. სახ. პირველი, περιβλην;
 2. ბეელი, ადრინდელი, უწინდელი; 3. პირ-
 ველხარისხოვანი, უკეთესი, ἡγεμον (ი.ა.).
 პირველითგან – წინათ, დასაბამიდან
 (ი.ა.). თავიდან, თავდაპირველად (ი.ა.).
 პირველითგანვე – ადრინდნევე. იხ. პი-
 რველი (ი.ა.).
 პირველ ინაკით-ჯლომა – «მკნის-თაო-
 ბა»; სუფრის თავს ჯლომა. იხ. ჯლომა
 (ი.ა.).
 პირველმსაინაპრობა-ჟ – თავში ჯლო-
 მა (გ.ს.).

პირველმთხავე – იხ. მოწამე (ი.ა.). პირველად წამებული (იგულისხმება სტეფანე) (ი.ა.).

პირველმთხაველი – წინაპარნი (სხ.).

პირველმთხაველი – ადრე მოწეული ნაყოფი; დასაბამი. იხ. ნაყოფი (ი.ა.).

პირველმთხაველი – «პირველდაბადებული» (ი.ა.).

პირველმთხაველი – თავში ჯდომა; «პირველად ჯდომა». იხ. ჯდომა (ი.ა.).

პირინი – მიზანდასახული (სხ.).

პირი – გუნი, დრუნჩი; პირისახე; სახე; რამე საქმე; მკრელი იარაღის პირი; თავი, წინა ნაპირი (ი.ა.). 1. პირი, *порт*; 2. პირისახე; 3. მუნიერნი *პირითა: შესახედავად მშენიერი*; 4. ზედაპირი; 5. (წყლის) ნაპირი; 6. ფხა, დანის ან მახვილის პირი, *острие* (ი.ა.).

პირიქე (ბერძნ.) – ხეა (ი.ა.).

პირითა – ნ. ერთითა პირითა (ი.ა.).

პირითა პირითა – «თავით კერძო». იხ. ბადის-პირი, ველის(ა)-პირი, მღუს-პირი, თითო-პირი, ისრის-პირი, კბოლის-პირი, მთის-პირი, ორპირი, პირად-პირადი, პარალმართ, პირდაქცევით, პირელი, პირის-აღკრევა, პირის-დაკრევა, პირის-დასხმა, პირის-დაყოფა, პირის-მწდე, პირის-პირ/პირს-პირ/პირის-პირით, პირის-საფარველი, პირ(ის)-ქსნა, სამპირი, უპირადესი, ძლის-პირი, ჰორლის-პირი, წინაშე პირსა (ი.ა.).

[**პირ(ის)-აღკრევა**] – «პირსა დაკრევა».

იხ. აღკრევა (-ული) (ი.ა.).

პირის-აღკრევა – «დუმილი», «პირის-აღკრევა». იხ. დაკრევა (ი.ა.). დადუმება, გაჩუმება (ი.ა.).

პირის-დასხმა – მიმართვა. იხ. დასხმა

(ი.ა.).

პირის-დასხმა – დადუმება, აღვირსხმა. იხ. დაყოფა (ი.ა.).

პირის-მწდე – მერიქიფე. იხ. მწდე (ი.ა.).

პირის-პირ, **პირს-პირ**, **პირის-პირით** – «მართლ», «წინაშე», «წინაშე პირსა», პირდაპირ. იხ. პირი (ი.ა.).

პირის-საფარველი – რიდე. იხ. საფარველი (ი.ა.).

პირის სანამედალ – საცემრად, საცემად (პირზე) (ი.ა.).

პირის-ქსნა, **პირ-ქსნა** – ჭამა; სასმელ-საჭმლის მიღება, გემოს ხილვა (ი.ა.).

პირის-ქსნა – ჭამა. იხ. ქსნა (ი.ა.).

პირმცხუმბრ – პირუტყვივით. იხ. ებრ; შდრ. პირუტყუ (ი.ა.).

პირმარხვა – დიდმარხვის დასაწყისი, სახელდობრ ორშაბათი დიდმარხვის პირველი კვირისა (ი.ა.).

პირმცხუმბლი – მეტყველი, მოლაპარაკე. იხ. მეტყველი (ი.ა.).

პირმცხუმბლი – პირგასივებული. იხ. მსივანი (ი.ა.).

პირმცხუმბლი – „პირობის შესრულება“ (ქ.ა.).

პირმწე – პირველად შობილი, უფროსი შვილი; «მაგალითი», პროტოტიპი. იხ. გაპირმშობება, -მშო, პირმშობება, უპირმშობესი (ი.ა.).

პირმშობება – იხ. პირმშო (ი.ა.).

პირმშო **სახე** – დედანი, პირველი სახე. *τὸ ἀρχέτυπον* (სხ.).

პირმცხუ – პირუტყვი, უენო; «მეცეცი». იხ. სიგყუა; შდრ. პირუტყუებრ, პირუტყუებრი, უპირუტყუესი (ი.ა.).

პირმცხუმბრი – პირუტყვის მსგავსი. იხ. პირუტყუებრ (ი.ა.).

პირფისხედი - მკაცრი, შეუბრალებელი, სასტიკი (სხ.).

პირლო - «გოდოლი», სეეგი (ი.ა.).

პირმუნიერა - ლამაზი. იხ. შუენიერი (ი.ა.).

პირმუნიერება - მოწონება, სიკეკლუე. იხ. შუენიერება (ი.ა.).

პირ-მემა - საშუალების მიცემა (სხ.).

პირ-ქსნა - იხ. პირის-ქსნა (ი.ა.).

პისარ-ი, ბისარ-ი - ცერცვი (სხ.).

სისილონი, სისილიონი - ნ. სოსილონი (ი.ა.).

პიტაპი - «ქარგა დაწერილი» (ი.ა.).

პიტიახში, პატიახში - ქვეყნის გამგებელი, ერისთავი (ი.ა.). ქვეყნის ერთი კუთხის მმართველი (მთავარი ქვეყნისა) (ი.ა.). უმაღლესი მოხელე ძველ ქართლში, სპარსეთსა და სომხეთში (ქყ.).

პიტნაპი - პიტნა (ი.ა.). mentha, menta (ი.ა.).

პიტუ - πύτος, ფიჭვი (სხ.).

პიტუოპაპინი - ნაძვის მაგლი. ἡ πύτ-
σοκάμη (სხ.).

პიშუ - იხ. შეპიშუება (ი.ა.).

პიშრება - «მიკურება», «სხურება», «მესხურება», «მისხურება». იხ. დაკურება, მიმოდაკურება, მიკურება, მოკურება, საკურებელი, შეკურება (ი.ა.).

პლაპი - ლორფინი, ფიცარი (ი.ა.).

პლაპუნტი - კრენდელი (ი.ა.).

პლანინა-ჟ - გყიანი მთა, საძოვარი, выгон (ა.შ.).

პოღირე, პოღერე, პუღერე - კაბა, გრძელი სამოსელი (ი.ა.).

პოვნა, პოვნება - ყოფნა, აღმოჩენა, ნახვა, შეძენა (ი.ა.).

პოვნებულ-ი, პოვნილ-ი - ნაპოვნი. იხ.

მომპოვნებელი, მოპოვნება, მპოვნელი, პოვნიერი, საპოვარი, ღონიპოვნა (ი.ა.).

პოვნიერა - მფლობელი, პაგრონი (ი.ა.). მიგნებული, შესაფერისი (სხ.).

პოვნიერა - კელითა - შემძლებელი. იხ. პონა; სიგყუაპოვნიერი (ი.ა.).

პოზანი - «ცმელი» (ი.ა.).

პოლოტიპი - ფოლადი (ი.ა.).

პონტო - *მლუა პონტოსა*: შავი მღვა (ი.ა.).

პოწირი - «ძოწეული» (ი.ა.). ძოწეული, სამეფო განსაცმელი - წითელი ფერის გრძელი მანგია, πορφύρα (ი.ა.). ძოწი, მეფეთა და მღვდელთმთავართა შესამოსელი (ქყ.).

პოწირონი - გვირგვინოსანი (მ.ს.).

პოწირონი - «ძერძერუკი» (ი.ა.).

სოსილონი, სისილონი, სისილიონი - მღვის ღმერთი (ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში) (ი.ა.).

პოხა - საზრდოობა, კეება (ი.ა.).

პოხილი - «გრქელი», «მართებული», «მსუქანი». იხ. განპოხება, დაპოხება, მოხელი, პოხიერი, პოხე (ი.ა.). (ქუეყანა): განაყოფიერებული (მიწა) (ი.ა.). **პოხიერა** - ნაყოფიერი, მსუქანი. იხ. პოხა (ი.ა.).

პრასტინი - (πράστειον) მამული, владение, имяние (ა.შ.).

პრასპი - მალნარი, გვერი (ი.ა.).

პრასპალა - მალალი გვერი. იხ. მალალი (ი.ა.).

პრასა - porum (ი.ა.).

პრასტია - ქალაქის შემოგარენი, ქალაქგარეთი. τὸ πρῶστειον (სხ.).

პრასტიონი - ნავთსადგური (ი.ა.).

[პრატაპი] – იხ. მეპრაგაკე (ი.ა.).
 პრატაპი – «საქმე მოციქულთა» (ი.ა.).
 პრატაპონი – საგადასახადო დავთარი (πρακτικόν) (ა.შ.).
 პრატაპონი – უფროსი; მეთაური; მთავარი (გ.ს.).
 პრატაპონი – მსაჯული, უფროსი, επαρχος, praefectus (სხ.).
 პრინციპალი კომიტისი – ბიზანტიის იმპერატორის კერძო საკუთრების მინისტრი, განაგებდა იმპერატორის და მისი კარისთვის განკუთვნილ ქონებას. Comitatus rerum privatarum (სხ.).
 პრინციპალი – საეკლესიო კრების თავმჯდომარეობის უფლების მქონე მთავარი ქალაქის ეპისკოპოსი. სინოდურ-პრინციპალი ფორმა საეკლესიო მმართველობის ყველაზე ძველი და მარტივი ფორმაა და იგი ყველაზე დიდხანს ერთგვარად ეკლესიას შემორჩა. IV საუკუნიდან მას სინოდურ-მიგროპოლიტური ფორმა ცვლის. ὁ πριμας (სხ.).
 პრინციპალი – იხ. პრინციპალი (სხ.).
 პრინციპალი – ცხვრების საბანელი, πριβανტი. ებრაელებს წესად ჰქონდათ მიღებული, რომ აქ უნდა განებანათ შესაწირავი ცხვარი (ი.ა.).
 პრინციპალი – თავმჯდომარე, თავალი (ქ.ც.).
 პრინციპალი – (πρινοπτης) მამულის მფლობელი, იჯარისა და გადასახადის ამკრეფი (ა.შ.).
 პრინციპალი – არქიმანდრიტი ათონისა (ი.ა.).
 პრინციპალი – მეთვალყურე (გ.ს.).
 პრინციპალი – სამდივნოს უფროსი (გ.ს.).
 პრინციპალი – „მწერალთა უფრო-

სი“ (საბა) (გ.ს.).
 პრინციპალი – ოფიცერი. οὐ πρινοπες (სხ.).
 პრინციპალი – იხ. პრინციპალი (ი.ა.).
 პრინციპალი, პრინციპალი – „ქაწა ნესვი, ჭრელი“ (საბა) (ქ.ც.).
 პრინციპალი მისრული – სტუმარი (ი.ა.).
 პრინციპალი ძარი – ძუნწი (ი.ა.).
 პრინციპალი შხუ – ხელგამლილი (ი.ა.).
 პრინციპალი – «კუემა»; «გადრობა», «სმა», სადილი, წვეულება, ლხინი. იხ. საპურე (ი.ა.).
 პრინციპალი ღამეზღამე – წვეულების გამართვა (ი.ა.).
 პრინციპალი შხალ – «მთავარი გაძრისა», მასპინძელი. იხ. მეპურე (ი.ა.).
 პრინციპალი-თხონა – თხონა პურისა. იხ. თხონე (ი.ა.).
 პრინციპალი-მთხონე – მათხონარი. იხ. მთხონელი (ი.ა.).
 პრინციპალი-მთხონე – მეპურე. იხ. მოქმედი (ი.ა.).
 პრინციპალი – «მეოხნე», «მწყობრი»; თანამესუფრე, ერთად პურის მჭამელი, წვეული. იხ. მტე (ი.ა.).
 პრინციპალი-პრინციპალი – რიგ-რიგად, ჯგუფ-ჯგუფად (ნადიმის დროს) (ი.ა.).
 პრინციპალი-რთვა – პურის ჭამა. იხ. რთვა (ი.ა.).
 პრინციპალი-საჭმარი – პურის საცხობი, ფურნე, „არგოკოპი“ (სხ.).
 პრინციპალი – თამადა; ლხინის მომწესრიგებელი (გ.ს.).
 პრინციპალი – «სადილობა», სადილი. იხ. ჭამა (ი.ა.). ჭამა, есть (ი.ა.).
 პრინციპალი, პრინციპალი – ბილწი, «მისნობისა», არაწმინდა (ი.ა.).
 პრინციპალი – «ქონება», «შემბის ყოფა»; ჭრა, აღება, შეკრა. «მკვლობა», ქონე-

ბა, მამული (ი.ა.).

პარობილიზა – საპყრობილე (ი.ა.). დაჭერა, დაპაგიმრება (ი.ი.).

პარობილი – დაჭერილი, შეპყრობილი, პაგიმარი, «შებორკილებული». იხ. აღვილ(ის)-პყრობა; ა(ღ)პყრობა, გამოპყრობა, დანაპყრობი, მიპყრობა, გამოპყრობა, განპყრობა, გარემოპყრობილი, გულპყრობა (-ილი), დაპყრობა, დასაპყრობელი, დაუპყრობელი, თუთმპყრობელი, კლიგეთ-მპყრობელი, მე(ე)რთისა-მპყრობელი, მესაპყრობილე, მოპყრობა, მპყრობელი, პაგიე(ის)-პყრობა, პყრობილება, საპყრობილე, შეპყრობა, წარმოპყრობა, წარპყრობა, კელ(ით)-პყრობა, კელისა-პყრობა (ი.ა.).

პარობილ-ჟოზა – დაჭერა, დაპაგიმრება, ციხეში ჩავლება (ი.ი.).

პან – ქართული ანბნის მე-18 ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 90 (ი.ა.).

პამ-ი – «აღე», საათი, სეზონი; დრო (ი.ა.). „შავი ჭირი“ (ქ.ყ.).

პამალ – „ხანდახან“ (ქ.ყ.).

პამალ-პამალ – დრო და დრო; დროებით, ერთ დროს (ი.ა.).

პამამბა – ნებაართვა შესვლაზე (ი.ა.).

პამეულ-ი – იხ. ეამი; შდრ. მრავალეამეული (ი.ა.).

პამთაღჳწერაჳლ-ი – „მემაგიანე“ (ქ.ყ.).

პამთააღჳწერაჳლოზა – „მაგიანის წერა“, „ისტორიკოსობა“ (ქ.ყ.).

[პამ-ი] – იხ. არაეამი, გრძელეამი, გრძელეამეულობა, მეეამე, მეამობელი, მრავალეამეული, მყოვარ-ეამობა, ეამ-

ყოფა, უეამო (ი.ა.).

პამ-ი ჳრომსა-ღ – ვადა (ი.ა.).

პამიერ-ი – დროებითი, წარმავალი. იხ. ეამი (ი.ა.).

პამითან პამაღჳე – დროდან დრომდე (ი.ა.).

პამითი-პამაღ – დროდან დრომდე, დროგამოშვებით (ი.ა.). დროდადრო, ხანდახან, მოგჯერ; ხშირად (ი.ა.).

პამისა ბამჳურა – იხ. გამოჳრდა (ი.ა.).

პამისაღ – დროებით (ი.ა.).

პამის-მნირჳლ-ი – მწირველი (ი.ა.).

პამის-სამა – დარეკვა (ი.ი.).

პამისწირჳა – ღლისით შესასრულებელი მსახურება, ლიგურგია (ეკლესიაში შესასრულებელი მსახურებანი: იხ. ეამისწირვა და მწურხრი) (ი.ი.).

ლიგურგია. იხ. წირვა (ი.ა.).

პამობა – გალობა. იხ. ეამი, საეამობელი (ი.ა.). ეამნის (ლოცვების წიგნის) წაკითხვა და გეჳირად თქმა, გალობა (ი.ი.).

პამ: პამ ერთ – ცოგა ხნით (ი.ა.).

პამ რაჳღჳნაღჳე – ცოგა ხნით (ი.ა.).

პამთა – იხ. გესთა, გეშთა (ი.ა.).

პამრა – ეღერა (ი.ა.).

პამილ-ი – გირილი (ი.ა.).

[ქლითჳა] – იხ. დაქლითჳა (ი.ა.).

ჳოლა – «თუთმავალი ლელოვანი» (ი.ა.).

ჳო[რ]ჳარაჳ-ი – «გეარაკო», ხბო (ი.ა.).

ჳჳჳა – გეზღა, თხრამლი, ბალღამი (ი.ა.).

ჳჳჳილ-ი – «შეოთი», მღელეარება. იხ. აღეღეილი (ი.ა.). წივილ-კივილი; ყვირილი, ხმაური, აურზაური (ი.ა.).

[ჳჳჳჳა] – იხ. დაეღლეჳა (ი.ა.).

რ — რაე, ქართული ანბნის მე-19 ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა — 100 (ი.ა.).

რა — (მიმართ. ნაცვალსახელი). რა (კითხ. ნაცვალსახელი); «ვითარ». რამე (განუსაზღ. ნაცვალსახ.) (ი.ა.). 1. *კითხვითი და მიმართებითი ნაცვალსახელი რა?* რაც; 2. *განუსაზღვრ. ნაცვალსახელი რამე*; 3. *კავშირი როცა*; 4. *ნაგვრითი ნაწილაკი რა* (ი.ა.).

რა, რამ — როცა; «ვითარ», «ვითარცა» (ი.ა.).

რაბამი — რაზომ, «რაოდენ», როგორი; «ვითარი»; რამდენი (ი.ა.).

რაბამაზ — როგორ, რაოდენ (ი.ა.).

რაბაბი — „ციხე-ქალაქის სამოსახლო ნაწილი“ (ქც.).

რაბი (*ებრ.*), რაბუნი — მასწავლებელი (ი.ა.).

რაბი, პრაბი — «მოძღვარი» (ი.ა.).

რაბუნი, პრაბუნი, პრაბუნ — «მოძღვარი» (ი.ა.).

რაგ — რაგომ (ი.ა.).

რაგაღვე — რადმე (ი.ა.).

რაგვენ, რაგვენ — «რაბამ», რამდენად (ი.ა.).

რაგვენვე — რაოდენ (ი.ა.).

რაგვენი-სა, რაგვენი-სა — რამდენიც (ი.ა.).

რაგვენი-იგი, რაგვენი-იგი — რამდენიც (ი.ა.).

რაგვენი-იგი, რაგვენი-იგი — «რაგ-იგი», რამდენი (ი.ა.).

რაგვენი-იგი, რაგვენი-იგი — რამდენი-იგი (ი.ა.).

რაგვენი-სა, რაგვენი-სა — რამდენიც (ი.ა.).

რაგვენ-რაგ — როგორი (ი.ა.).

რაგვენსა — რამდენადაც (ი.ა.).

რაგვენსა-მე — «რაოდენჯერ-მე», რამდენჯერ (ი.ა.).

რაგვენი — მეეტლე; სპორტული შეჯიბრებისას ეგლის მმართველი (გს.).

რაგვი (არაბ.) — სულელი (ი.ა.).

რაგვან-ი — სპარსთა დღესასწაული (გს.).

რაგვენი — რომ; რადგან, ვინაიდან (ი.ა.).

რაგ — ყოველ (გს.).

რაგთა — «და», რომ, რათა (ი.ა.).

რაგთამსა — რომ, რათა (ი.ა.).

რაგთამსა — «ვინაფთვან», რის შემდეგ. იხ. რა (ი.ა.). მას შემდეგ, რაც (გს.).

რაგთამსა-მე — ყოველადვე, სრულიად (ი.ა.).

რაგ-იგი — რაც (ი.ა.).

რაგვენი — (ნაწლკ.) (ი.ა.).

რაგვენი — რომ (ი.ა.).

რაგვენი — რაეამს (ი.ა.).

რაგვენი-სა, რაგვენი-სა — როცა, როდესაც (ი.ა.).

რაგვენი — რად, რისთვის (ი.ა.).

რაგვენი-სა — რის გამო (ი.ა.).

რაგვენი-სა — «რად», რისთვის; რაგომ (ი.ა.).

რაგვენი-სა — რისთვის, რად (ი.ა.).

რაგვენი-სა — «რაგსა», რაგომ (ი.ა.).

რაგვენი-სა — რამდენი (გს.).

რაგვენი — რაც, «რომელი» (ი.ა.).

რაგვენი-სა — რაც (ი.ა.).

რაგ — მეს — რაა საერთო (სხ.).

რაგ-იგი — «რაგ-მე» (ი.ა.).

რაგ-იგი — როგორი, რა (სხ.).

რაოლენ – იხ. რაველენ (ი.ა.).
 რაოლენ-ი – იხ. რაველენი (ი.ა.).
 რაოლენ-მე, რაპლენ-მე – რამდენი (ი.ა.).
 რაოლენგზის – იხ. რაველენგზის (ი.ა.).
 რაოლენ-მე – იხ. რაველენ (ი.ა.).
 რაოლენჯარ – იხ. რაველენჯარ (ი.ა.).
 რაძაძს, რამაძაძს – «ოლესკა», «ვითა-
 რცა», როცა, «ოლეს» (ი.ა.).
 რასიმ – შიკრიკთა სამხედრო რაზმი
 (ი.ა.).
 რაულ-ი – როგორი (ა.შ.).
 რაჟაში – წერილობითი ბრძანება (ქც.).
 რაბა – იხ. არარა, ვერარაჲ, ნურა,
 ნურარა (ი.ა.).
 რაბხა, რაბხვა – თელა, აღრიცხვა;
 ჩათელა. იხ. ა(ლ)რაცხა, ა(ლ)რაყხვა, გან-
 მრაცხელი, განრაცხა, ვარსკეღაეთ-
 მრაცხელი, თანა-შერაცხა, მორაცხა,
 გო(პ)მის-რაცხა, შერაცხა (ი.ა.).
 რაბვა – რბენა. იხ. განრბევა, მორბევა,
 სარბევი (ი.ა.).
 რაბნა – იხ. აღრბენა, გამორბენა, თანა-
 მორბედი, მიმომორბედი, მიმორბენა,
 მირბენა, მორბედი, სარბიელი, შერბენა
 (ი.ა.).
 რაბოლა – რბენა. იხ. გარბოლა, გარდ-
 არბოლა, თანა-რბოლა, მირბოლა, წარ-
 რბოლა (ი.ა.).
 რაბვა – შეწვენა, სარგებლის მიღება/
 მიცემა. იხ. მარგებელი, სარგებელი,
 ურგები, უსარგებლო (ი.ა.).
 რაბვა – იხ. დარგვა (ი.ა.).
 რაბომა – სარგებლობა (ი.ა.).
 რალომა – იხ. ვრლომა (ი.ა.).
 [-რე] – მსგავსად, ნაირად. იხ. ეგრე,
 ეგერე, ესრე, ესერე (ი.ა.).
 -რე – ცოგათი, მყირედ. იხ. გემორე (ი.ა.).

რემა – მორეენა, ძლევა. იხ. მრე, მრედ,
 გარდამრე. შეზავება, შერთვა (ი.ა.).
 [რემა] – მეგობა. იხ. გარდარევა(-ული),
 გარდარეულება (ი.ა.).
 რეულ-ი – «შეზავებული». იხ. აღრევა,
 განრევა, გულის-სარეველი, შერევა,
 წარევა (ი.ა.).
 რემა-ი – «სახევეელი», გრძელი გილო
 სახევეად (ი.ა.).
 რემა – «ეცმა კურთითა»; კაკუნი. იხ.
 სარეველი (ი.ა.).
 რემაპაბ – კაკუნი. შდრ. რეკა (ი.ა.).
 რემა – «მეზუები» (ი.ა.).
 რემაპ-ი – ჯოგი, «კოლგო». იხ. მე-
 რემაკე (ი.ა.).
 რეონება/რიონება – მიპრონება/ მი-
 ხრიონება (ი.ა.).
 რეზინ-ი, რეზინე – კევი (ი.ა.). სურ-
 ნელოვანი ფისი; სითხის მღვომა რე-
 ლობაში წამლად ხმარობდნენ, მკერივი
 სახით – საკმეველად და სხ. [შდრ. მკუ-
 რის კევი, შგახსი] (ი.ა.).
 რეშვა – რომეა, მსხვილად ფქვა, ღერ-
 ვა (ა.შ.).
 [რეშვა] – იხ. მრეშველი (ი.ა.).
 [რეშა] – იხ. დარეცა, სარეველი, თან-
 ამესარეცლე (ი.ა.).
 რეშა – თითქოს, ვითომც (ი.ა.).
 რეშვა – შოვნა (საზრდოსი). მოგება,
 სიმდიდრე; «მომზიდველობა». იხ. მო-
 რეწე, მორეწი, მორეწ(ე)ა, მოსარეწა-
 ვად, სარეწავი (ი.ა.).
 რმა – 8 (ი.ა.).
 რმა წლუსა – იხ. მერევე, ოცდარევა (ი.ა.).
 რმათა კმათა-ღ – „საგალობელი რე-
 თა კმათაჲ“ (ὁκτῆνος, οκτων) (ა.შ.).
 რმაულ-ი – «კერმა», სპილენძი. იხ. გან-

რვალეზა (ი.ა.).
რვალნანწლემი – სპილენძის ნაწლევიანი. იხ. ნაწლევი (ი.ა.).
რთმა – შერევნა, შეერთება; შედება; დამატება, «მოზიდვა». იხ. გამორთვა, ღართვა, ზედა-ღართვა, თანა-გამორთვა, თანა-შერთვა, მორთვა, შემორთვა, შერთვა, შთამორთვა, შთართვა (ი.ა.).
[რთმა] – ჭამა. იხ. პურის-რთვა (ი.ა.).
რთუანა – «გარძნეულება» (ი.ა.).
რთუვა – იხ. აღრთვა(-ული) (ი.ა.).
[რთ(უ)ვა] – ბურვა. იხ. გარდართ(უ)ვა, გარდართული. ღართ(უ)ვა (ი.ა.).
რთულ-ი – კეცითა *რთული*: კრამიგით დახურული (ი.ა.).
რთუმა – მოგანა. იხ. აღმორთუმა, აღრთუმა, გამორთუმა, გართუმა, მირთუმა, მომრთუმელი, მორთუმა, შერთუმა (ი.ა.).
რთხმა – იხ. აღრთხმა(-ული), განრთხმა (-ული), გარდართხმა (-ული), ღართხმა, მომრთხმელი, წარმორთხმა (ი.ა.).
[რთალება] – იხ. გარილება (ი.ა.).
რთილება – «ღარილება», «მიღრეკა», «შეწყალება», «წყალობის-ყოფა», «რცხუნა», დამოგვა; განკრძალვა, განმორება (ი.ა.).
რთილბა – იხ. ღარილება, მირილება, მორილება, ურიდი (ი.ა.).
რთმა-ღ – სიგყვა (გ.ს.).
რთნი (სპარს.) – ოფიციალური სუფიზმის დოგმებს დაპირისპირებული მოქალაქეები აღმოსავლეთში. მოქეიფეები, ლოთები (ქ.ც.). მოქეიფე, ლოთი, თაღლითი (სხ.).
რთუზა – «მსთუად», ბნელი, ღლისა და ღამის გაყრის დრო. იხ. შერიყუება

(ი.ა.). გარიყრაფი, აღრე ღილა, ვანთი-ღი (ი.ა.).
რისუვა – გაკრეჭა. კრეჭა. იხ. განრის(უ)ვა, მორისვა, მრისუველი, ნარისუვა, ნარისუველი, ნარისუელი, ურისუველი (ი.ა.).
რისხმა, რისხვა – «რისხვა», «შერისხვა», «გა(ნ)რისხვა», «გულის-წყრომა», გულის-მოსვლა; დასჯა. იხ. აღრისხვა, განრისხვა (ი.ა.).
რისხმა – «გულის-წყრომა», გულმოსულობა; სასჯელი; ღლევა; აღძვრა, შფოთი (ი.ა.).
რისხვისა აღღმინა – განრისხება. იხ. გა(ნ)რისხვა, მრისხანი/მრისხანე, მრისხანება, ურისხველობა, შერისხვა (ი.ა.).
რისხვეულ-ი – შერისხული, ვისაც გასწყრომიან; რისხვისა (ი.ა.).
რისხვისი-ი – სასჯელის შემცველი (ი.ა.).
რისხულ-ი – განრისხებული (გ.ს.).
რისხურ-ი – მკვერმეგყველი (გ.ს.).
რისე – „წყლის პირის ქვაგნარი“ (საბა) (ქ.ც.).
რისე – «სიგყვა». იხ. აღრიცხუვა, მრიცხველი, ურიცხუ (ი.ა.).
რისხე-ი – დათვლილი; აღრიცხული (გ.ს.).
რისხეაზერ თაგაღისა – კაცის-თავის (სულადობის) მიხედვით (ი.ა.).
რისხეულა – რიცხვის მიხედვით (ი.ა.).
რისხეულ-ი – განსაზღვრული რაოდენობა (სხ.).
რისხე(ვა) – იხ. რიცხუ; შღრ. ვარსკულაეთ-მრიცხველი, მრიცხველი (ი.ა.).
რქნა – კაცთ ჭიღება (საბა) (ქ.ც.).
რქნა – «მახულა», «ჯაჭუ» (ი.ა.).
რქნა, რქნა – შებრძოლება (ი.ა.).

რძინება – ბრძოლა. იხ. მორკინალი, მორკინლობა, სამორკინალო (ი.ა.).
 რძო – fagus (ი.ა.).
 რ-ო – ას სამოცდაათი (170) (ი.ა.).
 როარტაზი – იხ. პროვარტაკი (ი.ა.).
 როკვა – «მოროკვა», ცეკვა (ი.ა.).
 რომელ-მზე – რომელიც (ი.ა.).
 რომელ-მსე – რომელიც (ი.ა.).
 რომელ-ი – რომ; რომელიც, «რამეც» (ი.ა.).
 რომელ-იბი – რომელიც (ი.ა.).
 რომელიმე – ყველა (ი.ა.).
 რომელიმე – ზოგი, ზოგიერთი (ი.ა.).
 რომელ-რამ – რომელიც (ი.ა.).
 რომელღა-იბი – რომელიც (ი.ა.).
 რომელსა – რომელიც (ი.ა.).
 რომელსა-მსე – რომელიც (ი.ა.).
 რომელიმე-იბი – რომელიც (ი.ა.).
 რომელიმსა – რომელიც (ი.ა.).
 რომელმან-მე – რომელმა (ი.ა.).
 რომელთადა – რომელთათვის (ი.ა.).
 რომელით – «ენინამთვან», საიდანაც (ი.ა.).
 რომელიმე – «ენიმე», «სსუა», ზოგი (ი.ა.).
 რომლისაბან-ი – რომლით (ი.ა.).
 რომინება – «მისლეა», «ლმობა». სვლა (ი.ა.). ხეგიალი, აქეთ-იქით სიარული (ი.ა.).
 რომინებაჟი – მოძრაეი. იხ. მიმო-რორინება, მრორინე (ი.ა.).
 რომსიჰი, რომსიჰი – «მეძაეი»; «მო-მრუშე» (ი.ა.).
 რომი – გასამრჯელო; «გასაცემელი» (საბა) (ქც.). (მოცა, ყრა) სარგო, ჯამა-გირი (ფულად) (ა.შ.).
 რომვა-ი – ნ. რეშვა (ა.შ.).
 რომვიჰი – «სამრდელი», ულუფა. იხ. უროვიკო (ი.ა.).

[როშვა] – იხ. ამოროხეთ (ი.ა.).
 როჩი – «ბზიკი»; attacus (ი.ა.).
 რონუმილი – წერილრგოიანი. იხ. წულილი (ი.ა.).
 [რტვა] – იხ. გარე-შერტვა, მორტვა, სარტველი, სარტყლის-შემრტველი, შერტვა (ი.ა.).
 რუ – ნაკადული (ი.ა.).
 რუბა – «მესამელი დრაჰკნისა», მარ-ჩილი (ი.ა.).
 რულუნება – შრომა, გარჯა (ი.ა.).
 რულუნებაჟი – გარჯილი, ნაშრომი (ი.ა.).
 რუმი – ღრუ (ი.ა.).
 რუბა-ი – წერილი; ეპისტოლე (ზ.ს.).
 რული(ი)-ი – თელემა, ძილი (ი.ა.).
 რული-ი, ჰრული, რული – ძილი, თელემა. იხ. მირულეა (ი.ა.).
 რუმი – ნაოთხალი (ი.ა.).
 რუსი – სკეითი (ზ.ს.).
 რუჩვა – იხ. დარუჯილი (ი.ა.).
 რვა – «ვამი». რკო, რქა, კოგომი; ჭურ-ჭელი. იხ. მარგორქა, მრქენალი (ი.ა.).
 1. მოგჯერ ეს სიგყვა იხმარება სიმა-ვრის, ძალის მნიშვნელობით; 2. სასე-ნი ნიშანი: წერგილი, მძიმე, ხაზი. მოგჯერ ეს სიგყვა გამოიყენება სი-ცირის გამოსახაგაეად 3. რკო (ი.ა.).
 რუჩვა – რქით შეშვა, რჩოლა, ცემა. იხ. რქა; მდრ. მრქენალი (ი.ა.).
 რუმი-ი – «ნესტე რქისა» (ი.ა.).
 რუმიან-ი – (რქოსნისა) რქის მქონე. იხ. რქა (ი.ა.).
 [რუშვა] – იხ. დარქემა, სარქველი, ურქველი (ი.ა.).
 რუშვა – «წოდება», «უწყება», «სახე-

ლის-ღება», «თქუმა», «ხდა», «თხრობა».
 იხ. მირქუმა (ი.ა.).

[რღუშვა] – მღერევა. იხ. აღრღუევა (ი.ა.).

რღუშვა – დამხოვა, დაქცევა. იხ. გა-
 მორღუევა, განრღუევა, დამარღუევე-
 ლი, დარღუევა, დარღუეულობა, დასარ-
 ლუეველი, გარდარღუევა, მღუდე-დარ-
 ლუეული, მარღუ, მორღუევა, შთამორ-
 ლუევა, ჩამორღუევა (ი.ა.).

რღუნა – რღენა, წარღენა (ი.ა.).

რღუნა-რღუნა – «რღუნა». იხ. წარმ-
 რღუნელი, წარრღუნა (ი.ა.).

რჩევა – რხევა, ძერა. იხ. მიმორყე-
 ვა, სარყეველი, შერყევა (ი.ა.).

რჩუნა – იხ. არაგანრყუნელი, განმრყ-
 უნელი, განრყუნა, განსარყუნელი, გან-
 ურყუნელი, განურყუნელობა, მორყუნა
 (ი.ა.).

რჩუნა-რჩუნა – იხ. რყუნა; განრყუნა-
 ლე, შერყუნა (ი.ა.).

რჩევა – «კრევა», არჩევა; გარჩევა (ი.ა.).

რჩევა-რჩევა – კარგად, საუკეთესოდ (ი.ა.).

რჩევა-რჩევა – იხ. ჭურრჩეულება (ი.ა.).

რჩევა-რჩევა – «სარწმუნო», გამორჩე-
 ლი, სახელოვანი; «გამოკურეველი»,
 წმინდა. იხ. აღრჩევა, გამორჩევა, გან-
 რჩევა (-ული), დარჩევა, ნარჩევი, უნ-
 არჩევესი, წარრჩევა (ი.ა.).

[რჩობა] – იხ. მორჩობა, ჩამორჩობა
 (ი.ა.).

რჩობა – «ყურადღება», «სმენა», «და-
 მორჩილება». იხ. დამორჩილება, დაუმო-
 რჩილებელი, დაუმორჩილობა, მორჩო-
 ლა, მორჩილი, მორჩილება/მორჩილო-
 ბა, მორჩოლა (ი.ა.).

რჩობა – იხ. დარჩობა (ი.ა.).

რჩევა-რჩევა – იხ. შჯული (ი.ა.).

რჩევა-რჩევა – იხ. შჯულიერი (ი.ა.).

რჩევა-რჩევა – იხ. შჯულისაგანი (ი.ა.).

რჩევა-რჩევა – იხ. შჯულის-მღე-
 ბელი (ი.ა.).

რჩევა-რჩევა – იხ. შჯულის-მეც-
 ნიერი (ი.ა.).

რჩევა-რჩევა – იხ. შჯულის-
 მოძღუარი (ი.ა.).

[რჩევა, რჩევა] – იხ. განრჩევა/
 განრჩევა(-ილი), განრჩევილება,
 ოქროგანრჩევილი, მორჩევა, ოქრო-
 განრჩევილება, ძელით-რჩევილი
 (ი.ა.).

რჩევა-რჩევა – ფიცრით, ხით ნაგები, შემო-
 ფიცრული (სხ.).

რჩევა – რეცხვა. იხ. გამორცხა, განრცხა,
 გარცხა, მრცხელი, სარცხელი (ი.ა.).

რჩევა-რჩევა – «სარცხნელ ჩენა», «მეკ-
 დემულ ქმნა», «კლმა», შერცხენა, შეუ-
 რაცხ-ყოფა, «დარცხენა». იხ. დარცხ-
 უნა, მარცხუნელი, მორცხუ, სარცხნე-
 ლი, სასირცხნე, სასირცხნელი, სირცხ-
 ლი, შერცხენა, შერცხნება (ი.ა.).

რჩევა – დაჯერება. იხ. დარწმუნება,
 თანა-მორწმუნე, მართლ-სარწმუნოვე-
 ბა, მორწმუნე, მორწმუნეობა, მცირედ-
 მორწმუნე, მცირედ-მორწმუნეობა, ურ-
 წმუნო (ი.ა.).

რჩევა-რჩევა – «უწყება», რწმენა, დაჯერე-
 ბა, მოწონება, მინდობა, ნდობა (ი.ა.).

რჩევა-რჩევა – მინდობილი. იხ. რწ-
 მენა (ი.ა.).

რჩევა – იხ. მომრწყველი, მორწყვა,
 სარწყავი, სარწყაოანი, ურწყო (ი.ა.).

რჩევა(რწმენა)/რჩევა(რწმენა) – იხ. დარწყ(რწმენა),
 დარწყ(რწმენა), შერწყ(რწმენა) (ი.ა.).

რწყულაბა – წყლის დაღვინება (მ.ს.).
 რწყუნაბი (?) – იხ. მწყურნები (ი.ა.).
 რამაბი – ნ. კრმალი (ი.ი.).
 რაბი – განსჯა; გადაწყვეტილება (მ.ს.).

ს – სანი, ქართული ანბნის მე-20 ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 200 (ი.ა.).
 საბაბაბი – განსაზოვრებელი ადგილი (მ.ს.).
 საბაბაბი – ავაბაკი, საყაჩალო. იხ. ავაბაკი (ი.ა.).
 საბაბაბი – ცხადი, აშკარა. იხ. ანჯამანი (ი.ა.).
 საბაბაბი – გამოაშკარაება (მ.ს.).
 [საბაბაბი] – აღთქმა. იხ. აღმსაარებელი, აღსაარება (ი.ა.).
 საბაბაბი – განჯა, გვემა, ცემა, წვალება (ი.ა.).
 საბაბაბი – „ურვილი“, გვემული გაღლებისაგან. იხ. არება (ი.ა.), „იავარქმნა“ (საბა), *нашествие* (ნ. მარი), უბადრუკი (ექვ. მთწ.) (ს.ს.).
 საბაბაბი, საბაბაბი – იხ. არე (ი.ა.).
 საბაბაბი – საარხონგო, არხონგის სახელო (*ἀρχοντία*) (ა.შ.).
 საბაბაბი – „საჯაროდ“ (საბა) (ქ.ც.).
 საბაბაბი – „სათხოვნელი“, „სავედრებელი“ (ქ.ც.).
 საბაბაბი – ბავრუკისა, (*nitrum* ბავრუკი). იხ. ბავრუკი (ი.ა.).
 საბაბაბი – «სასანთლე». იხ. ბაბაკი (ი.ა.).
 საბაბაბი – საბას მიმდევარი, საბას მონასტრის მოწესე (ს.ს.).

საბაბი – ნ. უკუნა (საბაბი) (ი.ი.).
 საბაბი – (საბნისა) (ი.ა.).
 საბაბაბი, საბაბაბი – «ბანაკი», სადგომი. იხ. ბანაკი (ი.ა.).
 საბაბაბი – «კონქი», «გეზაბი», აბაზანა, საბანაო, სანათლაი. იხ. ბანა; ცხოვართ(ა)-საბანელი (ი.ა.).
 საბაბაბი – ძალა, ძლიერება (ი.ა.).
 საბაბაბი – იხ. ბაკი (ი.ა.).
 საბაბაბაბი – ცალკირი ხმალი; დამნა, საგეერი. იხ. ბარკალი (ი.ა.).
 საბაბაბაბი – დასაციანი, დასაგმობი. იხ. ბასრება (ი.ა.).
 საბაბაბაბაბი – დასაცინელი. იხ. ბასრება (ი.ა.).
 საბაბაბი – «საეგი» (ი.ა.).
 საბაბაბი – «ბადე» (ი.ა.).
 საბაბაბაბი – „სამართლის პაგრონობა“ (ქ.ც.).
 საბაბაბი – *sabek* (ი.ა.).
 საბაბაბი – (საბლისა) «ბადის-პირი», «შგანგი», თოკი, ბაწარი. იხ. მომთ-საბელი, მანქანის-საბელი, კამლის-საბელი (ი.ა.).
 საბაბაბი – თასმა (ფესსაცმელისა) (ი.ა.).
 საბაბაბაბი – იხ. ბერვა (ი.ა.).
 საბაბაბაბაბი – იხ. ბერძენი (ი.ა.).
 საბაბაბაბაბი – ბეჭელი. იხ. ბეჭელი (ი.ა.).
 საბაბაბაბაბი – ბეჭებზე მოსასხამი; «სამკრე», «ლევითონი». იხ. ბეჭი (ი.ა.).
 საბაბაბაბი – იხ. ბზე (ი.ა.).
 საბაბაბაბაბაბი, საბაბაბაბაბაბი – «მესამოსელი», სახევეელი, სუდარა, მოსასხამი. იხ. ბლარდნა (ი.ა.).
 საბაბაბაბი – იხ. ბმა; მდრ. კრეთ-საბაბაბი, კრელსაბაბაბი, კრესაბაბაბი (ი.ა.).
 საბაბაბაბი – „რითაც შეიძლება დაბაბა“ (ქ.ც.).

საბრალოებელი – შესაბრალებელი. იხ. ბრალება (ი.ა.).
 საბრბანებელი – «კელმწიფება», სამფლობელო. იხ. ბრბანება (ი.ა.).
 საბრძოლი – «წყობისა», «ბრძოლისა», საბრძოლო იარაღი (ი.ა.).
 საბრძოლელი – იარაღი. იხ. ბრძოლა (ი.ა.).
 საბრძკი, საბრძკი – «მახე», ხაფანგი, «საყურთური». იხ. ფერკი (ი.ა.).
 საბურბანი, საბურბანი – სახევეელი, რიდე, პირბადე, ფარდა, თავსახურაფი, გადასაფარებელი. იხ. ბურვა; აღსაბურველება (ი.ა.).
 საბჭო – სჯა, სამსჯავრო. იხ. ბჭობა (ი.ა.).
 საბალოებელი – გალობა, «საფსალმუნებელი». იხ. გალობა (ი.ა.). სასიმღერო, დასამღერებელი (ი.ა.).
 საბანბანი – „სამმართელო“ (ქ.ყ.).
 საბანბანბანი – საბჭო; სასამართლო (ზ.ს.).
 საბანბანი – იხ. განბი (ი.ა.).
 საბანი, საბანი – ძალი, ჯარი. იხ. თანამოსაგრე, მოსაგრე, მოსაგრედი, სასაგრო (ი.ა.). საგბალი (სხ.).
 საბალოებელი – იხ. გბოლვა (ი.ა.).
 საბალებელი – ქამანდი (ზ.ს.).
 საბალო – საეკეი (ზ.ს.).
 საბაბელი – «სარეკელი», «ცხუდარი», ლოგინი, ტახტი. იხ. გება; შდრ. ოქროსაგებელი, უსაგებლოდ, ქუე-საგებელი, შურის-საგებელი (ი.ა.).
 საბაბური – ქუჩა, შესასვლელ-გასასვლელი (?) (სხ.).
 საბაბული – ცეცხლთაყვანისმცემელთა საკურთხეველი, ცეცხლის ასანთ-

ბი ადგილი (ქ.ყ.).
 საბაბელი – ცოცხი. იხ. გვა (ი.ა.).
 საბაბელი – საგბალი. იხ. გვა, უსაგბლო (ი.ა.).
 საბაბული – დასაწველი, ცეცხლმოსადებელი. იხ. გება (ი.ა.).
 [საბაბული] – იხ. აღსაგბლება (ი.ა.).
 საბაბული – «საყვედრელი». იხ. გინება (ი.ა.).
 საბაბული – «საგინებელი»; სახუმბრო, საციცხელი. იხ. გიობა (ი.ა.).
 საბაბული – გლახების სადგომი. იხ. გლახაი (ი.ა.). უკმარი, ღარიბული (ი.ა.).
 საბაბული – საბრალო, აფსუსი, «საწყალობელი». იხ. გლახ (ი.ა.).
 საბაბული – იხ. გლა (ი.ა.).
 საბაბული – იხ. საგრემნელი (ი.ა.).
 საბაბული – «გლოვისა». იხ. გლოვა (ი.ა.).
 საბაბული – დასაძრახაფი, საყვედრელი, საგინებელი. იხ. გმობა (ი.ა.).
 საბაბული – „დასაგმობი“ (ქ.ყ.).
 საბაბული – ძველი თბილისის ერთ-ერთი სასაფლაოს სახელწოდება (ი.ა.).
 საბაბული – „საგოდებელი“ (ქ.ყ.).
 საბაბული – გოდორი. იხ. გოდორი (ი.ა.).
 საბაბული – გაჯი, «საცხებელი». იხ. გობა (ი.ა.).
 საბაბული – საფიქრებელი, მისაჩინევი. იხ. გონება (ი.ა.). წარმოდგენელი (ი.ა.). „საგარაუდებელი“ (ქ.ყ.).
 საბაბული – იხ. გორვა (ი.ა.).
 საბაბული – სახევეელი, სუდარა. იხ. გრავანა (ი.ა.).
 საბაბული, საბაბული, საბაბული – სურმა: stibium, antimonium.

იხ. გრემანი (ი.ა.). წამწამების შესაღვე ბავად სახმარი შავი ფერის საღებავი (სხ.).

საბრილ-ი – «აჩრდილი», საჩრდილობელი. იხ. გრილი (ი.ა.). „საგრილობელი“ (ქც.).

საბრილობელი – საჩრდილობელი. იხ. გრილობა (ი.ა.).

საბრობა – მეომრობა. ჯარისკაცობა. იხ. საგარი (ი.ა.). მგმავრობა (სხ.).

საბრობელი – მისნობისა, ჯადო (ი.ა.).

საბრობელი – კუდიანი, მწეალებლური. იხ. გრობა (ი.ა.).

საბრობელი – «გულისხმის-საყოფელი». იხ. გრობა (ი.ა.).

საბრუს(ა)ლი – იხ. საქუსალი (ი.ა.).

საბრუსელი – შოლგი; საყმელი, საგანჯველი. იხ. გუმა (ი.ა.).

საბრუსელი – ნესტარი. იხ. გუმერა (ი.ა.).

საბრუსელი – საჯდომი ადგილი კაცისა; «სასხლობელი» (ი.ა.). საჯდომი (გს.).

საბრუსელი – საქსოვი, „ქსელი საქსოვი“ (საბა) (ი.ა.).

საბრუსელი – შუქურა (გს.).

საბ – «ვიდრე», სად (ი.ა.). 1. სადმე; 2. ოდესმე (ა.შ.).

საბ, საბლი – ბერძნ. σιδερόν. ღმერთი (ღმერთის ეპითეტი), „ყოველთა სამყოფი, რომელ არს ღმერთი“ (საბა) (სხ.).

საბ-იბი – სადაც (ი.ა.).

საბ-ი – სადაც (გინდა). იხ. არასადა, ნუსადა (ი.ა.).

საბ-ი – მარტივი, სადა. იხ. სისადაცე (ი.ა.).

საბ-ი – იხ. ღაცა (ი.ა.).

საბ-ი – სადაც. იხ. ღაცა (ი.ა.). მანთი (ი.ი.).

საბ-ი – სადაც (ი.ა.).

საბ-ი, საბ-ი – «ოდესმე», მოგჯერ; სადმე, მამასადაც. იხ. სადა (ი.ა.).

საბ-ი – საიდან. იხ. სადა (ი.ა.).

საბ-ი, საბ-ი – «ეინამ», «ეინამცა», საიდან (ი.ა.).

საბ-ი – საიდანაც. იხ. არასადაც (ი.ა.).

საბ-ი – საიდანმე (ი.ი.).

საბ-ი – საიდანაც კი (ა.შ.).

საბ-ი, საბ-ი, საბ-ი – «სამგირი», «სამგრო». იხ. ღარანი (ი.ა.).

საბ-ი – შუა ღარბაბი (ი.ა.).

საბ-ი – სად (ი.ა.).

საბ-ი – დაყუდებულის, ბერ-მონაზვნის სამყოფელი, მონასტერი, სოხასტერი. იხ. ყუდუბა (ი.ა.).

საბ-ი – სადაც (ი.ა.).

საბ-ი – შეამტხვევილ მწიგნობრობა – შესაკრებელი (ი.ა.).

საბ-ი – სადგომი, დასადგმელი, დასახურავი. იხ. ღმა (ი.ა.).

საბ-ი – საკრებელი (ი.ა.).

საბ-ი – მამისი – «იქცევისი», ფორი. იხ. ღმა (ი.ა.).

საბ-ი – «ხარისხი», საფეხური, «ღმობა», «დასადგომელი». იხ. ღმა (ი.ა.).

საბ-ი – «საენუ», «საბანაკე», ბუნავი, სადგომი, ბინა, ბუდე, ფარეხი, «ბაკი», ადგილი, მღგმარეობა, თანამდებობა (ი.ა.).

საბ-ი მწიგნობრობა – ქარესლა; სასტუმრო. იხ. ღმა; მღრ. ნავთ-სად-

გური, ნავის-სადგური (ი.ა.).
სპელაპასო – დედაკაცისა, ქალისა. იხ. კაცი (ი.ა.).
სპელო – დედაკაცისა. იხ. დედა (ი.ა.).
სადელოფლო – დედოფლისა. იხ. უფალი (ი.ა.).
საღვე – აღვირი, აემარა (ი.ა.).
საღიპონე – საღიაკენო. იხ. ღიაკონი (ი.ა.).
საღიასანო – სამოციქულო, საშიკრიკო. იხ. ღიასპანი (ი.ა.).
საღიღებელ-ი – იხ. ღიღი (ი.ა.).
საღიღ-ი – «სამხარი». იხ. ღიღა; სასადილო (ი.ა.).
საღიღობა – «პურისა ჭამა». იხ. ღიღა (ი.ა.).
საღინელ-ი – იხ. გამოსადინელი, წყალთ-სადინელი (ი.ა.). სამსხვერპლო ცხოველის სისხლთდასადენი ადგილი (სხ.).
საღვე – იხ. საღამე (ი.ა.).
საღოშიარო-ი – ნ. ღოშიარი (ა.შ.).
საღუქვემელ-ი – ებრაელთა ერთი რელიგიური მიმართულება, რომელიც უარყოფდა სულის უკვდავებას, მკვდრეთით აღდგომასა და ანგელოზებისა და სულების არსებობას (ი.ა.).
საღმასანაშალო – საეკლესიო წიგნი, დღესასწაულებისათვის შერჩეული საკითხავებით საღვთო წერილიდან. იხ. სასწაული (ი.ა.).
სამბზრო – საყარაულო, სამვერაღი, «სამსგურო». იხ. ებგური (ი.ა.).
სამეისმოპოსო, **სამეისმოპოსო** – იხ. ებისკოპოსი (ი.ა.). სახლი, სადაც ეპისკოპოსი და მისი კათედრაა (ი.ა.).
სამერთალო – საერთო, საზოგადო. იხ.

ერთი (ი.ა.).
სამრისთავო – თემი, ქვეყანა. იხ. თავი (ი.ა.).
სამრისპასო – იხ. კაცი (ი.ა.).
სამრო – ქვეყნისა; საყოველთაო, საზოგადო (ი.ა.).
სამროლ – საჯაროდ, საქვეყნოდ. იხ. ერი (ი.ა.).
სამროობა-ი – სახელმწიფო (მ.ს.).
სამშაპო – საგანისა. იხ. ეშმაკი (ი.ა.).
სამშუ – საჩუქო, საგონებელი (ი.ა.).
სამშუელ-ი – არასარწმუნო, საგონებელი. იხ. ეჭუ (ი.ა.).
სამ – «მოსაყოფა», იმედი, ლოდინი. იხ. მოსაყი, მოსაყობა (ი.ა.).
სამზირო – სათათბირო. იხ. ვაზირი (ი.ა.).
სამელ-ი – გზა. იხ. სლვა; გამოსაუალი, წილ-საუალი (ი.ა.).
სამენე – «სადგური», სადგომი, ქარვასლა, ბანაკი (ი.ა.). 1. ბინა, სადგომი; სახლი; 2. დიდ შარავგამზე ჩამოსახდომი და ღამის გასათევი ადგილი, ქარვასლა, სასტუმრო; მანძილი ორ სავანეს შორის (ი.ა.). მონასტერი (სხ.).
სამენის ღაღება – დაბინაეება (ი.ა.).
სამენის-ყოფა – დაღვომა, ბინის დაღება. იხ. ვანი (ი.ა.).
სამეჰინრო-ი – ნ. ვაჟინარი (ა.შ.).
სამარტხალ-ი – იხ. ვარცხნა (ი.ა.). (რკინისა-ა): სავარცხლის მსგავსი ხელსაწყო აღამიანის კანისა და ხორცის დასაკაწრავად და დასაჭრელად („სუეტ-ად“). (ი.ა.).
სამარტხალ-ი – მოლუსკთა სახეობა. ὀ κτενός (სხ.).
სამარტელ-ი – სკამი (ი.ა.).

სამბალები – ქსელი (მ.ს.).
 სამპორი – «ვაჭრობა», «ვაჭარი», «მოფარდული», «უბანი», ბაზარი, გასაყიდი ნივთები (ი.ა.).
 სამპორთაბანო – ბაზრელი, უბნელი, ქუჩისა, მდაბიო. იხ. ვაჭარი (ი.ა.).
 სამვერეზებელი – სათხოვარი. იხ. ვედრება (ი.ა.).
 სამუნაქი – «საყურძენი», ზვარი, ვენახი. იხ. ვენაკი (ი.ა.).
 სამვლტი – სამაჯური (სხ.).
 სამვნებელი – საფრთხე (ი.ა.). ვნების მომგანი, ვნების მომცემი, მავნებელი (ი.ა.).
 სამვნი – მავნებელი, საზიანო (ი.ა.).
 სამვრძელი – სკამი (მ.ს.).
 სამსმ – «სრული». იხ. აღსავესება, განსავესე, გულსავესე, გულსავესება, გულსავესე-ყოფა (ი.ა.).
 სამსმება – სრულება, მოუკლებლობა, სისავესე (ი.ა.).
 სამსმებით – სისრულით. იხ. სავესე (ი.ა.).
 სამსმებელი – «სარწყული». იხ. ვსება (ი.ა.).
 სამსმელი – იხ. ცრემლსავესედ (ი.ა.).
 სამამთარი – გამთრისა, სუსხიანი. იხ. გამთარი (ი.ა.). გამთრისა, ძნელ, გაჭირვებულ მდგომარეობაში მყოფი, სუსხიანი (ი.ა.).
 სამამრელი – საძაველი, საშინელი (ი.ა.).
 სამამრელება – საძაველება. იხ. მარი, უსამარელესი (ი.ა.).
 სამამრი – საშიშარი, საშინელი (ი.ა.).
 სამამრული – იხ. მამრული (ი.ა.).
 სამამთე – ჭურჭელი ზეთისა. იხ. ზეთი (ი.ა.).
 სამამური – საკუთარი, თავისი. იხ. ზე-

პური (ი.ა.).
 სამოტელი – საერთო, საზიარო, სანახევრო (ი.ა.).
 სამოტელი – სასარდლო (σπαρτη-γυικός) (ა.შ.).
 სამოტე – «წილი», რიგი, ღარი, ბირთვი; «ნამთაული» (ი.ა.).
 სამოტით – ზომიერად. იხ. უსამოტო, წილის-სამოტი (ი.ა.).
 სამოტელი – ზომისა; მზომელი, «სამოტი». იხ. ზომა; მღრ. ქუეყანის-სამოტელი» (ი.ა.).
 სამოტელი – სამსხვერპლო, მსხვერპლი, შესაწირავი. იხ. ზორვა (ი.ა.).
 სამოტე – იხ. ზრახვა (ი.ა.).
 სამოტელი, სამოტელი – «როჭიკი», «საჭმელი», «საგვალის», «მოლუაწება», სარჩო, საკვები. იხ. ზრდა, გამოსამრდელი, სასამრდელი, უსამრდელი (ი.ა.).
 სამოტე – იხ. ზროხა (ი.ა.).
 სამოტელი – «დიდად წარჩინებული». იხ. ზუაობა (ი.ა.).
 სამოტე – საბაეო. იხ. ზუერი (ი.ა.).
 სამოტელი – „გადასახადების მკერფელი“ (ქც.).
 სამოტე – «ზღვარი». იხ. ზღვარი (ი.ა.).
 სამოტის ღაღა – საზღვარი, მიჯნა. იხ. ღება (ი.ა.).
 სამოტელი – საჭირო, ჯეროვანი. იხ. თანა (ი.ა.).
 სამოტე – განსამარტავი. იხ. თარგმანება (ი.ა.).
 სამოტე – დასათესი, ყანა. იხ. თესვა (ი.ა.).
 სამოტე – თესლიანობა. იხ. თესვა (ი.ა.).

სამეცნიერო-ი – იხ. თესვა (ი.ა.).
 სამიბა(ლ)-ი – სათიბი. იხ. თიბა (ი.ა.).
 სამინო – «მითუალული», მოსაწონი, მისაღები, შესაწინარებელი, კარგი (ი.ა.).
 სათნოდ უფლისა: მოსაწონად. სათნოება: უაღრესი მნებობრივი სიფაქიზე ქრისტიანული მორალის მიხედვით: თავმდაბლობა, გულწრფელობა, უბიწოება; საერთოდ ყოველგვარი ღირსება, ყოველგვარი სიკეთე (ი.ა.). „ნება“, „ნებართვა“ (ქ.ც.).
 სამინოლ – «მითუალულად» (ი.ა.).
 სამინოვა – მოსაწონისობა, სიკეთე, სიმხნე, სიქველე (ი.ა.). უაღრესი მნებობრივი სიფაქიზე ქრისტიანული მორალის მიხედვით: თავმდაბლობა, გულწრფელობა, კატომოყვარეობა, უბიწოება, სიყვარული ყველასადმი, სულის სიმშვიდე და აუღელვებლობა, მოთმინება, სულგრძელობა; საერთოდ ყოველგვარი ღისრება, ყოველგვარი სიკეთე (ი.ა.).
 სამინოვას-მოყვარე – სიკეთის მოყვარე, სიქველის-მოყვარე. იხ. ყუარება (ი.ა.).
 სამინო-ყოვა – «ნება», მოწონება, თვალში მოსელა, აღერსი, მოფერება, «ყუარება»; «თაეს-ღება». იხ. ყოფა (ი.ა.). „დასტურის მიცემა“ (ქ.ც.).
 სამინო-ჩინა – «თნევა», «დაჯერება», «შეთნევა»; სათნოდ მიჩნევა; კისრება. იხ. ჩენა (ი.ა.). საჭიროდ მიჩნევა, მოწონება (ი.ა.). „დასტური“ (ქ.ც.).
 სამინოლ-ი – იხ. სათუელი (ი.ა.).
 სამინობა – «თაფლუკი», «იყი». იხ. თრ(ვ)ობა (ი.ა.).
 სამინობა – «ბაღე». იხ. თრომა (ი.ა.).
 სათნობი; მავარი სასმელი (მ.ს.).

სამეცნიერო-ი – რიცხვი. იხ. თუალვა (ი.ა.).
 სამეცნიერო – სათუალეს უწოდენ მძივსა რასმე შესაბმელსა (საბა) (ქ.ც.).
 სამეცნიერო – (μυσαίν) ამეამად საეკლესიო პრაქტიკაში ამ წიგნს ჩვეულებრივ „თუენი“ ჰქვია და არა „სათუე“. ძველად „სათუე“-ც გვხვდება (ა.შ.).
 სამეცნიერო-ი, სამეცნიერო-ი – «გრივი», «საგა»; საწყაო (ი.ა.).
 [სამეცნიერო-ი] – იხ. თქუმა (ი.ა.).
 სამეცნიერო-ი – ბარი (მ.ს.).
 სამეცნიერო-ი – საჭურველი, იარაღი (ი.ა.).
 სამეცნიერო-ი – (სათხეელისა) «ბაღე». იხ. თხევა; მღრ. მესათხეველე (ი.ა.).
 სამეცნიერო-ი – თევზაობა (ი.ა.).
 სამეცნიერო-ი – «თევზაობა». იხ. თხეველა (ი.ა.).
 სამეცნიერო-ი – კავი, ჩანგალი; კელელში სიმავრისათვის დასაგანებელი ძელი (საბა). იხ. თხეპა (ი.ა.).
 სამეცნიერო(ვ)ეცნიერო-ი – «თხოვა», სათხოვარი. იხ. თხოვა (ი.ა.).
 სამეცნიერო-ი – ბარი. იხ. თხრა (ი.ა.).
 სამეცნიერო-ი – სათხრობი, საამბობელი, საძრახავი. იხ. თხრობა (ი.ა.).
 სამეცნიერო-ი – ბარი; ერო. იხ. თხრა (ი.ა.).
 სამეცნიერო-ი – ჩანგლით შეკეპშირებული, კავებიანი. იხ. თხეპა; მღრ. სათხეველი (ი.ა.).
 სამეცნიერო – «დაფარული», მრახვა, ამრი; ევეარისგია (ი.ა.).
 სამეცნიერო – სავარძელი, ბალიში, საჯდომელი. იხ. ინაკი (ი.ა.). წვეულებაში დასაჯდომი ადგილი; წვეულება (ი.ა.).
 სამეცნიერო-ი – საისრე, ისრის სასროლი ადგილი (ი.ა.).

სამისრულ-ი – «ისარი», «საგყორცი». იხ. ისარი (ი.ა.).
 სამიშქლ-ე – «იფქლისა», ყანა. იხ. იფქლი (ი.ა.). ბელელი (სხ.).
 საპაღრმებელ-ი – გასაბედავი (ი.ა.).
 საპაღრო – „შესაფერი“ (ქც.).
 საპატიალიკოზო – კათალიკოზისა. იხ. კათალიკოზი (ი.ა.).
 საპარ(ან)ო – «სოფელი», ხელისუფლება, წინამძღვრობა. იხ. კარანი (ი.ა.).
 საპარაულ-ი – ჯართა საღვოში (გ.ს.).
 საპარბაზ-ი – გასარიგებელი (საბა), გასაცემი (სხ.).
 საპარმა-ი – კარები. იხ. კარი (ი.ა.).
 საპარმხულ-ი – სკამი (გ.ს.).
 საპასე – ლოგინი. იხ. კაცი (ი.ა.).
 საპაქმელ-ი – შესარცხენი. იხ. კღემა (ი.ა.).
 საპამე – ლოყა, ღაწვი (ი.ა.).
 საპელარ-ი – σακκαριος, saccelarius (სხ.). მნე (გ.ს.).
 საპელრო – სამნეო. იხ. კელარი (ი.ა.).
 კელრის საგამგეო (ა.შ.).
 საპარამ-ი – შესაკერავი; მაკრატელი. იხ. კერვა (ი.ა.).
 საპარპო – კერპთა გაძარი, «სამორველი», «ქანდაკებულნი». იხ. კერპი (ი.ა.).
 საპილარი – „სასაპალნე ცხოველი“ (ქც.).
 საპილრო – «კიდე», კუთხე. იხ. კიდე (ი.ა.). (შენობის) კიდის, კუთხის (ქვა); ძირითადი, მთავარი, პირველხარისხოვანი (ი.ა.).
 საპიტხაზ-ი – წასაკითხი, წიგნი, სიგყვა. იხ. კითხვა (ი.ა.).
 საპილმო – „სამკელელი“, „საჯალათო“ (ქც.).
 საპირმ – იხ. კირი (ი.ა.).

საპიტხელაზ – დაცინვა, სასაცილოდ აგდება (ი.ა.).
 საპიტხელ-ი, საპიტხველ-ი – «საძაგელი», «საყინელი»; სასაცილო, დასაყინელი. იხ. კიცხევა (ი.ა.).
 [საქმებელ-ი] – იხ. კლება (ი.ა.).
 საქმველ-ი – «მსხუერპლი», საკლავი. იხ. კელა (ი.ა.).
 საპრმა-ი – «ფასის-საცავი», საღარო. იხ. კრება (ი.ა.).
 საპრმა-ი – საერთო, საზოგადო (სხ.).
 საპრმაულ-ი – მონასტერი, სეაანე; სამონასტრო, საზოგადო. იხ. კრება (ი.ა.).
 სასამართლო, სინედრონი (ი.ა.).
 საპრმელ-ი – «ბორკილი», «კრულება», «სამურული», «ნაწვეარი» (ი.ა.). ფარული კავშირი, შეთქმულება. ნ. ნახვი (სხ.).
 საპრმალაზ-ი – მოსარიღებელი. იხ. კრძალვა (ი.ა.).
 საპრმა-ი – საკვამლე მილი; ბუხარი (ი.ა.).
 საპრმაპლ – „მოსაკლავად“ (ქც.).
 საპრმინელ-ი – იხ. კდომა (ი.ა.).
 საპრმელ-ი – მკვეთელი (იარაღი). იხ. კუეთა (ი.ა.).
 საპრმინხა-ი – სამსხვერპლო (გ.ს.).
 საპ(რ)მინი – საკლავი, შესაწირავი, «ყოვლად დასაწული» (ი.ა.).
 საპრმარ-ი – კერძო, თავისი; დაახლოებული (ი.ა.).
 საპრმარ-ყოზა – დასაკუთრება, თავისად გახდომა (ი.ა.).
 საპრმრმა – კუთვნილება, თვისება. იხ. კუთხვა; შესაკუთრება (ი.ა.).
 საპრმველ-ი – «სულნელი», საკმეველი; საკმეველის ხე. იხ. კუამლი; სასაკმეველი (ი.ა.).

საპარტიზანული – «ბომონი», სამსხვერ-
პლო. იხ. კურთხევა (ი.ა.). ეკლესიის
მთავარი ნაწილი, სადაც განლაგებუ-
ლია მღვდელმოქმედებისათვის საჭი-
რო მოწყობილობა და წარმოებს მღვ-
დელმოქმედება (ი.ა.).

საპარტიზანული – იხ. მოსა (ი.ა.).

საპარნაბელი – განსამრთლებელი,
გამკურნავი; წამალი. იხ. კურნება (ი.ა.).

საპაშხაბელი – «ნაფურცლის-მედა».

იხ. კუფხალი (ი.ა.).

საპაშხი – თმის საკრავი, სათმეური
(ი.ა.).

საპარეული – საოცრად. იხ. უსაკურვე-
ლესი (ი.ა.).

საპარეული – საოცრება. იხ. კურ-
ვება (ი.ა.).

საპარეული-მოქმედება – საკვირველ-
თმოქმედება, სასწაულის მოხდენა (ი.ა.).

საპარეული-მოქმედი – საკვირველ-
მოქმედი. იხ. ქმნა (ი.ა.). სასწაულთმო-
ქმედი (ი.ა.).

საპარეული – «განკურვება», «სამი-
ნელი» (ი.ა.). 1. საკვირველი; 2. საკ-
ვირველება, საოცრება (ი.ა.).

საპარეული – ხელიკის მსგავსი წყ-
ალხმელეთა ცხოველი. ἡ σαλαμάνδρα
(სხ.).

საპარეული – სამხედრო. იხ. ლაშქარი
(ი.ა.).

საპარეული – მალამო (ი.ა.).

საპარეული – «მემდგომი სა-
მეუფო», მეორე, დეკლარირი. იხ. ლე-
რკოლოგი (ი.ა.).

საპარეული – ადგილი, სადაც ლერ-
წამი იზრდება (სხ.).

საპარეული – კალო. იხ. ლეწვა (ი.ა.).

საპარეული – «ჭირი», ტკივილი (ი.ა.).

საპარეული – ტკივნიანი, «ლმობი-
ერი». იხ. ლმობა; სტომაქსალმობიერი
(ი.ა.).

საპარეული – იხ. ფსალმუნი (ი.ა.).

საპარეული – იხ. ფსალმუნება (ი.ა.).

საპარეული – ქვა შავი სალორფინე,
ეკლესიათა სახურავი (ქც.).

საპარეული – «თაყუანის-საკემელი»,
სალოცავი. იხ. ლოცვა (ი.ა.).

საპარეული – საყვირი (გ.ს.).

საპარეული – განსაწმენდი; მის-
აგვევბელი. იხ. ლხინება (ი.ა.). მწუხა-
რების (ცოდვის) შესამსუბუქებელი, გამ-
ქარებელი. ἰλαστικός, საკურთხეველის
ნაწილი (თავდახურული), სადაც ათა-
ვსებდნენ (ინახავენ) შეწირული ცხ-
ოველის ხორცს (სხ.).

საპარეული – სევეგის თავი (ი.ა.).

საპარეული – ჯამჭურჭელი, სამზა-
რეულო დანიშნულების ნივთები (სხ.).

საპარეული – სავაჭრო (გ.ს.).

საპარეული – ეშმაკთა მთავარი (ი.ა.).

საპარეული, **საპარეული** – სორო, დასა-
მალავი. იხ. მალვა (ი.ა.).

საპარეული – მამაკაცისა. იხ. მამაკაცი
(ი.ა.).

საპარეული – მამაკაცისა; მონასტრის მამა-
სახლისის სადგომი. იხ. მამა (ი.ა.).

საპარეული – «მმარაგლიონი» (ი.ა.).

საპარეული – მუღმივი, ყოველდღი-
ური (ი.ა.).

საპარეული – «მარადის». იხ. სამა-
რადისო (ი.ა.).

საპარეული – «საფლავი». იხ. სამარობა-
ნი (ი.ა.).

სამართალი – «მმჯაერი», «სამჯელი», «მართალი», სიმართლე, კანონი, სისწორე (ი.ა.).

სამართლობა – შეჩივლება. ჩივილი. იხ. მართალი (ი.ა.).

სამარიბა – პალესტინის ერთ-ერთი მხარეა; აქედან: **სამარიტელ-ი** (ი.ა.).

სამარის-მმარსუველ-ი – საფლავის გამმარცველი. იხ. ძარცვეა (ი.ა.).

სამარიტელ-ი – სამარიელი (პალესტინიდან) (ი.ა.).

სამარიტ-ი, **სამარიტელ-ი** – სამარიის მკვიდრი, სამარიის მცხოვრები (სამარია პალესტინის ერთ-ერთი ოთხ ძირითად მხარეთაგანი იყო) (ი.ა.).

სამარობანი – «სამაროვანი», «საფლავები». იხ. სამარე (ი.ა.).

სამარტულე, **სამარტრე** – მარტილთა სახელობის ან აღსრულების ადგილი ნაგებობით. იხ. მარტული (ი.ა.). მოწამეთა სამარხი; წამებულთა სახელობის ეკლესია (ი.ა.).

სამარხაზ-ი, **სამარხო** – საფლავი, სამარე, საცავი. იხ. მარხვა (ი.ა.). დასამარხავი ადგილი, საფლავი (მოგჯერ სასაფლაო) (ი.ა.).

სამარხო-ი – 1. ეკლესიისაგან მარხვის დღეს ნებადართული საჭმელი; 2. დასამარხავი ადგილი მიცვალებულისა, საძვალე (ა.შ.).

სამარკელ-ი – „ხომალდის აფრა“ (ქც.).

სამგის – სამჯერ, სამკეც. იხ. -გმის (ი.ა.).

სამგონსე – სენა (სხ.).

სამგაბიო – საელეხო. იხ. მდაბიო (ი.ა.).

სამ ღამე **ორმეოც-ი** – «ორმეოცდა სამი», 43 (ი.ა.).

სამღვმერო – იხ. დღე (ი.ა.).

სამე – მამ, აბა, მამასადამე, სადმე (ი.ა.). მართლაც, ნამღვინადა; კიდეც; კი (ი.ა.). **სამეშა** – (ი.ა.).

სამეშა – იხ. სამი (ი.ა.). მამა, ძე და სულიწმიდა (ი.ა.).

სამეოც-ი – სამოცი (ი.ა.).

სამეოც-ი, **სამეოც-ი** – 60. იხ. ასსამეოცი (ი.ა.).

სამეოცდაათ-ი – 70. იხ. ათი (ი.ა.).

სამეოცდაათმეშაშა-ი – იხ. ორასსამეოცდაათექუსმეგი (ი.ა.).

სამეოცდაათქმარ შულგის – შეიდეკესამოცდაათჯერ. იხ. -გზა (ი.ა.).

სამეოცდაათორმეშა – 72. იხ. ათორმეგი (ი.ა.).

სამეოც ღამე ათმეშა-ი – სამოცდაცამეგი (73) (ი.ა.).

სამეშა, **სამეშა** – სახელმწიფო, სასახლე; მეფისა, მეფური, «მფლობელი» (ი.ა.).

სამეშა – სამოქმედო (სხ.).

სამეშა – სამეძაფო, საროსკიპო. იხ. მეძაფი (ი.ა.).

სამეშარულო, **სამეშარულო** – საჭმლის მოსამზადებელი სახლი; სასაკლავო, საყასბო. იხ. მმარაული (ი.ა.).

სამეშარულ-ი – იხ. მმერა (ი.ა.).

სამეშარი-ი, **სამეშარი** – «სადარ(ა)ნო» (ი.ა.).

სამეშარულ-ი – იხ. მმერა (ი.ა.).

სამთამარო – «სოფელი», «საგრაპესობა». იხ. მთავარი (ი.ა.). სახელმწიფო, იმპერია (ი.ა.). სამფლობელო (სხ.).

სამთხოველო – მთხოველისა, მათხოვერისა. იხ. თხოვა (ი.ა.).

სამი – 3 (ი.ა.).

სამ-ი ათმულ-ი – 0,3 (ი.ა.).

სამივე – 3 (ი.ა.).

სამით-წლითგან-ი – სამწლიანი. იხ. წელი (ი.ა.).

სამიმღვმელო – «სამარადისო». იხ. მიმღვემი (ი.ა.).

სამინდო – ფქვილი გამტკიცული (ი.ა.). ხორბლის ფქვილი (საუკეთესო ხარისხისა) (ი.ი.).

სამისწვამლო – ცრუ წინასწარმეტყველება (ი.ა.).

სამისწობალო – «სამისნო». იხ. მისანი (ი.ა.).

სამისო – მისთვის შესაფერისი (ი.ა.).

სამპალ – მოსამკელი; ძნა; ნამგალი. იხ. მკა (ი.ა.).

სამპალო – «სამოსელი», მორთულობა, განსაცემელი (ი.ა.).

სამპალო – სამკეთხედი. იხ. კედელი (ი.ა.).

სამპარძო – „სამი მხრით“ (ქ.ყ.).

სამპაძი – სამრიგად. იხ. -კეცი (ი.ა.).

სამპაძე – იხ. მკლავი (ი.ა.).

სამპაძრო – სამკედრო. იხ. კედობა (ი.ა.).

სამპარნალო – საექიმო. იხ. კურნება (ი.ა.).

სამპარპალო – «დამკედრება», «მკედრობა», «საყოფელი», «დანაპყრობი», მემკვიდრეობა, საცხოვრებელი, მამული. იხ. მკედრი (ი.ა.). „მუღმივი სამფლობელო“ (ქ.ყ.).

სამპარო – „მუღმივი სამფლობელო“ (ქ.ყ.).

სამპაშ – (სამების ეპითეტი) (ზ.ს.).

სამპაშე – სამმაგი. იხ. -კეცი (ი.ა.).

სამ ნანდილ ბანძო – «განსამწილება». იხ. მესამე, მესამედ, მესამედი, ნასამალი, ოცდასამი, სამება, სმნიერი,

სმუნელი (ი.ა.).

სამნი და ომი და ას-ი – «ას ოცდასამი», 123 (ი.ა.).

სამნი – «გასაგებელი», «დგომა», საგამგეო, მდგომარეობა; «მნობა». იხ. მნი (ი.ა.). სამოურაო (ი.ი.).

სამონხე – 1. ბალი; 2. სამოთხე, რაი (ი.ი.). ბალი, ყვავილნარი (ი.ა.).

სამონხელო – სასეირნო, «საეალი». იხ. მოთხეა (ი.ა.).

სამონძინალო – საბრძოლო, შესაგვიდებელი. იხ. რკინება (ი.ა.).

სამონსალო – (სამოსლისა) «კუართი», «შესამოსელი», «სამკაული», «ფიჩუ», «ფრთა», «კუბასტი», განისამოსი, მოსასხამი. იხ. მოსა; სასამოსლე, განისამოსი (ი.ა.).

სამონსი – „სამოსელი“ (ქ.ყ.).

სამონსის მრცხელო – მრეცხავი (ი.ი.).

სამონსიქლო – მოციქელისა. იხ. ციქე (ი.ა.). ახალი აღთქმის წიგნები: საქმე მოციქულთა, კათოლიკე და პავლეს ეპისტოლენი და იოვანეს გამოცხადება ერთად (სხ.).

სამპირ – იხ. პირი (ი.ა.).

სამპაშე – სამი საათი (ი.ი.).

სამპაშეპაშე – სასაფლაო, სამარხი (სხ.). πσιψάνδριον, აკლამა (სხ.).

სამროწელო – «სამწყსო კარი», «მროწეული». იხ. მროწეული (ი.ა.). „ნახირის ბინა“, „ფარები“ (ქ.ყ.).

სამპაშელო – იხ. სამპაშეალი (ი.ა.).

სამსალო – „შხამი“ (ქ.ყ.).

სამსართულო – მესამე სართული. იხ. სართული (ი.ა.).

სამსართულო – სამსართულიანი. იხ. სართულელი (ი.ა.).

რა (ცხვრისა); 2. ვადაგ. ქრისტიანთა კრებულს; მრევლს; მთელი ქრისტიანები (ი.ა.).
სამხრეთი – «დიაკეული», «მუარაკი», ხბო (გასახელნი) (ი.ა.).
სამხრეთი – იხ. ჭედა (ი.ა.).
სამხრეთი, სამხრეთი – ანკესი. იხ. ჭედა; შდრ. შთამგდებელი სამხრეთისა (ი.ა.).
სამხრეთი – ძნა, კონა. იხ. მჭედეული (ი.ა.).
სამხრეთი – „საჭირო“, „საჭირო საქმე“, „საჭიროება“ (ქ.ყ.).
სამხრეთი – ნ. მჭედეული (ი.ა.).
სამხრეთი – სამსჯვალის, ლურსმანი (ი.ა.).
სამხრეთი – (სამხრისა) «ბღუარი», სამხრეთი. სადილი (ი.ა.). სამკრე კარები-სა, რომელმედაც მიმაგრებულია კარი (სხ.).
სამხრეთი – შუადლისას; «სამხრეთსა დღისასა»; «სამხრის» (ი.ა.).
სამხრეთი – მწვანისა. იხ. მხალი (ი.ა.).
სამხრეთი – სადილობა. იხ. სამხარი (ი.ა.).
სამხრეთი კერძი – «ბღუარით კერძი», სამხრეთისაკენ (ი.ა.).
სამხრეთი – სამხრეთი, სამხრეთისა (ი.ა.).
სამხრეთი – შუადლისას; «სამხრეთსა დღისასა»; «სამხრის» (ი.ა.).
სამხრეთი-მოსი – სადილის გამართვა (ი.ა.).
სამხრეთი – სადილი, სადილობა. იხ. სამხარი (ი.ა.).
სამხრეთი, სამხრეთი – «საბეჭური», «ლეფიგონი». იხ. მკარი (ი.ა.). მხრებზე მოსასხმელი განისამოსი (ი.ა.).
სამხრეთი – სამგმის. იხ. -ჯერ (ი.ა.).
სამხრეთი – იხ. ნადირი (ი.ა.). ნადირ-

ის დასაჭერი ხაფანგი (ა.მ.).
სამხრეთი – ნაეის ფასი, ქირა. იხ. ნაეი (ი.ა.).
სამხრეთი – განმანათლებელი (ი.ა.).
სამხრეთი – მოსანათლაეი სახლი თუ ჭურჭელი. იხ. ნათელი (ი.ა.).
სამხრეთი – ბედნიერი. იხ. უსანაგრეულესი (ი.ა.).
სამხრეთი – ბედნიერება. იხ. ნეგარი (ი.ა.).
სამხრეთი – იხ. ნაყარი (ი.ა.).
სამხრეთი, სამხრეთი – მხარე, ქვეყანა. იხ. მოსანახე (ი.ა.). შემოგარენი; **სამხრეთი** (ი.ა.). „მიდამოები“, „ახლო-მხლო მდებარე ადგილები“ (ქ.ყ.).
სამხრეთი – «სასაგრაპესო», სამხარა-რო (ი.ა.).
სამხრეთი – ერთგვარი ძველებური ფეხსაცმელი; ის შედგებოდა მხოლოდ (ხისა და გყავის) ძირისაგან, რომელიც ფეხზე თასმებით იყო მიმაგრებული. მოგჯერ მას **სამხრეთი** ერქვა (ი.ა.). ნაეი (?). ფეხსაცმელი (ი.ა.). იხ. კაპაგიონი (სხ.). პაგარა ნაეი (ზ.ს.).
სამხრეთი – «კამლთა წარკილი». იხ. კსნა (ი.ა.).
სამხრეთი – „ერთგული“ (ქ.ყ.).
სამხრეთი – სასურველი. იხ. ნება (ი.ა.).
სამხრეთი – ნებეირად. იხ. ნებეირი (ი.ა.).
სამხრეთი – ნელსაცხებლის ჩასასხმელი ჭურჭელი (ი.ა.).
სამხრეთი – «ვენაკები». იხ. ნერგი (ი.ა.).
სამხრეთი – მისაფურთხებელი; ვადაგ. დასავმობი, საძაგებელი, საციცხველი, უარსაყოფი (ი.ა.).
სამხრეთი – ყინულიანი (საყინული);

ცივი, მკაცრი (ი.ა.). იხ. ნუფუბა (ი.ა.).
სანთოქი – «ბაზმაკი», სინათლე, ლამ-
 პარი, კანდელი. იხ. სასანთლე (ი.ა.).
სანობარი – კონუსი, ფიჭვის კონუსე-
 ბრი ნაყოფი (ი.ა.).
სანო(ვა)ბა, სანუ(ვა)ბა – საჭმელი. იხ.
 ნოვაგი; სასანოვაგე (ი.ა.).
სანუბა – დესერტი, ჩაროზი (სხ.).
სანუპარი – საჭმელი. იხ. ნუკევა (ი.ა.).
სანძრე – ქარი, ნიაქარი (ი.ა.).
სანძრეველი – «განფიწლეა». იხ. ნქ-
 რევა (ი.ა.).
სანჯახი – აღმინისგრაიული ერთე-
 ულია (ქ.ც.).
სამბი – საღვინე, ღოჭი (ი.ა.).
საოლაზი – წასასმელი (მ.ს.).
საოსტიანი – მონასტრის საერთო სას-
 ადილო ან მისაღები ოთახი (ი.ა.).
საოსარი – ნ. საუცარი (ი.ა.).
საოსი – საოცარი (სხ.).
საპაწე – „ულაყის საგვირთავი“ (სა-
 ბა) (ქ.ც.).
საპარიკონომოსი – იხ. პარიკონომოსი
 (ი.ა.).
საპარსეველი – «მახული», სამართებუ-
 ლი. იხ. პარსევა (ი.ა.).
საპატი – პატივმედი. იხ. პატივი (ი.ა.).
საპატნიშვი – იხ. პატნიშვი (ი.ა.).
საპატრიარქი, საპატრიარქი – პატრიარ-
 ქის კარისასახლე. იხ. პატრიარქი, პატ-
 რიარქი (ი.ა.).
საპაქურეველი – «უსუი». იხ. პეურე-
 ბა (ი.ა.). დასაპეურებელი, მოსაპეურე-
 ბელი, მოსასეურებელი (ი.ა.).
საპეური – იხ. პეუნა (ი.ა.).
საპეურე – ფურნე, პურის საცხობი. იხ.
 პური (ი.ა.).

საპეური – sapphirus, თვალი პა-
 გიოსანი (ი.ა.).
საპეუმი, საპეუმი, საპეუმი – გა-
 ტი (ი.ა.). გოლჩა, ფიალა (სხ.).
საპეურიველი – იხ. კელის-საპეურივე-
 ლი (ი.ა.).
საპეურიველი – «კრულთ-სამეცველო»,
 საგუსალო, საპატიმრო (ი.ა.).
საპეურიველი მიწა – «შეყენება».
 იხ. პეური (ი.ა.).
საპეურიველი-მედი – ციხის თავი.
 იხ. მთავარი (ი.ა.).
საპეურიველი – მუხლი. იხ. ჟამობა (ი.ა.).
სარი – ჰიგო, ჯოხი, კვერთხი. იხ. სარევა
 (ი.ა.).
სარანი – ლაშქრის მეთაური (ი.ა.).
სარასპარი – თავი სპათა ანუ სპასა-
 ლარი (ქ.ც.).
სარბანი – კიბორჩხალა (მ.ს.).
სარბანი – „ჩასარიცი“ (ქ.ც.).
სარბანი – სირბილი (მ.ს.).
სარბანი – რბენა. იხ. რბენა (ი.ა.).
სარბანი – მოედანი, ასპარეზი. იხ.
 რბენა; მდრ. ცხენთსარბიელი (ი.ა.).
სარბანი – (სარბნისა) სფირილი, გო-
 დორი (ი.ა.).
სარბანი – სასარგებლო, მარგებუ-
 ლი, მოსაგები; შეწენა (ი.ა.).
სარბანი – იხ. რგება (ი.ა.).
სარბი – „სასარგებლო“ (ქ.ც.).
სარბი – „სარდალი“ (ქ.ც.).
სარბი – sardius (ი.ა.).
სარბი – საჭე (სხ.).
სარბი – დასარეველი, დასაკა-
 კუნებელი. იხ. რევა (ი.ა.).
სარბი – «საწოლი», «საგებელი».
 იხ. რევა (ი.ა.).

სარწმუნო – მოსაგები, სარგო, აღებ-
მიცემა. იხ. რეწვა (ი.ა.).

[სარწმ] – იხ. ასარვა, აღსარვა, სარი
(ი.ა.).

სართი – სამკაული (გ.ს.).

სართმი – მუბი (ი.ა.).

სართუბი – წყალი (ი.ა.).

სართულ – ჰერი, სახურავი «ქორე-
ლი». იხ. სამსართული, უსართულო (ი.ა.).

სართულელ – იხ. ორსართულელი,
სამსართულელი (ი.ა.).

სართისი – საფეხური (ი.ა.).

სარქინო – არაბი; მაკმადიანი (ი.ა.).

სარქუმელ – (სარკუმლისა) «პატო-
პანი», ფანჯარა (ი.ა.).

სარო – cupresus (ი.ა.). კეიპაროსი (სხ.).

საროსი – σαλσίσιον, τόν, ტხევი, „ნბექუ“
(სხ.).

სარტყელ – ქამარი. იხ. რტყმა (ი.ა.).

სარტყლის-შემრტყმელ – იხ. რტყმა
(ი.ა.).

სარუთი – სპილენძი (?) (ა.შ.).

სარქუანი – ღერგი (ი.ა.).

სარქული – ხუფი იხ. რქუმა (ი.ა.).

სარქუმელ – შესაძრავი. იხ. რყევა (ი.ა.).

სარჩელ – იხ. სასჯელი (ი.ა.).

სარჩო – „გამოსაზრდელი“ (საბა) (ქც.).

სარცხელ – სარეცხი. იხ. რცხა (ი.ა.).

სარცხნელ, **სარცხუნელ** – «უშუ-
ერება», «დაფარული», შერცხენილი,
უშვერი, სასირცხო. იხ. რცხუნა (ი.ა.).

სარწმბი – ყანა (გ.ს.).

სარწმუნო – სანდო, «ღირსეული», «პა-
ტიოსანი» (ი.ა.).

სარწმუნოდ – ნდობით (ი.ა.).

სარწმუნობა, **სარწმუნოვება** – იხ.
რწმენა; შღრ. არასარწმუნოება, მარ-

თლსარწმუნოება (ი.ა.).

სარწმუნობისა გოლბამი – თანამორ-
წმუნე (ი.ა.).

სარწმამი – მოსარწყავი. იხ. რწყვა
(ი.ა.).

სარწმანნი – მოსარწყავი (ი.ა.).

სარწმული – «ჩაფი», «გაკუკი»; «სა-
ესებელი»; «საწყაული», ჭურჭელი საწყ-
ყლე (ი.ა.).

სარწმული – «სარწყავი». იხ. რწყვა
(ი.ა.).

სარქული – იხ. სამჯელი (ი.ა.).

სასაგლმე – საკმლისა. იხ. გმა (ი.ა.).

სასაზნო – ისრის სასროლი ადგი-
ლი (გ.ს.).

სასაზრო – საჯარისკაცო. იხ. საგარი
(ი.ა.).

სასაზრო – საბრძოლო ასპარეზი
(გ.ს.).

სასაღილო – დილისა. იხ. საღილი (ი.ა.).

სასაზრდელი – იხ. საზრდელი (ი.ა.).

სასაქუმეველი – საცეცხური. იხ. საკუმ-
ეველი (ი.ა.).

სასამოსლე – იხ. სამოსელი (ი.ა.).

სასანთლე – იხ. სანთელი (ი.ა.).

სასანოვამე – (ჭურჭერი) ჯამ-ჭურჭე-
ლი. იხ. სანოვავე (ი.ა.).

სასარქინოვანი – არაბეთი (გ.ს.).

სასარჩლო – სადაო, სალაღვო. იხ. სა-
რჩელი (ი.ა.).

სასასყიდლო – გასამრჯელო, ქირა,
«ვანსასყიდელი». იხ. სასყიდელი (ი.ა.).
სასაბრაქსო – «სანახპეგო». იხ. სა-
გრაქესი (ი.ა.).

სასაქმრო – სამუშაო (გ.ს.).

სასაწმუნო – საწმუნო. იხ. წმუნა
(ი.ა.).

სასახლე – სახლი. იხ. სახლი (ი.ა.).
 სასაქმრე – საპირფარეუო (მ.ს.).
 სასეფო – სამეფო (სხ.).
 სასთაულ-ი – «თავი», ბალიში. იხ. თავი (ი.ა.). სასთუმალი (ი.ი.).
 სასთუმალ-ი – «დასთულე», დასაკრეფი, სართელე, სამკალი. იხ. სთუელი (ი.ა.).
 სასთუნალ – თავისკენ (მ.ს.).
 სასთუნალ-ი – სასთუმალი (ი.ი.).
 სასთუნალი – იხ. სასთუნალი (ი.ა.).
 სასიკუინა, სასიკუინო – მომაკედინებული, სასიკედლო (ი.ა.).
 სასიკუინაბელ-ი, სასიკუინელ-ი – სასიკედლო. იხ. კულომა (ი.ა.).
 სასირცხნე, სასირცხნო – სასირცხო. იხ. რცხუნა (ი.ა.).
 სასირცხნელ-ი – იხ. რცხუნა (ი.ა.).
 სასიტყველ-ი – სალაპარაკო. იხ. სიტყვა (ი.ა.). სია (სხ.).
 სასიძაპ-ი – სიძის სახლი (ი.ა.).
 სასიძველ-ი – საროსკიპო, სიძისა. იხ. სიძეა (ი.ა.).
 სასიძობელ-ი – საქორწილო. იხ. სიძე (ი.ა.).
 სასინფილო-ი პური – საევეპარისტიო პური (მ.ს.).
 სასაგონ-ი – ყური; მოსასმენი, გასაგონი ამბავი (ი.ა.).
 სასაგონე ჟენა – «შესმენა», გაგონება. იხ. სმენა (ი.ა.).
 სასაგონო – საქეფო სახლი. იხ. სუმა (ი.ა.).
 სასაგონო – საავადმყოფო. იხ. სნეული (ი.ა.).
 სასა – იმედი, საწადელი. იხ. უსასო (ი.ა.).
 სასაგონა, სასაგონა – «მოსაგონა»,

«გინცობა», იმედი, მინდობა (ი.ა.).
 სასაგონარკუთილი – უიმედო (ი.ა.).
 სასაგონარკუთილება – იუმედობა, იმედის დაკარგვა. იხ. კუეთა (ი.ა.).
 სასაგონი – ზარი, ძრწოლა (ი.ა.).
 სასაგონი – ფიცხელი, მკაცრი; დიდი, ძლიერი. იხ. უსაგონი (ი.ა.).
 სასაგონა – «შერისხეა», მძლავრობა (ი.ა.). სისაგონი, სიმკაცრე (ი.ი.).
 სასაგონა-ი – ზღვის დიდი ღელვა (ი.ი.).
 სასაგონობა – მკაცრობა, ფიცხობა. იხ. სასაგონი (ი.ა.).
 სასაგონა – რისხეა. იხ. სასაგონი (ი.ა.). სასაგონობა, მკაცრობა, გაჯაერება, დამუქრება (ი.ი.).
 სასაგონობა – სამხედრო. იხ. სგრატიოგი (ი.ა.).
 სასაგონელ-ი – «დასაგონელი» (ი.ა.).
 სასაგონო – იხ. სგუმარი (ი.ა.).
 სასაგონაბელ-ი – «საწოლი», მოსაგონებული ოთახი. იხ. სუნება (ი.ა.). (მეფის) სასაგონი (ი.ი.).
 სასაგონი – „საწოლი ოთახი“ (ქ.ქ.).
 სასაგონე – «სასთუმელი». იხ. სთუელი (ი.ა.).
 სასაგონი – იხ. სული (ი.ა.).
 სასაგონა-ი – სასმელი (ი.ი.).
 სასაგონა – «თხობა», აყვანა (შეილაღ). იხ. სუმევა (ი.ა.).
 სასაგონა – «თხ-ყოფა», «თხობა» (ი.ა.).
 სასაგონა-ი – «ნათესავი», მახლობელი. (სასუმლისა) სასმისი, ჭიქა; დასაღვეი. იხ. სუმა; წყლის-სასუმელი (ი.ა.).
 სასაგონა-ი – იხ. მოყუარე (ი.ა.).
 სასაგონი – იხ. სუმა (ი.ა.). ლეინის სმა, ლხინი, ქეფი (ი.ი.).

სასურმაგო-ი – სურმის ჩასასხმელი ჭურჭელი, „ალოვასგრომ“ (სხ).

სასუშველი – «სოფელი», სამეფო. იხ. სუფევა (ი.ა.). სამეფო (კაში); საბრძანებელი, საბატონო (ი.ა.).

სასყიდელი – «მოსაგებელი», ფასი, გასამრჯელო, «მიმდი», ქირა. იხ. სყიდა; შდრ. დიდის-სასყიდლისა, მოსასყიდლება, მრავალსასყიდელი, სასასყიდლო, უსასყიდლო (ი.ა.).

სასყიდლითი – «სასყიდლით დადგინებული», დაქირაებული (ი.ა.).

სასყიდლით დადგინება – «მოსასყიდლება», დაქირაება (ი.ა.).

სასყიდლით დადგინებულ-ი – «მორეწე», «სასყიდლითი» (ი.ა.). დაქირაებული მუშა, მოჯამაგირე (ი.ა.).

სასყიდლით დაჯერება – დაქირაება, დაჭერა, დაკავება (ოთახისა) (ი.ა.).

სასყიდლით მოყვანება – «მომიმღება». იხ. მოყვანება (ი.ა.).

სასყიდლის მიმსაველი – მიმნიჭებელი, დამსარქურებელი (ი.ა.).

სასყიდლის-ჭოჭა – «მოყიდვა». იხ. სყიდა (ი.ა.).

სასძეპური – «ძეპუ»; «სძისა». იხ. სძე (ი.ა.).

სასძელო – საქორწილო, სეფა. იხ. სძალი (ი.ა.). ოთახი (სიძისა), რომელიც განკუთვნილია მისი საყოლისათვის (ი.ა.).

სასწაველი – სასწავლო. იხ. სწავლა (ი.ა.).

სასწავლი, **სასწაველი** – «ნიში», «მეწიფე», «საკურელები», «განსწავლა», «სწავლა», «ნიშანი», «მოხატული», მომსწავებელი ნიშანი. იხ. დღესასწაული,

დღესასწაულობა, კეთილად-სასწავლოვანი, მედღესასწაულე, სადღესასწაულო (ი.ა.). 1. ნიშანი, საკვირველი რამ ნიშანი; 2. სასწავლი, ყუძი; 3. მანძილის სამომი ერთეული, ათასი ნაბიჯი (ი.ა.). **სასწავლითი მიმთხველი** – «ნიშთმმნელი», წინასწარ მცნობელი, მკითხავე. იხ. მკითხველი (ი.ა.).

სასწავლოვანი – შდრ. კეთილად-სასწავლოვანი (ი.ა.).

სასწორი – «საწონი», ზომა, წონა (ი.ა.).

1. ფულის ერთეული. ვერცხლის სასწორი 4 დრამას უდრიდა, ოქროსი – 20-ს; 2. (თანასწორი) წონა (ი.ა.).

სასწორული – სასურველი (მ.ს.).

სასწორული – მიზანი მისწრაფებისა (სხ.).

სასწორული – «საეარძელი», სკამი. იხ. სხლომა (ი.ა.).

სასწორი – იხ. საშუკელი (ი.ა.). სამართალი, სასამართლო, გასამართლება, მსჯავრის დადება (ი.ა.).

საბან, **საბანი** – «მქლომი», მოწინააღმდეგე (ი.ა.).

საბანბანი – საემბაკო, ეშმაკური (ი.ა.).

საბანიპური – საემბაკო, რაყ საგანას შეშენის (სხ.).

საბანიჰელი – «სასჯელი», ენება, წამება, გვემა. იხ. განჯევა (ი.ა.).

[**საბანიჰელი**] – იხ. გვევა (ი.ა.).

საბანი – საგეხე. იხ. გეხა (ი.ა.).

საბანი – დიდრაქმა (ი.ა.). ფულის ერთეული, დაახლ. 20-25 კაპ. (ი.ა.).

საბანი – საგირალი. იხ. გირალი (ი.ა.).

საბანი – მუცელი (ი.ა.).

საბანი – მუცელი, ღებენგერია (სხ.).

საბრაპეზი — სასადილო, პურის საჭმელი ადგილი. იხ. გრაპეზი (ი.ა.).
 საბრაპეზი-ი — «მთავარი»; ნახპეგი. იხ. სასაგრაპესო (ი.ა.).
 საბრაპეზობა — «სამთავრო». იხ. საგრაპესი (ი.ა.).
 საბრუილო — საალერსო, საკეკლუცო. იხ. გრუილი (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — დასერილი, დასახიჩრებული, დაწყლულბული (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — ἰδῶν, ἦ, უბრალო; უმეცარი, უბირი (სხ.).
 საბრუილი-ი — იხ. ძნიალ საგურთავი (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — იხ. გურთი (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — «საგურუება», ენკენია; გასათობი (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — «საგურუი», «ენკენია», ენკენიობა (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — იხ. გურუება; შდრ. ისრის-საგურუებელი, ქვისსაგურუებელი (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — ნ. ქვის საგურუელი (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — «ისარი», «საისრული» (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — სიგყვა (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — «სიგყვა». იხ. უბნობა (ი.ა.).
 საბრუილი, საბრუილი — სამარადისო, მარადისობა, დასაბამი, საიქიო, სააქაო (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — მარადიული არსებობა (გს.).
 საბრუილი-ი — იმთავითვე არსებული, დასაბამიდან არსებული; ძველი, დიდი ხნისა (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — «მიმღევი» (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — საწყობი (გს.).
 საბრუილი-ი — «სენაკი», «საფასე», ქონება,

განძი, საგანძური, სახლი, ბეღელი. იხ. უნჯი (ი.ა.). ფოსო თვალისა (სხ.).
 საბრუილი-ი — საზრუნავი. იხ. ურვა (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — მოვლანი, უბანი. იხ. ურაკარაკი (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — დაფარული ასო, ყვერი, კვერცხები (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — უფლისა. იხ. უფალი (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — მოჩვენებითი, არაგვემარგი; საოცარი, გასაკვირვავი, განსაცუიფრებული (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — «მოჩვენება», ოცნება (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — საჭიროების ადგილი. იხ. ძალი (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — გადასაფარებელი, საფენი (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — საეპრო სახლი, დუქანი (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — «სართულელი», გუმბათიანი. იხ. ფრდა (ი.ა.).
 საბრუილი-ი — «აჩრდილი», «დაფარული», საგრილობელი, სახურავი, დასაჩრდილებელი, ფარდა, შესაფარებელი, წამოსახურავი. იხ. ფარვა; შდრ. პირის-საფარველი, წინა-საფარველი (ი.ა.).
 საფლაგზე დასაღები (ქვა), საფლაგის დასაფარველი, საფლაგის ქვა (ი.ა.).
 საზამსე — «საუნჯე», «სიწმიდე», განძი, საჭურჭლე, ქონება, ფასი, სასყიდელი. იხ. ფასი (ი.ა.).
 საზამსე-ი — იხ. ფეთქა (ი.ა.).
 საზამსე-ი — ძვირფასი ქვა, იაგუნდი (ი.ა.). sapphirus (ი.ა.).
 საზამსე-ი — „ფიჩხით თევზთა საბუნაგე, გოდრით საპყრობი“ (ქყ.).
 საზამსე-ი — ფიცი, ფიცის წიგნი. იხ. ფიცი (ი.ა.).

საფლავი – «სამარე», სამარხი; საფლობი (ი.ა.).

საფლავ-მზი – «სამარობანი» (ი.ა.).

საფლავის მკრეხველი – საფლავის მპარცეველი. ὁ τμῆσάρχιος (სხ.).

საფლავის-მგყუნეველი – საფლავის მპარცეველი. იხ. მგყუნეველი (ი.ა.).

საფლავის მკრეხველი – იხ. საფლავის მკრეხველი (სხ.).

საფლავნი – საფლავები. იხ. ფლეა (ი.ა.).

საფრთხელ-ი – შესამინებელი (ზ.ს.).

საფრქე – იხ. საბრქე (ი.ა.). მახე (–საფერქე, ე. ი. ფეხებში მოსადები, გასაყრელი; ბორკილი) (ი.ა.).

საფრქევა – «დაბრკოლება». იხ. საფრქე (ი.ა.).

საფსალვანი, **საფსალვანი** – ქნარი; დაეითნი; ამბიონი. იხ. ფსალმუნი (ი.ა.). τὸ ψαλτήριον, სიმებიანი მუსიკალური საკრავი (სხ.).

საფსალვი – საძირკველი, იაგაკი. იხ. ფუქე (ი.ა.).

საფსალვი – «საფუქლე ლოდი»; «წისქვილი». იხ. ფქვა (ი.ა.).

საფსალვი, **საფსალვი** – «საფუქველი». იხ. ფქვა (ი.ა.). ფქვილის ჭურჭელი (ი.ა.).

საფსალვი – იხ. სამფხველი (სხ.).

საქალაქი – საამაყო, სასიქადულო, დიდებული. იხ. ქადება (ი.ა.).

საქალაქი – ქალების სადგომი. იხ. ქალი (ი.ა.).

საქალაქი – მეუღლეობა, ქორწინება. შდრ. საქალაქი (ი.ა.).

საქალაქი – მეუღლეობა, ქორწინება. იხ. ქალი (ი.ა.).

საქალაქი – ქალთა მონასტერი (სხ.).

საქალაქი – იხ. გამოსაქანდაკე

ბელი (ი.ა.).

საქანდაკე – საქებარი, მოსაწონი, მოფერებითი (სხ.).

საქანდაკე – ნიაღვარი; «გარდამოსაქანელი». იხ. ქანება; შთასაქანელი (ი.ა.).

მიმართულება, მიდრეკილება; წყლის საქანელი – ზოდიაკოს ნიშანია (სხ.).

საქანდაკე – სიტყვა – მჭევრმეცხველება (ზ.ს.).

საქანდაკე – საქებარი; ორლანი. იხ. ქება (ი.ა.).

საქანდაკე – «სამაგალითო», გამოსაყენებელი, გამოსამქლადებელი, შესარცხვენი (ი.ა.).

საქანდაკე – ურცხოება. იხ. ქიქება (ი.ა.).

საქანდაკე – საქმე; ინსტრუმენტი, მანქანა; სახსარი, გამოსახსნელი. შდრ. ქველის-საქმარი, ქუეყანის-საქმარი, კელთ-საქმარი (ი.ა.). საჭირო, საქმნელი, გასაკეთებელი, შესამზადებელი; საქმე (ნ. კ. კელთ-საქმარი) (ი.ა.).

საქანდაკის მიხედა – ცდა (ი.ა.).

საქმე – «ნაქმარი», «საქმარი», ქმნა, «ნაქმნევი»; რამე ამბავი. კეთება, «ყოფა». იხ. ქმნა; შდრ. კეთილის(ა)-საქმე, ქველის-საქმე, ქუეყანის-საქმე, შესაქმე, ძურის-საქმე, კელთ-საქმე (ი.ა.).

საქმეთაპირი – საქმეთა შესაგყვისი (ზ.ს.).

საქმე – მოსიქმეთა – ახალი აღთქმის ერთ-ერთი წიგნი (ი.ა.).

საქმეთი – პრაქტიკული (სხ.).

საქმის-მანუქი – იხ. წუევა (ი.ა.).

საქმის-მოღვაძე – იხ. ღვაძე (ი.ა.).

საქმის პირი – გარემოება (სხ.).

საქმისპირი – საქონლის სასაქლო (ზ.ს.).

საქონელი – ქონება, შენაძენი. იხ. ქონება (ი.ა.).

საქორწინე – «ქორწილისა»; საქორწილო სახლი, სეფა. იხ. ქორწილი (ი.ა.).

საქრთილე – ქერისა. იხ. ქრთილი (ი.ა.).

საქრისტიანო – ქრისტიანებისა. იხ. ქრისტე (ი.ა.).

საქსუსალი – იხ. საქუსალი (ი.ა.).

საქულაბაბე – სადუქნე (გ.ს.).

საქუმელი – წასაღებელი, კუბო, «ცხედარი». იხ. ქუმა (ი.ა.).

საქურდი – ქერივისა. იხ. ქურივი (ი.ა.).

საქუსალი, საქუსალი, საბუს(ა)ლი – საქუსალი, ქსელი (ი.ა.).

საქუმთე – «ბალანგი», ქისა (ი.ა.).

საქმიელი – «ქელი», კისერი; წრე, სარგყელი. იხ. ქცევა (ი.ა.). საგრიანებელი საგანჯველი ხელსაწყო (გ.ს.).

საღამური – ღამისა (გ.ს.).

საღალაღაღი – მიმართვა, მოწოდება (სხ.).

საღამური – ფერი (ი.ა.).

საღამელი – იხ. თუალთ-საღებელი (ი.ა.).

საღმართო – ღვთიური, ღვთისა (ი.ა.).

საღმართო-ღმრთი – ბიბლია (ი.ა.).

საღმართო-ღმრთი – საღვთო. იხ. კერძო (ი.ა.).

საღმრთი – კაჟი (ი.ა.).

საღმრთი – საზრდო. იხ. ღუწა (ი.ა.).

საღმრთი – სამოღვაწეო, საბრძოლო, საგარჯილო. იხ. ღუწა (ი.ა.).

საღმრთელი – კისერი (ი.ა.).

საღმრთი – ღვინისა. იხ. ღვნი (ი.ა.).

საყანური – «გარემო-სათესავი». იხ. ყანა (ი.ა.).

საყარნი – სკამი, დასაჯლომი, გახგი.

იხ. თანა-მოსაყდრე (ი.ა.). 1. გახგი, ძეცო; 2. ეკლესია (ი.ა.).

საყარნი-მღვრთნი – თანამოსაყდრე. იხ. ღვმა (ი.ა.).

საყელი – საყელო. იხ. ყელი (ი.ა.).

საყვარნი – „მინარეთი“ (ქ.ყ.).

საყრისალი – ცხვირი, ნესტოები; სუნი, «საყნოსი». იხ. ყნოსა (ი.ა.).

საყრული – «სამკურნებელი», «ფანი», «გობი», «კორცი», სახლი, სადგომი, კარავი, სასახლე, საყანე, სართული, ჭერი, დასახლება (ი.ა.).

საყრული – მარტო-მყოფებისა – მონასტერი. იხ. ყოფა; შდრ. კმასაყოფელი (ი.ა.).

საყრული – სანიშნე, ნიშანი, «მაგალითი» (ი.ა.).

საყრული – «მოყურე», «მეგობარი». იხ. ყურება; შდრ. ეშმაკთ-საყურელი (ი.ა.).

საყრული – «საყოფელი»; ნათესაყული. იხ. ყუღა; შდრ. ნათესაყული (ი.ა.). ბინა, სადგომი, სამყოფი ადგილი (ი.ა.).

საყრული – სალანძღავი, საკიციხავი, საყინებელი (ი.ა.).

საყრული – სამხილებელი, სასაყეღური. იხ. ყუღრება (ი.ა.).

საყრული, საყრული – «მახული», სამართებელი. იხ. ყუნა, ყუნა (ი.ა.).

საყრული – «საყურე». იხ. ყური (ი.ა.).

საყრული, საყრული – «ვენაკი», გვარი, ვაში. იხ. ყურძენი (ი.ა.).

საყრული – «ნესტე», «სტერი». იხ. ყური (ი.ა.).

საყრული-მღვრთნი – «რომელი ჰბერვიდეს ნესტესა» (ი.ა.).

საქარის-საგა – «დაბურვა». იხ. ცემა (ი.ა.).
 საშაბათო – «შაბათი». იხ. შაბათი (ი.ა.).
 სამარაპანდლო, სამარაპანლო – სამეფო, მეფისა. იხ. შარაეანდი (ი.ა.).
 სამვიღბელო – იხ. შვილება (ი.ა.).
 სამინებალო – ასაშენებელი (ი.ი.).
 სამინელო – საშიშარი, შიშის მომგვრელი (ი.ა.). შესაშინებელი, თავზარდამცემი, გაუგონარი, საოცარი (ი.ი.).
 სამინელაბა – შიში (ი.ა.).
 სამიში – შესაშინებელი, საშიშარი. იხ. შიში (ი.ა.).
 სამიშლო – „განსაცემელი“ (ქ.ც.).
 სამო – «მუცელი», «ქმნისა», წიადი. იხ. შობა (ი.ა.).
 სამრობელო – «დასაკობელი» (ი.ა.).
 სამრობელო – დამქანცველი; საწვალებელი, საგანჯველი, საწამებელი (ი.ი.).
 სამშაღ, სამშაღალ, შამშაღალ, სამოშაღ – «შუეა», შორის. იხ. შუა/შუვა/შოვა; შდრ. დღე-საშოვალი (ი.ა.).
 სამშაბელო – (სამშებლისა) ჩვილი, ფუფუნული, განსაცხრომელი, სათუთი, სიკეთე, ფუფუნება, მხიარულება, განცხრომა; «შუებულება», «შუება», კეთილდღეობა. იხ. შუება (ი.ა.).
 სამშ(შ)აღ – შუა, შუათანა. იხ. შუა; შდრ. ბეჭთ-საშუალი (ი.ა.).
 სამშინდველო – სუნთქვა. იხ. შუმინვა (ი.ა.). სული, სუნთქვა (სხ.).
 სამშრელო, სამშრ(შ)ელო – იხ. შური (ი.ა.).
 სამშრეაბელო – «წინაშე» (ი.ა.).
 სამშრეაბელო – მეგობე, მოცილე; შურის აღმძვრელი, საშურველი. იხ. შური (ი.ა.).
 სამშროთეაბელო – იხ. შფოთი (ი.ა.).

საშელო – სასჯელო, სარჯელო, სარჩელო – «შჯა», «განჯვა», «საგანჯველი», სამართალი, სამსჯავრო, განაჩენი, «მსჯავრი», «მშჯავრი», დასჯა (ი.ა.).
 საშელო აღდგომა – ჩივილი (ი.ა.).
 საშელოსა მიძემა – დასჯა. იხ. სჯა (ი.ა.).
 საჩემლო – «ჩემთეს». იხ. ჩემი (ი.ა.).
 საჩინო – შესამჩნევი, ჩინებული, «ცხადი», გამოჩენილი. იხ. ჩინება (ი.ა.).
 საჩინეაბელო – სიზმარი, «ხილვა»; «სახილველი», დასანახავი. იხ. ჩუენება; შდრ. თითის-საჩუენებელი (ი.ა.).
 საჩხულებელო – «ისრის-პირი». იხ. ჩხულება (ი.ა.).
 საძაბელო – «საყო», «საკუმეილაეი». იხ. ცევა; ფასის-საყავი, ხილის-საყავი (ი.ა.).
 საძელო – «ნიჭი», «მისაცემელი», საჩუქარი. იხ. ცემა (ი.ა.).
 საძელო – შდრ. ცრა (ი.ა.).
 საძეხელო – ცეცხლისა (ი.ა.).
 საძეხელო – „ცეცხლსასროლი იარაღი“ (ქ.ც.).
 საძეხელო – ცეცხლჩასაყრელი ჭურჭელი, ცეცხლში სადგმელი ჭურჭელი. იხ. ცეცხლი (ი.ა.). ეკლესიაში ხმარებული სასაკმეველე (სხ.).
 საძეხელო – (საცეხელისა). იხ. ცეხუა (ი.ა.).
 საძეოელო – «საძეოელო», შესაცდენი, ფეხწასაკრავი (ი.ა.).
 საძეოეობა – დაბრკოლება, დაგორება, შემეტარობა. იხ. ცეომა (ი.ა.).
 საძეოე – «საფრე», «საცეოელო», მომაგყუებელი, ფანდი (ი.ა.).
 საძეოეაბელო – სადავო, საწუნელი. იხ. ცილობა (ი.ა.).

სამცხეთა-საქართველო – სასაქილო, დასაცინავი. იხ. ცინება (ი.ა.).
 სამიქველი – მიგზავნა, მსახურება. იხ. ციქუ (ი.ა.). საჭიროება, საჭირო (ი.ა.).
 სამხელე – იხ. შინაგანსაქმელი (ი.ა.).
 სამნაპრება – ნიშანი (გ.ს.).
 სამნაპრე – ცხადი, ცნობილი, შესაცნობი. იხ. ძნიალ-საცნაური (ი.ა.).
 სამნაპრე-ყოფა – «გამოჩინება» (ი.ა.).
 სამნობელე – ცნობიერება, მგრძნობელობა; გასაგები. იხ. ცნობა (ი.ა.).
 სამო – «საცავი», «დაცვა», მცველი, სამცველო, საყარაულო დრო. იხ. ცეა (ი.ა.). თილისმა, [ცრურწმენით:] ავი თვალისაგან ან ავადმყოფობისაგან დამცველი. ἄν φασακτῆριον (სხ.).
 სამოლ – შესანახავად, დასაცავად (ი.ა.).
 სამოღველი – შეცოდებისა. იხ. ცოდვა (ი.ა.).
 სამოხნელი – ყბა. იხ. ცოხნა (ი.ა.).
 სამხალე – სააშკარაო (ი.ა.).
 სამხებელი – გეთი. იხ. ცხება; შდრ. ნელსაცხებელი (ი.ა.). სურნელოვანი გეთი (სხ.).
 სამხებ(ვ)ლის-გბოლველი – გეთის დამამზადებელი, გეთის მომხარშველი. იხ. მგბოლველი (ი.ა.).
 სამხენოსანი (ი.ა.).
 სამხინველი – მთვარის მსგავსი სამკაული (ი.ა.).
 სამხობელი – «საცხობილე», ლუმელი, ფურნე, ქურა. იხ. ცხობა (ი.ა.).
 სამხობარი – (საცხოვრისა) პირუტყვი, ცხვარი, ფარა (ი.ა.).
 სამხობარი – პირუტყვისა. იხ. ცხოვარი (ი.ა.).

სამხობარის-მგბოლველი – ცხერის მომვლელი. იხ. მგბოლველი (ი.ა.).
 სამხობარი – «საყოფელი», ცხოვრება, ქონება. იხ. ცხოვრება (ი.ა.).
 სამხობელი – «ბილწი», «საძაგვლება», საზიზარო, შეუფერებელი, უმსგავსი (ი.ა.).
 სამხობელისა შმძინება, სამხობელისა შმძინება – ქონების უსამართლოდ შეძენა. იხ. ძაგება (ი.ა.).
 სამხობელი – «ბილწება», «ბილწი», სისაძაგვე, სიბილწე, საზიზარო. იხ. ძაგება (ი.ა.).
 სამხობელის-შმძინელი – უსამართლოდ შეძენი, ხარბი. იხ. შეძინელი (ი.ა.).
 სამხობელი – საძებნელი. იხ. ძიება; შდრ. კელით-საძიებელი (ი.ა.).
 სამხობ(ვ)ელი – საფუძველი. იხ. ძირკუ (ი.ა.).
 სამხობელი – მომრევი. იხ. ძლევა (ი.ა.).
 სამხობარი – სამწუხარო. იხ. ძნ- (ი.ა.).
 სამხობი – ძნელი, საზარალო (სხ.).
 სამხ(ვ)არი – საძოვნილი. იხ. ძოვნა (ი.ა.).
 სამხელი – «საძაგელი», «სიძულილი», საძულველი, «მოძულეული». იხ. ძულება (ი.ა.).
 სამხობელი – «საცთომელი». იხ. ძურთა (ი.ა.).
 სამხელი – «თნევა», სასურველი. იხ. წადილი (ი.ა.).
 სამხობელი – სამოწმებელი, მოწმობისა; სამარტვილე, მოწამის სახელობის ეკლესია. იხ. წამება (ი.ა.).
 სამხობარი – სახარამო (ი.ა.).
 სამხობარი – წარმართული. იხ. წარმართი (ი.ა.).
 სამხობარი – „მალეარი“ (ქ.ა.).

სანაწილ-ი – ადვირი; საჭე (მ.ს.).
 სანაწი – საღვინე. იხ. წღვეა (ი.ა.).
 სანაწიბე – საწრთობი, გრდემლი, ო ბიძი (ს.ს.).
 სანაწიწე – შესაწვეარი, საჩუქარი, ძღვენი. იხ. წვენა (ი.ა.).
 სანაწიწი – წლისა. იხ. წელიწადი (ი.ა.).
 სანაწიწი – კალამი, საწერი იარაღი ან მასალა. იხ. წერა (ი.ა.).
 სანაწიწი – საჩხვლეტელი. იხ. წერ-
 გა (ი.ა.). ვადაგ. დასაჭრელი, დასაკოდი, მოსაკლავი; ბასრი კლანჭი (ი.ა.).
 სანაწი – ელემენტი, ნივთი. იხ. წესი (ი.ა.).
 სანაწი – იხ. წვალე (ი.ა.).
 სანაწი – წიგნთსაცავი. იხ. წიგნი (ი.ა.).
 სანაწი(მ)წარმეგყუელი – წინასწარმეგყუელისა, წინასწარმეგყულთა წი-
 გნები. იხ. წინასწარმეგყუელი (ი.ა.).
 სანაწი – ჭურჭელი, რომლითაც შე-
 სწირვენ. იხ. წირვა (ი.ა.).
 სანაწი – «პერიკინი» (ი.ა.).
 სანაწი – მაგყლი (ი.ა.). მაგყლიანი
 გყავი ცხერისა (ი.ა.).
 სანაწი – «გავარი», «მარი», საწ-
 ნახელი; საწყაული. იხ. წნება (ი.ა.).
 სანაწი – «სარეცელი», «სასუნებე-
 ლი», ლოგინი; ბუდე; გომი, ბოსელი. იხ.
 წოლა (ი.ა.).
 სანაწი, სანაწი – «სასწორი». იხ.
 წონა (ი.ა.).
 სანაწი – მსახური, თანამგზავრი
 (ი.ა.).
 სანაწი – იხ. წუეთი (ი.ა.).
 სანაწი, სანაწი – ღრობითი, წარ-
 მავალი; სააქაო, წუთისსოფელი. იხ.

წუთი (ი.ა.).
 სანაწი – მაგყლი (ი.ა.).
 სანაწი – რისგანაც ან სადაც წინიანი
 საჭმელი კეთდება. იხ. წუენი (ი.ა.).
 სანაწი – საძაგელი, უღირსი, შეურა-
 ცხი, მონა; «კელის-ქუეშუ», «კელისა ქუ-
 ეშელი», არად ჩასაგდები. იხ. წუნება (ი.ა.).
 სანაწი – შეურაცხყოფა, უპატიობა.
 იხ. საწუნელი (ი.ა.).
 სანაწი – საწურავი, ქაფქირი. იხ.
 წურვა (ი.ა.).
 სანაწი – იხ. წუხება (ი.ა.).
 სანაწი – «ნიფხავი». იხ. წუვა (ი.ა.).
 სანაწი – მოსასხამი წვიმისაგან
 დასაცავად. იხ. წუმა (ი.ა.).
 სანაწი – საცოდავი, საბრალო. იხ.
 წყალობა (ი.ა.).
 სანაწი – შესაბრალისი, შესა-
 ცოდებელი. იხ. წყალობა (ი.ა.).
 სანაწი – საწყაო, სამომი (ი.ა.).
 სანაწი – მონასტერი. იხ. წყდა
 (ი.ა.). დასამწყვედვი ადგილი, საპყრო-
 ბილე (ს.ს.).
 სანაწი – «საწყეელი». იხ. წყევა
 (ი.ა.).
 სანაწი(მ) – «საწყაული», საწყაო. იხ.
 წყევა (ი.ა.).
 სანაწი – მონასტერი. იხ. წყენა (ი.ა.).
 სანაწი – ჭაბუკისა. იხ. ჭაბუკი (ი.ა.).
 სანაწი – საჭმელი. იხ. ჭამა (ი.ა.).
 სანაწი – «საჭმელი». იხ. ჭამა (ი.ა.).
 სანაწი – ფრთა ნავისა. იხ. ბჭე (ი.ა.).
 სანაწი მხარე – ὁ κρηλατής,
 корабельщик, მენაეე, ნავის წამყვანი
 (ს.ს.).
 სანაწი-მხარე – მენაეე. იხ. მყ-

რობელი (ი.ა.).
საჰირველი – ძნელი, ვიწრო, მჭიდრო. იხ. ჭირვება; შდრ. საჭირო (ი.ა.).
საჰირო – აუცილებელი; ძნელი; შდრ. საჭირველი (ი.ა.).
საჰიროვება – აუცილებლობა, მოთხოვნილება. იხ. საჭირო (ი.ა.).
საჰმელი – (საჭმლისა) «ჭამადი», «საჭამადი», «საჭამი». იხ. ჭამა (ი.ა.).
საჰურამი, **საჰური** – „საჭურველი“, „იარალი“ (ქ.ც.).
საჰურველი – «ჭურჭელი», «ჭური», იარალი, შეჭურვილობა, აკამშელობა. იხ. ჭური (ი.ა.).
საჰურველთა აღმავლები – «ნიეორგარი». იხ. ჭური (ი.ა.).
საჰურისი – გამოსაჭურისებული, დაკოლილი. იხ. გამოსაჭურისება (ი.ა.).
საჰურისი-მთავარი – იხ. მთავარი, მთავარსაჭურისი (ი.ა.). მსახურთა უფროსი (სხ.).
საჰურჭელი – ჭურჭლისა. იხ. ჭურჭელი (ი.ა.). განძეულობის საცაეი (ი.ა.). ხაზინა, საცაეი (ქ.ც.).
საჰურობელი – გასახელი (სხ.).
სახარაბათი – ნანგრევი (მ.ს.).
სახარება – ხარება; ოთხთავი. იხ. ხარება (ი.ა.).
სახარებელი – სამახარებლო (ი.ა.).
სახარძე – გადასახადი (ა.შ.).
სახარული – «სიხარული», მხიარულება (ი.ა.).
სახარულმანი – გახარებული. იხ. ხარება (ი.ა.).
სახე – «ხაგი», პირისახე, გამოსახულება, მსგავსება, შესახედაობა, ფორმა, ბუნება, მაგალითი, ნიშანი, იგავი, ნიმუში. იხ.

ბადის-სახე, ერთსახე, ერცახე, თითო სახე/თუთო სახე, თითოსახეობა, მრავალსახე, პროწლის-სახე, ნათლის-სახე, ნიგუმის-სახე, სხუასახე, ქოთნის-სახე, ხერხის-სახე (ი.ა.). 1. სახლი; 2. გვარი, ნაირი, ინერა; 3. ხასიათი, ჩეულება, მნე, თვისება; 4. მაგალითი; 5. მაგის *სახისათუც*: ამის გამო, ამ მიზეზით; 6. ნიშანი, ალაგი, აღგილი, ნაალაგევი (ი.ა.).
სახეორგანობა – «ბოროტგანმრახება». იხ. ბოროტება (ი.ა.).
სახელ აღება – ნიმუშად გახდომა. იხ. დაღება (ი.ა.).
სახელველი – თვალი. იხ. ხედვა (ი.ა.).
სახელ მიცემა – ნიმუშად მიცემა. იხ. მიცემა (ი.ა.).
სახეველი – კალმის სათლელი, «საჭრელი». იხ. ხევა (ი.ა.).
სახეველი – «ძლიერება». იხ. კეთილობა (ი.ა.). კარგი ხასიათი, კეთილობა, სიკეთე, კეთილი ბუნება (ი.ა.).
სახელი – წოდება. იხ. გარდასახელება, მრავალსახელი. იხ. სახლი (ი.ა.). სახლი (ი.ა.).
სახელმორგობა – ცუდსახელიანი. იხ. ბოროტი (ი.ა.).
სახელგანმეხველი – სახელოვანი, სახელგანთქმული. იხ. განთქმული (ი.ა.).
სახელღება, **სახელისღება** – წოდება, «ჩქემა». დასახელება. სახელწოდება, დარქმევა (ი.ა.).
სახელღებელი – წოდებული (ი.ა.).
სახელღევი – დიდი სახელის პაგრონი. იხ. დიდი (ი.ა.).
სახელმცხველი – ψευδῆς, ცრუსახელიანი, ცრუ (სხ.). ყალბი (სხ.).

სახელწერები – სახელგანთქმული. იხ. სახელი (ი.ა.).

სახელწერება – «სახელი». იხ. სახელოვანი (ი.ა.).

სახელ-ყოფა – «წოდება». იხ. ყოფა (ი.ა.).

სახელწერები – სახელგატეხილი, ცუდსახელიანი (სხ.).

სახეობა – იხ. სახე; შდრ. თითოსახეობა (ი.ა.).

სახეობა – იხ. სახიობა (ი.ა.).

სახეობა – სახლი(?) (ი.ა.).

[სახეობა] – იხ. ხეგვა; შდრ. ნავის-სახეობა (ი.ა.).

სახეობა – «მოწყალეობა». იხ. გკბილი (ი.ა.).

სახე-შეხვევა – ცუდი ხასიათისა, ცუდი მზისა, ცუდი ბუნებისა; ცუდი, ბოროტი (ი.ა.).

[სახე] – იხ. გამოსახვა (ი.ა.). დადგენა (შს.).

სახე – სახლში (სხ.).

სახე – «ქველს-მოქმედი», კეთილი, კეთილის მოქმედი, გკბილი. იხ. უსახური (ი.ა.).

სახე – სიკეთე, კეთილის-მოქმედება, სიმშვიდე, მოწყალეობა. იხ. სახიერი, სახნიერი (ი.ა.).

სახე – τὸ ὑπόδειγμα, შენობის გარშემოწერილობა (სხ.).

სახე – დასანახავი. იხ. ხილვა (ი.ა.).

სახე – დასანახავი, გამოჩენილი, «თითის საჩუენებელი»; მხილველობა, თეატრი. იხ. ხილვა. თვალი (ი.ა.).

სახე – «ქმულკეთილობა», სიღამაზე. იხ. სახილველი (ი.ა.).

სახე – სახლი, дом (ი.ა.).

სახე – «კმანელობა». «სიხარული», «აღმობგერება», მუსიკა, გალობა. იხ. ხეობა/ხიობა; შდრ. სახეობა (ი.ა.). თამაში მუსიკის თანხლებით (ა.შ.).

სახე – საგალობელი ან მგალობელი, მუსიკოსი, გალობა. იხ. სახიობა (ი.ა.).

სახე – მუსიკალური საკრავი, „კმაგკილსა ჰქვიან სამღერელსა“ (საბა) (სხ.).

სახე – წესიერად ცხოვრება (შს.).

სახე – თხრობა ცხოველთა და ფრინველთა თვისებების შესახებ (ი.ა.).

სახე-მტყუპი – ცხოველთა ბუნებრივ ხასიათთა თუ ქცევათა შესახებ მეტყუელი, მომთხრობი, ფიზიოლოგი. იხ. მეტყუელი (ი.ა.).

სახე-მტყუპი – იგავი, არაკი. იხ. მეტყუელება (ი.ა.).

სახე-მოქმედი – მოქანდაკე. იხ. მოქმედი (ი.ა.).

სახე – თავის მორჩენება, თვალთმაქცობა (სხ.).

სახე – საპყრობილე (ი.ა.).

სახე – «ვანი», «გაძარი», საეანე, სასახლე, ოთახი, სენაკი, «სახლეული» (ი.ა.).

სახე-სახე – ყოველი სახლის მიხედვით (ი.ა.).

სახე – მცირე სახლი. იხ. სახლი (ი.ა.).

სახე – «სახლი», «თუსთავანი», «ძენი», ოჯახი, ოჯახის წევრები. ოჯახობა, ცოლი. იხ. სახლი (ი.ა.).

სახე – სახლი, სახე

ში ერთად დგომა, ცხოვრება. იხ. სახლუელი; შდრ. თანა-სახლუელობა (ი.ა.).
სახლითი-სახლალ – სახლიდან სახლში (ი.ა.).

სახლ-ი სარმხნელ-ი – საბანელი, ფეხისადგილი (ი.ა.).

სახლისა კამნ-ი – ოჯახი (ი.ა.).

სახლისა ნაშობ-ი – სახლის წული, მსახურის შვილი, ბუში. იხ. ნაშობი (ი.ა.).

სახლის-უშალ-ი – «მამასახლისი». იხ. გარემოსახლე, დასახლეულება, თანა-სახლეულება, მამასახლისი, მამასახლისობა, მსახლობი, სასახლე, ქალ-სახლი, უსახლო (ი.ა.).

სახლისა უშალ-ი – სახლის (ოჯახის) უფროსი, ХОЗЯИН ДОМА (ი.ა.).

სახლის-წულ-ი – შინ შობილი, მსახურის შვილი, ბუში. იხ. წული (ი.ა.).

სახლმდაბრ – შინ (ი.ა.).

სახნიერ-ი – წყნარი, ნატიფი, ლამაზი, კეთილი, კეთილმოქმედი. იხ. უსახნიერესი; შდრ. სახიერი (ი.ა.).

სახრვა – მისნობა, კუდიანობა. იხ. მსახრვალი (ი.ა.).

სახშარბლმ – ხორბლის საცაევი, ბელელი. იხ. ხუარბალი (ი.ა.).

სახშეველ-ი – სახევეელი, «გარემოსარგყმელი». იხ. ხუევა; შდრ. თავის-სახევეელი (ი.ა.).

სახშეველ-ი – იხ. ხუევა (ი.ა.). კანის საფხეკი (წამების იარაღი) (სხ.).

სახშეველ-ი – საჭმელი (თხელი), წვენი ან ფაფა. იხ. ხურევა (ი.ა.).

სახშროვნო – ხუროს შესახები. იხ. ხურო (ი.ა.).

საპამელ – იხ. კამლი (ი.ა.).

საპამლოზ-ი, საპამლოზელ-ი, საპა-

მროზელ-ი – ფეხსაცმელი. იხ. კამლი (ი.ა.). ფეხსაცმელი (თუ საფეხსაცმლე მასალა?) (ა.შ.).

საპამსო – „რაც საჭიროა“ (ქ.ყ.).

საქელ-ი – იხ. კდა; შდრ. თუალთსაკელი (ი.ა.).

საქმარ-ი – «ქუნი», საჯდომი ცხოველი; «ცხენი», ვირი, ჯორი. იხ. კელ/კდა (ი.ა.).

საქელ-ი – სახელო. იხ. კელი (ი.ა.).

საქმარმყო – ხელისუფალი; სამეფო, სამთავრო. იხ. კელმყოფე (ი.ა.).

საქელ-ი – „თანამდებობა“ (ქ.ყ.).

საქმარ-ი – ბორკილი (კისრისა), ქედმე დასადები კეტი, ძელი, «უღელი» (ი.ა.).

საქმარ-ი – (საქმრისა) «მაეფი», «საკვარი», საჭირო, მოსახმარისი, სახარჯო, ნიეთი, მაგერი. იხ. არად-საქმარი, არასაქმარი, უსაქმარესი (ი.ა.).

საქმარ-ი – (საქმრისა) «მაეფი», «საკვარი», საჭირო, მოსახმარისი, სახარჯო, ნიეთი, მაგერი. იხ. არად-საქმარი, არასაქმარი, უსაქმარესი (ი.ა.).

საქმარ-ი – (საქმრისა) «მაეფი», «საკვარი», საჭირო, მოსახმარისი, სახარჯო, ნიეთი, მაგერი. იხ. არად-საქმარი, არასაქმარი, უსაქმარესი (ი.ა.).

საქმარ-ი – (საქმრისა) «მაეფი», «საკვარი», საჭირო, მოსახმარისი, სახარჯო, ნიეთი, მაგერი. იხ. არად-საქმარი, არასაქმარი, უსაქმარესი (ი.ა.).

საქმარ-ი – (საქმრისა) «მაეფი», «საკვარი», საჭირო, მოსახმარისი, სახარჯო, ნიეთი, მაგერი. იხ. არად-საქმარი, არასაქმარი, უსაქმარესი (ი.ა.).

საქმარ-ი – (საქმრისა) «მაეფი», «საკვარი», საჭირო, მოსახმარისი, სახარჯო, ნიეთი, მაგერი. იხ. არად-საქმარი, არასაქმარი, უსაქმარესი (ი.ა.).

საქმარ-ი – (საქმრისა) «მაეფი», «საკვარი», საჭირო, მოსახმარისი, სახარჯო, ნიეთი, მაგერი. იხ. არად-საქმარი, არასაქმარი, უსაქმარესი (ი.ა.).

საქმარ-ი – (საქმრისა) «მაეფი», «საკვარი», საჭირო, მოსახმარისი, სახარჯო, ნიეთი, მაგერი. იხ. არად-საქმარი, არასაქმარი, უსაქმარესი (ი.ა.).

საქმარ-ი – (საქმრისა) «მაეფი», «საკვარი», საჭირო, მოსახმარისი, სახარჯო, ნიეთი, მაგერი. იხ. არად-საქმარი, არასაქმარი, უსაქმარესი (ი.ა.).

საქმარ-ი – (საქმრისა) «მაეფი», «საკვარი», საჭირო, მოსახმარისი, სახარჯო, ნიეთი, მაგერი. იხ. არად-საქმარი, არასაქმარი, უსაქმარესი (ი.ა.).

საქმარ-ი – (საქმრისა) «მაეფი», «საკვარი», საჭირო, მოსახმარისი, სახარჯო, ნიეთი, მაგერი. იხ. არად-საქმარი, არასაქმარი, უსაქმარესი (ი.ა.).

საქმარ-ი – (საქმრისა) «მაეფი», «საკვარი», საჭირო, მოსახმარისი, სახარჯო, ნიეთი, მაგერი. იხ. არად-საქმარი, არასაქმარი, უსაქმარესი (ი.ა.).

საქმარ-ი – (საქმრისა) «მაეფი», «საკვარი», საჭირო, მოსახმარისი, სახარჯო, ნიეთი, მაგერი. იხ. არად-საქმარი, არასაქმარი, უსაქმარესი (ი.ა.).

სასმელო – საკეგი, დასახმევი (ი.ა).
 იხ. საკმევი (ი.ა).
 სასნმ – «ქუსეგი», სწორი ნაწლავი.
 იხ. ქსენი (ი.ა).
 სასნალო – იხ. გამოსაკსნელი, დასაკს-
 ნელი (ი.ა).
 სასმელო, სასმილო – ღუმელი, ქურა,
 «ბრძმელი». იხ. მესაკუმილე (ი.ა).
 სასმელოვანი – «კუმილევა», «ყამი». იხ.
 კუმილევა (ი.ა). რომაელებს ღამის სა-
 ყარაულო 4 ცვლად ჰქონდათ გაყო-
 ფილი; თითოეული ცვლა 3 საათს ყა-
 რაულობდა. ეს სამსაათიანი ცვლა ყა-
 რაულობისა არის სწორედ „საკუმე-
 ლაეი“ (ი.ა).
 სასმელოვანი – «სადგისი». იხ. კურე-
 ტა (ი.ა).
 სასმელო, სასმელო – სახურავი. იხ.
 კმვა/კსვა (ი.ა).
 საჩ – იხ. სჯა (ი.ა).
 საჩლოვანი, საჩლოვანი – «გახგო», სკამი,
 სავარძელი; «მგრობალი». იხ. ჯდომა;
 მდრ. პირველად-საჯდომელი (ი.ა).
 საჩი – „ურთხლი“, ხეა (ქყ).
 საპბაპაშო – ეთიოპია, აბისინია (სხ).
 საპიპ-ლიპანი – ფინანსების გამგეზე-
 ლი მოხელე ილხანთა სახელმწიფოში
 (ქყ). სახელმწიფო ფინანსების გამგე-
 ბელი მოხელე, ფინანსთა მინისტრი (სხ).
 სდუმევა – შეკრება (მ.ს.).
 სმინი – ხე (ი.ა).
 სმასტონი – ერთ-ერთი უმაღლესი ბი-
 მანგიური გიგული (ქყ).
 სმალნაპარი – სექტემბერი (ი.ა).
 სმარტონი, სმარტონი – სახლი (ეკ-
 ლესიის გარეთ) (მ.ს.).
 სმარტონი – იხ. სიკრიგონი (სხ).

სმალნაპარი – σελεντάριος, ό; silen-
 tiarius, მდუმარი (სხ).
 სმლო – კანაფი, გილო, linum (ი.ა).
 სმლიპარი – იხ. სელი (ი.ა).
 სმლის-ლელნაპარი – იხ. ლელწამი (ი.ა).
 სმლილო – ἡ σμύδαλις, ფქვილი (სხ).
 სმნა, სმნაპარი – «საუნჯე», ბერის სად-
 ვომი; ქობი. იხ. მოსენაე (ი.ა).
 სმნაპაპანი – მოსასვენებელი ოთახის
 მცველი მეფის ან დიდებულის კარს (ი.ა).
 სმნაპაპანი-მთაპარი – «სასუნებელსა
 გელა მყოფი». იხ. მთავარი (ი.ა).
 სმნი – სნეულება, ავადმყოფობა. იხ. გუ-
 ლსნეული, სასნეული. საგანძური (ი.ა).
 სმრაპინი – ანგელოზთა ერთ-ერთი
 დასი (ი.ა).
 სმრი – «პური», ვახშამი. იხ. უსეროდ
 (ი.ა).
 სმრისა-ჭოშა – ვახშმის გამართვა
 (ი.ა).
 სმრობა – ვახშამი. იხ. სერი. «ჭამა»,
 ვახშობა (ი.ა).
 სმრსარო – რკინის ბაღე მოვლე-
 ბული (ი.ა).
 სმრტყი – გყე, «მალნარი». იხ. სერტყ-
 თვანი (ი.ა). ნერგნი კერპთანი, სამო-
 რავნი (საბა) (ი.ა).
 სმრტყონი – «ვარჯოვანი». იხ. სერ-
 ტყი (ი.ა). ἄλωδης, ხისაგან დამზადე-
 ბული (სხ).
 სმსხი – «მაეგი». იხ. მასესხებელი,
 მოსესხე (ი.ა).
 სმსხის-მოქლა – მოთხოვნა ვალისა
 (ი.ა).
 სმტყა – იხ. დასეგყული (ი.ა).
 სმუმი – «სახლი სამეფო», სასახლე-
 სეფისკერი (ი.ა). (მელსართ.) ბაგონისა,

საბაგონო, δεσποτικός (ა.შ.).
სეშეპან-ი – სასახლის, სამეფო კარის მსახური. იხ. კაცი (ი.ა.). სასამართლოს განაჩენთა აღმასრულებელი, ბოქაული (ი.ა.).
სეშეპალ-ი – სასახლის კარის მოსამსახურე ქალი. იხ. ქალი (ი.ა.). დიდგვაროვანთა, დიდებულთა ქალი (უმთავრესად მეფის გვარისა) (ი.ა.).
სეშენულ-ი – «სამეფუოისა კაცი», მეფის გვარისა, მეფესთან დაახლოებული, სამეფო კარის კაცი (ი.ა.).
სეშის-ქაპირ-ი – იხ. კუერი (ი.ა.). (παροχφιδά) პურის კვერი, რომელიც საჭიროა საიდუმლოს შესასრულებლად (ა.შ.).
სეშის-ღვება – სეფისკეერის მიღება (ი.ა.).
სეშის-ცემა – სეფისკეერის მიცემა. იხ. ცემა (ი.ა.).
სეხნა – სახელის მოზიარე; ერთისა და იმავე სახელის მაგარებელი ორი პირი (ი.ა.).
სეზიანობა – „ბედნიერება“, „ბედი“ (ქც.).
სეზინტატიკოსი – „სამოწმო უსგარი ბეჭდებიანი“ (ქც.).
სეშა, სეშა – რთვა (ი.ა.).
სეშელ-ი – (სთულისა) რთველი, კრეფა (ი.ა.).
სეშელა – იხ. უკუნსთულა (ი.ა.).
სეშელაბა, სეშელა – რთველი. იხ. სთუელი, მსთულებელი, მთასთულება. «მოსთულება», მოწევა (ი.ა.).
სეშელ-ი, სეშელ-ი – დართული ნართი. იხ. პებით-სთული, შესთვა (ი.ა.). „ქსოვილი“ (ქც.).
სეშენალ-ი – (სთუნლისა) სასთუმალი. მღრ. სასთუნალი (ი.ა.).

სეშეპი – ქვაბი, კარდალა, საბანელი, «აეზმანი». ლურჯი (ი.ა.).
სეშეპ-ქაპირ-ი – ქვაბი. იხ. ქვაბი (ი.ა.).
სეშენაშე – კეთილშობილება. იხ. აზრაური (ი.ა.).
სეშენა – იხ. აზრა (ი.ა.).
სეშეპარბაშენი – სიამაყე. იხ. ამპარგევანი (ი.ა.).
სეშელ-ი – მიმოსელა. იხ. არ- (ი.ა.).
სეშელა პესაპისა – ახალგაზრდობა, სიყმაწვილე (ი.ა.).
სეშა – ღობით შეკრული წყლისპირი. ბროსეს ამრით, ეს არის ადგილის სახელი (ქც.).
სეშეპრა – მოხუცებულობა. იხ. ბერი (ი.ა.).
სეშელა – გარყენილება, უწმინდურება. იხ. ბილწი (ი.ა.).
სეშელაშა – გარყენილება, სისაძაგლე. იხ. ბილწი (ი.ა.).
სეშინ-ი – მონადირის შუბი (ზ.ს.).
სეშენა – უსინათლობა, მწუხარება. იხ. ბნელი (ი.ა.).
სეშორბილა – სიყოფე, უზომო ალტყინება (სხ.).
სეშორბილა-ი, სეშორბილა – ცლომა, ჭკუამცდარობა, სიგიჟე. იხ. ბორგა (ი.ა.).
სეშორბილა – «ბოროგი», ბოროგება, სიაყე, უკეთურება. იხ. ბოროგი (ი.ა.).
სეშორბილა – იხ. სიფრთხილე (ი.ა.).
სეშეშა – უხილაობა, სიბნელე. იხ. ბრმა (ი.ა.).
სეშეშა – სიჩლუნგე. იხ. ბრყული (ი.ა.).
სეშეშენი – «გულისკმის-ყოფა», გონიერება, გალანგი, ნიჭი, ჭკუა (ი.ა.).
სეშეშენისა სეშეშა – ფილოსოფოსო-

ბა. იხ. ბრძენი (ი.ა.).
სიბრძნის-მეცხუელება – «ფილოსოფოსობა». იხ. მეცხუელება (ი.ა.).
სიბრძნის-მოყვარე – «ფილოსოფოსი». იხ. მოყუარე (ი.ა.).
სიბრძნის-მოყვარება – ფილოსოფოსობა, სიბრძნე, გონიერება. იხ. მოყუარება (ი.ა.).
სიბრძნე-მყოფელი – იხ. მყოფელი (ი.ა.).
სიბრძნის-სიყუარული – იხ. სიყუარული (ი.ა.).
სიბლახხაპე – სიღარიბე, სიღატაკე, შეჭირვება, დაერდომილობა, «საარება», «დამდაბლება», «ნაკლულევანება». იხ. გლახაკი (ი.ა.).
სიბლისაპე – ურცხეობა, უნამუსობა. იხ. გლისპი (ი.ა.).
სიბონჯი – კეთროვანება. იხ. გონჯი (ი.ა.).
სიბრილე – გულგრილობა. იხ. გრილი (ი.ა.).
სიბრკე, **სიბრკო** – იხ. გრძელი (ი.ა.).
სიბუხა – სიმძაფრე, სიმწვავე. იხ. გუესი (ი.ა.).
სილაბნე – სიმდაბლე. იხ. მდაბალი (ი.ა.).
სილარე – უვარგისობა. იხ. დარე (ი.ა.).
სილასტურე – სინამდვილე, სისწორე. იხ. დასტური (ი.ა.).
სილაშე – თანხმობა, წაძლილი. იხ. დამნი (ი.ა.).
სილაშენე – სიმშვიდე, სიწყნარე (მორჩილება, თანხმობა) (ი.ა.).
სილაშინი – ცოლის დედა (ი.ა.).
სილაშინე – «სიმშვიდრე», «სიმშალე». იხ. დიდი (ი.ა.).
სილაშინი – იხ. სინდონი (ი.ა.). ქალაქი იყო ფინიკიაში ხმელთაშუა ზღვის აღმ.

სანაპიროზე (ი.ა.).
სილაშინი – „ნაკლი“ (ქ.ქ.).
სილაშინი – იხ. ღუხჭირი (ი.ა.).
სილაშინი – თანასწორობა, ერთიდაიგივეობა, **РОВНОСТЬ**; „უეაკობა“ – **НЕРВНОСТЬ** (სხ.).
სილაშინი – იხ. განსივება, დასივებული, წყლით-განსივება (ი.ა.).
სილაშინი – «მძაცულება». იხ. ვერაგი (ი.ა.).
სილაშინი – გაქცევა. იხ. ვლგოლა (ი.ა.).
სილაშინი – სიფართე, სიგანე. იხ. ვრცელი (ი.ა.).
სილაშინი-მ – სიბოროტე (მ.ს.).
სილაშინი – შიში. იხ. შარი (ი.ა.).
სილაშინი-მ – სიბოროტე (მ.ს.).
სილაშინი-მ – «ჩუენების-მბილველი», ვისაც ეგმანა. იხ. გმანება (ი.ა.).
სილაშინი, **სილაშინი** – იხ. შრქელი (ი.ა.).
სილაშინი – სისქე, სისქელე (შრქელი – სქელი) (ი.ა.).
სილაშინი – არა სიხშირე, სითხელე. იხ. თხელი (ი.ა.).
სილაშინი – სიციწროვე. იხ. იწრო (ი.ა.).
სილაშინი – აეაბაკი (ი.ა.).
სილაშინი – დაშნა (მ.ს.).
სილაშინი – «შუენიერება», სილაშინი, მოხდენილობა. იხ. კეთილი (ი.ა.).
სილაშინი – „მოქნილობა“; **სილაშინი**: კისკა-სი – სწრაფად მქცევი (ქ.ქ.).
სილაშინი – შეურაცხყოფა. იხ. კიციხე (ი.ა.). დაციხვა, სასაცილოდ აგდება (ი.ა.).
სილაშინი – საწონი ოთხდრამიანი (ი.ა.). (ὄ σίκλος) ვერცხლის მონეგა (სხ.).
სილაშინი – კანცელარია, არქივი, სამ-

მართველო, დეპარტამენტი. არსებობდა სამეფო და პატრიარქისა და უმაღლესი სასულიერო ფუნქციის სიკრიტონი. Ἐπὶ τῆς ἱερωσύνης (სხ.).

სიკუდილ-მეფოსილ-ი – «მომაკუდინებული». იხ. შემოსილი (ი.ა.).

სიკუდილალ – „მოსაკლაეად“ (ქყ.).

სიკუდილ-ი – აღსრულება, «მოსიკუდილი». იხ. კუდომა (ი.ა.).

სიკურნივე – სიმაგრე. იხ. კურივი (ი.ა.).

სილაღე – სიამაყე, ამპარტაენობა. იხ. ლაღი (ი.ა.).

სილბო – სირბილე. იხ. ლბილი (ი.ა.).

სილირბმ-ი – უტიფრობა (გ.ს.).

სილირნე – ვარყენილება. იხ. ლირწი (ი.ა.).

სილოვანობა – „სილით აესება“ (ქყ.).

სიმაგრე – ძალა, სიმტკიცე, «გარე-მომღუღელი»; «გარე-მოცეული». იხ. მაგარი (ი.ა.).

სიმაღე – სიჩქარე. იხ. მაღე (ი.ა.).

სიმაგრ-ი – ცოლის მამა (ი.ა.). ცოლისძმა (გ.ს.).

სიმაგნე – ვერაგობა, ცბიერება (ი.ა.).

სიმართლე – «ჭეშმარიტება», სიწრფილება, სისწორე. იხ. მართალი (ი.ა.).

სიმარტივე – უბრალოება. იხ. მარტივი (ი.ა.).

სიმაღლე – მაღლობი. იხ. მაღალი (ი.ა.).

სიმაგრე – წარმატება; ხერხი, ღონისძიება. იხ. მარჯვე (ი.ა.).

სიმაშურალე – გარჯა, შრომა, დაღლა. იხ. მაშურალი (ი.ა.).

სიმაძღრე – «საესება», სიუხვე, ნაყოფიანება, მაძღრობა (ი.ა.).

სიმაძღრე – «მაძღრიე». იხ. მაძღარი (ი.ა.).

სიმახუღე – წამახუღობა იხ. მახუღი (ი.ა.).

სიმაღლე – მორჩილება, შეჭირვება, თავმდაბლობა. იხ. მდაბალი (ი.ა.).

სიმაღრე – «სილიდე», სილიადე, ქონება, შენაძენი, «ძალი», პატივი. იხ. მღიღარი (ი.ა.).

სიმაღრე – სიყუდე, უვარგისობა. იხ. მეღვარი (ი.ა.). სიბოროტე, ბოროტება, სისასტიკე, შეუბრალებლობა, სამიზღრობა (ი.ი.).

სიმაღრე-ი, სიმაღრე-ი – (σημασμός) სასამართლოს განაჩენი (ა.შ.).

სიმაწამლე – სიწითლე. იხ. მეწამული (ი.ა.).

სიმაშურე – მეთაურობა. იხ. მთავარი (ი.ა.).

სიმაშრე – სიმთვრალე, ლოთობა. იხ. მთრეალი (ი.ა.).

სიმაღრე-მეწარე-ი – სემეიოგრაფი, სიმეოგრაფი. იხ. მეწარეალი (ი.ა.).

სიმაღრე, სიმაღრე – სიღარიბე, სილაგაკე. იხ. მკოდოვი (ი.ა.).

სიმაღრე – მომაკედაობა. იხ. მკუღარი (ი.ა.).

სიმაღრე-ი – ἡ σημασία, ძალზე წმინდა ფქვილი (სხ.).

სიმაღლე – სიღამლე. იხ. [მპალი] (ი.ა.).

სიმაღლე – ხალხი, მასა; სიბევრე (ი.ა.).

სიმაღრე აღმურვი-ი – ხალხი შერეული (ი.ა.).

სიმაღრე მრისა-ი – ხალხი, კრებული, მასა. იხ. მრეალი (ი.ა.).

სიმაღრე – წრე, სფერო. იხ. მრეული (ი.ა.).

სიმაღრე – ჯანმრთელობა. იხ. მრთელი (ი.ა.).

სიმბრუღე – უსწორობა, სიღრკევე. იხ. მრუდი (ი.ა.).

სიმბრუღე-ღ – სიბნელე (გ.ს.).

სიმბრუღე – ამღვრეულობა. იხ. მრღვე (ი.ა.).

სიმბრუღე – იხ. მსივანი (ი.ა.).

სიმბრუღე – სიმელოგე. იხ. მგეირი (ი.ა.).

სიმბრუღე – «ძლიერება», სიძლიერე, სიმამრე; სიგელი. იხ. მგკიცე (ი.ა.).

სიმბრუღე – უხეშობა, სიგლანქე, სიმკაცრე. იხ. მქისე (ი.ა.).

სიმბრუღე – თამაში, «საკიცხავეი», ხუმრობა. იხ. მღერა (ი.ა.).

სიმბრუღე – მუნი, ქეცი; «მღიერი». იხ. მღიერი (ი.ა.).

სიმბრუღე – სიმგკიცე. იხ. მყარი (ი.ა.).

სიმბრუღე – იხ. მყრალი (ი.ა.).

სიმბრუღე, **სიმბრუღე** – იხ. მყრტე (ი.ა.).
გომამზე მუცი სიმბრუღე, „სიმბრუღის გარდა-
რეულობა“ (საბა) (ი.ა.).

სიმბრუღე-ღ – ნ. შიმშილი (ი.ა.).

სიმბრუღე – «მშულობა», სიწყნარე. იხ. მშუდი (ი.ა.).

სიმბრუღე – ნაკლებობა; სიციოტავე. იხ. მცირე (ი.ა.).
სიმბრუღე, ამბრუღე (ი.ა.).
„მცირეწლოვანობა“ (ქყ.).

სიმბრუღე, **სიმბრუღე** – სიმბრუღე, სიმბრუღე, სისასგკიცე, ჩქერა, «სიმბრუღე»,
სიმბრუღე. იხ. მბაფრი (ი.ა.).

სიმბრუღე – გვირთი, ღამბრუღე. იხ. მბ-
რე (ი.ა.).

სიმბრუღე – იხ. სიმბრუღე (ი.ა.).

სიმბრუღე – იხ. მწარე (ი.ა.).

სიმბრუღე – სიწვრილე, სიწმინდე. იხ. მწულილი (ი.ა.).

სიმბრუღე – სიდიდე. იხ. მწუსი (ი.ა.).
განის სისრულე, სიდიდე (ი.ა.).
სიბრუღე, ხანი,

ასაკი (სხ.).

სიმბრუღე – სიმამრე, სიძლიერე, «სათნოე-
ბა», «ღუაწლი». იხ. მენე (ი.ა.).

სიმბრუღე – სიციხე. იხ. მკურვალე (ი.ა.).

სიმბრუღე-ღ – სიწმინდე; სინამზე (გ.ს.).

სიმბრუღე – იხ. ნათელი (ი.ა.).

სიმბრუღე-ღ – შენანება. იხ. ნანება (ი.ა.).

სიმბრუღე-ღ – წითელი მელანი (გ.ს.).

სიმბრუღე-ღ – იაკინთი (ი.ა.).

სიმბრუღე-ღ, **სიმბრუღე-ღ** – «პალეკარგი»,
«არდავი», წმინდა გილო (ი.ა.).

სიმბრუღე – «კაწახი», სინესტე, სისევე. იხ. ნელი (ი.ა.).

სიმბრუღე – საამო სუნი. იხ. ნელი (ი.ა.).

სიმბრუღე-ღ (σύνισον) – მღვარი (ა.შ.).

სიმბრუღე-ღ, **სიმბრუღე-ღ** – (ἡ συνιστή; ἀπόκλεισ-
μα, τὸ) საპატიმრო საკანი (სხ.).

სიმბრუღე-ღ – «სინოხი» (ი.ა.).

სიმბრუღე-ღ – ციყვი (გ.ს.).

სიმბრუღე-ღ – «ღეღაე ყოველთა ეკლესი-
ათაე» (ი.ა.).

სიმბრუღე-ღ – აღორძინება, წამობრდა. იხ. ორძ- (ი.ა.).

სიმბრუღე – სინოყივრე, სიმსუქნე. იხ. პოხა (ი.ა.).

სიმბრუღე-ღ – ფრინველი, ჩიგი, ბარგყი (ი.ა.).

სიმბრუღე – ფართო შოლგი, მოქსოვილი ფინიკის ფურცელთაგან, ჭილობი (ი.ა.).
სამი თითის დადება სიფართოვის მო-
წნული, რომელსაც არშიად უკეთებენ
კალათსა და მის მსგავსთ (სხ.).

სიმბრუღე-ღ – struthio. იხ. აქლემი (ი.ა.).

სიმბრუღე-ღ – გაქცევა, სელა. იხ. სრბა (ი.ა.).
ქროლა (ი.ა.).

სიმბრუღე-ღ – «ღეღაჭუავეი» (ი.ა.). (ἡ σερ-
ცრῆ, ἡ σερ) სირინობი; მითოლოგიით

მღვაში მცხოვრები ქალთეება, რომელიც ნაზი, მომხიბლავი ხმით იტყუებდა მსმენელებს და შემდეგ ღუპავდა (სხ).
სირსხულ-ი – იხ. რცხუნა (ი.ა.).
სირსხულელ-ი – სირცხელით აღსავსე, შერცხენილი; «შეურაცხი». იხ. სირცხული (ი.ა.).
სირსხულ-მინის – მრცხენია (ა.შ.).
სისაღაბ – «სიწროფობა». იხ. სადაგი (ი.ა.).
სისაჰი (Σισάχ) – იგივეა, რაც ბაბილონი (სხ.).
სისრა – სროლა (ი.ა.).
სისრის-ჟოზა – სროლა. იხ. ყოფა (ი.ა.).
სისრულე – იხ. სრული (ი.ა.).
სისულელე – იხ. სულელი (ი.ა.).
სისჰე – «სიზრქე». იხ. სქელი (ი.ა.).
სისწრაფე – სიჩქარე. იხ. სწრაფი (ი.ა.).
სისხლ-ი – იხ. მესისხლე, მოსისხლე, მოსისხლება, მოსისხლეობა, უსისხლო (ი.ა.).
სისხლის-გვამელ-ი – სისხლისმსმელი (ი.ა.).
სისხლმდინარე-ი – წილოვანი (გ.ს.).
სიტაბო – იხ. ტკბილი (ი.ა.).
სიტაბო(ვ)ება – სიტკბო. იხ. სიტკბო (ი.ა.).
სიტჟო – სითბო. იხ. გფილი (ი.ა.).
სიტყაო-ი – სიბრტყელე; სიფართოვე (გ.ს.).
სიტყვა – თქმა, «საუბნარება», მეტყველება, თხრობა, «მომოდება». (სიტყუსა) თქმული, მცნება, საუბარი, ანგარიში, აზრები, ბრძანება. იხ. ბოროტის-მეტყველება, გამომეტყველი, განსიტყუება, გულის-სიტყვა, ღიღების-მეტყველება, ერთ-სიტყვა, ეარსკუდავის-მეტყველი, თესლის-მეტყველი, იგავით-მეტყველი, მა-

ლიად-მეტყველი, მეტყველება, მრავალმეტყველი, მრავალმეტყველება, მრავლის-მეტყველი, მრავლის-მეტყველება, მრავლის-სიტყვა, ორის-მეტყველი, პირმეტყველი, პირტყვე, სასიტყველი, უსიტყველი, უტყვე, ძურის-სიტყვა (ი.ა.).
სიტყვაღაუპრობელ-ი – ენაჭარტალა (გ.ს.).
სიტყვა-მინიერი-ი – კარგად მოლაპარაკე, ენამახვილი, მჭვერმეტყველი (ი.ა.).
სიტყვათ(ა) მქმარა-ი – იხ. სიტყვს-მქერავი; მქერავი (ი.ა.).
სიტყვათ-მოქმარე – ფილოლოგი. იხ. მოყუარე (ი.ა.).
სიტყვა-მინიერი-ი – მჭვერმეტყველი. იხ. მეცნიერი (ი.ა.).
სიტყვა-პონიერი-ი – იხ. პონიერი (ი.ა.).
სიტყვა-ტკბილობა – ტკბილი სიტყვა (გარეგნულად), ტკბილად ლაპარაკი (ი.ა.).
სიტყვა-ქალოვნება – მჭვერმეტყველება. იხ. კელოვნება (ი.ა.).
[სიტყვება] – იხ. სიტყვა (ი.ა.).
სიტყვერთაჲ – გონიერთათუს (სხ.).
სიტყვერ-ი – «საკითხავი», სიტყვები; მეტყველი. იხ. სიტყვა (ი.ა.). გონიერი, ბრძენი (სხ.).
სიტყვერობა – იხ. სიტყვერი (ი.ა.).
სიტყვეთ-ღაღვა – იხ. ღაღვა (ი.ა.).
სიტყვეთ-მინიერი-ი – მჭვერმეტყველი, რიგორი. იხ. მეცნიერი (ი.ა.).
სიტყვეთ-ქალოვანი-ი – იხ. კელოვანი (ი.ა.).
სიტყვესა აღღვინება – «სიტყვისა განგება». იხ. აღღვინება (ი.ა.).
სიტყვ(ა)-მიგება – პასუხის გაცემა. «სიტყვის-გება». იხ. მიგება (ი.ა.).
სიტყვ(ა)-მართუმა – «მითხრობა». იხ. მართუმა (ი.ა.).

სიტყვა(ა)-მკერავი/მკერავალი, სიტყვა-
თა მკერავი - სიგყვით მკურნალი
(სიგყვა-სიგყვით; რაფსოდი). იხ. მკერ-
ავი/მკერვალი (ი.ა.).
სიტყვა მწერალი - მწერალი, პო-
ეტი, სიგყვის ოსტატი (ი.ა.).
სიტყვა(ა)-სწავლა - «მოდღურება». იხ.
სწავლა (ი.ა.).
სიტყვა(ა)-ყოფა - ცილობა, კამათი, ან-
გარიშგება. იხ. ყოფა (ი.ა.).
სიტყვა-გამომეძიებელი - იხ. გამომეძ-
იებელი (ი.ა.).
სიტყვა-გამოძიება - იხ. გამოძიება (ი.ა.).
სიტყვა-გება - პასუხი, პასუხისგაცემა,
ცილობა, «სიგყვ-მიგება» (ი.ა.).
სიტყვა-გებალი - მოცილე, მოპაექრე.
იხ. მგებელი (ი.ა.).
სიტყვა-მეწინაერი - მკეერმეტყველი,
რიტორი. იხ. მეწინერი (ი.ა.).
სიტყვა-მმრახველი - იხ. მმრახველი
(ი.ა.).
სიტყვა-მიგებალი - იხ. მიგებელი (ი.ა.).
სიტყვა-მიგებალი - დაძვინჯველი (გ.ს.).
სიტყვა-მისება - პასუხისგება, ანგარიშ-
გება; აღთქმა. იხ. მიცემა (ი.ა.).
სიტყვა-მიკა - ანგარიშის ჩაბარება
(გ.ს.).
სიტყვა-მოგება - პასუხის მიცემა (ი.ა.).
სიტყვა-მოგება - პასუხი. იხ. მოგება
(ი.ა.).
სიტყვა-მოქმედი - პოეტი. იხ. მოქმე-
დი (ი.ა.).
სიტყვა-მოცემა - «რიცხვს მოცემა», ან-
გარიშგება. იხ. მოცემა (ი.ა.).
სიტყვა - ებრაელთა მესამე თვე, იფნისი
(ი.ა.).
სიტყვა - სიზარმაყე. იხ. უღები (ი.ა.).

სიტყვა-მ - უჭმელობა; შიმშილი (გ.ს.).
სიტყვა-მ - იხ. ურვა (ი.ა.).
სიტყვა - უმეცრება, უეცობა. იხ. უეც-
ბი (ი.ა.).
სიტყვა-მ - იხ. უქმარი (ი.ა.).
სიტყვა-მ, სიტყვა-მ - სიგანე, სიგრძე.
იხ. ფართო (ი.ა.).
სიტყვა-მ, სიტყვა-მ - სიმკაცრე, სი-
სასტიკე (ი.ა.). გულქვაობა, შეუბრაღე-
ბლობა (ი.ა.).
სიტყვა-მ გულთა - «გულფიცხელო-
ბა». იხ. ფიცხელი (ი.ა.).
სიტყვა-მ, სიტყვა-მ - სიფხიმღე.
იხ. ფრთხილი (ი.ა.).
სიტყვა-მ - „სილაღე“, მედიღურობა,
ამპარგაენობა (ს.ს.).
სიტყვა-მ - სიამაყე; მუქარა. იხ. ქადე-
ბა (ი.ა.).
სიტყვა-მ, სიტყვა-მ - იხ. ქალ-
წული (ი.ა.).
სიტყვა-მ - იხ. ღნიოში (ი.ა.).
სიტყვა - უწესობა, უწმინღურება, სიბ-
ილწე; გალობა, სიმღერა. იხ. მეღოდარი
(ი.ა.). „სიმთერაღეში სიმღერა-ცეკვა“
(ქ.ს.).
სიტყვა - «უყი». იხ. ღრმა (ი.ა.).
სიტყვა-მ - „დაგრეხილობა“ (ქ.ს.).
სიტყვა-მ - შიმშილი. იხ. მომყმარი
(ი.ა.).
სიტყვა, სიტყვა - ყრმობა, ბავშვობა. იხ.
ყრმა (ი.ა.).
სიტყვა-მ - სიყვარული, «მეგობრ-
ება», «მიყვარობა». იხ. ყვარება; მღრ.
ვეცხლის-სიყვარული, სიბრძნის-სიყ-
ვარული (ი.ა.).
სიტყვა-მ - შიმშილი (გ.ს.).
სიტყვა-მ - icteritia. იხ. ყუთელი (ი.ა.).

სიმავე – იხ. შავი (ი.ა.).
 სიმიშულე – სიმიშელე. იხ. შიშული (ი.ა.).
 სიშლუშე – ბელაგობა, თმადასულობა. იხ. შლუეი (ი.ა.).
 სიშორე – სიგრძე. იხ. შორი (ი.ა.).
 სირჩილი – ჩრდილი; ჩერო. იხ. ჩრდილი (ი.ა.).
 სირჩლო – სირჩილე, ჩერო. იხ. ჩრდილი (ი.ა.).
 სირჩჰნე – სიჯაბნე. იხ. ჩუკენი (ი.ა.).
 სირჩჰრე – სისულელე, სირჩახე, სირჩეჩეგე, ყბედობა; მაგყუარობა (ი.ა.). ჭორი, ჩმახი (ი.ა.).
 სირჩჰრე – ამაოება. იხ. სირჩერე (ი.ა.).
 სირჩო, სირჩოშა – ჩეილობა, თოთორობა; ჯაწაწინობა. იხ. ჩიყლი (ი.ა.).
 სირჩჰლე – ჩეილობა, სილბილე. იხ. ჩიყლი (ი.ა.).
 სისიბილი – შემედარობა, სიგიყე, «უცნება». იხ. ცბა (ი.ა.). ცბიერება, ვერაგობა; შეცდენა. ცდუნება, მოგყუება (ი.ა.).
 სისიხსლე – მხურვალეობა; ცეცხლის ძალა (ი.ა.).
 სისიხე – იხ. ცივი (ი.ა.).
 სისილი – ცინება, ღიმილი. იხ. ცინება (ი.ა.).
 სისონილი – სიზარმაყე, მშიშარობა, ღაზარება. იხ. ცონა (ი.ა.).
 სისოფი – სისულელე, სიგიყე. იხ. ცოფი (ი.ა.).
 სისონსლე – «ცხორება», სიმრთელე, ხსნა. იხ. ცოცხალი (ი.ა.).
 სისონთჰე – მოუფიქრებლობა, დაუდევრობა, წინდაუხედაობა (?). პროეტეა (სხ.).
 სისონჰე – «უშეჯლოება», «მაკუეა»,

ერუობა, მოგყუება, გყუილი. იხ. ერუ (ი.ა.).

სისხარე – იხ. ცხარება (ი.ა.). ვაბრაჩება, აღშოთება, გაჯაერება; სიბრაზე (ი.ა.).

სისხე – «სიგფო», «ხორშაკი», ჯაპანაქება; ხურეება, «მეკურეალება». იხ. ცხელი (ი.ა.).

სიმე – ქმარი. იხ. სასიძობელი (ი.ა.).

სიმეშა – «შერთვა». იხ. სიძე (ი.ა.).

სიმეშა – «მეძეობა», ბომობა. იხ. განმეძეება, ვინსიძეა, მეძავი, მეძვისაგანი, მეძეობა, მეძავი, ნასიძეები, სასიძავი, სასიძველი (ი.ა.).

სიმეშინე – «სიმეშინე». იხ. ძალი (ი.ა.).

სიმეშლე – «სიფიციხე»; გაჭირება. იხ. ძნელი (ი.ა.).

სიმეშა – იხ. სიძე (ი.ა.).

სიმეშლე – იხ. ძუელი (ი.ა.).

სიმეშლილი – «საძუელი», მოძულება. იხ. ძულე; შდრ. უცხოთ(ა)-სიძულელი (ი.ა.).

სინზო – იხ. წბილი (ი.ა.).

სინლო – სიწერილე, სიწმინდე; სიმციხე. იხ. წულილი (ი.ა.).

სინშილე – უბიწოება, სიწმინდე, «უბრალოება»; «საფასე». იხ. წმიდა (ი.ა.). 1. ეკლესიაში საჭირო ნივთები, священная посуда, განსაკუთრებით, რომელიც საჭიროა მთარების საიდუმლოს შესასრულებლად; 2. თვით წმ. მთარება (ა.შ.).

სინრჰლე – სისწორე, «სიწრფობა». იხ. წრფელი (ი.ა.). პირდაპირობა; სწორი რამ (ი.ა.).

სინრჰრე – «სისადაგე», «წარმართებულება», «სიწრფე», «განგებულება», სისწორე, ერთგულება; უცოდ-

ველობა, გულწრფელობა, პირდაპირობა. იხ. წრფელი (ი.ა.).

სინულილაჲ – იხ. წულილადი (ი.ა.).

სინჲალულ-ი – სიბრალული. იხ. წყალ- (ი.ა.).

სიჲაბჲჲჲჲ, სიჲაჲჲჲჲჲ – ახალგაზრდობა. იხ. ჭაბუკი (ი.ა.).

სიჲრჲჲჲ – წინწკელა. იხ. ჭრელი (ი.ა.).

სიჲარბჲ – ანგარება, გაუმაძღრობა. იხ. ხარბი (ი.ა.).

სიჲარჲჲჲ – «სახარული», მზიარულება, ღვინი, წვეულება, «განსაცხრომელი» (ი.ა.).

სიჲაჲჲჲჲ – ვნება, სნეულება (ი.ა.).

სიჲჲჲჲ – სიგიჲე. იხ. ხელი (ი.ა.).

სიჲჲჲჲჲჲ – უგნურობა, გლისპობა, უსაქციელობა, სიბინძურე; სიმყრალე. იხ. ხენუმი (ი.ა.). სიჲჲჲ, სიჲჲჲჲ, სიბოროტე; ცული მნე (ფეთიანობა) (ი.ა.).

სიჲჲჲჲჲჲ – «სილაღე», სითამამე. იხ. ხუესგი (ი.ა.).

სიჲჲჲჲჲჲ – ოსტაგობა, მოხერხებულობა. იხ. კელოვანი (ი.ა.).

სიჲჲჲჲჲ – სიმშრალე, გვაღვა. იხ. კმელი (ი.ა.).

სიჲჲჲჲჲ – სიხშირე. იხ. კშირი (ი.ა.).

სიჲჲჲჲ – სისქე, ნიეთი. იხ. კშირი (ი.ა.).

სიხშირე, სიმრავლე (ი.ა.).

სიჲჲჲჲჲჲჲ – «ჯერკულება», «სიმწარე», სიყუღე, სიწამხდრე. იხ. ჯერკუა-ლი (ი.ა.).

სიჲჲჲჲ – სიყუღე, უვარგისობა. იხ. ჰაჲი (ი.ა.).

სიჲჲჲჲ – გემო, სიგებო. იხ. ჰამო (ი.ა.).

სიჲჲჲჲჲ – წალკაგი, ბარი (სხ.).

სიჲჲჲჲ – საჯღომი (ი.ა.).

სიჲარბჲჲჲჲ – მოსასხამი (ი.ა.). ძვირ-

ფასი ქსოვილი, რომლითაც იმოსებოდნენ საქართველოს ვაზირები (ქც.). (σκα-ραμαγγυισ) სახიანი ქსოვილი, ოქრონემსული (ა.შ.).

სიჲარჲჲჲ – თეგზია; scarus (ი.ა.).

სიჲჲჲჲჲ – წყლის დასაწმენდი აუზი (სხ.).

სიჲიჲჲჲჲ – წვიპარგი, „თითის კურა“ (საბა) (ი.ა.).

სიჲიჲჲჲ – „სამეფო კეერთხი“, „სამეფო ძალაუფლება“ (ქც.).

სიჲიჲჲ – მონასტერი (ი.ა.).

სიჲიჲჲჲჲ – მონასტრისა. იხ. სკიგე (ი.ა.).

სიჲიჲჲჲჲ – სკიგში დამკვიდრებული ბერი, განდევილი (ა.შ.).

სიჲიჲჲ – (Σκίτις, Σκῆτις) – ადგილი ეგვიპტეში ლიბიის სამღვარზე (ა.შ.).

სიჲიჲჲ – მჲიჲჲ – ჩამიჩი; «ნაგუდალი» (ი.ა.).

სიჲჲჲჲ – „შალი“ (ქც.).

[სიჲჲჲჲჲ] – იხ. გარდასკნელი, გარესკნელი, მესკნელ, მესკნელი (ი.ა.).

სიჲჲჲჲ – ნაკელი, ნაგავი, განაგავი, სანახეღა, «ფუშნიერი» (ი.ა.).

სიჲჲჲჲ – შდრ. დასკუღილი (ი.ა.).

სიჲჲჲ – ნასკვი, «საკრეველი». იხ. სკუნა (ი.ა.).

[სიჲჲჲჲ] – იხ. მოსკუნა, ნასკუ (ი.ა.).

სიჲჲჲ – «წარმოსლეა», «მისლეა», «ქცევა», «მოთხვა». სიარული, მსველელობა, მიმდინარეობა. იხ. აღმოსლეა, აღმომავალი, აღმოსავალი, აღმოსა(ვ)ალეთი, აღმოსრული, ახლად მოსრული, გამოსლეა, გამოსრული, განსლეა, განმავალი, განსავალი, გარდამავალი, გარეგანსავალი, გარემავალი, გარდამომავალი, გარდამოსლეა, გარდასავალი, გარ-

დასლეა, გარდასრული, გარეწარსლეა, გარეწარუეალი, გმისამავეალი, დამომავალი, დამოსლეა, დასავეალი, დასავალეთი, დასლეა, დასრული, მეგარდამომავალი, მეგარდამოსრული, მეღამისლეა, მეღამოსლეა, თანა-სლეა, თანა-შთამოსლეა, თანა-წარსავეალი, თანა-წარსლეა, მავალი, მამათ-მავალი, მმის(ა)-დასავეალი, მიმოდასლეა, მისლეა, მოსავეალი, მოსრული, ნავის-სლეა, სავეალი, უეალი, ქმრის-სლეა, შესლეა, შესულა, შთამოსლეა, შთასავეალი, წარმავალი, წარმოსლეა, წარსავეალი, წარსლეა, წიაღ-სლეა, წინა-წარსლეა, ხუალ, ხუდე (ია).
სღვა უკჳანა/შემღჳმაღ – «შედგომა» (ია).
სრულ-ი – წასული (ია).
სმარაბლო – ძვირფასი ქვა (ქყ).
სმენა – «რჩომა», «შესმენა», «ყურადღება», «შეწამება», გასმენა. მოსმენა, ამბავი, ყურის-გდება, გაგონება (ია).
სმენილ-ი – გაგონილი. იხ. განსმენა, მასმენელი, მისმენა, მოსმენა, მოსმენარი, მსმენელი, სასმენელი, უსმი, შესმენა (ია).
სმნიარ-ი – სამი წლისა. იხ. სამი (ია).
სმოდეულ-ი – სამემოიანი, სამსართულიანი (ია). სამმაგი, სამწილი, სამრიგი (სხ).
სმორენა, სმორენე – მღვის გველთევი (ია).
სმუნვილ-ი – მესამე. იხ. სამი (ია).
სნება – სნეულება, ავადმყოფობა. იხ. სენი (ია).
სნაჳა – კენესა, წუხილი, στενáჯა (სხ).
სნაჳლ-ი – «უძღური», ავადმყოფი, «დასნეულებული». იხ. გულსნეული, სენი (ია).
სნაჳლმბა – «უძღურება». იხ. დასნე-

ულება, სნეული (ია).
სრარმ-ი – უერაგისი, ცუდი (ია).
სრბა – იხ. აღსობა (-ილი), დასობა (-ილი), შესობა (ია).
სრღომელ-ი – ქალაქ სოდომის (პალესტინაში იყო) მცხოვრები (ია).
სრღომბა – „გარყენილების ერთ-ერთი სახე“ (ქყ).
სრღომური – იგივეა, რაც „სოდომია“ (ქყ).
სრმ-ი – «მარნასოფი», vultur (ია).
სრვლმბა – იხ. დასოვლება, შესოვლება (ია).
სრლ-ი – იხ. განსოლება (ია).
სრლბ-ი – მარცვალი (წიგნისა) (ია).
სრლინარ-ი – მილი (ია).
სრმხეთ-ი, სრმხით-ი – არმენია (ია).
სრმხითარი – „სომხითის მცხოვრები“ (ქყ).
სრმხურ-ი – სომხისა (ია).
სრმხურად – იხ. სომხური (ია).
სრომ-ი – სარტყელი, კამარა (ია).
სრომჳ-ი – ვამის ჯიშია, sorec, sorech (ია).
სრორ – ხერელი (ია).
სროჳლ-ი – სამთავრო, «საკარანო», «მამული», «აევანი», «დაბა», «სოფლიეი», ქვეყანა (ია). მსოფლიო, свет, мир (ია).
შა სროჳლ-ი – წუთისოფელი. იხ. გარემო-სოფელი, მსოფლელი, მსოფლიო/სოფლიო (ია).
სროჳრ-ი – საყვირი (ია).
სროჳლიმ-ი – სოფლისა. იხ. სოფელი (ია).
სროჳლიო – იხ. მსოფლიო (ია).
სროჳლის-მთავარ-ი – ქვეყნის მპყრო-

ბელი/განმგებელი. იხ. მთავარი (ი.ა.).
სოფლის(ა)-მეურნეობა – მხარის
 მკურნალობა/განმგებელი. იხ. მკურნა-
 ბა (ი.ა.). ქვეყნის უფროსი, ქვეყნის მბრ-
 ძანებელი (ი.ა.).
სოფლის-წარმო – ქვეყნის აღწერა. იხ.
 წერა (ი.ა.).
სოფი – სარო, ფინიკი (სხ.).
სოხანა – დატყეპნილი მიწის იატა-
 კი (მ.ს.).
სოხანა – სადაყუდებულო (ი.ა.).
სპა – ლაშქარი (ქ.ც.).
სპატი – სარდალი (მ.ს.).
სპატი-მკურნა – «ერის-მძღვარი» (ი.ა.).
სპანია – ესპანეთი (ი.ა.).
სპანელ – პური, კვერი, „სპანელი“
 (საბა) (სხ.).
სპანელი – «სპარაპეტი», მხედართ-
 მთავარი, სპასეტი, ჯარის მეთაური. იხ.
 მთავარსპაპეტი (ი.ა.).
სპარაპეტი – შეჭურვილი, მებრძოლი;
 აღჭურვილობა (ი.ა.).
სპარაპეტი – აბჯარი, საჭურველი,
 საომარი იარაღი, შეჭურვილობა (ი.ა.).
 იხ. სპარაპეტი (ი.ა.).
სპარსელები – სპარსულად. იხ. სპარ-
 სული (ი.ა.).
სპასეტი – სპასეტი, მხედართ-
 მთავარი (ი.ა.).
სპასეტი – საჭურველის მზიდველი
 (ი.ა.).
სპასეტი – სამეფო წამოსასხამი (ი.ა.).
სპასეტი – მხედართ-მთავარი (ი.ა.).
სპარსელები – დიდი ნაღარა (ქ.ც.).
სპარსელები – «განთეთრებული», «თეთ-
 რი». იხ. გამოსეტიკება, განსეტიკება,
 სეტიკება (ი.ა.).

სპირტი – aes (ი.ა.).
სპირტი – კალათა. ἢ σπυρίς, (δός
 (სხ.).
სპირტი – იხ. აღსკობა, მოსკობა (ი.ა.).
სპირტი – მოწესე, ბერი. იხ. სპო-
 დოსი (ი.ა.).
სპირტი, **სპირტი** – მოწესე, ბერი
 (ი.ა.).
სპირტი – იხ. აღსკოლება, მოსკოლეა/
 მოსკოლეა (ი.ა.).
სპირტი – მსუბუქი (მ.ს.).
სრა – „სახლი“, „სახალე“ (ქ.ც.).
სრბა – მსვლელობა, სვლა, სირბილი.
 იხ. თანა-წარსრბა, მალე(დ)მსრბოლი,
 მსრბოლი, წინასრბა (ი.ა.). 1. სირბილი;
 2. მიმდინარეობა, სწრაფვა, ჩქარი სი-
 არული, მოძრაობა; 3. ცხოვრება, მოღვა-
 წეობა, სიცოცხლე (ი.ა.).
სრბოლა – იხ. სრბა; მღრ. მალე(დ)
 მსრბოლი (ი.ა.).
[სრბა] – იხ. განსრევა (ი.ა.). სროლინე-
 ბა (მ.ს.).
სრმა – თელვა (მ.ს.).
სრმა – მოსრვა, შემუსერა, მუსრი. იხ.
 მომსრალი, მომსრველი, მოსასრველი,
 მოსრვა (ი.ა.). (შავი) ჭირი (ი.ა.).
სროლა – «მშველა», დაშენა (ი.ა.).
სრსული – სირსეილი, gangraena (ი.ა.).
 სირსეილი (გურულად: სირსეალაი), ერ-
 თგვარი კანის ავადმყოფობა (ი.ა.).
სრული – «სავსე», მრთელი, «ცოცხ-
 ალი», მთლიანი. იხ. აღმასრულებელი,
 აღსასრული, გამოსრულება, გა(ნ)სრუ-
 ლება, დასასრული, დასრულება, დაუს-
 რულებელი, მისრულება, მოკლე-დასას-
 რული, მოსრულება, სისრულე, უსრუ-
 ლი, შესრულება, წარმოსრულება, წარს-

რულება (ი.ა.).

სრულეზბ – სრულყოფა; დასრულება, დამთავრება; «სიმგრეულე» (ი.ა.). სისრულე, დასრულებულობა, უნაკლობა, სრულყოფა, სრულყოფილობა, ასრულება, შესრულება (ი.ა.).

სრულეზბით – ყოვლად, სრულიად, მთლიანად. იხ. სრული (ი.ა.).

სრულ-ი – იხ. სლეა (ი.ა.).

სრულიად – ყოვლად, ბოლომდის; მთლად; «ბრწყინვალელ», «დამგკიცებით». იხ. სრული (ი.ა.).

სრულ-ჰზნა – დამთავრება, «დასრულება». იხ. ჰზნა (ი.ა.).

სრულგჰოჲლი – აღმსრულებელი. იხ. მყოფელი (ი.ა.).

სრულ-ჰოჲბ – «გამოსრულება», შესრულება. იხ. ყოფა (ი.ა.).

სტალიონ-ი – 125 ნაბიჯი (ი.ა.). ასპარეზი. τὸ σταδίου (სხ.).

სტამრა – (სტაერაჲსა) ძვირფასი ქსოვილი, ფარჩა (ი.ა.).

სტამნ-ი – ქილა, კოკა (ი.ა.).

სტამ-ი – «თმა» (ი.ა.). ბალანი (აქლემისა) (ი.ა.).

სტოლიონ-ი ანუ, უკეთ სტოლიონ-ი – ბერი სტულიუს კონსულის მიერ V საუკუნეში კონსტანტინოპოლს დაარსებული მონასტრისა; ან შეიძლება იგულისხმებოდეს თეოდორე სტულიელის წიგნი (ა.შ.).

სტობ – ἡ στῶα, სვეტებიანი დარბაზი, კოლონადა, გალანივით (სხ.).

სტო(ვ)ა, სტო – «ემო», აივანი (ი.ა.).

სტოლ-ი – ფლოგი (გ.ს.).

სტობაჰ-ი – კუჭი (ი.ა.).

სტობაჲსაღმობიონ-ი – კუჭმგკივანი.

იხ. საღმობიერი (ი.ა.).

სტობაჲლბ-ი (ბერძნ.) – ჯარების სარდალი, მხედართმთავარი; სპასალარი (ი.ა.).

სტობაჲობ-ი – «ერისაგანი», მხედარი.

იხ. სასტრაგიოგე (ი.ა.).

სტობაჲობაჲ – ჯარისკაცობა, მხედრობა. იხ. სტრაგიოგი (ი.ა.).

სტობაჲობთ-მთაჲპარ-ი – მხედართმთავარი. იხ. მთაჲარი (ი.ა.).

სტობაჲობ-ჰოჲბ – მხედრად გახდომა. იხ. ყოფა (ი.ა.).

სტობაჲლ-ი – მეგლე, ὁ ἡσίοχος (სხ.).

სტობა – «ძრეა», «აღძრეა», «წარძლოლა». შდრ. გრეა (ი.ა.).

სტოპილოზ-ი – ბზრიალა (ი.ა.).

სტოპ-ი – «სახლის ნაშობი» (ი.ა.). მონის შვილი (სხ.).

სტოპა – «განმსტრობა», მგერა, თვალთვალი. იხ. განმმსტრობი, განმსტრობა, დასტუნა, ზედა-მსტოჲარი, ზედა-მსტოჲარი, მიმოდასტუნა, მიმომსტოჲრობა, მიმომსტორობა, მოსტუნა, მსტო(ე)არ/მსტ(ე)არი, მსტოჲრობა/მსტურობა, ნიშის-მსტოჲარი, სამსტოჲო (ი.ა.).

სტოპან – სტენა. იხ. სასტენელი (ი.ა.).

სტოპ – ცრუობა, გყუილი (ი.ა.).

სტოპარ-ი – «უცხო»; წვეული. იხ. მესტუმრე, სასტუმრო (ი.ა.).

სტოპარ/სტოპარის-ჰოჲპარ – უცხოთმოყვარე (ი.ა.).

სტოპარ/სტოპარის-მოჲპარაჲ/მოჲპარობა – უცხოთ-მოყვარება, სტუმრობა. იხ. მოყუარება/მოყურობა (ი.ა.).

სტოპარა/სტოპარობა – მიწვევა, მიღება (ი.ა.).

სტოპარობა – წვეულება. იხ. სტუმარი (ი.ა.).

სტუდია – ხგუნვა (ი.ა.).
 სტუნა – ბერვა. იხ. სტუნა; შდრ. მსტუნა, მსტუნარი. საყვირის დატემა, გალობა. იხ. დასასტუნელი, დასტუნა; შდრ. სტუნა (ი.ა.). სტუნა; სალამურზე დაკერა (ი.ა.).
 სტრაი – «საყერი», სალამური, საკრაი, სასტენი საკრაი. იხ. მსტურე (ი.ა.). ნახურეტი (მ.ს.).
 სტაქსი – სტიქია, ელემენტი (ი.ა.).
 სტაქსი – „სტიქიონი“, „კაემირი“ (ქ.ყ.).
 სტამაქსი – სასმელი. იხ. სუმა (ი.ა.).
 [სტამაქსი] – იხ. [აღსურვა] (-ული) დასურული, შესურვა (ი.ა.).
 სტამაქსი – მჩაგე, მსუბუქი. იხ. ა(ღ)-სუბუქება, უსუბუქე (ი.ა.).
 სტამაქსი – «ვარშამაგი», გილო (ი.ა.).
 სტამაქსი – შრატი (მ.ს.).
 სტამაქსი – მოსვენება, დაწოლა. იხ. გამოსვენება, გა(ღ)სვენება, განსასვენებელი, განსვენებელი, დასვენება, სასვენებელი, შესვენება (ი.ა.).
 სტამაქსი – „უბედნიერესი“ (ქ.ყ.).
 სტამაქსი – სვეტი. იხ. მსუბუქე (ი.ა.).
 სტამაქსი-სტამაქსი – კაპიტელი. იხ. თაეი (ი.ა.).
 სტამაქსი – „უბედური“ (ქ.ყ.).
 სტამაქსი – მოთმინება. იხ. სულგრძელი (ი.ა.). აუჩქარებლობა, დიდსულოვნება, კეთილშობილება (ი.ა.).
 სტამაქსი – მომთმენი. იხ. გრძელი (ი.ა.). აუჩქარებელი, დიდსულოვანი (ი.ა.).
 სტამაქსი, სტამაქსი, სტამაქსი – ცუდი, უვარგისი (ს.ს.).
 სტამაქსი – დაწყნარებული, დადუმებული. იხ. დაღებული (ი.ა.). წყნ-

რი, მშვიდი; დამშვიდებული, მოსვენებული (ი.ა.).
 სტამაქსი – იხ. დასულება (-ული), [მესულებე], მესულებობა, შესულება, შესულებება (ი.ა.).
 სტამაქსი – უგუნური, შემცდარი ჭკუაზე, სალოსი, გიყი. იხ. ლედუსული, ლედუსულილოვანი, მოსულილება, სისული (ი.ა.).
 სტამაქსი – თავებლობა (ი.ა.).
 სტამაქსი-სტამაქსი – ოხერა, «კუნესა», წუხილი. ხენეშა, «ლოცვა». იხ. თქემა (ი.ა.).
 სტამაქსი-სტამაქსი – იხ. მოყურე (ი.ა.).
 სტამაქსი – «კაცი», «გუამი», «თაეი»; თავისთაეი; ჰაერი, ქარი, სუნთქვა, «ორთქლი»; სუნი; ბოროტი სული; სული წმიდა. იხ. სასული, სულოვა, უსულო (ი.ა.).
 სტამაქსი – სულისა, ცოცხალი. იხ. სული; შდრ. ღმრთივ-სულიერი (ი.ა.).
 სტამაქსი – ჯერ კიდევ სულიერი (ი.ა.).
 სტამაქსი – სულიერი. იხ. სულიერი (ი.ა.).
 სტამაქსი – სასულიერო. იხ. სულიერი (ი.ა.).
 სტამაქსი – გულის წასელა (მ.ს.).
 სტამაქსი – «სუნება». იხ. ცემა (ი.ა.).
 სტამაქსი – ჭკუნაკული; მოუძღვრებული, მოუთმენელი, დაღონებული, გულგატეხილი, მოშვეებული, მოკლებული (ი.ა.). სულწრაფი, აჩქარებული (ი.ა.).
 სტამაქსი – «მოკლება». იხ. მოკლე (ი.ა.).
 სტამაქსი – მოშვეება. ჭკუნაკული, გულგატეხილობა. იხ. მოკლება (ი.ა.).
 სტამაქსი – იხ. მყრალი (ი.ა.). მყრა-

ლი (ბინძური, უწმინდური) (ი.ი.).
სულმყარაღება, სულმყარაღობა – სიმყარაღე. იხ. მყარაღება/მყარაღობა (ი.ა.).
სულმშირე – მსუბუქი, მზაგე. იხ. მცირე (ი.ა.).
სულმწარე – გამწარებული, ბრაზიანი; «გკიენული გულითა». იხ. მწარე (ი.ა.).
სულნელ-ი, სურნელ-ი – «კეთილი», «საკუმეველი», სურნელოვანი. იხ. ნელი; უსურნელესი (ი.ა.).
სულნელაბა, სურნელაბა – სუნი, სურნელოვნება. იხ. სულნელი (ი.ა.).
სულნელ-მამოზარე – საამურად, საამოდ, გკბილად მგალობელი, მოჭიკჭიკე (ი.ი.).
სულოზა – სულის ღება(?). იხ. სული (ი.ა.).
სულსაძნაშერი-ი – სულისათვის საძნელო (სხ.).
სულტანი-ი – მეფე (თურქებისა) (ი.ა.).
სულ-უკმოუღებელად – ამოუსუნთქავად, სულმოუბრუნებლად, სულმოუთქმელად (ი.ი.).
სულაბა – სიჩუმე, უხმოობა. იხ. ღება (ი.ა.).
სულმეზანელი-ი – ცოცხალ-მკვდარი (გს.).
სულმეოკლებულ-ი – ძალაგამოღებული, გულგატეხილი. იხ. შემოკლებული (ი.ა.).
სულმეომოსილ-ი – ავსულიანი. იხ. შემოსილი (ი.ა.).
სულმეოქმეველი-ი – შეუბრუნებელი. იხ. შეუქცეველი (ი.ა.).
სულ-ჰამო – საამო სუნიანი (ი.ი.).
სუმა, pl. იხ. სხმა; pres. – ვ-ყოლა; «მოყვანა». შერთვა. წაცხება, მოვლება. იხ. გამოსუმა (ი.ა.).

სუმა, სმა – სმა, დაღება, ლხინი, წვეულება, «პური», «შუება». იხ. მოსუმური, მოსუმურობა, მსუმელი, სასმური, სასუმევა, სასუმელი, სასუმელება, სასუმური, სუმადი, მესუმა, წყლის-სასუმელი. (ი.ა.).
[სუმა] – სმა, დასმა. იხ. გარდამოსუმა, გარდასუმა, დასუმა (ი.ა.).
სუმევა – სმევა, დაღეინება. იხ. სუმა (ი.ა.).
სუმულ-ი – მოყვანილი. იხ. გამოსუმა, ჩამოსუმა, ცოლის-სუმა-სხმა (ი.ა.).
სუმუროზანი-ი – «შემურილი» (მეთი და საკმეველი სურნელი, ნაღვლის გემოსი) (ი.ა.).
სუნაბა – «სულის ცემა» (ი.ა.).
სუნელ-ი – სუნი (ი.ა.).
[სურა] – იხ. დასურა (ი.ა.). «ვეცხლის საღეინე» (საბა) (ქც.).
სურბაქი – მაჩრდილებელი (ქც.).
სურმევა – ნაგერა. იხ. სურილი (ი.ა.).
სურმიელ-ი – მონაგრული, მოწადინე. იხ. სურილი (ი.ა.).
სურმილ-ი – წადილი, ნდომა, ნაგერა, «წყურილი». იხ. მისურილი, მოსურნე (ი.ა.).
სურიანგებულ-ი – «სუნაგრებული», დაწყლულებული. იხ. სურიანგება (ი.ა.).
სურნელ-ი – იხ. სულნელი (ი.ა.).
სურნელაბა – იხ. სულნელება (ი.ა.).
სურსატი-ი – უღირსი; უწესო; დასაცინი (გს.).
სურწაწინ(ის)-ი – თებერვალი (ი.ი.).
სუშევა – «მეუფება», მეფობა. იხ. სასუფეველი (ი.ა.).
სუშრაქ-ი – „სუფრის მდებარედეველი“ (ქც.).
სუშაბა – იხ. განსუქება (ი.ა.).

სუპერი – ქოლგა, რომლის გამოყენების პრივილეგია პქონდა მხოლოდ ყაფს და მის მიერ ნებადართულ პირს (ქც).
სუპერი – სუქურის დამკერი (ქც).
სუნაშარი – წმიდათა შემოკლებული ცხოვრებანი თევებისა და ღლეების მიხედვით (ი.ა.).
სუნალოზი, სუნაქი – პაგრიარქის თანაშემწე ბერი (ი.ა.).
სუნაქონი – ნათლულის ღედა (გ.ს.).
სუნ(ი)ლი – გული, გონება, «იჭუ» (ი.ა.).
სუნორი – დამცველი, ვექილი, ὁ σὺν-ῥυορος (ს.ს.).
სუნაქონი – მრჩეველი; გაძრეული, დარბაისელი (საბა) (ი.ა.).
სუნაქონისობა – სენაგი, უმაღლესი სამმართველო დაწესებულება, სახელმწიფო ან საეკლესიო. იხ. აგრეთვე სიკრიგონი. ἡ σὺγκλητος (ს.ს.).
სუნაქობა – შეკრებილება (ს.ს.).
სურიგობა, სურიგობა – წყლული, «დასურინგება» (ი.ა.).
სური – «სარფათი», თასი (ი.ა.). ერთგვარი ლანგარი (მსხვერპლის მისაგანი) (ს.ს.).
სუმა – სპეკალი, ძვირფასი ქვა (ი.ა.).
სური – სური, სური – «გოდორი», «ბანდაკი» (ი.ა.).
სუმი – არათხელი. იხ. სისქე (ი.ა.).
სუმი – საბერო ფორმა ჩასაცმელისა (ი.ა.). ბერის სამოსელი (ი.ა.).
სუმის მუმი – ბერად აღკვეცა (ს.ს.).
სუმარი – σὺμαριος, ὁ, იმპერატორის სასახლის მცველი, ყარაული (ს.ს.).
სუმასტი – ბრძენი, ნასწავლი (ს.ს.). განსწავლული კაცი (ს.ს.).

სუმი – ყიღა, შეძენა. იხ. განმსყიდელი, განსყიდა, განსასყიდელი, გა(ნ)ყიდა, ეცხლით-სყიდული, კაცის-სყიდელი, მიმსყიდელი, მისყიდა, მომსყიდელი, მოსასყიდლება, მოსყიდა, მრავალსასყიდელი, მსყიდელი, ნასყიდობა, სასასყიდლო, სასყიდელი, სასყიდლითი, სასყიდლით-დადგინება, სასყიდლის-მიმცემელი, სასყიდლის-ყოფა, უკუმოყიდა (ი.ა.).
სუმი – ნაყიდი (ი.ა.).
სუმი – (სძლისა) რძალი, «ძის ცოლი». იხ. ახალ-სძალი, თანა-სძალი, სასძლო (ი.ა.).
სუმი – (სძისა) რძე (ი.ა.).
სუმი – «სასძერი». იხ. სასძერი (ი.ა.).
სუმი-მუმი – «ძმადი», მაცარი. იხ. მომგურელი (ი.ა.).
სუნაშარი – «მოძღურა», «მოძღურება», შეგყობა, «გრძნობა», «ჩუენება», «გულისკმის-ყოფა», სწავლა, დასწავლა, გადაცემა. იხ. გა(ნ)სწავება, დასწავება, მოსწავება, შესწავება. დარიგება; ცემა, გვემა; «დამაგება». სწავლის შეძენა; «განსწავლა», «წუართა», დასჯა (ი.ა.). განჯეა, წვალება, წამება; ცემა, დასჯა (ი.ა.).
სუნაშარი – სწავლა (ი.ა.).
სუნაშარის-მომხარე – ცოდნის მოყვარული. იხ. მოყვარე (ი.ა.).
სუნაშარისობა – სწავლა, სიბრძნე, მოძღვრება, დარიგება, ცოდნა. იხ. სწავლული (სწავლა) (ი.ა.).
სუნაშარი – განსწავლული, გაწვრთნილი, მცოდნე, მეცნიერი. იხ. განსწავლა, განსწავლული, დასწავლა, მასწავლელი, მოსწავლე, მსწავლელი, სასწავლელი, სიგყუსა-სწავლა, უსწავლელი, ღმრთივ-სწავლული, შესწავლა (ი.ა.).

სწარობა – «სწორ-ყოფა». იხ. სწორი (?) (ი.ა.).

სწორად – თანასწორად, თანაბრად; მსგავსად (ი.ა.).

სწორება – შესწორება, გოლობა, შედარება, მსგავსება (ი.ა.). გათანაბრება, მსგავსება, შედარება, თანასწორობა (ი.ა.).

სწორებით – თანაბრად, ერთნაირად. იხ. სწორი, შესწორება (ი.ა.).

სწორმა – შედარება, შესწორება. იხ. სწორი (ი.ა.).

სწორ-ი – თანასწორი, გოლი; წყვილი, «ორი». იხ. განსწორება (-ული), თანასწორი, მისწორება, პასაკითხ-სწორი (ი.ა.). პირი, **копия** (სხ.). (წოი) კოპიო (ა.შ.).

სწორ-სწორ-ი – თანაბარ-თანაბარი. იხ. სწორი (ი.ა.).

სწორ-ყოფა – «სწარობა». იხ. ყოფა (ი.ა.).

სწრაფ-ი – იხ. წრაფი (ი.ა.).

სწრაფა – იხ. წრაფა (ი.ა.). მისწრაფება, მონღომება, ცდა (ი.ა.).

სწრაფება, სწრაფობა – იხ. წრაფება (ი.ა.). დაჩქარება; მისწრაფება (ი.ა.).

სწრაფით – სწრაფად, ჩქარა (ი.ა.).

სწრება, სწრება – მისწრება, დასწრება, ვასწრება, წინ წასვლა. იხ. აღსწრება, დასწრობა, მისწრება/მისწრობა, მოსწრება, წარსწრება/წარსწრობა (ი.ა.).

სხალ-ი – **сухус**; მსხალი (ხე) (ი.ა.).

სხალმან-ი – მსხლის ბალი. იხ. სხალი (ი.ა.).

სხლმა – «დამკვდრება», ჯდომა (ბეერისა). იხ. აღმსხდომი, აღსხდომა, დასასხდომელი, დასხდომა, გუ-სხდომა, ინაკით-მსხდომარე, მსხდომარე, სასხდომელი, შესხდომა (ი.ა.).

[სხმა-] – იხ. მსხემრი (ი.ა.).

სხმა(შ)-ა – კრეფა. იხ. მსხეკელი (ი.ა.).

სხმრა – იხ. დასხერილი (ი.ა.).

სხმრაპა – იხ. დასხერა (ი.ა.).

სხმულ-ი – «გეამი», განი. იხ. უსხეული (ი.ა.).

სხმულიდი-ი – «კორცლიდი», ღიღი გა-ნისა. იხ. ღიღი (ი.ა.).

სხიშ-ი – იხ. დასხიეებული (ი.ა.).

სხიშება – იხ. სხივი (ი.ა.).

[სხირპა] – იხ. განსხირა (ი.ა.).

[სხლმა] – იხ. მსხლეგარი/მსხლეგარე, ნასხლეგი (ი.ა.).

სხლმა – იხ. განსხლეა, ნასხლევი (ი.ა.).

სხმა – შობა; მოყვანა, მოგერა; ქონება, «დგმა»; ყოლა, სმა; დება; აცმა, მოსხმა; «დანერგვა», დარგვა; აყვანა. «დგმა», ქონება. იხ. აღმოსხმა, აღსხმა, აღურსხმა, გამოსხმა, განსხმა, გარდამოსხმა, გარდასხმა, გარე-მოსხმა, დამასხმელი, დამსხმელი, დასხმა, დასხმითი, დასხმული, გელ-დასასხმელი საკელითა, გელ-მოსასხმელი, თავს-სხმა, თავწარსხმული, მერცხლის-გამსხმელი, მისხმა, მომსხმული, მოსხმა, მსხმო, პირის-დასხმა, უკუ-მოსხმა, შესხმა, შეილთ-სხმა, ჩამოსხმული, ჩასხმა, ჩელთ-სხმა, წარსხმა, კელთ-სხმა (ი.ა.).

სსოლა – სხოლარიოსთა საცხოვრებელი და საწვრთნელი ადგილი. ო სჯილი (სხ.).

სსოლარიოს-ი – გვარდიის რაზმელი ან კოპორგი, რომელიც იმპერატორის პირად დამცველ რაზმში ირიცხებოდა. სხოლარიოსები მხოლოდ გარეგნობითა და სახელით იყვნენ სამხედროები. ლამაზ ფორმაში გამოწყობილ-

ბი იცავენენ სასახლეს და იმპერატორის გამოსვლას ბრწყინვალეობას და ლამაზს აძლევდნენ. ὁ σχιλδριος (სხ).
სსშპ – «რომელიმე», მეორე, უცხო. იხ. ერთი სსუაჲ (ი.ა.).
იზი სსშპ-ჲ – «ერთი იგი», მეორე (ი.ა.).
სსშპ-ჲ რა-ჲ – სხეა რამე, სხეაგვარი (ი.ა.).
სსშპს-სა – სხეაგან (ი.ა.).
სსშპ ენა – «ენა უცხო», უცხო გომი, წარმართი, ბარბაროსი. იხ. ენა (ი.ა.).
სსშპ სხსშ – სხეანაირი. იხ. სახე (ი.ა.).
სსშპჟმრ-ი – «თითოფერი», სხეადასხვანაირი. იხ. ფერი (ი.ა.).
სსშპჰგაჰგაჰ – იხ. განსხუაჰგაჰება (ი.ა.).
სსშპჰგომბა-ჲ – უთანხმოება, разногласие (სხ.).
სსშპზრ – სხეანაირად, სხეაგვარად. იხ. სსუა (ი.ა.).
სსშპრტა – «მუსრეა», წყვეტა (ი.ა.).
[სსშპზაჰ] – იხ. განსხუობა (ი.ა.).
სსშპრჰგა – «პკურება» (ი.ა.).
სსშპრჰგაჰ-ი – პკურებული; მოწინაწკლული. იხ. მისხურება, შესხურება; შდრ. მასხურებელი (ი.ა.).
სსშპლ-ი – იხ. სსხლბარკალი, განსხუობა (ი.ა.).
სსშპლბარკაჰლი – «ბარკალსხული», წელი. იხ. ბარკალი (ი.ა.).
სსშპშნ-ი – «ერდო», სხეენი (ი.ა.).
სსშპა, სსშპა – «დასჯა», «წურთა», «განსიგყება», განსჯა, განკითხვა, ცილობა, «დადება გულსა». იხ. გა(ნ)სჯა/განსჯა/განრჩა, დამსჯელი/დამსჯელი, დარჩა, დასამჯელი, დასჯა/დამჯა, დაუშჯელად, თანა-მოსაჯული, მართლმსაჯული, მართლმსაჯულება, მიშჯა, მოსაჯული, მსა-

ჯული, მსაჯულება/მსაჯულობა, მსჯაერი/მშჯაერი, სამშჯაერი/სამსჯაერი, სარჩელი, სასარჩლო, საშჯელი (ი.ა.).
სსშპლ-ი – იხ. შჯული (ი.ა.).
სსშპლის-გღებელ-ი – იხ. შჯულის-მღებელი (ი.ა.).
სსშპლის-მმარხმელ-ი – იხ. შჯულის-მმარხველი (ი.ა.).

ტა-ბრი – ქართული ანბნის 21-ე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 300 (ი.ა.).
ტაბაჰ-ი – იხ. გაჰაჰი (ი.ა.).
ტაბაჰს-ი – ლოგინი, საწოლი (ი.ა.).
ტაბაჰსტაჰ-ღაგაჰსულ-ი – ხალიჩა-გადაფარებული (ი.ი.).
ტაბაჰსტაჰ – თამაშობა (საბა) (გ.ს.).
ტაბაჰრნ-ჲ – სასგუმრო (გ.ს.).
ტაბაჰსი – ქურციკი (საბა), გარეული თხა (ი.ი.).
ტაბაჰ (ლათ. გაბულა) – სუფრა, მაგიდა (ი.ა.). გაშლილი სუფრა, დალაგებული სასმელ-საჭმელი, საჭმელი (ა.შ.).
ტაბაჰნ-ი – საწყაო; კოდის მერვედი (გ.ს.).
ტაბაჰრ-ი – «საწნეხელი», ორმო (ი.ა.).
ტაბაჰსი – „მაღლა ნაგები საფლავე“ (ქ.ც.).
ტაბაჰრ-ი – იხ. გაჰარი (ი.ა.). დიდი სახლი; სასახლე (ი.ი.).
ტაბაჰ-ი – «აქლემი» (ი.ა.). „დაკოდელი ცხენი“ (ქ.ც.).
ტაბაჰს-ი – «სარწყული», კუგალი, საწყლე (ი.ა.). საღვინე ჭურჭელი; საწყლე ჭურჭელი, კოკა, ღოქი (ი.ა.).

ბალაშპარი – ფაცხა, საჩრდილობელი, ფანჩაგური (ი.ა.). კარაფი (ი.ა.).
ბალაშპრობა – ებრაელთა დღესასწაული. იხ. გალავარი (ი.ა.).
ბალანტი – ქანქარი, ვერცხლის ან ოქროს ფული (ი.ა.). ფულის ერთეული ძველ საბერძნეთში, ჰქონდა 26,2 კილოგრამი ვერცხლის ღირებულება, უდრიდა (ძვ. ანგარ.) 1500 მანეთს (ი.ა.).
ბალითა – «ქალა» (ი.ა.).
ბამლა (თამლა) – მონღოლთა მიერ ეპქრობაზე დაწესებული გადასახადი (ქყ.) დალი, დამლა, ბუჭელი. მონღოლთა მიერ ეპქრობაზე დაწესებული სახელმწიფო გადასახადი (სხ.).
ბანი – «გუამი», სხეული (ი.ა.).
ბანა – იხ. ჩამოგანა (ი.ა.).
ბანაბა – იხ. გარდამოგანება, თანა-წარგანება (ი.ა.).
ბანისაჟოლი – განსაცემელი. იხ. სამოსელი (ი.ა.).
ბანის მსახური – ზედამხედველი; მორაფი, ὁ ταμίνας (სხ.).
ბან-ფაღიანი – განადი (მ.ს.).
ბანჯა – «გუემა», «არება», «დასჯა», ცემა (ი.ა.).
ბანჯული – ნაგვემი, ნაცემი (ი.ა.).
ბანჯული მტარისა მიმრ – მგერდაცემული, ეშმაკეული. იხ. ღაგანჯეა, მოგანჯეა, მგანჯეელი, საგანჯეელი, უგანჯეელი (ი.ა.).
ბაპაკი, **ბაბაკი**, **ბაშაკი** – გაფა (ი.ა.).
ბაპარაკი – ნაჯახი, ცული (ი.ა.).
ბარმა – დამარილებული (მ.ს.).
ბარი – სახელური, ბუნი (ი.ა.).
ბარიზი – «კრაფი» (ი.ა.).
ბარსაჟი – წითლად შეღებილი (ი.ა.).

ბარბაროსი, **ბარბაროზი** – ჯოჯობეთი, უესკრული (ი.ა.).
ბასტი – იხ. გამიგი (ი.ა.).
ბაშა – იგივე «გაპაკი» (ი.ა.).
ბაშაკი – იხ. გაპაკი (ი.ა.).
ბაშა – რაში (ქყ.).
ბაშისპარი – ესე არს *ქვისკარი* (ქყ.).
ბაშტი, **ბასტი** – გობი, ვარცლი (ი.ა.).
ბაშაბა – წაგლეჯა, მიგაცემა. იხ. აღმოგაცემა (-ული), გამონაგაცემა, გამოგაცემა, ღამგაცემა, დასაგაცემა, ღაგაცემა, მიმოდამგაცემა, მიმოდგაცემა, მიმოდგაცემა, მისაგაცემა, მიგაცემა, მომგაცემა, მონაგაცემა, მოგაცემა, მგაცემა, ნაგაცემა, წარმოგაცემა, წარსაგაცემა (ი.ა.).
ბაბარი, **ბაზარი** – «სამღვლო», «სახლი», «ბაგინი», სასახლე, სამლოცველო სახლი; სასადილო, საწვეულო სახლი (ი.ა.).
ბაბარი **საშაქლისა** – სასამართლო (ი.ა.).
ბაბრული – „მეფის სასახლის მსახური“ (ქყ.).
ბაბრისაზანი – სამეფო კარზე მყოფი. იხ. გაძარი (ი.ა.). (კეისრის) სასახლის წვერი (ი.ა.).
ბაბრისა წინა – კარის ბჭე, *паперты* (სხ.).
ბაბრობა – ლხინი, წვეულება; «პური». იხ. გაძარი (ი.ა.).
ბაზანაზი, **ბაჯანაზი** – მათრახი (საქონლის ძარღვებისაგან) (ი.ა.).
ბასტი – «საჯლომელი» (ი.ა.).
ბაშრე – გუბე (ი.ა.).
ბაშრი – გბორი, გუბე (ი.ა.).
ბა – იხ. მგე (ი.ა.).

ტაბან-ი – გარხუნა(?) (ი.ი.). ruta (ი.ა.).
ტაპა, **ტაპნა** – თაყვანა. იხ. დამტყვენელი, ღაგევა, ღაგენა, ღაუტვენელი (ი.ა.).
ტაპან-ი – მტევენი (ი.ა.).
ტაპაპა, **ტაპაპა** – «ფლობა», «განტყვევა», «უფლება», ვაშევა, ნების რთვა. იხ. გამოსატყვებელი, გამოტყვევა, განტყვევა, გარდამოტყვევა, გარდატყვევა, დამოტყვევა, დატყვევა(-ული), დატყობა, ზეგარდამოსატყვებელი, თუალგანტყვებული, მიტყვევა, მიუტყვებელი, მომტყვებელი, მოსატყვებელად, მოტყვევა, მტყვევარი/მტყობარი, შეტყვევა, შეტყობა, შემოტყვევა, შთატყვევა, წარმოტყვევა, წარტყვევა (ი.ა.).
ტაპნაუალ – მტყვენებად, კუფხალებად (ი.ა.).
[ტანა] – იხ. დატენა(-ილი) (ი.ა.).
ტანაპა – წყვეტა, მისევა, მიწყლომა (ი.ა.).
ტარამინთი – «ბელეკონი»; terebinthos (ი.ა.).
ტარფი – «ფერკი», «ქუსლი» (ი.ა.).
ტაფი – იხ. კამლის-ტეფი (ი.ა.).
ტაპა – მტყრევა. იხ. ვანატეხი, ვანტეხა, ვანტეხილება, ვარდატეხა, ვარ-ტეხილი, ზურგვატეხილი, ზურგტეხილი, მეხისტეხა, მოტეხა, ნატეხი, სატეხი, დეღვატეხილობა, შეტეხა (ი.ა.).
ტახილი – იხ. გამოდუქიანი (ი.ა.).
ტიარ-ი – «ვარშამანგი» (ი.ა.).
ტიპიკონ-ი, **ტიპიკონ-ი**, **ტაპიკონ-ი** – „განწესება“, ბერძ. τυπικός (ტყ). წესდება (ა.შ.).
ტიჟჟუაჟი – ciconia (ი.ა.).
ტილო – «მჩუარი» (ი.ა.). *ტილონი* იგი საფლაეისანი, ტილოსაგან გაკეთებული სუღარა (ი.ა.).

ტინ-ი – «ცის-ნატეხი», smyris, petra acuta, lapillus durus (ი.ა.). სალი (მ.ს.).
ტირილი – «დატირება», «გოდება», «ლმობა», ცრემლება, მოთქმა. იხ. დატირება, მტირალი, მოტირალი, მტირალი, სატირელი, წარტირილი (ი.ა.).
ტირიფი – vitex, salix, amerina, agnus, castus (ი.ა.).
ტირონ-ი – წვეუნი, რეკრუტი. ὀ τήρας (სხ.).
ტიტლოს-ი, **ტიტრო-ი** – მელწერილი (მ.ს.).
[ტიხრა] – იხ. განტიხრა, მოტიხრული, სატიხარი (ი.ა.).
ტიპილი – ტკბილი, უტკბილესი. იხ. ტკბილი (ი.ა.).
ტიპილი – არა მწარე გემო; ყურძნის წვენი. იხ. დატკობა, მოტკობა, ნაყოფ-ტკბილი, სახეტკბილობა, სიტკობა, უტკბილესი (ი.ა.).
ტიპილი-მტყვევა – იხ. მეტყველება (ი.ა.).
[ტიპობა] – იხ. ტკბილი, შეტყობა, შეტკობა (ი.ა.).
ტიპნილი – დატყენილი. გადატყენილი, სასიარულო, სავალი, გაკვალული (გზა) (სხ.).
ტიპნა, **ტიპნა** – თელვა (ი.ა.).
ტიპნილი – დატყენილი, ვათელილი. იხ. დასატყენელი, დატყენა (ი.ა.).
ტიპა – იხ. ნატყეცი (ი.ა.).
ტიპილი – «ნაშრომი», სატიყარი, «ლმობა». იხ. ატყევა, დამტყენება, მტიყანი, ტყივ(ნ)ება/მტიყენება, მტიყენული (ი.ა.).
ტიპ(ნ)ა, **ტიპ(ნ)ა** – იხ. ტყიელი (ი.ა.).
ტიპნილი – სენული, დაავადმყოფე-

ბული, «მწარე» (ი.ა.).
ბაქინეული – გულითა – «სულ-მწარე». იხ. ტკივნება (ი.ა.).
ბაქინეულება – სატკივარი. იხ. ტკივნეული (ი.ა.).
[ბაქეულვა, ბაქეუვა] – იხ. გამოტკეულება, გამოტკეუვა, მტკეულვარე (ი.ა.).
ბოშიპი – ღვინოსაწავალი (ი.ა.).
ბოშიპობა – «ნაბორევი», «განცხრომა» (ი.ა.). ღვინოსაწავლობა (ი.ა.).
[ბოშევა] – იხ. განგოლევა (ი.ა.).
ბოშევა – მხალეული (გ.ს.).
ბოშევა – „ერთო სამოსელი ბეწვიანი“ (საბა) (ქ.ყ.).
ბოშევის – სევეტი (გ.ს.).
ბოშევი, ბოშევი – «ნათესავი», «ერი», «ერობა», «მამობა». იხ. თესლ-გომი, ნათესავ-გომი, უცხო-გომი (ი.ა.).
ბოშევი, ბოშევი – «ნათესავად-ნათესავად»; გომის მიხედვით (ი.ა.).
ბოშევი-ბოშევი – «ერობისაებრ», გომის მიხედვით (ი.ა.).
ბოშევი-მთავარი, ბოშევი მთავარი – «ერის-თავი». იხ. მთავარი (ი.ა.).
ბოშევის-რასხა – იხ. რაცხა (ი.ა.).
ბოშევი, ბოშევი – გომი, ნაკეთი (წინისა) (ი.ა.). „გრძლად გადაბმული ქარგა“, „გრძლად გარდაბმული წერილი“ (საბა); ეგრატის (ან: ქალღმერთის) დიდი შეკერა (ი.ა.). ქარგა, გრავილი (სხ.).
ბოშევი – ჩამომავლობა. იხ. გომი (ი.ა.).
ბოშევი – რომელი არს ოქროს მთა (ქ.ყ.).
ბოშევისება – იხ. მიგონგმანება (ი.ა.).
ბოშევის-ბოშევი – «ქობინი». იხ. გამოტკეორანგოსებული, გამოტკეორანგოსებული (ი.ა.).

ბოშევი – „წინა ფერკი მკეცისა“ (ქ.ყ.).
ბოშევის-ბოშევი – «ანთრაკი» (ი.ა.). τὸ τῶν ἀδύων, ძვირფასი თვალი გოპაში (სხ.).
ბოშევისება-ბოშევისება – ღვინოსის იმპერატორობა (ღვინოსა ანუ ღვინოსის იყო ღვინოსის იმპერატორად 98-117 წლებში) (ი.ა.).
ბოშევის-ბოშევის (τράπεζα) – «გაბლა», სურა. იხ. საგრაპევი (ი.ა.). „ტრაპევი“ და „ტაბლა“ ერთი და იმავე მნიშვნელობისაა, მაგრამ იქმის მხოლოდ: საგრაპევი და მეტრაპევი (ა.შ.).
ბოშევისება – გრაპიზონი (ი.ა.).
ბოშევი – «გორევი» (ი.ა.).
ბოშევი – მგრევი (კინი.) (გ.ს.).
ბოშევი – 1. მგრევი; 2. იხმარება ეპითეტად და ნიშნავს *უმანკოს*, *უბიწოს*. რომელი წმიდისა და *გრევისა* მარია მისიგან იშვა (ი.ა.).
ბოშევი – „მბაკეარი“, „ლაქუცი“ (ქ.ყ.).
ბოშევი – «ადრევი», «დადრევი», «წარგრევი», «წარმოდრევი», «დადრევი». «სლუვი». იხ. აღმგრევი, აღგრევი. [მგრევი], სგრევი, წარმოდრევი (ი.ა.).
ბოშევის-ბოშევის – ერთი მესამედი (სხ.).
ბოშევისება – აღგმება, მკინეზარება. იხ. შეგრეობა (ი.ა.). კუნგრევი (სხ.).
ბოშევისება – «ნემსული» (ი.ა.).
ბოშევისება – იხ. ღრგრევი (ი.ა.).
ბოშევისება – სიყვარული, გრეობა, ნდობა; «გულს-თქევა». ყვარება, მოწადინება, ნდობის აღძვრა (ი.ა.).
ბოშევისება – შეყვარებული, «ლმობიერი» (ი.ა.).
ბოშევისება – ამიყი, მოგრევი, მოყვარული. იხ. საგრევი (ი.ა.).
[ბოშევი] – იხ. განგევი (ი.ა.).

ბულ-ი – ლეიბი (ი.ა.).
ბურზა – ლამაზი, მშვენიერი; უცხო, იშვიათი რამ (ი.ა.).
ბუსაბ – იხ. დატუსვილი, შეგუსვა (ი.ა.).
ბუბა-ი – თუთა (მ.ს.).
ბუბაჟი – მცირე თუთიყუში (მ.ს.).
ბუნ-ი – იხ. გამოტუნვა, განტუნვა, დატუნვა (ი.ა.).
ბუნონი – გვინიანი. იხ. ტუნი (ი.ა.).
ბურთი – «აღსაგებელი», ასაკილებული. იხ. დატურთული, ზურვითმოტურთე, მეტურთე, მოტურთე, სატურთეული, ტურთოსანი (ი.ა.).
ბურთმა – აღება, «თავს-ღება», «დატევა», ზიღვა, «დათმობა» (ი.ა.).
ბურთული – აკილებული. იხ. ტურთი (ი.ა.).
ბურთმამი – მძიმე ტურთის მზიდველი. იხ. მძიმე (ი.ა.). მძიმე შრომით დაქანცული (ი.ა.).
ბურთოსანი – ტურთაკილებული. იხ. ტურთი (ი.ა.).
ბურთი – ქალაქი იყო ფინიკიაში (ი.ა.).
ბურთი – შტამპი, ტვიფრი (ი.ა.).
ბუჟი – სიმაგრე (ი.ა.).
ბუზა – თბილად (მ.ს.).
ბუზი – თბილი. იხ. გატუგობა, დატუგობა, მატუგობარი, ნელტუფილი, სიტუფი (ი.ა.).
ბუზობა – «ცხოვება», «კუსოლა», თობობა (ი.ა.).
ბურთული – «მკუსოლარე». იხ. ტუფილი; შდრ. მატუგობარი (ი.ა.).
ბუზა – 1. ტყავი, кожа; 2. კანი (აღამიანისა) (ი.ა.).
ბუზა – ეტრატი. იხ. მეტყავე, ფრთე-ტყავის, წიგნის-ტყავი (ი.ა.).
ბუზა – ტყავისა. იხ. ტყავი (ი.ა.).

ბუზის-მუზა – იხ. მხვევლი (ი.ა.).
 ტყავის ღამამზადებელი, ტყავის ღამამზადების მცოდნე, коженик, кожемьяка (ი.ა.).
ბუზა – ნიჟარიანი, ტყავსარქელიანი. იხ. კეცი (ი.ა.).
ბუზობა – იხ. ა(ღ)ტყვობა, აღტყვობა, მოტყვობა (ი.ა.).
ბუზა – «გოდება», «გირილი», მოთქმა თავში ცემით; გლოვა, «დატყება». იხ. მეტყებელი (ი.ა.).
ბუზობა – ანთება. იხ. აღმოტყინება, აღტყინება, მოტყინარე (ი.ა.).
ბუზობის-მზტურობა – «ღუძლის-მზტურობა», ღვიძლით მარჩიელობა. იხ. მზტურობა (ი.ა.).
ბუზის-მკაფული – ტყის მკრელი, «ხეთა მკუეთელი». იხ. მკაფული (ი.ა.).
ბუზობა – «სროლა», «განტუგერა», ტყორცნა. იხ. აღტყორცება, განტყორცება, გარღამორტყორცება, იღუმალტყორცებული, ისრის-სატყორცებული, სატყორცი, სატყორცებული, შეტყორცა (ი.ა.).
ბუზა – სწორი; ბრტყელი (მ.ს.).
ბუზი – 1. ლაპარაკი, თქმა; 2. წოდება, ღარქმევა (ი.ა.).
ბუზა – წყვილი (ი.ა.).
ბუზი – ტყე; ნაძარცვი, ალაფი, «იავარი» (ი.ა.).
ბუზა-ტყავი – წარტყვენა. იხ. ყოფა; თანა-ტყე, ტყეობა (ი.ა.).
ბუზობა – ალაპარაკება. იხ. აღტყება. თანა-მეტყება (ი.ა.).
[ბუზობა] – საბაბის მიცემა. იხ. მატყეებელი, მომატყეებელი, მოტყეება, შეტყეება (ი.ა.).

ტყუელ-წარქმევა – ტყუეობა, ტყუელ წასხმა. იხ. წარქევა (ი.ა.).

ტყუელ-წარყვანება – ტყუელ წასხმა. იხ. წარყვანება (ი.ა.).

ტყუელვა – ტყუის-კერა, ცეკვა. იხ. აღ-ტყუელვა, დატყუელვა, თანა-ტყუელვა, მტყუელვარეობა, მეტყუელვა (ი.ა.).

ტყუენვა – იავარყოფა, «მოსრვა». ძარცვა, ტყუელ წასხმა. იხ. გამოტყუენვა, დატყუენვა, მოტყუენვა, ნატყუენავი, საულავის-მტყუენავი, წარმოტყუენვა, წარმტყუენავი, წარტყუენვა (ი.ა.).

ტყუენულ-ი – ტყუე (ი.ა.).

ტყუეობა – ტყუეობა; უცხოობა. იხ. ტყუე (ი.ა.).

[**ტყუეობა**] – იხ. ტყუელი (ი.ა.).

ტყუ(მ)ილ-ი – ტყუობა, ცრუობა. «ცრუ», სიცრუე. იხ. [ტყუეება], განტყუეება, მარადისმტყუეარი, მტყუ(ე)არი, მეტყუე(ი)ლი, უტყუ(ე)ელი (ი.ა.).

ტყუილით – მოტყუებით (ი.ა.).

[**ტყუილება**] – იხ. წარმომატყულობელი (ი.ა.).

[**ტყუმა**] – იხ. მოტყუმა (ი.ა.).

ტყუმი – «ბრქენი», ტყვია; კალა: plumbum; stannum (ი.ა.).

უნი – ქართული ანბნის 22-ე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 400 (ი.ა.).

უ – გარეშე, თვინიერ (ი.ა.).

უაღვილე, **უაღვილმა-ი** – უფრო აღვილი, იოლი. (88.) უფრო აღვილად. იხ. აღვილი (ი.ა.).

უაღრე, **უაღრეს** – (88.) უფრო აღრე.

იხ. აღრე (ი.ა.).

უაზნაურმა-ი – უპატიოსნესი, უფრო სუპატიო. იხ. აზნაური (ი.ა.).

უაზნო – უგომო, არათავისუფალი. იხ. აზნა (ი.ა.). უგვარო, არა თავისუფალი (საპირისპიროა: აზნაური) (ი.ა.).

უანბაპრმა-ი – უხარბესი. იხ. ანგაპარი (ი.ა.).

უარმა – უარყოფა (ი.ა.).

უარმაზნიბი, **უარმაზნიმა-ი** – უფრო ღირსი. იხ. არმაზნი (ი.ა.).

უარმაზნიტო – არასაკადრისი, არაკეთილშობილური (სხ.).

უარის-ყოფა – უარყოფა (ი.ა.).

უაღრეს – უფრო მეტად (ი.ა.).

უაღრეს-ი, **უაღრეს-ი** – უფრო მეტი (ი.ა.). უმაღლესი, უმეტესი (ი.ა.).

უახლეს-ი – უფრო ახალი. იხ. ახალი (ი.ა.).

უბალო – უბედური, საწყალი, საცოდავი (ი.ა.). გავერანებული, გაჩანაგებული (სხ.).

უბალობა – უბედურება. იხ. უბალო (ი.ა.).

უბალომა-ი – უბედური, საწყალობელი, საბრალე. იხ. უბალორეკისი (ი.ა.).

უბალომაგება – უბედურება, სიცუდე. იხ. უბალორეკი (ი.ა.).

უბანი-ი – «საევაჭრო», ქუჩა, მოედანი, მარა (ი.ა.). უწმინდური; შეგინებული (8.ს.).

უბანილ-ი – «შეგინებული», დაუბანელი. იხ. ბანა, კელუბანელი (ი.ა.).

უბაპრმაგებალ-ი – უშფოთველი (8.ს.).

უბი – წიაღი, კალთა; ფერდი; ფოსო, ყურე. იხ. უბიანი (ი.ა.).

უბალო – გაუხედნელი; მეუკამბავი (ი.ა.).

უბალომა-ი – მეტად ბერი. იხ. ბერი (ი.ა.).

შეპყველი - გახსნილი. იხ. ბეჭელი (ი.ა.).

შინონ - «უბრალო», წმინდა, უზადო, უცოდველი, მართებული, უმანკო (ი.ა.).

შინონ-ყოვა - «განწმედა» (ი.ა.).

შინონი - უზადოდ. იხ. ბიწი (ი.ა.).

შინონ-ქრებული - მოკრძალებული, მორიდებული, უმანკო. იხ. კრებული (ი.ა.).

შინონ(ვ)ება - უზადობა, «უმანკობა», სიწმიდე. იხ. ბიწი (ი.ა.).

შინის-ქარი - იხ. კარი (ი.ა.).

შინობა - ლაპარაკი. საუბარი. იხ. დაუბნება, საუბნარი (ი.ა.).

შინიანი - უბის მქონე, იალქნიანი. იხ. უბე (ი.ა.).

შინობი - უკეთური. იხ. ბოროგი (ი.ა.).

შინობის - უბოროტესი (ი.ა.).

შინალო - «უბიწო», უცოდველი, უდანაშაულო (ი.ა.).

შინალო - ფუჭად, ცყვილ-უბრალოდ (ი.ა.).

შინალობა - «სიწმიდე», სიმართლე. იხ. ბრალეობა (ი.ა.).

შინაშეს - ნ. ბრკეშ (ი.ა.).

შინაშესა - უბრწყინვალესად. იხ. მბრკინვალეობა (ი.ა.).

შინაშესა - ბრძანების გარეშე. იხ. ბრძანება (ი.ა.).

შინაშესი - უფრო ბრძენი. იხ. ბრძენი (ი.ა.).

შინაშესი - „ძნელად ასაღები“, „ძნელი დასაძლევი“ (ქყ.).

შინაშესი - უძლეველი. იხ. ბრძოლა (ი.ა.).

შინაშესი - რომელსაც ბრძვილი

არ ამჩნევია. იხ. ბრძული (ი.ა.).

შინაშესი - იხ. ბრძული (ი.ა.).

შინაშესი - უფრო ბრწყინვალე, უნათლესი. იხ. ბრწყინვალე (ი.ა.).

შინაშესი - გამოუსვლელი, რომელსაც ვერ გამოცდიან ეშმაკური ხერხებით, რომლის გამოცდაც არ შეუძლიათ (ი.ა.).

შინაშესი - დაორსულება (სხ.).

შინაშესი - უგანცხადებულესი, უფრო აშკარა, უფრო ცხადი (ი.ა.).

შინაშესი - წამოწოლილი, მანგი; უხარშავი (ი.ა.). თვითნება, თავხედი (სხ.).

შინაშესი - უში, უხარშავი. იხ. გბოლვა (ი.ა.).

შინაშესი - გზის არმქონე, «უვალი». იხ. გზა (ი.ა.).

შინაშესი - იხ. ვინება (ი.ა.).

შინაშესი - უიმედო. იხ. ვინცი (ი.ა.).

შინაშესი - მოურიდებელი, ურცხვი (ი.ა.).

შინაშესი - ურცხვი. იხ. გლისპი (ი.ა.).

შინაშესი - უმძრახვი, უმწიკველო. იხ. გმობა (ი.ა.).

შინაშესი - „დაუჯერებელი“ (ქყ.).

შინაშესი - უბრძენი, უფრო გონიერი. იხ. გონიერი (ი.ა.).

შინაშესი - უბრძენი - «განკრთომა»; შეკრთომა, შეშინება. იხ. გონება (ი.ა.).

შინაშესი - უეცრად (ი.ა.).

შინაშესი - მოულოდნელად (ი.ა.).

შინაშესი - უეცრად, მოულოდნელად, «მეცხეულად». იხ. გრძნ- (ი.ა.).

შინაშესი - საპირისპირო: რჩეული (ქყ.).

შინაშესი - იხ. გუემა (ი.ა.).

შინაშესი - «მორიდება». იხ. გულეობა (ი.ა.).

შინაშესი - შეურაცხ ქმნა. იხ.

ქმნა (ი.ა.).

შპულგაელს-ჭოჭა – «შირიღება», არად ჩაგდება, თვალის მორიღება, გვერდის აელა, გაცლა. იხ. ყოფა (ი.ა.).

შპულისხმისჭოჭოვალსი – გონიერი; გაგებული, მიმხვედრი (ი.ა.).

შპულისქობა – უგუნურება, უჯეროება. იხ. გულისკმა (ი.ა.).

შპულისხმო, **შპულისქმო** – «უგულო», «უჯერო», უგნური. იხ. გულისხმა (ი.ა.).

შპულ(ს)მოღვინე, **შპულსმოღვინესი** – სასურველი (ი.ა.).

შპულსმოღვინესალ – დიდად გულმოდგინებით, წაღილით. იხ. გულმოდგინე (ი.ა.).

შპულო – «უგულისხმო», უგონო. იხ. გული (ი.ა.).

შპუნური – უგონო, უგნური, სულელი, უეცი. იხ. უეგუნურესი (ი.ა.).

შპუნურება, **შპუნურება** – უგონოდ გახლომა. «უცნობობა», «უცნობელობა», «განერდომიღება», სისულელე. იხ. უეგუნური (ი.ა.).

შპუნურესი, **შპუნურესი** – უფრო უეგუნური. იხ. უეგუნური (ი.ა.).

შპაბნო – გაუმენებელი/დაუსახლებელი ადგილი, «ოკერი», «უმეჯდრო». იხ. მეუღაბნოე; შდრ. დაბა (ი.ა.). „საეანე“ (ქც.).

[შპაბნოება] – იხ. მაუღაბნოებელი (ი.ა.).

შპაბნომს-მეჯდრ-ი – მეუღაბნოე, უღაბნოს მცხოვრები. იხ. მეჯდრი (ი.ა.).

შპაბნომს-მოყპარმ – იხ. მოყპარმ (ი.ა.). უღაბნოს (დაუსახლებელი ადგილის) მოყვარული (ი.ა.).

შპაქლბაშალსი – «უწყლტუესი». იხ. დაქლებული (ი.ა.).

შპარმსი, **შპარმსი** – უმდაბლესი, ნაკლები, უმცირესი; უეუღესი, უსაძაგლესი. იხ. დარე (ი.ა.).

შპარმსობა – იხ. უღარესი (ი.ა.).

შპარო – „მეუღარებელი“ (ქც.).

შპასტურმსი – უფრო სარწმუნო/სანდო/მართალი. იხ. დასტური (ი.ა.).

შპამმსი – უფრო მშვიდი/მორჩილი. იხ. დაშნი (ი.ა.).

შპბაღ – იხ. უღებაღ (ი.ა.).

შპბაზა – იხ. უღებუა (ი.ა.).

შპბმსი – უმანგესი, უზარმაყესი. იხ. უღები (ი.ა.).

შპბოზა – სიზარმაყე, დაუღევრობა. იხ. უღები (ი.ა.).

შპბაბა, **შპბაზა** – სიზარმაყე, სიზანგე, «მოცალეობა». იხ. უღები (ი.ა.).

შპბმი – გარმაყი, არაგულმოდგინე, დაუღეყარი, უნაღელელი, გულდაუღებელი, უქმი. იხ. სიუღბე, უუღბესი (ი.ა.).

შპბაღ, **შპბაღ** – (გმ.) ცუღად, ამაოღ, განურჩეულად, დაუღეყრად, სიზანგით (ი.ა.).

შპბა-ჭო – არად ჩააგლო (ა.შ.).

შპბ-ჭოჭა – დაზარება, მოშეება, გარმაყობა (ი.ა.).

შპელო – ღეღა რომ არ ჰყავს. იხ. ღეღა (ი.ა.).

შპიღბაშალსი – «უღიღებლობა», უჰაგიოღ მიჩნევა. იხ. ღიღება (ი.ა.).

შპიღბაშალსი – უფრო ღიღებუღი, უფრო საჰაგიო. იხ. ღიღებუღი (ი.ა.).

შპიღმსი – უფრო ღიღი; «უფროღსი», უმეგესი. იხ. ღიღი (ი.ა.).

შპიღრომმმსი – крупнееший (ა.შ.).

შპრმაშალ – (გმ.) უქეეეულად, განუხრელად (ი.ა.).

ულრბანაპალ, ულრბანეპალ – (მგ.)
უპროტესტოდ, უხმოდ. იხ. დრტყნება (ია).
უკმაყოფილებების გამოუთქმელად, წყნარად (ია).
უპბრო – „შეუღარებელი“ (ქც.).
უპკლო – იხ. ეკალი (ია).
უელი – „მარწყვი“ (ქც.).
უენო – იხ. ენა (ია).
უეპარ-ი – დარწმუნებული (მს.).
უეპუპალ, უეპუპელად – ეჭვის გარეშე; «არარას ორგულეზად», ნამდვილად; უცილობლად. იხ. [ექუ] (ია).
უეპუ-ი – სანდო (მს.).
უეპაბა-ი – სიმრუდე; მზაკვრობა (მს.).
უეპა-ი – ფეხდაუდგამი. იხ. სლევა (ია).
უეპარაბა-ი – უფრო ცბიერი/მზაკვარი/ მოხერხებული. იხ. ვერაგი (ია).
უეპარაბა – უარის თქმა, უარყოფა (ია).
უეპარა-ი – უარესი (მს.).
უეპარა-ი – უკანასკნელი (ია).
უეპარ-ყოზა, უეპარის-ყოზა – უარყოფა (ია).
უეპასოლ – იხ. ვახში (ია).
უეპითარაბო-ი, უეპითარო-ი – შეუღარებელი (მს.).
უეპის – იხ. ვ (ია).
უეპინა-ი – უფრო შემაწუხებელი. იხ. იწრო (ია).
უეპნაპა-ი – დაუმიანებელი. იხ. ვნება (ია).
უეპნაპაეზა – სიმრთელე. იხ. უენებელი (ია).
უეპა-ი – მორიგებელი. იხ. ბაეი (ია). (ἀσθητος) ორგული, ორპირი (სხ).
უეპაეზა – შეურიგებლობა, სიმკაცრე, სისასტიკე (ია).
უეპაეპა-ი – უგყუარი, მართალი, ნამ-

დელი, ერთგული. იხ. ბაკუვა (ია).
უეპაეპაეზა – სიმართლე. იხ. უეპაეპაეელი (ია).
უეპაეპა-ი – «უგემთაესი». იხ. გემო (ია).
უეპაეპა-ი – სიმაღლე. იხ. გესკნელი (ია).
უეპაეპა-ი, უეპაეპა-ი, უეპაეპა-ი, უეპაეპა-ი – «უგემოესი», უფრო გემო, უმაღლესი. იხ. გემთა (ია).
უეპაეპა-ი – საკუთარი, არასამზიარო, საერთო. იხ. ბიარება (ია).
უეპა – დაუნაყრებელი, უჭმელი, მშიერი (ია).
უეპაეზა, უეპაეზა – დაუნაყრებლობა, უჭმელობა, შიმშილი. იხ. უეპა (ია).
უეპაეპა-ი – იხ. უეპაეზა (ია).
უენო – ცუდი მზის მქონე (ია).
უენო-ი, უენო-ი – უსამომო, განუმომელი. იხ. ზომა (ია).
უენოეპა-ი – უგყუარობა (მს.).
უენაეპა-ი – უმფოთველად, უნაღვლეად, უკრეველად; «უნივთებელ[ად]» (ია).
უენაეპაეზა, უენაეპაეზა – უკრეველობა, უდარდელობა. იხ. უენაეპა-ი (ია).
უენაეპა-ი – «მინდობილი», «უჭკუარი», უნაღვლელი; «უმფოთველი» (ია).
უენაეპა-ყოზა – უმფოთველ/უდარდელ ყოფა. იხ. ყოფა (ია).
უენაეპა-ი – უფრო სქელი (ია).
უენაეპა-ი – ბერწი. იხ. ზუება (ია).
უენაეპა-ი – დაუნა, laurus (ია).
უენაეპა – მღუდის გარეშე. იხ. მღუდე (ია).
უენაეპა-ი – მთავარი, უმთავრესი. იხ.

თაქალი (ი.ა.).

შთაპროცესი – უთაქოთა სექციის (ა.კ. ეუალთა) მიმდევარი (ს.ს.).

შთარგმანული – ენით გამოუთქმელი, ძნელად გასაგები (ს.ს.).

შთმსლი – უნაყოფო. იხ. თესლი (ი.ა.).

შთმსლი – გაუთლელი. იხ. თლა (ი.ა.).

შთმინო – მოუთმენელი. იხ. თმენა (ი.ა.).

შთმინოება – მოუთმენლობა, «სულ-მოკლება». იხ. უთმინო (ი.ა.).

შთნო – ἀσθένεια, უღვთო, ურჯულო, უსინდისო, უწესო, „უღმრთო, მოუთმინარი, გინა ყოვლად უკეთური“ (საბა) (ს.ს.).

შთნოობა – უღმერთობა; უკეთურობა (ს.ს.).

შთნალი – ბრმა. იხ. თუალი (ი.ა.).

შთქველთ-მოქველ-ი – წარმართული რიგუალის მონაწილე, სამარცხეინო საქმეთა ჩამდენი. ἀρχηγοποιός (ს.ს.).

შთქს – იხ. დგომა (ი.ა.).

შთქველ-ი – გამოუთქმელი. იხ. თქუმა (ი.ა.).

შთხოველ-ი – გაუთხოვარი. იხ. თხოვა (ი.ა.).

შთბავოლ – იგავის გარეშე. იხ. იგავი (ი.ა.).

შთკანთმესაღ-რე – რამდენადმე უფრო გაბედულად. იხ. კანთიერი (ი.ა.).

შთკარო – „არასაკარისი“ (ქ.კ.).

შთკანთარმანს-ი – არააღამიანური (ს.ს.).

შთკანთოყვარე – უფრო კანთოყვარე. იხ. კანთოყვარე (ი.ა.).

შთკანსული – უმოსახლო, მოსახლეობისაგან დაკლილი. იხ. კაცი (ი.ა.).

შთკანს-ი – უკაცრიელი, დაუსახლებ-

ლი. იხ. კაცი (ი.ა.).

შთკანს-ი – ოკეანე (ი.ა.).

შთკანს-ი – «უმჯობესი», უფრო კარგი, მშვენიერი. იხ. კეთილი (ი.ა.).

შთკანსული – გაუმჯობესებული. იხ. ქმნული (ი.ა.).

შთკანს-ი მცნობა-ი – იხ. მცნობელი (ი.ა.).

შთკანსება – «ცრუება», «ენება», «ბოროტება». «ბოროტი», «მაკულება», სიამე. იხ. უკეთური (ი.ა.).

შთკანსობა-ი – ბოროტისა. იხ. უკეთურება (ი.ა.).

შთკანსობის-მოყვარე – ბოროტების მოყვარული. იხ. მოყვარე (ი.ა.).

შთკანს-ი – «ბოროტი», ავი, უსამართლო. იხ. კეთილი (ი.ა.).

შთკანს-ი – შეუკერავი. იხ. კერვა (ი.ა.).

შთკანს-ი – მოხილი, დაუხურავი. იხ. კიდარი (ი.ა.).

შთკანსაღ-ი – მოუძიებლად, მოუვლელად. იხ. კითხვა (ი.ა.). უკანსობა, მიუხედავად, მოუვლელად, უმეთვალყურეოდ; დაუმუშავებლად (ი.ი.).

შთკანს-ი – „უსამკაულო“ (საბა), უღრუბლო (ბროსე), სუფთა (კეკელი) (ქ.კ.). უკანს-ი – იხ. კლება (ი.ა.).

შთკანსება – იხ. უკანსება (ი.ა.).

შთკანსება – უკან მოსელა, დაბრუნება (ი.ი.).

შთკანსება – იხ. უკანსება (ი.ა.). უკან მობრუნება (ი.ი.).

შთკანსება – უკან მოყვანა (ი.ი.).

შთკანსება – დაბრუნება. იხ. მოცემა (ი.ა.).

შთკანსება – უკან მიხედვა. იხ. მიხედვა (ი.ა.).

შთკანს-ი – «დაქსნა». იხ. მოქსნა (ი.ა.).

გამოსხნა, დახსნა (ი.ა.).
 სპინინს-ი – უმცირესი. იხ. კინინი (ი.ა.).
 სპირიტუალ – სიფრთხილის გარეშე, მოურიდებლად. იხ. კრძალვა (ი.ა.).
 სპირიტუალობა – მოურიდებლობა. იხ. კრძალულება (ი.ა.).
 სპინან – (გვ.) უკან, თან, ზურგით. «უკუანაძსკენელი», «შემდგომი», «მრწემი» (ი.ა.).
 სპინან გურჯით – ზურგით, უკანით (ი.ა.).
 სპინან კერძო – «ზურგით კერძო» (ი.ა.).
 სპინანამო – «შემდგომად», «ზურგით კერძო». იხ. უკუნა (ი.ა.).
 სპინანამს – მერმე, დაბოლოს. იხ. უკუნა (ი.ა.). ბოლოს, უკანასკნელად (ი.ა.).
 სპინანამსენელ – (გვ.) «შემდგომად ამისა, მერმე», «უკუნანასკნელ-ღა», ბოლოს (ი.ა.).
 სპინანამსენელი – უკანა, ბოლო, «უკუნა», «დასასრული», «აღსასრული», უკანასკნელი (ი.ა.).
 სპინან საბაზი – (კარი), უკანა უღელში შესაბმელი (ხარი) (ი.ა.).
 სპინანარ – (გვ.) გარეთ, გარეშე; უკან (ი.ა.).
 სპინანარ-ი – «უკუნა», უკანამხარე (სასირცხო). იხ. წარი (ი.ა.).
 სპულამი – უკვდავი. იხ. კულომა (ი.ა.).
 სპულამება – უკვდავება. იხ. უკუდავი (ი.ა.).
 სპუ – «ამიერითგან», მამასადამე; ახლა; და (ი.ა.).
 აწ სპუ – მამ, მამასადამე, «აწ უკუ სამე». შდრ. ნუუკუე (ი.ა.).
 სპუთუ – თუ; როცა; ეგების (ი.ა.).
 სპუთუთსა – თუ; რომ (ი.ა.).
 სპუმართ, სპულმართ – უკან, უკნით.

იხ. მართ (ი.ა.).
 სპუმო – იხ. წინაუკუმო (ი.ა.).
 სპუმობა, სპუმობა – დაბრუნება, უკან შორთმევა, «კუალად გება». იხ. მოგება (ი.ა.).
 სპუმობართ – უკან. იხ. მომართ (ი.ა.).
 სპუმოსხმა – შემოცლა(?). იხ. მოსხმა (ი.ა.).
 სპუმოქცევა, სპუმოქცევა – «უკუნქცევა», მობრუნება, «მოქცევა». იხ. მოქცევა (ი.ა.).
 სპუმოქცევა – იხ. მოყიდევა (ი.ა.).
 სპუმოქცევა – იხ. მოცევა (ი.ა.).
 სპუმოქცევა – ჩასობა. იხ. მშკუალევა (ი.ა.).
 სპუნ – «მართლუკუნ», უკან; ისევ, კვლავ [«მიქცევით»]. იხ. გარეუკუნ, გეუკუნ, მართლუკუნ, წინაუკუნ (ი.ა.).
 სპუნ-ი – მარადისი, მუდმივი; საუკუნე (ი.ა.).
 სპუნ-ღგომა – დახევა უკან, «უკუნქცევა», გაბრუნება. იხ. ღგომა (ი.ა.).
 სპუნითი სპუნისამე – საუკუნოდან საუკუნომდე, მუდამ, მარადის (ი.ა.). სულ, მუდამ, მარად, დაუსრულებლად (ი.ა.).
 სპუნის-ი – იხ. მიუკუნისამდე, საუკუნე (ი.ა.).
 სპუნმამევი-ი – შემბრუნებელი. იხ. მქცეველი (ი.ა.).
 სპუნ-სთულა – «მიქცევა მეორედ მოხილვად», მოცვრევა. იხ. სთულა (ი.ა.).
 სპუნსხმა – უკუნისხმა გე კელნი თუს-ნი ჯუარის სახედ გელა ზურგსა თუსსა, უკან დაიწყო ხელები ზურგზე (ი.ა.).
 სპუნ-ქცევა – «მიქცევა», «წარსლება მართლუკუნ», მიბრუნება. იხ. ქცევა (ი.ა.). უკან გაბრუნება, მობრუნება, უკან

მობრუნება (ი.ა).
 საქან-ჭოჭა – გამორება, გაცლიება. იხ. ყოფა (ი.ა).
 საქან-ცაქა – უკან მიცემა, დაბრუნება, «მიცემა», «მიქცევა». იხ. ცემა (ი.ა).
 საქან-ცაქა – იხ. ცემა (ი.ა).
 საქანწოლა – უკან წეის (მელი), (ზურგით) დაწევა ხოლმე (ი.ა).
 საქან-ხილვა – მიხედვა უკან. იხ. ხილვა (ი.ა).
 საქანბეჭდი – იხ. კურნება (ი.ა).
 საქარჩინა – გამორჩენა, ჩამოკლება რისამე (სხ.).
 საქაღარო – იხ. უკუმათ (ი.ა).
 საქაქარაღარა – გადაგანა (გ.ს.).
 ულაღველი – უჩხუბარი. იხ. ლაღვა (ი.ა).
 ულაღვი (მონღ.) – მესმლე (ქ.ც.).
 ულვაშთ-მიხსლება – სრულწლოვანებაზე მიღწევა (სხ.).
 უღმობელი – «უსნო», უტკივარი, უნაღველი, უმწუხარო. იხ. ღმობა (ი.ა).
 უღკიმა – სამეფო სასახლე (გ.ს.).
 უღკოღველი, უღკოღავი – უღკობელი. იხ. ღკოღვა (ი.ა).
 უღკი – მკითხავი, «მსახრვალ», კუდიანი; «მუცლით-მეღდაპრე» (ი.ა).
 უღკიმა – იხ. უღკი (ი.ა).
 უღკიანი – 1. „ოლიმპიური“, „მეფეთაესი“; 2. „ოლიმპიელი“, „მეფე“ (ქ.ც.).
 უღკიანიობა – „ოლიმპიური დიდება“, „მეფეობა“, „აღმაგებულობა“ (ქ.ც.).
 უღკი – ურდო, ბანაკი (ქ.ც.).
 უღკინაღველი – იხ. ღკინება (ი.ა).
 უღკინაღველი – უღკილედი, უღკიუქესი (ი.ა).
 უღკინაღველი – უღკიუქესად. იხ. მაგარი (ი.ა).

უღკილი – უღკილი. იხ. მაღლი (ი.ა).
 უღკილიობა – უღკილიობა. იხ. უღკილი (ი.ა).
 უღკი – (გვ.) სასწრაფოდ (ი.ა).
 უღკი-ი, უღკი-ი – უფრო სწრაფი, ჩქარი; უსწრაფესი. იხ. მაღლი (ი.ა).
 უღკი – ვისაც მამა არა ჰყავს. იხ. მამა (ი.ა).
 უღკი – უცოდველი, უდანაშაულო; უგაღლი. იხ. მანკი (ი.ა). უღკი, უღკიკელი, უცოდველი (ი.ა).
 უღკი – «უღკიობა», უცოდველობა, გულწრფელობა. იხ. მანკი (ი.ა).
 უღკი-ი – უფრო მართალი. იხ. მართალი (ი.ა).
 უღკი-ი – შეუფერებელი, მოუხერხებელი. იხ. მარჯუე (ი.ა). უღკი-ი იქნა საქმის იგი: საქმე ვერ წარიმართა კარგად (ი.ა).
 უღკი-ი – უფრო მაღალი, უღკი. იხ. მაღალი (ი.ა).
 უღკი-ი – «უღკი[ოქესი]»; უფრო ახლობელი. იხ. მაღლობელი (ი.ა).
 უღკი-ი – იხ. მაღლი (ი.ა).
 უღკი-ი – უღკი, მოუხარმავე (ი.ა).
 უღკი-ი – უღკი, უღკი-ი. იხ. ბრწყინვალე (ი.ა).
 უღკი-ი – ნეღლი, უღკი-ი. იხ. ვობა (ი.ა).
 უღკი-ი – უფრო დაბალი. იხ. მაღალი (ი.ა).
 უღკი-ი – უფრო მდიდარი, უღკი-ი. იხ. მდიდარი (ი.ა).
 უღკი-ი – უფრო სუსტი, უღკი-ი. იხ. მეღკარი (ი.ა).
 უღკი-ი – უფრო მეღკად (ი.ა).
 უღკი-ი და უღკი-ი – უფრო და უფრო.

იხ. მეგი (ი.ა.).
შეგავსება, **შეგავსება**, **შეგავსება** – მომეგებულობა, უპირატესობა. იხ. უმეგესი (ი.ა.).
შეგავსი, **შეგავსი**, **შეგავსი** – «გარდაღრუელი», «დამეგებელი», უფრო მეგი (ი.ა.).
შეგავსი – წინადასრულებული (სს.).
შეგავსი – მეფე რომ არ ჰყავს. იხ. მეფე (ი.ა.).
შეგავსი – «გამოუცდელი», უცოდინარი, უეცი, უცნობი (ი.ა.).
შეგავსი – გაუმეცრება, უცოდინრობა. იხ. მეცნიერი (ი.ა.).
შეგავსი – უცოდნელობა, უეცობა (ი.ა.).
შეგავსი – უცებ, მოულოდნელად. იხ. უმეცარი (ი.ა.).
შეგავსი – უცოდინრობით, უეცობით. იხ. უმეცრება (ი.ა.).
შეგავსი – იხ. შვა (ი.ა.).
შეგავსი, **შეგავსი** – უფროსი, მეთაური. იხ. მთავარი (ი.ა.).
შეგავსი – «უბრალო». იხ. მიზევი (ი.ა.).
შეგავსი – uncia (ი.ა.).
შეგავსი – უღატაკესი. იხ. მკოლოვი (ი.ა.).
შეგავსი – უფრო მახვილი, მჭრელი. იხ. მეუეთელი (ი.ა.).
შეგავსი – «უღაბნო», დაუსახლებელი ადგილი. იხ. მკუდრი (ი.ა.).
შეგავსი – უმოსახლეობა; უმემკვიდრეობა. იხ. მკუდრობა (ი.ა.).
შეგავსი – ფრიად(?) (ი.ა.).
შეგავსი – უფრო მოკლე. იხ. მოკლე (ი.ა.).
შეგავსი, **შეგავსი** – შევებული, იოლი, უმჯობესი, «მოლხინე» (ი.ა.).

უფრო მხიარული, უფრო კარგ მღვთმართობაში მყოფი, უფრო ლაღი (ი.ა.).
შეგავსი – «მოქარება», შევების მინიჭება. იხ. მოლხინე (ი.ა.).
შეგავსი – უფრო სწრაფი (ი.ა.).
შეგავსი – უგულსმოღვინე. იხ. მოსწრაფე (ი.ა.).
შეგავსი – შეამთხვია, გაუკეთა (სს.).
შეგავსი – «განმრავლება». იხ. მრავალწილად (ი.ა.).
შეგავსი – «უფრო მსი», უმეგესი. იხ. მრავალი (ი.ა.).
შეგავსი – უმრისხანესი, უფრო მეტად მრისხანე (ი.ა.).
შეგავსი – უსწორო, უფრო მრული. იხ. მრული (ი.ა.).
შეგავსი, **შეგავსი**, **შეგავსი** – უმცროსი, უმცირესი, უკანასკნელი, უმდაბლესი. იხ. მრწემი (ი.ა.).
შეგავსი – უღმრთობა, უსჯულობა. იხ. მსახურება (ი.ა.).
შეგავსი – უღმრთო, უსჯულო. იხ. მსახურება (ი.ა.).
შეგავსი – «უკეთურება»; «უთნობა». იხ. უმსახურებელი (ი.ა.).
შეგავსი, **შეგავსი** – იხ. მსხული (ი.ა.).
შეგავსი – განუკითხველი, უსამართლო (ი.ა.).
შეგავსი, **შეგავსი** – უსამართლოდ (ი.ა.).
შეგავსი, **შეგავსი**, **შეგავსი** – განუკითხველობა, უსამართლობა. იხ. უმსჯაერო (ი.ა.).
შეგავსი, **შეგავსი** – იხ. მტკიცე (ი.ა.).
შეგავსი, **შეგავსი** – უმტკიცესი, უმაგრესი (ი.ა.).

შურპ(ნ)ველი - გაურეცხელი. იხ. შურ-
კნეა (ი.ა.).
შურსრველი - დაუმტერეველი, გაუტეხ-
ელი. იხ. მუსრვა (ი.ა.).
შურველი - იხ. მუქელი (ი.ა.).
შურველი - უფრო მშვიდი, წყნარი.
იხ. მშვიდი (ი.ა.).
შურველი - გაუსამართლებლად,
საქმის გაურჩეველად (ი.ა.).
შურველობა - უსამართლობა, უკა-
ნონობა, განუკითხველობა (ი.ა.).
შურველი - უფრო მცირე, უმცროსი.
იხ. მცირე (ი.ა.).
შურველი - უმცირესი, უმცროსი (ი.ა.).
შურველობა - უფრო მცხუნვარე. იხ.
მცხუნვარე (ი.ა.).
შურველი - გამოუწვავი. იხ. მცხუ-
არი (ი.ა.).
შურველი - უფრო მძაფრი. იხ. მძაფ-
რი (ი.ა.).
შურველი, შურველი - უფრო მძიმე. იხ.
მძიმე (ი.ა.).
შურველი - უფრო მძლავრი. იხ.
მძლავრი (ი.ა.).
შურველი, შურველი - უმცროსი (მ.ს.).
შურველი, შურველი - უფრო მწარე.
იხ. მწარე (ი.ა.).
შურველი - უფრო მწინკულ-
ევანი, ჭუჭყიანი, შებლაღული. იხ. მწინკუ-
ლევანი (ი.ა.).
შურველობა - «განწმედა» (ი.ა.).
შურველი - უფრო მწუხარე. იხ. მწუ-
ხარე (ი.ა.).
შურველი - უმცროსი (ი.ა.).
შურველი - უხედნი, უწვრთნელი. იხ. მწყა
(ი.ა.).
შურველი - მხილების გარეშე. იხ.

მხილება (ი.ა.).
შურველი - უმხნესი, უმაბაცესი, უგუ-
ლადესი (ი.ა.).
შურველი, შურველი - «კეთილი», «უკე-
თესი», «უსახნიერესი», უფრო კარგი;
რჩეული; უფრო სასარგებლო (ი.ა.).
შურველი - უკეთესად, უსაჭიროუ-
სად. იხ. მჯობი (ი.ა.).
შურველი - «უმჯობეს ყოფა». სა-
რგებლობა, უკეთესობა. იხ. უმჯობესი
(ი.ა.).
შურველი - იხ. ნათესავი (ი.ა.).
შურველი - უფრო ნათელი. იხ. ნათე-
ლი (ი.ა.).
შურველი - ნათელს მოკლებული. იხ.
ნათელი (ი.ა.).
შურველი - უნაკლოვანესი;
ნაკლები (ი.ა.).
შურველი - ნაკლები (ი.ა.).
შურველი - საესე, ნაკლის უქონელი,
საკმაო, მოუკლებელი, არანაკლუ-
ვანი. იხ. ნაკლული (ი.ა.).
შურველი - უნაკლოდ, დაუკლე-
ბლად (ი.ა.).
შურველი - უკანასკნელი. იხ. ნარ-
ჩევი (ი.ა.). არჩევის შემდეგ დარჩენი-
ლი, ყველაზე ცუდი (ი.ა.).
შურველი - ვნება, ზიანი, უბედურება. იხ.
მეუნასე (ი.ა.).
შურველი, შურველი - ზიანის მიყენება.
იხ. უნასი (ი.ა.).
შურველი - დაზიანებული. იხ. უნასი
(ი.ა.).
შურველი - უნაყოფიერესი (ი.ა.).
შურველი - არა ნაყოფიერი. იხ. ნაყ-
ოფი (ი.ა.).
შურველი - არა ნაყოფიერება. იხ.

უნაყოფო (ი.ა.).
 უნდილი – უმწიფარი, არახანმოსული, მოუწვეველი (ი.ა.).
 უნდო – არარა, ცუდი, უხმარი, გამოუსადეგარი, საძაგელი; გამოუყენებელი. იხ. უუნდოესი (ი.ა.).
 უნდომება – სიმდაბლე, უხმარობა, არარაობა. იხ. უნდო (ი.ა.).
 უნდო მზნა – უსარგებლობა (სხ.).
 უნებამლი – აუცილებელი, «საჭირო» (ი.ა.). უნებლიე, უნებური (ი.ი.).
 უნებულად ღმბა – «თანადება», ეალღედა (ი.ა.).
 უნებულად რმ – უფრო საჭირო, უმეტესად. იხ. ნება (ი.ა.).
 უნებულება – იძულება, ნების გარეშეობა. იხ. უნებელი (ი.ა.).
 უნებულბით – უნებურად, იძულებით (ი.ი.).
 უნებულიამთ – იძულებით, ნების გარეშე. იხ. უნებლიეთ (ი.ა.).
 უნებულიმთ – (გვ.) «არა ნეფსით», «იშუთ», უნებურად (ი.ა.).
 უნებულიმთი – უნებური (ი.ა.).
 უნებულივ – (გვ.) უნებურად, ნების გარეშე. იხ. უნებელი (ი.ა.).
 უნივითო – იხ. ნივითი (ი.ა.).
 უნიჰლო – რომელსაც ნიშანი არა აქვს. იხ. ნიშანი (ი.ა.).
 უნიჰი-მ – წონის საზომი ერთეულია, ლიგრის მეთორმეტედი (სხ.).
 უნობიო – მშრალი (ი.ი.).
 უნჯაპალ-ი – მნე (გ.ს.).
 უნჯი – «საზრდელი», სარჩო, ბეღელი. იხ. დაუნჯება, მუუნჯე (ი.ა.). განბი, ქონება, საქონელი (ი.ი.).
 უნჯაზა – შეკრება, დაგროვება, შენახვა; საუნჯე. იხ. უნჯი (ი.ა.).

უნობამლი-ი – გაუქცეველი. იხ. ოგება (ი.ა.).
 უნიწო-მ – განუზრახველი (გ.ს.).
 უნობრო – დაუსრულებელი, უბოლო. [ნ. ოხჯანი] (ი.ი.).
 უნასუხო – პასუხგაუცემელი. იხ. პასუხი (ი.ა.).
 უნაბიწომება – უპაგიეცემულობა, დამცირება, შეურაცხოფა (ი.ი.).
 უნაბიწო-ყოფა – შეურაცხ-ყოფა, უპაგიეცემულობა; «გინება». იხ. პაგიევი (ი.ა.).
 უნაბიწო, უნაბიწო – «შეურაცხი», უღირსი, უპაგიეცემლო (ი.ა.).
 უნაბიწომება, უნაბიწომება – შეურაცხოფა. იხ. პაგიევი (ი.ა.).
 უნაბიწონი – იხ. უპაგიონი (ი.ა.). იგივეა, რაც ვიპაგონი, ვიპაგოსი (უპაგოსი), ვიპაგოსობა (ი.ი.).
 უნაბიწონსმს-ი – უფრო პაგიოსანი, უპაგიეცემული; უძვირფასესი. იხ. პაგიოსანი (ი.ა.).
 უნაბიწონსნი, უნაბიწონსნა, უნაბიწონსნი – უპაგიოსნესი (ი.ი.).
 უნაბიწომო – დაუსჯელად. იხ. პაგიევი (ი.ა.).
 უნაბიწომს-ი – იხ. პაშგაკი (ი.ა.). (უფრო მარჯვე, უფრო მოხერხებული, უახლოესი), უმოკლესი (გზა) (ი.ი.).
 უნა – ჭიპი; გული; «ღელე» (ი.ა.). ჭიპი, ჭიპის არემარე (მუცელში) (ი.ი.). ო ბმ-ფაღს. ცენგრი, შუა ადგილი (სხ.).
 უნიწონი – ოპიუმი (ი.ა.).
 უნიწონს-ი, უნიწონს-ი, უნიწონსნი – წინა, უწინარესი; უპირველესი. იხ. პირი (ი.ა.). უფრო ადრე, პირველად; აღრინდელი, პირველი; საუკეთესო (ი.ი.).

შპირაღმსობა – უწინარესობა. იხ. უპირადესი (ი.ა.).
შპირმშომსი – პირმშო; პირველად შობილი. იხ. პირმშო (ი.ა.).
შპირულ-ი – უმსგავსო (გ.ს.).
შპირუტყუსი – უფრო პირუტყვი. იხ. პირუტყუ (ი.ა.).
შპოვარება, შპოვრება – «უპოვარყოფა», სილაგაკე (ი.ა.).
შპო(ვ)არება, შპოვრება – არასმქონეობა, მონაგრულობა, სილაგაკე, «ნაკლულეუენება». იხ. უპოვარი (ი.ა.).
შპოვარ-ი, შპოარ-ი, შპსარ-ი – არასმქონე, ღაკაკი, «დავრდომილი». იხ. პოენა (ი.ა.).
შპსარ-ი – იხ. უპოვარი (ი.ა.).
შპამო – უდროო (ი.ა.).
შპამოლ – უდროოდ. იხ. ეამი (ი.ა.).
შპამოლ-გჰამოლ-ი – აემუცელა. იხ. მჰამელი (ი.ა.).
შპამომს-ნაყოფ-ი – იხ. ნაყოფი (ი.ა.).
შპამთამს-ი – იხ. უგემთაესი (ი.ა.).
შპიპ-ი – იხ. ხუეიკი (ი.ა.).
შრაბამო-ღ – უანგარიშო (გ.ს.).
შრაბპ-ი – უბანი, მოედანი (სხ.).
შრაპპარაპ-ი, შპრაპპარაპ-ი – მოედანი, სასამართლო. იხ. საურაკპარაკე (ი.ა.).
შრამბ-ი – გამოუსადეგარი, უსარგებლო, უნაყოფო. იხ. რგება (ი.ა.).
შრამბობა – უსარგებლობა. იხ. ურგები (ი.ა.).
შრლო – „ყაენის რემიდენცია“ (ქყ.).
შრლსინგი (მონდ.) – წლისთავი (ქყ.).
შრმმპარ-ი – იხ. კარი (ი.ა.).
შრმპ – წუხილი, ენება, მრუნვა, მყოთოვა; მოვლა. გასაჭირი (ი.ა.).
შრმპსა შმპარუნა – დაღონება. იხ.

დაურვება, მოურავი, მოურნე, საურავი, სიურვილე, შეურეება, უურავი (ი.ა.).
შრმპება – შეწუხება, შეჭირვება. იხ. ურვა; შდრ. მაურვებელი (ი.ა.).
შრმპე-ი – უსარგებლო (ი.ა.).
შრმპულ-ი – მგრუნველი, მწუხარე (ი.ა.).
შრმპულალ – შეწუხებულად. იხ. ურვა (ი.ა.).
შრმპულება – მრუნეა-წუხილი. იხ. ურვეული (ი.ა.).
შრმპილ-ი – «შემძრწუნებული», შეჭირვებელი. იხ. ურვა (ი.ა.).
შრმპლბა-ღ – ჰაგარა, უმნიშვნელო; საცოდავი, საბრალო, საწყალი (ქალი) (სხ.).
შრმპლმება – გოდება, მწუხარება. იხ. ურვა (ი.ა.).
შრმპლ-ი – შეწუხებული, «გუემული» (ი.ა.).
-შრთ – «თანა» (ი.ა.).
შრთამ-ი – τὸ ἀπρὸς, წინკარი, გალანი, გამძრის საგემო შესასვლელის (პორგალის) კოლონადებით შემომღულული არე, რომელსაც საკუთარი გადახურვა არა აქვს (სიგყვასიგყვით: უჭერო, უსახურავო) (სხ.).
შრთიმრთამს-ი – ერთმანეთისა, ურთიერთისა, საურთიერთო (ი.ა.).
შრთიმრთამს, შრთიმრთამრს – ერთმანეთს; «ერთიერთას» (ი.ა.). ერთმანეთში, ერთმანეთს შორის (ი.ა.).
შრმილალ – ურცხვად; დაუმოგავად; უწყალოდ. იხ. რიღება (ი.ა.).
შრმიღება – ურცხეობა, უნამუსობა; დაუმოგაობა. იხ. ურიდი; შდრ. კელ(ით)-ურიღობა (ი.ა.).
შრმიღ-ი – ურცხვი, უნამუსო (ი.ა.).
შრმსაშპულ-ი – გაუკრუჭავი, გაუპარსავი. იხ. რისუვა (ი.ა.).

სპირიტუალობა – განსუირსხველობა. იხ. რისხვა (ი.ა.).

სპირიტუ – უამრავი, უთვალავი. იხ. რიცხუ (ი.ა.).

სპირიტუალ-ი – ბორბალი, გოგორა. იხ. თუალი (ი.ა.).

სპირიტუალ-ი – ბორბლის ღერძი. იხ. ღერძი (ი.ა.).

სპირიტუ, სპირიტუ – ხნული, კვალი (ი.ა.).

სპირიტუ-განმარტებელი – ხნულის გამმარტველი, გამტანი. იხ. განმმარტებელი (ი.ა.).

სპირიტუალ-ი – ხნული. იხ. ურნატი (ი.ა.).

სპირ – დიდი ჩაქუჩი (ი.ა.).

სპირიტუ – უელუფო. იხ. როჭიკი (ი.ა.).

სპირიტუ – «მეღებელი». იხ. რქუმა (ი.ა.).

სპირ – არამორჩილი, უსმი, გაუგონარი (ი.ა.).

სპირალ – საწინააღმდეგოდ (ი.ა.).

სპირალ – არადათანხმება, ყურის უგდებლობა. იხ. ურჩი (ი.ა.).

სპირალ – იხ. უმჯულო (ი.ა.). უკანონო, უსამართლო, ურწმუნო (ი.ა.).

სპირალობა – იხ. უმჯულობა (ი.ა.).

სპირალ – ნაწლავი (მ.ს.).

სპირალ-ი, სპირალ-ი – ვეშაპი, «სირინოსი» (ი.ა.).

სპირიტუალ – უსირცხოდ. იხ. ურცხუნო (ი.ა.).

სპირიტუ – «უძღებო», ურცხვი, უსირცხვილო, უნამუსო (ი.ა.).

სპირიტუალ – თავხედურად (ი.ა.).

სპირიტუალობა – უსირცხობა, უნამუსობა. იხ. ურცხუნო (ი.ა.).

სპირიტუ – არამორწმუნე. იხ. რწმუნა (ი.ა.).

სპირიტუ(ვ)ობა – იხ. ურწმუნო (ი.ა.).

სპირიტუ – წმინდა, წყალმეურენელი. იხ. რწყვა (ი.ა.).

სპირიტუალ – უწყლობა (ი.ა.).

სპირიტუ – უწყლო. იხ. ურწყო (ი.ა.).

სპირიტუ – „უსამართლობა“, „უსჯულობა“ (ქ.ე.).

სპირალ – უთოკოდ (ი.ა.).

სპირალ – უქვეშაგებლოდ. იხ. საგებელი (ი.ა.).

სპირალ – იხ. საგმალი (ი.ა.).

სპირალ-ი – უფრო საზარელი, საშიში. იხ. საზარელი (ი.ა.).

სპირალ – უბოძო, წარმოდგენელი (ი.ა.).

სპირალ – უბოძოდ. იხ. საბოძი (ი.ა.).

სპირალ – უკმელობა (ი.ა.).

სპირალ – უსაჭმლოდ. იხ. საზრდელი (ი.ა.).

სპირალ – უფრო მეტად, უფრო უკეთ, უფრო განსაკუთრებულად (ი.ა.).

სპირალ – უფრო საკვირველი. იხ. საკვირველი (ი.ა.).

სპირალ – «ცუდად», «ცრუ», გყუილ-უბრალო (ი.ა.).

სპირალ – «ნაცილად». იხ. სამართალი (ი.ა.).

სპირალობა, სპირალობა – «ენება» (ი.ა.).

სპირალობა – იხ. უსამართლო (ი.ა.).

სპირალ – უსულო (სხ.).

სპირალ – უფრო სანაგრელი. იხ. სანაგრელი (ი.ა.).

სპირალ, სპირალ – იხ. სარგებელი (ი.ა.).

სპირალ – უფრო სარგებელი. იხ. სარგებელი (ი.ა.).

სპირალ – უსახურავო; «ურთავი»,

უფლის(ა)-მოყვარე – პაგრონის მოყვარე, ქრისტეს მოყვარე. იხ. მოყვარე (ი.ა.).

უფლის-წულ-ი – «ამნაურთა შეილი». იხ. წული (ი.ა.).

უფრო, უფრომს, უფრომსალ – «ჯეკმა უფრომს», უფრო მეტად, «უფრომსალა» (ი.ა.).

უფრომსობა – იხ. უფრომსი (ი.ა.).

უფრომისი – (გმ.) უფრო მეტად. იხ. უფრომს (ი.ა.).

უფრომს-ი, უფრომს-ი – უფრო მეტი; უდიდესი, უხუცესი. იხ. უფრო (მს) (ი.ა.). უფრომს-ღა – «უფრომსალ», უფრო მეტად. იხ. უფრომსობა, უფრომსი, უფრომსის, უფრომსება (ი.ა.).

უფრომსება – «გაპირმშობა», «ხუცება». იხ. უფრომსი (ი.ა.).

უფრომს-ჭრვა – «გარდამატება». იხ. ყოფა (ი.ა.).

უფსკრო – უძირო, უფსკერო. იხ. ფსკერი (ი.ა.).

უფსკრულ-ი – უძირო, სიღრმე, ქვესკნული. იხ. ფსკერი (ი.ა.).

უფუჟელ-ი – «უცომო». იხ. ფუჟება (ი.ა.).

უფუჟუნულ-ი – იხ. ფუჟუნული (ი.ა.).

უფუჟი – სამსახური, მოვალეობა, თანამდებობა. რბ ბόφικλον (სხ.).

უჟაღაქო – ქალაქის უქონელი. იხ. ქალაქი (ი.ა.).

უჟი-ი – უსაქმო, ცარიელი, «ცული»; გყვილ-უბრალო; დაუმუშავებელი; ფუჟი, უმოქმედო. იხ. უქმება, უქმობა; ქმნა; მდრ. მუცელუქმი (ი.ა.).

უჟმარი – იხ. ქმნა (ი.ა.). უხმარი, დაუმუშავებელი, გამოუყენებელი (ი.ა.).

უჟმება, უჟმობა – მოცლილობა, უსაქ-

მობა. იხ. უქმი (ი.ა.).

უჟმეალება, უჟმეალება – «დღესასწაული». იხ. კელით-უქმნელი (ი.ა.). უქ-

მობა, საქმის არ ქნა, უმოქმედობა (ი.ა.).

უჟმეაღ-ი – იხ. კელით-უქმნელი (ი.ა.).

დაუმუშავებელი; ხელუხლებელი (ი.ა.).

უჟმროღ – იხ. ქმარი (ი.ა.).

უჟმროღ – არას მქონე. იხ. ქონება (ი.ა.).

უქონელი, ღატაკი (ი.ა.).

უჟმროღინაბაღ-ი – გაუთხოვარი, ქალწული, ცოლმეურთავი. იხ. ქორწილი (ი.ა.).

უჟმროღი – არა ქრისტეანი, ვისაც ქრისტე არ სწამს (ი.ა.).

უჟმროღი – მოუქრთამავი. იხ. ქრთამი (ი.ა.).

უჟმროღი-ი – უფრო ქვემოთი, ყველაზე დაბლა. იხ. ქვემო (ი.ა.).

უჟმროღი, უჟმროღი – უფრო დაბლა; უმცროსი. იხ. ქვე (ი.ა.). მიწის ქვეშეთი, საიქიო, მიწის ქვეშ მყოფი (სხ.).

უჟმროღი – უმიწაწყლო (ნ. უქალაქო) (ი.ა.).

უჟმროღალ – ურყევად. იხ. ქვევა (ი.ა.).

უჟმროღ-ი – უცელელი, მტკიცე, შეურყეველი, შეუდრეკელი (ი.ა.).

უჟმროღი – უხმოდ (ი.ა.). დაუხმომლად (გ.ს.).

უჟმროღ-ი – «მყარი» (ი.ა.). მნელად საეაღი (ი.ა.). „უწყლო“, „მშრალი“ (ჯავახ.) (ქე).

უჟმროღი – «უღლეული», წყვილი; ქედზე დასადები; სასწორი; ლაიწი. იხ. დაუღლება, თანა-მეუღლე, თანა-მესაუღლე ბელი, მეუღლე, მეუღლება, უღლეული (ი.ა.).

უჟმროღი სასწორისაგ – სასწორი (ი.ა.).

უღირსი – არადირსი. იხ. ღირსი (ი.ა.).
უღირსება – უპატივცემლობა. იხ. ღირსება (ი.ა.).
უღმება – იხ. უღელი; შეუღლება (ი.ა.).
უღმეუღი – «ორი», «წყვილი», «უღელი». იხ. უღელი (ი.ა.).
უღმერთი – უღეთო, უსჯულო. იხ. ღმერთი; უღმერთოესი (ი.ა.). უღმერთო, შეუბრალებელი, უმოწყალო (ი.ა.).
უღმერთობა, უღმერთობა – «უსჯულოება». იხ. უღმერთო (ი.ა.).
უღნარ-მღნარ-ი – დაბურული გყე (მ.ს.).
უღონეუღ – უმიზეზოდ, აუცილებლად. იხ. ღონე (ი.ა.).
უღონო – არას მქონე; შეუძლო, უძლური. იხ. ღონე (ი.ა.).
უღონობა – სენი, უძლურება; გაჭირვება. იხ. უღონო (ი.ა.).
უღან-ი – მოუვლელი, მრუნეამოკლებული. იხ. ღუწა (ი.ა.). (ადგილი) დაუმშავებელი; უყურადღებოდ მიტოვებული; ნაყოფთაგან *უღუაწი*: უნაყოფო (ი.ა.).
უღანობა – იხ. ღუნო (ი.ა.).
უღანლად – დაუბრკოლებლად, შეუჩერებლად (სხ.).
უღ-ი, უღა, უღა – «სიღრმე», ლაფი, გლაპო (ი.ა.).
უღინან-ი – საწყაო (ოყა) (მ.ს.).
უღოფელ-ი – მოუმხდარი; არარსებულის. იხ. ყოფა (ი.ა.).
[უღმარულ-ი] – იხ. ყუარება; მღრ. ვეცხლის-ყუარული (ი.ა.).
უღმარულობა – სიძულვილი. იხ. უყუარული (ი.ა.).
უღმინანულ-ი – იხ. შეგინებული (ი.ა.).

უღმეუღის-ი – უფრო შემკული. იხ. შემკული (ი.ა.).
უღინ-ი – იხ. უღინი (ი.ა.).
უღინანულ-ი – იხ. უღინებული (ი.ა.).
უღმარაბისულ-ი – იხ. შეურაცხი (ი.ა.).
უღმარაბისულ-ი – უფრო შეუძრავი. იხ. შეუძრავი (ი.ა.).
უღმელო – ვისაც შეილი არა ჰყავს. იხ. შეილი (ი.ა.).
უღმელობა – იხ. უღმელო (ი.ა.).
უღინ-ი, უღინ-ი – დაუსახლებელი, «ოჯერი», ცარიელი, «უსოფლო», «უსაგანო». იხ. მინი (ი.ა.).
უღინანულ-ი – «უმკვდრო». იხ. მინება (ი.ა.).
უღინანანულ-ი – უფრო მინაგანი, მიგა. იხ. მინაგანი (ი.ა.).
უღინარის-ი – უფრო მინაგან (ი.ა.).
უღმ-ი – უმიშარი, «კრძალული». იხ. მიში (ი.ა.).
უღმინება, უღმინობა – უმიშრობა. იხ. უმიში (ი.ა.).
უღმინულ-ი – უფრო მიშველი. იხ. მიშველი (ი.ა.).
უღმინის-ი – უფრო შორი, ადრე. იხ. შორი (ი.ა.).
უღმინ-ი – უსვებელი, უქრობელი. იხ. შრეგა (ი.ა.).
უღმინულად – გაურჯელად, შრომის გარეშე. იხ. შრომა (ი.ა.). უწვალებლად (ი.ა.).
უღმინანან-ი – საომარი მძიმე იარაღია, ქვის საცყორცნი (?) (სხ.).
უღმინობა – „უმწიკვლობა“ (ქყ.).
უღმინინარის-ი – უღამაზესი. იხ. შეენიერი (ი.ა.).
უღმინ-ი – «ჯერკუალი», უმნო, უღა-

მაზო; უადგილო; უმეერი. იხ. დაუმეურება, უუმეურესი (ი.ა.).

უშუარება – «სარცხუნელი», «სადაგელება», სიმახინჯე. იხ. უშუერი (ი.ა.).

უშურველი – შურის გარეშე; დაურიღებელი, დაუმოგავი. იხ. შური (ი.ა.).

უშურველობა – სიუსხვე (ი.ი.).

უშოთველი – შფოთის, არეულების გარეშე, მშვიდი. იხ. შფოთი (ი.ა.).

უშოთველობა – სიმშვიდე. იხ. უშოთველი (ი.ა.).

უხალო, უხალო, ურჩალო – უღეთო, ურჯულო, ურწმუნო, უწესო, ამპარტყანო, ურჩი, უსამართლო, მოძალადე, უკანონო. იხ. შჯული (ი.ა.).

უხალოება, უხალოება, ურჩალობა – «უღმრთოება», უკანონობა, უსამართლობა, «უშჯულო ქმნა», «უმსახურებლობა», იხ. უშჯულო (ი.ა.).

უჩინო – «გამოუჩინებელი», უცნობი, შეუმჩნეველი, დაკარგული, უჩინარი (ი.ა.).

უჩინოსაქმნელი – ასაოხრებელი, გასანადგურებელი (სხ.).

უჩინო-ყოფა – «მოსრვა». იხ. ჩინება (ი.ა.).

უჩუველი – უჩვეულო; შეუმჩნეველი, მოუშინაურებელი, გაუწვრთნელი. იხ. ჩუვეა (ი.ა.).

უჩიო – უჩილო, ურბილო; არა ჩვილი, არა რბილი, ე. ი. მაგარი, უხეში (ტანსაცმელი) (ი.ი.).

უჩხელი – იხ. ურჩხული (ი.ა.).

უცალო – მოუცლელი, დაკავებული, გართული. იხ. ცაღ (ი.ა.).

უცალოება – გართობა, მეცადინეობა, შრომა, გარჯა, «მოცალება», მოუცლელობა. იხ. უცალო (ი.ა.).

უცხად – იხ. უცეხი (ი.ა.).

უცხება, უცხოება – უმეცრება, უციცობა. იხ. უცეხი (ი.ა.).

უცხე – უციცი, უმეცარი. იხ. ცეხა; სიუცეხე (ი.ა.).

უცხეველი – შეუცვლელი. იხ. ცვალება (ი.ა.). უცვლელი, ურყევი, მტკიცე (ი.ი.).

უცილი – დაუცილებელი სროლა (სხ.).

უცილობა – აუცილებელი, უეჭველი. იხ. ცილობა (ი.ა.).

უცნობი – უცნობი, უგუნური, უმნიშვნელო, გამოუჩინებელი (ი.ა.).

უცნობა – «სიციბილი», ფანტაზია, მოჩვენება, მზანება. «ჩუენება». იხ. მაუცარი (ი.ა.).

უცნობელი – უგუნური, უგრძობი. იხ. ცნობა (ი.ა.). გაუგებელი, მიუმხედარი (ი.ა.).

უცნობელობა, უცნობელობა – «უგუნურება», უმეცრება, უცოდინარობა. იხ. უცნობელი (ი.ა.).

უცნობო – უგუნური, უმეცარი. იხ. ცნობა (ი.ა.).

უცნობობა – «უგუნურება» (ი.ა.).

უცოდველი – იხ. ცოდვა (ი.ა.).

უცოდველობა – იხ. ცოდვა (ი.ა.).

უცოლო – იხ. ცოლი (ი.ა.).

უცომო – «უფუველი». იხ. ცომი (ი.ა.).

უხამო, უსაფუერო, უფუარი ცომი; ხშირად: *ცომი* ძველად ერქვა ხაშს, საფუარს (закавка) (ი.ი.).

უცომობა – «ბალარჯობა», «ქასქა». იხ. უცომო (ი.ა.). ებრაელთა ერთი ღღესასწაული, როცა მხოლოდ უცომო (ე. ი. უფუარი) პურის ჭამა შეიძლებოდა (ი.ა.).

უცონი – დაუმარებელი. იხ. ცონა (ი.ა.).

უცონილად – დაუყოვნებლივ, მოუწყ-

ინებლად. იხ. ცონა (ი.ა.).

სპენი – Colchicum speciosum, ბოლქეიანი მცენარეა შროშანისებრთა ოჯახისა (სხ.).

სესო – «სტუმარი», «გარეული», გარეშე, სხვა; გაგდებული. იხ. განმაუცხოებელი, განუცხოვება, გაუცხებული; ენაუცხო (ი.ა.).

სესოვაა, სესოვაა – უცხოთ-მოყვარება, უცხოობაში (სხვა ქვეყანაში) ყოფნა. იხ. უცხო (ი.ა.). მწირობა, სამშობლოს გარეთ ცხოვრება (ი.ა.).

სესოთა-სიძულილი – იხ. სიძულილი (ი.ა.).

სესო-თესლი – «უცხო-გომი», «სხუანათესაეი», ბარბაროსი. იხ. თესლი (ი.ა.).

სესოთ-მოყვარე – იხ. მოყვარე (ი.ა.).

სესოთ-მოყვარება – იხ. მოყვარება (ი.ა.).

სესოთ-მეწყანარება – იხ. მეწყნარება (ი.ა.).

სესო-ნათესაეი – ბარბაროსი. იხ. ნათესაეი (ი.ა.).

სესო-ტომი – «უცხო-თესლი», ბარბაროსი. იხ. გომი (ი.ა.).

სესო-ქმნა – «განუცხოვება». იხ. ქმნა (ი.ა.).

სესო-ქმნული – რამემესაგან ჩამომორებული, ჩამოცილებული, გაგდებული, თუ განდევნილი (ი.ა.).

სესო-ქმა – იხ. ქმა (ი.ა.).

სევაბი – უხამსი, უვარგისი (ი.ა.).

სეილი – უძილო, ფხიზელი. იხ. ძილი (ი.ა.).

სეილია, სეილია – მღვიძარება, სიფხიზლე. იხ. უძილი (ი.ა.).

სეირი – ძირის არმქონე, აღმოფხვრილი. იხ. ძირი (ი.ა.).

სელაბი – ფეხმძიმე, ორსული. იხ. დაუძლებება (ი.ა.).

სელაბ ქმნა – დაორსულება (სხ.).

სელაველი – მოურეენელი. იხ. ძლევა (ი.ა.).

სელაველიობა – მოურეენელობა. იხ. უძლეველი (ი.ა.).

სელიარე, სელიარესი, სელიარესი – უფრო ძლიერი. იხ. ძლიერი (ი.ა.).

სელური – დაუძღვრებული, უძალო, შეუძლო, შეუძლებელი, «ვერემძღვებელი», «სნეული», ღარიბი. იხ. ძალი (ი.ა.).

სელურება, სერურება – «ძლეულება», «სნეულება», შეუძლებლობა. იხ. უძლური (ი.ა.).

სენ – იხ. ძნ- (ი.ა.).

სენელი, სენელესი – უფრო ძნელი. იხ. ძნელი (ი.ა.).

სერაბი – დაუძვრელი, მყარი. იხ. ძრება (ი.ა.).

სერალოველი – იხ. ძრწოლა (ი.ა.).

სერაბი, სერაბი – უბოროტესი, უფიცხლესი, უარესი. იხ. ძერი (ი.ა.).

სელაბი – ურცხვი, უწესო, ხარბი, გაუმაძღარი. იხ. ძლომა (ი.ა.).

სელაბა – უწესრიგობა, გაუმაძღრობა, ავმუცლობა, სიხარბე. იხ. უძლები (ი.ა.).

სენამბელა – მოწმობის/დასტურის გარეშე. იხ. წამება (ი.ა.).

სენარელი – დაუწერელი, წერილის/წიგნის გარეშე. იხ. წერა (ი.ა.).

სენარე – ურიგო, უსამართლო, უსჯულო, უკანონო. იხ. წესი (ი.ა.).

სენარე(ვა)ბა – ურიგობა, უსამართლობა, უკანონობა. ურიგოდ ქცევა. იხ. უწესო (ი.ა.).

სენარე – „უწესოდ დაყენებული“ (ქც.).

უსიზნო – წიგნის, წერა-კითხვის უცოდინარი. იხ. წიგნი (ი.ა.).
უსინა – პირველი. იხ. წინა (ი.ა.).
უსინარჟს – «წინამსწარ», «პირველ», უპირველესად; «პირველად» (ი.ა.).
უსინარჟს-ი გავა-ი – პაპა. იხ. წინა (ი.ა.).
უსინარჟს-ი – ეინჷ წირვა არ იცის (ე. ი. არაქრისტიანი) (ი.ა.).
უსინრჟელ-ი – იხ. წირვა (ი.ა.).
უსინრჟელ-ი – მოურიდებელი. იხ. წიწვა (ი.ა.).
უსმიღე, უსმიღს-ი – უწმინდესი (ი.ა.).
უსმიღს-ი – უფრო წმიდა, სუფთა. იხ. წმიდა (ი.ა.).
უსმიღსურ-ი – «გამოჯდომილი», წიღოვანი. იხ. წმიდა (ი.ა.).
უსოღეპეალ – მოწოდების, დაძახების გარეშე, დაუძახებლად. იხ. წოდება (ი.ა.).
უსრჟელ – უსწორო. იხ. წრფელი (ი.ა.).
უსუიმროვება, უსუიმრება – უწეიმობა, წეიმის არმოსება, გვალება (ი.ა.).
უსულილს-ი – უწერილესი, უწმინდესი. იხ. წულილი (ი.ა.).
უსურთიელ-ი – გაუწვრთნელი. იხ. წურთა (ი.ა.).
უსუგარ-ი – წეიმამოუსვლელი. იხ. წემა (ი.ა.).
უსუგებელ-ი – წეიმით ურწყეელი. იხ. წეება (ი.ა.).
უსუგროვება – «გუალება». იხ. უწეგარი; წემა, წემა (ი.ა.).
უსჟ – «ცოდნა», «მედმიწეენულობა», «ცნობა», «გულისკმის-ყოფა» (ი.ა.).
უსჟალ – შეუბრალებელი, უღმობელი, უმოწყალო. იხ. წყალობა (ი.ა.).
უსჟალვება – შეუბრალებლობა. იხ.

უწყალო (ი.ა.).

უსჟაბა – თხრობა, ისტორია, შეგებობა, ცნობება, გავებინება, შეგებობინება. «მოსწავება», «რწმუნება», შეგებობინება, «მხილება» (ი.ა.).

უსჟაბულ-ი – შეგებობინებული, ცნობილი. იხ. თანაუწყება, მაუწყებელი, მიმოუწყება, მიუწყება (ი.ა.).

უსჟინ – უმსურველი. იხ. წყენა (ი.ა.).

უსჟინოდ – მოუწყინებლად (ი.ა.).

უსჟლტსუს-ი – იხ. წყლტუ (ი.ა.).

უსჟაბჟაბს-ი – უფრო ჭაბუკი. იხ. ჭაბუკი (ი.ა.).

უსჟაბ-ი – საჭმელად უეარვისი (სხ.).

უსჟაბჟარბისაჟ-რე – უფრო მდემიწეენით. იხ. ჭეშმარიტი (ი.ა.).

უსჟინრჟელ – შეუწუებლად, აღეილად. იხ. ჭირვეული (ი.ა.).

უსჟება – უჭმელობა (ი.ა.).

უსჟელ-ი – მარხული. იხ. ჭამა (ი.ა.).

უსჟჟარ-ი – მწუხარების გარეშე. იხ. ჭუვილი (ი.ა.).

უსჟჟრჟელ-ი – იხ. ჭურეა (ი.ა.).

უსჟარჟ – ხარკის გარეშე. იხ. ხარკი (ი.ა.).

უსჟილჟაბ-ი – დაუნახავი, უჩინარი. იხ. ხილეა (ი.ა.).

უსჟილჟაბება – «უხედველობა». იხ. უხილაეი (ი.ა.).

უსჟრჟაჟ – უსიყხო, არა ცხელი (ი.ა.).

უსჟრჟელ-ი, უჟრჟელ-ი – გაუფუჭებელი, წაუმხდარი. იხ. ხრწნა/კრწნა (ი.ა.).

უსჟრჟელება – გაუფუჭებლობა, წაუმხდარობა. იხ. უხრწნელი (ი.ა.).

უსჟ – უხეი (ი.ა.).

უსჟაბ-ი – იხ. თუალუხუეაეი, თუალ(თ)-უხუაობა (ი.ა.).

სსპიძნრო – უწმეო, მეუბრალებელი (სს.).

სსპაბა – სიუხვე. იხ. უხუ (ი.ა.).

სსპაბით – უხვად, გულუხვად, სიუხვით (ი.ა.).

სსპაღრო – ურგები (სს.).

სსპაჰად – იხ. ხუჰა (ი.ა.).

სსპაჰე, სსპაჰე-ი, სსპაჰე-ი – უფრო-სი, უხნესი, «მოხუცებული». იხ. ხუცესი; მღრ. მეგანძურთა-უხუცესი (ი.ა.).

სსპაჰე – უფროსობა. იხ. უხუცესი (ი.ა.).

სსპა (–სსპა-ი) – უხვი; უხუად (ი.ა.).

სსპაბა – იხ. ოხუნება (ი.ა.).

სსპაჰე – ფეხშიშველი. იხ. კამლი (ი.ა.).

სსპაჰე – ფეხშიშველი. იხ. კამლი (ი.ა.).

სსპაჰე-ი – რძის ნაწარმი, საურწყო (ყველი, ხაჭო, ერბო, კარაქი და სხვ.) (ა.შ.).

სსპაჰე – «ერთკელი». იხ. კელი (ი.ა.).

სსპაჰე – უვარგისობა, უსარგებლობა. იხ. უკმარი (ი.ა.).

სსპაჰე – გაუმოსადეგარი, უვარგისი; უსარგებლო. იხ. კმარება, სიუკმარე, უუკმარესი (ი.ა.).

სსპაჰე-ი – იხ. უკმობელი (ი.ა.).

სსპაჰე – უსიგყეო. იხ. კმა (ი.ა.).

სსპაჰე-ი, სსპაჰე-ი – უხმო, ხმაამოუღებელი. იხ. კმობა (ი.ა.).

სსპაჰე – იხ. კამ- (ი.ა.).

სსპაჰე – შეუებრალი; დაუხნავი. იხ. კნეა (ი.ა.).

სსპაჰე – უსხეულო; ანგელოზი. იხ. კორცი (ი.ა.).

სსპაჰე-ი – იხ. უხრწნელი (ი.ა.).

სსპაჰე-ი – იხ. უხრწნელება (ი.ა.). გაუფუჭებლობა, წაუხსნარობა (ი.ა.).

სსპაჰე-ი – იხ. ძურუქსენებული (ი.ა.).

სსპაჰე-ი – იხ. ძურუქსენებლობა (ი.ა.).

სსპაჰე-ი – დაუჯერებლობა, დაურწმუნებლობა (ი.ა.).

სსპაჰე-ი – «ჯერკუალი», უვარგისი. იხ. ჯერი (ი.ა.).

სსპაჰე – უღირსი, შეუფერებელი, უმსგავსი, ურიგო, «უგულისკმო». იხ. ჯერი (ი.ა.).

სსპაჰე-ი – განუშორებლად, განუწყვეტლივ (ი.ა.).

სსპაჰე-ი – უფრო საამო, უფრო სასიამოვნო (ი.ა.).

[სსპაჰე-ი] – იხ. აღუკამრავი (ი.ა.).

სსპაჰე-ი, სსპაჰე-ი – იხ. იაკინთე (ი.ა.).

სსპაჰე-ი – საეკლესიო უძრავ-მოდრავი ქონების განმგებელი. მის მოვალეობას შეადგენდა შემოსავლისა და გასავლის აღრიცხვა. დაწესებულ დროს იგი ანგარიშს აბარებდა ეპისკოპოსს. ὁ οἰκονόμος (სს.).

სსპაჰე-ი, სსპაჰე-ი – ვიპაგოსი, პიტიხში (ი.ა.).

სსპაჰე-ი სსპაჰე-ი – «ანთუკატი». მღრ. იპაგობა (ი.ა.).

სსპაჰე-ი – მთავრობა (ზ.ს.).

სსპაჰე-ი (ბერძნ.) – ბიზანტიური სამოხელეო გერმინია: მთავარი, ქვეყნის მმართველი [ნ. კ. ვიპაგონი] (ი.ა.). იხ. იპაგოსი (სს.).

სსპაჰე-ი – თვის სახელწოდება (მაკედონური), შეესაგყვისება ოქტომბერს (სს.).

ზარდიაკონი – კერძოდიაკონი; ღიაკონზე დაბლა მდგომი სასულიერო პირი (გ.ს.).

ზუი – ჯიუსიჯ, საწყაი: „მებათელი ღმორისაჲ“ (სხ.).

ზარ – ქართული ანბნის 23-ე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 500 (ი.ა.).

ზაღაშაჰი – „მეფე“ (ქც.).

ზათილაჲ – „სასმელი რამ წამალი“ (საბა) (გ.ს.).

ზაქელ – ფილონი (ი.ა.). „თაესახეევი“ (ქც.).

ზაკიულ – ორარი (სხ.).

ზაკბ – გაკეთებული; ფაქტი (გ.ს.).

ზაკბორ – „ნაქმნარი“ (გ.ს.).

ზალანზაჲ – შუბოსანი; ქვეითი ჯარი ან მხედრობა (გ.ს.).

ზალანზი – ნაბდის სახლი (საბა) (ქც.). შხამიანი ობობა (სხ.).

ზალენი – ვეშაპი. ἡ κάλαμα (სხ.).

ზალკილიონი – ჯალათის ცელი (გ.ს.).

ზამოჲ – ცილისმწამებლური წერილი (გ.ს.).

ზანაჰი – ფინიკი (ი.ა.).

ზანდაჰი – ქომის მაღალი ქუსლი. მათისა და მოგვის მაღალი ქუსლი (საბა) (ქც.).

ზანდურ – იხ. მეფანდურე (ი.ა.).

ზანგაზურ – „ფოთლის ღერეფანი“ (საბა) (ქც.).

ზანჯანოზაჰი – საკრავი, რომელიც წინ მიუძღოდა მეფეთა და სულგანთა კორგეეს (ქც.).

ზანჯიბი – მეხუთელი (ქც.).

ზარ – «თორნე». იხ. გუთუფარი, ფაროსანი (ი.ა.).

ზარაზი – „წელთ სარგყამი ჯიბიანი ჩასადებელი“ (საბა) (გ.ს.).

ზარბო – ფარაონი (ი.ა.). Ἰგვი ჰგის მეფეთა გიგული (ი.ა.).

ზარაზი – საგუშაგო შუქურა (გ.ს.).

ზარაზი – შინამოსამსახურე (სხ.).

ზარბალიზი – ფრანგელიტი, გაძრის მსახური (ი.ა.).

ზარაზი – ვათიშვა (გ.ს.).

ზარაზი – შინა მოსამსახურე (საბა) (ქც.).

ზარაზი – «მალეა», «გრილობა», დაყუა.

იხ. დამფარეული, დაფარვა, დაფარულეა, მიფარვა, მფარეული, პირის-საფარეული, საფარეული, ფარული, შეფარვა (ი.ა.).

ზარაზი – «ერცელი». იხ. ვანფართება, სიფართე (ი.ა.). ღიღი, ვრცელი; მჩაგე, მსუბუქი (ი.ა.).

ზარაზი – სივრცე; სიწყნარე, მოსვენება. იხ. ფართო (ი.ა.). სიფართოვე, მოცულობა (ი.ა.).

ზარაზი – იხ. შეფარილება (ი.ა.).

ზარაზი – «თარგმანი» (ი.ა.).

ზარაზი – ძველ ებრაელთა რელიგიური მიმართულება, რომლის მიმდევრებიც გარეგნულად, მოჩვენებით, ფორმალურად ასრულებდნენ საეკლესიო წესებს, სინამდვილეში კი ყოველდღიურად არღვევდნენ მათ, სრულიად საწინააღმდეგოს სჩადიოდნენ (ი.ა.).

ზარაზი (სპარს.) – ბრძანება (ქც.).

ზარაზი – ფარის მაგარეული. იხ. ფარი (ი.ა.).

ზარაზი – იხ. ფრასახი (ი.ა.).

შარბანა – მაგყლის ფთილა (ი.ა.).
შარულ-ი – მალული, საიდუმლო; «იდუმალ». იხ. ფარვა (ი.ა.).
შარღალი – ძვირფასი მასალისაგან ასხმული საყელო, მანიაკი (სხ.).
შარღულ-ი – (ფარღლისა) «გარემოსადებელი», ყელსაბამი (ი.ა.).
შარღულ-ი – ასხმული ყელსაბამი (ი.ა.).
შარშაბაზი, **შარშაზნაზი** – ფარშა-ვანგი, pavo (ი.ა.).
შასღაპუპაპულ-ი – ღიღი ფასისა. იხ. დაუღებელი (ი.ა.).
შასმპულ-ი – ღირებული (ი.ა.).
შასმკი – (φασέκ) პასექი (სხ.).
შასი – «სასყიდელი», «საკმარი», «საფასე», «საუნჯე», «მამონა». იხ. ღიდფასი, მეფასე, საფასე (ი.ა.). სიმღიდრე, ქონჯბა (ი.ა.).
შასმირ-ი – ქონების პატრონი. იხ. ფასი (ი.ა.).
შასის-მოსაზი – ქონების მოიძველე. იხ. მოსაეი (ი.ა.).
შასის-საბაზი – «ფასის შესაწირავი», «სახლი საფასისაჲ», ხაზინა. იხ. საცაეი (ი.ა.). საგანძური (ი.ა.).
შასის-შასაწირავი – «ფასის-საცაეი», ხაზინა, სალარო. იხ. შესაწირავი (ი.ა.).
შასქიარ-ი – მქსოველი (ზ.ს.).
შას-ჭოშა – «დაფასება». იხ. ყოფა (ი.ა.).
შაბარ-ი – დამპალ-ი. იხ. დაფაგრებული, უფაგრმსი (ი.ა.). ფუტურო (სხ.).
შაქლ-ი, **შანქლ-ი** – ქეცი (ი.ა.).
შაშა – „ათაბაგი“ (ქ.ყ.).
შაშანიარ-ი, **შაშანიარ-ი** – «სკორე» (ი.ა.).
შაჩანიარ-ი – თმიანი, ბალნიანი. იხ. ფერკვაჩუნიერი (ი.ა.).
შასარი – „თევზის მახე“ (ქ.ყ.).

შანალა – გყირპი (საბა), ელენთა (სხ.).
შაპარპაპ-ი – თებერვალი (ი.ა.).
შაქიშა – იხ. განფეთება (ი.ა.).
შაქიშა – იხ. საფეთქელი (ი.ა.).
შაქაპონი – „ლოდის სასროლი მანქანა“ (ღ. ბაქრაძე) (ქ.ყ.).
შანა – იხ. განფენა(-ილი), გარდაფენა, დაფენა, მარმარინოფენილი, მიმოდაფენა, ჰიმოფენა, მიფენა, მომფენელი, მოფენა (ი.ა.).
შარ-ი – საღებავი; სახე, ხაგი; გვარი, ნაირი. იხ. ენდრომს-ფერი, თითოფერი, თითოფერება, კაცის-ფერი, მეწამულის-ფერი, მრავალფერი, მრავალფერობა, ოქრო(მს)ფერი, სსუაფერი, უფერული, ღუძლისფერი, ცისფერი (ი.ა.).
შარაღ-შარაღ-ი – ნაირ-ნაირი, სხვადასხვა, მრავალგვარი. იხ. ფერი (ი.ა.).
შარღ-ი – იხ. ნესტუფერდი (ი.ა.).
შარშა – ფეროვნება. იხ. ფერი; შდრ. თითოფერება (ი.ა.).
შარშაშიკი – წერილმანით მოვაჭრე (ი.ა.).
შარისმვალება – საუფლო დღესასწაული (6 აგვისტო ძვ. სტ.). იხ. ცვალება (ი.ა.).
[შარობა] – იხ. ფერი; შდრ. მრავალფერობა (ი.ა.).
შარობან-ი – იხ. ფერი; ცისფეროვანი (ი.ა.). კარგი ფერისა, ფერიანი (ი.ა.).
შარსხალ-ი – «გუერლი», გუერდის წიბო (ი.ა.). ნეკნი (სხ.).
შარქ-ი – «ტერფი». იხ. მრავალ-ფერ-კი, ოთხფერკი, საბრკე, საფრკე, უფერ-კო (ი.ა.). ფეხი (ი.ა.).
შარქთ შასი – საღმე გავგავენის, მიე-ლინების საფასური (სხ.).

შერკო-შესასხმელი - ფეხსაცმელი. იხ. შესასხმელი (ი.ა.).
შერკო-შესამელი - ფეხსაცმელი. იხ. შესაცმელი (ი.ა.).
შერკითი - ფეხის მხარე. იხ. შერკი (ი.ა.).
შერკის-ღაჟრობა - «დაღვომა». იხ. დაჟრობა (ი.ა.). გაჩერება (ი.ა.).
შერკის-სამელი - ჩასაწიხლავეი. იხ. საცმელი (ი.ა.).
შერკის-მემა - გათელვა, დათრგუნვა გინა განწიხნვა (საბა), «მოცხრომა». იხ. ცემა (ი.ა.).
შერკის-წარსემა - «ბრკემა». იხ. წარცემა (ი.ა.).
შერკმატყვიერი - «ფერკვაჩუნიერი»; ბანჯგელიანი. იხ. მაგყვიერი (ი.ა.).
შერკმრამელი - მრავალფეხა. იხ. მრავალი (ი.ა.).
შერკულქმნილობა - დაბრკოლება (სხ.).
შერკვაჩუნიერი - «ფერკმაგყვიერი», ბანჯგელიანი. იხ. ფაჩუნიერი (ი.ა.).
შესანბი - «ჭრელფურანი», ჭრელი (ი.ა.).
შესუ - «კიდე» (ი.ა.).
შესუქლი - იხ. ფესუ (ი.ა.). (სამოსელი) ფოჩებიანი, გრძელკალთებიანი განისამოსი, ლამამად მორთული და მოკამმული (ი.ა.).
შესუ (-შესუი) - განისამოსის ქვედანაწილი, კალთა (ი.ა.). სამოსლის ბოლო, კალთა (სხ.).
შესუ - ფეგვი, milium (ი.ა.).
შესუება, შესუება - ხელის ფათური, ცაცუნი, შეხება; «ძიება». იხ. მიმოფეშება (ი.ა.).
შესუაში - „ძლენი“ (ქ.ყ.).
შესუანი, შესუანი - (ფეშუნისა) «ლა-

ნკლა», საზიარებელი ჭურჭელი ბარძითან ერთად, ღისკო (ი.ა.).
შიაღი - თასი, ვარცლი, ტაშტი (ი.ა.).
შიაბა - «გყება», დაქაწრეა, სოკა (ი.ა.).
შილაპაპანი - ციხეთა კედლების სანგრევი სასროლი იარაღი (ქ.ყ.). „ქვის-საგყორცები“ (ი.ა.).
შილენჯი - დამბლა (ქ.ყ.).
შიღი - ტაშტი, როდინი (ი.ა.).
შიღონი - სამღედლო სამოსელი (ი.ა.).
შიღონაბი - საჩეხი (მ.ს.).
შიღოსოფოსი - სიბრძნის მოყვარე (ი.ა.).
შიღოსოფოსობა - სიბრძნე. იხ. ფილოსოფოსი (ი.ა.).
შიღოტიმბა (φιλτιμιά) - უხედალ გაცემა, ხელგამლილობა; მოსაკითხი, ძლენი (ა.შ.).
შინი - მღვის არწივი (ი.ა.).
შინიკა - შინიკია. აქედან: ფინიკელი: ფინიკიელი (ი.ა.).
შინიკი - «დანაკის-კული» (ი.ა.). ერთგვარი მცენარეა (ერთი სახის ხურმა) (ი.ა.). ὀ φίνιξ, პალმა, ფინიკის ხე (სხ.).
შინიკიანი - ფინიკიანი ადგილი. იხ. ფინიკი (ი.ა.).
შინიკი (ბერძნ.) - ფინიქსი, მღაპრული ფრინველი, რომელიც ძველი ვადმოცემის მიხედვით, თავს ცეცხლში იწვაება, რომ ისევე განახლებულიყო (ი.ა.).
შირმანი - „დასტურის წიგნი“ (ქ.ყ.).
შირტი - ფილტვი (ი.ა.).
შისი - იხ. მოფისვა (ი.ა.).
შისკოსი - სახელმწიფო საღარო. ქონება, რომელიც იმპერატორის კარის შესანახავად იყო განკუთვნილი. ეს არ იყო იმპერატორის კერძო საკუთრება,

რომელიც კანონით ან ანდერძით გადადიოდა იმპერატორის შთამომავლობაზე. ფისკოსი გადადიოდა მხოლოდ ტახტის და გვირგვინის მემკვიდრის განკარგულებაში. ὁ κτίσιος (სს.).

ფისონი – საწყაო (გ.ს.).

ფიჰი ნაჰარსჰანნი – ლადარი (სს.).

ფიქალი – „ქვის ფიცარი“ (საბა) (ქ.ც.).

ფიროსანი – ჩოხოსანი, ბერი. იხ. ფიჟი (ი.ა.).

ფიჟი – «სამოსელი», «ძაძა», მოსასხამი (ი.ა.).

ფიჟი (-ფიჟი) – ბედა განისამოსი (პალგო, ლაბადა), მოსასხამი (ი.ა.).

ფიჟი – იხ. დაფიცება, მაფუცებელი, საფიცი, ცილფიცი, ცრუფიცი (ი.ა.).

ფიჟარი – იხ. მოფიცრული (ი.ა.). ბრტყლად გათლილი ხე, ქვა (ი.ა.).

ფიჟაბა – დაფიცება, ფიცი (ი.ა.).

ფიჟაბა, ფიჟობა – იხ. ფიცი (ი.ა.).

ფიჟა – იხ. ფიცი; შდრ. მფიცაფი (ი.ა.).

ფიჟაბა – იხ. განფიცება (ი.ა.).

ფიჟაჰლი – (ფიცხლისა) «თავკელი», ძლიერი, მკაცრი, სასტიკი, დიდი. იხ. გულფიცხელი, სიფიცხლე, უფიცხლსი, უფიცხლსი, ქედფიცხელი, გულფიცხ(ე)ლობა, ქედფიცხელობა (ი.ა.). 1. მკაცრი, სასტიკი, დაუნდობელი, შეუბრალებელი, შეუწყალელებელი, უმოწყალო, გულქვა; 2. ძიმი, ძნელი; 3. ოდროჩოდრო (ი.ა.).

ფიჟაჰ – იხ. განფიწლვა (ი.ა.).

ფიჟი – cupressus (ი.ა.).

ფიჟაჰი – ჩულის, ძაძის, ბეწვის ჩასაყმელი (ი.ა.).

ფიჟა – დამარხვა, დასაფლავება. იხ. დამფლველი, დასაფლავი, დაფლავი, დაფლვა, საფლავი, ჩაფლვა (ი.ა.).

ფიჟა – «გვეება», «კელმწიფება», ნება, უფლება. იხ. მფლობელი, მფლობელობა, ნების დართვა (ი.ა.).

ფიჟაჰი – უფლებული (ი.ა.).

ფიჟაჰაბა – ძალაუფლება, პატრონობა. იხ. ფლობა (ი.ა.).

ფიჟაჰა-მამა – უფლების მიცემა. იხ. ცემა (ი.ა.).

[ფიჟაჰი] – იხ. მფოვე; შდრ. ფუცილი (ი.ა.).

ფიჟანი – მღვის ღომი, სელაჰი. ἡ φάκη (სს.).

ფიჟი (follis) – ფული (ი.ა.). სპილენძის ფული, რომელიც პირველად დიოკლეტიანეს დროს მოიჭრა, 284–305 წწ. (ა.შ.).

ფიჟარი – ქუჩა, საცალფეხო გზა (ი.ა.).

[ფიჟაჰაბა] – იხ. მოფოლხეება (ი.ა.).

ფიჟი – მოედანი (გ.ს.).

ფიჟაჰაბა – დულილი (სს.). მრისხანება (გ.ს.).

ფიჟაჰი – ნამცხვარი (გ.ს.).

ფიჟაჰა – ფარსაჰი. გზის გარკვეული მანძილი (სს.).

ფიჟა – ყიდვა. იხ. გამოფრდა, განფრდა, ვეცხლით-მოფარდული, ვეცხლით-ფრდილი, მომფრდელი, მფრდელი, თესლის-მოფარდული, მოფარდული, საფარდული, (ი.ა.).

ფიჟაჰა – იხ. ა(ლ)ფრენა, გამოფრენა, განფრენა (ი.ა.).

[ფიჟაჰა] – იხ. განფრეწა (ი.ა.).

ფიჟაჰი, ფიჟაჰი – კალთა, კუდი, ფრთა, კუთხე, კიდე, «სამოსელი». იხ. ექსფრთე (ი.ა.).

ფიჟაჰაჰი – წამოსასხამი, ბინიში. იხ. ფრთე (ი.ა.).

ფიჟაჰაჰაჰაჰი – იხ. განჰეული (ი.ა.).

შრთაჲჲი – ფრთებიანი. იხ. ფრთე (ი.ა.).
შრთა-გალე – ფრთამალი, სწრაფი (ი.ა.).
შრთაგალელ – მსწრაფლ, ფრენით. იხ. მალე (ი.ა.).
შრთან-ი – იხ. ექუს-ექუს ფრთენი (ი.ა.).
შრთაზჲჲაჲის – იხ. გყავი (ი.ა.).
შრთაჲჲული-ი – იხ. წულილი (ი.ა.).
შრთოჲან-ი, შრთოან-ი – ფრთიანი; მფრინველი; «აღტაცებული» (ი.ა.). გა-
 დატ. აღფრთოვანებული, გახარებული, აღტაცებული (ი.ა.).
შრთოჲან-ჲოჲა – «აღფრენა». იხ. ყო-
 ჲა (ი.ა.).
შრთხილ-ი – ფხიზელი, მღვიძარე, მო-
 რიდებული. იხ. სიფრთხილე (ი.ა.).
შრთხილჲა – სიბრძნე. იხ. ფრთხილი (ი.ა.).
შრთხობა – შეშინება, შეძრწუნება, კრ-
 თობა. იხ. განფრთხობა, დაფრთხობა, მა-
 ფრთხობელი (ი.ა.).
შრიალ – (გმ.) «დიდალ», ძლიერ, მრავ-
 ლად (ი.ა.).
შრიალ შრისხალ-ი – «მკსინვარე» (ი.ა.).
შრიალ-ი – მრავალი, «დიდძალი». იხ. ფრიალ (ი.ა.).
შრინჲა – იხ. აღფრინება(-ული) (ი.ა.).
შრინჲა – ფრენა. იხ. აღმოფრინება, მფრ-
 ინვალი/მფრინვალე, მფრინველი (ი.ა.).
შრინჲაჲე – იხ. ფრინვა (ი.ა.).
შროჲინ-ი – «პრომი», რომაელი (ი.ა.).
შროჲინჲარ – «პრომაელებრ», რომა-
 ულად, ლათინურად. იხ. ფრომინი (ი.ა.).
შროჲინჲარ-ი – «პრომაელებრი», ლათ-
 ინური. იხ. ფრომინჲარ (ი.ა.).
შრტჲჲა – τὸ φῆμα, ქელმადლობა,
 სიამაყე, თავხედობა (სხ.).
შრჲინჲა-ჲ – ხოგბა (გ.ს.).

შრჲჲჲა, შრჲჲჲა – იხ. აღფრქუევა,
 აღფქურევა (ი.ა.).
შრჩხანა – იხ. ფრცხენა (ი.ა.).
შრსხანა, შრჩხანა – იხ. მფრცხენალი,
 მფურჩხინება (ი.ა.).
შრსხილ-ი, შრჩხილ-ი – ძვირფასი ქეა
 მოწითალო ფერისა (ი.ა.). ძვირფასი
 თვალი, τὸ ὄσχυλον. ლითონის საწერლ-
 ის ბოლო, წვერი (სხ.).
შრჲიჲ, შრჲიჲი – ფეხით, ქვეითად. იხ.
 ფერკი (ი.ა.).
შრალჲჲ-ი, სრალჲჲ-ი – იხ. მეფსალ-
 მუნე, საფსალმუნე (ი.ა.). ებრაელთა მე-
 ფის დავითის მიერ შეთხზული საგა-
 ლობლები (ი.ა.).
შრალჲჲანაჲ-შრალჲჲანაჲ-ი – თითოეუ-
 ლი ფსალმუნი (გ.ს.).
შრალჲჲანაჲა – «გალობა». იხ. ფსალმ-
 უნი (ი.ა.). ფსალმუნთა გალობით წარ-
 თქმა ან წაკითხვა (ი.ა.).
შრალჲჲანთ-შრალჲჲანაჲ-ი – ფსალმუნის
 მგალობელი. იხ. შემასხმელი (ი.ა.).
შრანთ-ი – ჭილობი (გ.ს.).
შრალ-ი – შარდი. იხ. მფსმელი, ფსმა (ი.ა.).
შრიალ-ი – თასი (ი.ა.).
შრიალ-ი, შრიათ-ი, შრათია – ჭილობი
 (ი.ა.).
შრბი – ფსიგი და არჩე იგივე არს (ქყ.).
შრჲჲჲ-ი – ფსკერიანი (ა.შ.).
შრჲჲ-ი – იატაკი, ძირი. იხ. უფსკრო,
 უფსკრული (ი.ა.).
შრჲა – შარდვა. იხ. ფსელი, მფუსმა (ი.ა.).
შრჲნ-ი – საჩუქარი (გ.ს.).
შრჲრმილ-ი – იხ. სფურიდი (ი.ა.).
შრჲრ-ი – «მფოვე», «ყოში» (ი.ა.).
შრჲჲჲობა-ჲ – ამპარტავნობა (გ.ს.).
შრჲჲჲა – იხ. ფეჲჲეა (ი.ა.). „ბრმათ-

აგან უცებად სლვა“ (საბა), სიმთვრალისა და მისთანათაგან გრძნობადაკარგული კაცის სიარული, ფეხის შემლა, გორგმანი, ხელის ცეცებით სვლა (ი.ა.).
ფუჟილი – გაფუება. იხ. ფუენება; შღრ. ფოვილი (ი.ა.).
ფუჟინა – phoenix (ი.ა.).
[ფუჟინა] – იხ. აღფუენება, განფუენება, უფუევილი, შეფუეება (ი.ა.).
ფუნა, ფუნე – გამხმარი სკორე, წივა (საბა) (სხ.).
ფუნღუკი – ქარვასლა, სასტუმრო (ი.ა.).
ფურნე – პურის საცხობი (ი.ა.).
ფურსაღი – (ფურცლისა) ფოთოლი; თაბახი (ი.ა.).
ფურსაღ-ღაჟრიღი – ფურცელჩამოცეენილი. იხ. დაყრილი (ი.ა.).
ფურსაღჟანი – ფურცელსაფე. იხ. ფურცელი (ი.ა.).
ფუჟინა – «ზრდა», ჭმევა, სმევა, ხევეა, ფერება; «შეება»; გაუმაძღრობა, განცხრომა, ალერსი (ი.ა.).
ფუჟინაღი – ამიზად, ნებიერობით გამზღდილი; «ჩჩული». იხ. უფუჟინაღი, ფუჟინა (ი.ა.).
ფუჟინაღობა – ამიზად, ნებიერობით აღზღდილობა. იხ. ფუჟინაღი (ი.ა.).
ფუჟინაღი – იხ. ფაჟინაღი (ი.ა.).
ფუჟინაღი – ფქვილის შეჟამადი (ზ.ს.).
ფუჟინა – თიაქარი (ზ.ს.).
ფუჟინა – ფიცება. იხ. ფიცე; შღრ. ფუცვა (ი.ა.).
ფუჟინა – დაფიცება (ი.ა.).
ფუჟინაღი – იხ. ფუცხუ (ი.ა.).
ფუჟინა, ფოჟინა, ფუჟინა – «ბაგური», ხორცის ამოსაღები (ი.ა.).
ფუჟინა – «ვენაჟი». იხ. დაფუჟინა, საფუ-

ჟველი (ი.ა.). ნაფუჟინარი (ი.ა.).
ფუჟინა – იხ. ფუჟინა (ი.ა.).
ფუჟინაღი – მოკაფჟინი; დაქირაფე-ბული ჯარისკაცი (ზ.ს.).
ფუჟინა – ფენიქსი (ი.ა.).
ფუჟინა – «დაფქვა», «მფქველ ყოფა», «ფქვილი». იხ. დაფქვა, მოფქვა, მფქველი, საფქველი, საფქველ/საფქველე, შეფქვა (ი.ა.).
ფუჟინა – «იფქვილი», დაფქველი; «წიქვილის-ქვა». იხ. ფქვა (ი.ა.).
ფუჟინა – მთქნარება (ი.ა.).
ფუჟინა – წერილი ფული; «მწულილი» (ი.ა.).
ფუჟინა, ფუჟინა – სუნის ამეება, ასვლა (ი.ა.).
[ფუჟინა] – იხ. ნაფუჟინი (ი.ა.).
ფუჟინა – იხ. აღმოფუჟინა (ი.ა.).
ფუჟინაღი – ამოსუნთქული (ზ.ს.).
ფუჟინა – თაფთავის ეკალი (ი.ა.).
ფუჟინა – მუნი, კეთრი. იხ. მეფხანი, მეფხანიანი, მეფხანოვანი, მოფხანა (ი.ა.).
[ფუჟინა] – იხ. განფუჟინა, მონაფუჟინი, მოფუჟინა (ი.ა.).
ფუჟინა – ფხიანი. იხ. ფხა (ი.ა.).
ფუჟინა – რქა ქსლის სასწორებელი (ი.ა.).
ფუჟინა – გლეჯა. იხ. აღმოფუჟინა, აღმოფუჟინა, აღფუჟინა, გამოფუჟინა, განფუჟინა, დაფუჟინა, მოფუჟინა, შთაფუჟინა (ი.ა.).

ჟანი – ქართული ანზნის 24-ე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 600 (ი.ა.).
ჟაღ (ჟაღიღი) – ამაყობა, კეხნა (ი.ა.).
ჟაღბა – «მიმოღადება», მოხმობა,

უწყება, ღალადება; საყვირის დაცემა; «მიწუევა». იხ. ქადაგი (ი.ა.).

ძაღბი – მქადაგებელი, მომხმობელი, მღალადებელი (ი.ა.). მოციქული (სხ.).

ძაღბა – დამუქრება, მუქარა. იხ. მოქადული, მოქადულობა, საქადული, სიქადული. კვეხნა, თავის მოწონება. აღთქმა, ღაპირება (ი.ა.).

ძაღბა – «ოხრა», ყივება, ფხანა. იხ. აღქაეება (ი.ა.).

ძათამი – (ქათმისა) «მფრინველი»; მამალი (ი.ა.).

ძათამა – იხ. ქათამი (ი.ა.).

ძათამისა-ყივილი – «ქათმის-ყივილი». იხ. კმა (ი.ა.).

ძათამის-ყივილი – «ქათმისა-კმა». იხ. ყივილი (ი.ა.).

ძაღი – «ჭაბუკიდი», გოგო, მდედრი. იხ. ზღუსქალი, საქალო, საქალობელი, სეფექალი (ი.ა.).

ძაღ – გოგო. იხ. ქალი (ი.ა.).

ძაღანდრი (ბერძნ.) – ფრინველია (ყანჩა თუ ღალდა?) (ი.ა.).

ძაღანინდი – იხ. ქალამინდი (ი.ა.).

ძაღაქი – იხ. ახალქალაქი, დედაქალაქი, თანა-მოქალაქე, მზის-ქალაქი, მოქალაქე, მოქალაქობა, ციხე-ქალაქი (ი.ა.).

ძაღაქითი-ძაღაქაღ – ქალაქიდან ქალაქში (ი.ა.).

ძაღაქის მამა – ქალაქის თავი (სხ.).

ძაღაქის-უშაღი – ქალაქის უფროსი, ქალაქის პაგრონი, ქალაქის თავი (ი.ა.).

ძაღაქისმინა – ქალაქელი, ქალაქში მყოფი (სხ.).

ძაღაქმბა – ქალაქის თავი. იხ. პეტი (ი.ა.). იხ. ქალაქისა მამა (სხ.).

ძაღბანა, ძაღბანე – galbanum (ი.ა.).

ძაღმბი – ქალღვევლთა ქურუმი. იქცა ვარსკვლავთმეტყველის, ასტროლოგის, სიმართა ამხსნელის ზოგად სახელად (სხ.).

ძაღმა, ძაღმა – 1. ახალი ბაბილონის სამეფო (დაარსებული ქრისტეს წინ მე-7 ს-ში). აქედან: ქალღვევლი; 2. ქვეყანა შავი ზღვის სამხრეთ სანაპიროზე, გრაპიზონის დასაუღეთით (ი.ა.).
ძაღსაღმა – ქალიშვილი, ქალწული. იხ. სახლი (ი.ა.).

ძაღსული – გაუთხოვარი ქალი, ქალიშვილი. იხ. წული (ი.ა.).

ძაღსულა – მეუღლებლობა. იხ. ქალწული (ი.ა.). (მამაკაცის) წმინდაღ, გაურყენელად ცხოვრება. შეუღლებლობა (ი.ა.).

ძანანული – ფინიკიელი (ი.ა.).

ძანარი – (იხ. მექანარი) საყვირი (ქყ.).

ძანაქი – გამოქანდაკებული; «ნაწახნაგები». იხ. ქანდაკება (ი.ა.).

ძანაქმა – გამოქანდაკება. იხ. გამოქანდაკება (ი.ა.).

ძანაქმასული – «კერპი», «ჩამოსხმული», გამოქანდაკებული, გამოთლილი ძეგლი. იხ. ქანდაკი; შდრ. ოქროქანდაკებული (ი.ა.).

ძანაქმასულა – იხ. ქანდაკებული (ი.ა.).

[**ძანაქა**] – იხ. გარდამოსაქანელი, მე-გარდამოსაქანელი, საქანელი, შთამოქანება, შთაქანება (ი.ა.).

ძანაქარი – (ქანქრისა) ვერცხლის ან ოქროს ფული; «მანთი» (ი.ა.). ერთგვარი თანხა, ზოგის გამოანგარიშებით 1.500 მან., ზოგისაჲც 2.000 მანეთზე ცოგა მეგი (ი.ა.).

ძარი – «სული», პაერი. იხ. განმეძარ-
 ებელი, განქარეება, ქარ(ე)ება, განუ-
 ქარეებელი, მიმოქროლა, მოქარება,
 ნიაქარი, ქროლა, ქროლება (ია).
ძარანძაპი – გამოქეხული (ია).
ძარაში – „დაქანებული“, „ციცაბო“, „კლ-
 დიანი ქიმი“, „დიდი კლდე“ (საბა) (ქც).
ძარაშოპანი – „ციცაბო კლდე“ (ქც).
ძარაშაპი – მონელება. იხ. ქარი; მღრ.
 გამოქარება, განქარება (-ული) (ია).
ძარტიშა – იბერიელი; იბერიელი
 ესპანეთისა (ია).
ძარტილი – საქართველო (ა.შ).
ძარტიშა – იხ. გადმოქართულება (ია).
ძარტა – ეგრაგი ან ქაღალდი, ფურც-
 ელი (ია).
ძარტაშ-ღანერილი – «პიგაკი» (ია).
ძარტაშ – ეგრაგი (გ.ს.).
ძარტოც – სხენი (ია).
ძარტაშ – კაპარჭი, ბუდე (ია).
ძარტაშა, ძარტაშა – ფიჩხი, ჩალაჩ-
 ულა, ნაფოგი (ია).
ძარც – უფერული, წითური, „წარ-
 ბუფერული“ (საბა) (სხ.).
ძარცაშარი – ქარიშხალი (გ.ს.).
ძასლაშ – ებრაელთა სახელია თვი-
 სა (ია).
ძასრი – კაეი; smyris, petra acuta, lapil-
 lus durus (ია).
ძაბო – ანაცერი, ქერქი (ია).
ძაშარი – ურჯულო. ასე უწოდებდნენ
 მუსლიმები არამუსლიმებს (ქც).
ძაშაპი – იხ. აღქაფება (ია).
ძაღა – ქაღალდი (ია).
ძაშაპანი – „ჯაეშნის სამხარდილი“
 (საბა) (გ.ს.).
ძაჩ – მხენი (ია).

ძაჩთა ტუნი – რომელ არს დევთა სა-
 ხლი (ქც).
ძაპა – «კურთხევა», შესხმა (ია).
ძაპათა, ძაპაძა, ძაპათაძა – ებრაელთა
 მეფის სოლომონის ცნობილი წიგნია
 (книга Песни Песней) (ი.ი.).
ძაპაშ – ნაქები. იხ. მაქებელი, მაქე-
 ბლობა, საქებელი (ია).
ძაპაშაპი – ქება, კურთხევა, შესხმა.
 იხ. ქებული (ია).
ძაშ – «ყელი», კისერი, «საქციელი»;
 «მქარი» (ია).
ძაშაღარაშაშ – ქედმოხრილი. იხ.
 დადრეკილი (ია). ახდლი, გამიშველ-
 ბული (ებრ. IV, 13) (სხ.).
ძაშაშაშაშ – ურჩი. იხ. ფიცხელი (ია).
 დაუმორჩილებელი; დაუკერებელი, ჯი-
 უგი (ი.ი.).
ძაშაშაშაშაშ – ურჩობა. იხ. ფიცხე-
 ლობა (ია).
ძაშაშა – „სანადირო ისარი“ (საბა) (ქც).
ძაშაპა – ხვეწნა, ვედრება, «ლიქნა». იხ.
 მოქენე, მოქენება (ია).
ძაშაპაშა, ძაშაშა – ხვეწნა, მუდარა,
 თხოვნა, ვედრება; დაყვავება, მოფერე-
 ბა, ალერსი (ი.ი.).
ძაშაქა, ძაქა – ცემა, რცყმა. იხ. დაქენ-
 ჯნა (ია).
ძაშაქანი – განჯული, შეწუხებული
 (ი.ი.).
ძაშაპანი, ძაშაშანი – ნ. სერაბინი (ი.ი.).
ძაშარი – «ქრთილი», hordeum (ია).
ძაშაშა, ძაშაშა – (χερσ) სარდაფი,
 დილეგი (სხ.).
ძაშაშაშაშარი – ქერობინისებრი, ქერ-
 ობინის მსგავსი (ი.ი.).
ძაშაშანი – ნ. სერაბინი (ი.ი.).

ამრამი – «ნაქურცენი» (ი.ა.).
 ამრამი – ამხედრება, «შეჯდომა» (ი.ა.).
 ამრამი – „ყარაული“ (ქე.).
 ამრამი – ქერქი, ქერცლი (ი.ა.).
 ამრამი – ქერცლიანი. იხ. ქეცი (ი.ა.).
 ამრამი (თურქ.) – „ეკონომი“ (ქე.).
 ამრამი, ამრამი – «ლოლი»; თვალი. იხ. დაქეა-
 (ე)ება, ოქროქეა, ძელქეა, წისქვილის-
 ქეა (ი.ა.).
 ამრამი-ამრამი-ბული – იხ. გარდაკრე-
 ბული (ი.ა.).
 ამრამი-ბული – ჩაქოლილი. იხ. და-
 კრებული (ი.ა.).
 ამრამი – ქვის სპეციალური ხელსაწყო,
 რომელიც გამოიყენებოდა თიხის ჭურ-
 ჭლეულობათა დამზადებისას (სხ.).
 ამრამი პატიოსანი – ძვირფასი ქვა (ძვი-
 რფასი თვალი), драгоценный камень
 (ი.ა.).
 ამრამი – მღაბიო, нищий (სხ.).
 ამრამი – მამაცი, გულადი, მხნე, «კეთი-
 ლი». იხ. გულქველება (ი.ა.).
 ამრამი-ამრამი-ბული – მეოხება. იხ. მე-
 ცხულება (ი.ა.).
 ამრამი-ამრამი-ბული – კეთილმოქმედება,
 მოწყალეობა; წყალობა. იხ. მოქმედება
 (ი.ა.).
 ამრამი-ამრამი-ბული – კეთილმოქმედი,
 მოწყალე. იხ. მოქმედი (ი.ა.).
 ამრამი-სამრამი – (საქმრამი) «ქე-
 ლის-საქმე», წყალობა. იხ. საქმარი (ი.ა.).
 ამრამი-სამრამი – «კეთილისა საქმე»,
 კეთილმოქმედება, მოწყალეობა. იხ. საქმე
 (ი.ა.).
 ამრამი-ბული-ბული – სათნოებისაგან
 დაცლილი, სიკეთეგადრცელები (სხ.).
 ამრამი-ბული – სიკეთე. იხ. ქეელი (ი.ა.).

ამრამი-ბული – მამაცურად (სხ.).
 ამრამი-ბული – შეწყალება (ი.ა.).
 ამრამი-ბული, ამრამი-ბული – ქეებით სავსე; კლ-
 დოვანი. იხ. ქეა (ი.ა.).
 ამრამი-ბული – ხელით სასროლი ქეა.
 იხ. კელი (ი.ა.).
 ამრამი-ბული – ქეიტიკი (ი.ა.).
 ამრამი-ბული-ბული – ქეითა და კირ-
 ით ნაგები ეკლესია (ი.ა.).
 ამრამი-ბული – კალაგობი. იხ. ხურო (ი.ა.).
 ამრამი-ბული – «დაქოლეა» (ი.ა.).
 ამრამი-ბული-ბული – ქვის-მთლელი. იხ.
 მკუთელი (ი.ა.).
 ამრამი-ბული-ბული – ქვის მჭრელი. იხ. მკლ-
 ელი (ი.ა.).
 ამრამი-ბული-ბული-ბული, ამრამი-ბული-ბული-
 ბული – მანძილია. იხ. საგორც(ებელი) (ი.ა.).
 ამრამი-ბული-ბული-ბული – განასროლი ქვის
 მანძილი (ი.ა.).
 ამრამი-ბული – იხ. ქეიანი (ი.ა.).
 ამრამი – მაიმუნი (ი.ა.).
 ამრამი-ბული – საომარი იარაღი წერილ-
 თა ნაღირთათვის (ქე.).
 ამრამი – წიაღი. ლაყუჩი (ი.ა.).
 ამრამი – coriandrum (ი.ა.).
 [ამრამი] – იხ. განქეილება (ი.ა.).
 ამრამი – იხ. განმაქეილებელი, განქეილება,
 განსაქეილებელი, საქეიელი, საქეიელება
 (ი.ა.).
 ამრამი-ბული, ამრამი-ბული – მოსასხამი
 (ი.ა.).
 ამრამი – იხ. შექლემა (ი.ა.). ნ. გაუქლემა-
 რად (ი.ა.).
 ამრამი – «კაცი». იხ. უქმროდ (ი.ა.).
 ამრამი-ამრამი-ბული – იხ. მოყუარე (ი.ა.).
 [ამრამი] – თხრა. იხ. აღმოქმედა(-ული) (ი.ა.).
 ამრამი – «ყოფა», «მზა», «შენება»; «სამო»,

გაკეთება; «მუშაკობა» (ი.ა.).
ქმნა ზმისა – «მოგზავენება გზისა». იხ. ამოქმნა, ა(ლ)ქმნა, ბოროტის-მოქმედი, ბრალის-ქმნა, ბრძოლის-მოქმედი, გამოქმნა, განქმნა, გულმოწყე-ქმნა, გურგუნოსან-ქმნა, ვენა კის-მოქმედი, თანამოქმედი, თიკის-მოქმედი, კეთილის(ა)-საქმე, კეთილის-მოქმედი, კიდე-ქმნა, მაქმნეველი, მოქმედი, მოქმედობა, მოქმნა, მუცელუქმი, მუცელქმნული, ნავის-მოქმედი, ნაქმარი, ნაქმნევი, პურის-მოქმედი, საკრველთ-მოქმედი, საქმე, უგულბელს-ქმნა, უქმი/უქმარი, სულქმნა, უცხო-ქმნა, შექმნა (ი.ა.).
ქმნავე – კეთებინება. იხ. ქმნა; შდრ. მამქმნეველი (ი.ა.).
ქმნულება, **ქმნულობა** – საქმე, ნაქმნარობა, სახე, «ხილვა», შესახედაობა. იხ. ქმნული (ი.ა.).
ქმნული – საქმე, შექმნილი, დაბადებული; «ნაწევრებულება», «აღსუარული». იხ. ქმნა; შდრ. მარტო-ქმნული, მოწყესე-ქმნული, უკეთე-ქმნული, კელით-ქმნული (ი.ა.).
ქმნულკამთილი – «კეთილი», «კეთილი ქმნულებითა», ლამაზი, მშვენიერი. იხ. კეთილი (ი.ა.).
ქმნულკამთილობა – სიმშვენიერე, სილამაზე, «მშვენიერება». იხ. ქმნულკეთილი (ი.ა.).
ქმნულობა – სილამაზე, კარგი შესახედაობა, განაღობა (ი.ა.).
ქმრიალი – ქმრიანი, გათხოვილი ქალი. იხ. ქმარი (ი.ა.).
ქმრის-მოყუარე – იხ. მოყუარე (ი.ა.).
ქმრის-სლვა – «განქორწინება», გათხოვება. იხ. სლვა (ი.ა.).

ქმრის-ქაქმეფეოუზი – «ქმრისა ცოლყოფილი». იხ. მყოფი (ი.ა.).
ქმრის-ცოლ – გათხოვილი, ქმრიანი (ი.ა.).
ქმრის-ცოლის-მამალ – «კაცთა მსგავსი დედა». იხ. მამალი (ი.ა.).
ქმრობა – იხ. ცოლ-ქმრობა (ი.ა.).
ქმარი – იხ. მექმნარეობა (ი.ა.).
ქობინი – «გორანგორი» (ი.ა.).
ქოთარეთი – სვეტის თავი (ი.ა.).
ქოთინი-სახე – ქილა. იხ. სახე (ი.ა.).
ქოლვა – ქვის დაყრა, ჩაქოლება. იხ. დამქოლევი, დაქოლება (ი.ა.).
ქონღარი – *origanum vulgare* (ი.ა.).
ქონღაძარი, **ქონღაძარი** – ყაბაბი (ი.ა.).
„მკელელობის მოხელე“ (საბა) (ქც.).
ქონი – იხ. უქონო, ქუან- (ი.ა.).
ქორაპანდელი – (ქორაკანდლისა) კალი (ი.ა.).
ქორ-მზი **გაპქოლსა-მ** – ხაზინა, საჭურჭლე. იხ. მედაქორები (ი.ა.).
ქორელი – ქორიანი, მედა სართულიანი; «მედაქორები». იხ. ქორი (ი.ა.).
ქორი – მედა სახლი, მედა სართული, *accipiter*. იხ. ძერქორი (ი.ა.).
ქორიარზი – „მონაცულე მეფისა“ (საბა) (ქც.).
ქორონიკონი, **ქორნიკონი** (*ბერძნ.*) – წელთაღრიცხვის სისგემა, რომელიც ხუთას ოცდათორმეტწლიან (532) მოქმედაზე ანუ ციკლზე დამყარებული. ჩვენი წინაპრების ანგარიშით ქვეყნის გაჩენიდან 780 წლამდე (ჩათვლით) გასულა 12 მოქმევა (532X12=6384, ე. ი. ქვეყნის გაჩენიდან ქრისტეს შობამდე გასული ყოფილა 5604 წელი: 6384-

–780=5604); 781 წელს დაიწყო მეცამეტე მოქცევა, რომელიც დასრულდა 1312 წელს (780+532=1312). მეთოთხმეტე მოქცევა დაიწყო 1313 წელს, ხოლო დასრულდა 1844 წელს (1312+532=1844). 1949 წელი იყო 105 ქორონიკონი მეთხუთმეტე მოქცევისა. 1958 წელი იყო 114 ქრონიკონი მეთხუთმეტე მოქცევისა (1958 – 1844=114). პარხლის ოთხთავს, რომელიც გადაწერილია იოუანე ბერას მიერ, ასეთი ცნობა აქვს დატანილი: დაიწერა დასაბამითგანთა წელთა ხვობ, ქრონიკონი იყო მეცამეტედ ქცეული რევ. ორივე თარიღი იძლევა 973 წელს (780+193=973; 5677–5604=973) (ი.ი.).

ჟორი – მცველთა ჯგუფი, ამაღა (ი.ა.).
ჟორნილი – «სიძე», შეუღლება. იხ. განქორწინება, საქორწინე უქორწინებელი (ი.ა.).

ჟორნიება – შერთვა, შეუღლება. იხ. ქორწილი; შემოქორწინება (ი.ა.).

ჟოსი – სპილენძ-ჭური (საბა). დასარგყმელი საკრავი (?) (ქ.ყ.).

ჟონი (მონღ.) – შვილი (ქ.ყ.).

ჟოქი – ეკლიანი ჯოხი, ან გოგი (სხ.).

ჟოხი – „ბუჩქი“; საბა: „შებარდული ხე“ (ქ.ყ.).

ჟრვა – ქროლა. იხ. ქარი; შღრ. მქრეველი, ნქრევა (ი.ა.).

ჟრთამი – «საფასე» (ი.ა.). ფული, საჩუქარი; დაუმსახურებელი გასამრჯელო, უკანონო საჩუქარი; ჟრთამი (ი.ი.).

ჟრთამობა – ჟრთამის აღება. იხ. ჟრთამი (ი.ა.).

ჟრთილი – «ქერი». იხ. საქრთილე (ი.ა.).

ჟრისტი – ცხებული, «მესია», თავი ცხე-

ბულთა. იხ. ცრუქრისტე (ი.ა.).

ჟრისტიანე, **ჟრისტიანე** – ქრისტეს მიმდევარი. იხ. საქრისტიანო (ი.ა.).

ჟრისტიანობა – ქრისტეს მიმდევარობა/მოძღვრება. იხ. ქრისტიანე (ი.ა.).

ჟრისტი-მგყუპარი – ანტიქრისტე. იხ. მგყუპარი (ი.ა.).

ჟრისტიმშიარი – იხ. მიერი (ი.ა.).

ჟრისტი-მგყუპარი – იხ. მოყუარე (ი.ა.).

ჟრისტი-მეწილი – ქრისტიანი (ვისაც სწამს, რომ ქრისტე მუდამ მასთან არის) (ი.ა.).

ჟრისტიშობა – იხ. შობა (ი.ა.).

ჟრისტი-შობა, **ჟრისტი-შობა** – ქრისტეს შობა; შობა (ქრისტიანული ღღესასწაული, ძვ. სტილით 25 დეკემბერს მოღღის) (ი.ა.).

ჟროლა – ბერეა. იხ. ქარი (ი.ა.).

ჟროლა – «ნქრევა». იხ. ქროლა (ი.ა.).

ჟრონიკონი – იხ. ქორონიკონი (ი.ი.).

ქართველთა წელთაღრიცხვა (ი.ა.).

[ქსაქსა] – იხ. დაქსაქსვა (ი.ა.).

ჟაღი – ნაქსოვი, ქსოვა; შოლგი (ი.ა.). საქსოვი დაზგა (თუ მოწყობილობა) (ი.ა.).

ჟანაღი – სასტუმრო, საღგური (ი.ა.).

ჟანაღიქარი – სასტუმროს ღამგე (ი.ა.).

ჟანაღი (Ξενοδοχείον) – სასტუმრო, სამწირო, უცხოთ საღგური (ა.შ.).

ჟანღი – სააავადმყოფო (ი.ა.).

ჟანღი (ბერძნ.) – სითხის საწყაო, დაახლ. 2,5 ლიგრი (ი.ა.).

ჟანღი, **ჟანღი** – იხ. ღამოქსოვა (ი.ი.) (ი.ა.).

ჟანღილი – იხ. მოქსოვილი, ორთაგან ქსოვილი, ოქროქსოვილი (ი.ა.).

ჟანღი – იხ. აღქუ (ი.ა.).

ჟანღი – იხ. ქეა (ი.ა.).

შპაბი – გამოქვაბული, ბუნაგი. ქვაბი. იხ. სიაე-ქვაბი (ი.ა.).
შპაბოშანი – გამოქვაბულები, ქვაბნარი. იხ. ქვაბი (ი.ა.).
შპან – «პყრობა», ქონა, აღება, მოგანა, ყოლა, «დება», «ძ-» (ი.ა.). ქონება, მქონებლობა, ყოლა, ИМЕТЬ. ეს შმნა ძველ ქართულში არ არჩევედა ადამიანსა და არაადამიანს, სულიერსა და უსულო საგნებს, ის თანაბრად იხმარებოდა ორივეს მიმართ ისე, როგორც, ვთქვათ, რუსულ ენაშია დღეს: ИМЕЮ ОТПА, ИМЕЮ КНИГУ. დარჩილსა შინაგან აქუს მსაჯული, ჰყავს; გუაქუს აღგილიცა ესე, გვაქუს (ი.ა.).
შპან – აკიდება. იხ. აღმოქუან-გამოქუან-, განქუან-, მიმოქონება, მიქონება, მოქონება, ნაქონი, შემოქუან-, წარქუან- (ი.ა.).
შპე – «ქუნა», «ქუმე», ძირს, დაბლა, მიწაზე (ი.ა.).
შპეგოგარი – მაგლი, ჭია; წერილი კალია, „მგრაგელი“ (სხ.).
შპე კერძო – ქვემოთ, ძირს. იხ. დაქუე, მართლქუე, უქუესი (ი.ა.).
შპეალ – (ქვემოდან) გემოთ (ი.ა.).
შპეალო – სამხრეთისა. იხ. აღმო (ი.ა.).
შპეაგოგარელო – შღრ. ქუეგამხედველობა (ქყ.).
შპეაგოგარელო – „ავი გულის მქონე“ (ქყ.).
შპეაგოგარელო – „განკარგულება“ (ქყ.).
შპეანელო – ავთვალობა, გათვალვა. იხ. განხედვა (ი.ა.).
შპეაგარო – ძირს, მიწაზე. იხ. დამართ (ი.ა.).
შპეალოგარელო – ცული, მძიმე, უკულ-

მართი (სხ.).
[შპეაგარელო] – იხ. შთამოქუევება (ი.ა.).
შპეალო, შპეალო – ფეხით მოსიარულე (ი.ა.).
შპეაგარო – იხ. კერძო (ი.ა.).
შპეალოგარელო – (თთუე) აგვისტო (ი.ა.).
შპეაგარელო – არსება, საგანი (სხ.).
შპეაგარელო – დაგდებული ძირს. იხ. მდებარე (ი.ა.).
შპეაგარელო – (სოფელი) ძირს, დაბლა მდებარე, დაბლა არსებული (ი.ა.).
შპეაგარელო – საქონელი (ი.ა.).
შპეალო – ქვევით, ქვემოთ (ი.ა.).
შპეალო კერძო – «ქუნა კერძო», ქვევითკენ. იხ. უქუემოესი (ი.ა.).
შპეალო – იხ. ქუემო (ი.ა.).
შპეალორე – ძირს, დაბლა, ცოგა ქვემოთ. იხ. ქუემო (ი.ა.).
შპანა – «ქუე», ქვემო (ი.ა.).
შპეალო – ქვეითად (ი.ა.).
შპეალო – იხ. ქუეითი (ი.ა.).
შპეალოკერძო – იხ. კერძო (ი.ა.).
შპეალო – იხ. ქუე (ი.ა.).
შპეაგარელო – ქვემსაგები, ლოგინი. იხ. საგებელი (ი.ა.).
შპეაგარელო – უფსკრული (ი.ა.). დაბლა, ქვედა სამყოფელი, ქვედა ქვეყანა (ი.ა.).
შპეაგარელო – «ქუემო», «უკუნა კერძო». იხ. ქუემო (ი.ა.). (ბარძიხი) კაბის ქვედა ნაწილზე, კალთაზე შემონაკერი ქსოვილი (იგივეა, რაც ხევისურული ქოქომო) (სხ.).
შპეაგარელო – «ემელი», მიწა, მხარე, მსოფლიო, სოფელი, «მკუდრობა», «სამკუდრებელი», მამული (ი.ა.).
შპეაგარელო-აღმოსავლი – „ქონებით მდიდარი“ (ქყ.).

ქუყანა-ი საქმარი – «ავარაკი» (ი.ა.).
ქუყანისა – «ქუყენიერი» (ი.ა.).
ქუყანისა ბანმონელ-ი – მიწისმთხრელი, მიწისმომელი (?) (სხ.).
ქუყანისა მკურთაბანი – «თუთმიწისათაგანი», ადგილობრივი მცხოვრები (ი.ა.).
ქუყანაპ-ი – მიწა. იხ. ქუყანა (ი.ა.).
სახნაე-სათესი მიწა (ი.ი.).
ქუყანაობა – იხ. ქუყანა (ი.ა.).
ქუყანიერი-ი – იხ. ქუყენიერი (ი.ა.).
ქუყანით-მკრობელ-ი – მიწიდან მომწოდებელი. იხ. მკრობელი (ი.ა.).
ქუყანით-მეჭნულ-ი – მიწით შექმნილი. იხ. შექმნილი (ი.ა.).
ქუყანით-შობილ-ი – მიწიდან ნაშობი. იხ. შობილი (ი.ა.).
ქუყანის-ბანმონა – მიწის აზომა. იხ. განმონა (ი.ა.).
ქუყანისმგრობელობა – გეომეტრია (სხ.).
ქუყანის-მოქმელ-ი – «მოქმელი» მიწის მუშა. იხ. მოქმელი (ი.ა.).
ქუყანის-მგრობელ-ი – მიწის მუშა. იხ. მგრობელი (ი.ა.).
ქუყანის-საგრობელ-ი – მიწის საზომი. იხ. საზომელი (ი.ა.).
ქუყანის-საქმარი – (-საქმრისა) «ქუყანის მოქმედება». იხ. საქმარი (ი.ა.).
ქუყანის-საქმე – მიწის მოქმედება. იხ. საქმე (ი.ა.).
ქუყანიერი, ქუყანიერი-ი – «ქუყანისა», მიწიერი. იხ. ქუყანა (ი.ა.).
ქუყმე – ქვემ (ი.ა.).
ქუყმე კარძო – ქვევითკენ, ძირს. იხ. ქუე (ი.ა.).
ქუყმით – ქვემ, ქვევით. იხ. ქუე (ი.ა.).

ქუყმეწო-ი – მორჩილი. იხ. მყოფი (ი.ა.).
ქუყმესაღმე-ი – შესაყენებელი, საყრდენი. იხ. სადგმელი (ი.ა.).
ქუყნარმაველ-ი – ქვეწარმაველი; ქვევით, მიწაზე რომ დადის (ი.ა.).
ქუყნარმაველ-ი – «ქვეწარმპურომი», «ქვეწარმპრომელი» (ი.ა.).
ქუყნარმპურომ-ი – «ქვეწარმაველი». იხ. წარმპურომი (ი.ა.).
ქუყნარმპურომელ-ი, ქუყნარმპრომელ-ი – მხოხავი, «ქვეწარმაველი»; საყვარი, კუტი. იხ. წარმპურომელი/წარმპრომელი (ი.ა.).
ქუთი – იხ. ქუეით (ი.ა.).
ქუთორა – იხ. ქოთარეთი (ი.ა.).
ქულაბა-ი – ღუქანი. იხ. მექულაბე (ი.ა.).
[ქუმა] – წებება, აკურა. იხ. ღუქუმა, მოქუმა, საქუმელი (ი.ა.).
ქუმა – იხ. აღმოქუმა, ა(ღ)მქუმელი, ა(ღ)ქუმა, განქუმა, მიქუმა, მუყელქუმული, წარქუმა (ი.ა.).
ქუნლაქარი-ი – იხ. ქონდაქარი (ი.ა.).
ქური-ი – ქერი. იხ. ღუქურიევა, საქური (ი.ა.).
ქურივობა, ქურიობა, ქურივება – სიქურიე, ღუქურიევა. იხ. ქური (ი.ა.).
ქურივ-სუმა – ღუქურიევა (ი.ა.).
ქურუ-ი – კურაების მსახური, მოცი (ი.ა.).
ქურქუმა – crocus, crocum (ი.ა.).
ქურსიპ-ი – გარეული თხა (ი.ა.). „გარეული თხა“, „ჯურიანი“ (ქ.ც.). caprea, dorcas (ი.ა.). გარეთხა, შველი, ო ნοικად, დბივ (სხ.).
ქურსინ-ი – mustela (ი.ა.).
ქურჯ-ი – მუშგი (გ.ს.).
ქუსაბ-ი – intestinum (ი.ა.).

ქუსვა – მოსხმა. იხ. შექუსვა (ი.ა.).
ქუსლი – calx, calcaneus, planta pedis (ი.ა.).
ქაქუნდი – ქაქუნი (საბა) (ი.ა.). ცხოველთა სქესობრივი ძეგრა, ვნება (სხ.).
ქაქუნა – ფშენგა; გარჩევა (გ.ს.).
ქაქილი – ქუხება, ყვირილი, ხმა (ი.ა.).
ქაქინი (მონღ.) – კერპთმსახური (ქყ.).
ქარნობა, ქარნობა – «შეკეცილი», ჭიხვინი (ი.ა.). გაღატ. არშიყობა (სხ.).
ქასტონი – დახურული სპორტული დარბაზი, სადაც ზამთრობით ვარჯიშობდნენ ათლეტები. ὀ ξυστός (სხ.).
ქაშა, მქაშა – ქეიშა (ი.ა.).
ქაშვიანი, მქაშვიანი – ქეიშიანი. იხ. ქეშა (ი.ა.).
[ქაშვა] – იხ. განქეშვა (ი.ა.).
ქაშვა – «სლვა», «მიმოსლვა», «გარდაქეშვა», «ყოფა», მობრუნება, შეცვლა, «დასადგურება», «მოთხვა», ცხოვრება, «მყოფება» (ი.ა.).
ქაშვითი – იხ. ქეცევა (ი.ა.).
ქაშული – «გულარძილი», «დრკუ», მობრუნებული (ი.ა.).
ქაშულა – «დრკულ», «გულარძილი», მრუდედ. იხ. აღქეცევა, ბრუქეცელება, განქეცევა(-ული), გარდამაქეცეველი, გარდაქეცევა (-ული), გარდაქეცეულად, გარე-მიქეცევა, გარე-მოქეცევა, მისაქეცეველი, გარეუკუნ-ქეცევა, გარექეცეული, გარე-შექეცევა, გარე-წარქეცევა, გურდქეცეული, დამოქეცევა, დაქეცევა, მურგის-შექეცევა, თავდამოქეცევეთ, თავდაქეცევეთ, თანა-ქეცევა, იქეცევისი, კეთილად-ქეცევა, კუხლად-ქეცევა, მიმოქეცევა, მიმოქეცეულება, მიქეცევა, მომაქეცეველი, მომქეცეველი, მოქეცევა, მოქეცეული, მუცელდაქეცევეთ,

საქეციელი, უკუნქეცევა, უქეცეველად, მუ-
 მოქეცევა, შესაქეცეველი, წარქეცევა,
 წინაწარქეცევა (ი.ა.).
ქაშული – იხ. ქეცევა(-ული) (ი.ა.).

ღან – ქართული ანბნის 25-ე ასო, რიცხ-
 ვითი მნიშვნელობა – 700 (ი.ა.).
-ღა – აბა. «ჯერეთ», ჯერ კიდევ, კიდევ
 (ი.ა.).
ღაღება – დაღაღება (გ.ს.).
ღაღირი – „ქედ-გორაკთაგან წარმიდ-
 ული“ (საბა) (ქყ.).
ღაღო – სალ-კლდინი ციცაბო მთა (ი.ა.).
ღაღანა – Αβάμα, კერპთმსახურების
 ადგილი (სხ.).
ღაღო – „ნიშნად გამარჯვებისა“ (ქყ.).
ღათუ – თუმცა, კიდევ რომ (ი.ა.).
ღაღა-ღ – ბეგარა, „საკმარი“ (სხ.).
ღაღა – (ὁ ἄμετος) მკა, მკის დრო (სხ.).
ღამე, ღამით – (გმ.) იხ. დაულამებელი,
 შელამება (ი.ა.).
ღამეულ – ღამით (გ.ს.).
ღამის-თევა – მღვიძარება, უძილოდ გა-
 გარება ღამისა. იხ. თევა (ი.ა.).
ღამის მხარვალი – ვენერა, ასპირომი
 (ა. შ.). (ი.ა.).
ღამის-მამობარი – corvus nocturnus;
 «ღამის ყორანი». იხ. მქმობარი (ი.ა.).
ღამის-ყორანი – იხ. ყორანი (ი.ა.).
ღანუკობა, ღანუკობა – „გამაფხულის
 დრო“ (ქყ.).
ღარ-ი – მილი (ი.ა.).
ღარღა – «ღირღალი» (ი.ა.).
ღაფლობა – „უთადარიგობა“, „უზრუნ-

ველობა“ (ქყ).

ღაღად-ღაღობა – იხ. ღაღობა (ი.ა.).

ღაღადებმა – «ემის-ყოფა», «ღაღად-ყოფა», «ქობა», «იზახება», ღაღადისი, ყვირილი, «ეჰალაღება», «მუღრობა», ავისი მაუწყებელი, «აღ-(ღ)ება კმისა», «მქობარი», ვედრება. იხ. აღღაღადება, მოღაღადება, მღაღადებელი (ი.ა.).

ღაღადების-მგაღებელ-ი – ავი ამბის მომგანი. იხ. მგაღებელი (ი.ა.).

ღაღადისი – ავი ამბის მომგანი; ეკუდი ამბავი, ამბავი. იხ. ღაღადი (ი.ა.).

ღაღად(ის)-გაღება – შეჩივლება, ხმამაღლა თქმა. იხ. გღება (ი.ა.).

ღაღად-ყოფა, ღაღაბ-ყოფა – «ემის-ყოფა», «აღტეეება კმისა», «აღღაღაგ-ყოფა», «ხადილი», «აღყუელება», დაძახება. იხ. ყოფა; აღღაღაგ-ყოფა (ი.ა.).

ღანუ – «ყურიმალი», ყბა, ლოყა (ი.ა.).

ღანუ (-ღანუ-ი) – ლოყა; ყბა (ი.ი.).

ღმება – იხ. აღმღე, აღმღებელი, ასომღებელი, აღმოღება, აღ(ღ)ება, გამომღებელი, გამონაღები, გამოღება, განმღებ(ელ)ი, განსაღებელი, განღება, გარდაღება, გარდამოღება, დამოღება, დაღება, გუაღებელი, გუღებელი, თანამიღება, თესლის-გამოღება, თუალ(თ)-ღება, მიმოღაღება, მიმიღებელი, მომღებელი/მომღე, მოღება, მუყლაღღება, ნაყოფის-გამომღებელი, სეფის-ღება, სულღება, ყურაღღება, შემოღება, შეღება, შთაღება, ჩამოღება, წარმონაღები, წარღება (ი.ა.).

ღმება – «დაწება», შეღება. იხ. დაღება, მღებვარი (ი.ა.).

ღმებილ-ი – ჭკვარგლი, მური. ჭრელად ნაქსოვი, ფერადფერადი ძაფების ნაგრ-

ეხი (ი.ა.).

ღმუღ-ი – იხ. ღება; მღრ. ახალნათელღებელი, ნათელღებელი (ი.ა.).

ღმუღ – «ქევი», «ბარი», ხევი (ი.ა.).

ღმუღა – გაღლა, მვირთი, მღელეღარება.

იხ. აღელეღება, მღელეღარე (ი.ა.).

ღმუღა-აღმებილ-ი – აღელეღებელი. იხ. აღტეხილი (ი.ა.).

ღმუღა-გუმუღ-ი – იხ. გუღმა (ი.ა.).

შეწუხებელი, შემუსრვილი (სხ.).

ღმუღა-გუმუღება – ნავის დანთქმა. იხ. გუღმული (ი.ა.).

ღმუღა-მრეღ-ი – ნიშანი ციგაგის აღმნიშვნელი კიდმე. იხ. ვრცელი (ი.ა.).

ღმუღაბმნილობა – იხ. ტეხა (ი.ა.).

ღმუღმნი-ი – ხევი. იხ. ღმუღ (ი.ა.).

ღმრ-ი – (ი.ა.).

[ღმრება] – იხ. აღმრება (ი.ა.).

ღმრღმ-ი, ღმრღმ-ი – ბაგი (ი.ა.).

ღმრღმ-ი – «გამოქუცნვილი» (ი.ა.).

ღმრმ-ი – იხ. ურმის-ღმრმი (ი.ა.).

ღმრარზმება – „მიგრებ-მოგრებიღად რისაზე კეთება“ (ქყ).

ღმრ-მღმრ – ღიღკილო; წიგნის შესაკრავი. იხ. კილო (ი.ა.).

ღმმება, ღმმობა – იხ. ვანღმება (ი.ა.).

ღმნრ-ღ – კენჭი (მ.ს.).

ღმრ – «შეგევანება», «შესაძლებელყოფა», «ჯერ-ყოფა», მოვალედ ყოფნა, საჭირო ყოფნა, ფასის ქონება (ი.ა.).

ღმრება – შევერა (ი.ა.).

ღმრს-ი – კმა, საკმაო, საჭირო, შესაფერისი. იხ. არაღმრსი, უღმრსი (ი.ა.).

ღმრსება – პატივი, «სიწმიდე»; სათნოება, საპატიურობა. იხ. ღმრსი (ი.ა.).

ღმრს-ყოფა – ღმრსება, ღმრსად ვახდომი. იხ. ყოფა (ი.ა.).

ღირღალი – „ნაპრალი“ (ქც.).
ღირღოლოვანი – ქეებიანი (ი.ა.).
ღირღუარ-ი – იხ. ღურღუარი (ი.ა.).
ღირღუარონი, **ღურღუარონი** – იხ. ღურღოვანი (ი.ა.). წვეტიანი, კბილებიანი (სხ.).
ღლაჰქოსი – ბუ, ulula, noctua (ი.ა.).
ღლარჰნა – იხ. ღულარჰნა (ი.ა.).
[ღლჰჰ] – იხ. გამოღლჰჰა (ი.ა.).
ღლია – ილღია (ი.ა.).
ღმერთი – (ღმრთისა). იხ. განღმრთობა, მოღმრთე, მრავალღმერთი (ი.ა.).
ღმერთმამოსილი – განღმრთობილი. იხ. შემოსილი (ი.ა.). წმ. მამათა უპითეგია: ღეთისმოყვარე, ღეთისნიერი (ი.ა.).
ღმრთაღჰჰა – გაღმერთება. იხ. ყოფა (ი.ა.).
ღმრთეება – ღეთება. იხ. ღმერთი (ი.ა.). ღმერთობა, ღმერთის დამახასიათებელი თვისება და ნიშნები (ი.ა.).
ღმრთეებრ – ღმერთივით, ღმერთის მსგავსად (ი.ა.).
ღმრთეებრი – ღმერთის მსგავსი, ღმერთის დამახასიათებელი (ი.ა.).
ღმრთივბრძენი – богомудрый (სხ.).
ღმრთივმოპირილი – ღეთისაგან შთაგონებული, богодухновенный (სხ.).
ღმრთივსულიმარი – ღმრთით შთაგონებული, ღეთის შთაგონებით დაწერილი; ბიბღია. იხ. სულიერი (ი.ა.).
ღმრთივსწავლული – ღეთით განსწავლული. იხ. სწავლული (ი.ა.).
ღმრთივ წერილი – ღმრთის ხელით დაწერილი (სხ.).
ღმრთისაპირი – საღეთო. იხ. მიერი (ი.ა.).
ღმრთის-მბრძოლი – ღმერთის წინა-

აღმდეგ მებძოლი (ი.ა.).
ღმრთის-მგებელი – ღეთისმეგყველი. იხ. მეგყველი (ი.ა.). ქრისტიანული რელიგიის დოგმატების მცოდნე, მისი სპეციალისტი (ი.ა.). „წიგნი ერთი ღმრთისმეგყველი“. იგულისხმება გრიგოლ ღმრთისმეგყველის წიგნი (ა.შ.).
ღმრთის-მგებელება – იხ. მეგყველება (ი.ა.). მეცნიერება ღმრთის შესახებ (სხ.).
ღმრთის-მყინიერება – ცნობა, შემეყინება ღმრთისა (ი.ა.).
ღმრთის-მოღღა – ღეთის მბრძოლი, ღმერთთან მებრძოლი. იხ. მოღღა (ი.ა.).
ღმრთის-მოღღა – იხ. მოსაღღა (ი.ა.).
ღმრთის-მოყვარე – ღეთის მოყვარული. იხ. მოყვარე (ი.ა.).
ღმრთის-მოყვარეობა – ღეთის მოყვარეობა. იხ. მოყვარება (ი.ა.).
ღმრთის-მოშიში – ღეთის მოშიში. იხ. მოშიში (ი.ა.).
ღმრთის-მსახური – ღეთის მსახური, კეთილმსახური. იხ. მსახური (ი.ა.).
ღმრთის-მსახურება – ღეთის მსახურება, კეთილმსახურება. იხ. მსახურება (ი.ა.).
ღმრთის მშობელი – იხ. მშობელი (ი.ა.).
ღმრთის-მხილველი – ღეთის მხედველი. იხ. მხილველი (ი.ა.).
ღმრთობა – იხ. ღმერთი (ი.ა.).
ღნიღი – ცუდი, უწმინდური. იხ. სიღნიღი (ი.ა.).
ღობა – «მღუღე» (ი.ა.).
ღობორი – «გომორი» (ი.ა.).
ღონა – ხერხი, საცუტური, ხრიკი, საშუალება, გამოსაღალი. იხ. მრავალღონე, მრავალღონეობა, უღონეოდ, უღონო (ი.ა.).

ლონება – ღონეობა, ხერხის/საშუალებების დაძებნა. იხ. ღონე. [ღუნეა] (ი.ა.).
ლონეობა – იხ. ღონე (ი.ა.).
ლონეაგეზი – ღონეგამოლეული. იხ. ცემული (ი.ა.).
ლონიერება, ღონიერობა – იხ. ღონიერი (ი.ა.). ღონისძიება (ი.ი.).
ლონიერ-ი – მოხერხებულის, შემძლე. იხ. ღონე (ი.ა.).
ლონის-მეპიპეა – მოწადინე. იხ. მეძიებელი (ი.ა.).
ლონის-პონა – საშუალების/ხერხის დაძებნა. იხ. პონა (ი.ა.).
ლონის-ძიება – მოხერხებულობა, საშუალება; მანქანება. იხ. ძიება (ი.ა.).
ლონისძიებულის – (ხერხით) მიღებული, მოპოვებული (ი.ი.).
ლონო – ღვინო (სხ.).
ლორ-ი – იხ. მელორე (ი.ა.).
ლორის-ქორც-ი – იხ. კორცი (ი.ა.).
ლორმბატიკოსობა – განსწავლულობა (სხ.).
ლორბა – „ხრამი“ (ქ.ყ.).
ლორბინანი – „ხრამიანი“ (ქ.ყ.).
[ლორბა] – დრეკა; კოჭლობა, ცალმხრივ დაშავებულობა. იხ. აღრეკა, შეღრეკა (ი.ა.).
ლორბაქ-ი, ღონინაქ-ი – მორიელი; scorpio; nepa; მოლიაქოთაგანი (ი.ა.).
ლორბა – იხ. დაღრმობა, სიღრმე (ი.ა.).
ლორბაბა – გაუგებრად, მძიმედ შეგყეული (სხ.).
ლორბაქ – ღრმად. იხ. ღრმა (ი.ა.).
ლორბაქ-მეპიპეა – ბრძენი. იხ. მეუნიერი (ი.ა.).
[ლორბა] – იხ. ღრმა (ი.ა.).
ლორბი – ხრტილი, კაკნაგელა (ი.ა.).

ღრუ – ფულურო (ი.ა.).
ღრუბელთაგანე – (მისწოდების სახე) მზის ჩასვლისას ღრუბელთა ფორმებზე დაკვირვებით მოძაელის წინასწარმეტყველი. ἰ σέφιδίσκτις (სხ.).
[ღრუბება] – იხ. გამოღრუება (ი.ა.).
ღრღა-ი, ღრღა-ი – ხევი (ი.ა.).
ღრღა-ი – იხ. ღერღედი (ი.ა.).
ღრღინა – „წარღენა“! (ქ.ყ.).
ღრღინა – კრაჭუნი. იხ. დაღრღინა, კბილღრღინა (ი.ა.).
ღრღინა – «მღინარე», ხევი, ღელე, იხ. ნალღრღინა (ი.ა.).
ღრღინა – ღვარძლი, სარეველა ბალახია (ი.ი.).
[ღრღინა] – იხ. ღვწა (ი.ა.).
ღრღინა – ღვწად, საბრძოლველად (სხ.).
ღრღინა – «ბრძოლა», გარჯა, შრომა, შეგაკება (ი.ა.). 1. შრომა, ჯაფა, გარჯა, დიდი საქმე, მოღვაწეობა; 2. სარწმუნოებისათვის თავის დადება, წამება; 3. ასპარეზობა, სპორტსმენთა შეჯიბრება; 4. ბრძოლა, ომი (ი.ი.).
ღრღინაგანე – დაუცხრომელი (მხ.).
ღრღინა – აპერი. იხ. ოქროღრღინა (ი.ა.).
ღრღინა – დაღარი, ნაკვერცხალი (სხ.).
ღრღინა – (ღრღინისა) ღრღინა (ი.ა.).
ღრღინა – «კონცხი», ქეაყრილი. იხ. შეღრღინება (ი.ა.).
ღრღინა – მსახური (ქ.ყ.).
ღრღინა, **ღრღინა** – გრეხა, ღვლარგნა (ი.ა.).
ღრღინაგანე – ხუჭუკი. იხ. დაღრღინა (ი.ა.).
ღრღინაგანე – დაგრეხილობა. იხ. ღვლარგნა (ი.ა.).
ღრღინა – «ბრღენა», შეგევა (ი.ა.).

ბერი (ი.ა.).
ზბაღ-ი – იხ. ყბა (ი.ა.).
ზღა-ღ – საფარველი (ზ.ს.).
[ზღუნება] – იხ. დამაყდუნებელი, დაუყდუნებელი, დაყდუნება (ი.ა.).
ზვზ – იხ. ყოლა (ი.ა.).
ზელ-ი – «ქელი», «კისერი». იხ. საყელე (ი.ა.).
ზენაზა – შეფერხება, დაბრკოლება, შეჩერება, დაჭერა, დაკაეება. იხ. გამოყენება, განმაყენებელი, განყენება(-ული), დამაყენებელი, დაუყენებლად, დაყენება, მაყენებელი, შეყენება (ი.ა.).
ზეზა – იხ. მყეფარი (ი.ა.).
[ზვანა] – იხ. მიყვანა (ი.ა.).
ზვანაზა – იხ. აღმომყვანებელი, აღმოყვანება, აღყვანება, გამომყვანებელი, გამოყვანება, განყვანება, გარდაყვანება, გარდამოყვანება, მიმოყვანება, მოყვანება, მწიგნობართ-შემყვანებელი, შემოყვანება, შეყვანება, შთაყვანება, წარმოყვანება, წარმყვანებელი, წარყვანება, წიალ-ყვანება (ი.ა.).
ზველ-ი – «ნუში» (ი.ა.).
ზიბ – ყაყრანტო, guttur, faux (ი.ა.).
ზიღვა, სჟიღა – შეძენა, ყიღვა (ი.ა.).
ზივიღ-ი – «ემობა», ძახილი. იხ. ქათმის ყივილი; დაყივლება (ი.ა.).
ზივიღაზა – «ვაღალეზა». იხ. ყივილი (ი.ა.).
[ზივნაზა] – იხ. მოყივნება (ი.ა.).
ზინელ-ი – სიცივე, ცივი, ყინვა. იხ. განყინება, დაყინვა, მყინვარი (ი.ა.).
ზინელაზა – შეყინვა, შემაგრება. იხ. ყინელი (ი.ა.).
ზინვა – იხ. ყინელი (ი.ა.).
ზიყუ – „ჩიყვი“ (ქ.ყ.).

ზმეზა – კმენდა. იხ. შეყმედილი (ი.ა.).
 სული *ემიდნის*: სულს გაკმედს ხოლმე, არ ისუნთქავს (ი.ი.).
ზმზა – იხ. დაყმობა, მოყმობა, შეყმობა (ი.ა.).
ზნოსა (რესპ. ყნოსვა) – სუნის აღება. იხ. საყნოსელი (ი.ა.). ერთი ხუთგრძნობათაგან, სულდგმა, ძლიერი სიყვარული (ი.ხ.).
ზოღაღა – „კოღაღა“ (ქ.ყ.).
ზოველ-ი – ყველა; მთელი (ი.ა.).
ზოველგჟიმიზ – ყოველი მხრიდან (ი.ა.).
ზოველთა საღბური – სასტუმრო (ი.ა.).
ზოველთა საღბურისა მოღუანა – სასტუმროს გამგე (ი.ი.).
ზოველთა-საზაჭრო – ბაზარი (ი.ა.).
ზოველიმი – მთელი, ყველაფერი (ი.ა.).
ზოველ-ი სოველ-ი – მსოფლიო (ი.ა.).
ზოველსა ღღჟა – «მარადლე», მუღამ (ი.ა.).
ზოვიღ-ი – ყვაილი (ზ.ს.).
ზოველაღ, ზოლაღ, ზოლა, ზოველაღვი, ზოლაღვი – ყოველთვის, სულ; სრულებით, სრულიად (ი.ა.).
ზოველაღ-ღასანაჟელ-ი – «მრგულიად-ღასაწვეელი», «მრგულიად-მწუარი». იხ. ღასაწვეელი (ი.ა.). მთლიანად დასაწვაი (მსხვერპლი) (ი.ი.).
ზოველაღ-წმიღა – სრულიად წმინდა, სავსებით წმინდა, მთლად წმინდა (ღვთისმშობლის ეპითეგია) (ი.ი.).
ზოველით კმრძო – «ვინაჟეუ», ყოველი მხრით (ი.ა.). ყოველმხრივ (ი.ი.).
ზოველისა მაყრობაღ-ი – «მერთისა მაყრობელი» (ი.ა.). **всдержителъ**, მთელი სამყაროს მმართველი, გამგებელი (ღმერთის ეპითეგია) (ი.ი.).

ჟროვლითურთ – სრულიად, მთლიანად, საერთოდ (ი.ა.).

ჟროვნა – «დაყოვნება», დაგვიანება (ი.ა.).

ჟროვნება – დაგვიანება. იხ. დაყოვნება (ი.ა.).

ჟროლა, ჟროლად, ჟროლადზე – იხ. ყოვლად (ი.ა.).

ჟროლა – ქონება. იხ. თანა-ყოლა. აყოლა. იხ. აღყოლა, გამოყოლა, განყოლა, თანა-შთამოყოლა, შეყოლა, შთაყოლა (ი.ა.).

ჟროლაჟი, კოლაჟი – „ეტიკი“, „მძღოლი“ (ქ.ე.).

ჟრორანი – (ყორნისა) corvus. იხ. ღამის-ყორანი (ი.ა.).

ჟრორე – იხ. ყურე (ი.ა.).

ჟრორმა – იხ. აღყორე (ი.ა.).

ჟრორჩი – „მცველი“ (ქ.ე.).

ჟრორჩიბაში – „მცველთ-უხუცესი“ (ქ.ე.).

ჟრობა – «საქმე», «ქმნა», «გმა», «დავანება», «დასადგურება», «ქექვა», «გება», «კმაყოფა», «დადგრომა». იხ. აღრე-ყოფა; ამბორის-ყოფა, არაყოფა, არმყოფი, ახილვის-ყოფა, ახოვან-ყოფა, ბავის-ყოფა, ბოროტის-მყოფელი, ბოროტის(ა)-ყოფა, ბრალეულ-ყოფა, ბრძოლის-ყოფა, განდგომილ-ყოფა, განთუსულ-ყოფა, გარე-მყოფი, გარემძებ-ყოფა, გარემემყოფი, გარეწარ-ყოფა, გელ(ის)-ყოფა, გზად-ყოფა, გზის-ყოფა, გრძელ-ყოფა, გულისხმის-მყოფელი, გულისხმის-საყოფელი, გულისხმის-ყოფა, გურგუნოსან-ყოფა, დაყოფა, დეენის-ყოფა, დროძს-ყოფა, თავის-მყოფელი, თავ(ის)-ყოფა, თანამყოფი, თანასათნო-ყოფა, თანა-ყოფა, თუალ-ყოფა, თუს-ყოფა, იავარ(ის)-ყოფა, კეთილის-მყოფელი, კეთილ(ის)-

ყოფა, კიდე-ყოფა, კმა-ყოფა, კრულ-ყოფა, კუალ-ყოფა, მზიდველ-ყოფა, მთის-მყოფი, მიზეზ-ყოფა, მკედრ-ყოფა, მოზავე-ბულ-ყოფა, მოსაე-ყოფა, მოყოფა, მრთელ-ყოფა, მყოფება, მყოფელი, მძღავრ-მყოფელი, ნებიერ-ყოფა, ნების-მყოფელი, ნების-ყოფა, ნიშნის-ყოფა, პაგიე(ის)-ყოფა, პაგიეის-ყოფა, სათნო-ყოფა, საყოფელი, სახელ-ყოფა, სისრის-ყოფა, უგულებელს-ყოფა, უყოფელი, უფროს-ყოფა, შეუნიერ-ყოფა, უზრუნველ-ყოფა (ი.ა.).

[ჟროზა] – გაშლა. იხ. განმყოფელი, განყოფა, მიყოფა, მოსაყოფელი. გაყოფა. იხ. განმყოფ(ელ)ი, განსაყოფელი, განუყოფელი, გაც(ყოფა, მიმოდყოფა. დახშვა, აკერა. იხ. დაყოფა, გამოყოფა, განყოფა, გარდამყოფა, მიყოფა, შემყოფა, შეყოფა, წარყოფა (ი.ა.).

ჟროზაღ-ი – მოსახდენი. იხ. ყოფა (ი.ა.).

ჟროზილ-ი – რაც იქნა, რაც მოხდა (ი.ი.).

[ჟრა] – აღესვა იხ. გამოყრა (ი.ა.).

ჟრა – «ხრა», შერხევა, ბერგყა, გდება; ამოღება, დაძვრა. იხ. აღმოყრა, აღყრა, გამოყრა, განყრა, გარდაყრა, გარდამოყრა, დაყრა, მიყრა, მოყრა, შემოყრა, შეყრა, შთაყრა, წარმოყრა (ი.ა.).

ჟრღელ-ი – იხ. ველის-ყრდელი (ი.ა.).

ჟრღნობა – «დამტკიცება». იხ. დაყრდნობა, მიყრდნობა (ი.ა.).

ჟრმა, ჟმა – «წული», «ჭაბუკი», «მონა», «ქალი», «ქალა», ვაჟი, «მართუე». იხ. სიყრმე (ი.ა.).

ჟრმათმჟმან-ი – მასწავლებელი (მ.ს.).

ჟრმათმჟურთელ-ი – მასწავლებელი (მ.ს.).

ჟრმაღ-ი – «დედაკაცი», ქალი. იხ. ყრმა

(ი.ა.).

ყრმის(ა)-აღმკვეთი - ბებია ქალი.

იხ. აღმქუმელი (ი.ა.).

ყროლა - სუნის ადენა. იხ. დაყროლება,

ლიემყრალი, მყრალი, შეყროლება (ი.ა.).

ყრუ - იხ. დაყრუ(ე)ება (ი.ა.).**ყრუობა, ყრუ(მ)ება** - «დუმილი». იხ.

ყრუ (ი.ა.).

ყუაყუა - «აღყუაყუა». იხ. ღყუაყუა

(ი.ა.).

ყუაყვილბანრეული - ყვაყვილიანი. იხ.

განრეული (ი.ა.).

ყუაყვილბარღაშენილი - აყვაყვილ-

ებული. იხ. გარდაყენა (ი.ა.).

[ყუაყვილება] - იხ. აღყუაყვილება, გა-

მოყუაყვილება (ი.ა.).

ყუაყვილბერ - ყვაყვილივით. იხ. ყუა-

ვილი (ი.ა.).

ყუაყვილ-ბანრეული - ჭრელი, სსეადასხ-

ვა ჟერისა (ი.ა.).

ყუაყვილი - ყვაყვილი; კვირტი; აყვაყე-

ბა (ი.ა.).

ყუაყვილო(ვ)ან - იხ. ყუაყვილი (ი.ა.).**ყუაყვილოსნება** - აყვაყება, სილამაზე

(ი.ა.).

[ყუაყვება] - იხ. გამოყუაყენება (ი.ა.).**ყუარება, ყუარობა** - იხ. ღიდებისმო-

ყუარება, ეშმაკთ-საყუარელი, ვეცხლის-

მოყუარება, ვეცხლის-სიყუარული, ვეცხ-

ლის-ყუარული, თავის-მოყუარე, კაცთ-

მოყუარე, კაცთ-მოყუარება, კაცის-

მოყუარე, მამლის-მოყუარე, მამლობის-

მოყუარე, მართუს-მოყუარე, მთავრო-

ბის-მოყუარება, მიყუარი, მიყუარობა,

მოყუარება, მოყურობა/მოყურება, სათ-

ნობის-მოყუარე, საყუარელი, სიყუარუ-

ლი, შეყუარება (ი.ა.).

ყულეა - იხ. დასაყულებული, დაყუ-
ლება, მყუდრო/ყუდრო, სადაყულებული,
საყუდარი, საყუდელი (ი.ა.).**ყულრობა, მყულრობა** - სიწყინარე,

სიმშვიდე. იხ. ყუდრო/მყუდრო (ი.ა.).

ყულრო, მყულრო - წყინარი, მშვიდი.

იხ. ყულება (ი.ა.).

ყულრება - «კლემა», მხილება, გინება,

დაძრახვა, შეურაცხყოფა. იხ. მაყუე-

ღრებელი, საყუედრელი (ი.ა.).

ყუნა/ყვინა - იხ. დაყუნა, მოყუნა/

მოყვენა, საყუნელი/საყუნელი (ი.ა.).

ყუნაბი - სამფეხი, გელაღარი; ბოსტ-

ნის კეალი, მარგი (საბა) (ი.ა.).

ყუნაბული - იხ. ყურბული (ი.ა.). ხმ-

იადი (ნაცარში გამომცხვარი); კვერი,

პურის კვერი (ი.ა.).

ყული - იხ. აღყულება (ი.ა.).**ყულარაღასი** - „მფის გყარღის უფ-

როსი“ (ქც.).

ყულყანი - ეგვიპტური ცერცი (ზ.ს.).**ყუნაბი (მონღ.)** - განისამოსისა და

ფესხაქმლის მცველი (ქც.).

ყუნ - ზაღი (ი.ა.).**ყუნაღ-ღება** - ყუნაღების მიქცევა,

ყუნაღლება, გაგონება(ი), შესმენა (ი.ა.).

ყუნაღ-ხუბ - «სმენა», «ყურისა მოყ-

ლოფა», გაგონება (ი.ა.).

ყუნანი - მუსლიმთა წმინდა წიგნი (ქც.).**ყუნაბული, მუნაბული** - პურის კვე-

რი (ი.ა.).

ყუნაბული - ყუნმოჭრილი, «ყუ-

რკუეთილი». იხ. დაკუეთილი (ი.ა.).

ყუნაღელი, მუნაღელი - lepus (ი.ა.).**ყუნა, მუნა** - «კუთხე», თემი, ქუჩა (ი.ა.).**[ყუნა]** - იხ. გამოყურება (ი.ა.).**ყუნ** - სასმენელი; ჭურჭლის ხელმო-

საკიდელები. იხ. ღუძლის-ყური. გან-
საცმლის კალთის კუდი. იხ. საყური (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - «ლაწე», «ყბა», maxilla,
 mala, gena (ი.ა.). ყბა (ა.შ.).
მზრისმცოდნეობა - სილის გაწენა (მ.ს.).
მზრისმცოდნეობა-მცოდნეობა - სილის გაწენა. იხ.
 ცემა (ი.ა.).
მზრისა მიჰყრება - ყურის-დაგდება
 (ი.ა.).
მზრის მიჰყრება - ყურის გდება, ყურის
 თხოვება (ი.ა.).
მზრისა მოჰყრება - «ყურად-ხემა» (ი.ა.).
მზრის-მზრ - იხ. ყური (ი.ა.). დაუფარა-
 ვად (მ.ს.).
მზრის-მზრ - ბიბილო, subus. იხ. ძირი
 (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - «ყურდაკუეთილი». იხ.
 კუეთა (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა (მონღ. „ყურულთაი“, „ხუ-
 რულთაი“) - მონღოლთა მომთაბარე
 არისგოკრაგის საკრებულო საბჭო,
 რომელშიც მონაწილეობდნენ გვარე-
 ბის მეთაურები და წარჩინებული პირე-
 ბი (სხ.).
მზრისმცოდნეობა - კურდღელი (მ.ს.).
მზრისმცოდნეობა - იხ. მოყურძნა, საყურძენი,
 საყურძენე (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - ყურმოჭრილი (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - იხ. მეყურძენე, მეყურძენე-
 ბელი (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - «კარაბა», კოკა (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - ყვითელი. იხ. დაყვთლებუ-
 ლი, სიყვთლე (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - იხ. განყვნება, დაყვნება, წუ-
 რყვნილი (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - მუბლი (მ.ს.).
მზრისმცოდნეობა - «დაბერეა», დაძახება (ი.ა.).

მზრისმცოდნეობა - იხ. მყურალი, საყური (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა-მცოდნეობა - ყვირილი (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - იხ. მყურგე, სიმყურგე (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - იხ. კმირი (ი.ა.).

მზრისმცოდნეობა - ქართულ ანბნის 27-ე ასო, რიცხ-
 ვითი მნიშვნელობა - 800 (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა, მზრისმცოდნეობა - კვირის მე-7 დღე;
 კვირა, შვიდეული. იხ. ერთშაბათი, ოთ-
 ხშაბათი, ორშაბათი, სამაბათი, ხუთ-
 შაბათი (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - იხ. შაბათი (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - „შაგი, დიდი და გვარიანი
 ქორი“ (საბა) (ქ.ც.).
მზრისმცოდნეობა - იხ. დაშაგება, მოშაგება, სიშაგე
 (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - „მიკრიკი“ (ქ.ც.).
მზრისმცოდნეობა, მზრისმცოდნეობა - რევა. იხ. აღშაგება, აღ-
 შაგა, დაშაგება, მშაგელი, მშაგლეა (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - ლეში, მძორი (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - იხ. შამბი (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა-მ - აღძვრა (მ.ს.).
მზრისმცოდნეობა - მონღოლთა მიერ დაჰ-
 ყრობილ ადგილებში დანიშნული სამ-
 ხედრო გამგებელი. „სანდო ნიშანი“
 (ქ.ც.).
მზრისმცოდნეობა - გახურებული რკინა, მეხი;
 «წუეთი»; ნაგეხი. «ქანქარი» (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - «წიდა». იხ. შანთი (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - გვირგვინი. იხ. საშარა-
 ვანდელი, საშარავანდო (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა-მცოდნეობა - გვირგვინო-
 სანი. იხ. დადგმული (ი.ა.).
მზრისმცოდნეობა - მეფე გვირგვინოსანი.

იხ. შარაევანდი (ი.ა.).
შარაპანდელეზა, შარაპანდელეზა – სა-
 მეფო; მეფობა. იხ. შარაევანდელი. (ი.ა.).
შარაშ-ი – ჩირქიანი წყლული (გ.ს.).
შარაშ-ი – „საპაგიოლ ნებიტა საჯ-
 ღომი და ცხოვრებაჲ“ (გ.ს.).
შარ-ი – „კეთილი ნარმა“ (საბა) (გ.ს.).
შარშა – შარშან (ი.ა.).
შატროშანი – «ნაქსოი» (ი.ა.).
შაჟირ-ი – sapphirus (ი.ა.). საჟირონი
 (ს.ს.).
შაშუპალ – იხ. საშუვალ (ი.ა.).
შაპაშ-ი – ვნება (გ.ს.).
შაპიშისმოქუშარაშ-ი – მრუში (გ.ს.).
შაპანაშაში – შაპანაეაშ სპარსულია, ხო-
 ლო ქართულებერ ითქმის „ყეენის შეი-
 ლისშეილი“ (ქ.ყ.).
შაპრაშანი – ძველი ირანული თვის
 სახელია (VII ს-ის დასაწყისში მოდიო-
 და ნოემბერ-დეკემბერში) (ი.ა.).
შაპრა-ი – შარა (გ.ს.).
შაღობა, შთობა – იხ. დამშთეარი, დამ-
 ღობა, დამთობა, შეშთობა, შემღობა
 (ი.ა.).
შაღობა, შთობა – იხ. დამღობა, და-
 შთობა, ნეშტი (ი.ა.).
შაღუნაშა – იხ. დამღუნება; შღრ. შთინე-
 ბა (ი.ა.).
შაჟაშა – „აოხრება“ (ქ.ყ.).
შაპაშაშა – დაახლოება, მიღება, «შეყ-
 ოფა» (ი.ა.).
შაპარაშა – «გამოდნობა»; შებუშგება.
 იხ. ბერეა (ი.ა.).
შაპაჟაშა – დაბეჭდვა, ბეჭდის დასმა.
 იხ. ბეჭელი (ი.ა.).
შაპილანაშა – «შეგინება». იხ. ბილწე-
 ბა; შემაბილწებელი (ი.ა.).

შაპლარანილი – „ვახეველი“ (ქ.ყ.).
შაპაშა – «მერგემა», შეკერა, ჩამოკიდე-
 ბა, «მიცემა», დაწესება; არსებობა, მყო-
 ვება. იხ. ბაშა (ი.ა.).
შაპიშის-ყოშა – «ვარე-მოხევეა», «პყ-
 რობა», ხელის-მოკიდება, შეჭიდება. იხ.
 ყოფა (ი.ა.).
შაპანაშის – „გული მისლის“, „გულშე-
 წუხებელია“ (ქ.ყ.).
შაპანაშა – შეყრა, ჩაყრა. იხ. ბნეა (ი.ა.).
შაპანაშაშა – ოღნაე დაბნელება. იხ.
 ბნელება (ი.ა.).
შაპორაშაშა – «ერულ-ყოფა», «დაბ-
 ორილება» (ი.ა.).
შაპორაშაშაშა – «დაბორკილებუ-
 ლი», «პყრობილი». იხ. ბორკილი (ი.ა.).
შაპორაშაშაშა – გაგანჯვა, დასჯა; დაბ-
 აყვა, დათლება. იხ. ბოროგება (ი.ა.).
 ავაღმყოფობა, დასუსტება, დაუძღურე-
 ბა, ცუდად გახდობა (ი.ა.).
შაპორაშაშაშაშა – «ძნეული» (ი.ა.).
შაპრაშანი – შეკერა. იხ. ბრაგნეა (ი.ა.).
შაპრაშანილი – დახლართული (ი.ა.).
შაპრაშაშა – შეფერება, დაშლა;
 დაგორება, წაქცევა. იხ. ბრკოლება, შეს-
 აბრკოლებელი (ი.ა.). დაბრკოლება, წი-
 ნანდელ განზრახებაჲ უარის თქმა, ხე-
 ლის აღება; გაჩერება, შედგომა; უკან
 დახევა (განზრახულიდან); შეცდომა (ი.ა.).
შაპრაშაშაშა – დაბრკოლება, შეცდენა,
 წახსლევა. იხ. ბრკუმა (ი.ა.).
შაპრაშაშაშაშა – შეცდომა (გ.ს.).
შაპრაშაშაშაშა – შესუსტებული (ს.ს.).
შაპრაშაშაშაშაშა – შერთვა;
 შეხორცება. იხ. ბრძენება (ი.ა.). გადაბმა,
 შეერთება, შეწებება (ი.ა.).

შებრძანება – საფლავის ქვა, ძეგლი, გოდოლი (ი.ა.).
შებუშება – დაბუყება. იხ. ბუშება (ი.ა.).
შებლაღვა – «შესურა», დასერა. იხ. ბლაღვა (ი.ა.). სისხლში მოსერა (ი.ა.).
შებლაღვლება – იხ. შებლაღვა (ი.ა.). მოსერა, მოთხერა; დაბინძურება (ი.ა.).
შებარება – მოხარშვა. იხ. გობა (ი.ა.).
შებარება – მოხარშვა. იხ. ვბოღვა (ი.ა.).
შებაღება – «შეყენება», «შევრდომა», ჩაგდება. იხ. გღება, შებაგღებელი (ი.ა.).
შებანება – შეშენება, შეფერება. იხ. გვანა, შეუგვანებელი (ი.ა.).
შებანება – შენთება, დანთება. იხ. გზნება (ი.ა.).
შებანება – «შებიღვება», «შეწიკულება», «შესურა», «შიღვება» (ი.ა.).
შებანებულ-ი – «მწიკულებანი». იხ. გინება, უშეგინებულესი (ი.ა.).
შებარება – ჩახარშვა, ძლიერ მოხარშვა (სხ.).
შებარება – შეღვება. იხ. გობა (ი.ა.).
შებარება – შეგღება, შეგობვა, წაცხება (ი.ა.).
შებარება – ჩაგონება. იხ. გონება (ი.ა.). დიდი გვიგისის შეგონება (ი.ა.).
შებარება – შეგონება. იხ. გორება (ი.ა.).
შებარება – შეხვევა; «აღზახვა». იხ. გრანა; შესაგრანელი (ი.ა.).
შებარება – შესთული. იხ. გრება (ი.ა.).
შებარება – იხ. გუალ- (ი.ა.).
შებარება – გუამის აღნაგობა (სხ.).
შებარება – ეჭვიანობა; შეჩვევა(?) იხ. გუ(ე)ება (ი.ა.).
შებარებისობა – მოწონება, ჭკუაში დაჯდომა (სხ.).

შებარება – ჩხელეგა, დარგება (ი.ა.).
შებარება – «დაქსნა». იხ. გუს- (ი.ა.).
შებარება – მიღვენება; შეყენება. იხ. ღვინება (ი.ა.). დამაგება (ი.ა.).
შებარება – «დასხმა», შეღება, შეერთება; შეღვენა, «მიღვება». იხ. ღვმა; თუალთა შეღვმა, თუალთ-შეუღვამი (ი.ა.).
შებარება თუალისა – თვალის გასწორება (ი.ა.).
შებარება – შენაწევრებულობა. იხ. შეღვმული, შეუღვამი (ი.ა.). სამშენებ. გერმინი. ზედა სართულის კედლების ნამაგი სიერცე (სხ.).
შებარება – «მიღვენება», «სღვა უკუანა», «სღვა შემღვომად», «მოღვენება», «თანა-სღვა», «შეყოფა», «მიახლება», გაყოლა, მიყოლა. იხ. ღვმა (ი.ა.).
შებარება – უკან. იხ. შეღვმა (ი.ა.).
შებარება – ჩაღება, დაღება, წაკიდება. იხ. ღება (ი.ა.).
შებარება – მეორე, მოადგილე, მოსაყდრე (ი.ა.).
შებარება – გარდა. იხ. შეღვეი (ი.ა.).
შებარება – შეყვანა. იხ. ღვინება (ი.ა.).
შებარება – «მოდრეკა», მოხრა. იხ. ღრეკა; შღრ. მუკლმედრეკილი, შენაღრეკი, შეუღრეკელი (ი.ა.).
შებარება – დაჩეჩქვა (ზ.ს.).
შებარება – შეღვმა, შეჩერება; უკან დახვევა (ი.ა.).
შებარება – შერევა, შერთვა, «თანაქცევა» (ი.ა.).
შებარება – დაეჭვება; შეშინება. იხ. ეჭუ (ი.ა.).
შებარება – იხ. შესღვა (ი.ა.).
შებარება/შებარება – იხ. შესღვა (ი.ა.). შეველ: შეღვი; შევეღინ: შევიღეს (ი.ა.).

შამფარება – მიზარება, მინდობა, რწმუნება, «დაფარება», შეწყნარება. იხ. ვედრი; შესავედრებელი (ი.ა.).

შამშუსუბია – სიგყვისაგან „სულბა“ – მოჯადოვებული, გრძნებით შეპყრობილი (სხ.).

შამინება – დაიწყება. იხ. ეიწყება (ი.ა.).

შამლა – იხ. ვლა (ი.ა.).

შამლინება – «მივლინება», შეგბანა, შეყენება. იხ. ვლინება (ი.ა.).

შამლტოლა, შალტოლა – «შეოტ ქმნა». იხ. ვლტოლა; შესალტოლევი (ი.ა.).

შეივლტოლა ყოველი კაცი საფარველსა ქუშე: გარბოლა, შერბოლა (ი.ა.).

შამრღობა, შარღობა – «შეღება», «დავარდნა», ჩავარდნა. იხ. ვრღობა (ი.ა.).

შამრღომილ-ი – ციხეში ჩავარდნილი (ციხეში ჩაგდებული) (ი.ა.).

შამაშება – «რევა», შერევა, შერთვა; მორიგება; შენელება, შესმატკბილება. იხ. შავება; შდრ. კეთილად-შეგავება, შეუგავებელი (ი.ა.).

შამაშებულება, შამაშებულობა – «შეგავებული», შედგენილობა, შერევა. იხ. შეგავება (ი.ა.).

შამაშებულ-ი – (სიგყუაჲ) პარმონიული (ი.ა.).

შამარება – შეშინება. იხ. შარი (ი.ა.).

შამიარება – მოზიარედ გახდა; შეერთება (ი.ა.).

შამაშა – დარბილება, დაბეღა. იხ. ზელა (ი.ა.).

შამინილ-ი – მცოდნე, ერუდიტი, განსწავლული. იხ. შეუმნელი (ი.ა.).

შამომამ-ი – შეფარდება (ზ.ს.).

შამარახება – ბჭობა, შეთქმა, მოთათბირება. იხ. შრახება (ი.ა.).

შამრიობა – «განწიხნა». იხ. შრიობა (ი.ა.).

შამრობა – დაღერა. იხ. შრობა (ი.ა.).

შელმეგად მოხარშვა, ჩიხარშვა (სხ).

შამრუნება, შამრუნება – შეწუხება, დაღონება, შეშოთება, «მრუნება», «ვერცოლნა», «გამოძიება» (ი.ა.).

შამრუნებულ-ი – შეწუხებული (ი.ა.).

შამლუშა – «გარე-მოღება ზღუდისა», ზღუდის შემოღება; «მომღუღეა». იხ. ზღუღე (ი.ა.).

შამლუშილ-ი – შეზღუდული, კედელ-შემოვლებული, გამაგრებული (ი.ა.).

შამელშა – იხ. თელვა (ი.ა.).

შამინება, შამინება – «შეყარება», მოწონება, «სათნო ჩენა». იხ. თნევა, თნება (ი.ა.).

შამთაშა – იხ. თუალვა (ი.ა.). ჩათვლა (ი.ა.).

შამთქრობა – იხ. თქრომა (ი.ა.).

შამთქრომილ-ი – ვინც ძლიერ მიიღგვის თაჲს სურვილის საგნისა, კენ (სხ.).

შამთქშა – შეთქმა, «შეერთკმაება», პირის შეკერა (ი.ა.).

შამთაშულ-ყოზა – «ნიშნის-ყოფა», დროს დათქმა. იხ. თქემა; შეუთქმული (ი.ა.).

შამთაშულება – ალთქმა, შეთქმა, ჟიცია, პირის შეკერა. იხ. შეთქმული (ი.ა.).

შამთხება – შეყრა, ჩაყენა. იხ. თხევა (ი.ა.). ჩაყრა (ი.ა.).

შამთხულ-ნი – ჩაყრილი (ი.ა.).

შამთხება – «შექმნა», დაწნეა, შეგრეხა, შერთვა. იხ. თხება (ი.ა.).

შამთხულება – შეერთება. იხ. შეთხეული (ი.ა.).

შამთხულ-ი – (ცურვნი): დაწნული (ი.ა.).

შამაშა – დაინაყენ, დაიმსხერნენ (სხ.).

მითი — „მწუხარება“, „სატკივარი“ (ქც).
მინრება — «ჭირება», «დაჭირება», «მეურება», შეწუხება, გასაჭირში ჩავარდნა. იხ. იწროება (ი.ა.). შევიწროება (ი.ა.).

მეპაღრება — «ბრძოლა». იხ. კადრება (ი.ა.).

მეპაგება — გაწყობა, შემზადება, მორთვა, მომზადება. იხ. კაგება (ი.ა.).

მეპაება — მოხათრება, მორიდება, შერცხვენა. იხ. კლება (ი.ა.).

მეპარება — იხ. კერვა (ი.ა.).

მეპარება — სნეულმან მან *შეპკერგნის*: შეაქვერდება, შეხედავს ხოლმე (ი.ა.).

მეპარება — მზერა გასგერებით. იხ. კერგვა (ი.ა.).

მეპაება — დაკეცვა; «შემუსრება». იხ. კეცა (ი.ა.).

მეპეილი — დაკეცილი (ი.ა.).

მეპიღება — შეკერა. იხ. კიღება (ი.ა.). გადახლართვა (ი.ა.).

მეპინება — იხ. შესაკინძველი (ი.ა.).

მეპიუსი — მიღებული, გადანასკული. იხ. კიცვა (ი.ა.).

მეპინება — «შემცილება». იხ. კინი (ი.ა.).

მეპოღება — შეგროვება (ი.ა.).

მეპრება — «ეკლესიის-ყოფა», «კრება», «განკრება», «დაკრება», შემოთება, შეყრა, შეგროვება. «ნაწვეარი», «ეკლესიობა», იხ. კრება; შემკრებული, შენაკრები, შესაკრებული (ი.ა.).

მეპრება — «დაკრება», «დაყენება», შეკერა, შესკვნა. იხ. კრება; შესაკრველი (ი.ა.).

მეპროება — შენძრევა, შეხგომა, შეგოკება (ი.ა.).

მეპრულება — იხ. შეკრვა (ი.ა.).

მეპრება — სიფრთხილე. იხ. კრძალება (ი.ა.).

მეპრება — პყრობა, ჭერა, დაბოგვა, დაცვა, ფრთხილად შენახვა, ფხიბლობა. იხ. კრძალვა (ი.ა.).

მეპსინება — იხ. კსინვა (ი.ა.).

მეპპარება — ამოკეცვა. იხ. კუართი (ი.ა.).

მეპპება — შეჭრა. იხ. კუეთა (ი.ა.).

მეპპება — შეთესება, შეჩვევა, შესაკუთრება. იხ. კუეთება (ი.ა.).

მეპპება — მოღრეკა (სხ.).

მეპპება — შემკერივებული, გამაგრებული. იხ. კურივი (ი.ა.).

მეპპება — მოჩხუბარი (ი.ა.).

მეპპება — მოჩხუბრობა, წაჩხუბება. იხ. ლაღვა (ი.ა.).

მეპპება — მოლობა (ი.ა.).

მეპპება — შემკობა; მორთვა, მოჭედება (ი.ა.).

მეპპება — ჩამგერევა. იხ. ლეწვა (ი.ა.).

მეპპება — შეგულიანება, მიფერება, გუბილად უბნობა (სხ.).

მეპპება — გკივილი, ხრუკვა. იხ. ლმობა (ი.ა.).

მეპპება — იხ. ლოცვა; შემლოცველი (ი.ა.).

მეპპება — იხ. შევლგოლა (ი.ა.).

მეპპება — იხ. ლულვა (ი.ა.).

მეპპება — «რომელი შეაგინებს». იხ. შებილწება (ი.ა.).

მეპპება — ჩამგდები. იხ. შეგდება (ი.ა.).

მეპპება — შემბილწებული, გამაუწმინდურებული. იხ. შეგინება (ი.ა.).

მეპპება — «ცემა». იხ. მაგარი (ი.ა.).

მეპპება — იხ. შესლვა (ი.ა.).

შემავეალოებით ქონება – ზიარად, ერთად ქონება (სხ.).

შემაგოგალო-ი: **შემაგოგალო სელისაჲ** – სიძის ქმობილი, ხელის მომკიდე. იხ. შემეკობა (ი.ა.).

შემაართ – შიგნით. იხ. მართ (ი.ა.).

შემაართება – მიმართება. იხ. მართება; შემმართებელი (ი.ა.).

შემაართუგალო-ი – «მომაგალი». იხ. შერთუმა (ი.ა.).

შემაარილება – «დამარილება». იხ. მარილი (ი.ა.).

შემაკმენალო-ი – «ძერის-შეგყული», ღამებელბელი, დამსმენი. იხ. შესმენა (ი.ა.).

შემასხმელო-ი – მაქებელი, «მემღერე», «საფსალმუნე». იხ. შესხმა; შდრ. ფსალმუნთ-შემასხმელი (ი.ა.).

შემატება – «მედა-დართუა», «შეძინება». იხ. მაგება (ი.ა.).

შემატუგალო-ი – მცოდნე. იხ. შეგყუება (ი.ა.).

შემაშინებალო-ი – «მაშინებელი». იხ. შეშინება (ი.ა.).

შემაყურელო-ი – გამწელებელი (მ.ს.).

შემაყურელო-ი – დამამწესებელი, დამაღონებელი. იხ. შეწუხება (ი.ა.).

შემაბარ-ი – (შემგებრისა) მოხარული (ი.ა.).

შემაგანება – შეფერება (სხ.).

შემაგანა – იხ. [მგანა] (ი.ა.).

შემაგაჲ – შესაბამისი, შესაფერისი, «ზომითი» (ი.ა.).

შემაგალო-ი – (σῦμμετρος) ზომიერი, შესაფერისი (სხ.).

შემაგოგ – უკან (ი.ა.).

შემაგოგალო – შემდეგ, «კუალსა» (ი.ა.).

(და) **შემაგოგო** აგისი – და შემდგომი,

და ასე შემდეგ (და ა. შ.) (ი.ი.).

აგისა შემაგოგალო – მერმე, ამიერიდან. იხ. შემდგომი (ი.ა.).

შემაგოგება – იხ. შემდგომი (ი.ა.).

შემაგოგო-ი – «უკანა», «ანთუკატა», «მეორე», «შემდგომად მეფისა», მოადგილე, ნაცვალე; მომდევნო, შედეგი, «ლერკოლოგო» (ი.ა.).

შემაგოგოთი-შემაგოგალო – თანმიმდევრობით; «განწესებულად»; რიგზე. იხ. შემდგომად (ი.ა.).

შემაგოგოთი-შემაგოგება – თანდათანობა, თანმიმდევრობა. იხ. შემდგომება (ი.ა.).

შემატუგალო-ი – «მსახური». იხ. შეგყუელი (ი.ა.).

შემატოგო-ი – მინა, ემალი; მინანქარი (შ. ამირ.) (ა.შ.).

შემატება – ქრისტესა... *შეეყენა*: გაეყენო; შეიყენო, შეისწავლა (ი.ი.).

შემატინება – გაცნობა. იხ. შეცნირება (ი.ა.).

შემატება – აგება, გამზადება, მომზადება, «აღმზადება». იხ. მზადება; შესამზადებელი (ი.ა.).

შემატებალო-ი – შემაგება (ი.ი.).

შემატახი – „თანამოაზრე“ (ქც.).

შემატუგალო – «შეხულომა», «მოწეენა», «შეხება», «გარე-მოხუეეა», შეხვედრა, შეყრა, გადახლომა, შეგება, მიღება, მიყენება; განსაცდელი, ცთუნება, სასჯელი. იხ. მოხუეეა; შესამოხუეეელი (ი.ა.).

შემატოგა – «განწეენება», მორთვა, მოკამბა, ჩაცმა; შექება. იხ. მკობა; შემამკობელი, შემეკული, შეუმკობელი (ი.ა.).

შემატოგობა – იხ. მკობა (ი.ა.).

შემატებალო-ი – «რომელი შეკრებს».

იხ. შეკრება (ი.ა.).
შემოკლები – შეკლება, შემოკლება (სხ.).
შემკობილი – მორთული, შემკობილი. იხ. შემკობა; უშემკობელი (ი.ა.).
შემკობა – შემოსილობა, მორთულობა. იხ. შემკული (ი.ა.).
შემკობილობა – იხ. მკობლობა, მკობლობა (ი.ა.).
შემკობილი – იხ. შელოცვა (ი.ა.).
შემკობილობა – მარჯვე. იხ. შემართება (ი.ა.). აღმშენებელი, წამყვანებელი (სხ.).
შემკობილობა – დამამზადებელი, გამკეთებელი (ი.ა.).
შემკობილი – ჩამცემელი. იხ. შემოსა (ი.ა.).
შემკობილი – მიმტეხველი, მპატივბელი. იხ. შენდობა (ი.ა.).
შემკობილობა – «მოახლება», მოახლოება. იხ. ახლო (ი.ა.).
შემკობა – დართვა, მიყოლება. იხ. ბმა (ი.ა.).
შემკობა-ი – დამაგება; დაძენა (ზ.ს.).
შემკობა – გარშემო (ი.ა.).
შემკობა – შეგდება, ჩაგდება; გაღვდება. იხ. გდება (ი.ა.).
შემკობა – შემომგუარა: შემომიგზავნა, შემომიყვანა (ი.ა.).
შემკობა – «მოღვენა», მოყოლა. იხ. დგომა (ი.ა.).
შემკობა – იხ. დება (ი.ა.).
შემკობა – შემოფარება. იხ. ვედრება (ი.ა.).
შემკობა – შემოყვანა. იხ. ელინება (ი.ა.).
შემკობა – მოკლება, შემცირება. იხ. კლება; შღრ. სულშემოკლებული (ი.ა.).

შემკობა – «ეკლესიება», შეყრა; დაკრება. იხ. კრება (ი.ა.).
შემკობა, **შემკობა** – მონაგნად აღკვეცა (ზ.ს.).
შემკობილი – შემოხვეწილი. იხ. ლგოლვა (ი.ა.).
შემკობილი – დამღვეი. იხ. შემოსლება (ი.ა.).
შემკობილობა – მკერდში ჩაკერა (ქც.).
შემკობილობა – იხ. წერილის-შემომყვანებელი (ი.ა.).
შემკობა – «კრულ-ყოფა», შემუჭვა, შეკუმშვა (ი.ა.).
შემკობა – იხ. ოჭ- (ი.ა.).
შემკობა – შემომაგება, შემოერთება. იხ. რთვა; შემოსართავი (ი.ა.).
შემკობა-ი – მიღება, ხმარება, употребление (სხ.).
შემკობა – «გარე-შერცყმა», «მიღება», ჩაცმა, შემკობა, მოსხმა; ყდის-გაკეთება, «მოღება». იხ. მოსა; შღრ. ნიშნებში მოსილი, სიკუდილშემოსილი, სულშემოსილი, ღმერთშემოსილი, შემმოსელი, შესამოსელი (ი.ა.).
შემკობა – შესავალი. იხ. შემოსლება (ი.ა.).
შემკობა – შესართავი. იხ. შემოერთება (ი.ა.).
შემკობა – იხ. ცხობება-შემოსილი (ი.ა.).
შემკობა – «მხილება», საბურველი, პირბადე (ი.ა.).
შემკობა – «შესლება». იხ. სღვა; შემომაეალი, შემოსავალი (ი.ა.).
შემკობა – იხ. გვეება (ი.ა.). შემოშება (ი.ა.).
შემკობა – შემქმნელი. იხ. შექმნა (ი.ა.).

შამოქორწინება – შერთვა. იხ. ქორწინება (ი.ა.).

შამოქუხან – მოგანა. იხ. შექუხან (ი.ა.).

შამოქცევა – შემობრუნება, «მოქცევა». იხ. ქცევა (ი.ა.).

შამოღება – შემოგანა, შემოყვანა. იხ. ღება; შღრ. შემოხუმა (ი.ა.). ხან: მოგონება, მაგალითად მოყვანა (ი.ა.).

შამოყვანება – შემოგანა, შემოყვანა, შემოგვრა. იხ. ყვანება (ი.ა.).

შამოყრუბა – შემოდგომა, ამოდგომა; შემოსახლება. იხ. ყოფა (ი.ა.).

შამოყრბა – შემოკრება. იხ. ყრა (ი.ა.).

შამოყრდნობა – მოყრდნობა, მოყულება (ი.ა.).

შამოყუსება – დაჯგუფება (სხ.).

შამონება – შემოკრა. იხ. წებო (ი.ა.).

შამონება – შემოსელა. იხ. წევა (ი.ა.).

შამონარი – ირველი შემოვლით (ი.ა.).

შამონაზა – ჩაწენა. იხ. წენა (ი.ა.).

შამონიკა – მირთმევა. იხ. წირვა (ი.ა.).

შამონიჭა – მოწენა. იხ. წიფება (ი.ა.).

შამონიჭება – დაძახება. იხ. წოლება (ი.ა.).

შამონიჭება – შემოგდება, ხელში ჩაგდება. იხ. წყულება (ი.ა.).

შამონიჭება – შემოჭვრება (სხ.).

შამონება – «მოხება». იხ. ხება (ი.ა.).

შამონიჭება – იხ. ნისლშემოხუეული (ი.ა.).

შამონიჭება – შემოფარება თავისა. იხ. ხუეწა (ი.ა.).

შამონიჭება – შემოგანა, შემოყვანა ბერისა. იხ. ხუმა; შღრ. შემოღება (ი.ა.).

შამონიჭება – შემოსელა. იხ. კლომა (ი.ა.).

შამონიჭება – ქვეშ შედგომა. იხ. ჯლომა (ი.ა.).

შამონიჭება – დამალი. იხ. მალი (ი.ა.).

შამონიჭება – „მოხონელი“, заискивание (ქც.).

შამონიჭება – პირფერი, პირმოთნე. იხ. შეპონება (ი.ა.).

შამონიჭება – შეთხმევა, შეღგენა. იხ. მრგული (ი.ა.).

შამონიჭება – ამღვრევა. იხ. მრღვრევა; შეუმრღვრელი (ი.ა.).

შამონიჭება – იხ. შემშუკლება (ი.ა.).

შამონიჭება – დახარჯვა. იხ. მსახურება (ი.ა.).

შამონიჭება – შეფარდება. იხ. მსგავსება; შესამსგავსი, შეუმსგავსი (ი.ა.). შეფერება (ი.ა.).

შამონიჭება – შემსგავსება – «ებრა», მსგავსად. იხ. შემსგავსება (ი.ა.).

შამონიჭება – მსგავსი. იხ. შემსგავსება (ი.ა.).

შამონიჭება – იხ. შემშუკლება (ი.ა.).

შამონიჭებით მხელება – თვალში თვალის გაყრით მხედეელი (სხ.).

შამონიჭება – გადამგვრება. იხ. მგვრება (ი.ა.).

შამონიჭება – შემთვისებელი (სხ.).

შამონიჭება – გამაგრება; «შეყოფა». იხ. მგვიცება; შესამგვიცელი (ი.ა.).

შამონიჭების ნიჭური: მოუკერს ლაშებს (მოკუმავეს, დახურავს პირს) (ი.ა.).

შამონიჭება – «სანაწიერი». იხ. შემგვიცება (ი.ა.).

შამონიჭება – მგვერდადებული. იხ. მგვერი (ი.ა.).

შამონიჭება – მურში გაგარება; ბალბამირება. იხ. მურვა (ი.ა.). (მიცევალებულისათვის) ნელსაცხებლის წასმა (ი.ა.).

შამონიჭება – «სუმუროვანი». იხ. შემურვა (ი.ა.).

შემსურება – «დამუსრეა», «განხეთქა», «განგეხა», «დამგერევა», «შეფქეა», დაუშენა, დამსხერევა, «შემუსრეა». იხ. მუსრეა; შესამუსრეელი (ი.ა.).

შემსურვილება – მოგეხილობა. იხ. შე-მუსრეა (ი.ა.).

შემღარება – შეთამაშება. იხ. მღერა (ი.ა.).

შემფხანებალ-ი – იხ. შეყვანება; შღრ. მწიგნობართმეყვანებელი (ი.ა.).

შემფიოფი, – «მწიორი», მოზიარე. იხ. შეფ-ოფა (ი.ა.).

შემფივა – მოშივება. იხ. მშევა (ი.ა.).

შემფოულვა, შემფოულვა, შემფოულ-ვა – «განმშკუალეა», «დამსკუალეა», მიტყდება. იხ. მშკუალეა (ი.ა.).

შემფივალეალ-ი – ცვალეზადი. იხ. შეც-ვალეა (ი.ა.).

შემფირება – «შეკინინება», შეცოგავე-ბა. იხ. მცირება (ი.ა.).

შემფოლბალ-ი – ცოდვის ჩამდენი, დამ-ნაშავე; «დამცილებელი» (ი.ა.).

შემფიხარ-ი – «გამოცხოვილი». იხ. შე-ცხოზა (ი.ა.).

შემფიხარება – ზედმეტი ხარშვით ძე-ლების ჩახარშვა-დარბილება (სხ.).

შემფიხება – დამძიმება (გასუქების გა-მო) (ი.ა.).

შემფინალ-ი – იხ. საძაგელის-შემძინელი (ი.ა.).

შემფილ – «ძლიერი», «შემძლებელი». იხ. მძლე (ი.ა.).

შემფილბალ-ი – ვისაც შეუძლია, «შემ-ძლე», ძლიერი. იხ. შეძლება; შღრ. ვერ-შემძლებელი (ი.ა.).

შემფიამბალ-ი – იხ. ცილის-შემწამბე-ლი (ი.ა.).

შემფი – დამხმარე, მეშველი. იხ. მწე;

შღრ. თანამეწე (ი.ა.).

შემფიობა – იხ. შემწე (ი.ა.). ღახმარე-ბა, შეელა (ი.ა.).

შემფიიქება – წაბილწვა (მ.ს.).

შემფიიკულ-ი – ჭუჭყიანი, მოსვრილი, ბინძური, უწმინდური (ი.ა.).

შემფი(ნ)კულება – «შეგინება». იხ. მწი(ნ)კული (ი.ა.).

შემფიირვალ-ი – მსხვერპლის მიმგანი, მიმრთმევი. იხ. შეწირვა (ი.ა.).

შემფიარ-ი – შემწევარი, დამწევარი. იხ. შეწევა (ი.ა.).

შემფიულ-ი, შემფიულ-ი – «განმლე-ელი», შემწველი. იხ. შეწევა (ი.ა.).

შემფიუვლობა – შემწველობა. იხ. შემ-წველი (ი.ა.).

შემფიხარება – «დამწუხრება», «მწუხ-რის ყოფა», დაღამება. იხ. მწუხრი (ი.ა.).

შემფიხარბალ-ი – «შესავედრებელი», «მწყალობელი», «მიმღებელი». იხ. შეწ-ყნარება (ი.ა.).

შემფიამბალ-ი – შემჭმელი, მომსპობი. იხ. შეჭმა (ი.ა.).

შემფირება – „გაჭირება“ (ქ.ც.).

შემფირვალ-ი – „გაჭირებაში ჩაეარ-ღნილი“ (ქ.ც.).

შემფინარ-ი – დამჭკნარი, გამხმარი. იხ. შეჭნობა (ი.ა.).

შემფიულვა – ნ. შემწკუალეა (ი.ა.).

შემფიულ – შეჭმუნეა. იხ. მჭუნა (ი.ა.).

შინ-ი – იხ. შინ. შინი (ი.ა.).

შინარბალ-ი – იხ. შეღრეკა (ი.ა.).

შინარბალ-ი – იხ. შეკრება (ი.ა.).

შინანება – დანანება. იხ. ნანება; შე-უნანებელი (ი.ა.).

შინაყინაზ-ი – «მკლნარი». იხ. შეყინება (ი.ა.).

შენაჩუნება-ი – «შეწირული», «შერუნებული», «შეგინებული», «შესაჩუნებული», წყეული. იხ. შერუნება (ი.ა.).

შენაწმირება-ი – შეერთებული. იხ. ნაწევარი (ი.ა.).

შენაწმირება – მიგეგება, პაგიება, მონიჭება. იხ. შემნდობელი, შესანდობელი, შეუნდობელი. სიამოვნება, საამურობა. იხ. ნდომა (ი.ა.).

შენება, შინება – კეთება, აშენება, აგება, «ქმნა». იხ. შინი/შენი; შდრ. მაშენებელი, მაშინებელი, ნაშენები (ი.ა.).

შენება-ი, შინება-ი – ნაგებობა. იხ. შენება/შინება (ი.ა.).

შენება-ი – ნაგებობა. იხ. შენებული (ი.ა.).

შენაწმირება – შეკამება. იხ. ნელება (ი.ა.).

შენაწმირება – შეფურთხება. იხ. ნერწყუა (ი.ა.).

შენაწმირება-ი – გაყინული. იხ. ნეფხუა (ი.ა.).

შენაწმირება – შენთან მყოფი. იხ. თანა (ი.ა.).

შენიშთება – «წყობა», «ბრძოლა». იხ. ნიეთება (ი.ა.).

შენიშთება – «სასწაული», «ნიში». იხ. ნიშანი (ი.ა.).

შენ ყოფა, შინ ყოფა – დაშენება, დამკვიდრება (სხ.).

შეორბულება – «არა განკითხვა», შეეჭება, მაჩენებლობა, ფარისეელობა. იხ. ორგულება; შეუორგულებელი (ი.ა.).

შეორება – იხ. ოჭ- (ი.ა.).

შეპაპანება – ბორკილის გაყრა, ბორკილით შეკერა, შებორკვა (ა.შ.) (ი.ა.).

შეპარება – იხ. პარება (ი.ა.).

შეპიშთება-ი – დაბრძანებული. იხ. პიშუ- (ი.ა.). (თუალი) დაწირპლიანებ-

ული, დამღარი (ი.ა.).

შეპაპანება – შესხურება, შეფრქვევა. იხ. პეურება (ი.ა.).

შეპიშთება, შეპიშთება – ხათრი, მორიდება, პირმოთნეობა. იხ. შეპიშთებული, შესაპიშთარი (ი.ა.).

შეპიშთება – «მოპყრობა», დაჭერა, ხელის მოკიდება, მონადირება, შეკერა, «მოცეა». იხ. პყრობა (ი.ა.).

შეპიშთებულება – დაჭერა, დაკალება, შეპყრობა (ი.ა.).

შეპაპანება, შეპაპანება, შეპაპანება – ჩათვლა, «ქუან-». მიჩნევა. იხ. რაცხა; შეურაცხი, შეურაცხება, შეურაცხებელი; შდრ. თანა-შერაცხა (ი.ა.).

შეპაპანება-ი – დიდებული, მთავარი, მიჩნეული. იხ. შერაცხა (ი.ა.). დიდგვაროვანი, წარჩინებული წრისა (ი.ა.). ცნობილი, სახელოვანი (სხ.).

შეპაპანება-ი – დიდებულება, წარჩინებულება. იხ. შერაცხილი (ი.ა.).

შეპაპანება – იხ. რბენა (ი.ა.).

შეპაპანება – იხ. შეერდომა (ი.ა.).

შეპაპანება – შერთვა, შეერთება, აღრევა, «შეახლება», «განზავება», «აღსუარვა». იხ. რევა; შდრ. მიწაშერეული (ი.ა.).

შეპაპანება – აღრევა. იხ. შერევა (ი.ა.).

შეპაპანება – შეერთება, შეზავება, «მოყვანება», ჩართვა, «სიძება», «თანა-მკვდრება». იხ. რთვა; შდრ. თანა-შერთვა (ი.ა.).

შეპაპანება-ი – მასა, ბრბო. იხ. შერთვა (ი.ა.).

შეპაპანება – «შეწირვა», შეგანა, მირთმევა. იხ. რთვა; შემართუმელი (ი.ა.).

შეპაპანება, შეპაპანება – «დაბნელება», მოსაღამოვება. იხ. რიყურაყუ (ი.ა.).

შერიშვილი – რისხვა, გაწყრომა, «სასტიკება». იხ. რისხვა (ი.ა.).
შერღვევა – დარღვევა, შეშლა (ი.ა.).
შერტყმა – «მორტყმა», «შებმა». იხ. რტყმა (ი.ა.). მინიჭება (მ.ს.).
შერყვამა – შერხევა, «შეძრევა», «რორინება», «აღშფოთება», «შეშფოთება». იხ. რყევა; შეურყეველი (ი.ა.).
შერყველი – შერხეული (ი.ა.).
შერყვანა – წაშლა. იხ. რყვანა (ი.ა.).
შერყვანა – დამოძღვრა; დარიგება (მ.ს.). დასჯა საეკლესიო კანონების მიხედვით; იგივე უნდა იყოს, რაც „განკანონება“ (ა.შ.).
შერყვანა – იხ. რცხუნა (ი.ა.).
შერყვანა – იხ. შერყვანა (ი.ა.).
შერყვანა – «მიწუნა», «აღღვინება», «შეერთება». იხ. რწყუნა (ი.ა.).
შესაბრძოლებელი – მახე, წინაღობა. იხ. შებრძოლება (ი.ა.).
შესაბრძნელი – იხ. შეგრაგნა (ი.ა.).
 შესახვეველი (ი.ა.).
შესაღებელი – იხ. ქვის-შესაღებელი (ი.ა.).
შესაღინარი – „სადაც ერთის მღინარე“ (ქც.).
შესაპალი – შესასვლელი, კარი. იხ. შესვლა (ი.ა.).
შესაპალი – იხ. გამოსავალი (ი.ა.).
შესაპალი – «მისაღობელი», «შემწყნარებელი», შესაფარი. იხ. შევედრება (ი.ა.).
შესაპალი – შესაკრავი. იხ. შეკინძვა (ი.ა.).
შესაპალი – «ერი», «კრებული», საკრებულო, პალატი, დარბაზი; «დას-

აკრებელი». იხ. შეკრება (ი.ა.). 1 (მეფის) სასახლე, Дворец; 2. შესართავი (წყლისა); 3. ებრაელთა სამლოცველო, სინაგოგა (ი.ა.).
შესაპალი – «შესაკრებლის-მთავარი». იხ. მთავარი (ი.ა.).
შესაპალი – სინაგოგის უფროსი (გამგე) (ი.ა.).
შესაპალი – «შესაკრავი». იხ. შეკრება (ი.ა.).
შესაპალი – შეჩვევა, მინდობა. იხ. საკუთრება (ი.ა.).
შესაპალი – «შესავედრებელი». იხ. შევედრობა (ი.ა.).
შესაპალი – მოწყობილობა. იხ. შემზადება (ი.ა.).
შესაპალი – შემთხვევა; თქმული, იგავი. იხ. შემთხვევა (ი.ა.).
შესაპალი – «სამოსელი», «კუართი», «საბრძნელი», განსაცმელი. იხ. შემოსა (ი.ა.).
შესაპალი – შესაფერისი; საკადრისი. იხ. შემსგავსება (ი.ა.).
შესაპალი – «საკრებლის-მინა». იხ. შემტკიცება (ი.ა.).
შესაპალი – ნახეთქი. იხ. შემუსრება (ი.ა.).
შესაპალი – მისაგევებელი. იხ. შენდობა (ი.ა.).
შესაპალი – მოსარიდებელი, მოსახათრებელი. იხ. შეპონება (ი.ა.).
შესაპალი – პურის ნაგები; «პური». იხ. შესუმა (ი.ა.).
შესაპალი – «საუწყებელი». იხ. შესწავება (ი.ა.).
შესაპალი – ჩასაცმელი. იხ. შესხმა; შდრ. ფერკთ-შესასხმელი (ი.ა.).

მსასხმელ-ი ფირკითა-ი – ფეხსაცმელი (ი.ი.).

მსაბყვამელ-ი – მხილება. შესაფერისი, შესაბამისი. იხ. შეგყუება (ი.ა.).

მსაპულაბელ-ი – იხ. შეუღლება; მღრ. თანა-შესაუღლებელი (ი.ა.).

მსაპულაველ-ი – «თანა-შესაუღლებელი». იხ. შეუღლება (ი.ა.).

მსაქმე – შექმნა, გაჩენა. იხ. საქმე; მღრ. სოფლის-შესაქმე (ი.ა.). 1. შექმნა, გაკეთება, შემზადება, მუშაობა; 2. ბიბლიის პირველი წიგნი, რომელშიც მოთხრობილია ქვეყნის შექმნის (გაჩენის) შესახებ. სხეანაირად მას დაბადება ეწოდება (ნაჩინე) (ი.ი.).

მსაქმეველ-ი – შესაქმევარი, გასართობი. იხ. შექცევა (ი.ა.).

მსაყვინებელ-ი – დასაყულებელი, შესამწყველვეი. იხ. შეყენება (ი.ა.).

მსასმუმელ-ი – იხ. შეყუება; ფერკთ-შესაცმელი (ი.ა.).

მსაპინელ-ი – სარგებელი. იხ. შეძინება (ი.ა.).

მსაპაღებელ-ი – «მარჯუე», «ჯერი», «გება», ძალა, «ღირება». იხ. შეძლება; მღრ. ვერ-შესაძლებელი (ი.ა.).

მსაპარწუნებელ-ი – შესაშინებელი, შესაკრთომელი. იხ. შეძრწუნება (ი.ა.).

მსაწუნელ-ი – დასახმარებელი. იხ. შეწუნვა (ი.ა.).

მსაწინარამ-ი – «მსხერპლი», «განწინებელი», «მრგულიად დასაწუნელი», «ხარკი», «განწყობა», ძღვენი, გამოსაღები, «ნაყოფი»; «ნაყოფება»; «ნაშრომი». იხ. შეწირვა; მღრ. მრგულიად-შესაწირავი, ფასის-შესაწირავი (ი.ა.).

მსაწირებელ-ი – გასაჭირი. იხ. შეჭი-

რება (ი.ა.).

მსაპაღელი – საკმელი. იხ. შეკმა (ი.ა.).

მსასხმელ-ი – რომელსაც უნდა შეეხო. იხ. შეხება (ი.ა.).

მსასხმელამ-ი – სახე. იხ. შეხედვა (ი.ა.).

მსასხმელელი – სახევეი. იხ. შეხევეა (ი.ა.).

მსასხმელელი – «დასახმრეველი» (ი.ა.).

მსასმე – შერთვა, შეთხზვა; «შეგრეხა», «აღძახვა» (ი.ი.). იხ. სთვა (ი.ა.).

მსაღვა, **მსაღვა** – «აღსლეა», «აღქლომა», «შემოსლეა». იხ. სლეა; შემავალი, შესავალი (ი.ა.).

მსამენა – «სასმენელ ქმნა», გაგონება, დაბეჭდება, ჩივილი, ძირის თქმა, «ძერის საქმე». იხ. სმენა; შემასმენელი (ი.ა.).

მსაწობა – ჩასობა. იხ. სობა (ი.ა.).

მსაწობება – «შეღება», დასველება. იხ. სოვლება (ი.ა.).

მსაწულ-ი – იხ. შესლეა (ი.ა.).

მსაწულება – დასრულება, გამოღევა. იხ. სრულება (ი.ა.).

მსაწარვა – «შებორცუება», შერევა, «აღსწარვა», შებღალვა, მოსწრა. იხ. სწარვა (ი.ა.).

მსაწარულ-ი – მოსწერილი (ი.ი.).

მსაწარვა – «დაძინება», გარდაცვალება, აღსრულება. იხ. სუნება; შეუსუნებელი (ი.ა.).

მსაწარვაშულ-ი – გარდაცვალებული (ი.ი.).

მსაწარვა, **მსაწარვა** – «განკრთომა», «დასულება», «დასულებება», გაბეცება, შეშინება, «დანაბება», «შეცბუნებულობა», გონების დაკარგვა, გაოგნება. იხ. სულება (ი.ა.).

მსაწარვაშულ-ი – გაოგნებული, გაშეშე-

ბული, დაბნედილი; შემოთებული, გრძნობადაკარგული, ამრდაკარგული, ვონებადაკარგული (ი.ი.).

მსსპ – 1. დაღევა, შესმა. იხ. სუმა; შესასუმელი; 2. ჩაგდება, შეგდება, ჩასმა (ი.ა.).

მსსპრა – გასერა (ი.ი.).

მსსნავეზა – შენიშენა, შეხედვა, დაკვირვება. იხ. სწავევა; შესასწავებელი, შეუსწავებელი (ი.ა.).

მსსნავეზულ-ი – «წარჩინებული», გამოჩენილი. იხ. შესწავევა (ი.ა.).

მსსნაველა – გაცნობა. იხ. სწაველა (ი.ა.).

მსსწორება – შეთანაბრება, შეფარდება; შედარება. იხ. სწორება (ი.ა.).

მსსწრაფა – ჩქარება. იხ. სწრაფა (ი.ა.).

მსსხლომა – იხ. სხლომა (ი.ა.).

მსსხმა – 1. დაღება, ჩასმა, ჩაცმა, დაცობა, ჩამოკიდება, «შემოსა», «გარე-მოხუმა». იხ. სხმა; შემასხმელი, შესასხმელი; 2. შექება, გალობა; ხოგბა. იხ. სხმა (ი.ა.).

მსსსპრება – «აკურება». იხ. სსურება (ი.ა.).

მსსპევა, **მსსპობა** – შეშვევა, მიშვევა. იხ. გევევა (ი.ა.).

მსსპხა – «განაობა». იხ. გეხა (ი.ა.).

მსსპირილ-ი – იხ. გირილი (ი.ა.).

მსსპობა – იხ. შეგებობა (ი.ა.).

მსსპრობა – «მგრიობა-ყოფა», ჯიუტობა, ურჩობა, თვითნებობა. იხ. გრიობა (ი.ა.).

მსსპსვა – იხ. გუსვა (ი.ა.).

მსსპაობა, **მსსპობა** – «მოქუმა მკლავთა», გადახვევა, შემოხვევა, შეწყნარება. იხ. ტკობა (ი.ა.). გულში ჩაკვრა, ჩახუტება (ი.ი.).

მსსპურება – სროლა, შეგდება, «მიგდე-

ბა». იხ. გყორცება (ი.ა.).

მსსპევა – ჩახუტება, ჩაკვრა (ი.ა.).

მსსპევა, **მსსპევა** – «მხილება»; შესიგყევა, შედარება, შეფერება. იხ. გყევა; შეუგყებელი. შდრ. თანა-შეგყევა. შეგყობა. იხ. გყევა; შემაგყებელი (ი.ა.). 1. შეფარდება, შეფერება, შესაფერისობა (შეგყობა, გამოცნობა, ახსნა); 2. მხილება; დავა, კამათი; 3. მოგყევა, შეცდენა (ი.ი.).

მსსპევა – «ნუგეშინის-ცემა» (ი.ა.).

მსსპევა – გაშის შემოკვრა. იხ. გყუელვა (ი.ა.).

მსსპევა(ი)ლ-ი – მოგყევა, ცდენა. იხ. გყუელი (ი.ა.).

მსსპევა – იხ. შეგეანება (ი.ა.).

მსსპევალ-ი – ულმოხელი (გ.ს.).

მსსპევალ-ი – «არა ეგების». იხ. შეგეანება (ი.ა.). შეუფერებელი (ი.ი.).

მსსპევალ-ი – უზადო, უმანკო, შეუბილწველი (ი.ა.).

მსსპევა – „შეუფერებელი“ (ქ.ქ.).

მსსპევა – იხ. შედგმა; შდრ. თუალ(თ)-შეუდგამი (ი.ა.).

მსსპევა – უძრავად (ი.ი.).

მსსპევა – მოუხრელი. იხ. შედრეკა (ი.ა.).

მსსპევა – შეურეველი. იხ. შეზავება (ი.ა.).

მსსპევა – იხ. შეუზავებელი (ი.ა.). შეუთანხმებლობა, დაუთანხმებლობა, შეურიგებლობა (აზრებში) (ი.ა.).

მსსპევა – იხ. გმნა, შემგნილი (ი.ა.).

მსსპევა – იხ. შედგომა (ი.ა.). მიჰყევა, ეთანხმება (სხ.).

მსსპევა – შეუთანხმებელი. იხ. შეთქუმა (ი.ა.).

შეხვედრა – იხ. შეხება (ი.ა.).
შეხვედრის – ახმდრეველი. იხ. შეხრდრევა (ი.ა.).
შეხვედრის – შეხრდრეველი. იხ. მს-გავსი (ი.ა.).
შეხვედრის – განსხვავებული ერთიმეორისაგან. იხ. შეხვედრის (ი.ა.).
შეხვედრის (ი.ა.).
შეხვედრის – უსინანულო. იხ. შეხ-ნება (ი.ა.).
შეხვედრის – მონანიებელი. იხ. შე-ნდობა (ი.ა.).
შეხვედრის – გულწრფელი, უე-ჭველი. იხ. შეორგულება (ი.ა.).
შეხვედრის – «უპატიო», არად მისაჩ-ნევი, არად ჩასაგდები, უბრალო, არარა, უკანასკნელი, მდაბიო. იხ. უშეურაცხე-ლესი, შერაცხა (ი.ა.).
შეხვედრის – «შეურაცხყოფა», უპატი-ობა, არაფრად მიჩნევა. იხ. შერაცხა (ი.ა.).
შეხვედრის – ურიცხვი, უთვალა-ვი. იხ. შერაცხა (ი.ა.).
შეხვედრის – არად ჩამგდები, მაგინებელი; «მწუნობარი». იხ. მყოფე-ლი (ი.ა.).
შეხვედრის – «განკიცხვა», «კი-ცხევა», «დაუმტკიცებელ ყოფა», «ბას-რობა», «წუნობა», «გარიიღება», «შეუ-რაცხება», «ყრუება», «უპატიო-ყოფა», არად ჩაგდება, გინება, ძაგება, შერცხ-ვენა, «განყუნა». იხ. ყოფა; შდრ. შეუ-რაცხი (ი.ა.).
შეხვედრის – «შეიწრება», «მომრომა», შეწუხება. იხ. ურება (ი.ა.).
შეხვედრის – ურყევი, უძრავი, მგ-კიცი. იხ. შერყევა (ი.ა.).

შეხვედრის – დაუცრომელი. იხ. შესუნება (ი.ა.).
შეხვედრის – გაუცრობელი. იხ. შე-სწაება (ი.ა.).
შეხვედრის – «განმამძნელებელი», გაუგანელი. იხ. შეგებობა, შეგებობა (ი.ა.).
შეხვედრის – შეუხრდრეველი; შე-უღარებელი. იხ. შეგყება (ი.ა.).
შეხვედრის – იხ. სულშეუქცეველი (ი.ა.).
შეხვედრის – შეკაემირება. იხ. უღლება (ი.ა.).
შეხვედრის – დაკაემირება, კაემირი, კაემირის გაბმა (ი.ა.).
შეხვედრის – შეუშრობელი. იხ. შე-შრობა (ი.ა.).
შეხვედრის – უსამღერო, განუსამღერელი; ვადატ. მიუწვდომელი (ი.ა.).
შეხვედრის – შეუცვალელი. იხ. შეცვალება (ი.ა.). მუღმივი (ი.ა.).
შეხვედრის – უღანამაულო. იხ. შეყოღება (ი.ა.).
შეხვედრის – «ყერ-შესაძლებელი». იხ. შეძლება (ი.ა.).
შეხვედრის, **შეხვედრის** – უძრავი, ურ-ყევი. იხ. უშეუძრველესი, შეძრვა (ი.ა.).
შეხვედრის – შეუკრომელი, შეურყეველი. იხ. შეძრწუნება (ი.ა.).
შეხვედრის – უშეწევი, დაუხმარე-ბელი. იხ. შეწუნება (ი.ა.).
შეხვედრის – შეუწყნარებელი, მიუღე-ბელი. იხ. შეწირვა (ი.ა.).
შეხვედრის – დაუმწუნარებელი. იხ. შეწუნება (ი.ა.).
შეხვედრის – შეუხებლად (სხ.).
შეხვედრის – მიუკარებელი. იხ. შეხე-ბა (ი.ა.). ხელშეუხებელი, უბიწო, უმან-კო (ი.ა.).

მეზარება – «დაფარება». იხ. ფარება (ი.ა.).
 მეზარილება – იხ. ფარილება (ი.ა.).
 მეზაიება – შერყევა (მ.ს.).
 მეზრთეაბულ-ი – ფრთებშეწყვილებული, ფრთებშეერთებული (სხ.).
 მეზრჩინება – იხ. ფრჩხენა (ი.ა.).
 მეზსაბ – მიფსა. იხ. ფსა (ი.ა.).
 მეზუშება – «მეფუენება». იხ. ფუენება (ი.ა.).
 მეზჰაბ – «დაფქვა», «განტყხა». იხ. ფქვა (ი.ა.).
 მეჰლუბა – «მოქლემა», «მოფხეკა, გახეხა. იხ. ქლემა (ი.ა.).
 მეჰნა – ქნა, გაკეთება, დამტკიცება, დამზადება, მეთხზვა; «აღზელა»; გახდომა. იხ. ქნა; შდრ. პირველშექმნილი, პირველშექმნილი, ქუეყანიშექმნილი, შემოქმედი (ი.ა.).
 მეჰნულ-ი – შექმნილი, გაჩენილი (ი.ა.).
 მეჰრსინ – გაფუქენა (ი.ა.).
 მეჰსება – იხ. ქუსება; შდრ. თანა-შექუსება (ი.ა.).
 მეჰსულ-ი – შეერთებული, შერთული. იხ. ქუსება (ი.ა.).
 მეჰსება – დაბრუნება, შებრუნება, გადაბრუნება (ი.ა.).
 მეჰსება – «ქცევა», «მოცება», დაბრუნება, შებრუნება, «მიქცევა». იხ. ქცევა; შესაქცეველი; ზურგის-შექცევა (ი.ა.).
 მეჰსულ-ი – გართული. იხ. შექცევა. (ი.ა.).
 მეჰსება – იხ. შექცეული (ი.ა.).
 მეღამება – დაღამება. იხ. ღამე (ი.ა.).
 მეღაბა – «მეწირვა», შეგანა, მირთმევა, შეკრება. «შესოვლება». იხ. ღება (ი.ა.).
 მეღაბა ბულა – მრახვა (ი.ა.).
 მეღმართ – შიგნით. იხ. მართ (ი.ა.).
 მეღრება – დამდაბლება, «მოღრება».

იხ. ღრება (ი.ა.).
 მეღრება – «გაყრა». იხ. ღურეფი (ი.ა.).
 მეღრება-ი – მეგრეობული (მ.ს.).
 მეღრება – შეღრინება. იხ. ღრება (ი.ა.).
 მეღრება-ი – შეღრინება, შემარხოებული, შემთერალი, მთერალი (ი.ა.).
 მეღრება – «შეგდება», შეჩერება, მოცვა, ჩაგდება. იხ. ყენება; შესაყენებელი (ი.ა.).
 მეყენება – გარემოცვა. იხ. შეყენებული (ი.ა.).
 მეყენება – შეყენა, შეგანა, შეწყნარება, მიღება. იხ. ყენება; შდრ. შემყენებული (ი.ა.).
 მეყინება – შედელება. იხ. ყინება; შეწყინება (ი.ა.). შეყინება, გაყინება (ი.ა.).
 მეყინება – დახსნილი. იხ. ყმება (ი.ა.).
 მეყინება – გულის წასვლა. იხ. ყმობა (ი.ა.).
 მეყინება – შეწბილება (ი.ა.).
 მეყინება – შესვლა. იხ. ყოლა (ი.ა.).
 მეყინება – დაბურება, დახმობა, დახურება. იხ. ყოფა. «დამკურება», ცხოვრება, დაყრდნობა, «შედგომა», «მოხება», შეერთება, მიღება, შემიარება, შეწყობა, «შეძინება», ღართება, შეუღლება, შეღება, შექცევა, «შერწყმა», შერევა, «თანრევა», შედელება, შემკვრივება, «აღქუმა». იხ. ყოფა; შდრ. კუალად-შეყოფა. (კელისა) მიყოფა, დაწყება. იხ. ყოფა; შდრ. კელისა შეყოფა (ი.ა.).
 მეყინება-ი – შემდგარი, შედეგნილი (შეერთებული) (ნ. კ. თანა-შეყოფილი) (ი.ა.).
 მეყინება-ი, შერთული-ი – (σύνικτος) გომობრივად ნარევი, ჭრელი შედეგნილობის კრებული (სხ.).
 მეყინება – «მოათხევა», ჩაგდება, შეკრება.

იხ. ყრა (ი.ა.).
შეპრდნობილი – მიყრდნობილი, მიყუდებული, მიდებული (ი.ა.).
შეპროლება – აყროლება, სუნის აღენა. იხ. ყროლა (ი.ა.).
შეყუარება – იხ. ყუარება (ი.ა.).
შეყშირება – იხ. შეკვირება (ი.ა.).
შეშა – «ძელი», ხე (ი.ა.).
შეშაჰაჰი – ოდნავ, კოგათი გაშაჰებული (ი.ა.).
შეშაჰა – შფოთის ჩაყარდნა, არევა. იხ. შაღვა (ი.ა.).
შეშოტა, შეშოტა – დახრჩობა. იხ. შღობა, შოტობა (ი.ა.).
შეშინება – «შინება», «შეძრწუნება». იხ. შინება; შემაშინებელი (ი.ა.).
შეშის-შაჰაჰი – «შეშის-შკოდელი», ხის შკრელი. იხ. შკაჰელი (ი.ა.).
შეშის-შკოდელი – «შეშის-შკაჰელი», ხის შკრელი. იხ. შკოდელი (ი.ა.).
შეშროტა – გახშობა. იხ. შროტა, შეუშრომელი (ი.ა.).
შეშუება – შეშეება. იხ. შუება (ი.ა.).
შეშუნება – შეჰურება. იხ. შუნება (ი.ა.).
შეშურება – «აღშურება». იხ. შურება (ი.ა.).
შეშოტება – «აღშოტება», «შეძრწუნება». იხ. შფოტება (ი.ა.).
შეშუება – შეკშუნება (ი.ა.).
შეშუება – მიჩვევა, შეჩვევა. იხ. ჩუება (ი.ა.).
შეშუნება – «წყევა», «დაწყევა». იხ. ჩუნება; შენაჩუნები (ი.ა.).
შეშრება – ჩაწერა; ჩამატება (შ.ს.).
შეშრება – შერკობა (შ.ს.).
შეშუნება – «დაკურება». იხ. ცბუნება (ი.ა.).

შეშა – «გარემოდგობა»; შემორტყმა. იხ. ევა (ი.ა.).
შეშაჰა – «გარდაქცევა», გამოცემა. იხ. ცვალება; შემცეალებელი, შეუცეალებელი (ი.ა.).
შეშაჰაჰი – ცვალებადი (ი.ა.).
შეშაჰი – მოცული, გარემოცული; დაცული (ი.ა.).
შეშოტა – «ცოტომა», აცდენა, ასხლეტა; მოგყუება, გზის-აბნევა; «განკოტომა». იხ. ცოტომა (ი.ა.).
შეშოტობა – შემცდარობა, სიმცდარე, გზააბნელობა. იხ. შეცოტობილი (ი.ა.).
შეშოტოლი – შემცდარი, გზააბნეული (ი.ა.).
შეშოტება – მოგყუება, შეცდენა. იხ. ცოტუნება (ი.ა.).
შეშოტა – შეშლა, შეცდომა. იხ. ცილება (ი.ა.). აცილება, აცდენა; დაიწყება (ი.ა.).
შეშოტაჰი – შეშლილი (შ.ს.).
შეშინა – ცინება. იხ. ცინება (ი.ა.).
შეშოტა – ცოდნა; შეგყობა. იხ. ცნობა (ი.ა.).
შეშოტა – «დაცილება», «ბრალება», უკანონობა, შეცდომა, «ცოდვა», დაშაჰება. იხ. ცოდვა; შეუცოდებელი (ი.ა.). აცოტენა, აცილება (ი.ა.).
შეშოტა – მოცული, გარემოცული; ჩაგდებული, ჩამწყვედული (რამეში, მაგალითად, საყრობილემი, ორმოში...) (ი.ა.).
შეშუება – წამოცემა. იხ. ცემა; შესაცემელი (ი.ა.).
შეშურება – გაგრილება (შ.ს.).
შეშურება – გაოცება. იხ. ცებრება (ი.ა.).
შეშუნა, შეშუნება – «დაცუნა»,

«დაცუნება», ჩაცვენა. იხ. ცუნება, ცუნ-
ნა (ი.ა.).

შესხარება – იხ. ცხარება (ი.ა.).

შესხება – ცხება. იხ. ცხება (ი.ა.).

შესხობა – გამოცხობა. იხ. ცხობა; შემ-
ცხარი (ი.ა.). კვერცხებზე ჯღომა, კვერ-
ცხების თობობა; გამოჩეკა (ი.ა.).

შესხრომა – იხ. ცხრომა (ი.ა.).

შეძაბრება – იხ. ძეგრება (ი.ა.).

შეძაბრვა – შეკერა, შერწყმა. იხ. ძერ-
წყვა; შდრ. ოქროშეძერწული (ი.ა.). შე-
ერთება, შეწებება (ი.ა.).

შეძინება – «შეყოფა», შემეგება, დარ-
თვა. იხ. ძინება; შესაძინელი (ი.ა.).

შეძლება – «ძლება», «ძლიერ ქმნა». იხ.
ძლება; შემძლებელი, შეუძლებელი (ი.ა.).

შეძმარება – მოძმარული. იხ. ძმა-
რი (ი.ა.).

შეძნება – ძვირად მიჩენა, გაძნელება,
შეწუხება, დამწუხრება. იხ. ძნ- (ი.ა.).

შეძრვა – «შერყევა», შეძრვა, დაძვრა,
ძვრა. იხ. ძრვა; შეუძრავი, შეუძრველი
(ი.ა.).

შეძრუნება – «შეშფოთება», «შერყე-
ვა», «შეძრვა», «წიწვა», «შეძინება», «დაჯ-
სნა», «აღტყლომა», «დადნობა», აც-
ახცახება; «შფოთი», «აღძრვა», შეკრ-
თომა. იხ. ძრწუნება; შესაძრწუნებე-
ლი, შეუძრწუნებელი (ი.ა.).

შეძრომა – შეძვრომა. იხ. ძვრომა
(ი.ა.).

შეძუნა – „მიცემა“ (ქ.ყ.).

შენამება – «სმენა», მხილება. იხ. წამე-
ბა; შდრ. ცილის-შეწამება. შეკერება.
იხ. წამება (ი.ა.). 1. შეკერება; 2. დაბე-
ზდება, დაბრალება, ბრალის დადება,
ცილის წამება, დასმენა (ი.ა.).

შენამებული – „რომელსაც სწამებენ
დანამაულს“ (ქ.ყ.).

შენაწა – «შერცხუნა». იხ. წაწა (ი.ა.).

შენაბული – «შეთხზვა» (ი.ა.).

შენაწა – შესელა. იხ. წეწა (ი.ა.). „ში-
გნით შესელის ცდა“ (ქ.ყ.).

შენაწნა, შენაწნა – «წვენა», «კელის-
ააყრობა», დახმარება, დაცემა, ხელის
შეწყობა, გამართვა, მიშველება, ბრუნ-
ვა. იხ. წვენა; შესაწვენელი, შეუწვენე-
ლი; შდრ. თანა-შეწვენა (ი.ა.).

შენიწა – «მირთუმა», «მოგურა», «შე-
რთუმა», «აღრთუმა», «შეწყნარება»,
«მსხურალება», «მორევა», ძღვნა, «გან-
ჩინება», «შეწირვა მსხურალებისა». იხ.
წირვა; შეწირველი, შესაწირავი, შეუ-
წირავი (ი.ა.).

შენაწნა – შეთხზვა, გამოგონება, შე-
კოწიწება (სხ.).

შენაწა – დაძახება. იხ. წაწა (ი.ა.).

შენაწა – შეთანასწორება. «განწო-
ნა», შერჭობა. იხ. წონა (ი.ა.).

შენაწა – იხ. წრედა (ი.ა.).

შენაწა – შეწვლობა. იხ. წვლობა (ი.ა.).

შენაწა – შეწვა, დაწვა, ანთება, «მოწუ-
ვა». იხ. წეწა; შემწუარი, შემწუელი (ი.ა.).
შენაწა – მიღება, მიჯრა. იხ. წურვა
(ი.ა.). შეკუმწვა (მ.ს.).

შენაწა – «დაწუხება», «კრუეება»,
«შეკუ(ვ)ენება». იხ. წუხება; შემაწუხე-
ბელი, შეუწუხებელი (ი.ა.).

შენაწა – «შეწყნარება», შებრალება,
დაზოგვა. იხ. არა-შეწყნარებული (ი.ა.).

შენაწა – იხ. შეწყულომილი (ი.ა.).
შემწყუდეული (ი.ა.).

შენაწა – დაწყეწვა. იხ. წყეწვა (ი.ა.).

შენაწა – მოწყინება. იხ. წყინება (ი.ა.).

შეწუხება; მოწყენა; (თაის) მობობრება (ი.ა.).

შეწყნარება – «მიღება», «შეწირვა», შეწყალება, დაცვა, «წყალობა». იხ. წყნარება; უცხოთ-შეწყნარება, შემწყნარებელი (ი.ა.). ჩაბარება, მინდობა; მიღება (ი.ა.).

შეწყობა – «გამოწყობა», გაწყობა; «დასაკრებელი»; «შეზავება». იხ. წყობა (ი.ა.). შეთხზვა, შექმნა, ჩამოყალიბება (სხ.).

შეწყალება – ჩავლება, შეყენება, დამწყვედევა, «შეწყულობა». იხ. წყუდევა (ი.ა.).

შეწყალობა – შემწყვედეული, შეყენებული (ი.ა.).

შეწყალება – გონის დაკარგვა, გულის წასვლა, გრძნობის დაკარგვა, უგონოდ (გრძნობადაკარგულის, გულწასულის) დაცემა მიწაზე (ი.ა.). დარცმვა (გ.ს.).

შეწყურება – «მოწყურება». იხ. წყურება (ი.ა.).

შეჰება – იხ. შეჰმა (ი.ა.).

შეჰებალ – შეჰმალ (ი.ა.).

შეჰებალ – შეჰკრა. იხ. ჰეღვა (ი.ა.).

შეჰირ(ებ)ება – «შეიწრება», «ჰირება», «უღონო-ქმნა», შეწუხება. იხ. ჰირება; შესაჰირებელი (ი.ა.).

შეჰირება – მორცყმა (გ.ს.).

შეჰლება – იხ. შეჰყლემა (ი.ა.).

შეჰმა, შეჰამა – «ჰამა», «მოჰამა», გაყვეთა, გაღვევა. იხ. ჰამა; თანად-შეჰმა, შეჰჰამელი, შესაჰამელი (ი.ა.).

შეჰმება – ჰმევა. იხ. ჰამება (ი.ა.).

შეჰმება – დამწუხრება. იხ. ჰმუნვა (ი.ა.).

შეჰმება – მოღუშვა (ი.ა.).

შეჰნობა – იხ. შემჰნარი (ი.ა.).

შეჰრა – ჩაუარდნა, მიმართვა. იხ. ჰრა (ი.ა.).

შეჰრილი – იხ. ძარღუეჰრილი (ი.ა.).

შეჰუნება – დამწუხრება (ი.ა.).

შეჰუნებალი – «მეწუხებელი», «მწუხარე» (ი.ა.).

შეჰუნებალი – «მწუხარედ» (ი.ა.).

შეჰრა – შეიარაღება, «აღჰურეა», «მორცყმა», აკამშვა (ი.ა.).

შეჰრილი – «მორცყმელი». იხ. ჰურეა (ი.ა.).

შეჰლება, შეჰლება – «განჯეა», შეეიწროება, შეკუმშვა. იხ. ჰყლემა (ი.ა.).

შეჰლა – მოწოდება, მოწვევა, დაძახება. იხ. ხაღა (ი.ა.).

შეჰაჰაჰალი – უძღური, საჰკარი, ასოდაკლებული (ი.ა.).

შეჰაბა – «დახება», მიახლოება, ხელის მიყოფა, მიკარება; «მიახლება»; «აღწებება», «მიყოფა», «განხილვა». იხ. ხება; შესახებელი, შეუხებელი; შღრ. კელ(ისა)-შეხება (ი.ა.).

შეჰაღვა – იხ. ხეღვა; შესახედავი (ი.ა.).

შეჰაღვა – შეკვეცა. იხ. ხეღვა (ი.ა.).

შეჰაღვა – იხ. ხეთჰა (ი.ა.).

შეჰიღვა – «ხეღვა». იხ. ხიღვა (ი.ა.).

შეხეღვა, დათვალეიერება, თვალით გამოღვა (ი.ა.).

შეჰრა – გაქნევა, შერხევა. იხ. ხრა (ი.ა.).

შეჰრილი – საესე, აესებელი(?); საწყაული *შეხრილი* (ი.ა.).

შეჰსორება – «შემთხვევა»; გადახლოება (ი.ა.).

შეჰსორება ჰირისა – «ენება». იხ. ხუღომა (ი.ა.).

შეჰსორება – შემთხვევა, მიყენება. იხ. ხუღდრება (ი.ა.).

შეჰსაღვა – «შეგრაგნა», მოხევეა; «შეხევეა». იხ. შესახევეელი (ი.ა.).

მზსუბრა – მოზუბრა. იხ. ხუეცა (ი.ა.).
 მზსუზა – „მეზიმზვა“, „თავის შეფარე-
 ბა“ (ქ.ც.).
 მზსუპვილი – «ეგერი» (ი.ა.).
 მზსუზა – იხ. ხუმა (ი.ა.).
 მზსურმა – დაფარვა. იხ. ხურვა (ი.ა.).
 [შეკლა] – იხ. კლა (ი.ა.). შეყრა (ი.ა.).
 შმალომა – შესელა, მიმართვა. იხ. კლო-
 მა (ი.ა.).
 შმაპოზა – შესმობა, გახმობა. იხ. კმო-
 ბა (ი.ა.).
 შმაქანება – მოგონება. იხ. კსენება (ი.ა.).
 შმაქვა, შმაქვა – დახმვა, დახურვა;
 «შეკმულობა», ფარდა, საბურველი, იხ.
 კსეა (ი.ა.).
 შმაქირება, შმაქირება – შესქელება.
 იხ. კვირება (ი.ა.).
 შმაქანება – «მედგრობა», «დაბრკო-
 ლება გულისა», შემინება, შეძრწუნება.
 იხ. ჯაბანი (ი.ა.).
 შმაქლომა – ჩაჯლომა. იხ. ჯლომა (ი.ა.).
 შმაქრება – დარწმუნება, დაჯერება.
 იხ. ჯერება (ი.ა.).
 შმაქრულაჰნ – არიგებდა, ურჩევდა
 (სხ.).
 შვილი – «მკუდრი», «ნამობი»; ვაჟი,
 ქალი (ი.ა.).
 შვილი ღა მონამ – «სახლის-წული».
 იხ. შობა; უშვილო, შვილის-შვილი, შვი-
 ნება (ი.ა.).
 შვილაკი – შვილი. იხ. შვილი (ი.ა.).
 შვილაკი – შვილად გახდომა. იხ. შვილი,
 საშვილებელი (ი.ა.).
 შვილაკული – „ნაშვილელი“, „შვილად
 აყვანილი“ (ქ.ც.).
 შვილი(ა)-მოსრმა – იხ. მოსრვა (ი.ა.).
 შვილი-მოყვარე – იხ. მოყუარე (ი.ა.).

შვილი-სხმა – იხ. სხმა (ი.ა.). შვილების
 დაბადება, ყოლა, გაჩენა (ი.ა.).
 შვილიერი – „შვილიანი“ (ქ.ც.).
 შვილი-მოყვარე – იხ. მოყუარე (ი.ა.).
 შვილი-შვილი – «ძე ძეთა». იხ. შვილი
 (ი.ა.).
 შვილის-წული – «ნამობი». იხ. წული
 (ი.ა.).
 შვინება – მომშობარება. იხ. შვილი (ი.ა.).
 შვილმარაჰალი – იხ. მრავალი (ი.ა.).
 შვანი – ქუჩა, მოედანი, მოედანზე გამ-
 ავალი გზა (?) (სხ.).
 შნი, შნი – «მკუდრი», დასახლებული,
 გაშენებული. იხ. დაშენება, დაშენება, მო-
 შენება, ნაშენები, უშნი, უშნი (ი.ა.).
 შნა, შნა – გაკეთება, აგება, დასახ-
 ლება. იხ. შნი, შნება (ი.ა.).
 შნიბულაჰა – შენობა. იხ. შნებული
 (ი.ა.).
 შთაბერვა – ჩაბერვა. იხ. ბერვა (ი.ა.).
 შთაბმა – «შთაყვანება». იხ. ბმა (ი.ა.).
 შთაბნება – «შთაყრა». იხ. ბნება (ი.ა.).
 შთაბლება – «შთაერლომა», ჩაგდება.
 იხ. გდება; შდრ. შთამაგდებელი (ი.ა.).
 შთაბგება, შთაბგება – ჩანთება, დან-
 თება. იხ. გგება (ი.ა.).
 შთაბორება – ჩაგორება. იხ. გორება
 (ი.ა.).
 შთაბგა – ჩადება, ჩადგმა. იხ. დგმა (ი.ა.).
 შთაბება – «დაგება». იხ. დება; შდრ.
 შთასადებელი (ი.ა.).
 შთაბორნა, ჩამბორნა – «შთაგდება»
 (ი.ა.).
 შთაბლინება – ჩაგმავნა. იხ. ელინება
 (ი.ა.).
 შთაბორნა – იხ. ვრლომა (ი.ა.).
 შთაბორნილი – ჩაეარდნილი (ი.ა.).

შთათრევა – ჩათრევა. იხ. თრევა (ი.ა.).
შთათქმა – იხ. შთანთქმა (ი.ა.).
შთათხევა – «შეყრა», «განგებუა». იხ. თხევა (ი.ა.). ჩაყრა; ჩაცეიენა, ჩაცეენა (ი.ა.).
შთაპრევა – შეკრება. იხ. კრება (ი.ა.).
შთაგვლეხი – ჩამგვლეხი. იხ. შთაგდება (ი.ა.).
შთამბრევა – «დასობა». იხ. მაგარი (ი.ა.).
შთამგვლეხი – ჩამგვლეხი. იხ. შთასლევა (ი.ა.).
შთამალევა – ჩამალევა. იხ. მალევა (ი.ა.).
შთამართი – «შთაღმართი», «შთასავალი». იხ. შთამართ (ი.ა.).
შთამართი, ჩაღმართი – ძირს, დაბლა; «ღმართი» (ი.ა.).
შთამარხევა – «დაფლვა». იხ. მარხევა (ი.ა.).
შთამგვლეხი – იხ. შთაგდება; შდრ. შთამგდება (ი.ა.).
შთამგვლეხი – სამგვლეხისა – «შესამგვლეხი» (ი.ა.).
შთამო – იხ. გეშთამო (ი.ა.).
შთამოგორება – «გულევა» (ი.ა.).
შთამოგარდნა, ჩამოგარდნა – ჩამოვარდნა. იხ. ვრდომა (ი.ა.).
შთამოთრევა – იხ. თრევა (ი.ა.).
შთამოგვლეხი – «დამომავალი». იხ. შთამოსლევა (ი.ა.).
შთამოგართი, ჩამოგართი – ძირს, დაბლა. იხ. მართ (ი.ა.).
შთამოკება, ჩამოკება – ჩახევა, დახევა, «დაბძარვა». იხ. კება (ი.ა.).
შთამორთება, ჩამორთება – ჩასვლა, ჩადინება. იხ. რთვა (ი.ა.).
შთამორღევა – ჩამონგრევა. იხ. რღ-

ევა (ი.ა.).

შთამოსლება, ჩამოსლება – «გარდამოსლება». იხ. სლევა; შდრ. თანა-შთამოსლება, შთამომავალი (ი.ა.).

შთამოქანება – ჩამოქანება, ჩამოშევა. იხ. ქანება (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

შთამოქანება – «გარდამოქანება». იხ. ქევევა (ი.ა.).

ლი». იხ. შთასლვა (ი.ა.).
 შთასასუენებელი-ი - იხ. ნაწილის-
 შთასასუენებელი (ი.ა.).
 შთასაქანელი-ი - იხ. საქანელი (ი.ა.).
 შთასაქანელი წყალთამ - ჩანჩქერი,
 водопад (ი.ი.).
 შთასაჯლომელი-ი - ჩასაჯლომელი. იხ.
 შთაჯლომა (ი.ა.).
 შთასთულება - დაკრეფა, მოწევა. იხ.
 სთულება (ი.ა.).
 შთასლვა, ჩასლვა - «შთაჯლომა», «გა-
 რდაგულება», «მოსლვა». იხ. სლვა (ი.ა.).
 შთასსუნება - ჩასუნება, მოსუნება. იხ.
 სუნება (ი.ა.).
 შთასსება, ჩასსება - იხ. სსება (ი.ა.).
 შთასსება - ჩასსება, «გარდასსება», «გარ-
 დამოსსება», ჩასსება (ბევრისა); გევა, «აღს-
 უმა». იხ. სსება (ი.ა.).
 შთაბევა - ჩაგევა. იხ. გევა (ი.ა.).
 შთაბევა - «გარდამოგევა», «გა-
 რდასსება», «გარდაგევა», ჩაშევა. იხ.
 გევა (ი.ა.).
 შთაფხურა - ჩაღეწვა, ჩამსხერევა. იხ.
 ფხურა (ი.ა.).
 შთაქანება - ჩაშევა. იხ. ქანება (ი.ა.).
 შთაღება - ჩამიღვა, ჩაგანა. იხ. ღება
 (ი.ა.).
 შთაღმართი-ი - «შთამართი», დაღმართი
 (ი.ა.).
 შთაყვანება - «შთაბება», «წარყვანება»,
 ჩაყვანა. იხ. ყვანება (ი.ა.).
 შთაყოლა - ჩაყოლა. იხ. ყოლა (ი.ა.).
 შთაყოლა - ჩაყოლა. იხ. ყოლა (ი.ა.).
 შთაყრა - ჩაყენა; ჩაყრა. იხ. ყრა (ი.ა.).
 შთასვალება - შეეკლა (ი.ი.).
 შთასლა - დაცლა. იხ. ცლა (ი.ა.).
 შთასსული-ი - ჩაყრილი, ჩაყენილი.

იხ. ცუნა (ი.ა.).
 შთასუბა - «შემოსა», ჩაცმა. იხ. ცუმა
 (ი.ა.).
 შთასსული-ი - იხ. ძაძაშთაყმული
 (ი.ა.).
 შთასუნება, ჩასუნება - იხ. ცუნება (ი.ა.).
 შთასება - «შესოლვება», ჩაწება. იხ.
 წება (ი.ა.).
 შთაწება - «შთასლვა». იხ. წება (ი.ა.).
 შთაწება - ჩაწება, «აღწება». იხ. წე-
 რა (ი.ა.).
 შთაწება - «მიწება», დაწება, დაღე-
 ბა, წოლა. იხ. წება (ი.ა.).
 შთაწება - ჩაწება. იხ. წობა (ი.ა.).
 შთაწება - ჩაწება, ჩაწება, ჩასს-
 მბა (ი.ი.).
 შთაწება, ჩაწება - იხ. ჭრა (ი.ა.).
 შთახება - ჩახება. იხ. ხება (ი.ა.).
 შთახს-ი - იხ. შგახსი (ი.ა.).
 შთაქლა - ჩაყოლა, «შთახება», ჩაშევა.
 იხ. ქლა (ი.ა.). ჩაგდება, ჩაყრა (ი.ი.).
 შთაქლომა - «გარდამოქლომა», ჩაყ-
 ლა, «დაქლომა». იხ. ქლომა; შთამქლე-
 ლი (ი.ა.).
 შთაქლომა - ჩახერევა. იხ. ქერევა (ი.ა.).
 შთაქლომა - იხ. შთასაჯლომელი (ი.ა.).
 შთინება - იხ. დაშთინება; შდრ. შდუნე-
 ბა (ი.ა.).
 შთობა, შლობა - ხრჩობა. იხ. მომაშ-
 თობელი, მომშთუარი, მოშთობა (ი.ა.).
 შთობა, შლომა - იხ. დაშთობა, დაშ-
 ლობა (ი.ა.).
 შიბან - შიგნით (ი.ა.).
 შიგნობა - იხ. შიგან (ი.ა.).
 შილა - ში; «შორის», «შინა» (ი.ა.).
 შიშება-ი - ნელსაცხებლის ჭურჭელი
 (გს.).

შითი – „მაგელის ძაფი“ (საბა) (მ.ს.).
შილიანი – «ლბილი», ელამი (ი.ა.).
შიმონვარი – **შიმუნვარი** – მოახლე, მსახური ქალი (ი.ა.).
შიმშილი – იხ. შშევა, შშიერი (ი.ა.).
შინა – შიგნით, შიგ, შინ, სასლში. – ში, «შიდა», «შორის». შინაგანი, შიგნითი; შინაური. იხ. შინაური (ი.ა.).
შინაბაშო – «შირაგამოშარი», შიგნიდან. იხ. გამო (ი.ა.). შინიდან (ი.ი.).
შინაბაშოშართ – «შინაგაშო», შიგნიდან. იხ. გაშოშართ (ი.ა.).
შინა-ბაშოშავით – შინაურულად(?). იხ. გაშოშავით (ი.ა.).
შინაბან – შიგნით (ი.ა.).
შინაბანი – შიგნითი; «ნაწლევი». იხ. უშინაგანესი, შინაგანი (ი.ა.).
შინაბანი კამი – სული, ბუნება (აღამიანისა). შდრ. გარეგანი კაცი (სხ.).
შინა-ბანაშაშა – იხ. განშაქალი (ი.ა.).
შინა-ბანაშაშა – მოღალატე. იხ. განშაქალი (ი.ა.).
შინაბანაშაშა – «ერთგული». იხ. მეტყუელი (ი.ა.).
შინაბანაშაშა – განმხილველი. იხ. მხედველი (ი.ა.).
შინაბანაშაშა – ფილონი. იხ. საცმელი (ი.ა.).
შინა-ბანაშაშა – «განლება», გაგანა. იხ. განქუანი (ი.ა.).
შინა-ბანაშაშა – «არღაბაგება», გაყემა, ღალატი. იხ. განცემა (ი.ა.).
შინაბანაშაშა – ეჭვის მიტანა (სხ.).
შინა-ბარდილობა – შინ გაბრდილობა. იხ. ბრდილება (ი.ა.).
შინაპარძო – შიგნიდან, შიგნითა მხრიდან, შიგნითა. იხ. კერძო (ი.ა.).

შინა-მყოფი – (შინ) მცხოვრები. იხ. მყოფი (ი.ა.).
შინამთ – შინიდან, შიგნიდან (ი.ი.).
შინამთაშო – შიგნიდან. იხ. გამო (ი.ა.).
შინამთაშო – იხ. შინაპარძო (ი.ა.).
შინაშარი – იხ. შინა (ი.ა.).
შინაშა – «შეშინება», «მშოშრება», «ღამედგრება», «განერთომა», «ღაქსნა». იხ. მაშინებელი, შეშინება (ი.ა.).
შინ მყოფი – «მსხვემი» (ი.ა.).
შირიში – საფლავი (ი.ა.). „ბუშისა და თირკმლის ქვა“ (საბა) (ქც.).
შირა – საფლავი, ქვესქელი, ჯოჯოხეთი, მკედართა სამეუფო (სხ.).
შირა – შუშა, «აღაბასტრი». ზარი, გუქსეა, ძრწოლა, თრთოლა. იხ. მოშიში, მოშიშება, საშიში, უშიში, შიშნეული (ი.ა.).
შიშა – «შინება». იხ. შიში (ი.ა.).
შიშთილი – ხრჩობა (ი.ა.). სახრჩობელა; (თაყის) დასახრჩობი თოკი (ი.ი.).
შიშთილის-ბაშა, **შიშთილის-ბაშა** – თაყის ჩამოხრჩობა. იხ. ბაშა (ი.ა.).
შიშლოშა – იხ. შიშულობა (ი.ა.).
შიშნეული – «მოშიშე». იხ. შიში (ი.ა.).
შიშნეული, **შიშნეული** – შიშეული, გიგეული. იხ. განშიშელება, უშიშეული; სიშიშეული (ი.ა.).
შიშნეული-მანა – ყველაფრის ჩამორთმევა, კონფისკაცია (სხ.).
შიშნეული – შიშეული. იხ. შიშეული (ი.ა.).
შიშნეული(ება), **შიშნეული** – სიშიშეული. იხ. შიშეული (ი.ა.).
შიშნეული – იხ. სიჭივი (ი.ა.).
შიშა – იხ. შაღვა; შდრ. მშლეელი (ი.ა.).
შიშნეული – არეულობა (ი.ა.).
შიშნეული – მელოტი. იხ. სიშნეული (ი.ა.).
შიშა – დაბადება (ი.ა.).

შობაპე-ი – მშობიარე, «მშობი». იხ. აღ-
მომშობა, ახლად-შობილი, გამოშობა,
მარგოდ-შობილი, მხოლოდმშობილი, მხ-
ოლოდმშობილება, მრავალნაშობი, მრავ-
ელის-მშობელი, მშობიარე, ნაშობიერი,
პირველად-მშობელი, საშო, ქრისტე-
შობა, ქუეყანით-შობილი, შეილი, შეილა-
კი, შეილება (ი.ა.).

შობიერება – შობა. იხ. შობა (ი.ა.).

შობილ-ი – «ნაშობი» (ი.ა.).

შობილშობა – იხ. მხოლოდმშობილება (ი.ა.).

შოვა – იხ. შუვა (ი.ა.).

შოვაპე-ი, შვაპე-ი – „თავის საფარი
საჩრდილოდ“ (საბა) (სხ.).

შოვაპეგომეპე-ი – იხ. შუამდგომელი
(ი.ა.).

შოვაპეინარე – იხ. შუეამდინარე (ი.ა.).

შოვაპეინარე-ი – ჭესოპოგამია (ი.ა.).

შოვაპე-სამხარაპე – შუადღემდე (ი.ა.).

შოვაპე-სამხარის – იხ. შუეასამხარის (ი.ა.).

შუადღისას, შუადღემდე (ი.ა.).

შოვაპე-შემოღება, შოვაპე-წარმოღება –
მოგანა, მოყვანა (მაგალითისა, ციგა-
გისა) (ი.ა.).

შოვრება – იხ. შორება (ი.ა.).

შოვრიელ-ი – იხ. შორიელი (ი.ა.).

შოლღო – muscus, alga (ი.ა.).

შოლღოელ-ი – მსხვილ-მსხვილი (გ.ს.).

შოლღი – მათრახი (ი.ა.).

შოლღითა სება – «გუემა» (ი.ა.).

შორაპე – შორს, «განგრძობილად». იხ.
შორი (ი.ა.).

[შორება], [შოვრება] – იხ. გამოშო-
(ვ)რება, განშო(ვ)რება(-ული), მოშო-
(ვ)რება, მშორებელი (ი.ა.).

შორვა, შოვრვა – იხ. შორი (ი.ა.). და-
შორება (ი.ა.).

შორ-ი – იხ. სიშორე, უშორესი (ი.ა.).

შორიელ-ი, შოვრიელ-ი – შორეული,
გამორებელი, «მშორებელი» (ი.ა.).

შორით, შოვრით – «შორს», შორიდან.
იხ. შორი (ი.ა.).

შორის – -ში. (გგ.) შუაში (ი.ა.).

შორის-ი – რამეს ან ვინმეს შორის
მოთავსებული თუ მყოფი (სხ.).

შორს, შოვრს – «შორით» (ი.ა.).

შორსბან-რე – იხ. შორს (ი.ა.).

შორსპედაპე – «განშორებულად». იხ.
მდებარე (ი.ა.).

შოვაპე-ი – ავმარა, ქორაკი (სხ.).

შრანღელ-ი – შარშანღელი (გ.ს.).

შრანღითბან – შარშანღლიდან, გასუ-
ლი წლიდან (ი.ა.).

შრაპი – „ახლის ყველის წვენი“ (ქ.ყ.).

შრეპა – იხ. აღმომრეგა, დამმრეგელი,
დამრეგა(-ილი), უმრეგი (ი.ა.).

შრინიშოქსმსტ-ი – ხელსაბანი ჭურჭე-
ლი, pykomyh c loxanyo (ა.შ.).

შრობა – იხ. შემრობა (ი.ა.).

შრომა – იხ. შურომა (ი.ა.). შრომა, ჯა-
ფა; ქანცის გამწყვეტელი მუშაობა, დაღ-
ლა; გაჭირვება, გასაჭირი, წვალება (ი.ა.).

შრომება – შრომის, გარჯის მიყენება.
იხ. შრომა; შღრ. მაშრომებელი (ი.ა.).

გარჯა, შეწუხება, წვალება (ი.ა.).

შრომით-ი – იხ. შრომა (ი.ა.).

შრომელ-ი – «ნაშრომი». იხ. შრომა (ი.ა.).

შრომისა შემოქმედა – «დამრობა» (ი.ა.).
გაჭირვების მიყენება, გასაჭირში ჩაგდუ-
ბა, შეწუხება (ი.ა.).

შრომან-ა – (მცენ.) ландыш (ი.ა.).

შრომან-ი – lilium (ი.ა.), лилия (ი.ა.).

[შრომება] – იხ. დამშრომალი, დამშრო-
ბა (ი.ა.).

მბანბი – «საბელი» (ი.ა.).
მბახსი, **მთახსი**, **მბახში** – stacte, styrax (ი.ა.). სურნელოვანი ფისი [მღრ. მკურის კევი, რეგინი] (ი.ა.).
მბო – სტოა (ეკლესიის გვერდით სეუტებზე დაყრდნობილი ფრთა, გადმოხურული) (ი.ა.).
მუა – ღილი. იხ. შუა (ი.ა.).
მუაღვ, **მუვაღვ** – იხ. ღვ (ი.ა.).
მუაღვაკი – აბგა (ი.ა.).
მუაღვა – „შუაში ყოფნა“ (ქყ.).
მუაგავლი – „ღამბავებელი“ (საბა) (ქყ.).
მუაგვგოველი, **მუაგვგოველი** – მეოხი, თაემღები (ი.ა.).
მუაგვგოველობა, **მუაგვგოველობა** – მუაგვგომლობა. იხ. მღვომელობა (ი.ა.).
მუა (-ნი) – კბილი, კბილები; შუა, ღიდი კბილი, კბილები (ჩვეულებრივ, მხეცებისა) (ი.ა.).
მუასამხარი, **მუასამხარი** – მუაღვ. იხ. სამხარი (ი.ა.).
მუასამხარის, **მუასამხარის**, **მუასამხარის** – მუაღვმე. იხ. მუასამხარი (ი.ა.).
მუაღამეს, **მუაღამეს**, **მუაღამეს** – მუაღამემე (ი.ა.).
მუაგვგომელომილი – შემთხვევით მოხელომილი, случайный (სხ.).
მუბლი – frons (ი.ა.).
მუბლის **სამკრამი** – მუბლის სამკაული, τὸ προμετάνιδος (სხ.).
მუბა – «ხარება», «განცხრომა», «მხიარულება», «მხიარულ ყოფა», «ფუფუნება», «სუმა», «განშუება», «ჭამა», «გაძრობა», «ლხუება» (ი.ა.). ლხინი, ღვესასწაული (ი.ა.).
მუბბული – «მდიდარი», მხიარული, აზიმი. იხ. გამომშუება, განშუება, მიმუე

ბა, მომუე, მომუება, მმუებელი, სამუებელი, მმუება (ი.ა.).
მუაბული – ფუფუნება. იხ. მუებელი (ი.ა.).
მუაბა – მუეა, მუწენა. იხ. მმუელი (ი.ა.).
მუაბა – იხ. განმუელება (ი.ა.).
მუაბა – ხლომა, მუფერება; დამმუენბა. იხ. განმუენება, დამმუენება (ი.ა.).
მუაბა – «სიკეთე», «სიღამამე». იხ. მუენიერი; მღრ. პირმუენიერება (ი.ა.).
მუაბა – «კეთილი», «ქაგოსანი», ღამამი, მმუენიერი. იხ. მუენება; უმუენიერესი; მღრ. პირმუენიერი, ხაგმუენიერი (ი.ა.).
მუაბა – «განმუენება». იხ. ყოფა (ი.ა.).
მუა, მუა, მუა – «სამოვალ», შორის. იხ. ღვმუა; სამუალი. წელი. სამუალი (ი.ა.).
მუა, მუა – მხეცის კბილი (ი.ა.).
მუაბი – «გალავარი» (ი.ა.).
მუაღვ – იხ. მუაღვ (ი.ა.).
მუაბაღვლი, **მუაბაღვლი** – იხ. კეღელი (ი.ა.).
მუაბაღვლი – იხ. მღინარე (ი.ა.).
მუაბაღვლი – იხ. მუასამხარი (ი.ა.).
მუაბაღვლის – იხ. მუასამხარის (ი.ა.).
მუაღამეს – იხ. მუაღამეს (ი.ა.).
მუაბა – ფმუენბა. იხ. მმუმინიერი, მმუენიერი, სამმუენიელი (ი.ა.).
მუნ[ბა] – მოწონება, რგება. იხ. დამუნება, მომუნება, მმუნება (ი.ა.).
მურ – «მურობა», «ბაძე». იხ. მომურე, მომურება, სამმურელი, სამმურეებელი, უმმურელი (ი.ა.). ძლიერი წაღილი, მონღომება, მისწრაფება (ი.ა.).

შურღანი – ცხენის მეტსახელი (ქც.).
შურღლოსანი – «მეშურღულე». იხ. შურღული (ი.ა.).
შურღული (ი.ა.).
შურღული – იხ. მეშურღულე (ი.ა.). ქვის ხელით საგყორცებელი იარაღი (ა.შ.).
შურვაბა, შურვაბა, შურობა – შურის ქონება (ი.ა.).
შურვაბა თხალითა – «თუალძურ ქმნა». იხ. შური; აღშურვება. შეშურვება (ი.ა.).
შურის-აღვება – შეშურვება. იხ. აღვება (ი.ა.).
შურის-აბა – «შურის-ძიება». იხ. გება (ი.ა.).
შურის-აბაბული – შურის მეძიებელი. იხ. მგებელი (ი.ა.).
შურის-აბაბული – შურის მგებელი. იხ. მეძიებელი (ი.ა.).
შურის-საბაბული – შურის საძიებელი. იხ. საგებელი (ი.ა.).
შურის-აბაბა – «შურის-გება», შურის აღება. იხ. ძიება (ი.ა.).
შურობა – შური, შურიანობა (ი.ა.).
შურობა, შრობა – «დაშურომა», «დუწა», კეთება, მუშაობა, ჯაფა; «ურეა», გარჯა. იხ. დასაშრომელი, დაშრობა, დაშრომა, დაშურობა, დაშურომა, დაშრომითი, ვეცხლის-მშრომელი, თანამშრომელი, მამრომებელი, მამურალი, მოშრომება/მოშ(უ)რომა, მშრომელი, ნამშრომი, უშრომელად (ი.ა.).
შურბა – კარის მსახური, პოლიციელი, გვარდიელი (ი.ა.).
შუჭი – სხივი (ი.ა.).
შულღინობა – იხ. შულღი (ი.ა.).
შუშარ – იხ. პარი (ი.ა.).
შუშარობა – ცეკვა (ზ.ს.).
შუღი – 7. იხ. მეშუღე, ოცდამუღი (ი.ა.).

შუღათასი – 7.000. იხ. ათასი (ი.ა.).
შუღასი – 700 (ი.ა.).
შუღას ორმეოხი – 740 (ი.ა.).
შუღპირაღ – იხ. პირაღ (ი.ა.).
შუღული – შეიდი ღღე, კვირა. იხ. შუღი (ი.ა.).
შუღზის – შეიღჯურ. იხ. გზის (ი.ა.).
შუღწილ – შეიღგზის. იხ. წილ (ი.ა.).
შუღწილად – შეიღგზის. იხ. შუღწილ (ი.ა.).
შუღწილისა – შეიდი წლისა. იხ. წლისა (ი.ა.).
შუღოთი – «ამბოხება», «ამბოხი», «აღძრეა», «ელაილი», არეულობა (ი.ა.).
შუღოთსა შოფა – «შუღოთება». იხ. მეშუღოთე, საშუღოთებელი, უშუღოთველი (ი.ა.).
შუღოთება – მღელღეარება, აღძრვა. იხ. შუღოთი, შეშუღოთება; შღრ. მაშუღოთებელი (ი.ა.).
შუღოთის-აღმძრეველი – «რომელი ჰყოფდა შუღოთსა». იხ. აღმძრეველი (ი.ა.).
შუღოთისანი – მღელღეარე, მშუღოთეარე. იხ. შუღოთი (ი.ა.).
შუღული – იხ. შუღული (ი.ა.).
შუღუბა – იხ. შეშუღუბა (ი.ა.).
შუღა – იხ. სუღა (ი.ა.). 1. განსუღა, გასამართლებს; 2. დავა, კამათი, ჩხუბი (ი.ა.).
შუღული, შუღული, რუღული, სუღული – კანონი, სარწმუნოება, «აღთქუმა», «მოძღურება», «საშუღელი», სამართალი; «შუღულილი», «დამცნილი». იხ. უშუღულო, უსუღულო, ურჩულო (ი.ა.).
[შუღულღება] – იხ. ღება (ი.ა.).
შუღულღული – დაკანონებული (ზ.ს.).
შუღული – «რჩული», «შუღული», კანონი. იხ. შუღული (ი.ა.).

მეხუღიერი-ი, რეხუღიერი-ი – კანონიერი. იხ. მეხული (ი.ა.). სამართლიანი, წესიერი (ი.ა.).

მეხუღიერება – სარწმუნოება, «მეხუღიელი». იხ. მეხულიერი (ი.ა.).

მეხუღისაბანი, რეხუღისაბანი – კანონთა მცოდნე. იხ. მეხული/რეხული (ი.ა.). საღმრთო წიგნების კანონების მცოდნე, νομικός, законник (ი.ა.).

მეხუღის(ა)-ბარდაგაბაღ-ი – სჯულის გამგები, კანონის დამრღვევი. იხ. გარდამაგალი (ი.ა.).

მეხუღის(ა)-ბარდასლა – დანაშაულები. იხ. გარდასლა (ი.ა.).

მეხუღის(ა)-მღებელი, რეხუღის-მღებელი – კანონმდებელი, სარწმუნოების წიგნთა კომენტატორი. იხ. მღებელი (ი.ა.).

მეხუღის დაღება, მეხუღისღება – დაკანონება, დადგენა (ი.ა.).

მეხუღის-ღება – კანონმდებლობა. იხ. ღება (ი.ა.). დაკანონება, დაწესება, დადგენა; კანონის გამოშვება, ბრძანების გამოცემა (ი.ა.).

მეხუღის-გასწავლებელი – საღმრთო წიგნების კანონების მცოდნე და ამხსნელ-მასწავლებელი, νομιδιδάσκαλος, законоучитель (ი.ა.).

მეხუღის-მღებლობა – კანონმდებლობა. იხ. მღებლობა (ი.ა.).

მეხუღის-მეხინიერი-ი, რეხუღის-მეხინიერი-ი – სარწმუნოების წიგნთა ან კანონთა მცოდნე და განმმარტებელი. იხ. მეხინიერი (ი.ა.).

მეხუღის-მმარტებელი-ი – კანონის ან სარწმუნოების დამცველი. იხ. მმარტებელი (ი.ა.).

მეხუღის-მომხარე – იხ. მოყუარე (ი.ა.).
მეხუღის-მოძღვარი, რეხუღის-მოძღვარი – კანონის ან სარწმუნოების მასწავლებელი; «ნომიკოსი». იხ. მოძღვარი (ი.ა.). νομιδιδάσκαλος, законоучитель (ი.ა.).

მეხუღის-მონაწილე – საღმრთო წიგნების კანონების შემსწავლელი, მეხუღის-მოძღვრის (მეხუღის-მასწავლელის) მოწაფე(ი.ა.).

მეხუღის-მწერალი – იხ. მწერალი (ი.ა.).
მეხუღეთიღობა – სარწმუნოების მეღმინეობით დაცვა (მ.ს.).

ჩინ – ქართული ანბნის 28-ე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 1000 (ი.ა.).

ჩ, ჩა, ჩან – იხ. ჩენა (ი.ა.). მეღთა კურელი *უჩს* და მფრინველთა ცისათა საყოფელი: აქვს; გარემუ *უჩთ* კაცთა მმარხველ: ჰგონიხართ. *შჩა* შენ აზნაურად: ჩანხარ; *ჩანს*: ჩანს (ი.ა.).

ჩაბაღაბი – ჩაფხუტი (ი.ა.). მუზარადი (ქც.).

ჩაბრლომა – იხ. შთაერლომა (ი.ა.).

ჩათრი – სამეფო საჩრდილობელი (ქც.).

ჩაბიღული – „ნაკაღული“ (ქც.).

ჩაღიში (თურქ.) – ხელჩართული ბრძოლა (ქც.). ხმალდახმალ შეგაკება (სხ.).

ჩამოზღება – იხ. გღება (ი.ა.).

ჩამოღმოდელი – ჩამოსული (ი.ა.).

ჩამოზღომა – იხ. შთამოერლომა (ი.ა.).

ჩამოძიება – იხ. კიღება (ი.ა.).

ჩამოქუთი – იხ. კუეთა (ი.ა.).

ჩამოქება – იხ. შთამოქება (ი.ა.).

ჩამორთვა – იხ. შთამორთვა (ი.ა.).
 ჩამორღუპვა – ჩამოქცევა. იხ. რღუე-
 ვა (ი.ა.).
 ჩამორჩვნა – „ჩამოხრჩობა“ (ქ.ც.).
 ჩამორჩობა – იხ. რჩობა (ი.ა.).
 ჩამოსლვა – იხ. შთამოსლვა (ი.ა.).
 ჩამოსუბა – იხ. [სუმა] (ი.ა.).
 ჩამოსხმული – «დასხივებული». იხ. სხმა
 (ი.ა.).
 ჩამოტანა – ჩამოყვანა. იხ. ტანა (ი.ა.).
 ჩამოღება – ჩამოგანა. იხ. ღება (ი.ა.).
 ჩამოღმართ – იხ. შთამომართ (ი.ა.).
 ჩამოყლა – იხ. შთამოყოლა (ი.ა.).
 ჩამოსვალვა – ჩამოსვლა. იხ. ცვალებ-
 ბა (ი.ა.).
 ჩამოსვენება – იხ. ცვენება (ი.ა.).
 ჩამოსუბა – ჩამოღება, ჩამოწევა, დაბ-
 ლა დაშეება (სხ.).
 ჩამრეცხი – ჩადმართი. იხ. მრეცი (ი.ა.).
 ჩამრეცხვა – დაფერღება, დაქანება. იხ.
 ჩამრეცი (ი.ა.).
 ჩანბი – ქნარი. იხ. მეჩანგე (ი.ა.).
 ჩარაღული – მუწუკი (მ.ს.).
 ჩარაღობანი – მუწუკებიანი (ი.ა.).
 ჩარბუხი – ნისკარგის სი-
 მახვილე (მ.ს.).
 ჩასღული – გუმბათი (?) (მ.ს.).
 ჩასლვა – იხ. შთასლვა (ი.ა.).
 ჩასუბა – იხ. შთასუმა (ი.ა.).
 ჩასხმა – ჩაღვრა. იხ. სხმა (ი.ა.).
 ჩაჰი – „ექვიტი და შემძლე“ (საბა) (ქ.ც.).
 ჩაჰარი – „შიკრიკი“ (ქ.ც.).
 ჩაჰი – «სარწყული» (ი.ა.).
 ჩაჰლა – ქალამანი (ი.ა.).
 ჩაჰლა – იხ. ფლა (ი.ა.).
 ჩაჰსუბი, ჩაჰსუბი – ჩაბაღახი; კუნ-
 კული (ი.ა.). მუბარაღი (ი.ა.). თავგე

დასახურავი ლითონის საჭურველი,
 უმარადო ჩაბაღახი (სხ.).
 ჩაღმართ – იხ. შთამართ (ი.ა.).
 ჩაჩი – „გრძელი ქული“ (საბა) (ქ.ც.).
 ჩაჩხრება – ჩაწერა (მ.ს.).
 ჩაჭრა – იხ. შთაჭრა (ი.ა.).
 ჩაქი – გოპრაკი (ი.ა.). პარკი (სხ.).
 ჩლილი – ჩრდილოეთი (მ.ს.).
 ჩაღი – Πῆλτε, საომარი იარაღი, რკ-
 ალისებრი ფარი (სხ.).
 ჩაღი – ლასტი; დაწული ილეკრო თუ
 წკელი (საბა) (ქ.ც.).
 ჩაღი – ნაღვის ნარჩენი (მ.ს.).
 ჩაჰი – იხ. საჩემოდ (ი.ა.).
 ჩაჰება – საკუთრება, შენახვა, მიკუ-
 თენება. იხ. გამოჩემება, განჩემება, მიჩე-
 მება (ი.ა.).
 ჩაჰბი – ჩემნაირი (ი.ა.).
 ჩაჰბანი – ჩემთან მყოფი. იხ. თანა (ი.ა.).
 ჩანი – «ჩუენება», ნება. იხ. ა(ღ)ჩენა,
 ბოროტ(ი)ს-ჩენა, გამოჩენა, სათნო-ჩენა,
 წარმოჩენა (ი.ა.).
 ჩაჩქება – იხ. დაჩეჩქელი (ი.ა.).
 [ჩივილი] – იხ. მივიანი (ი.ა.).
 ჩინება – «წოდება», წვევა. იხ. გამოჩი-
 ნება, განუჩინებელად, განნაჩინები, გან-
 ჩინება, თანა-ჯერ(ი)ს-მჩინებელი, მჩინე-
 ბელი, საჩინო, უჩინო, წარმოჩინება, წარ-
 ჩინება, წარჩინებელი; შღრ. ჩინებულე-
 ბა (ი.ა.).
 ჩინებულვა – წოდება. იხ. ჩინება (ი.ა.).
 ჩინებული – მოწვეული, დაპატივებუ-
 ლი (ი.ა.).
 ჩინებანი – იგივეა, რაც «ჩინგსანგის»
 ტიგული, უმაღლესი სამოხელეო წოდე-
 ბა მონღოლთა სახელმწიფოში (ქ.ც.).
 ჩინება – შეხება (ი.ა.).

ჩნღე – ჩხირი (ი.ა.). ხიჭვი, „ჩნღორი“ (სხ.).

ჩორი – დღევანდელი დარუბანდი (?) (ი.ა.).

ჩორორორი – გეგრატი, «ოთხთა სამთავროთა მთავარი» ან მთავარი ოთხთა სამთავროთაგანისა (ი.ა.).

ჩოქა – ჩოხა (საბერო სამოსელი) (ი.ა.).

ჩრდილი, **ჩრდილი** – «აჩრდილი», «გრილი», ჩრდილიანი; «მეშთამო». იხ. სიჩრდილე, სიჩრდილი (ი.ა.).

ჩრდილი – ჩრდილოეთი (ი.ა.).

ჩრდილიშენი – ჩრდილის მქონე, გამჩრდილებელი. იხ. ჩრდილი (ი.ა.).

ჩრჩილი, **ჩრჩული**, **ჩრჩული** – ჩეილი (მ.ს.).

ჩუბუბი – რკინის კომბალი (ი.ა.).

„მცირე წერაქვი“ (საბა) (ქყ.).

ჩუბუბი, **ჩოლუბი**, **ჩოტუბი** – სამოსელი, წამოსასხამი, ბინიში (ი.ა.).

[ჩუბუ] – იხ. დაჩუბა, უჩუბელი, შერევა (ი.ა.).

ჩუნი – ჩეენ (ი.ა.).

ჩუნი – იხ. ჩუენ (ი.ა.).

ჩუნიშენი – «გამოცხადება», «სწავება», «ოცება», ჩეენება, მოჩეენება, ხილევა, მმანება, «ნაძილევი», სიმმარი. იხ. თითის-საჩუენებელი, მაჩუენებელი, მაჩუენებლობა, მოჩუენება, საჩუენებელი, შერეუნი (ი.ა.).

ჩუნიშენი-მხილველი – «მმანებელი სიმმარისა», სიმმარის მნახველი. იხ. მხილველი (ი.ა.).

ჩუნიშენი – ჩეენები, ჩეენიანები (ი.ა.).

ჩუნიშენი – ჩეულებრივ, ჩეულებრივად (ი.ა.).

ჩუნიშენი – ჩეულება, სჯული, წესი.

იხ. ჩუეული (ი.ა.).

ჩუნიშენი – შეჩეული (ი.ა.).

ჩუნიშენი – «ლბილი», ჯაბანი, გულდელი, მხდალი. იხ. სიჩუენი (ი.ა.). 1. ონანისტი; 2. მხდალი, ჯაბანი (ი.ა.).

ჩუნიშენი, **„ჩუნიშენი“** – „დიდი რამკარის მოკლე“ (საბა); ჩუნიშენი – მეფის მცველი (ეკელიძე) (ქყ.).

ჩუნიშენი – ჩურჩული. იხ. დაჩურჩენი (ი.ა.).

ჩუნიშენი – მითქმა-მითქმა (მ.ს.).

ჩუნიშენი – ჩურჩული (მ.ს.).

ჩუნიშენი – «ჩურჩენა», შელოცვა (ი.ა.).

ჩუნიშენი – ჩურჩული (მ.ს.).

ჩუნიშენი – „ფესხაქმელი“ (ქყ.).

ჩუნიშენი – იგივეა, რაც ემოსმოდვარი. განაგებდა საგანმეგო უწყებას. იყო მეფის პირადი აბჯრისმგვირთველი (ქყ.).

ჩუნი – იხ. ჩჩული (ი.ა.).

ჩუნიშენი – დეღა, ხეთქება, წყდომა. იხ. მიმოჩუენება, მჩუენი (ი.ა.).

ჩუნიშენი – ხეთქება. იხ. ჩუენი (ი.ა.). (ბრმის) ხელის ცეცებით სიარული (ი.ა.).

ჩუნიშენი – ბოდვა, როგვა, სიჩურჩენი (ი.ა.).

[ჩჩუ] – იხ. დაჩჩუ, მოჩჩუ(ება) (ი.ა.).

ჩჩული, **ჩული** – თოთო, ლბილი, ჩეილი ბაეში, «ნინეელი»; «ნუკეული». იხ. გულჩჩული, სიჩჩო, სიჩჩული (ი.ა.). სიჩჩოება – ჩეილობა (ა.შ.)

[ჩჩული] – ჩუენება. იხ. აღჩჩული (ი.ა.).

ჩხრა – იხ. დაჩხერილი (ი.ა.).

ჩხრული – იხ. საჩხრული (ი.ა.).

[ჩხრა] – იხ. მჩხრა (ი.ა.).

ჩხრი – შუა, ფიჩხი (ი.ა.).

ჩხრული – ჩიჩქა (მ.ს.).

ჩხუპა – ჩხელეგა. იხ. დაჩხუპა (ი.ა.).

ჩხუპრ – იხ. დაჩხუერული (ი.ა.).

გან – ქართული ანბნის 29-ე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 2.000 (ი.ა.).

გ – იხ. ცნობა, ცოდნა (ი.ა.).

გა – ც (ი.ა.).

გა – ზეცა. იხ. ზეცისაგანი (ი.ა.).

გაღება – მიგეება, «მოშუება», «მიშუება», მოთმენა, ნების მიცემა. იხ. დაუცადებულად, დაცადება (ი.ა.). ცლა, დაცლა, დანებება (ი.ა.).

გაგ – იხ. ცეა (ი.ა.).

გაღ – იხ. ცლა (ი.ა.).

[გაღება] – იხ. მოცალეება (ი.ა.).

გაღება – დაცლა, «ცლა». იხ. მოცალე, მოცალეება, მოცალეობა, უცალო (ი.ა.). გაღება – ერთგვალა. იხ. თუალი (ი.ა.).

გაღება – ცარიელი; «უელი», «კელ-უელი», ხელცარიელი. იხ. დაცალიერება, კელცალიერად (ი.ა.). უსაქმო, მოცილი; უქმი, ფუჭი, ამაო (ი.ა.).

გაღება – «მოცალეება», «უქმება», მოცილილობა, დაცალეება. იხ. ცალიერი, წარმოცალიერება (ი.ა.). თავისუფალი დრო; თავისუფლება, თავისუფლად ყოფნა (არა გყვეობა) (ი.ა.).

გაღება – «დაცულება» (ი.ა.).

გაღება – «ერთკაკა». იხ. კაკა (ი.ა.).

გაღება – იხ. კელი (ი.ა.).

გაღება – სანდალი, ფეხსაცმელი (ი.ა.).

გაღება – gypsum (ი.ა.).

გაღება – populus alba (ი.ა.).

გაღება – «ბორგა» გაგიეება, გადარევა.

იხ. მცბიერი, მცბიერება, სიციბილი (ი.ა.).

გაღება – იხ. შეცბუნება (ი.ა.).

[გაღება] – გამოცდა, ცთუნება. იხ. გამოცდელი, გამოცდა. განმცდელი, განცდა, განსაცდელი. ხოცვა, ლევა, ფხვრა. მცდლობა, გარჯა. დანახვა, სინჯვა. იხ. განცდა(-ილი) (ი.ა.).

გაღება – იხ. უცები (ი.ა.).

გაღება – ცოდნა (გ.ს.).

გაღება – «დაცემა», «ხეთქნება», «განწონა», რგყმა; კერა, დასობა, დაკოდვა; მიცემა; კეთება (ი.ა.).

გაღება – «მხუდარი», ნაცემი, მორგყმული (ი.ა.).

გაღება თაგსა თაგსა – «დაგუნეა», გაჭყლეგა. იხ. ადგილ(ის)-ცემა; აღმოცემა, ბრძოლის-ცემა, გამოცემული, გამოცემა, განმცემული, განცემა, გარდაცემა, გეშ-გარდაცემა, გარდამოცემა, გმის-ცემა, გვრგუნის-მომცემული, დასაცემული, დაცემა, დაცემულება, დაცემულობა, დრომ-ცემა, ზარის დაცემა, გეგარდამომცემული, გედა-დაცემული, გეშ-გარდაცემა, თავყანის/თავყუნის/თავყანის-ცემა, თანანუგეშინის-ცემა, თავყანის-მცემელი, კუალად-მიცემა, მიმცემელი, მისაცემელი, მიცემა, მომცემელი, მოსაცემელი, მოცემა, მცემელი, ნათლის-ცემა, ნუგეშინის-მცემელი, ნუგეშინის-ცემა, პაგიფ(ის)-ცემა, პაგიფეცემული, საყურის-ცემა, საცემელი, სეფის-ცემა, სულის-ცემა, უკუნ-ცემა, ფერკის-ცემა, ფლობის-ცემა, ღონეცემული, წარმოცემა, ყურიმლის-ცემა, წარცემა, წყობის-ცემა, კელ-ცემა (ი.ა.).

გაღება, გაღება – იხ. ცემა (ი.ა.).

სუნება – «აღმოცენება». იხ. აღმოცენება, აღმოცნება, გამომცენარე, გამოცენება, გარდამოცენება, თივა-ცენებულის, მცენარე (ი.ა.).

სერპსო – anethum, კამა (ი.ა.).

სერსუ – cicera, cicercula, legumen, faba. იხ. მეცერსუე (ი.ა.).

სეხლი – ღაღარი, ნაკვერცხალი, ქურა, ხანძარი. იხ. მოცეხლება, საცეხლე, საცეხური (ი.ა.).

სეხლიზერი – ცეხლისებრი. იხ. ცეხლი (ი.ა.).

სეხლით(ა)-მომწუარი – იხ. მომწუარი (ი.ა.).

სეხლით-მონუვა – «მოცეხლეა». იხ. მოწუვა (ი.ა.).

სეხლის-მსახური – ცეხლთაყვანისმცემელი. იხ. მსახური (ი.ა.).

სეხლის-მსახურება – იხ. მსახურება (ი.ა.).

სეხუ – იხ. საცეხული (ი.ა.).

სე – (ცაუ/ცე) «კრძალვა», «დამარხვა», დაცვა, შენახვა, მორგება. იხ. გარემოხს-მცველი, გარე-მოცვა, გარე-მოცეული, გარე-შეცვა, დასაყვი, დასაყეული, დაცვა, ვანის-მცველი, კრულთ-სამცველო, მესაყრობილეთ-მცველი, მოცვა, მცველი, მცველობა, საყვი, საყო, შეცვა, წინა-ცვა (ი.ა.).

სეალება – «სხუაფერ ქმნა», შეცვლა; გადანაცვლება. იხ. გამოცვალება, გა(ნ)ევალება, გარდამოცვალება, გარდამცვალებელი, გარდაცვალება, კერამის-მცვალებელი, მიცვალება, მოცვალება, მცვალებელი, უცვალებელი, ფერის-ცვალება, შეცვალება, ჩამოცვალება (ი.ა.). [სელა] – იხ. განცელა (ი.ა.).

სეულება – დაცვა. იხ. ცეული (ცეა) (ი.ა.).
სეოვა – (ცო-ე/ცეთ) «ბრალება», «შეცთობა», «დაბრკოლება», მოგყვება, შეცდენა, წაბორძიკება, წაყდენა, დანაშაულება. იხ. განცთობა, მაცთური, მიცთობა, მოცთობა, საცთომელი, საცთური, შეცთობა (ი.ა.).

სეოვება – მკლარობა, შეცოდება, ბრალი. იხ. ცთომილი (ცთობა) (ი.ა.).

სეუნება – შეცდენა, მოგყვება, შეცოდება, შემლა ჭკუაზე, «აღრწმუნება», «დაბრკოლება», მოხიბლვა. იხ. განცთუნება, თანა-წარცთუნება, მაცთუნებელი, მოცთუნება, შეცთუნება; შდრ. ცთობა (ი.ა.).
სეილაპაპეული – მაიმუნი (შ.ს.).

სეილაპაპეული – „მაიმუნიით“ (ქე).
სეილა – «გოჯეული» (ი.ა.).

სეი – იხ. განციება, სიციე (ი.ა.).

სეილაპა – ციური (შ.ს.).

სეილა – სიყრუე, გყუილი, ცრუ. იხ. ნაცილი (ი.ა.).

სეილა – მოგყვება. იხ. შეცილება (ი.ა.).
[სეილა] – იხ. დამცილებელი (ი.ა.).

სეილის დალა – ცილის დაწამება (ი.ა.).
სეილის-მეშეული – «ერუ ფიცი». იხ. მფუცეული (ი.ა.).

სეილის-მეშეული – ცილის დამდები, ცრუ მოწმე, «ცილის-მწამებელი». იხ. შემწამებელი (ი.ა.).

სეილის-მეშეული – გყუილის დაბრალება, «ცილისწამება». იხ. შეწამება (ი.ა.).

სეილის-წამება – ცრუმოწმეობა, ცილის დაბრალება. იხ. წამება (ი.ა.).

სეილა – «ურჩება», წინააღმდეგობა, «კლობა», «სიგყს-გება», კამათი, დავა. იხ. მაცილობელი, საცილობელი, უცილობელი (ი.ა.).

ცილობითი სიტყვთაგება – კამათი (სხ.).
 ცილოზი – ცრუ მოფიცარი. იხ. ფიცი (ი.ა.).
 ცინ – სიცილი, დაცინვა. იხ. განცინ-, მოცინარი (ი.ა.).
 ცინება – იხ. ცინ-; საცინელი, სიცილი, შეცინა (ი.ა.).
 ცისაღ-მისაღ ბუბუღი – მთვარეული. იხ. გუგუღი (გუგუა) (ი.ა.).
 ცისპარ-ი – (ცისკრისა) «განთიადი», დილა (ი.ა.).
 ცისპარსა – «განთიად». იხ. კარი; [განცისკრება] (-ულ) (ი.ა.).
 ცის-პიღ – მსოფლიო. იხ. კიღ (ი.ა.).
 ცის-ფარი – იხ. ფერი (ი.ა.).
 ცის-ფაროვანი – იხ. ფეროვანი (ი.ა.).
 ციქუ – მოციქულობა, მსახურება. იხ. მოციქული, მოციქულება/მოციქულობა, სამოციქულო, საციქუელი (ი.ა.).
 ციხა – „კაგა“ (ქყ.).
 ციხუ – დიდი კოვზი (საბა) (ი.ა.).
 ციხე – იხ. ღედაციხე (ი.ა.).
 ციხეჭაბაქი – იხ. ქალაქი (ი.ა.).
 ციხის-თავი – იხ. თავი (ი.ა.). ციხის უფროსი (ი.ა.).
 ციხის-ციხე – სიმაგრე. იხ. ციხე (ი.ა.).
 ციხოვანი – ციხის-მცველი. იხ. ციხე (ი.ა.).
 ცლა – «ცალეება», «კელმწიფება», მოცლა, «ძალ-ღება». იხ. მოცალე, უცალო (ი.ა.).
 [ცლა] – შორება. იხ. გამოცლა, განცლა, მიცლა, წარმოცლა (ი.ა.).
 ცეღი – «პოზანი», ქონი; მოსაზღელი წყალრეული ფქვილი (ი.ა.).
 ცეღოვანება – ცხიმიანობა (ზ.ს.).
 ცეღოვანი – მოსაზღელი წყალრეული ფქვილი. იხ. ცეღი (ი.ა.).

ცნება – იხ. მეცნება, მეცნიერი, მეცნიერება, მოცნება (ი.ა.).
 ცნობა – «ცოდნა», გაგება, «გრძნობა», მიხედვრა, «გულის კმის-ყოფა», «უწყება», «სწავლა», «გონება», «გონიერება», «გამომეცნება». იხ. გამოცნობა, მეცნავი, მცნობელი, საცნაური, საცნობელი, უცნობელი, უცნობო, მეცნობა, წინააღმართობა, წინააღმართ-ცნობა (ი.ა.).
 ცნობაღ-ი – იხ. ცნობა (ი.ა.). შესაცნობი, გასაგები, მისახვედრი; ცნობილი (ი.ა.).
 ცნობა-მეცნობა – შეშლილი, გონს გადასული (სხ.).
 ცნობა-მისრულ-ი – გონდაკარგული, გრძნობადაკარგული (სხ.).
 ცნობაშიღ-ი – იხ. მიღებული (ი.ა.).
 ცნობაში – «უწყება», ჩვენება, გამოცხადება, «განცხადება». იხ. ცნობა (ი.ა.).
 ცნობიერი – ცნობადი. იხ. ცნობა (ი.ა.).
 ცოღვა – «ბრალეულება», «ბრალისქმნა», «ბრალი», დანაშაული. იხ. ნაცოღავი, უცოღველი, უცოღველობა, შეცოღება; იხ. თანა-წარცოღვა (ი.ა.).
 ცოღვება – ცოღვის, დანაშაულის ჩადენინება; მრუშება. იხ. ცოღვა (ი.ა.).
 ცოღვის-მოქმადი – იხ. მოყუარე (ი.ა.).
 ცოღინ-ი – გაგება (ზ.ს.).
 ცოღნი – «ცნობა», «უწყება». იხ. თანად-ცოდნა (ი.ა.).
 ცოღი – იხ. უცოლო; შდრ. ძის-ცოლი (ი.ა.).
 ცოღება, ცოღობა – ცოლად შერთვა. იხ. ცოლი (ი.ა.).
 ცოღიერი – ცოლიანი. იხ. ცოლი (ი.ა.).
 ცოღის-ღა – იხ. ღა (ი.ა.).
 ცოღის-სუბა/სხება – ცოლის მოყვანა. იხ. სუბა, სხება (ი.ა.).

გყვობა. იხ. მეტყუელება (ი.ა.).
სულაღ-მეწარმეობა – ამპარგაენობა.
 იხ. მშუაობრობა (ი.ა.).
სულაღ-მყვარ-ი – იხ. მყეფარი (ი.ა.).
[სულაბა] – იხ. ცული (ი.ა.).
სულინ-მეცყუელება – იხ. მეტყუელება (ი.ა.).
სულმონამე – არამართლმადიდებელი (სს.).
სულ-ყოვზ – იხ. ყოფა (ი.ა.).
სუთთა – იხ. გა(ნ)სუეთა, დაუსუეთელობა, დასუეთა (ი.ა.).
სუნან – იხ. შთაცუეული (ი.ა.).
სულ-ი – ნაჯახი (ი.ა.).
სულოსანი – იხ. ცული (ი.ა.).
სუმა – იხ. ამოცუმა, აღცუმა, განცუმა, განსაცუმელი, გარდაცუმა (-ული), მოცუმა, მშულდ-გარდაცუმული, შეცუმა, შთაცუმა, ძაბაშთაცუმული (ი.ა.).
სუნდრუკი – «მჩურჩნელი», ავენა (ი.ა.).
სუნდრუკი, **სუნდრუკი** – ჩურჩული, ავენობა. იხ. ცუნდრუკი (ი.ა.).
სურა, **სრა** – «ცურევა», სხურება (ი.ა.).
ცურევა, **ცვარის ჩამოვარდნა** (ი.ა.).
სურამა – «ცურა». იხ. მოცურევა (ი.ა.).
სურამა-ღ – ფრქვევა (გ.ს.).
სურამულ-ყოვზ – გაგრილება (გ.ს.).
სურამ, **სორამ** – იხ. განცურვა, თანამცორვალი, მცორვალი/მცურვალი, წარმცორვალი (ი.ა.).
[სურამულ-ი] – იხ. ოქროცურევებული (ი.ა.). ამოვლებული (გ.ს.).
[სურამა] – იხ. განცურება(-ული), შეცურება (ი.ა.).
[სუნან, სუნანა] – იხ. განცუნება, გარდამონაცუნები, გარდამოცუნება, დამოცუნება, დაცუნა, დაცუნება(-ული);

შეცუნა, შეცუნება, შთაცუნება, ჩამოცუნებელი, წარმოცუნა, წარცუნება (ი.ა.).
სულ-ი, **სუნ-ი** – სანთელი (ი.ა.).
სულმანი – ცუნარევი წამლებით დახატული. იხ. ცული (ი.ა.).
სურამა – იხ. განცურება, განცურება (ი.ა.).
[სუნამ-ი] – იხ. გარდაცქაფება (ი.ა.).
სხაღ-ი – იხ. გამოცხადება, განცხადება, განცხადებულება (ი.ა.).
სხაღ-ყოვზ – «განმარტება». იხ. ყოფა (ი.ა.).
სხარ-ი – «ენონი», «კაღნიერი» (ი.ა.).
[სხარამა] – იხ. აღცხარება, განცხარება, სიხარე. შეცხარება (ი.ა.).
სხამა – კურთხევა, «მოვომა». იხ. მოცხება, ნელსაცხებელი, ოქროცხებელი, საცხებელი, შეცხება (ი.ა.).
სხამულამა – ცხება. იხ. ცხებელი (ცხება)(ი.ა.).
სხამულ-ი – მეთწაცხებელი, მირონცხებელი; გაღაგ. გამოჩენილი, რჩეული (ი.ა.).
სხამარ-ი – ლოგინი, საწოლი, გახტი, საკაცე (ი.ა.).
სხამღ-ი – თბილი, მხურვალე. იხ. სიხე (ი.ა.).
სხამღ-ი – მისაქსელის მიმწოდებელი; იარაღია (ხისაგან გაკეთებული), რომელსაც შალებისა და ფარდაგების ქსოვისას ხმარობენ. ფშავში მას „ცხემლა“-ს ეძახიან (ი.ა.).
სხან-ი – «ჰუნე», რაში (ი.ა.).
სხანთ-სარბიელ-ი – «იპოდრომი», მოედანი. იხ. სარბიელი (ი.ა.).
სხანოსანი – მხედარი. იხ. ცხენი, საცხ-

ენოსნო (ი.ა.).
 [სხინ-] – იხ. მცხინვარე, მცხინვარება, უმცხინვარესი (ი.ა.).
 სხობა – გამოცხოვა, გათბობა. იხ. გამომცხვარი, გამოცხოვა, საცხოველი, შეცხოვა (ი.ა.). სხუსა კუერცხთა აცხოობნ: აზის, ჩეკს ხოლმე (ი.ა.).
 სხობილ-ი – კვერი, «ნაგულაღი», «უფი», ნამცხვარი, გამომწვარი. იხ. ცხოვა (ი.ა.).
 სხობარ-ი – «საცხოვარი». იხ. საცხოვარი (ი.ა.). ცხვარი (ი.ა.). „ცხოველი“, „არსება“ (ქე).
 სხობარო-მგრღელ-ი – პირუტყვთა გამომგრღელი. იხ. მგრღელი (ი.ა.).
 სხობარო(ა)-საბანელ-ი – იხ. საბანელი (ი.ა.).
 სხოველ-ი, სხოველ-ი – «მცხოვნი», სულიერი არსება, ცოცხალი, განმაცხოველებელი, მხეცი. იხ. განმაცხოველებელი, განცხოველება, ცხოველება; ორცხოველი (ი.ა.).
 სხოველება – სიცოცხლე. იხ. ცხოველი; შდრ. ორცხოველება (ი.ა.).
 სხოველ-მგოველ-ი – იხ. მყოფელი (ი.ა.). ცხოველმყოფელი, გამაცოცხლებელი (ი.ა.).
 სხოველ – ცოცხლად. იხ. ცხოველი (ი.ა.).
 სხოვნება, სხონება, სხომება – «განცოცხლება», «განრინება», ხსნა, გადარჩენა, ცოცხლება. შდრ. მაცხოვნებელი, მცხოვე(ა)ნი (ი.ა.).
 სხომა – იხ. დაცხოვა (ი.ა.).
 სხორება, სხოვრება – «ქსნა», «განრინება», ცოცხლება, «სიცოცხლე», თავგადასავალი, მრთელობა, «მაცხოვარება». იხ. მაცხოვარება, მყოვარ-ცხოვრებული, საცხოვრებელი; შდრ. მაცხო-

ვარი (ი.ა.). მოღვაწეობა, ისტორია (ი.ა.).
 სხორება-მყოფელი – იხ. შემოსილი (ი.ა.). ცხოველმყოფელი, სიცოცხლის მომცემი (სხ.).
 სხორება-მგარი – თანამცხოვრებელი, ერთად მყოფი. იხ. ზიარი (ი.ა.).
 სხორება-მგომეველ-ი – სიცოცხლის მომცემი, განმაცხოველებელი. იხ. მომცემელი (ი.ა.).
 სხორება-მგოვარე – სიცოცხლის მოყვარე. იხ. მოყვარე (ი.ა.).
 სხორა – 9. იხ. მეცხრე (ი.ა.).
 სხორაბს-ი – 900. იხ. ასი (ი.ა.).
 სხორაბმ-ი – იხ. ოთხმეოცდაცხრა მეტი, ორას და ცხრა მეტი (ი.ა.).
 სხორაბმ-ი – ეამსა ცხრა ეამისასა: ცხრა საათზე (ი.ა.).
 სხორ-ი – «საცერი». იხ. ნაცხრენი (ი.ა.).
 სხორო – ციება (ი.ა.).
 [სხორება] – იხ. აღცხრომა, განმცხრომელი, გა(ნ)ცხრომა, განსაცხრომელი, დაუცხრომელი, დაცხრომა, მოსაცხრომელი, შეცხრომა (ი.ა.).
 სხორო – ცხვირი, ღრუნჯი, «ნიკელი»; «ნიღრი», «ნიჩური» (ი.ა.).
 სხორო(ს)-ღამება – «კენა». იხ. დაქემა (ი.ა.).
 სხოროქლე – მოკლე ცხვირიანი. იხ. მოკლე (ი.ა.).

ძლ – ქართული ანბნის 30-ე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 3.000 (ი.ა.).
 ძ – იხ. უც, წინა-ძ (ი.ა.).
 ძბაბა – «ძულება», სიძულელი. იხ.

მოძაგე, მოძაგება, საძაგელი, საძაგელე
ბა (ი.ა.).

კალღ მოსრული – «თანაშემწე». იხ.
მოსრული (მოსლეა) (ი.ა.).

კალღმბა – «ძლეა», «შეძლება», «ძლე-
ბა», «კელმწიფება», «ფლობა» (ი.ა.).

კალღიღი – ძლიერი (ი.ა.).

კალღ – მოქმედება, ღონეობა. იხ. ძალი
(ი.ა.).

კალღი – ღარი, სიმი. იხ. ათძალი, ორძა-
ლი, სამძალი; შდრ. ძნობა. ძალა, შე-
ძლება, «ძლიერება», «ერი», ჯარი; სა-
სწაული; ვითარება; ამრი, შინაარსი. იხ.
დიდძალი, დიდძალად, დიდძალის სას-
ყიდლისა, მოუძღურება, საუძღურე,
სიძლიერე, უუძღურესი, უძლიერე, უძ-
ლიერესი, ძლიერი, ძლიეს, ძლით (ი.ა.).
კარღ – ძარღვი, «გამოსადინელი» (ი.ა.).
კალღისამბრ – შესაფერისად, შეძლები-
სდაგვარად; ძალისაებრ: შესაფერი-
სი (ი.ა.).

კალღოზა – „ძალადობის ხმარება“ (ქც.).
კარღოკუმიღმბა – «დაკუეთა კირთა».
იხ. კუეთილება (ი.ა.).

კარღოკუმიღმბა – «კირთა დაკუე-
თა». იხ. კუეთილი (ი.ა.).

კარღოკუმიღმბა – «კართ-დაკუეთი-
ლი». იხ. შეჭრილი (შეჭრა) (ი.ა.).

კარღოკუმიღმბა – დაუძღურება
(გს.).

კარღოკუმიღმბა – ძარცვა. იხ. აღძარცვა, აღ-
ძრცვა, ბაგინის/ბაგინთა-მძარცველი,
განძარცვა, განძარცვა, დაძარცვა,
მოძარცვა, მძარცველი, სამარის-
მძარცველი, წარძარცვა (ი.ა.).

კალღი – canis. იხ. მწაეძალი (ი.ა.).

კალღის-მწარღი – musca canina. იხ.

მწერი (ი.ა.).

კალღი – უგუნური (გს.).

ბაბა – «ფიჩუ», «თალია», გომარი, უხე-
ში ქსოვილი თხის მაგყლისა (ი.ა.).

ბაბაშთაშუშული – ძაძით მოსილი. იხ.
შთაქმული (ი.ა.). გადატ. შეწუხებული,
მგლოვიარე (ი.ა.).

[ბახხა] – მერთა.

ბახიღი – «შესთული». იხ. [აღბახვა]
(-ილი) (ი.ა.).

ბაბაშთა – იხ. შეძგერება (ი.ა.).

ბაბაშ – «გვილი» (ი.ა.).

ბა – ღება, დავარღა (ი.ა.).

ბა – «შეილი», ვაჟი (ი.ა.).

[ბაბა] – იხ. გამოძება, გა(ნ)ძება, მოძება
(ი.ა.).

ბაბა – ჩხრეკა (ი.ა.).

ბაბაღი – გამოსახულება, ქანდაკება,
კერპი (ი.ა.).

ბაბაღისწარღი – აქტი, გრაქტაგი, დაღ-
გენილება, ხსენება. იხ. წერა (ი.ა.).

[ბაბაშ] – იხ. გამოძეგუა (ი.ა.).

ბაღი – «ხე», შეშა, «ნავი», გივი, ღირე,
ჯოხი; ჯვარი (ი.ა.). 1. ხე ცოცხალი,
მოუჭრელი. 2. მოჭრილი ხე (გს.).

ბაღი სხორმბისაღი – ჯვარი ქრის-
ტესი. იხ. კარვის-ძელი (ი.ა.).

ბაღით-რჩუნვიღი – ფიცრით შემო-
კრული. იხ. რჩუნვილი (რჩუნვა) (ი.ა.).

ბაღი – populus alba. იხ. ქვა (ი.ა.).

ბაბაშთა – ibis, avis aegyptia (ი.ა.).
ქორის მსგავსი ფრინველი (გს.).

ბაბა – შეილობა (ი.ა.). „ძელ ყოფნა“
(ქც.).

ბაბა, ბაბა – voltur, vultur (ი.ა.).

ბაბაშთა – იხ. ქორი (ი.ა.).

[ბაბაშ] – იხ. ვერცხლმოძერწული,

ოქროშეპერწული; შეპერწვა (ი.ა.).
 ძაძუ — carduus, spina; stoeba, stiva (ი.ა.).
 ძაძუ — „ეკლებიანი ბურქი“ (ქყ.).
 ძანძვი — „წერილი ჯაჭვი“ (საბა) (ქყ.).
 ძანძვი — გირიფი, salix (ი.ა.).
 ძვრა, ძრვა — „მიწისძვრა“ (ქყ.).
 ძი — «თუ» (ი.ა.). (ნაწილ.) აბა, თუ (ი.ა.).
 რაა-ძი — აბა თუ არა (ა.შ.).
 ძივბა — «თხოვა», «გულება», «მოძიე-
 ბა», «გამოკულევა», ცდილობა; გამოკ-
 ითხვა, ძებნა; «ბრინვა». იხ. გამოშეძიე-
 ბელი, გამოძიება, მეძიებელი, საძიებე-
 ლი, ღონის-ძიება, შურის-ძიება (ი.ა.).
 ძივბის-ჭოჭა — ძიება-ყო: მოძებნა, მო-
 ნახა (ი.ა.).
 ძივთ-ი — ფისი (მ.ს.).
 ძილ-ი — იხ. მოძილი, ნაძილევი, ნაძი-
 ლევება, უძილი (ი.ა.).
 ძილის-შინა-ი — (ἐπιστάσιον, τόν) სიმზარი
 (სხ.).
 ძილის-შინაბა — სიმზრის ნახვა, დასიმზ-
 რება (სხ.).
 ძილს შინა დაბრკოლებულ-ი — ძილში
 თესლის დამღერელი. ბυεραζομαι (სხ.).
 ბინ — დაძინება. იხ. დაუძინებელი, და-
 ძინება, მიძინება, მიძინარე, მიძინარი, მძ-
 ინარება (ი.ა.).
 ბინება — შეძენა. იხ. შეძინება (ი.ა.).
 [ბინება] — ხედვა. იხ. მოძინება (ი.ა.).
 ბირ-ი — ფესვი; მოღგმა, გომი; ცალი;
 ნაკეალევი. იხ. უძირო, ყურის-ძირი (ი.ა.).
 ბირაბ-ი — ზირა, კელიაფი (ი.ა.). cimi-
 num, cuminum (ი.ა.).
 ბირბარება — «განჯვა», დასჯა (ი.ა.).
 ბირღაბულ-ი — იხ. დაბმული (დაბმა)
 (ი.ა.).
 ბირკუ — იხ. საძირკუელი (ი.ა.).

ბირმბიძე — იხ. მტკიცე (ი.ა.).
 ბირობა — „ქვემო ნაწილი“, „ქვემო მხა-
 რე“ (ქყ.).
 ბის-აოლ-ი — «სძალი». იხ. ცოლი (ი.ა.).
 ბის-აოლ-ი — შეილიშვილი. იხ. წული
 (ი.ა.).
 ბლბა — «ყოფა», შეძლება, «ძალ-
 დება», «შემძლებელ-ყოფა». იხ. არაძლება, ე-
 რშემძლებელი, ვერშესაძლებელი (ი.ა.).
 ბლბა — «დაცემა», მორენა, ჯობნა,
 გამარჯვება, «ძალი», «დამაძლება»,
 «მძლავრობა». მიცემა, შეძლევა. იხ. ნა-
 ძლევი (ი.ა.).
 ბლბა-მოსილი — „გამარჯვებული“ (ქყ.).
 ბლბა-მოსილი-ი — უძლეველი (მ.ს.).
 ბლბისა ბზრბზნი — გამარჯვების
 გვირგვინი (ი.ა.).
 ბლბის-მჭოჭულ-ი — მომრევი, გამარ-
 ჯვებელი. იხ. მყოფელი (ი.ა.).
 ბლულ-ი — «დაცემული». იხ. დაძლე-
 ვა, კეთილით(ა)-მძლე, მიძლევა, მომ-
 ძლევება, მძლე, საძლეველი, უძლეველი,
 შეძლება (ი.ა.).
 ბლულება — «უძლურება», მორენა,
 დამარცხება. იხ. ძლეული (ძლევა) (ი.ა.).
 ბლულ-ყოფა — «დამაძლება». იხ.
 ყოფა (ი.ა.).
 ბლიერ-ი, ბრინულ-ი — მძლავრი, მაგარი,
 «შემძლე», «დიდი», «ძნელი», «მომრ-
 თხმელი», «უძლიერესი», მხნე; დიდებუ-
 ლი; მთავარი; «მტკიცე». იხ. ძალი; შღრ.
 განმაძლიერებელი, განძლიერება (ი.ა.).
 ბლიერება, ბრინულება — «სიმტკიცე»,
 «ძალი». იხ. ძლიერი (ი.ა.).
 ბლიერობა — იხ. ძლიერი (ი.ა.).
 ბლიეს — მტკიცე, ნამძლეილად (ი.ა.).
 ბლით — -თვის, «-გან», მიერ, გამო,

ძალით, ძლივს. იხ. ძალი (ი.ა.).
 კლიტი-ი – «-თუს», შესახები. იხ. ძლით (ი.ა.).
 კლიტი-მგრახველ-ი – «ბრგუნელი». იხ. მგრახველი (ი.ა.).
 კლიტი-მომკუდარი – იხ. მომკუდარი (ი.ა.).
 კლის-პირ-ი – ირმოსი. იხ. პირი (ი.ა.).
 კმა – (ძმისა) კმა; კმობის წვერი, მონასტრის კრებულის წვერთაგანი (ი.ა.).
 კმა-ღ მამისა-ღ – ბიძა. იხ. ღელის-კმა, თანამომძე, მამის-კმა, მოძმე, მოძმეობა (ი.ა.).
 კმაღ-ი – «სძლის-მომგურელი», მყარი. იხ. კმა (ი.ა.).
 კმათ-მკლველ-ი – იხ. მკლველი (ი.ა.).
 კმათ-მოყუარება – იხ. მოყუარება (ი.ა.).
 კმათ-მოკულება – იხ. მოძულება (ი.ა.).
 კმარი – (ძმრისა). იხ. შეძმარებული (ი.ა.).
 კმასველობა – «შეორგულება», ფარისეულობა. იხ. ძმაყუვა (ი.ა.).
 კმაყუვა – მზაკვრობა, ცუდის განზრახვა, ღონეობა, მოგონება; «ვაშგი», «ვახი» (ი.ა.).
 კმაყულება – ეშმაკობა, ცბიერება, ვერაგობა (ი.ი.).
 კმის-მოყუარე – იხ. მოყუარე (ი.ა.).
 კმის-წულ-ი – იხ. წული (ი.ა.).
 კმისწულ-ი – კმის შვილი (ვაჟი), ძმის ვაჟიშვილი (ი.ა.).
 კმის-წულაქ-ი – იხ. წულაქი (ი.ა.).
 კმოზა – იხ. კმა (ი.ა.).
 კმრინა-ი – იხ. კმარი (ი.ა.).
 [კმ-] – იხ. მოძნაური, მოძნაურობა, მოძნე (ი.ა.).
 ძნ- – ძნელად მიჩნევა, ძნელება, წუხილი. იხ. ღაძნ-, საძნაური, უძნ-, შეძნება (ი.ა.).

ძნელ-ი – მიძიმე, «ძლიერი», «შეცეული», «ძნელოვანი», საძნელო, მაგარი, სასაგოკი, ფიცხელი. იხ. განძნელება, განძნელებელი; მოძნელებული, სიძნელე, უძნელე, უძნელსი (ი.ა.).
 ძნელწმინა-ი – «გულარძნილი», მრუდე, «დაკიდებული», «მაგარი», სიმაგრე, საძნელო, ფიცხელი. იხ. ძნელი (ი.ა.).
 ძნელწ-ი – კონა, ძნა (ი.ა.).
 ძნვა – ძნელება. შღრ. ძნ- (ი.ა.).
 ძნიაღ – «ძნელ», ძნელად, ძლივს. იხ. ძნელი (ი.ა.).
 ძნიაღ-მისათხრობა-ი – ძნელად მოსათხრობი. იხ. მისათხრობელი (ი.ა.).
 ძნიაღ-მორწმუნე – ძნელად მორწმუნე. იხ. მორწმუნე (ი.ა.).
 ძნიაღ-საბჯრთაგ-ი/საბჯრთმე-ი – ძნელად ასაკიდებელი. იხ. საგურთავე. საგურთველი (ი.ა.).
 ძნიაღ-საძნაურ-ი – ძნელად გასაგები. იხ. საცნაური (ი.ა.).
 ძნობა – სიმებიან საკრავზე დაკერა, გალობა; «განცხრომა». იხ. მძნობარი; შღრ. ძალი (ი.ა.).
 ძმოვა, ძმონა – ჭამა. იხ. დაძოვება, მოძოვება, საძოვარი; შღრ. პურის-ძოვა (ი.ა.).
 ძმოვაბა, ძმოვაბა, ძმოვაბა – ძოვნა, ჭამა. იხ. ძოვა (ი.ა.).
 ძმოლო – ხალიჩა ან ფარდაგი, ὁ δάριος (სხ.).
 ძმნძი – ძველი სამოსელი; «ბებკული», ჭინჭი (ი.ა.).
 ძმრვა – იხ. ზორვა (ი.ა.).
 ძმოლან – იხ. ძულუნ (ი.ა.).
 ძმნ-ი – წითელი ფერის საცხებელი პირისა; წითელი ფერის ნივთი (ი.ა.).

ბონეპოლი – წითელი განსაცმელი; «პორფირი». იხ. ბოწი (ი.ა.). წითელი ფერის მოსასხამი მეფისა (ი.ა.).

ბონეპოლის-ბოზარული – ბოწეულით მოეაჭრე. იხ. მოფარდული (ი.ა.).

ბრახვა – იხ. მრახვა (ი.ა.).

ბრევა – აძრევა რგოთა მისთა: ან-ბრევა (ი.ა.).

ბრევა – «აღვრევა», «ბრწოლა», ბერა (მიწისა); დაბერა, შუთოთი, ღელვა. იხ. განბრევა, გარდაბრევა, დაბრევა, იბრევისი, უბრევი, შებრევა, წარმობრევა, წარბრევა (ი.ა.).

ბრიულ-ი – იხ. ბლიერი (ი.ა.).

ბრიულვა – იხ. ბლიერება (ი.ა.).

ბროხა – იხ. ბროხა (ი.ა.).

ბრწოლა, **ბწოლა** – რყევა, შიში, «შეშინება», კანკალი, «ბრზოლა». იხ. მბრწოლარე, უბრწოლველი (ი.ა.).

ბრწოლვა, **ბწოლვა** – იხ. ბრწოლა (ი.ა.).

ბრწუნება – იხ. შებრწუნება (ი.ა.).

ბუ, **ბუმი** – ღედალი, ხვალი (ი.ა.).

ბუალ-ი – შდრ. ბურგის-ბუალი, პილოას-ბუალი (ი.ა.).

[ბუალ-ი] – იხ. პილოას-ბუალელი (ი.ა.).

ბუელ-ი – ბველი (ი.ა.).

ბუელაღი – „ბველებური“ (ქყ.).

ბუელი და ახალი წერილი – ბიბლიის ბველი და ახალი აღთქმის წიგნები (სხ.).

ბუელი რაგული და ახალი – ბველი და ახალი აღთქმა (სხ.).

ბუელ-ი ბუელ-ი – ბველი აღთქმა (ი.ა.).

ბუელის-ბუელ-ი – ბველზე ბველი. იხ. ბველი (ი.ა.).

ბუელნი წიგნი-ნი – ბველი აღთქმის წიგნები. იხ. დასაბუელებელი, დაუბუე

ლებელი, დაბუელება, ნაბუელი, ნაბუე-
ლაღი, სიბუელი (ი.ა.).

ბუელბუელ-ი – ბლიერი ბველი (ი.ა.).

ბუმი – იხ. ბუ (ი.ა.).

ბულ- – იხ. აღბულება, კაციის-მობუელი, კეთილის-მობუელი, მობულება, საბუელი, სიბულილი (ი.ა.).

ბულვა, **ბულივა** – «ბაგება», «მობუ-
ლება». იხ. ბულ- (ი.ა.).

ბულივა – «სლევა», ბერილი. იხ. საბუ-
რობელი, შებული (ი.ა.).

ბულინი, **ბულინი** – «ბირველ მესამისა»,
«მესამესა ღელსა», გუმინწინი (ი.ა.).

ბულინილი-ი – გუმინწინილი. იხ.
ბულინი (ი.ა.).

ბული – «სასბუერი» (ი.ა.).

ბულილი-ი – გაბრდილი. იხ. ბული (ი.ა.).

ბული-ბული – ბული მოზიარე, რძის მო-
ზიარე. იხ. ბული (ი.ა.).

ბული-ბული – «ბულიერი». იხ. ბული-
ერი (ი.ა.).

ბული – საზიანილი, საწინააღმდეგოდ
(სხ.).

ბული – შანთი, გახურებული რკინის
ნაჭერი. იხ. განბულია(-ული), ბულია,
მბულიერი, მბულიერება (ი.ა.).

ბული – მრისხანება. იხ. ბული; შდრ.
მბულიერი (ი.ა.).

ბული-ბული – ბოროტმომყენებუ-
ლი, გაჯავრებული (სხ.).

ბული – «ბული ბული», ავი თვალთ შე-
ხედა. იხ. ბული (ი.ა.).

ბული – «ბოროტი», «ჭირი», შური, ავი,
ცული; «მანიკიერება». იხ. გულიერი, გუ-
ლიერი/გულიერიობა, დაბულიერი, უბ-
ულიერი, ბულიერი (ი.ა.). „ბული“, „ბული-
ერილი“ (ქყ.).

ძკრიო – «ძლიოთ», გაჭირვებით, ძლივს. იხ. ძკრი (ი.ა.).

ძკრის-მრახზბ – ბოროტმეტყველება, მზაკერობა. იხ. მრახზვა (ი.ა.).

ძკრის-მბტყუალ-ი – «შემასმენელი», დამბუზღებელი. იხ. მეტყუელი (ი.ა.).

ძკრის-მბტყუალება – იხ. მეტყულება (ი.ა.).

ძკრის-მმრახზბალ-ი – მოღალატე, ბოროტმეტყველი, ბოროტგანმმრახველი. იხ. მმრახზვალი (ი.ა.).

ძკრის-მპრებალ-ი – იხ. მკრებალი (ი.ა.).

ძკრის მპრებალ-ი – ბოროტის განმმრახველი, ბოროტმოქმედი, ბოროტების შემამთხვეველი (ი.ა.).

ძკრის-მოქმედი – «ბოროტის-მოქმედი», «ვგრძნების-მოქმედი», ბოროტმოქმედი. იხ. მოქმედი (ი.ა.).

ძკრის-მოქმედა – ბოროტმოქმედება, დანაშაული. იხ. მოქმედება (ი.ა.).

ძკრის-მოქსნენი – შურის შემნახავი, «გულმანკიერი». იხ. მოქსენე (ი.ა.).

ძკრის-მოქსნება – «მანკიერება». იხ. მოქსენება (ი.ა.).

ძკრის-საქმე – ბოროტმოქმედება, მზაკერობა, ცბიერება. იხ. საქმე (ი.ა.).

ძკრის-სიტყვა – «ბოროტის-თქუმა», დასმენა. იხ. სიტყვა (ი.ა.).

ძკრის-ყოფა – «ბოროტის-ყოფა». იხ. ყოფა (ი.ა.).

ძკრის-წამება – ბოროტმეტყველება. იხ. წამება (ი.ა.).

ძკრის-ხილვა – მოშურნეობა. იხ. ხილვა (ი.ა.).

ძკრის-ქსნება, **ძკრ-ქსნება** – აენაქმრის მოგონება, მოშურნეობა, გულდროძობა. იხ. ქსენება (ი.ა.).

ძკრმოქსნენი – მოშურნე, გულდროძი. იხ. მოქსენე (ი.ა.).

ძკრმოქსნებალ-ი – ბოროტის არ მომხსენე, არაგულდროძი. იხ. უქსენებელი (ი.ა.).

ძკრმოქსნებალობა – გულდროძობა. იხ. უქსენებლობა (ი.ა.).

ძკრ-ძკრალ – საშინლად (ი.ა.).

ძკრძკრალ-ი – უბოროტესი, უსასტიკესი. იხ. ძკრ-ძკრი (ი.ა.).

ძკრ-ძკრ-ი – უსასტიკესი, უბოროტესი, უმკაცრესი, ყველაზე ცუდი (რამ) (ი.ა.). ძლიერ ავი, ცუდი. იხ. ძკრი (ი.ა.).

ძკრხილულ-ი – ავის მნახველი. იხ. ხილული (ხილვა) (ი.ა.).

ძკრ-ქსნება – იხ. ძკრის-ქსენება (ი.ა.).

ძკრალ – «გზის-ყოფა», წინამძღვრობა, გაძღოლა; «მოძღოლა». იხ. მიძღოლა, წარმოძღოლა, წარძღოლა, წინა-ძღოლა, წინა-წარძღოლა (ი.ა.).

ძკრმა – სწავლა, ძღოლა. იხ. წარმძღომი. გა(ნ)ძღომა, გა(ნ)მაძღარი, განძღება, მაძღარი, მაძღრივ, მაძღრობა, უძღევი (ი.ა.).

ძკრწინება, **ძკრწინება** – მოგანიება. იხ. მოძღუანება, წარმოძღუანება, წარძღუანება (ი.ა.).

ძკრწინა – იხ. ერის-მძღუარი, თავმძღუარი, კეთილის-მოძღუარი, მესაპყრობილეთ-მოძღუარი, მოძღუარი, მოძღურება/მოძღურობა, მძღუანველი, მძღუარი, ნიორაკთ-მოძღუარი, წარძღუანვა, წინაძღუანვა, წინა-წარძღუანვა (ი.ა.).

ძკრწინ-ი – (ძღუნისა) «მსხუერპლი», შესაწირავი, მისართმეველი, «ნაანგარევი». იხ. მოძღუნება (ი.ა.).

ძკრალ – იხ. ძრწოლა (ი.ა.). თრთოლა, კანკალი; შიში (ი.ა.).

წილ – ქართული ანბნის 31-მე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 4.000 (ი.ა.).
წაბლ-ი – იხ. მოწაბლე (ი.ა.).
წაბზბა – იხ. წარგება (ი.ა.).
წაღიერება – სურვილი, წადილი, «ნდომა». იხ. წადიერი (ი.ა.).
წაღიერ-ი, წაღნიერ-ი – მოსურნე. იხ. წადილი (ი.ა.).
წაღილ-ი – სურვილი, «ნდომა», «გულის-სიგყუა», «გულის-თქუმა». იხ. მოწადილი, საწადელი (ი.ა.).
წაღნიერ-ი – იხ. წადიერი (ი.ა.).
წაპლბ – იხ. წარელა (ი.ა.).
წაპლენა – იხ. წარელენა (ი.ა.).
წათ-ი – კეგი, ჯოხი (ი.ა.). შუბის მსგავსი იარაღი (ი.ა.). ლახვარი (ქ.ყ.).
წათოსან-ი – კეგებით, ჯოხებით აღჭურვილი. იხ. წათი (ი.ა.).
წათქრომა – «რბოლა». იხ. თქრომა (ი.ა.).
წაღბ-ღ – ჩირქი (სხ.).
წაღ-ი – «ვაცყი» (ი.ა.).
წაღთ-ი – წალდი (ი.ა.).
წაღქოტ-ი – ყვავილნარი, ბადი (ი.ა.).
წამაპლარს – ილევა, იღერება, pazливается (სხ.).
წამაღ-ი – (წამლისა) საღებავი. იხ. მეწამლე, მოწამლე, მწამლეელი, წამლეანი (ი.ა.). 1. წამალი, лекарство; 2. საწამლავე, отравы, яд (ი.ა.).
წამართ, წაღმართ – «მიმღემი», იქით, პირდაპირ (ი.ა.).
წამვბა – «მოწამლე-ყოფა», «მეწამება», დამოწმება, «მცნება», «მოწმება», მარ-

ტვილობა. «წამ-ყოფა», თვალით-ნიმნება, ჩვენება. იხ. წამი.

დაწამება, მოწამე, მოწამება, საწამებელი, უწამებელად, შეწამება, ცილისწამება, ცრუ-წამება, ტურის-წამება (ი.ა.) [წამება] – დაწერილება. იხ. განწამება (ი.ა.).

წამ-ი – წამწამი; დახამხამება. სასწორის უღლის შუაზე აღმართული ისარი. წუთი. იხ. მეწამწამე, წამწამი (ი.ა.).

წამ(ის)-ყოფა – «წამება», «თვალის-ყოფა», «მოსწავება». იხ. ყოფა (ი.ა.). (თვალით) ნიშნება, ნიშნის მიცემა (ი.ა.).

წამპლარბ – თაქედურად (გ.ს.).
წამლენ-ი, წამლიან-ი – შხამიანი, მოწამლეული. იხ. წამალი (ი.ა.).

[წამლვა] – იხ. წამალი; მღრ. მწამლეელი, მწამლელობა (ი.ა.).

წამლის-მწამელ-ი – წამლის მიმცემი, მკურნალი. იხ. მცემელი (ი.ა.).

წამლობა – კულიანობა, «გრძნება», «მწამლელობა». იხ. წამალი (ი.ა.).

წამოღება – იხ. წარმოღება (ი.ა.).

წამოსება – იხ. წარმოცემა (ი.ა.).

წამოსვენებულ-ი – წამოცენილი, გამოთხრილი (თვალეზი) (ი.ა.).

წამ-ყოფა – იხ. წამის-ყოფა (ი.ა.).

წამწამ-ი – იხ. წამი (ი.ა.).

წამწამება – თვალის ჩაკერა, ნიშნება. იხ. წამწამი (ი.ა.).

წანა – წვეულება (ი.ა.).

წანახება – იხ. წასანახავად (ი.ა.).

[წანება] – იხ. დაწანება, მაწანებელი, მიწანება (ი.ა.).

წანულეთ-ი – კრებული (გ.ს.).

წარ-ი – იხ. გარეწარი, უკუანწარ, უკუანწარი (ი.ა.).

ნარბ-ი – «წამი» (ი.ა.).
 ნარბლარღნ – წახვევა. იხ. ბლარღნა (ი.ა.).
 ნარბზბ – წაყენა. იხ. ბზა (ი.ა.). წაყენა (საქონლისა თოკით) (ი.ი.).
 ნარბზება – წაგდება, ამოგდება, გადაგდება. იხ. ვდება (ი.ა.).
 ნარბზება, ნაბზბ – დასარჯვა. იხ. გება; წარსაგებელი, წასაგებელი (ი.ა.).
 ნარბზამან – «წარმოგზავნა», «მიგზავნა». იხ. გზავნა (ი.ა.).
 ნარბზაზბ – შეხვევა. იხ. გრავნა (ი.ა.).
 ნარბპულ – წასვლა. იხ. გულ- (ი.ა.).
 ნარბპურა – წაყენა. იხ. გურა (ი.ა.).
 ნარბმინება – მიყენა, წარღვენა, მირთმევა. იხ. ღვინება (ი.ა.).
 ნარღზბ – ნაბიჯი, «სლვა». იხ. ღვმა; წარსადგმელი (ი.ა.).
 ნარღმრბ – «დგომა», «მოსლვა», გადაღვმა; ეკლესიის სამსახურებულთაგანი. იხ. ღვომა (ი.ა.). მუსლი ფსალმუნადან, რომელიც ღვსასწაულისათვის არის შერჩეული (ი.ი.).
 ნარღმენა – «ღვინის-ყოფა». იხ. ღვენა; წარმღვინელი (ი.ა.).
 ნარღინება – იხ. ღვინება; წარსაღვინელი (ი.ა.).
 ნარმვა – რომეა, როგვა. იხ. რევა (ი.ა.).
 ნარმპარღნ – მოეარღნა. იხ. ვარღნა (ი.ა.).
 ნარმპლ – წარვედ სახელ შენდა: წადი შენს სახლში (ი.ი.).
 ნარმპლ, ნაპლ – «განსლვა», «თანაწარკლომა», «წარკლომა», «განვლა», გაცენა. იხ. ვლა; შღრ. თანა-წარვლა, წარუვალი (ი.ა.).
 ნარმპლენა – გაგზავნა (ი.ი.).

ნარმპლინება – გაგზავნა, «მივლინება», «წარმოვლინება», «განვლინება», «გამოვლინება», გაშვება. იხ. ვლინება (ი.ა.).
 ნარმპტოლა – «ვლგოლა», გაქცევა. იხ. ვლგოლა (ი.ა.).
 ნარმპუნენ – უყურადღებოდ, შეუმჩნეველად დაგვოვებ (სხ.).
 ნარმპოლა – გამიღვა, გაჭიმვა. იხ. მიღვა (ი.ა.).
 ნარმპრევა – წათრევა, გათრევა. იხ. თრევა (ი.ა.).
 ნარმპშემა – «თქუმა». იხ. თქუმა (ი.ა.).
 წარმოთქმა, გალობით თქმა (ლოცვისა, გალობისა...) (ი.ი.).
 ნარმიპირნა – „მოიმხრო“ (ქ.ყ.).
 ნარმიპაპული – „განლაგებული მწყობრად“ (ქ.ყ.).
 ნარმიპრა – წარვიღა, წარემართა (სხ.).
 ნარმიპრა – «აღსაბურველება», გამიშვლება. იხ. კეცა (ი.ა.).
 ნარმიპოხვა – «აღმოკითხვა». იხ. კითხვა (ი.ა.).
 ნარმპრვა – წაკერა. იხ. კრვა (ი.ა.).
 ნარმპრევა – «მოკუეთა», წაკეთა, წავლვა, წაკერა. იხ. კუეთა (ი.ა.). (სასოებისა) იმედის დაკარგვა (ი.ი.).
 ნარმპრევა-ი – გარდამავალი, «საწუთრო». იხ. წარსლვა; შღრ. თანა-წარმავალი (ი.ა.).
 ნარმპრევა – «მიკალება», «განმარჯუება», მიმართვა, გამართვა, სწორ გზაზე დაღვომა, «წარმომართება», «წრფელ-ყოფა», «განვება» (ი.ა.).
 ნარმპრევა-ი – გამარჯვება, წარმატება, «სიწრფოება», «სიწრფელი» (ი.ა.).
 ნარმპრევა-ი – ურწმუნო, კერპთმსახ-

ური; უცხო თესლტომი, «ბარბაროზი», «თესლი», «ნათესაეი». იხ. საწარმართო (ი.ა.).

სარმართობა – კერპთმსახურება. იხ. წარმართი (ი.ა.).

სარმბზება – «ალორძინება», წაჭარბება, გადამეგება, წინსვლა იხ. მაგება; წარსამაგებელი (ი.ა.).

სარმბზება – მაგება, გადამეგება, აღმაგება; წინსვლა (ი.ა.).

სარმბზებად-ი – იხ. წარმაგება (ი.ა.).

სარმბზებად-ი – წინმსვლელობა, მოწინავეობა, პროგრესი. იხ. წარმაგებული (წარმაგება) (ი.ა.).

სარმბზებად-ი – წარგზავნა, გაგზავნა, მივლინება. იხ. მგზავნა (ი.ა.).

სარმბზება-ი – თავხედი, გლისპი, მოურიდელებელი, «გამოკადნიერება პირისა», შეუპოვარი, კადნიერი (ი.ა.). ჯიუტი, თავხედი, ურცხვი, მოურიდელებელი (მოგჯერ: წინდაუხედავი, მოუფიქრებელი, დაუდევარი, განუსჯელი) (ი.ა.).

სარმბზება-ი – თავხელობა, ურცხეობა; «წარმდებად ქმნა». იხ. წარმდები (ი.ა.).

სარმბზება-ი – «განმაცყენებელი». იხ. წარდენა (ი.ა.).

სარმბზება-ი – «წარმოგყენა», «გყუედ წარმოღება», «მოღება». იხ. ავარი (ი.ა.).

სარმბზება-ი – «მოყენება». იხ. ბმა (ი.ა.).

სარმბზება-ი – ჩამოგდება, მოგანა; წამოგდება. იხ. გდება (ი.ა.).

სარმბზება-ი – «გამოვლინება», გამოგზავნა. იხ. გზავნა (ი.ა.).

სარმბზება-ი – წამოსვლა. იხ. გუალ- (ი.ა.).

სარმბზება-ი – «დადგინება». იხ. დგ-

ინება (ი.ა.). წარმოღება; მოყენა, მოგანა (ი.ა.).

სარმბზება-ი – წამოღება, დაღება. იხ. ღება (ი.ა.).

სარმბზება-ი – «მოკლობა», წამოღება, მოსვლა; წამოღება. იხ. ღება (ი.ა.).

სარმბზება-ი – გაელა, ჩაელა. იხ. ელა (ი.ა.).

სარმბზება-ი – გაგზავნა, გამოგზავნა. იხ. ელინება (ი.ა.).

სარმბზება-ი – ქმნილი; მომხდარი (ზ.ს.).

სარმბზება-ი – «განრთხმა», გაჭიმვა, გამიღვა, გაკერა. იხ. მიღვა (ი.ა.).

სარმბზება-ი – წამომიღება. იხ. თრევა (ი.ა.).

სარმბზება-ი – ჩამოთელა, მოყოლა. იხ. თუალა (ი.ა.).

სარმბზება-ი – თქმა. იხ. თქუმა (ი.ა.).

სარმბზება-ი – წამორწყევა, «განთხევა», «აღმონთხევა», «დათხევა». იხ. თხევა (ი.ა.).

სარმბზება-ი – მოთხრობა. იხ. თხრობა (ი.ა.).

სარმბზება-ი – გამოიხედა (სხ.).

სარმბზება-ი – აკილება. იხ. კილება (ი.ა.).

სარმბზება-ი – მოჭრა. იხ. კუეთა (ი.ა.).

სარმბზება-ი – გამომართება, მოგზავნა, წამოძლოლა, მოსვლა, მომურება, გამარჯვება, განფენა, «წარმართება», «მიმართება». იხ. მართება (ი.ა.).

სარმბზება-ი – «ნადალუკი» (ი.ა.).

სარმბზება-ი – ამოხრებელი (ზ.ს.).

ნარმომჭარობელი – გამომხედველი (სხ.).

ნარმომკობა – წამოქცევა. იხ. მკობა (ი.ა.).

ნარმონალბი – «ავარი». იხ. ლეზა (ი.ა.).

ნარმონარწყა – წამოფურთხება. იხ. ნერწყუვა (ი.ა.).

ნარმოსარვა – ქურდობა. იხ. პარვა (ი.ა.).

ნარმოჰარობა – გაშვერა, მიერთევა. იხ. პყრობა (ი.ა.).

ნარმორთხა – გაშლა, გაჭიმვა. იხ. რთხმა (ი.ა.).

ნარმოსლა – «მოსლეა». იხ. სლეა (ი.ა.).

ნარმოსრულეა – გაძარცვა, დალეენა. იხ. სრულეა (ი.ა.).

[ნარმოტასება] – მიღებული. იხ. ტაცება (ი.ა.).

ნარმოტყევა – გაშლა, «აღყუაეება»; ჩამოშეება. იხ. ტეეება (ი.ა.).

[ნარმოტრვა] – «წარძრვა», დაძერა. იხ. ტრვა (ი.ა.).

ნარმოტრვა-ი – წამოსვლა (ზ.ს.).

ნარმოტყევა – აოხრება, აკლება, გაძარცვა; გყვედ წამოყვანა (ჩეულებრივ ომიანობისა და დარბევის დროს) „წარმოლება გყუედ“, ნადავლის წაღება. იხ. გყუნევა (ი.ა.). ძალით აყრა და გადასახლება; დაგყევეება, გყვედ წამოყვანა (ი.ა.).

ნარმოტყუნევა-ი – აოხრება (ზ.ს.).

ნარმოლევა, ნარმოლევა – წაღება, ნადავლის წაღება, გაძარცვა, «წარგყუნევა», მოგანა, «მოღება», მოყვანა. იხ. ლევა (ი.ა.).

ნარმოყვანება – მოყვანა. იხ. ყვანება (ი.ა.).

ნარმოყვრა – გამომევერა (ი.ა.).

ნარმოყრა – წარმოგლებინება. იხ. ყრა (ი.ა.).

ნარმოჩენა – «გამოჩენა». იხ. ჩენა (ი.ა.).

ნარმოჩინება – «ყოფა»; დადგმა, წარმოღება; გამოცხადება, წინდგომა. იხ. ჩინება (ი.ა.). გამოჩენა, გამოვლინება (ი.ა.).

ნარმოცალიძრება – დაცლა, გამოლევა. იხ. ცალიერება (ი.ა.).

ნარმოცლა – ნახვა (ზ.ს.).

ნარმოძება – აღძერა, მოგანინება, აღმოვლინება, «მოსლეა». იხ. ცემა (ი.ა.). 1. გამოგზავნა; 2. (მდინარის) ადიღება, მოსვლა, მოვარდნა (ი.ა.).

ნარმოცლა – დაცლა, დაცალიერება. იხ. ცლა (ი.ა.).

ნარმოცუნა – გადმოყრა, «აღმოცუნა». იხ. ცუნა (ი.ა.).

ნარმოცუნეული – ნ. წამოცუნეული (ი.ა.).

ნარმოძრვა – დაძერა, წამოსვლა, გამომართვა. იხ. ძრვა (ი.ა.).

ნარმოძღოლა – «წარძღუნეა», წინამძღვრობა. იხ. ძღოლა (ი.ა.).

ნარმოძღუნება – იხ. ძღუნება (ი.ა.).

ნარმოწაღე – გამოაშვირე, გამოწიე (სხ.).

ნარმოწყება – ამოგდება (ზ.ს.).

ნარმოხება – წამოღება, მოგანა; მაგალითად მოყვანა (ადგილის მოყვანა) (ი.ა.).

ნარმოქოლა – წამოსვლა, «წარვლა». იხ. ქოლა (ი.ა.).

ნარმოქველი – ერთმანეთში აღმრევი (სხ.).

ნარმოღუნეული – წამლეკავი. იხ. რღუნა (ი.ა.).

ნარმტყუნანაჲ-ი, ნარმტყუნ(ვ)ელ-ი – ტყუელ წამყვანი, მძარცველი, ნადავლის ამლუბი. იხ. მტყუნანაჲ, მტყუნეელი (ი.ა.).
ნარმტყუნანაჲ-ი – დამლუქველი (მს.).
ნარმტუნელ-ი – წამლექაჲი (სხ.).
ნარმყვანაჲელ-ი – წამყვანი. იხ. მყვანებული (ი.ა.).
ნარმმველობა – მეთვალყურეობის ქვეშ ყოფნა (სხ.).
ნარმმორვაჲ-ი – შიკრიკი. იხ. მცორვალი (ი.ა.).
ნარმმრომი, ნარმმრომელ-ი – იხ. ქუეწარმმრომი, ქუეწარმმრომელი (ი.ა.).
ნარმმრომი – «წინამძღუარი». იხ. მძღომი (ი.ა.).
ნარმმწყმელ-ი – დამლუქველი, დამკარგველი. იხ. წარწყმელა; მწყმელელი (ი.ა.).
ნარნაჲ-ი – gypsum; bitumen, pix (ი.ა.). (ή μίλτος) წითელი ფერის საღებავი (სხ.).
ნარნაჲყმელ-ი – «წარწყმელელი», დანაკარგი. იხ. წარწყმელა (ი.ა.).
ნაროტება – წინ გარეკა. იხ. ოტება (ი.ა.). სიბრძნემან რაჲ წარიოტება სულმოკლებაჲ იგი მვენებელი: გააქცია, განდევნა (ი.ა.).
ნარპარვა – ქურდობა. იხ. პარვა (ი.ა.).
ნარპება – «განბძარვა», გაპობა. იხ. პება (ი.ა.).
ნარაჲრობა – გაშვერა, მირთმევა. იხ. პერობა (ი.ა.).
ნარაროლა – გაქცევა. იხ. რბოლა (ი.ა.).
ნარარება, ნარარება – რომევა; ბოდვა (მს.).
ნარარუნა, ნარარუნა – წალეკა. იხ. რუნა (ი.ა.). წარდუნა, წალეკვა; გა-

დატ. გაქრობა, მოსპობა (ი.ა.).
ნარარება – შეყრა, შერჩევა. იხ. რჩევა (ი.ა.).
ნარარებაელ-ი, ნარარებაელ-ი – ხარჯი. იხ. წარგება, წაგება (ი.ა.). „დასახარჯავი“ (საბა) (ქ.ყ.).
ნარარგველ-ი – ნაბიჯი. იხ. წარდგმა (ი.ა.).
ნარარდინელ-ი – შდრ. თანა-წარსადინელი; იხ. წარდინება (ი.ა.).
ნარარსაჲ-ი, ნარარსაჲელ-ი – წარმევალი; დინება, გასაუალი, წასაუალი. იხ. წარსლევა; შდრ. თანა-წარსაუალი (ი.ა.).
ნარარსაჲებაელ-ი – წინსვლა. იხ. წარმაგება (ი.ა.).
ნარარსაჲაჲაჲელ-ი – მისაგაცებელი, «დასაჲრელი». იხ. წარგაცება (ი.ა.).
ნარარსაჲაჲელ-ი, ნარარსაჲაჲელ-ი – გასაგზავნი. იხ. წარცემა (ი.ა.).
ნარარსაჲაჲელ-ი – დასაკარგავი. იხ. წარწყმელა (ი.ა.).
ნარარსაჲა – წასვლა, «წარგულა», «გულა», «მისვლა», «თანა-სვლა», «განსვლა», «მიქცევა». იხ. სვლა; შდრ. თანა-წარსვლა, წარსაუალი, წინა-წარსვლა (ი.ა.). გადასვლა, (თავს) გადავლება (ი.ა.).
ნარარსაჲა – იხ. სრება; შდრ. თანა-წარსრება (ი.ა.).
ნარარსაჲაჲა – ჩქარება. იხ. სწრაჲა (ი.ა.).
ნარარსაჲაჲაჲა – დასრულება. იხ. სრულება (ი.ა.).
ნარარსაჲაჲაჲა, **ნარარსაჲაჲაჲა** – გასწრება, მოსწრება. იხ. სწრება, სწრობა (ი.ა.).
ნარარსაჲაჲაჲაჲა – რომელმაც უკვე გაუსწრო, წასული, გასული (ი.ა.).
ნარარსაჲა – «განსხმა», «განდევნა», და-

ფრთხოდა. იხ. სხმა (ი.ა.).
ნარსსმუღი – თაელი. იხ. წარსსმა;
 შღრ. თაეწარსსმული (ი.ა.).
ნარტანება – იხ. ტანება; შღრ. თანა-
 წარტანება (ი.ა.).
ნარტანება – მიტაცება, «აღტრა», იხ.
 ტაცება; წარსატაცებელი (ი.ა.).
ნარტანება – მოტაცებული, მიტაც-
 ებული (ი.ა.).
ნარტანება – «განტეება», გაშება, მი-
 ტეება, თაეაშება, თაეხელობა. იხ. ტეე-
 ბა (ი.ა.).
ნარტირილი – იხ. გირილი (ი.ა.).
ნარტყანა – «წარმოტყუენა», «დატ-
 აცება», ტყუედ წაყუანა, გაძარცვა, მოხი-
 ბლეა. იხ. ტყუენა (ი.ა.).
ნარტყანული – დატყუეებული, ტყუ-
 ედ წაყუანილი (ი.ა.). გაოგნებული; გამ-
 ტერებული (მ.ს.).
ნარუბა – მარადიული. იხ. წარულა
 (ი.ა.).
ნარუბოცოცობა – შეცდომა (მ.ს.).
ნარუბოცოცობა – იხ. წარწერა; შღრ.
 ბედა-წარუწერელი (ი.ა.).
ნარუბა – წაღება. იხ. ქუან- (ი.ა.).
ნარუბა – წაღება. იხ. ქუმა (ი.ა.).
ნარუბა – «ღეენა», «გარდაძრვა», მი-
 ბრუნება, წაღენა, წაგდება. იხ. ქეევა;
 ტყუედ-წარქეევა, წინა-წარქეევა (ი.ა.).
 წინ გაგდება, (წინ) წამძღვარება (ი.ა.).
ნარუბა, ნარუბა – აღება, წაგანა, მი-
 ტაცება. წართმევა. იხ. ღება (ი.ა.).
ნარუბა – იხ. წარრღუნა (ი.ა.).
ნარუბა – იხ. ტყუედ-წარყუანა (ი.ა.).
ნარუბანა – «შთაყუანება», წაყუანა,
 წაღება, წაგანება. იხ. ყუანება (ი.ა.).
ნარუბა – წაყუანა. იხ. ყოლა (ი.ა.).

ნარუბა – გაშეერა, წაყოფა, «განმა-
 რტება». იხ. ყოფა (ი.ა.).
ნარუბა – (აღურისა) აღვირის მიშება
 (ი.ა.).
ნარინება – «შემოყუანება», გამოჩენა,
 გამოჩეევა. იხ. ჩინება (ი.ა.).
ნარინება – «შესწაეებული», გა-
 მოჩენილი, მნიშვნელოვანი, ღიღებული,
 მთავარი, ნახარარი, ღიღგვარიანი, «წა-
 რმართებული», დაწინაურებული. ღი-
 ღად წარჩინებული – «სამუაობელი»,
 საპატიო, ძვირფასი. იხ. ჩინება (ი.ა.).
ნარინება, **ნარინება** –
 ღიღებულობა, მძლეობა, გამოჩენილ-
 ბა. იხ. წარჩინებული (ი.ა.).
ნარინება, ნარინება – «მიძღუნება», მი-
 რთმევა, გაგზენა; წაკერა, წაბორ-
 ძიკება. იხ. ეემა; ფერქის-წარცემა, წარ-
 საცემელი (ი.ა.).
ნარინება – იხ. ცოუნება; შღრ. თანა-
 წარცოუნება (ი.ა.).
ნარინება – იხ. ცოღვა; შღრ. გარე-
 წარცოღვა (ი.ა.).
ნარინება – წაძრობა. იხ. ცუნება
 (ი.ა.).
ნარინება – გაგდება წინ. იხ. ძება (ი.ა.).
ნარინება – «გრეა», წასვლა, გამართ-
 ვა. იხ. ძრეა (ი.ა.).
ნარინება – გახდა. იხ. ძარცევა (ი.ა.).
ნარინება, ნარინება – «წინა-წა-
 რძლოლა», «წინამძღვრობა, წაძლოლა.
 იხ. ძლოლა; შღრ. წინა-წარძლოლა (ი.ა.).
ნარინება – წინ გაძლოლა, წინ გა-
 გდება. იხ. ძღუნება (ი.ა.). გაგზენა (ი.ა.).
ნარინება – იხ. ძღუნება; წინა-წა-
 რძღუნება (ი.ა.).
ნარინება, ნარინება – მიწენა, «მისლ-

ვა», წევა, მიღწევა. იხ. წეხა, წევა (ი.ა.).
[წარწერა] – იხ. წერა (ი.ა.).
წარწერვა – იმედის დაკარგვა, სასო-
 წარკეცა, «დასულეება». იხ. წირვა (ი.ა.).
 განწირვა, გამეცება; მიგოცება, დაგოცე-
 ბა; გაშეება (ი.ა.).
წარწმანვა – დაგრეხა. იხ. წმანვა (ი.ა.).
წარწუთობა, წანწულობა – «განერცე-
 ლეება», წავგრძელება, წედლობა. იხ. წუ-
 თობა/წედლობა (ი.ა.).
წარწმეება, წანწმეება – «მოსრევა», «მო-
 სპოლევა», «მოსპობა», «განკეება», «მოწ-
 ყდობა», დაკარგვა, გამოლეება, ცთობა.
 იხ. წყმედა (ი.ა.).
წარწმეებალ-ი – დასაკარგავი, წარმა-
 ვალი. იხ. წარწყმედა (ი.ა.).
წარწმევილობა – დაღუქვა. იხ. წარ-
 წყმედილი (წარწყმედა) (ი.ა.).
წარხმთქა – წარგყმა, წაკერვა; წაჭრა.
 იხ. ხეთქა (ი.ა.).
წარხმეება – «მეხუეეა». იხ. ხუეეა (ი.ა.).
წარხმეა – წადება, «წარღება», წაყვა-
 ნა; ამოფხერა. იხ. ხუმა (ი.ა.).
წარქა – ამოხდა, წაძრობა, გახდა. იხ.
 კდა; მღრ. თითწარკლილი (ი.ა.).
წარქლობა, წაქლობა – «წარღება», წა-
 სწრება, გასვლა, წასვლა, გადასვლა,
 აღსრულება, დაღუქვა, წახლობა, დარ-
 ღვევა. იხ. კლობა (ი.ა.).
წარქლმეება – დაზიანება, გაფუჭება.
 იხ. კლმეება (ი.ა.).
წარქობა – გაწმენდა. იხ. კოცა (ი.ა.).
 მოხოცვა, მოწმენდა, შემწმრალება (ი.ა.).
წარქნილ-ი – «განრღეული», გარღ-
 ვეული. იხ. ქსნა (ი.ა.). თავაშეებული
 (მ.ს.).
წარქნილობით – თავშეუკავებლად,

უზომოდ (ს.ხ.).

წარქნა – გაცილება, გაშეება. იხ. ჯმნა
 (ი.ა.).

წასაბეებალ-ი – დასახარჯი. იხ. წარგ-
 ება/წაგება (ი.ა.).

წასანახავალ – წანახვისათვის, ე. ი. ნაწ-
 ერისათვის სტრიქონ-სტრიქონ თეა-
 ლის მისაღვენებლად. იხ. წანახვა (ი.ა.).

წასამეებალ-ი – იხ. წარსაცემელი (ი.ა.).

წასლვა – იხ. წარსლეა (ი.ა.).

[წაშა] – იხ. ეგლის-მწაფელი, მწაფე-
 ლი (ი.ა.).

წაშება – იხ. წარღება (ი.ა.).

წაშება – აქეთ; შემდეგ (მ.ს.).

წაშმართ – წინ; მომავალი. იხ. მართ
 (ი.ა.).

წაშმართმორებალ-ი – სწორად მავა-
 ლი (მ.ს.).

წანწულობა – იხ. წარწუთობა (ი.ა.).

წანწული – „წადებული“, „წართმეული“
 (ქც.).

[წახნაბ-ი] – იხ. ნაწახნაგები, ოქრო-
 წახნაგებული (ი.ა.).

წახნაგებული-ი – «გამოქანდაკებული»,
 «გამოგორანგოსებული», «გამოგურა-
 ნგოსებული», გამოხარაგებული, გამოკ-
 ვეთილი. მღრ. ოქროწახნაგებული (ი.ა.).

წაქლობა – იხ. წარკლობა (ი.ა.).

წაბლ-ი – ძალა-გამოლეული, უვარგისი
 (ი.ა.).

წაბლ-ი; წაბლ-ყობა – გაუგებურება.
 იხ. განწბილება, სიწბო (ი.ა.).

წაბოლა – სელეკა. იხ. აღწბოლა, მეწ-
 ბოლა (ი.ა.).

წაბვა – სხმა, დაღვეინება. იხ. საწღე
 (ი.ა.).

წალობა – წრთობა (ი.ა.).

ნაწილი – იხ. გელ-მიმწლომობა (ი.ა.).
ნაბა – იხ. აღმოწება (-ული), დაწება (ი.ა.).
ნაბო – colla, gluten, glutinum. იხ. აღწებება, დაწებება, შემოწებება (ი.ა.).
ნაბი – თეფში; ყვავილნარი, სანერგე (ი.ა.).
ნაბა, ნაბნა – მიწვენა, მოწვენა, შეხე-
 ელრა, მოსწრება, მოსვლა, «დაჭერა»,
 «აღქემა», დაწევა. იხ. აღწევა, გამოწე-
 ვა, განწევა, დაწევა, გელ-მიწვენა, გელ-
 მიწვენით, გელ-მიწვენულობა, მოწვენა,
 მწვენელი. დახმარება, «მეწვენა», შე-
 ლა. იხ. აღწევა, თანა-მეწვენა, გელა მი-
 წვენით, მიწვენა, მიწვენით, საწვენელი,
 შემოწევა, მეწევა, მეწვენა, შთაწვენა,
 წარწვენა/წარწევა (ი.ა.).
ნაბი – (წლისა) წელიწადი. (წელნი)
 lumbus. მოწყალეება; ნაწლევი. იხ. ნაწ-
 ლევი (ი.ა.).
ნაბინაბი – (წელიწადისა) წელი. იხ.
 საწელიწდო (ი.ა.).
ნაბინაბიუღი, ნაბინაბიუღი – თი-
 კანი, კრაფი, ხბო, საერთოდ პირუტყვი
 ერთ წლამდის. იხ. წელიწადი (ი.ა.).
ნაბინაბითი-ნაბინაბად – ყოველ
 წელს, წლიდან წლამდის (ი.ა.).
ნაბინაბიუღად – წელიწადში ერთხ-
 ელ (ი.ა.).
ნაბინორტყვიუღი – წელშემორტყუ-
 ლი (იარადით). იხ. მორტყვიუღი (ი.ა.).
ნაბინი – წერტილი (მ.ს.).
ნაბაბუ – ჩაქერი (ი.ა.).
ნაბაბუღი, ნაბაბუღი – acervus (ი.ა.).
ნაბაბი – ხაბისა – «ხაგი». იხ. აღწე-
 რა(-ილი), გამოწერა, გარდაწერა, გარე-
 მოღს-წერილი, დაწერა, დაწერილი,
 დაწერილება, გელა-დაწერილი, გელაწ-

ერილი, გემოწერილი, მიწერა, მოს-
 აკსენებელთ-მწერალი, მოწერა, ნაწერი,
 საწერელი, სოფლის-წერა, უწერელი,
 შთაწერა, ძეგლის-წერა, წიგნის-წერა,
 კელით-წერილი (ი.ა.).
ნაბილი – «წიგნი», ძველი აღთქმის
 წიგნები; «ხაგი», სახე. იხ. წერა (ი.ა.).
 წიგნი (განსაკუთრებით ძველი და ახ-
 ალი აღთქმისა) (ი.ა.).
ნაბილის-შემომყვანაბაბი – «მწი-
 გნობარი», «მჯულის-მწიგნობარი». იხ.
 შემომყვანებელი (ი.ა.).
ნაბაბი – «დაგუმერა»; ჩხვლეტა. იხ.
 აღწერტა, დაწერტა, საწერტელი (ი.ა.).
ნაბაბითი – ჩხვლეტით შესრულებუ-
 ლი. იხ. წერტა (ი.ა.).
ნაბაბილი – იხ. წერტა (ი.ა.).
ნაბა – დაძახება, მიწოდება. იხ. მიწესა,
 მოწესა (ი.ა.).
ნაბაბა – რაც წესით ეკუთვნის (ა.შ.).
ნაბაბი – რიგი, კანონი, განაწესი, ელე-
 მენტი, «ნივითი», ბუნება, «კუალი», სჯუ-
 ლი; «ჯუარი» (ი.ა.). 1. წესი, კანონი; 2.
 ბუნების ერთ-ერთი ძირითადი ელე-
 მენტი (ჰაერი, წყალი, მიწა ან ცეცხლი);
 3. დასი; 4. (დედაკაცისაჲ) თვიური (ი.ა.).
ნაბი ბანბაბისაბა, ნაბი და ბანბაბა
 – გი პიკონი, წესდება (ა.შ.).
ნაბაბაბაბ – თანახმად რიგისა. იხ. გან-
 ძაწესებელი, განწესება, განწესებულება,
 დაწესება, დაწესებული, კეთილწესებული,
 მეწესე, მიზოდაწესება, მოწესე, მოწესება,
 მოწესე-ქმნული, საწესო, უწესო (ი.ა.).
ნაბაბაბი – ფრთხილი, კეთილგონიერი;
 რიგიანი, მოხდენილი. იხ. წესი (ი.ა.).
ნაბაბაბაბა – რიგი, წესრიგიანობა. იხ.
 წესიერი (ი.ა.).

ნაწინაპრი – ქალი მონაზონი. იხ. წესი (ი.ა.).

ნაწილა – «ჯერ-ყოფა». იხ. ყოფა (ი.ა.).
წეს-არს: საჭიროა, უნდა (=ჯერ-არს) (ი.ა.).

ნაქანი – ცოცხალი ხნის წინ, უწინარეს. შდრ. ძუღუნან/ძოდან (ი.ა.).

ნაქანა – «განწვალება», ერესი, განხეთქილება, შეგულიანება, მწვალებლობა. იხ. განუწვალებელი, განწვალება, დაწვალებული, მწვალებელი, საწვალი (ი.ა.).

[**ნაქანა**] – იხ. დაწვენა, შემოწვენა, შთაწვენა (ი.ა.).

ნაქობა, **ნაქობა** – იხ. წუთოლა (ი.ა.).

ნაქობა – ჩამოწვეთება (ი.ა.).

ნაქა – გაღმა, იმ მხარეს; გამოღმა, ამ მხარეს (ი.ა.).

ნაქა – იღლია, კალთა. იხ. გამოწიალება, მოწიალება (ი.ა.). უბე, лощи, недра (ი.ა.). გულმკერდი (სხ.).

ნაქაღვლა, **ნაქა-აღვლა** – გატარება. იხ. აღვლა/აღვლა (ი.ა.).

ნაქა-აღვლა – «წიაღ-სლვა», გადაღვლა. იხ. ვლა (ი.ა.).

ნაქა-აღვლა – (გვ.) გაღმა, იმ მხარეს. გაღმითი; გაღმითური. იხ. კერძო (ი.ა.).

ნაქა-მოვლა – «წიაღ-მოსლვა», მოვლა იმ მხრიდან. იხ. მოვლა (ი.ა.).

ნაქა-მოვლა – გამოღმა, ამ მხარეს. იხ. კერძო (ი.ა.).

ნაქა-მოვლა – გადმოსლვა. იხ. მოკრება (ი.ა.).

ნაქა-მოვლა – (წყლის) გაღმა ნაპირი (ი.ა.).

ნაქა-მოვლა – გადმოსლვა, «მოწიალება». იხ. მოსლვა (ი.ა.). წყალზე (მდო-

ნარეზე, ტბაზე, ზღვაზე) გადმოსლვა (ი.ა.).
ნაქა-მოვლა – გადმოსლვა. იხ. მოკრება (ი.ა.). წყალზე გადმოსლვა, წყლის გამოღმა გადმოსლვა (ი.ა.).

ნაქა-საქა – «განსაქალი». იხ. საქალი (ი.ა.). გემის შუაში აღმართული ძელი აფრისა (გ.ს.).

ნაქა-საქა – «განვლა». იხ. სლვა (ი.ა.). წყალზე გადასვლა (ი.ა.).

ნაქა-საქა – გადაყვანა. იხ. ყვანება (ი.ა.).

ნაქა-საქა – «წიაღ-მოკლვა», «წიაღ-სლვა», გადასვლა. იხ. კლობა (ი.ა.). წყალზე გადასვლა, წყლის გაღმა გადასვლა (ი.ა.).

ნაქა – «კელით-წერილი», «პროარგაკი», ნაწერი, გექსტი, ასო, მაგინე, სიგელი, მწიგნობრობა, წერა-კითხვა, დოკუმენტი. იხ. ბჭეთ-მწიგნობარი, მწიგნობარი, მწიგნობრობა, მწიგნობართმოდუარი, მწიგნობართ-შემყვანებელი, სამწიგნობრე, საწიგნე, უწიგნო (ი.ა.). წერილი (ი.ა.).

ნაქა-საქა – მწიგნობრობა, წერა-კითხვა. იხ. კითხვა (ი.ა.).

ნაქა-საქა – გრამატიკოსი. იხ. მეცნიერი (ი.ა.).

ნაქა-საქა – წიგნის მიმგანი. იხ. მიმღებელი (ი.ა.).

ნაქა-საქა – წამკითხველი, მწიგნობარი (ი.ა.).

ნაქა-საქა – შიკრიკი (გ.ს.).

ნაქა-საქა – «ანდერძის-მწერალი», მწიგნობარი. იხ. მწერალი (ი.ა.).

ნაქა-საქა – ეტრაგი. იხ. ტყაყი (ი.ა.).

ნაქა-საქა – ანდერძის წერა, წერილის წერა. იხ. წერა (ი.ა.).

წილი – ჭუჭყი (ი.ა.).
 წილნი – რგო, რქა (ი.ა.).
 წილოვანი, წილოვანი – თვიურით შე-
 პყრობილი. იხ. წილა (ი.ა.). ჭუჭყიანი,
 ბინძური, უწმინდური (ი.ა.).
 წილოვნება – თვიურით შეპყრობა. იხ.
 წილოვანი (ი.ა.).
 წივა-ღ – ფუნა (მ.ს.).
 წით- – გაწითლება (ი.ა.).
 წითელი – «მანღუკი». იხ. განწითლ-
 ება, მომწითურე/მომწითურო, მოწით-
 ანე, მოწითლე, მწითური (ი.ა.).
 წიქული – მწიკელი, порок (სხ.).
 წილ – «ნაცეაღად», «ნაცეალ» (ი.ა.).
 წილ, წილაღ – ჯერ, -გზის. იხ. ბეერ-
 წილ, მრავალწილად, ორწილ, სამწილ,
 მულწილ (ი.ა.).
 წილი – ხეველი, «ნაწილი», «სამომი»,
 «სამკურებელი». იხ. განაწილება, გან-
 მრავალწილება, განწილება, თანა-მო-
 ნაწილე, მონაწილე, ნაწილება, ნაწილი,
 ორი წილი (ი.ა.). „წ“ ასოს სახელწო-
 დება (ი.ა.).
 [წილმა] – კრეფა. იხ. მოწილვა (ი.ა.).
 [წილმა] – ყოფა. იხ. წილი (ი.ა.).
 წილისა შენაგება – წილისყრა (ი.ა.).
 წილის-განგება – წილის ყრა. იხ. გა-
 ნგება (ი.ა.).
 წილ(ის)-გება – «განგება წილისა»,
 წილის ყრა. იხ. გდება (ი.ა.).
 წილს-საგომი – «სამომი». იხ. სამომი
 (ი.ა.).
 წილ-ხულომა – «საბლის-ხულომა». იხ.
 ხულომა (ი.ა.).
 წინა – «პირველი», «პირველი», მოწი-
 ნავე; წინაპარი. «უწინარეს». იხ. უწი-
 ნა, უწინარეს, უწინარესი მამა, წინან-

ღელი, წინადათ (ი.ა.).
 წინა-აღგომი – «წინა-დადგომა», «ქლ-
 ომა», ცილობა. იხ. აღდგომა (ი.ა.). წინ
 აღდგომა, შეწინააღმდეგება, წინააღ-
 მდეგობის გაწევა (ი.ა.).
 წინა-აღმგომი – «მგერი», მოცილე,
 მოწინააღმდეგე. იხ. აღმგომი (ი.ა.).
 წინა-აღმგომი – იხ. წინა-აღდგომა
 (ი.ა.).
 წინააღმგომისმცხულომა – საწი-
 ნააღმდეგოს თქმა, წინ აღდგომა, აკრძა-
 ლვა. ἢ ἀντιλογία (სხ.).
 წინააღმგომისმცხულომა – მხამის უკუმო-
 ქმედი საშუალება: τὸ ἀντιδότης (სხ.).
 წინააღმგომისმცხულომა – მიზნის დასახვა (სხ.).
 წინააღმგომისმცხულომა – ისეთი რამ, რომ-
 ლის საწინააღმდეგოდ არაფრის თქმა
 შეიძლება (სხ.).
 წინააღმგომისმცხულომა – გადაწყვეტა, წინასწარ
 მოფიქრება (სხ.).
 წინა-აღმგომისმცხულომა – «ნება». იხ. განმრახვა
 (ი.ა.).
 წინა-აღმგომისმცხულომა – განმრახულობა. იხ.
 განმრახვა (ი.ა.).
 წინა-აღმგომისმცხულომა – მომავალი, მო-
 სალოდნელი, წინამდებარე. იხ. განმრახ-
 დებული (ი.ა.).
 წინა-აღმგომისმცხულომა – შემბრძოლე,
 მოწინააღმდეგე (ი.ა.).
 წინააღმგომისმცხულომა – прекословие (სხ.).
 წინა-აღმგომისმცხულომა – «განწყობა», «ბრძ-
 ოლა». იხ. განწყობა (ი.ა.). წინააღ-
 გომა, შემბრძოლება (ი.ა.).
 წინააღმგომისმცხულომა – თმაშეკრეჭ-
 ილი (?) (სხ.).
 წინა-აღმგომისმცხულომა – მირთმევა, ძღვნა. იხ. და-
 გება (ი.ა.).

რვალი (ი.ა.).

წინამძღვარ-ი – წინამძღვარი, «წარმდღომი», «ერისთავი», «მთავარი», თავი, მეთაური, «მძღუნელი», «დამწყებელი», მამასახლისი. იხ. მძღუარი (ი.ა.).

წინამძღვარება – წინ გამოძღოლა, წინამძღოლობა (ი.ა.).

წინამძღვრობა – მეთაურობა, «მოღუაწება», «მართება», მამასახლისობა. იხ. მძღურობა (ი.ა.).

წინანღაღი – პირველი, აღრიხდელი. იხ. წინა (ი.ა.).

წინამთ – უწინ, პირველად, წინათ, «უწინარეს». იხ. წინა (ი.ა.).

წინამთ-ი – პირველი (პირვანდელი, წინანდელი) (ი.ა.).

წინამთ-განძინება – წინასწარმცოდნეობა. იხ. მეცნიერება (ი.ა.).

წინამთ-მნობა – წინასწარ გაგება. იხ. ცნობა (ი.ა.).

წინამწარ, წინანწარ – (თნდ; გმ.), «უწინარეს», წინდაწინ, უწინ, აღრე (ი.ა.).

წინამწარ-ი – წინასწარი. იხ. წინამწარ (ი.ა.).

წინამწარმეცხუელება, წინანწარმეცხუელება – იხ. წინაწარმეცხუელება (ი.ა.).

წინამწარმეცხუელები – ნ. წინაწარმეცხუელები (ი.ა.).

წინამწარ-მცნობაღი – წინასწარ შემცნობი. იხ. მცნობელი (ი.ა.).

წინამწარ-მცნობა – წინასწარი ცოდნა; შეცნობა; განგება. იხ. ცნობა (ი.ა.).

წინამწარბუღი – წინათარსებული, предъдушный (სხ.).

წინაპარ-ი – «პირველი» (ი.ა.).

წინარე – შემდგომში (გს.).

წინარმეცხუეღი – იხ. წინაწარმეცხუელები (ი.ა.).

წინასაპაქეთაღი – წინასაბრძოლველი (სხ.). ნაპირი (გს.).

წინა-საზარმეღი – წინ საჩრდილობელი შენობისა, გამოქეჯბულისა და სხე. იხ. საფარველი (ი.ა.).

წინასახე – ნიშანი; პირველსახე (გს.).

წინა-სრბა – შეთვალეღა. იხ. სრბა (ი.ა.).

წინანწარმეცხუელება – იხ. წინაწარმეცხუელება (ი.ა.).

წინანწრობიღი – გემოთქმული, გემოაღნიშნული, გემოთ მოცემული (სხ.).

წინაუქუმოღი – «პირით»; წინააღმდეღე. იხ. უქუმო (ი.ა.).

წინაუქუნ – წინ, «წინა». იხ. უქუნ (ი.ა.).

წინა-ჟოღა – წინ დაღგმა, დაღება, გაღეღა, მიცეღა, მიწიღება, «დაღგმა», მირთმეღა, მიღება, ასრულეღა; «იღაღი». იხ. ყოღა (ი.ა.). 1. მირთმეღა; 2. მღაღება (ი/უ); დაპირეღა, აღთქმა (ი.ა.).

წინაღე – «პირის-პირ», წინ, წინააღმდეღე «საშურეღელად», «პირისაღან» (ი.ა.).

წინაღე-მღღომარე – ახლოს მღღომი. იხ. მღღომარე (ი.ა.).

წინაღე-მღღომეღი – მსახური, გეღამღღომი. იხ. მღღომეღი (ი.ა.).

წინაღე-ნი – მსახურნი; მისი ამაღლის წვერეღი, ახლო მყოფი პირეღი (ი.ა.).

წინაღე პირსა – «პირის-პირით». იხ. პირი (ი.ა.).

წინა-ღეღა – «ქემიღეღა», ღარაღობა. იხ. ცეღა (ი.ა.).

წინა-ღეღობა, წინა-ღეღობა – წინამძღვრობა, წინ სეღა. იხ. ძღღობა/ძღღობა (ი.ა.).

წინა-ღეღანება – წინამძღოლობა, წინამძღვრობა. იხ. ძღღანეღა (ი.ა.).

წინაწარ – იხ. წინამდწარ (ი.ა.).
 წინაწარმეცხუელ-ი, წინამდწარმეცხუელ-ი, წინარმეცხუელ-ი – წინასწარმეცხუელი. იხ. საწინასწარმეცხუელი, ცრუწინასწარმეცხუელი (ი.ა.).
 წინაწარმეცხუელეა, წინამდწარმეცხუელეა, წინასწარმეცხუელეა – წინასწარმეცხუელება (ი.ა.).
 წინა-წარსლვა – «წარგუალ-», წინ წასვლა. იხ. წარსლვა (ი.ა.).
 წინა-წარძევა – გარეკვა. იხ. წარქევა (ი.ა.).
 წინა-წარძლოა – გაძლოა, «წარძლოა». იხ. წარძლოა (ი.ა.).
 წინა-წარძლანვა – წინ გაძლოა. იხ. წარძლანვა (ი.ა.).
 წინაწარწართილება – განზრახვა, წინასწარ მოფიქრებული საქციელი (სხ.).
 წინა-ჯღობა – «მემთა-ჯღობა». იხ. ჯღობა (ი.ა.).
 წინღ-ი – გირაო (ი.ა.). საწინდარი (ი.ა.).
 [წინღება] – იხ. დაწინდება (ი.ა.).
 წინღებაულ-ი – დაწინდებული, დანიშნული. იხ. წინდი (ი.ა.).
 [წინღვა] – ყიდვა. იხ. განწინდვა, დაწინდვა (ი.ა.).
 წინგა – გინება, უპატიოება, «შერისხვა» (ი.ა.).
 წინგაგაგაგაგა – ქვეშევრდომები, მსლებლები (სხ.).
 წინწილი – საკრავი (ქც.).
 წირვა – იხ. განწირვა, განწირულება, თავგან(წ)წირვა, უამის-წირვა, საწირავი, უწირველი, შემოწირვა, შეწირვა (ი.ა.).
 წირთხლ-ი, წყირთლ-ი, წყირთხლ-ი – «მღურბლი» (ი.ა.).
 წისპვილი, წისპული – «ფქვილი»; «მფ-

ქველი» (ი.ა.).
 წისპვილი-სპვა – «ფქვილისა საფქველი». იხ. ქვა (ი.ა.).
 წიშვა – წევა. იხ. მიწიფება, მოწიფება, შემოწიფება, კელწიფება (ი.ა.). შეძლება (სხ.).
 წიშვა – «შეძრწუნება», «დაბრკოლება», მიში. იხ. მოწიწება, უწიწველი (ი.ა.).
 წინწული – «მოშიში გულითა». იხ. წიწვა (ი.ა.).
 წინწული – მოწიწებით ყოფნა (საბა). კრძალულება, მოწიწება, რიდი, მოკრძალება, ძრწოლა (სხ.).
 წინწა – წიხლის ცემა. იხ. განწინწა, დაწინწა, მეწინწარი (ი.ა.). (დგმისა) დგმისკერა; კერა; ჩხელება; გადაგ. დეგნა (ი.ა.).
 წამრათა მნიშვნელობა – მისნობის სახეობა (სხ.).
 წა – იხ. მოწლე, მოწლება (ი.ა.).
 წაგაგაგა – იხ. წელი; მღრ. ერგასის-წამდინი (ი.ა.).
 [წაღმბან-ი] – იხ. წელი; მღრ. ორით-წლითგანი, ოცწლითგანი (ი.ა.).
 წაღმბან-წაღ – ყოველ წელს, წელიწადში ერთხელ. იხ. წამდინი, ოცწლითგანი, ოც წლისა, სამითწლითგანი, სამწლისა. იხ. წელი (ი.ა.). ყოველწლივ (ი.ა.).
 [წაღმბან] – იხ. წელი; მღრ. ოცწლისა, მუღწლისა (ი.ა.).
 წაღმბან მრისხეწაგა – „ქრონოლოგია“ (ქც.).
 წაღმბან, წაღმბან – თხზვა, ხლართვა, წნევა (ი.ა.).
 წაღმბან-ი სპული – «მკელი». იხ. გარემო-წაღმბანი (ი.ა.).

წმება – მშრალება, ხოცვა. იხ. წმიდა (ი.ა.).

წმიდა – სუფთა, უბიწო, წმინდა, აუმღერეველი, თხელი, «ნაბიერი», «ნაბირეველი». იხ. არაწმიდა, გამოწმედა, განწმედა, განმწმედელი, განსაწმედელი, გარემწმედა, დაწმედა, მოსაწმედელი, მოწმედა, სამწმიდაარსობა, სიწმიდე, უწმიდისი, უწმიდური (ი.ა.).

წმიდაბარსი – ლოცვაა, დაწყებული სიგყვებით: წმიდა არს. იხ. არსი (ი.ა.).

წმიდა-გყოფილი – იხ. მყოფელი (ი.ა.).

წმიდა-ჟოფა – გაწმენდა. იხ. ყოფა (ი.ა.).

წმიდა წერილი – ბიბლია (სხ.).

[წმიდება] – იხ. არაწმიდება (ი.ა.).

წნაღი – შგო (ი.ა.).

წნება – ჭეჭყა, ტკეზნა, წურვა. იხ. მწნეხარი, სასაწნეხლე, საწნეხელი (ი.ა.).

წოღ – ძახილი (ი.ა.).

წოღება – «რქემა», «ჩინება», «მიხადა», «მოწოდება», დაძახება. იხ. წოდ-; აღმოწოდება, აღწოდება, გარდამოწოდება, მიწოდება, მომწოდებელი, მოწოდება, მწოდებელი, უწოდებელად, შეწოდება (ი.ა.).

წოვა, წოვნა – იხ. გამოწოვა; მწოვარი, ძუძუძ-მწოვარი (ი.ა.).

წოვება, წოვა – «ჭაბა», კევა. იხ. წოვა; შდრ. მაწოვნებელი (ი.ა.).

წოლა – დაწოლა, დაძინება. იხ. დაწოლა, თანამწოლი, მიწოლა, მწოლი, მწოლარე, საწოლი (ი.ა.).

წონა – იხ. აღწონა, გარდაწონა, დაწონა, მიწონა, მოწონა, სასწორი, შეწონა (ი.ა.).

[წონა] – გარჭობა. იხ. განწონა, შეწონა (ი.ა.).

წოტი – „პაგარა ბუ“ (საბა) (ქ.ც.).

წოწეული – იხ. ძოწეული (ი.ა.).

[წრაფი, სწრაფი] – იხ. მოსწრაფა, მოსწრაფე, მოსწრაფება, მსწრაფლ/მწრაფლ, მოწრაფე, ნასწრაფევი, სისწრაფე, უმოსწრაფესი, შესწრაფა (ი.ა.).

წრაფა, სწრაფა – სწრაფვა, ჩქარება; «სისწრაფე»; «სიმსწრაფლე». იხ. სწრაფა (ი.ა.). შიში, ცახცახი (სხ.).

წრაფება, წრაფობა, სწრაფება, სწრაფობა – ასწრაფება, აჩქარება. იხ. წრაფი (ი.ა.).

წრაფით – (გვ.) იხ. წრაფა (ი.ა.).

წრღიაღი, წრღიაღი – სიხმელე, სიძკლევე, ჭლექი (ი.ა.).

წრღოლა – «დინება» (ი.ა.).

[წრღა] – იხ. დაწრღა, მოწრღა, შეწრღა (ი.ა.).

წრღიაღება – იხ. წრღიაღი/წრღიაღი (ი.ა.).

წრღიაღი – ძლიერი, მძაფრი, მოუთმენელი (სხ.). მძინეარე (გს.).

წრფელი – სწორი, «მართალი», გულწრფელი, გამართული, უმანკო, «ადვილი». იხ. არაწრფელი, გულწრფელება, მოწრფელები, სიწრფელე, სიწრფეობა, უწრფელო (ი.ა.).

წრფელ-ყოფა – «წარმართვა», გასწორება. იხ. ყოფა (ი.ა.).

წრფება, წრფობა – თავბრუსხვევა, გულის რევა, ἰλιγγία (სხ.).

წრფება – „მწველებლობა“ (ქ.ც.).

წრფობა, წრფობა – «სწავლა», დაროგება; ცემა. იხ. განწუ(ა)რთა (ი.ა.).

[წრფა] – «ელა», ამოწედა, შიმელება. იხ. აღმოწედა, განწედა, მიწედა (ი.ა.).

წრფილი – ამოწედილი (ხმალი) (ი.ა.).

წაღობა, წაღობა, წ(უ)თობა – იხ. აღწულობა, მიწუღობა/მიწუღობა/მიწ(უ)თობა, შეწუღობა (ი.ა.).

წაშვა – «იძულება»; შეწვევა, მოწოდება. იხ. დაწვევა, მიმოდაწვევა, მიწვევა, მოწვევა, საქმის-მაწვეველი; შღრ. მაწვეველი (ი.ა.).

წაშთი – წვეთი, «უარი». იხ. ნაწუეთი, საწუეთი (ი.ა.).

[**წაშთა**] – იხ. დამოწუეთა, გარდამოწუეთა, შთაწუეთება (ი.ა.).

წაუღ-ი, წაუღა – ჩალის ნამცეცი, ნაწვერალი (← ნაწველარი), ღერო, «ლელწამი» (ი.ა.). ბეწვი (ი.ი.).

წაუღა – წველა, მოწველა; კრეფა. იხ. მოწუელა; შღრ. მწუელელი (ი.ა.). რძე და რძის ნაწარმი (ი.ი.).

წაუღ-ი – «გბოლვილი», ნახარმი. იხ. საწუნე (ი.ა.).

წაუღ-ი – წვერი, «ნიყებრი», ნიკაპი (ი.ა.). თავი, კიდე, «მწუერვალი». იხ. მწუერვალი (ი.ა.).

წაუღბამო – უწვერული, წვერგამომავალი. იხ. გამო (ი.ა.).

წაუღბამოობა – სრულწლოვანება (სხ.).

წაუღყუნაღ-ი – წვერმოპარსული. იხ. ყუნეა (ი.ა.).

წაუღა – «ნთება», «აღცეღობა». იხ. დამწუარი, დამწუეველი, დამწურობა, დასაწუევი, დაწუვა, მომწუარი, მოწუვა, მწუარი, ნამწუარი, ნაწუევარი, შეწუვა (ი.ა.).

წაუთ – (გმ.) «წუთღა», ცოგაღა (ი.ა.).

წუთ ერთ ეამ; *წუთ* ერთ: მცირე ხნით; *წუთ* ეამისაჲ: წუთიერი, ხანმოკლე (ი.ა.).

წაუთაღ-ი – წუთიერი, ღროებიითი, ხანმოკლე (ი.ი.).

წაუთ-ი – წუთიერი, ღროებიითი. იხ. გრძელ-საწუთო, საწუთრო/საწუთო (ი.ა.). **წაუთარო** – (გმ.) ცოგა, «მცირეღა»; მალე; ღროებით (ი.ა.).

წაუთოღა, წოთოღა/წოთოღა – «მომოღა-კურება», წვეთება (ი.ა.).

[**წაუთოღა**] – წვეთება. იხ. გამოწუთომა, დაწუთომბ/დაწთომა, მომწთოღე-რე. აუწთომელი, აწუთომა (ი.ა.).

წაუთღა – ჯერეთ, როღესაჲ (სხ.). ჯერ (ა.მ.).

წაუთხ-ი – «წელღეღა», ჩირქი, «გამონადინებო» (ი.ა.). სისხლნარევი ჩირქი (სხ.).

წაუღ-ი – «ყრმა», «წუღებრი», ეაჲი. იხ. ღეღაწული, ღეღის-ღისწული, ღის-წული, მამის-ძმისწული, სახლის-წული, სიქალწულე, სეფეწული, ქალწული, შეღის-წული, ძის-წული, ძმის-წული (ი.ა.).

წაუღაჲ-ი – იხ. ძმის-წულაჲი (ი.ა.).

წაუღბარო-ი – მამრი, «ვერძო», «მამაჲ-ცი» (ი.ა.).

წაუღღა – გამოკითხეა (ი.ა.).

წაუღღაღ-ი – ღერო. იხ. წუელი (ი.ა.).

წაუღღღ-ი, წაუღღღ-ი, მწაუღღღ-ი – ხურღა, წვრილი, ვიწრო, მკლე, ნელი, «საჭირველი». იხ. დამწუღღღება/დაწუღღღება, დაწუღღღადება, რგოწუღღღილი, სიწლო, უწუღღღესი, ფრთეწუღღღილი (ი.ა.).

წაუღღღაღ – 1. წვრიღაღ; 2. დაწვრიღებით (ი.ი.).

წაუღღღაღ-ი – იხ. სიწუღღღაღე (ი.ა.).

წაუღღღღა – გამოძიება. იხ. წუღღღი; გამოწუღღღება (ი.ა.).

წაუღღღღ-წაუღღღაღ – წვრიღ-წვრიღაღ. იხ. წუღღღაღ (წუღღღი) (ი.ა.).

წუშა – ნ. წუშა (ი.ა.).
წუნება, **წუნობა** – «ბასრობა», «მეურაცხეყოფა». იხ. დაწუნება (-ული), მწუნობარი, საწუნელი, საწუნელება (ი.ა.).
წუნწუბა – გოგირდი (სხ.).
წუნწუბი – გოგირდი (ი.ი.).
წურა – იხ. გამოწურვა, დამოწურვა, დაწურვა, მიწურვა, მოწურვა, საწურველი, შეწურვა (ი.ა.).
წურთა – «გუემა», «სიგყუა», ფიქრი, აზრი, სწავლა, მრახვა, სწრაფა, მრუნვა, გაწურთნა, განსწავლა. იხ. აღწურთა, დაწურთა, მოწურთა, მწურთელი, უწურთელი (ი.ა.).
წურთილი – წურთნა, ვარჯიში. იხ. წურთილი (წურთა) (ი.ა.).
წურილი – იხ. წულილი (ი.ა.).
წუსნა – ხშირად, წარამარა, «გულსმოდგინელ». იხ. წუთი (ი.ა.).
წულა – „ფერკსამოსი“ (საბა) (ქ-ც.).
წუხება – იხ. წუხილი, მეწუხება (ი.ა.).
წუხაღის – (მგ.) გუშინ საღამოს (ი.ა.).
წუხილი – დაღონება; მწუხარება. იხ. დამწუხველი, დაწუხება, მწუხარე, მწუხარება, საწუხელი, უმწუხარესი (ი.ა.).
წუმი – წვივი, tibia, crus; «კირი». იხ. საწუვე (ი.ა.).
წუმის ბარამონი – περισκελη, ქვედა საცვალი (სხ.).
წუმა, **წუმა** – იხ. საწუმარი, უწუმარი (ი.ა.).
წუმება – «გამოწუმება». იხ. წუმა; გამოწუმება; შდრ. მაწუმებელი, უწუმებელი, უწუმროება (ი.ა.).
წუმრობა – წვიმიანობა, წყალდიდობა (სხ.).
წყალ – იხ. მოწყალე, დიდად-მოწყალე, მოწყალეობა, მრავალ-მოწყალე, მრავალ-

მოწყალეობა, სიწყალული (ი.ა.).
წყალ – ნ. წყალეობა, წყლითა მანკიერი, წყლით რღუნა (ი.ა.).
წყალ-ი – (წყლისა) წყალი, «მდინარე» (ი.ა.).
წყალ-ი რღუნისა-ი – «წყლით-რღუნა». იხ. ვეცხლ-წყალი, მერწყული, მერწყულე, მეწყლე (ი.ა.).
წყალა – მებრალეობა, შეწყალეობა (ი.ა.).
წყალთ-ბარამონსაქანელი-ი, **წყალთ-ბარამონსაქანელი-ი** – იხ. გარდამოსაქანელი (ი.ა.).
წყალთ-სადინელი-ი – იხ. სადინელი (ი.ა.).
წყალობა – სიბრალული, მებრალეობა, შეწყალეობა, დამოგება, «რიდება», «მოწყალეობა». იხ. მოწყალე, მოწყალეობა, მწყალობელი, საწყალი, საწყალობელი, უწყალოება, უსაწყალოებელსი (ი.ა.).
წყარო – აღმომადინებელი თვალი/ადგილი წყლისა. იხ. თავწყარო (ი.ა.).
წყაროს-თაზი-ი – წყლის აღმომადინებელი თვალი/ადგილი. იხ. თავი (ი.ა.).
[წყლობა] – იხ. საწყლობილე (ი.ა.).
[წყლომა] – იხ. წყულომა (ი.ა.).
წყობა – დაწყება, წამოწყება, ხელის მოკიდება, «ადღვინება». იხ. დამწყებელი, დამწყებლობა. გულის-წყება, გულწყებული (ი.ა.).
წყობა – «მერუნება», წყველა. იხ. დაწყება, მწყებარი, საწყებარი, შეწყება (ი.ა.).
წყინა – მეწუხება, მევიწროება, მეჭირვება. იხ. მომაციხებელი, მოსაწყინელი, მოუწყინებელად, საწყინელი, უწყინო (ი.ა.).
წყინული – იხ. წყევა; შდრ. ერის-წყეული (ი.ა.).
წყინა – «მიწყევა»; აწყვა. იხ. აღწყვა, გა-

რდაწყება, მიწყება, მოწყება, საწყვეტო (ი.ა.) [წყება] – კორგნა. იხ. აღმოწყება (ი.ა.).
წყვილი – «უღლეული», ლუწი. მენჯი, წელი (ი.ა.).

წყინება – შეწუხება, ხეწნა, მუდარა, გაბეზრება, თაეის მობეზრება; მოწყენა. იხ. წყენა; მომაწყინებელი, მოუწყინებელად, მოწყინე, მოწყინება, შეწყინება (ი.ა.).

წყირთლი, **წყირთხლი** – იხ. წირთხლი (ი.ა.).

წყლპ – «გუემა», დაჭრა, დაკოდეა, დაწყლულება; «წყლულება»; «მოწყლვა». იხ. დაწყლვა, მომწყლველი, მოუწყლველად, მოწყლვა (-ული), მწყლველი (ი.ა.).
წყლით-განსივება – წყლით მანკიერება. იხ. განსივება (ი.ა.).

წყლით-მაპე – წყლით გასივებული. იხ. მაპე (ი.ა.).

წყლით-მანკიერა – წყლით გასივება. იხ. მანკიერი (ი.ა.). წყალმანკიანი (ი.ა.).

წყლით-რღუნა – «რღუნა», «წყალი რღუნისაჲ», წარღუნა, წყალდიდობა. იხ. რღუნა (ი.ა.).

წყლის-გარეშა – «წყლის-მესებელი», წყლის მომგანი. იხ. მკრებელი (ი.ა.).

წყლის-სასუმელი – აუზი. იხ. სასუმელი (ი.ა.).

წყლტუ, **წყრტუ** – გიგველი, უთმო, გლუვი, სწორი, «მოწრფელებული». იხ. უწყლტუესი (ი.ა.).

წყლტუკლდეობა – λεαπειρία, მოშიშვლებული კლდე (სხ.).

წყლულება – ჭრილობა, იარა, «მუზღა», «გუემა», «წუთხი», «წყლული»; «მოწყლული» (ი.ა.).

წყლული – იარა, ჭრილობა, «წყლული

ბა». იხ. წყლვა (ი.ა.). გულდაკოდილი, გულნატკენი, ნაწყენი (ი.ა.).

წყმება – «წარწყმედა», დაკარგვა, დაღუპვა. იხ. წარმწყმედელი, წარნაწყმედი, წარსაწყმედელი, წარწყმედა (ი.ა.).
წყმელულ – (=წარწყმედელი) დაკარგული (ი.ა.).

წყმარა – მშვიდი. იხ. დაწყმარებლობა, დაწყმარება, დაწყმარებულება, მოსაწყმარებელად, შეწყმარება (ი.ა.).

წყობა – შემა, «ბრძოლა», «განწყობა», «შენითება», განლაგება, აღჭურვა, ფრონგი. იხ. გამოწყობა, განწყობა, განსაწყობელი, გულის-განწყობა, დაწყობა, მემწყობრე, მწობრი, მწყობრად-მწყობრად, მწყობრება, შეწყობა (ი.ა.).

წყობის-ყოფა – «ბრძოლა». იხ. ყოფა (ი.ა.).

წყობის-მება – შებრძოლება. იხ. ცემა (ი.ა.).

წყრომა – იხ. განმწყრომება, განწყრომა, გულის-განწყრომა, გულის-წყრომა, გულმწყროალი, გულმწყროლობა (ი.ა.).

წყრომა – სიგრძის ზომა იდაყვიდან თითის წვერამდე (ი.ა.).

წყრტუ – იხ. წყლტუ (ი.ა.).

[წყრტუ] – იხ. შემოწყრტუევა, შეწყრტუევა (ი.ა.).

წყრლია – ბინდი, სიბნელე, სიღრმე (ი.ა.).

[წყრლია], **[წყრლია]** – იხ. განწყრლია, გაწყრლია, დაწყრლია, მომწყრლიარი/მომწყრლიარი, მოწყრლია, მწყრლიარი/მწყრლიარი (ი.ა.).

წყრედა – «დაწყრედა», დაკლვა, დახოცვა, «სრე». იხ. ამოწყრედა, აწყრედა, განწყრედა, გარდაწყრედა, დაუწყრედელი, დაწყრედა, მომწყრედელი,

მოწყუედა (ი.ა.). შავი ჭირი, zapaza (ი.ი.). Iuniper (?) (ი.ა.).

წყუედა - იხ. გამოწყუედა (ი.ა.).

წყურიელ-ი - მწყურვალი. იხ. წყურილი (ი.ა.).

წყურილ-ი - «მოწყურება»; «სურილი».

იხ. შეწყურება, წყურება (ი.ა.). წყურილი (ი.ი.).

წყურნაბ-ი - იხ. მწყურნები (ი.ა.).

წყურნობრან-ი - ჭაობი; წყლიანი ადგილი (ზ.ს.).

ჭარ - ქართული ანბნის 32-ე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა - 5.000 (ი.ა.).

ჭაბუკ-ი, ჭაბუკი-ი - «ყრმა», ახალგაზრდა, ყმაწვილი, «მონა», «ჭაბუკა». იხ. განჭაბუკება, საჭაბუკო, სიჭაბუკე, უჭაბუკესი (ი.ა.).

ჭაბუკა - «ჭაბუკილი», «ჭაბუკი». იხ. ჭაბუკი (ი.ა.).

ჭაბუკილ-ი - «ჭაბუკა», «ჭაბუკი», «ქალი». იხ. ჭაბუკი (ი.ა.).

ჭაბუკროვან-ი - იხ. ჭაბუკი (ი.ა.).

ჭალ-ი - «საჭმელი», «ჭამადი». იხ. ჭამა (ი.ა.).

ჭაგლოა - ჩქეფა (ზ.ს.).

ჭაბუხტილ-ი - beta rubra (ი.ა.).

ჭალა - ტყე (ი.ა.).

ჭალაბ-ი - კუნძული. იხ. მოჭალაკე (ი.ა.). მღვა, ტბა, მდინარე, საერთოდ დიდი წყალი (ი.ი.).

ჭალაშ - იხ. ჩალიში. ამავე გერმინთან კავშირშია «დასნაჭტა», რომელიც დაშნით მებრძოლს უნდა ნიშნავდეს (ქ.ქ.).

ჭალელ-ი - მარგილებიანი (ზ.ს.).

ჭაბა - იხ. თესლის-მჭამელი, თივის-მჭამელი, მძორის-მჭამელი, მჭამელი, ნაჭმევი, პურის-ჭამა, საჭამი, საჭამადი, საჭმელი, უჭმელი, უჭმება, უსაჭმელობა, ჭმევა; შდრ. ჭმა (ი.ა.).

ჭაბაღ-ი - «საჭმელი», «ჭამული». იხ. ჭამა (ი.ა.).

ჭაბაბი - «ასპალანტი», aspalathus (ი.ა.).

ჭაბაბა - ჭმევა, კეება. იხ. შეჭამება (ი.ა.).

ჭაბაბულ-ი - «უსხი», სასუქი (ი.ა.). გასუქებული, ნასუქი (ი.ი.).

ჭაბულ-ი - ჭამის უფლებით მიცემულს უნდა ნიშნავდეს, ე. ი. სარჩოდ გამოყენების უფლებით მიცემულს, რომ თავისთვის მოიხმაროს კაცმა (ა.შ.).

ჭანი - „უძღური“ (ბროსე) (ქ.ქ.).

ჭაპან-ი - საბელი (ი.ა.).

ჭაპუკი-ი - იხ. ჭაბუკი (ი.ა.).

ჭარმაბ-ი - თეთრი შავი წინწყლებით (ზ.ს.).

ჭარო (მფრინე) - „ქორსა ჭავს“ (საბა) (ქ.ქ.).

ჭაშაბ-ი - «ცაბაკი», სასმისი ჭურჭელი (ი.ა.).

ჭაშინი-ი - ღვინო (ი.ა.).

ჭაპრ-ი - larius, garia (ი.ა.).

[ჭლობა] - იხ. მოჭლობა (ი.ა.).

ჭულა - ჭედვა, კვერვა. იხ. გამოჭედა, გა(ნ)ჭედა, დაჭედილი, ვეცხლის-მჭედელი, მესამჭედურე, მოჭედა (-ილი), მოჭედინება, მჭედელი, ოქრო(მს)-მჭედელი, სამჭედლო, სამჭედური, შეჭედვა (ი.ა.).

ჭელილ-ი - გამოკვერილი, ნაჭედი, «დაჭედილი». იხ. ჭედა; გამოჭედილი (ი.ა.).

ჭელტობა - შესიგყვა ეაჭრობაზე, დაჩინება (საბა) (ი.ა.). იგივე უნდა იყოს,

ზრა – კვეთა. იხ. ალჭრა, გამოჭრა, განჭრა, გარდაჭრა, დაჭრა, მოჭრა, შეჭრა, შთაჭრა (ი.ა.).

ზრმალ-ი – სხედასხვა ფერისა, მოხატული აბრეშუმის ქსოვილი, ოქრომკელი. იხ. სიჭრელე, ხსელ-ჭრელი (ი.ა.).

ზრმალბეშალ-ი – «ჭრელი» (ი.ა.).

ზრმალობა – «მრავალფერი», მოხატულობა, ფერად-ფერადი. იხ. ჭრელი (ი.ა.).

[ზრმბა] – იხ. განჭრეტა (ი.ა.).

ზროფლ-ი – ჭორფლი (მ.ს.).

ზრბინვა – «კმობა», ჭყივილი, ჭიკჭიკი (ი.ა.). დაჩივლება, შეტირება (სხ.). ჩივილი; წუხილი (მ.ს.).

ზრჭინვა – ჭიკჭიკი (ი.ი.).

[ზრმე-ი] – იხ. დედაჭუაი (ი.ა.).

ზუარღლ-ი – მჭეარტლი, «ჭუარტლი» (ი.ა.).

ზუპარბენ-ი – ჯოხი, კომბალი (ი.ა.).

ზუპილ-ი, ზუპილ-ი – მწუხარება. იხ. თანამჭუ(ე)ანი, თანამჭუეარი, უჭუეარი, ჭუენიერი (ი.ა.). ტყივილი, სიმძიმე (სხ.). გვრემა (ა.შ.).

ზუპნეშალ-ი – «ჭუენიერი», მწუხარე. იხ. ჭუეილი (ი.ა.).

ზუპნიერ-ი, ზუპნიერი-ი – მწუხარე, «ჭუენეული». იხ. ჭუეილი, ჭმუნეა (ი.ა.).

ზუპილ-ი – იხ. ჭუეილი (ი.ა.).

ზუპოლა – წუხდა (სხ.).

ზუპრმა – შეჭურვა, შეიარაღება. იხ. აღჭურვა, უჭურველი, შეჭურვა (ი.ა.).

ზუპრილ-ი – შეიარაღებული (ი.ი.).

ზუპრი – იარაღი, ჭურჭელი; ჭური, ქვევრი; მოკაბშულობა. იხ. კეცის-ჭური; საჭურველი (ი.ა.). განძი, საგანძე, საგანძური (ი.ი.).

[ზუპრინვა] – იხ. მჭურინვაი (ი.ა.).

ზუპრიბ-ი – „ელამი“, „მარლი“ (ქ.ც.).

ზუპრ-რჩეშუაშაბა – იხ. რჩეულება (ი.ა.).

ზუპრეაღმთმცხეაღ-ი – საეკლესიო სამკაულის მცველი (სხ.).

ზუპრეაღ-ი, ზუპრეაღ-ი – (ჭურჭრისა, ჭურჭლისა), ჯამ-ჭურჭელი, ჭური, იარაღი, ქონება, საჭურჭლე, სამკაული, «საჭურველი», «განმზადებულება», «ფაშკარანი». იხ. კეცის-ჭურჭელი, მეჭურჭლე, ოქრომ-ჭურჭელი, საჭურჭლე (ი.ა.). ქრთამი; ნივთი (ი.ი.).

[ზუპრეაღ-ი] – იხ. განჭურჭლეა (ი.ა.).

ზუპეაღ-ი – წყვილი (მ.ს.).

ზუპეშა – იხ. დაჭუხეა (ი.ა.).

[ზუპრეაღ-ი] – იხ. აღმოჭურვა, გარდაჭურვა, ჭურობა (ი.ა.).

ზუპრობა – ხედვა, ჭვრეტა. იხ. გარდამოჭურობა (ი.ა.).

ზუპლეა – იხ. დაჭყლემა, შეჭყლემა, შეჭლემა (ი.ა.).

ხან – ქართული ანბნის 33-ე ასო, რიცხვითი, მნიშვნელობა – 6.000 (ი.ა.).

ხაღა, ხაღა – «დაღად-ყოფა», «გამოხადა», «წოდება», «კმობა», ძახილი, მოხმობა. იხ. გამოხადა, მიხხაღელი, მიხხაღა, მოხაღა, შეხაღა (ი.ა.).

ხაღილ-ი – მოხმობა, დაძახება, წვეულება. იხ. ხაღა (ი.ა.).

ხაღილობა – წვეულება. იხ. ხაღილი (ი.ა.).

ხაღიში – საჭურისი მსახური (ქ.ც.).

ხამარბ-ი – olus (ი.ა.).

ხამონან-ი – «მსუნევანი» (ი.ა.). (χασμας) გკბილი ნამცხვარი (რომელმეც

ლეთაების სახე იყო გამოსახული) (სხ).
ხაზარ-ნი – ხალხი იყო ჩრდილო კავკასიაში (ი.ი.).
ხაზი – იხ. მოხაზულობა (ი.ა.).
ხათუნნი – ქალბატონი (ქ.ყ.).
ხაპანი – ხაზართა და ძველ თურქთა უმაღლესი ხელისუფლის გიგული (ქ.ყ.).
ხალენი – წამოსასხამი გყავი, ქურთუკი (ი.ა.). მაგყლის ქსოვილი (მსხვილად ნაქსოვი) (ი.ი.).
ხალიზა – არაბთა სახელმწიფოს საერო და სასულიერო მეთაური (ქ.ყ.).
ხაში – „მსხვილი სამოსელი“ (საბა) (ქ.ყ.).
ხანი – დრო (ი.ა.). „მებაგონე“, „ერი-სთავი“ (ქ.ყ.). გამყოფი არე კედლებს შორის (მ.ს.).
ხან მრთი – (მმ.) მცირედ (ი.ა.).
ხანიში-ხანაჲ – «ქამითი-ქამად», დრო და დრო, ჩქარ-ჩქარა (ი.ა.).
ხანაჲ-ხანაჲ – ზოგჯერ; «ქამად-ქამად» (ი.ა.).
ხანაჲპი – ხრამი, თხრილი (ი.ა.).
ხარ – იხ. -არ (ი.ა.).
ხარაღრიონი – charadrius (ი.ა.).
ხარაჯი – ხარკი (ი.ა.).
[ხარბი] – იხ. მესარბე (ი.ა.).
ხარბი – გაუმაძღარი, ანგარი, მოშურნე. იხ. სიხარბე (ი.ა.).
ხარბა – კარავი. „ნაბდის კარავი“ (ქ.ყ.).
ხარმბა – «შუება», მხიარულება, «განშუება», განცხრომა». იხ. განხარება, მოხარული, სახარება, სახარულევიანი (ი.ა.). 1. კარგი ამბის ცნობება, ხარება; 2. გახარება (ი.ი.).
ხარმბარი – ქართულად კაბიწი – 12 კოდი (ნ. ჩუბ.) (ქ.ყ.).
ხარმსი – «სადგომელი», «აღსაველი»,

საფეხური; «მენაკი» (ი.ა.). საფეხველი, დასაყრდენი (ი.ი.).

ხარპი – გადასახადი, გამოსაღები; სარუნაეი. იხ. მოხარკე/მოპარკე, მოხარკეობა, უხარკო (ი.ა.).

ხარკმბა, ხარკმბა – ხარკის გაღება, მიცემა, გადახდა, «მრუნეა», «მსახურება», «შესრულება», მცდელობა, ცდილობა (ი.ა.).

ხარკის-მპრმპეღი – ხარკის ამკრები (ი.ა.).

ხარკის-მრმპეღი – ხარკის ამკრები, «მესარკე». იხ. მომქელი (ი.ა.).

ხარტიმღი – მთვრალი (ი.ა.).

ხარტიშილაპი, ხარტიშილაქსი – „წიგნების მწე“ (საბა) (მ.ს.). (χαρτιοφυλαξ) კონსტანტინოპოლის პაგრიარქის არქივის გამგე (ა.შ.).

ხარტიპი, ხარტიპი – ანკესი, ავმარა, ჩანგალი (ი.ა.). კაეი, კაუკი (ი.ა.).

ხარტიშარი – არქივარიუსი. ჰყავდა ეკლესიასაც, სასახლესაც, სამხედრო ნაწილებსაც. მისი მოვალეობა იყო დოკუმენტების შენახვა და მოწესრიგება. ὁ χαρτιογράφος (სხ.).

ხარჭი – ხარჭი, „ყოლის გარდა სხვა ქალი“ (საბა) (ქ.ყ.).

ხარჭი – ხარჭა, ხასა (ი.ა.). „ყოლის გარდა სხვა ქალი“ (საბა), მხევალი ცოლად; უკანონო ცოლი, ხასა (ი.ა.).

ხასაბინი – მეფის დომენის დიდებუ-ლი (ქ.ყ.).

ხასაბა – მსგავსება, გამოსახულება (ი.ა.).

ხასაბა – იხ. ხაგი; შდრ. მხაგვარი (ი.ა.).

ხასაბარლოპა-მ – ხაგთა ხაგვა (მ.ს.).

ხასი – გამოსახულება, ნახაგი, მსგავსე

ბა, «ფერი», სახე, სურათი, შესახედაობა (ი.ა.).

სატ-ი ქმნულპისა-ი – «მსგავსება». იხ. თანახაგ-ქმნა, გამოზხაგვარი, გამოზხაგ-ვა, მზაგვარი, ხაგვა (ი.ა.).

სატპმთილოზა – «შუენიერება», სილ-ამაზე (ი.ა.).

სატოზან-ი – მოხატული (ზ.ს.).

სატშუენიერ-ი – მშუენიერი, ლამაზი. იხ. შუენიერი (ი.ა.).

საშჰ-ი – სნეული, «ენებული», დაშავე-ბული, «არაწმიდა». იხ. სიხაშჰე (ი.ა.).

საჩჰპარ-ი – სომეხთა მარხვა (ზ.ს.).

სახსუ – ხახვი, сера, сеpe (ი.ა.).

ხღა – იხ. ხაღა (ი.ა.).

ხმ – «ძელი». იხ. გეთის-ხე, გეთის-ხე-ოანი, ხეოვანი (ი.ა.).

ხშაბ – იხ. დახება, მოხება, შემოხება, შეხება (ი.ა.).

ხჰღა – «ხილვა», «მეხილვა», მგერა, შენიშენა, კრძალვა, «თუალთ-ღება». იხ. აღხეღვა, გარდამოხეღვა, გარდმოხეღ-ვა, დამხეღვარი, დახეღვა, გეღა-ხეღვა, მიმოხეღვა, მიხეღვა, მოხეღვა, მრუმეღ-მხეღველი, მრუმეღ-მხეღველობა, მძ-იმეღ-მხეღველი, მძიმეღ-მხეღვარება, სახეღველი, უკმოხეღვა, შეხეღვა, შთა-ხეღვა (ი.ა.). თეორია, მოძღვრება (სხ.).

ხშა – ჭრა, კვეთა. იხ. გამოხევა, განხე-ვა(-ული), დახევა, მოხევა, ნახევი, სახე-ველი, შეხევა (ი.ა.).

ხჰნარ-ი – «ნერგი», გყე, ხეები (ი.ა.).

ხჰს-ი – მსუბუქი საჭმელი, პიურე, ფაფა (ი.ა.).

[ხმთქა] – «განჰეული». იხ. გამონახ-ეთქი, [გამოხეთქა], განხეთქა, განხეთ-ქილება, დანახეთქი, დახეთქა, მიხეთქა,

მოხეთქა, ნახეთქი, შეხეთქა, წარხეთქა (ი.ა.).

ხმთქაზა – დაკერა, დარგყმა (ი.ა.).

ხჰღაღ-ჰმნაჰი – „გაგიჰებული“ (ქჰ.).

ხჰღ-ი – სულელი, გიგი. იხ. სიხელე (ი.ა.).

ხჰნჰ-ი – ცული, ავი, საძაგელი; უსაქციე-ლო. იხ. სიხენეშე (ი.ა.).

ხჰნჰმსასხურ-ი – ბოროტმსახური, зло-честивых (სხ.).

ხმობა – იხ. ხიობა (ი.ა.).

ხმობან-ი – იხ. ხე; შღრ. გეთის-ხეოანი (ი.ა.).

ხმრჰა – სულის ამოსვლა, ამოხდომა, განგეება. იხ. მხერვალი, ნაღის-სახერვე-ლი (ი.ა.).

ხმრთჰის-ი – კუნძული (ი.ა.).

[ხმრჰა] – იხ. განხერხვა, დახერხვა (ი.ა.).

ხმრხის-სახმ – იხ. სახე (ი.ა.).

ხჰღ-ი – «არდაგი», თხელი გილო (ი.ა.).

ხჰღჰ – მეორე დღე, ხეღა (ი.ა.).

ხჰღისაზან – «განთიად», დიღას; ხე-აღ. იხ. ხეღა (ი.ა.).

ხჰღის(ა)-ღჰ – მეორე დღეს, ხეღა-იხ. დღე (ი.ა.).

ხჰჰმანი – საომარი საჭურველი (ქჰ.).

ხიზანი – „ლგოლეილი“ (საბა) (ქჰ.).

ხიღ-ი – «ნაყოფი». იხ. გეთის-ხილი, გე-თის-ხილოვანი, ხილოანი (ი.ა.).

ხიღა – (შღრ. ვ-გყაოსნის: «ხღა») თა-ვისაბურველი, თავშალი (ი.ა.).

ხიღა – ნახვა, «ხეღვა», შენიშენა, გას-ინჯვა, «განხილვა», «გულეება», «კრძა-ლვა», «ნაძილეება», ჩენენება, სიზმარი, შესახედაობა, «ქმნულეება», სანახაობა, ჩენა, ვახელა. იხ. აღმოხილვა, აღ(ხი)ლვა, გამოხილვა, განხილვა, გარდამოხილვა, გარე-მოხილვა, გემოღ-ხილვა, გემოუ-

ხილველად, მედ-მოხილვა, გეხილული, თანააღხილვა, თუალით-მხილველი, თუთმხილველი, მიმოდახილვა, მიმოხილვა, მიხილვა, მოხილვა, მხილველი, სახილველი, სახილველობა, უკუნხილვა, უხილავი, შეხილვა, შთახილვა, ძურისხილვა, ძურხილული (ი.ა.). *იხილუ*: გაფრთხილდი, ფრთხილად იყავი (ი.ა.).
ხილინ-მოკრება – შემოდგომა. იხ. მოკრება (ი.ა.).
ხილინ-მეველი – იხ. მეველი (ი.ა.).
ხილინ-სამამი – საჩრდილობელი ხილის მეველთა. იხ. საცავი (ი.ა.).
ხილოან-ი, ხილოვან-ი – ხილის მომგანი (ბალი, ხე და სხვ.). იხ. ხილი; შდრ. გეთის-ხილოვანი (ი.ა.).
ხილულ-ი – იხ. გეხილული (ი.ა.).
ხიოობა, ხეობა – კურთხევა, გალობა, მღერა. შდრ. მახიობელი (ი.ა.).
ხირხალი – „სხვილის ძელით სამოთხრიგად სიგრძით შემოვლებული“ მღუღე (საბა) (ქყ.).
ხისტი – «მკლომი» (ი.ა.).
ხლდომა – ხგომა, კუნგრუმი, შეთამაშება, შეძერა, რბენა. იხ. აღხლდომა, გამოხლდომა, გარდახლდომა, მიმოხლდომა, მიხლდომა (ი.ა.).
ხლება – იხ. ახლება, ახლება, მიახლება (ი.ა.).
ხმანა – მოჭერა; შემონასკეა (მ.ს.).
ხმირ-ი, ხშირ-ი, ხშირ-ი, ხურ-ი – გვირგვინი, თავსაბურავი (ი.ა.).
ხოლე – მარგო; მხოლოდ (მ.ს.).
ხოლე – და, მხოლოდ, მარგო, «ოლენ», მაგრამ, -და; არამედ (ი.ა.).
ხოლოდ – ხოლო (მ.ს.).
ხოლო თუ – ეგების. იხ. ერთხოლო (ი.ა.).

ხომი – თანავარსკვლავედი. შდრ. კომი (ი.ა.).
ხორში – უბე, კუთხე, ყურე. ნაფოგი, ნათალი (ი.ა.).
ხორშაპი – «სიცხე» (ი.ა.). ძლიერ ცხელი, დამწველი, ЗНОЙНЫЙ (ი.ა.).
ხორშაპება – სიცხე, შემწველობა. იხ. ხორშაპი (ი.ა.).
ხორშაქული – ხორშაქნაცემი, დასიცხული. იხ. ხორშაპი (ი.ა.).
ხოსტაპი – იხ. ხუასტაპი (ი.ა.).
ხრა – «ყრა», ძერა, რხევა. იხ. შეხრა (ი.ა.).
ხრატაპი – იხ. ხარტუკი (ი.ა.). ცხვირში გასაყრელი რგოლი, კაუჭი (სხ.).
ხრტინა – ხერინვა (ი.ა.).
[ხრწევა] – იხ. დამახრწეველი, დახრწევა (ი.ა.).
ხრწნა – გაფუჭება, წახდენა, დახსნა, დარღვევა. იხ. განუხრწნელი, განხრწნა(-ადი), უხრწნელი, უკრწნელი (ი.ა.).
ხრწნილება – წახდენილობა, დახსნილობა, დარღვეულება. იხ. ხრწნილი (ხრწნა) (ი.ა.).
ხსილ-ი – «წითელი», ნარინჯის ფერი (ი.ა.).
ხსილ-ჰრელი – «წითელ-ჰრელი», ნარინჯის, ფორთოხლის ფერი. იხ. ჰრელი (ი.ა.).
ხუაღ-ი – მამალი (ი.ა.).
ხუარმა – უადრესად, უფრო ადრე (ი.ა.).
ხუამი – ბეინი, გროვა; მოსავალი (ი.ა.).
ხუამრინული – უხვი (ი.ა.).
ხუამინაღ – მოციქულად, წარმომადგენლად. ΠΡΕΣΒΕΙΛΑ (სხ.).
ხუაღ, ხუაღთ – იხ. სლეა (ი.ა.).
ხუანჯი – „ხრიკი“ (საბა) (ქყ.).

სუანჯიანი – „მოქნილი“ (ქც.).
სუამჟანი, სუჟანი – ლოცვა, ვედრება. იხ. მეხუეშე, ხუეშეხა (ია).
სუარბალი – ხორბალი, მარცვლეული. იხ. სახუარბლე (ია).
სუარბლის-გაჟარი – იხ. ვაჟარი (ია).
სუასტაზი, სუასლაზი, სოსტაპი – ქონება, საქონელი, პირუტყვი, განძი, ფული (ია).
სუასტაზის-გოჟარი – ქონების, განძის, ოქროს მოყვარული. იხ. მოყვარე (ია).
სუაშეაღალ – საიდუმლოდ, დაფარულად (ია).
სუაღალ – შეყრა, შეხედომა, რგება, «დაცემა». იხ. დახედომა, თანა-დახედომა, მიხედომა, მოხედომა, მხედარი, შეხედომა; წილ-ხედომა (ია).
სუაღრება – რგება, შეყრა, შემთხვევა, «მიცემა». იხ. დახედრება, ნახედრებ(ელი), შეხედრება (ია).
სუაღრი – წილი (ზს.).
სუაჟი – იხ. აღხუევა, გარე-მოხუევა, დახუევა, თავის-სახუეველი, მოხუევა, წარხუევა (ია).
სუაიშეხა – მიცემა, ბოძება. იხ. ხუაშანი (ია).
სუაშტი – თავხედი, «კაღნიერება». იხ. სიხუესტე (ია).
სუაშტობა – ამაოდ-მეცხეველება, ფუჭად-მეცხეველება, კაღნიერება. იხ. ხუესტი (ია).
სუაშა – ფხეკა. იხ. მოხუევა, მხუეველი, სახუეველი, შეხუევა (ია). ადამიანის კანის ღრმად ფხეკა, დაკაწერა, დასერვა, რაც ხდებოდა სპეციალური იარაღით („ფუცხუთა რკინისათა“) (ია).
სუაშანი – იხ. ხუაშანი (ია).

სუაშანი-ი – შუამდგომლობა (ზს.).
[სუაშა] – იხ. აღმოხუეწა [აღმოხუეწინი], გამოხუეწა, დახუეწა, მოხუეწა, შემოხუეწა (ია).
[სუაწილი] – იხ. ოქროხუეწილი (ია).
სუაჟა – «მძლავრობა», წართმევა. იხ. მიხუეჭელი, მიხუეჭა, მოხუეჭელი, მონახუეჭი, მოხუეჭა, უხუეჭად (ია).
სუაი – 5. იხ. მეხუეთე, მეხუეთედი, ოცდახუთი, ხუთეული (ია).
სუაითაისი – 5.000. იხ. ათასი (ია).
სუაიასი – 500. იხ. ასი (ია).
სუაიგისი – ხუთჯერ. იხ. გმის (ია).
სუაიშული – «მეხუეთე». იხ. ხუთი (ია). მეხუეთედი (ია).
სუაიშთაი – „ერთი მეხუეთედი“! (ქც.).
სუაიშაბათი – იხ. შაბათი (ია).
სუაირი, სუარი – იხ. ხოირი (ია).
[სუაი] – იხ. აღმოხუემა, ა(ღ)ხუემა, გამოხუემა, განხუემა, გარდამოხუემა, გულის-ხ(უ)მა, თუალ(თ)-ხუემა/ხუევა, თუალხუევა, თუალ(თ)-ხუევაობა, მიხუემა, მოხუემა, შემოხუემა, შეხუემა, შთამოხუემა, წარხუემა (ია).
სუაიზი – „სასის გასიევა“ (საბა) (ქც.).
სუაიკი, სუაიკი – მიღიელი, «არშანი» (ია).
სუაიბა – ხერეა. იხ. სახურეველი (ია).
სუაიშა – იხ. დახურვა, შეხურვა (ია).
სუაიშინა – ხერიწა (ია).
სუაიშა – „არაბთა ენაა, ქართულად *დანაკისკული ჰქვიან*“ (ქც.).
სუაიშ – ღურგალი, სახლის მამენებელი, ოსტაგი, ხელოსანი, ხუროთმოძღვარი. იხ. სახურონო, ქვით-ხურო, კელით-ხურო (ია).
სუაიშობა, სუაიშ(ი)ება – ღურგლობა,

ოსტატობა, ხელობა. იხ. ხურო (ი.ა.).
ხუროთ-მოძღუარ-ი – ხელოვანი, ოსტატი. იხ. მოძღუარი (ი.ა.). 1. ოსტატთა უფროსი; 2. არქიგეგქორი (ი.ა.).
ხუროთ-მოძღუარება – იხ. მოძღურება (ი.ა.).
ხუშპარ-ი – მსხვილი ფქვილისაგან დამზადებული პური (ი.ა.). (პური): უბრალო, ჩვეულებრივი (შავი პური) (ი.ა.).
ხ-უშორმისაღ-რმ – ცოტა უფრო შორს (ი.ა.).
ხუჩაბათ-ი – ხუთშაბათი (გ.ს.).
ხუშაბა – «გაპირმშობა», «უფროსება». იხ. ხუცესი; შდრ. მოხუცებული (ი.ა.).
ხუშეს-ი – (ხუცისა) «მოხუცებული», «მძღელი», «უხუცესი». იხ. თანახუცესი, მოხუცებული, მოხუცებულება, მოხუცებულობა (ი.ა.). (ხალხის) თავი, უხუცესი წევრი [შდრ. მოხუცებული] (ი.ა.).
ხუშეს-მონაზონ-ი – იხ. მონაზონი (ი.ა.).
ხუშობა – იხ. ხუცესი (ი.ა.).
ხუშსობა – უფროსობა, ერისთაობა(?) (ი.ა.).
ხუღე, ხუღოღი... – იხ. სღვა (ი.ა.).
ხუთქ-ი – ნიანგი (ი.ა.).
ხუჩაღ – ხერელი, ნახერეგი, отверстие (სხ.).
ხურ-ი – იხ. ხორი (ი.ა.). „სამძღელი თავსახურავი“ (საბა) (სხ.).
ხუშნაბა – შევედრება (გ.ს.).

ქარ – ქართული ანბნის 34-ე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 7.000 (ი.ა.).
ქალ – იხ. კდა (ი.ა.).

ქალ-ი – ქემელი, მოხალული, ფქვილი, თაფლითა და ერბოთი შემზადებული საჭმელი (ი.ა.).
ქალარჯობა – «ბალარჯობა» (ი.ა.).
ქამ – საჭირო. იხ. უკმს (ი.ა.).
ქამირ-ი – ფეხსაცმელი. იხ. კამლი (ი.ა.).
ქამლ-ი – ფეხსაცმელი. იხ. მეკამლე, საკამლე, საკამლობელი, უკამლო, უკამური (ი.ა.).
ქამლის-საბაღ-ი – ფეხსაცმლის შესაკრავი. იხ. საბელი (ი.ა.).
ქამლის-ტაფ-ი – «შესასხმელი», თასმა. იხ. გეფი (ი.ა.).
ქამს-ი – სავარგისი რამ (ა.შ.).
ქამსირაბა – სიგყვისაგან „კამს“ – ის, რაც ან როგორც უნდა იყოს (სხ.).
ქარ-ი – «მუარაკი». იხ. ურემკარი (ი.ა.).
ქარო-ღ, ხარო-ღ – ორმო (გ.ს.).
ქაქა – დაკაწრვა (ი.ა.).
ქაქილაბა – ხოკვა, კაწერა (სხ.).
ქბო – ხბო, «მუარაკი»; «მართუე» (ი.ა.).
ქლა – წვდა, ამოღება, შიშვლება, «აღება», «აღმოკდა», «აღმომზადება». იხ. ასაკელი, აღმოკდა, ა(ღ)კდა, გამოკდა, განკდა, გარეშეკდა, გარეწარკდა, დაჯდა, მარგანკილი, მარის-განკდა, მარის-საკელი, მარ-კდა, თითწარკილი, თუალთ-საკელი, შთაკდა, წარკდა. გარდაკდა, მიმკელი, მიკდა, მოკდა, მკელი (ი.ა.).
ქაღ-ი – ჭაკი (ი.ა.).
ქალთ-მღრანჯობაღ-ი, ქალ-მღრანჯობაღ-ი – «დედალთ-მბორგელი», დედალთ-მოგროფიალე. იხ. მღრანჯობელი (ი.ა.).
ქიღ-ი – ამოხილი, ამოძრობილი (ხმალი) (ი.ა.).

[ქლომა] – სელა. იხ. აღმოკლომა, ა(ღ)კლომა, გამოკლომა, განკლომა, გარდამოკლომა, გარდაკლომა, გარეწარკლომა, გულსა მოკლომა, დაკლომა, მარის-განკლომა, გედა-გარდაკლომა, გედა-მოკლომა, მოკლომა (ი.ა.).

ქლომა – წინააღმდეგობობა, წინააღმდეგობა, «ცილობა», დაეა, ბრძოლა, «ლაღლევა», «გამოძიება», მგრობა. იხ. გედა-მიკლომა, გედა-მოკლომა, გედა-შეკლომა, თანა-წარკლომა, მიკლომა, მიმოდაკლომა, მკლომი, მკლომობა, საკედარი, შემოკლომა, შეკლომა, შთაკლომა, წარმოკლომა, წარკლომა, წიაღმოკლომა, წიაღკლომა (ი.ა.).

ქლუნვება – იხ. წარკლუნვება (ი.ა.).

ქლუნა – წერთნა (ი.ა.).

ქვმი – მხარე, კუთხე (ი.ა.).

ქვმი, ქვნი – «ნაღურევი», «ცხური», ხეობა, კანგონი, «ღელე» (ი.ა.).

ქვრომანი – ხეები. იხ. კევი (ი.ა.).

ქვალღი – კელზე მოსამსახურე (?) (ა.შ.).

ქვლანაჟრობითი – ხელაშვერილი, ხელაპყრობილი (ი.ა.).

ქვლ(თ)-აღაჟრობა/აჟრობა – შეწვევნა, დახმარება, ხელის დაჭერა, ხელის აღმართვა. იხ. აპყრობა, აღაპყრობა; შდრ. კელის-აღაპყრობა (ი.ა.).

ქვლ(თ)-ბორკლო – იხ. ბორკილი (ი.ა.).

ქვლთ-ღება – «კელთ-ღება», დაჭერა. იხ. გდება (ი.ა.).

ქვლთ-ღასხმა – ხელთღასხმა, შეხება. იხ. ღასხმა (ი.ა.).

ქვლთ-ღება – «ხელთ-ღება», აღება, დაჭერა. იხ. ღება (ი.ა.).

ქვლთ-ღებულღი – (მის) ხელში ჩაეარდნილი (ი.ა.).

ქვლთ-საჟმარი – ხელსაქმე, «კელთ-საქმე», ხელობა. იხ. საქმარი (ი.ა.).

ქვლთ-საჟმარი – «ხელთ-საქმარი», ხელობა. იხ. საქმე (ი.ა.).

ქვლთ-საქოცი – ხელსახოცი (ი.ა.).

ქვლთ-სხმა – დაჭერა. იხ. სხმა (ი.ა.).

ქვლთ-ტყუელება – ხელის ხელზე შემოკერა, გაში (ი.ა.).

ქვლთუგღებულღი – ხელმიუწვდომელი (სხ.).

ქვლთ-წერა – ხელწერა, წერა, გადაწერა (ი.ა.).

ქვლღი – ხელი. ხელობა. ხელწერილი, ხელნაწერი. იხ. მეკელე, კელოსანი. უკელო (ი.ა.). 1. მოუაღებობა, თანამღებობა. 2. დიკოსი, სამსახური, წირვა (სხ.).

ქვლითი – მიერ. იხ. ერთკელი, მოკელოვნება, საკელი, ცალკელი, ქვითა-კელი, კელის-კელ (ი.ა.).

ქვლითაჟმანი – ონანიმში (გ.ს.).

ქვლით-მოჟმანი – მუშა, ხელოსანი, მშრომელი. იხ. მოქმელი (ი.ა.).

ქვლ(ით)-აჟრობა – ხელის დაჭერა. იხ. პყრობა (ი.ა.).

ქვლით-აჟრობითი; ქვლ-აჟრობითი – ხელის მოკიდებით (ი.ა.).

ქვლით-საძიებელი – შესახებელი. იხ. საძიებელი (ი.ა.).

ქვლ(ით)-პრიღობა – იხ. ურიღება (ი.ა.).

ქვლით-უჟმანი – ხელთუქმნელი, აღამიანის ხელი რომ ვერ გააკეთებს (ი.ა.). იხ. უქმნელი (ი.ა.).

ქვლით-ქმნულღი – ხელით გაკეთებულღი; კერპი. იხ. ქმნული (ი.ა.).

ქვლით-წერილღი – ხელნაწერი, ნუსხა, თამასუქი, სიგელი. იხ. წერილი (ი.ა.). ხელწერილი (ი.ა.).

ქელით-ხურო – იხ. ხურო (ი.ა.).
ქელის-ამაყრობაჲ-ი – ხელის დამკვე-
 რი, მხსნელი, მშველელი, შემწე. იხ. ამა-
 ყრობელი (ი.ა.).
ქელის-ააყრობა, ქელის-ალაყრობა –
 «შეწვენა». იხ. აღაყრობა (ი.ა.).
ქელის აღყრობა – ხელის განძრევა (ი.ა.).
ქელის-ბანდგმა – იხ. განდგმა (ი.ა.).
ქელის-ღაღება – ხელთდასხმა, ხელის
 დაღება. იხ. დაღება (ი.ა.).
ქელისა მიყოფა – დაწყება, შეხება. იხ.
 მიყოფა (ი.ა.).
ქელისა მოყოფა – «ქელის შეყოფა».
 იხ. მოყოფა (ი.ა.).
ქელისა შეყოფა – ხელის მოკიდება,
 «ქელ-ყოფა», «შეძინება». იხ. შეყოფა
 (ი.ა.).
ქელ(ისა) შეხება – შეხება, დაღება ხე-
 ლისა. იხ. შეხება (ი.ა.).
ქელის-მამყრობაჲ-ი – იხ. მამყრობელი
 (ი.ა.).
ქელის-პყრობა – ხელის დაჭერა. იხ. პყ-
 რობა (ი.ა.).
ქელის-საპყრობაჲ-ი, ქელისსაპყრობ-ი
 – ἐχχαιρῖδιον, ხმალი. იხ. საპყრობელი
 (ი.ა.).
ქელის-უფაჲ-ი – ხელის, თანამდებო-
 ბის პაგრონი ანუ მქონებელი. იხ. უფა-
 ლი (ი.ა.).
ქელისუფლობა-ჲ – ხელობა; თანამ-
 დებობა (ზ.ს.).
ქელის ჟიჟე – (ῥαοχῆριος) განკარ-
 გულების, ნების, უფლების ქვეშ მყოფი,
 ხელქვეითი, დამორჩილებული (სხ.).
ქელის შიჟოფა – ხელის მიყოფა, შედ-
 გომა, დაწყება (ი.ა.).
ქელისწარა-ჲ – წესის განგება (ზ.ს.).

ქელის-ქელ – მაშინვე, საჩქაროდ. იხ.
 კელი (ი.ა.).
ქელის ქელაჲ-ი – სხვადასხვა, მრავალ-
 ჯერადი (სხ.).
ქელისქელაჲ-ი – საფასური; ჩვეულებ-
 ბრივი (ზ.ს.).
ქელანდილი – „კელისაკოცი“ (საბა) (ქც.).
ქელმოქმედაჲ – „ხელსაქმე“ (ქც.).
ქელმოჭლობა – იხ. მოჭლობა (ი.ა.).
ქელმნიჟი – მთავარი, ხელისუფალი, მბ-
 რძანებელი, შემძლებელი. იხ. სპკელმწ-
 იფო (ი.ა.).
ქელმნიჟიჲ – უფლება, «ფლობა», შე-
 ძლება, მთავრობა, უფროსობა, ხელის-
 უფლება, «საბრძანებელი». იხ. კელმწ-
 იფე (ი.ა.).
ქელმზანი, ქელმანი – (კელოვნისა),
 ხელოსანი, ოსტატი; ერუდიტი. იხ. კელი;
 სიკელოენე, კელოენება; შდრ. სიგყუბ-
 კელოვანი, სიგყუთ-კელოვანი (ი.ა.). 1.
 ИСКУСНЫЙ; 2. ეშმაკი, გაიძვერა (ა.შ.).
ქელმზანთ-მოძღუარ-ი – იხ. მოძღუარი
 (ი.ა.). ოსტატთა უფროსი, მთავარი ხე-
 ლოვანი, მთავარი სპეციალისტი; შემო-
 ქმედი, შემქმნელი, ყველაფრის შემქმ-
 ნელი, ყველაფრის შექმნის სპეციალის-
 ტი (ი.ა.).
ქელმზნება – ხელოსნობა, ოსტატობა,
 უნარი, მოხერხებულობა. იხ. კელოვანი
 (ი.ა.).
ქელმზანი – თანამდებობის პაგრო-
 ნი. იხ. კელი (ი.ა.).
ქელმზანაჲ-ი – ხელდაუბანელი. იხ.
 უბანელი (ი.ა.).
ქელმზანაჲლობა – ხელდაუბანლობა. იხ.
 კელუბანელი (ი.ა.).
ქელ-ყოფა – ხელის მოკიდება, შეხება,

ქორცბი – ხორცი, სხეული, აგებული, ასო, «გუამი» (ი.ა.).

ქორცი და სისხლი ქორცბსი – ზიარება. იხ. განკორციელება, თანა-კორცი, კორციელება(-ობა), კორციელებრი, უკორცი, ღორის-კორცი (ი.ა.).

ქორციელები – «ცხოველი», სხეულებანი. იხ. კორცი (ი.ა.).

ქორციელება, ქორციელობა – ხორციით, სისხლით ნათესაობა. იხ. კორციელი (ი.ა.). ხორციელი, სხეულებრივი, აღამიანური თვისება (ი.ა.).

ქორციელებრივი – მაგერიალური. იხ. კორციელი (ი.ა.). ხორციელი, ხორციელის დამახასიათებელი, მისი თვისებობა (ი.ა.).

ქორც-მოყუარა – „აფხორცი“ (ქ.ე.).

ქორც-მეცხეული – ხორცმეცხეული, ხორციანი (ი.ა.). განკაცებული (ზ.ს.).

ქორკი – ხორხი (ი.ა.).

ქოსა – აღფხერა. იხ. აღმოკოცა, ა(ღ)-კოცა, დაკოცა, მოკოცა, წარკოცა (ი.ა.).

ქრალი – „ჭაკი“ (ქ.ე.).

ქრალ-ი – (კრმლისა) ხმალი, «მახული». იხ. მეკრმლე (ი.ა.).

ქრმლოსანი – ხმლის მაგარებელი; ნახარარი. იხ. კრმალი (ი.ა.).

ქრწნა – იხ. განმკრწნელი, განკრწნა (ი.ა.). გახრწნა, გაფუჭება, წახდენა (ი.ა.).

ქრწნილება, ხრწნილება – გახრწნა, წახდენა, გაფუჭება. იხ. კრწნა(-ილი) (ი.ა.).

ქსანება – მოხსენება, მოგონება, ხსოვნა. იხ. არამოქსენება, აღქსენება, ზემოქსენებული, კეთილად-ქსენებული, მოსახქსენებელი, მოუქსენებელი, მოქსენება, შექსენება, ძურის-მოქსენება, ძუ-

რისქსენება (ი.ა.).

ქსმა – იხ. კშვა (ი.ა.).

ქსნა – «განრინება», «ცხორება», «ლხინების-ყოფა», გათაეისუფლება; გადარჩენა (ი.ა.). ხსნა, დახსნა, გამოხსნა, გადარჩენა (ი.ა.).

ქსნილად – «წადნიერად», მოწადინებით; თავისუფლად. იხ. გამოქსნა, განუქსნელი, გა(ნ)ქსნა, გარდამოქსნა, გარდასაქსნელი, დამქსნელი, დაუქსნელი, დაქსნა, დაქსნადი, დაქსნილობა, მოქსნა, მქსნელი, პირ(ის)-ქსნა, სანდალგანქსნილი, უკმოქსნა, წარქსნილი (ი.ა.).

ქსომა, ქსობა – «მოქსენება» (ი.ა.).

ქსული – (და)ხმული, დახურული, დაკეტილი (ი.ა.).

ქსამალ-ი – ნავი, ხომალდი (ი.ა.).

ქსარდნა – იხ. აღმოკუარდნა (ი.ა.).

ქსება – «მოკლება», მოსპობა, «კუეულყოფა», «გლახაკება». იხ. გამოკუება, განკუება (ი.ა.).

ქსებულ-ი – ვისაც აკლია (ქონება...), ღარიბი, უქონელი, გაჭირვებული (ი.ა.).

ქსებულ-ქმნა – ჩამომორება, განყენება (სხ.).

ქსეა – ურო (ი.ა.).

ქსელა – გალანძღვა, შეურაცხყოფა (სხ.).

ქსელილება-ი – ლანძღვა; საყვედური (ზ.ს.).

ქსემა – «პური», «ღვემელი» (ი.ა.).

ქსეა – ხელება (ი.ა.).

[ქსერთნა] – იხ. კურთა (ი.ა.).

ქ(ვ)ილ-ი, ქ(ვ)ილ-ი – თაველი, «თავი კუვილისა», «მჭელეული». **თავი კოვილისა-ი** – თაველი (ი.ა.).

ქსომა – «მიკუთვა», დაგირავება, და-

წინდვა. იხ. ნაკუთევი (ი.ა.).
კუმევა, **კუმევა** – ყოფა, მიჩნევა, გვირთვა, გამოყენება, მიღება, ხმარება, «საქმარი» (ი.ა.).
კუმილი – იხ. მკუმილი (ი.ა.).
კუმილვა, **მკუმილვა** – ცვა, მცველობა, ყარაულობა, «საკუმილაეი». იხ. კუმილი, მკუმილი, საკუმილაეი (ი.ა.).
კუმირი – იხ. კუმირი (ი.ა.).
კუნლი – იხ. დაკუნდებული (ი.ა.). 1 (ფეხის) ბორკილი; 2. მტრედთა, გვრიგთა და მისთანათა შვილი (ი.ა.).
კურელი – ხერელი, ბუნაგი, სორო, ნაპრალი; «ქუაბი» (ი.ა.).
კურელვა – გახერევა. იხ. დება (ი.ა.).
კურელივანი – «განკურეგილი», ხერელებიანი. იხ. კურელი (ი.ა.).
კურევა – იხ. განკურევა, დაკურევა, საკურეგელი, შთაკურევა (ი.ა.).
კურევა – გახურება. იხ. მკურევალე, მკურევალება (ი.ა.).
კურევა – ხურევა, ცხელება. იხ. გამოკურევა, განკურევა(ული) (ი.ა.).
კურთა – სილა. იხ. დაკურეთნა; შდრ. კურდი, კურთი (ი.ა.).
კუმილი – ჭიხინი; «გოლგოლება». იხ. მკუანი (ი.ა.).
კუმ-ყოფა – კივილი. იხ. ყოფა (ი.ა.).
კუმირი – ერთგვარი ჭურჭელი, პურეულის საწყაო (ი.ა.).
კუმბა – გოდება, კივილი. იხ. კუვილი (ი.ა.).
კურლი, **კურთი** – მჯილი (ი.ა.).
კურელივანი – «მომწუნანე» (ი.ა.).
კუმევა, **კუმევა** – დახმევა, დახურევა. იხ. გამოკუმევა, დაკუმევა, კარდაკუმული, საკუმელი, საქსეელი, შეკუმევა, შექსევა (ი.ა.).

კუმილი – ღრმად, ძლიერად (ი.ა.). სქლად (ზ.ს.).

კუმირი, **კუმირი** – «ღრმა», სქელი, საამო. იხ. განკუმირება, დაკუმირებული, სიკუმირი, სიკუმი (ი.ა.).

კუმილი – სასწრაფოდ, ჩქარ-ჩქარა. იხ. კუმირი (ი.ა.).

კუმილი-ნერი – ნერგხმირი; «ნერგონი». იხ. ნერგი (ი.ა.).

[**კუმილი**] – იხ. შეკუმირება (ი.ა.).

კუმული – დახმული, დახურული, დაკეტილი (ი.ა.).

კან – ქართული ანბნის 35-ე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 8.000 (ი.ა.).

კაბანი – იხ. შეჯაბნება (ი.ა.). „ომში მომიშარი“ (ქ.ც.).

კაბანი – როგორც ჯაბანი, უძლური, სუსტი, დაჩაგრული (სხ.).

კაბანი – «შეძრწუნება». იხ. ჯაბანი (ი.ა.).

კაბანი – «მეგყული», მკვერმეგყული; რიგორი, ფილოსოფოსი, მოსარჩლე, დამცველი (ი.ა.).

კაბანი, **კაბანი** – ფილოსოფოსობა, მკვერმეგყულიება, რიგობობა, მოსარჩლეობა, დამცველობა. იხ. ჯადაგო (ი.ა.). გრძნეულება, ჯადოქრობა (ი.ა.).

კაბანი – „ძვირფასი თვალი“, „მარგალიტი“ (ქ.ც.).

კაბანი – „დედაწული“ (ქ.ც.).

კანიანი – „განმეხევი“ (ქ.ც.).

კარი – შხამიანი გველი, იქედნე (ი.ა.).

კარი – შევიწროება (ზ.ს.).

ჯარ-ი – სიმრავლე (ზ.ს.).
ჯაბუ – «რკინა», ჯაჭვი, ბორკილი, ჯაბ-
 შანი, «ჯაჭუჭური» (ი.ა.).
ჯაბუშაღ-ი – ღობე. იხ. ჯაჭუ (ი.ა.).
ჯაბუჭურ-ი – საჭურველი, იარაღი. იხ.
 ჭური (ი.ა.).
ჯაბუს-მომხმეღ-ი – საჭურველის, იარაღის
 მოქმედი. იხ. მოქმედი (ი.ა.).
ჯაჭუ (–**ჯაჭუ-ი**) – 1. ჯაჭვი; 2. რკინის
 პერანგი; ჯაბუშანი (ი.ა.).
ჯაღომა – «დამკვდრება». იხ. ა(ღ)ჯღ-
 ომა, გამოჯღომა, გამოჯღომილი, გა-
 რეშე-მჯღომელი, დაჯღომა, მეღა-მჯ-
 ღომელი, მეღა-მჯღომი, მემო-ჯღომა,
 მეშთა-ჯღომა, მეჯღომა, თანამჯღო-
 მარე, თანამჯღომელი, ინაკით-მჯღო-
 მარე, ინაკით-ჯღომა, მჯღომი, მჯღო-
 მარე, მჯღომელი, ნაჯღომი, პირველად-
 საჯღომელი, პირველად-ჯღომა, პი-
 რველ ინაკით-ჯღომა, პირველ ჯღომა,
 საჯღომელი, საჯღომი, შემოჯღომა, შე-
 ჯღომა, წინა-ჯღომა (ი.ა.).
ჯაბირი – „ლაშქართ საფარი“ (ქყ.).
ჯაბა – «მრავალი», ძლიერ, «ფრიად»
 (ი.ა.). მეგად, ძალიან, ერთობ (ი.ა.).
-ჯარ – გზის, ხელ, კიდე, გზობის. იხ.
 ბევრჯერ, ერთჯერ, მრავალჯერ, ორ-
 ჯერ, რაღელენჯერ, სამჯერ (ი.ა.).
ჯარ-ი – რიგი, რამე, საქმე. იხ. უჯერო,
 უჯერესი (ი.ა.). მიზეზი. ამით *ჯერითა*:
 ამის გამო (ი.ა.).
ჯარაპაშემღ-ი – ვინმე მოხუცთა თავმ-
 ესაფარიდან. იხ. ჯერაკუშია (ი.ა.).
ჯარაპაშემა – მოხუცთა თავშესაფარი
 (ი.ა.).
ჯარანი – ქართულად ქურციკი და გა-
 რეთხა ეწოდების (საბა) (ქყ.).

ჯარაბა – იხ. დაჯერება, შეჯერება (ი.ა.).
ჯარაშთ, ჯარაშთ, ჯარაშთის – «-ღა»,
 «ვიდრე», «ვიდრე-ღა», ჯერ კიდევ (ი.ა.).
ჯარათაბან – «-თეს», გამო (ი.ა.).
ჯარისამბრ – შესაფერისად, წესისაე-
 ბრ. იხ. ჯერი (ი.ა.).
ჯარისა საქმარ-ი – საკმარისი, დამაკ-
 მაყოფილებელი ქონება, ἢ ἀντάρκεια
 (სხ.).
ჯარის-მჩინებელ-ი – «მჩინებელი». იხ.
 მჩინებელი (ი.ა.).
ჯარაშაღ-ი – (ჯერკულისა) «უშუერი»,
 «უჯერესი», ცული. იხ. სიჯერკულე (ი.ა.).
ჯარამჩინებელ-ი – იხ. თანა-ჯერმჩინე-
 ბელი (ი.ა.). საჭიროდ მიმჩნევი (ზ.ს.).
ჯაროშანი – ღირსი, შესაფერისი, სა-
 კადრისი, გულმოდგინე, სათანადო. იხ.
 ჯერი (ი.ა.).
ჯაროშანაბა, ჯაროშანაბა – წესიერე-
 ბა. იხ. ჯეროვანი (ი.ა.).
ჯარ-ყოფა – «ღირ-», «სათანადო ყო-
 ფა», ღირს ყოფა, შესაფერისობა, «გება». იხ.
 ყოფა (ი.ა.).
ჯარ-ჩინა – შესაფერისად მიჩნევა, სა-
 ჭიროდ მიჩნევა, საჭიროდ ჩათვლა, სა-
 ჭიროდ დანახვა; მოწონება. ვითარ
ჯერ-ვიხს: როგორ მიგაჩნიათ საჭი-
 როდ (ი.ა.).
ჯარ-ჩინება – «ნება», მიჩნევა (საჭიროდ),
 «გულეება». იხ. ჩინება (ი.ა.).
ჯაღ-ი – ჯეჯილი, «ნაყოფი», ბალახი.
 იხ. აღმოჯეჯლება (ი.ა.).
ჯარისმბარათშემღ-ი – საგანგებო მოხ-
 ელე, რომელიც სამეფო ჯვარს “ძელი
 ცხოვრებისა” დააგარებდა (ქყ.).
ჯიბრი – მღაბიო (ქყ.). დაბალი წრის
 აღამიანი (სხ.).

X060 – „ვოლორ-მარხილი“ (ქც).
X060ი – „მარქაფა ცხენი“ (საბა) (ქც).
X060არ-0 – ჭინჭარი, urtica (ი.ა).
X060ველ-0 – ჭინჭველი, formica (ი.ა).
X0პოს-0 – ორბი, ძერა (γύψ, γυπαός) (ი.ა).
X0იპ – „დიდებულთ თავსარჭობი“ (საბა) (ქც).
X0ხერი – „ხის კოშკი“ (საბა) (ქც).
Xმნ – განშორება, გაცლა, გამოთხოვება, გაცილება, გასტუმრება, გამომშვიდობება, გაცალკეება. იხ. განჯმნა (-ული), წარჯმნა, ჯმნულება (ი.ა).
Xმნულმბა – განცალკევებულობა. იხ. ჯმნა (ი.ა).
Xოზნ – უკეთესობა (ი.ა).
Xორ-0 – semiasinus, mulus. იხ. მეჯორე (ი.ა).
Xორჯომოსილ-0, ჯორჯომოსილ-0 – ჩულით მოსილი. იხ. მოსილი (ი.ა).
Xოს-0 – კომბალი, კვერთხი (ი.ა).
Xოსტაპ-0 – «ბრძანება» (ი.ა).
Xოჯვა – იხ. აჯოჯვა (ი.ა). დაწყობა (ზს).
Xპარმობა – „მეიმის გამოხატვა ჯვარის თავყვანისცემით“ (ქც).
Xპარის-მსუმელ-0 – ჯვარმცემელი. იხ. მცუმელი (ცუმბა) (ი.ა).
Xპარობ – ჯვრის დღესასწაული (ი.ა).
Xპარ(ს)-მუმბ – ჯვარზე გაკერა. იხ. ცუმბა (ი.ა).
Xპრდმულ-0 ნყლისა – «თაეწყარო». იხ. მეჯურდმულე (ი.ა).
Xპრდმულ-0, ჯპრდმულ-0 – ჭა, ორმო, თხრილი, არხი, წყალსადინელი (ი.ა).
Xლან – „გყავის ნაცვეთი“ (ქც).

პამ – ქართული ანბნის 36-ე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 9.000 (ი.ა).
პაბა – იხ. აბა (ი.ა).
პაბაშ-0 – აბაში, ეთიოპელი (ი.ა). აბისინიელი, „შავი“, „ჰინდოა“ (სხ).
პამრ-0 – იხ. აერი (ი.ა).
პამრვან-0 (პაეროვნისა) ბრწყინვალე; მშენიერი (ი.ა).
პამრქმნება – სიმშენიერე, ბრწყინვალეობა, სილამამე (ი.ა).
პამ-0 – ცული, ავი. იხ. სიპავე (ი.ა).
პაპითა მმნა – ფრინელით, ქათმით მკითხაობა. იხ. მმნა (ი.ა).
პაპის-მმნა – «გრძნება». იხ. მმნა (ი.ა).
პაპქელქმნებით – ცულის, ავის მოქმედებით (სხ).
პამრვა – მკითხაობა (სხ).
პამრვით – ამრიანად, გონიერულად (სხ).
პაპ-0 – საწყაული, კოდი (ი.ა).
პალო, ალორე, ალორე, ალო – aloe (ი.ა).
პამაპაპას – ხან (ზს).
პამარპარ-0 – თანამოსაჯული (ი.ა).
პამარ-ყოზა – ანგარიში, აღრიცხვა (სხ).
პამბაშ-0, ამბაშ-0 – (პამბვისა) «კმა», ცნობა, უწყება (ი.ა).
პამბვა – უწყება, შეგყობინება. იხ. პამბაი (ი.ა).
პამბორის-ყოზა – იხ. ამბორის ყოფა (ი.ა).
პამმბა – ამება, სიამოვნება. იხ. პამო; შდრ. მაჰამებელი (ი.ა).
პამო – გემრიელი; საამური. იხ. დაჰამება, მაჰამებელი, სიჰამე (ი.ა).

პამრობა – იხ. პამარ-ყოფა (სხ.).
 პანბრობა – «მირეონება», «მირიონება» (ი.ა.).
 პან-ი – ბებია (ზ.ს.).
 პანტაპრაპ – იხ. ანტაკრაღ (ი.ა.).
 პამსრე – ასე (ზ.ს.).
 პარშივი – კერძი, საჭმლის კერძი; წილი, კერძი, ძიარა, პაჩი, პაეკ. გურიასა და იმერეთში არჩივი აგრეთვე კერძს ნიშნავს („ჩემი არჩივია“). ქეგრიწონის გიპიკონში კი „პარშივი“ „ანგარიშს“ უნდა ნიშნავდეს (ა.შ.).
 პასპბრძელ-ი – «ზემთაგრძელი», განდიდი, მაღალი. იხ. გრძელი (ი.ა.).
 პასპ-ი, პასპ-ი – განი, ასაკი, ხანი; «გასრულებული» (ი.ა.). სიმაღლე, განადობა (ი.ა.).
 პასპაჟია სრული – «კეთილდიდი» (ი.ა.).
 პასპაჟია სწორ-ი – თანამოასაკე, ერთი ხნისა (ი.ა.).
 პასპაჟია მრუტბა-ი – თანამოასაკე, გოლი (ი.ა.).
 პასპაჟია ჭონება – «განსრულება». იხ. მოპასაკე (ი.ა.).
 პასპაჟია-სწორ-ი – «თანამოპასაკე». იხ. სწორი (ი.ა.).
 პასპაჟია-ი – განდიდი, მაღალი. იხ. პასაკი (ი.ა.). ასაკიანი, ხნიერი (ი.ა.).
 პასმრა – აი (ზ.ს.).
 პასირ-ი – «ნეჭა» (ი.ა.).
 პაჯამ-ი – სისხლის გამომშეუები (ზ.ს.).
 პპიან, პპიეს – იხ. გება (ი.ა.).
 პპიობს – ჰიციხაეს (სხ.).
 პპ, პპ – დიად, კი; ეპ (ი.ა.).
 პპ თუ – ეგების (ი.ა.).
 პპბრაპელბერ – ებრაელებ; ებრაელად (ი.ა.).

პპბრაპელ-ი – ებრაელი (ი.ა.).
 პპბრე – შღრ. ეგრე (ი.ა.).
 პპჯიბ-ი – სამეფო კარის თვალსაჩინო მოხელე, მეკარეთუხუცესი (სხ.).
 პპინღო – ინდოელი, ეთიოპელი (ი.ა.). შაეი (სხ.).
 პპინღოთ-ი – ინდოეთი. იხ. პპინღო (ი.ა.). ეთიოპია (სხ.).
 პპონა – მორიელისკუდა, ღრიანკალი (ერთ-ერთი თანაეარსკელავედის სახელწოდება) (სხ.).
 პპომ-ი – იხ. მეპომე (ი.ა.).
 პპომის-მპრეპელ-ი – განდგომილი. იხ. მკრებელი (ი.ა.).
 პპონ-ი – პონები (პუნები) ჩრდილო კავკასიაში მოსახლე გომები (ი.ა.).
 პპორლის-პპირ-ი – «ადმახული». იხ. პპირი (ი.ა.).
 პპორლოსან-ი – პოროლით შეიარაღებული (ი.ა.).
 პპორულ-ი – (პოროლისა) ლახვარი, შუბი (ი.ა.). შუბის მსგავსი საპგერებელი იარაღი (ი.ა.).
 პპოპოლ-ი – ჰოგი (ი.ა.).
 პპრბ-ი – იხ. რაბი (ი.ა.).
 პპრბბონ-ი, პპრბბუნ-ი – იხ. რაბუნი (ი.ა.).
 პპროპრტაპ-ი, პპროპრტაპ-ი, პპროპრლბ-ი, პპროპრლბ-ი, პპროპრტაპ-ი – «წიგნი», წერილი, მეფის ბრძანების წიგნი (ი.ა.).
 პპროპაპერ – იხ. პრომაელეპერ (ი.ა.).
 პპროპაპერ-ი – იხ. პრომაელეპერი (ი.ა.).
 პპროპაპელბერ, პპროპაპერ – რომაულად, «ფრომინებრ». იხ. პრომელი (ი.ა.).
 პპროპაპელბერ-ი, პპროპაპერ-ი – «ფრომინებრი». იხ. პრომელი (ი.ა.).

პრომელტა – (=რომაელთა), პავლე მოციქულის ერთ-ერთი ეპისტოლის სახელია (ი.ი.).

პრომელი – რომელი. იხ. პრომი (ი.ა.).

პრომი – რომელი-ი (ი.ა.).

სრომი; სრომი – ქალაქი ჰომი (ი.ა.).

პრომი – რომაელები (ი.ი.).

პრული – თვლემა, რული; ძილი (ი.ა.).

პრული – თვლემა. იხ. პრული (ი.ა.).

პრენი – «ცხენი» (ი.ა.). საუკეთესო ცხენი, რაში, მერანი (ი.ა.).

პრაპარაპი – იხ. ურაკპარაპი (ი.ა.).

პრია – ებრაელი, ურია (ი.ა.).

პრია – რომელსა-იგი *ჰურიებსა* სახელი ერქვა ადღა: სანამ მოინათლებოდა, სანამ ქრისტიანობას მიიღებდა, სანამ ებრაელთა (მოსეს) სარწმუნოებას მისდევდა (ი.ი.).

პრია, **პრია** – ურწმუნობა (ზ.ს.).

პრია-ყოფა – ურწმუნობა (ზ.ს.).

პრია – გახდომა ურიად. იხ. პურია (ი.ა.).

პრია – ებრაულად. იხ. პურია (ი.ა.).

პრია – ებრაული. იხ. პურია (ი.ა.).

ებრაული, ებრაელთათვის დამახასიათებელი (ი.ა.).

პრია – ებრაელთა მსგავსად (ზ.ს.).

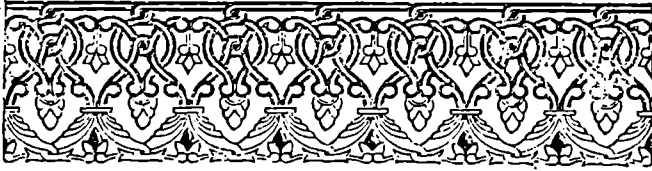

პ – ქართული ანბნის ბოლო, 37-ე ასო, რიცხვითი მნიშვნელობა – 10.000 (ი.ა.).

პ – აჲ, ო, «ოჲ», «ეჲ» (ი.ა.). *იხმარება მიმართვის დროს, წოდებითი დასმულ სახელს წინ უდგას: პ* ნათესავი ურწმუნო და გულარძნილი! მიგუაღე ჯინჯელისა და პბაძეგ, პ მედგარო. შორისდებული ოი (ი.ი.).

პსანა, ოსანა – «დიდება» (ი.ა.). არამეულ-ებრაული სიგყვაა. პირველ ხანებში ის ამას ნიშნავდა: *გვიშეეღე! (გვიხსენი!)* შემდეგ და შემდეგ დაკარგა ეს მნიშვნელობა და იქცა უბრალო შორისდებულად ისეთივე შინაარსით, როგორსაც შეიცავს ჩვენი *ეჲშა!* უგალობდეთ და ვიგყოდით: *ოსანა* – რომელ არს „მაცხოვრებელ ჩუენ“ – მაღალთა შინა (ი.ი.).

რიგი	ძველი		ახალი	სახელი	რიცხვითი მნიშვნელობა	რიგი	ძველი		ახალი	სახელი	რიცხვითი მნიშვნელობა
	მრგ.	კუთ.					მრგ.	კუთ.			
1	ა	ა	ა	ან	1	20	ბ	ბ	ს	სან	200
2	ბ	ბ	ბ	ბან	2	21	გ	გ	ტ	ტარ	300
3	გ	გ	გ	გან	3	22	დ	დ	ჯ	ჯიე	400
4	დ	დ	დ	დონ	4	23	ე	ჟ	უ	უნ	—
5	ე	ე	ე	ენ	5	24	ფ	ფ	ფ	ფარ	500
6	ვ	ვ	ვ	ვინ	6	25	ყ	ყ	ქ	ქან	600
7	ზ	ზ	ზ	ზენ	7	26	ღ	ღ	ღ	ღან	700
8	თ	თ	თ	ჰე	8	27	ყ	ყ	ყ	ყარ	800
9	ი	თ	თ	თან	9	28	ჩ	ჩ	შ	შინ	900
10	კ	ი	ი	ინ	10	29	ც	ც	ჩ	ჩინ	1000
11	ლ	კ	კ	კან	20	30	ც	ც	ც	ცან	2000
12	მ	ლ	ლ	ლას	30	31	ძ	ძ	ძ	ძილ	3000
13	ნ	მ	მ	მან	40	32	წ	წ	წ	წილ	4000
14	ო	ნ	ნ	ნარ	50	33	ჭ	ჭ	ჭ	ჭარ	5000
15	პ	ო	ო	ოე	60	34	ყ	ყ	ხ	ხან	6000
16	რ	პ	პ	ონ	70	35	ყ	ყ	ქ	ქარ	7000
17	ს	რ	პ	პარ	80	36	ჯ	ჯ	ჯ	ჯან	8000
18	ტ	ს	რ	ჟან	90	37	ღ	ღ	ბ	ბაე	9000
19	ც	ტ	რ	რაე	100	38	ყ	ყ	ფ	ფაე (ჰოე)	10000

**ძველი ქართული ენის
შეერთებული ლექსიკონი
16 800 სიტყვა**

შედგენილია ილ. აბულაძის, ავ. შანიძის,
ივ. იმნაიშვილის, ს. ყაუხჩიშვილის, კ. კეკელიძის,
მ. სარჯველაძის და სხვა ავტორთა
ლექსიკონური წყაროების მიხედვით

შემდგენელი ბრიზოლ რუხაძე

ოპერატორი ნ. მამულაშვილი
ასოთამწყოები: ბ. ბიბილეიშვილი, მ. გოგიბერიძე, ი. ექვთიმიშვილი
კორექტორები: მ. კობახიძე, თ. ქობულია, გ. რუხაძე

საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობა, 2008
თბილისი, ერეკლე II მოედ. №1. ტელ.: 98-26-34, 899 19-68-23
ელ. ფოსტა: madli.ssg@rambler.ru

**ОБЪЕДИНЕННЫЙ СЛОВАРЬ
ДРЕВНЕГРУЗИНСКОГО ЯЗЫКА**

Сост. Григорий Рухадзе

Ред. Гванца Коплатадзе

Напечатано при финансовой
поддержке благотворительной
организации «Синергия»

Издательство Грузинской Патриархии
Тбилиси, 2008

შეკვ. 16. ხელმოწ. დასაბეჭდად 02.08.2008. ტირაჟი 2000

დაიბეჭდა გამომცემლობა „სამშობლოს“ სტამბაში
თბილისი, კოსტავას ქ. 14